

༡༡། འཇུངས་རབས་དེབ་ཐེང་

ཚོར་བུའི་ཐོང་བ།

- ཐུ་ཐོང་བརྒྱད་པའི་རྣམ་ཐང་།
- ཐུ་ཐོང་དགུ་པའི་རྣམ་ཐང་།
- ཐུ་ཐོང་བཅུ་པའི་རྣམ་ཐང་།

མདུན་རིས་གྱི་འབྲེལ།

རིག་གནས་གསར་བརྗེ་མ་བྱུང་བོད་གནས་ཚུང་གིས་རྗེ་ས་ནས་ལྷ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་
རབ་གནས་དགོས་པའི་ལུང་ལུལ། རབ་གནས་ལན་ལགར་མཛད་ཅིང་མནལ་ལམ་དུ། མགོན་པོ་
མཚོག་ལྷ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཐེབས། རང་བྱུང་ལྷ་ལྷན་གྱིས་ཡར་ཐེབས་ཞེས་པའི་བརྗེ་
མཛད། ལྷའི་མགུལ་དུ་འཇུག་ཅིང་ཐུགས་ལ་དགེས་ཚོར་འཇུངས། རང་བྱུང་ལྷ་ལྷན་གྱིས་བཙུན་
འགྲུས་བརྒྱུ་པའི་བཙུན་འགྲུས་གྱིས། །ཞེས་སོགས་མགོན་པོ་མཚོག་དང་ལྷན་ཅིག་གསུངས་
པར་མྱིས། དེ་ནི་ “རང་བྱུང་ལྷ་ལྷན་གྱིས་སེམས་ཤུགས་མ་ཆག་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་འདུག་”
ཅེས་གསུངས། ༡༩༧༦ ལོར་རྒྱ་དམར་གྱིས་རང་བྱུང་ལྷ་ལྷན་གཏོར། དེའི་དབུ་ཞལ་དུ་མ་རྗེ་སར་
འགྲོར་བ་གསུངས་སུ་ལུལ་ཉེ་མདུན་རིས་བཙུག་ཅིག་ཞལ་ ༡༩༧༠ ལོར་བཞེངས། རབ་གནས་
ལ་བོད་ས་མཚོག་གིས་མཛད། སྐད་པོད་དུ་གདན་ཞུའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་ཞལ་ཤར་གཟིགས་གྱིས་རྗེ་
སའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ། དེ་ལྷན་མདུན་རིས་ལ་གྱིན་རྒྱལས་དང་རྟེན་འབྲེལ་
གྱི་གནད་གཉིས་ཀ་ལྟུ། ཞེས་ཏུ་བཙུ་བཞེ་བ་ཚེན་པོའི་མཛད་རྣམ་དུ་གཟིགས།

༡༡། །འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གི་རྣམ་སྤྱུལ་
རིམ་བྱོན་གྱི་འབྲུངས་རབས་དེའི་ཐེངས་ལོ་རྒྱུ་
ཐོབ་པ་བཞུགས་སོ། །

དེའི་ཐོབ་པ་

༡། ལྷ་ཐོབ་བརྒྱན་པའི་རྣམ་ཐང་།

༢། ལྷ་ཐོབ་དགུ་པའི་རྣམ་ཐང་།

༣། ལྷ་ཐོབ་བུ་པའི་རྣམ་ཐང་།

མདོ་སྤྱད་ལྷ་ཐོབ་ཀྱི་སྟོན་ལོ་སྤྱི་གཞི་ཚོགས་ཚུང་ནས་པར་འབྲེམས་བྱས།

ཚོམ་སྐྱིག་དང་དེ་བཅས་ལུས་འགོད་པ། ལོ་རྒྱུ་དར་རྒྱས།
རྒྱལ་འགྲུལ་སྟོན་པ། འཕེལ་རྒྱས་དར་རྒྱས།
རྒྱལ་འགྲུལ་འགོད་པ། ཚངས་དབྱུངས་རྒྱ་མཚོ།

༩། །འབྲུག་ས་འབྲས་དྲེང་ཐོག་ལྗོངས་ཀྱི་འཕྲི་ལྟོན་པ། འོད་ལྗང་པ།

འོད་ལྟོངས་མདོ་སྐད་ཚོལ་ཁའི་ལྷ་སྐྱེའི་གུ་སྟོན་གོ་སྐྱིག་ཚོགས་ཚུངས་པར་འབྲེམས་བྱས།

བར་དབང། མདོ་སྐད་དབྱུས་སྤྱི་ལྷན་རྒྱུན་ལས་ཁང་ལ་ཡོད།
བར་སྐྱེལ། སྤྱི་ལོ་ 2015 ལོར་བར་གཞི་དང་ཕོ་བསྐྱིགས།
བར་ཐེངས། སྤྱི་ལོ་ 2015 ལོར་བར་ཐེངས་དང་ཕོ་དབང།

མཉེན་ཆས། Adobe InDesign CS6

དེབ་ཚད། 6.2 x 9.2 in.

ཡིག་གཟུགས། Monlam Uni OuChan2

དཔེ་རྒྱགས། ISBN 978-81-931323-4-0

༡༡། བོད་ལྗོངས་མདོ་སྐད་ཚོལ་ཁའི་ ལ་སྐྱེའི་བྱ་རྩོད་ལོ་སྦྱིག་ཚོགས་ཚུངས།

Organising Committee for Gyaton (the 80th Birthday) Celebration of H.H. the Dalai Lama

Ref. No: 71014-2-303

ཚེད་བརྗོད།

༡༡། ལྷོ་ལོ་ ༢༠༡༥ ལོ་འདི་གངས་ཅན་འགོ་བའི་ལྷ་སྐལ་འཇིག་རྟེན་ལོ་འདི་དེད་དཔོན་ཚེན་པོ། ཁམས་གསུམ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། བོད་མིའི་ཐོ་བྱ་མེད་པའི་དབུ་ཕྱིད་ལ་རྒྱལ་མཚོག་རྒྱ་སྤོང་བརྒྱ་བཞི་པ་ཚེན་པོ་མཚོག་གངས་ཚོངས་མདོ་སྐད་སྟག་མཚོར་དུ་སྦྱིགས་དུས་སྡེ་འགོའི་མགོན་སྐབས་དམ་པར་བསམ་བཞིན་སྲིད་པ་བདག་གིར་བཞེས་ཤིང་མཛད་བཟང་འཛམ་གླིང་ཀྱན་ལ་བསྐྱབས་ཏེ་ལོ་འདི་བརྒྱད་ཅུ་ཉིལ་པོ་འཁོར་བའི་དུས་ཚོགས་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཡིན། དགོ་ཚོགས་ཀྱི་དུས་བབ་འདི་དང་བསྐྱབས་མགོན་པོ་མཚོག་གི་བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན་དང་ལས་སྐྱོར་ཞབས་པད་བསྐལ་བརྒྱུ་བརྟན་ཅིང་ལྷུ་ལ་བདག་གེས་པའི་མཚོད་སྤྱིན་དུ་འགྲུར་སྲིད། མདོ་སྐད་ཚོལ་ཁའ་ལ་ལུལ་གྱི་ལུགས་སྲོལ་ལྟར་མགོན་པོ་མཚོག་དགའ་ལོ་བརྒྱད་ཅུར་མེབས་པའི་ལ་སྐྱེའི་བྱ་རྩོད་ལོ་སྦྱིག་ལུས་པའི་ཁོངས་སུ་སྦྱིག་སྲིད་དགོ་སྐབས་ཀྱི་ལས་གཙོ་བསྐྱབས་ཐོག་བརྟན་བཞུགས་བསྟར་འབྲུལ་དང་། འབྲུངས་རབས་མཛད་ཐང་གསར་བཞེངས། ལྷུ་ལ་དབང་སྐྱེའི་དང་པོ་ནས་བརྒྱ་གསུམ་བར་གྱི་འབྲུངས་རབས་དང་། རྗེས་སུ་ལྷུ་ལ་དབང་སྐྱེའི་དབང་བཞི་པ་ཚེན་པོ་མཚོག་པོད་ཅམ་མེན་པར་འཛམ་གླིང་ཁྲོན་འདིར་བཀའ་དྲིན་ཐུ་རྩལ་ཏུ་ཆེ་བའི་མཛད་པ་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་ཡང་མགོན་པོ་གང་གི་དགའ་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བར་གྱི་མཛད་རྣམས་ཞིང་བསྐྱབས་ཚེད་བརྒྱིགས་འགྲེམས་སྡེལ། ཚོས་བརྒྱུད་ཁག་གི་ཐུ་ཚེན་རྣམས་ལྟར་འཛོམས་ཐོག་མགོན་པོ་མཚོག་གི་མཛད་འཕྲིན་སྐོར་གསུང་བཤད། འགྲེམས་རྩོད་དང་དགོང་ཚོགས་ཚེན་མོ། མདོ་སྐད་ནང་ཁྲུལ་དགེས་འཛོམས་སོགས་ཀྱི་རྩོད་ལུས་ལ་སྐྱེའི་བྱ་རྩོད་ལོ་སྦྱིག་ལུས་པ་ལས། <<འབྲུགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་སྐྱབས་ལྷུ་ལ་མེ་ཕྱོན་གྱི་འབྲུངས་རབས་དེ་བཟེར་ནོར་བུའི་སྲིད་བ>>ཞེས་པའི་དེབ་སྤེང་འདི་ལ་སྐྱེའི་བྱ་རྩོད་ཀྱི་སྐབས་འདིར་རྒྱ་ཚོགས་པ་པོ་ཡོངས་ཀྱི་སྐྱབས་ལམ་དུ་ལུལ་བའི་དགོ་ཚོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མགོན་པོ་མཚོག་ལ་སྐྱོར་ཞབས་པད་བསྐལ་བརྒྱུ་བརྟན་ཅིང་བཀའ་ཁྲུག་གི་བཞེད་དགོངས་མཐའ་དག་ལྷུན་གྱིས་འགྲུབ་པ་དང་། བོད་གཞིས་ཀྱིས་ལྷན་འཛོམས་ངོས་སུ་བཞུགས་ཚེ་རབས་ཐབས་ཅད་དུ་གསུམ་ཅག་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་གསོལ་བསྐྱར་ཚུགས་སུ་འདེབས་པ་བཅས། བོད་ལྗོངས་མདོ་སྐད་ཚོལ་ཁའི་ལ་སྐྱེའི་བྱ་རྩོད་ལོ་སྦྱིག་ཚོགས་ཚུངས་ལ། ལྷོ་ལོ་ ༢༠༡༥ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡ གཟའ་ལྷག་པའི་ཉིན།

སེར་བྱེས་རིག་མཁོན་དྲུག་གི་ལྷན་ཁང་།

SJRB-0211

མདོ་མཁོན་ ༧ ལྷན་གྱི་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་ཚུངས་ཀྱི་ཕར་བཞི་རང་སྐོར་བཞག་ཡོད།

སེར་བྱེས་རིག་མཁོན་ཚོ་མ་ཞིག་ཁང་གིས་འཕུལ་དེབ་ཏུ་བཏོན།

སེར་བྱེས་རིག་མཁོན་ཚེན་ཚོས་འགྲམ་སྐོར་གྱིས།

༡༠༧ལོའི་ལྷན་བཞི་ཕར་གསར་ཏུ་བསྐྱོད།

༡༠༢༠ལོའི་ལྷན་བཞི་ཕར་བསྐྱོར་གྱིས།

སེར་བྱེས་རིག་མཁོན་དྲུག་གི་ལྷན་ཁང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་དྲུག་གི་ལྷན་ཁང་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

དཀར་ཆག

ཚོམ་གྲིག་པའི་སྐོན་གྱིང་།..... །

༭། རྒྱལ་པོའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁུན་གཞིགས་ཆེན་པོ་རྒྱ་
པམ་གྱི་བཟང་བཟུན་པའི་དབང་ལྷན་འཇུག་དབང་
རྒྱ་མཚོ་དབང་བཟང་པོའི་ལྷན་ལྷན་གསུལ་གྱི་རྣམ་པར་
ཐམས་ཅད་མཁུན་ཅན་པའི་དབང་ལྷན་གྱི་པོ་གྲུ་
ཡངས་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

༡༽ མཚོན་པར་བརྗོད་པ་དང་གང་ཏུ་སྤྱོད་འཇུགས་པའི་ཕྱི་ལྷོ་བུ། ཡབ་ལྷན་གྱི་རིགས་ལྷན་
དང་སྤྱོད་ལྷན་ལྷན་པ་དང་འཇུགས་པའི་སྤྱོད་ལྷན་ལྷན་བཟང་སྤྱོད་ཚོགས་པ་བྱུང་།..... །

༢༽ སྤྱོད་གཞོན་དུས་ནས་ཐ་མལ་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་ལས་འདས་པ་དང་། ཡབ་ཆེན་ཐམས་ཅད་
མཁུན་པ་ནས་དོན་གྱིས་དོས་འདོན་གནང་སྟེ་དབུ་སྤྱོད་གཞུག་སྤྱོད་བཞེས་ཤིང་དབང་
ལྷན་ལས་རྗེས་འདོན་གནང་། གཞུང་ས་ནས་ཀྱང་མཉམ་ཐང་བདེ་བ་ཅན་དུ་གདན་ཞུས་
གིས་ལྷན་མཚོན་ལྷན་ལེན། ཡོངས་འདོན་གསར་བསྐོ། མན་རྒྱ་ཤོང་མས་ཀྱང་མཐུན་འཇུག་
དང་སྤྱོད་ཡབ་ཆེན་མཚོག་ཆེད་ཕེབས་གིས་དབང་ལྷན་ལྷན་གནང་བ་དང་ཆེ་ཕོ་བྱང་ཕོ་
ཏ་ལའི་གསེར་བྱིར་མངའ་གསོལ་ལྷན།..... །

༣༽ ཡབ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ནས་རྗེས་གནང་དང་སྤྱོད་འགའ་ལྷན་གསར་། ལོ་གསར་
དགུས་མཚོན་དང་ར་སའི་གཞུག་ལག་ཁང་ལ་མཚོན་འབུལ་ཟབ་རྒྱས། དགའ་རྣམ་གྱི་
འདོན་གསར་བསྐོ། འབྲུག་སྤྱི་དྲན་ལྷན་པ་རྗེས་འདོན། སྤྱོད་ཡབ་ཆེན་མཚོག་ཕེབས་
པའི་མཐུན་ཚོགས་སྤེལ་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྐོན་བཞེས་དང་། ལྷན་བཀའ་དབང་བྱིང་མང་དུ་

ལྷན། རྒྱལ་དབང་མཚོག་གིས་གཞན་དག་ལ་ཚོས་འཁོར་བསྐྱར་ཞིང་ཡོངས་འཛིན་ལས་
བཀའ་འབྲུམ་མང་པོའི་ལུང་ལྷ། ལོ་གསར་དཔྱེས་མཚོད་དང་སློན་ལམ་ཚོགས་མགོན་ཏུ་
ཕེབས་ཏེ་གསུང་ཚོས་དང་རྟེན་རྣམས་ལ་མཚོད་འབྲུལ་གནང་།..... ༡༥

༤༥ །ལོ་གསར་དང་སློན་ལམ་སྲ་ཕྱིད་དཔྱེས་མཚོད། རྒྱ་ནག་ཏུ་པོ་ཏ་ལ་བཞེངས་པའི་དགོན་ཕྱེ་
གསར་བསྐྱེད་མཁན་པོ་བསྐོ་བཞག གཤམ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཡོངས་འཛིན་ཚང་ལས་
དབང་བཀའ་ལུང་མཐའ་ཡས་པ་གསན་བཞེས། མཚན་ཞབས་གསར་བསྐོའི་ཐོག་གཞུང་
ཆེན་མོར་ཐོས་བསམ་གནང་མགོ་རྒྱགས། ལོ་སློན་སྲ་ཕྱིད་དཔྱེས་མཚོད། འབྲས་སྤངས་སུ་
ཆེབས་བསྐྱུར། དེ་མོའི་དགོངས་རྒྱུ་གས་སྤྱད། བསྐྱེད་རྒྱུ་གས་ཀྱི་སྲོལ་པ་བཞེས་ཏེ་རྒྱལ་པོའི་
གཏུང་འཚོལ་ཏུ་སྤྱར།..... ༡༦

༤༦ །ཡུལ་ཆེན་རིན་པོའི་ཆེད་ལལ་སྲ་ནས་མི་ཏུ་རྒྱུ་ཕྱིད་དང་བརྒྱ་ཚས་མཚོན་དབང་བཀའ་
ལུང་བཅས་མང་ཏུ་ལྷན་དགའ་ལྷན་དང་མེ་ར། རྣོ་ལྷལ་དགོན་གནས་ཁག་དང་ཚོས་
འཁོར་རྒྱལ་སོགས་སུ་ཆེབས་བསྐྱུར་གྱིས་འགོ་རྣམས་རྗེས་འཛིན་དང་། ལྷ་སར་ལོ་སློན་
ཀྱི་དཔྱེས་མཚོད། ཏུ་སྤྱང་ཏུ་ཆེབས་ལལ་བསྐྱུར་པར་ཡུལ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དབང་སྤྱོད་
སུ་ཕེབས་ལམ་མངའ་འབྲུང་གིས་བཀའ་བརྒྱུད་དང་གསུང་ཚོས་རེ་ལྷ་གནང་།..... ༤༠

༤༧ །ཏུ་སྤྱང་དང་ཡང་དགོན། ལྷན་ལུང་། དགའ་ལྷན་ཚོས་འཁོར་གྱིང་། བཀ་ཡིར་པ་བཅས་
སུ་ཆེབས་བསྐྱུར་དང་དགའ་ལྷན་ཏུ་སྤྱོད་དམ་ལ་འབྲས། ལྷགས་ཀྱི་ལོ་སློན་ཀྱི་དཔྱེས་
མཚོད། ཡུལ་ཆེན་མཚོག་ཞིང་ཏུ་གཤེགས་པས་དགོངས་རྒྱུ་གས་མཚོད་འབྲུལ་ཁལ་ཁའི་
མཚོག་སྤུལ་ལ་མཚན་འདོགས་དང་། རྗེ་ཉིད་ནས་ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་ལག་གཙོར་
བཞེས་དང་ཡོངས་འཛིན་གསར་བསྐོ། ཡུལ་ཆེན་མཚོག་སྤུལ་ཚད་གཙོད་སྤྱོད་བཞག་
སོགས་བསྐྱེད་འགོ་རྒྱས་བདེའི་འཕྱིན་ལས་རྒྱ་ཆེ་འཕེལ།..... ༤༡

༤༨ །ཡུལ་ཆེན་མཐའ་ཅད་མཁྱེན་པའི་མཚོག་སྤུལ་ངེས་རྟེན་བྱུང་བར་ཞབས་བརྟན་གསོལ་
སློན་བཀའ་ཚོམ། རྣོ་རིང་བཀའ་ཁྲོན་དགོངས་འཁོར་ཚབ་གསར་བསྐོ། ལྷ་སུལ་མང་
པོར་བསྐྱེད་རྒྱུ་གས་སྤྱད་གནང་། རིན་ཆེན་རིལ་སྤྱད། ཡུལ་ཆེན་སྤྱོད་པོར་མའི་སྤྱོད་གཏུང་

གསར་བྱའལ་དགའ་ཆག་བཀའ་ཚོམ། བཀྲས་ལྷན་ཏུ་ཆིབས་བསྐྱར་གྱིས་ཡཔཱ་ཚེན་
མཚོག་སྐྱའལ་དགའ་བསྐྱེན་གྱི་སྣོན་པ་གནང་རྗེས་འབྲས་སྤངས་སུ་མེབས། ལོ་གསར་ལྷ་ལྷི་
གཉིས་སོགས་ཡུལ་སོ་སོར་འདོད་ཚོས་དང་ལྷར་འབྱུང་གྱི་བྱེད་སྐོར་ལྷན་འཛུགས་མེད་ཏུ་
བསྐྱེད་ས། ༥༦

༥༩ །འདྲི་ཡམས་བྱུང་དོགས་ལ་རིལ་སྐྱབ་དང་ལྷང་སྐྱབ་པའི་ཅིང་ཏུ་གཤེགས་པས་ཚབ་གསར་བསྐྱོ།
ཡོངས་འཛིན་ཚང་ལས་གསར་འདུས་འགྲེལ་པ་བཞི་རྒྱགས་གསལ། ཚེའི་གཟིམ་རྒྱུང་དང་
ལྷ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་ཏུ་ལྷེབས་རིས་གསར་བཞེངས་དང་ཉམས་གསོ་ལ་རབ་གནས་
དབྱེས་སྣོན། ཡོངས་འཛིན་ཚང་ལས་བདེ་མཚོག་སྐྱས་དོན་ཀྱན་གསལ་གསལ། ལོ་རྒྱུ་ཏུ་ས་
ཟིང་བསྐྱེད་ས་བསྐྱོག་དང་སྦྱིང་སྦོང་ནས་རྗོ་པོ་ཡ་གི་ལྷ་ར་གདན་འདྲེན་གནང་བ་སོགས་
འགོ་རྒྱུས་བཙེ་བས་མ་བཏང་བའི་གཟིགས་པ་ཡངས། ༧༠

༧༡ །ཡཔཱ་ཚེན་མཚོག་སྐྱའལ་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་ལྷན་ཏུ་ཆེད་མེབས་བསྐྱེད་ས་པར་རབ་བྱུང་གི་སྣོན་པ་
དང་འདོད་ཚོས་རེ་འབྲུལ་བཞེས། ལོར་ལོད་ཆིངས་འགྲིག་གི་ལེགས་འབྲུལ། ལྷིབ་ཚོ་མཚོག་
སྤིང་རྟེན་བཞེན་པ་མཐའ་དག་གསར་བསྐྱེན། ལོ་སྣོན་གྱི་དབྱེས་མཚོད་སོགས་སུ་འགོ་
རྒྱུས་ལྷགས་བཙེས་རྗེས་འཛིན་དང་བཅད་རྒྱ་རེ་ལའང་བཞུགས། ཡམགོན་པོ་མཚོག་
རང་ཉིད་ནས་ཀྱང་ཡོངས་འཛིན་ལས་གསུང་ཚོས་རེ་གསལ་བྱས། ༡༠༡

༡༠༢ །ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་དང་འདུས་པ་མང་པོས་གསོལ་འདེབས་ནན་ལུས་བཞིན་སྐྱེགས་
རྗེ་ཚེན་པོའི་དབང་སྐྱེས་རྗེས་འཛིན་དང་། ཡོངས་འཛིན་ཁྱི་ཚེན་མཚོག་དགོངས་པ་
རྗོགས། མཐའ་མཚམས་སུ་ལོ་རྒྱུ་ཚེ་བས་ཡཔཱ་ཚེན་མཚོག་སྐྱའལ་དབྱེས་
མེབས་གྱིས་ལྷན་རྒྱས་དང་། ལོར་ལོད་ཟིང་འབྲུག་ལ་སྐྱེན་དམིགས་དང་ཡུལ་དབང་
མཚོག་ཡུལ་གཞན་ཏུ་མི་མེབས་པ་ཐག་གཅོད། མན་རྒྱ་གཞུང་ནས་ལོར་ལོད་འབྲུག་སྦྱོང་
ལ་ཐེ་བྱས། ༡༡༣

༡༡༤ །ལོར་ལོད་འབྲུག་པ་ཞི་ཞིང་ཐེ་གཏོགས་མན་རྒྱ་དམག་དཔོན་ལྷིང་བསྐྱོད་དང་ཡོངས་
འཛིན་མཚོག་དགོངས་པ་རྗོགས་པ་དང་དེའི་རྣམ་ཐར་བཀའ་ཚོམ། ལོ་རྒྱུ་ལྷན་ལྷ་

འཕྲོར། གཞུལ་དབང་མཚོག་གིས་རྩེ་བར་བསྟན་སྟེན་ཚུལ་རེ་གར་བས་ཚོས་དང་བར་བྱིང་གི་ཞབས་བརྟན་གཏོས་ཆེ་སྦྱབ་པ་དང་། མགོན་པོ་མཚོག་ཉིད་ནས་ཀྱང་རྒྱང་རིང་ཐུང་གི་སྐྱེ་བུ་མཐའ་དག་གི་འདོད་པ་ཡིད་བཞིན་དུ་སྐོང་བར་མངོད། ༡༣༥

༡༣༡ ། རྩལ་གསུམ་ལྟེན་དུ་རྩེ་བརྟན་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་དང་ཡི་དམ་རྩོ་རྩེ་འཇིགས་ཀྱིད་ཀྱི་སྦྱོར་བརྟན་ཆེ་ལེགས་གསར་བཞེངས། རྩལ་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་འགྲུས་ཤིང་བརྟན་འགྲོའི་དོན་རྣམས་ཡར་ལྷན་གནང་། གསེར་བུམ་དཀྱུག་འདོན་ཚོག་མར་འཕགས་པ་རྣའི་ཡང་སྲིད་དོས་འཇིན་དང་། མཚོག་གསུམ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་དང་བན་སྐོང་ལ་སྦྱིན་གཏོང་གི་སྦྱོར་འཕར་ཡངས་པོ་སྦྱོས། ༡༣༧

༡༣༢ ། རྩེ་པོ་བྱང་པོ་ཏ་ལར་བཀའ་གདམས་ལྟར་བརྒྱུད་དང་དགོས་པོ་མ་དཔལ་མོའི་ལུགས་ཀྱི་སྦྱང་གནས་ལྟར་བརྒྱུད། རྩེ་དཔག་མེད་སྟོང་སྦྱོར་གསར་བཞེངས། རྩེ་མཚོག་སྲིད་གི་སྦྱིག་ཡིག་བཀའ་ཚོམ། ལོ་སྟོན་གྱི་དབྱེས་མཚོད་སྲར་ལམ་བཞིན་བཀའ་དྲིན་བསྐྱུངས། རྩེའི་གཟིགས་པ་ལྟར་དང་སྦྱོན་ལྟར་སོགས་གསར་བཞེངས་ཀྱི་བཀའ་ཁྲུང་དང་། མག་རུ་གོང་མ་གཤེགས་པའི་དགོངས་རྒྱུ་ལྟར་སྦྱོན་དང་། གཞུལ་བའི་བཀའ་འབྱུང་རིན་པོ་ཆེར་གྲེགས་ཤིང་སོགས་གསར་བསྐྱུན་གྱིས་འབུལ་བཞེས། ༡༤༧

༡༤ ། རྩལ་གསུམ་སྦྱེལ་ལོ་སྟོན་གྱི་དབྱེས་མཚོད། བརྟན་སྲིད་སྦྱི་བྱེའི་བདེ་ཚར་བརྟན་འབྱུང་དང་གསུང་འབུམ་རེ་གསར་བཞེངས། ཡོངས་འཇིན་མཚོག་གི་ཡང་སྦྱུལ་དོས་འཇིན། གཤམ་ཆེན་མཚོག་སྦྱུལ་རིག་པོ་ཆེ་བསྟེན་རྒྱུ་ལྟར་ཆེད་ལེགས་བཞིན་བཀའ་དྲིན་བསྐྱུངས། ལྟར་སྦྱུལ་དང་དཔོག་ཁག་རྣམས་ཀྱིས་གཙོས་ཐག་ཉེ་རིང་ནས་འཕྲོར་པའི་སྦྱི་པོ་བྱངས་ལས་འདས་པར་འདོད་ཚོས་ཀྱི་རེ་བའི་ཡིད་ཀྱི་དཔལ་ལེུ་བཀའ་བར་བྱས། ༡༥༧

༡༥ ། རྩེ་སྦྱེལ་ལྟར་སྲིད་སྦྱོར་གསར་འཕྲོར། གསུམ་མགོན་མཚོག་གིས་ལོ་སྟོན་གྱི་དབྱེས་མཚོད་སྲར་ལམ་རྣམས་དང་། རྩེ་དབང་རེ་འབུལ་བཞེས་ཀྱིས་བཅད་རྒྱ་ལན་སྦྱི་མང་དུ་བསྐྱུངས། ས་སྦྱོར་བདག་ཆེན་ལེགས་པར་ནང་མའི་གསུང་སྲིད་སྦྱོར། བཅད་རྒྱ་ལ་བཞུགས་པ་དང་འདོད་ཚོས་ལྷ་སྦྱུལ། གཤོང་ས་ལྟར་པའི་སྦྱོར་བརྟན་ལ་གཞུགས་གཞུག་ཟུང་འབུལ་དང་རབ་

- གནས་རྒྱུ་ལ། རྗེ་བཙུན་དམ་པའི་མཚོག་སྐྱུལ་ལ་བསྐྱེན་རྗེ་གས་སྐྱུལ་ཅིང་གཟིམ་རྒྱུང་དུ་
སྐྱེ་འདྲ་ལོགས་གདན་ལུ་གནང་།..... ༡༢༣
- ༡༢༽ ལྗེ་ལྟུང་དབང་རིན་པོ་ཆེས་རྩལ་བསྐྱེན་སྐྱེ་བཞེས་པར་ཞབས་བརྟན་འདུལ་བཞེས། སྐྱེ་
ཚོ་ཕྱིལ་པོའི་རྣམ་ཐར་རྒྱུ་ལྟོག་སྐྱེན་ཆབ་འཕྲོད་བཞེས་དང་། བཀྲའ་རྒྱུན་ནས་རྒྱུན་འདྲི་
འབྱོར་པར་བཀའ་ལན་རྗེས་འཛིན་གནང་།..... ༡༢༥
- ༡༣༽ རི་འཛིགས་ལྟོག་གི་སྐྱབས་རྒྱུན་དང་རྗེའི་སྐྱེ་འདྲ་གསར་བཞེངས་དང་འབྱུང་འབྱུར་ཆེད་
རྗེས་འཛིན་འགའ་རེ་གནང་བ་ཙམ་ལས་དགོངས་པ་ཚོས་དབྱིངས་སུ་གཏད་པའི་འདུན་
པ་བརྒྱུག་ཏུ་མ་གནང་བར་འོད་གསལ་ཚོས་སྐྱའི་རང་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པས་སྐྱེ་
གདུང་ལ་སྤི་ལུ་དང་། རྒྱུ་མེར་ནས་དགོངས་རྗེ་གས་རྒྱ་གང་ཆེ་སྐྱབ། ༡༢༦
- ༡༤༽ རལ་རྒྱུག་བསྐྱེད་ཚོགས་བཅད་དང་རྣམ་ཐར་འདི་རི་ལྟར་བཙམས་ལ།..... ༡༢༧
- རྣམ་ཐར་འདིའི་ཞིབ་བསྟར་ཁྲུང་སྲངས་བཙམ་ཡིག་ཆ།..... ༡༢༨

**༭། རྒྱལ་པོའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཚུན་པ་རྒྱོ་བཟང་བསྟན་
པའི་འབྱུང་གནས་དག་དབང་ལྷང་རྟོགས་རྒྱམ་ཚོ་
དབང་བཟང་པོའི་ཞལ་ལྷ་ནས་བྱི་རྣམ་པར་
ཐར་པ་མཛོད་མཚོན་པ་དང་པོའི་
ཡིད་འཕྲོག་ཅེས་བྲ། བ་
བཞུགས་སོ། །**

- ༡༽ མཚོད་པར་བརྗོད་པ་དང་ཐོས་བསམ་གྱིས་འཇུག་པའི་དགོས་ལ། ལྗེ་གོང་མ་གཞན་ལས་
ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་རྩལ། ལྗེལ་མཚོག་འདི་ཉིད་གང་དུ་འབྱུངས་པའི་ཡུལ་དང་ཡབ་
ཡུམ་གྱི་རིགས་ཏུས། མངའ་དུ་ཞུགས་ཏེ་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་མཛོད་ལ།..... ༡༡༠
- ༢༽ གྱིས་དུས་ནས་ཐ་མལ་པ་ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས་ཤིང་གསུང་གི་རྣོ་ལྷེ་ཙམ་ནས་ལྗེལ་དབང་
གོང་མ་རྣམས་ཡིན་རྗེས་བྱི་གསུང་མང་དུ་བྱོན་པས་ཡུལ་དདུས་ནས་ཀྱང་མ་བྱའི་རྣ་བར་
དབྱུར་རྩི་ལྟེ་བ་བཞེན་དགའ་བའི་གར་གྱིས་ལྷོས་ཏེ་གདན་ལུ་འབྱོར་པར་ངོ་མཚར་

བའི་གསུང་ཐོགས་མེད་ཏུ་སྒྲུབ། བོད་ཡུལ་དབུས་སུ་གདན་ཞུས་ཀྱིས་ཞོགས་གུར་སྒོན་ཏུ་
གཞུང་ནས་བཀའ་བརྒྱུད་ཚད་མེད་དང་ཚལ་གྱང་ཐང་ཏུ་སྐྱུགས་སེབས་པར་སྐྱོད་མའི་
མཚན་པ་ཁ་སང་གི་བྱ་བ་བཞིན་གསུངས་པས་ཀྱང་ཡ་མཚར་བ་དང་དོགས་སེལ། ༡༡

༡༽ ཚལ་གྱང་ཐང་ཏུ་བཞུགས་མལ་གྱིས་གཞུང་ནས་ཀྱུ་ཚབ་དང་མི་དྲག་ལ་པུ་ཆེན་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་སོགས་མཇུག་ཏུ་སེབས། སྐྱོད་མའི་ཡང་སྲིད་དོས་འཛིན་གཏན་འཁེལ་
གྱིས་དགོ་བསྐྱེན་གྱི་སྐྱོམ་པ་བཞེས་གནང་གིས་བྱིས་པའི་ཆ་ལྷགས་སྲངས་པར་དགྱེས་ཚུལ་
མཚན། ༡༡༡

༤༽ ཡི་གེ་སྐྱོར་སྐོག་གི་དབུ་འཇུགས་དང་ལྟ་དང་ལྷ་མ་ཡི་དམ་སོགས་ཀྱི་གཟིགས་སྤང་བསམ་
གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བྱུང་། ཡོངས་འཛིན་གཉིས་གསར་བསྐྱོར་ལས་དབང་ལྷང་རེ་སྤུལ།
༡༤༥

༥༽ ཡོངས་འཛིན་ལས་དཔལ་རྗེ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་རྒྱུད་སླིན་པར་བྱས་
ཤིང་། ཚལ་གྱང་ཐང་ནས་བོད་གངས་ལྗོངས་ལྟ་སྤེ་མི་སྤེ་ཡོངས་ཀྱིས་སེབས་བསུས་ཀྱིས་
དབུས་འགྲུར་ལྟ་སྤེ་ཚོས་ཀྱི་ཞིང་གི་སྐྱེས་ཤིང་གོང་མ་ན་རིམ་གྱི་གསེར་ཁྲི་ཆེན་མོར་མངའ་
གསོལ་ཞུས་ཤིང་ལྷགས་ལྷང་རེས་ཀྱང་རྗེས་འཛིན་མཚན། ༡༥༥

༦༽ ཡི་གེ་སྐྱོར་སྐོག་གི་ཆལ་སྐྱོར་དང་དང་ལྟན་རྣམས་ཀྱིས་ཞུས་དོར་ལྷགས་ལྷང་རེས་ཀྱང་རྗེས་
འཛིན། ར་ས་སྐུལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་སོ་བྱང་པོ་ཏུ་ལ་སོགས་སུ་གནས་གཟིགས།
བཟན་གསོལ་གྱི་རིམ་པ་རེ་འབུལ་ཞུས་དང་། ལྷག་ལྟ་མང་པོའི་ཞལ་གཟིགས་འོ་མཚར་
བའི་གསུང་མང་ཏུ་སེབས་ཤིང་ཡོངས་འཛིན་ལས་དབང་རྗེས་གནང་བྱ་ཆེ་ཙམ་ཞུས།
༡༦༧

༧༽ ཡོངས་འཛིན་ཚང་ལས་སྤར་ཐང་བཟུ་ཚའི་རྗེས་གནང་གསན་བཞེས། དད་ལྟན་རྣམས་ལ་
འདོད་ཚོས་ཀྱིས་དབུགས་དབྱུང་། སོ་བྱང་ཆེན་སོ་ཉམས་གསོ། ཀྱུ་ཚབ་མཚོག་ཞིང་ཏུ་
གཞེགས། ཡོ་གསར་དང་སྒོན་ལམ་དགྱེས་མཚན་བཅས་ཀྱི་སྤར་སྐོལ་ཁག་ཉམས་མེད་ཀྱིས་
བཟན་འགོ་སྤྱི་བྱེད་གང་ཕན་གནང་། ༡༧༧

༡༥༦ །སྐྱི་མཁའ་སྦྱིང་ལས་རྒྱུ་འཕྲོད་པ་དབུགས་དབྱུང་དང་། ཡོངས་འཛིན་དེ་མོ་སྲིད་སྲོད་ཏུ་
གསར་བསྐྱོད་དང་ལྡན་ལག་རྗེས་འཛིན། ཡོངས་འཛིན་གསར་བ་ཆེ་འདོན། ཡོངས་འཛིན་
རྒྱལ་སྐྱོད་སྐྱུ་དགོངས་པ་གཞན་དོན་གཏང་པ་དང་དེའི་རྣམ་ཐར།..... ༡༧༠

༡༥༧ །དུང་བ་ཚོས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་ཏུ་གསར་བསྐྱོད་ལོ་སྟོན་གྱི་དབྱེས་མཚོན་ཉམས་མེད། ལྷགས་
བརྒྱས་བཅད་རྒྱ་རེ་ལ་བཞུགས་ལུས་ཐག་ཉེ་རིང་གི་དང་ལྡན་གདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་ཡིད་གྱི་
རེ་བ་ཡོངས་སུ་ཚོམ་པར་མཛད། རྒྱ་ཚོ་བརྟན་པའི་གསོལ་འདེབས་ལྷགས་དྲག་ལྷུས།..... ༡༧༨

༡༥༨ །ལྷ་ལྡན་སྐྱུ་ལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཉམས་གསོ་དང་ཧམ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ལས་བར་མ་རབ་བྱུང་དང་དགོ་རྩལ་གྱི་བསྐྱེད་སྐྱོན་བཞེས་བྱུང་པའི་ལེགས་འབྲུལ་དང་།
ཧམ་ཆེན་མཚོག་ནས་དབང་ལྱང་རེས་ཀྱང་རྗེས་འཛིན་གནང་།..... ༡༧༠

༡༥༩ །རབ་བྱུང་སྟོན་བཞེས་བྱུང་པའི་ལེགས་འབྲུལ་རེ་ལྷན་པ་དང་། ཧམ་ཆེན་མཚོག་གཙང་
ཏུ་ཆིབས་བརྒྱུར། ལོ་སྟོན་གྱི་དབྱེས་མཚོན་སྐྱི་ལེགས་བྱུང་། བོད་ནང་ལྷུ་ལ་འབྲུག་པ་ཚོས་
ཚུགས་སུ་ཞི་བར་བྱས། དང་ལྡན་སྐྱེ་རྒྱུའི་རེ་བ་ཡིད་བཞིན་ཏུ་བྱུང་པ་གནང་སྟེ་བསྐྱེས་
གཞུང་ལ་ལྷགས་བཙོན་གནང་མགོ་བཟུང་ཞིང་རྗེ་འདིའི་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་རགས་བརྗོད།
སྟོན་ལམ་ཆེན་མོའི་དང་རྒྱུན་ལག་གི་དོན་གཉིས་འབྲུབ་པའི་དགའ་བ་རྒྱུད་པར་བྱས།...
༡༧༡

༡༦༠ །ལྗུལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མཚོག་ངེས་དོན་ཆ་རྒྱུད་གྱི་འཛིག་པ་གཏན་སྲབས་
ཟིན་ནའང་དྲང་དོན་སྐྱེ་སྐྱེས་རྒྱུ་མཛད་པའི་ལྷུ་དང་ལྡན་དཔག་ཏུ་མེད་པར་ལྷགས་
ལྱང་དང་སྟོན་ལམ་ཚོགས་དབྱུང་ལེབས་གནང་། ཞབས་པད་བརྟན་གསོལ་མང་ཏུ་
ལུས་རྗེས་འཛིན་བརྗོད་དཀའ་བ་དང་རིམ་གྱོ་དང་སྟུན་དབྱུང་རྒྱ་ཆེར་བཞུགས་པ་ལ་མ་
གཟིགས་པར་སྐྱེ་ལམས་རྗེ་སྟོན་ཏུ་ལྷུ་ཅིང་མཐར་ལྷུ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ལྷས་ངན་ཡང་
མང་ཏུ་བྱུང་།..... ༡༧༥

༡༦༡ །གདུལ་བུ་རྒྱལ་འཛིན་ཅན་རྣམས་ཚོས་ལ་བསྐྱུལ་སྲིར་སོགས་དགོས་པ་ཏུ་མའི་སྲིད་རེ་
ཞིག་གཞུགས་སུ་རགས་པ་ཚོས་དབྱིངས་སུ་བསྐྱེ་རྒྱུ་བ་ན་ལྷགས་དགོངས་རྗེགས་

ཐངས་དང་སྤྱི་གཏུང་ལ་སྤྱི་ལྷན་མཚོན་མཚོན་འབྲུལ་ཟབ་རྒྱས། ཡིད་རྒྱུད་དེ་མོ་མཚོག་
 རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་བཞུགས་པའི་རེ་བཞུགས། ༡༥༡

༡༤ ་སྤྱི་ལྷན་ཡང་མཚོག་གི་རྒྱལ་སྤྱི་ལྷན་གར་ལྷན་ཏུ་རོམ་སྤྱིར་རྣམ་དཀར་དགོ་རྒྱུད་དང་སྤྱི་
 རྒྱུད་དེ་མོ་རྒྱལ་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་མངའ་གསོལ། སྤྱལ་དབང་འདིའི་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་
 རྣམ་ཐར་གྱི་སྒོམ། ༡༤༣

༡༥ ་མཁུག་བསྐྱེད་ཆོགས་བཅད་དང་དགོ་བསྒོ། རྣམ་ཐར་འདི་རི་རྣུང་བཙམས་པ། ༡༤༤

རྣམ་ཐར་འདི་ཞིབ་བསྐྱར་ཁྱུངས་བཅོལ་ཡིག་ཆ། ༡༥༣

༡༦ ་རྒྱལ་པའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཆོག་གཞིགས་བཅུ་པ་
རྣམ་པོ་རྣམ་དབང་རྒྱུ་བཟང་འཇམ་དབང་དབང་བཅུ་འཇམ་
རྣམ་ཆེན་རྒྱ་མཚོ་དབང་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་
ཐར་པོ་ལྷན་པོ་ལྷན་པོའི་འཕྲོད་པ་ལེས་
བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

༡ ་ཡུལ་དམ་པ་རྣམས་ལ་མཚོན་པར་བརྗོད་པ་སྟོན་ཏུ་བཏང་སྟེ་ཐོད་འདི་འཕགས་པ་རྒྱན་
 རས་གཟིགས་གྱི་གཏུལ་ཞིང་ཏུ་ལྱུར་རྒྱུ་དང་སྤྱལ་དབང་སྤྱི་ལྷན་རིམ་བྱོན་གྱི་རྒྱུ་འཕྲོད་
 དང་འབྲེལ་བའི་དོགས་གཅོད། ༡༥༩

༢ ་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་ཚོས་དང་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རིགས་རྣམས་ལ་གཟིགས་པ་དང་སྤྱི་འབྲུངས་པའི་
 རྣམ་ཆེས་སུ་རོ་མཚར་བའི་རྣམ་ཏུ་མ་བཅས་དང་སྤྱི་བཞུགས། ༡༦༣

༣ ་ལྷ་སྤྱི་ལྷན་འབྲུག་དང་ཁྱེད་ལྷན་ཡ་མཚར་བའི་མཚན་བཟང་རིམ་ཐེབས་ལྱུང་བས་སྤྱི་
 རྒྱུད་ཁ་རུ་ཉི་མ་དང་འོད་ཟེར་བཞིན་འགོག་མེད་ཡོངས་གཤམས་ཏུ་ལྱུང་ཉི་གཞུང་ས་
 ལས་ལི་ཐང་ཤོག་རྒྱག་གི་ཁྱེད་ལྷན་བཞུགས་ཏུ་ལྷན་ལྷན་ལི་ཐང་དགོན་ཆེན་ཏུ་
 གདན་དྲངས། ༡༧༠

༤ ་སྤྱི་ལྷན་ལྷན་ཆོད་ཆེས་སྤྱི་ལྷན་ཡང་དམ་པའི་རང་རྣམས་གསལ་བར་མཚོན་ཞིང་སྟོན་གནས་རྣམས་
 དཔལ་གྱི་གསུང་མང་ཏུ་བྱོན། གསེར་སུམ་དཀྱུག་འདོན་མི་དགོས་པར་ལི་ཐང་མཚོག་རྒྱལ་

རང་ལ་གཏན་འཁེལ་བྱང་འདུན་ཆེ་བ་ལེགས་ལམ་མ་བྱུང་བར་སྐྱར་ཡང་དོགས་གནས་
འོས་སྐྱུལ་རྩེད་གཙོད་བྱས་པ་ལས་གསུམ་ལྟ་ལྟོན་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་ས་དང་ཉེ་བར་གདན་
འདྲེན་ཐག་གཙོད་བྱང་། ༤༠༩

༥ ་མདོ་ཁམས་སྤྱོད་ཀྱི་དོགས་གནས་འོས་སྐྱུལ་གསུམ་གདན་ལུས་དང་། ལི་ཐང་མཚོག་
སྐྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་ལི་ཐང་ཐུབ་ཆེན་བྱམས་པ་སྤྱིང་དགོན་ནས་བོད་དབུས་སུ་གདན་འདྲེན་
ཆེབས་བསྐྱར་ལུས་པར་ལམ་དུ་འཁོད་པའི་སྐྱེ་བོ་མཐའ་ཡས་པར་འདོད་ཆོས་ཀྱི་རེ་སྤོང་
དང་མི་འདིགས་སྟོག་གི་སྐབས་སྐྱིན་གནང་བཞིན་འབའ་ཚོས་སྡེར་ཞབས་སོར་བཞོད། ..
༤༡༧

༦ ་སྐྱར་ཁམས་དང་བྲག་གཡེལ། ཆབ་མདོ། ཀོང་པོ་རྒྱ་མདའ། འོལ་དགའ་སོགས་བཅས་རིམ་
བརྒྱུད་ཀྱིས་སེབས་པར་ལམ་བར་སྐྱེ་སེར་གྱི་ཚོགས་གང་འདུས་ལ་བཀའ་བྱིན་སྐབས་དོ་
མཚར་བ་མང་དུ་གནང་བཞིན་མཉེས་ཐང་བདེ་བ་ཅན་དུ་ཞབས་སོར་འཁོད་པར་གཞུང་
མང་ནས་གཟིགས་གསོལ་དང་གྲུ་ཚོང་ཁག་དང་ཁམས་ཚན་སོགས་ཀྱིས་མཇུག་ལུ། ཕོ་
གསར་གྱི་དབྱེས་མཚོན་ཅན་སྐྱུལ་ཉམས་སུ་བཞེས། ༤༡༠

༧ ་ཡུལ་གཟིགས་པར་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་སྤྱིད་སྤོང་། གཞུང་ཞབས་མི་དྲག་སོགས་
ཀྱི་མའུན་སྐྱེ་བོར་མའི་ཉེར་སྐྱུད་དོས་འཛིན་བརྟུག་དབྱུང་དང་གསེར་བུམ་དཀྱུག་སོན་
ཀྱི་རིམ་པ། སྔ་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཡོངས་རྫོགས་དགེ་བསྐྱེན་གྱི་བསྐྱབ་སྡོམ་གནང་
བ་དང་དེའི་དབྱེས་སྟོན་བསྐྱར་ཞིང་རབ་བྱུང་སྡོམ་བཞེས་ཀྱི་སྟོན་འགྲོའི་མཚོན་འདུལ་
ཅན་སུ་ལུ། ༤༡༩

༨ ་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་གཞི་མ་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་པར་དགོངས་ཏེ་སྔ་པར་
ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སོགས་ལས་ཚོགས་སྲུ་མ་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་བཞེས་གནང་བར་
དབྱེས་སྟོན་ཟབ་རྒྱས། མན་རྩ་གོང་མ་ནས་རྒྱ་བོད་འབྲེལ་ལམ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡི་གེ་ལུལ་
འབྲོར། སྔ་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་སྐྱུལ་དབང་མཚོག་སྐྱུལ་རིན་པོ་ཆེར་འདུལ་མཚོན་རྒྱ་
ཆེ་བ་དང་ལྷགས་ལུང་རེས་རྗེས་འཛིན། ཡི་གེ་སྐྱོར་སྟོག་གི་ཡོངས་འཛིན་གསར་བསྐྱོ། ༤༢༥

༧༽ གཞུང་གཞིགས་པར་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནས་ཡུལ་དབང་མཚོག་སྐྱུལ་རིན་པོ་ཆེར་
སྲ་མྱིང་དབང་ལུང་ཁྲིད་མང་ཏུ་གནང་འདུལ། མན་རྩ་གོང་མས་ཀྱང་འདུལ་བསྐྱར་དང་
ལུ་སྟན། རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཚང་ནས་བཟན་བཞུགས་རྒྱས་འདུལ། རྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་
པོའི་སྤང་བརྟན་མདུན་རྒྱན་མཚོད་དཀར་མེ་གསར་འདུལ་ལོགས་ལྷན་མཚོད་དང་རྗེས་
འཛིན་གྱི་མཚོད་པ་འབྲམས་སྐུལ།..... ༥༢༩

༡༠༽ རྒྱ་གཞིན་དུས་གསུངས་པ་རྣམས་བསྟེལ་བ་མི་མངའ་བའི་རྒྱལ་དང་ཡི་གེ་རྒྱུར་ལོག་རྒྱལ་
པ། རྟོན་བྱང་རྣམ་ཐར་ལེ་གསན་པའི་ཚོལ་གྱིས་དེ་དག་གི་མཚོད་པ་བཞིན་བདག་གིར་
བཞེས་པའི་ལྷགས་བསྐྱེད་དང་ཡོངས་འཛིན་གཉིས་གསར་བསྐྱོ། འདོད་ཚོས་ལེ་གསན་
བཞེས་དང་གཞན་རྒྱང་རིང་ཐུང་གི་ཞི་དྲག་གི་མཚལ་བཅར་ཡོངས་གྱི་རེ་བ་བསྐྱངས།...
༤༩༤

༡༡༽ མཉེས་ཐང་རྩ་བ་སྟོན་ནས་སྤར་སྟོལ་གྱི་ལེབས་བསྐྱུ་རིམ་པས་གང་གི་དབྱེས་ཞིང་གྱ་
འཛིན་གཉིས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་པོ་བྱང་ཆེན་པོ་ཉ་ལར་གདན་ལུས་བགྱིས་ཉེ་མན་
རྩ་གོང་མ་ནས་སྐུལ་བའི་དཔོན་རྣམས་ལོགས་རིམ་བཏེག་དང་། ཡུལ་གོང་མ་རིམ་ལྱོན་གྱི་
གསེར་ཁྲི་ཆེན་མོར་ཡུལ་བ་ཡོངས་གྱི་ཞལ་རྒྱུན་བསྟན་འཛིན་ཀུན་གྱི་གཙུག་རྒྱུན་དམ་
པར་མངའ་གསོལ་བར་གཞུང་ས་ནས་དབྱེས་རྟོན་བསྟར།..... ༤༩༥

༡༢༽ གཤམ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སླ་བྱང་གིས་དབུས་སླ་ཁག་དང་སླེ་ཁག་གདན་ས་
ཆེན་པོ་ལོགས་སྤོགས་རིས་མེད་ནས་གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ་གྱི་ལོགས་འདུལ་རྒྱས་པར་
བསྟར།..... ༤༩༦

༡༣༽ ཡོངས་འཛིན་རྣམས་ལས་བཤད་པ་རེ་གསན་བཞེས་དང་བཅད་རྒྱ་རེ་ལའང་བཞུགས་
པོས་མཐའ་དབུས་རྒྱེ་རྒྱ་མང་པོས་ཡུལ་དབང་མཚོག་གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ་ལོགས་
ལྷན་གྱི་དགའ་རྟོན་འདུལ་བ་དང་། ཞལ་མཚལ་གསུང་ཐོས་ལ་རེ་བ་རྣམས་ཡིད་བཞིན་
དུ་སྟོང་བར་མཚོད་ལུང་སྤར་སྟོལ་ལྷགས་གཉིས་གྱི་གནང་སྟོན་རྣམས་གོང་འཕེལ་དང་
བཞུགས།..... ༤༩༧

༡༤ ་སྐྱེ་བའི་རྣམས་ཆེན་དང་བསྐྱེད་བསམས་སྦྱོང་ལལ་འདོན་འཚར་འཕར་དང་ཡོངས་འཛིན་
ཆམས་ལས་སྟོན་པའི་རྣམས་ཆེན་སོགས་ཀྱི་བྱུང་བ་རེ་གསལ་བཞེས། ལྷག་དཔེ་ལྷགས་འཛིན་
ཀྱི་དབུ་འཇུགས། རིམ་གཉིས་ཟབ་མོའི་རྣམས་འཕྱོར་བཅད་རྒྱ་རེ་སྦྱར་བཞེས་དང་ལྷོགས་ཉེ་
རིང་ནས་འཕྱོར་ཐོན་ཁག་རྗེས་འཛིན་སོགས་བཀའ་དྲིན་བསྐྱེད་ས། ༥༠

༡༥ ་ཏུ་སྐྱེད་ཀྱི་ཆེན་གྱིས་གཙོས་ཡང་སྲིད་རེ་རོས་འཛིན་དང་ཡོངས་འཛིན་ལས་དབང་རེ་
གསལ་བཞེས། ལྷག་དབུ་ལྷོང་ས་མཚོག་གི་སྦྱར་འདྲ་གསར་བཞེདས། ཡོངས་འཛིན་སྐྱི་ཆེན་
དག་དབང་སྐྱེན་གྲགས་གཤེགས་རྩལ་དང་ཚབ་གསར་བསྐྱོ་འཛོག་ཡབ་རྗེ་གཤེགས་ཤིང་
བསྐྱེན་མཚམས་རིམ་གཉིས་རྗེ་རྗེའི་རྣམས་འཕྱོར་ལ་འགྲུམ་པ་དང་ཞབས་བརྟན་རེ་འབྲུལ་
བཞེས། ལོ་གསར་དཀྱིས་མཚོང་སོགས་སྐར་སྐོལ་རྣམས་ཉམས་མེད་གོང་སྤེལ་རོས་མཐའ་
སྐྱེ་སྐྱེ་འགོ་རྣམས་ལྷགས་བཅའི་རྗེས་འཛིན་སྐྱེད། ༥༡

༡༦ ་ལྷ་ལྷན་རྒྱ་ཆེད་ས་བསྐྱེད་གྱིས་གནས་གཟིགས་མཚོང་འབྲུལ་ལྷགས་སྟོན་ཟབ་རྒྱས། གསལ་
བཞེས་འཕྱོ་སྦྱོང་རོས་འགོ་རྣམས་རྗེས་འཛིན་རྣམས་ཡོལ་མེད་དང་ལྷགས་ལྷང་རེ་
གནད་ཀྱི་བཅད་རྒྱ་ལ་བཞུགས་པར་གཟིགས་སྐར་ཡ་མཚོན་བྱུང་བ་དང་། ཞབས་བརྟན་རེ་
འབྲུལ་བཞེས། སོག་སྐྱེལ་སྐྱེ་སྤོང་ཞིག་ལ་ཚོས་སྦྱོང་གི་འཇུ་སྟོག་གིས་དཀའ་དལ་རིམ་བྱུང་
ལས་གོལ་བར་མཚན་པ་སོགས་གཞུགས་མེད་དག་ཀྱང་དབང་རྒྱ་འདྲ་བའི་གྲུབ་ཉམས་
ལྷང་པར་བ་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཚོས་ལྷན་གྱི་མཚན་འཛིན་ཟབ། ༥༢

༡༧ ་ཆེ་སོ་བྱང་གི་གཟིམ་རྒྱུང་ཁག་ཞིག་གསོ་དགོས་གས་དང་སྦྱོབ་གནས་པ་བོང་ཁར་ལྷགས་
བཞེད་བཞིན་སེད་ས་བཞུགས་བསྐྱེད་ཤིང་གནས་དེའི་ཆེ་བ། ལྷགས་དམ་ཞལ་འདོན་
དང་ཚོས་སྦྱོང་གི་མཚན་པ་གོང་འཕེལ་བྱུང་ཞིང་གཟིགས་སྐར་ལྷང་པར་བ་རེ་ཡང་བྱུང་།
ཆེ་སོ་བྱང་རྒྱ་ཆེད་ས་བསྐྱེད་གྱིས་ལྷོགས་རིམ་མེད་ཀྱི་འགོ་བ་རྣམས་དཀྱིས་བཅའི་སྐྱེན་རས་
གྱིས་བསྐྱོ་བའི་རོས་བཅད་རྒྱ་རེ་ལའང་བཞུགས་ཤིང་ལྷགས་རྗེའི་ཟབ་ལྷང་སྤིར་རོམ་དང་
ལྷགས་ལྷང་རེ་གནད། ༥༣

༡༨ ་རྣམས་ཆེན་དང་འབྲེལ་བར་སྐྱིབ་སྦྱོང་ལ་ལྷགས་བརྟན་དང་། སོ་བྱང་ཉམས་གསོ་ལེགས་

གྲུབ་ཀྱི་རབ་གནས་དང་དབྱེས་སྟོན། རྩོགས་ཉེ་རིང་གི་རྒྱ་འགྲུལ་ལ་འཕྲོར་ཐོན་གྱི་མཛེས་
ལྷན། བཅུ་གསུམ་དགྲུང་རྟེན་ལ་སེབས་པར་བརྟན་གསོལ་སྲུ་ཕྱི་རིམ་ཅན་འབྲུལ་བཞེས།
ཡང་སྲིད་རེ་ངོས་འཛིན་དང་བཅད་རྒྱ་ལ་བཞུགས་ཤིང་ལྷོག་པ་ཐོས་བསམ་དང་སྲོང་བ་
བསམ་གཏན་བྱང་འབྲེལ་གྱི་མཛེས་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་བསྐྱབས། མཚན་ཞབས་གསར་བསྐོ།
༥༧༡

༡༧༩ ་། བསྐྱེད་གྲུང་གསན་བསམ་གྱི་ལྷགས་བཙུན་སྟོན་མེད་ངོས་ཐོས་བསམ་གྱི་འཇུག་པ་གཏན་
ལ་དབབ་ཕྱིར་གདན་ས་ཆེན་པོ་འབྲས་བུངས་སུ་ཆིབས་བསྐྱར་གྱིས་གྲུ་ཚང་དང་ཁམས་
ཚན་སོགས་སྤངས་གདན་ཞུས་སེབས་བཞུགས་གྱིས་བཀལ་བརྟན་གྲོ་སྲིད་དང་ལྷགས་
སྤང་རེས་རྗེས་འཛིན། ཆེ་ཕོ་བྱང་དུ་སེབས་པའི་ལམ་ཞོར་གནས་རྒྱུད་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་
གནང་བར་སྐྱ་རྟེན་ནས་སྤང་བརྟན་གསོལ་འདེབས་གྱི་རྒྱབས་ཞུ་སོགས་མཛེས་འཕྲིན་
རྣམས་ལེགས་པར་གྲུབ་ཉེ་ཕྱི་རིམ་སེབས། ༥༠༩

༡༨༠ ་། ལྷགས་གཉེར་གསན་བཞེས་གྱི་ལེགས་འབྲུལ་དང་མཛེས་ཞུ་སོགས་རེ་བ་བསྐྱབས། རྒྱ་
འགྲུལ་སྤངས་པའི་བཅད་རྒྱ་དམ་པོར་བཞུགས། ལྷ་ལྷན་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོའི་ཚོགས་མགོན་
དུ་སེབས་དང་པོར་གདན་ཞུས་ཆིབས་བསྐྱར་གྱིས་རང་གཞན་གྱི་མཚོན་པ་རྣམས་ཟག་
མེད་བདེ་ཆེན་གྱི་ངོ་བོར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཉེ་རྩོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་རྣམས་དབྱེས་བསྐྱེད་
གྱི་རྒྱན་དམིགས་ལྷགས་སྟོན་བསྐྱབས། གཞུང་ཆེན་པར་སྲིན་གསན་བཞེས་དུ་འཕྲོགས།
སེ་རར་ཆིབས་བསྐྱར་གྱིས་བཀལ་བརྟན་གྲོ་སྲིད་གི་ལེགས་བཤད་ཚོས་ཆར་གྱིས་ལྷ་མི་
བཅས་པའི་རྩེ་འགྲོའི་རྒྱུད་གྱི་ཞིང་ས་བརྒྱན་པར་བྱས་ནས་ཆེ་ཕོ་བྱང་དུ་སེབས། ༥༡༩

༡༨༡ ་། ལས་ཚན་ཆེ་རྒྱུད་གི་མི་སྣ་རེ་བསྐོ་འཛོག་དང་། ལྷགས་གཉེར་འཛིན་རྫོང་ཆག་མེད་ངང་
བསྐྱེན་མཚམས་རིམ་ཅན་ལ་འགྲུལ། དབེན་གནས་པ་པོང་ཁར་སེབས། ཆེན་ཕོ་བྱང་
གསར་བཞེངས་དང་ཉམས་གསོ་གྲུབ་པར་དབྱེས་སྟོན་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོའི་ཚོགས་མགོན་
དུ་སེབས་བཞུགས་གྱིས་ཕྱི་ནང་གི་མཚོན་ཚོགས་རྣམས་དག་པ་རབ་འབྲམས་སུ་བྱིན་
བརྒྱབས་གྱིས་རྒྱལ་རྣམས་དབྱེས་ཤིང་བརྟན་འགྲོའི་ལེགས་ཚོགས་འཕེལ་བའི་ལྷགས་སྟོན་

ལྷན་པར་བ་བསྐྱབས། གཞུང་ཆེན་པར་ཕྱིན་གསན་བཞེས་གྲུབ་པ་དང་དབུ་མའི་གཞུང་
ཐུགས་གཉེར་གནང་བའི་མགོ་ཚུགས་པའི་དབྱེས་སྟོན་བསྟར་འབྲུལ། ལོ་མཇུག་རིམ་
གཉིས་ཉིང་འཛིན་གྱི་བསྟེན་མཚམས་ལ་འགྲུས། ༤༡༥

༡༣ ། རྒྱལ་ལོ་གསར་དབྱེས་མཚོན་སྟར་ལམ་ལྟར་དང་གསན་བསམ་ལ་བཙོན་པས་གཞུང་
དོན་ལ་ངེས་པ་རྙེད་པའི་དོ་མཚར་ནམ་ཐར་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང། བཅད་རྒྱ་རེ་ལ་བཞུགས་
ཤིང་ཐུགས་རྟོགས་ལྷུ་ཆེད་ཡེ་ཤ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་ལྟར་དུ་གདན་ཞུས་གྱིས་ཡབ་སྲས་
ལྟན་རྒྱས་བསྐྱབས། དུས་ཆེན་དང་བརྟན་དགེ་སྟོང་གི་བསྐྱབ་སྟོན་ཡང་དག་པ་བཞེས་
ནས་ཐུབ་བརྟན་ཡོངས་རྫོགས་གྱི་བདག་པོར་བཞེངས་པར་ལྟ་སྟེ་མི་སྟེ་ཡོངས་ནས་དབྱེས་
མཚོན་སྟུལ་བའི་རིམ་པ་དང་། ཡེ་ཤ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་གཙོང་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་དང་ལེགས་
འབྲུལ་ལྷུ་མི་འབྲུམས་ཤྲས་ཤིང་བརྟན་གསོལ་རེ་ལྷུ་གནང་རྗེས་རིམ་གཉིས་གྱི་ཐུགས་དམ་
ལ་བཙོན། ༤༤༦

༡༣ ། ཤིང་ལྷག་ལོ་གསར་དབྱེས་མཚོན་སོགས་སྟར་འབྱུང་གོང་འཕེལ་དོས་གསན་བསམ་ལ་
བཙོན་པས་འདུལ་བའི་གསན་སྦྱོང་གྲུབ་སྟེ་མཚོན་གཞུང་ལ་ཐོས་བཙོན་གྱི་དབུ་འཇུགས།
བཅད་རྒྱ་རེ་ལ་ཡང་བཞུགས་ལུས་རྒྱང་རིང་ཐུང་ནས་དད་འདུས་གྱིས་འཕྱོར་བའི་སྦྱི་འགོ་
ནམས་རྗེས་འཛིན་སྐྱེས་ལུང་བཞེས་པ་མེད་དུ་བྱུར་ཅིང་འཕྱོར་ཐོན་གྱི་མཇུག་ལྷུ་
ཟམ་མ་ཆད། ༤༤༤

༡༤ ། མི་ལྷག་ལོ་གསར་དབྱེས་མཚོན་ནམས་ཡར་ལྟན་དུ་རོལ་བཞེས་དོས་ཞིང་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་
བའི་མཚོན་པ་རེ་ཉམས་བཞེས་དང་། འཕྱོར་ཐོན་གྱི་དད་མཇུག་བ་གྲངས་མང་པོར་རྗེས་
འཛིན་གྱིས་བརྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་གང་ཆེ་གནང་། མཚོན་གནས་བདུན་པའི་ཤེས་པ་བཅུའི་
ནམ་བཞག་འཆད་སྐབས་བར་ཐུགས་བཙོན་གནང་གྲུབ་པ་ནས་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་
མཐར་ནམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་། འོད་གསལ་དང་། སྐྱེ་ལུས་ལུང་འཇུག་སོགས་
མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་ལ་དོགས་གཙོང་ནན་ཉན་དུ་གནང་། ༤༥༤

༡༥ ། སྦྱིས་སུ་དམ་པ་ནམས་སྦྱི་འཆི་ལ་རང་དབང་ཐོབ་ཀྱང་ལྷ་རན་ལས་འདའ་ཚུལ་སྟོན་

དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། སྤམ་ལོན་པོ་འདི་ཉིད་ནས་ཀྱང་སྤྱོད་ཁམས་མི་བདེ་བའི་རྒྱལ་
བརྟན་པས་གསོལ་སྐྱོན་འཕྲོད་སྐྱོར་དང་། བརྟན་གསོལ་འདུལ་བཞེས། གདན་གསུམ་དང་
རྒྱུད་ལྷན་སྤྱོད་སྤྱོད་སོགས་ལྷ་ཞབས་བརྟན་རྒྱ་གང་ཆེ་རིམ་ཅན་ཏུ་རྒྱུབ་ལུས་དང་། ཡོངས་
འཛིན་ལས་ཆོད་བང་མང་ཏུ་འདུལ་བཞེས། ༤༤

༡༦ ་ལྷ་གྲུབ་གཞིགས་པ་ཆ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་འཕྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལྷན་ལྷན་ལོན་
ཏེ་བརྟན་གསོལ་བར་མ་ཆད་པ་དང་། ལྷ་སྐྱོན་བབ་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱ་རྒྱ་རྣམ་གྲགས་པ་
སོགས་ལྷི་ནང་ཏུ་རྟགས་མཚན་རྣམས་འབྲེལ་གྱང་ལྷ་སྤོན་པོ་མཚོག་ནི་ཞིང་གཞན་ལ་
དབྱེས་པས་སྐྱོན་ཉམས་ཀྱིས་ཞེངས་ནས་བཞུགས་ཏེ་མཛད་པའི་ཐ་མ་བརྟན་པས་སྤྲུགས་
དམ་གསལ་འདེབས་རིམ་ཅན་ལྷས། ༤༥

༡༧ ་རྟེན་གསུམ་པའི་གཞུགས་སྤྱོད་བཞག་སྤྱོད་ཡི་ཤེས་ཀྱི་ལྷས་ཡོངས་སྐྱོད་རྣོགས་སྤྱོད་མཛོད་ཏུ་མཛད་
པས་སྤྱོད་གཏུང་རིན་པོ་ཆེར་སྤྱི་ལུ་རི་འོས་བཞུགས་ཏེ་གཏུང་མཛའ་ལུ་བ་དང་། དགོངས་
རྣོགས་སྐྱོན་ལམ་མེར་ཚོགས་ཆེན་མོ་གསར་འཇུགས། བདག་ཉིད་འཇུག་ཅིང་དབང་བཞི་
ལེན་པ་སོགས་རྣམ་དཀར་དགོ་རྒྱུབ་ལུ་མཐའ་བུལ་བ་རྒྱུབ་ལུས་ངང་སྤྱོད་གཏུང་བཞུགས་
ཡུལ་རྣམས་རྒྱལ་མཚོད་རྟེན་བཞེངས་གྲུབ་པས་དེར་བཞུགས་གསོལ་གྱིས་རི་སྤྱིད་ནས་
གནས་ཀྱི་བར་གཞོན་གཞིག་བུལ་བ་དག་པ་རབ་འབྱམས་ཀྱི་ངོ་བོར་བྱིན་འབེབས་ཀྱི་རབ་
གནས་རྒྱས་འདུལ། ༥༠

༡༨ ་ལྷ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་འདི་རི་ལྷར་བརྟེན་པ་དང་མཇུག་བསྐྱེད་
ཚོགས་བཅད། གཞུང་འདི་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་བཤད་པ། ༥༡

རྣམ་ཐར་འདི་ཞིབ་བསྐྱར་ཁྱེད་པའི་རྒྱལ་བཤད་པ། ༥༢

སྤྲུགས་རྗེ་ལེགས་གསོལ། ༥༣

ཚཱ་སྤྱིག་པའི་སྲོན་སྒྲིང་།

༡༡། །སྤྱིགས་བརྩའི་རབ་འབྲམས་ཞིང་གི་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་གདུང་འཚོ་བ། །ཁམས་གསུམ་སྐྱེ་
འགོ་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོར། །བསྐྱེད་འཛིན་གྱི་བའི་གཙུག་རྒྱན་དམ་པ། །ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་
གྱི་ཆ་གང་ལ་འདང་འགྲན་པའི་རྒྱ་དང་བྲལ་ཞིང་མཐོང་ན་མི་མཐུན་པ་མེད་པའི་སྐྱེ་མཚོག་མཚོན་
དཔེའི་དཔལ་གྱིས་རབ་མཛེས། །ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་ཚོས་རབ་ཏུ་རྒྱས་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་རྒྱས་
ཤིང་། །བདག་འཛིན་མ་རིག་པ་དུངས་ནས་འབྱེན་པའི་གསུང་ཚངས་པའི་དབྱངས་ལྡན། །བྱང་ཚུབ་
གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་མཐར་ཕྱིན་པས་བསྐྱེལ་བ་མི་མངའ་བའི་མཁྱེན་པ་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་
བདག་ཉིད། །འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱ་མེད་པར་ཡང་གཅིག་ཏུ་མཉེས་གཤིན་པའི་བཅེ་བའི་རང་
ཚུལ་ཅན། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཚེན་པོའི་རིགས་གྱིས་ལྷགས་བསྐྱེད་དང་སྤོད་དགས་སྤྱིང་ལྡིེ་
ལུས་ཅན་མཐའ་དག་རང་བཞིན་རང་གིས་དབང་དུ་བསྐྱུས་ཏེ་བན་བདེའི་ལམ་མཚོག་ལ་འགོད་
པར་མཛད་པ། །དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་ལྷགས་ཇེ་དང་བཀའ་བྲིན་ལྷག་པར་ཆེ་བ།
འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་དུར་སྤྱིག་གར་རོལ་ཡོངས་རྫོགས་བསྐྱེན་པའི་མངའ་བདག་
ཚོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་བད་དཀར་འཛིན་པ། །ཡརྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་
ཚེན་པོ་གང་ཉིད། །ཤར་བྱུབ་དང་རྒྱལ་ལྗོན། །གསུམ་ལྡན་དུར་སྤྱིག་འཛིན་པའི་རྣམ་རོལ་དུ་འཕོས་
པ་སོགས་གྱིས་ཡངས་པའི་འཛུལ་སྤྱིང་གི་སྐྱེ་འགོ་སྤྱི་དང་སྤོལ་བདག་ཅག་ཁ་བ་རི་བའི་འགོ་བ་
རྣམས་འཛིན་པའི་སྤྱད་ལྷགས་བསྐྱེད་དང་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པ་ལས། །བདེ་བས་སོངས་
ཤིང་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་མཐར་བའི་འགོ་བ་གྲ་ཞིང་སྐྱབས་དང་མགོན་དང་དཔུང་གཉེན་བལ་བ་
རྣམས་ཇེས་སུ་བཟུང་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཁག་མོས་ལྡན་རྣམས་གྱིས་ཅི་དགར་མཛལ་ཚོག་པ་
དང་སྐྱེ་བ་སྐྱེའི་གནས་ལྷགས་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་མཁན་ཡོངས་ལ་ཐན་ཐོགས་པའི་དབྱུས་གཅིག་ཏུ་

བར་འབྲེལ་ས་ཤེད་འདུན་ཆེ་ཚུལ། སྐྱེས་ཡིག་ཚང་ནས་སྤྱི་ལོར་ཡགོང་ས་ཡ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་ཡ་སྐྱབས་མེད་གསོལ་འདེབས་ཞུས་པའི་བཀའ་ཕྱིར་ལེབས་སུ། “སྐྱེ་བ་སྐྱེའི་གནས་ལུགས་དཔྱོད་པའི་གཞི་ཞིག་དེས་བར་ཡོང་རྒྱུར། དེས་ན་དཔྱོད་མཛད་རྣམས་ཁག་ནང་གསལ་བའི་སྒོན་རྗེས་ཚེགས་བཅད་མང་པོ་དང་། བར་སྐྱབས་ཚེགས་བཅད་ཁག་འཚར་ཅན་མངལ་ཁ་མཛད་སྤོང་འཇགས་བཅས་དོན་གལ་ཚུང་ཞིང་། ཡིག་ཚོགས་ཆེ་བའི་གཞི་རྣམས་མ་བཤོད་པར། དོས་འཛིན་ཞུ་སྟངས་དང་། ལྟོབ་གཉེར་རྗེ་གནང་སོགས་སྤྱིར་དོན་ཅུང་བསྐྱབས་དཔུས་གཅིག་ཏུ་དབར་བསྐྱབས་བྱས་ན་འཇུག་” ཞེས་ལམ་སྒོན་བཀའ་སློབ་སྤྱི་ལེབས་བཞིན་མཁམས་པ་མཁམས་པའི་བྱང་ན་མཛེས་པ་འགས་བསྐྱབ་བསྐྱེགས་ཁོལ་བྱང་གིས། << འཕགས་པ་འཛིན་ཞེན་དབང་སྤྱུག་གི་རྣམ་སྐྱེལ་འཇུག་གི་འཇུངས་རབས་དེབ་ཐེང་ལོར་བུའི་སྤོང་བ་ >> ཞེས་པའི་དེབ་སྤོང་རྣམས་ལྷི་ལོ་ ༡༧༥༢ ལོ་སྐྱེ་བར་འབྲེལ་ས་བྱས་པ་དེ་དག་མགོན་པོ་གང་གི་སྤྱུགས་རྗེས་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེར་འབེལ།

ཡགོང་ས་ཡ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ལེ་ཤེས་དཔྱིད་ས་དབྱུང་གིས་གཞིགས་པའི་ལམ་སྒོན་དེབ་སྤོང་བསྐྱེགས་པ་འདི་དག་གིས་པོད་ཀྱི་ཡང་སྐྱེལ་དོས་འཛིན་ཞུ་བའི་ལམ་སྤྱུགས་དང་དེ་ལི་འཕྲིན་ལས་རྣམས་གཞན་འབྲུན་མེད་པ་དང་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་ཞིག་དགོས་པའི་གཏན་ཚིགས་སྤྱི་གོ་ཚོད་པ་ཞིག་གནང་འདུག་པ་སྒོམ་མེད་ཀྱང་དེབ་ཐེང་གི་སྤོང་བ་འདི་དག་གི་དཔེ་རྒྱུན་ཆད་པའི་མངས་སེམས་དང་སྒོམ་ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེས་པའི་སྤོང་གི་སྤྱུགས་རྗེ་བཀའ་ཕྱིན་སྤྱི་དང་། ལྷན་བར་ཡང་དག་བར་རྗེགས་པའི་སངས་རྒྱལ་ལོད་ཐེར་ཀུན་འཕགས་དཔལ་བཅེགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་སྤྱི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྒྱལ་འཛིན་པ་འཛིན་ཞེན་དབང་སྤྱུག་གི་ཡི་ཚོལ་གྱི་བྱང་སྤྱིག་གར་གྱི་རྣམ་པར་རོལ་བ་བདག་ཅག་ཁ་བ་གངས་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱི་མགོན་སྐྱབས་དང་དབྱུང་གཉེན་གཅིག་ལུང་སྤྱུང་པ། ལུང་པའི་བསྐྱབས་ལ་འཕགས་ལུང་པའི་བྱང་བཅུ་བདུན་སོགས་ལས་ཀྱང་སྤྱུག་པ་འཛེམ་སྤོང་མཁམས་བྱུང་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་ལོར་རྣམ་འཛིན་སྤྱུག་ན་བསྐྱོ་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ། དོན་གྱི་སྤྱད་དུ་མཆོན་ནས་སྒོམ་ན་ཡ་རྗེ་བཅུན་འཛེམ་དཔལ་དག་དབང་སྐྱོ་

བཟང་ལེ་ཤེས་བརྟན་འཛིན་གྱི་མཚོ་སྤིང་གསུམ་དབང་བསྐྱར་མཚུངས་པ་མེད་པའི་སྤེལ་ཞེས་
 མཚན་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་སྤིང་ཞིའི་གདུང་བ་སྤྲིལ་པའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གང་ཉིད། གངས་སྤོངས་
 མདོ་སྐྱང་ས་ཡི་སྤྱི་གཤེད་ཡོངས་སུ་བྲགས་པའི་པོད་གྱི་མཁས་པ་མི་གསུམ་གྱི་བཞུགས་གནས་
 དང་། གངས་ཅན་མཁས་རྒྱའི་གཞུང་གྱི་འཇམ་དབྱངས་སྐྱ་མ་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་གང་དུ་འཇུངས་
 པའི་གནས་སྐབས་འབྲུག་དང་འདབས་འབྲེལ་སྤྲུག་མཚོར་དུ་ཚུར་མཚོང་སྤྱི་པོའི་སྤྱང་དོར། ལྷི་ལོ་
 ༡༧༣༥ པོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་པག ལྷ་པོ་ཆེས་པ་ ཉིན་སྤྱིའི་མཚན་དཔའི་དཀྱིལ་འཁོར་
 བཞད་དེ་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་སྤྱངས་པ་རིམ་གནད་གིས་མཁས་པའི་བྱ་བ་
 གསུམ་གྱི་བ་རོལ་དུ་སོན་ཞིང་ཚོས་ཀུན་ལུགས་སུ་ཚུབ་པའི་མཁུན་དཔོན་པོར་བོད་པས།
 ཡངས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་འདིར་འཚོ་བའི་གཟུར་གནས་མིའི་རིགས་མཐའ་དག་གིས་གྲུས་
 མཚོད་སྤྱར་ལེན་དང་བསྐྱང་བྱ་ཕྱིལ་པོ་བརྒྱད་ཅུ་མམ་པ་བཞེས་པའི་དགའ་སྟོན་རྟེན་འབྲེལ་དུ་
 སྐམ་བོན་པོ་གང་གི་སྤྱིའི་འཇུངས་རབས་གྱི་དེབ་ཐེང་འདི་རྣམས་པར་འབྲེལ་བྱས་ན། སྐྱེས་
 པའི་དཔོན་པོ་པ་མཐའ་སྤྲུག་ནས་འབྱོར་ངས་ཀྱང་ཉམས་ལེན་དེ་ལྟར་མཛད། །ཐར་འདོད་ཁྱེད་ཀྱང་
 དེ་བཞིན་བསྐྱར་འཚམ་ལོ། །ཞེས་སྟོན་བྱུང་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་རྗེས་འཇུག་གདུལ་བྱའི་ཉམས་ལེན་
 དུ་གོ་ནས་པན་བདེའི་འབྲུང་གནས་རྒྱལ་བརྟན་འཛིན་སྤེལ་གྱིས་རིགས་མ་སྤུན་པའི་སྤྱི་པོ་རྗེ་སྤིང་
 ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་མི་སྤོངས་པར་འབྲེལ་ཡུན་དགེ་བར་འཇུང་པའི་རྒྱ་མཚན་གཏན་ཚིགས་
 འདི་ལྷག་མི་དགོས་པས་སྐྱེས་པ་དབྱེས་པའི་མཚོད་སྤྱིའི་དུ་འབྲུང་ནས་ཚོགས་རྒྱལ་པོ་ཆེ་
 གསོག་པའི་དེས་དོན་གྱི་བརྟན་བཞུགས་སུ་རེ་སྟོ།

མདོ་སྐྱང་སྤྱིའི་བྱ་སྟོན་པོ་སྤྱིའི་ཚོགས་རྒྱུང་ནས། ལྷི་ལོར་མགོང་ས་སྐྱེས་པ་མཁོན་ཆེན་
 པོ་མཚོག་གི་སྤྱིའི་འཇུངས་རབས་རྣམ་ཐར་གྱི་དཔེ་དེབ་འདི་དག ལྷི་ལོ་༡༧༣༥ ལྷ་པོ་པའི་ནང་
 གུས་པར་ཚུམ་སྐྱིག་ཡོང་བའི་རེ་སྤྱེལ་བྱེད་སྐབས་སྤྱི་སྤྱིར་ལས་བྲེལ་ཆེས་འབྲེལ་སྤུས་དང་། ལག་
 ལེན་དངོས་གྱི་ནང་པར་རྒྱ་སྐྱིག་ཅམ་མིན་པར་སྤེལ་བྱས་དང་དོན་ལྷན། བསྐྱར་བྱས། དཀར་
 ཆག་གསར་བཟོ། དེབ་གཟུགས་རྒྱན་བཅོས་སྤྱིའི་རྣམ་ཐར་སྤྱིའི་དཔོན་པོ་པའི་ལས་ཀ་མང་

ནའང་། སྲིད་པའི་སྤྱུག་རྩ་མཐའ་དག་གཅོད་བྱེད། རྒྱལ་པོའི་གསུང་གི་གཏེས་ལོར། ཞི་བའི་སྐོ་གཏེག་སྤྱི་ཐབས་མོ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་དང་བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་རྗེའི་ཅ་བ་ཅན་གྱི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེས་ཡངས་པའི་འངམ་སྲིང་ཁྲོན་གྱི་སྐྱེ་ལོ་རྣམས་ཐབས་མཁས་གྱིས་སྐྱོད་པའི་འཕགས་པ་འཛིག་རྟེན་དབང་སྤྱུག་རྩར་སྒྲིག་གོས་བཟང་སྤྱོད་པའི་གར་དུ་རྫོགས་ཤིང་། བསྐྱབ་གསུམ་ལོན་ཉན་ལོར་བྱའི་སྤྱུགས་རྒྱུད་གཏམས་པའི་རྒྱལ་པོའི་ཞལ་སྒྲིབ། བཀའ་འཛིན་གསུམ་ལྗན་གྱི་ཅ་བའི་སྐོ་མ་སྤྱི་རྟོར་ཡ་གོང་ས་ལྷ་མིའི་རྣམ་འབྲེན་ཡ་སྤྱབས་མགོན་ཡ་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁུན་ཅིང་གཟེགས་པ་ཆེན་པོ་སྤྱུགས་དབྱེས་པའི་མཚོད་སྤྱིན་དུ་འགྱུར་རེ་དང་། ཡ་རོང་ཆེན་བསྟན་པའི་སྐྱོན་མེ་ཡ་སྤྱབས་མཚོག་གི་རྟེ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་མདོ་སྨྲད་ལ་རོགས་གང་བན་བྱེད་དགོས་པའི་སྤྱི་སྐོས་ལམ་སྟོན་གཤམ་བ་བཅས་གྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱང་རྣམ་ཐར་འདི་རིགས་ལ་མདོན་བར་དང་བའི་དད་བ་དང་། གང་ལ་གང་འདུལ་ཐབས་མཁས་ལུགས་གཉིས་གྱིས་སྐྱེ་འགོ་རྣམས་བསྐྱངས་དང་སྐྱོད་བཞིན་རྗེས་འཛིན་སྤྱུགས་བཅའི་བཀའ་འཛིན་རྣམས་ཐོན་པའི་གྲུས་བ་སྤྱུག་སྤུམ་ཚོགས་པས་རང་རྒྱུད་བསྐྱུལ་ཉེ་ཉིན་མཚོན་སྟོས་མེད་ལྟ་བུར་ལུ་སྤྱིག་གི་ལས་ལ་ལྷུགས།

༡། རྒྱུ་ལོ་༡༧༧༧ ལོར་གཏན་འབེབས་དེ་བ་གསུགས་སུ་བསྐྱུན་པ་སོར་བཞག་གིས་༡༧་ཕྱི་དེ་དང་། བོད་རང་བླ་ས་པར་བརྟེན་བའི་ས་པའི་༡༧་ཕྱི་ལོའི་ལིང་པར་རྟེན་ཁྲུངས་ཁག་དང་། དེ་བ་གསུགས་སུ་པར་དུ་བསྐྱུན་པ་མེ་ར་ཐེག་ཆེན་སྲིད་དང་ལྷ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་མཉམ་བསྐྱེལ་མེར་གཙུག་ལོན་བསྐྱུན་དཔེ་རྟེན་འཚོལ་བསྐྱེད་ལྷོགས་སྤྱིག་ཁང་དང་ཀྱང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གཉིས་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་པར་དུ་བསྐྱུན་པ། ཀྱང་གོའི་བོད་རིག་པ་རང་བླ་ས་པར་འབྲེམས་བྱས་པའི་ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་སྤྱོད་རིམ་བྱོན་གྱི་༡༧་མཚན་རྣམ་དེ་བ་སྲིད་སོགས་ལ་ཕྱི་གསུམ་རེ་དང་ཞི་བ་བསྐྱུར་གྱིས་ལྟེན་ལྷུས་ཐེངས་གཉིས་བྱས།

༢། དེ་ཅོམ་ལ་ཆ་མ་བཞག་པར་སྤྱོད་དོན་ལུས་སྐབས་ཀྱང་། རྣམ་ཐར་འདི་དག་དུས་གཏེག་ཏུ་བཀོད་པ་ཞིག་མེན་པར་གས་འགྲངས་ཆེ་བ་རྣམས་བར་ལེན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་

གོང་གསལ་མ་ཡིག་གི་མ་གཉིས་མ་ཐོང་བར་བསྐྱར་བལྟས་ཀྱིས་དོན་སློན་འཇུག་དེས་མ་དག་
རྒྱན་འབྲས་ལ་འགྲུབ་དང་དོན་ལ་འབྲུལ་པ་མི་བསྐྱེད་པ་རྣམས་དེད་སྲོད་སློབ་མེལ་ཆེད་ཆོག་ཏུ་
བཅོས། གཞན་གང་ཡང་རུང་བའི་ཡི་གེ་དང་བརྗེད་རྩེད་དོན་དེར་འཇུག་དེས་པལ་ཆེར་ཐོད་ཤིང་
པར་རང་ལ་ཁུངས་བཅོལ། དཔེ་དེབ་འདི་རིགས་ཐོད་ཤིང་པར་ཁག་ལས་བརྒྱུས་བ་ཡིན་སྐབས་དེ་
དག་དང་དེད་སྐབས་དེབ་གཟུགས་སུ་པབ་བ་གང་ལ་ཁུངས་བཅོལ་བའི་ཤོག་གངས་གསལ་
འདེབས་དང་། རྐབས་བབ་ནང་དོན་བསྐྱུས་ནས་བཞོད་རིགས་ལ་བསྐྱུས་དང་། དུམ་གྱི་བར་
སྐབས་ཀྱི་ཆོག་རེ་རྒྱང་འཕྲི་ནས་དགོས་དེས་ཆོག་ཉུང་བར་ལེན་གྱིས་བསྐྱེགས་བ་རྣམས་ལ་
བརྒྱུས་ཞེས་མཚན་བྱ་བཏབ་ཡོད།

༡༽ དོན་ལྷིག་གི་སྐབས་ཐོད་གནའ་རབས་ཀྱི་ཤིང་པར་ཁག་ལ་ཁུངས་བཏུགས་པར་དེབ་
གཟུགས་སུ་བསྐྱུན་བ་ལས་གོང་འོག་འབྲུག་བ་ (དེབ་སྲིད་གསུམ་བ། ཡསྐྱ་སྲིད་ལྗེ་བའི་རྣམ་ཐར་གྱི་
ཁོངས་ཤོག་གངས་༡༡༢ ལ་གཟིགས།) དང་། རྣམ་ཐར་མན་ཚུན་གྱི་ཤོག་གངས་འབྲུག་སློན་(དེབ་
སྲིད་ལྗེ་བ། ཡསྐྱ་སྲིད་བརྒྱད་བའི་རྣམ་ཐར་གྱི་ཤོག་གངས་༡༡༤། ཡསྐྱ་སྲིད་བརྒྱ་བའི་རྣམ་ཐར་གྱི་
ཁོངས་ཤོག་གངས་༤༤༤ དང་། ༤༤༤༡༥༡༤ ཁག་དང་། དེབ་སྲིད་རྒྱག་བ། ཡསྐྱ་སྲིད་བརྒྱ་གཅིག་
བའི་རྣམ་ཐར་གྱི་ཁོངས་ཤོག་གངས་༡༠༠ དང་། ༡༠༤ ། ༡༡༠ ཁག་བཅས་ལ་གཟིགས། འདིར་ཨང་
གངས་བཏབ་བ་རྣམས་མ་དེབ་ལས་གཞན་ལ་མ་དེས།) རེ་འདུག་བ་རྣམས་སྐབས་སོ་སོར་གསལ་
བཤད་ཁུངས་སྐྱེལ་བྱས།

ད་ལས་གྱི་དེབ་སྲིད་འདི་དག་གི་ལོ་༡༤༢༢ ལོར་ཐོག་མའི་པར་འབྲེམས་བྱས་བ་ལས་པལ་
ཆེར་མ་འདས་བ་ཞིག་དགོས་པས་སྐབས་བབ་ཅམ་ལས་ཞིབ་བསྐྱར་མཐར་ཆགས་བྱས་ནས་
སློབ་རྒྱ་མ་རྒྱང་ནང་དེབ་གཟུགས་སུ་བསྐྱུན་བ་རྣམས་ལ་ད་རུང་ཆད་ལྷག་གི་སློན་འཇུག་དེས་བ་
རེ་རྒྱང་ཡོད་བཟོ་འདུག་པས་སྐྱེད་ཀྱིན་འདི་དག་ལས་རྒྱ་ཆེ་ཅམ་དགོས་རིགས་ནས་ཐོད་ཤིང་པར་
རང་ལ་ཁུངས་བཏུགས་པའི་རྣམ་ཐར་སོ་སོའི་མཇུག་དཔེ་ཆ་རྣམས་གང་ནས་རྗེད་ཁག་གསལ་བྱས་
ཏེ་བཞོད་ཡོད།

༤༥ ། དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་ཆེན་ཡང་སྤྱི་ནོར་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གིས།
 ལྗོངས་དབང་སྐྱེད་རིམ་ཕྱོན་གྱི་ཡང་སྐྱེད་ཕྱོན་ཚུལ་དང་སྐྱེད་ཕྱོན་གསལ་སྤོང་གི་བརྒྱུད་རིམ། སྐྱེད་ཕྱོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གཙོ་བོ་ཁག་ལྔ་ལྟར་འདོན་གྱིས་ཞིབ་འཇུག་གི་རིམ་ཐར་ཅན་ཞིག་བཟུ་
 བསྐྱེད་པ་དགོས་པའི་ལམ་སྟོན་བཀའ་སློབ་སྤྱི་ལོ་བས་གཞིར་བཟུང་སྐབས་ཁྲུང་ས་བཅུན་སྟོན་ཆེད་
 ལོག་གྲངས་དང་ཐིག་སྤང་ཚུན་གསལ་འདེབས་དང་། དེ་བཞིན་འདི་དག་ནང་བོད་གནའ་རབས་
 ལེན་པར་ཁག་གི་དཔྱད་བཞིན་རྣམ་ཐར་ཆ་ཚང་བ་མེད་པ་མཁུན་པའི་ཆེད་ལས་གཞན་བོད་སྤྱི་
 རན་གང་སར་པར་འགྲེམས་བྱས་པའི་རྣམ་ཐར་ལེ་བྱང་ནང་ཆ་ཚང་བ་ཡོད་ལག་གིས་བཀོད་འདུག་
 (དེ་བཞིན་གཉིས་པའི་ནང་འཁོད། ལྗོངས་དབང་སྐྱེད་གཉིས་པའི་རྣམ་ཐར་གཡང་བ་ཚོས་རྗེ་དང་
 དགོན་མཚོག་སྐབས་གཉིས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་ལྡོག་ལེན།) པའི་འབྲུལ་
 པ་དང་མ་དག་རྒྱན་འབྲུམས་རིགས་བརྗོག་པའི་ཆེད་དུ་འདེམ་ཡིན།

༤༦ ། ལྗོངས་པའི་རྣམ་ཐར་འདི་དག་ལ་སྤྱི་སྟོན་གྱི་ས་བཅད་རྒྱ་ཆེ་བ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་
 དཀར་ཆག་ཏུ་བཏབ་པ་དེ་སྤྱི་ལོ་སྤུས་གཞིར་བཟུང་དོན་འདྲིལ་བའི་ས་བཅད་གང་རྒྱས་ལེ་ཡོད་
 བ་གཟེགས་པ་ལོ་རྣམས་ལ་པན་ཆེ་ཐོགས་བསྟོས་མེད་ཀྱང་། དེ་འདྲ་ལེས་དཔྱོད་གྱིས་མི་འདད་
 བའང་སྐབས་བབ་སྤྱི་བྱེད་གནད་འགག་གལ་ཆེ་ཁག་ཚང་བའི་སྤྱི་སྟོན་གྱི་ཚུལ་དུ་རྣམ་ཐར་སོ་
 སོའི་སྤྱི་ཁོག་སྟོང་འཆར་བྱུང་བ་སྤུང་མེད་གསར་བཏོད་ཀྱི་དཀར་ཆག་དང་གཟེགས་བདེའི་
 ཆེད་དོན་ཅུང་མི་འདྲ་བའི་རིགས་ལ་བར་དུ་འབེབས་རེ་ཐབ་བ་བཅས་དེད་དུས་ཀྱི་ལུགས་ལྟར་
 བྱས།

༤༧ ། རྣམ་ཐར་འདི་དག་ལྷ་སྤྱིག་བྱས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་དཔལ་ལྷན་སྟོན་རྒྱུད་ལྡོག་ཆོད་གི་
 དཔེ་མཛོད་ཁང་དང་། འཕགས་ལུལ་གཉིད་བྱེས་པ་གྲུ་ཚང་གི་ཆེས་མཐོའི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་
 སྟོན་གཉེར་ཁང་གི་དཔེ་མཛོད་ཁང་། ར་ས་གངས་སྤྱིད་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་འབྲེལ་ཡོད་
 ལས་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་དཔེ་ཆ་གང་དགོས་མཁོ་སྟོན་གཡང་ལོ་གནང་བའི་བཀའ་བྲིན་གྱིས་མ་
 ལེས་པར་བཞག་ལས་རྣམ་ཐར་སྐྱེས་གཅོད་འདི་དག་བྱུང་བས་རོགས་རམ་བྱེད་ལོ་དེ་དག་ལ་

ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལྷན།

ཕྱི་སྤྱི་ལོར་ཡལོང་ས་ཡུལ་མཐོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གིས་བཀའ་ཚོས་ཤིག་གི་སྐབས།
དཔེ་དེབ་པར་བསྐྱུན་བྱས་ན། མ་དག་པ་ཞིག་ལ་དག་པ་དོས་འཛིན་གྱིས་མ་དག་ལྷན་འབྲེལ་ས་
བྱས་ན་ལེགས་པོ་མེད་པས་དག་བཅོས་ཁུངས་འཕེར་བྱེད་དགོས་པའི་མན་དག་ལམ་སྟོན་གནང་
བ་དང་དཔེ་དེབ་འདི་དག་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་སྤྱིར་བཏང་གིས་ལྷ་སྤྱིག་བཀྲིས་པ་འདིར་ལེགས་
ཚོགས་ཅི་མཚེས། ཡལོང་ས་ལྷ་མིའི་རྣམ་འདྲེན་ཡུལ་མཐོན་ཡུལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
ཅིང་གཟེགས་པ་ཆེན་པོ་མཚོག་ཐུགས་དབྱེས་པའི་མཚོན་སྤྱིན་དུ་གྲུར་ནས་སྐྱེ་ཆེ་ཡེ་ཞབས་པད་
བསྐྱལ་བརྒྱར་བརྟན་པའི་རྒྱ་དུ་འགྲུང་བ་དང་།

དུས་གཅིག་ལྷ་འུར་ཤོག་ལྷེ་སྟོང་ཕྱག་མང་པོ་དུས་ལྷང་ནང་ལྷ་སྤྱིག་བྱེད་དགོས་པས།
ལུས་སེམས་བསྐྱེམས་ཏེ་ཞིབ་ཚགས་ནན་ཏན་བྱས་ཁུལ་ཡང་། ད་དུང་ཤིའི་མིག་གིས་མ་མཐོང་བ་
དང་ཕྱ་རྒྱས་ཀྱི་དབང་དུ་གྲུར་པའི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་བསགས་པའི་ནོར་འཁྲུལ་
རིགས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད་དེས་ལ་སོང་མཐོལ་བཤགས་ལུ་བ་དང་། ཤེས་ནས་སྐྱེ་བའི་གཞུང་
གནས་སློ་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་ཡོ་བསྐང་གི་དགོངས་འཆར་ཡང་གནང་དེ་བཅས་འཁྲུངས་རབས་དེབ་
ཐེར་ནོར་བུའི་སྤེར་བའི་དཔེ་ཚོགས་བསྐྱུར་དུ་ཚོན་སྤྱིག་བྱེད་པོ་འབགས་ལུལ་གཞིའི་བྱེས་པ་གྲ་
ཚང་གི་སྟོབ་སྤྱི་པོ་དུ་དར་རྒྱས་ནས།

པོད་རབ་གནས་ཤིང་ལུག་ལོའི་དཔོ་རྒྱའི་ཡར་ཆེས་༡༣ ཡུལ་མཐོན་གཟུང་ལྷག་པ། ལྷེ་པོ་
༡༠༡༥ ཟླ་༩ ཚེས་༡ ལ།

༡༧། རྒྱལ་པོའི་དབང་པོ་བཏམ་ཅད་མཁུན་གཟིགས་ཚེ་དུ་རྒྱུ་
བཅུན་གྱི་བཟང་བཅུན་པོའི་དབང་རྒྱལ་འཇམ་དབང་
རྒྱ་མཚོ་དབང་བཟང་པོའི་ལམ་ལུ་ནས་ཀྱི་རྣམ་པར་
བར་པ་མཛོ་ཅམ་བརྒྱ་དཔ་འཇམ་གྱི་བཟང་བཟུ་
ཡངས་པོའི་རྒྱན་ལེས་བྱ་བ་བཟུགས་སོ། །

༡༩། མཚོད་པར་བརྗོད་བཤད་གང་དུ་སྐྱུ་འབྱུངས་པའི་ལུས་ཀྱི་ཚེ་ག། ཡབ་ལུས་
ཀྱི་རིགས་རུས་དང་སྐྱུ་ལྷུམས་ལྷུགས་བཤད་འབྱུངས་པའི་སྐྱུ་ལྷུས་བཟང་
སྐྱ་ཚོགས་པ་བྱུང་།

༢༠། །རྗེ་བཙུན་སྐྱ་མ་དམིགས་མེད་སྤྱིང་རྗེའི་རང་མདངས་སྐྱགས་རྗེ་ཚེན་
སོ་མཚོང་བ་དོན་ལྡན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལབས་ཀྱི་སྐྱོ་རྗེ་མ་མེད་པར་གྲུས་པས་སྐྱག་འཚམ་
སོ། །

གང་གི་རང་བཞིན་ནམ་མཁའི་ཚོན་ལྷར་དགོངས་བ་བསམ་ཀྱིས་མི་བྱལ་
བས། །སྤིད་མཚོ་ཞི་བར་ཡོང་ཡེ་མི་མངའ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཚོག་ལྡན་
ཉིད། །དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་རུས་གསུམ་རུས་མེད་ཡེ་ནས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་

སྒྲ། །མ་སྐྱེས་མི་འགགས་སྐྱེན་རས་གཟིགས་དབང་བདག་སྐྱོའི་མད་མཚོར་རྒྱལ་
ལྷུར་ཅིག །

(༥ བ་༦།༩ ཟ་༡) དེ་ལྟར་མོས་གུས་ཇི་བཞེན་གྱིས། །སྤྱིང་གི་ཚུ་གཏེར་གཡོས་
བ་ཡིས། །དབག་ཡས་ཡོན་ཏན་ལོ་མཚོ་ལས། །རབ་དཀར་ངང་མོས་ཟེགས་མ་
འཛོམ། །

དེ་ཡང་(༧ ཉ་༥།༧ འ་༤༥) རྒྱལ་དབང་ཕྱག་ན་པར་སྐྱོ་སྐྱོ་བཟང་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་
མཚོ་དཔལ་བཟང་པོ་མེ་བྱི་ལོ་འབྲས་སྦྱངས་སུ་བཞུགས་སྐྱབས་སྐྱོ་གསལ་གྱིང་གི་
ཚོས་དྲུང་གཟིགས་ནས་དེ་མོ་རིན་པོ་ཆེར་བཀའ་ཕེབས་སུ། །ཁོ་པོ་གཟུགས་གཙོང་
འདི་ལས་ན་གཞོན་སྐྱོ་རིག་གསལ་བའི་ཚོས་ར་བ་འདི་འདྲར་སྐྱོན་ཞེས་དང། །སྐབས་
ཤིག་གསོལ་དཔོན་གྲགས་བ་མཐའ་ཡས་ནས་ཡསྐབས་མགོན་མཚོག་སྐྱ་གཟུགས་
གཙོང་བ་འདིར་ཞབས་བརྟན་སྐྱན་བཙོས་གྱིས་འཕྲོད་བཞེས་མ་བྱུང། །ཇི་ལྟར་མ་རང་
གི་ལུགས་བསྐྱེད་ལ་རག་ལས། །བརྟན་འཕྲོར་དགོངས་སྐྱ་གསལ་དྲུངས་ཡོང་བའི་
དགོངས་གཏང་བཅེ་གཟིགས་མཐུན་ཞེས་གསུང་འཕྲོས་སྐྱོང་ལ་ཞུས་པར། །བཀའ་
ལན་ལ་ངེད་གྱི་གཟུགས་ངན་བ་འདིར་ཐབས་བཙོས་གྱིས་ཅུང་ཞིག་བདེ་བ་བྱུང་
སྲིད་ཀྱང། །ཚོས་འཆད་སྐྱེལ་སོགས་བརྟན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ལུབ་བ་དཀའ་བས་སྦྱར་
གཞོན་ལུང་ལུས་སུ་གྱུར་ནས་རྒྱལ་བའི་བརྟན་བར་བྱ་བ་ཡང་དག་བ་བྱེད་པར་སྐྱོན།
ཁྱོད་རང་ཆེ་རིང་པོ་ཡོང་བ་ངེད་ནས་སྐྱོན་ལམ་བྱེད་ཅེས་བཀའ་ཕེབས། །དགོངས་བ་
གཞན་དོན་དུ་གཏང་ཁར་སྐྱ་འཁོར་རྣམས་གྱིས་ཞབས་བད་ལུན་དུ་བརྟན་བ་དང།
གཞན་དོན་དགོངས་བ་གཏང་ཟིན་ན་མཚོག་སྐྱལ་གསལ་དྲུངས་ཕེབས་དགོས་ཞུས་

བཟ། སྐྱུན་ཚེར་གཞིགས་ཞལ་འཇུག་པ་བཟ་དང་བཅས་དོན་གྱིས་ཞལ་བཞེས་གནང་
བ་(༧ བ་༥༡༡༠ བ་༡༡) ལྟར་དོན་ལ་གནས་པའི་མཚོག་གི་སྐྱུལ་སྐྱུ་རི་ལྟར་ཕྱོན་པའི་
ཡུལ་ཞིང་། ཡབ་ཡུམ་རིགས་སོགས་རིམ་བར་འཆད་པ་ལ།

གཙང་(༡༠ བ་༥༡༡༣ བ་༡༡) ཐོབ་རྒྱལ་ཞེས་སྐྱུལ་པའི་ར་མ་དཀར་མོས་སྐྱུན་
རས་གཞིགས་གི་སྐྱུ་རང་ཕྱོན་རྟེན་ནས་ཉ་རི་དགེ་བ་སྟེན་འབྲུམ་ཞེས་པས་གཙང་
འགམ་དུ་གདན་བྲངས་པ་ལྷ་ལུའི་ནང་རྟེན་དགེ་སློང་དཔལ་མོའི་སྐྱུ་མཚོན་བཞུགས་
པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་གསུང་འཕྱོན་མ་སོགས་རྟེན་ཁྲུང་བར་ཅན་བཞུགས་པའི་
ཡུལ། ཚོས་རྒྱལ་སློང་བཅོན་གི་དུ་འགམ་ལྷ་ཁང་སོགས་མཁན་སློབ་རྣམས་གིས་
ཞབས་གིས་བཅགས་ཤིང་། བསྟན་འཛིན་གི་སྐྱེས་བུ་གཙང་རོང་གི་མེས་སྟོན་ཆེན་
པོ་འབྲུངས་ནས་མང་པ་གདན་བྲངས་པ། ཚོས་འཁོར་སྐྱང་སེདྤེ་རྒྱལ་མཚོན། ལྷག་
ཚང་ལོ་ཅ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན། ལོ་ཆེན་སྐྱབས་མཚོག་དཔལ་བཟང་། བཏ་ཆེན་
སློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་སོགས་འབྲུངས་ཤིང་། རེད་མདའ་བ། རྗེ་ཚོང་ཁ་བ། ལྷང་ཐང་
ལོ་རྩུ་བ། ལོ་ཆེན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚོན་སོགས་གདན་འཛོམ་ཞིང་། མངའ་རིས་དགྲ་
བཅོམ། ལུ་ལྷན་ཤེས་རབ་གྲགས་པ། གོ་སྟོན་བདུད་ཅི། མཚེམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་
རྣམས་གིས་ལང་གོ་སྐྱོད་འདིར་ཞབས་གིས་བཅགས་ཤིང་གི་ཕྱོན་གིས་བརྒྱབས་པ་
བཟ་ཤིས་པའི་གནས་ལྷ་རི་སྐྱང་ཞེས་ལུ་གངས་གི་སྐོ་མཐོ་བ། མདའ་རྩུ་བོ་དཔལ་དུ་
རྒྱ་བ། ལྷོན་ཤིང་གི་ར་བས་དགྲིགས་ཤིང་། ལུ་རིགས་བསམ་གིས་མི་ཁྲབ་པ་འཁོར་
བའི་སྐྱུ་གཞིས་དེར་འབྲུངས་པར་གྱུར་ཏོ། །

དེ་ནས་འབྲུངས་དུས་གི་རྟགས་ཡ་མཚོན་ག་གམ་དུ་འཆད་འགྱུར་རྣམས་

གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་དེ་གཞུང་ནས་གསལ་བར་བརྟེན་སྒྲམ་དང་ལྷ་ལ་ལུང་
བསྟན་དང་གསུང་བརྟག་སོགས་ཀྱིས་གཏན་འབེབས་གནང་བར། དང་པོ་པཎ་ཆེན་
ལྷོ་བཟང་དཔལ་ལྷན་ལེ་ཤེས་དབང་པོས་མཚོག་སྐྱུལ་ཆེད་སྤྲུགས་སློབ་མཚན་བར།
མནལ་ལམ་དུ་རྒྱལ་བ་དངོས་སུ་མངའ་བར་རྗེ་ཉིད་སྐྱུལ་སྤྱིའི་སློབ་གར་འཇུལ་བལ་
གང་ཡིན་ཞུས་པར་སྐྱེ་ཉིད་རང་ལ་ཉེ་བ་དེ་ཡིན་གསུངས། དེ་རྗེས་ཚངས་པ་ཆེན་
པོར་བརྟག་ལུང་ཞུས་པར། ས་སྤྱོད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་དུས། །རྩ་ལག་སྤུལ་བའི་
ལུང་ཁོངས་སུ། །གཙང་ཉང་སྟོད་ཚོས་བྲུ་ཆེན་པོ་ན། །རྗེ་ཀུན་མཁུན་རྒྱལ་བའི་
བསྟན་པའི་གཉེན། །ཞེས་སོགས། རྗེ་ལྷོ་བཟང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པར་པན། །ཞེས་
དང་། རྒྱ་སྐྱུལ་ལུང་ཁོངས་སུ། །ཤར་བར་ཁམས་ཆབ་ཀྱི་བྱམས་པ་གླིང། །འཕགས་
ལྷ་ཡིས་བསྟན་པ་འཛིན་པ་ན། །ཚོས་དུང་གི་སྐྱ་དེ་འཕྱང་པོ་ཉུག། །དབྱར་བོད་དུ་
འགྲུགས་པའི་བོན་པོ་གཅིག། །རྒྱ་རྩ་ཡི་ཐབ་ཀ་མཁས་ཞེས་ཟེར། །རྩ་རྒྱ་ལམ་རྒྱ་
མཚོའི་གཉིང་ནས་ལེན། །དུར་མར་དུ་བསྐྱུ་བའི་སྣང་པོ་དེ། །ལག་བདེ་ཏུ་འཇུག་
པའི་བཅུན་རྒྱུང་གིས། །གཙང་ཉང་གཞུང་ཕྱོགས་སུ་འདྲེན་པ་ལ། །གཞོད་སྦྱིན་
གངས་བཟང་ཆང་ལྷ་ལེན། །ཞེས་དང་། །འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་ལྷ་མེད་འདྲེན་མཚོག་
དེ། །སྤྱིའི་སྐྱུལ་བ་སྐྱུར་ལམ་ཕྱོན་པ་ལ། །སྐྱུལ་པའི་སྐྱ་མཚོག་གཙང་གི་ཕྱོགས་སུ་
འབྱུང། །ཡབ་ཡུམ་ས་དབྱུད་ཞིབ་པ་བཞོད་མི་དགོས། །ཞེས་སོགས་ལུང་བསྟན་པ་
དང་།

(ཉན་ཉ་།།༡༩་ཐ་།) རིགས་དུས་ཀྱི་སློབ་སྤྱོད་བལ་པོ་ལོད་འདིར་དེར་སང་
རིགས་བཞིའི་བྱེ་བྲག་རྟོག་དཔྱོད་བྱེད་པ་དགོན་ཞིང་། དམངས་དང་རྗེའི་བྱེ་བྲག་

འདིག་ཉེན་གྱི་འཕྲོང་རྒྱུད་ཁོ་ནས་དེ་ལྟེ་བས། རྒྱ་གར་དང་མི་ལང་ཡང་རྒྱུངས་ཀྱི་ཤོ་
ཉི་བསེ་རུལ། ལར་སྐྱེས་པའི་མིའི་སྐྱེ་རྒྱུད་མ་ཤེས་ན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྤྱེུ་དང་འདྲ།
ཞེས་དང་།

(༡༩ ཉ་༡།༡༥ ལ་༡) ཚོ་འབྲང་ནི་སྣོ་བཀ་ལས་ཀྱི་དོ་རྗེས། རྒྱ་རྒྱུད་གངས་ལ་ཐུག
མི་རྒྱུད་སྣ་ལས་ཚད། ཅེས་བ་ལྟར། ཁུངས་རྒྱུད་ནས་སྐྱེད་པ། སྤྲད་མདོ་ཁམས་སྤང་
དུག་ཚུ་བཞི་ཡོད་པར་རྗེ་ཚུ་ཞེས་པའི་རྒྱུད་ཟེལ་མོ་སྤང་གི་སའི་ཆར་སྣ་ལས་ཚད་བ་
སྤྲིང་གོ་སར་ཞེས་མཁས་མཛད་ས་དཔལ་ཞིང་རྒྱལ་མོད་པ་བཀའ་བཙཅན་ལ་དེ་ལྟེལ་
ཆེ་བ་གཞུང་བཟང་ལ་འགྲོགས་བདེ་བ་སོགས་ཡ་རབས་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་ཀུན་དང་ལྡན་
པའི་སྣལ་བ་དེ་ལ། སྤྲིང་ཆ་བོ་དག་སྣ་ཅེ་རྒྱལ་ཞེས་པའི་སྣ་བུ་དེ་ལས་ཚད་བ་སྣ་སྤེ་
དཀར་པོའི་རིགས་ཡིན་པའི་ཤེད་བུ་ཞིག་མདོ་སྤོད་ཤོད་ཆེན་བཙཅན་བཙཅན་ཅེས་པར་
དབང་བསྐྱུར་ཡུལ་སྣ་དེ་མགོ་ཞེས་ཤུ་མེར་ཟ་དང་། འབྲུག་མའི་རྩ་ར་དང་སྤྱ་སོགས་
ད་ལྟའི་བར་དུ་ཡོད་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མ་ཞིག་ལ་དབང་བྱེད་
བཞིན་གནས་པ་ལས་སྐྱབས་ཤིག་འགྲོ་དོན་གཙང་ལ་ཡོད་པར་གོ་སྤེ་སོང་བས་
ཚོས་རྗེ་སྤྱོད་ཤུག་པའི་སྤོབ་མ་གཅིག་ལ་ཐུག་པར་གདལ།

དེ་ནས་སྣ་རྗེ་མཛད། ཡུལ་རིན་ཆེན་སྤང་ཞེས་པར་ཡུལ་བཟུང་། བཀའ་བར་
འོས་བ་རྣམས་ལ་རིམ་གྱོ་དང་། གཅིག་ཏུ་དགོ་བའི་ཚོགས་ལ་དེ་ལྟེས་པ། དཀོན་
མཚོག་གསུམ་གྱི་ཉེན་ལ་གྲུས་ཤིང་ཞབས་ཉོག་ཆེ་བ། གནས་སྐྱབས་སུ་རིགས་
གཞུགས་དཔལ་འཕྲོང་གིས་མདོན་པར་རྒྱགས་ཀྱང་གཏན་གྱི་བདེ་བ་ལ་རི་མི་སྣམ་
དུ་མི་བྱེད་པར་དཀར་པོའི་ལས་རྒྱ་ཆེར་བསགས་ཤིང་སྤྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཉེན་

བཞེངས་པ་དང་། (༡༩ བ་༣།༡༦ འ་༣) སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ལ་བྱམས་པ་སོགས་རིགས་
ཁྲད་པར་ཅན་གྱི་ངང་ཚུལ་བཟང་པོ་མི་གཏོང་བ་ཞིག་ནས་རིམ་བར་བར་མ་ཆད་དུ་
ཡབ་རྗེ་དེའི་བར་བརྒྱད་དོ། །

(༡༩ བ་༤།༡༧ ཐ་༧) མེ་སྐྱང་ལོ་ལོ་ཐོག་རྒྱུ་གཅིག་ལ་མགོ་གསུམ་འབྲེལ་བཞི་
འབྲེལ་ལྔ་འབྲེལ་སོགས་ཁྲད་མཚར་སྐྱེས་ཤིང་། ཁྲད་པར་ཡུམ་ཕུན་ཚོགས་དབང་
མོ་དང་། ཚོས་མཛད་མ་ཡེ་ཤེས་ཚོས་འཚོ་གཉིས་མེ་ཁང་སྐོར་ཚ་རྟིང་གི་རྩ་བཏུང་
སྐབས། འཇམ་ལྔ་ལྔ་ནར་གྱིས་བྱུང་ནས་ཡུམ་གྱི་སྐག་པར་དལ་གྱིས་ལྷུག་པ་དང་།
ཡབ་བསོད་ནམས་དར་རྒྱས་གྱི་མནལ་ལམ་དུ་བཅུན་པ་ཞིག་གིས་གསེར་གྱི་དོ་རྗེ་
གཅིག་གཏུང་བ་དང་། མི་དཀར་པོ་གཅིག་གི་བུ་རྩལ་ལྷུས་ཁྲུས་གྱིས་ཤིག་ཅེས་ཉེ་རེག་
བྱས་པ་མི་སུ། ཡུམ་གྱི་མནལ་ལམ་དུ་ནམ་མཁའ་སྤྲིན་བྲལ་ངོས། ཉེ་མ་རྒྱ་ཁྲོན་ཆེ་བ་
ལ་རྒྱུང་བ་མང་པོས་བསྐོར་བར་ཆེ་བ་དེ་ཡུམ་རང་ལ་ཐེམ་པ་སོགས་ངོ་མཚར་བ་
དང་། གཞན་ཡང་མེ་བྱི་ལོ་ནས་བཟུང་ཉེ་སྐོར་གྱི་ལྷོང་པའི་ན་རྒྱུང་རྣམས་སྐྱིད་སྐྱིད་
ཆང་འཕྲུང་སོགས་བྱེད་སྐབས་སྐྱེ་དང་རྒྱུ་ལྷོ་སོགས་བྱེད་པ་རྣམས་གྱིས་སུས་
བསྐྱབ་དང་། འདིས་བྲན་གྱི་ཁྲུངས་གཏན་མེད་པར་རང་བྱུང་དུ་སྐྱེའི་ཚིག་ལ། རྒྱང་
རྒྱུད་ལྷ་རི་རྒྱང་ན། །བརྒྱའི་སྤོང་པོ་འཁྲུངས་འདུག །བད་སྤོང་ཞལ་ཁ་བྱེ་ནས། །འཇོམ་
སྤིང་ལུན་པ་བསལ་སོང་། །ཞེས་དང་། སྐྱེ་ཞབས་གཙང་ལ་ཐེབས་བྱུང་། །གཙང་གི་
འབྲུ་བཅུད་འཕེལ་སོང་། །ཉེ་མ་གཙང་ནས་ཤར་གྱི། །ཉེ་མདངས་དབྱས་ལ་རྒྱགས་
སོང་། །ཉེ་མའི་ཉེ་མདངས་མ་རེད། །རྒྱལ་བའི་ཞལ་མདངས་ཡིན་བད། །རྒྱལ་བའི་
ཞལ་མདངས་ཆེན་པོ། །པོ་ཏ་ལ་ལ་འཕྲོས་སོང་། །ཟེར་བ་སོགས་ལྟས་ཁྲད་པར་ཅན་

བྱང་སྐད།

སྐྱུལ་པའི་རོལ་གར་བསམས་བཞིན་སྐྱེ་བ་བཞེས་ཚུལ་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་
 པའི་(༡༧ ཉ་ལ། ༡༥ ཐ་པ) ས་སོ་སྐབ་(སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤)(༡༧ ཉ་ལ། ༡༥ ཐ་ལ) ཚུ་སྐྱོད་ཀྱི་
 རྩོགས་སྤྱི་མ། དཔལ་བོ་མཁའ་འགྲོ་འདུ་བའི་དུས་ཚེན་ཉེར་ལྷམ་(༡༧ པ་༡༡༡༥ ཐ་པ)
 བམ་མཁའའི་ལོར་བུའི་འོད་ཀྱིས་ལོར་ཀྱི་འཛིན་མའི་ཁྲོན་ཁེབས་པ་དང་བསྐྱུན་ཡུལ་ལ་
 སྐྱུན་སོགས་མི་བདེ་བའི་རིགས་མེད་པར་བདེ་བར་བསྐྱེམས་ཤིང་། བམ་མཁའ་ལ་
 འཇུངས་ལྷག་ཅིང་འི་ཞིམ་པོས་བྲུབ། འཇུངས་ནས་ཀྱང་རྗེས་ལ་གནས་པའི་བརྗོད་བཞིན་
 སྐྱེ་བསྐྱེད་ཆེ་ཞིང་། ཞག་མང་པོ་མ་སོང་བར་ཞལ་འཇུག་ཞིང་སྐྱུན་བམ་མཁའ་
 གཟིགས་པ། ཞབས་སྐྱེལ་ཀྱང་བཅའ་ཚུལ་སོགས་རྒྱལ་སྐྱེས་ཀྱི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོད་པ་
 བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པ་བསྐྱུན་པར་མཛད། ཡུལ་གྱི་སྐྱེམས་སུ་བཞུགས་པ་ནས་
 བཟུང་ཡུལ་ཡང་སྐྱེལ་དུལ་ཞིང་བྱམས་སྐྱིང་རྗེ་སྐྱེལ་རྒྱུད་ལ་འཇུངས་པ་ལྟར་
 ལྷང་ཞིང་། མནལ་སྐྱེས་བཟང་ཞིང་སྐྱེལ་སྐྱོ་བས་ཉམས་ཀྱིས་དུས་འདའོ། །རྒྱལ་ལྷ་
 པའི་ཡར་འོར་དུས་ནས་རྒྱལ་ཚབ་མཚོག་གི་སྐྱེ་ཚབ་གསོལ་དཔོན་གྲགས་པ་
 མཐའ་ཡས་དང་། མགོན་གཉེར་ཡོན་ཏན་ལེགས་བྲུབ། ཅིས་དཔོན་སྐྱོར་དུ་སྐྱུན་
 ཚོགས། གདན་ས་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་ཚབ་ལྷ་མ་འཇུག་དབྱུངས་བཅས་རྗེས་བདེའ་གནང་
 བར། བཀྲ་ཤིས་སྐྱུན་པོར་མེབས་ནས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་མཇུག་སྐབ་དང་། སྐྱེ་
 ཚབ་བཅས་ཞུས་པར་དགའ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཚོས་འཕེལ་རྗེས་བདེའ་གནང་།

རྩོམ་སྐྱེན་གནམ་ལོའི་བཞིན་རས་གསར་དུ་འོམ་པའི་དགའ་བ་དང་པོར། རེས་
 གཟའ་བསེལ་ཐེང་ཅན་རྒྱ་སྐར་གྱི་ཞུན་དང་དགའ་མགུར་སྐྱོད་པའི་འགྲོད་སྐྱོར་དགེ་

བར་ལྷ་རི་སྐྱང་དུ་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཞབས་སུ་བཅར་ནས། རྣོ་མ་དང། བྱེ་མ་ད། རྒྱ་
ཇའི་མཚོད་ཡོན་སོགས་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་ཡོ་བྱད་རྣམས་བསྟར་ནས་མཇལ་དར་ལུལ་
བར། སྐྱུན་རྗེན་ཆེར་གཞིགས་ནས་དབྱེས་པའི་འཇམ་ཞལ་བསྟན་ཅིང་ཐམས་ཅད་
ལ་དབྱེས་ཚོར་ཆེན་པོ་གཞན། དེ་སྐབས་ནས་གསོལ་དཔོན་སོགས་ལ་འདྲིས་པ་
ལྟར་ལྷགས་འཚོར་མེད་པ་དང། སྐྱེ་ལྷུས་སོགས་ལ་སྐྱེན་པ་མེད་ཅིང་སྐྱེན་སྲ་ཡང་
མཇེད་པ་གང་ཅི་ངོ་མཚར་ཆེ་ཞིང། འཕགས་ཆེན་དམ་པའི་སྲོད་ཚུལ་ཡང་དག་
ལྷངས་པའོ། །

(༡༥ ཉ་༥།༡༧ འ་༥) ཞེས་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
རྗེ་བཙུན་ལྷོ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་ལྷག་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོའི་
ཞལ་སྲ་ནས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་འཇམ་གྱིང་ཐ་གྲུ་ཡངས་པའི་
རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་ལས། ལྷང་བསྐྱང་བ་དང་སྐྱེ་བལྟམས་པའི་མཇེད་པ་བསྟན་པ་སྟེ་རིམ་
པར་བྱེ་བའི་སྐབས་ཉེ་དང་པོའོ། །།

༡༥ སྐྱེ་གཞོན་དུས་ནས་ཐ་མལ་པའི་སྲོད་ཚུལ་ལས་འདས་པ་དང། གཤམ་ཆེན་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནས་དོན་གྱིས་ངོས་འཛིན་གཞན་སྟེ་དབྱེས་སྐྱེས་གཙུག་ལྷན་
བཞེས་ཤིང་དབང་ལྷང་རེས་རྗེས་འཛིན་གཞན། གཞུང་ས་ནས་ཀྱང་མཉེས་ཐང་
བདེ་བ་ཅན་དུ་གདན་ཞུས་ཀྱིས་གྲུས་མཚོད་སྐྱར་ལེན། ཡོངས་འཛིན་གསར་
བསྐྱོ། མན་རྩུ་གོང་མས་ཀྱང་མ་སྐྱེན་འགྱུར་དང་སྐྱར་གཤམ་ཆེན་མཚོག་ཆེད་
ལེབས་ཀྱིས་དབང་ལྷང་རེ་གཞན་བ་དང་ཅེ་པོ་བྱང་པོ་ཉ་ལའི་གསེར་གྱིང་མངའ་

གསོལ་ཞུས།

(༡༥ བ་༡༧༠ ཐ་༧) དེ་ལྟར་བལྟམས་མ་ཐག་ནས་གྱིས་པ་ཐ་མལ་པའི་སྤྱོད་
ཚུལ་ལས་འདས་ཏེ། དུམ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གཟིམས་པ་ཙམ་ཡང་མི་མཉེས་ཤིང་།
རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ལ་དགྲེས་པ་ཉིད་དོ། །པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཕྱག་ལ་
བརྗོལ་ཡང་སྲིད་འཇུག་མེད་ལུང་སྟོན་དང་། གསེར་སྐྱེས་ཀྱི་མཚོན་སྟོང་རབ་ཏུ་
གནས་པའི་གྱིན་དབབ་དོན་ཏུ་དབྱུས་ཕྱོགས་སུ་ཆིབས་བསྐྱེད་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བར་
དེ་ཞོར་ཡང་ལམ་ཆིབས་བསྐྱེད་ཐོག་ དགའ་ལྷན་རབ་རྒྱས་སྲིད་ཏུ་ཕེབས་ནས་
ལ་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་མཚོག་སྐྱེས་འཇུག་མེད་འདི་བཞིན་སྟོ་ལྷན་
གཟུང་གནས་རྣམས་ཀྱིས་གོ་བར་འདོམས་པའི་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་སྟོ་ནས་དོས་
འཛིན་སོགས་དགོངས་པ་ཟབ་པོ་མེད་ཏུ་བྱུང་བ་ཏུ་མ་ཞིག་གི་ཆེད། མོ་བཞིན་ཆེ་
བའི་གྲུལ་ཆོས་བཅུ་གཉིས་ཉིན། དགའ་ལྷན་རབ་རྒྱས་སྲིད་ཏུ་ཞབས་སོར་བཀའ་ཤིས་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་བཀོད་པ་ལ། ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་སྤྱོད་ལུམ་དང་ཨ་འི་ཆོས་
ལགས་ཞབས་སྤྱི་ཆ་ཤས་དང་བཅས་སྐྱ་རྒྱ་བ་ཏུ་གདན་འདྲེན་ཞུས་པའི་ལྷ་རི་སྐར་
ནས་ཉི་མ་རྫོས་ཐོག་ཏུ་ཐོན་པར། ལྷ་རི་སྐར་དང་། དགའ་ལྷན་རབ་རྒྱས་སྲིད་བར་
འཇུག་འོད་ཀྱི་བྱ་བས་འབྲེལ་ཞིང་། ཆོས་གྲུའི་དུང་བཏང་བ་དང་འགྲིགས་པ་བཅས་
རྟགས་དབྱེད་ལེགས་ཤིང་ལྷང་ལོ་ཙན་ཏུ་བཞུགས། ཡཔཎ་ཆེན་མཚོག་གི་སྐྱེ་བུ་དུ་
བཅར་བར་དབྱུས་གཙང་གི་མི་བྲག་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ཚོགས་ཀྱང་། དེ་ལ་རྒྱ་སྐར་
དབྱུས་ན་རྒྱ་བ་ལྷར་ལྷམ་མེད་ལྷན་ཉེར་འཆེར་གནང་སོགས་མེད་པར་ཕྱགས་བག་
ཕེབས་ནས་བཞུགས་ཤིང་། རྒྱལ་དབང་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་ཕྱག་འཇུག་དགོངས་
ཚོགས་སྐྱབས་ཡཔཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་ལུལ་བ་སྐྱེ་ལྷག་ནས་བཏོན་པར་ཕྱག་ཞུག་

ཉུག་གནང་ཞིང། མངལ་དར་སྐབས་མགོན་གཉེར་དགེ་སློང་གི་མངལ་དར་ལྷག་གིས་བཟུང་ནས་ཞལ་འཇུག་གནང། དེའི་སྔོན་སྐྱོད་ཆར་ཟེམ་བུ་ཡང་བབས། ཞལ་འཇུག་སྐབས་འཇམ་སློན་དང། གནས་གཤིས་ལེགས་ཤིང། དེའི་སང་སྐྱེ་ཚབ་གསུམ་གཟིམ་ཚུང་དུ་ཞེས་འཇུག་ལ་སེབས་སྐབས་སུ་ཡང། སྐྱེ་བའི་བཞུགས། ལྷག་དབང་གནང་ནས་མགོན་གཉེར་དགེ་སློང་ལ་གཟིགས་ནས་ཞལ་འཇུག་གནང་ཞིང་གདན་འདྲེན་མ་ཞུས་པར་དགོངས་དབུང་གིས་པང་དུ་སེབས། སྐྱེ་རྒྱ་སོགས་ལ་བྱིལ་བྱིལ་གནང་ཞིང། སློབ་སངས་སོགས་ལ་སེབས་སྐབས་མགོན་གཉེར་དགེ་སློང་ལ་ལྷགས་གཏང་གི་པང་དུ་གདན་བྲངས་པར་མཉེས་མཉེས་མཛད། གཤམ་ཚེན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེ་མཉུན་དུ་ཉིན་ལེ་བཞིན་བཅར་བར་ཚད་མེད་གིས་བཅེ་གདུང་གནང།

གཟུང་སྐར་འཕྲོད་སློང་བཟང་པོ་དང་བསྟན་གེན་མཚོག་ནས་སྐྱོ་གོས། ཤེལ་འབྲང། དབུ་ལྷ། སྐྱེ་ཚོས། སྐྱེ་གས། རྫོང་རིལ། ཞལ་དགར། སྐྱེ་སྐྱགས་སོགས་དགོངས་དབུང་གིས་གནང་སྟེ། ཚོས་གི་རྒྱལ་སྲིད་དུ་མངའ་དབང་བསྐྱུར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱགས་པ་གནང། རྗེས་སུ་གསོལ་དཔོན་གྲགས་པ་མཐའ་ཡས་ལ་ལྷགས་གཅིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཚུལ་དང། གསེར་སྐྱེ་སོགས་ལ་མིང་སོ་སོར་མ་ཞོར་བ་དང། ཞལ་འདོན་མཇུག་དང་མཚོད་འབྲེལ་བཅས་གནང། ལྷགས་འབྲུག་སྐྱེ་བ་དང་པོ་ནས་ཞལ་འདོན་བྱེད་གསུང་བ་དང། སྐྱེ་བ་གཉིས་པར་འཚོ་བྱེད་ཅིག་ལ་གནས་ཚུང་ཚོས་སློང་ཡིན་ཞེས་ཁོ་ག་སྐོམ་གོག་འབེབས་བྱས་ནས། ལས་མཁའི་ཞོར་བུ་སློབ་དཔོན་མཚོར་བ་དོན་ལྷན་འཇུག་བྲལ་ལྟ་རི་སྐྱོང་དུ་སེབས་པ། དེ་རྗེས་གསུན་ལྷན་དང་ཡང་ནས་བཞེའི་འཕྲིན་ལས་བསྐྱུབ་བྱིར་སྐྱེས་བབས་བྱས་ཟེད།

(༡༦ བ་༥།༣༣ ཟ་༤) ལོ་ངོ་གསུམ་ནས་ལོ་ཉ་ལར་འགྲོ་ཡང་ཡང་གསུངས། ང་
ལོགས་སུ་ཉལ། ང་བཟ་ཤིས་ལྷུན་པོར་འགྲོ་ཞེས་བཀའ་ཕེབས། དེ་ཁའི་རྒྱ་མཚོན་
ཡཔའ་ཆེན་མཚོག་ལ་ཞུས་པར་དགེས་ཚོར་གནང་ཞིང་ཡགོང་མའི་སྐུ་ལའི་ད་ཀོ་ལ་
གཟིམ་སྤུལ། དབུ་སྟེ། བཞུགས་གདན་ནམས་མངགས་བཟོས་མཛད། འགོ་རྒྱའི་ཡར་
ཚེས་བརྒྱད་ལ་འཇུངས་དབུངས་གོང་མ་ནས་(༡༧ ཉ་༡།༣༣ འ་༡༡) དེ་ལོ་རྩ་ཐོག་སྤུལ་
གཙང་གི་བྱ་རྒྱུ་དེ་དབུས་སུ་སྤངས་ཏེ་པོ་ཉ་ལའི་ཉེ་སྐོར་དགོན་གནས་དཔེན་པར་
བསྐྱེད་བསྐྱིངས་ལ། ལོ་བན་དང་གོས་ཐོག(བསྐྱུས་)ཞི་འདོན་གྱིས་ཞེས་ཕེབས།

(༡༧ བ་༥།༣༣ འ་༡) དེ་ནས་མཉེས་ཐང་བདེ་བ་ཅན་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུ་ཅིས་གྱི་
གྲ་སྒྲིག་དང་། བཟ་ཤིས་ལྷུན་པོར་པའ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་གསེར་ཞལ་
མཛལ་བར་ཕེབས་རྒྱ་བཅས་ལ་བཟ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་གསོལ་གཟིམ། མགོན་གཉེར་
སོགས་ཆིབས་བསྐྱུ་ལ་མངགས། སྐུ་བལྟམས་ནས་ལོ་ངོ་གཉེས་དང་རྒྱ་བ་ལྷ་སོང་
བའི་བྱ་བ་ཅིས་གྱི་ཚེས་དགུ་དང་བྱེད་པའི་ཚེས་བཅུ་ལ་འཇུངས་གཞིས་གྱི་ཉེ་
འདབས་རྒྱ་ཤར་ཞེས་ཐང་ལ་སྤྱགས་ཕེབས། དེ་ནས་དགའ་ལྷན་རབ་རྒྱས་གྲིང་པའི་
སྐུན་འདྲེན་ཞུ་མི་འགྲོར་ཞིང་ཆིབས་བསྐྱུར་གནང་བར། ལས་ཚན་བ་རྣམས་ནས་
ཆིབས་བསྐྱུ་སེར་སྤྲེངས། དཀར་སྟོ་དངོས་འབྱུང་སོགས་རྒྱས་བ་བསྟར།

(༡༨ ཉ་༦།༣༤ འ་༤) རིམ་གྱིས་སྤྱགས་བཏེག་གཟིམས་རྒྱུང་ཉི་འོད་དུ་ཡཔའ་
ཆེན་མཚོག་དང་མཛལ།

(༡༩ བ་༡།༣༤ འ་༡) བཞུགས་གྲལ་གྲོལ་ནས་གཟིམས་རྒྱུང་བཀའ་གདམས་ཕོ་
བང་དུ་སྐུན་དངས། ལྷ་མ་ངག་དབང་བྱམས་བ་མཛལ་ཁར་ཕེབས་ནས་ཁོ་བོ་ངོ་ཨེ་

མཁུན་ལྷུས་པར་ཤེས་ཤེས་གསུངས།

(༡༥ བ་༣༡༥ བ་༦) ལྷགས་སྐྱུལ་གནམ་ལོ་གསར་ཆེས་ལ་བཏ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་རྗེ་རྣམ་པར་འཛོམས་པའི་སྐོ་ནས་སྐྱུ་ལྷུས་འབྲུལ་བ་གནང།

(༡༥ བ་༤༡༥ བ་༡༠) བཀའ་སློན་གྲུང་གྲུན་དགའ་བསྟན་འཛིན་ནས་འཚམས་ལྷུ་བཀྲ་ཤེས་པའི་རྗེས་ལ་སོགས་པ་འབྲུལ་བར་མངགས་བཞིན་སྤྲུལ། མཉན་ཡོད་ཆོ་འབྲུལ་མཚོད་པའི་དུས་ཆེན་གྱི་ཡར་ཆེས་བཅུ་གཅིག་གཟའ་སྐར་འཕྲོད་སྐྱོར་བཟང་བའི་ཉིན་རབ་བྱུང་གི་སློམ་པ་བཞེས་རྒྱ་དགུང་ལོའི་དུས་སུ་མ་བབ་གྲུང་། རྒྱལ་བསྟན་ལ་འཇུག་པའི་སྐོ་དམ་པར་བདེ་ལྷན་ཞིང་མགོན་པ་བཏ་ཆེན་མཚོག་ནས་མཐོན་མཐེང་དབྱ་སྐྱེས་གྱི་སྤྱད་བཞེས་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྟགས་མ་ཡིན་པ་དོར། དགོ་ཚོགས་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་མཐའ་ཡས་པའི་རྟེན་གཞི་དགོ་བསྐྱེན་གྱི་སློམ་པ་སྐྱུལ།

(༡༧ ཉ་༡༡༥ ལ་༥) དང་སྲོང་གི་ཆ་ལྷགས་དུར་སྐྱིག་གི་རྒྱལ་མཚན་དག་གིས་ལེགས་པར་བརྒྱན་ཏེ། མཚན་གྱི་གྲགས་པ་རྗེ་བཅུན་སྐོ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་སྐྱུག་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས། ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་ན་སྟན་པར་གྲགས་པ་སྐྱུལ་བར་དགྲེས་སྐོ་ཁོ་ནས་བདག་གིར་གནང་ཞིང་མཚོད་པའི་སྐྱིན་སྤང་ཡང་དཔག་མེད་སྐོས། བཏ་ཆེན་མཚོག་ནས་བསྐྱུགས་བཅོད་བཀྲ་ཤེས་དང་ཆབས་ཅིག་བཞུགས་ཁྲི་ནས་བཞེངས་ཏེ། ལུབ་དབང་གི་སྐྱུ་དང་། རབ་དཀར་སྲིད་ན་རིང་བའི་ལྷ་རྗེས་བཅས་འབྲུལ་བ་གནང།

(༡༧ ཉ་༤༡༥ བ་༧) ཡབ་སྐས་ལྷན་རྒྱས་ཚོམས་ཆེན་དུ་ཕེབས་བསྐྱོད་ཐོག

གཞུང་སའི་གསོལ་སྟོན་གཟབ་རྒྱས། འབེལ་བའི་གཏམ་གྱི་བཤེས་ལ། གར་འོལ།
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གཉིས་ནས་ལུང་རིགས་གྱི་བཤོ་སྦྱང་། ཡབ་སྲས་བྱང་གི་ཆེ་
བའི་ཡོན་ཏན་སོགས། མདུན་ས་ཆེན་པོའི་གནའ་པོའི་ལུགས་སྲོལ་བཟང་པོ་རྣམས་
ཉམས་མེད་གནང་།

(༡༧ བ་༡༧༧༦ འ་༡༡) ཉིན་རྗེས་མ་བཟུལ་སྟུན་ལྷ་བྱང་ནས་གསོལ་སྟོན་གཟབ་
རྒྱས་ཐོག་མཚོག་སྐྱེལ་རིན་པོ་ཆེར། ཞིང་ཁམས་རྒྱ་མཚོའི་བཀོད་ལ། ཉིན་བའི་སྣང་
བརྟན། རྣམ་འདྲན་སྟོང་གི་རྣམ་ཐར། རྣམ་རྒྱལ་མཚོད་སྟོང་། གསེར་སྐྱེངས་ལས་
བྱུང་བའི་འཁོར་ལོ། དུང་དཀར་རིན་པོ་ཆེའི་གཤོག་བ་སྲས་སྐྱེད་ལ། རིན་ཆེན་
གཉིས་པའི་རྒྱལ་སྲིད་སྣ་བདུན། སྐུའི་ཉེར་སྐྱེད་ཆ་ཚང་། རིན་ཆེན་དང་པོ། དབུལ་གྲེ་
ཆེན། བཟང་གོས་སོགས་དགུ་ཚོན་སུམ་ཅུ་སོ་ལྗེའི་རྟེན་འབྱུང་དང་། བཅ་ཆེན་
མཚོག་ནས་མརྒྱལ་བཤེས་བ་གནང་བ་སོགས་མངའ་གསོལ་གཟེངས་བསྟོན་ལྷ་ན་
མེད་བ་མཛད།

(༢༠ ཉ་༡༧༧༧ ཐ་༢) གཤམ་ཆེན་མཚོག་ནས་མགོན་པོ་བར་ཆད་ཀུན་སེལ།
འཇམ་དབྱངས་སྐྱ་སེང་། ཤེས་རབ་སློབ་འབེལ། འཇམ་དབལ་ནག་པོ་བཅས་གྱི་རྗེས་
གནང་གཟབ་རྒྱས་སྐྱེལ། ལྷ་བ་གཉིས་པར་ཆེ་རྟ་བྱང་འབྲེལ་གྱི་དབང་དང་། སྟོལ་
དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོ། ལྷ་མོ་རིག་བྱེད་མའི་རྗེས་གནང་སྐྱེལ་ཞིང་འཆད་ཚོད་
ཚོམ་གསུམ་གྱི་སྟོན་སྒྲུབ་རྒྱལ་བསྟན་ཉིན་མོ་ལྷར་བྱེད་པའི་བདག་པོར་དབང་བསྐྱེད་
བའི་ཉེར་བསྟོགས་མཛད། དེ་སྟོགས་གྱི་(༢༠ ཉ་༧༧༧༧ འ་༤) ལྷ་སྡེ་མི་སྡེ་ཀུན་གྱིས་
ཞབས་བརྟན་རྟེན་འབྱུང་སྐྱེལ་བར། མཇམ་ཁ་དང་བྱུག་དབང་སྐྱེལ་ཉེ། དེ་དག་ཐར་

པའི་ལམ་ལ་བཀོད་དོ། །ནག་པ་ལྷ་བར་འཛིགས་བྱེད་དཔལ་པོ་གཅིག་པ་དང་།
དཔལ་ལྷན་འདོད་ཁམས་དབང་མོའི་རྗེས་གནང་བཅས་ཡེ་ཤ་ཆེན་མཚོག་གི་བྱང་
ནས་གསལ། ཆོས་གསུམ་ལ་བཀའི་འཕྲིན་ལས་པ་དེ་མོ་རྒྱལ་ཚབ་ལོ་མིན་ཉན་ནས།
མཉོན་གཉེར་བསྐྱལ་བཟང་དོན་གྲུབ་འཚམས་ལྷུང་མངགས་ནས་ཞབས་བརྟན་
ལེགས་འབྲུལ་རྒྱས་པར་ལུལ། དེ་རྗེས་རྒྱལ་ཚབ་དེ་མོ་ལོ་མིན་ཉན་དང་། ལོང་མའི་
མི་བྲག་ཞིའུ་ཨོ་བཞ། སྤྱི་ཆའི་ཆེ་སྤ་ལོ་ཡེ། ཚོང་ཡེ། བཀའ་ལློན། མདའ་དཔོན། རྣམ་
རྒྱལ་གྲུ་ཚང་གི་གྲུ་སློབ། གནན་ས་གསུམ་གྱི་སྤ་མ་ལས་སྟེ། གཞུང་སའི་བྱང་ན་སློབ་
བ་སེར་སྐྱ་སོགས་སྐྱེ་བོ་བརྒྱ་སྟག་བརྒྱལ་བ་ཕེབས་བསྐྱར་འབྱོར་བར་མཇམ་ལུག་
གནང་། ཡེ་ཤ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནས་སློབ་དུ་དབྱའི་གཙུག་ལྷན་བཞེས་ཤིང་
དབང་བཀའ་རྗེས་གནང་སོགས་སྦྱལ་བ་དང་། སྤར་ཡང་སློབ་དུ་བསྐྱལ་བའི་ཕྱིར་
མཇམ་སོགས་དངོས་འབྲུལ་སྤམས་མཐོ་འབྲུལ་བ་གནང་། སྐབས་དེར་དེ་མོ་འིན་པོ་
ཆེར་སྟགས་འོ་མཁྱེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཤིང་ཉོག་བསྐྱར་བ་སོགས་མཇེད་པས་སློབ་
གནས་རྗེས་བྱ་གྱི་མཇེད་པར་དེར་འདུས་ཀུན་ཡིད་ཆེས་པར་གྱུར་ཉོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་རྗེ་སྤ་མ་རང་གི་འཕྲིན་ལས་གྱི་སྐོ་བརྒྱ་འབྱེད་པའི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་
ཁྱེད་ཅེས་སློབ་པའི་ཉམས་གྱིས་བྱིས་པ་ཐ་མལ་པའི་སློབ་ཚུལ་ལས་འདས་ཤིང་།
འཕགས་ཆེན་དམ་པའི་ངང་ཚུལ་ཆེར་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ནས་ཡེ་ཤ་
ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བྱང་ནས། རྗེ་བཙུན་དོན་གྲུབ་མའི་རྗེས་སུ་གནང་བ་ཟབ་
མོ་གསལ། ཆོས་ཉི་ཤུ་གཉིས་ལ་འབྲས་སྟོགས་སུ་ཆེབས་ཁ་བསྐྱར་བར་སྟགས་
ཐག་ཚོད་པར། ཡབ་སྤས་གཉིས་བར་འབྲལ་མི་པོད་པ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་བསྐྱར་ས།

ཆིབས་བསྐྱར་སྐྱབས་གཞིམ་ཚུང་ཉི་འོད་ཀྱི་གཞིམ་སྐོ་བར་ཡཔཎ་ཆེན་མཆོག་ནས་
མེབས་སྐྱེལ་མཛད་པར་སྐྱེད་སེལ་པོ་གནང་ཞེས་ཞུ་བ་གནང་། དེ་ནས་མེབས་བྱམས་
སུ་ལུམ་བཞུགས་ཀྱང་མི་དབྱེས་པའི་ཚུལ་མཛད། ད་ལོ་ཉ་ལར་འགྲོ་ཞེས་མེབས།
དམིགས་བརྩེ་མ་དང་མ་ཉི་ཞལ་འདོན་དུ་གནང་། དེའི་ཉིན་ཀུན་གསལ་གྱི་ཁྲིམ་ཀུན་
འཇམ་འོད་ཀྱིས་ཁེངས་ཤིང་། སྐོ་ཉམས་ཀྱི་དང་དུ་ལྷ་སྡེ་མི་སྡེ་ཀུན་གྱིས་ཆིབས་
སྐྱེལ་ཞུས། བར་ལམ་ཉ་མོ་མདའ་པ། ལྷག་གྲུ་ཁ་པ། རིན་ཆེན་སྲུངས་པ། རོང་དུར་
མིག་རྒྱལ་ཐང་སོགས་ནས་སོ་སོའི་ས་གནས་སུ་མེབས་བསུ་མེར་སྐྱེད་ས། མེབས་
སྐྱེལ། ར་དུང་དར་འཕྲུང་སོགས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་བསྐྱར།

(༡༡ ཉ་མ། ༡༧ བ་༥) དེ་ནས་ཚུ་པོ་རི་བྱུ་ཁར་སྤྲུགས་མེབས་ཤིང་གོང་དཀར།
ལྷགས་ཐམ་སྐྱེལ་སྐྱོ་རོ་གཡོག་ཚུ་ལྟར། བཟ་ཤིས་ཅེ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་ཆེ་སྤ་མཐའ་
དག་ལ་མཛལ་སྤྲུག་སྐྱེལ། མཉེས་ཐང་མདོར། བགའི་གྲུང་སློན་རོ་སག་མདོ་མཁར་
ཆེ་རིང་དབང་རྒྱལ། གྲུང་འགྲུང་མེད་དབང་རྒྱལ་(༡༡ ཉ་༥། ༡༧ བ་༧) སོགས་དགའ་
ལྷན་པོ་བྲང་པའི་ལས་སྡེ་མེར་སྐྱེ་སྤྱི་དང་། དགའ་ལྷན། འབྲས་སྲུངས། སེ་ར། རྒྱུད་
སྟོད་སྤྲོད་ཀྱི་ལས་སྡེ་ཆེ་སྤ། རྒྱལ་སྤས་སྐྱེལ་སྤ། སྡེ་ལུང་རྗེ་དུང་སྐྱེལ་སྐྱེ་སོགས་ལྷ་སྡེ་
མི་སྡེས་མཆོན་ཆིབས་བསུ་(༡༡ བ་༡། ༡༧ འ་༧) བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བས་མདུན་
བསུས་ནས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་སྡེའི་འགག་ཏུ་བོད་བཞུགས་ཏུ་ཤིང་གཉིས། སྲུང་
གོ་ཆི། སྤེ་ཆའི་ཆི། ལུ་ཡེ་སོགས་ནས་མེབས་བསུ་མཛད་པར་མཛལ་སྤྲུག་
གནང་།(༡༡ བ་༡། ༡༧ འ་༣) རྗེ་སྤ་མས་མར་སྤྱིན་སྤྲུགས་ཉམས་སུ་བཞེས་པའི་
གནས་(མཉེས་ཐང་)བདེ་བ་ཅན་སུ་ཞབས་སེན་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་མཛོན་པར་

བཀོད་དོ། །དེར་གཞུང་ས་ནས་དངོས་འབྲུལ་ལྷ་རྩལ། མཁུལ་རྟེན་གསུམ། སྤྱི་ཉེར་
སྤྱད་ནས་བཟ་ཤིས་སྟན་དཀར་བར་རིན་པོ་ཆེའི་བྲེ་བྲག་གིས་མཚོན་དགུ་ཚོན་
སུམ་ཅུ་སོ་ལྔའི་འབྲུལ་བ་སུལ། རྒྱལ་ཚབ་དེ་མོ་ལོ་མིན་ཉན་ནས་ཀྱང་ཆེ་རབས་ཏུ་
མར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་རྒྱ་མ་ཐུན་མི་ལྷོག་པའི་དད་པ་བརྟན་པོས།
སྤྱོ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་སོགས་ཀྱི་དངོས་འབྲུལ་རྒྱ་ཆེར་སྤུལ་བ་བཞེས། ཏུ་ཤིང་
གཉིས་ནས་ཁ་བཏགས། བཟང་གོས། རྩངས་ཤེས། ལུ་ལུ་ཤ་བཅས་ཀྱི་སྤྱད་པ་དང་།
གཞན་ཡང་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མི་སྣ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འབྲུལ་བ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་མཚོད་
སྤྱིན་ལྟར་སུལ།

(༡༡ ཉ་༥།༡༠ འ་༩) རྒྱ་སྟོད་ལྷ་བའི་ཆེས་བརྒྱད་གཟུང་སྐར་འཕྲོད་སྦྱོར་ལེགས་
ཉེན་གོང་མའི་མི་བྲག་ཨམ་བན་གཉིས་ཀྱིས་མཚོན་རྒྱ་དཔོན་ཁག དེ་མོ་ལོ་མིན་ཉན་
རིན་པོ་ཆེས་གཙོས་གཞུང་མའི་བྱང་ལྷོད་པ་སེར་སྤྱ། གདན་ས་ཆེན་པོ་གསུམ་
ཀྱི་ལྷ་མ་ལས་སྡེ་སོགས་དང་བཅས་པས། གསེར་ཡིག་རིན་པོ་ཆེ་མཉེས་ཐང་བདེ་བ་
ཅན་ཏུ་གདན་བྲངས།

(༡༡ ཉ་༥།༡༡ ཐ་༧) གསུམས་མགོན་མཚོག་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་དགུས་
བཞེན་ཐེབས། འདུ་ཁང་གི་བཞུགས་ཁྲིའི་མདུན་དེར་བཞུགས། སྤྱི་གཡས་སུ་རི་
ཏུ་ཨམ་བན། གཡོན་ཏུ་སྤུ་ཨམ་བན་གཉིས་ཀྱིས་གསེར་ཡིག་བཟུང་། བཀའི་གྲུང་
ལྷོན་ལོ་ཡོན་གྲུང་པ་རྩེཏས། གསེར་ཡིག་རིན་པོ་ཆེ་ཆད་ལྷོས་མེད་པར་བསྐྱགས་
པའི་བཀའི་དོན་ལ། ཆེ་རིང་གཞན་གྱི་ཤེ་མོང་གིས་ཡངས་པའི་ལོང་འཛིན་གྱི་ཁྲོན་
ལ་དབང་བསྐྱར་བ་རྣམས་བཀའ། གཏུ་ལའི་ལྷ་མའི་སྤུལ་སྤུལ་པམ་བ། ད་ལམ་དུས་

གཙང་གི་ལས་དོན་གྱི་མི་མེད་རིན་པོ་ལོ་གི་ཕྱི་ལོ་བཟུང་བཞིན་སྐྱུལ་པའི་སྐྱུ་
 ཁྲིད་བསྐྱུ་བར་སོང་སྟེ་ཁོ་ལ་ནས་ལྷན་པར། སྐྱུལ་པའི་སྐྱུ་ཁྲིད་གཞན་དང་མི་འདྲ་
 བའི་རོ་མཚར་ཅན་འདུག་ཟེར་བ་དེ་གི་སེམས་ཤིན་ཏུ་དགའ། ལྷ་ལའི་སྐྱུ་སྐྱུ་
 བོད་མ་ཚོས་གི་ཡོན་ཏན་ཕྱི་ལོ་ཕྱིན་པར་མ་ཟད། དོས་གི་བཟུང་བུ་དུ་སྐྱུ་
 ལས་ལྷ་སེར་གི་བསྐྱུན་པ་དང་། བོད་དབྱུས་གཙང་གི་ཆབ་འབངས་ཐམས་ཅད་བདེ་
 སྐྱིད་ལ་སྐྱོར་བའི་མཚན་སྐོ་ཐམས་ཅད་དེ་གི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པས། དེད་
 ལས་སྐྱུ་གས་མཉེས་པའི་གཟེངས་བསྐྱོད་རྒྱ་ཆེར་བཞུགས་པ་ཡིན། ཁོ་ལ་ཞི་བར་
 གཤེགས་ནས་དེད་ལ་སེམས་ཁུལ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡང་། ད་ལྟ་ལོ་གསུམ་གི་ཁོངས་སྐྱུ་
 སྐྱུལ་པའི་སྐྱུ་གསལ་བར་བྱོན་པ་འདི་དེ་གི་ཡིད་དང་མཐུན་པས་སྐྱོད་གཤེགས་རྒྱ་སྐྱུ་
 སྐྱུལ་པའི་སྐྱུ་ཁྲིད་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱུན་པའི་སྐྱོང་པོ་ལྷ་སེར་གི་རིང་ལུགས་
 དང་ཞིང་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཐོས་བསམ་ལ་བརྩོན་པར་མཚན་ནས་སྐྱུ་ཡོན་སྐྱོང་བ་
 སོགས་ལེ་ཤོར་མེད་པ་གཤེགས། ད་ལས་སྐྱུལ་པའི་སྐྱུ་གསལ་བོ་བྱོན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་
 དགའ་སྟོན་དུ་ཁ་བཏགས་ཆེ་ལེགས། གསེར་གི་ཆེ་དབག་མེད་གི་སྐྱུ་བརྟན། གཡང་
 ལེའི་ལྷ་སྐྱུ་སྐྱུལ་པའི་སྐྱུ་བརྟན། རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་འབྲེང་བཅས་གནང་བ་འདི་སྐྱུལ་པའི་
 སྐྱུ་སྐྱུ་ཆེ་ཕུན་དུ་བརྟན་ཅིང་། ལྷ་སེར་གི་བསྐྱུན་པ་དང་བའི་དེའི་ཆེད་དུ་མཁ་པ་ཡིན།
 གནས་སྐྱོང་ཁྲིར་བཞུགས་དགའ་ལོ་ཉེར་དུག་པའི་དབྱུང་སྐྱུ་དང་པོའི་ཆེས་བརྟ་
 གཉེས་ལ་ཞེས་བཟུང་བུ་དུ་བཟང་པོ་རོ་མཚར་གི་གནང་སྐྱུས་བཅས་སྐྱུལ་བར་
 དབྱེས་ཚུལ་དང་བཅས་གསན་ནས་ཞབས་བོམ་གཉེས་ཅམ་དུ་འཕགས་ནས་བོད་
 མའི་བཟུང་ཡིག་གྲུས་འདུད་དང་བཅས་པས་བཞེས།

དེ་ནས་ཆོ་དཔག་མེད་གྱི་སྤང་བརྟན་ཞིག་དང་། ཁ་བཏགས་བཅས་ཇི་ལུ་ཨི་
བན་གྱི་ལུག་ཏུ་གནང་། གོང་མ་རིན་པོ་ཆེ་ལྷགས་མེ་ཆེ་འདུག་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ།
གོང་མའི་མི་དྲག་ཨི་བན་སོགས་དེར་འདུས་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་ལུག་དབང་དགྲེས་
བཞིན་སྤྲུལ།

(༡༩ ཉ་༦། ༡༡ འ་༧) གོང་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་ལྷན་པའི་ཨི་བན་བརྒྱད་ནས་སྤྲུལ་
ཐེབས་ལ། བཅའ་ཆེན་ཨེར་ཉེ་ན་དང་དེ་མོ་ཉོ་ཐོག་ལུ་གྲོས་བསྟུར་གྱི་ཐོག་ལྷ་མ་བཟང་
བ་མང་པོའི་ཁོད་ནས་འདེམས་སྐྱབ་གྱིས་ཏུ་ལའི་ལྷ་མའི་སྐྱེ་མའདུན་ཏུ་བཞག་ནས་སྐྱ་
ཡོན་འབྲུལ་རྒྱལ་མཁའ་ཆེན་ཨེར་ཉེ་ན་ཏུ་ལའི་ལྷ་མའི་མཚོག་སྐྱུལ་ལ་རྗེས་གནང་།
དབང་། ལུང་། འཁྲིད། བསྐྱབ་སྟོན་སོགས་ལེགས་པར་འབྲུལ་དགོས་ཞེས་ཐེབས་
དོན་བཞིན་མཁའ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྒྱལ་ཚབ་དེ་མོ་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་བཀའ་
བཟོས་ཐོག་ལུང་ལུ་སྟོན་མེ་ལྷ་མ་དག་དབང་བུམས་པ། ལུང་ཅེ་ཆོས་རྗེ་བྱ་ལུང་བ་
དག་དབང་ཆོས་གྲགས། ལུང་འབྲུལ་བུམས་སྤིང་མཁན་པོ་ཚུ་བཟང་ཉོ་ཐོག་ལུ་བཅས་
འདི་གསུམ་གོང་མའི་གསེར་སྟན་ཏུ་སྤྲུལ་བར། དག་དབང་བུམས་པ་དང་། ལུང་ལུང་
བ་དག་དབང་ཆོས་གྲགས་གཉིས་སྐྱེ་ཡོན་འབྲུལ་བའི་དགོ་ཀན་ཏུ་འབྲུལ་སྟོར་ལུ་
དགོས་ཐེབས་པར། ལྷ་བ་དགུ་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་གཟུང་སྐྱར་འཕྲོད་སྟོར་དགོ་བར་ཏུ་
བསྟོད་ཆོམས་ཆེན་ཏུ་ཞལ་བྱོའི་དཀར་སྟོ་གཟུང་རྒྱས་ཐོག་རྒྱལ་ཚབ་དེ་མོ་ནོ་མིན་
ཉན་དང་། བཀའི་ཕྱིང་སང་རྣམས་སྟན་རྒྱས་ཉེ་སྤང་བུ་སྟོན་ལྷ་མ་དག་དབང་བུམས་
པ། ལུང་ཅེ་ཆོས་རྗེ་བྱ་ལུང་བ་གཉིས་ལ་གོང་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་རྣམས་བསྟུར་ཉེ་
ཡོངས་འཛིན་ཏུ་སྤྲུལ།

(༡༩ བ་ལ། ༡༩ ཟླ་༡༠) ཡོངས་འཛིན་གཉེས་ནས་བྱབས་ཁྲུས་སྤུལ་མཐམ། ཟླ་
མ་ཡོངས་འཛིན་དག་དབང་བྱམས་པ་ནས་ལམ་རིམ་སྒྲུགས་ལྷུང་གཟམ་རྒྱས་
བཅས་སྤུལ། ཚེས་བཅུ་གཅིག་ལ་བཀའ་སྤྱོད་ནས་ཡལ་ཆ་ཚེན་མཚོག་གི་ཉེན་འབྱུང་
དངོས་འབྲུལ་སྤམས་མཐོ་བ་དང་། རྒྱ་སྐད་ལ་ཀ་བ་ལ་ཟེར་བ། བོད་སྐད་ལ་ལོག་ཀ་
ཡིར་གྲགས་པ་སྤྲ་ཚོམ་ཅན། ཉང་དུ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་དང་། ཚེ་མདོ། འཇམ་
དཔལ་མཚན་བརྗོད་སོགས་གསེར་ཚོས་ལེ་ཚན་བཅས་འབྲུལ་གནང་མཛད་པར་
དབྱེས་ཚུལ་བཅས་བཞེས། དེ་ནས་རྒྱུད་སྐད་མཁན་པོས་དབྲུངས་དང་གསལ་བྱེད་
སྒྲུགས་སྒྲོག་གི་ཁྲིད་སྤུལ།

(༡༩ ཉ་༡། ༡༩ འ་༩) རྒྱུན་དུ་ཞལ་འདོན་ལ་དམིགས་བཅེ་མ་རང་འབྲུས་པར་
མཛད། རྒྱལ་ཚབ་དེ་མོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། བཀའ་ལྷན་གྲོལ་རྣམས་བཀའ་གྲོས་ཐོག་
བོད་གཞུགས་ཨོ་བཙན་གཉེས་བརྒྱུད། མཚོག་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེ་མཉེས་ཐང་དུ་ཕེབས་
ནས་སྐྱེད་ཀྱིལ་དྲངས་ཤིང་། མཛད་པ་རྣམས་ཐང་གང་ཅི་དོ་མཚར་ཆེ་བ་བཅས། ཕོ་
བྲང་ཆེན་པོའི་གསེར་ཁྲིར་སྐྱུར་དུ་མངའ་གསོལ་ཚོག་པ་འཇམ་དབྲུངས་གོང་མའི་
གསེར་སྐྱེད་དུ་སྒྲོན་པར་གནང་བའི་ལན་དུ། ལྷ་སྐྱོང་ཁྲིར་བཞུགས་དབྲུང་ལོ་ཉིར་
དུག་པའི་ལྷ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚེས་གཅིག་ལ་བཀའ་ཕེབས་པར། ཇི་ལུ་ཨོ་བཙན་གྱི་
ས་ནས་དེ་མོ་ཉོ་ཐོག་ཐུས་གྲུང་པ་རྗེའི་མངགས་ཉེ། ཡུ་ལའི་སྤྲ་མའི་མཚོག་སྤུལ་
མཉེས་ཐང་བདེ་བ་ཅན་དུ་གདན་དྲངས་ནས་མཚོག་སྤུལ་སྐྱེད་ཆེ་བ་བྱུང་གཤིས།
པོ་ཉ་ལའི་གསེར་ཁྲིར་གདན་དྲངས་ན་ཞུ་སེར་གྱི་བསྐྱེད་པ་རྒྱས་ཤིང་། དབྲུས་
གཙང་གི་སྐྱེ་འགྲོ་ཚང་མ་གྲུས་སྐྱོ་འཕེལ་བ་ཡོང་ཚུལ་ཞུ་ཡིག་སྤུལ་བྱུང་ཞིང་། ལྷ་

སོར་དེད་ནས། ཡུལ་པའི་སྐྱ་མའི་མཚོག་སྐྱལ་མི་མང་མཇལ་ཁའི་སྐབས་འཚོར་སྤང་
མེད་པར་བཞུགས་སྐབས་དུས་ཚིག་བཞག་གཉེས་དང་བཞོས་ཐོག་གི་འདོན་མཛོད་བཀའ་
པལ་པ་ཡིན། ད་ཆ་མཚོག་སྐྱལ་སྐྱེད་ཆེ་ཞིང་མཇལ་ཁར་འཚོར་སྤང་མེད་འདུག་ན་
ཡུལ་པའི་སྐྱ་མའི་མཚོག་སྐྱལ་འཕྲལ་དུ་ལོ་ཉ་ལའི་ཁྲི་ལ་འདོན་འོས་པ་འདུག མཐའ་
གཅིག་ཏུ་མཚོག་སྐྱལ་གི་འདོན་གྱི་རྒྱ་སྤེལ་དགའ་སྟོན་གྱི་ལས་དོན་ཆེན་པོ་
ཡིན། འདི་ལ་ཨར་སྐྱེ་ཉོ་ཐོག་སྐྱ་མངགས་ནས། ཕྱི་ལོ་མི་རིང་བར་ཇོང་གི་ཕྱ་ཅིང་
དང་མཉམ་དུ་སྤྱོད་པར་བྱེད་ནས་ཆེས་གུངས་བཟང་བར་མཚོག་སྐྱལ་གསེར་ཁྲིར་
མངའ་གསོལ་གྱི་རྒྱ་ལྷན་འདུག དེ་དག་གི་གསོལ་རས་གནང་ཆའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཁོ་པ་ཚོར་
སྤྲད་ནས་ཁྲིར་དུ་ལྷན་འདུག འདི་སྐོར་དེ་ཏུ་ཅན་ལ་གཉེར་ནས་དེ་མོ་ཉོ་ཐོག་སྐྱུང་དེས་སྐྱ་
ལྷན་འདུག་ཏུ་གྱི་རྗེས་སྐྱ་འབྲངས་ཉེ་དེའི་ཆེད་དུ་བསྐྱར་ཞེས། བཀའ་བཟང་པོ་དེ་
ལྟར་སྐྱ་མའི་ཚིག་བཞག་གཉེས་ཀྱི་སར་ཐེབས་པར། རྒྱལ་ཚབ་དེ་མོ་རིན་པོ་ཆེས་
མཉེས་ཐང་དུ་ཡོད་སྐབས་མགོན་མཚོག་ལ་གཉམ་སྤྲོད་གནས་ཚུལ་འབྲུལ་བ་གནང་
བར། ལྷན་འདུག་དགུས་ཉམས་ཀྱིས་ཞལ་འཇུག་གནང་བ་དང་བཅས་སྐབས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་
ཐེབས། སྤེལ་འདུལ་མིར་གསོལ་རས་སྐྱལ། དེ་དུས་བདེ་མཚོག་གི་ཅ་སྐབས་
སྐབས་ཐོག་ནས་ཤར་མར་གསུངས་པས། ཀུན་ལོ་མཚར་ཆེ་ཞིང་དད་པའི་སྐྱ་ལོང་
གཡོས་པར་གྱུར།

(༡༩ བ་༦༡༥ བ་༦) ལྷ་ཉ་གནམ་ལོ་གསར་ཆེས་ལ་ཚིག་སོགས་རྒྱ་དཔོན་
ཁག དེ་མོ་རིན་པོ་ཆེས་གཙོས་ཅེ་ཤོད་གི་ཞབས་འབྲིང་སེར་སྐྱ། བཀའ་སྐྱུན་ལོ་
གསར་འབྲུལ་མི་བཅས་ལ་མཇལ་སྐབས་སྐྱལ། གཞན་ཡང་མཚོ་སྤོང་། ཁལ་ཁ། ཉོར།

ཨ་མདོ། སྡེ་དགོ། ཆབ་མདོ། འབྲས་ལྗོངས། འབྲུག་ལ་དྲགས་སོགས་གྱི་ལོ་མངལ་
བར་མངལ་ལྷག་སྦྱུལ།

(༣༥ ཉ་༣། ༣༥ འ་༡༡) ལྷ་བ་ལྷ་པའི་ནང་ཁྱིའདོན་ལ་ཁལ་ཁ་ཅང་རྒྱུ་ཆིང་མང་
ཆེ་བརྟན་སྦྱབས། མི་རེང་རང་གི་ཕུ་འཆིང་། ཨར་སྦྱུ་ཉོ་ཐོག་ལྷ། ཨ་ཕུ་ཀོར་ཡེ།
སྦྱར་ཀོ་ཆི། སྤི་ཆའི་ཆེ་སོགས་འབྲོར། སྦྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་པོ་ཉ་ལའི་གསེར་ཁྱིར་
མངལ་གསོལ་སྦྱབས། སེམ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་དབྱུས་སུ་ཆིབས་བསྦྱར་
བཀའ་འདྲིན་ཆེ་རྒྱུའི་ཞལ་བཞེས་ལྗོན་དུ་ཡོད་བ་བཞིན། ཆིབས་བསྦྱར་མགོན་གཉེར་
བསྐྱལ་བཟང་དོན་གྲུབ་གྱིས་མཚོན་དཔོན་གཡོག་མང་ཅམ་མངགས་བ་གནང་།
སེམ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བྱང་འགྲིམ་དུ་ཡངས་ཅན་བརྒྱུད་ཤེབས། སྦྱ་བཅར་ཡང་
འཕེལ་སོགས་ཆིབས་བསྦྱར་རིམ་རྫོང་གནང་། ལྷ་བ་དྲུག་པའི་ཆེས་བཅུ་གཉིས་ལ་
སེམ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མཉེས་ཐང་དུ་ཤེབས་རྒྱུའི་ཐབས་བསྐྱེད་མཉེས་ཐང་མདོར་བྱས།
ཉི་དྲོས་ཅམ་ལ་མཉེས་ཐང་དུ་ཤེབས་པར་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྐུ་སྐྱེས་གསེར་ཞལ་སྟོན་རྒྱས་
མངལ།

(༣༥ ཉ་༦། ༣༦ ཐ་༡༢) རྒྱལ་དབང་རིན་པོ་ཆེར་སེམ་ཆེན་མཚོགས་འདེགས་
བྱེད་ལྷ་བཅུ་གསུམ་མ་དང་། དཔལ་པོ་གཅིག་བ་སོ་སོའི་དབང་ཆེན་སྟོན་དང་
བཅས་ལ། མགོན་པོ་བར་ཆད་ཀུན་སེལ། འཇམ་དཀར། མི་གཡོ་བ་དཀར་པོའི་རྗེས་
གནང་། ཆེ་ཉ་རྒྱང་འབྲེལ་གྱི་དབང་སོགས་བཀའ་ཚོས་ཐབས་བྱེད་ཅན་འབྲུལ་བ་
གནང་། དེ་སྐབས་སེམ་ཆེན་མགོན་སྦྱོང་མའི་དབང་ཆས་རྣམས་སྦྱལ་བར། གཙུག་
ཉོར་དེར་གཟིགས་ནས་འདི་དབང་ནས་སྦྱལ་བྱེད་གསུངས་པར་སྟོན་གནས་རྗེས་

བན་ཚད་མེད་པ་ལགས་ཞེས་དེར་འདུས་སྐྱེ་བོ་མཐའ་དག་དང་འདུད་ཐལ་མོ་སྐྱོར་
ཞིང་ཡན་ལག་དང་བོ་དུད་པ་ལ་བརྩོན་པར་གྱུར་ཏོ། །

ལྟོ་ཞིན་རྒྱ་བའི་དཀར་ཕྱོགས་བཟང་བོ་གཉིས་པའི་རེས་གཟའ་བྱང་སྲོང་ཕུར་གྱི་
དང་རེས་འགྲོགས་རྒྱལ་དང་སྟོན་ཅིག་འདྲོམས་པའི་ཉིན། བདེ་བ་ཅན་ནས་སྐྱབས་
མཛོན་ཡབ་སྲས་ཆེབས་བསྐྱུར་གནང་བའི་ཕེབས་བསྐྱུར། ལོང་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་
མངགས་པའི་སྐྱེ་ཚབ་ཅང་རྒྱལ། ཆིང་མང་ཆེ་བརྟན་སྐྱབས། མི་རེང་ཚང་གི་ཕ་ཆིང་
ཨི་བ། ཕུ་ཡན་རྒྱ་མ་ཨར་སྐྱེ་ཏོ་ཐོག་སྟེ། ལྷ་ཨེ་བུ་ཀོང་ཡེ། བོད་བཞུགས་ཨི་བན་མི་
རེང་ཚང་གི་རྗེ་ཕུ་ཨི་བན། སྐྱར་ཀོ་ཆེ་གཉིས། སྤེ་ཆའི་ཆེ་གསུམ། ཅོང་ཡེ། ཕུ་ཡེ།
ཐོགས་དཔོན་སོགས་རྒྱའི་དཔོན་ཁག་ཆེ་ཆུང་གིས་གཙོས་རུ་དར་གྱེན་བསྐྱེད་སྤྱི་
དམག་མི། ལྷ་སེར་བསྟན་པ་འདྲིན་པ་དེ་མོ་ལོ་མིན་ཉན། སྐྱལ་སྐྱེ་རྣམས་ལ། བཀའི་གྲུང་
ཚོན་བཞི། གྲུང་རྗེ་སག་མདའ་དཔོན། བང་མ་མཁན་སྤེ་ཆེ་ཆུང་སོགས་གཞུང་གི་
ཞབས་འདེགས་ལྷ་བ་པོ་སེར་སྐྱེ་མཚོག་དམན་བར་བར་བཅས་པ་རྣམས་དང་།
གདན་ས་ཆེན་པོ་སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ། རྒྱུད་སྟོན་སྤྲེ། མེ་རུ། བཞི་སྤེ་སོགས་ཀྱི་
མཁན་སློབ་ལས་སྟེ། གཞན་ཡང་ཁང་ཡོད། ཁ་ཆེ། བལ་པོ། ལྷ་རྒྱུ་སོགས་གྲངས་
ཀྱིས་མི་ལངས་པའི་ཆེབས་བསྐྱུས་མདུན་བདུ། འབྲས་སྤངས་མཚན་ཉིད་སྤྱིང་
ཁང་བཞུགས་སྤར་པལ། ཞག་བཅགས་མལ་གནང་།

(༡༦ ཉ་༡། ༡༧ བ་༡) ཆོས་དགུ་གཟའ་སྐྱར་འཕྲོད་སྐྱོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་
ཉིན་རིན་ཆེན་རྒྱན་ཆ། ཆེབས་དར་གཞུང་ལ་སོགས་གཟབ་མཚོར་གཟབ་རྒྱས་ཀྱིས་
ཆེབས་ཁ་བསྐྱུར། སྤྱིད་ཚལ་ལྷ་སྤྱིངས་སུ་གསོལ་ཐབ་ཐབ་བསྐྱུ་བཞེས། དེར་ཁྲི་རིན་

པོ་ཆེས་མཚོན་སེར་སྐྱ་མང་པོར་བྱུག་དབང་སྐྱུལ། དེ་ནས་ཆེབས་ཁ་བསྐྱུར་བར་
སེར་སྐྱེངས། རྩོ་པ། གཞས་མ་སོགས་མཚོད་སྒྲིན་གྲངས་མེད་པས་སྐྱུན་བྱངས།
གཞུང་སྐོ་སྐྱུན་ཚོགས་འདུ་ལམ་བརྒྱུད་མེབས། བདེ་ཡངས་ཤར་ནས། རྣམ་པར་
རྒྱལ་བའི་ཕན་བདེ་ལེགས་བཤམ་སྤིང་བ་རྣམས་ཀྱིས་སེར་སྐྱེངས་ཀྱིས་བསྐྱུས།
གཟེམ་རྒྱུང་ཉི་འོད་འཁྲིལ་དུ་པ་ཤ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་ཤིས་བརྗོད་མཚུངས་བའི་མེ་
ཏོག་གི་ཆར་བསྐྱེལ་བ་དང་བཅས་དོ་རྗེའི་ཁྲིར་པ་ཞབས་བྱུང་བཟ་ཤིས་དང་འཁོར་ལོ་
གཤུང་བྱུང་འཁྲིལ་བས་བརྒྱན་བ་བཞོད་པར་མཛད་དོ། །

(༡༢ ཉ་ཀ། ༡༥ འ་༩) གཤོན་སྤྱོདས་སུ་གོང་མའི་མི་བྲག་རྣམས་དང་། གཡས་
སྤྱོདས་སུ་རྒྱལ་ཚབ་དེ་མོ་ལོ་མིན་ཉན་གྱིས་དབུས་ཚོས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་དབང་བའི་སྐྱུལ་
པའི་སྐྱ་རྣམ་པ། གཞན་ཡང་བཀའ་བྲུང་སྤོན་སོགས་དཔོན་རྒྱལ་རྒྱུད། ཚོས་སྤེ་ཁག་
གི་མཁན་སྤོབ། ཅེ་ཤོད་ཀྱི་ཞབས་འབྲིང་སེར་སྐྱ་སོགས་སྤོན་འཁོར་རྒྱ་མཚོའི་
ཚོགས་དང་བཅས་པ་གདན་འཛོམས་པ་ལ་བཟ་ཤིས་པའི་བསོད་པའི་བས་སུན་
སུམ་ཚོགས་པས་སྤེ་བྱངས། དེ་ནས་སྤྱོདས་དང་མ་སྐྱུན་པའི་དགའ་སྤོན་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་
པའི་ཐོག་འཇམ་དབྱངས་གོང་མ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། གཞུང་ས་བཅས་ནས་འགྲུང་
མེད་དོ་རྗེའི་ཁྲི་འཕང་མཚོན་པོར་ཞབས་སེན་གསར་དུ་འཁོད་པའི་ལེགས་ཚོགས་
ཉེན་འགྲུང་སྐྱུལ། བསྐྱུན་བ་དང་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་ཞབས་པད་བསྐྱུལ་བརྒྱུར་བརྒྱན་པའི་
གསོལ་བ་བཏབ་པར་དོན་མ་སྐྱུན་ཞལ་འཆེས་དང་། སྤོན་གནས་རྗེས་བྲན་གྱིས་
བཀའ་ཡང་མང་པོ་མེབས།

ཚེས་བཅུ་ལ་རྗེ་གོང་མ་རིན་པོ་ལྷན་གྱི་ཚོས་སྤིད་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་མཚན་

ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་ཏེ་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱུར་བའི་གནས་ཚུལ་མེད་ཉིད་
བའི་ནང་དུ་འཛིགས་མེད་གདོང་ལྡན་བཏེག་པའི་གསེར་གྱི་ཁྲི་འབང་མཚོན་པོར་
ཞབས་སེན་གྱི་བརྗོད་མཚོན་པར་འགོད་པར་མཛད། དེར་ཤསྐྱབས་མགོན་པཎ་ཚེན་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མཚོག་དང། རྒྱལ་ཚབ་དེ་མོ་རིན་པོ་ཆེ། ཨི་བན་གྲུང་བཀའ་
ཚོན་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་མིའི་ཁྲིམ་ཚོགས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པའི་དབུས་སྤྱ། གནས་
གྱི་ལྷ་འཇམ་དཔལ་དབུས་གོང་མ་ཚེན་པོའི་བཀའི་གསེར་ཡིག་གི་ལྷང་མཚན་
ཚེན་པོ་མཚོག་དམན་མཐའ་དག་གིས་ཐོས་པའི་དེལ་བསྐྱགས་ཏེ། མཚུ། སོག་ཡིག་
བོད་ཡིག་བཅས་རིམ་བ་གསུམ་དུ་བསྐྱུར། གོང་མའི་ལེགས་འབྲུལ་ལྷ་རྣམས་ཅེར་
སོན། ལྷ་རུའི་འལ་བ། བཞུགས་གདན། ལྷ་སྟེ། གདོང་བ། ལྷ་བེད། མཚུལ། ཉ་བཟའ་
ཚ་ཚང། བཀའ་ལེས་པའི་རྣམས་རྟགས། འལ་སྤྱད་སོགས་རིམ་བར་སྤུལ། ལྷང་སྤྱ་རྩོ་
རྩོ་འཚང་གི་ལེགས་འབྲུལ་དང། ཅང་རུན། ཚིང་ཐང། ལྷ་ཚིངས་ཨི་བ། ཨར་སྤྱ་རྩོ་
ཐོག་སྤྱ། ཨེ་སྤྱ་གོང་ཡེ། རི་སྤྱ་ཨི་བན། ལྷང་སྤྱི་ལ་སོགས་པས་ལེགས་འབྲུལ་སྐམས་
མཚོ་བ་སྤུལ། གཞུང་ས་ནས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་གི་འབྲུལ་བ་དབག་མེད་བསྟར།
རྩོ་བཅུན་འཕགས་པ་སྤྱལ་ན་བརྗོད་ཚབ་འབངས་པོད་གྱི་(བསྐྱུས་)ལྷ་སྟེ་མི་སྟེ་ནས་
ཉིན་བརྒྱད་གྱི་བར་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱིགས།

(༡༤ བ་༤༡༧ བ་༡༠) ཞེས་དུས་གསུམ་ཤར་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་རྩོ་བཅུན་སྟོ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་སྤྱལ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོའི་
ཞལ་སྤྱ་ནས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་བ་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་འཇམ་གྲིང་ཐ་གྲུ་ཡངས་པའི་
རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་ལས། ལུབ་སྤྱོགས་ར་བ་སྟོད་བདེ་བ་ཅན་ནས་རིམ་གྱིས་ཞབས་གྱི་

བརྗོད་བརྗོད་དེ་ལྷ་འཛིན་པོ་བྱང་ཆེན་པོའི་གསེར་ཁྲིར་ཞབས་སེན་མངོན་པར་བཀོད་
པའི་བར་གྱི་རིམ་པར་སྤེལ་བའི་སྐབས་ཉེ་གཉིས་པའོ། །

༡༥) བཤེད་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ནས་རྗེས་གནང་དང་ལུང་འགའ་རེ་གསལ།
ལོ་གསར་དབྱེས་མཚོན་དང་ར་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་མཚོན་འབྲུལ་ཟབ་
རྒྱས། དགའ་ལྷན་ཁྲི་འཛིན་གསར་བསྐོ། འབྲུག་རྗེ་སྲིད་ནས་ལྷན་པ་རྗེས་
འཛིན། སྐར་མའུ་ཆེན་མཚོག་ཐེབས་པའི་མདུན་ཚོགས་སྡེ་མ་དགེ་ཚུལ་གྱི་
སྡོམ་བཞེས་དང་། ལུང་བཀའ་དབང་བྲིད་མང་དུ་ལྷན། རྒྱལ་དབང་མཚོག་
གིས་གཞན་དག་ལ་ཚོས་འཁོར་བསྐོར་ཞིང་ཡོངས་འཛིན་ལས་བཀའ་འབྲུམ་
མང་པོའི་ལུང་ལྷ། ལོ་གསར་དབྱེས་མཚོན་དང་སྡོམ་ལམ་ཚོགས་མགོན་དུ་
ཐེབས་ཉེ་གསུང་ཚོས་དང་རྟེན་རྣམས་ལ་མཚོན་འབྲུལ་གནང་།

(༣༠ ཉ་༣༡༤༩ འ་༤༢) བཤེད་ཆེན་མཚོག་ནས་ལྷ་མོ། ལྷན་སྲིད། མགོན་པོ་ལལ་
བཅས་གྱི་རྗེས་གནང་། (༣༠ ཉ་༣༡༤༩ འ་༣) དགའ་ལྷན་ལྷ་བརྒྱ་ལ། འཛིགས་བྲེད་
མངོན་རྟོགས་ཟ་མ་ཉོག་སྡོམ་ལམ་ཤིས་བརྗོད། ཚོས་སྡོད་རབ་གསལ་བཅས་གྱི་
ལྷགས་ལུང་། མདོ་ལྷགས་ཞབས་བརྟན་བཅས་ལུང་ནས་མའུ་ཆེན་པོ་ཆེ་ཡར་
ཆེབས་ཁ་བརྒྱུད།

(༣༠ ཉ་༤༡༤༤ ཐ་༤) རྒྱ་ལྷག་གནས་ལོ་གསར་ཆེས་ལ་དབལ་ལྷན་འདོད་
ཁམས་དབང་པོའི་གཏོར་སྐྱོར་སྡེ་རྒྱན་པན་བདེ་ལེགས་བཤེད་སྤིང་པའི་ཚོགས་
དབྲུང་ཐེབས་ནས་དུས་གཏོར་གནང་། ཚོགས་འཁོར་སྐབས་འཇའ་འོད་ནང་སྡོམ་ལ།

དོ་རྗེ་མག་མོ། འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་ལྟ་མང་པོ་མེབས་འདུག་གསུངས། ལོ་
གསར་རྟེན་འབྱུང་འབྲུལ་བཞེས་དང་། འཕགས་མཚོ་གལོ་ཤེ་ལྷ་རས་མཚོན་རྟེན་
རྣམས་ལ་གསེར་གསོལ་སོགས་གཟབ་རྒྱས་གནང་ཞིང་མངལ་མང་སོགས་སྤར་
སོལ་ལྟར་ཉམས་པ་མེད་པ་སྤུལ། བཀྲས་སྟུན་གྱིས་གཙོས་རྒྱ་བོད་གྱིས་ལོ་གསར་
འཚམས་ལྷོ་སོགས་ཕུལ། སྐྱ་ཡོན་གསན་སྦྱོང་འབྲུས་པར་མངོན་པས་མཁྱེན་རབ་
ཤིན་ཏུ་འཕེལ། ལོ་འདིའི་ཟླ་བ་དགུ་པར་ལྷ་ལྡན་སྤུལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྟེན་
དང་བརྟེན་པར་བཅས་པའི་གནས་གཟིགས་སུ་གཟུང་སྐར་འཕྲོད་སྦྱོར་ལུན་སུམ་
ཚོགས་པའི་ཆེས་ཉི་ཤུ་གཉིས་ཉིན་ར་ས་འཕྲུལ་སྤར་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཆིབས་
གི་ཁ་ལོ་བསྐྱུར།

(༡༡ ལ་༡༩༥༥ ཟླ་༩) གཟིམ་ཚུང་དགའ་ལྡན་ཡང་ཅེར་དཀར་སྤོ་རྟེན་འབྱུང་
གཟབ། འཇམ་དབྱངས་གོང་མས་སྤེལ་ལེགས་སྐྱེས་གསེར་ཡིག་སོགས་བསྐྱུས་
མེབས་པ་གུས་བརྟུང་གྱིས་བཞེས།

(༡༢ ལ་༡༩༥༦ ཟླ་༧) དེ་ནས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དངོས་དང་དབྱེར་མེད་
ལྷ་ལྡན་ལྟེ་རང་ལྷོན་ལྡན་ལྟེ་རང་ལྟེ་སྤུལ་སྤུལ་གྱི་ལོ་ལྟེ་སྤུལ་སྤུལ་གྱི་
མཚོན་བཟང་གོས་དང་། རིན་ཆེན་དང་གཉིས་གྱི་མཚོན་རྣམས་བཅས་འབྲུལ་བ་
གནང་། ལྷ་ཁང་གྱིངས་ལ་ཡང་སྟུན་ལལ་མཚོན་སྤྲིན་སྤྲིས། དཔལ་ལྷན་མཐུན་རྣམས་
གཟབ་གསོལ་བཅས་གནང་།

(༡༣ ལ་༡༩༥༧ ལ་༡༡) ཟླ་བ་གཉིས་པའི་ཆེས་གསུམ་ཉིན་ཡུལ་དབང་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་སློབ་བཟང་བསྐྱེད་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་སྐྱ་མཚོན་ལ། འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་

དང་། གསེར་གདུང་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་དབྱུང་གནས་གཟིགས་སུ་ཕྱགས་བཏེག་ཐོག་
སྟན་ཤལ། མཚོད་འབྲུལ། སྲིང་མེའི་མཚོད་སྲིན་གྱི་རྒྱ་རྒྱུ་སོགས་སྲུང་བཞེན་
གནང་། ཚེས་བཞི་ནས་སྐྱེ་བཅད་རྒྱུར་བཞུགས་པའི་ཡི་དམ་སྣའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་
གཞོལ་བར་མཛད།

(༡༥ ཉ་༡།༥༡ འ་༥) ཚེས་ཉེར་དྲུག་ལ་ཡོངས་འཛིན་བྱང་ཅེ་(ཚེས་རྗེ་)མཁན་
པོ་དག་དབང་ཚོས་གྲགས་གདན་ས་ཚེན་པོ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམས་པར་རྒྱལ་
བའི་རི་བོ་དགའ་ལྗན་དུ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཚོང་ཁ་བ་ཚེན་པོའི་རྒྱལ་ཚབ་གསེར་ཁྲིར་
དབང་བསྐྱུར་བའི་ཐོན་གནང་ལེབས་རྫོང་དུ་དབྱུ་བཤ། སྐྱ་ཅར་མོ། སྐྱ་བེར་སོགས་ན་
བཟའི་རིགས་ཆ་ཚང་། བཟེད་ཞལ། སྤྱི་སྤྱུགས་བཅས་དདུལ་གྱི་ཉེར་སྤྱད། ཚིབས་
སྤྲ་གསར་ཆས་ཀྱིས་སྤྲས་པའི་ཚིབས་ཚེན། ར་དདུལ་སོགས་སྤམས་ཤིན་ཏུ་མཐོ་བ་
དང་། མཛོད་པས་མཚོན་ཞབས་གས་རྣམས་ལའང་གོ་བབ་ཀྱི་གནང་ཆ་གཟབ་རྒྱས་
ཁྲི་འདོན་དུ་སྐྱ་ཚབ་དང་སྤེ་ཤན་སྤྱུགས་པར་གཟིམ་འབག་བསྐྱལ་བཟང་ལེགས་
བཤའ་བཤའ་འིན་བསྐྱུངས།

(༡༥ ཉ་༢།༥༣ ཐ་༧) འདིའི་དགོང་མོ་ནས་ཡང་བསྐྱུར་སྐྱེ་བཅད་རྒྱུར་བཞུགས།

(༡༥ བ་༡།༥༣ འ་༡༣) ལྷ་བ་དྲུག་པའི་ཚེས་བཅུ་བདུན་ཉིན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་
འཁོར་དགའ་ལྗན་ནས་སྤྱིར་ལེབས་ལ། སྐྱ་དོས་སྐྱེ་མདུན་དུ་ལེབས་པར་ཐུགས་
དབྱེས་ཚོར་དུ་མ་དང་བཅས་བཤའི་ལེབས་སྤོ་གང་ཅི་གསལ་ཞིང་ཞིབ་བ་གནང་།
ཚེས་ཉེར་གཅིག་ལ་བོད་བཞུགས་ཨི་བ་གསར་འཕྱོར་གདོང་ལ་རྒྱལ་དབང་མཚོག་
ལ་མའཇམ་དབྱངས་གོང་མ་ཚེན་པོས་བཤའ་བཟང་པོ་དང་གསོལ་རས་སྤམས་མཐོ་

ཡུལ་པ་བརྒྱུད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར། དེ་མོ་ལྷོ་བཟང་ལྷུ་བརྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ།

བ་གནང་བའི་ཨི་པ་གསལ་རྙིང་གཉིས་དང། སྐྱུར་སྤྲི་སོགས་རྒྱའི་དཔོན་ཁག་རྣམས་
མངལ་ཁར་འཕྲོར་བར་སྐྱུ་བཅད་རྒྱ་ཅུང་ཟད་སྟོང་པའི་ལུག་དབང་དང། འཚམས་
འཛི། གནང་ཆ་དཀར་སྟོ་སོགས་རྒྱས་པར་གནང། འདི་ཉིན་ནས་ཡང་བསྐྱུར་སྐྱུ་
བཅད་རྒྱར་བཞུགས།

(༡༢ ཉ་༧།༥༥ ཐ་༡) ཚེས་ཉེར་གསུམ་ལ་འབྲུག་ལྗེ་སྲིད་ནས་མཚན་ཉིད་སྟོབ་
དཔོན་རྒྱ་མཚོ་དང། མི་བྲག་གི་ཚ་རིགས་ལྷ་པ་བཞི་བཅས་ཆེད་རྫོང་གི་སྐྱ་ལྷན་
རིག་པའི་ཤེ་བྲག་སྟོབ་སྟོང་མཐར་ཕྱིན་ཞིག་སྐྱགས་རྗེས་གཟིགས་དགོས་ལུས་དོན་
བཞིན་འཕྲོར་བར་སྐྱུང་མདུད། མགོན་ལྷོ། ལུང་གསོས་སོགས་གཟིམ་རྒྱུང་འགག་
ནས་གནང་ཐོག་ས་མཐར་བརྟན་རྒྱན་ལ་དགོངས་དབང་ལྡན་དཔལ་འབར་དུ་སྟོབ་
ལྷ་རྒྱལ་ས་པའི་དགོ་རྒྱ་དུ་ལྷ་མ་ཚོས་རྫོང་དང། དག་འག་དགོ་རྒྱ་གཉིས་བསྐྱོ་
བཞག་དང་བདག་རྒྱུན་ལུང་གསོས་སོགས་སྐམས་མཐོན་པར་སྐྱུལ།

(༡༠ ཉ་༥།༦༠ ཐ་༤) སྐྱའི་མཚམས་རྒྱ་སྐྱ་ཉིང་ཚང་མར་མགོན་གཉེར་ནས་འགོ་
འོངས་པ་དང། འདས་གསོན་གྱི་བསྟོ་བ་སྐྱབས་འཇུག་ལུ་མི་སོགས་སོ་སོའི་མིང་
སྟན་དུ་སྟོན་པར་བསྟོ་སྟོན་སྐྱབས་འཇུག་ནར་མར་གནང། ལྷ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་
ཚེས་ཉེར་བརྒྱུད་ལ་སྐྱུ་བཅད་རྒྱ་གོལ་བར་བཀའ་བྲིན་བསྐྱུངས། ལོ་འདིའི་རིང་ལྷ་
སྐྱགས་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་རྣམ་པར་རོལ་བ་ཁོར་ཡུག་ལྷ་ལུང་བཞུགས་པར་ལྷ་མ་ལྷ་
དང། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས། གནས་ཡུལ་དུར་ཁྲོད་གྱི་རྣལ་འཕྲོར་ཞིང་སྟོང་།
དཔལ་འོ་དཔལ་འོ་སོགས་གཟིགས་སྐྱང་མཐའ་ཡས་པ་དང། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་
གོང་མ་སྐྱུ་འབྲེང་གི་བག་ཆགས་བརྟན་པའི་གསུང་གི་གསང་བ་རོ་མཚར་དུ་མ་ཞིག་

སྤང་ཡང་། སྤྱིགས་དུས་འགྲོ་སྐོར་རྒྱུད་མེན་སྤྲོ་ཚོགས་བཅས་བཏང་སྤོམས་སུ་བཞག

(༤༠ བ་༤༡༧ བ་༣) ལིང་བྱ་གནམ་ལོ་ཚེས་བར་སྤར་རྒྱུན་གྱི་ཚེས་གཏོར་།
སྤོན་ཚེན་མངའ་དམངས་སོགས་གཟབ་རྒྱས་སྤྱུལ།

(༤༠ བ་༤༡༧ བ་༤) རྒྱ་བ་དུག་པའི་ཚེས་གཅིག་ལ་གཟའ་ཚེས་སུན་སུམ་
ཚོགས་པའི་ཉིན་སྤར་བཅས་འགྲོ་བའི་སྤྱུབས་མགོན་ལ་ཤུ་ཚེན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྲོ་ལྷན་
དུ་ལེབས་རྒྱའི་སྤྱི་སྤྱོད་སུ་ཚིབས་བསྐྱར་མངགས་ལིང་། བསྐྱེད་བ་སེར་སྤྱོད་སུ་
གཞས་གྱིས་མཚོན་མེབས་བསྐྱེད་སྤྱུར་། གཟིམ་རྒྱུད་དགའ་ལྷན་ཡང་ཅེར་ཡབ་སྐུས་
ཞལ་འཛོམས་གྱི་མངའ་དར་ཅེ་སྤོད་གྱི་གྲུས་འདུད་བཅས་བཀའ་བྱིན་བསྐྱེད་སུ་
དཀར་སྤོད་སོགས་གཟབ་རྒྱས་དང་། ཨོ་བན་གཉིས་སོགས་རྒྱ་དཔོན་ཁག་གཞུང་
སའི་ལས་སྤྲེ་སོགས་ཆེ་དགུ་མཐའ་དག་ལ་མངའ་ཁ་དང་བཀའ་འདུན་སོགས་སྤྱུལ་
ཞིང་། ཡབ་སྐུས་གཉིས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་དགྲེས་པའི་རྒྱལ་བསམ་གྱིས་མི་
ཐུབ་པ་དང་བཅས་བཞུགས་གྲལ་ཐོག་ ཡབ་སྐུས་སྤྱི་སྤྱོད་དུ་མར་ཚན་དན་དང་བྱི་
བཞིན་མ་གྲལ་བར་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྒྱལ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་ཐར་
བདག་གིར་མངའ་།

(༤༡ ཉ་༤༡༧ འ་༣) དེ་ཡང་སྤོན་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གྱིས་
བར་སྤོད་སྤུང་བ་རི་དྲགས་གྱི་ནགས་སུ་འཁོར་ལྷ་སྤྲེ་བཟང་པོར་བཀའ་དང་པོ་བདེན་
པ་བཞིའི་ཚོས་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་དུས་ཚེན་དང་། གཟའ་ཚེས་སུན་སུམ་
ཚོགས་པ་འཛོམས་པའི་ཉིན། སངས་རྒྱས་དངོས་དང་དགྲེར་མེད་པའི་རྫོ་བོ་ལྷན་སུ་
འེར་སྤྲོད་གསན་རྒྱལ་དུ་དང་པོ་མཚོད་སྤྱིན་རྒྱ་མཚོའི་བཀོད་པ་སྤོས། ཉ་བཟའ་སྤྲུམ་

རྒྱུད། ལྷུང་བཟེད་སོགས་འབྲུལ་བ་གནང་ཞིང། གདན་ས་གསུམ་སོགས་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་མཐའ་དག་ལ་མང་འགྲེད་བསྟེན་བསྐྱུར་དཔལ་མེད་གནང། དེ་ནས་བདེ་ལྷན་ཞིང་གི་མགོན་པོ་ལ་ཧ་མེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སློབ་མཐའ་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོས་མཁན་སློབ་སྦྱགས་མ་མཛད། རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཡོངས་འཛིན་གྱི་མེན་དག་དབང་ཚོས་གྲགས་གྱི་བསྐྱབ་སློབ་རྣམ་པར་དག་པ་ལྷགས་ལ་བསྐྱུར་བར་མཛད་པའི་དུས་ལོ་བར་མཛད་དེ། བརྟན་མཁས་གྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་མཁན་སློབ་དགེ་འདུན་གྲངས་ཚང་པའི་དུས་སྟེ། དོན་གྱི་སྤང་དུ་མཚན་ནས་སློབ་ཏེ་བདག་གི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་རྗེ་བཙུན་སློབ་མཐའ་བསྟན་པའི་དབང་ལྷག་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོས་དགེ་ལྷོ་གྱི་སློབ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་བཞེས་པར་མཛད།

(༤༡ བ་༦།༦༩ ཟ་༡) དེ་སྐབས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དབང་གཞུས་བསྐྱོར་བ་དང། འཇམ་སྤྱིན་སྐོར་མའི་ནང་རྒྱ་འཛིན་ལྷའི་བྱའི་གསུགས་དང། ཉམ་མཁའི་ར་རོ་ཤིན་ཏུ་དལ་བྱའི་སྐྱ་བསྟོད་དབྱངས་ལྟ་བུར་སྟོན་པར་སློབ་ཅིང། ས་གཡོ་བ་དང། ཚོས་ར་ལྟ་བུའི་སྐྱ་ལྷན་རིང་ཚོ་ཁང་ནང་ལ་འཁོར་ཞིང་བྱི་བཟང་པོ་ཁོར་ལྷག་ཏུ་ལྷབ་པ་སོགས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་སློབ་ལྷན་དུ་གྲུབ་པས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེར་བྱ་བ་ལྷག་པར་མཛད་པའི་སྟོན་གྱི་སློབ་ལམ་ལྷགས་བསྐྱེད་རྒྱབས་པོ་ཆེ་དུས་སུ་སྤྱིན་པའི་འགྲམ་བུ་གཡུང་དུ་ཟ་བ་རྟེན་འགྲེལ་གྱི་མཚན་མ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་མངོན་ལོ། །

(༤༢ ཉ་༥།༦༩ འ་༡༠) ར་མོ་ཆེར་ཡང་ཆེབས་ཁ་བསྐྱུར་ནས་སློབ་མཚོད་བྱི་ནང་

ཀུན་བཟང་མཚོད་པས་མཉེས་པར་མངོན། དེ་ནས་ལྷ་འཛིན་གཉིས་པའི་(༤༧ ཉ་
༥༧༩ འ་༤) རོ་བུ་ཆེན་པོར་ཆེབས་ཁ་བསྐྱུར། རྒྱལ་བའི་དབང་པོས་དགོ་ཚུལ་
བཞེས་པའི་ལེགས་འབྲུལ་དུ་ཚོམས་ཆེན་ནང་ཡབ་སྲས་ལྷན་རྒྱས་ཐོག་གསོལ་སྟོན་
གཟབ་རྒྱས་དང་།(༤༧ བ་༡༧༩ འ་༣) གར་དང་འབེལ་གཏམ་བཟོ་སྐྱེད་སོགས་ཀྱི་
མཚོད་སྤྱིན་སྟོས། ཆེས་བཅུ་ལ་ཡེ་ཤ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་
བཤེས་ལུང་དང་། མེམས་བསྐྱེད་མཚོད་པ། གཞན་ཡང་ཆོས་བཀའ་འབྲུལ་བ་གནང་
རྒྱུའི་དབུ་ཚུགས།

(༤༧ བ་༥༧༤ བ་༤) ཡེ་ཤ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བྱང་ལྷན་རྗེ་སྐྱེ་སྟོ་
བཟང་གྲགས་པའི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་འཇུག་རོགས་དང་བཀའ་འབྲུལ་སྤྲུགས་ལུང་།
འཇམ་དཀར། ཆོས་རྒྱལ་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་གནང་། དཔལ་ལྷན་དམག་ཐོར་
རྒྱལ་མོའི་རྗེས་གནང་། འཇམ་དཔལ་གཤིན་རྗེའི་གཤེད་ཀྱི་དབང་ཆེན། གདུགས་
དཀར་ལྷ་བཅུ་བདུན་མའི་དབང་ཆེན། ལེགས་ལྷན་མཚེད་གསུམ། མཐོན་པོ་རྒྱན་
ཅན། ལྷ་མོ་འོད་ཟེར་ཅན། འཇམ་དབྱངས་ནག་པོ། འཇམ་དབྱངས་སྐྱ་མེད་བཅས་ཀྱི་
རྗེས་གནང་། རྒྱན་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུགས་ལུང་། སྲུབ་རྒྱལ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཆེ་དབང་
བརྒྱ་ཅ་བཅས་གསན། དེ་ནས་ཡེ་ཤ་ཆེན་མཚོག་རེ་ཞིག་བཟ་ཤིས་ལྷན་པོར་
ཆེབས་ཁ་བསྐྱུར། རྒྱ་བ་བཅུ་པའི་ཆེས་ཉེར་ལྷ་ལ་ཅེའི་སྟོར་ལ་གནས་གཟིགས་སུ་
སྤྲུགས་ཐེབས།

(༤༧ ཉ་༡༧༤ འ་༡༧ བསྐྱུས་) མེ་ཁྱི་(༤༧ ཉ་༥༧༥ བ་༢) རྒྱ་བ་ལྷ་པའི་ཆེས་
གསུམ་ལ་རྒྱལ་ཚབ་དེ་མོ་ལོ་མིན་ཅན། ལྷ་མཐོན་སྐྱལ་སྐྱུ། ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ། བཀའི་

ལྷན་སྐྱོད། གཞུང་སའི་ལས་སྡེ། སེར་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་སློབ་ལས་སྡེ། མངའ་
རིས་སྐྱལ་སྤྱི། ཞི་བཟང་སྐྱལ་སྤྱི། སྤྱོད་ར་སྐྱལ་སྤྱི་སོགས་མང་དག་གིས་གསོལ་བ་ཅེ་
གཅིག་ཏུ་བཏབ་སྟེ་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བར་བསྐྱལ་བས། ཟབ་ལམ་སློབ་མའི་རྣམ་
འབྱོར་དགའ་ལྡན་ལྟ་བུར་མའི་བཤད་ལུང་མདོ་སྟགས་ལུང་རིགས་ཏུ་མས་བརྒྱན་
ཉེ་བཀའ་བྱིན་བསྐྱུང་བར་མཛད། དེའི་དུས་སྤྱིའི་ན་ཚོད་ཆེས་སྤེལ་ཡང་། རྒྱ་བོད་ཀྱི་སྤྱི་
བོ་ཆེ་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་ཚོགས་པའི་དབྱུས་སུ་ཡིང་བག་ཚ་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མི་མངའ་
བར་གསུང་གདངས་མཐོ་ཞིང་། དོན་ཟབ་བ་མན་རག་གནང་བཀའ་ཆེ་བ་བཀའ་སྐྱེལ་
བས་(༤༩ བ་༥།༥༥ འ་༩) རོ་མཚར་བ་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་ཅ་ཅའི་སྤྱི་དབྱུངས་
སྤྱོད་པར་བྱེད་དོ། །

(༤༤ ཉ་༡།༥༦ ཟ་༥) ཡོངས་འཛིན་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་རིན་པོ་ཆེ་རག་
དབང་ཚོས་གྲགས་ནས་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཚོང་ཁ་པའི་བཀའ་འབྲུམ་བཀའ་རྒྱ་མས་
མཚོན་ཆ་ཚང་དང་། བཞ་ཆེན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བཀའ་འབྲུམ་བཀའ་རྒྱ་མ་
བཅས་ཆ་ཚང་། སློབ་དཔོན་སྟོགས་ཀྱི་སྤྱང་པོས་མཛད་པའི་ཚད་མ་ཀུན་བཏུས།
ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས་མཛད་པའི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། རྣམ་རེས། རིགས་ཐིགས།
གཏན་ཚིག་ཐིགས་པ། འགྲེལ་བ་བཏུབ་པ། ཚོད་པའི་རིགས་པ། རྒྱུད་གཞན་གྲུབ་པ།
དབྱུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ། འདུལ་བ་མེ་ཉོག་འགྲེང་རྒྱུད། མདོན་བ་ཀུན་བཏུས། བྱམས་
ཚོས་སྟེ་ལྷ། དབྱུ་མ་རིགས་ཚོགས་ཏུག་བཀའ་གདངས་གཞུང་ཏུག་འཇུག་པ་རང་
འགྲེལ། བུརྟ་བ་ལི་ཉ། ལྷང་རྒྱབ་སེམས་འགྲེལ། མདོ་ཀུན་བཏུས། རོ་བོའི་ཚོས་
འབྲུང་བརྒྱ་ཅ། མཛོད་ཅ། འདུལ་བ་མདོ་ཅ་བ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། རྣམ་གཞག་

རིམ་པ། གསང་འདུས་རིམ་པ་ལ། སྐྱུ་བ་ཐབས་མདོར་བྲས། མདོ་བསྐྱེ། ལྷ་མ་ལྷ་བཅུ་
པ། སྐྱོམ་པ་ཉི་ཤུ་པ། ཅུ་ལྷུང་སྐྱོམ་པའི་སྐྱོམ་ཚིག་འཕྲེང་བ་སྐྱོར་གསུམ། བསྐྱེལ་
བཟང་རྒྱན་འཕྲེང་། བདེ་མཚོག་རིམ་ལ། གི་ཡ་ས་སུམ་མཉམ་འག་པོ་སྐྱོད་པས་མཛད་
པའི་གཞུང་དུག་ བདེ་མཚོག་སྐྱེད་ལ། ཚོས་རྒྱལ་དགོ་བའི་དབང་པོས་མཛད་པའི་
དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་། དཔེན་ས་པའི་བཀའ་འབྲུམ་པོད་གཉིས། སངས་རྒྱལ་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་བཀའ་འབྲུམ་པོད་གཅིག་བཅས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་གསལ་ཉེ་ཐོས་པའི་རྒྱ་མཚོ་
ངོམ་པ་མེད་པར་མཛད།

ས་བྱི་(༤༤ བ་༥།༦༢ བ་༡༡། བསྐྱེས་)ཚོ་འབྲུམ་ལྷ་བའི་(༤༤ ཉ་༣།༤༧ འ་༡༠)
ཚོས་དགུ་ཉིན་གཟུང་སྐྱེད་སྐྱེད་ཚོགས་པའི་སྐྱོ་དྲོ་ཚོས་དང་སྲིད་ཀྱིས་མཐོ་བའི་ཚས་
རྒྱ་དར་སོགས་སྐྱོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཚིགས་བསྐྱོད།

༤༤ ཉ་༣།༤༧ འ་༥།ལྷ་སྐྱེད་སྐྱེལ་པའི་པོ་བྲང་ཨེ་མི་ཀྱི་ཚོམས་ཚེན་དུ་(༤༤ ཉ་
༤།༢༠ བ་༥) གསོལ་སྐྱོན་སྐྱོན་ཚེན་ལྷའི་ལོངས་སྐྱོད་ཀྱི་ཁེངས་པ་བསྐྱེལ་བ། འབེལ་
གཏམ། བརྒྱལ་བཏག་གི་བསྐྱོ་སྐྱེད། གར་ངོལ་སོགས་སྐྱོལ་རྒྱན་བཟང་བཀའ་
འིན་བསྐྱེད་ཚོས་བཅུ་གཅིག་ལ་རྒྱལ་བ་འོད་མཚན་འབར་བའི་མགོན་པོ་དུར་
སྐྱེག་གི་རྫོས་གར་བསྐྱེད་བ་༢༥མཇ་ཚེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཁམས་གསུམ་འགྲོ་
བའི་འདྲེན་མཚོག་༢རྒྱལ་དབང་འདིག་ཉེན་དབང་སྐྱུག་འཕགས་པའི་དགོ་འདུན་ཁི་
སྐྱེག་གི་ཚོགས་དབྱུང་སྐྱེད་འདྲེན་ལ། མགོན་གཉེར་རབ་བཏག་ཚེད་དུ་གཉེར་བས།
ལྷུང་བཅས་བསྐྱེད་འགྲོའི་མགོན་རྒྱལ་ས་དབྱུང་གཉེན་ཚེན་པོར་ཞབས་པད་རྩོ་རྗེའི་
ལྷན་པོར་བཞུགས་གསོལ་ཀྱི་བདེན་ཚིག་བཛོད་པ་དང་། ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཟབ་

ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་བསྐོར་དགོས་པའི་གསོལ་འདེབས་ཞུས། སྤྱན་འཛེན་ཚོགས་དབྱར་ལུ་
འཕྲད་དུ་ལུར་དུ་སྤྱ་ཏུ་པའི་ཡིའི་མི་སྒྲི། (༤༦ བ་༤༧༧༠ འ་༧) མཚོད་དཔོན་ལྗེ་དུག་
མཁན་པོས་ཞབས་པད་བསྐྱལ་བརྒྱུད་བཞུགས་གསོལ་ཚོགས་དབྱར་སྤྱན་འཛེན་
ཀྱི་མཚོད་སྤྱིན་(༤༦ བ་༤༧༧༠ འ་༥) བརྟན། རྒྱལ་བརྟན་དར་ཞིང་མཐའ་དབྱུས་འགྲོ་
ཀྱན་བདེ་སྤྱིད་ཀྱི་དཔལ་ལ་སྤོད་ཕྱིར་སྤྱིན་པའི་བདག་པོའི་དགོ་ཚོགས་བྱང་ཆེན་ཀྱི་
རྒྱུར་མཚམས་སྤྱོད་དང་། དན་སོང་གསུམ་ཀྱི་གནས་སྤོངས་པར་འགྱུར་བའི་
ལྷགས་བསྐོ་མཐུན་འགྱུར་བཅས་བཀའ་ངོན་བསྐྱུངས།

(༤༧ ཉ་༤༧༧༡ ཐ་༧༧) ཆོས་བཅུ་གཉིས་ལ་གྲུང་བརྗེན་དང་། (༤༧ བ་༧༧༧༡ འ་༩)
ཆོས་བཅུ་བཞི་ལ་ཆོས་སྲིད་གྲེན་འདེགས་ཀྱི་བྱེད་པོ་དཔལ་ལྷན་ནོ་མིན་ཉན་རིན་
པོ་ཆོས་ཚོགས་དབྱར་སྤྱན་བྱངས།

(༤༧ བ་༤༧༧༢ འ་༤) ཆོས་བཅོ་ལྗེའི་ཉིན་ལྷན་སྤོན་ལམ་ཆེན་མོར་བཀའ་
ཚོས་ཀྱི་ཐོག་མ་གསུང་ཆོས་ར་བའི་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་པད་བཀོད། འདུལ་བ་
འཇིག་པ་དགོ་འདུན་གྱི་སྤྲུལ་འདུས་པའི་དབྱུས་མཚན་དཔའི་ཞལ་དཀྱིལ་ཉ་རྒྱས་
ཡོངས་སུ་གང་བ་བསེལ་བའི་འོད་ཟེར་འབྲུམ་འཕྲོ་བ་དང་བཅས། སྤྱན་འཛེབས་
ཚངས་པའི་དབྱུངས་དང་ལྷན་པའི་གསུང་གིས། རྒྱབས་འགོ་དང་། སེམས་བསྐྱེད།
དལ་འགྲོར་རྗེད་དཀའ་དང་སྤྱིང་པོ་ལེན་དགོས་པ་སོགས་སྤོན་འགྲོའི་ཆོས་བཤད།
སྤོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྤྱེས་རབས་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལས་བཅུམས་ཉེ་གསུང་
བཤད་ལུང་རིགས་དཔེ་དང་གཉན་ཚོགས་ཀྱིས་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་སྤྱི་ཉིག་གི་དོ་
ཤམ་མཁས་མང་རྒྱ་མཚོའི་མགྲུལ་རྒྱན་དུ་སྤྲེལ།

(༤༩ ཉ་༦།༢༡ ཟླ་༡༠) དེ་ཉིན་བསམ་འགྲུབ་སོ་བྲང་གྲུང་བཀའ་སློབ་ཀྱང་དགའ་
བསྟན་འཛིན་ཡབ་སྐུ་གྱིས་ཚོགས་དབྱུང་སྤྱོད་འབྲུང་ཞུས།

(༤༩ བ་༡།༢༡ འ་༤) སློབ་ལམ་གྱི་ཚོགས་དབྱུང་ཐེབས། ལྷགས་བསྟོན་ བསྟན་
འབར་མ། བདེ་ཅན་སློབ་ལམ་སོགས་བཀའ་བློན་བསྐྱེད་ས་པའི་ཚིག་གི་སྦྱོར་
མཚམས་རྣམས་སུ་སྡེ་སྡོད་འཛིན་པའི་དགེ་འདུན་འདུས་པ་རྒྱ་མཚོས་མཐུན་འགྲུབ་
ལུས་བ་སོགས་མཉམ་མེད་ཚོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བཞེད་སོལ་རི་ལྟ་བ་
བཞིན་ཉམས་པ་མེད་པའི་བཀའ་བློན་མཛད།

(༤༩ བ་༦།༢༤ ཟླ་༤) གནས་གཞིགས་སུ་(༤༩ ཉ་༦།༢༥ ཟླ་༣) གསུང་བཟང་
ཚོག་རོགས་དང་བཅས་པ་ལོ་བོ་ལྷ་གྲུ་ལུ་ཞེའི་དབྱུང་སྤྱོད་འབྲུང་ཞུས་གསོལ། སློབ་ལམ་
གྱི་རིམ་པ་རྒྱས་པ་གནང་། དཔལ་ལྷན་དུང་སྦྱོང་དབང་མོ་གཙོ་འཁོར་རྣམས་ལ་
གཟབ་གསོལ། ཚོགས་འཁོར་རྒྱས་པ་མཛད།

(༥༠ ཉ་༡།༢༥ འ་༡) ཚོས་བཙོ་བརྒྱད་ལ་(༥༠ ཉ་༣།༢༤ ཟླ་༢༡) རྒྱལ་བ་གཉིས་
པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་རིན་པོ་ཚེས་ཚོགས་དབྱུང་སྤྱོད་འབྲུང་ཞུས་(༥༠ ཉ་༣།༢༤
ཟླ་༤) ཐོག་ཞབས་པད་མགོན་པོ་ཚེ་མཐའ་ཡས་པའི་རོ་བོར་བཞུགས་གསོལ། ཟབ་
ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་བདུད་རྩི་ཉམ་མཁའའི་མཐའ་སྐྱས་སུ་དབབ་པར་གསོལ་བ་བཏབ།(༥༠
བ་༥།༢༢ ཟླ་༢) སློབ་ལམ་མང་འགྲེད་སྐྱ་སྐལ་ལུ་མི་བོད་སོག་བཅས་ཁག་བཙོ་
བརྒྱད། མང་རྩ་ལུ་ཁག་ཉི་ལུ་རྩ་བདུན།(༥༠ བ་༦།༢༢ ཟླ་༡༠) མཛམ་དམངས་
བཅས་སྡེ་སྡོད་སྐལ་ལྷན་དོན་གཉེར་གྱི་སེར་རྒྱ་ཉིས་ཁྲི་ལྷ་སྦྱོང་བཀའ་བར་བྱིན་
རྒྱབས་གྱིས་ཡིད་གྱི་ཡོལ་གོ་བཀའ།

(༥༡ ཉ་༡།༢༢ འ་༤) (བསྐྱུས་) ལྷོན་ལམ་གཏོར་བརློག་དང། (༥༡ བ་༡།༢༤ འ་༤)
རྒྱལ་བ་མི་ལམ་མགོན་པོ་འགྲོ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་དུ་བྱང་ཚུབ་རྒྱ་ལམ་དུ་
ཀུན་བཟང་མཚོད་པས་སྦྱོན་བྱངས་པར་སྦྱོན་ཤལ་དང། གཞུགས་ཅན་གྱི་ཁོག་དུ་
དབྱ་ལྷ་འོད་ལྡན་དཀར་པོ་ལེབས་པ་དགེས་པའི་རྣམ་འགྲུར་དུ་མ་དང་བཅས་པད་
འབྲུལ་ཕྱལ་ཞིང་མཐུན་རྗེས་སྦྱོན་དར་སྦྱལ།

(༥༡ བ་༦།༢༤ འ་༡) ཆོས་ཉེར་བཞིའི་ཉིན་(༥༡ ཉ་༡།༢༧ ཐ་༤) ར་མོ་ཆེར་
ལེབས། རྫོ་བོ་རིན་པོ་ཆེར་ནང་མཛོད་སྣ་ལྡེ་ཅེར་སོན་གྱི་སྦྱོན་ཤལ་(༥༡ ཉ་༤།༢༧ ཐ་
༡༣) ཕྱལ་ཐོག་སྦྱོན་ལམ་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་རིམ་པ་བཀའ་འདྲིན་བསྐྱེད་སྤྲོད།

(༥༡ ཉ་༤།༢༧ འ་༡༠) བྱ་འཇིན་གྱི་གཞལ་མེད་ཁང་དུ་ཞབས་ཀྱི་བརྗོད་

(༥༡ ཉ་༦།༢༧ འ་༦) ཡོངས་འཇིན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་སྦྱོན་ལམ་ནས་ལེབས་པར་
ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་གསུང་གླེང་གཟབ།

(༥༡ བ་༣།༤༠ ཐ་༣) ཆོས་ཉེར་དགའི་(༥༡ བ་༣།༤༠ ཐ་༦) ལྷི་ཏོ་བཅད་རྒྱ་
ཚུགས་(༥༡ བ་༤།༤༠ ཐ་༢) ལས་སྤྱགས་དམ་ཉིང་འཇིན་ལ་གཞོལ་བར་མཛོད།

(༥༡ བ་༦།༤༠ འ་༧) རྒྱ་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་བདུན་ལ་སྦྱོ་བཅད་རྒྱ་གོལ་བའི་
ཅེའི་བྱང་འཁོར་རྣམས་ལ་སྤྱག་དབང་སྦྱལ། ཆོས་བརྒྱད་ལ་དཔལ་ལྡན་སྟོབས་
འཕྲོག་དབང་པོའི་དུས་མཚོད་ལ་བཀའ་མདས་མཚོན་ལས་སྣེ་བྱང་འཁོར་ཆང་མ་
འཆར་ཅན་དབྱར་ཆས་ཀྱི་མཇུག་ལྷོ་སྤྱག་དབང་དང། ཆོས་དགུ་ལ་ཕྱར་བུ་སྦྱོག་དགོ་
བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་བྱམས་པའི་སྐྱ་སྐྱེ་འཕན་ཡུལ་ཉན་པོར་འབྲུངས་པའི་(༥༡

ཉ་ན་༡༠ འ་༩) གཞུག་ཕུད་ཕུལ་བར་ཐུགས་དགེས་ཚོར་ཆེ་བ་གནང་ཐོག་མཚན་སྐོ་
བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དུ་སྦྱེལ། བྱང་རིགས་རྒྱལ་ཁབ་མི་སྣ་སོག་འབྲུལ་པ་
དུག་བརྒྱ་བརྒྱལ་བ་ཕྱིར་ཐོན་ལ་ཕྱག་དབང་། གོ་བབ་ཀྱི་དད་རྟེན། སྤང་བ། ཕྱིན་རྟེན།
དངོས་པོའི་བདོག་པ་བཅས་ཀྱིས་སོ་སོའི་རེ་བ་ཡིད་བཞིན་བསྐྱངས་ཏེ་བྱང་རྒྱལ་
སྤོང་བོ་བར་དུ་སྦྱབས་འཇུག་དང་། རེས་སུ་འཛིན་པའི་བཀའི་དབྲུགས་དབྱུང་སྦྱེལ།

(༥༩ བ་༤༡༥༩ ཐ་༩) ཚེས་བཅུ་ནས་རྒྱ་གཅིག་རིང་ཐུགས་དམ་བཅད་རྒྱར་
བཞུགས། (༥༩ ཉ་༥༡༥༩ འ་༩) སེང་དབར་རྣམས་སུ་ཡོངས་འཛིན་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་ནས་
བཀའ་ཚོས་སུ་འབྱུང་གིས་ཆག་མེད་ཕྱེལ།

༤༥ ལོ་གསར་དང་སློན་ལམ་སྤྱིའི་དགེས་མཚོད། རྒྱ་ནག་དུ་པོ་ཏ་ལ་བཞེངས་
པའི་དགོན་སྡེ་གསར་བསྐྱུན་མཁའ་པོ་བསྐོ་བཞག ས་ཁ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་
ཡོངས་འཛིན་ཚང་ལས་དབང་བཀའ་ལུང་མཐའ་ཡས་བ་གསན་བཞེས། མཚན་
ཞབས་གསར་བསྐོའི་ཐོག་གཞུང་ཆེན་མོར་ཐོས་བསམ་གནང་མགོ་ཚུགས། ལོ་
སློན་སྤྱིའི་དགེས་མཚོད། འབྲས་སྤྱངས་སུ་ཆེབས་བསྐྱུར། དེ་མོའི་དགོངས་
ཚོགས་སྦྱབ། བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སློན་པ་བཞེས་ཏེ་རྒྱལ་བའི་གཤུང་འཚོ་བ་དུ་

གྲུབ།

(༦༡ ཉ་ན་༡༧ འ་༦) ས་སྐང་གནམ་ལོའི་རང་ཞལ་གསར་དུ་ཚེས་པའི་དགའ་བ་
དང་པོར་དཔལ་ལྷན་འདོད་ཁམས་དབང་མོའི་མངའ་གསོལ། དགེས་སློན་ཉིན་དང་
གཉིས་དང་། ལོ་གསར་རྟེན་འབྱུང་འབྲུལ་བཞེས་མཇུག་ཕྱག་སོགས་སྤར་སོལ་

བཀའ་འདྲིན་བསྐྱེད་པ། ཚེས་བརྒྱད་ལ་ལྷ་ལྡན་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོའི་མགོན་ཏུ་འཁོར་
ཚོགས་ཀྱི་བ་དང་བཅས་ཆེབས་བསྐྱེད། ཨེ་མི་ཏུ་དབྱེས་སྟོན་མཇུག་ལྷག་སོགས་
སྟུལ། མཚོ་སྟོན་རྒྱལ་ཁབ་བསྟན་པ་བའི་སེ། ཨར་སྐྱ་ཉོ་ཐོག་ལྷའི་དགོངས་རྫོགས་
སྐྱབ་མི་མཛོད་པ་སོགས་དད་ལྡན་གྱི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནས་ཉིན་རེའམ་བར་ཚོགས་དབྱར་
ཏུ་སྐྱོན་བྱངས། དངོས་འབྲུལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པ་སྟུལ། དེ་དག་གི་དགོ་བ་རྫོགས་
བྱང་ཏུ་བསྟོ་བའི་མ་ཐུན་འབྱུང་སྟུལ། ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་དང་ར་ཆེ་རྣམས་ལ་
གནས་གཟིགས་སུ་ཕེབས་མཚོད་པའི་ཀྱེ་བྲག་ནམ་མཁའ་གང་བ་སྟོས། དེ་ནས་ཕོ་
བྱང་ཆེན་པོར་ཆེབས་བསྐྱེད་གསེར་ཁྲིར་ཞབས་སོར་བཀོད།

(༦༡ ཉ་༦༧༧༧ བ་༢) (བཏུས་)སྐྱ་ཡོན་གསན་བསམ་དང། ལྷགས་དམ་བཅད་རྒྱ་
རེས་མོས་གྱི་ཚུལ་ཏུ་འབྲས་བུ་མཛད།

(༦༡ ཉ་༦༧༧༧ བ་༧) ལྷགས་སྟག་(༦༩ བ་༩༧༧༧ འ་༡) སྟོན་ལྷའི་ནང་(༦༧ ཉ་
༩༧༧༧ འ་༧) བི་ཅིང་ཏུ་འཇམ་དབྱེད་སྟོན་གོང་མ་ཚོས་གྱི་རྒྱལ་པོས་རྒྱལ་བསྟན་རིན་
པོ་ཆེ་གོང་འཕེལ་གྱི་ལྷགས་བསྐྱེད་མེད་ཏུ་བྱུང་བས་བཞད་ཉོར་པོ་ཉ་ལ་ཞེས་པའི་
དགོན་སྡེ་གསར་བསྐྱེད་བཀའ་འདྲིན་ཆེ་བའི་མཁན་པོར་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་
འཛོམས་པའི་དགོ་བཤེས་དང། དབུ་མཛད་བཅས་གཏོང་དགོས་གྱི་བཀའ་ཕེབས་
པ་སྟུང། རྒྱུད་སྐྱེད་འབྲས་སྟོ་མང་དགོ་བཤེས་སྲད་རྒྱུད་མཁན་པོ་སངས་རྒྱལ་འོད་
ཟེང་ ལྷ་གས་ལྷ་མ་རྒྱུད་བ་སྟོ་མང་རབ་འབྲུམས་པ་རྒྱུད་སྐྱེད་མཐུན་ཞག་ཞབས་བྱང་
དག་དབང་ཚོས་གྲགས་དང། ལྷོ་ལྷིང་རབ་འབྲུམས་པ་རྒྱུད་སྐྱེད་ལྷོ་བཟང་དགོ་
ཕེགས་གཉིས། དབུ་མཛད་ཏུ་རྒྱུད་སྐྱེད་དགོ་ལྷོ་དག་དབང་རིན་ཆེན་དང། དགོ་

སྐྱོང་དག་དབང་སྐྱལ་ལྷན་བཅས་རྫོང་བདའ་གནང་བར་སོ་སོར་ལུས་ཆས་ཀྱིས་
མཚོན་གོ་བབ་ཀྱིས་ཐོན་གནང་གཟབ་རྒྱས་ཐོག་རྒྱལ་བསྟན་སྲིད་འབྲུང་བར་
འཇམ་མགོན་ལྷ་མའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་མ་མེད་པ་དང་རྒྱས་པའི་བདེའི་དམིགས་དཔལ་དུ་
འགྱུར་བའི་ཚོས་འཆད་སྤེལ་སོགས་གནས་བསྐྱོས་གོང་མ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་བོའི་
དགོངས་བཞེད་ལྷན་མེད་པ་སྐྱོང་བའི་མདོ་སྤྱལ་མཐའ་དག་ལ་ཉམས་ལེན་དཔེལ་
ཆེ་དགོས་པའི་(༧༧ བ་༡༡) བསྐྱབ་བྱ་སྤྲུལ།

(༦༥ བ་༡༡༠༥ འ་༥) ལྷ་བ་ལྷ་བའི་ཚོས་ཉེར་གཉིས་ལ་པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་
མཁུན་པ་དབུས་སུ་ཆེབས་བསྐྱར་(༦༥ བ་༡༡༠༥ འ་༥) གཟུང་རྒྱུང་ཉི་འོད་དུ་ཡབ་
སྲས་གསེར་ཞལ་ལྷན་རྒྱས།(༦༥ བ་༡༡༠༥ འ་༥) ཉིན་རེ་བཞིན་པཎ་ཆེན་ཐམས་
ཅད་མཁུན་པ་ནས་རྣམ་འཛོམས་ཀྱི་སྐོན་སྐྱུ་ལྷུས་ཚར་རེ།(༦༥ བ་༡༡༠༦ བ་༡)
འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་ཚོས་སྐྱོང་ཉིན་ལྷ།(༦༥ བ་༤༡༡༠༦ བ་༥) དཔལ་གསང་བ་འདུས་
པ་མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེ། འཁོར་ལོ་བདེ་མཚོག་ འཛིགས་བྱེད། གཤེད་དམར། དག་ནག་
སོ་སོའི་སྐྱ་གོན་སྐྱོན་གནང་གི་དངོས་གཞི་སོ་སོའི་དབང་དང་། མཉམ་མེད་རོ་པོ་
རྗེའི་ལུགས་ཀྱི་སྐྱོལ་མ་ཉེར་གཅིག་རྗེས་གནང་། ལྷ་བ་ཐོབ་ཉི་མ་སྐྱས་པའི་ལུགས་ཀྱི་
སྐྱོལ་མ་ཉེར་གཅིག་གི་རྗེས་གནང་། རྣམ་འབྲེལ། འདུལ་བ། བར་ལྷོན། དབུ་མ།
མདོན་པ་མཛོད་ཅ་བ། འཛིགས་བྱེད་བསྐྱེད་རིམ་བཅས་ཀྱི་བཤེད་ལུང་། མགོན་
དཀར། དཔལ་མགོན་ཞལ་བཞི་བ། ལྷམ་སྲིད། རྣམ་སྐྱས་དཔལ་ལྷ། མགོན་པོ་ལྷག་
ལྷག་ ལྷག་བཞི། སྐྱོལ་དཀར་བཅས་ཀྱི་རྗེས་གནང་བསྐྱས་བཅས་རིམ་གྱིས་འབྲུལ་
གནང་ཐོག་ རྒྱལ་བའི་དབང་པོར་སྐྱ་ཆེ་བཏན་ཅིང་མཛད་འཕྲིན་རྒྱས་པའི་སྐྱན་

བསྐྱལ་གསོལ་འདེབས་གནང་སྟེ་གདན་ས་བཀྲས་ལྷན་དུ་ལེབས།

(༢༠ ཉ་ཀྱའོ། ར་༥)(བསྐྱལ་)ལྷགས་ཡོས་རྒྱ་བ་དང་པོ་ནས་དབུ་བརྟམས་(༢༠
བ་༧༡༠༧ ར་༡༡) ཡོངས་འཛིན་ནས་སློབ་ཐང་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབྲུམ་
ཡོངས་རྫོགས། དགོ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབྲུམ་ཆ་ཚང། དགོ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་
གསུང་འབྲུམ་ཐོར་བུ་ཤོད་གཅིག མཁས་གྲུབ་དགོ་ལེགས་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་
འབྲུམ་ཤོད་གཅིག གསང་འདུས་ཞི་བའི་སྤྱི་ན་སྟེག བེ་བུམ་སྟོན་པོ་རྩ་འབྲེལ་དང་
བཅས་པ་ཤོད་གཅིག དཔེ་ཚོས་རིན་ཆེན་སྤྲངས་པ་ཤོད་གཅིག འཇམ་དབྱངས་
ཚོས་སྟོར། བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། གཏམ་རྒྱུད་རིན་ཆེན་སྤྲངས་པ། རྒྱལ་
སྐུ་ཐོགས་མེད་བཟང་པོའི་བཀའ་འབྲུམ་ཐོར་བུ། བཀའ་གདམས་པ་ཚོས་བུ་ཚོས་
ཚང་ལ། རྫོ་སྦྱོང་ལེགས་བཤད་ཀུན་འདུས། ཐོག་མའི་སློབ་སྦྱོང། བཀའ་གདམས་ཐོར་
བུ། རྫོ་སྦྱོང་སྟན་རྒྱུད་ཆེན་མོ། སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་དགོན་མཚོག་རྒྱལ་མཚན་
ནས་བསྐྱེགས་པའི་སློབ་སྦྱོང། ལུས་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་དཀར་ཆག་ལྷར་སངས་
རྒྱལ་སྟོམ་པའི་ཚོགས་བཤད་གཉིས་མ་གཏོགས་ཚང་ལ། རྫོང་མ་ལུན་སྐལ་བཟང་
མིག་འབྱེད། ལུབ་བརྟན་གྱི་དོར། རྒྱུད་སྟེ་སྤྱི་ནལ། བདེ་ཆེན་རོལ་མཚོ། བསྐྱེད་རིམ་
ཆེན་མོའི་མཇུག་རྗེ་སློབ་སྟོན་ཚོས་སྦྱོང་གིས་ཁ་བསྐྱང་བ། འདུལ་འཛིན་གྱི་གཞི་
གསུམ་ཚོ་ག བསྐྱལ་བུ་རྒྱལ་པ། ཀུན་རིག་གི་ཚོ་ག ཀུན་རིག་རྟེན་ཆེན། འདུལ་
འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་བྱུག་རྩོར་འཁོར་ཆེན་མངོན་ཉོགས།
དེའི་དཀྱིལ་ཚོག ལྷང་སྦྱའི་གསུང་འབྲུམ་ཤོད་ལ། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཛད་
པའི་བརྟན་གཉིས་ལེགས། རྒྱུན་མཁུན་ལུ་བས་མཛད་པའི་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང།

ཡི་དམ་སྐྱབ་སྐྱོད་ཚོས་སྐྱོད་སྐྱབ་སྐྱོད་ལྷགས་ཀྱི་ཚོས་ཚན་བཅས་ཀྱི་ལྷགས་ལྷང་གསན་བཞེས་བཀའ་བྱིན་བསྐྱེད་སྤྱོད།

(ཡ། བ་༦།༡༡༡ བ་༩) ཚུ་འབྲུག་རྒྱ་བ་དང་པོའི་(ཡ། ཉ་༡།༡༡༡ བ་༡༡) ཚོས་བཅུ་གཅིག་ལ་ལྷ་ལྷན་དུ་ཚོ་འབྲུལ་མཚོད་པའི་དུས་སྟོན་ཚེན་མོར་ཆེ་བས་ཀྱི་ཁ་ལོ་བསྐྱེད། ཚོས་བཅོ་ལྷར་གསུང་ཚོས་དང་། སྟོན་ལམ་སོགས་ལ་སྤྱགས་ལེབས། གསུང་ཚོས་དང་བསྟོ་སྟོན་གྱི་མ་ཐུན་འགྱུར་ལེགས་པར་མཛད། ཚོགས་དབུང་སྐྱབ་འདྲེན་གྱི་ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་མི་འཕགས་པ་ལྷ། ཞི་བཟང་སྐྱུལ་སྐྱ། དུར་གོ་ཅང་རུན་ཚིང་མང་། ཁལ་ཁ་དབང་རྣམས་ཐོན་སྟོན་དཔོན། ལུང་དུ་སྤྱ་པའི་མི་ཅེ་སོགས་ནས་དངོས་འབྲུལ་རྒྱ་ཆེ་བ་བསྐྱེད།

(ཡ། ཉ་༡།༡༡༡ བ་༥) ཐོས་བསམ་དང་རྒྱས་སྤྱིར་གྱི་རྒྱ་མ་སྟོ་མང་རབ་འབྲུམས་བ་མི་འུ་ཐུང་སྐྱ་སྐྱེ་བསྐལ་བཟང་དབང་རྒྱལ་དང་། རྒྱ་སྤྱིར་རབ་འབྲུམས་བ་ཐོགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ཡ་རྒྱལ་དབང་མཚོག་གི་ཐོག་མའི་མཚན་ཉིད་ཞབས་ལྷིང་འབྲོང་སྤྱག་སྤྱག་དབང་སྐྱལ།

(ཡ། བ་༣།༡༡༣ བ་༡༠) སྤྱ་ལོ་འཕགས་ལུལ་དཀྱིའི་གཞུང་ལྷགས་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱན་ངག་སྐྱོར་གསན་སྐྱོར་གྱི་སྤྱགས་གཉེར་(ཡ། བ་༣།༡༡༣ བ་༡༡) མཛད་པས་རིང་པོར་མ་ལོན་པར་ལྷགས་ཚོམ་དང་ལེགས་བཤེད་སྐྱ་བ་ལ་མཐུན་པ་སྤྱལ་དུ་བྱུང་བར་གྱུར་ཅིང་། རྒྱང་པར་རྒྱ་བ་དུག་པའི་ཚོས་གཅིག་ནས་སྐབ་པའི་རིང་ལྷགས་ལེགས་བཤེད་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་དུ་ལ་གོམས་པའི་སྟོན་པས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བརྗེ་བཞག་གསན་ནས་ཚོད་གྲ་གནང་ཞིང་སྤྱགས་གཉེར་ཁོ་ནས་དུས་འདའ་བར་མཛད་དེ་རིང་།

མོར་མ་ལོན་པར་དགོངས་པའི་སྐོང་མངོན་དུ་གྱུར་པས་ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེའི་
འབྲུང་གནས་སུ་གྱུར།

(ཕྱེ བ་༥།༡༡༡ འ་༩) སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་འཇམ་མགོན་
ལྷ་མའི་བསྟན་པ་རྒྱས་པ་དང་།(ཕྱེ བ་༥།༡༡༡ འ་༡) མཐའ་དབུས་ཀྱི་བསྟན་པའི་
སྤྱིན་བདག་མཐའ་དག་ཐུགས་ཡིད་གཅིག་འདྲེས་ཀྱི་བསྟན་པའི་བྱ་བར་མཛད་པ་
བཟང་ཞིང་སྤྱེ་དགུ་རྣམས་བདེ་སྤྱིད་ཀྱི་དཔལ་ལ་སྤོད་པའི་ཆེད་དུ་རིན་ཆེན་གཉིས་
པ་གར་ལྷགས་ཀྱི་ཕྱུལ་མཚོག་གོང་མ་ཐུག་ན་པར་སྐོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྐོ་བཟང་
བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་སྤང་བརྟན་མི་ཚད་ཆེ་ལེགས་གསུང་བཞེངས་ཀྱི་ནང་རྟེན་ཅ་
འགངས་ཆེ་ངེས། ཚོས་སྤྱིའི་གཟུངས། འཕེལ་གདུང་སོགས་ཀྱིས་སྤུར་སྤུར་
གཏམས་པ་ལ་བཟང་གོས་ཀྱི་ན་བཟའ། ཉེར་སྤྱད་སོགས་ཆ་ཚང་བཅས་ལ་རབ་
གནས་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས་འབྲས་སྤངས་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་ཆེན་པོའི་རྟེན་དུ་
བཞུགས་སུ་གསོལ།

(ཕྱེ བ་༡།༡༡༥ འ་༡༣) ལྷ་མོ་སྤྱལ་ལོ་(ཕྱེ བ་༣།༡༡༥ འ་༦) ཐོར་ཚོད་ཨམ་མཛོད་
སོགས་མི་སྣ་མང་པོས་གསོལ་བ་བཏབ་ངོར་(ཕྱེ བ་༣།༡༡༥ འ་༥) ཉི་གཞིན་འཆར་
ག་ལ། ལྷོལ་ལ། ས་གསུམ་མ་སོགས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་ཁ་ཡམ་སྣལ། རྒྱལ་ཚབ་དེ་མོ་
འོ་མིན་ཏན་ནས་གསོལ་འདེབས་ཁུ་བ་གནང་བར་བཀའ་ཚོམ་སྣལ། ཡོངས་འཛིན་
རིན་པོ་ཆེ་ལ་རྩོ་བོ་རྗེའི་ཚོས་འབྲུང་དང་ལས་ཀྱི་རྩོ་རྗེའི་སྟན་རྒྱུད་བཅས་རིམ་བར་
གསལ། ཐུགས་དམ་བཅད་རྒྱ་ཡང་འགྲུས་པར་མཛད་ཅིང་གཞན་བྱིང་མི་འཛོག་པའི་
རྣམ་དཔྱོད་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི། སྤྱི་ཆེ་དུ་མའི་སྟོན་ནས་བསྐྱབས་པའི་ཁྱུང་བསྐྱམས་

བའི་རང་རྟགས་སུ་སྐྱེ་བའ་བ་མེད་པར་བདག་གིར་མཛད་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
བསྐྱབས་པ་ལྷུང་ལེན་པར་བྱེད་དོ། །

(༥༧ བ་༥།༡༡༧ ཐ་༧) (བསྐྱེས་)འིང་མོ་རྟ་ལོའི་སློན་ལམ་མགོན་ལ་ཆེབས་ཀྱི་ཁ་
ལོ་བསྐྱེད་ནས་(༥༥ ཉ་༡།༡༡༧ འ་༧) གསུང་ཆོས་ར་བར་བཀའ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
བསྐྱོད། སྐྱེ་བོ་སྟོང་སྐབས་བཀའ་བར་ཉིན་རེ་བཞིན་མཇུག་སྐབས་ཉེ་མཐོང་གོལ་
ཀྱི་ལམ་ལ་བཀོད། སྐྱེ་བོ་བྱང་ཆེན་པོ་ལོ་ཉེ་ལར་ཆེབས་བསྐྱེད། འདི་ལོ་ལ་ཐ་ཆེན་
ཐམས་ཅད་མཁའ་ལོ་སོ་བདུན་དགུང་སྐྱེས་ཐོག་ཡིན་གཤེས་ཞབས་བརྟན་སྐམས་
མཐོང་དང་། གངས་སྟོངས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཆེ་སྒང་གནས་རྟེན་ཁག་བཅས་ལ་མཚོན་པ་
མང་ཇ་སོགས་སྐྱེས། (བསྐྱེས་)གསན་བསམ་སློབ་གཉེར་ཚུ་བའི་རྒྱན་བཞིན་མཛད།

(༥༥ བ་༡།༡༡༧ ཐ་༥) འིང་མོ་ལུག་གི་གནས་ལོ་གསར་དུ་ཆེས་བའི་དགེ་
མཚན་སྤུན་སུམ་ཆོགས་པ་དགའ་བ་དང་པོའི་སྤྱ་ཆ་ནས་གཟེམས་ཚུང་སྐྱབ་ཏུ་
འདོད་ཁམས་དབང་མོར་མཚོན་སྤྱོད་ལུག་སོ་བྱང་ཆེན་པོ་ལྟེན་འབྲུལ། མངའ་
གསོལ། རྫོགས་ལྡན་གནའ་བོའི་ལུགས་བཟང་གི་དགེས་སྟོན་ཉིན་སྤྱི། དག་ལྡེ་
གཟབ་གསོལ། ལྷོགས་འདུས་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱིས་སྤྲིག་བཟུ་མཛད།
སློན་ལམ་ཆེན་པོའི་མགོན་དུ་ཆེབས་བསྐྱེད་ཀྱི་(བསྐྱེས་)མཛད་སྟོན་ཁག་སྐྱེད་བཞིན་
བཀའ་འདིན་བསྐྱེད་ས།

(༥༦ ཉ་༡།༡༡༧ འ་༧) ལ་ཐ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་བསམ་མཛད་བའི་མར་
སྤྱོན་སྐྱབས་འདོན་ཐོག་ ལེགས་བཤེད་གསེར་འབྲེང་། རྣམ་བཤེད་སྤྱིང་པོའི་རྒྱན་
སོགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་སྐྱབས་རྩོལ་དུག་པོ་གནང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡེ་ཤེས་

རྒྱལ་མཚོན་དབུས་སུ་ཕེབས། བྱང་རྒྱལ་ལམ་རིམ་གྱི་བཞག་ལྷང་ཟབ་མོ་གནང།

(༥༥ 9་༣།༡༡༧ ལ་༩) ལྷོ་བཅད་རྒྱ་དམ་བར་གནང་ཞིང་ལྷ་སྤྲུགས་དོ་རྗེའི་རྣམ་འབྱོར་དང་མི་འབྲལ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོར་བཞེངས་པར་མངོད།

(༥༥ 9་༤།༡༡༧ ལ་༡) མེ་མོ་སྤྲེལ་ལོ་གསར་དུ་ཆེས་པར་སྲིད་གསུམ་དབང་མོར་མངའ་གསོལ་མཚོན་སྤྲིན་གྱི་རོལ་མོ་འཁོལ། ཚོམས་ཆེན་དུ་བཞུགས་གྲལ་སྟོན་མོ་གཟབ་རྒྱས་ཐོག་ཚོགས་ལངས། གྲལ་བཤོས། རྫོས་གར་གྱི་མཚོན་པ་བསྟར། ལྷ་ལྷན་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོར་ཆེབས་བསྐྱར་གཟིམ་རྒྱུང་དཀར་སྟོ། ཨེ་མི་དུ་གསོལ་སྟོན་སོགས་སྤར་སོལ་སྦྱལ། ཚོགས་དབུར་སྐྱུན་འདྲེན་ཞུ་མི་ཞུ་སྐྱེ། ཨ་རིག་དགོ་བཤེས། མཚོ་སྟོན་རྩ་སལ། ཨེར་ཐི་ནི་དེམ་ཆི། ཁལ་ཁ་མང་གི་མི་ལྷ་བཅས་ནས་འབྲལ་ཡོན་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་བརྟན་བཞུགས་བདེན་ཚིག་བརྗོད། དེ་དག་གི་དགོ་བརྗོད་གས་བྱང་དུ་བསྟོ་བ་གནང། གསུང་ཚོས་ར་བར་ཞབས་གྱི་བརྗོད་བཏེག་གཏུལ་བྱའི་དབང་པོ་དང་འཚམ་བའི་དམ་ཚོས་གྱི་ཆར་པལ། དད་ལྡན་གྱི་སྤྱེ་པོ་གངས་མང་བ་ལ་དམིགས་བཅེ་ལ། པོ་བསྟོད་སོགས་འདོད་ཚོས་ལྷགས་ལྷང་སྦྱལ། དེ་ནས་པོ་ཉ་ལར་ཆེབས་བསྐྱར། རྫོ་བ་གསུམ་པའི་ཆེས་བརྒྱད་ལ་ཚོས་སྤེ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤངས་གྱི་འདུས་པ་རྒྱ་མཚོས་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་བར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་དང། རྗེ་གོང་མ་ན་རིམ་གྱི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཤིང་གདན་ས་དངོས་ལ་སོང་གཤིས། རྗེ་ཉིད་ཡུང་ཕེབས་བཞེད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་དབྱེས་བཞེན་དུ་སྤར་སོལ་བཟང་པོའི་ཆེབས་རགས་ཐོག་༥༥ བ་༥།༡༣༠ ལ་༡༣༥ གོང་མ་ན་རིམ་གྱི་བཞུགས་གནས་དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་དུ་སྤྲུགས་ཕེབས།

(༥༥ ཉ་༡༧༡༡ ཟ་༡༠) ཚེས་བཅུ་བཞི་ལ་ཀུན་དགའ་ར་པའི་སྐྱེད་ཚལ་ཚེས་
རར་མེབས་ཏེ་གྲ་ཚང་ཁག་གི་ལེགས་འབྲུལ་རྟེན་འབྲུང་བདག་གིར་བཞེས། རྒྱལ་བ་
གཉིས་པའི་རྒྱལ་ཚབ་མདོ་སྤྲུགས་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་
ནས་པར་ལྷན་གྱི་བཅི་བཞག་སྤུལ། རྒྱལ་དབང་མཚོག་ནས་གསུང་སྐྱོར་གནང་སྟེ།
དགེ་བཤེས་ཐོགས་མེད་རྒྱ་མཚོས་དམ་བཅའ་མཛད། བཅི་བཞག་གིས་གཞུང་
བསྐྱེད་སྤུལ། རྒྱ་བོད་གྱི་གཞུང་ཚེན་མོ་རྣམས་ཀྱིས་ལུང་བརྒྱན་ཏེ། མཁའ་རབ་གྱི་ཅལ་
ལྷན་ཏུ་ཡངས་པའི་འབྲུལ་ལས་འཕོན་པའི་རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་
མཐའ་དག་ལེགས་པར་བསྐྱབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ངན་པ་ཐམས་ཅད་མེད་མེད་ཏུ་
བསྐྱེད་དབྱེད་བར་མཛད་པས་དང་པོ་ཉིད་ནས་མཁས་པའི་མཚོག་ཏུ་སྐྱེད་པ་ལྟ་བུར་
མཛད།

(༥༦ བ་༡༧༡༡ ཟ་༧) དེ་སྐབས་ནས་ཡུམ་གྱི་མདོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་
སོགས་རྒྱ་འགྲེལ། ལེགས་བཤད་གསེར་འབྲེང་། རྣམ་བཤད་སྡིང་པོའི་རྒྱན། ཡུམ་
དོན་གསལ་སྐོན་སོགས་ལ་འབྲུལ་པར་མཛད། ཚོགས་ཚེན་འདུ་ཁང་། གྲ་ཚང་ཁག་
བཅས་ལ་མཚོད་རྣམ་མཚོད་འབྲུལ་སོགས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་རྫོས་གར་བསྐྱེད། རྫོ་
མང་ཚོས་རར་ལམ་རིམ། རྫོ་གསལ་གྱིང་ཚོས་རར་ལམ་རིམ་བསྐྱེད་དོན། བདེ་
ཡངས་སུ་དཔལ་ལྷན་ས་གསུམ་མ། གསང་འདུས་ཚིག་བདུན་གསོལ་འདེབས།
སྤྲུགས་ཁང་ཏུ་འཛིགས་བྱེད་སྐོན་ལམ་འགྲེལ་བཤད་དང་འགྲེལ་བའི་ལྷགས་ལུང་
བཀའ་རིན་བསྐྱེད་སྤུལ།

(༥༧ ཉ་༡༧༡༡ འ་༡) རྒྱ་བ་བཅུ་པའི་ཚེས་ལྷ་ལ་པོ་བྱང་ཚེན་པོ་བྱ་འཛིན་པོ་ཏེ་

ཡལུལ་བ་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར། དེ་མོ་ལྷོ་བཟང་ལྷུང་བརྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ།

ལར་ཆེབས་བརྒྱད། ལྷི་ལོ་ལྷུགས་རྫོགས་ཀྱི་དོན་དེ་མོ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བཟུང་བའི་ས་
ལྷན་པོར་བཏུ་ཆེན་མཆོག་ལ་སྟེན་གསུམ་འབྲུལ་མི་ཆེད་མངགས་རྫོང་བདེའགནད།

(ལྔ་ཉ་༡༡༣༩ བ་༥) མེ་བྱ་གནམ་ལོ་གསར་ཆེས་ལ་དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོའི་
གཏོར་སྦྱོང་གཟབ་གསོལ་སྲར་སྲོལ་བཞིན་དང་། དགྲེས་སྟོན་བཅས་གནད། ལུ་ཏུ་
ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་གདན་འདྲེན་གྱི་ཕེབས་བསྐྱེད་བཅས་རྫོང་བདེའགནད། ལྷ་ལོ་འབྲས་
སྲུངས་སྲུ་ཚུ་བརྗོད་བ་དང་། དུས་གཏོར་ལ་མེ་བྲ་ལན་པ་སོགས་བརྟུག་དབྱེད་ཤིན་
ཏུ་ལན་པའི་རིགས་བྱུང་བར། ཆོས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་མཁའ་འགྲོའི་དུས་ཆེན་གྱི་ཐོ་
རེངས་འཕྲིན་ལས་པ་དེ་མོ་རྒྱལ་ཚབ་ལོ་མིན་ཉན་གཞན་དོན་དུ་དགོངས་པའི་
མགྲོགས་བསྐྱོད་འབྲུལ་མི་བྱུང་བར། དེ་འཕྲལ་ལོ་གོ་ལྷ་ད། གསེར་གདུང་རྣམ་གཉིས་
ལ་སྦྱོང་མཚོད། མཚོད་ཁང་ཁག་ལ་བརྒྱ་མཚོད་རེ། ལྷ་ཚང་ཚོགས་དབྱུང་ཆེབས་
བརྒྱུར་གྱི་དགོངས་རྫོགས་དང་མཚོག་སྐྱུལ་བརྟན་འགྲོར་པན་བདེ་སྦྱོལ་ལུས་
གསལ་དྲངས་འཁྲུལ་བའལ་སྐྱུར་འགྲོན་གྱི་ལྷུགས་སྟོན་དོས་བཟུང་བའི་བཀའ་རིན་
བསྐྱུངས།

(ལྔ་ཉ་༡༡༣༩ འ་༧) དེ་མོ་ཞི་བར་གཤེགས་པ་(ལྔ་ཉ་བ་༡༡༣༩ འ་༢) དེ་ཉིད་
རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ན་རིམ་དང་སྐྱུ་གོང་མའི་སྲས་ཀྱི་སྐུ་བོར་མ་ཟད། རོས་ན་
ཚོད་སྤ་ཞིང་རྒྱུང་དུ་ནས་བདག་གིར་མཛད་དེ་ལྷོང་མའི་ཁྲིར་གསོལ། ལོ་ཉི་ཤུ་ཅ་
གཅིག་བར་ལྷུགས་བསྐྱེད་ཟབ་མོའི་དབྱུང་བས་དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་པའི་ཆོས་སྲིད་
གཉིས་ཀའི་ལར་རྒྱ་ཉམས་མེད་སྐྱུ་བ་འདེགས་པ་དང་། སྟོབ་གཉེར་སོགས་རིན་གཙོ་
དགའ་བ་བཅས། དབྱལ་སྲང་ཁྲི་ཚོ་སྐོར་མཛོད་པ་ནས་སྦྱོང་དགོས་ཕེབས། ལྷུལ་སྐྱུ་

ལྷུང་འབྲོན་བདེན་ཚིག་གྲང་སྤྲུལ། ཡུལ་གཞིགས་པའ་ཚེན་རིན་པོ་ཚེའི་ཚེབས་
བསྐྱུང་མགོན་གཉེར་བསྐྱེད་བཟང་དར་རྒྱས་མངགས་པ་གནང་། ལྷ་བ་གཉིས་པའི་
ཚེས་ཉི་ཤུ་ལ་དོ་རྗེ་འཆང་བའ་ཚེན་རིན་པོ་ཚེ་པོ་བྲང་ཚེན་པོར་ཚེབས་བསྐྱུང་སྤྲུལ་
གིས་བཀུར་བཅོས་ཚེན་པོས་སྤྲུལ་བྲངས། ཡབ་སྲས་མངལ་འཕྲད་ཚོག་མངལ་དར་
བྲུག་ཅེ་སློད་གནང་ཞིང་ཚོས་ཀྱི་བཀའ་མཚེན་གྲང་ལུན་རིང་བར་དུ་མངོད། སློམ་
བཙོན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡུལ་དབང་ལྡ་པ་དག་དབང་སློབ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་དུས་ཀྱི་
མཚོད་སྤྱི་གཉིབས་པའི་སེར་སྤྲེངས་གོས་སྤྲུ་སོགས་ལ་ལུགས་སློབ་གནང་། ལྷ་བ་
གསུམ་པའི་ཚེས་གསུམ་ལ་ཡབ་ཚེན་མཚོག་ནས་རྟ་མགིན་གསང་སྤྲུབ། སློམ་
དཀར། ཚངས་པ་བྲག་པོའི་སློག་གཏད་སོགས་འབྲུལ་བ་གནང་། ཡུལ་དབང་
མཚོག་གིས་དབུས་སྤྲུལ་སྤྲུ་ཚེ་སྤྲུ་བརྒྱ་ལོངས་པར་བའ་ཚེན་རིན་པོ་ཚེ་ནས་
བྲང་རྒྱབ་ལམ་རིམ་དབུ་རྒྱུགས།

(༡༠ ཉ་ཉ་༡༩༥ འ་ཡ) ཡབ་ཚེན་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པ་ནས་ཚེ་རྟ་བྱང་འབྲེལ།
འཇམ་དབལ་དཀར་པོ། རྣམ་སྲས་སེར་པོ། རྟ་མགིན། བཞེ་ལུམ་བྲལ་སོགས་ཀྱི་
རྗེས་གནང་གསལ།

(༡༠ ཉ་ཉ་༡༩༥ འ་༣) ལྷ་བ་གསུམ་པའི་ཚེས་བདུན་ལ་གྲལ་ཅེ་ཐེབས་པར་དེད་
ཀྱི་ཡུལ་འའི་སྤྲུ་མ་རིན་པོ་ཚེ། ད་ལྟ་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་བཀའ་ཚོས་མང་པོ་གསལ་བཞེས་
ལ་སྤྲུ་ཡོན་ཀྱི་བགོགས་སུ་མི་འགྲུང་བའི་ཚེད། ཨེར་ཉེ་ནི་ལོ་མིན་ཉན་དག་དབང་
རྒྱལ་ཁྲིམས་ཚོས་སྤིད་ཀྱི་ལས་དོན་ཞབས་འདེགས་ལྷུ་བར་བཀའི་ལྷུང་གིས་
མངགས་ཉེ་རྗེད་བདའི་གནས་རྒྱལ་ལན་ཡང་སྤྲུལ། ཡབ་སྲས་སྤྲུན་ཅིག་སྤྲུན་སྤྲུལ་

པའི་མོ་བྱང་དུ་ཆེ་བས་ཀྱི་ཁ་ལོ་བསྐྱར་ཏེ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་
དུས་ཆེན་སོགས་གསུམ་འཛོམ་གཟའ་སྐྱར་འཕྲོད་སྐྱོར་ལུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཉིན་
ཏྲ་བདུན་དབང་པོ་ཤར་འཛིན་ཅེ་ལས་མངོན་པར་འཕགས་ཏེ་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་ཆ་
ལོངས་པར། གནས་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་འཕྲུལ་སྐྱར་གན་རྩོ་ལ་རྩོ་རྩེ་གདན་གཉིས་
པར་རྩེན་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་བསྟན་པའི་བདག་པོ་དངོས་དང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་སྐྱེའི་
བྱང་དུ། བདེ་ལྡན་ཞིང་གི་མགོན་པོ་དུར་སྐྱིག་གར་རོལ་ལུབ་བསྟན་ལོངས་རྫོགས་
ཀྱི་ཁུར་ཐེག་པ་ལུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་འཇམ་གྱིང་བསྐབ་གསུམ་རྒྱན་མཛེས་རྣམས་
ཀྱི་གཙུག་གི་ནོར་བུ་བརྟན་མཁས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལུང་དང་ལྡན་པ་ཡབ་ཆེན་ཐམས་
ཅད་མཁུན་གཟེགས་ཆེན་པོ་དོན་ཀྱི་སྲིད་དུ་མཚན་ནས་སློམ་ན་རྗེ་བཙུན་སློ་བཟང་
དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱི་མཁན་པོ། སྡེ་སློད་གསུམ་ཀྱི་
དོན་རྣམས་འབྲེད་རུས་པ་མང་ཐོས་འཛིགས་པ་མེད་པའི་ལྷ་མཚོག་རྣམས་པོ་ཆེའི་
གནས་འཐོབ་པ་མཁས་ཤིང་གནས་བརྟན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཁྱི་ལུང་དག་དབང་
ཚོས་གྲགས་ཀྱི་ལས་སློབ། བསྟན་པ་མ་ལུས་པའི་བརྗོད་དོན་མངོན་དུ་ལྟར་པ་
བཀའ་རྒྱུ་མཚུངས་མེད་ཡོངས་འཛིན་སློ་བཟང་ཚོས་འཕེལ་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱི་
གསང་སྡེ་སློབ་པའི་སློབ་དཔོན། ལུང་རྟོགས་སྡེ་སློད་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་ཁྱི་ཆེན་སློ་
བཟང་བསྟན་པས་དུས་གོ་བ། མཁས་ཤིང་གྲུབ་པའི་དབང་ལྷུག་སློ་བཟང་ལུབ་བསྟན་
དགེ་ལེགས་རྒྱལ་མཚན་ནས་ཀྱིས་དྲང་སློང་ཆེན་པོའི་སློད་ལྷིམ་པ། ལུང་ལྷུབ་ཀྱི་
སེམས་དང་རྒྱད་འགྲོགས་པ་ལུང་ཅེ་མཁན་པོ་སློ་བཟང་སློབ་ལམ། ཤར་པ་ཚོས་རྗེ་
སློ་བཟང་སྐྱིན་པ། ལྷུད་སློད་མཁན་པོ་སློ་བཟང་སྐྱིན་པ་སོགས་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་

བདུན་པ་གསུམ་གྱི་དབུས་སུ་སྤོང་གི་བཙོན་སྤྲེལ་བུ་གཅིག་དང་། ཀར་པ་
གཅིག་གི་སྤོང་དུ་སྤྲེལ་ས་པ་ན་གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་ཀྱི་ད་ལྟར་གྱི་ཚོ་ག་སྤོང་
དངོས་མཚུག་གསུམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལུག་ལེན་རྣམས་པར་དག་པའི་འཇུག་པ་
སྤོན་དུ་མཛད་དེ་བསྟན་པའི་སྤྱིང་པོ་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྤོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚོག་སྤོང་
བདུན་འཁོར་བཅས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དགོ་སྤོང་གི་སྤོམ་པ་རྣམས་
པར་དག་པ་ཚུལ་བཞིན་བཞེས་པས་དུང་སྤྲིག་གི་རྒྱལ་མཚན་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱི་
གཙུག་གི་འོར་བུ་ལུག་དབང་མཚོག་གི་རྒྱལ་ཚབ་ཚེན་པོར་མངའ་གསོལ་བར་གྱུར་
ཏོ། །

དེ་ནས་ཨེ་མི་དུ་དགེས་སྤོན་ལ་ཡབ་སྲས་ཞལ་འཛོམ་ཐོག་སེར་འབྲས་དགོ་
གསུམ། བཟ་ཤེས་སྤུན་པོ་སོགས་ཀྱིས་ལེགས་རྒྱ་ཆེ་བ་བཏེག་ ཡོངས་རྫོགས་
བསྟན་པའི་མངའ་བདག་མཁན་རིན་པོ་ཆེ། སྤོབ་དཔོན་རྣམ་གཉིས། ལ་སྤོང་གི་
བཤེས་གཉེན་མཐའ་དག་ལ་གོ་བབ་ཀྱི་ཡོན་འབྲུལ་རྒྱ་ཆེ་བ་གནང་། ལྷམས་རར་
དགོ་འདུན་ཚོ་བསྟུས་ཀྱི་ཁྲི་སྤྲུག་ལ་གསོ་སྤོང་གི་མདོ་འཆད་པར་མཛད། དགོ་འདུན་
ཀྱི་སྤེ་ཆེ་སྤར་མང་འགྲེད་གྲ་འོམ་པ་སྦྱལ།

(༡༡ བ་༥༡༡༣༢ འ་༦) ཞེས་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་
པ་རྗེ་བཙུན་སྤོ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་སྤུག་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོའི་
ཞལ་སྤེ་ནས་ཀྱི་རྣམས་པར་ཐར་པ་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་འཇོམ་སྤྱིང་ཐ་གྲུ་ཡངས་པའི་
རྒྱན་ཞེས་གྲུ་བ་ལས། བསྟེན་པར་རྫོགས་ཤིང་ལུག་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཚེན་པོར་དབང་
བསྐྱར་བའི་བར་གྱི་རིམ་པར་སྤེ་བའི་སྐབས་ཏེ་གསུམ་པའོ། །།

༥༥ གཤམ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་འཛིན་ལམ་སྤྱོད་ནས་མི་ཉེ་དོར་སྐྱོད་དང་བརྒྱ་ཅུས་མཚོན་
དབང་བཀའ་ལྷུང་བཅས་མང་དུ་ལྷུས་དགའ་སྤྱོད་དང་སེ་ད། ལྷོ་ལྷུས་དགོན་
གནས་ཁག་དང་ཚོས་འཁོར་རྒྱལ་སོགས་སུ་ཆིབས་བསྐྱར་གྱིས་འགོ་རྣམས་
རྗེས་འཛིན་དང་། ལྷ་སར་ལོ་སྤོན་གྱི་དགྲེས་མཚོད། དུ་སྐྱོད་དུ་ཆིབས་ལམ་
བསྐྱར་བར་གཤམ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དབང་སྤོགས་སུ་ལེབས་ལམ་མངའ་འདྲད་
གྱིས་བཀའ་བཞེས་དང་གསུང་ཚོས་དེ་ལྟར་གནང་།

(༡༣ ཉ་༥།༡༣༡ འ་༧) དེ་ནས་ཡབ་སྐུ་སོ་ཉ་ལར་ཆིབས་བསྐྱར། གཤམ་ཆེན་
རིན་པོ་ཆེ་ནས་ལྷུང་ནག་གི་རྗེས་གནང་སོགས་བཀའ་འཛིན་སྤུལ་ཞིང་། ལྷ་བ་དུག་
པའི་ཚོས་བཞི་ཡན་ལམ་རིམ་གསན་གྲུབ་ཅིང་། དེ་ནས་བརྗེས་ཉེ་ཨ་ལྷ་ཀ་རའི་
ལུགས་གྱི་དོ་རྗེ་འཕྲོད་བའི་དབང་སྤུལ་བར་སྤོན་དུ་སའི་ཚོ་ག་ ལྷ་གོན་གྱི་རིམ་བ་
དང་། དེ་ནས་རས་བྱིས་གྱི་དགྲེས་འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་གསང་འདུས་འཇམ་དཔལ་
དོ་རྗེའི་དབང་ནས། བདེ་མཚོག་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་དུག་གི་བཀའ་དབང་སོགས་བཀའ་
དབང་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་ཐོག་གི་ཡ་ས་སྤྱུ་ནས་དགེ་ལེགས་སུ་བྱེད་པའི་དབང་
གསུམ་བཅས་མཇུག་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྷའི་དབང་རྣམས་སྤྱག་ལེན་རྣམ་པར་དག་ཅིང་།
ཆ་ཚང་ལ་མ་ཞོར་བའི་སྤོ་ནས་ལེགས་བར་སྤུལ་བ་གསན་བཞེས་མཛད།

(༡༣ བ་༥།༡༣༧ འ་༦) ལྷ་བ་བདུན་པའི་ཚོས་བཅུ་བཞི་ལ་འཕྲི་ལིག་སྤྱ་ཨེ་རྟེ་
འོ་མིན་ཉེ་འཕྲིན་ལས་བྱེན་འདེགས་གྱི་རྒྱལ་སར་དབང་བསྐྱར། ཞལ་སྤོ་ལེགས་
སྤེས་བསྟན།

(༤༩ ཉ་ཉ་༡༣༧ འ་༣) བཤེས་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་བྱུང་བ་ལྟར་དབང་མི་
ཏུ་རྩོམ་གྱི་འཕྲུངས་སྲིད་ལྟར་བྱུང་བ་ལྟར་དམ་མི་ཏུ་བརྒྱ་ཅུར་གྲགས་པའི་དབང་ལྱུང་རྣམས་
གསལ། བདེ་མཚོགས་ལོ་ལོ་ལྷན་གྱི་ཚོགས་འཁོར་གཟུང་བརྒྱས་གནང། དབང་བཅོད་
དོ་སྤོང་ལམ་རིམ་བཤེས་ཀྱི་དཀའ་གནད་ཟབ་མོ་རྣམས་དོགས་སྤོང་དང་བཅས་
ཞེས་པར་བཤོལ་ཏེ་དོ་སྤོང་ཐེག་པའི་བསྟན་པ་རྣམས་དག་སྲིད་མི་རུབ་པའི་བཀའ་རྒྱ་
གཞུག་ཏུ་མེད་པར་མཛད།

(༤༩ ཉ་༥༡༡༣༠ ཐ་༡༡) ས་པོ་ཁྱིམ་འདི་འཇུག་ཞུས་གསར་དུ་ཆོས་པའི་ལྷ་མོའི་
(༤༩ བ་༡༡༡༣༠ འ་༤) གཏོར་སྦྱོང་། ཚོགས་འཁོར། མངའ་གསོལ་གྱི་རིམ་པ་དང་།
ཉིན་སྤྱིར་ཚོགས་ཆེན་དུ་གསོལ་སྟོན་བསྟུན་ལྷ་ལྟོན་སྟོན་ལམ་ཆེན་པོའི་ཚོགས་
མགོན་བཅས་པར་ཡབ་སྲས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཆིབས་བསྐྱར་གནང། བཤེས་ཆེན་རིན་པོ་
ཆེ་ནས་སྐྱོ་ལོན་གསལ་བཞེས་ཁག་གཅིག་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས་བཤེས་ཆེན་རིན་པོ་
ཆེ་གདན་སར་ཆིབས་ཁ་བསྐྱར།

(༤༩ བ་༣༡༡༣༣ འ་༡༠) སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་འདུས་པ་རྒྱ་མཚོ་ནས་ཡང་ཡང་
གསོལ་བ་བཏབ་པར་ཆིབས་ཀྱི་ཁ་ལོ་བསྐྱར།(༤༩ བ་༥༡༡༣༣ འ་༣) སྤྱི་ཚང་ཁག་གི་
ཚོས་རྩལ་གཞུང་ཁྲུང་པར་ཅན་ལས་བཅས་ཏེ་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་གནད་རྣམས་
མཐའ་དཔྱོད་པའི་དོགས་པ་སྤོང་མོ་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟོ་སྤོང་མཛད་
པས་དགོ་བཤེས་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་སྤྱིར་གྱི་བསྟོ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། །

དེ་ནས་རྗེ་བཙུན་རྒྱ་མ་ཚོང་ཁ་བཤེས་ཆེན་པོའི་གདན་ས་འགྲོག་རི་པོ་དགའ་ལྷན་
རྣམས་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་(བསྟུན་)དུ་སྤྱགས་ཐེབས།(༤༩ ཉ་༣༡༡༣༣ ཐ་༡༣) འཕྲུང་

ལ་རྒྱལ་བ་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར། དེ་མོ་སྤོ་བཟང་ལྷུ་བ་བཏུན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ།

ལས་པ་ཁྲིལ་མེན་ཉན་རིན་སོ་ཆེས་དབུས་དགེ་འདུན་པ་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བུས་(བསྐྱུས་)
གསོལ་བ་བཏབ་དོན།(༡༥ བ་༡༧༡༩ ཟ་༢) དགའ་ལྷན་ལྷ་བརྒྱ་མའི་ཁྲིད། ལྷ་མོའི་
རྗེས་གནང། རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ། རྟོགས་བརྗོད་མདུན་ལེགས་མ་སོགས་བཀའ་
ཚོས་ཟབ་རྒྱས་གྱིས་ཐམས་ཅད་སྤྲིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཡངས་པོར་བཀོད། ཚོས་གྲུང་
ལེབས་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སློབ་བཟང་འཕྲིན་ལས་དང། ཚོས་དབང་རྒྱ་མཚོ་
ནས་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ནས་སྤྱིར་བཏོ་སྐྱོང་ལུལ། ༢རྒྱལ་དབང་མཚོག་ནས་ཀྱང་
ལེགས་བཤད་བྲང་ངེས་རྣམ་འབྲེད་གྱི་དཀའ་བའི་གནད་ལས་བརྟམས་ཏེ་བཏོ་སྐྱོང་
ཡུན་རིང་མཛད།

(༡༥ བ་༢༧༧༩ འ་༧) དགའ་ལྷན་གནས་གཟིགས་དང་ཞབས་སྐོར་སོགས་ལ་
ལེབས། གྲུ་ཚང་སོ་སོར་ཚོས་དང་མང་ཇ་འཕར་མ། བསྐྱང་འཕྲིན་སོགས་གྱི་མ་ལུན་
རྒྱན་དདུལ་སྤང་གངས་མང་གི་བཀའ་དྲིན་སྣུལ། ཚོས་ལྷ་ལ་མཚོད་སྤྲིན་དང་བཅས་
ལ་མོར་ཆིབས་ཁ་བརྒྱད།

(བསྐྱུས་)སློ་ཁུལ་དགོན་གནས་ཁག་ལ་མཚོད་སྤྲིན་སློབ་འབྲུལ་དང། ཞལ་
མཇམ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་ཕྱག་སྤྲིན་སྣུལ་བཞེན་པར་(༡༦ བ་༡༧༧༩ འ་
༡) ཚོས་བཏུ་གསུམ་ལ་ཚོས་འཁོར་རྒྱལ་ལེགས་བཤད་སློབ་པའི་དགའ་ཚལ་བཀའ་
ཤིས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཆིབས་གྱི་ཁ་ལོ་བརྒྱད། བསྐྱུས་བ་དང་
སེར་སྐྱོངས་བཅས་རྒྱལ་དབང་གོང་མ་ན་རིམ་གྱི་གཟིམ་རྒྱུད་བཀའ་གདམས་ལོ་
བྲང་དུ་ཕྱགས་ལེབས།

(༡༦ བ་༡༧༧༩ འ་༢༧ བསྐྱུས་) ཕྱི་ཉིན་འདོད་ཁམས་དབང་མོའི་རྒྱ་མཚོར་དགའ་

བའི་གཞིགས་མོ་སྣ་ཚོགས་པ་མིག་འཕྲུལ་ལྟར་གཞིགས། ཚེས་བཙོ་ལྟར་མངའ་
དྲགས་རྒྱལ་གསུམ་གྱི་ཚོགས་ཡོངས་ལ་གསོ་སྦྱོང་གི་མདོ་འཆད་པར་མངོད།

(༤༧ བ་༣།༡༣༧ བ་༧) རྟེན་གཏོར་རྣམས་གསར་བརྗེས་གནང་། ལྷ་བ་བདུན་
བའི་ཚེས་གསུམ་ལྟ་བུ་བཞི་བར་བཅད་རྒྱར་བཞུགས། ལྷ་ཚང་རྣམས་ལ་མང་
འབྲེད་གྲོལ་ལ་སྦྱུལ། བརྟན་དོན་རྒྱ་ཚེར་སྟེལ། འཕྱིན་བཙོལ་སྤྲུགས་སྟོན་རྣམས་
ཚེན་ལྟ་ཉན་མངོད།

(༤༧ བ་༤།༡༣༧ འ་༣) རྒྱལ་ལྷ་ཐོག་ཏུ་སྤྲུགས་ཐེབས། རྟེན་རྣམས་ལ་མཚོན་བ་
སྟེལ། མཁའ་འགོ་སྟོང་སྤྲུག་ཏུ་བདེ་མཚོག་གི་སྟོན་ས་ཚོགས་གྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཚེར་
བསྐྱོར་བར་མངོད། སྤིང་སྦྱོང་ལོ་མིན་ཉན་ལས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་ཁྱི་ཚེན་
ཨེར་ཉེ་ལེས་གཙོས་དེར་འདུས་ཚོགས་པ་རྣམས་ལ་དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱའི་སྤྲུགས་
ལུང་གནང་། མཚོན་རྟེན་བརྒྱ་ཅར་ཞབས་སྟོར་ལ་ཐེབས། དག་སྦྱོང་རྣམས་ལ་མང་
འབྲེད་གྱི་བསྟེན་བཀུར་གནང་། ལྷ་བ་བརྒྱད་བའི་ཚེས་གཅིག་ཉིན་ཚོས་འཁོར་རྒྱལ་
ནས་ཐེབས།

(༤༨ ཉ་༣།༡༣༤ བ་༤) ཚེས་བདུན་ལ་འོལ་དགའ་ཆབ་ཚན་ཏུ་བཞུགས། (༤༨ ཉ་
༣།༡༣༤ བ་༡༠) ཚེས་བཅུ་གསུམ་ལ་ཚོས་ལུང་ཉིང་འཛིན་སྤྲུག་རྒྱ་སོག་ཚུ་བཟང་
སོགས་ལ་གནས་མངའ་གནང་། རིན་ཚེན་སྐང་ལ་མཚོན་བ་སྤུལ། སྟེལ་ལུང་སྤུལ་
སྤུས་བསྟུ་རྒྱོག་དང་འབྲེལ་བའི་ཞབས་བརྟན་སྤུལ། དེ་སྟོགས་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་
གྱི་དགོན་སྡེ་སོ་སོར་མང་འབྲེད་སྦྱུལ། ཟངས་རིང་ཐེབས། རྟེན་ལ་མཚོན་འདུལ་
དང་བདེ་མཚོག་གི་ཚོགས་འཁོར་དང་སྤྲུགས་སྟོན་གནང་། ཟངས་རི་སྤྱི་དྲིང་སྟོ་ཁང་

དུ་བཞུགས། དངོས་མཇམ་གྱིན་རྒྱལ་གྱིས་ས་བོན་བསྐྱེད། དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་
དམིགས་བརྟེ་ལ། མ་ཉི་སོགས་འདོད་ཚོས་སྦྱུལ། གདན་ས་མཐེལ་དུ་བྱུགས་པེབས།
རྟེན་ལ་ཁྲི་མཚོད། མཚོད་རྗེས། དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་མང་འབྱེད་སོགས་སྦྱུལ། རྒྱལ་
སྲས་སྦྱུལ་སྦྱོན་སྦྱོལ་དཀར་གྱི་སྦྱོན་ལ་ཞབས་བརྟན་འདུལ་བ་གནང།

(༡༤ ཉ་༦།༡༩༡ འ་༤) ཉང་གྲུ་བརྒྱུད་ཅེ་ཐང་ལྷ་མཚོད།(༡༤ བ།༡༩༡) ཁ་
འབྲུག(༡༤ བ།༡༩༧) ཡུམ་བུ་སྤྲོ་སྤྲོད།(༡༤ བ།༡༩༧) འཕྲོད་རྒྱས་འི་བོ་བདེ་ཆེན་
བསྐྱུས་བཅས་པར་འིམ་གྱིས་པེབས། རྟེན་མཚོག་རྣམས་ལ་མཚོད་འདུལ་རབ་
གནས་དང། དགོན་ཁག་ལ་བསྟེན་བསྐྱར་འདོད་ཚོས་སོགས་ཞུ་མོས་ལྟར་སྦྱུལ།

(༡༧ ཉ་༩།༡༧༠ ཐ་༣) དེ་ནས་བསམ་ཡས་མི་འགྲུར་ལྷན་གྱིས་བྱུབ་པའི་གཙུག་
ལག་ཁང་དུ་ལྷ་སྡེ་མི་སྡེ་ནས་ཆེབས་བསྐྱུས། སེར་སྡེངས་དང་བཅས་རྫོང་གཟིམ་
རྩེད་ལྷ་ཆེབས་བསྐྱོད་དང་དཀར་སྦོལ་སོགས་བསྐྱར།

(༡༧ ཉ་༡༡།༡༧༠ ཐ་༦) རོ་བོ་བྱང་རྩལ་ཆེན་པོས་དབུས་སྤིང་བཞི་སྤིང་ཐོན་དང་
བཅས་པ་རྣམས་ལ་མཚོད་སྤྱིན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲུབ་བ་སྦྱོས། རབ་བྱུང་བས་དབུས།
སྤྱིན་སྤིང་། ག་བྱུམས་བ་སྤིང་། རྒྱལ་སྤིང་། བྱེ་རྩིངས་ཚོགས་པ། རྣམ་སྤིང་། མདོ་
སྤྱུགས་སྤིང་། གསུང་རབ་སྤིང་། སྤྱིད་གཤོངས། བོང་དཀར། ལང་གཞིས། ག་སྤྱི་
ནང་། ག་འི་བོང་། ཚོང་འདུས། བདེ་ཆེན་ཚོས་འཁོར་བ་རྣམས་ནས་དངོས་འདུལ་
བསྐྱར། དེ་དག་ལ་མཇམ་སྤྱུག་འདོད་ཚོས་བཀའ་བྲིན་བསྐྱུངས། གཙུག་ལག་ཁང་
སྤིང་བཞི་སྤིང་ཐོན། ཡུལ་རྩོལ་ག རོ་མོ་སྤིང་གསུལ། མཚོད་རྟེན་སྡེ་ལྷ་སོགས་ལ་
གསང་བདེ་འཇིགས་གསུལ། དུས་འཁོར་སོགས་སྤྲ་མེད་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་མང་པོའི་

སྒོ་ནས་རབ་གནས་དང་། བདག་འཇུག་ཚོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། སྤང་མའི་སྦྱི་བསྐྱང་
གཉེར་གཏད། གནས་བརྟན་ཕྱག་མཚོད། སེམས་བསྐྱེད་མཚོད་བ་སྦྱོན་འདྲེན། ལྷན་
གསོལ། བཟ་ཤིས་གསོ་སྦྱོང་། ཡན་ལག་བདུན་པའི་མཚོད་ལ། སྦྱོན་མ་དང་། རྣམ་
རྒྱལ་མའི་སྦྱོང་མཚོད། བདེ་བ་ཅན་དང་ཚོ་དཔག་མེད་ཀྱི་ཚོགས་རབ་བྱུང་བསྐྱེན་
ཚོགས། ཉམ་པོ་འདི་ཅེར་རྒྱགས་བརྟན་ལྷ་བསངས། དབྱ་ལྷ་དབངས་བསྦྱོང་། རྗེ་
བརྒྱད་གཉེར་བཅོལ། ཆིམ་ཕྱ། ཀ་རྩ། ཡང་རྫོང་། ལུང་མཁར་དོ། གཡའ་མ་ལུང་།
བཟ་དམར་མགོན་བཟང་། རྫོང་ཁ་ཕྱག་མཚོ་རྒྱལ་སྐྱ་མཚོ། ལུང་དཀར་ཕྱག་སྒོན་པོ་
མགུལ། རྒྱ་གར་དེ། དཔོན་བ་ས་ཕྱག་སོགས་ལ་ཚོགས་འཁོར་མཚོད་འབྲུལ།
མཚོད་རྗེས་སོགས་འབྲུལ་གཏོང་བཀའ་འདྲིན་བསྐྱུངས། མདོ་སྤེ་ལྷར་གྱི་འཆམས་
གཟིགས་ཕྱུལ།

(༡༧ བ་༥།༡༧༡ བ་༥) ཚེས་ཉེར་དགུ་ལ་ཆིབས་བཏེག(༡༧ བ་༥།༡༧༡ བ་༥)
བདེ་ཆེན་གསང་སྤྱགས་མཁར་དུ་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེས་དབུས་ལྷ་སྤེ་མི་སྤེ། ཨི་བན་
སོགས་རྒྱ་དཔོན་ཁག་རྣམས་ཕེབས་བསྐྱུང་འཁྱོར་བར། སོ་སོར་འདོད་ཚོས་དང་
འདོད་པའི་རེ་བ་བསྐྱངས། དེ་ནས་དབུས་འགྲུང་དོ་རྗེ་གདན་དུ་ཆིབས་བསྐྱུང་དོ་པོ་
རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཕྱགས་རྗེ་ཆེན་པོས་མཚོན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྤྱིང་ཤོད་རྣམས་ལ་
རིན་ཆེན་མཚུལ་ཤེལ་གྱི་སྦྱུང་བ། སྦྱོན་ཤེལ་སོགས་འབྲུལ་གནང་གི་ཕྱགས་སྦྱོན་
བཀའ་འདྲིན་བསྐྱུངས།

(༡༧ ཉ་༡།༡༧༡ བ་༥) ཨེ་མི་དུ་བཟས་ལྷུན། གདན་ས་ཆེན་པོ་ཁག་གིས་དབུས་
དེར་འདུས་འགོ་བ་རྣམས་ལ་མངལ་ཕྱག་སོགས་སྦྱུང་ཏེ་འདོད་པའི་རེ་བ་བསྐྱངས།

(༧༡ ཉ་༣།༡༧༩ བ་མ) སྲིད་སྲོད་ཁི་པ་ཨེར་ཉེ་ལོ་ལོ་མིན་ཉན་དང། ཁི་ལྷར་རྫོང་
བཟང་བརྟུན་པ་གཉིས་ཡོངས་འཛིན་དུ་བཞེས་པའི་ལེགས་སྦྱེས་སྤེལ་ས་མཐོ་སྤུལ།

(༧༡ ཉ་༣།༡༧༩ བ་༡༦) ལོ་བྲང་ཆེན་པོ་དེ་ལོ་ལྷ་འཛིན་ལ་ཆེབས་བསྐྱུལ། རྫོང་པ་
དགུ་པའི་ཆེས་བཅུ་གཉིས་དགེ་པའི་ཉིན་ཡོངས་འཛིན་ལོ་མིན་ཉན་ནས་འདུལ་བའི་
ལག་ལེན་གཞི་གསུམ་ཆོ་གའི་བཤད་ཁྲིད། རྫོང་བཟང་བརྟུན་པ་ནས་པར་ཕྱིན་གྱི་
བཅེ་བཞག་བཅས་སྤུལ་བར་སོ་སོར་མཇུག་དངོས་འགྲུབ་འབྲུལ་བ་གནང།

(༧༡ ཉ་༣།༡༧༩ འ་༦) རྫོང་པ་བཅུ་པའི་ཆེས་གཅིག་(༧༡ བ་༡།༡༧༩ འ་༧) ལས་
བཅད་རྒྱར་བཞུགས། བཅད་རྒྱ་ལོ་ལ་ནས་དགུན་མཇུག་དང་གྲ་ཚང་གི་འཆམས་
གཟིགས་སོགས་སྤར་རྒྱུན་གནང།

(༧༡ བ་༡།༡༧༩ འ་༣) སྐྱར་བྱེད་ཅེས་པ་ས་མོ་པག་གི་ལོའི་གནམ་མོ་གསར་
ཆེས་བསྐྱུས་ཉིན་སྤེལ་མཛད་སྒོ་ཁག་གནམ་པོའི་སྒོལ་བཟང་སྤར་རྒྱུན་བཀའ་རིན་
བསྐྱུངས།

(༧༡ བ་༤།༡༧༧ བ་༧) ཆེས་བཞི་ཉིན་བྱང་རིགས་པ་བཞི་བཅུ་རྫོང་ནས་སྒོལ་མ་
དཀར་སྒོན་དང། དམིགས་བཅེ་ལ། འཇམ་དབྱུངས་ཨ་ར་བ་ཅ་བཅས་གྱི་ལྷགས་
ལྷང་ཞུས་པ་ཡང་དེ་སྤོན་བསྐྱུངས། ཆེས་ལྷའི་སྤོ་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་ཡོ་བྱད་སྒོན་
འགོ་དང་བཅས་སྒོན་ལམ་ཆེན་མོའི་མགོན་དུ་ཆེབས་བསྐྱུལ།

(༧༡ བ་༤།༡༧༧ འ་༧) དཀོན་མཆོག་གསུམ་རྫོང་མར་བཟུང་ནས་དད་པ་དང་
གཏོད་པོད་ལྡན་པའི་སྤྱིན་བདག་སྒོལ་མ་སྐྱབས་ཇ་སག རྫོང་མ་སོག་པོ་ཞབས་

ལྷུང་།(༧༣ ཉ་ན།༡༧༧ འ་༦) ཁལ་ཁ་འོམ་ཆི་ཆོས་རྗེ་ཅན།(༧༣ ཉ་ན།༡༧༧ འ་༧) ཆོ་
 ཁང་ཐ་ཡང་ཆེད་མཛོད་པ།(༧༣ ཉ་ན།༡༧༧ འ་༨) ལུ་ལྷན་ཉོ་ཐོག་ལུ་འུའི་དགོ་བསྐྱེན་སྐྱུ་
 སྐྱེ།(༧༣ ཉ་ན།༡༧༧ འ་༩) ཁལ་ཁ་ཇ་སྐབ་ལུ་རྒྱལ་པོའི་ཨ་ཁུ་འོ་ཡོལ་ཆོས་རྗེ།(༧༣ ཉ་
 ༧༡༧༧ ཐ་༣) ཉོར་བྲག་འགོ་དཔོན་སྐྱེན་གཉེས་(༧༣ ཉ་༧༡༧༧ ཐ་༤) བཅས་ནས་
 ཞབས་བཤད་བསྐྱལ་བ་བྲེ་བ་བསམ་ཡས་སུ་བརྟན་བ་ནས་ཐབ་རྒྱས་ཆོས་འཁོར་
 མཁའ་ཁྲབ་ཏུ་བསྐྱོར་བར་གསོལ་བ་བཏབ། དགོ་འདུན་རྣམས་ལ་ཡང་མང་འབྱེད་
 གི་བསྐྱེན་བཀུར་གྱུ་འོས་ལྷན། རྒྱལ་དབང་མཚོག་ནས་སུབ་བསྐྱེན་དར་ཞིང་འགྲོ་
 གུན་བདེ་བ། ཡོན་བདག་རྣམས་གི་གནས་སྐབས་མི་འདོད་པའི་འགལ་རྒྱུན་ཞི་ཞིང་།
 ཆོ་དཔལ་དབང་སྐྱལ་རྒྱས་པ། མཐར་སྐབས་དགོ་འབྲས་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆེན་གི་རྒྱུར་
 ལྷུང་བར་བདེ་ལྷག་ཏུ་སྤོབ་པའི་སྤྲུགས་བསྐྱོ་མ་སུན་འགྱུར་གིས་རྒྱས་འདེབས་
 གནང། དེ་ཉིན་སྔ་རོ་དགོ་འདུན་རྣམས་ལ་གསོ་སྦྱོར་གི་མདོ་འཆང། དེ་སྐབས་ནས་
 གསུང་ཆོས་རྩ་བར་སྦྱོན་པའི་འབྲུངས་རབས་ཀྱི་སྐོ་ནས་བཀའ་ཆོས་རྒྱས་བཤད་
 བཀའ་འདྲིན་བསྐྱུངས། དགྲང་ཆོགས་ལོལ་ནས། སྦྱོན་ལམ་དུ་འདུས་ཆོགས་དང་ལྷན་
 ཏུ་ཆོས་སྦྱོང། སྦྱོན་ལམ། བདེ་ཅན་མ་སུན་འགྱུར་གི་རིམ་བ་ཐབ་བ་གནང། མཉམ་
 མེད་རོ་པོ་རིན་པོ་ཆེས་དབུས་སྟེང་ཕོད་བར་གསུམ་གི་རྟེན་རྣམས་ལ་སྐྱེན་ཤལ། ཅ་
 བཟལ། མཚོད་རྣམ། མཚོད་འབྲུལ། སྦྱོན་ལམ་དང། ཏུང་སྦྱོང་དབང་མོར་གཟབ་
 གསོལ། མ་སུན་རྣམ་ཆོགས་འཁོར་སོགས་སྤར་རྒྱུན་སྐྱེལ། དགོང་མོ་སྦྱོར་ལམ་གི་
 མཚོད་བ་དང། མྱིང་མེ་རྣམས་སྦྱོགས་བརྟུའི་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་མཉེས་པའི་ཐག་
 མེད་ཡེ་ཤེས་བདེ་སྦྱོང་གི་རོལ་བར་གིན་རྒྱབས་མཛད། སྦྱོན་ལམ་གཉོར་རྒྱག་ཏེ་

དམག་ལ་གཟིགས་མོད་དང་། རྩོམ་འབངས་ལ་སྐྱེན་དམིགས། ཡུལ་པ་མི་ལམ་
མགོན་པོ་སྐྱེན་འབྲེན་ལ་སྐྱེན་ཤལ་ལྷགས་སློན་ཅན། དག་ལྷ་འོད་ལྡན་དཀར་པོར་
འཕྲིན་བཅོལ། སློན་དར་རྣམས་སྲར་རྒྱན་ལྟར་བཀའ་འདྲིན་བསྐྱེད་སྤྱོད། ཆེས་ཉེར་བཞིའི་
ཉེན་རེ་ཆེ་འོ་ལོ་ལོ་ཆེར་སྐྱེན་ཤལ། ཅ་བཟམ། མཚོད་འབྲུལ། སློན་ལམ་གནང་
ནས་པོ་བྱང་ཆེན་པོར་ཆིབས་བསྐྱར་གནང་།

(བསྐྱེས་)ཕྱོགས་འབྲུལ་སྤྲིན་བདག་(༧༩ ཉ་༣།༡༧༧ ལ་༧) མི་སྣ་རྣམས་ལ་གོ་
བབས་ཀྱི་བདོག་པ་བཅས་མི་གངས་སུམ་བརྒྱ་སློང་ལ་དམ་ཚེས་ཀྱི་སློན་ལ་བསྐྱེད་
བྱ། བྱང་རྩལ་བར་རྗེས་འདྲིན་ཀྱི་བཀའ་དབྱེགས་དབྱེད། སྐྱབས་འཇུག་བཅས་ཐོན་
ལྷག་བཀའ་འདྲིན་བསྐྱེད་སྤྱོད། ཆེས་ཉེར་བདུན་ནས་བདུན་གསུམ་རིང་དོ་རྗེ་བསྐྱེས་པའི་
བཅད་རྒྱར་བཞུགས།

(༧༩ བ་༡།༡༧༧ བ་༥) ཚོགས་མཚོད་ཆེན་མོའི་སེར་སྤྲེངས། སློང་མཚོད་རྣམས་
ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་སྐྱེས་བཅས་མཉེས་པའི་ཟག་མེད་བདེ་སློང་གི་རོལ་པར་བྱིན་
རྒྱལས་དང་། གོས་སྐྱེ་མཚོད་གོལ་ཆེན་མོར་སྐྱེན་ཤལ་དང་། དག་ལྷ་འོད་ལྡན་དཀར་
པོར་འཕྲིན་བཅོལ་སློན་དར་བཅས་སྐྱེས། སྤིད་སློང་ལོ་མིན་ཉན་ལ་(༧༧ ཉ་༤།༡༧༩ བ་
༡༡) མཚོག་གསུམ་སྐྱེ་མ་ལྟར་བཅས་དབྱེས་པའི་སློན་མེད་ཀྱི་མཚོད་སྤྲིན་བསྐྱེན་
འགྲའི་མན་བདེར་ཆེ་བའི་སེར་སྤྲེངས་འདྲིའི་ན་བཟམ། མཚོད་རྣམས་འདི་དག་ལ་ད་ཆ་
ལོ་རྒྱུན་སོང་བའི་རྣམ་པས་རྩལ་བྱང་བཞེས་ཉམས་ལ་སྤྲེ་པའི་ཚོགས་མཚོད་བཅའ་
བསྐྱེགས་ཀྱི་མཛོན་ཉོགས་དང་མ་ལྟར་བ་གསར་བཅོ་བསྐྱེད་རྒྱ་བྱེད་ན། རྒྱལ་བསྐྱེན་
ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཞབས་འདེགས་སུ་འབྱུང་བ་འདུག་པར། ལོ་མིན་ཉན་ནས་ལས་

འབྲུངས་སུ་བཀའ་འདོམས་དགོས་སྐྱེལ་བར། ལྷག་ལྷལ་ནས་བཀའ་བཞེན་ལྷུ་ཞེས་
གསོལ།

(༧༩ བ་༣༡༧༩ འ་༣) རྒྱ་བ་རྒྱལ་པའི་ཆེས་ཉེར་ལྷུ་ལ་རྒྱ་སྐྱེར་རྒྱལ་བའི་དཔེ་
གནས་སྤྱོད་གས་གནས་གཟིགས་སུ་ཡངས་ཅན་བརྒྱུད་ཆེབས་བརྒྱུད།

(༧༥ བ་༣༡༧༠ འ་༤) རྒྱལ་བ་སྤང་མཐའ་དུར་སྤྲིག་གར་ལོལ་པ་འཆ་ཆེན་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་གོང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་ཆེབས་ཞལ་
བསྐྱོད་རྒྱུར་ཡངས་ཅན་བཀའ་ལེན་མཐོང་སློན་དུ་ལེབས་པ་དང་། ཡབ་སྲས་མཚན་
དཔེའི་ཞལ་དགྲིལ་འདོམས། གཞུང་མཇམ་གྱིར་ཆེན་མོའི་ཁྱིམ་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་
ལྷན་རྒྱལ་ཞབས་པད་བཀོད། དགོང་ཇ་བཞེས་བྱུར་རྒྱས་པའི་ཐོག་སྤྱིད་སྐྱོང་ནོ་མིན་
ཉན། ཨི་བ་གཉིས། བཀའ་སློན་གི་གདན་ལུར་གསུམ། ལྷ་སྤྱིའི་རོ་ལགས། མདའ་
དཔོན་གཉིས། བཀའ་སྤྱོད་ལྷག་མཐོང་། ཆེའི་མཁན་སྡེ་ཆེ་ཚུང་། ཉང་རྣམ་ལས་ཚན་
དུང་བཀའ་འབྲིང་དགྲུས་དང་། རྣམ་རྒྱལ་གྲུ་ཚང་རྒྱལ་ཆ་བ་བཅས་ཁྱོན་སྤུལ་བརྒྱ་ལྔ་
བརྒྱ་སྐྱོང་དང་། རྒྱ་བྱང་གསོལ་གཟིམ། མཁྱོན་གཉེར་དུང་བཀའ་འབྲིང་དགྲུས་བཅས་
མེར་སྐྱེ་ཉིས་བརྒྱ་ཉི་ལྷུ་སྐྱོང་དང་། མཇམ་དམངས་སྤུལ་བརྒྱ་བཅའ་བ་བཅས་ལ་
བྱིན་རྒྱལ་སྤུལ། ཆེས་ཉེར་བརྒྱུད་ལ་པ་རྒྱལ་དབང་མཚོག་སློན་འཁོར་པ་འཆ་ཆེན་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་མཚོག་ནས་དབྱུ་གྱུར་ཆེན་མོར་སྤྱོད་དངས། འཇམ་
ལྷགས་ལྷ་ལྷའི་དབང་བཀའ་རྗེས་གནང་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་རྒྱ་སྤེབས་སྤྱིའའོར་
ཚང་མ་དང་། རོ་མིན་ཉན། ཨི་བ་གཉིས། རྒྱུར་སྤྱི། གྱུང་བཀའ་ལོ། གཞུང་དུང་འཁོར་
བཅས་བདུན་བརྒྱ་སྐྱོང་རྣམས་ལ་ཆེ་དབང་རྗེས་གནང་གི་བྱིན་རྒྱལ་སྤུལ་བྲུ་མེད་པ་

ཡུལ་པ་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར། དེ་མོ་ལྷོ་བཟང་ལྷོ་བ་ལྷན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ།

སྤྱལ། དེ་སྤྱི་ལ་གསོལ་སྟོན་རྒྱས་གཤོལ་ས་ཐོག་ཆེ་ཆོག་དང་འབྲེལ་བའི་ཞིང་ཁམས།
ཉེན་གསུམ། གསེར་སྲང་བཙོ་ལྷ། དདུལ་བྲེ་ཆེན་སྤུལ་ཚུ་སོ་གཅིག་དངོས་འབྲོར་གྱི་
མཚོད་སྤྱིན་སྤམས་མཐོ་དང་བཅས་ཡུལ་གཞིགས་པའ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་ཡུལ་
བའི་སྤྱི་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ལས་བཅམས་པའི་ཞབས་པད་དོ་རྗེའི་སྤྱན་སོ་སྤྱན་ཆགས་
པ་དང་། མཁའ་ཁྲབ་གྱི་འགྲོ་བར་ཚོས་གྱི་བདུད་རྩི་ཡང་ཡང་དབབ་པར་མཛད་དུ་
གསོལ་ཞེས་གསོལ་འདེབས་ཞལ་གདམས་གྱི་ཚུལ་དུ་གནང་།

(༧༦ ཉ་༥།༡༥༡ འ་༣) གཞིམ་རྒྱུད་དབྱེ་གྲུང་དུ་སྤྱན་རྒྱས་སྤྱགས་དབྱེས་པའི་སྤྱི་
ནང་གསང་བའི་གསུང་གསུང་སྤྱིང་ཞིབ་རྒྱས་དང་། ཡཔའ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་
པས་བཀའ་གདམས་སུ་ཚོས་གྱི་དབྱེ་ནས་ཡུལ་དབང་མཚོག་ལ་ལྷགས་སྤྱང་ཚོས་
སྤྱན་གཅིག་འབྲེལ་བཞེས་གནང་། ཚོས་ཉེར་དབྱེའི་ནང་པར་ནས་ཀུན་གཞིགས་པའ་
ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་དབྱེ་གྲུང་ཆེབས་རགས་རྣམས་ཀྱང་ཡུལ་དབང་མཚོག་གི་དབྱེ་
གྲུང་དང་ཆེབས་རགས་སུ་བསྐྱེལ་ཉེ། ཡུལ་བ་ཡབ་སྲས་མཚོད་ཡོན་སོགས་སྤྱན་
ཅིག་ཆེབས་བསྐྱེད།

(༧༧ ཉ་༥།༡༥༢ ཐ་༡༠༡ ལྷ་༢) ཚོས་བཞིའི་ཉིན་གཞུང་དབྱེ་གྲུང་ཆེན་མོར་ཡབ་
སྲས་སྤྱན་རྒྱས། ལེགས་བཤད་སྤྱིང་གསུང་བསྐྱང་བ་རྣམས་སྤྱན་ཉེ་རྣམ་པར་རྒྱལ་
བའི་ཆེ་ཆོག་དང་འབྲེལ་བའི་ཞབས་བཏན་དང་། སྟོན་ཆེན་ཐོག་ཡཔའ་ཆེན་ཐམས་
ཅད་མཁྲེན་པར་དདུལ་སྲང་ལྷ་བཙུའི་མཚུལ་གྱིས་བསྐྱེས་མཚོད་དངོས་འབྲེལ་དང་།
ཐེབས་རྫོང་གི་རྣམ་གྲངས་རྒྱ་ཆེ་(༧༨ བ་༤།༡༥༤ ཐ་༣) སྤམས་མཐོའི་ཐོག་ཁྲི་ཆེན་
སྤྱིད་སྤྱོད་ལོ་མིན་ཏན་ནས་མཁུལ་བ་གཞེངས་སུ་བཏེག་སྟེ་འགྲོ་བ་སྤྱི་དང་། ཁྱད་

བར་གངས་རིའི་འཕྲེང་བས་བསྐྱོར་བའི་ཞིང་གི་མགོན་པོ་༥ རྒྱལ་དབང་ཡབ་སྲས་ཁོ་
ན་ལགས་ན་དེང་གི་ཆར། གནམ་གྱི་ལྷ་འཇམ་དབྲངས་གོང་མ་ཚོས་གྱི་རྒྱལ་པོའི་
དགོངས་བཞེད་བཞིན་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་ཆེབས་ཞལ་བསྐྱུར་བར་ཡེ་ཤེས་དག་པ་རྫོང་མེ་
སྐྱེ་ལ་ངལ་བ་དང་། བགྲུས་རྒྱུད་གྱི་རྩལ་བཞེས་མེད་པའི་རིང་ནས་ཚོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་
རྒྱལ་སྐོན་འབངས་དང་བཅས་སྟོགས་དེའི་འགོ་བ་མཚོག་དམན་བར་པ་མཐའ་དག་
གི་བསམ་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་སོགས་དང་འཚམ་པའི་ཚོས་གྱི་ཆར་ཐེག་པ་གསུམ་
གྱི་རིམ་པ་དབབ་སྟེ་སྤོན་གྲོལ་ལ་འགོད་པ་སོགས་མིའི་ཚངས་པ་ཆེན་པོའི་ལྷགས་
བཞེད་ཡོངས་སུ་བཀའ་ནས། ལྷགས་རྗེ་དང་བཅེ་བས་མི་འདོར་བའི་མཚན་དཔེའི་
དགྱིལ་འཁོར་བདག་ཅག་བསིལ་ལྷན་ར་བའི་པན་བདེའི་པད་ཚལ་བཞེད་པར་
འབྲུངས་མིན་འཆར་དུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བར། ལྷགས་དབྱེས་པའི་ཞལ་བཞེས་
གནང་།

(༧༩ ཉ་༥།༡༧༥ འ་༤) ཡབ་སྲས་གཟིམ་རྒྱུད་དབྱ་གྲུང་དུ་ཕེབས་ནས། ཡབ་ཆ་
ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་དགོན་མཚོག་འབངས་གྱི་མཁའ་འགོ་མ་གསང་བ་ཡེ་
ཤེས་སྐྱུན་བྲངས་པའི་བཀའ་གདམས་ཏུ་ཚོས་གྱི་ལྷགས་ལུང་འགོ་ནས་འབྲུལ་
བཞེས་མཛད། རྒྱལ་དབང་མཚོག་ལ་བཀའ་སྐྱུན་ལྷགས་སྤྱུ་རྣམས་ནས་གསོལ་བ་
བཏབ་པ་བཞིན་གསང་བ་འདུས་པའི་རྩ་རྒྱུད་གྱི་ལེའུ་དང་པོ་ནས། ལེའུ་བཞི་པའི་
ཕྱིད་ལྷག་ཙམ་བར་གྱི་ལྷགས་ལུང་སྐྱེལ། ཡབ་ཆ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་རྗེ་
བཙུན་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་བཀའ་འདུམ་ནས་དམན་ཨ་རྩུ་བུའི་ལྷགས་གཤེན་རྗེ་
གཤེད་གྱི་མན་རག་ཨ་ལྷོ་ཀ་ལྷོའི་ལྷགས་ལུང་དགོས་རྩལ་གསོལ་བར་དགོངས་

བཞེད་ལྟར་གནང་།

(༧༧ བ་༡།༡༥༥ བ་༣། བསྐྱུས་) ཡུལ་དབང་མཚོག་ནས་ཡབ་ཆ་ཆེན་རིན་པོ་
ཆེར་གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་གྱི་དུལ་སྐྱུ། ཡུལ་མཚོག་སྐྱུ་གོང་མའི་ན་བཟའ་
འགན་སྐྱུར། ལོ་ས་ཁྱུག་བཅས་འབྲུལ་གནང་ཐོག་ཚོས་དང་འབྲེལ་བའི་གསུང་སྐྱེང་
གིས་ཉིན་བཅུ་ལ།

(༧༩ བ་༣།༡༥༥ བ་༡།༡) ཆོས་དྲུག་ལ་མཇུག་གུར་ཆེན་མོར་སྟོན་རྒྱས། ཞལ་
བསྐྱེད་རྟེན་འབྲེལ་དང་བཅས་སྟོན་འཁོར་ཚང་མ་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཐུགས་
འབྲེང་བཞེད་དུ། རྒྱལ་བ་འོད་མཚན་མཐོན་པོ་དུར་སྐྱིག་གར་གྱི་རྣམ་པར་རོལ་བ་
དབང་ལྷོགས་རྒྱལ་བོའི་ཁབ་ཏུ་ཆེབས་ཞལ་བསྐྱུར།

༤། དུ་སྐྱེང་དང་ཡང་དགོན། ལྷག་ལུང་། དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་སྐྱེང་། བག་ཡེར་
བ་བཅས་སུ་ཆེབས་བསྐྱུར་དང་དགའ་ལྡན་དུ་ཐུགས་དམ་ལ་འབྲུས། ལྷགས་གྱི་
ལོ་སྟོན་གྱི་དགེས་མཚོད། ཡབ་ཆ་ཆེན་མཚོག་ཞིང་དུ་གཤེགས་བསམ་དགོངས་
རྫོགས་མཚོད་འབྲུལ། ཁལ་ཁའི་མཚོག་སྐྱུལ་ལ་མཚན་འདོགས་དང་། ཡེ་ཉིད་
ནས་ཐུགས་གཉིས་གྱི་ཐུགས་འགན་གཙོར་བཞེས་དང་ཡོངས་འཇིག་གསར་
བསྐྱོ། ཡབ་ཆ་ཆེན་མཚོག་སྐྱུལ་ཅུད་གཙོད་ཐུགས་བརྟན་སོགས་བརྟན་འབྲོ་
རྒྱས་བདེའི་འབྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེ་འཕེལ།

(༧༧ ཉ་༣།༡༥༦ བ་༥) ཆོས་བརྒྱད་ལ་མཇུག་ཐང་དུ་དུ་སྐྱེང་གི་ཐབ་བསྐྱེད་སུ།
ཁྱི་ཆེན་སྐྱུལ་སྐྱུ་ལོ་མིན་ཉན། མཚོད་ལ། ལས་སྡེ་རྣམས་ལ་ཐུག་དབང་ཇ་གལ་

འཚམས་འབྲི་མཛད།

(༧༧ བ་ན། ༡༥༥ ཟ་ན) ལྷོ་ཕྱོགས་རི་བོ་ལྷ་འདྲིའི་ཕྱི་གཞུང་མེད་ཁང་དངོས་དང་
ཐ་མི་དང་པ་ལྷུལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་འབྲེང་འགྲོམ་སྟོན་རྒྱལ་བའི་འབྲུང་གནས་ཀྱི་
གདན་སར་ཆིབས་བསྐྱུར། འདུ་ཁང་གི་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་པད་བཀོད། དཀར་
སྤྲིའི་ཐོག་ལོ་མིན་ཉན་སྐུལ་སྐྱེ་རིག་པོ་ཆེ། དགོ་ཚུན་ལྲེས་སྒྲུབ། མཛོད་པ། ཡང་
དགོན་སྐུལ་སྐྱེ། བྱ་དམངས་སྐུལ་བརྒྱ་སྐྱོར་དང་། དགོན་ལག་བསམ་སྤྲིང་གི་བཙུན་
མ་བརྒྱ་སྐྱོར། མཇལ་དམངས་བཅས་ལྷོ་བརྒྱ་སྐྱོར་ལ་ཕྱག་དབང་སྐྱེ།

(༡༠༠ ཉ་ན། ༡༥༥ འ་ན) རོ་བོ་འཇམ་དབལ་དོ་རྗེས་དབྱུས་འགྲོམ་ཀྱི་གཟིམ་
ཕྱག་སོགས་ཚང་མར་གནས་གཟིགས་ཀྱིས་རྟེན་རྣམས་ལ་གསེར་ཆབ་སྟན་འཕལ།
ན་བཟུལ། དདུལ་གྱི་མཚུལ་དང་། མཚོད་ཀོང་། རིན་པོ་ཆེའི་ཤེས་སྤྱད་སྐྱ་ཚོགས།
རྒྱལ་མཚན། ལྷོ་ཕྱོགས་ཀ་འཕམ་སོགས་མཚོད་རྗེས་ཀྱི་ལྷོ་བྲག་སྐྱ་ལྷའི་མཚོད་བ་
སྟོང་ཚར་རྣམས་འབྲུལ་བ་གནང་། ལྷུལ་དབང་མཚོག་གིས་དབྱུས་འཕྲིན་ལས་བ་
ཞེར་ཉེ་ཞེ་དང་། ལོ་མིན་ཉན་སྐུལ་སྐྱེ་ཚོག་འོགས་དང་བཅས་ནས་སྐྱུན་འདྲེན། ལྷུས་
གསོལ། གནས་བརྟན་ཕྱག་མཚོད། མཚོད་འབྲུལ་སྟོན་ལམ་གྱི་རིམ་བ་རྒྱས་པའི་
ཐོག་བསྟན་བ་རྒྱས་ཤིང་འགྲོ་ཀུན་བདེ་བའི་ཕྱགས་སྟོན་མཚམས་སྐྱོར་མཛད།

(༡༠༡ ཉ་ན། ༡༥༧ ཟ་ལ) བཀའ་གདམས་སྐྱེགས་བམ་ལས་རི་ལྷར་གསུངས་བ་
དང་། ཚན་རབས་ཀྱི་དག་རྒྱུན་སོགས་ཆོག་གི་སྐྱོར་བ་དང་བཅས་ཕྱག་ཆེན་བས་
གནས་བཤེས་ལུས་བཞིན་པར་སྤྲིང་སྐྱོར་དུ་ཤེབས། བསྟན་པའི་རྩ་རྒྱུན་རིང་མོར་སྐྱེ་
ལྷུས་གསོལ། རྒྱལ་བའི་འབྲུང་གནས་ཀྱི་སྐྱེ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་པའི་ས་སྐྱེ་

འབྲུམ་གྱི་མདུན་དུ་མཚོད་པ་སྣ་ལྔ་བརྒྱ་ཚར་ཐོག་དགེ་སྤོང་བརྒྱད་གྲུས་མཚོད་
འབྲུམ་དང་སྟན་ཤལ་ལྷུང་། བཀའ་གདམས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོའི་སྐྱ་
འབྲུམ་རྣམས་ལ་སྟན་ཤལ་རིམ་བར་འབྲུམ་བ་གནང་སྟེ་ཐུགས་སློབ་གནང། མཚོད་
རྟེན་བརྒྱ་ཅུ། ལྷག་བ་མིང་ཅན་རྣམས་དང། ལུ་མིག་ཉ་ཚོང་གི་གཟུགས་བརྟན་
རྣམས་ལ་ཡང་ལྷག་ནས་གྱི་མེ་ཉོག་འཛོམ།

(༡༠༡ ཉ་༦།༡༥༧ ལ་༩) རོ་མིན་ཉན་མཚོག་གི་སྐུལ་སྐྱེད་ལྷན་དུ་ཡང་དགོན་དུ་
ཐེབས།

(༡༠༡ བ་༡།༡༦༠ ཐ་༩) རྟེན་རྣམས་ལ་ན་བཟའ། མཚོད་ཇུས། སྟན་ཤལ། མཚོད་
འབྲུམ་གྱི་རིམ་བ་བཀའ་བྲིན་བསྐྱེད་སྤྲོད།

(༡༠༡ བ་༣།༡༦༠ ཐ་༦) ཚེས་རང་ཁམས་གསུམ་ཚེས་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཚོང་ཁ་བ་
ཚེན་པོའི་བཞུགས་ཁྲིའི་སྟེང་ནས་སེར་སྐྱ་ཚེས་མང་བར་ལམ་རིམ་གསོལ་འདེབས་
གྱི་ལུང་སྐུལ། ཚེས་བཅོ་ལྔ་ལ་སྟེ་ཉོ་ཁང་ཁང་ཚེན་མོང་དགེ་འདུན་རྣམས་གྱི་ཚོགས་
དབྱུང་ཐེབས། གསོ་སྦྱོང་གི་མདོ་འཆད། དེ་ནས་ཆེབས་ཞལ་བསྐྱུར་བས་མཐུལ་
ཐང་དུ་གསོལ་ཐབ་ཐེབས་སྐྱེལ་སར་རྒྱ་གཞི་དབང་མོ་གསང་བ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཕོ་བྲང་
དུ་གྲགས་པའི་པ་བོང་ལ་བདེ་མཚོག་གི་སློབ་ནས་ཚོགས་འཁོར་དང། མཚོད་འཕྲེང་
དབྱིད་གྱི་རྒྱལ་མོའི་སྐུ་དབྱེད་སྤྲོད། སྟན་ཤལ་དང་ཤེས་བརྗོད་གནང་སྐབས་ཐག་
བརྒྱའི་དབྱིབས་ཅན་གྱི་བུ་ག་ནས་སློབ་དུ་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་བབས་བ་ཡ་མཚན་གྱི་
ལྷག་ཚེན་བར་རྗེས་བར་ཡུལ་དབང་གོང་མ་མགའ་ཐར་ནས་འདིར་ཐེབས་དུས་
ཚར་གཅིག་བབས་ཞེས་ཀན་རབས་གྱི་དག་རྒྱན་ལས་གོ་ཞིང། གཞན་ད་ལམ་མ་

གཏོགས་ཆུ་བབས་པ་མ་དེག་ཅེས་ཞུས་འདུག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུན་ཅི་དངོས་སུ་
སྤུལ་བར་དེས་ཏེ་ཚང་མས་བྱིན་ཆུ་ཞུས། གཞིན་ས་ཀྱང་རྩ་སྐྱེད་འདི་བཞིན་ལྟུང་ལ་
བ་རང་གི་ཞིང་ཁམས་དངོས་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཚོས་སུ་འདིར་བཞུགས་ཤིང་ཉིན་དེ་
བཞིན་དེས་འགའ་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པ་ནས་མེ་ཏོག་གི་ཚར་བབས། ལ་ལར་
རྒྱུད་གི་རྒྱ་བ་བསིལ་བུར་ལྡང་བས་རྒྱུན་བྱས། དཔོན་གནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཟང་
པོས་ཁྲུག་ དུས་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྤྲོན་ཐམས་ཅད་དབང་པོའི་གཞུ་དེས་མཚོད་རྗེས་ཀྱི་
ནམ་བས་བར་སྤང་ཁེབས། དུས་གཞན་དག་ཏུ་དབྱར་རེའི་སྐྱ་དལ་བུར་ལྡིར་བ་
སོགས་དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་སྐྱ་སྤང་མ་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོ་དགྲེས་པའི་ལྷས་དོ་མཚར་
བ་སྐྱེ་བོ་ཚང་མའི་མདོན་སུམ་ཀྱི་སྤོད་ཡུལ་དུ་བྱུར་ཅིང་། རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ལ་ནི་
དག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་སྤང་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་འདུག་ནའང་། རྒྱགས་སྐྱམ་པའི་
དབང་གིས་འདིར་སྤོ་བར་རྩོ་མ་ཐོགས། མོ་མིན་ཉན་སྐུལ་སྐྱེ་བོ་པོ་ཆེས་དབྱས་
ཐེབས་སྐྱེལ་བ་རྣམས་ལ་ཕྱག་དབང་། གནང་སྐྱེས་སྐུལ།

(༡༠༣ ཉ་༦།༡༧༡ འ་༡༡) ལྷག་ལྷང་དུ་ཐེབས་པར་དགོང་ར་བཞེས་བུར་རྒྱས་
པའི་ཐོག་བཅག་མལ་བཞུགས་གསོལ་བཏབ་པ་བཞིན་ཞལ་བཞེས་གནང་། ཕྱི་ཉིན་
དཀར་སྤོ་རྒྱས་གསོལ་གདུགས་ཚོད་དང་འབྲེལ་བར་འབྲུལ་འདེགས་པ་སུམ་བརྒྱ་
ལྷ་བཅུ་སྟོར་གྱིས་མཚོད་སྤྲོན་བཏེག་ ཅི་རྒྱུད་བསྐྱལ་དབང་དོན་གྲུབ་སྐྱེར་མངལ། ལྷ་
དམངས་དང་། མངལ་དམངས་བཅས་རྒྱག་བརྒྱ་སྟོར་ལ་བྱིན་རྒྱབས་མངོད། གནས་
གཟིགས་ཀྱིས་མཚོད་ཁང་ཁག་ལ་བརྒྱ་མཚོད། མཚོད་རྗེས། སྤྲོན་ཤལ་གནང་།
མཚོད་འབྲུལ་སྤོན་ལམ་བཅེ་བས་བསྐྱུངས།

(103 9' ༤། 1763 2' ༤) དགའ་ལྷན་ཚོས་འཁོར་སྤིང་བས་འདུ་ཁང་དུ་ཕྱག་ནས་
དགོས་ཚུལ་སྤྱོད་འདྲེན་གྱིས་དགོང་ཇ་བཞེས་བུར་རྒྱས་གཤོམས་ཐོག(103 9'
༤། 1763 3' 3) འདུ་ཁང་དུ་ཕྱག་ནས་གྱི་གྱིན་པའ། ཡེར་བར་(104 9' ༤། 1764 2' 1)
གནས་གཟིགས་གྱིས་ཉེན་རྣམས་ལ་མཚོད་ཇུས། ལྷན་ཤལ་མཚོད་འབྲུལ་སློན་ལམ་
གནང་།

(104 2' 3། 1764 2' 3) དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་སྤོད་བྲུ་ཚང་ནས་སྤྱོད་འདྲེན་གྱིས་
ཚོས་རང་དཀར་སྤོད་དང་། དངོས་འབྲུལ་རྒྱ་ཚེར་བཏེག

(104 2' 3། 1764 3' 1) རྒྱུད་པ་ཚོགས་ཡོངས་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་
འདོད་ཚོས་གྱི་བཀའ་ཚོས་སྤུལ།

(104 2' 4། 1764 3' 1) རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་སྐུ་མདུན་དུ་མཚོད་པ་སྣ་ལྔ་
སྤོང་ཚར་ཐོག དདུལ་གྱི་མཐུལ། མཚོད་ཇུས། ལྷན་ཤལ་གནང་། སྤྱོད་འདྲེན་ལྷན་
གསོལ། མཚོད་འབྲུལ་སློན་ལམ་དང་། བསྟན་པ་རྒྱས་ཤིང་འགྲོ་ཀུན་བདེ་བའི་
ཕྱགས་སློན་མཛད། གནས་གཟིགས་རིམ་གྱིས་གནང་། ལྷ་རི་སྤྲིང་པོའི་མགུལ་དུ་
ཉེན་གཙོ་རྣམས་ལ་མཐུལ། མཚོད་ཇུས་སྤྱོད་ཤལ་གྱི་རིམ་པ་སྤུལ། དཔལ་འཁོར་ལོ་
བདེ་མཚོག་གི་སློན་ནས་ཚོགས་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོད།

(104 9' 3། 1764 2' ༤) ཚོས་ཉེར་བཞི་ལ་(104 9' ༤། 1764 3' 2) ལྷ་ལྷན་སྤུལ་
པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཚེབས་བསྐྱུར་གྱི་ཇོ་བོ་རིན་པོ་ཚེས་དབུས་སྤོང་ཤོད་བར་
གསུམ་གྱི་གནས་གཟིགས་བཀའ་རིན་བསྐྱུངས། དཔལ་ལྷན་གསེར་སྐྱེམས་འཕྲིན་
བཙོལ་མཛད། གཟིམ་རྒྱུད་དགའ་ལྷན་ཡང་ཅེར་དགོང་ཇ་བཞེས་བུར་བསྐྱུངས། ལྷན་

ཆབ་ཀྱི་འཕྲོད་བཞེས་སུ་མོར་སྤྱིར་བཞུགས་སྐར་དུ་མེབས།

(༡༠༥ བ་༦།༡༢༢ ཟ་༩ ཟླ་༩) ཆོས་དགུ་ལ་(༡༠༦ ཉ་༡།༡༢༢ ཟ་༥) མོ་བྲང་དུ་
ཆིབས་བསྐྱར་གནང་།(༡༠༦ ཉ་༡།༡༢༢ ཟ་༡༡) རྩ་སྤྱོད་གནས་གཞིགས་ཀྱིས་དབུས་
བརྟན་འགྲོའི་དོན་རྣམས་དགོངས་བཞེད་བཞིན་གྲུབ་པའི་གཏང་རག་དུ་གཞིམ་ཚུང་
ཉི་འོད་འབྲེལ་བར། གྲུལ་དབང་མཚོག་གིས་དབུས་སྲིད་སྲོལ་ལོ་མེད་ཉམ་ལོངས་
འཛིན་གྱི་ལུས། རྣམ་རྒྱལ་གྲུ་ཆང་ཆོགས་ལོངས་དང་བཅས་ལྷན་ཅིག་བརྟན་སྤྱང་
དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོར་གཟབ་གསོལ་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས། ཕྱོགས་མཚུངས་དཔལ་ལྷ་
དང་གནས་ཚུང་སོ་སོར་ཡང་གཟབ་གསོལ་སྤུལ།

(༡༠༢ བ་༣།༡༢༩ འ་༩) དེ་དག་གི་སྤྱི་རྒྱུད་སྲོད་སྤྱད། ལྷ་ས་ཁག་གི་དགོ་
འདུན། བྱང་རིགས་པ། ལྷ་ས་པ། ཅེ་བུར་སོགས་ལྷ་བརྒྱ་སྐོར་ནས། རྗེ་གོང་མའི་
གསུང་འབྲུམ་གས་སྐྱ་མ་མཚོད་བ་དང་། སྐྱ་མ་རྒྱུད་འབོད། ལམ་རིམ་གསོལ་
འདེབས། གནས་བཞུ། བྱམས་སྲོན་བཅས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་དང་། རྗེས་གནང་ལུས་བ་
རྣམས་ཀྱང་སོ་སོའི་འདོད་འབྲས་སྦྱིན་པར་མཛད།

(༡༠༩ ཉ་༡།༡༢༠ འ་༦) ལྷགས་ཀྱི་གནས་ལོ་གསར་ཆོས་ལ་འདོད་ཁམས་
དབང་མོར་མངའ་གསོལ་རྟེན་འབྲུལ་གྱིས་དབུས་ཉིན་སྤྱིར་དགེས་སྲོན་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་འབྲུང་གི་རིམ་བ་རྣམས་གནང་བོད་སྲོལ་བཟང་ཉམས་བ་མེད་བ་སྤྱར་རྒྱན་
བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས།

(༡༠༩ བ་༡།༡༢༡ ཟ་༢) ཆོས་ལྷ་ལ་ཆོས་སྲིད་ཀྱིས་མཐོ་བའི་ཆེན་པོའི་ཡོ་བྱང་
སྲོན་འགོ་དང་བཅས་ལྷ་ལྷན་ཆོ་འཕྲུལ་མཚོད་པའི་མགོན་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་གྱིས་ཨེ་

མི་དུ་ཞབས་པད་བཀོད།

(༡༠༡ བ་༣།༡༢༡ བ་༡༠) ཚེས་དྲུག་ནས་བཙེ་ལྷའི་བར་ལ་ཚོགས་དབུང་སྤྱན་འཛེན་མི་འཕྲོར་ལྷན་གཏོར་མོད་ཅན་(༡༠༧ ཉ་༣།༡༢༣ བ་༥) རྣམས་ཀྱིས་ཉིན་རེམ་བཞེན་དགོ་འདུན་མི་ལྷེད་འདུན་པའི་བདེན་མཐུ་གྲོགས་སུ་སྤྱན་ཏེ་ཞབས་པད་ནམ་མཁའི་པར་ལྷོ་འདབ་མ་མ་གྲོལ་བར་བརྟན་ཅིང་། ཟབ་རྒྱས་ཚེས་འཁོར་བསྐོར་བ་བྱང་ལྷུང་བར་འབྲལ་མེད་རྗེས་འཛིན་དགོས་པའི་གསོལ་བ་བཏབ།

(༡༠༧ བ་༣།༡༢༣ བ་༥) ཚེས་བཙེ་ལྷ་ལ་སྤྱོད་ཚོགས་དབུང་ཕེབས་གསོ་སྦྱོར་གི་མདོ་འཆད། དེ་ལྷན་གསུང་ཚེས་རར་ཞབས་པད་བཏེག་གདན་ས་གསུམ་གྱི་སྒྲ་མ་ཁི་གདན་ལུང་། ལྷུལ་སྤྱོད་ཆེ་ལུང་། དཔོན་ཚོས་མཛད། བྱང་བཀའ་ཇ། རྩོགས་ཚེན་སྤུལ་སྤྱུ། དགོ་བསྐོས། དབུ་མཛད། མིང་བཏགས་པ་རྣམས་ལ་ཕྱག་དབང་གནང་། ལྷོན་པ་ལྷུང་པའི་དབང་པོའི་འཁྲུངས་རབས་ལོ་སྤོན་མའི་འཕྲོས་ནས་བཀའ་ཚོས་སྤུལ། ཕྱི་དོ་སྤོན་ལམ་དུ་ཕེབས་འདུས་ཚོགས་དང་ལྷན་ཅིག་ཚོས་སྦྱོད། བསྟན་འབར་མ་དང་བདེ་སྤོན་གྱི་མཐུན་འགྱུར་གིས་བརྗོད་སོགས་ཁམས་གསུམ་ཚོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་རྗེ་སྤོན་པའི་ལྷགས་བཟང་ཉམས་མེད་བསྐྱུངས། རོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ། རང་ཕྱོད་ལྷ་ལྷན། ལྷམས་པ་མགོན་པོས་དབུས་སྤྲེང་ཤོད་བར་གྱི་ཉེན་རྣམས་ལ་བསྐྱུས་ལྷགས་སྤོན་ནན་གྱིས་གནང་།

(༡༡༠ བ་༣།༡༢༥ འ་༧) མཚོད་པའི་ཐོ་སྤྱི་ག་གི་སྤྱོད་ལས་ཁྲུངས་ཁག་གི་སྤྱི་ག་འབྲལ་ལ་བྱས་བྱང་རྣམ་དབྱེའི་གནང་ཆ། ལྷ་ས་སྤྱི་པའི་ཞབས་བརྟན་འབྲལ་བཞེས། གཏོར་རྒྱག་ལ་སྤྱན་དམིགས། མཚོན་བཏགས་པ་རྣམས་ལ་ཨང་རིམ་གྱིས་

ལེགས་སྐྱེས། འཇམ་མཉམ་པ་གདན་འདྲེན་ལ་སྦྱོར་ཤིང་། བསྟན་སྲུང་དག་ལྟ་ཆེན་པོར་
འཕྲིན་བཅོམ་གྱི་སྒྲོན་དང་སོགས་ཚང་མ་སྲུང་རྒྱུན་རིམ་བར་བཀའ་རྒྱུང་བསྐྱེད་སྤེལ།
ལྷན་གསུམ། རྒྱུད་སྟོང་སྟོང་། དབྱུང་གཙང་དགོན་ཁག་གི་དགོ་འདུན་དང་། ལྷན་པ་
སོགས་ལུས་གྲོང་ཁག་གི་སྐྱེས་པོ་མོ། འུང་པ་ཁམས་པ་བཅས་སྟོང་དང་ལྷ་བརྒྱ་
སྟོང་ནས་སོ་སོས་ལོས་ཚོས་ལྷས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྤྱི་ཉིད་དུ་རིམ་བཤས་རེ་བ་བསྐྱེད་།
ཆེས་ཉི་ཤུ་བཞི་ཉིན་(༡༡༠ ལ་༦༡༡༥ བ་༥) མོ་བྱང་ཆེན་པོར་ཞབས་སོར་བཀོད།

(༡༡༡ ཉ་༡༡༡༥ བ་༧) ལྷ་སྟོན་བྱམས་དུའི་མཚོན་རྗེས་དང་། ཆོགས་མཚོན་
སེར་སྐྱེད་སྤེལ་གྱི་མཚོན་རྗེས་རྣམས་ལེགས་པར་གྲུབ་པར་ཆོགས་མཚོན་སེར་སྐྱེད་སྤེལ་
ཐོག་བྱིན་རྒྱལ་མེ་ཉོག་འཛོམས། ལྷ་བ་གསུམ་པར་ས་སྐྱེ་བདག་ཆེན་ལ་བ་སྤེལ། རྗེ་
བཅུན་ལ། བདག་མོ་སོགས་མཇུག་ལ་ཕེབས་པར་(༡༡༡ ཉ་༡༡༡༥ ལ་༧) ས་སྐྱེ་
བདག་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དཔོན་གཡོག་ཉིས་བརྒྱ་དུག་ཅུ་སྟོར་ལ་འཇམ་ལུགས་ཆེ་
དབང་གི་བྱིན་རྒྱལ་མཇུག་སྤེལ། ས་སྐྱེ་རང་ནས་ཀྱང་ཞབས་བཅུན་དང་། འུང་སྐྱོག་
མཁའ་འགྲོའི་བསྐྱེད་སྤེལ་བཅས་སུལ།

(༡༡༢ ཉ་༡༡༡༥ བ་༨) ལྷ་བ་བཅུ་པར་གོང་མ་ཆེན་པོས་གྲུབ་ཅེའི་ཐོག་པའུ་
ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་སྤེལ་བཅུག་དགོས་ཚུལ་དང་། ལྷ་བ་བཅུ་གཅིག་པར་པའུ་ཆེན་
རིན་པོ་ཆེ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་ཚུལ་ཕེབས་པར་(༡༡༢ ཉ་༡༡༡༥ བ་༩)
ཅེ་ཤོད་གྱི་མཚོན་ཁང་རྣམས་ལ་མཚོན་འདུལ་དང་སྦྱོར་ཤིང་། ལྷན་པ་སྟོན། མེ་
འབྲས་དགོ་གསུམ་སོགས་དགོན་ཕྱེ་རྣམས་ལ་མང་འབྱེད་སྦྱེས། ལྷ་བ་བཅུ་གཉིས་
པའི་ཆེས་བདུན་ནས་བཅད་རྒྱུར་བཞུགས། ཆེས་བཅུ་བདུན་ཉིན་བཅད་རྒྱ་གྲོལ་ཉེ་

ཁལ་ཁ་མེ་བཅུན་དམ་པའི་མཚོག་སྐྱལ་གདན་ལྷུང་གོང་མས་བཀའ་མངགས་སལ་
ཨི་ལ། སྐྱར་སྒྲི། སློ་ལོ་ཁ། བོད་བཞུགས་ཨི་བས་མཚོན་ཁལ་ཁ་མཁན་པོ་གསོལ་
དཔོན་ཏུ་ལྷ་མ་སོགས་ལ་འགྲོང་ལུག་བཅེ་བས་བསྐྱེད་ས། དུས་གཏོར་གནད་སློན་
གྲིས་བགོགས་ཀུན་མཐུ་སྟོབས་དུས་མེས་བསྐྱེད་ས།

(༡༡༣ ཉ་༦།༡༧༧ འ་༥། བསྐྱེད་ས།) ལྷགས་མོ་སྐང་ལོའི་དགྲེས་སྟོན་དང་། (༡༡༣ ཉ་
༣།༡༧༥ འ་༣) ཚེས་བཅུ་གཉིས་ཉིན་ལྷ་ལྷན་སྟོན་ལམ་ཚེན་མོའི་མགོན་དུ་ཆིབས་
ཞལ་བསྐྱེད་(བསྐྱེད་ས་)ཏེ་བསྟན་འགྲོང་མན་བདེ་སྐྱེལ་བའི་མཇེད་སྟོ་ཁག་རྒྱུན་བཞེན་
བསྐྱེད་ས།

(༡༡༣ བ་༦།༡༤༠ ཐ་༦) ལྷ་བ་གཉིས་པའི་(༡༡༤ བ་༣།༡༤༡ ཐ་༦། བཏུས།) ཚེས་
གསུམ་ཕྱི་མར་སྐྱོ་འོ་མེ་བཅུན་དམ་པ། ཡལ་མེ་ཇོ་ལགས། རོ་མིན་ཉན། ཚེ་དབང་རྩོ་
མེ། གསོལ་དཔོན། ཇོ་སག་སོགས་ལ་སྐྱེ་མདུན་དུ་གསོལ་ཚིགས་གསོལ་རས་སྐྱེལ།
མེ་བཅུན་དམ་པར་སྐྱེ་ཡོན་གསན་སྟོང་གིས་མཚོན་བསྟན་འགྲོའི་མན་བདེར་འགྲུང་
བའི་ཚེས་ལྷན་གྱི་མཇེད་པ་ཏུར་བསྐྱེད་དགོས་ལུགས། ཡལ་མེར་འགྲོ་འདུག་སྟོང་
ལམ་འཚོ་བའི་འགྲོད་རྒྱུན་གང་ཅི་ཡུལ་བབ་དང་བསྐྱེད་དགོས། རོ་མིན་ཉན་དང་། ཇོ་
སག་སོགས་བྲག་གས་ཚང་མར་ཡང་ཚེས་དང་འབྲེལ་བའི་བསྐྱེད་མཚེད་མཇེད། ཕྱི་
འོ་གཞིམ་རྒྱུང་དགའ་ལྷན་ཡང་ཅེད། མེ་བཅུན་དམ་པའི་མཚོག་སྐྱལ་གྲིས་དབུས་སྐྱེ་
དཔོན་རྣམས་ལ་འཇམ་དབྱེད་སྐྱེ་མེས་གནང་དང་། མེ་བཅུན་དམ་པའི་ཞབས་
བཅུན་བཀའ་ཚོམ་གསར་སྐྱེལ་གྱི་ལུགས་ལུང་གནང་། ཁལ་ཁ་མོ་མིན་ཉན་སོགས་
མི་བྲག་སྐྱེ་དཔོན་རྣམས་ནས་མེ་བཅུན་དམ་པའི་མཚོན་ལུས་པར་མེ་བཅུན་སྟོ་བཟང་

ཐུབ་བསྟན་དབང་ལྷག་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཚོའི་ཕྱེ་ཞེས་སྐྱེས་ཤོག་ལ་གསུམ་གྱིས་
དམ་ཉལ་ལས་ལ་སྐྱེས། རྗེ་བཙུན་དམ་ལ་སོགས་སྐྱེད་པོའི་རྣམས་ནས་བྱང་རྒྱུ་
བར་རྗེས་འཛིན་གྱི་སྐྱབས་འབྲུག་ལྷས།

(༡༡༥ ཉ་ཉ། ༡༡༡ འ་༩) རྒྱལ་ཚབ་དེ་མོ་ལོ་མེན་ཉན་མཚོག་གི་སྐྱེས་སྐྱེ་ཚབ་མདོ་
ས་སྐྱང་དུ་ཁོ་བོར་ངོས་བཟུང་འདུག་ལ། བསྐྱེད་བར་གཞུང་སྐྱེ་ཚབ་སྐྱེ་བཅང་མཁའ་པོ་
ཚོས་མཛད་འཛིན་ལས་ལོ་མཚར་གདོང་སྐྱེན་ལ་བཀའ་རྒྱ་གནང་རྟེན། ཐུག་མདུད།
ཁ་བཏགས་ནང་མཛོད་སོགས་(༡༡༥ ཉ་༩། ༡༡༣ ཐ་༢) གསོལ་རས་སུ་སྐྱེས།

(༡༡༦ ཉ་ཉ། ༡༡༩ འ་༡༡) དཔལ་མགོན་སྐྱབས་འཕྲོག་དབང་པོའི་དུས་མཚོད་
བརྒྱུད་གཞོན་ཚེན་མོའི་(༡༡༦ ཉ་༩། ༡༡༩ འ་༦) ཕྱི་རོལ་ས་ཐུགས་དམ་བཅད་རྒྱར་ལྷ་
ཡེ་ཤེས་ལ་དང་བདག་ཉིད་རྒྱ་ལ་རྒྱ་བཞག་ལ་ལྷར་གཉིས་སུ་མེད་པར་དང་རྒྱལ་དང་
གསལ་སྐྱང་ཡོངས་སུ་རྗོགས་པའི་བདག་ཉིད་ལྷའི་སྐྱེར་སྐྱང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་
མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་རྒྱུང་སྐྱབས་དབྱེར་མེད་གྱི་རྗེ་རྗེའི་བཟླས་པར་བཞུགས།

(༡༡༦ བ་༡། ༡༡༤ ཐ་༤) ལྷ་བ་བཞི་པའི་ཚེས་གཅིག་ལ་སྐྱེ་བཅད་རྒྱའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ལས་བཞེངས།

(༡༡༦ བ་༩། ༡༡༤ འ་༡༠) གཤམ་ཚེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སྐྱེ་གཏུང་རིན་པོ་
ཚེར་མཚོད་འབྲུལ་དང་འབྲེལ་བར་འགྲི་རྒྱར་བསྐྱེད་བར་གྲུང་སློན་ཐོན་ལ་དང་། མགྲོན་
གཉེར་གྱིངས་ལ། ལོང་མ་ཚེན་པོས་ལྷ་རྒྱལ་དབང་མཚོག་ལ་ཚོས་སྲིད་གྱི་འཇམ་ས་
གསེར་ཐམ་སྐྱེས་ལ་འབྲུལ་མི་རྒྱའི་སྐྱེད་པོའི་ཁག་རྒྱུང་བསྐྱེད་བཅོལ་སྐྱོ་བཟང་དར་
རྒྱས། ཉེ་བོ་མ་རྒྱུད་དཔོན་གྱི་རྗེའི་སང་སོགས་གཞན་ཡང་རྗོང་གཞིས་ལས་སྐྱེ་

བཅས་ཐོན་ཕྱག་པ་མང།

(༡༡༤ ཉ་༤།༡༤༥ ཐ་༥) ལྷ་བ་དྲུག་པའི་ཚེས་གཅིག་ལ་(༡༡༤ ཉ་༤།༡༤༥ འ་༡༡)
ཡུལ་དབང་འཛིག་ཉེན་གསུམ་མགོན་ཕྱེ་བཞིའི་དུན་ཚོགས་འདུ་བའི་ཚོམས་ཚེན་
དུ་བཟུ་ཤིས་དགོ་ལེགས་ཀྱིས་མཚན་པའི་ཞབས་སོར་བཀོད།

(༡༡༤ བ་༡།༡༤༥ འ་༥) ཁྱིའོ་མིན་ཉན་ས་མ་ཉི་བཟླི་སོགས། གདན་ས་གསུམ་
ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཁྱི་ལྷུ་དཔོན་ཕྱེ་ཁག་གི་སླ་སྤྲུལ།(༡༡༤ བ་༡།༡༤༥ འ་༥) བཀའི་
འདུལ་སློབ་བཞེས་གཙུག་པོ་གངས་ཚན་བོད་ཀྱི་མི་དྲུག་རྒྱུད་འཁོར་སེར་སྐྱ་(༡༡༤ བ་
༤།༡༤༤ ཐ་༣) བོད་བཞུགས་ཨོ་བན་ཀྱིས་དབུས་རྒྱ་དཔོན་ཁག་འདུག་ལ་དྲུགས།
ཉོར་སོག་སློ་བོ། བལ་པོ་སོགས་སྤྱོད་མཐའི་རྒྱལ་ཁག་གི་མི་སྣ་བཅས་(༡༡༤ བ་
༤།༡༤༤ ཐ་༤) འདུ་ཚོགས་ཀྱི་དབུས། བཀས་མངགས་སློ་མང་ཉོ་ཐོག་སྐྱ་རྩ་སྐ་
མཁན་པོ་ཏུ་སླ་མ། ཨོ་བ། སྐྱར་སྤི་བཞི། ཚོར་ཡེ། སློ་ཤོ་ཁ་སོགས་མི་སྣ་དཔོན་
འཁོར་རྣམས་སྤྲུགས་ཉེ། སློབས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་འཇམ་དབུངས་གོང་མ་
རྒྱལ་པོའི་གསེར་ཀྱི་བཀའ་ལུང་(༡༡༤ བ་༤།༡༤༤ ཐ་༤) དེལ་བསྐྱབས་པར་དོ་རྩེ་
འཆང་ལྷུ་ལའི་སླ་མ་ཁྱེད། ད་ཆ་སྐྱུ་ན་ཡར་སོན། མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་
སྤྲུགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོར་ཚུབ་པའི་པན་བདེའི་ཅ་བ་ཚེན་པོ་ཡིན། ཁྱད་པར་བྱུ་སྤྲུབ་
པའི་བསྟན་པའི་སྤྲིང་པོ་ལྷ་སེར་ཀྱི་རིང་ལུགས་ལ་མཁས་ཤིང་དོན་རྣམས་ཀྱང་
ལེགས་པར་རྟོགས་པར་གྱུར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སློ་ཉི་རིང་མེད་པ་བྱ་ལྟ་བུ་
བསྐྱེད། མི་དན་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་པ་པབ་པ་ཡང་སྤྱིའི་བདེ་སྤྱིད་ཁྱིམས་ཀྱི་ལུགས་
སློལ་ཡིན་པ་མཁྱེད། དོ་རྩེ་འཆང་ལྷུ་ལའི་སླ་མ་གོང་མ་དང་ཁྱད་མེད་པ། དེད་གནས་

འོག་ས་སྟེང་གི་རྒྱལ་པོ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕ་མའི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་
བར་གྱུར། ཉེ་མ་བུའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལོ་ལ་བཞོད། ཚོས་
སྲིད་གཉིས་ཀྱི་བདག་པོར་རྟོ་རྟེ་འཆང་ཡུ་ལའི་ལྷ་མ་ཁྱོད་དབང་བསྐྱར་གཞེངས་
བསྟོད་པར་ཏུ་ལྷ་མ་ཉོ་ཐོག་ཐུང་སྐུ་མཁའ་པོ་དང་། ལྷོན་ཆེན་མི་སྣ་རྣམས་ཆེད་ཏུ་
མངགས་པའི་གདོང་། གསེར་སྲང་བདུན་ཅུ་ལས་གྲུབ་པའི་སྲང་ལེབ་བཅུ་བདུན་ལ་
འཇམ་ས་དང་། གསེར་སྲང་ལས་གྲུབ་པའི་ཐམ་ཀ་གཞན་ཡང་གསོལ་རས་གནང་
སྟེན་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྣལ་བ་གྲུས་པས་དང་ཏུ་ལོངས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རྒྱས་པ་
དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་བདེ་སྦྱིད་ལ་འགོད་པར་བཅོལ་བ་མི་སྟོད་པ་གྱིས། ཉན་
ཏན་གྱིས་ཞེས་བཀའ་པམ་བ་རྣམས་སྤུལ། གསེར་གྱི་སྲང་ལེབ་ལ་གཞོང་བརྟོན་གྱི་
འཇམ་ས་མཚུ། རྒྱ་སོག་བོད་ཡིག་བཅས་སྐད་རིགས་བཞི་ཤན་སྐད་བའི་བཀའ་
ཡིག་(༡༡༧ ཉ་༥།༡༨༧ བ་༣) གསེར་ཐམ་ཞལ་རིས་སྐད་བཞི་ཤན་སྐད་བོད་ཡིག་ཏུ།
བུའི་ཕྱོགས་མཚོག་ཏུ་དགེ་བའི་ཞིང་གི་ཡུལ་དབང་ས་སྟེང་གི་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་
ཀྱི་བདག་པོ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་རྟོ་རྟེ་འཆང་ཡུ་ལའི་ལྷ་མའི་ཐམ་ཀ་ཞེས་འཕོད་པ་
རྣམས། མདུན་ན་འདོན་གསེར་གྱི་སྐུ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱལ་བཟང་བསྟན་དར་
ནས་སྐད་གསང་མཚོན་པོས་བསྐྱགས། གོང་མའི་ན་བཟའ་མགུལ་འཕྲིང་། སྐུ་གསུང་
སྐུ་གསུང་རྟོན་སོགས་ཚོས་དང་། མཁར་གྱི་དབྱུག་པ་སོགས་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡོ་བྱད།
གསེར་དུལ། དེ་ན་པོ་ཆེའི་སྐད་པའི་བྱེ་བྲག་སྣ་མང་། ཉན་གྱི་གོས་དར་སོགས་
སྲིད་པའི་འབྲེལ་པའི་སྲང་པོ་མཐའ་མ་འགགས་པ་སྤུལ་བ་རྣམས་བདག་གིར་བཞེས།

(༡༣༠ ཉ་༥།༡༧༠ འ་༡༠) ཚོས་བཅུ་གཉིས་ནས་གཞུང་ས་དང་། བཟ་ཤིས་ལྷན་

སོ། གྲུང་བཀའི་ཕྱིར་སང་། རོ་སག་མདའ་རྩེས་སོགས་གཞུང་སའི་ལས་སྟེ། བྲུ་ཚང་
གསུམ། ས་སྐྱ། འབྲུག་ལ། རོད་འབངས་ལྟ་སྟེ་མི་སྟེའི་ལེགས་འབྲུལ་བཞེས།

ཚེས་གཉིས་ཉིན་ཁོ་པོ་དེ་མོ་སྐྱལ་མིང་པས་མཇམ་ལུ་དངོས་འབྲུལ་ལུལ།
མཚོང་གཞོས་གཟེངས་བསྟོད་དང་། ཚེ་རབས་སྐུ་ཡལ་སྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་སྟོན་
གནས་རྗེས་འཛུགས་ཀྱི་བཀའ་ཕེབས་སོགས་བཀའ་འཛིན་དུ་སྐྱལ། གཙུག་ལྷན་བཞེས།
མིང་དུ་སྐོ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་དཔལ་འབྱོར་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་སྐྱལ། དཔེ་
ཚའི་བཀའ་སྟོབ་ཞིབ་རྒྱས་དང་གསོལ་རས་བཅས་གནང་།

(༡༣༠ བ་༤༡༧༧ འ་༡༡། བསྐྱུས།) རྒྱ་སྟག་ལོ་གསར་དང་། ལྷ་ལྷན་སྟོན་ལམ་
ཚེན་མོའི་མཇུག་སྐོ་ཁག་རྒྱུན་བཞེན་བསྐྱེད་སྤྱོད་(༡༣༣ བ་༤༡༧༩ འ་༥) ལྷ་བ་གཉིས་
པའི་ཚེས་གཅིག་ནས་ལྷ་སྟགས་དོ་རྗེ་བལྟས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་
བཞུགས།

(༡༣༤ ཉ་༣༡༧༧༧ ཐ་༡) མཚོ་སྟོན་མང་ངག་དབང་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་
བཞེན་མང་གིས་གཙོས་དེ་གཡོག་ལྷ་བཙུ་སྟོར་དང་། ཚ་གན་ལོ་མིན་ཉན་གྱི་མི་སྐྱ།
མཁར་སྟོན་ནང་སོ་སྟོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས། པའི་སི་བསོད་ནམས་དབང་རྒྱལ་དོ་རྗེ།
ལུ་དུ་སྐུ་པའི་སི་བསྟན་པ་དང་རྒྱས། ཨོར་ཉོག་པའི་མི་བཅས་ཀྱི་མི་སྐྱ་གཏོས་ཚེ་བ་
དང་། དེ་ཁྲིད་པ་དགོ་སྟོང་བཙོ་ལྷ་སྟོར་བཅས་ལ་སྐྱུགས་རྗེ་ཚེན་མོའི་དབང་གིས་
སྟོན་གྲོལ་ལ་བཀོད།

(༡༣༥ བ་༥༡༧༨༥ ཐ་༥) སེར་རྒྱ་སྟོང་ལྷག་སྟོར་ལ་ཡི་གེ་དབྱུག་པའི་བལྟས་ལུང་
དང་། སྟོང་འཁོར་སྐྱལ་སྐྱ། འཕན་ལུལ་བ་དཀར་པོ་སྟོགས་བརྒྱད་གཏོང་མི། ལྷ་སའི་

སྤྱད་གནས་པ། སློམ་དཀར་རི་ཁྲོད་པ། གསལ་ཁང་དགོན་པ་བཅས་ཀྱི་སྤྱད་གནས་
པ་སོགས་ཉེས་སྤོང་ཉེས་བརྒྱ་སྐོར་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཞལ་བརྒྱ་གཅིག་པའི་
དབང་ཆེན་སྟོག་དང་བཅས་པ་གནང་བས་ཐ་མལ་པའི་རྒྱུད་སྤྱི་སྤྱད་ཞེན་ཏུ་སློབ་
པར་མཛད།

(1716 9.4.100 2.2) རྒྱ་བ་དུག་པའི་ནང་སྦྱིད་ལྲོང་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་དམ་པ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གདན་ཞུས་ཀྱིས་ཤེབས་པར། བཀའ་བཅོས་
དང་། ལུ་ལུད་བསྐྱས་གཟབ་པར་གནང་། (1716 5.4.101 3.10) གཟིམ་རྒྱུང་བཀའ་
གདམས་འབྲིལ་པར། སྦྱིད་ལྲོང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་
མཚན་ཡོངས་འཛིན་ཏུ་བཞེས་པར་དཀར་སྤྱིའི་ཐོག་ ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་ལོ་མི་ཉན་
དང་། (1716 5.4.101 2.1) ཡོངས་འཛིན་དཀར་ཆེན་དམ་པར་ཁ་བཏགས་ནང་
མཛོད་བསྐྱས་ན་བཟའ་ཉེར་ཆས་ཀྱིས་མཚོན་ལེགས་སྐྱེས་རྒྱས་པར་སྦྱེལ།

(1715 5.4.100 2.1) ལོང་མས་བཀའ་མངགས་སྤྱི་ཆའི་ཆེ་བོད་ཡིག་སློབ་
མི་གསར་འབྱོར་བཞིའི་དགེ་ཚན་ཏུ་ཅེ་ཏུ་སློབ་མང་རབ་འབྲུམས་པ་ཚོས་རྒྱ་མཚོ་
དང་། རྒྱ་ཞང་མོན་ཚོས་བསྐྱལ་བཟང་བདེ་ལེགས་བསྐྱོ་གཞུག་གནང་།

(1716 5.4.100 2.1) ལུ་ལོ་ནས་འཛིན་ལས་པ་ལོ་མིན་ཉན་ལ་བཀའ་བཀོད་
བཞིན། བསྐྱར་སྤྱིད་བདེ་རིམ་དང་། དགུང་སྐྱེག་ཏུ་ཤེབས་པའི་ཞབས་བརྟན་ཆེད། ཆེ་
དཔག་ལྷ་དགུ་གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་པ་མི་ཚད་དང་། (1716 5.4.100 2.1) འཆི་
མེད་ལྷ་དགུའི་བཞུགས་གནས་འདོད་དགུ་འབྲིལ་གྱི་ལོགས་གྲིས། རྟེན་གྱི་གནས་
ཡོལ་མཚོད་རྗེས་ཚང་མ་ལེགས་པར་གྲུབ་པར། 2 རྒྱལ་དབང་མཚོག་གིས་དབུས།

ཁྲིལ་མེད་ཉམ། ལྷ་ཚང་ཚོགས་ཡོངས་དང་བཅས་ནས་ཚོམས་ཚེན་གསར་བར་
དཔལ་རྗེ་ཇི་ལྟར་འཛིགས་ཤིང་གི་དེའི་འཁོར་ཞལ་ཤུ། དམ་ཚིག་པའི་རྟེན་སོ་སོར། ཡེ་
ཤེས་པ་རྣམས་མངོན་སྲུང་དུ་བརྟུག་ཅིང་རྒྱས་བཏབ་པའི་རབ་གནས་ཀྱི་མེ་ཉོག་
ཉེན་གསུམ་ཁ་སྐོང་སྦྱིན་སྲེག་དང་བཅས་པ་བཅེ་བས་བསྐྱེད་སྤྱོད།

(༡༩༠ བ་༦།༣༠༥ བ་༡༠) བཟུངས་སྦྱོན་ནས་གསོལ་དཔོན་ཇི་སྐོས་ལྷ་མ་ངོ་
གཡོག་པ་ལྷན་གཞིགས་པ་ཁ་ཚེན་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པའི་མཚོགས་སྦྱུལ་སྐོར་གི་
ལྷགས་དམ་བཟླ་ལྷུང་འཕྲོར་ལྷག་དང་འབྲེལ་བའི་ལེགས་འབྲུལ། འཇམ་མགོན་ལྷ་
མའི་དུས་ཀྱི་མཚོན་པར་གྲུང་བཀའ་མདས་མཚོན། ཅེ་ཤོད་ཀྱི་དུང་འཁོར་སེར་སྐྱ།
སྐོབ་ལྷ་བ་སོགས་འཚར་ཅན་དགུན་མཇལ། ལྷ་ལོ་ཅེའི་གནས་གཞིགས་ཀྱིས་རྟེན་
རྣམས་ལ་མཚོན་འབྲུལ། སྐོན་ལམ་(༡༩༡ ཉ་༣།༣༠༥ འ་༦) གནང་སྟེ། ལྷགས་དམ་
བཅད་རྒྱར་བཞུགས།(༡༩༡ ཉ་༦།༣༠༧ བ་༩) ལྷ་བ་བརྟུག་ཉེས་པའི་མཇུག་ཏུ་ལྷགས་
དམ་བཅད་རྒྱ་ལོལ།

པ་༥།པ་ཁ་ཚེན་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པའི་མཚོགས་སྦྱུལ་ངེས་རྟེན་རྣམས་བར་ཞབས་
བཟླ་གསོལ་སྐོན་བཀའ་ཚོམ། ཇི་ངེས་བཀའ་སྐོན་དགོངས་འཁོལ་ཚབ་གསར་
བསྐོ། ལྷ་སྦྱུལ་མང་པོར་བསྟེན་རྗེས་སྦྱུལ་གནང། རིན་ཚེན་རིལ་སྦྱུབ། པ་ཁ་
ཚེན་སྦྱུ་གོང་པའི་སྦྱུ་གཏུང་གསར་གྲུབ་ལ་དཀར་ཚག་བཀའ་ཚོམ། བཟུངས་སྦྱོན་
དུ་ཚེབས་བསྐྱེད་ཀྱིས་པ་ཁ་ཚེན་མཚོགས་སྦྱུལ་ལ་དག་བསྟེན་གི་སྐོམ་པ་གནང་
རྗེས་འབྲས་སྦྱངས་སུ་ལེབས། ལོ་གསར་སྤྱི་གཉིས་སོགས་ལུལ་སོ་སོར་
འདོད་ཚོས་དང་སྤར་འཇུང་གི་ཤིང་སྐོ་རྣམས་འཚོམས་མེད་དུ་བསྐྱེད་སྤྱོད།

(1937 བ་ལ། 100 འ་11 བསྐྱུས་) རྒྱ་ཡོས་ལོ་གསར་དང་། སློན་ལམ་གྲུབ་རྗེས་
ཡལ་ཁ་ཆེན་(1937 ཉ་ལ། 197 ཐ་1) མཚོག་སྐྱུལ་དེས་བ་རྟེན་པའི་ལེགས་སྐྱེས་འབྲུལ་
བར་སྐྱེའོ་བ་རྗེ་དྲུང་སྐྱེའོ་མཚེན་བཟེས་བ་རྗེས་བདའ་བ་ཁན་དང་། བཟེས་སྐྱེན་ཇོ་སག་ལྷ་མ་
དང་། གསོལ་དཔོན་ཚོགས་བསགས་བ་རྣམས་ལ་ཐོན་གནང་དང་མཚོག་སྐྱུལ་
གདན་ལུས་མཚོན་བྱི་ནང་བཟེས་སྐྱོའི་སྐྱོར་བཀའ་སློབ་སྐྱུལ།

(1937 བ་3། 197 འ་2) ཡུལ་གཞིགས་པའུ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་མཚོག་གི་སྐྱུལ་
སྐྱེ་འཇུལ་བྲུལ་དེས་རྟེན་ལ། ཡུལ་དབང་མཚོག་ནས་བཟེས་ཤིས་སྐྱེན་པའི་གདན་
སར་མངའ་གསོལ་བ་དང་། མཚོན་འབྲུལ་བ་དང་སྐྱེན་ཅིག་བརྟན་བཞུགས་སློན་
ཚོག་གནང་འདུན་ཡོད་ཐོག་སྐྱུལ་མཚོན་ལོ་མིན་ཉན་དྲུང་བ་རྟེ་ཐོག་སྐྱེད་དང་། ཡོངས་
འཛིན་སློབ་ཐེང་ཚོས་འཕེལ། གསོལ་དཔོན་ཚོགས་བསགས་མཁན་པོ། ལུང་བཞི་
སློབ་དཔོན། འབྲུས་ཚོགས་དང་བཅས་ནས་སློན་ཚུན་གྱི་ཞབས་བརྟན་སློན་ཚོག་
དཔོས་ཚུལ་གསོལ་བཟེས་དང་སྐྱོགས་མཚུངས། གདན་ས་གསུམ་གྱི་ལྷ་མ་ལས་སྐྱེ།
ལུང་སྐྱོག་སྐྱུལ་སྐྱེ་བཅས་ནས་ཀྱང་ཞབས་བསྐྱུལ་གསོལ་འདེབས་ལུས་པར། ལྷ་བ་
གཉིས་པའི་ནང་སྐྱུལ་དཟེས་བ་ཆེན་པོས་མཚོག་སྐྱུལ་གྱི་ཞབས་བརྟན་གསོལ་
འདེབས་བཀའ་རྩོམ་གནང།

(1937 ཉ་3། 197 འ་10) འདི་སྐབས་དོ་རིང་བརྟེན་བཀའ་སློབ་གྱི་དཔོངས་
འཁྲོལ་ཚབ་སྐྱུལ་བསྐྱེན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་ཆེ་རིང་ལ་གྲུང་སློན་གྱི་གོ་ས་གནང་
བའི་(1937 ཉ་ལ། 197 འ་1) ལེགས་འབྲུལ་མངའ་ལུང་འབྱོར་བར་(1937 ཉ་ལ། 197
འ་2) ལས་དོན་གང་ཅིར་ཡིན་ལུགས་དྲང་པོར་གཙོད་པའི་སློབ་གྲོས་གྱི་དཔེལ་ཆེ་

དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་གནང།

(༡༣༧ ཉ་པ། ༡༣༧ འ་༣) རྗེ་བཙུན་དམ་པའི་མགྲོན་གཉེར་གཉེས་དང། གཟིམ་
འགག་གཉེས། རྒྱལ་ཁག་བཞིའི་མི་སྣ་སོགས་ཁལ་ཁ་ཏུ་གུ་ཚུ་སློར་དང། མདའ་
དཔོན་སྤུ་ལུང་། འོ་ར་རྒྱས་པ། ཚེའི་ཏུང་འཁོར་བཅས་ལ་འཇམ་ལུགས་ལྷ་ལྷའི་སློ་
ནས་ཆེ་དབང་སྤུལ།

(༡༣༧ བ་པ། ༡༣༧ འ་༡༡ རྗེ་ལ) དུས་ཆེན་གསུམ་འཛོམས་ཉིན་སྤོ་ཁོ་བོ་དེ་མོ་
སྤུལ་སྤྱ། སྤུལ་ཁང་སྤུལ་སྤྱ། གར་བ་དགོན་སྤྱ་སྤྱེ་སོགས་བདུན་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་
སྤོམ་པ་གནང། དགོང་རོ་(༡༣༧ བ་པ། ༡༣༧ འ་ལ) ཉ་ཆོག་རིན་པོ་ཆེ་དང། ལྷག་ཕུ་
སྤུལ་སྤྱ། དུས་འཁོར་བརྗེ་ཉེ་ཉོ་ཐོག་ལུ་བཅས་བསྐྱུབ་བྱ་སྤུ་བཙུང་བརྒྱད་ལ་བསྟན་
པའི་ཙ་བ་སོ་སོ་ཐར་པའི་བསྐྱུབ་གཞི་ཡོངས་སུ་རྗོགས་པའི་བསྟེན་རྗོགས་ཀྱི་སྤོམ་
པ་སྤུལ།

(༡༣༧ ཐ་༡) གཤུལ་བྱའི་དོན་རྒྱབས་ཆེན་ཏུ་འགྱུར་བར་དགོངས། རྒྱལ་དབང་
མཚོག་ནས་ཁྲི་ལོ་མིན་ཉན་ལ་བཀའ་མོལ་ཉེ། གསོ་རིག་གི་གདམས་ངག་མད་ཏུ་
བྱུང་བའི་བསྟན་རྒྱན་ལག་ལེན་དང་བཅས་པ་མི་ཉམས་སྲིད་མཐར་རྒྱས་ཆེད། ལྷ་
སྟན་པ་འཇམ་དབང་སྤུལ་གཞན་པར། སྟན་རམས་པ་སློ་བཟང་མང་ཐོས། ཨམ་ཆེ་
བསྐྱུལ་བཟང་དགོན་མཚོག་གྲ་ཚང་བྱམས་པ་ཚོས་ལྷན། བསྐྱུལ་བཟང་བྱམས་པ།
ཚ་རོང་བསྐྱུལ་བཟང་ཚོས་གྲགས། ལྷགས་རི་འགྲོ་པན་སྤིང་དགེ་འདུན་ཚང་མར་
རྗོང་རྒྱབ་ཏུ་འཇུགས་སྟོན་གཟབ་རྒྱས་དང་བཅས་རིན་ཆེན་རིལ་སྤུལ་གྱི་སྤོར་ཕྲེབ་
ཚུགས།

(1932 བ་༣། 398 བ་6) ཡུལ་དབང་མཚོག་གིས་དབྱུས་མཚོན་ཞབས་དགོ་
བཤེས་རྣམས་ལ་ཡོངས་འཛིན་བརྒྱུ་ལམ་རིམ་ཚེན་མོའི་བཀའ་ཚོས་སྦྱུལ་བ་
གསལ་བཞེས་གྲུབ་པའི་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཚེར་ལེགས་འབྲུལ་དང་། ཚོགས་པ་
རྣམས་ལ་སྐྱེ་འགྲེད་བཅས་སྦྱུལ།

(1932 བ་༤། 398 བ་99) མངོ་གོ་དཔོན་རྣམས་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན།
ཚོམས་ཚེན་དུ་ཕྱག་ལེབས་ཀྱིས་མངོ་གོ་ལྷ་བརྒྱ་སྐོར་དང་། ལྷ་ཞོལ་སོགས་ཕྱོགས་
འདུས་ཀྱི་སེར་སྐྱེ་བཞི་བརྒྱ་སྐོར་ལ་ཚེ་དབང་དང་། དགའ་ལྷན་ལྷ་བརྒྱ་མ་དང་
རིགས་གསུམ་མཐོན་པོའི་ལྷགས་ལུང་སྦྱུལ།

(1932 9་༥། 394 བ་8) སྤེལ་ལོ་ལོར་གྲིང་སྐྱེན་ཆབ་ཏུ་འཕགས་པའི་གནས་བརྟན་
བཅུ་དྲུག་དང་། དཔལ་མཐོན་སྟོབས་འཕྲོག་དབང་པོ་སོགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱང་མ་རྩེ་
སྟེང་ཅིག་གཟུགས་སྦྱང་དུ་བྱུང་ཚོད་ལ། ཐུགས་སྐྱེས་པའི་སྦྱབས་ཞལ་མ་གསལ་
ཡང་། དོན་དུ་བཀའ་ལས་ས་ཡུལ་འདིར་བསྟན་འགྲོའི་བདེ་ཐབས་སུ་གཙུག་ལག་
ཁང་དང་འབྲེལ་བའི་སྐྱོ་ཁང་ཞིག་བཞུགས་ན་ལེགས་ཚུལ། འཕྲིན་ལས་བ་ནོ་མིན་ཉན་
ལ་བཀའ་བཀོད་གནང་བ་བཞིན་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་ཚེས་བཅུ་གཉིས་ཉིན་སྐྱེན་
ཆབ་ཀྱི་འཕྲོད་བཞེས་དང་བསྟུན། སྤར་རྒྱུན་ཆིབས་བསྐྱུར་ལ་འཕྲིན་ལས་བ་ནོ་མིན་
ཉན་ཀྱིས་དབྱུས་གྲུང་མོན་བཞི། གཟུགས་རྒྱང་ཞལ་བསྐྲུའི་དཀར་སྐོར་དང་འབྲེལ་བའི་
འབྲུལ་སྦྱིན་དང་། དེ་ལྟས་ནས་ཉིན་སྤྱིར་འཆར་ཅན་དཀར་སྐོར་ལྷ་མི་སྤར་རྒྱུན་
ལྟར་དང་། རྒྱ་བ་བརྒྱད་པའི་ཚེས་གཉིས་ལ་ཞལ་མཇལ་གྱི་སྤྱེ་བོ་ནམ་མཁའི་སྐར་
ཚོགས་ལྷ་བྱུར་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷམ་མེ་ལྟར་དེར་

གསལ་བས། ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བག་ཆགས་འདྲིལ་བཞིན་པར་པོ་
བང་ཆེན་པོར་ཆིབས་ཞལ་བསྐྱུར།

དེ་ཡང་། རྒྱལ་བ་སྤང་མཐའ་དྲར་སྤྲིག་གི་རྒྱལ་མཚོན་འདྲིན་པ་རྣམས་ཀྱི་
གཙུག་རྒྱུན་ལས་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྐྱེ་གོང་མ་དབྱུས་སུ་ཆིབས་བསྐྱུར་
གནང་སྟེ་རྒྱལ་དབང་མཚོག་ལ་ཟབ་ཚོས་འབྲུལ་བཞེས་གནང་སྐབས་ལྟེ་རྒྱལ་དབང་
མཚོག་དེ་ལོ་བཟུ་གིས་སྟུན་པོའི་ཚོས་སྟེ་ཆེན་པོར་ཆིབས་བསྐྱུར་བཀའ་རྒྱུ་ཆེ་
དགོས། ལྷག་ཅན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་རང་གི་གདན་ས་སྟུན་
མོང་མིན་པ་བཅས་ལྟེ་རྒྱལ་དབང་མཚོག་ནས་བཞེས་ཏེ་བདག་གིར་མཇེད་དགོས་
ཤིང་ངོས་རྒྱལ་བ་དབེན་ས་བ་ཆེན་པོའི་སྐྱེ་འབྲེང་ཡིན་ཚུལ་ལ། དེས་ན་ངོས་དབེན་
ས་དགོན་དུ་བསྐྱེད་ཚོག་པའི་དགོངས་ཁྲོལ་དགོས་པ་སོགས་ཞུས་པར། ལྷུ་བ་དག་
ངོ་ཇེ་འདྲིན་པ་ཆེན་པོ་ཉིད། བདག་སོགས་བསྟན་འགྲོའི་མགོན་སྐབས་དབྱུང་གཉེན་
ཆེན་པོར་གདན་ས་འདྲིན་སྐྱོང་སྟེལ་གསུམ་གྱི་སྐོ་ནས་བསྟན་འགྲོའི་ཕན་བདེའི་རྩ་
ལག་དམ་པར་ཞབས་པད་བསྐྱུལ་པ་རྒྱ་མཚོར་བཞུགས་གསོལ་འདེབས་པ་ལས།
སྤྲིགས་དུས་འགྲོ་བའི་སྐྱོད་ཚུལ་ལ་གཞིགས་ནས་དབེན་པར་བཏང་སྟོམས་སུ་
གཞོལ་བར་ག་ལ་རིགས། འགྲུངས་མིན་ཞབས་ཀྱི་སྐོ་བསྟེན་པ་དང་། གདན་སའི་
གནས་མཇེལ་སོགས་ལ་ངོས་ཀྱང་བཅར་ཚོག་པ་ཞེས་ཞལ་བཞེས་སྤུལ་གྱང་། དོན་
དུ་རིམ་འགྲུངས་ཀྱིས་བཞུགས་པ་ལ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་ལྟར་བར་ཅན་སོ་སོ་སྐྱེ་
བོས་ལྟ་ཅི། ཉན་རང་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ངེ་སྤྱར་རྟོགས།

ཉེ་ལམ་འགྲོ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་དུ་སྐྱེ་གདུང་ཡིད་བཞིན་ལོར་བུ་

བཞུགས་པའི་དུལ་གདུང་ཆེན་མོ་སོགས་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་བཞེན་པར་བཅས་
བ་ལེགས་པར་བྱུང་བའི་དཀར་ཆག་གྲང་། རྗེ་པོང་མའི་སྐུ་མཆོད་ལུག་མཛོད་དུང་བ་
ཉོ་ཐོག་ལྷོ་ལོ་མིན་ཉན་དང་། གསོལ་དཔོན་ཇོ་སག་ལྷ་མ། ལུར་བཞི་སློབ་དཔོན་
སོགས་ཞབས་གས་འདུས་ཆོགས་དང་བཅས་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན། སྐྱེ་
བོ་མཆོག་དམན་ཚང་མའི་དད་པའི་ཞིང་དུ་གོ་བདེའི་ཆོགས་བཅད་ཁོ་ན་པོད་དུ་
ལོངས་པ་བཀའ་དྲིན་བསྐྱེད། དུལ་གདུང་ཆེན་མོར་རབ་ཏུ་གནས་པའི་མེ་ཉོག་
དབབ་པ་དང་། མཆོག་གི་སྐུ་སྐུ་ཡང་འཕྲུལ་བྲལ་ངེས་པ་རྟེན། གདན་སའི་ཆོས་
ཁྲིར་མངའ་གསོལ་བྱུང་བ་སོགས་རྒྱལ་བའི་ལུགས་རྗེ་དང་བཀའ་དྲིན་ཁོ་ན་ལས་
བྱུང་བ་བཅས། མེ་ཉོག་ལྷ་རྩལ་གྱི་ཚུལ་བཀའ་དྲིན་གཏང་རག་འདུལ་འདོད་ལ།
ཆིབས་བསྐྱར་བཀའ་དྲིན་ཆེ་དགོས་ཞེས་ལུག་མཛོད་ལོ་མིན་ཉན་སོགས་པོང་
གསལ་ཚང་མས་གསོལ་བ་ནན་ཉན་དུ་བཏབ་པར་བཞེན། དེ་སློབ་གྱིས་ཤིང་འབྲུག་
ལྷ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆེས་དགུ་གཟམ་ཆེས་དགོ་བའི་ཉིན་ཆོས་སྲིད་གྱིས་མཐོ་བའི་རྩལ་
ནམས་ལྡོན་དུ་བསྐྱར་ཉེ་ཆིབས་ཞལ་བསྐྱར།

(༡༤༩ བ་༡༣༣༧ ཐ་༣) ཆོས་ཉེར་གཅིག་ལ་ས་དམར་སྐྱ་སྤྱིངས་སུ་བཀྲས་ལྷན་
ནས་ཐབ་བསྐྱེད་དང་བཅས་ལུག་མཛོད་ལོ་མིན་ཉན་དུང་བ་ཉོ་ཐོག་ལྷ། ལུར་བཞི་སློབ་
དུང་འཁོར་སེར་སྐྱ། རྫོང་གཞིས་ཁག་སོགས་ལྷ་སྡེ་མི་སྡེ་རྣམས་གྱིས་ཆིབས་
བསྐྱ། (༡༤༩ བ་༡༣༣༧ ཐ་༤) དགོ་འདུན་རྣམས་གྱིས་མཆོད་པའི་བྱེ་བྲག་མཐའ་ཡས་
ཐོགས་པའི་སེར་སྐྱེངས་དང་བཅས།

(༡༤༩ བ་༤༣༣༧ འ་༡༣) ལྷ་བྱང་གི་གཟིམ་རྒྱུད་ཀུན་བཟང་པོ་བྱང་དུ་ཞབས་

བད་འཁོར་ལོས་མཚན་པ་བཞོད། ཡབ་སྲས་ལྷན་རྒྱས། ཞབ་བསྐྱེད་དཀར་སྟོ་ལུག།
སྐྱ་ཆེ་དུ་མར་འབྲལ་བ་མེད་བར་མཛེས་པའི་ཚོས་ཀྱི་གསུང་གླེང་དང། ལུགས་
དབྱེས་པ་ཆེན་པོ་མཛེད། སྐལ་བཟང་ཚོས་དུར་ཡབ་སྲས་ལུགས་སེབས་ཐོག་གླ་
བར་ནས་སེབས་སྟོན་སྟོན་ཆེན་དང། དངོས་འབྲལ། འབེལ་གཏམ། གར་རོལ། བཟོ་
གླེང་སོགས་གནའ་བོའི་སྟོལ་བཟང་ཉམས་པ་མེད་པ་བསྐྱེད་སྟེ། དད་འདུས་ཀྱི་སེར་
སྐྱ་བྱི་སྲག་དང། སྐར་མཛེལ་བ་སོགས་མང་བར་བྱིན་རྒྱབས་མཛེད།

(༡༤༤ ཉ་༡།༡༩༠ བ་༩) ཚོས་ཉེར་བཞི་ཉིན་གཞུང་ནས་ཡབ་ཆ་ཆེན་མཚོག་སྐུལ་
རིན་པོ་ཆེ་ཚོས་ཁྲིར་དབང་བསྐྱེད་གྲུབ་པའི་སྟོན་ཆེན་ཐོག་(༡༤༤ ཉ་༤།༡༩༠ བ་༩)
འཕྲིན་ལས་པ་ལོ་མིན་ཉན་ནས་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་སྐྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ལས་
བརྩམས་ཏེ་ཡབ་ཆ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་མཚོག་གི་སྐུལ་སྐྱེ་འབྲུལ་བྲལ་ངེས་པ་
ཉིད། རོ་རྗེའི་ཁྲིར་མངའ་གསོལ། བསྟན་འགྲོའི་དཔལ་མགོན་དམ་པ་ཡབ་སྲས་
མཚན་དཔེའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷན་རྒྱས་པའི་སྐལ་བཟང་དགའ་སྟོན་བསམ་གྱིས་མི་
ཁྲུབ་པ་ཐོབ་པ་སོགས་ཀྱི་གསོལ་འདེབས་རྒྱས་པ་ལུལ།

(༡༤༤ བ་༤།༡༩༡ བ་༤) ལྷ་བ་དགུ་པའི་ནང་ཡསྐབས་མགོན་རྒྱལ་དབང་ཡབ་
སྲས། འཕྲིན་ལས་པ་ལོ་མིན་ཉན། ཡོངས་འཛིན་བརྗེས་ལྷན་ལུང་སྟོག་སྐུལ་སྐྱེ། མེ་
འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་སྐྱ་མ། མཚན་ཞབས་སྐྱ་མ། ལུར་བཞི་སྐྱ་མ་གསུམ། བྲ་ཚང་
དང། ལུགས་གྲུ་བཅས་དགེ་འདུན་བརྒྱ་དང་ལྷ་བརྟ་སྟོར་ནས། འགྲོ་བའི་བསོད་
ནམས་ཀྱི་ཞིང་དུ་ཡབ་ཆ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྟོ་བཟང་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
སྐྱ་གདུང་ཡིད་བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་བཞུགས་པའི་དདུལ་གདུང་རིན་པོ་ཆེར་རབ་

གནས་ཀྱི་མེ་ཉོག་སྐྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ཚང་བ་དབབ་པར་མངོད།

(༡༥༥ ཉ་༡།༡༣༡ འ་༡༡) ཚེས་བཅུ་ལ་གཟའ་སྐར་འཕྲོད་སྐྱོར་དགེ་བར་གཟིམ་
ཚུང་ཡིད་དགའ་ཚོས་འཇིན་དུ་ལྟུལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཚེན་པོས།
ལ་ཤ་ཚེན་མཚོག་སྐྱུལ་རིན་པོ་ཚེའི་གཙུག་ཤུད་བཞེས། དགོ་བསྟེན་གྱི་བསྐྱབ་སྟོམ་
སྐྱུལ། མཚོན་རྗེ་བཙུན་སྐྱོ་བཟང་དཔལ་ལྷན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་
དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་རྒྱ་ཤོག་དམར་པོའི་ཐོག་གསེར་གྱི་གསུམ་གྱིས་ཅན་དང་ལྷན་
ཅིག་ཁ་བཏགས་ནང་མངོད། ལུབ་པའི་དབང་པོ་དང་། རྗེ་བཙུན་ཚོང་ཁ་བ་ཚེན་པའི་
སྤང་བཙུན་ན་བཟང་ཅན་རེ་བཅས་གནང་ཐོག་སྤང་བཅས་བཙུན་འཕྲོའི་དཔུང་གཉེན་
ཚེན་པོར་སྐྱེ་འཚོ་དོ་རྗེའི་ལྷན་པོར་བཏན་དོས། སྐྱེ་ཡོན་གསལ་སྐྱོར་ལ་ལུགས་བཙོན་
བསྐྱེད་དེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་ལ་ཤ་ཚེན་དོ་རྗེ་འཆང་སྐྱེ་འཕྲེང་གོང་མ་རྣམ་པ་ལྟར་
མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་ཚུལ་བཞེས་བསྐྱེད་སྤོས་པ་སོགས་བཀའ་སློབ་
རྒྱས་པ་སྐྱུལ།

(༡༥༥ ཉ་༤།༡༣༡ འ་༡) སྐལ་བཟང་ལྷ་ཁང་མདུན་དུ་གཞུང་ནས་གསོལ་སྟོན་
གང་རོལ་སོགས་ཀྱི་ཐོག་ཞིང་ཁམས་ཉེན་གསུམ། ན་བཟང་ཉེར་སྤྱད་གྱིས་མཚོན།
དངོས་འབྱོར་གྱི་ལེགས་སྐྱེས་རྒྱ་ཆེ་བཀའ་རྒྱན་བསྐྱེད་སྤོས། གདན་ས་ཚེན་པོ་བཟ་
ཤིས་ལྷན་པའི་དགོ་འདུན་རྣམས་དང་། ཞབས་གས་སྐྱེ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་
བཞེན་ཚེས་བཙོན་ལྷ་ཉེན་ཚོས་སྟེ་ཚེན་པའི་ཚོགས་ཡོངས་དང་། གཞུང་དུང་ཆེ་སྤྱ།
བཀའ་མདུན། བཟས་ལྷན་ཞབས་གས་སོགས། མྱོང་དང་མྱོང་ཁྲིའ་ཡུལ་གྱི་མཐའ་
དག་གི་སྐྱེས་པོ་མོ་སོགས་བཟང་བྱའི་ཡུལ་ལས་འདས་པར་ཚེ་དབང་སྐྱུལ། ལྷན་

གཟིགས་མཚོག་སྐྱལ་མིན་པོ་ཆེར་དོ་རྗེ་འཇིགས་ཤེད་ཀྱི་དབང་ཆེན་དང་། མཚོག་
སྐྱལ་གྱིས་དབྱུས་ཡལ་ཡུམ་ལྷག་མཚོད་སོགས་སྐྱེ་འཁོར་རྣམས་ལ་འཆི་མེད་ལྷ་
ལྷའི་སློབ་ས་ཆེ་དབང་བཅས་བཀའ་འདུན་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་སྐྱབས་སྤྱི་རྒྱུ་ཆོས་
ལྷེ་ཆེན་པོ་བཀྱ་ལེས་ལྷུན་པོ་དང་། ཉག་བརྟན་ལྷུན་ཆོགས་སྤིང་བ་སོགས་གཞིས་
དཔོན་ཁག་བཅས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་སྤོང་དང་བརྒྱ་ཐག་བཅས་བར་བསྐྱེད་རྗོགས་དང་།
བསྐྱེད་བྱ་སྤོང་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་བཅས་བར་དགེ་ཚུལ་གྱི་བསྐྱེད་སྤོང་ལེགས་པར་སྐྱེས།

(༡༧༥ བ་པ། ༡༣༣ འ་༡) ལྷ་བ་བཅུ་པའི་ཆོས་གཅིག་ཉིན་(༡༧༥ བ་པ། ༡༣༣ ཐ་༡)

པོ་བྱང་ཆེན་པོ་འཇིགས་ཀྱི་གཞུང་མེད་ཁང་ཕྱོགས་སུ་མཚན་དཔེའི་དཀྱིལ་
འཁོར་བསྐྱེད་བར། གཟུ་ཆེན་མཚོག་གི་སྐྱལ་སྐྱེས་ཡུལ་པའི་སྐྱེ་ཆོས་ནས་འཇུས་
ཉེ་བཀའ་འདུན་མཚུངས་མེད་སྐྱབས་མཐོན་ཁྱབ་བདག་དོ་རྗེ་འཚང་ཉིད་ཞབས་པད་
བརྟན་ཅིང་། བྱང་ཚུབ་བར་དུ་རྗེས་སུ་འཇིགས་པའི་སྐྱབས་འཇུག་དང་། གདན་སར་
ཡང་ཡང་ཆིབས་བསྐྱེད་གནང་དགོས་ཞེས་གསོལ་བར་མཚོག་གསུམ་ལྷ་མ་ལྷར་
གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་རྗེ་བཙུན་ལྷ་མ་མཚོག་གི་སྐྱལ་སྐྱེ་མཚུངས་མེད་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་
བཞེད་མཐའ་དག་གོགས་མེད་སྐྱེན་གྱིས་འགྲུབ་པའི་འདུན་པ་ནར་མར་ལྷ་ཞིང་།
ཚུར་མཚོང་སྤེལ་བའི་སྤང་འོར་གསན་བསམ་གྱི་མཚན་པ་བསྟན་འགྲོའི་དཔལ་དུ་ལྷུར་
བཞེས་དོས། འགྲུངས་མིན་མཚུངས་ཆོག་པ་ལྷ་ཞེས་ཡལ་སྐས་འགྲུལ་མི་བཟོད་པ་ལྷ་
ལྷའི་སྐྱགས་ལྷུང་བཞེན་པའི་ངང་ནས་ལྷ་རྗེས་འགྲུལ་བཞེས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་སྐྱབས་ཐམས་
ལྷུང་ལྷ་བྱང་གི་གསོལ་ཐབ་ཐེབས་སྤེལ་སར་ཆིབས་བཞོལ་གྱིས་ལྷག་མཚོད་བྱང་
པ་ཉེ་ཐོག་སྐྱས་མཚོན། ཞབས་གས་བྱང་འཁོར་སོགས་ལྷ་སྟེ་མི་སྟེའི་ཐེབས་སྤེལ་བ་

དང་། དམངས་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་སྟོང་ཕྱག་མང་བར་བྱེན་རྒྱབས་ཀྱིས་སྲིག་བཟུ་མངོད། ཕྱག་
མངོད་ནོ་མིན་ཉན་ཀྱིས་གཙོས་ཞབས་གསུམ་ནང་མ་རྣམས་ལ་མཚོགས་སྐྱེལ་རིན་པོ་
ཆེའི་སྐྱེལ་ལས་ལྟོང་གི་སྐྱེན་བསྐྱེལ་ཀྱིས་མཚོན་སྲི་ལྷ་ཞབས་འདེགས་ལ་སྐྱེ་
ནའི་བབ་དང་བསྐྱེན་ཉུང་སྐྱེད་ལྷ་དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་སྦྱེལ།

(བསྐྱེས་)མར་བྱིར་ཐེབས་ལམ་དང་། བཀྱས་སྐྱེན་དུ་བཞུགས་རིང་བཅས་མར་
(༡༤༦ བ་༣༡༣༤ ཐ་༩) མཚོན་དཔའི་དཀྱིལ་འཁོར་བལྟ་བ་དང་། ཕྱག་རྒྱའི་བྱིན་
རྒྱབས་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ཉི་མ་རེ་བཞིན་ཁྲི་སྐག་མང་པོ་འོངས་པ་རྣམས་
ཀྱི་ཆེ་རབས་ཐོག་མེད་ནས་བྱས་བསགས་ཀྱི་སྲིག་ཚོགས་བསལ། ཐར་བ་དང་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ས་བོན་བསྐྱེན། ཆོས་བཅུ་གཅིག་ཉིན་བསྐྱེས་དཔལ་ལྡན་
འབྲས་དཀར་སྐྱེངས་པའི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོར་དགའ་ལྡན་པོ་བྲང་གི་གཟིམ་རྒྱུང་དུ་
ཞབས་ཀྱི་བརྗོད་པ་བྲོ་བཞེད། ཆོས་ར་རྣམས་སུ་ཆེབས་བསྐྱེད་ཀྱིས་འདུས་ཚོགས་སོ་
སོས་འདོད་ཆོས་ལྷས་པ་རྣམས་རེ་སྐྱེན་སྦྱེལ།

(༡༤༧ ཉ་༤༡༣༥ ཐ་༦) ཆོས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྐྱེངས་ནས་པོ་
བྲང་ཆེན་པོར་(༡༤༧ ཉ་༤༡༣༥ འ་༡༡) ཞབས་སོར་བཞེད།(༡༤༧ བ་༡༡༣༥ འ་༧) དེ་
ནས་བྲལ་དང་གཞིས་དགོན་ཁག་གི་བྲལ་བ་བརྒྱུད་ཅུ་སྟོར་ལ་བསྐྱེན་རྫོགས་སྦྱེལ།

(༡༤༧ བ་༣༡༣༥ འ་༤) ཆོས་ཉེར་ལྷ་ཉིན་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་སྟོང་སྐྱེད་ནས་འཆར་
ཅན་སྐྱེད་གིས་ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་བཞེས་དང་། ཅེའི་གནས་གཟིགས་སུ་ཆེབས་
བསྐྱེད་ཀྱིས་མཚོན་འབྲུལ། མྱིང་མེར་བྱིན་རྒྱབས་བཅས་བཅེ་བས་བསྐྱེད་སྐྱེད། ཆོས་
ཉེར་དུག་ལ་སེར་འབྲས་ཀྱི་བྲལ་ལས་སྡེ་སོགས་སེར་སྐྱེད་སྐྱེད་རྒྱུན་མངལ་ཕྱག་

སྤུལ་ཉེ་རྒྱགས་དམ་ཉིང་འཛིན་གྱི་བཅད་རྒྱར་བཞུགས།

(༡༤༢ བ་༣།༣༡༩ ཐ་༡) སིང་མོ་སྤུལ་ལོའི་གནམ་ལོ་གསར་དུ་ཆེས་པའི་སྤ་
ཆར་མ་གཅིག་འདོད་ཁམས་དབང་མོར་མཚོད་གཏོར། (བསྐྱུས་)སློན་ལམ་གྱི་རིང་
གི་མཚན་སློ་ཐམས་ཅད་སྤར་སློལ་ལྟར་མཚན། ས་རྒྱའི་ནང་(༡༤༧ བ་༥།༣༡༧ འ་༡༠)
ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེས་ཡུལ་དབང་མཚོག་ལ་རྒྱ་མ་མཚོད་པ་དང་། དཔལ་ལྗོངས་
འཛིགས་བྱེད་གྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་འབྲུལ་བཞེས་གྱི་དབྱེ་ཚུགས།

(༡༥༠ ཉ་༡།༣༡༧ འ་༣) བསྐྱེད་རྫོགས་གྱི་ཁྲིད་འབྲུལ་བཞེས་བྱུབ་པ་དང་།
ཡུལ་པ་མཚོག་གིས་དབྲུས་ཁྲི་ལོ་མིན་ཉན། ཡོངས་འཛིན། བྲ་ཆར་བྲ་བ་ལྷ་བཅུ་
བཅས་ནས་འཛིགས་བྱེད་གྱི་བདག་འཇུག་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོགས་འཁོར་རྒྱས་པ།
ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེར་གཏང་རག་དང་། ཚོགས་པ་རྣམས་ལ་སྐྱ་ཡོན་གཟབ་
རྒྱས་སྤུལ།

(༡༥༡ བ་༣།༣༢༣ འ་༦ རྒྱ་༤) ཆེས་བཅུ་བཞི་གཟམ་སྐར་དགོ་བར་པོ་བྲང་ཆེན་
པོ་ནས་འབྲས་སྤངས་སུ་ཆིབས་ཞལ་བསྐྱེད།

(༡༥༣ ཉ་༡།༣༢༩ ཐ་༤) པོ་བྲང་གཉེར་པས་དཀར་སློའི་ཞལ་བསྐྱོད་དང་། འབྲུལ་
སློན་བཅུག དེ་ཉིན་ལམ་སེང་དགོ་འཕེལ་དུ་སྐྱ་བཅད་རྒྱར་ཆིབས་བསྐྱེད་གནང་།

(༡༥༣ བ་༣།༣༣༤ ཐ་༥) ཆེས་བཅོ་ལྷ་ནས་ཟབ་ལམ་ལྗོངས་བསྐྱེད་པའི་རྣལ་
འབྱོར་ལ་བསྐྱལ་བ་འབྲུག་གྲང་གཡོ་བ་མེད་པའི་ཉིང་འཛིན་ལ་བཞུགས།(༡༥༣ ཉ་
༡།༣༣༤ འ་༣) རྒྱ་བ་བཅུ་པའི་ནང་ལ་སྐྱ་བཅད་རྒྱ་ལོལ།

(༡༥༩ ཉ་པ། ༡༤༥ འ་༡༡) དེ་ཡང་ཚོགས་བཅུའི་རྒྱལ་དང་དེ་སྲས་རྩ་གསུམ་ལྟ་
ཚོགས་ཐམས་ཅད་འདུ་བྲལ་མེད་པར་ཉིད་ཀྱི་དག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོ་སོར་གདོད་ནས་
རོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་བྱེད་ཀྱང་། གསང་བ་བསམ་མི་བྱེད་པའི་སྐྱེ་འབྱུང་གི་བཞུགས་པས་
གཅིག་ལས་དུ་མར་ཤར་བ་དུ་མ་གཅིག་ཏུ་ཤར་བ་སོགས་མཚོག་གསུམ་ལྷན་ལྟེ་
གཟེགས་སྣང་མཐའ་ཡས་དང་། འབྲུང་འབྲུར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ལུང་དུ་མ་
ལེབས་པ། རྒྱལ་དབང་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱུག་བྲིས་ཤོག་སྒྲིལ་གྱུང་དུ་སྐྱ་བ་ཞིག་འདུག་
ཀྱང་འདི་སྐོ་བར་རོ་མ་ཐོགས།

(༡༥༩ བ་༣། ༡༤༥ འ་༩) ཚེས་དགུ་ཉིན་ཚོས་སྡེ་ཆེན་སོར་ཆེབས་ཞལ་
བསྐྱུང། (བསྐྱུས་)ལྷགས་པའི་ཚོས་རང་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་ཟབ་ཚོས་གནང་།
དགའ་ལྷན་སོ་བྱང་ཚོམས་ཆེན་དུ་ཞབས་སོར་བཞུགས།

(༡༥༩ ཉ་པ། ༡༤༦ འ་༡) ཚེས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་(༡༥༩ ཉ་པ། ༡༤༦ བ་༤) ལྷ་འཛིན་
གཞལ་མེད་ཁང་དུ་བཀྲ་ཤིས་འཁོར་ལོས་མཚན་པའི་ཞབས་སོར་བཞུགས། རྒྱལ་
དབང་གོང་མའི་བཀའ་འབྲུམ་རིན་པོ་ཆེ་པར་བརྟེན་གྱིས་པའི་བར་ལུང་ལུལ་བར།
དོ་དམ་པ་དང་། ལུས་དག་པ་དགེ་བཤེས་བཞི། བྲིས་བརྟེན་གྱི་དབུ་ཆེ་ཆུང་གི་དཔལ།
ལས་གྲུ་ཚང་མར་གོ་བབ་ཀྱི་གནང་ཆས་འདོད་འཛོ་མཛད། ཚོས་སྡེ་གསུམ་དང་
རྒྱུད་སྟོད་སྣང་གཞིས་དཔོན་ཁག་བཅས་ཀྱི་བསྐྱུབ་བྱ་ལྟ་བུ་བརྒྱ་སྟོར་ལ་བསྐྱེད་རྩོགས་
དང་། སེར་སྐྱ་སུམ་བརྒྱ་སྟོར་ནས་འདོད་ཚོས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་རྣམས་ཀྱང་ལྷ་
ཉིང་གིས་སོ་སོའི་རེ་བ་བསྐྱང་། ཚེས་ཉེར་དྲུག་གི་དགོང་རྩ་ནས་འཁོར་འདས་ཀྱི་
ཚོས་ཐམས་ཅད་སྣང་སྟོང་དག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ། ལྷའི་དཀྱིལ་འཁོར་འབབ་

ཞིག་ཏུ་འབྲམས་སྐུས་པའི་བཅད་རྒྱ་རྩུགས།

(༡༥༧ པ་༥།༢༧༩ བ་༣) མེ་ལོ་རྟ་ལོའི་འཇུ་མ་ཞལ་གསར་དུ་ཚོེས་པའི་(༡༥༧ པ་
༥།༢༧༩ བ་༣) འདོད་པའི་རྒྱལ་ལོར་མཚོད་སྤྱིན་མངའ་གསོལ། དབྱེས་སྟོན་སོགས་
སྲིད་ཞིའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་དབྱུང་བཞེས།

(༡༥༥ ཉ་༥།༢༧༩ བ་༦) དབྱ་ལྷའི་གཟབ་གསོལ་གྱི་རིམ་བ་རྣམས་སྲར་སོལ་
ཉམས་པ་མེད་པ་གོང་རྒྱས་བཀའ་བྱིན་བསྐྱེད་སྤྱོད་སྤོངས།

(༡༥༥ ཉ་༥།༢༧༩ འ་༡༣) གཞུང་ལས་དོན་གྱི་དྲུང་འཁོར་འགོ་འོངས་ལ། མཇལ་
དམངས་ཀྱི་སེར་སྐྱ་བཅས་བརྒྱད་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་སྟོར་ལ་རིམ་པར་བྱིན་རྒྱབས་
དང། བབ་འབྲེལ་ལ་ཇ་གྲལ། འཚམས་འདྲི། བདོག་པ་བཅས་ཀྱིས་ལེ་བ་བསྐྱེད་སྤོངས།

(༡༥༥ ཉ་༥།༢༧༩ འ་༣) ཚོས་བཅུ་གཅིག་ཉིན་རྣམས་མཉམ་ཡོད་དུ་ཚོ་འབྲུལ་
མཚོད་པའི་མགོན་དུ་ཆིབས་ཞལ་བསྐྱུར། ཨེ་མི་དུ་གསོལ་སྟོན་རྫོང་གར་སྐྱེ་བོའི་
ཚོགས་ཁྲི་ལྷག་བཅས་པའི་གདུང་སེལ་གྱི་བྱིན་རྒྱབས་སྐྱེས། ཚོས་བཅུ་གཅིག་ལ་ནོ་
མིན་ཉན་སྐྱེ་སྐྱེར་ཞེས་ཞབས་གས་གཉེར་སྤྱིན་པ་རྩུལ་ཁྲིམས། འབྲུལ་འདེགས་པ་བརྒྱ་
དང་བཞི་བཅུར་ཉེ་བ། ཚོས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་ལྔ་དགེ་ལྷ་ཐོག་དཔོན་ལོ། གཉེར་སྐྱེག་
རྒྱལ། ཚེ་དབང་འབྲུལ། ཞབས་གས་འབྲུལ་སྤྱིན་པ་བཅས་བཞི་བརྒྱ་བརྒྱལ་བ། ལུ་
མ་ལུད་དུ་སིརྟ་སྐྱེལ་སྐྱེད་དང། དཔོན་སྐྱེལ་སྐྱེ། ལྷ་ཐོག་ཚོས་མཇར། ཞབས་གས་པོ་ཇ་
མེ་རྩ་བཅས་སུམ་བརྒྱ་བཅས་བ། སིརྟ་སྐྱེལ་སྐྱེས་གཙུག་ཕྱུང་ཕུལ་བར། གམ་བསྟན་
པའི་གསལ་བྱེད་ཚོས་ཀྱི་འབྲུང་གནས་ཞེས་དམ་རྟགས་འབྲུང་བ་སྐྱེ་མཁུན་ནས་
སྐྱེས། ཉིན་གསུམ་པར་ཨ་ལ་འག་ཨེ་བྱ་ཆིང་མང་གི་མི་སྐྱ་མེ་རིང་དཀོན་མཚོག་ལྷུ་

ཁོ་མོ་ལ། ལྷ་ས་ལག་ཆེ་ཆེ་དབང་དོན་རྗེའི་མི་སྣ་དག་ཚུལ་ཡེ་ཤེས། ལྷ་ག་བྱུང།
མཚོད་སློབ་བ་ཉིས་བརྒྱ་སྟུང་ཚུ་སྟོར། རྗེས་འབྲེལ་དུ་ཆེ་བྱང་དཀའ་བ་ཚུ་བསྐྱེལ་
བཟང་བསྟན་དར། དངོས་འདེགས་པ་བཞི་བཅུ་བཅུ་ལ། ཉིན་བཞི་བར་མདོ་ཁམས་
བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་བྲག་གཡམ་སྐྱུ་སྐྱུ་རིན་པོ་ཆེ་ཆེ་ཚང་། ལྷ་ཆེན་དགོ་ཚུ་
མཚོད་པ། ཞབས་གྲས་འབྲེལ་འདེགས་པ་བཅས་ལྟ་བརྒྱ་སྟོར། མཚུག་འབྲུང་དུ་
མཁུ་པོ་སངས་རྒྱས་འོད་ཟེང་གི་མི་སྣ་སྟོན་བཟང་དབང་ལྷག་དངོས་འབྱོར་བ་ཉི་ཤུ་
ཙ་བརྒྱད་ཚུམས་ཀྱིས་ཚོགས་དབྱེད་སྐྱབ་འབྲེལ་ཐོག་དགོ་འདུན་མི་བྱེད་འདུན་པའི་
བདེན་མཐུ་བསྐྱེལ་ནས། ལྷ་ས་བཅས་བསྟན་འབྱོའི་མགོན་དུ་ཞབས་པད་བསྐྱེལ་བ་
རྒྱ་མཚོར་བརྟན་གསོལ་བཏབ། འཕགས་པའི་གནས་བརྟན་ཉིས་ཁྲི་བཞུག་བ་ཚུམས་
ལ་མང་འབྱེད་སྤྱུལ། རྒྱལ་དབང་མཚོག་ནས་སོ་སོར་དབྱེགས་དབྱུང་ཞལ་བཞེས་
གི་བཀའ་དང་། དགོ་འབྲས་བུང་ཆེན་དུ་སློབ་པའི་རྒྱུར་ཚོས་དབྱིངས་ཚུམ་པར་དག་
པའི་སྟོང་དུ་རྒྱས་བཏབ། ཆེས་བཙོ་ལྷའི་སྟོན་གསུང་རར་ཐུབ་པའི་འབྲུངས་རབས་
ལས་བརྒྱུ་ཉེ་མདུ་དུ་བྱང་བའི་མཚན་པས་འབྱོ་བ་མཐའ་ཡས་བ་སློབ་གྲོལ་གི་
ལམ་ལ་བཀོད་པའི་ལྷགས་བཤད་མཚན་པར། དེར་འདུས་སྐྱེལ་ལྷན་གི་གཏུག་བུ་
ཚུམས་སྟོན་པའི་ཚུམ་ཐར་ལ་ཡིད་ཆེས་པས་བསྟན་པའི་བདག་པོར་དད་བ་སྟོང་ཁོང་
ནས་བསྐྱེད་པའི་བཀའ་རྗེན་མཚན།

(༡༥༦ བ་ཤ་༣༥༠ འ་༩) ཆེས་བཅུ་བདུན་ཉིན་ར་མོ་ཆེར་གནས་གཞིགས་བྱུབ་
ནས་པོ་བྱང་ཆེན་པོར་ཆེབས་ཞལ་བསྐྱེད། ཆེས་བཅུ་དགྲ། ཉི་ཤུ་ཉེར་གཅིག་ཉེར་
གསུམ་ཚུམས་ལ་བསྐྱེལ་བུ་སྟུང་བརྒྱ་ལྟ་བུ་དབང་བརྒྱད་ལ་དགོ་སྟོང་གི་སྟོན་པ་འོད་

ཡལལ་བ་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐང་། དེ་མོ་ལྷོ་བཟང་ལྷུ་བ་བརྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ།

སའི་བཀའ་འདྲིན་མཛད། ཁོ་ལོ་དེ་མོ་སྐྱལ་སྐྱུ་དང་། ཇ་སག་ལས་སྡེ་གྲུ་དམངས་བཅས་
ལ་མཇམ་ལྷུག་གཞན། ཚེས་ཉེར་དྲུག་གི་དགོང་ཇ་ལས་སྐྱལ་ས་དམ་དོ་རྗེ་བཟླས་
སའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ལ་མཉམ་བཞག་བསྐྱུངས།

༡༥༥ འཇམ་ལས་སྐྱུ་དོགས་ལ་རིལ་སྐྱུ་དང་ལྷུང་སྐྱུ་ཤེ་ཅིང་དུ་གཤེགས་བས་
ཚབ་གསར་བསྐྱོ། ཡོངས་འཇིན་ཚང་ལས་གསང་འདུས་འགྲེལ་པ་བཞི་སྐྱལ་ས་
གསལ། ཚེའི་གཟེམ་རྒྱུང་དང་སྐྱ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སྡེ་བས་རིས་གསར་
བཞེངས་དང་ཉམས་གསོ་ལ་རབ་གནས་དགུས་སྟོན། ཡོངས་འཇིན་ཚང་ལས་
བདེ་མཚོགས་སྐྱུ་དོན་ཀུན་གསལ་གསལ། ལོ་རྒྱའི་དུས་ཟིང་བསྐྱུངས་བསྐྱོག་
དང་སྐྱེད་སྐྱོང་ལས་རོ་ལོ་ལྷ་གི་ལྷ་ར་གདན་འཇོག་གཞན་བ་སོགས་འགོ་རྣམས་
བཅེ་བས་མ་བཟང་བའི་གཟེགས་བ་ཡངས།

(༡༥༥ ཉ་༡།༡༥༡ འ་༥) རོ་རྗེ་ཚེང་མ་ཅན་གྱི་འཇམ་ལས་བཞེན། (༡༥༥ ཉ་
༥།༡༥༡ འ་༦) འཇམ་ཚེན་སྐྱུ་དང་ལ་མཚམས་ཚོད་སའི་ཚེད་དང་། གཞན་ཡང་བརྟན་
འགོའི་བདེ་རིམ་དུ་སྟོད་སྐྱུ་སྟོད་ལྷུང་རྒྱ་བྱུང་རིས་མེད་གྱི་སྡེ་དགོན་སྐྱུ་སྡེ་རྣམས་ལ་
མང་ཤ། གཙུག་ལག་ཁང་རྣམས་ལ་མཚོད་འབྲུལ། མགོན་ཁང་རྣམས་ལ་བསྐྱུང་བ་
བཅས་བཀའ་འདྲིན་ཚེ་རྒྱུའི་དོ་དམ་རྫོང་བདའ་གཞན། ཡོངས་འཇིན་བརྗེས་ལྷུང་
རོགས་བ་བཅུ་གཉིས་དང་། གཤུལ་རྒྱལ་སྟོག་ཏུ་མཚན་ཞབས་སྐྱུ་མ་ཇ་བཅས་བཅུ་
གཅིག་སོ་སོས་ལོ་གྱོན། དམིགས་བཅེ་ལ། ལྷ་ཚོགས་ལུས་བཅས་གྱི་བུམ་སྐྱུ་བ།
གོ་མཚོད་དུ་སེ་ར་སྟོད་བ་སྐྱུ་མས་དོར་སྟོབ་མཛད་སའི་རྒྱུད་སྐྱུ་བསྐྱེན་སོང་ཇ་

བཅས་དགུ་དང་། ལྷ་ལྷན་ལྷ་བཟང་སྐྱེ་ཁབ་དུ་རྒྱུད་སྟོང་དགེ་བཤེས་ཇ་བཅས་དགུ་
རྣམས་སོ་སོས་ལོ་རྒྱུན་མའི་བྱམ་སྐྱབ་ཀྱིས་ལྷ་ལོལ་གྱིང་དཀྱིལ་གྱིང་མཐའ་ཚང་
མར་ལྷས་གསོལ་ནད་དོགས་ཁ་མཚམས་མ་ཚོད་བར་འཇུགས་པ་གནང་།

(༡༥༥ ཉ་༣།༣༥༩ བ་༥) འདི་སྐབས་འཇུག་དགུངས་གོང་མ་ཚེན་པོས་བྲལ་ཅེ་
ལེབས་པའི་དགོངས་དོན་དུ། དེད་ཀྱི་ཐམ་ཀ་ལྷ་མ་ལྷང་སྐྱུ་ཉོ་ཐོག་ལྷ་ལོལ་མ་འཚོ་
བར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་གཤེགས་པའི་ཚབ་ཐམ་ཀ་ལྷ་མར་གླིན་མིན་ཉན་པོ་
བཟང་དུ་ཡོང་དགོས། རྒྱ་ལའི་སྐྱ་མས་མདོ་སྐྱགས་ཀྱི་ཡོན་ཉན་ཐམས་ཅད་མི་མཁྱེན།
སྲིད་ཀྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱགས་སུ་རྒྱུད་པས། ད་ཚེས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་
སྐྱགས་ཁྱུར་ཚེར་བཞེས་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་། ལེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་ཉེ་རིང་མེད་པའི་ཐན་པ་ཚེན་པོ་དེད་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པ་གནང་
དགོས་ཞེས་ལེབས།

(༡༥༥ བ་༥།༣༥༩ འ་༡༠) གླིན་མིན་ཉན་པོ་ཅིང་རྒྱལ་ཁབ་དུ་ལེབས་རྒྱུར་བོད་
དུ་ལོ་ངོ་བཅུ་ཅམ་བཞུགས་རིང་ཚོས་སྲིད་རྒྱང་འབྲེལ་གྱི་སློབས་དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་
གི་བསྟན་སྲིད་ལར་རྒྱའི་ཞབས་འདེགས་ལྷ་བ་ལ་སྐྱགས་བསྐྱེད་མེད་དུ་བྱུང་ཞིང་།
བརྒྱལ་ལྷགས་མཚོག་སྐྱབ་པས། འཕྲིན་ལས་གང་མཚན་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་བའི་
དབང་པོའི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པའི་སྐྱག་རིས་ཆེ་བ་བཅས། ཚོམས་ཚེན་དུ་གླིན་
མིན་ཉན་པོ་ཆེད། དཀར་སྟོ་རྒྱས་གཤོམ་དང་འབྲེལ་བར་ལེབས་རྫོང་གཟབ་
རྒྱས་སྐྱེལ། དེ་ནས་གདུགས་བདུན་རིང་ནོ་མིན་ཉན་ཉིན་ལྷར་སྐྱུ་མདུན་དུ་ལེབས་
ནས་དགུང་ལྷན་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་སྲིད་སློང་འདས་དང་ད་ལྟ་འབྲུང་འབྲུང་གྱི་བཀའ་

མཚིད་རྒྱས་པར་གནང། འོ་མིན་ཉན་ནས་གསོལ་བཏབ་བཞིན་རྒྱལ་དབང་མཚོག་
ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་རྗེས་གནང་བཅེ་བས་བསྐྱེད་སྤྱོད།

(༡༥༧ ཉ་༥།༣༥༥ ཟ་༥) ཨོ་བན་རྣམ་གཉིས་དང་ཅེའི་བྱང་ཡིག་བཅས་འཛོམས་
ཐོག་ལས་དོན་ཐམ་ཀ་རྒྱལ་དབང་མཚོག་ལ་འབྲུལ་བ་གནང། མི་ལོ་མིན་ཉན་ནས་
ཞིང་ཁམས་རྟེན་གསུམ་མཚོད་སྤྱིན་དང་བཅས་ཐོན་ཕྱག་ཏུ་ཕེབས་པར། འོ་མིན་
ཉན་སྐྱེད་དོས། བ་ལེ་རྒྱའི་མཁའ་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་དར་རྒྱས། རྒྱུད་པ་བྱང་འབྲེན།
གཟིམ་མཁའ་བྲུག། གཉེར་སྤྱིན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས། འབྲི་རྒྱུར་ཕེབས་སྐྱེལ་བ་བཀའ་
ཚོན་དགའ་བཞི་བ་རྣམས་ལ་ཕྱག་དབང་གནང། མི་ལོ་མིན་ཉན་ལ་གསོལ་ཚིགས་
ལྷན་རྒྱས་སྐྱེལ། ཞབས་གསུམ་མགྲོན་གཉེར་གཟིམ་འགག་སོགས་དྲག་ཞན་ཚང་མར་
ཞལ་མཇུག་ཕྱག་ནས་བཀའ་བྲིན་བསྐྱེད་སྤྱོད། འོ་མིན་ཉན་རིན་པོ་ཆེར་སྤྱང་མཉུན་ལྷ་
རྗེས་ནང་མཛོད། རྒྱ་འབྲུག་ཕྱག་འཕྲུང་སོགས་རྟེན་མང་བ་ཕྱག་བསྟར་གྱིས་སྐྱེལ་
ཐོག་ཕེབས་ལམ་གྱིས་མཚོན་སྐྱེལ་བསྟན་འགྲོའི་དཔལ་དུ་བསྐྱེལ་བརྒྱུར་འཚོ་བའི་
འཕྲོད་བཞེས། ལོང་མ་ཚོས་གྱི་རྒྱལ་པོའི་དགོངས་བཞེད་དང་མཐུན་པའི་ཚོས་སྲིད་
གྱི་འཕྲིན་ལས་ལོང་རྒྱས། ཁམས་གསུམ་ན་མན་བདེའི་གཞི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་དགའ་
ལྷན་པོ་བྱང་གི་བསྟན་སྲིད་ལར་རྒྱ་ལོང་འཕེལ་གྱི་མཛད་པ་ཐུགས་སུ་བཞུགས་པའི་
རྒྱལ་མཚོ་གྱི་མཛད་འཕྲིན་ལར་རྒྱ་ལྷན་རྒྱས་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་གྱི་དམ་བཅའ་མི་
གཡེལ་བ་དགོས་ལུགས་དང། རོས་རང་ནས་ཀྱང་དམ་པ་གང་གི་བཞེད་པ་མཐའ་
དག་བདེ་ལྷག་ཏུ་འབྲུབ་པའི་ལྷ་དགོན་མཚོག་ལ་གསོལ་འདེབས། སྤྱང་མ་དམ་ཅན་
རྒྱ་མཚོར་འཕྲིན་བཅོལ་བཅས་ནང་མར་ཞུ་ཞེས་བཀའ་སྤྱང་བ་སྐྱེལ།

(༡༤༡ བ་༣༧༥༧ བ་༡) ལྷ་བཙུ་པའི་ཉེར་དུག་ནས་ལྷ་གཉིས་ཡིང་དང་། མེ་ལུག་
ཚོ་འཕྲུལ་ལྷ་བའི་ཚེས་བཙུ་གཅིག་ནས་ཉེར་བདུན་བར་དོ་རྗེ་བ་ལྷས་པའི་ལྷགས་
དམ་ཉིང་འཛིན་ལ་བཞུགས།

(༡༤༢ ཉ་༤༧༦༠ བ་༦) གཟིམ་རྒྱུང་ཉི་འོད་ཤར་འཕམ་བདེའི་རྟེན་དུ། ལྷར་
བཅས་འཕྲོ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཚོད་རྟེན་དུ་གནས་བཙུ་ལྷ་ཁང་གསར་བཞེངས་
དང་། ལོ་མཚོན་ལ་འཕགས་པའི་གནས་བརྟན་རྣམས་ཀྱི་སྤང་བརྟན་རྒྱ་ཅན་ནས་
གསུངས་པ་བཞེན་བརྟན་སྲིད་བདེ་རིམ་དུ་མཐའ་འདུལ་ཡང་འདུལ་ཀྱི་གཙུག་ལག་
ཁང་། ལུ་རུའི་དབེན་གནས་སྐྱེ་བ་ཕྱེ་ཁག་ལ་བཞུགས་རྒྱུའི་སྐྱ་བརྟན་རྟོད་སྐྱེ་བའི་
བ་གསར་བཞེངས་བཀའ་འཛིན་ཚེ་རྒྱུ་དུ། རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་བཞེན་བཟོ་བ་རྣམས་
ལྷར་བསྐྱེད་ཚོག་དང་བཅས་མཛད་དེ་ལས་བྲལ་ཚུགས།

(༡༤༣ ཉ་༣༧༦༧ འ་༤) ལྷ་བ་བཞི་པའི་ནང་(༡༤༣ ཉ་༤༧༦༧ འ་༥) བྱང་ལྷགས་
མདོ་ཁམས་བཅས་ཀྱི་སེར་སྐྱ་ལྷ་བརྒྱ་སྐོར་ནས་སོ་སོས་འདོད་ཚོས་ལུས་བ་རྣམས་
ཤུང་རིམ་གྱིས་རེ་བ་བསྐྱང།

(༡༤༤ བ་༡༧༦༣ བ་༢) ལྷ་ལ་དབང་མཚོག་དང་། དུ་སྐྱེད་། ལུར་སྒྲོག་གི་སྒྲིང་
སྐྱེལ་སྐྱ་བཅས་ཉོ་ཐོག་སུ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། མེ་འབྲས་རྒྱུད་རྟོད་སྐྱེད་ཀྱི་སྐྱ་མ་
སོགས་ཚོགས་པ་བརྒྱ་དང་བཞི་བཙུ་སྐོར་ལ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་རྒྱུད་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་སོ་དབལ་གསར་བ་འདུལ་པའི་འབྲེལ་བ་བཞི་སྐྱགས་འདུལ་བའི་
དུ་ཚུགས།

(༡༤༥ ཉ་༤༧༦༣ འ་༥) གཟིམ་རྒྱུང་ཉི་འོད་དང་ལྷ་དུ་འབྲེལ་བར་མཚོད་ཁང་

གསར་བསྐྱུན་ཐོག་ འཕགས་པའི་གནས་བརྟན་ཆེན་པོའི་སྤང་བརྟན་འབྱུང་སྐྱེད་དང་།
རིན་ཐང་གུལ་པའི་བཟང་གོས་འབའ་ཞིག་ལྷན་སྡེ་བ་ཀྱི་ཞལ་ཐང་བཅས་ཆབས་ཅིག་
བཀའ་འདྲིན་ཆེ་བའི་རྟེན་བརྟེན་པ་བཅས་ལེགས་པར་གྲུབ་པར་ཡགོང་ས་མཚོག་གིས་
དབྱུས། ཡོངས་འཇིག་བརྟེན། རྒྱ་སྤང་ལོ་མིན་ཉན་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་
ཙུ་གཅིག་ནས་དམ་ཚིག་པར་ཡེ་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་དུ་གཞུག་ཅིང་རབ་ཏུ་གནས་
པའི་ཚོགས་སྤྱོད་དངོས་རྗེས་གསུམ་ཚང་མ་ཉིན་གསུམ་བཀའ་འདྲིན་བསྐྱུངས།

(༡༧༥ བ་༣༡༣༧༥༣ འ་༢) ལྷ་ལྷན་སྐྱེལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་བརྟེན་པར་
བཅས་ལ་ཞིག་གསོའི་སྲི་ལུ་བཀའ་འདྲིན་ཆེ་བ་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་དོ་དམ་ཆེ་ཁ་
མགོན་ལྷ་རི་ཚོས་མཛད་དང་། ལུག་ལུལ་ལྷ། ལས་བྱ་ཅེ་བྱང་བཞི་དང་། ཡོད་བྱང་
གཅིག་ ལྷ་བྲིས་དབྱ་ཆེ་ཚུང་བྱིངས། རོ་ཤིང་བཅས་བཟོ་བ་ཚང་མར་ཚར་གནང་
གསོལ་རས་གོ་བབ་ལུས་ཆས་ཀྱིས་མཚོན་ཚར་ཁ་གཟབ་ཅིང་རྒྱས་པས་འདོད་
འཇོ་མཛད།

(༡༧༦ ཉ་༥༡༣༧༥ འ་༡༠) གཅོད་ལྷོགས་ཀྱི་འབྲུམ་ནད་ཁ་མཚམས་ཚོད་པས་
ཡཔཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་མཚོག་སྐྱེལ་ཐོབ་རྒྱལ་ནས་བཟུ་ཤིས་ལྷན་པོར་
ཆེབས་བསྐྱུར་ལ། ལྷ་མདུན་ལ་མོ་རྗེ་བྱང་བརྟན་བཞུགས་ལེགས་འབྲུལ་སྐྱེའོ་བ་ཏུ་
རྫོང་བདའ་གནང་། བསྐྱུབ་བྱ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གསུམ་ལ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྤོམ་བ་སྦྱལ། རྗེ་
ལྷ་མའི་དུས་ཀྱི་མཚོད་པར་ཅེའི་གནས་གཟིགས་ཀྱི་མཚོད་འབྲུལ་སྟོན་ལམ། ལྷིང་
མེར་བྱིན་རྒྱབས་བཅས་བཀའ་འདྲིན་བསྐྱུངས། ཆེས་ཉེར་བྱ་གཉིན་རྒྱ་ཨོ་བན་དང་།
དད་འདུས་ཀྱི་སེར་སྐྱ། ཅེ་བྱང་གྲ་ཚང་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་ལུག་རྒྱས་སྤང་བ་མཛད་

དེ་བཅད་རྒྱུ་བཟུགས། ཉི་ལྷོ་ག་བསྟན་སྲིད་དུས་རིམ་སྐབས་རྒྱུ་ལི་མང་སྐོལ་སོགས་
སྐབས་རྒྱུ་བསྐྱུངས། རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆེད་ཉེར་བུལ་ལ་ཐུགས་དམ་ཉིང་དེ་
འཛིན་ལས་བཞེངས་ཉེ་སྲེག་སྐྱབས་རྒྱུས་པར་གནང།

(༡༦༧ བ་༣༡༦༧ བ་༣) ས་ཁམས་སྤྲེལ་ལོའི་(བུས་)ཚོ་འབྲུལ་སྤོན་ལས་ཆེན་
མོའི་མགོན་དུ་ཆེབས་བསྐྱུར་གནང་སྟེ་སྐྱེ་བོ་ཁྲི་སྲག་མང་པོ་སྤོན་གྲོལ་གྱི་ལས་བཟང་
པོར་བཀོད།

(༡༦༧ བ་༣༡༦༧ བ་༧) ལྷ་ལྷན་སྐྱུལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་བརྟེན་པར་
བཅས་པ་འདི་དག་དེས་དོན་དུ་འཕགས་པ་སྐྱུན་རས་གཟིགས་གྱི་ཡེ་ཤེས་རང་སྣང་
ལས་གྲུབ་ཅིང་། འོག་མིན་སྐྱབས་པོ་བཀོད་པའི་ཞིང་དང་ཐ་མི་དད་མོད། རང་ཅག་ཐ་
མལ་རྒྱ་སྐྱུར་པའི་སྣང་བྱེད་དུ་ཅུང་ཞིག་གོག་ཉམས་ལ། དེ་སྤྱི་འཕྲིན་ལས་པ་ནོ་མིན་
ཉན་ལའང་བཀའ་མོལ་གྱི་རྒྱ་ལོས་ནས་ཉམས་གསོ་གསར་བསྐྱུན་སོགས་རིམ་པར་
བཀའ་འདི་ཆེ་བར། གཙུག་ལག་ཁང་ལྟེ་བའི་བར་སྐོར་ཞལ་བྱིར་བསྟན་དང་། རྩམས་
ར་ཆེན་མོ། སྐོ་མཚོར་མདོ་སྐྱབས་གསུང་དུ། དཀྱིལ་འཁོར་སྤྲིངས། བར་ཁང་རྩེ་མོ་
བཅས་གྱི་ལྟེ་བས་བྲིས་རྣམས་ལ་རྒྱུད་གྱི་དགོངས་པ་བཞེན་ཨར་ཚོག་ཐོག་ལྟེ་བས་
བྲིས་རྟེན་པ་ནང་བཞེན་གསར་བྲིས། རྩམས་ར་ཆེན་མོའི་ལོགས་བྲིས་པ་ཀུན་
གཟིགས་ལྟེ་བའི་དགོངས་བཞེད་ལ་རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་གཏད་
གྲང་། ལྟེ་སྲིད་བསོད་ནམས་ཚོས་འཕེལ་ནས་སངས་རྒྱུས་སྟོང་སྐྱེ་བྲིས་གྲུབ་པར།
རྒྱ་ལོས་བར་སྐོར་ཞལ་ནང་གཟིགས་རྣམས་རྒྱ་བསྐྱེད་ཐོག་དེ་སྤྱི་ལྟེ་བས་བྲིས་མེད་
གྲང་། སྐོལ་མ་ལྷ་ཁང་གི་ཐང་པ་རྒྱལ་དབང་མཚོད་ཡོན་སྐྱེ་འཁོར། དེ་ལུས་ནས་ཁོར་

ཡུལ་ཏུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དབག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་གི་བཀོད་
བས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཟུར་བཞད་པ་རྩལ་གྱི་དགོངས་བཞེད་སྐྱེན་མ་མཆིས་
པ་ཡང་བསྐྱང་བར་མཛད། ལྷག་སྒྲོར་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་བཀོད་སྒོ་སྤྱང་ཉལ་གྱི་
དང་ཕྱག་དོར། དུང་སྒྲིང་དབང་ལོ་སོགས་གནས་སྤང། ཕྱི་སྒྲིའི་གཡས་གཡོན་དུ་
རྒྱལ་ཆེན། ལྷོ་སྒྲིའི་ནང་གི་གཡས་གཡོན་དུ་རིམ་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྤོང་བཅན་
དཔོན་ལྟོན། དེའི་ལྷོ་ངོས་སུ་སྤུབ་པ་གངས་ཅན་མཚོ་དང། འཕགས་ཡུལ་གྱི་དཔལ་
ལྷན་འབྲས་སྤངས་ཀྱི་བཀོད་པ། བོད་ཡུལ་གྱི་གནས་ཆེན་གསུམ་དང། རོ་བྱང་ཆེན་
པོ་པོ་ཉལ། གདན་ས་གསུམ་སོགས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་གནས་ཡུལ་དུ་མའི་ཞིང་བཀོད།
འདོད་ཡོན་ལྷ་སོགས་མཚོད་པའི་བྲེ་བྲག་ ཅེ་མོར་དཔལ་ལྷའི་ཕྱི་བྲམས་སུ་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་དག་དབང་སློབ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་མཚོད་ཡོན་སྟོན་འཁོར། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
མགོན་པོ་ཕྱག་རྒྱལ་པ་སོགས་འདོད་ལྷ། གཞན་ཡང་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་བཀོད་པ་མཐའ་
ཡས་པ། མཚོད་ཁང་སྟེང་ཤོད་བར་གསུམ་གྱི་ཉེན་ཞི་དག་གི་སྤང་བརྟན་ཡོད་དོ་
ཅོག་གི་སྐྱེ་མདོག་དང་མཐུན་པར་གསེར་ཆབ། ཆ་ལུགས་དང་མཐུན་པའི་ན་བཟའ།
ལྷ་བྲེ། གནས་རྒྱན། གདུང་ཁེབས། ཀ་འཕམ། ཡོལ་བ། རྒྱལ་མཚན། བྲེ་སྤྱད། མཚོད་
རྩམ། རིན་པོ་ཆེའི་ཉེར་སྤྱད་སོགས་ཕྱི་ནང་གི་བྲེ་བྲག་ཆ་སྤོ་ཡན་ལེགས་པར་
དགོངས་བཞེད་བཞིན་བསྐྱབས་པས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་མི་ཡུལ་དུ་འཕོས་པ་ལྟར་
བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་ཅིང་བརྗོད་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ངོ་མཚར་གྱི་བཀོད་པ་མད་དུ་
བྱུང་བ་རྣམས་དང།

ཆོགས་མཚོད་ཆེན་མོའི་སེར་སྤྱེངས་ཉེན་འགྲུམས་བྱེད་ཀྱི་གོས་སྐྱེ་མཐོང་གོལ་

ཆེན་མོ་འགོ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་གྲུང་སྐྱོན་མ་མཆིས་པ་གཉིས་ཀྱང་ཅུང་ཞིག་
 བཟེས་ཉམས་ལ་བརྟེན། བཟོ་བོ་རྣམས་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་བཞིན་སྟོང་སྐྱེད་ཆོག་
 དང་བཅས། རྒྱགས་བསྐྱེད་སྐྱོན་མེད་པས་ལོས་ཐང་ཆེན་མོ་གཉིས་ཀ་གསར་
 བཞེངས་ཀྱི་ལྷ་སོ་སོའི་མཚན་གྲུང་དང་དགོ་ཆོགས་རྫོགས་གྲུང་དུ་བསྟོ་བའི་བཀའ་
 ཚོམ་ཡི་གོ་ཆོམས་བྱུབ་བཅས་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་རྣམས་ལ་ཆབས་ཅིག་ཏུ། མེ་
 ཏོག་གི་ཆར་འབབས་པར། རྒྱ་བ་བཞི་པའི་ནང་ཡ་རྒྱལ་དབང་མཚོག་སྟོན་འཁོར་དང་
 བཅས་ཆིབས་བསྐྱུར། ཨེ་མི་དུ་དགེས་སྟོན་ཐོག་མེར་སྐྱེ་སྟོང་སྐྱེག་མང་བོར་བྱིན་
 རྒྱབས་སྦྱུལ། བྱམས་ར་ཆེན་མོར་ཡ་རྒྱལ་དབང་མཚོག་གི་དོ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་དང་།
 གསུང་རོགས་པ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ། དུ་སྐྱེང་ལོ་མིན་ཉན། མཚན་ཞབས་སྐྱ་མ།
 གམ་བཅར་གྲུ་ཚང་ཆོགས་ཡོངས། ཡོངས་འཛིན་དགོ་སྟོང་བཅས་ཆོགས་པ་ཉིས་
 བརྒྱ་ཉི་ལྷུ་སྟོར་ནས། དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ་རྟེན་བརྟེན་པ་རྣམས་ལ། ཡེ་ཤེས་པ་
 དངོས་སུ་བརྟེན་ནས་རྗེ་སྲིད་འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞིའི་གནོད་པས་མ་ཞིག་པ་དེ་སྲིད་
 དུ་ཡེ་ཤེས་པ་རྣམས་དམ་ཚིག་པ་དང་འདུ་འབྲལ་མེད་པར། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
 དཔག་ཏུ་མེད་པ་མཛད་ཅིང་རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཆོ་ག་སྟོར་དངོས་རྗེས་གསུམ། ཁ་
 སྟོང་ཞི་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱིན་སྲེག་དང་བཅས་ཉིན་གསུམ་རེར་བཀའ་རྒྱུན་བསྐྱུངས།

མཉམ་མེད་རོ་བོས་དབྱུས་རྟེན་རྣམས་ལ་མཚོད་པ་སྐྱ་ལྡ་སྟོང་ཚར་དང་འབྲེལ་
 བར་གནས་གཟིགས་ཀྱིས་སྟོན་ཤིང། མཚོད་རྗེས། རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེད་པ་སོགས་རབ་
 འབྲུམས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་མཚོད་པའི་སྦྱིན་སྲུང་སྟོས། མཚོད་འབྲལ་དང་ལྷགས་
 སྟོན་གྱི་མཚམས་སྟོར་མཛད། དཔལ་ལྷན་གཟབ་གསོལ་ཐོག་སྐྱེན་གཟིགས་མ་ཐུན་

རྗེས། བསྐྱེད་རྗེས་བསམ་མི་ཁྲུབ་པ་དང་བཅས་འཕྲིན་བཙེལ་གནང་། རྗེས་འབྲེལ་དུ།
ཅེའི་གསེར་གདུང་རྣམ་གཉིས། འཕགས་མཚོག་ལོ་གེ་ལུ་ད། རྩ་མོ་ཆེའི་རོ་པོ་
བཅས་སོ་སོར་སྟོང་མཚོད། མཚོད་ཁང་གི་དཔལ་རྣམས་སུ་བརྒྱ་མཚོད། གདན་ས་
གསུམ་དང་། རྒྱུད་སྟོན་སྣེད་བཅས་སུ་མང་འབྲེད་བཅས་བཀའ་འཛིན་བསྐྱེད་སྤྲུལ།
ཁྲུམས་རྩར་རབ་གནས་ཀྱི་སྟོན་ཆེན་ཐོག། ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྩ་སྐྱེད་ནོ་
མིན་ཉན་གྱིས་དབྱུས་ཚོགས་ལོགས་པ་ཐམས་ཅད་རབ་ཡོན་གྱིས་མཉེས་པར་མཛད།

ཆོས་བཅུ་བཞི་དང་བཙེལ་ལུས་ཆེན་ཐོག་ཡུལ་དབང་མཚོག་གིས་དབྱུས་
ཡོངས་འཛིན་བརྗེས། རྩ་སྐྱེད་ནོ་མིན་ཉན། ལུང་སྟོན་སྣེལ་སྤྲུ། ལྷུའི་ཁྲ་པོ། རྗེ་ལྷུང་སྤྲུ་
མཚོད། ལྷུང་སྟོན་གསུམ། ལྷ་སྤྲུའི་ལྷུམ། བཀྲ་ཤིས་ཅེའི་ལུམ། དར་ཉན་མཁའ་པོ་སྟོ་
བཟང་དགེ་ལེགས་སོགས་ནང་མ་མཚན་ཞབས་སྒྲ་མ་བཅས་ཁྲོན་བདུན་ཅུ་སྟོར་
ནས་སྤྲུང་བར་གནས་པའི་ཚོགས་སྟོར་བ་དངོས་གཞི་དང་བཅས་གནང་བར་གོ་བབ་
ཀྱི་ཡོན་ཀྱང་གཟབ།

ཆོས་བཅུ་དྲུག་ནས་བཟུང་ཁྲུམས་རར་ཡུལ་དབང་མཚོག་གིས་དབྱུས་
ཡོངས་འཛིན། རྩ་སྐྱེད་ནོ་མིན་ཉན། མཚན་ཞབས་སྒྲ་མ། ལྷ་ཚང་ཚོགས་ཡོངས་
བཅས་ནས་མཉམ་མེད་རོ་པོ་རིན་པོ་ཆེར་བརྟན་བཞུགས་གསོལ་འདེབས་འཕགས་
པའི་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་གི་ཕྱག་མཚོད་རྒྱས་པ་ཉིན་བདུན། མཇུག་ཏུ་ཆོས་སྤྲུང་
སྤྲིར་གཏང་རབ་བསྐྱེད་བ་ཚོགས་འཁོར་བཅས་ཉིན་གསུམ་བཅེ་བས་བསྐྱེད་སྤྲུལ།
རབ་གནས་དབྱུ་ཚུགས་པ་ནས་གནས་བཅུའི་མཇུག་གི་གཏང་རབ་བསྐྱེད་བ་མ་
གྲུབ་བར། ཐོ་དངོས་ནས་ནམ་ལངས་བར་བདུད་ཅེའི་ཆར་རྒྱན་ཆམ་ཆེལ་དུ་ཉལ།

བར་བབས་ཤིང་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཆག་ཆག་གིས་ལོན་པས་འཇིན་མའི་ཁྱོན་ཡང་
སྐྱམ་བར་བྱས་སོ། །

ཉིན་བར་སྐྱོན་གསར་ལང་ལོང་དུ་གཡོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་གཞུས་སྐྱས་ཏེ་
མཚོད་རྗེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་ཞིང་། བྱད་བར་རབ་གནས་དངོས་གཞིའི་ཉིན་
ཕྱོགས་མཚམས་བརྒྱད་ནས་ཚུ་འཇིན་འབྲིགས་པའི་སྡེ་ཐམས་ཅད་གཙུག་ལག་ཁང་
གི་སྡེང་གི་བར་སྤང་དུ་འཇར་ཚོན་གྱི་རྣམ་པ་གདུགས་སུ་འབྲིལ་བའི་གསེབ་ནས་
མན་དེ་ར་བའི་ཆར་སིལ་བྱར་བབས། བསིར་བྱའི་རྒྱ་བ་རྣམས་ཀྱང་ལྷན་ལྟེན་དང་།
ཅན་དན་ཨ་ཀ་རྩ། དུ་རྩ་ཁ། གྱར་གྱུམ་སོགས་ཀྱི་བྱི་དང་གྱིས་ཞོན་ནས་ལྡང་། བྱིན་
རྒྱབས་ཀྱི་མཐུ་དབྱང་གཞུགས་སུ་བྱུབ་པའི་རྟེན་རྣམས་ཀྱང་སྤར་ལས་གཟི་བྱིན་
ཆེར་འབར་བ་སོགས་སྡིགས་དུས་ཀྱི་རྒྱད་ཚོགས་ཞི་ནས་རྩོགས་ལྡན་གྱི་དགའ་
སྟོན་དར། མན་བདེའི་འབྲུང་གནས་རྒྱལ་བསྟན་འིན་པོ་ཆེ་སྲིད་མཐའི་བར་རྒྱས་པའི་
རྟེན་འབྲེལ་བའི་མཚན་མ་སེར་སྐྱའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲེན་བྱེད་ལས་དུ་
དངོས་སུ་སྤང་བས་དགའ་མགུ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བསྐྱུས་བའི་གནས་ལ་བཀོད།

(༡༥༣ བ་༥།༡༥༥ འ་༤) ཡོངས་འཇིན་རིན་པོ་ཆེས་ལྷུ་བ་དབང་མཚོག་གིས་
དབྱས་ཚོགས་པ་བརྒྱ་དང་དབྱ་བཅུ་སྟོར་ལ་བདེ་མཚོག་སྐྱས་དོན་ཀུན་གསལ་གྱི་
བཀའ་ཚོས་དབྱ་རྒྱགས། བོད་ཡུལ་ཚོས་ལྡན་ཞིང་གི་ལྷ་འབངས་རྣམས་བདེ་སྦྱིད་
གྱི་དབལ་ལ་སྦྱོད་པ་མ་བཟོད་བར་སྟོད་ཕྱོགས་ས་མཚམས་སུ་བདུད་སྤྲིག་ཏོ་ཅན་
གྱིས་རྒྱད་བརྒྱམས་པའི་གོ་རྒྱ་རྒྱལ་སྟོན་ནས་འཇར་རྒྱན་གྱིས་དུས་གཟིར་བསྐྱངས་
པར། དེ་དག་གི་བསམ་བློ་དང་། སྦྱོར་བ་དན་བ་ཐམས་ཅད་ཕྱིར་བསྐྱོག་ཆེད་རྒྱད་

སྤོང་ཚོགས་ཡོངས་རྗེར་གདན་ཞུས་ཀྱི་མགོན་པོའི་གཏོར་ཆེན་རྒྱགས་པའི་ཚོགས་
དབུར་ལྷགས་ལེབས།

(ཡུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་ནས་པར་འགྲེམས་བྲུས་པ་རྒྱལ་དབང་སྐུ་
མེད་རིམ་ལྷོན་གྱི་མཇུག་རྣམ་ཞེས་པའི་དེབ་མེད་༡༡ པའི་ཤོག་གངས་༡༧༤ ཐ་༡ ལས་
༡༧༧ འ་༧ བར་དཔེ་རིང་ཤིང་པར་ཤོག་གངས་༡༧༧ ཀྱི་ཚབ། སྐུ་མེད་དགུ་པའི་རྣམ་
ཐར་གྱི་དཔེ་རིང་ཤོག་གངས་ དེ་མཚུངས་བཅུག་འདུག་པ་དེབ་གཟུགས་གོང་འབྲ་
དེབ་མེད་༡༣ པའི་ཤོག་གངས་༡༧༣ འ་༤ ལས་༡༧༤ ཐ་༧ བ་བཅས་ལ་གཟིགས་ན་
གསལ་བར་མཐུན།)

(༡༧༧ ཉ་༦) རྒྱ་བ་བདུན་པའི་ནང་ལ་བཀའ་སློབ་གཤམ་ཐོག་དང་། ཐོན་སྐྱེས་ཇ་
སལ་ ཅིས་དཔོན་རི་ལྷུང་། ལྷགས་གང་སྤྱི་ཁང་པ་སོགས། གཉའ་སྤྱིད་ས་མཚམས་
ཞོད་འཇགས་ཆེད་གོང་དམག་བརྒྱུག་པར་རྫོང་བདའ་གནང་།

(༡༧༤ ཉ་༤།༡༤༠ ཐ་༥) རྒྱ་བ་དགུ་པར་ནོར་གླིང་ནས་ཀུན་གཟིགས་རིན་པོ་
ཆེའི་མཚོག་སྐལ་མཚོད་སྤྱིན་གྱི་བསུ་བ་དང་བཅས་པོ་བྲང་ཆེན་པོའི་གཟིམ་རྩུང་དུ་
ཡབ་སྐུ་ལྟན་རྒྱས། གསོལ་ཇ་ཞལ་གྲོ་རྒྱས་པའི་ཐོག་ལྷགས་དགུའི་པའི་གསུང་
མཚིད་མང་པོ་གནང་།

(༡༧༤ བ་༣།༡༤༠ འ་༣) རྒྱ་བ་བཅུ་པའི་ནང་ལ་༧གོང་མའི་བཀའ་མངགས་ཐིའི་
ལྷ་ཆེན་པོ། སྤྱི་ཆའི་ཆི། རྒྱལ་འོང་དམག་དཔོན་གཉིས་དང་། དམག་མི་ཉིས་བརྒྱ་
སྟོར་རྣམས་རིངས་སྐབས་ཀྱིས་ས་མཚམས་སུ་ཐོན།

(༡༥༧ བ་༥། ༣༤༡ བ་༥) སྤྱིད་མོང་ནས་འཕགས་པ་ལ་གི་ལུ་ར་གདན་འདྲེན་ལ་
སེར་སྤྱིངས་མཚོད་སྤྱིན་མཐའ་ཡས་པས་བསུས་ཏེ། བོ་ཏ་ལ་འཕགས་པ་སྟོལ་བར་དུ་
བཞུགས་སུ་གསོལ།

(༡༥༥ ཉ་༣། ༣༤༡ འ་༡༠) རྗེ་སྤྱི་མའི་དུས་ཚེན་ལ་ཅེར་གནས་གཞིགས་ཀྱི་མཚོད་
འབྲུལ་སྟོན་ལམ། སྤྱིང་མེར་བྱིན་རྒྱབས་བཅས་བཀའ་དྲིན་བསྐྱུངས་ཏེ་སྤྱགས་དམ་
བཅད་རྒྱ་གཞན།

(༡༥༥ ཉ་༣། ༣༤༡ འ་༦) རྒྱ་བ་བརྟུ་བ་ཕྱི་མའི་ནང་བཀས་མངགས་ཅང་རྒྱན་དང་།
ཅད་རྒྱ་ཤིང་། བའ་ཨམ་པ། ལུ་རྒྱ་ཤིང་། ལུ་རྒྱ་ཤིང་། ལུ་ར་སྤྱི། ཅོང་ཡེ། རྒྱལ་རོང་
དང་། རྒྱའི་དམག་མི་བཅས་རིམ་འབྲོར།

(༡༥༥ ཉ་༤། ༣༤༡ འ་༣) བའ་ཨི་བའི་གདོང་གོང་མ་རང་གི་མགུལ་བཞེས་སུ་
ཉིག་གི་འཕྲེང་བ་དང་། བཀའ་བཟང་བོ་ལེབས་པར། ས་མཚམས་རྩུང་དུ་ཞིག་ཏུ་
འཇབ་རྒྱན་གྱི་ཟིང་ཆ་ལྷན་བུར་ལྟ་ལའི་སྤྱི་མ་སྤྱགས་གཡེངས་གནང་མི་དགོས།
ཚོས་གྱི་མཚན་པར་བཙོན་བ་གནང་། དེད་གྱི་དམག་མི་དང་། བོགས་ལ་ནམ་ཡང་
འཇོན་རྒྱ་མེད་ཅེས་ལེབས།

༧༥༥༧་ཚེན་མཚོག་སྤྱིལ་རིན་བོ་ཆེ་ལྟ་ལྟན་དུ་ཚེད་ལེབས་བསྐྱུངས་པར་རབ་
བྱུང་གི་སྟོན་པ་དང་འདོད་ཚོས་རེ་འབྲུལ་བཞེས། བོར་བོད་ཚིངས་འགྲིག་གི་
ལེགས་འབྲུལ། གི་བ་ཆེ་མཚོག་སྤྱིང་རྟེན་བརྟེན་པ་མཐའ་དག་གསར་བསྐྱུན། ལོ་
སྟོན་གྱི་དགེས་མཚོད་སོགས་སུ་འགོ་རྒྱལ་ས་སྤྱགས་བཅེས་རྗེས་འཇིན་དང་

བཅད་རྒྱ་རེ་ལའང་བཞུགས། ཡམགོན་པོ་མཚོག་ངང་ཉིད་ནས་ཀྱང་ཡོངས་
འཛིན་ལས་གསུང་ཚོས་རེ་གསན་ཞུས།

(༡༥༥ ཉ་༦།༡༤༧ བ་༦) ས་བྱ་ལོའི་འཇུ་མ་ཞལ་(བསྐྱས་)གསར་དུ་ཆེས་བར་
(༡༥༥ བ་༡།༡༤༧ བ་༥) རྟེན་གསུམ་པ་མོ་རྒྱུད་ཀྱི་གཙོ་མོ་རེ་མ་ཉིས་དབུས་དམ་ཅན་རྒྱ་
མཚོར་རྟེན་འབྲེལ་མངའ་གསོལ་གྱི་རིམ་པ་བཀའ་རྟེན་བསྐྱུངས། ཡགོང་ས་མཚོག་
དང་། ཡཔཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་མཚོག་སྤྱིལ་སྟོན་འཁོར་(༡༥༥ བ་༡།༡༤༧ བ་༡༡)
སོགས་མགོན་འབོད་ཀྱིས་ཚོམས་ཆེན་དུ་ཉིན་ལྔ་ཕྱིར་དགེས་སྟོན་སྲར་བཞེན་
མཛད།

(༡༥༥ བ་༤།༡༤༧ འ་༦) མོང་གོལ་དུག་ཅུ་སྐོར་ནས་དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མ་དང་
འབྲེལ་བའི་དམིགས་བཅེ་ལ། རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་སྤྲུགས་ལུང་ཞུས་པ་རྣམས་
སྤུལ། ཚོས་དགུ་ལ་ལྷ་ལྡན་ཚོ་འཕྲུལ་མཚོད་པའི་མགོན་དུ་ཆེབས་བསྐྱུས། ཨེ་མི་དུ་
སྟོན་ཆེན་ཐོག་སེར་སྐྱ་སྟོང་སྤག་དུ་མ་བྱིན་རྒྱལ་གྱིས་ཐར་བར་བཀོད། ལྷེ་དགོ་
རྒྱལ་པོས་གཙོས་ཚོགས་དབུང་སྤྱན་འཕྲེན་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོ་འབྲས་རྒྱུད་མི་གསོན་
བར་བྱང་ཆེན་དུ་རྒྱས་འདེབས་མཛད།

(༡༥༥ ཉ་༡།༡༤༥ བ་༧) ཉ་ཚོག་རིན་པོ་ཆེ་ལི་ཅིང་ལ་ཕེབས་གདོང་ཡརྒྱལ་བའི་
ལུག་དབང་དུ་བཅར་བར། གཏུགས་དང་། ཅེ་ལུ་ལག་ལྡན། ཚོས་གོས། ལྷོ་སྤུལ།
འཇམ་སྤུག་བྱབས། རྟེན་བཟང་སྤུག་བམ་བཅས་སྤུལ་ཐོག་ཡབཀའ་ལས་རྗེ་དུང་རྟེན་ཐོག་
སྤུལ་བཤད་དང་སྤྱིལ་པའི་སྐོར་ནས་མདོ་སྤུགས་ཀྱི་བསྟན་པའི་ཞབས་འདེགས།

འཇམ་དབྱངས་གོང་མ་རྒྱལ་པོའི་དགོངས་བཞེད་དང་མཐུན་པའི་མཛད་འཕྲིན་གང་
ཅི་སྐྱེས་མཚོག་རྗེ་བྱང་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བཞིན་མཛད་དགོས། འདི་
ནས་ཀྱང་སློབ་ལྟར་གསོལ་འདེབས་ཀྱིས་སྐྱབས་འདུག་དང། ཚོས་སྤྱད་རྣམས་ལ་
འཕྲིན་བཅོམ་བཅས་ནར་མར་ཡིད་ལ་འགྲོགས་པ་ལྷོ་ཞེས་མེབས། རྟོ་ཚོག་རིན་པོ་
ཚེ་ནས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སྣོད་པོའི་བར་སྤྲུགས་རྗེའི་སྐྱབས་འོག་ནས་མི་འདོར་བ་
མཐུན་མཐུན་གསོལ་བར། རྗེ་བྱང་ཉོ་ཐོག་སྤྱད་དང་གཉིས་མགྲོགས་པོ་མཇུག་
ཡོང་སྐྱོན་མེད་མེབས་པ། དེ་སྐྱབས་ཅི་ཡིན་སྐྱམ་པ་བྱུང་ཡང། ལྷིས་བརྟགས་ཚེ།
འཇམ་དབྱངས་གོང་མའི་བཀའ་མེབས་བཞིན་རྒྱལ་བའི་འཕྲིན་ལས་སྤྱུ་ལས་བར་
ནས་ལྷིང་ལོག་བྱེད་དགོས་ཡོང་བ་རྣམ་མཐུན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛོན་སྤྱུམ་གཟིགས་
པ་གོང་མ་ཚག་གོ། །ཞེས་རྗེས་སུ་གསུང་སྐད་འདུག།

(ཉ།༢༧ བ་༡། ༣༤༦ བ་༡) ས་མཚམས་བལ་བོད་བདེ་གཟར་ཚིངས་དན་ལྟ་བུས་
བཀའ་མངགས་ཐིའི་སྤྱད་པོན་ངོ་གཡོག་དང། བཀའ་སྐྱོན་གསུ་ཐོག་བཅས་འབྲོར་
པར་སྤྲུག་དབང་འཚམས་འདྲི་གནང།

(ཉ།༢༨ བ་༢། ༣༤༦ བ་༡༠) ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཚེས་ལྷ་རྒྱལ་བ་མཚོག་གིས་
དབྱུས་སེར་འབྲས་ཀྱི་སློབ་སྤྱུལ་སྐྱབས་བཅས་དགེ་འདུན་ཚོགས་པ་ཉིས་བརྒྱ་རྣོང་ལ་
ས་གསུམ་དུ་འཇམ་དབྱངས་ཞལ་ལྷུང་གི་བཀའ་ཚོས་དབྱུ་ཚུགས།

(ཉ།༢༩ ཉ་༥། ༣༤༧ བ་༡) རྒྱ་བ་དབྱུག་པའི་ཚེས་གཅིག་ལ་འབྲུའི་པོ་བྱང་ལྟ་བུར་
རྒྱལ་ཁབ་ཚེན་པོར་ཚིབས་ཞལ་བསྐྱུད།

(ཉ།༣༠ ཉ་༦། ༣༤༧ བ་༥) དབྱུག་པ་ཚེས་བཞི་དུས་ཚེན་བྱང་བར་ཅན་ཉིན་མཉམ་

ཡུལ་པ་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར། དེ་མོ་ལྷོ་བཟང་ལྷུ་བསྟན་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ།

མེད་ཇོ་པོ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱ་མདུན་དུ་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་
གཟུགས་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁའ་ལས་མཁའ་སྐྱོབ་སྐྱུགས་མ་མཛད། ཡོངས་
འཛིན་དགོ་པའི་བཤེས་གཉེན་སོགས་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རི་པོ་བཙེམ་པ་
འཕགས་པའི་དགོ་འདུན་གངས་ཚང་དང་བཅས་པའི་དབུས་སུ། བཏུ་ཆེན་ཐམས་
ཅད་མཁའ་ལས་པའི་མཚོག་གི་སྐྱུལ་སྐྱུར་གྱི་མ་ནས་གྱི་མ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སྐོམ་
བ་སྐྱུལ་ཏེ། དུར་སྐྱིག་འཛིན་པའི་རྒྱལ་མཚན་བསྐྱེད་བའི་མཚོག་ཏུ་ལྷུང་བསྟན་ཏོ། །

(༡༢༧ བ་༡།༣༤༤ འ་༩) ཉེ་ཆོག་རིན་པོ་ཆེ་འབྲི་རྒྱ་ཁར་འབྱོར་དུས་འཇམ་
དབུངས་གོང་མ་རྒྱལ་པོས་བྲལ་ཅེའི་ཐོག་བཀའ་ཡིག་ཤེབས་པར། བོད་ཡུལ་ཚོས་
ལྷན་གྱི་ཞིང་དུ་སྡེ་ལོ་རྒྱན་མ་གོ་རྒྱ་ནས། སེམས་ཅན་གྱི་བདེ་སྦྱིད་ལ་གཞོན་པའི་འཚོ་
བ་སྟན་བྱ་བུས་འདུག འདི་ནས་དཔོན་དམག་ཉུང་དུ་ཞིག་བཏང་བར་འཛིགས་ཐིམ་
མ་བཟོན་པས་དེད་ལ་ཕྱག་འཚལ་འདུག ཉོ་ཐོག་སྐྱ་ས་མ་ཉི་བཞི་ཁྱིེད་ལམ་ནས་
ཕྱིར་ལོག་སྟེ་དེ་ཞིག་ལ་དུ་ལའི་སྐྱ་མ་རིན་པོ་ཆེའི་འབྲིན་ལས་ཞབས་འདེགས་ཞུས།
མ་འགྲངས་པ་དེད་མཇམ་ཚོག་པ་གྱིས་ཞེས་ཤེབས་པར་ས་སྐྱོང་རྒྱལ་པོའི་ཚོག་
སྐོག་ཏུ་བྲལ་བས་ཕྱིར་སྐྱོད་ཀྱི། རྒྱ་བ་བདུན་པའི་ཆེས་བརྒྱད་ཉིན་ནོར་སྤིང་བསྐྱལ་
བཟང་པོ་བྲང་དུ་དངོས་འབྱོར་གྱི་མཚོད་སྤྱིན་དང་བཅས་མཚན་དཔེའི་དཀྱིལ་འཁོར་
མཇམ།

(༡༢༧ བ་༦།༣༤༧ འ་༢) གོང་མ་ཆེན་པོར་འཚམས་ཞུ་ཕྱག་འཚལ་དུ་འབྲོ་མི་
གོ་རྒྱ་རྒྱལ་པོ་རང་གི་ཉེ་བ་ག་ཆེ་གཉིས། གཡོག་ཉི་ལིང་སྐར་པ་བཅས་སུ་མ་ཉུ་སྐོར།
ཁ་བ་གཉིས། འགོ་ཆེངས་རྒྱ་དཔོན་ཉན་ཚོང་ཡེ་དང། སྤྱ་ཚོང། སྤང་སི་བཅས་རིམ་

འབྲོར་ལ་ཕྱག་དབང་། བབ་འབྲེལ་ལ་བཀའ་འདྲི། གནང་ཆ་སོགས་སྣམ།

(༡༥༠ བ་༡༧༧༠ འ་༡༠) རྒྱུད་སྟོན་གྲུ་པ་ཉི་ཤུར་དགེ་སྟོང་གི་སྒྲོམ་པ་སྣམ། ཁྱི་
རྒྱ་ནག་པར་ཕྱགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་རྗེས་གནང་བཀའ་འདྲི་བ་སྐྱུངས། ཡོངས་འཛིན་
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནས་པ་རྒྱལ་དབང་མཚོག་ལ་སྐྱེན་ལྷ་བདེ་གཤེགས་བརྒྱུད་
ཀྱི་རྗེས་གནང་འབྲུལ་བཞེས་བཀའ་འདྲི་མཛད།

(༡༥༠ བ་༤༧༧༧ ཐ་༩) ལོ་རྒྱུལ་ལོས་པོད་ལོར་དཀར་ཚོང་འགྲིག་པའི་
འཚམས་ལྷ་ལེགས་འབྲུལ་གྱི་ཉེན་ཆས་འབྲུལ་མི་མི་སྣ་ཀ་དན་པི་ས་ཉིའི་ཉ་ས་རྣམས་
ས་ཉི་དང་། ལྷག་གསར་ཤི་ཀརྲ་ལུ་པ་རྒྱ་སོགས་བཞི་བཅུ་སྟོར། རྒྱལ་རྗེ་གཞིས་
ཅེའི་རྒྱ་སྟེ་ཚོང་ཡེ་ངོ་གཡོག་སྟེ་ཤལ་རྣམས་ཁང་གསར་གཞོན་པ་དང་། བྱང་ཅ་
སྟེ་འིང་བཅས་འབྲོར་པར་ཕྱག་དབང་། འཚམས་འདྲི། འཚོ་ཆས་བཅས་གྱིས་
ཆེམས་པ་སྣམ།

(༡༥༡ ཉ་༣༧༧༧ འ་༡༡) པ་ཤ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་མཚོག་སྣམ་གྱི་ཡབ་
དང་། རོ་འིང་བཀའ་སྟོན། ཅེ་གཉེར་དགེ་སྟོང་དོན་གྲུབ་ཕུན་ཚོགས། ལོད་ཕྱག་བདེ་
སྣམ། ཅེ་བྱང་སྟོ་བཟང་རྩལ་ཁྲིམས་དང་། གསོལ་ཐབ་ཞབས་བྱུང་། སྟོར་གདོང་པ།
ས་སྐུའི་གསོལ་དཔོན་ལྷ་མ་སྟོ་གོས། མཁྱོན་གཉེར། བཟུང་ལྷན་སྣམས་རམས་པ།
ལྷ་དམར་མཁྱོན་གཉེར་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་རྣམས་ནས་པོད་ལོར་དཀར་ཚོང་
འགྲིག་པའི་ཆིངས་ཁྲ་སྐྱེན་ལུས་ལ། སོ་སོར་གོ་བབ་གྱི་གསོལ་རས་བསྐྱུངས།

(༡༥༡ བ་༤༧༧༧ འ་༥༡ བསྐྱུས་) ལྷ་མཚོད་རྗེས་རྒྱ་གཉིས་འིང་དང་། ལྷགས་ཁྱི་
བརྒྱུད་གཉོར་ནས་བཅམས་ཉེ་(༣༧༧ ཐ་༡༠) ལྷ་བཅད་རྒྱ་དམ་པར་བཞུགས།

གངས་ལྗོངས་བདེ་ཐབས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲུབ་པ་བསྐྱབས། ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་
ཆེའི་བྱང་ལྡན་གྲུབ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆེ་དབང་བརྒྱ་ཚོར་བསྐྱས་དང་། གསེར་ཚོས་
རིག་བྱེད་མའི་རྗེས་གནང་སོགས་རིམ་བཞིན་གསལ་བཞེས་གནང་།

(༡༥༣ ཉ་པ། ༡༧༩ འ་༦) ལྷ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆེས་བཅུ་གཅིག་ལ་སྤྲུགས་དམ་ལ་ཞུ་
སེར་ཁ་གསར་གཅིག་བཞེས། ཐང་ཀ་གཅིག་སྤྲུག་པར་འབྱེད་ཏེ། ལྷོགས་གཅིག་
ནས་འཁོར་བའི་སྤང་བར་ཚོམས་ཆེན་རྙིང་པའི་སྤེང་དུ་མཆེད་ལྷ་རྗེ་བྱང་གཉིས་མི་
སྤྲུགས་ཁྲག་གིས་སྤྲུགས་པ་ཞིག་སྤྲུག་ཏུ་བྱེད་འདུག་ལེབས་པར། རྗེས་སུ་རྗེ་བྱང་
རྣམ་གཉིས་དབང་ལྷོགས་སུ་མེ་ཉོག་འཐོར་བ་ལ་མངོན་ནོ། །

(༡༥༣ བ་པ། ༡༧༧ ཐ་༦) རིང་མོ་ཞིག་ནས་དགོ་འདུན་གྱི་སྤེ་རྣམ་པར་དག་པ་
ཞིག་འཇུགས་སྤྲུམ་དུ་དགོངས་མོད་གྱི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྣམས་ནི་དུས་མཁྱེན་
བས་རེ་ཞིག་བཏང་སྟོམས་སུ་འཛོག་པར་མངོད། དུས་སུ་བབ་བ་ན་འབད་ཚོལ་ལ་
མ་སྟོས་པར་འཕྲིན་ལས་ཐམས་ཅད་སྤྱུན་གྱིས་འགྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཁོ་ནའི་
ཁྱད་ཚོས་ཡིན་པས། དུས་འདིར་སྤྱིད་གོང་བསམ་གཏན་སྤིང་གི་དགོ་སྟོང་རྣམས་
སྤིག་ཅན་རྒྱལ་པོའི་བརྒྱུད་སྟོན་གྱི་འཕྲུལ་ལས་འཐོན་པའི་ཚོམ་པོའི་དམག་གིས་
དབེན་པའི་གནས་དེར་གནས་ལ་སྟོ་མ་སྤུན་གྱི་རེ་བ་དང་བྲལ་བ་ན། ལྷོགས་འདིར་
སྤྲུགས་ཤིང་འབྱོར་བར། དགོ་འདུན་རྣམས་ནི་སྤི་འདུལ་བའི་ཀུན་སྟོན་རྣམ་པར་དག་
ཅིང་། ལང་རྣམ་དག་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ལ་མཁས་པས་བསྟན་པའི་མིག་
རྒྱན་དུ་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། རྒྱུབས་མགོན་ཆེན་པོ་དང་ལྷ་མ་གཅིག་གི་
སྟོབ་མར་གྱུར་པ་བཅས་དགོངས་པ་དུ་མ་ཞིག་བཞེས་ཏེ། འདི་དག་ལ་གནས་གཞིའི་

གཙུག་ལག་ཁང་དང། མལ་སྟོན་དང། འཚོ་བ་ནང་མར་སྐྱོར་སྐབ་བ་ཞིག་བསྐྱེད་
སྟེ་འདྲེ་སྐབས་བསྐྱེད་པར་མཛད། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་བཤེས་པ་དག་གི་དཔལ་ལྷན་ལྷ་
མ་དམ་བ་ཡོངས་འཛིན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འདི་ཉིད་སྟེ་སྟེ་གས་དུས་སུ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་
བ་ལ་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་སྦྲར་ཡང་བྱོན་པ་ལྟར། འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་གྱི་སྐོ་ནས་
བསྟན་བ་རིན་པོ་ཆེར་བྱ་བ་ལེགས་པར་མཛད་པས་མཉམ་མེད་སྐབ་པའི་དབང་པོའི་
རྒྱལ་ཚབ་ལྟ་བུར་བྱུར་ཅིང། ཐབས་མཁས་ལ་སྐབས་ཇི་ཆེ་བས་གདུལ་བྱ་རྣམས་
ལ་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱིས་དང་པོར་མངོན་པར་མཐོ་བ་དང། ལྷོ་ནུས་དེས་པར་
ལེགས་པའི་ཐབས་ཚུལ་ལ་གཞིགས་བ་དུས་ལས་མ་ཡོལ་བར་བཀྱི་བར་མཛད་པ་
དང། སྐོས་སྐྱའང་དོས་རང་ལ་དབང་བསྐྱར་རྒྱུད་བཤེས་མན་དག་གཞན་བའི་བཀའ་
རིན་གསུམ་ལྷན་གྱི་རྩ་བའི་སྐྱ་མ་ཡིན་པ་བཅས། འདི་ལྟ་བུས་བསྟན་བ་ལ་སྐྱོ་
མཛད་པའི་སྐོ་ནས་མཉེས་བ་ཞིག་བྱུང་ན་ཅི་མ་རུང་སྟེ་འདྲེ་སྟེ་སྟེ་སྟེ་སྟེ་སྟེ་སྟེ་
ཆེར་གནས་ཚུལ་རྣམས་གསོལ་བར། སྐྱ་མའི་བཀའ་ལས། ཁོ་པོ་རྒྱབ་རིར་སོན་པའི་
ཉི་མ་དང་འདྲ་བ་ལ་སྐོད་གནས་བཅེག་པས་ཅི་བྱེད། དེ་བས་དགོ་སྐོར་འདི་རྣམས་
དགོ་སྐོར་གང་འཕེལ་དུ་བཏང་ན་དེ་ཁ་ལེགས་ཞེས་ཐེབས་པར། སྦྲར་ཡང་སྐྱབས་
མགོན་ཆེན་པོས་སྐབས་འཚལ་མཛད་དེ་གསོལ་བ་ནན་གྱིས་བཏབ་པ། སྐྱ་མ་རིན་པོ་
ཆེ་སྐྱེད་བྱ་བལ་གྱི་བརྒྱལ་ལེགས་འཛིན་པ་དང། སྐོས་སྐྱ་དུས་གྱི་མཐའ་འདིར་འདི་
ལྟ་བུའི་རྣམ་དཀར་གཞི་ཆེ་པམ་འགྲོ་ཡོང་བ་དཀའ་བ་བཅས་སྐབས་མད་མོད་ཀྱང།
ད་པམ་དགོ་སྐོར་འདི་རྣམས་འདུལ་གྲིམས་གཙུག་ཞིང་རྒྱུད་སྐྱེད་ཉམས་ལེན་ལ་
མཁས་པ་བཅས། འདི་རྣམས་འཕྲོར་བྱེད་དུ་སོང་ན་བསྟན་པའི་ལར་རྒྱལ་བ་གཞོད་པ་

དང་། སངས་བར་འགྱུར་བས་བསྟན་པའི་ཞབས་འདེགས་ལ་དགོངས་པ་ཞིག་གི་
ཅེས་གྲང་ཞབས་ཏོག་བསྐྱབ་ཚོག་པ་ནན་གྱིས་ལྷ་བ་མཛད་པར། འོན་ཏེ་ཞབས་
ནས་བསྟན་པ་ལ་དགོངས་པའི་མཛད་པ་རྒྱལ་ས་མོ་ཆེ་མཛད་པ་ལ། ཁོ་མོས་གོགས་
མི་ལྷ་ཞེས་། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ལྷས་ཚོག་པ་ལྷ་ཞེས་བཀའི་གནང་བ་སྦྱལ་བ་ན།
ལྷ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཉེས་བཞེན་དུ། ད་ནི་ལོ་བོ་བཀའ་གདམས་པའི་གསུང་
ལས། དད་ཟས་ཁ་ཅིག་མཁར་དུ་བཅེག། ཅེས་པའི་བཞེད་དོན་ལེགས་པར་འགྱུབ་པོ་
ཞེས་སྟགས་མཉེས་མཛད།

(༡༥ ཉ་༡༣༧ ཟ་༡༡) ལྷ་བ་ལྷེ་ཆེན་པོ་ཆེ་མཚོག་གྲིང་གང་དུ་ཕྱག་འདེབས་
བར་སྟགས་བསྐྱེད་པའི་གནས་ནི།

(༡༥ ཉ་༡༣༧ ལ་༢) ལྷོན་ལྷོན་དམ་པ་མང་པོས་ཞབས་གྱིས་བཅགས་ཤིང་
ལྷོན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་གནས་གྱི་བ་བམ་སྲིབས་ཞེས་པའི་མིང་གི་མཚན་ཉིད་དང་
ལྷོན་པའི་གཞི་ལེགས་པ་དེར། ལྷ་སྐབས་མགོན་གང་གི་ལྷ་གས་བཀོད་ལྟར། ས་བཏག་
པ། བསྐྱར་བ། ལྷོན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་སོགས་ས་ཚོག་གི་རིམ་བ་དང་། ལྷོ་
འཕྲེའི་ཐིག་ཆེ་ཆུང་གི་ཆོད་གཞལ་བ་སོགས་ལྷོན་དུ་འགྲོ་བས། ལྷ་དང་པོའི་ཆོས་ལྷ་
གཟའ་ཆོས་སུན་སྦྱུང་ཚོགས་པའི་འགྱུབ་སྐྱོར་དང་བསྟན། གཙུག་ལག་ཁང་
བཞེངས་པའི་དབྱུ་ཚུགས། ལྷོ་ལྷོ་དོ་དམ་དུ་མགོན་ལྷ་རི་ཆོས་མཛད། ལས་བྱ་བ་
ཕྱག་ནང་ཆེ་འཕེལ་བསྐྱོ་གཞལ་ཤིང་ཆ། ཆོན། གསེར་ཤོག་སྐྱོ་ཐོག་ལྷོ་ཆང་། ར་
སྟག་ཐམས་ཅད་གཞུང་ནས་འགན་བཞེས་དང་། འཇམ་གས་སྐང་གོས་གསུམ་གྱི་ལྷོན་
མོ་དང་། གནང་ཆ་སོགས་ལྷོ་སྐྱེད་གཉིས་ཀ་ནས་གཟབ་རྒྱས་སྦྱེས། བཟོ་རིགས་

བདུན་ཅུ་སྟོར་དང་། ལུལ་མི་དུག་བརྒྱ་བཀའ་བཙན་རྒྱ་བ་ལཱའི་ཁོངས་སུ། གཙུག་ལག་ཁང་ཀ་བ་སྐྱེས་ཅུ་སོ་གཉིས་སྟེང་དུ་གཟིམ་རྒྱུང་སྟོར། ལུང་ཁང་ཀ་བ་བཞི། སྐྱེས་ལུ་དུག་ཅུ་ལེ་བརྒྱད་རྣམས་སྲ་ལིང་བརྟན་ལ། བཞོད་བ་ལེགས་བ་བཅས་ལྔ་རྒྱུ་དབང་གང་གི་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་། འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་དཀའ་ཚེགས་མེད་པར་ལྷུན་གྱིས་ཐུབ་པོ། །

(༡༤༧ བ་༦།༣༧༩ བ་༡) དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་དམ་ཀྱི་རྟེན་དུ་རྗེ་ཚོང་ཁ་བ་ཚེན་པོའི་སྐུ་བརྟན་གསེར་ཟངས་ལས་བསྐྱབས་བ་མི་ཚད་ཅམ་བ་གཅིག་ལུང་རྒྱལ་མེམས་དཔའི་རྟོགས་བ་བརྗོད་བ་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་གི་བྱིས་ཐང་མཛོད་གོས་ཀྱི་འཇའ་དང་གོང་གཤམ། སྤྲོན་ཅེའི་ཞལ་ཞེབས་ཡོད་བ་དོ་སྐྱེས་ཅུ་སོ་གསུམ་བསྐྱེས་ཀྱིས་མཚོན་རྟེན་དང་། མཚོད་ཆས། གདན་ཆ་སོགས་མཁོ་རྒྱའི་ཡོ་བྱད་ཆ་ཚང་དང་། (༡༤༨ བ་༣།༣༧༧ བ་༢) སྤེ་འདྲིའི་སྟོང་བ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་དང་ཀུན་སྟོད་ཀྱི་རིམ་བ་རྣམ་བར་དག་བ་རྣམས་མི་ཉམས་ཤིང་འཕེལ་བའི་སྤྲད་དུ། འཚོ་བ་ནར་མར་འགྲོངས་ཕྱིར་དང་། དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་སྐྱས་བཅས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཁུན་བཅེ་རུས་གསུམ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་བའི་བདག་ཉིད་དཔལ་ལྷན་གྲུ་མ་དམ་བ་དམིགས་བ་མེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཚེན་པོ་དང་ལྷན་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་སྤིད་གསུམ་འགྲོ་བ་ཀུན་ཀྱི་མཚོད་སྟོང་ཚེན་པོ་འདྲི་ཉིད་ཀྱིས་གཙོས། སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་རྣམས་ལ་མཚོད་པའི་རྒྱན་ནམ་ཡང་མི་ཉམས་པའི་ཚེད་དང་། སྤྲར་ཡང་རྗེ་གྲུ་མ་མཚོག་གི་མ་འོངས་མཛོད་པའི་དགའ་སྟོན་ལ་ཡོངས་སྟོད་པར་འགྱུར་བ་བཅས་ཀྱི་ཚེད་དུ་དམིགས་ཀྱི་བ་ཞང་ལྷ་གཞིས་ཀ་དང་། ལུ་ཤར་སྤང་ལུང་གཞིས་

ཀ་གཉིས་མཚོད་གཞིས་ལྷ་འབངས་སུ་སྦྱོར་འདུགས་མཛད།

(༡༥༦ ཉ་༥།༣༠༠ ཟ་༥) ལྷ་བ་དགུ་པའི་ནང་དུ་དཔལ་ལྷན་འབྲས་དཀར་སྤངས་པའི་ཚོས་སྡེ་ཆེན་པོ་དང། སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་མ་ལས་སྟེ། སྤྲུལ་སྤྱུ། དཔོན་ཚོས་མཛད། སྤྲུལ་འབངས་བཅས་ཚང་མ་ནས་སྤྲུལ་འབྲེན་གྱི་གསོལ་བ་རིམ་གྱིས་བཏབ་པར་བརྟེན། དགྲེས་བཞིན་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས། (བསྐྱུས་)འདུས་ཚོགས་སུ་བསྟེན་བཀུར་ཚོས་སྦྱིན་གྲུ་ལོ་མ་བ་སྦྱལ།

(༡༥༥ བ་༣།༣༠༠ འ་༥) ཁྲི་ཆེན་ལོ་མིན་ཉན་གང་གི་འཕྲིན་ལས་པར་ཡལོང་མ་ཆེན་པོས་བཀས་མངགས་བ་ལྟར་ལྷ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚོས་དགུ་ལ་ཕེབས་པར། ཐོག་མར་གཟིམ་རྒྱུ་ཉི་འོད་འཁྲིལ་བར་མཇལ་སྤྲུལ་སྦྱལ་ཉེ་གོང་མ་ཆེན་པོའི་འཚམས་ལྷ་གནང། འདི་སྐབས་བཅད་རྒྱར་སོང་གཤེས་དཔོན་གཡོག་རགས་བསྐྱུས་གྱིས་དངོས་འབྲུལ་བཏེག་ཅིང། མཚོད་ཡོན་རྣམ་གཉིས་སྤྲུལ་ཤིན་ཏུ་དགྲེས་བཞིན་པའི་ངང་ནས་རྒྱན་རིང་བར་ལྷན་རྒྱས་ཉེ་གསུང་མོལ་ཞིབ་རྒྱས་མཛད།

(༡༥༦ ཉ་༥།༣༠༡ ཟ་༧) ལྷགས་མོ་ཕག་ལོའི་འཇུ་མ་ཞལ་གསར་ཚེས་ལ་སྲིད་གསུམ་བདག་མོའི་གཟབ་གསོལ་དང། ལོ་གསར་ཉིན་དང་གཉིས་སྤར་སོལ་ལྟར་བཀའ་རྒྱུངས། ཚེས་བདུན་ལ་ཡལོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཡུལ་བའི་དབང་པོ་ཚོ་འབྲུལ་སྦོན་ལམ་ཆེན་མོའི་མགོན་དུ་ཆེབས་བསྐྱུར་བཀའ་རྒྱུ་ཆེ་བར་ཞོལ་རྩོད་རིང་ནང་མར་ཁྲི་ཆེན་ནས་ཆེབས་བསྐྱུར་མཇལ་དང་སྤྲུལ་ཉེ་སྤྲུལ་རྒྱས་ཆེབས་བསྐྱུར། ཨེ་མི་དུ་ཕེབས་སྦོན་ཐོག་ས་སྦྱོང་ཁྲི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང། བཀའ་མདའ་

སོགས་ཆེ་མ་ཚང་མར་མངའ་ཕྱག་སྐྱེལ།

ཆོས་བརྒྱན་ལ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སྐྱབ་པའི་དབང་པོས་སྐྱ་སྟེགས་ཆོ་
 འབྲུལ་གྱིས་ཚར་བཅད་པའི་དུས་ཆེན་ཁྲུང་པར་ཅན་དང་བསྐྱེད། བྱི་ཆེན་ལོ་མིན་ཉན་
 ཉན་ཁྲུམས་དུར་རྒྱུན་འགྲེམས་སྐྱ་སྐྱོར་འཇགས་གནང་བའི་བཟང་གོས་འབའ་ཞིག་
 ལས་སྐྱབ་པའི་རྒྱལ་མཚན་བཟང་ལེགས་དགུ་བཅེགས། བྱེ་ཕུར། ཀ་འཕན་རྣམས་
 ལེགས་པར་བཟུམས་ཐོག་ཡང་དག་ཚོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་འོད་ཟེར་ཀུན་འཕགས་
 དཔལ་བཅེགས་གི་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་སྐྱས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྒྱལ་འཛིན་པ་འཛིག་
 ཉེན་དབང་སྐྱེག་མི་ཡི་ཚོལ་གི་དུར་སྐྱིག་གར་གི་རྣམ་པར་རོལ་བ་བདག་ཅག་ཁ་བ་
 རི་བ་རྣམས་གི་མགོན་སྐྱབས་དང་དཔུང་གཉེན་གཅིག་ཏུ་སྐྱུར་བ་པ་རྒྱལ་དབང་
 ཐམས་ཅད་མཁུན་གཟེགས་ཆེན་པོ། (༡༤༥ བ་༡༡ ༣༠༣ ཐ་༣) འཕགས་པའི་ཚོགས་གི་
 ཞིང་མགོན་དུ་སྐྱབ་བྲངས། པ་སྐྱབས་མགོན་པ་རྒྱལ་དབང་མཚོག་ནས་ལུས་ཅན་སྐྱི་
 དང་། ཁྲུང་པར་བདག་ཅག་ཁ་བ་རི་པའི་འགོ་བ་རྣམས་འདྲེན་པའི་སྐྱོད་དུ་སྐྱགས་
 བསྐྱེད་དང་། གསང་བ་གསུམ་གི་མཛད་པ་ནི། དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་
 ཡུང་སྐྱེག་པའི་རྒྱལ་དང་། ད་ཆ་(༡༤༤ ཉ་༣༡ ༣༠༣ ཐ་༤)སྐྱེའི་ན་ཚོད་ནི་ཡར་བཞེངས།
 མདོ་སྐྱགས་གི་གསན་བཞེས་ལ་སོགས་པ་ལེགས་པར་བེན་བ་ཡིན་པས། ད་ནི་མདོ་
 སྐྱགས་གི་བབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་གི་འཁོར་ལོ་རྒྱུན་ཚད་མེད་པ་བསྐྱོར་བ་
 སོགས་བསྐྱེད་སྐྱོད་གི་མཛད་སྐོ་མཐའ་དག་ཁྱེད་ཉིད་ནས་སྐྱགས་འགན་བཞེས་ཏེ་
 ཞིང་འདྲིའི་འགོ་བ་རྣམས་གནས་སྐྱབས་དང་། མཐར་སྐྱེག་ཀུན་ཏུ་ཕན་པ་དང་བདེ་
 བར་འབྱུང་བ་ཞིག་མཛད་དགོས། དེ་ལྟར་བྱུང་ན་པོད་བན་ཀན་གི་ནའང་སྐོ་བདེ་

ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་གདུང་བའི་དབྱངས་ཀྱི་ཕུར་ཚུགས་གསོལ་འདེབས་མཛད།

(༡༥༥ ཉ་༥།༣༠༣ འ་༧) ཆེས་བཙོ་ལྷ་ཉིན་གསོ་སྦྱོང་དང་གསུང་ཆོས་ར་བར་སྦྱེས་རབས་ཀྱི་འབྲེང་བ་སྟེལ། ལྷ་ལྷན་སྟེང་ཤོད་ཀྱི་རྟེན་རྣམས་ལ་མཚོད་འབྲལ་གཟབ་རྒྱས་དང་། དཔལ་ལྷར་གཟབ་གསོལ་ཀྱི་ཐོག་ལས་བཞིའི་འཕྲིན་ལས་བཙོལ། ཆེས་ཉི་ཤུ་བཞི་ལ་སོ་བྱང་ཆེན་པོར་ཆེབས་བསྐྱུར། མཇམ་དམངས་སོགས་སྲུང་རྒྱན་ལྷར་བསྐྱུངས། སྐྱ་བཙད་རྒྱར་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ངར་ལ་བཞུགས། ཆེས་ཉི་ཤུ་བདུན་ལ་གྲལ་ཅེ་འཕྲོར་བར། སྐྱ་མཚོད་རྗེ་བྱང་གཉིས་གོང་མའི་གསེར་ཞལ་མཇམ་བར་མ་བཟང་མཁན་པོའི་གོ་ས་སོགས་གནང་བའི་གཏམ་སྟན་ཕྱུལ་བར་ཨོ་བན་གཉིས་ལ་མཇམ་ཕྱག་ཐོག་གསོལ་རས་ཀྱང་སྦྱལ། ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་བྱང་ནས་གདུགས་དཀར་ལྷ་བཅུ་བདུན་མའི་དབང་བྱད་འགོལ་དང་། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ཕུང་བཙས་ཞུ་བ་གནང་། ཆེས་ཉི་ཤུ་དགུ་ལ་སྦྱགས་སྦྱོར་བའི་རྣམ་པ་དང་བཙས་སྟན་ཆོག་གཏོང་དགོས་པེབས། ལྷ་བ་གསུམ་པའི་ཆེས་གཅིག་ལ་བཙད་རྒྱ་གོལ་ཉེ་སྲི་ཆེན་ལོ་མིན་ཉན་ལ་མཇམ་ཁ་སྦྱལ་ཉེ་པན་ཚུན་གསུང་མོལ་ཞིབ་པར་མཛད།

(༡༥༥ བ་༤།༣༠༤ ཐ་༥) རོ་ལགས་རྗེ་བྱང་དེ་ཉིད་དབང་ཕྱོགས་སུ་ཞིང་བརྗེས་པའི་གནས་ཚུལ་འཕྲོར།

༡༠༥ ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་དང་འདུས་པ་མང་པོས་གསོལ་འདེབས་ནན་ཞུས་བཞིན་སྦྱགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་དབང་སྡེ་ཕྱིས་རྗེས་འཛིན་དང་། ཡོངས་འཛིན་སྲི་ཆེན་མཚོག་དགོངས་པ་རྗོགས། མཐའ་མཚམས་སུ་གོ་རྒྱའི་བེད་འབྲལ་ཆེ་

བས་མཁུ་ཆེན་མཆོག་སྐྱེལ་དབྱུང་ལེབས་ཀྱིས་ལྷན་རྒྱས་དང་། ལོར་བོད་ཟིང་
འབྲུག་ལ་སྐྱུན་དམིགས་དང་མཁུ་དབང་མཆོག་ལྷུལ་གཞན་དུ་མི་ལེབས་པ་
ཐག་གཅོད། མན་དུ་གཞུང་ནས་ལོར་བོད་འབྲུག་སྲོང་ལ་ཐེ་བྱས།

(1989 ཉ་ཉ་ 304 ལ་ལ) ཁྱི་ཆེན་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་དང་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་རིན་
པོ་ཆེ་ནས་ཀྱང་། མཁུ་བས་མགོན་མཆོག་ཉིད་ཁ་བ་ཅན་པའི་ལྷ་སྐྱེལ་རྗེ་བཙུན་སྐྱུན་
རས་གཟིགས་ཉིད་གསུམ་ལྷན་དོ་རྗེ་འཛིན་པའི་སྐྱུར་བཞེངས་པས་ན་བདག་ཅག་ཁ་
བ་རི་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཐེག་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱོར་དགོས་
ལོང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཁ་བ་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ལྷན་ཐག་ཉེ་ཞིང་།
འིན་རྒྱལ་སྐྱེལ་གྱི་ཆོན་ཁ་ཆེ་བ་ནི་རྗེ་བཙུན་སྐྱུན་རས་གཟིགས་ཉིད་ཡིན་པས་ལྷག་པའི་
ལྷ་འདིའི་དབང་དང་མན་དག་རྣམས་སྐྱེལ་ལྷན་ཡོངས་ལ་རྗེན་པར་གནང་དགོས་
ཞེས་གསོལ་བ་ནན་ཆེར་འདེབས་པར་མཛད།

(1989 བ་ལ། 304 ལ་ལ) ལྷ་ཡང་ནང་སོ་ངོ་གཡོག་གིས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཙུ་
གཅིག་ཞལ་གྱི་དབང་ཆེན་ཞིག་ཐུགས་རྗེས་གཟིགས་དགོས་ཚུལ་གྱི་གསོལ་བ་
ནན་ཆེར་བཏབ་པར་བརྟེན་ཆོམས་ཆེན་གསར་པར་དཀྱིལ་འཁོར་དང་མཆོད་གཏོར་
གྱི་སྐྱ་གོན་སྲོན་དུ་འགྲོ་བས། ཆོས་གཉིས་ཀྱི་ཉིན་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་ཆོག་(1989 བ་
ལ། 306 ཐ་ལ) གནད་སྤྱིན་དམ་པའི་ཕྱག་ལེན་བཞིན་མཛད། དེ་ནས་གསོལ་ཆོགས་
རྒྱབ་དུ་ཆོས་འཁོར་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུན་བདག་གོང་གསལ་དང་། གཞན་ཡང་འོན་རྒྱལ་
སྐྱེལ་རིན་པོ་ཆེ། དུ་སྐྱེད་ཁྱི་ཆེན། སེར་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་ཆོས་རྗེ་རྣམ་པ། ལྷུལ་

སྐྱེའམ་གྱི་དཔོན་ཚོས་མཛད། གུང་མི་དྲག་རྣམ་རྒྱལ་གྲུ་ཚང་དང་། རྒྱུད་སྤང་ཚོགས་ཡོངས། རྣང་འཁོར་ཞབས་གསུམ་སོག་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་མཚོན་རྒྱ་ཉོར་ཤོད་གསུམ་གྱི་སེར་སྐྱ་སུམ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་དབུས་སུ་དབང་དངོས་གཞི་མཐའ་རྟེན་དང་བཅས་པ་གསུང་བཤད་གུང་འགྲིག་ཅིང་ཚད་ལྡན་གི་སྟོན་གྱིས་དཔེ་བར་(བསྐྱེས་)ལེགས་པར་སྦྱེ།

(༡༩༠ ཉ་༥།༣༠༦ འ་༧) དབང་དངོས་གཞི་རྒྱ་ཙམ་བརྒྱ་གྱི་དབང་ཇི་རང་ཉིད་གྱིས་ཕྱག་བརྟན་དུ་ཚོགས་པ་ཚང་མར་རེ་རེ་བཞིན་དུ་བསྐྱེས་པར་སྐྱེས་པའི་ཆ་སྐོ་ཙམ་མ་བཞེས་པར་མ་ཟད། དུས་སྤང་དུ་ལ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྤྱར་བར་གྲུབ་པས་འདི་ལྟ་བུའི་མཛད་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྗེ་འཕྲུལ་ལོ་ཞེས་ཤེས་ལྡན་ཚང་མ་མཁྱེན་གཅིག་ཏུ་སྟེང་།

(༡༩༡ བ་༣།༣༠༥ འ་༥) དུས་འདིར་ཁྱི་ཚེན་ནོ་མིན་ཉན་སྐྱེ་ལྟེན་ནས་བཞུགས་པ་དམ་པ་འདི་ཉིད་སྤྱིར་ལྟ་སྐྱབས་མགོན་མཚོག་གི་འཕྲིན་ལས་ཞབས་འདེགས་ལ་ལྷགས་བསམ་དགེ་ཞིང་། ལྷག་པར་གསལ་བཞེས་གྱི་ཞབས་བསྐྱེས་སོགས་ཚོས་ལྷགས་གཉིས་ཐད་ནས་བཀའ་བྲིན་ཆེ་བར་དགོངས། ལྷན་འདྲི་ལྷ་བར་ལྟ་སྐྱབས་མགོན་ཚེན་པོ་སྐྱེ་དངོས་ལེབས་བཞེད་ཆེ་བས། ཚོས་བརྒྱ་དགུ་ཉིན་མཁའ་པོ་སྟོ་བཟང་དགེ་འདུན་དང་། གསོལ་གཟིམ་སོགས་ཞབས་གྱི་ཉུང་བསྐྱེས་དང་བཅས་ཉེ་ལེབས་ནས། རོ་མིན་ཉན་ཚེན་པོར་དདུལ་གྱི་མཁྲུལ་འདོགས་བཅས། ཁ་བཏགས་ནང་མཛོད། ཚེ་དཔག་མེད་གྱི་སྐྱེ་བརྟན་གྱིས་མཚོན་སྐྱེ་གསུང་ལྷགས་རྟེན། གསེར་སྤང་ལྷ། དདུལ་རྟ་རྟིག་གསུམ། བཟང་གོས་ཡུག་ཚེན་གསུམ་བཅས་འདུལ་བ་

གནང་སྟེ་ཞབས་བད་བརྟན་གསོལ་གྱི་བདེན་ཚིག་མང་དུ་གསོལ།

(༡༩༣ ཉ་ལ་༣༠༧ ལ་༥) ད་དུང་སྐྱབས་གཞུགས་གྱི་འཕྲོད་བརྟེན་དང་། ཞབས་བརྟན་
བསྐྱབས་བྱ་གང་ཅིར་འབྲུས་ཤོར་མེད་པ་བསྐྱབས་དགོས་ཚུལ་ཁྲི་རིན་སོ་ཆེ་དང་།
ཕྱག་མཚོད་གཉིས་ལ་འད་ཅན་ཉན་གྱིས་བཀའ་སློབ་བཅས་སྦྲུལ། གཟིམ་ཚུང་སྐྱག་
ཏུ་མེབས་འབྲུལ་ཁྲི་ཆེན་འདི་བཞིན་དེད་ལ་སྐྱགས་དང་ཆེན་ཞིང་གཞུང་སའི་ལར་རྒྱ་
གང་ཅིར་ཁུར་བསམ་ཆེ་བས་རེ་ཞིག་བཞུགས་ན་སྦྲུལ་ཡང་། ཁོ་བོའི་མི་ལྟས་དན་པ་
ཅམ་མ་བཟད། སྐྱབས་གཞུགས་གྱི་བབ་ཀྱང་དན་ཅམ་འདུག་ཅེས་སྐྱགས་གཤེད་ཆད་མེད་
བ་མཛད། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཕྱག་མཚོད་བྲམས་བ་སྟོབས་ལྡན་མཚམས་ལྷུང་འོངས་ཉེ།
ལྟུངས་མགོན་ཆེན་པོའི་སྐྱགས་རྗེར་བརྟེན་ཁྲི་ཆེན་གྱི་སྐྱབས་གཞུགས་གྱི་བབ་ད་ནང་
ཐོར་ཡངས་ཤིང་སྐྱགས་རིག་དུངས་བ་དང་། མདངས་ལུབ་མནལ་ཡང་དེ་སྟོན་ལས་
བྲག་བ་བྱང་སོང་བས། ད་དུང་སྐྱབས་འཇུག་གནང་དགོས་ཚུལ་སོགས་ཞིབ་རྒྱས་
ལྷུས། ཚོས་ཉི་ཤུ་བདུན་གྱི་གསོལ་ཚིགས་མཚམས་སུ་ད་ཆ་སྐྱབས་ལམས་ཤིན་ཏུ་ཉོབ་
སའི་བབ་ཅི་སྐྱག་ཡོད་ཚུལ་སྟོན་ལྷུང་བར་དེ་འབྲུལ་མགུལ་གའི་ནང་གི་འཕེལ་
གདུང་ཞིག་འབྲུལ་བར་རྫོང་བདའ་མཛད་ཅིང་། གསོལ་ཚིགས་ཟུབ་འབྲུལ་རྗེ་རང་
ཉིད་ཀྱང་ཞལ་མཛལ་བར་ཐེབས་ཤིག་གི་སྦྲ་གོན་མཛད་པར། མགོན་ཕྱན་ཚོགས་
བརྒྱུད་སྐྱབས་ལམས་འཚོ་མ་སོང་བས། ད་ཆ་གཟིམ་ཚུང་རང་ནས་རྒྱང་འཕྲོད་ཚུལ་དུ་
སྐྱགས་དམ་གསལ་འདེབས་ཡོད་པ་མཁྲེན་ཞེས་གསལ་འདེབས་ལྷུ་རྟེན་(༡༩༣ བ་
༣༡༣༠ ར་༡༠) སུལ་བར་དངོས་སུ་ཞལ་མ་མཛལ་བར་རྗེ་ཉིད་སྐྱགས་པམ་ཆད་མེད་
མཛད་ཅིང་། འོན་ཀྱང་སྐྱགས་དམ་གསལ་འདེབས་ལ་སྐྱབས་གདུང་གི་མདུན་རང་དུ་

ངོས་འགྲོ་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་ཕེབས་ཏེ་དགའ་ལྡན་ཡིད་དགའ་ཚོས་འཇིག་ནས་རྒྱལ་
ཚབ་བྱམས་པ་མགོན་པོ་སྐུ་འཁོར་དང་བཅས་པ་སྐུན་བྲངས་ཏེ་ཡན་ལག་བདུན་པའི་
སྣོ་ནས་དངོས་བཤམས་ཡིད་སྐྱལ་གྱི་མཚོད་སྤྲིན་སྣ་ཚོགས་པས་མཚོད་ཅིང་།
བྱམས་པ་མགོན་པོའི་སྐུགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐུགས་རྗེ་གཉིས་དབྱེར་
མེད་དུ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་ཏེ། དགའ་ལྡན་གྱི་ཞིང་དུ་སོགས་པ་མེད་པར་གཤེགས་པའི་
སྐུན་དམིགས་སྣོ་གང་ཟབ་བཀའ་དྲིན་ཚེ་ཞིང་། ལྷག་མཛོད་གཉིས་ཀྱིས་མཚོན་
ཞབས་འབྲིང་བ་ཚང་མར་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པའི་ངང་ཚུལ་ལས་བརྩམས་པའི་
དབྱགས་དབྱུང་གི་བཀའ་བཟང་པོ་ཕེབས།

(༡༩༩ ཉ་ཀ། ༣༡༡ བ་༡) ཚོས་ཉེར་བརྒྱད་ཀྱི་ཉིན་ཅེས་ཐང་ལྡ་མཚོད་ཀྱི་རྟེན་
གཙོ་སྐབ་པ་གསེར་སྤིང་མར་བསྟོད་པ་དང་། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་བརྟན་བཞུགས་བཅས་
བཀའ་ཚོམ་དགོས་ཚུལ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་དེ་འབྲུལ་དུ་སྐྱལ། དུས་འདྲིར་
མཚན་ཞབས་སྐུ་བཅར་སླ་མ་རྣམས་ཀྱིས་གཙོས་དོན་གཉེར་ཅན་མང་པོས་བྱུབ་
མཚོག་དཔལ་ལོ་སྐུགས་ཀྱི་སྐུགས་རྗེ་ཚེན་པོ་བཅུ་གཅིག་ཞེས་ཀྱི་བཀའ་དབང་ཟབ་
མོ་རྗེགས་པར་གནང་དགོས་ཚུལ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་ཚོས་བཅུ་གཅིག་ཉིན་
ཚོམས་ཚེན་རྟིང་པར་སྐུགས་ཕེབས་ཏེ་མཚན་ཞབས་སླ་མ་རྣམས་དང་བཅས་ས་
ཚོག་གི་དེམ་པ་རྣམས་མཛད་ཅིང་། ཚོས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་ཚང་གསུང་ཚོག་གི་
དེམ་པ་རྣམས་ལེགས་པར་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་བོད་བཞུགས་ཨམ་བན་གཉིས་དང་།
ཞབས་པད་བཞི། ལྷང་རྩ་སག་སེར་འབྲས་དགའ་གསུམ་དང་། རྒྱུད་གྲ་སྟོད་སྦྲང་
བཅས་ཀྱི་མཁན་པོ་དང་། ལྷ་མ་གྲ་དམངས། བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་འདུས་པ་མི་

གངས་སུམ་སྟོང་ལྷག་ཙམ་དང་། ལང་འཁོར་ཞབས་གས་དང་བཅས་པར་དབང་གི་སྟ་
གོན་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་གསུང་བཤད་རྒྱས་ལ་གསུང་དབངས་མཐོ་བ་སྟེ།

(༡༩༩ བ་༣༡༡༡ འ་༥) ཚེས་བཅུ་གསུམ་གྱི་སྟ་ཆར་དབང་གི་གསུང་ཚོག་
རྣམས་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས། དབང་དངོས་གཞི་རྩ་ཚུ་ཚོད་པན་མཐའ་རྟེན་དང་བཅས་པ་
ལྷག་ལེན་མ་འབྲུལ་ཞིང་། གསུང་བཤད་དེ་ལྱིས་ཕྱིན་པས་མཚོག་དམན་བར་པ་ཀུན་
གྱི་ཡིད་ལ་འཐད་ཅིང་། སེམས་རྒྱུད་ཚོས་གྱི་ལམ་དུ་བསྐྱར་བུས་པའི་ཕྱིན་རྒྱབས་
གྱིས་ཐེ་མ་སྟོང་ཞིང་བག་ཚགས་འདོག་པའི་དབང་གིས་རྒྱུད་ལེགས་པར་སྦྱིན་པར་
མཛད་དེ། ཚོས་གསལ་བ་ཚང་མས་གྲུས་འདུད་སྒྲུབ་མེད་པས་མཚོད།

(༡༩༩ ཉ་༡༡༡༣ བ་༡༠) དེ་ནས་གཞིམ་རྒྱུད་དུ་ལེབས་ཐོག་བཀའ་ལས་ཁ་སང་
དེ་རིང་དབང་བསྐྱར་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་ལྷ་འགྲིག་ཅིང་ལེགས་ལམ་ཆེ་བ་བྱུང་། དབང་
རྩམ་གྱི་སྐབས་ཐམས་ཅད་གྱིས་ལག་པ་ཁོ་བོ་ལ་རྒྱུད་གི་འདུག་པས་སྦྱིར་མཁའ་
ཁྲབ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་། སྟོས་ཚོས་ལྷ་འདི་ཉིད་དུ་འདུས་པའི་འགྲོ་བ་
འདི་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱབ་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དང་། བདེ་བ་
ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་ན་ཅི་མ་རུང་སྦྱུང་དུ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྦྱིང་རྗེ་དང་
བྱམས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཀྱང་ངམ་ངམ་དུ་སྦྱེས་པ་ཞིག་བྱུང་གསུངས། དེའི་ཕྱི་བོ་རྗེ་
ཉིད་སྟོན་འཁོར་དང་བཅས་པ་སྦྱུང་གནས་གྱི་ཚོ་ག་ལྷགས་ཉམས་སུ་བསྐྱར་རྒྱུའི་
ལྷགས་དམ་རྟེན་དུ་འཕགས་པའི་སྐྱབ་བརྟན་ལོ་གེ་ལྷ་ར་དང་། ལྷག་དབང་དཔལ་མའི་
ལྷགས་དམ་རྟེན་ལྷགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལྷག་སྟོང་སྦྱུན་སྟོང་། སྟོལ་མ་སྦྱིང་དགའ་མ་
སོགས་སྦྱུན་འདེན་པར་མཛད་ཅིང་། འཕགས་པ་ལྷགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་

མེས་ཐང་ཞལ་སྤེ་སྤེ་སྤེ་ལྷའི་མཚོད་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་བཅས། ཚེས་བཅུ་བཞི་
ལག་རིས་མཚོང་ཅམ་ལ་ཐོག་མར་ཤེ་རང་ཉིད་ནས་ཐེག་ཚེན་གསོ་སྦྱོར་གི་སྦྱོམ་པ་
བཞེས་ཤིང་། དེ་ནས་གསུང་ཚོག་ཞབས་སྤེ་གསོལ་གཟིམ་མཚོད་གསུམ་སོགས་
ནང་མ་རྣམས་དང་། མཚན་ཞབས་དགེ་བཤེས་ཚང་མ། རྣམ་འཁོར་ལས་ཚན་པ་
འགའ་ཞིག་དང་། དགོ་སྦྱོར་ཁ་ཤས་བཅས་ལ་གཟིམ་རྒྱུ་ཉི་འོད་དུ་བཞུགས་ཁྲི་སྤེར་
གདན་གྱི་ཐོག་ནས་ཐེག་ཚེན་གསོ་སྦྱོར་གི་སྦྱོམ་པ་འཕོགས་ཚོག་བཀའ་དྲིན་
བསྐྱེད་སྤེ། ཐམས་ཅད་སྦྱང་བར་གནས་པར། ཚོག་གྲུབ་བྱིངས་ནས་བདག་ཅག་
རྣམས་སྤྱགས་མེ་ཚེན་པོ་ཉིད་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འདི་འབྲེལ་སྦྱབ་ཚོག་ཉམས་སུ་ལེན་
བྱང་ཡོད་པ་ནི་ཨེ་མ་བསོད་ནམས་དང་སྐལ་བར་ལྷན་ནོ། །ཞེས་དགའ་བའི་ཅ་ཅ་
སྦྱོག་ཅིང་། གསུང་ཚོག་ཀྱང་སྤྱག་ལེན་སུན་སུམ་ཚོགས་པས་སྤེ་རབས་གྱི་སྐལ་ལྷན་
རྣམས་ལ་འདོམས་པའི་སྤེར་དུ་ཚོ་གའི་སྦྱོར་དངོས་མེས་གསུམ་བརྒྱུད་ལྷན་ལྷ་མ་
དམ་པའི་སྤྱག་བཞེད་བཞེན་དུ་སྤྱགས་ཉམས་སུ་བསྟར་བར་མཛད། ལྷན་པར་སྤྱག་
འཚོལ་གྱི་སྐབས་སྤེ་ཤི་བྱིངས་ལས་བརྒྱ་འགྲུང་གིས་ཡང་བའི་རྒྱལ་བཞེས་པས་
དེར་འདུས་པ་ཚང་མའི་ཡིད་འདུན་པར་མཛད་དོ། །

(༡༧༩ བ་༤།༡༡༡ འ་༧) ཚེས་བཅུ་དྲུག་ཉིན་མཇུག་ཚོག་གྲུབ་པ་དང་། རྫོང་
རྒྱབ་སྤྱིའི་སོ་བྱང་ལ་ཞིག་བཟོ་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་(༡༧༥ ཉ་༡།༡༡༩ བ་༡) གནས་
གཟིགས་དང་འབྲེལ་བའི་རྟེན་བཞེན་པར་རབ་གནས་མེ་ཉོག་འཕྲོར་བ་དང་ཆབས་
ཅིག་རྟེན་སོ་སོར་སྤེན་ཤས་དང་སྤེ་ལྷའི་མཚོད་སྤེན་རྒྱ་མཚོས་མཛོན་པར་མཚོད་
པར་མཛད་ཅིང་། འདི་སྐབས་ཐན་པས་སྦྱོད་བརྒྱད་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་མནར་སྤེས་

ཡིན་ཀྱང་། གསུམ་མགོན་ཆེན་པོ་ལོ་བྱང་ནས་ཞབས་དཀྱིལ་བཙོ་ལྷའི་རྒྱ་བ་དཀྱིངས་
སུ་ཤར་བ་ནས་བརྒྱུད་ནས་མཁའ་ལས་སློན་གསར་ལང་ལོང་དུ་འཕྲིགས་ཤིང་། དེའི་
མཚན་ཐོག་ཐག་ཆར་ཟེམ་བུའི་རྒྱན་གྱིས་འཁྲོངས་པ་བབས་པས། ཤེས་ལྡན་ཆོང་
མ་གསུམ་མགོན་ཆེན་པོའི་བཀའ་དྲིན་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་ཞིག་ལུང་།

(༡༧༥ ཉ་༥།༡༡༤ འ་༤) རྒྱལ་པའི་ཆོས་བཞེས་བརྒྱུད་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་
ཆའི་རྒྱུད་ནས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་མཚུ་བ་ཁྲིད་གསལ།

(༡༧༦ ཉ་༥།༡༡༥ ཐ) རྒྱལ་པའི་ལོང་དམག་གི་ཟིང་ཆ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་། རྒྱང་
བར་གཡལ་ཨི་བན་དང་ཞབས་པད་ལྡན་རྒྱས་སྐྱེ་མཐུན་དུ་བཅར་ནས་ལོང་དམག་
རྣམས་བཀའ་ཤེས་ལྡན་པོར་འཁྲོར་ཉེ་ཡོད་འདུག་པ་ཚམ་མ་ཟད། རྒྱལ་པའི་ལང་
མི་ལྷགས་པའི་དེས་པ་མི་འདུག་པས། དེས་ན་ཡུ་ལའི་སྐྱེ་བ་གཅེས་པས་དེ་ཞིག་
དུ་སྐྱེང་ཚམ་དུ་ཆེབས་བསྐྱུར་ཡོད་པ་ཞིག་དང་། བཟུ་ཨི་བན་ནས་ཡབ་ཆེན་རིན་
པོ་ཆེ་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཏེ། ཆོས་ཉེར་ལྷ་ཚམ་ལ་འདིར་ཕེབས་ཆོད། ཆོས་ཉེ་ལུ་
རྒྱལ་ཚམ་ལ་ལྡན་རྒྱས་འདི་ནས་ཆེབས་ཐོག་ཏུ་ཕེབས་དགོས་ལུགས་ཞུས་པས་
བཀའ་ལན་ལ་ལོང་དན་གྱི་དམག་དབུས་ལ་ལྷགས་སྐབ་པ་ཡོང་མི་འགྲོ་བས། ཡབ་ཆ་
ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས་བསྐྱུན་ཞིབ་ཆ་གསུང་མོལ་མཛད་ཆོག་ཅེས་བཀའ་ཕེབས།

གསུམ་མགོན་ཆེན་པོ་ནས་(༡༧༧ ཉ་༥།༡༡༦ འ་༡) མ་གཅིག་དཔལ་ལྷན་
གཙོས་པའི་ཆོས་སྲུང་རྣམས་ལ་བདེན་པ་བདད། དམོད་པོར་སློན་དུ་འགྲོ་བས་
འཕྲིན་ལས་དག་ཏུ་བསྐྱེལ་བར་མཛད་འདུག་པར། སྐྱེ་འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ཡུལ་
དུ་མ་གཅིག་དཔལ་ལྷའི་དབུ་དབྱེལ་ནས་རྩལ་རྩལ་བུའི་ཟེམ་བུ་སྐྱེ་ཞིང་ཞིམ་ཞིམ་འཛུགས་

ཅིང་ཡུལ་བ་མགོན་ཆེན་པོ་ཉིད་ནི་དག་པོའི་གཟིགས་སྤངས་ཀྱིས་སྤྱན་མི་འཇུག་
བར་མཉམ་གཞག་སྤྱན་ཅིག་ཏུ་བཞུགས་སོ། །དེ་ལས་བཞེངས་མ་ཐག་ཞལ་འཇུག་
བ་དང་བཅས་ཉེ་དཀི་གོ་རྒྱ་དབུས་ལ་འབྱོར་སྤུབ་པ་མི་འདུག། བཟ་ཤིས་སྤྱན་པོ་ལ་
འདི་འབྲུང་ལོང་བསམ་པ་མ་གྱུར་རུང་། ལྷ་སོར་རྒྱལ་བ་དབེན་ས་བ་ཆེན་པོ་ནས་
རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱེངས་ཀྱི་གསང་ལུང་ཡི་གེར་འགོད་བར་མཛད་པ་ལས། བཟ་
ཤིས་སྤྱན་པོར་མཐའ་དམག་གི་འཛིགས་པས་ཉམས་རྒྱུད་ཆེན་པོ་འབྱུང་ཞེས་ལུང་
བསྟན་འདུག་པ། དེ་ནི་ལུང་དེ་ཉིད་ཀྱི་དུས་བབ་དངོས་སུ་མཐོང་བ་ཡིན་འདུག་པས་
༡༧༥ བ་༣། ༣༡༥ བ་༣༥ དེ་དག་སྤྱིར་བཏོན་སྤྱིར། ད་དུང་རིམ་གྱོ་ནན་བསྐྱེད་དགོས་པ་
འདུག་ཅེས་ཡུལ་བ་མགོན་ཆེན་པོ་རང་ནས་ལྷ་སོའི་བསྐྱེད་འཕྲོད་རྒྱུན་འབྱོར་ས་
དང་། ཆོ་མཚོག་བསམ་གཏན་སྤིང་དུའང་དགོས་ཆ་སྟེ། ལྷ་སོའི་བསྐྱེད་བསྐྱུལ་
བསྐྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་བསྐྱེད་ཡང་སྟེ། དུས་དེར་དག་པའི་གཟིགས་སྤངས་ལྷང་
མཚར་བ་ཞིག་གྱུར་བ་སྤངས་ཡང་། སྤྱན་མོང་དུ་བསྐྱགས་པར་གྱུར་འོས་པ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །ཆེས་ཉི་ཤུ་དུག་ཉིན་ཡལ་ཆ་ཆེན་མཚོག་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེ་པོ་བྱང་དུ་ཆིབས་བསྐྱུར།

(བསྐྱུལ་)གསེར་ཞལ་སྤྱན་རྒྱས།(༡༧༥ བ་༦། ༣༡༥ འ་༥) དེ་ནས་ཨི་བན་སྤྱན་
རྒྱས་དང་ཞབས་པད་རྣམས་སྤྱི་བཅར་གྱིས། ལོར་དམག་རྣམས་བཟ་ཤིས་སྤྱན་པོ་
ནས་སྤང་རོང་སྤྱེད་ཤས་ཀྱི་ཆེས་ཉི་ཤུ་གསུམ་ལ་ཐོན་འདུག་པ་ད་ཆ་རྩ་སྤྱེད་ཡང་
ཐག་ཉེ་བས་བཞུགས་མི་སྤུབ་ཅིང་། ཆབ་མདོ་བར་ཆིབས་བསྐྱུར་གནང་དགོས་
འདུག་ཅེས་ཞུས་པར།(༡༧༥ ཉ་༣། ༣༡༧ བ་༣) རྗེ་ཉིད་ནི་འབྱུང་འབྱུང་གསལ་ལེར་
གཟིགས་པས་དེ་དག་ལ་སྤུགས་སྤང་མི་མཛད་ཅིང་།(༡༧༥ ཉ་༤། ༣༡༧ བ་༤) རྒྱན་

དམག་ཕྱོགས་འདིར་ལྷགས་སྐབ་པ་མི་ཡོང་བས་ད་དུང་དེད་ནས་བཏག་པ་བྱེད་
 ཅིང་། བྱེད་(ཨི་བན་)གཉིས་ནས་ཀྱང་དགོངས་པ་མཐོ་སློན་མ་མཛད་ན་འདི་སྐོར་
 སྐར་ཡོང་མ་ཆེན་པོར་སྟོན་ཞུ་བྱེད་དགོས་གཤེས། ལྷིང་ཆ་གང་ཆེ་མཛོད་ཅེས་
 ལེབས་ཤིང་། ཨི་བན་གཉིས་ནས་ཀྱང་འདི་སྐོར་འཕྲུངས་གཞིར་གྱུར་ན་སྐར་དགེ་
 སློན་ཅི་ཡོང་མི་ཤེས་པས། འོ་མ་ཆེ་ཨེར་ཉེ་ནི་མཁའ་པོ་དང་། བཀའ་སློན་རྣམས་
 ཀྱང་ཡ་མོན་དུ་ད་ལྟ་བུ་ལོ་ལོ་ཤེས་ཁོང་རྣམས་ལམ་སངས་ཡ་མོན་ལྷན་རྒྱས་ཚོགས་ཐོག་
 ཏུ། སེ་འབྲས་ཀྱི་སྐྱེ་མ་ཆེ་བཟེས་ཚང་མས་ཀྱང་། ཚུལ་དེ་ཐོས་པས་ཡ་མོན་དུ་བྱོན་
 བས། འདི་སྐོར་རྒྱན་དམག་ཕྱོགས་འདིར་ལྷགས་སྐབ་པ་མི་ཡོང་ཞིང་། གལ་ཉེ་བྱུང་
 རུང་དཔལ་ལྷན་སྐྱེ་ལའི་སྐྱེ་ལ་བསྐྱོ་བའི་འབྲུང་པོ་འདི་དག་རྣམས་རང་ལ་ལུས་བ་ཅི་
 ཡོད་ཀྱིས་མ་བསྐྱལ་ན། དེད་ཚོས་བ་རྣམས་ལ་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ཅ་སྐྱུང་འབྲུང་བས།
 དེད་སྐྱེ་མ་རྣམས་ནས་དཔག་པོའི་འབྲུལ་འཁོར་གྱི་སྐོ་ནས་གཞན་ཕྱེ་རྣམས་རྒྱབ་ཉེན་
 གྱི་ལྷ་དང་འབྲུལ་ཞིང་། ཤེས་པ་གཟིར་དུ་བཏུག་སྟེ་ལམ་དུ་གཏོང་བའི་དམིགས་
 པ་དང་། ཅི་སྟེ་འདིར་ལྷགས་ཀྱང་གཡུལ་གྱི་དག་འཐབ་ལ་བྱང་བའི་བྲ་བ་ཡང་སྟོར་
 སྐག་མང་པོ་ཡོད་པས་ཁོ་པའི་དཔུང་ལ་དེ་ཅོམ་འདྲིགས་མ་དགོས་ཤིང་། རྒྱུལ་བ་
 ཡབ་སྐས་འདི་ག་རང་དུ་བཞུགས་ཚོགས་པ་མ་གནང་ཆེ། ལྷ་ལྷན་འདི་ན་ཡོད་པའི་མི་
 པལ་ཆེར་ནི་ཕྱོགས་འདིར་མི་འདུག་པ་གས་ཆེ་བས། བོད་འདིའི་ཉེན་མཚོག་རྩོ་ཐོ་
 རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་དང་། བོ་ཉ་ལའི་ནང་བཞུགས་ཀྱི་གསེར་གདུང་རྣམ་གཉིས་
 གྱིས་གཙོས་པའི་བོད་ཀྱི་ཉེན་མཚོག་དང་། ལྷ་ལོར་རྣམས་ཀྱང་བོད་ཉམས་ཆག་ཏུ་
 ལྷུང་ན་སྐར་ཡོང་མ་ཆེན་པོ་དགོངས་འཚོམས་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་པས། དེ་བས་ང་ཅག་སེ་

འབྲས་དགོ་གསུམ་གྱི་ལྷ་གཞོན་རྣམས་ནས་སོ་ཏེ་ལ་དང། ལྷ་ས་བཅས་སྤང་ཆ་ཁས་
ལེན་ལྷ་བས་ལྷ་ལའི་སླ་མ་སོ་བྲང་དུ་བཞུགས་ཆོག་པ་དགོས་ཞེས་ལྷ་ས་བ་ན། ཨི་
བན་གཉིས་ནས་ཀྱང་ལྷ་བས་མགོན་ཆེན་སོ་ནས་གོང་དམག་ཕྱོགས་འདིར་ཡོང་མི་
ལུབ་ཅེས་ཞུས་གྱིས་བཞེས་པ་དང། སེ་འབྲས་ནས་ཕྱོགས་འདིར་བྱུང་བྱང་སྤང་ཆ་
ཁས་ལེན་གྱི་རྒྱུའི་ལྷ་བ་བྱུང་བར་བརྟེན་ལྷོང་མ་ཆེན་སོང་སྟན་ལྷ་བྱས་པ་ན། ཨི་
བན་གཉིས་རང་གིས་ཆབ་མདོ་བར་གདན་འདྲན་ལྷ་བྱས་ཡིན་ཀྱང། ལྷ་ལའི་སླ་མ་
དང། སེ་འབྲས་བ་སོགས་ནས་གོང་བཞིན་གྱིས་གདན་འདྲན་ལྷ་མ་བཅུག་ཚུལ་དོན་
དོར་འཁོད་པའི་སྟན་ལྷའི་བྲལ་ཅེ་ཡང་སྤུལ།

(༡༩༩ ཉ་མ་༣༣༠ འ་༤) དེ་ནས་ལྷ་ཞོལ་དུ་ད་ཆ་ལྷ་བས་མགོན་ཆེན་སོ་སོ་བྲང་
རང་དུ་བཞུགས་གདན་འདྲན་རྒྱ་ལས་འདི་དག་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱོགས་ལེབས་
རིགས་གཏན་ནས་གནང་རྒྱ་མིན་ཞེས་སྟན་པའི་བྲིལ་ཆེན་བསྐྱགས་པ་ན། ཕྱོགས་
འདིར་འཁོད་པའི་སེར་སྐྱ་མཐའ་དག་དགའ་བདེའི་དཔལ་ལ་འཁོད།

(༡༩༩ བ་༡།༣༣༡ ཐ་༦) དེ་ནས་ལྷོང་མ་ཆེན་སོང་གསེར་ཡིག་གི་བཀའ་ལྷང་
ལེབས་པར། ཨི་བན་གཉིས་ནས་ལྷ་ལའི་སླ་མ་ཆབ་མདོར་གདན་བྲངས་ཏེ་སོ་ཏེ་ལ་
རྒྱན་མ་ལ་སློང་ཅིས་བྱས་འདུག་ཀྱང། ལྷ་ལའི་སླ་མ་ནས་དོན་རྩ་བ་ཆེན་སོ་འདི་
ཐག་བཅད་ནས་སོ་ཏེ་ལར་བཞུགས་འདུག་པ་འིན་ཏུ་ལེགས་ཚུལ་དང། བཱུ་ཨི་
པས་བཞེན་ཞེས་ཏེ་ཞི་བཟ་འིས་སྟན་སོ་ནས་འཁྲིད་འདུག་པ་ཞེས་ཏེ་ཞེ་སྟན་བསྐྱ་
བས་ཉེས་པ་མེད། ཨི་བན་གྱི་བྱ་བ་མ་འོས་པ་བྱས་ཚུལ་དང། སེ་འབྲས་གྱི་སླ་ལྷ་
རྣམས་ནས་བསྟན་སྲིད་གྱི་ཞབས་བྱི་ཡག་སོ་ལྷ་ས་བ་སླ་མ་རྒྱན་པ་གཉིས་ལ་བདག་

རྒྱུ་གནང་རྒྱུ་ལ། རྒྱ་མའི་མིང་གསེར་སྟོན་དུ་ཞུ་དགོས་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་ཡིག་
ལེབས། གཞན་ཡང་ཡགོང་མ་ཆེན་པོ་ནས་ཡུ་ལའི་རྒྱ་མ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བསྟན་པ་ལ་ལུགས་བསྐྱེད་ཀྱི་གོང་དམག་སྤྱིར་བཏོག་སྤྱིར་ལྟ་དམག་འབྲུམ་ལག་
གཏོང་རྒྱ་དང་། དེ་དག་གི་སོགས་སོབ་རྩོམ་ཆེད་ཆོད་ཆོད་བཏུ་ཐམ་བ་གསོལ་རས་གནང་
ཚུལ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་ཡིག་ཀྱང་ལེབས།

(༢༠༠ ཉ་ཀ ༡༣༡ འ་༡) དུས་འདིར་ཡགོང་མ་ཆེན་པོ་ནས་མཐའ་དམག་སྤྱིར་
བཏོག་པའི་ཆེད། (བུས་)སྤྱི་བྱུང་ཐང་ཆེན་པོ་དང་། དམག་དཔོན་ཉམ་གྱུང་།
ལྟ་དམག་འབྲུམ་སྤེའི་ཚོགས་དང་བཅས་མངགས་པ། ཆེས་ཉི་ཤུ་གསུམ་ཉེན་གྱུང་
ཐང་ཆེན་པོ་ལྟ་སར་ལེབས། ལེབས་བསྐྱེད་རིམ་བཤེས་རྒྱས་དང་བཅས་ཅེ་པོ་གྲང་
ཚོམས་ཆེན་ཉིང་པར་ལོ་གསར་ནང་བཞུགས་ཀྱི་རྒྱུ་འགྲེམས་དང་འགྲེལ་དགའ་ལྟོན་
དཀར་སྤོ་རྒྱས་པར་གནང་། དེའི་ཕྱི་ཉེན་(༢༠༡ བ་ཀ ༡༣༥ འ་༡) གྱུང་ཐང་གི་ལས་
དོན་བ་ཅུན་ཅི་བཞི། ཀ་ལན་ཉ། བོད་བཞུགས་ཨེ་ཨི་བ་བཅས་སྐྱེ་མའུན་དུ་བཅར་
ནས་མཚམས་ཞུ་ཁ་བཏགས་དང་བཅས་ས་མཚམས་ཀྱི་ལས་དོན་སྐོར་གྱི་བཀའ་
འདི་ཞུས་པར། སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་ནས་ཀྱང་བོད་སྤོངས་བདེ་སྤྱིར་དུ་དགོངས་ཏེ་
དང་པོ་ས་སྤེལ་བདེ་གཟར་བྱུང་ལུགས། དེ་སྐབས་ཀྱི་ལས་དོན་བྱེད་མིས་རྒྱ་དོང་སོག་
ཞེབས་སུ་བཞག་ལུགས། དེར་བཞེན་ཁོ་བ་ངན་བ་བྱས་རྒྱལ་གྱི་བསམ་བསམ་འདི་
ལོའི་དུས་ཚོམས་བྱུང་ལུགས། ད་ཆ་གནམ་གྱི་ལྟ་ཡགོང་མ་ཆེན་པོས་དེད་དང་བོད་
ཀྱི་སྤེལ་འགོ་སྤེལ་དགོངས་ཏེ་བཀའའི་མའུན་ན་འདོན་དཔོན་འཁོར་ལྟ་དམག་འབྲུམ་
སྤེའི་ཚོགས་དང་། ལས་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་སྤོ་འཕར་སྤེལ་མཁོ་དགའི་དཔལ་འབྱོར་

གཉེར་བཞིན་དུ་འཛད་མེད་གཏོང་བའི་མཛད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་།
བོད་འབངས་ལ་བྱམས་གཟིགས་སྐྱོན་མེད་པ་ཡིན། ད་ཆེད་བཀའ་བློན་ཆེན་ལས་
ཀྱང་། རྟོག་མ་ཆེན་པོའི་དཔོངས་པ་མཐར་ཐུག་དང་མཐུན་པར། ལུ་སྟེགས་རྒྱུ་
པོའི་དམག་འདི་བཞིན་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་འཕྲད་པའི་ལུན་པ་བཞིན་དུ། ཆེ་ག་
མེད་དུ་བཏང་སྟེ་(༡༠༡ བ་༦།༡༣༦ འ་༦) ཐག་གཅང་ཚོད་ཅིག་དཔོན་ཞེས་བཀའ་
ནན་ཆེ་བ་ཕེབས། ཁོང་པ་རྣམས་ནས་ཀྱང་ཀྱང་ཐང་ཆེན་པོར་དེ་དོན་ཞུས་འདུག་
པར། རྟམས་ཅད་མཐུན་པའི་དཔོངས་པ་དཀྱིལ་ཆེ་ལ་ཟབ་ཅིང་བརྒྱུང་བ་ཡིན་པས་
ལྷོན་པོ་ཆེན་པོ་ཡང་ཤིན་ཏུ་དད་ཅིང་། ལུས་བཏུད་ཆེ་བསྐྱེད་དང་། པོང་མ་ཆེན་པོར་
ཡང་བཀའ་ཕེབས་སྐོ་འདི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ་སྟེ།

(༡༠༡ བ་༡།༡༣༢ འ་༦) དེ་ནས་ཡབ་སྐུན་རྒྱས་དང་ཀྱང་ཐང་ཆེན་པོ་
བཅས་གཟིམ་རྒྱུང་ཉི་འོད་དུ་ཕེབས་ཏེ་དཀར་སྟོང་རྒྱས་པའི་ཐོག་ དེ་རིང་དེད་ཀྱི་
གཟིམ་རྒྱུང་ལྟེ་བར་ཨ་ཡི་ཏུ་ཆེན་པོ་ཕེབས་པའི་སྐུ་ཡེར་ཡིན་ཞེས་ཁ་བཏགས་
ནང་མཛོད། ཆེ་དབག་མེད་ཀྱི་སྐུ་བརྟན་བཅས་སྐུལ་བར་ལུས་པས་བཞེས། འདི་
ཐོག་ལས་དོན་གྱི་སྐོར་ལ་བཀའ་འདྲི་དུ་མ་ཞུས་པར་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་ནས་
ཀྱང་དེ་དང་དེ་འདྲ་ལ་འཕྲལ་སྟེགས་སུ་དགོ་བའི་བཀའ་ལན་ཐོགས་མེད་དུ་སྐུལ་
བས་ལྷོན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ལས་དོན་འདི་སྐོར་གྱི་སྟེགས་དོགས་རྣམས་སྟེགས་མེད་
དུ་ཚོད་པས་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོར་སྟེགས་དད་སྟེགས་པར་འཕེལ་ཞིང་། ལྷིས་པོར་
མ་ཆེན་པོ་དང་མཇམ་སྐབས་བཀའ་འདྲི་ཕེབས་པའི་ལན་དུ། ཡུ་ལའི་སྐུ་མ་ནི་ཡང་
དག་པའི་དོན་གསལ་བར་གཟིགས་པའི་སངས་རྒྱས་དངོས། གཞན་གྱི་བྱི་བའི་ལན་

སྒྲོན་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་མཁུན་པ་ཅན། དེད་དཔོན་དཔལ་གྱི་རྒྱུ་ལྷ་ལ་
ནས་དབྱུད་ཅིང་འག་བསྐྱར་བས་མ་ཚོད་པའི་དོན་རྩ་ཆེ་བ་རྣམས། ཁོང་ལ་ལྷ་ས་ན་དེ་
དག་འཕྲུལ་དུ་ཐག་གཅོད་པ་ཞིག་འདུག་ཅེས་ལྷ་བར་མཛད་པས་གོང་མ་ཆེན་པོ་
ལྷགས་དགེས་ནས་དེད་ཀྱི་ལྷ་ལའི་སྐྱེ་ལའི་སྐྱེ་གསུང་ལྷགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་
ཁྱོད་ནས་དྲང་བོར་ལྷ་ས་པའི་སྤྲེལ་ཡིན་ཞེས་ཤུང་ཐང་ཆེན་པོར་ཁ་བཏགས་ཀྱི་
གསོལ་རས་ཤུང་གནང་ཞེས་གྲགས།

(༣༠༧ ཉ་༣༡༣༤ འ་༤) ལུ་བྱི་(༣༠༧ བ་༥༡༣༧ འ་༦) ལྷ་བ་གསུམ་པའི་ནང་དུ་
ཤུང་ཐང་ཆེན་པོ་ལྷ་དཔལ་གྱི་འཇུག་སྤེལ་ཚོགས་དང་བཅས་གོང་དཔལ་འདོམས་ཕྱིར་
གཅོད་(བསྐྱེས་)ཕྱོགས་ལ་ཐོན། ཞབས་པད་བཤད་སྤྲོད་དང་། མགོན་གཉེར་ལོ་རྒྱ་བ་
ཚོས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཞབས་ཕྱི་དག་འཕྲིང་མང་བོ་གཏོང་གནང་མཛད།

༡༡ ་། གོང་བོད་འཇུག་པ་ཞི་ཞིང་ཐེ་གཏོགས་མན་རྩ་དཔལ་དཔོན་ཕྱིར་བསྐྱོད་
དང་ཡོངས་འཛིན་མཚོག་དགོངས་པ་རྫོགས་པ་དང་དེའི་རྣམ་ཐར་བཀའ་རྩིས་
གོ་རྒྱའི་སྐྱབས་ལྷ་འབྲོང་། ་རྒྱལ་དབང་མཚོག་གིས་ལུང་བསྟན་སྐྱབ་ལུང་ལ་རེ་
ཤར་བས་ཚོས་དང་ཐང་ཐིང་གི་ཞབས་བཏན་གཏོས་ཆེ་སྐྱབ་པ་དང་། མགོན་
པོ་མཚོག་ཉིད་ནས་ཤུང་རྒྱང་རིང་ལྷང་གི་སྐྱེ་རྒྱ་མཐའ་དག་གི་འདོད་པ་ཡིད་
བཞིན་དུ་སྐོང་བར་མཛད།

(༣༠༧ བ་༥༡༣༠ ཐ་༥) ལུ་སྤང་གནས་ལོ་གསར་ཆེས་ཉིན་དཔལ་ལྷན་ལྷ་ལོར་
ཆེས་གཏོར་དང་། དགེས་སྒོན་ཉིན་ལྷ་ཕྱི་སོགས་ལ་སྐྱེ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཚང་མས་རྟེན་འབྲུང་

ལེགས་འབྲུལ་འབྲུལ་བཞེས་སོགས་སྣང་བཞིན།

(༡༠༥ ཉ་༡༡༩༩༠ ཐ་ཡ ཟླ་༡) ཚེས་ལྷ་ཉིན་གྲུང་ཐང་ཆེན་སོ་ནས། (༡༠༥ ཉ་
༡༡༩༩༠ ཐ་༤) རང་གི་ཡུམ་གྱི་སྐྱེ་རིམ་དུ་སོ་ཉ་ལར་དགོ་འདུན་བརྒྱ་ཚོ་ཁ་ཤམ་ཤིག་
ཚོགས་པའི་ཐོག་ལྷ་ལའི་སྐྱ་མ་ཡང་ཚོགས་དབྱུང་ལྷུས་ཚོགས་པ་དང་། དེ་མཚུངས་
སྐྱ་སར་ཡང་དགོ་འདུན་བརྒྱ་ཚོ་ཁ་ཤམ་གྱི་ཚོགས་དབྱུང་རྗེ་དུང་ཉོ་ཐོག་ཏུ་ཕེབས་
ལྷུང་པ་ལྷ་རྒྱུར་གྲུ་པ་མང་ཉུང་དང་། ཚོ་ག་ཇི་འདྲ་སོགས་ལྷ་ལའི་སྐྱ་མའི་དགོངས་
དབྱུང་ཡོད་པ་མཁུའུ་ལྷ་བར་མཛད་པ་ན། ལྷུང་པ་མགོན་ཆེན་པོས་དེར་སང་སྟོན་
ལམ་ཆེན་མོ་ཚོགས་པའི་སྐབས་སོ་ཉ་ལར་གྲུ་པ་ཉ་ཅང་མང་བ་ཚོགས་པའི་ལྷུང་པ་
སྟོལ་མེད་པས་གམ་བཅར་རྣམ་རྒྱལ་གྲུ་ཚང་ཚོགས་ཡོངས་ནས་སྟོལ་དཀར་གྱི་སྟོ་
ནས་ཆེ་སྐྱབ་བྱས་ཚོགས་པ་དང་། ལྷ་སར་ལྷུང་ཚོགས་ཀྱི་ཐོག་རྗེ་དུང་ཉོ་ཐོག་ལྷུང་
ཕེབས་པའི་སྐབས་སྟོན་དང་། ལྷ་ས་རྒྱལ་མ་བཅས་བསྐྱབ་རྒྱ་འདི་དག་གཞན་སྟོན་ཡོང་
བའི་བཀོད་ཁྲུབ་འདི་ཁ་ནས་བྱེད་ཅེས་ཕེབས་པ་དང་། དེ་ནས་ཚོམས་ཆེན་རྟེན་པར་
རྟེན་དང་མཚོད་གཏོར། མཚོད་རྣམ་གྱི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ལེགས་པར་མཛད་དེ། སྟོལ་
དཀར་ལ་བརྟེན་པའི་ཆེ་སྐྱབ་ཉིན་གསུམ་མཛད་པའི་ཚོགས་དབྱུང་ཕེབས་ཤིང་།
དུས་དེར་གྲུང་ཐང་རང་ཡང་སྐྱེ་ལ་བཅར་ཉེ་གྲུས་བཏུང་སྐྱ་ན་མེད་པའི་ཐོག་ཚོགས་
ཐེངས་གཅིག་རིང་མཉམ་བཞུགས་དང་། དེ་ནས་གཟིམ་རྒྱུང་དུ་བཅར་ཚོགས་པ་ཞེས་
སྟོན་ལྷ་མཛད་པར་ཡོན་མཚོད་སྟོན་རྒྱས་སུ་གཟིམ་རྒྱུང་དབང་ཁང་དུ་བཞུགས་པར།
གསོལ་ཇ་ལྷོ་འབྲས་ཀྱི་ཐོག་གསུང་སྟེང་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་ཞིང་། གྲུང་ཐང་ནས་དེད་ནི་
ལྷ་ལའི་སྐྱ་མའི་སྐྱ་མ་དུན་འདིར་སྟོན་པས་རྗེས་སྐྱེད་ལྷོ་མི་འདོད་པ་ཞིག་འདུག

ཁྱེད་ནི་ཡང་དག་པའི་སངས་རྒྱས་དངོས། ཅི་མཛད་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་མཛད་པ་
ཞིག་ཡིན་པ་དང་། བདག་ཀྱང་སྐྱེ་བ་སྡོན་མ་ཞིག་ཏུ་ཁྱེད་གྱི་སྐྱེ་མཁུན་འདི་ག་རུ་
བསྐྱེད་ནས་སྒོ་གསུམ་གྱིས་མཉེས་པ་བསྐྱེད་པ་ཞིག་དེས་པར་ཡིན་འདུག་པས།
ད་དུང་སྐྱེ་འཕྲེང་ཀྱང་ཏུ་རྗེས་སུ་བཟུང་དུ་གསོལ་ཞེས་ཁོང་རང་གི་སྐྱེ་ལ་བཞེས་པ་
རིན་པོ་ཆེའི་སྲ་བཞོན་ལུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཁྲུག་མ་དེ་བཟང་སྤྲེལ་སུར་མས་བྱུར་
བྱུར་གཏམས་པ་ཞིག་འདུག་པ་སྤུལ།

(༡༠༦ བ་༡།༡༡༡ འ་༤) དུས་འདིར་གོང་མ་མཚོད་ཡོན་གྱི་སྐྱེའི་གཟི་བྱིན་དང་།
དཀར་ཕྱོགས་པའི་ཚོས་སྐྱོང་སྲུང་མ་རྣམས་གྱི་མཐུ་སྟོབས་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་རྒྱ་འགོ་
དམངས་ལྷ་འབངས་སུ་ཚུད་པའི་གཟབ་གསོལ་གཏང་རག་ཏུ་གཟིམ་ཚུང་ཉི་འོད་
འབྲུལ་པར་ཡི་དམ་ཞི་ཁོའི་ལྷ་ཚོགས་དང་། དམ་ཅན་ཚོས་སྲུང་རྒྱ་མཚོའི་རྟེན་
བཟུམ་པ། མཚོད་གཏོར་བསྐྱང་རྗེས་སྤྲིག་གཞུང་སོགས་སྡོན་དུ་འགྲོ་བས་ལྷ་བ་
གཉེས་པའི་ཚོས་གཅིག་ཉིན་ལྷ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོའི་གསུང་ཚོག་ཞབས་སྤྱི་དུ་
སྐྱེད་ཁྱི་ཆེན། ཉང་མ་མཚན་ཞབས། ལྷ་ཚང་ཚོགས་ཡོངས་བཅས་རྣམ་ལེགས་པར་
མཛད།

(༡༠༧ ཉ་༥།༡༡༤ ཐ་༡) ཚོས་ཉི་ཤུ་ཉིན་གྱང་ཐང་ཆེན་པོ་དབང་ཕྱོགས་སུ་
ཐེབས་གོང་མཛལ་ལྷར་ཐེབས་པ་དངོས་འདུལ་ཤིན་ཏུ་གཟབ་ཅིང་། གཟིམ་ཚུང་
དབང་ཁང་དུ་ལྷན་རྒྱས་རྒྱན་རིང་ཐོག་ལྷ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་ནས་ད་ལམ་གོང་མ་
ཆེན་པོ་ནས་ས་མཚམས་ལས་དོན་འདིར་ནང་གི་སྟོན་ཆེན་ཆེད་དུ་མངགས་པ་ལས།
པ་རོལ་པོ་ལྷ་འབངས་སུ་བཞེས་ཏེ་འཁྲུག་གཙང་ཚོད་དུ་མཛད་པ་བཀའ་བྲིན་ཆེན་པོ་

བྱུང་། ད་དུང་ཉི་མ་རུབ་ཚྭོགས་འདིར་གནས་པའི་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་རྣམས་(༢༠ །
བ་།།༡༩༧ བ་།) སྲར་བཞིན་དུ་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་བསྐྱེད་སྲུང་ས་པ་ཞིག་དགོས་པ་
ལྟོག་མ་ཆེན་པོར་སྟོན་ཞུ་དགོས་ཚུལ་སོགས་པོད་ཀྱི་ལར་རྒྱུར་དགོངས་པའི་
བཀའ་སློབ་རྒྱ་ཆེར་སྦྱུལ། གྲུང་ཐང་ནས་གྲང་། དེ་ནི་ལྷ་ལའི་སྒྲ་མའི་སྐྱེ་མའུལ་འདི་
ནས་འགྲོ་བ་ལིན་དུ་འཆོར་བ་ཞིག་འདུག་རུང་། གོང་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་དང་འབྲེལ་
བས་ཆེས་ཉི་ཤུ་ལྷ་ཅམ་ལ་ཐོན་དགོས་འདུག་པར། ད་དུང་སྐྱེ་མའུལ་དུ་བཅར་ཉེ་
གསེར་ཞལ་མཇལ་ཚོག་པ་དང་། དེད་གྲང་ལྷ་ལའི་སྒྲ་མ་དང་མཇལ་ནས་ལྷ་དགོན་
མཚོག་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་ཤེས་པ་མ་བྱུང་ན་རང་ཉིད་སྐྱལ་བ་དམན་པས་ད་ནས་
ལྷག་པའི་ལྷ་དང་། བསྟེན་རྒྱུའི་ཚོས་སྐྱོང་ངེ་འདྲ་ཞིག་ལེགས་ཞེས་ཞུ་བར་མཛད་
པར་ལྷ་སྐྱེས་མགོན་ཆེན་པོ་ནས་ཁྱེད་ནི་ལྟོག་མ་ཆེན་པོས་ཐུགས་ཀྱིས་ཐེན་པའི་
སྟོན་ཆེན་ཡིན། དེས་ན་ལྷག་པའི་ལྷ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱེད་ས་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ན་
ལྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་ཚོན་ཁ་ཆེ་བ་དང་། སྐྱེན་རས་གཟིགས་དྲག་པོའི་སྐྱུར་བཞེངས་པ་
མགོན་པོ་ཡིད་བཞིན་ལོར་བུ་ཡིན་པས་འདི་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ན་འཕྲིན་ལས་སྐྱུར་
ཁྱེད་ཆེ་བ་ཡོད་པས། དེ་ལྟར་མཛོད་ཅེས་རྗེ་རང་གི་ཐུགས་དམ་ཉེན་གསུམ་ནས་
འཇམ་དབྱེད་ས་དང་། མགོན་དཀར་གྱི་ཐང་ཁ་དང་། གཞན་ཡང་སྐྱེ་འཛིན་ལས་ཀྱུབ་
པའི་འཇམ་དབྱེད་ས་སེང་གཞོན་མ་གསེར་གྱི་གཏུ་ཅན། གནས་བཙུའི་སྐྱེ་ཐང་ག་
མཚོངས། ཆེ་ལྷ་སྐྱོར་གསུམ་གྱི་ལི་སྐྱེ། ཐུག་ཐོང་རྒྱན་ལྷན་སོགས་གནང་ཆ་གཟབ་
པར་མཛད།

(༢༠༡ བ་།།༡༩༧ འ་།།) ཆེས་ཉི་ཤུ་དྲུག་ནས་སྐྱེ་མཚམས་བཅད་རྒྱ་བཞུགས་

པའི་ཐུགས་དམ་ཐུན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་ཆག་མེད་དུ་མཛད།

(༡༡༠ ཉ་༣། ༣༣༥ འ་༤) འདི་དུས་སྣ་ལྷའི་ལུང་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཡ་སྐྱབས་མགོན་
ཆེན་པོར་སྐྱེ་ཆེའི་ཆེ་འཕྲང་ཡོད་ཚུལ་དང་། དེ་དག་ཞི་སྤྱིར་དྲངས་མ་བཅུད་འདྲེན་གྱི་
སློབས་ཆེ་དབང་བཞེས་དགོས་ཚུལ་སོགས་བྱུང་བས། ཡོངས་འཛིན་སློབ་མ་རིན་པོ་
ཆེར་གསན་རྒྱུན་བཞུགས་ཤིང་། སྐྱུན་ལེབས་ཆེ་བས་གཞན་ནས་འདི་དག་གི་རྒྱུན་
གསན་བཞེད་མ་མཆིས་ཀྱང་། ལྷའི་ལུང་བཞིན་དེས་པར་ཡ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་
ཉིད་ཐུགས་མོས་པའི་སློབ་མ་ཞིག་ཏུ་གསན་བ་ལེགས་བཞེས་ཤེས། དེ་ནས་དུ་སྐྱེད་
ཁྲི་ཆེན་འདི་བཞིན་སྤྱིར་ལུང་རྟོགས་ཡོན་ཏེན་གྱི་མངའ་བདག་ཡིན་པར་མ་ཟད།
ཡ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་ཉིད་སྐྱེ་ཐོག་སྔ་མ་ནས་ཀྱང་སློབ་གྲི་ཚུལ་བཟུང་སྟེ་དམ་
ཆོག་ལ་སྐྱེལ་མེད་པ་བཅས། འདི་དག་གནང་དགོས་གྱི་སྣེ་ལྷུ་ཡང་མཛད།

(བསྐྱས་)ཁྲི་ཆེན་ཉིད་ནས་(༡༡༠ བ་༣། ༣༣༧ ར་༡༠) ཆེ་དབང་གོང་གསལ་དང་།
ཕྱོགས་མཚུངས་དུ་བོད་ནས་འབྱུང་བའི་འཛིན་གས་བྱེད་དམར་པོ་མདའ་གཞུ་
འགོངས་པའི་དུག་དབང་བཅས་གསན་རྒྱུའི་བཅའ་གཞི་ལེགས་པར་གྲུབ་བསྐྱེན་
གཟིམ་ཚུང་དབང་ཁང་དུ་སྐྱབ་ཆོག་སོགས་ལུག་ལེན་བཞིན་མཛད་ནས། ཆེས་ཉི་ཤུ་
གཉིས་ཉིན་ཆོས་བཀའ་དེ་དག་ལེགས་པར་གསན།

(༡༡༠ བ་༤། ༣༣༧ འ་༣) ལྷ་བ་བཞི་བའི་ཆེས་བཅུ་དགུ་ཉིན་བཅད་རྒྱ་ལས་
བཞེངས།

(༡༡༡ ཉ་༡། ༣༤༠ ར་༣) སྤོན་དུ་ཡོངས་འཛིན་བརྗེད་ཆེན་པོ་ཆེ་མཆོག་གྲིང་དུ་
ལེབས་རྒྱུའི་མཛལ་ཁའི་སྐྱབས། དེ་ནི་བན་ཀན་ན་ཀས་པས་པོ་བྱང་གི་ཡང་ཐོག་ལ་

འདྲིལ་དཀའ་ཅམ་འདུག་པ་རེ་ཞིག་མ་མཇུག་པར་སྐབས་འདུག་སྐབས་རྗེས་
གཟིགས་ཞེས། ལྷ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་སྟོན་དང་མཇུག་པ་མི་འདྲ་ཅམ་དང་། རྒྱ་བས་
མགོན་ཆེན་པོས་ཀྱང་སྐྱར་མི་མཇུག་པ་དགོངས་པས་ཚོད་པ་ཡིན་ནམ། དེ་རིན་
ཅན་ལྷ་མ་ཞེས་སྐབས་ཤིག་ཏུ་འཕྲེང་བ་མཇུག་ཅིང་། དེ་རྗེས་ཞབས་བརྟན་འདུལ་
བར་སྐྱབ་ཅན་སྟོས་ཁང་མཁན་པོ་ཚོས་འབྲོང་རྒྱ་མཚོ་གཏོང་བར་མཇུག་པར། དགོ་
སྟོང་རྣམས་ཀྱིས་ཞབས་བརྟན་འདུལ་བ་དང་དུས་འགྲིག་པས། ལྷ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་
དགྲེས་པ་ཆེན་པོ་ལྷུང་འདུག་ཅིང་། ཕྱིར་འཁོར་གྱི་སྟོན་ལྷུང་། རྒྱ་བས་མགོན་ཆེན་པོ་
ཡང་ཤིན་ཏུ་དགྲེས་པ་གནང་དུང་སྐྱབ་སྟོན་ཆེ་བས་མེ་དུང་འཆར་ཅན་གནང་རྒྱུའི་
བཀའ་ཚོས་ཀྱང་འདི་ལོ་ཆེ་སྤིང་རང་དུ་གནང་བའི་ཐོག་ རྒྱ་འབྲུག་པ་བཞེས་པའི་
བརྟན་བབ་ཤིན་ཏུ་ལྷུ་ཡང་། རྒྱ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ཐ་མ་རྣམས་ཀྱི་རེ་བ་འབྲས་ལྡན་
དུ་མཇུག་པར་བཞེད་དེ། གཞན་གྱིས་བཤོལ་ཐབས་ལྷུས་པ་སོགས་ལའང་མ་གསན་
པར་བཀའ་ཚོས་སྐྱར་ཆགས་སུ་མཇུག་། རྒྱ་བས་མགོན་ཐབས་ཅན་མཁྱེན་པ་ནས་
ཀྱང་ལྷ་མའི་བཀའ་རིན་སྐབས་ལ་བཅངས་ཏེ་གང་གི་ཞབས་བརྟན་དུ་དེ་ཕྱིད་ཚོས་སུ་
འདུས་པའི་ཚོགས་པ་སྤྱི་དང་། རྩེ་བྲག་ལ་བསྟེན་བཀྱང་རྒྱུན་མར་སྐུལ་ཏེ་རིམ་གྱོ་
སྐབ་པར་མཇུག་།

(༡༡༩ ཉ་ལ། ༡༤༩ འ་༤) ཚེས་ཉི་ཤུ་བདུན་ཉིན་(༡༡༩ ཉ་ལ། ༡༤༩ འ་༩) སྐབས་
ཤིན་ཏུ་སྟོང་ཉམས་ཀྱི་རང་དེ་རིང་ནས་ལྷ་མ་མཚོད་པའི་ཚོ་ག་འཕམ་མ་ཞིག་གྲེད་
དགོས་པ་འདུག་ཅེས་ལྷ་མ་དབུ་མཇུག་ལ་དེ་དོན་གྱི་བཀའ་ཡང་གནང་ཞིང་། ཉི་
མཚམས་ལ་ཆེ་སྤིང་ནས་དགོ་སྟོང་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་འབྲོང་བར། ལྷ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ད་

ནང་བཀའ་ཐེབས་སུ་དེ་རིང་ནི་ ། སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་དབུས་ལྷ་མ་སྐྱལ་སྐྱེ་
ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱབས་ཉེན་རེ་དང། སེར་འབྲས་ཀྱི་དགོ་འདུན་རྣམས་ལ་མང་ཇའི་
བསྐྱེན་བཀུར་གྱི་ཐོག་འོ་རེ་ཐེབས་ཤེས་ཀྱི་དངོས་པོ་སློམ་ཐག་ཅིག་ལུས་སྐྱབས་
འཇུག་ལུས། དེ་ཡང་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་བསྐྱེན་པ་ལ་གོགས་མེད་པ་ཞིག་དང། ཁོ་པོ་
རང་ཡང་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་རྗེའི་བསྐྱེན་པ་དང་མི་འབྲལ་ཞིང། བསྐྱེན་པའི་དོན་
ལ་ཉམས་ལེན་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་འབྱུང་བའི་སྐྱབས་འཇུག་ལུས་ཞེས་དབྱང་ཁ་
སོགས་ཀྱང་ལྷགས་དཔོན་བཀའ་བྱིན་ཆེ་ཐོག་ནས། གསོལ་ཚིགས་ཀྱི་རྒྱབ་ཏུ་ཞི་
དབྱིངས་སུ་མནལ་སོང་བས་སྐྱབས་འཇུག་གོང་བཞིན་སྐྱགས་རྗེས་གཟིགས་པ་
ཞེས་ལུས་བར། ལུང་ཙམ་ཞིག་སྐྱགས་འཛིན་ཏུ་པམ་པའི་དགོངས་པ་ལ་བཞུགས། དེ་
འབྲལ་སྐྱེ་གཏུང་རིན་པོ་ཆེར་བརྒྱ་མཚོད། ནང་མངོན་སྣ་ལྡེ་སྐྱེན་འལ། མཐུལ་
འདོགས་ཡོད་རྣམས་འབྲལ་བར་མཁན་པོ་ལྷང་གོང་གཏོང་གནང་ཐོག་ དགོངས་
རྗེས་ཞབས་ཕྱིར་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེ་རྗེས་གང་ཅི་མངོན་པ་དང་བསྐྱེན་ཏེ་ཐལ་ལུས་
མེད་པའི་གནད་སློན་དགོས་སྐྱགས་དང། དེའི་ཕྱི་ཉིན་དོགས་བྱེད་འདོད་དཔལ་དོ་
དམ་ཚིན་རྗེ་རྒྱང་ཡང་སྐྱལ།

(༡༡༧ བ་ཤ་༡༧༦ བ་༩) ལྷ་བ་རྒྱག་པའི་ཆེས་བཅུ་དགུ་ཉིན་ལོར་སྤྱིར་དུ་ཆབ་ཀྱི་
འཕྲོད་བཞེས་ལ་ཆེབས་བསྐྱུར་བར་འདི་དུས་རྒྱ་ཆེ་གཤེས། ཞོལ་བ་སོགས་ནས་
ལྷོས་མི་ལྷུང་པའི་སྐྱེན་ལུ་ལུས་བ་ན། ། སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་ནས་སྐྱག་ནས་ཞིག་
སྐྱལ་ཏེ་འདི་རགས་ཁ་ནས་རྒྱ་ལ་འཕྲོད་སྐྱོན་མི་འབྱུང་ཞེས་ཐེབས་བར། ཆར་བ་ཕྱི་
བའི་ཐ་སྐྱེད་མེད་ཀྱང་རགས་ལ་ཞོན་པའི་རྒྱ་རྣམས་རིམ་ཆག་གིས་དངོས་གཞི་

ཆེ་བས་བསྐྱུར་གྱི་ཉིན་མེ་བས་ལམ་དང་། བཞུགས་སྐྱུར་སོགས་གང་སར་སྐྱོན་མེད་
པ་ལྷུང་བས་ཀུན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྩ་འགྲུབ་ཞེས་དད་པའི་སྐྱེ་ལོང་གཡོ་བར་
གྱུར།

(༡༡༥ ཉ་༥། ༡༤༦ བ་༣) འདི་སྐབས་གོར་རྒྱལ་ནས་ཡུལ་པ་མཚན་པོར་མགོ་
སྐྱུར་ལྷན་འཚམས་ཞུ་མི་ཀ་ཅི་རྩེ་བ་ཐར་དང་། དེ་ལོག་གཉིས། གར་པ་སོགས་ལྷན་
འཚམས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ལོག།

(༡༡༥ བ་༡། ༡༤༧ བ་༢) གོར་རྒྱལ་ས་བུ་དང་མི་སྣ་ཀ་ཅི་སོགས་ལ་ཡུལ་པ་
ཆེན་པོ་ནས་གྱུར་ཏོག་སོགས་གསོལ་རས་ཀྱི་གཟེགས་པ་གནང་འདུག་པ་བཞིན།
ཡུལ་པ་མགོན་མཚོག་ནས་གྱུར་ཡུལ་པ་ཆེན་པོའི་སྐྱུན་བསྐྱུངས་ཐོབ་པ་སོགས་
ལེགས་ཚོགས་ཆེ་ཞེས་གོས་དར་དང་། དདུལ་སོགས་ཀྱི་གནང་ཆ་སྣུལ།

(༡༡༥ བ་༦། ༡༥༡ བ་༤) ཏྲ་ཚག་ནོ་མིན་ཉན་ཆེན་པོ་དང་། ཆེ་མཚོག་གྲིང་གི་
ལྷན་མཚོན་དགོ་སྐོང་དགོ་ལེགས་རྒྱལ་མཚན་སོགས་འདུས་པ་སྐྱི་དང་། གཞན་
ཡང་དོན་གཉེར་ཅན་མང་པོས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ཅམ་མ་ཟད། རྒྱལ་འདི་ལ་
ཡུལ་པ་མགོན་ཆེན་པོ་ཉིད་ནས་གྱུར་འདི་ལྟའི་ལེགས་བཤད་ཅིག་མཚན་བཞེད་
ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བཅས། ལྷ་བ་བཏུ་གཅིག་པའི་ཆེས་གསུམ་ཉིན་ནས་ཇི་བཅུན་སྐྱེ་མ་
ཡོངས་འཛིན་བཞེད་ཆེན་པོའི་སྐྱེ་གསུང་སྐབས་ཀྱི་ཏོགས་པ་བཟོད་པ་ལྷན་བསྟན་
བསྐྱོད་འབྱེད་པའི་ཉིན་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ལྷགས་ཚོམ་གྱི་དབུ་ཡང་ཚུགས་ཤིང་། ལྷ་གྲའི་
ལྷུང་འགའ་ཞིག་ཏུ་དགྲུང་སྐྱེག་རྒྱུན་སེལ་དུ་སྐྱོལ་མ་ལྷུང་མ་དཔལ་མའི་ལྷགས་
བརྒྱས་ཤིག་གནང་དགོས་ཚུལ་མེ་བས་པ་ཡང་འདི་ཉིན་ནས་དབུ་ཚུགས།

(༡༡༧ ཉ་༥༧༥༥ ཟླ་༡) འདི་དུས་ཉི་མཚམས་རྒྱ་བ་ཏུ་མགོན་ཁང་དུ་སྐྱབ་གསལ་གསུང་བསྐྱེད་གནང་སྲིད་ཡིན་པར་ལྷགས་སྐྱབ་སྐྱབ་མཚམས་སྲུ། གསོལ་དཔོན་ནས་ཞབས་སྲུགས་འབྲུལ་བཞེས་སོགས་སྐྱེད་སྐྱབ་བཞེན་ཡིན་པའག་གི་སྐྱེ་མདུན་དུ་བྱིན་པར། སྐྱེབས་མགོན་ཆེན་པོ་ཉིད་སྐྱབ་མི་འཇུག་པར་སྐྱེད་པོར་བསྐྱེད་ས་ནས་བཞུགས་པ་མངལ་མ་ཐག་ལུས་ལ་གཟི་ཡོམ་ཆེན་པོ་ཞིག་གྲུང་གསུང། དེ་མཚམས་ཡུད་ཅམ་ཞིག་ནས་དེ་ལྟའི་རྒྱལ་གང་ལགས་ཞུས་པར་གནས་རྒྱུང་ཆོས་སྐྱོང་འདི་བད་དཀར་འཆང་བ་དེམ་བྱོན་གྱི་སྲུང་མ་ཡིན་གསུང་བ་ཅེས་ལས་གཞན་མ་བཀའ་ཕེབས་མི་འདུག་ཀྱང། དུས་དེར་ཆོས་སྐྱོང་དངོས་སུ་བྱོན་པའི་མཚན་ཉགས་ཤིག་ཏུ་སྐྱེད་པོ། །ཆོས་བརྒྱ་ཉིན་བཀའ་ཕེབས་སུ་མཚན་ལམ་ལ་དཔགས་ན་མི་མ་ཡིན་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་འགའ་ཞིག་འདུག་ཅེས་གསུངས་པར། ཡང་གསོལ་དཔོན་ཆེན་པོ་ནས། འོ་ན་དགྲུང་སྐྱེག་དངོས་སུ་ཕེབས་ཉེ་དང་བཅས་སྐྱེ་བགོགས་གྱི་མཚན་མ་འདྲ་མེད་ལས་ཆེ། ད་དུང་སྐྱག་ཁོངས་སྐྱེ་ཆས་གྱི་ཐོག་ནས་ཞབས་བརྟན་སྐྱབ་ཆོག་པ་ཞུས་འདུག་པར། རང་དེ་དགོན་མཚོག་གསུམ་གྱི་སྐྱབས་འོག་པ་ལ་མི་མ་ཡིན་གྱི་འཆེ་བས་སྐྱེགས་མི་རྙེད་ཀྱང། དགོ་འདུན་ནི་བསོད་ནམས་གསོག་པའི་ཞིང་ས་གཤིན་པ་ཡིན་པས། དེ་དག་ལ་བསྐྱེན་བཀའ་ཞུ་སྐྱབ་ན་དགོ་འདུན་མི་བྱེད་འདུན་པའི་བྱིན་རྒྱལས་ལ་བརྟེན་གནས་སྐྱབས་དང་མཐར་སྐྱག་གི་འདོད་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པས་ན། སེར་འབྲས་དགོ་གསུམ་གྱིས་མཚོན་དགོ་འདུན་གྱི་རྗེ་རྣམས་སུ་མང་འགྲེད་གྱི་བསྐྱེན་བཀའ་ཐོག་གསུགས་ཤེར་འགྲོ་གང་ཆེ་དང། བསྐྱེན་པ་སྲུང་ཞིང་དེ་འདྲིན་སྐྱོང་བའི་སྐྱགས་བསྐྱེད་ཅན་འཕགས་པའི་

གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་གི་ལུག་མཚོན་བཅས་ལ་འབད་ན་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ལེབས།

(༡༣༠ ཉ་༥།༡༥༧ འ་༧) ཆེས་ཉི་ཤུ་ལྷན་ས་དགོངས་བཞེད་ཁྲུང་བར་ཅན་གྱིས་
མགོན་དགའ་ཡིད་བཞིན་ལོར་བུའི་གཏོར་གཞི་བཅུ་གས་ཉེ་གསུང་བསྐྱང་རྒྱན་
ཆགས་སུ་མཛད་པར། ལན་ཅིག་བཀའ་ལེབས་ལ། མགོན་པོ་འདིའི་བསྐྱང་བ་སྡེ་
སོར་དགོ་འཕེལ་དུ་བཞུགས་པ་ནས་སྤར་ཆགས་བྱེད་ལུས་ཡིན་ཀྱང་། ད་ལམ་གྱི་
འདི་ཉམས་གཞི་ལེགས་ཤིང་། མགོན་པོས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་ཉམས་སུ་
སེམས་ལ་དགའ་སྤང་ཡ་མཚན་པའི་སྤང་བ་ཚད་མེད་བྱུང་ཞེས་སྤྲུལ།

(༡༥༥ འ་༩) ཆེས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་ཐོར་ཚོད་ཆིང་མང་ཆེ་བརྟན་དོ་རྗེ་ནས་
ལུས་པ་སྦྱན་རས་གཟིགས་ལ་བརྟེན་པའི་སྐྱ་མའི་རྣམ་འབྱོར་ལམ་ཡོངས་གྱི་གནད་
ཚང་བ་ཞིག་ཀྱང་བཀའ་ཚོམ་མཛད།

(༡༣༠ བ་༥།༡༥༦ ཐ་༡༠) ཤིང་སྦྲག་(༡༣༩ བ་༣།༡༦༠ ཐ་༥) ལྷ་བ་གཉིས་པའི་
ཆེས་གཅིག་ནས་བདུན་གཅིག་རིང་ལོ་གྲོན་མའི་བུམ་སྦྱབ་གནད་སྤོན་ཐོག་སེར་
འབྲས་དང་ལྷ་ཞོལ་བཅས་པར་ལུས་ཚུའི་འགྲེད་བཀའ་བྱིན་ཆེ་བར་བརྟེན། དེ་སྡོན་
འབྲུམ་བག་གིས་ས་གཙང་མིན་རིགས་རྣམས་ཙུ་ཚད་ལྟ་བུར་གྱུར།

(བསྐྱུས་) ལྷ་བས་མགོན་ཆེན་པོ་ཉིད་འེས་དོན་དུ་(༡༣༩ བ་༣།༡༦༠ ཐ་༡༡)
འཆི་མེད་དོ་རྗེའི་སྦྱ་མཚོག་བརྟེས་ཟིན་མོད་ཀྱང་ཚུར་མཐོང་གཤལ་བུའི་སྤང་དོ་དང་
བརྟེན་དགུང་སྐྱེག་རྒྱུན་སེལ་དུ་ཆེས་དགུ་ནས་སྦྱ་བཅད་རྒྱར་བཞུགས་ཉེ། ཆེ་སྦྱབ་
འཆི་མེད་བདུད་ཅིའི་ཚུ་རྒྱན་གྱི་སྡོན་ཆེ་དཔག་མེད་གྱི་སྦྱབ་པ་ལ་ལུགས་དམ་
རྒྱན་བཞིར་བཅད་དེ་བཞུགས་པ་ན་དག་པའི་མཚན་མ་ཡང་གསལ་བར་གཟིགས་པ་

མང་མོད་ཀྱི་འདིར་འགོད་མ་སྒོལ་སྤྱོད་པ། བཅད་རྒྱ་ལས་ཕྱོལ་ནས་ཚོགས་མཚོད་མཚོད་གཟེགས་སྤར་བཞིན་དང་། དུས་འདིར་གོང་མ་ཆེན་པོས་བཀའ་ཕེབས་སྤྱ། མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཟང་བའི་རྣམ་མ་གཉིས་མི་ཅིང་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོར་འབྲུལ་དུ་གཏོང་དགོས་ཕེབས་པ་བཞིན། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་དགེ་བཤེས་ལྷ་ཙམ་སྤྱན་གཟེགས་ཀྱིས་མདོ་སྤྲུགས་གནད་ལ་བི་གཏུགས་བཀའ་རིན་བསྐྱེད་པ་ལ། རྒྱུད་སྟོད་མཁན་པོ་དང་། འབྲས་བུ་གསོལ་རྣམ་མ་གཉིས་མཁུན་པ་ཡངས་ཤིང་། འབྲུང་འབྲུང་གི་གནས་ལ་འཕྲོད་ལམ་ཆེ་བར་དགོངས། བསྐོ་གཞག་གནད།

(༡༩༧ ཉ་ཉ། ༡༩༧༡ བ་༩) ཚེས་བརྒྱད་ཉིན་བརྒྱད་གཏོར་ཆེན་མོའི་གཟུབ་གསོལ་སྤར་རྒྱུན་བཞིན་དང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཐོར་ཚོད་ཀྱི་དོན་གཉེར་བ་ལྷ་བཅུ་སྟོར་ལ་བསྐྱེན་རྫོགས་ཀྱང་སྤུལ། ཚེས་བཅུ་ཉིན་ཐོར་ཚོད་མི་སྣ་སོགས་པོན་ཆེ་བར་སྤྱན་རས་གཟེགས་ཕྱག་སྟོང་སྤྱན་སྟོང་གི་རྗེས་གནད་དང་། བརྒྱས་སྟོམ་གྱི་དམིགས་པ་རྒྱ་ཆེར་སྤུལ་ཞིང་། ཕྱི་དོན་གཉེར་ཅན་ལྷ་བཅུ་སྟོར་ལ་བསྐྱེན་རྫོགས་ཀྱང་སྤུལ། དེའི་ཕྱི་ཉིན་སྐྱེ་རྒྱ་ཀུན་ལ་བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་དཔལ་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་འབྲུང་ཕྱིར་བཀའ་གདམས་འབྲིལ་དུ་ས་བཅུད་བུམ་སྐྱབ་མངོན།

(༡༩༥ བ་༩། ༡༩༧༡ འ་༦) གསུབས་མགོན་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་དགོངས་དབྱེད་ཀྱིས་ལྷ་ཞོལ་ཁུལ་ན་ཡོད་བའི་སྤྱ་ཏོ་བ་བཞི་སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་སྟོར་འདུག་པ་རྣམས་ལ་གང་ཞིག་ལྷོང་བ་ཙམ་ལས་གོལ་བའི་ལྷོང་གོལ་རིལ་བྱ་ཚད་མེད་པ་དང་། ཉེན་ཁུལ། ར་ཆང་། འབྲས་བུ་གཟུབ་གཟུབ་རྒྱས་དང་། ཅམ་འགྲེད། སྤུམ་འགྲེད། དེལ་འི་དེ་བཅས་གསོལ་རས་སྤུལ།

(༡༣༥ བ་༦།༡༤༩ ཟ་༩) ཡུལ་ལ་བ་མགོན་ཆེན་པོ་ཡང་འགྲོ་བ་ཉམས་ཐག་པ་དེ་
དག་གཟིགས་པ་ན་གྲེ་མ་སེམས་ཅན་རྣམས་བསོད་ནམས་མིན་པའི་ལས་བྱས་པའི་
འབྲས་བུ་ལ་ལྷོས། རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་དཔལ་འབྱོར་བྱུང་སྲུང་ཆོགས་པ་འདིའི་ཁྲོད་
ནས་ཀྱང་ཟས་གོས་ཀྱིས་སོངས་པ་འདི་ཙམ་བྱུང་ན། ཡངས་པའི་རྒྱལ་ཁབས་ཀྱི་
ཁྲོན་འདི་འབྲ་བའི་ཉམས་ཐག་ཅི་འབྲ་བདོག དེ་དག་སོངས་པ་ལས་སྐྱོལ་སྲིད་བདག་
ཉིད་ཟས་དང་སྐོམ་དུ་གྱུར་ནས། འགྲོ་བ་ཀུན་གནས་སྐབས་སུ་དབུལ་སོངས་ལས་
བསྐྱལ་ཏེ་ཡང་དག་པའི་བདུད་རྩིས་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ཆོམས་པར་བྱས། རྣམ་མཁའ་
མཛོད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་བདག་གིར་བྱས་ཆོག་པའི་སྟོབས་བཅུ་མངའ་བའི་ས་ལ་
འགོད་རྒྱས་པར་ཤོག་ཅིག དེ་ལྟར་བདག་གིས་བྱའོ་ཞེས་ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་
དཔང་དུ་གསོལ་ནས་ཉམས་ཐག་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་སྲུང་བསྐྱེད་དམ་བཅའ་སྤར་
ཡང་བཏན་པར་མཛད་དོ། །

(༡༣༦ བ་༣།༡༤༥ ཟ་༥) ཆོས་ཉི་ཤུ་ཉིན་ཐོར་གོད་མི་སྣ་རྣམས་ཐོན་གཏོང་བྲལ་
དབང་དུ་བྱུང་བ། འདི་པའི་གས་དད་པ་ཅན་ཞིག་ཁོམ་ཁང་དུ་གཡང་ས་ལ་སྐྱུངས་
པའི་ནད་བབ་ལྷུ་ངེས་བྱུང་ཡང་ཡུལ་ལ་བ་མགོན་ཆེན་པོའི་སྲུགས་རྗེས་ལྷུ་ལམ་དུ་མ་
གྱུར་ཙམ་གྱི་གཡོག་གཉིས་ཀྱིས་བཏེག་ནས་སྐྱ་མདུན་དུ་བྱུང་བ། མགོན་པོ་ཉིད་
སྲིད་རྗེའི་རང་མདངས་ཆེས་ཆེར་གཡོས་ཏེ་སྲུག་གེ་ཅི་དག་གསུངས་ཤིང་བྲལ་
དབང་སྐྱལ། ཁོ་པས་ཀྱང་ང་ས་ཐག་རིང་ནས་མགོན་པོ་སྲུན་རས་གཟིགས་ཁྲིད་
མཇལ་དུ་ཡོང་ཡང་བསོད་ནམས་དམན་པས་ཉེས་པས་འདི་འབྲ་ལ་སྲུག་འདིར་ཡོང་
བའི་དགོས་པ་ནི་ཁྲིད་ཀྱི་ཞལ་མཇལ་བ་དང་། བསྐྱེད་རྗེགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཞིག་འདོད་

པའི་ཕྱིར་ཡིན་ཀྱང་ད་ཅི་དྲག་ཅེས་དུས་པ་ན། མགོན་པོ་ཉིད་ནི་དད་པ་དང་ལྡན་པའི་
སེམས་ཅན་བསྟན་མི་འབྱིན་ཞིང་རྗེས་སུ་འདྲིན་པ་དང་། བསྟེན་རྫོགས་ནི་བསྟན་
པའི་གནས་གཞི་བསྐྱབ་པ་ཀུན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་བར་ཚད་དང་མི་ལྡན་པ་ཞིག་
ཡིན་ན་སྤྱི་བུ་གསོལ་བ་བཏབ་ཀྱང་འཕྲུལ་དུ་གནང་བ་ནི་ཁྱད་ཚོས་ཡིན་པས་ན་
སྐབས་འདིར་ཡང་། ད་ཁྱོད་རང་མ་ཤི་བ་རང་རེ་སྤྲུལ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་
ཡིན། ད་ལུས་ནད་ཀྱིས་བཏབ་པའི་གནས་སྐབས་འདིར་བསྟེན་རྫོགས་ལེན་པའི་
ཀུན་ཏུ་སྲོད་པ་རི་བཞིན་བསྐྱབ་མི་ལུས་ཀྱང་། གཙོ་བོ་སྤོམ་པ་ལེན་པར་འདོད་པ་
དང་། ཐོབ་སློ་ཤེས་པ་ཉིད་གཤམ་ཆེ་བ་ཡིན་པས་སྐབས་དེར་བདེ་སྤྱིར་བས་ཚོགས་པས་
བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྤོམ་པ་ད་ལྟ་ཉིད་ཏུ་ཡོང་ཞེས་གཟེམ་རྒྱུང་དབང་ཁང་དུ་ལས་གྲུལ་
བ་རྣམས་དང་བཅས། ཕྱིར་བཙོས་དང་། ལྷུང་བ་བྱིན་རྒྱལ་སོགས་བསྟེན་རྫོགས་
ཀྱི་སྤོམ་པ་འགོ་རྣམས་པར་དག་པ་མཛད་ནས། དད་ཅན་ཉམ་ཐག་དེ་ཡི་རེ་བའི་འབྲས་བུ་
ཐོག་ཏུ་སླིན་པར་མཛད། གཞན་ཡང་སྤྲུལ་ཤི་དག་སྤོང་སློ་བཟང་བསྟན་འདྲིན་
སོགས་ཐོར་ཚོད་མི་སྣ་མཐོན་གཅིག་གིས་ལུས་པ་བཞིན། རྗེས་འདྲིན་གསོལ་
འདེབས་ཀྱང་བཀའ་ཚོམ་བསྐྱུངས་ཉེ་དེ་འཕྲུལ་གནང་།

(༡༩༧༧ ལོ་ལ། ༡༩༧༧ ལོ་། ལྷོ་ལ) ཆོས་ཉི་ཤུ་དགུ་ཉིན་དེ་རིང་བསྐྱུང་བ་དམིགས་
བསལ་ཞིག་བྱེད་དགོས་འདུག་ཅེས། ཉིང་རེ་འདྲིན་གྱི་རོལ་པ་ལ་རྒྱུན་རིང་བཞུགས་
ཤིང་། སྤྲུལ་དམ་ལས་བཞེངས་ནས་གསོལ་དཔོན་ལ་བཀའ་ཐེབས་སུ། ད་ནང་
གཞོད་སྤྱིན་ཆེན་པོའི་སྤྱི་འདི་ལས་རང་འདྲ་གཉིས་པ་ཞིག་བྱུང་སྟེ་གར་འཚམས་མང་
པོ་ཞིག་མཛད་པ་དང་སྤོགས་མཚུངས་པར་བྱ་རོག་གི་སྐད་ལྟ་བུ་གོ་སྤྱིར་སྤོ་ཆོགས་

ཤིག་ཡུང་ཅི་ཡིན་ནས། གྲིབ་རེ་པོ་ལྷ་འཛིན་འདི་བཞིན་སྲུ་མོའི་གནས་ཀྱིན་ཆེ་བར་
མ་ཟད། ལྷགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཅིག་ཞལ་འདི་ཡང་སྲ་དུས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་མ་ཅན་
རང་ཡིན་པས། གནས་དེར་མཚོན་རྒྱུན་ཞིག་ཀྱང་འཇུགས་དགོས་པ་འདུག རྫོང་
བཅན་པ་འདི་ཡང་ལྷ་གཅིག་ཀོང་འོའི་རྗེས་འབྲང་གི་སྣ་མ་ལྷ་ཅན་ཡིན་འདུག་ཅེས་
ཐོལ་བུང་གི་བཀའ་མང་པོ་ཞིག་མེད་པ་ལ་དཔགས་ན། གཞོན་སྤྱིན་ཆེན་པོ་ཉིད་
ནས་སྤྱད་དོས་སུ་བརྟན་ཏེ་ལས་བཞིའི་འཕྲིན་ལས་བཟོ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པར་དམ་
བཅས་ནས། འདས་མ་འོངས་ཀྱི་ལུང་མང་པོ་ཞིག་སྤུལ་ཡོད་ཚོད་འདུག་ཀྱང་
ལྷ་བས་མཐོན་ཆེན་པོ་ཉིད་ལྷགས་སྐམ་པས་རི་བཞིན་རང་བཀའ་མ་མེད་སྟེ།

(༡༣༥ ཉ་མ། ༡༤༢ འ་༡) གཞན་ཡང་ལྷ་བས་མཐོན་ཆེན་པོ་ཉིད་སྤྱིར་འགྲོ་བ་
ཀུན་ལ་ལྷགས་ཤིན་ཏུ་བཅེ་བས་སྤྱལ་བསྤལ་གྱི་རྒྱ་ལ་སྤྱད་པ་དང་། འབྲས་བུ་
ཉམས་སུ་སྲོང་བའི་སེམས་ཅན་རི་ལྷ་ཞིག་གི་སྤྲང་ཚུལ་གཟིགས་ཀྱང་། ལྷ་ལུས་ཀྱི་
བ་སྤྱུ་ལྡང་། ལྷགས་བྱམས་སྤྲིང་རྗེའི་དགོངས་པ་ལ་བཞུགས། གསུང་རང་དབང་མེད་
པར་སྤྱལ་གེ་སྤྲིང་རྗེ་ཞེས་ཡང་ཡང་གསུང་ཞིང་། གཟིམ་རྒྱུང་མཐོངས་སྐྱོར་སོགས་
ལ་སྤྱུན་འོག་རྒྱུད་པའི་བྱི་ལུ་དང་། མོ་རོག་སོགས་ལའང་འདི་རྣམས་ཉི་ཆེ་ཉིན་འཁོར་
བ་ལྷ་བུར་ཟས་ཅོམ་ལའང་གཏད་སོ་གང་ཡང་མི་འདུག་གསུངས་ནས། འབྲས་ནས་
སོགས་པངས་མེད་རྒྱུན་འགྲུལ་མཚན་ཅིང་། ཉིད་ཀྱི་གསོལ་སྤྲེར་གྲས་ནས་ཀྱང་
འདི་དག་ལ་གསོལ་རས་རྒྱུན་ཆགས་སུ་གནང་བ་དང་། དེས་མཚོན་སྲོག་ཆགས་རི་
འཇུ་ཞིག་གཟིགས་པ་དང་། ལྷ་མཁུན་དུ་འབྲལ་མི་བུང་ན་སྤྲིང་རེ་རྗེ་རང་གནས་
མཚན་སྲོགས་ཀུན་དང་གཏན་བྲལ་བྱས་ནས་ཡོང་དགོས་གསུངས་ནས་ཆེད་

མངགས་ཀྱི་བྱམས་སྐྱོང་བྱེད་པ་པོ་བསྐོས་གཞག་གནང་།

༡༣༡ ཟུགས་དམ་ཉེན་དུ་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་དང་ཡི་དམ་དོ་རྗེ་འཛིགས་
བྱེད་ཀྱི་སྐུ་བརྟན་ཆེ་ལེགས་གསར་བཞེངས། ཟུན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་འགྲུས་
ཤིང་བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྣམས་ཡར་ལྷན་གནང་། གསེར་བུམ་དགྲུག་འདོན་ཐོག་
མར་འཕགས་པ་ལྟའི་ཡང་སྲིད་དོས་འཛིན་དང་། མཚོག་གསུམ་ལ་བསྟེན་
བཀུར་དང་ངན་སྐྱོང་ལ་སྦྱིན་གཏོང་གི་སྐོ་འཕམ་ཡངས་པོ་བྱེས།

(༡༣༧ བ་༣།༡༧༠ ཐ་༢) དུས་འདྲིར་གཟེམ་ཚུང་དབང་ཁང་དུ་བཞུགས་སྐུ་རྗེ་
ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་དདུལ་སྐུ་ཞིག་གསར་བཞེངས་གནང་བཞེད་ཐོག་ རྩ་ཚག་རིན་
པོ་ཆེ་ནས་ཀྱང་དེས་ན་རྗེའི་སྐུ་བརྟན་དེ་བཞིན་བསྟན་པ་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་ཉེན་འབྲེལ་ལ་
དགོངས་གཟེམ་ཚུང་དུ་བཞུགས་ཚོག་པའི་སྐུ་ཚད་ཆེ་བ་ཞིག་ལྷུང་ན་ཤིག་ཏུ་ལེགས་
བ་ཡོང་བ་འདུག་ཅེས་སྟན་ཏུ་མཛད་པ་དང་བཅས། སྐུ་རྒྱུར་དདུལ་སྐུ་ཚིག་སྟོང་ལྔ་
བརྒྱ་དང་། བ་བཟའི་རྒྱན་སྐོས་སོགས་གསེར་སྐུ་བཙུན་ལས་གྲུབ་པ་དང་།
ཕྱོགས་མཚུངས་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྲ་བཏོད་སྟེན་སྐུ་མཚོགས་པའི་བདེ་མཚོག་ཆེ་ལྟ་
དཀར་པོ་ཞིག་ཀྱང་། སྐུ་རྒྱུ་དདུལ་ལས་གྲུབ་པ་གསར་བཞེངས་མཛད་པ་རྣམས་
ལེགས་བར་གྲུབ་སྟེ་ཆེས་བདུན་ནས་བཟུང་ཉིན་ལྔའི་རིང་གཟུངས་འབྲུལ་གྱི་སྟ་
གོན་མཛད་པ། (བསྐྱེས་) སྐུ་བས་མགོན་ཆེན་པོ་ཉིད་ནས་ཕྱག་བསྟར་གྱིས་འབྲུལ་
བ་མཛད་ཅིང་། (༡༣༠ ཉ་༣།༡༧༡ ཐ་༡) བདེ་མཚོག་གི་ནང་གཞུག་ཀྱང་ཕྱོགས་
མཚུངས་འབྲུལ་གནང་ཐོག་ རྗེ་ཉིད་འཇམ་དཔལ་ཁྲོ་བོའི་དབང་པོའི་སྐུར་སྐྱང་སྟེ་སྐུ་

གསུམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོལ་བ་སྐྱུན་དངས་ཉེ་དམ་ཚིག་པ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་མངོན་
བས། དམ་ཚིག་པ་དང་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་རོ་གཅིག་ཏུ་སྐྱུར་བའི་ཉལ་ས་ཀྱང་ཀྱི་
མཐོང་སྣང་དུ་བྱུང་བ་ནི། རྗེ་སྒྲ་མའི་སྐྱེ་དེ་ཉིད་གཟི་བྱིན་མཚུངས་པ་མེད་པ་དང་།
ཞལ་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ནས་བདུད་ཅི་འཇག་ཅིང་། འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རང་ཆས་སུ་
འབར་བ་དང་། འགྲོ་བ་སུ་ཞིག་གིས་མངལ་ཡང་རྗེ་སྒྲ་མ་དངོས་སུ་བྱོན་ཡང་འདི་པན་
དུ་མེད་དམ་ཞེས་བརྗོད་པ་སོགས་རྗེ་ར་འབྲེ་མ་བྱིན་རྒྱ་བས་ཀྱི་སྤང་བོས་སྐྱུད་པ་
བཞུགས།

(༡༩༠ བ་༥།༡༧༣ བ་༩) ཆོས་ཉི་ཤུ་བདུན་ཉིན་ཡོངས་འཛིན་བརྗོད་ཆེན་པོ་དེ་
ཉིད་ཀྱི་དུས་མཚོན་ལ་ཆེ་མཚོག་གླིང་ནས་རྒྱ་སྐྱུར་ཉེ་ལྷུ་བས་མགོན་ཆེན་པོ་ཉིད་
གསུང་ཚོག་ཞབས་ཕྱི་གྲུ་ཚང་དུས་འཁོར་བ་ཚོག་གྲུ་རྣམས་དང་བཅས་དཔལ་དུས་
ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞལ་བྱེ་སྟེ་བྱི་ནང་གསང་བའི་མཚོན་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་
བས། བདག་ཉིད་འཇུག་ཅིང་དབང་ལེན་པའི་ཚོ་ག་རྣམས་སྐྱགས་ཉམས་སུ་བཞེས་
ཤིང་། རྗེ་མ་ཉིད་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོར་བསྐྱེད་ནས་དེའི་མདུན་དུ་རྣམ་ཐར་ཆེན་
མོའི་བཀའ་ཚོམ་ཡང་རྗོགས་པར་མངོན།

(༡༩༡ ཉ་༥།༡༧༥ འ་༥) འདི་སྐྱབས་ལྷུ་བས་མགོན་ཆེན་པོའི་སྐྱགས་དམ་རྟེན་
དུ་སྐྱེ་རྒྱུ་རང་བྱུང་བངས་ཤེས་ཆེ་བ་ལ་གསེར་དུལ་པོན་ཆེ་བསྟེས་པའི་རྗེ་རིན་པོ་
ཆའི་སྐྱེ་བརྟན་གསང་བསྐྱུན་མངོན་པ་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཉི་ཤུ་ཉིན་མངའ་
རིས་སྐྱུལ་སྐྱེ་གཟུངས་འབྲུལ་མངོན་དུ་འཇུག་པ་གནང་། རབ་གནས་སོགས་རྗེ་ཉིད་
ཀྱིས་མངོན་དེ་རྟེན་གྲུལ་དུ་བཞུགས། ཆོས་ཉི་ཤུ་ཉིན་བཀའ་མེབས་སུ་ཁོ་པོའི་རྗེ་

ལམ་དུ་མགོན་པོའི་སྐྱེ་ལོ་ལོད་ཟེར་ཁ་དོག་སྐྱ་ལྷ་ཞིག་སྤྲུགས་མཚམས་ཐམས་
ཅད་དུ་འཕྲོ་བར་རྗེས། དེ་དག་ལ་དཔགས་ན་གནས་འདིར་རྒྱུད་སྤང་བ་བཅུ་སྟོར་
ནས་རབ་གནས་རྒྱས་པ་ཞིག་དང་། དེ་རྗེས་མགོན་པོའི་གཏོར་ཆེན་ཞིག་འཕེན་
དགོས་འདུག་ཅེས་གསུངས། དེ་དོན་བཞིན་དབྱུང་བྱེད་གསོལ་རས་སྐྱུལ།

(༡༩༩ ཉ་༡།༡༧༦ བ་༡) ལྷ་བ་དགུ་པའི་ཆེས་གསུམ་ཉིན་སློན་གྲོལ་སྤྱིར་བྱི་བ་
དང་། མཁན་པོ་གྲུ་བ་ལྷ་བཅུ་སྟོར་ནས་ཆེ་དཔག་མེད་ཡང་སྤྱིར་ཀུན་འདུས་ཀྱི་སྐོ་
ནས་ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་མཚོན་བཏེག་པ་དབྱེས་བཞིན་དུ་བཞེས། ཆེས་དགུ་ཉིན་
གཟིམ་རྒྱུད་དབང་ཁང་གི་ཐུགས་དམ་རྟེན་བཞུགས་དུལ་སྤང་སྟོང་དང་ལྷ་བརྒྱ་ལྷ་
བཅུ་དག་ཉིས་ཞོ་གསུམ་དང་། རྒྱན་སྟོས་ཀྱི་ཆ་གསེར་དུ་གསེར་སྤང་ཉི་ཤུ་ཅུ་དགུ་
དང་ཞོ་ལྷ་སྐར་ཕྱེད་གསུམ་བཅས་ཀྱི་སྐྱ་རྒྱ་ལས་གྲུབ་པ་འདིགས་ཕྱེད་དཔའ་པོ་
གཅིག་པའམ་བདུད་ལས་རྣམ་རྒྱལ་དུ་གྲགས་པའི་སྐྱ་བརྟན་གསར་བཞེངས་མཛད་
པ་དུས་འདིར་གྲུབ་པར་(བསྐྱུས་)གཞུངས་འབྲུལ་མཛད་པས། ཕྱི་ནང་གི་རྟགས་
གཞི་སྤྲོན་སྤུམ་ཚོགས་ཤིང་།(༡༩༩ བ་༡།༡༧༦ འ་༧) སྐྱ་བརྟན་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ཐུག་
ཐམས་ཅད་དང་པོ་གསེར་ཆབ་ཡིན་པ་ལ། དེ་ཉིན་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་རང་གི་
གཟིགས་སྤང་དུ་མངོན་རྟོགས་ནང་བཞིན་གསལ་བར་བྱུང་བས། དེས་ན་ཅུ་ཞལ་
ནག་པོ་ནས་སློན་ཞལ་དམར་པོའི་བར་མངོན་རྟོགས་བཞིན་བསྐྱུར་ཏེ་བཞུགས་པ།
ད་ལྟ་ཡང་ལས་ཅན་དག་གི་མཚོང་སྤང་དུ་ཞི་དག་མི་འདུ་བའི་རྣམ་པ་སྐྱད་ཅིག་སྐྱད་
ཅིག་ལ་སྟོན་པར་བྱས་པ་བྱིན་རྒྱལ་གྱི་བརྗོད་ཆགས་པར་བཞུགས།

(༡༩༩ ཉ་༤།༡༧༧ འ་༦། བསྐྱུས་) ལྷ་བ་བཅུ་པའི་ཆེས་ཉི་ཤུ་དུག་ནས་སྐྱ་བཅད་

རྒྱ་ལ་བཞུགས།

(༡༩༤ བ་༣། ༡༥༤ བ་༡༠) འཛིགས་མཚན་དཔལ་ལོ་རྩེ་རྩེའི་རྟོག་པའི་རྣམ་འབྱོར་
གྱི་ཉམས་བཞེས་རྩལ་དུ་བཏོན་ཏེ། ཡ་མ་རྩ་རྩེའི་ལྷགས་བརྒྱས་ཀྱི་སྟོན་ས་ཞི་རྒྱས་
དབང་དག་གི་སྦྱོན་དམིགས་རྣམས་མན་དག་བཞེན་དུ་མཚན་པས་སྟོང་གསུམ་
ཐམས་ཅད་མེ་འོད་གྱིས་གང་བས་དག་བཤེགས་ཐམས་ཅད་ལྷག་མེད་དུ་བསྐྱེད་པ་
དང་། ལྷགས་ཀྱི་སྦྱ་རང་ཆས་སུ་སྟོན་པ་ལྷུབས་མགོན་ཆེན་པོ་ཉིད་ནས་གསལ་བ་
བྱུང་བ་སོགས་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལྷན་པར་ཅན་འབྱུངས་ཤིང་། གཟིམ་རྒྱུང་ཁག་
དུ་དེ་སྟོན་ཡོན་ཆབ་ཀྱི་རྒྱ་འབྱུགས་པ་སོགས་བྱུང་ཡང་། དུས་དེར་དམིད་གྱི་ཆ་བ་
དང་འཕྲུང་བའི་རྒྱ་བཞེན་འོད་ལྷོ་བ་སོགས་མཛོན་སུམ་དུ་གྱུར།

(༡༩༥ ཉ་༡། ༡༥༧ བ་༡། བཏུས་) ཤིང་ཡོས་ཚོ་འབྲུལ་རྩ་བའི་ཚེས་ལྷ་ཉིན་ལྷ་
ལྷན་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོའི་མགོན་དུ་ཆིབས་བསྐྱུར་གྱིས་བསྟན་འགྲོའི་པན་བདེ་སྟེལ་
བའི་མཚན་བཟང་བསྐྱུངས་ཏེ། (༡༩༥ ཉ་༣། ༡༤༣ འ་༡༡) ཚེས་བཅུ་བདུན་ཉིན་ར་ཆེར་
གནས་གཟིགས་དང་མཚོན་འབྲུལ་མཚན་ནས་ལོ་བྱང་དུ་ཆིབས་བསྐྱུར། (༡༩༥ ཉ་
༣། ༡༤༣ འ་༧) ཚེས་ཉི་ཤུ་དྲུག་ཉིན་སྦྱ་བསྐྱེད་སའ་བ་གཉིས་ལྷན་གྱི་བཅད་རྒྱ་ལ་
བཞུགས་ཏེ་སྦྱགས་དམ་སྦྱར་བཞིའི་རྣམ་འབྱོར་ལ་འབྲུས་པར་མཚན། སྦྱན་
མཚོམས་སུ་ཁལ་ཁ་རྩེ་བཅུ་དམ་པ་ནས་ཉམས་བཞེས་ཀྱི་གནད་ལས་བརྩམས་
པའི་མདོ་སྦྱགས་ཀྱི་རྗེ་བ་མང་པོ་འདུག་པར་བྱིས་ལན་བཀའ་ཚོམ་དང་། གཞན་ཡང་
ཚོ་སྟོང་དང་འབྲེལ་བའི་རྩེ་ས་ཐོབ་སྦྱོར་མ་ལྷོ་བུའི་ཉམས་ལེན་རྣམས་ལེགས་པར་
བསྐྱུངས། ཁལ་ཁ་མི་སྣ་འགའ་ཞིག་དང་ར་ཉག་སྦྱལ་སྦྱ། ཆིང་མང་དཔོན་མོ་སོགས་

དོན་གཉེར་ཅན་མང་པོས་ཞུས་པའི་བཀའ་ཚོམ་གྱི་རིམ་པ་ཡང་མང་དུ་
མཛད། (བཏུས་)དེ་ནས་དགུན་ཐོག་ཐུགས་དམ་བཅད་རྒྱར་བཞུགས།

(༡༤༩ ཉ་ཉ། ༡༧༠ ཟ་༡༠) དུས་འདིར་གཙོ་བོར་དཔལ་རྗེ་ཇི་འཛིགས་བྱེད་ཆེན་
པོའི་ལམ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཉམས་བཞེས་ལ་བརྩོན་པར་མཛད་པས་ལམ་དེ་ལ་བརྟེན་
པའི་རྟོགས་པ་རྣམས་གསར་སྐྱེའི་ཚུལ་མཛད་དེ། ད་ལམ་གྱི་མཚམས་འདིར་ཡི་
དམ་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་མཚན་མ་མང་པོ་བྱུང་བེས་ཐུགས་དགུས་པའི་
ཚུལ་མཛད་ཅིང་། ཞར་བྱུང་སྐྱེའི་རྒྱུན་སེལ་དུ་རིག་བྱེད་ལྟ་མོའི་ལྷགས་བརྒྱས་གནང་
དགོས་ཚུལ་ལུང་འགའ་ཞིག་གི་དོན་བཞིན་གནད་སྲིན་མཛད། དེ་སྔ་གོར་བོད་བདེ་
གཟར་སྐབས་སྐྱིད་གྲོང་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཁ་པོ་བྱང་དུ་གདན་འདྲེན་མཛད་
པ་ད་ཆ་སྡེ་ཞོད་འཛགས་པས་ས་མཚམས་ཀྱི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་མཚོད་གསོལ་
བ་འདེབས་པའི་རྟེན་སྐལ་དུ་སྐྱིད་གྲོང་དུ་སྐྱལ་བའི་སྐྱ་ཚབ་གསར་བཞེངས་མཛད་པ་
འཕགས་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱི་ནང་གཞུག་(བསྐྱས་)གཟུངས་འབྲུལ་མཛད།

(༡༤༩ བ་༣། ༡༧༡ ཟ་༧) སྐྱེ་འགྲོ་མཚོག་དམན་ཀུན་གྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་
མ་སྐྱ་དང་། གཞུང་ནས་ཞབས་བརྟན་གྱི་རིམ་པ་གཡོར་ཆེ་གནང་བ། གཙོ་ཆེར་
ལྷན་པས་མགོན་ཆེན་པོ་རང་གི་ཐུགས་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་དགུང་སྐྱེག་ལ་
བརྟེན་པའི་ཉེས་ཆ་སྐྱ་ཚམ་མེད་པར། དབང་པོ་ལྷ་མིན་གྱི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བ་
བཞིན། གངས་ཅན་བ་ཀུན་ཡུང་དེ་དེ་དགུང་སྐྱེག་ལས་གྲོལ་ལོ་ཞེས་དགའ་བའི་ཅ་ཅ་
དར་དེར་སྐྱོག་ཅིང་། ལྷན་པས་མགོན་ཆེན་པོ་ཉིད་ནས་ཡུང་བསམ་ཚོད་ལ་དཔགས་
ན་སྐྱེག་འདིར་གོགས་འཚུ་བ་འདྲ་མི་ཡོང་ངམ་སྐྱམ་པར་དགོན་མཚོག་གི་ཐུགས་

རྗེར་དགའ་མོ་བྱུང་། ད་ལམ་གཏང་རག་འབྲུལ་ཉེན། མགོན་པོ་ཡིད་བཞིན་ལོར་བུའི་
དངུལ་སྤྱི་ཚེ་བ་ཞིག་བཞེངས་དགོས་པ་འདུག་ཅེས།(༡༩༡ བ་༥།༡༧༡ འ་༡) མགོན་
དཀར་ཡིད་བཞིན་ལོར་བུའི་སྤྱི་ཚོག་ཚད་མ་ལེགས་པར་བྱ་བ།

(༡༩༡ ཉ་༥།༡༧༡ འ་༡༠) ལྷ་བ་བརྟུ་གཅིག་པའི་ཚེས་བཙོ་ལྷ་ཉིན་རབ་ཏུ་གནས་
པའི་ཚོ་ག་ཡང་ལེགས་པར་མཛད།

(༡༩༩ ཉ་༡།༡༧༡ འ་༡༡) ལྷ་བ་ཉི་ཤུ་བདུན་ནས་བཅད་རྒྱའི་ལྷགས་
བཟུངས་ཀྱི་ཁ་སློང་འཛིགས་མཛད་དཔལ་པོའི་སློན་ནས་ཞི་བའི་སྤྱི་ན་སྲེག་གྲུང་མཛད།

(༡༩༩ ཉ་༥།༡༧༩ ཐ་༩) མེ་འབྲུག་གནམ་ལོ་གསར་ཚེས་ཀྱི་སྤྱི་ཚེད་ལྷ་ལོར་
ཚེས་གཏོར་གནང་རྒྱས་མཚོན་དགེས་སྟོན་ཉིན་དང་གཉིས་(བདུས་)དང་། ཚེས་ལྷ་
ཉིན་ལྷ་དང་མིའི་མཚོན་སྤྱི་ན་གྱིས་སྤུན་བསྐྱུས་ཏེ། ལྷ་ལྷན་སློན་ལམ་ཚེན་མིའི་མགོན་
དུ་ཚེབས་ཞལ་བསྐྱར་བའི་མཛད་སློ་སོགས་སྤར་བཞིན་དང་། ཁོ་བོ་ལ་ཡང་(༡༩༥
བ་༡།༡༧༥ ཐ་༡༡) ད་ལམ་མཚན་བཏགས་དམ་བཅའ་བསྟན་པའི་མིག་རྒྱན་དུ་པན་
བ་བྱུང་ཞིང་། ད་དུང་སྤྱགས་གཉེར་གྱི་མཁུག་མ་ཐུད་དང་། ལྷག་པར་རྒྱུད་སྤྱི་ཞིག་ཏུ་
རྗེ་ཚོང་ཁ་པ་ཚེན་པོའི་བཤད་སློལ་ལྷར་གྱི་རྒྱུད་སྤེའི་བཤད་པ་དང་། བསྐྱེད་རྫོགས་
གྱི་ཉམས་ཁྲིད་སོགས་གྲུང་སྤྱགས་སུ་རྒྱུད་པ་མཛད་དེ། མདོ་སྤྱགས་གང་ཐད་ནས་
རྗེ་ལྷ་མའི་བསྟན་བ་སྤེལ་སྤུབ་པའི་སྤྱགས་བསྐྱེད་དགོས་ཚུལ་གྱི་བཀའ་བཟང་སྤྱི་
པོར་ཐེབས།(བསྐྱུས་)ཚེས་ཉི་ཤུ་བདུན་ཉིན་པོ་བྱང་ཚེན་པོར་ཚེབས་གྱི་ཞལ་ལོ་
བསྐྱར་ཏེ།(༡༩༥ བ་༡།༡༧༥ ཐ་༩) ལྷ་བ་གཉིས་པའི་ཚེས་གཅིག་ཉིན་ནས་སྤྱི་བཅད་
རྒྱ་ལ་བཞུགས་ཏེ་མདོ་སྤྱགས་གྱི་ལམ་བཟང་པོའི་ཉམས་བཞེས་ལ་འབྲུག་པར་

མཛད། དེ་ཉིན་རྩ་སྐྱེད་ཁྲི་ཆེན་ཞལ་སྐྱ་ནས་ལས་གྲུབ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆེ་དབང་བརྒྱ་
ཚོར། ཉེ་མཐོན་སྐྱེད་སྐྱེད་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་གནང། སྐྱོལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་
ལོའི་རྗེས་གནང། འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོན་སྲུང་འགྲོལ། འཇམ་ལུགས་ལྷ་ལྷའི་ཆེ་
དབང་བརྒྱ་ཚོར་བཅས་གསལ།

(༡༩༩ ཉ་ལ། ༡༠༠ འ་༣) གསོལ་དཔོན་ནས་ཤ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་ཐུགས་
རྗེས་བྱུང་བའི་དངོས་ནོར་རྣམས། ཤ་སྐྱབས་མགོན་མཚོག་གི་ཞབས་བརྟན་དུ་
དམིགས་ཏེ་གསེར་བཅས་ལས་གྲུབ་པའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་ཁྲི་རྒྱལ་དབང་བཅས་
བ་གསར་བཞེངས་བཀྲིས་བ་ལེགས་པར་བྱུབ་བ་མཚོན་ཚོགས་སྤྱན་སྤུམ་ཚོགས་
ཤིང། སྐྱེད་ལུ་ཀུན་ལ་མཐོང་ཐོས་དྲན་རེག་གི་འབྲེལ་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་བཅས་ཀྱི་ཆེད་དུ་
གཞུང་སྐྱོར་ལྷན་ཏེ། བཞུགས་ལུལ་གསེར་གདུང་བཟ་ཤིས་འོད་འབར་གྱི་སྐྱ་
གཡས་སུ་སྐྱབས་མཚུངས་བ་དེར་སྐྱ་བརྟན་གདན་འདྲེན་ལྷན་ཐོག་(བསྐྱུས་)ནང་དུ་
གཟུངས་གཞུག་གང་རྒྱས་སུ་ཏེ།

(༡༩༩ བ་༦། ༡༠༡ འ་༣) རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཚོག་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པས། དམ་
ཚོག་བ་ལ་ཡེ་ཤེས་བ་མངོན་སུམ་དུ་ཐེབས་པའི་རྟོགས་སུ་ནམ་མཁའ་འཇའ་འོད་
ཀྱིས་ཁེངས་ཤིང། ལྷ་ཚར་ཐིམ་བུའི་རྒྱན་བབས་བ་དང། གནས་གསུམ་བྱིན་རྒྱབས་
ཀྱི་དུས་འོད་ཀྱི་ཐེག་ལེ་ཞིག་བྱམས་མགོན་ཀྱི་ཐུགས་ཀར་ཐིམ་བ་མང་པོས་མཐོང་
བ་སོགས་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་བ་འགྲུགས་པའི་ཐུགས་ཀྱི་ཀྱོ་བའི་སྤྱན་དམིགས་ལས།
རྟོན་འདི་ལ་རྒྱལ་བ་བྱམས་བ་མགོན་པོ་ལས་མར་མེ་གཅིག་ལས་གཉིས་ཆད་ཀྱི་
ཚུལ་དུ་རང་རེ་ཁ་བ་ཅན་བ་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་དུ་བྱམས་བ་མགོན་པོའི་

བྱ་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོལ་བ་གཉིས་པ་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་ཕེབས་པ་གོང་མ་ཆག་གོ།

(༡༥༠ བ་༦༧༡༠༥ བ་༩) ལྷན་ས་འདྲིར་སློབ་མའི་སྐུལ་སྐུ་ངོས་འཛིན་གྱི་སྐོར་ལ་སྐྱེ་
བོ་ལ་ལས་ཆེ་འདོད་དང་མཐོ་འགྲོགས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱེད་འཛོལ་འགའ་ཞིག་བྱུང་
བར་བརྟེན། འདི་སྐོར་རང་འདོད་སྐྱུག་འཚང་གིས་བྱ་བ་འཐེན་ཅོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེ་ཅམ་མ་
བད། མཚན་མ་བཟང་ཞིང་ངེས་ཤེས་འདོད་ས་པར་ཆ་གནས་མེད་པའི་མཐོ་སྤྲེགས་
བྱེད་པ་འདི་བཞིན་ལེགས་ཚོགས་ཀྱི་རྩ་བ་འཚུགས་ཚབས་ཆེ་བ་བཅས། ཕྱིན་ཚད་

(༡༥༡ ཉ་༩༧༡༠༥ བ་༧) གསེར་གྱི་བྱམ་པར་སློབ་མའི་སྐྱེ་མཐའ་དོགས་པ་ཆེ་ངེས་བྱུང་
བ་ཇི་ཡོད་ཀྱི་མིང་བཅུག་ནས། དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་དམིགས་བརྩེ་
མའི་སྐོ་ནས་རྒྱལ་བ་ཚོང་ཁ་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གསོལ་བ་བཏབ། ལྷ་ལའི་སློབ་མ་རིན་
པོ་ཆེས་དབྱུས་སློབ་རྣམས་ཀྱིས་སྐོན་ལམ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བཏབ་སྟེ་གསེར་བྱམ་
དབྱུགས་པའི་མིང་བྱང་ཐོན་པ་དེ་བཞིན་ལ་ངོས་འཛིན་བྱས་ཆེ་འཇུག་པ་མེད་ཅིང་།
འཐེན་ཅོད་མི་ཡོང་བ་བཅས་ཀྱི་ཆེད་སྦྲད་ནས་དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་ཚུལ་གྱི་བཀའ་
ཕེབས་པ་བཞིན། ཆབ་མདོ་འཕགས་པ་སྣའི་ཡང་སྤྲིད་ངོས་འཛིན་ཕྱིར་གཟིམ་ཚུང་
ས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ་དུ་གསེར་བྱམ་སྐྱུན་འདེན་གྱིས་ཁོ་ལོ་དང་། སེ་འབྲས་ཀྱི་སློབ་མ་
བཞི། རྣམ་རྒྱལ་གྲུ་ཚང་བ་བཅུ་དྲུག་བཅས་ནས་ཞལ་སྐེལ་དུ་བྱམ་པ་སྐྱབ་ཐོག་སློབ་པ་
བརྒྱད་པའི་ཆེས་གཅིག་ཉིན་ལྷན་ས་མགོན་ཆེན་པོ་དང་། ལྷ་ཞབས་ཉ་ཆག་རིན་པོ་
ཆེ་བཅས་ཚོགས་དབྱུང་ཕེབས་ཐོག་ ཨོ་བན་གཉིས་ཀྱང་ཕེབས་ཏེ་བཀའ་ལུང་གི་
དོན་བཞིན་དོགས་གནས་ཡོད་པ་གསུམ་པོའི་མིང་གསེར་གྱི་བྱང་བྱུ་ལ་བྱིས་ཏེ་རྩེ་
ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོར་གསོལ་འདེབས་དང་། སློབ་པ་གོང་མའི་ཚོས་སྐྱུང་ལ་དམོད་པོར་

བའི་འཕྲིན་བཅོམ་གྱི་ཐོག་ནས་བྱང་བྱ་དགུགས་པས་ཆབ་མདོ་དག་ཞན་ཚང་མས་
དོགས་གནས་ཆེ་ཞིང་ཚོས་སྐྱོད་ཁག་གི་ལུང་དུ་སྐྱལ་བ་མི་ཐང་དུ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་
རྒྱངས་གྱིས་ཐོན་པས་དོ་བདག་རྣམས་ཡིད་ཆེས་བའི་དད་པ་སྐྱེས་ཏུ་སྡེལ་བྱལ་བ་
བྱུང་ངོ་། །

(༣༥༩ བ་༥༠༧ འ་༡) འདི་ལོ་རྒྱུད་གྱི་ཡང་ཅེ་དབལ་གསང་བ་འདུས་པ་ལྷ་ལོ་
གཉིས་གྱི་རིམ་གཉིས་ཟབ་མོའི་ཉམས་བཞེས་གཙོ་རྩལ་གྱི་ཐོག་ལས་རྒྱང་གི་
ལྷགས་བསྐྱེས་གྲངས་ཡོངས་མཛད་ཅིང་། (༣༥༩ ཉ་༣། ༤༡༠ ཐ་༦) ལྷ་ལྷན་སློན་ལམ་
ཚུགས་ཉེ་བཅས་ནད་རིམས་སྤུང་ཆད་ལ་དགོངས་པའི་ལོ་མ་གྲོན་མའི་བུམ་སྐྱུབ་
གནད་སློན་གྱིས་སེང་འབྲས་དང་། ལྷ་ཞོལ་སོགས་ལ་ཁྲུས་ཚུ་ལན་གསུམ་ཙམ་
འབྲེད་གནང་གི་བྱིན་མ་བྱུང་བཞེན་ནད་གསང་མཆེད་ཀྱང་རེ་སྤར་བྱུང་ནས་སློན་
ལམ་གྱི་སྐབས་སེང་སྐྱེ་ཚང་མ་བདེ་འཇགས་སུ་བྱུང་། དུས་འདིར་ལ་ལོ་ཚོས་སྐྱོད་
ནས་རྩ་ལོའི་ནང་བསྐྱེན་སྲིད་ལ་འཚུབ་ཆ་ཆེ་བས་དེ་དག་ཞི་བྱིང་འདི་ལོ་ནས་སློན་
ཚུད་གྱི་ཞབས་བཞེན་རྒྱ་ཆེ་སྐྱབ་དགོས་ཡོད་པེབས་པ་ཙམ་མ་བཟད། ། སྐྱབས་མགོན་
ཆེན་པོ་རང་གི་དགོངས་པར་ཡང་རྟེན་ལ་མཚོད་འབྲལ་དང་། དགེ་འདུན་ལ་བསྐྱེན་
བཀུར། དབྱུང་པོར་སྐྱིན་གཏོང་སོགས་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་གནང་བཞེད་ཆེ་བ་བཅས་
བཅད་རྒྱའི་ལྷགས་བུན་བུན་མཚམས་གྱི་སེང་ཞིག་གི་སྐབས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་
པོ་རང་ནས་གཞུང་ཁྲུ་ལྷགས་དཔོན་དང་གསོལ་དཔོན་ནས་ཡི་གེ་སྡེ་ཉེ་གདན་ས་
ཆེན་པོ་བཞི། རྒྱུད་བླ་གཉིས། བསྐྱེན་རྒྱས་སྲིད། ཀུན་བདེ་སྲིད། ཆེ་མཚོག་སྲིད།
དོར་བྲག་སློན་སྲིད། ས་འོར་སོགས་རིས་མེད་གྱི་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་རྣམས་སུ་བསྐྱེན་

བཀྲུལ་ལྷ་ལྷན་རྫོ་པོས་གཙོས་པའི་རྟེན་རྣམས་ལ་མཚོན་འབྲུལ། མགོན་ཁང་ཁག་ཏུ་
བསྐྱང་བ། ལྷ་སྐུལ་མང་པོ་དང་། གཅིག་ཏུ་སྐུལ་ལ་བཙོན་པའི་ཀུན་སྲངས་ཀྱི་རིགས་
ལ་ཆེ་སྐུལ་མང་དུ་རྒྱ། ངན་སློང་གོས་ཀྱིས་ཐོངས་པ་རྣམས་ལ་གོས་སྤྱིལ། སྲང་སྟོན་
སོགས་གནང་རྒྱ་ཕྱག་གཞུང་ནང་གསལ་གྱི་རྒྱ་འགོ་སྲུང་ཐོག་ཏུ་བཀྲུག་པར།
དེའུ་སྲང་ཆེག་ཁྱི་ཆེག་སྟོང་ཙམ་ཐོབ་པ་སྤྱི་ཁྱབ་དོ་དམ་པ་བཀའ་སློན་རྣམས་དང་།
མགོན་པོ་ལྷ་བ། ཅེ་ཕྱག་བསྐྱལ་བཟང་ཚོས་གྲགས། སོད་ཕྱག་བརྟན་འཛིན་ཚོས་
གྲགས་རྣམས་ནས་བྱས་ཏེ་རྒྱ་ཆ་སྐུལ་གསོལ་ལྷོག་སྟེང་རང་ནས་སྐུལ་ཏེ། ཕྱག་
གཞུང་ནང་གསལ་ལྷུག་བཙས་ཀྱི་དཔྱད་ཁ་བཟོ་རྒྱ་དང་། དོ་དམ་ཅེ་ལྷུང་སོ་སོར་
བསྐོ་གཞག་དང་། ལྷ་ཞོལ་གྱི་ངན་སློང་གང་ན་ཅི་མཆིས་པ་ཟས་གོས་ཀྱི་གནང་ཆ་ལྷ་
བར་ལྷ་ལྷན་གསུང་རང་འཛོམས་དགོས་པའི་བརྟེན་པ་མང་དུ་བསྟེན། ལྷ་བ་བཅུ་
གཅིག་པའི་ཆེས་ཉི་ཤུ་ལྷ་ཉིན་གཏོང་བའི་སྟོ་བརྒྱ་ཅིག་ཙམ་དུ་སྤྱེ་སྟེ་མཚོན་འབྲུལ་
མང་འབྱེད་རྣམས་དོ་དམ་སོ་སོར་ཅིས་སྟོན་དང་། སྟོང་མོ་བ་བཞི་སྟོང་ལྷག་ཙམ་ལ་
ང་ཕྱག་གི་གསོལ་རས། དེའུ་ལྷ་ལྷོ་ལོ་གོས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་ཐོངས་པ་ཆེག་སྟོང་ལྷག་
ཙམ་ལ་འཇམ་སྐུལ་གི་ལ་ཤག་དཀར་པོ་དེ་བཙས་སྐུལ་བ་ན། དེའུ་པོས་གཏོང་
རྟེན་པའི་དགའ་བ་ལྷ་ལྷོ་ཞེས་གཏམ་དུ་གྲགས་པ་དོན་ལ་འབྱོར་པའི་སྟོ་དགས་ཆེས་
པར་གྱུར།

(༡༥༥ བ་ཀའ། ༡༡༡ འ་༡༠། བསྐྱུས་) མེ་སྐུལ་མེའི་ལོ་གསར་དཔྱེས་མཚོན་
སོགས་སྲང་ལམ་བཞིན་དང་། བརྟན་སྲིད་བདེ་ཐབས་སུ་དགོངས་རིམ་གྱོ་གཏོས་ཆེ་
སྐུལ་སྐུལ། ཞབས་འོག་སེར་སྐུ་སྤྱི་མགོན་ནས་ཀྱང་སྐུལ་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་

ཞབས་པད་བརྟན་ཅིང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་སྐབས་ལོ་བསམགས་དང་གསོག་པ།
མཐའ་དབྱས་སྐྱེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་ཆེ་རིང་འབྲུང་བར་ཆེ་དཔག་མེད་ཀྱི་ལྷ་སྐྱེ་གསར་
བཞེངས་ལྷན།

༡༩༽ ཚེ་སོ་བྲང་པོ་ཉ་ལར་བཀའ་གདམས་སྐྱབ་བརྒྱད་དང་དགེ་སློང་མ་དཔལ་མོའི་
ལྷགས་ཀྱི་སྐྱེང་གནས་སྐྱབ་བརྒྱད། ཆེ་དཔག་མེད་ཉོང་སྐྱེ་གསར་བཞེངས། ཆེ་
མཚོག་གླིང་གི་སྤྱིག་ཡིག་བཀའ་ཚོམ། ལོ་སློན་ཀྱི་དགེ་ས་མཚོད་སྲར་ལམ་
བཞེན་བཀའ་འདྲིན་བསྐྱེངས། རྗེའི་གཟེགས་པ་ལྷ་དང་སྐྱེན་སྐྱབ་སོགས་གསར་
བཞེངས་ཀྱི་བཀའ་བྲལ་དང་། མཉམ་ཆུ་པོང་མ་གཤེགས་པའི་དགོངས་ཚོགས་
ཐུགས་སློན་དང་། ༢༽ རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྲུང་རིན་པོ་ཆེར་སྐྱེགས་ཤིང་སོགས་
གསར་བསྐྱེན་ཀྱིས་འབྲུལ་བཞེས།

(༡༦༠ ཉ་༡༩༧༧ ལ་༥) མི་དབང་སངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ་ནམས་ལོ་བྲང་དཔའ་པོ་
འདི་ཉིད་སྐྱེན་བསྐྱེད་ཀྱིས་བཏབ། རྒྱལ་བ་སྐྱེན་རིམ་ཀྱི་གཟེམ་རྒྱུང་དུ་དམིགས།
ཡང་ཐོག་ས་གསུམ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ། འབྲེལ་མཚུངས་བཀའ་གདམས་འབྲིལ་
བ་སོགས་འཆི་མེད་བདག་པོའི་ཁང་བཟང་ལ་འགྲན་བཟོད་པའི་གཟེམ་རྒྱུང་འདི་དག་
གསར་བསྐྱེན་མཛད་འདུག་པ་ནི། མི་དབང་དེ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་དོན་ཡོད་པར་
མཛད་ཕྱིར་༢༽ རྒྱལ་བ་མགོན་ཆེན་པོ་ནས་ལྷགས་ཐུན་ཀྱི་བར་མཚམས་ལ་གཟེམ་
རྒྱུང་རྣམས་ལ་ཆིབས་བསྐྱེད་མཛད་དེ། བཀའ་ལས་གཟེམ་རྒྱུང་འདི་དག་ལ་བཀའ་
གདམས་འབྲིལ་བ་ཞེས་མིང་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚོན་འདི་ཉིད་དུ་བཀའ་གདམས་

ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཁྱད་དུ་འབགས་པ་ཞིག་བཞེངས་ཅེས་མངོན་ཚོད་འདུག་
ཀྱང་བཞེད་པ་ལས་འགོ་མ་བྱུང་བ་འདྲ་ཞིང་། ད་འདི་དག་ལ་ཞིག་བཟོ་ལེགས་པ་
ཞིག་གྲུས་ཐོག་བཀའ་གདམས་ཀྱི་མེས་པོ་མཉམ་མེད་ཇོ་པོ་ཆེན་པོ་ལས་བརྒྱུད་
པའི་བྱང་ཚུབ་ལས་ཀྱི་རིས་པའི་སླ་བརྒྱུད་རྣམས་སྐྱ་རྒྱ་གསེར་བཅངས་ལས་གྲུབ་པ་
གསར་བཞེངས་དང་། ཡང་བོད་གངས་ཅན་འདི་རྗེ་བཙུན་སྐུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་
གདུལ་ཞེད་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་བརྟན་ལ་བཤ་གྲུབ་མང་པོའི་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་
མང་མོད་ཀྱང་། བོད་འདིར་གྲུབ་བརྟེན་དཔལ་ལོ་ལུགས་ཀྱི་འབགས་པའི་སྐྱ་དང་
ཚོས་སྐོར་རྣམས་དར་རྒྱས་ཆེ་བ་བཅས་དག་སྐོར་མ་དཔལ་ལོ་ལུགས་ཀྱི་བཙུ་
གཅིག་ཞལ་གྱི་སྐྱ་དང་། སྐྱུང་གནས་སླ་བརྒྱུད་རྣམས་ཀྱང་གོང་དང་མཚུངས་པ་
གསར་བཞེངས་དང་། ཚོད་དུས་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པ་ཞེས་ད་ལྟའི་སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་
ཚོད་ལོ་བརྒྱུད་འཚོ་བ་གསུངས་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་བསོད་ནམས་དམན་པས་
དེ་ལས་ཀྱང་རིམ་གྱིས་ཉམས་པས་དེང་སང་བཞི་བཙུའུ་པ་ལ་གྱི་དུས་སུ་སླེབ་པར།
སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ཆེ་ལོན་དུ་སྤང་བའི་གནས་སྐབས་འདིར། མགོན་པོ་ཆེ་དཔལ་མེད་
ཀྱི་སྐྱ་བརྟན་སྐོར་ཚར་བཞེངས་སྤུབ་ན་དེ་དག་ལ་མཐོང་ཐོས་དུན་རེག་གི་འགྲེལ་བ་
འཛོག་པ་དང་། ལྷག་སྐོར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་རྣམས་ཆེ་དཔལ་མེད་ཀྱི་ལུགས་
བསྐྱེད་ཀྱིས་ཆེ་རིང་དུ་གནས་པ་མང་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ལུབ་བསྟན་ལྷ་བརྒྱའི་
མཐའ་ལ་ཉེ་བའི་གནས་སྐབས་འདིར། རྒྱལ་ཚབ་གནས་བརྟན་བཙུ་བྱུག་གི་སྐྱ་བརྟན་
བཞེངས་སྤུབ་ན་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་དང་། དེ་འཛིན་རྣམས་ཞབས་བད་
བརྟན་པ་ཞིག་འབྱུང་བ་གདོན་མི་ཟ་བས་དེས་ན་དེ་དག་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་མང་དུ་

བཞེངས་ལ་གནས་འདྲིར་བཞུགས་པར་གྱུ་འོ་ཞེས་ཐུགས་བསྐྱེད་ཅིང་། ལྷོན་ལམ་
མཛད་པ་བཞེན་ཐོག་མར་ཆེ་སྐྱེ་སྟོང་ཚར་བཞེངས་རྒྱུའི་དགོངས་པ་གཏད། ཆེས་
བཅུ་གཅིག་ཉིན་གཟའ་སྐར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཉིན་ཆེ་སྐྱེ་སོར་བཙོ་ལྷ་པ་སྟོང་
ཚར་སྐྱེ་རྒྱ་གསེར་ཟངས་དང་། ཉེན་གཙོ་ཆེ་སྐྱེ་ཆེ་བ་མི་ཚད། དེ་འོག་བརྒྱད་རྣམས་
ཀྱང་མི་རྒྱུ་བ་དང་བཅས་པ་གསར་དུ་བཞེངས་རྒྱུའི་དོ་དམ་མཁན་སོ་སོ་ཆེན་ཚོས་
རྒྱ་མཚོ། འདོད་དཔལ་མཁན་སོ་ཚ་རྟེ་བ་སློ་བཟང་དོན་གྲུབ། ཞི་པ་ཆེ་རིང་སོགས་ལ་
ལྷོན་དམར་ཁལ་བརྒྱ་སྐབས་མང་སོ་དང་། གསེར་དུལ། གཡུ། ལྷ་ཉིག་ལ་སོགས་
པའི་རྒྱ་ཆ་རྣམས་མངས་པ་མེད་པར་སྦྱལ་ཞིང་། ཐ་ན་སོལ་བ། ལྷུ་བ་སེར་སྐམ་
སོགས་ཀྱང་མི་སེར་ལ་ཁལ་ལུལ་མ་ཡིན་པ་དུལ་ཐོག་རང་ནས་ལུལ་ཐང་གི་རིན་
གོང་བཅས་ཉེ་སྐྱབ་རིན་དང་། བཟོ་བའི་སོགས་ཡོན་སོགས་ལེགས་པར་སྦྱལ་ཉེ་
གོང་ཆེས་ཉིན་བཟོ་བྲུ་ལེགས་པར་ཚུགས།

(བསྐྱུས་)དགུན་གྱི་རིང་(༡༦༣ ཉ་༡༧༣༩ ཐ་༢) བདེ་མཚོག་ཆེ་ལྷ་དཀར་པོའི་
ལྷོན་སྐྱེ་ཆེ་བསྐྱེད་བའི་ལྷགས་བརྒྱས་དང་། དེ་ནས་བདེ་མཚོག་ལོ་མི་པའི་ལམ་
རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཉམས་བཞེས་གཙོ་བོར་བཏོན་ཉེ་ཐུགས་རྒྱུད་བསྐྱུས་བའི་ལྷགས་
བརྒྱས་ལས་བསྐྱེན་གྱི་ཀྱངས་ཚད་བཞེན་མཛད་པས་ཡི་དམ་གྱི་ལྷས་ཀྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པའི་མཚན་མ་ཡང་གསལ་བར་གཞིགས། རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆེས་ཉེ་
ལུ་ནས་ལྷགས་བརྒྱས་ཀྱི་ཁ་སྐོར་སོགས་ལ་དགོངས། བདེ་མཚོག་ཚོགས་བརྒྱ་
དང་། ཉེར་བདུན་ཉིན་ཞི་བའི་སྐྱེན་སྐྱེག་མཛད།

(༡༦༣ ཉ་༡༧༣༩ ཡ་༢) ས་རྟ་(༡༦༣ བ་༡༧༣༩ ཐ་༣) རྒྱ་བ་དང་པོའི་ཆེས་ཉེ་ལུ་

བདུན་ནས་བརྒྱད་སྐྱབ་བཅད་རྒྱ་ལ་བཞུགས་པའི་ཐུན་བཞིའི་རྣམ་འབྲོར་ལ་འབྲུགས་
བར་མཛད།

(བསྐྱུས་)ལྷ་ལོར་ཆེ་དཔག་མེད་སྐྱབ་འཁོར་སྐྱོར་སྐྱབ་བཞེང་འགོ་བཅུགས་པའི་
(༢༦༢ བ་༥།༤༢༤ འ་༡༠) ཆེ་སྐྱབ་གཙོ་འཁོར་རྣམས་ལེགས་པར་བྱུང་སྟེ། རྩ་བ་བཞི་
པའི་ཆེས་ལྷ་འབྲོད་སྐྱོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཉིན་འདོད་འཛོའི་དཔལ་འབྲིལ་ནས་
མཚོད་པའི་བྱེ་བྲག་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བས་མདུན་བསྐྱུས་ཏེ་གཟིམ་རྒྱུད་ཉི་འོད་
འབྲིལ་དུ་བཀྱར་སྟེ་ཆེན་པོས་སྐྱབ་འབྲེན་བར་མཛད།

(༢༦༣ ཉ་༡།༤༢༥ ཐ་༡) འདི་ཉིན་སྐྱབ་དང་གཟུངས་སོགས་སྐྱབ་ཚོགས་ཕྱག་ལེན་
བཞིན་མཛད་ནས་རྟེན་གཙོ་ལ་ལྷ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་རང་གིས་ཕྱག་བསྐྱར་གྱིས་
གཟུངས་འབྲུལ་དང་། གཞན་རྣམས་ལ་མཚན་ཞབས་རྩ་མ་རྣམས་གྱིས་གཟུངས་
འབྲུལ་མཛད་ཅིང་། (༢༦༣ བ་༡།༤༢༥ འ་༤) གཟིམ་རྒྱུད་བཀའ་གདམས་འབྲིལ་དུ་ཆེ་
དཔག་སྐྱོར་སྐྱབ་བཞུགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། མཚན་གྱི་བྱེ་བྲག་འཆི་མེད་བདེ་ལྡན་
འབྲིལ་བ་ཞེས་གསོལ་བར་མཛད།

(༢༦༤ བ་༦།༤༢༦ ཐ་༦) ཆེ་མཚོགས་བསམ་གཏན་གྲིང་གི་སྐོང་བ་བ་རྣམས་དེང་
སྐབས་ཡོངས་འཛིན་དེ་ཉིད་གྱི་ཞབས་ཟེན་པར་གས་ཆེ་བས་ཆབ་ལེན་ལྷན་སྐྱེད་
དང་། ཕྱི་རྒྱའི་ཟས་སྐོང་གིས་མཚོན་པའི་འདུལ་བའི་ཕྱག་ལེན་དང་། མདོ་སྐགས་
ཉམས་ལེན་གང་ཅིར་རྣམ་པར་དག་པ་ཀུན་གྱི་མིག་རྒྱན་དུ་ཆེ་བ་ཞིག་འདུག་ཀྱང་།
སྤྲད་ཆར་མི་ཐོག་རིམ་འཕོས་གྱིས་དེ་དག་ཉམས་ཆག་ཏུ་གྱུར་ན་མ་ལེགས་པར་
དཔོངས། སྤྱིག་ལམ་འདོར་ལེན་གྱི་བཅའ་ཡིག་སྐལ་ལྡན་ཀུན་དའི་གཉེན་གཅིག་རྩེ་

བའི་དགྲིལ་འཁོར་ཞེས་བྱ་བ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་གཏེར་གྱིས་བརྒྱན་པར་
མཛད་ནས་གནང་།

(༡༧༠ བ་ལ།༤༡༧ འ་༧) དགུན་གྱི་རིང་(༡༧༠ བ་ལ།༤༡༧ འ་༥) བཅད་རྒྱ་ལ་
བཞུགས་ཏེ་ཉམས་བཞེས་བསྟར་རྒྱ་རྣམས་མ་ཆག་པའི་ཐོག་འདི་ལོ་ཀུན་གཟིགས་
ལྷ་པའི་སྐུ་བརྟན་ང་འབྲེལ་དང་། དགུང་ལོ་ཉིར་ལྷའི་སྐུ་ཚད་གྱི་འབྲེལ་གཞུང་ནང་
རྟེན་ཚང་མ་སྐུན་འདེན་གྱི་ཐོག་སྐུ་ལྷའི་མཚོན་པ་བརྒྱ་ཚར་རེ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་ཡན་
ལག་བདུན་པའི་སྟོན་སྲུག་ལའོ་མཚོན་འབྲུལ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཚོ་ག་
ཉིན་བཞེན་ཆག་མེད་གྱི་ཐོག་། །འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་བདེ་སྐྱིད་འཕེལ་བ་དང་།
བཤེས་ཤིང་འཚོ་ཡང་སྐྱེད་གྱི་སྲུགས་སྟོན་ཡང་མཛད།

(༡༧༡ ཉ་༣།༤༡༩ ཐ་༩) ས་ལུག་ལྷ་བ་དང་བའི་དགྲེས་སྟོན་སྟོར་སྲར་ལམ་ལྟར་
བཀའ་འདེན་བསྐྱེད་ཤིང་། ཚེས་བདུན་ཉིན་ལྷ་ལྷན་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོའི་མགོན་དུ་
ཆིབས་གྱི་ཁ་ལོ་བསྐྱེད་ཏེ། ལྷ་ལྷན་ཚོམས་ཆེན་ཨེ་མི་དུ་ཕེབས་སྟོན་རྒྱས་པ་སྲར་
སྟོལ་བཟང་པོ་ཉམས་མེད་དུ་བསྟར་ཞིང་། དེ་ནས་ཚོགས་དབྱུང་ལྷ་མི་དད་ལྷན་
གཏོང་པོད་ཅན་རྣམས་ཉིན་རིམ་པར་དང་ལྷག་པར་ཚེས་བཅུ་ཉིན་མགོན་པོ་གང་གི་
སྲུགས་རྗེས་འཚོ་བའི་མཚོན་དཔོན་མཁན་པོ་ལྷུ་ཁང་པ་ཡེ་ཤེས་འབྲུང་གནས་
ནས། རྒྱལ་མཁན་མགོན་ཅེ་པོད་ཚོགས་དབྱུང་སུ་སྐུན་བྲངས་ཏེ་བཀའ་འདེན་གསལ་
བྱེད་གྱི་དངོས་འབྲུལ་དང་ཆབས་ཅིག་པར། མཁའ་གསོལ་འདེབས་ཆོག་དོན་སྐྱེན་
སུ་མ་ཚོགས་ཤིང་། བཀའ་འདེན་གྱི་ཆ་ཤིས་བསམ་བས་ཚུལ་སོགས་རྒྱས་བཤད་
མཁན་པོ་རང་ནས་གསོལ་འདེབས་ལྷས་པར། དགྲེས་བཞེན་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་

ཤིང་། དངོས་འབྲུལ་(༡༥༡ བ་༣།༡༩༤ འ་༣) གཟབ་ཅིང་འདུས་ཚོགས་སྲུང་ལྷག་
གསུམ་གྱི་བསྟེན་བཀུར་ཐོག་མདོ་སྲུག་ཁྱད་མེད་འི་འབྲེད་བཅས་ཕུལ་བའི་དགོ་ཅ
རྣམས་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྡོ་བའི་ལྷགས་བསྡོ་ཡང་བཀའ་བྱིན་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་དེ་ནས་
གཟིམ་རྒྱུ་དུ་ཞབས་བསྐྱོད་ནས་གསོལ་ཚོགས་གྲོལ་བསྟེན་གཟིམ་རྒྱུ་ཉི་འོད་
འཁྲིལ་བར་མཚོད་དཔོན་མཁན་པོ། སྡེ་བ་དོ་རྩེ་སོགས་ངོ་མ་རྣམས་ལ་མཇུག་ལུགས་
ཐོག་དེ་རིང་ཚོགས་དཔུས་གྱི་ཐོག་རྣམ་དཀར་རྒྱ་ཚེན་པོ་བཀྲིས་བར་གཞན་དཔུང་
ལེགས་ཤིང་གྲ་འགྲིག་དོན་ལྡན་བྱུང་རྒྱལ་སོགས་དཔུས་བའི་བཀའ་དང་། ངོ་མ་སོ་
སོར་སྤྲོད་དུ་གྱི་གསོལ་རས་དང་། མཚོད་དཔོན་མཁན་པོར་ཆ་བྱུང་སོགས་གྲོན་
ཆས། གསེར་དཔུས། རྫོགས་དང་། ལྷན་བུ་སོགས་འབྲུལ་སློབ་གསོལ་རས་ཀྱང་
གཟབ་བར་སྤྲུལ།

(༡༥༡ བ་༥།༡༩༧ ཐ་༡༠) ཚེས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་གསུང་ཚོས་ལ་སྐྱེས་རབས་གྱི་
ལྷགས་བཤད། སློན་ལམ་ལ་བསྟེན་འབར་མ་བདེ་སློན་ལྷགས་བསྡོའི་མ་ཐུན་འགྲུང་
དང་། གནས་གཟིགས། དཔལ་གྱི་ལྷ་མོའི་གཟབ་གསོལ། ལྷ་ས་ཚོ་བའི་ཞབས་བརྟན་
འབྲུལ་བཞེས། སློན་ལམ་བཅོ་ལྔ་མཚོད་བའི་ཨང་རིམ། ལས་ཁུངས་ཁག་གི་སྤྲིགས་
འབྲུལ་ཨང་རིམ་གསོལ་རས་སོགས་(༡༥༣ ཉ་༡།༡༩༧ འ་༡) སློན་ལམ་ཚེན་མོའི་
མཇུག་སློ་ཐམས་ཅད་སྤར་ལམ་བཞེན་མཇུག་དེ། ཚེས་ཉི་ཤུ་ལྔ་ཉིན་འཁོར་ཚོགས་
ལྷེ་བའི་ཚོགས་དང་བཅས་ར་མོ་ཚེའི་གནས་གཟིགས་དང་། དེ་ནས་པོ་བྱང་ཚེན་
པོར་ཚེབས་གྱི་ཞལ་པོ་བསྐྱེད། ལྷ་བ་གཉིས་བའི་ཚེས་གཅིག་ནས་བཟུང་སྐྱབ་བཅད་
རྒྱ་ལ་བཞུགས།

(༡༥༣ ཉ་ཉ། ༡༩༩༧ ལ་༧) ལྷ་བ་གསུམ་པའི་ཚེས་བརྒྱད་ལ་བརྒྱད་གཉོར་ཚེན་
མོའི་དབྱར་མཛལ་དང་། ཏུས་འཁོར་ས་གར་འཆམས་གཟིགས་ཚོགས་ལེབས་
སོགས་སྐར་ལམ་བཞིན་མཛད་ཅིང་། ལྷ་བ་བཞི་པའི་ཚེས་གཅིག་ལ་སེ་འབྲས་
སོགས་དོན་གཉེར་ཅན་མང་པོར་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་བ་སྦྱུལ། ཚེས་བརྒྱད་ཉིན་
བདེ་ལྡན་འབྲིལ་དུ་གནས་བརྟུ་ཕྱག་མཚོད། ཚེས་བརྟུ་གཅིག་ལ་ཆེ་ཚོག་བཅས་
སྐར་བཞིན་དུ་མཛད། ཚེས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་གཟིམ་རྒྱུང་བདེ་ལྡན་འབྲིལ་དུ་ཆེ་མཚོག་
གླིང་ནས་གནས་བརྟུའི་ཕྱག་མཚོད་ཉིན་འབྲོངས་ཞུས།

ཚེས་བཅོ་བརྒྱད་ནས་མན་བདེ་ལྷ་ཁང་དུ་དཔལ་ལྷ་དང་། རྫོང་བཅོན་པ་གཉིས་
ཀྱི་གསུང་བསྐྱར་བདུན་གཅིག་གི་རིང་མཛད། ལྷ་བ་ལྔ་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་ཆེ་
མཚོག་གླིང་ནས་གསེར་ཚོས་བཀའ་འགྲུང་གསར་བཞེངས་ལ་བཟོ་སྟོན་གཟབ་པར་
བཏང་བའི་མཛལ་ཞུང་ཕྱག་མཛོད་དོ་གཡོག་ལ་ཕྱག་དབང་སྦྱུལ། ལྷ་བ་དུག་པའི་
ཚེས་གཅིག་ལ་ལོར་གླིང་ཆབ་ཀྱི་འཕྲོད་བཞེས་སུ་ཆིབས་བསྐྱུར་གནང་ཞིང་། འདི་
རྒྱབས་དུང་སྦྱིའི་དཀར་སྦྱིའི་ཐོག་གུང་བཀའ་རྫོན་སོགས་མི་དྲག་ལས་ཚན་པ་
རྣམས་དང་། སེ་འབྲས་ཀྱི་ལྷ་ཁག་ཨོ་བན་གཉིས་ཀྱི་ཕྱག་མཛོད། ཁྲིམས་དཔོན་སྦྱར་
སྦྱོ་ཕོགས་ཚོར་སོགས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མི་དྲག་རྣམས་ལ་མཛལ་ཕྱག་སྦྱུལ།

(༡༥༣ བ་ཉ། ༡༩༩༠ ལ་༥) འབས་པད་ལྷན་རྒྱས་དང་རྣམ་རྒྱལ་གྲུ་ཚོང་གི་དཀར་
སྦྱོ་རྣམས་འཆར་ཅན་བཞིན་བཏེག་ཅིང་། ཀུན་བདེ་གླིང་དང་། བསྟན་རྒྱས་གླིང་
གཉིས་ནས་འཆར་ཅན་དཀར་སྦྱོ་དང་། བཀའ་འགྲུང་གསར་བཞེངས་ཀྱི་ལས་གྲར་
བཟོ་སྟོན་བཏང་བའི་སྐྱ་སྐལ་དངོས་འབྲུལ་བཏེག་ ལྷ་བ་དུག་པའི་ཚེས་གནས་གང་

ཉིན་མོ་བྱང་དུ་ཆེབས་བསྐྱུར་མངའ་ཡུག་སོགས་སྤར་སྲོལ་བསྐྱུར་ས། རྩ་བ་བདུན་
པའི་ཆེས་གཉིས་ནས་བཟུང་གཟིམ་རྒྱུད་འཆི་མེད་བདེ་ལྡན་དུ་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཚང་
ཚོགས་ཡོངས་ནས་གནས་བཅུ་བདུན་གཅིག་གནང་རྒྱུའི་ཚོགས་དབྱུང་ཡང་ཉིན་དེ་
བཞིན་དུ་ལེབས། བསམ་ཡས་གནས་རྒྱུད་གཉིས་སྐྱབས་སོལ་མཛད། བརྟན་སྤོང་པ་
རྒྱུའི་ལྷང་ལྷ་དང་མཐུན་རྣམ་འབྲུལ་བ་སོགས་སྤར་བཞིན་གནང། ཆེས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་
སྡོན་དུ་བཀའ་བཀོད་སྐྱུལ་བ་བཞིན་རྗེ་གཟིགས་པ་ལྟ་ལྡན་དང། ལྷན་ལྷ་བདེ་
གཤེགས་བརྒྱུད་ཀྱི་མཚོན་ཉེན། རྣམ་འཛོམས་དང། ལོ་གྲོན་མའི་སྐྱབས་བཅས་གསར་
བཞེངས་གནང་བ་རྣམས་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་གཟུངས་འབྲུལ་རབ་གནས་སོགས་
ཡུག་ལེན་བཞིན་མཛད་དེ། གཟིམ་རྒྱུད་འཆི་མེད་བདེ་ལྡན་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ།

འདི་སྐབས་ལྷོ་ལོང་མ་ལྷ་སྐྱོང་གནས་དུ་གཤེགས་པའི་དགོངས་རྗེ་གས་སྐྱབ་མི་
ལྷ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་བསྐྱུར་མགོན་གཉེར་དང། མལ་ཤོར་བཀའ་ལྷོན་བཤེན་སྐྱེ།
བདེ་ཆེན་དུ་མཁན་པོ་ལོ་ཆེན་སོགས་དེམ་བཞིན་རྗེ་དང་བདེའ་གནང། ཆེས་ཉི་ཤུ་
གཉིས་ཉིན་ལྷོ་ལོང་མ་ཆེན་པོའི་གསེར་ཡིག་དང། གནང་ཉེན་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པ་
དཔོན་ཁག་རྣམས་དང་བཅས་ལེབས་རྒྱུར་པོད་ཀྱི་མི་དྲག་རྣམས་ནས་ལེབས་བསྐྱུ་
དང་གྲ་ཚང་གི་སེར་སྤྲེངས་སྡོམ་སྐྱབས་བཅས་ཀྱིས་མདུན་བསྐྱུས། ཚོམས་ཆེན་རྟིང་
པར་དབྱེས་སྡོན་གཟབ་གཤོམ་གྱི་ཐོག་ནང་ལྷོན་ལྷོ་བཟང་དར་རྒྱས་ནས་གསེར་
ཡིག་ཡུག་དུ་སྐྱུལ་བར་གོང་མ་ཆེན་པོར་འཚམས་ལུ་གནང་རྒྱ་སོགས་ལུགས་སྲོལ་
བཞིན་མཛད། དེ་ནས་གསེར་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད་ཐོག་རྒྱུའི་ལྷ་དཔོན་ཁག་དང།
རྩ་ཚོགས་པོ་ཆེ། དུ་སྤྲོད་སྐྱུལ་པའི་སྐྱེ། ལྷན་བཅས་ལྷ་སྐྱུལ་ཁག་དང། ལྷང་བཀའ་

སློབ་སྦྱོར་ཇི་མཉམ་སོགས་ཆེ་དགུ་ཚང་མར་བྱལ་དབང་སྡུལ། སློབ་མོ་སློབ་གར་
མཚོད་སློབ་སོགས་བསྟུན།

ཆེས་ཉི་ཤུ་དྲུག་ཉིན་ཤར་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོས་དབུས། ཉེ་ཆོག་རིན་པོ་ཆེ། ཏུ་
སྐྱེད་སྐྱེལ་སྐྱེ། ཁོ་པོ་བཅས་རྣམ་རྒྱལ་གྲུ་ཚང་པ་བརྒྱ་དང་ལྷ་བཅུ། བསྟན་སྲིད་གྲུ་པ་
བརྒྱ། གུན་བདེ་སྲིད་པ་ལྷ་བཅུ། མེ་རུ་བཞི་སྡེ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ལྷ་བཅས་ཁྲིན་དགོ་འདུན་
ལྷ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ནས་ཤུ་གོང་མ་ཡབ་རྗེའི་དགོངས་རྗེས་སུ་འདེགས་བྱེད་བདག་
འབྲུག་ཉིན་གཉིས་གནང་། འདི་སྐབས་དཔོན་ཁག་རྣམས་ཀྱང་ཚང་མ་ཚོགས་སུ་
ཐེབས་ནས་དགོངས་རྗེས་མང་འགྲེད་གཟབ་པ་སྡུལ། ཤར་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་
ནས་འདིས་མཚོན་དགོ་ཚོགས་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆེན་དུ་བསྐྱོད་ཉེ་ཡབ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་དེ་
ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་རྗེས་པ་དང་། ཤུ་གོང་མ་བཅས་ཆེན་དགུང་ལོ་ཁྲི་སྟེང་གྱི་བརྟན་
པའི་སྡུག་སྐྱོར་མཛོད་པས་དཔོན་ཁག་རྣམས་ཀྱང་དད་གུས་སྤོལ་གསུམ་གྱི་སྐོན་ནས་
ཤུ་གོང་མ་ཡབ་རྗེའི་བཀའ་བྱིན་ལ་དགོངས་ནས་ཤར་སྐབས་ལོ་ཁྲི་ལྔ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་འདི་ལྟ་
བུ་གནང་བ་བཀའ་བྱིན་ཆེ་ཞེས་ཞུ་བ་གནང་ཞིང་། དེ་ནས་ཤར་སྐབས་མགོན་མཚོགས་
དང་དཔོན་ཁག་བཅས་ཅེ་སྟོང་གནས་གཟིགས་སུ་བྱལ་སྐབས་ཐེབས་ནས་མཚོད་ཁང་
ཡོད་དོ་ཚོགས་ལ་ཤུ་གོང་མ་ཆེན་པོའི་མཛོད་ཀྱི་སྟུན་འཁལ་དང་། གཞུང་རང་ནས་ཀྱང་
སྟུན་འཁལ་བཅས་བྱལ་བསྟུང་གིས་འབྲུལ་བ་གནང་ཞིང་སྟུགས་སྟོན་གྱི་མཚམས་
སྟོར་ཡང་དག་མཛད། གནས་གཟིགས་བྱུང་བསྟུན་འཆི་མེད་བདེ་ལྡན་འཁྲིལ་པར་
སྟུན་འཁལ་འབྲུལ་བ་གནང་སྐབས། དཔོན་ཁག་རྣམས་ལ་འདི་ནང་གི་སྐྱེ་གསུང་
སྟུགས་རྟེན་རྣམས་གསར་བཞེངས་བཞི་སྟེང་ལོ་ལྔ་ཞེས་ཐེབས་པར་དཔོན་ཁག་

སེར་སྐྱ་ཚོང་མ་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་བར་གྱུར་ནས་འདི་ལྟ་བུའི་ལྷོ་ལའི་སྐྱ་མའི་མཛད་
པ་ནི་སྐྱ་འབྲེང་གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆེས་ལྷག་ཅེས་ཞུ་བ་གནང་སྐད།

(༡༧༩ ཉ་ཀ་༡༧༧༧ ལ་༧) ཆོས་ཉི་ཤུ་བདུན་ཉིན་ལ་མོ་ཆོས་སྐྱོང་སྐྱུན་འབྲེན་ཞུ་བ་
གནང་ཞིང་། ཆོས་སྐྱོང་ཆེན་པོ་ནས་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྤྲིག་སྒོ་གསེར་ཟངས་གྱི་
གཡུང་བྱང་དང་། དབང་གི་འབྲུལ་ཞགས་དམར་པོ་བཅས་འབྲུལ་བ་གནང་གསང་
བའི་བཀའ་ལུང་མང་པོ་སྦྲུལ་ཏེ། སྐྱ་སྐྱུང་ཀྱང་གཏོང་བ་གནང་། ལྷོ་བས་མགོན་
མཚོ་གནས་སྐྱུན་ཤལ་མ་སྐྱུན་རྗེས་སོགས་སྦྲུལ་ཏེ་འཕྲིན་བཅོལ་མཛད། སྐྱ་གསོལ་
གྲུབ་ནས་ཆོས་རྗེ་དོ་གཤེག་ལ་མཛལ་ཕྱག་གཙང་ལ་ཐོན་རྒྱུའི་ཐོན་གནང་། ལྷོ་བ་
ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་མཚམས་ཞུ་ཕྱུལ། ཆོས་གནས་གང་ཉིན་དཔལ་ལྷན་འབྲུལ་སྐྱུངས་
ཆོགས་ཡོངས་དང་དབྱ་ལྷ་འོད་ལྷན་དཀར་པོ་རྒྱང་དུ་འབྲེལ་བའི་འཆར་ཅན་སྐྱོངས་
རྒྱུའི་ཞབས་བརྟན་སྤར་ལྷར་འབྲུལ་བཞེས། ལྷ་བ་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་སེ་ར་
ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ཡོངས་ནས་ཀྱང་སྐྱོངས་རྒྱུའི་ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་ཞེས་
གནང་། ཉ་སྐྱོང་བརྒྱུད་གསུམ་ཉེར་ལྔ་དང་བཅས་པའི་གནས་བཅུ་ཕྱག་མཚོད་རྒྱུན་
ཆགས་རྣམས་ཀྱང་གསུང་ཆོག་མཛལ་དམངས་སོགས་སྤར་སྐོལ་བསྐྱུངས། འདི་
སྐབས་གོང་མ་ཆེན་པོས་བཀའ་མངགས་པའི་དཔོན་ཁག་རྣམས་གྱི་གདོང་དགོངས་
ཆོགས་སྐྱུབ་ལུགས་སོགས་གོང་མ་ཆེན་པོར་འཚམས་ཞུ་རྟེན་བཅས་འབྲུལ་བ་
གནང་། ལྷོ་ལ་བའི་བཀའ་འབྲུང་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་ཆོས་པོ་ཏེ་བརྒྱ་དང་བཅུ་ལྷག་
ལ་སྐྱེགས་ཤིང་། གདོང་ཤན་དཔོལ་ཆོག་འབྲུ་ལྷན། ལྷོད་སྐྱུང་གྱི་སྐྱ་རགས་རྒྱ་ལྷས་
ལ། དབྱ་ལྷ་དེུལ་ལས་གྲུབ་པ་རིན་པོ་ཆེའི་འབྲུས་སྐྱུང་བ་ཞལ་ཁེབས་གདོང་དང་།

སོགས་ཤོས་རྒྱ་རྒྱུད་བཅུགས་པ། བ་བཟང་མཛོད་ཤོས་སེར་པོ་བཅས་གསལ་
བསྐྱེད་ལེགས་པར་བྱུག། སྐབ་པའི་དབང་པོའི་དུལ་སྐྱེ་འཁོར་ཉེ་བའི་སྐས་ཆེན་
བརྒྱད་བཞུགས་ཁྱི་རྒྱལ་ཡོལ་དང་བཅས་པ། བཟང་ཤོས་ཀྱི་བ་བཟང་སྐྱེ་ཉིག་གི་
འཕྲས་བརྒྱན་བ་བཅས་གསལ་བཞེངས་ཀྱི་སྐྱེ་གསུམ་རིན་ཆེན་ལྷ་ཁང་དུ་མཚོད་
པའི་རྗེས་དང་བཅས་བཞུགས་སྐྱེ་གསོལ་ཉེ་ལྷ་བབས་དུས་ཆེན་ལ་རབ་ཏུ་གནས་
པར་མཛད། དེ་ལོ་པོད་འབངས་ལྷ་སྡེ་མི་སྡེ་སོ་སོ་ནས་ལེགས་འབྲུལ་བསྐྱེད།

དགུན་གྱི་རིང་སྐྱགས་དམ་བཅད་རྒྱར་བཞུགས། རླ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆེས་
བཅུ་གསུམ་ནས་མགོན་པོ་བྲལ་དུག་པའི་གཏོར་རློག་གི་ཚོགས་དབྱེར་ཞབས་བྱུང་
བསྐྱོད་ནས་ཀུན་གཟིགས་ལྷ་བ་ཆེན་པོའི་སྐྱེའི་པོད་ཀ་དབྱེ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་གསོགས་བྲག་པོ་
མངོན་སྲོད་ཀྱི་ལས་ལ་འོས་པའི་ཆས་རྣམས་བཞེས་ཐོག་ཡིན་བསྐྱེད་ཚོག་སོགས་
ལྷ་བས་མགོན་ཆེན་པོ་ཉིད་རང་ནས་བཀའ་འདྲིན་བསྐྱེད་སྤྱོད། རྒྱལ་བསྐྱེད་ལ་འབྲུ་བའི་
མཐའ་དམག་སོགས་སྡེ་ག་མེད་དུ་མཛད་པའི་མེ་སྤ་སོགས་བརྟག་དབྱེད་ཤིན་ཏུ་
བཟང་།

༡༤༥ ། ལྷགས་སྡེལ་ལོ་སྡོན་གྱི་དགེས་མཚོད། བསྐྱེད་སྤོད་སྐྱི་བྱེའི་བདེ་ཅེར་
བསྐྱེད་འགྲུར་དང་གསུང་འབྲུམ་རེ་གསལ་བཞེངས། ཡོངས་འཛིན་མཚོག་གི་
ཡང་སྐྱེལ་ངོས་འཛིན། ལས་ཆེན་མཚོག་སྐྱེལ་རིན་པོ་ཆེ་བསྐྱེད་རྗོགས་ལུ་བར་
ཆེད་པེབས་བཞེན་བཀའ་འདྲིན་བསྐྱེད་སྤོད། རྒྱ་སྐྱེལ་དང་དཔོག་ཁག་རྣམས་ཀྱིས་
གཙོ་སྤོད་ཐོག་ཉེ་རིང་ནས་འབྲོར་པའི་སྐྱེ་བོ་གངས་ལས་འདས་པར་འདོད་ཚོས་
གྱི་རེ་བའི་ཡིད་ཀྱི་དཔལ་བེའུ་བཀའ་བར་བྱས།

ལྷགས་སྐྱེལ་གནམ་མེད་འཇམ་ཞལ་གསར་དུ་ཆེས་བར་འདོད་ཁམས་ལྷ་མོའི་
གཏོར་སྐྱོང་། ཚོམས་ཆེན་དུ་དགེས་སྟོན་ཉིན་དང་གཉིས་ཐོག་བོད་འབངས་སྣ་སྡེ་མི་
སྡེ་སྡེ་དང་། རྒྱ་དཔོན་ཁག་འབྲུག་ལ་དུགས་སོགས་ཀྱི་ལོ་མཇུག་ཉེན་འབྱུང་འབྲུག་
བཞེས་སོགས་སྤར་སྲོལ་ཉམས་མེད་བཀའ་བྱིན་བསྐྱུངས། ཆེས་བརྒྱད་ཉིན་ལྷ་ལྡན་
སྟོན་ལམ་ཆེན་མོའི་མཐོན་དུ་ཆེབས་བསྐྱུང། སྤར་སྲོལ་ཨེ་མི་དུ་དགེས་སྟོན་ཐོག་ཏུ་
ཚག་རིན་པོ་ཆེ། ཨི་བན་གཉིས། ལྷུང་བཀའ་སྟོན། ར་སལ་མདའ་དཔོན། སེ་འབྲས་
ལྷ་མ་ལས་སྡེ། ལྷུལ་སྐྱ་རྣམས་བ་སོགས་ཆེ་སྤར་མཐའ་དག་ལ་ཕྱག་དབང་སྦྱུལ། ཚོགས་
དབྱུང་ལྷ་མི་དེ་པོ་ཅེ་ལྷའི་ར་སལ་བརྒྱུད་དཔོངས་རྫོགས་པ། རོང་བ་སྣ་རྩེ། ཡི་ཡི་
མཁན་པོའི་དཔོངས་རྫོགས་པ། བཟ་ཁིས་དར་རྒྱས། སྤེ་རལ་སྤྱ། ཟེ་ཡིང་སྟོང་
འཁོར་ལོ་མིན་ཉན་བཅས་ནས་ཉིན་རིམ་བར་འབྲུལ་བ་རྒྱ་ཆེར་བཏེག་བ་རྫོགས་
བྱུང་དུ་བསྐོ་བ་གནང། ཆེས་བཙོ་ལྷ་ལ་གསུང་ཚོས་ར་བར་ཕྱགས་པེབས། བདག་
ཅག་གི་སྟོན་བ་ཡང་དག་བར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེའི་སྲིང་བའི་མདུ་དུ་བྱུང་
བའི་བབས་མཁས་ཀྱི་མཇུག་བ་དང་སྡེ་སྟོན་གསུམ་དབྱུངས་སུ་བསྐྱུར་ནས་གསུང་
མེས་པོའི་དབྱུངས་ཀྱི་བཀའ་སྦྱུལ་བས་མཛོན་དུ་སྤོགས་པའི་སེར་སྐྱ་བཟང་ལས་
བཀའ་བ་རྣམས་སྟོན་བ་ཕྱགས་རྗེ་ཅན་གྱི་མཇུག་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་ཏེ། སྟོན་བ་
ལ་མི་སྤྱེད་པའི་དད་བ་སྣག་བར་སྐྱེས་སོ། །

ཆེས་བརྒྱད་ལྷག་ཉིན་བསམ་ཡས་ཚོས་སྐྱོང་གི་ལྷུང་བརྟན་བཞེན། ར་ཆེར་
གནས་གཟིགས་དང་བཅས་པོ་བྱང་ཆེན་པོར་ཆེབས་བསྐྱུང། འཆི་མེད་བདེ་ལྡན་
འབྲེལ་བར་བཞུགས་རྒྱུའི་གསེར་བྱངས་ལས་སྐྱབ་པའི་སྐྱུན་རས་གཟིགས་ཕྱག་

སྣོང་སྤྱན་སྣོང་། སྤྱང་གནས་ཀྱི་རྒྱ་བརྒྱད་བཅས་ལེགས་པར་བྱུང་བའི་གཟུངས་དང་
 བ་བཟང་སོགས་ཤུན་ཤུམ་ཚོགས་པས་རྒྱ་བ་གཉིས་པའི་ཚེས་གསུམ་ཉིན་རབ་ཏུ་
 གནས་པའི་མེ་ཏོག་འཛོལ་བར་མཛད། ཤེས་དཀར་ཚོས་སྤེ་བའི་ཞབས་བརྟན་ལུས་
 བར་མཚུས་ཞལ་བཞེས་དང་ཞིག་གསོའི་མཐུན་རྐྱེན་ཡང་སྦྱལ། ཚེས་ལྔ་ལ་རྒྱལ་
 བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཚེ་སྤྱི་དང་། འཇམ་དཔལ་དབྱངས་གོང་མ་ཚེན་པོ་ཡོན་མཚོད་
 ཀྱི་བསྟན་སྲིད་ལར་རྒྱ་གོང་འཕེལ་གྱི་ཚེད་དུ་དམིགས་འཕགས་ལུས་ཀྱི་གནས་
 བརྟན་མཚོག་ལུང་། རྒྱན་དུག་མཚོག་གཉིས་སོགས་རིམ་བྱོན་བཤུབ་རྣམས་
 ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་བྱི་མ་མེད་པའི་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བའི་རྒྱལ་བ་དང་
 འཕྲིན་ལས་གཅིག་པ་སློབ་དཔོན་བརྒྱ་ཀ་ད། མཁན་པོ་བོ་རྟེ་སྤྱ། སློབ་དཔོན་སངས་
 རྒྱས་གསང་བ། སྤྱབ་ཚེན་ཀུ་མ་ལ་ཤྱི་ལ། བོད་ཀྱི་བེ་རོ་ཅ་ན། རྣ་ཚོག་ཞང་། སོ་ལུང་
 གཞུབས་གཉགས་སོགས་ཀྱི་བཀའ་བྱིན་ལས་བོད་དུ་འགྱུར་བའི་བསྟན་འགྱུར་
 རྣམས་དང་། རྒྱད་པར་ལྔ་བཤོའི་མིག་གཅིག་ཤུ་རྩོ་བོ་དྲེ་པི་ཀུ་ར་ཤྱི་རྩོ་ན་སོགས་
 ཀྱིས་དམྱིས་མྱིན་པར་དག་པར་མཛད་པ་དང་། མྱིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟེན་
 རྩོད་དང་། ལུས་སྐད། པལ་སྐད་རྣམས་ཚིག་གསར་བཅད་ཀྱིས་གཏུན་ལ་པབ་པ།
 བོད་ཉིས་བརྒྱ་དང་བཅུ་གསུམ་རིན་པོ་ཚེ་སྤེ་བརྒྱད་ལས་བསྐྱབས་པ་དང་། གཞན་
 ཡང་བསྟན་སྲིད་བདེ་བའས་རིམ་བྱོར་དེུལ་སྤང་བཞི་སྣོང་བདུན་བརྒྱ་སྦྱལ་ཉེ་རིས་
 མེད་ཀྱི་དཔོན་སྤེ་ཐམས་ཅད་ལ་མང་འགྲེད་སྦྱལ། ཚེས་གནས་གང་ལ་ཚོགས་
 མཚོད་མེད་སྤྱིངས་མཚོད་སྤྱིན་ལ་བྱུགས་སློན་མཛད།

རྒྱ་བ་བཞི་པའི་ཚེས་གཅིག་ལ་འཕྲིགས་ཤེད་ཀྱི་སློན་པ་ཞི་རྒྱས་དབང་གསུམ་

ཤི་སྦྱིན་སྲེག་ཕྱག་ལེན་ལྷུང་གནང་། མགོན་པོ་ཕྱག་རྒྱལ་པའི་བསྟེན་པའི་ཕྱགས་
དམ་བཅད་རྒྱུ་བདུན་གཅིག་ཡིད་བཞུགས། ཚེས་ཉི་ཤུ་བརྒྱད་ཉིན་འབྲུག་པ་སྦྱུ་པ་
སྦྱར་མངལ་ཕྱག་སྦྱུ། ཟླ་བ་ལྷ་པའི་ཚེས་ལྷ་ལ་ཁོ་པོ་རྒྱུད་སྦྱད་ཟླ་མ་དབུ་མངལ་གྱི་
གོ་ས་དགོངས་ཞུས་ཀྱི་མངལ་ཕྱག་ཞུས། ཚེས་བརྒྱད་ལ་མཚུང་ཕུ་ལྷན་གསུལ་སྦྱ་
འོས་འཛིན་གནང་སྟེ་མཚན་ཞུས་པར། ལྷོ་བཟང་ཀུན་མཁེན་སྦྱབ་མཚོག་བསྟན་པ་
སྦྱོང་བའི་སྟེ་ཞེས་སྦྱུ། ཚེས་བཅུ་བཞི་ལ་ལྷ་ཀུན་གཟིགས་ལྷ་པ་ཚེན་པའི་སྦྱ་བརྟན་
ང་འབྲུ་མ་དང་མཉམ་པའི་སྦྱ་གསར་བསྦྱོན་གྲུབ་པར་མེ་ཏོག་འཛོམས། ཟླ་བ་རྒྱལ་པའི་
ཚེས་བཞི་ནས་གཟིམ་རྒྱུང་གསར་པའི་སྟེ་བས་བྱིས་སུ་ལྷ་ཀུན་གཟིགས་ལྷ་པའི་རྣམ་
ཐང་གསར་བ་རྒྱ་ཅན་མ་རགས་བསྦྱས་དབུ་རྒྱ་གསུམ།

(༡༥༦ ཉ་ཉ། ༡༧༧ ཐ་༡༦) ཟླ་བ་བརྒྱད་པའི་ཚེས་བཅུ་ལ་གསོལ་དཔོན་དགོ་
ལེགས་རྒྱལ་མཚན་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྱིངས་སུ་བྲམས་ཚེན་བཞེངས་པར་མེ་ཏོག་
འཛོམས་བར་ཚིབས་བསྦྱུད། བཀའ་ཤིས་དགོ་ལེགས་ཀྱི་སྤྱིང་དཔལ་རྩོམ་འཛིགས་བྱེད་
ཀྱི་སྟོན་ས་རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཚོགས་སྟོན་འགྲོ། དའོས་གཞི། རེས་ཀྱི་བྱ་བ་དང་
བཅས་པ་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་བཀའ་འཛིན་གཏང་རག་གི་མཚུལ་གྱི་རིམ་པ་ལ།
འབྲུལ་ཚན་དང་པོར་ཁ་བཏགས་ནང་མངོད། ལྷོལ་དཀར་གྱི་སྦྱ་ལྷ་གང་། གསེར་
བངས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལྷོ་དོ་ས་གཅིག་པའ་ལྷ། སྦྱ་བེད། འབྲུལ་ཚན་གཉིས་པར། མཚུལ་
སྦྱ་གསུང་ཕྱགས་རྟེན། གསེར་དུལ། གོས་ཚེན། ར། ལྷང་ཅེ་བཅས་ཀྱི་དའོས་
འབྲུལ། འབྲུལ་ཚན་གསུམ་པར། མཚུལ། སྦྱ་གསུང་ཕྱགས་རྟེན། ལ་བཟང་ཚལྷོད།
གསེར་དུལ་གོས་ཚེན། འགོ་སྦྱམ་སོགས་སྟོད་སྦྱད་ཀྱི་དའོས་ཚོགས་འབྲུལ་ཚན་

སྐྱམ་བརྐྱུ་བྱུག་ཅུ་བཏེག་གསོལ་རས་ཀྱང་སྐྱམས་མཐོ་གནང།

ཆེས་ཉི་ཤུ་བདུན་ཉིན་སྤྱི་ཚུར་ལྷུ་བས་མགོན་ཆེན་པོ་སྐུ་འཁོར་དང་བཅས་པ་
མོ་བྱང་མོ་ཉ་ལར་ཆེབས་ཀྱི་ཁ་ལོ་བསྐྱུར་བ་དང་ལྷན་ཅིག་ར་མོ་ཆེར་གནས་
གཟིགས་དང་། མཚོད་འབྲུལ་སོགས་བརྗེ་བས་བསྐྱུངས། ར་མོ་ཆེར་ཞབས་སྐྱོར་
དང་བཅས་ཆེབས་ཆེན་གཙུག་རྒྱུན་གྱི་ཆེབས་ཐོག་ཏུ་བྱོན་ཏེ་རིས་མེད་འགོ་བ་
གངས་མེད་པ་ལ་ཞལ་རས་ཀྱི་དྲིལ་འཁོར་རོམ་བཞེན་པར་མོ་བྱང་ཆེན་པོར་
ཆེབས་བསྐྱོད་པ་ལ། རྣམ་རྒྱལ་གྲུ་ཚང་ཚོགས་ཡོངས་ནས་སེར་སྤྱོདས་དང་། མོ་
བྱང་ནས་བཟོ་ཤིས་ཁྲ་འིར་སོགས་ཚར་དུ་དངར་བ་དང་བཅས། གཟིམ་ཚུང་ཉི་འོད་
འབྲེལ་བའི་བཞུགས་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེར་ཞབས་སོར་བཀོད་པར་གྱུར་ཏོ། །

(ནལ་མ 9:71-72 འ་ལ) ལྷ་བ་དགུ་པའི་ཆེས་ཉི་ཤུ་གཉིས་ལྷ་བབས་དུས་ཆེན་
ཐོག་བསྐྱེད་འགྱུར་སྤྱི་ཚུར་དུ་ཉིན་གཅིག་བཀོར་བཞུགས་རྒྱ་བྱམས་མགོན་གྱི་སྐུ་བརྙེན་ཆེ་
བ་དང་། དོན་གྲུབ་སྐོལ་ལ། མི་གཡོ་བ། འོད་ཟེར་ཅན་ལ། ཚོས་རྒྱལ་སྐོར་བཅོན་
བཅས་གསར་བཞེངས་གནང་རྒྱུར། གསར་པོ་ཆེས་འཁོར་བཅོ་གྲུ་ལེགས་པར་
འཇུགས་རྒྱུའི་བཀའ་བཀོད་རྣམས་མཛད། ལྷ་བ་བཙུ་པའི་ནང་འཆར་ཅན་གསུང་
ཚོགས་ཆག་མེད་དང་། བསྐྱེད་རྫོགས་སོགས་མང་དུ་གནང་། གཞན་རྣམས་ཀྱང་
ཚོས་ཀྱི་བཀའ་བཞེན་རྗེས་སུ་དགོངས་པའི་དོན་དེ་འགྲུབ་ཐབས་ངེས་པར་མཛད་
བཞེད་ཆེ་ཁར། ཡོངས་འཛིན་བརྗེས་དེ་ཉིད་འཇམ་མགོན་ལྷ་མའི་བསྐྱེད་པ་ལ་མཁས་
གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ལྷ་མ་ཡིན་པར་མ་བཟོ། ད་ཆ་བསྐྱེད་པའི་ལར་རྒྱུར་དགོངས་ནས་
ལྷ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡང་སྤྱིད་རོས་འཛིན་བྱས་ཚོགས་པ་ཞེས་ཨོ་བཙན་གཉིས་སུ་བཀའ་

གནང་བར། ཡུ་ལའི་ལྷ་མའི་བཀའ་བཞེན་གོང་མ་ཆེན་པོའི་གསེར་སྟོན་དུ་ཅིས་ཀྱང་
ལུས་ཚོགས་ལ་ལུ་ཞེས་ལུ་བར་མཛད། ལྷ་བ་བརྒྱ་པའི་ཆེས་གཉིས་ཉིན་ཡསྟུབས་
མགོན་ཆེན་པོ་ནས་ཡོངས་འཛིན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡང་སྲིད་དོན་སྐོར་ཨི་བན་དུ་བཀའ་
གནང་བ་དང་། དེ་དོན་གོང་མ་ཆེན་པོར་བུལ་ཅེ་ཐོན་པ་བཅས་ཀྱི་ལེགས་འབྲུལ་དུ་
ཆེ་སྲིད་ནས་བན་བདེ་སྟོང་དུ་གསུང་བསྐྱང་གི་ཐོག་ཡསྟུབས་མགོན་ཆེན་པོར་ཁ་
བཏགས། མཇུག་སྐྱེ་གསུང་ལུགས་ཉེན། ལུ་རུའི་ཕྱག་འཁྲུང་ལེགས་པ་དང་། གསུང་
ཚོགས་རྣམས་ལས་སྐྱེ་ཡོན་ཕུལ། གཞན་མ་གསུང་ཚོགས་འཆར་ཅན་དང་། མཛལ་
དམངས་སོགས་དང་། ལུ་མཚོད་ཀྱི་གནས་གཟིགས་ལུགས་སློན་རྣམས་སྲར་རྒྱུ་
བཞེན་མཛད།

ལྷ་བ་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཆེས་བཞེན་གོང་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་བེབས་སུ། ཡུ་
ལའི་ལྷ་མ་ནས་ཡོངས་འཛིན་བརྗེད་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་དོན་འཛིན་བྲས་འབྲུལ་ཕུལ་
བྱུང་བ། འདི་སྐོར་དེད་ཀྱང་ཡིད་སྐོར་གྱུར་བ་བཀའ་འདྲིན་འཕམ་གཟིགས་ཀྱི་ཡོངས་
འཛིན་དེ་ཉིད་ཀྱང་སྐྱེ་སྲིད་གང་ཡོད་ཅད་དཔུང་ཐོག་དེས་གསལ་བྱུང་བསྟུན་མིང་ཐོ་
རྣམས་བཀོད་ནས། གསེར་ཀྱི་བྲམ་པའི་ནང་དུ་བརྟམ་སྟེ་དཔུགས་པའི་མིང་ཡིག་
ཐོན་པ་དེ་བཞེན་ཡོངས་འཛིན་བརྗེད་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ཀྱི་སྐྱེ་བར་དོན་འཛིན་
བྲས་ཉེ། ཁོ་པའི་དགོན་པ་ཆེ་མཚོགས་སྲིད་དུ་བསྟུས་ནས། བསྐྱང་འབྲུལ་སོང་བ། ལྷ་
སེར་བསྟན་པའི་མིག་རྒྱན་དུ་བན་པ་ཞིག་དགོས་རྒྱུར། དེ་དོན་དེད་ནས་ཀྱང་ལྷ་སེར་
ཀྱི་བསྟན་པ་འབེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྲས་པ་ཡིན་བས་ཅེ་འཛོག་ཡོད་པ་གྱིས་ཞེས་
བེབས་བྱུང་ཞེས་ཨི་བན་གཉིས་ཀྱིས་མང་ལུ་ཡང་ཕུལ། དེ་ནས་ཨི་བན་གཉིས་སུ་

ལེགས་སྐྱེས་ཀྱི་ཁ་བཏགས་དང། སློམ་སྤྲུམ་སོགས་སྤྲུལ་ཞིང། ཆོ་མཚོག་སྦྱིང་ནས་
ཀྱང་ལྷ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོར་ཁ་བཏགས། མཇུག་སྐྱེ་གསུང་སྤྲུགས་རྟེན། དུལ་ཏྲ་
མིག་གོས་ཆེན་ཡུག་གསུམ་བཅས་ཀྱི་ལེགས་འབྲུལ་བཏེག་དེ་ནས་ཆོས་ཉི་ཤུ་
གཅིག་ནས་ལྷ་མོའི་ཆོགས་བརྒྱ་དང། ཆོས་ཉི་ཤུ་བདུན་ལ་བཅད་རྒྱ་ལས་བཞེངས་
ཉེ་ཞི་བའི་སྦྱིན་སྲེག་ལེགས་པར་མཛད། ཆོས་ཉི་ཤུ་དགུ་ཉིན་དགུ་གཏོར་འཆམས་
གཟེགས་ལ་ཐེབས་ཤིང། གནམ་གང་ཉིན་ལྷ་མོའི་རྟེན་བཟམ་པ་སོགས་སྤར་རྒྱུ་
བཞིན་མཛད་དོ། །

(༡༥༥ ཉ་༡༣༣༧ བ་༡༠) ལྷགས་བྱ་ལོ་(༡༥༥ ཉ་༡༣༣༧ འ་༥) ལྷག་གཟེགས་
བཀ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་དམ་པ་གང་གི་སྐྱེ་མདུན་དུ་སྤྲུགས་རྫོགས་ཞུ་བར།(༡༥༥ ཉ་
༥༡༣༣༧ འ་༡) ལྷ་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་བཅུ་བདུན་ཉིན་བཟ་ཤིས་ལྷན་པོ་ནས་ཐེབས་
ཐོན་གྱི་ཆོས་ཉེར་བརྒྱད་གཟམ་སྐྱར་འཕྲོད་སྦྱོར་ལེགས་པའི་ཉིན། གསེར་ཞལ་
མཛམ་ཆོག་པ་ཞུ་བ་གནང་འདུག་པར།(༡༥༥ བ་༥༡༣༥༠ འ་༢) ལྷ་སྐྱབས་མགོན་ཡབ་
སྲས་གསེར་ཞལ་ལྷན་རྒྱས་བསྐྱེད་སྦྱོར་ཆོང་མས་སྐྱ་བོགས་ཆེ་ཚུལ་དང། ལྷ་
སར་ཡང་ཆོད་རིམ་གཞི་ཆེ་དེས་བྱང་བ་དང།(༡༥༥ བ་༥༡༣༥༠ འ་༤) གཞན་ཡང་ལྷ་
སྦྱིང་ལྷང་བརྟེན་ཞུ་སོགས་ལའང་སྤོང་བུའི་འཚུ་བ་ཉམས་བྱང་སོང་བར།(༡༥༧ བ་
༡༣༥༡༡ འ་༤) ལྷ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་སྤྲུལ་སོགས་རུས་ལྷན་ཁག་ལ་མནན་སྲེག་
འཕྲོད་གསུམ་སོགས་ཞབས་བརྟེན་འཆེམས་མེད་སྦྱིན་སྐྱབ་རྣམས་ཆེ་བས་བསྐྱེད་
སྦྱོར་ཚུད་དུ་ཆོང་མ་བསྐྱབས་ཐེན་པར་བསྐྱེད་སྤྲུལ།

(༡༥༧ བ་༡༣༥༡༣ བ་༥) ཆོས་ཉི་ཤུ་ལྷ་ཉིན་(༡༥༧ བ་༥༡༣༥༣ བ་༧) གོང་མ་ཆེན་

སོ་ནམ་གྲལ་ཅེ་འི་དགོངས་དོན་དུ་ཡོངས་འཛིན་བརྟེན་ལེ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་བད་ཚལ་ཚེ་དབང་
རྣམ་རྒྱལ་གྱི་བྱ་སོགས་དོགས་གནས་གསུམ་གྱི་མིང་བྱུང་བ་ལེགས། ད་ལྟ་ཡུ་ལའི་
ལྷ་མའི་སྤྲུལ་དུན་དུ་ལུགས་སོལ་བཞིན་གསེར་བུམ་ནས་ཐོན་པ་གང་ཡིན་ལ་དོས་
འཛིན་བྱས་ཚོག་པ་བགྱིས་ཞེས་ཐེབས་པ་ལྟར། འདི་ཉིན་གཟིམ་རྩུང་ས་གསུམ་དུ་
བུམ་སྤྲུལ་མཛད་པར། བད་ཚལ་དུ་འབྱུངས་པ་ཐོན་པས་ཡོངས་གྲགས་གྱི་དོགས་
གནས་དང་སློམ་རྩུངས་ཤིང་། ཐམས་ཅད་ཡིད་ཚེས་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར།

(༡༤༠ ཉ་ཉ་༡༥༡ འ་༩) ཚེས་ཉི་ཤུ་བརྒྱུད་ཉིན་སྤྲ་ཚར་(བསྐྱུས་)ཡལ་ཚེན་
རིན་པོ་ཆེ་(༡༤༠ ཉ་༡༥༡ ཐ)ཡཔོ་བྲང་ཚེན་པོ་པོ་ཏེ་ལར་ཚིབས་བསྐྱོད་གྱིས་
གཟིམ་རྩུང་ཉི་འོད་འབྲེལ་བར་ཡབ་སྲས་གཉིས་མཇུག་འཛོམས་གྱི་(བསྐྱུས་)མཛད་
སློབ་བྱུང་བརྟུན་(༡༤༠ བ་༡༥༡ འ་༩) ཡབ་སྲས་སྟན་རྒྱས་སྤྲུལ་འཁོར་དང་བཅས་
སྤྲུན་འབྲེན་རྒྱ་གྲིང་དང་། སློམ་སྤྲ་སོགས་གྱིས་བསུས་ཏེ་ཚོམས་ཚེན་རྟིང་བར་
ཐེབས་སྟོན་ལ་ཞབས་བྱུང་གསེར་ཁྲི་ཚེན་མོར་འཁོད་འབྲེལ། འཕྲིན་ལས་པ་རྩ་ཚོག་
རིན་པོ་ཆེ། སྤྲུལ་སྤྲུལ་རྣམ་པ། སེར་འབྲས་གྱི་ལྷ་མ་ལས་སྟེ། གཞུང་ལྷ་བྲང་གི་ཞབས་
ལྷི་ཚེ་རྩུང་སོགས་ཚང་མར་(༡༤༠ བ་༡༥༡ ཐ་༩) དཀར་སྤོ་གསོལ་ཇ་བཞེས་
འབྲས་སོགས་སྟོན་ཚེན་གྱི་མཛད་སློབ་ཐམས་ཅད་སྤར་སློལ་ལྟར་མཛད།

(༡༤༡ ཉ་ཉ་༡༥༢ འ་༥) ཚེས་བཅུ་གཅིག་གཟུང་སྐར་འཕྲོད་སྤོར་སྤྲུལ་སྤྲུལ་
ཚོགས་པའི་ཉིན། ཡབ་སྲས་སྟན་རྒྱས་ཅེ་ཤོད་གྱི་སྤྲུལ་འཁོར་རིན་རྒྱུ་བ་སོགས་
ཚིབས་རགས་རྒྱས་གསོལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་སྤྲ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་
ཚིབས་གྱི་ཞལ་ལོ་བསྐྱུར།

(༡༤༩ བ་༦།༤༥༤ འ་༩) ཚེས་བཙོ་ལྷ་གཟའ་སྐར་འཕྲོད་སྐྱོད་སྐྱུ་ར་སྐྱུ་སྐྱུ་ཚོགས་
 པའི་ཉིན།(༡༤༤ ཉ་༩།༤༥༧ ཐ་༢) གསུམ་མགོན་ཐམས་ཅད་མཁུའ་གཟིགས་ཚེན་
 བོ་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་ཚེན་བོས་མཁུའ་པོ་མཛད། བཟ་ཤིས་
 ལྷན་བའི་ཡོངས་འདྲིན་ལོ་མིན་ཉན་གྱིས་ལས་སློབ། འདུལ་འདྲིན་པ་ཚེན་བོ་བྱང་ཅེ་
 ཚོས་རྗེ་མཐུ་སྟོབས་རྒྱ་མཚོས་གསང་སྟོན། འདུལ་འདྲིན་འག་དབང་བཟ་ཤིས་
 གྱིས་དུས་གོ་བ། ཤར་བ་ཚོས་རྗེ་སློ་བཟང་བསྟན་པས་ལྷུང་བཟེད་བྱིམས་པ། རྩ་ཚག་
 ལོ་མིན་ཉན་ཡེ་ཤིས་སློ་བཟང་བསྟན་པའི་མགོན་བོས་གཙོ་མཛད། ལས་ཀྱི་ཁ་སློང་
 དུ་འབྲས་སློ་སློང་མཁུའ་པོ། སློ་མང་མཁུའ་པོ། མེ་ར་བྱེས་སྤྲད་གཉིས་ཀྱི་མཁུའ་པོ།
 རྒྱུད་སྤྲད་མཁུའ་པོ། དགའ་ལྷན་ཤར་བྱང་གཉིས་ཀྱི་མཁུའ་པོ། རྣམ་རྒྱལ་གྲུ་ཚང་
 སློབ་དཔོན་དབྱ་མཛད། མཚན་ཞབས་པ་ལྷ། བཟས་ལྷན་མཚན་ཞབས་པ་གཉིས་
 བཅས་སྐྱུ་སྐྱུ་ཚོགས་པའི་དགེ་འདུན་གྲངས་ཚང་བའི་དབྱས་སུ་གསུམ་མགོན་
 ཐམས་ཅད་མཁུའ་གཟིགས་ཚེན་བོས། ཉེས་མེད་སྐྱུ་ཚོགས་ཀྱི་སློ་ནས་(བསྐྱུ་
)ཡམ་ཚེན་མཚོག་སྐྱུ་འིན་པོ་ཚེང་(༡༤༤ བ་༡།༤༥༧ འ་༢) བསྐྱུ་གཞི་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པའི་སྟོམ་པ་ལེགས་པར་སྐྱུལ་ཉེ། ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་བདག་པོར་
 མངའ་གསོལ་བར་མཛད།

(༡༥༠ བ་༡།༤༦༡ ཐ་༦) ཚེས་བཙུ་ལྷ་གཉིན་བཟ་ཤིས་ལྷན་པོ་ནས་སྟོན་ཚེན་
 རྒྱས་པའི་ཐོག(༡༥༠ བ་༩།༤༦༡ འ་༡༣) རྣམ་རྒྱལ་གྲུ་ཚང་སློབ་དཔོན་དབྱ་མཛད་
 གཉིས་ཀྱིས་མཚོན་གསུང་བཟང་བ་དགེ་འདུན་ལྷ་བཙུ་ཐམ་པས་རྣམ་རྒྱལ་མའི་
 གསུང་ཚོག་དང་འབྲེལ་བའི་ཞབས་བརྟན་སྐྱུལ། ཞལ་འདོན་ཚིག་མཚམས་དང་

བསྟན་པའི་གསོལ་འདེབས་མཁུལ་འབྲུལ་བ་གནང་ཐོག རྗེ་བཙུན་མཚོག་སྤྱེལ་རིན་
པོ་ཆེ་སྐུ་དངོས་ནས་མཁུལ་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་ལྷགས་བཤའ་ཟབ་རྒྱས་སུ་ལྷུ་བ་
གནང་།

(༡༤༥ བ་༣༡༤༤ འ་༡༡) ཆེས་ཉི་ཤུ་དྲུག་ཉིན་གཟའ་སྐར་འཕྲོད་སྦྱོར་ལེགས་
པ་ནས་བརྟམས། ལྷོ་བས་མགོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་མཚོག་ལ་མཚོག་
སྤྱེལ་རིན་པོ་ཆེ་གཙོ་བོར་གྲུང་པ། ལྷག་མཛོད། ཡོངས་འཛིན་པ། ཞབས་ཕྱི་དག་
འབྲིང་དྲུས་བཅས་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་འཆི་མེད་བདེ་ལྷན་འབྲེལ་པར་
ལམ་རིམ་བདེ་ལམ་གྱི་ཁྲིད་ལུང་(༡༤༥ བ་༥༡༤༤ འ་༥) མན་ངག་གིས་བརྒྱན་པ་
སྦྱེས་བུ་རྒྱུད་ཏུ་ཡན་དང་། ཆེས་ཉི་ཤུ་དྲུག་ལ་སྦྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་སྦྱོད་པ་
ལྱི་བསྐབ་བསམ་གཏན་གྱི་བར་དང་། ཆེས་ཉི་ཤུ་དྲུག་ཉིན་ལྷག་མཛོད་ཟབ་བཤའ་
དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་སྦྱེལ།

(༡༤༦ ཉ་༡༤༤༥ ཐ་༣) འདི་སྐབས་ཉིན་གསུམ་གང་སྤོ་བཀའ་ཚོས། ཕྱི་ལོ་
ལྷན་རྒྱས་མཛད་ནས་དེ་དག་གི་དོགས་སེལ་སོགས་ཚོས་ཀྱི་གསུང་གླེང་འཕེལ། རྒྱ་
བ་ལྷ་པའི་ཆེས་གཅིག་ཉིན་ཡབ་སྲས་ལྷན་རྒྱས་སྐུ་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྫོང་རྒྱ་བ་
ལྷའི་པོ་བྲང་དུ་ཕྱགས་སེབས་འབྲུལ་ཡབ་སྲས་ལྷན་རྒྱས་དང་། གསུང་ཚོག་པ་
མཚན་ཉིད་ལྷ་མ་ཚོགས་ཡོངས་བཅས་ནས་གསོལ་ཚོགས་གཅིག་གི་རིང་ལྷ་ཚོག་
བུམ་སྐབ་བསྐྱངས་བྱུང་བསྟན། ཡབ་སྲས་གཉིས་མཚོ་སྐོར་དུ་སེབས་བསྐྱོད་ཀྱི་ལྷ་
བུམ་མཚོ་ནང་དུ་འབྲུལ་བ་གནང་། མཚོ་སྐོར་བྱུང་བ་དང་ཐེག་ཆེན་སུན་ཚོགས་
དགའ་ཚེལ་དུ་ལྷན་རྒྱས་སེབས་བསྐྱོད་ཀྱི་སྐང་ཆེན་ཐོག་སེབས་པ་དང་། དབུ་གྲུང་

ཆེན་མོར་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཞབས་སོར་འཁོད་སེར་གྲེས་སྤང་གཉིས་དང། འབྲས་
སྒོ་སྒོ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་མ་བཅས་ནས་ཡབ་སྲས་རྣམ་གཉིས་སྐྱབ་པའི་མཚོན་བས་
དབྱེས་བ་བསྐྱེད་པའི་སྲིར་དུ། དམ་བཅའ་འདོག་རེས་དང། བཟོ་སྐྱེད་གཏོང་རེས་
ཀྱིས་ལིན་ཏུ་དར་བའི་བཤད་བྲལ་ལེགས་བར་མཛད་བས། ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀ་
རྒྱགས་དབྱེས་པའི་མཛད་པ་འབའ་ཞིག་དང་བཅས་གསོལ་ཟ། གསོལ་ཚིགས་ཚང་
མ་སྟོན་རྒྱས་མཛད་དེ། དེ་ཉིན་རྒྱགས་སྒོ་སེང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་བ་མཛད།

(༡༡༡ བ་༣༧༤༥ འ་༡) ཡོངས་འདྲིན་བརྟེན་ཆེན་པོའི་སྐུལ་པའི་སྐྱེ་(༡༡༡ བ་
༣༧༤༥ ཐ་༥) ཆེས་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་ཚར་འགྲོར་ཕུག་དང།(༡༡༡ བ་༥༧༤༥ འ་༡༣) དེ་
ནས་གསོལ་ཇ་རྒྱུད་ཇའི་རྒྱབ་སྐུལ་པའི་སྐྱེ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་དོན་བཞིན།
གཟིམ་རྒྱུད་ཉི་འོད་འབྲིལ་བར་སྟོན་པའི་སྐྱེ་བརྟན་གྱི་མདུན་ཏུ་བརྒྱ་མཚོན་སྟོན་ཏུ་
འགྲོ་བར། བརྟན་བ་ལ་འཇུག་པའི་སྟོན་པ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དགེ་བསྟེན་ནས་དགེ་
ཚུལ་གྱི་བསྐྱབ་སྟོན་གྱི་བར་སྐུལ་ཞིང། འཇམ་དབལ་ཡེ་ཤེས་བརྟན་པའི་རྒྱལ་
མཚན་ཞེས་པའི་མཚན་དང། འབྲལ་སྤང་སྟོན་པའི་སྐྱེ་བཅས་སྐུལ།

(༡༡༧ ཉ་༤༧༤༥ ཐ་༡) གསུམ་ཆེན་མཚོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་རྒྱུད་ལ། འེ་སེར་
ཇོ་བོ་ཆེན་པོའི་གསོལ་མཚོན་གྱི་རིམ་བ་ཚང་མའི་ལྷགས་ལུང་ཡང་སྐུལ།

(༡༡༧ བ་༤༧༤༥ འ་༡) གཞི་བརྟན་མཚོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས། གསྐབས་
མགོན་ཆེན་པོ་ཞབས་པད་བསྐལ་བ་རྒྱ་མཚོར་བརྟན་པའི་ཞབས་བརྟན་བཟུང་སྐྱེ་
ཚོགས་འདོན་ཏུ་བརྟན་པའི་ཚོགས་ཞིག་དགོས་ཞེས་གསོལ་བ་འདེབས་བ་གནང་
བར། དབྱེས་བཞིན་ཏུ་ཕུན་ཚོགས་འོད་སྟོང་མ་བཀའ་རྩོམ་གནང་སྟེ་སྐུལ། ཆེས་

ཡུལ་བ་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར། དེ་མོ་ལྷོ་བཟང་ལྷུང་བསྟན་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ།

བརྩུ་གཅིག་ཉིན་འཚེ་མེད་བདེ་ལྷན་འབྲེལ་བཤ། གཞེ་བཅུན་མཚོག་སྐྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་
སྐྱུ་འཁོར་དང་བཅས་བཤ། འཇམ་མགོན་སྟོན་བརྒྱད་ལྷན་མོང་མིན་པ་ཆེ་དཔག་མེད་
ལྷ་ལྷ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆེ་དབང་རྒྱས་པར་སྐྱུལ། ཆེས་བཙོ་ལྷ་ཉིན་སྐྱུ་ཆར་གཟིམ་རྒྱུང་
གཟིམ་སྐྱུག་ཏུ་གཞེ་བཅུན་མཚོག་སྐྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱུ་རྒྱུང་ལ་ཞབས་བརྟེན་གསུང་
ཚོམ་གྱི་ལྷགས་ལུང་ཡང་འབྲུལ་བར་མཛད།

(༡༧༠ ཉ་༥།༥༦༥ འ་༢) ཆེས་བཅུ་དྲུག་ཉིན་(༡༧༠ ཉ་༥།༥༦༥ འ་༥) ཆེ་མཚོག་
སྐྱིང་ནས་སྐྱུལ་སྐྱུ་ཁྲི་ཤེབས་གྱི་ལེགས་འབྲུལ་ཡབ་སྲས་ལྷན་རྒྱས་ཐོག་སྤུལ།

(༡༧༡ བ་༡།༥༢༠ འ་༡༠) ཆེས་བཙོ་བརྒྱད་ཉིན་གཟིམ་རྒྱུང་ས་གསུམ་དུ་ཡོངས་
འཛིན་སྐྱུལ་པའི་སྐྱུར་འབྲུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྐྱིང་པོའི་བཤད་ལུང་རྒྱས་པ་དང་། འཇམ་
ལུགས་ལྷ་ལྷའི་ཆེ་དབང་བཅས་དགུས་བཞིན་དུ་གནང།

(༡༧༢ བ་༥།༥༢༤ ཐ་༥) འདི་སྐབས་བསྟན་འབྲུང་རིན་པོ་ཆེ་པོད་ཉིས་བརྒྱ་དང་
བརྒྱད། རྒྱལ་བ་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབྲུམ་ཕྱི་ནང་ཆང་མར་པོད་བཅུ་དགུ་
དང་། གཡུན་གཟིགས་ལྷ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབྲུམ་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་ཆང་མ།
ཡཔཎ་ཆེན་སློབ་བཟང་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་གྱི་གསུང་འབྲུམ་ཆ་ཆང་བཅས་རིན་པོ་ཆེ་
བརྒྱད་ལས་བྱུབ་པའི་པོ་ཉི་ཉིས་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་དོན་བདུན་ལ། རྒྱ་རགས།
སྐྱེགས་ཤིང། གདོད་ཤོན། དབུ་སྐྱེ། སྐྱུན་ཁྲིལ། གདོད་དཔ། ཞལ་ཞེབས་བཟང་གོས་
རྒྱ་རྒྱེད་ཤོ་སྐྱུག་སྐྱུམ་བཅེགས། ན་བཟང་མཛོད་གོས་སེར་པོ་སྐྱེན་རིས་མ་ཞེ་
མཚུངས་བཅས་ལེགས་པར་བྱུབ་ནས། རྒྱ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆེས་བཙོ་ལྷ་ཉིན་ལྷ་ལྷན་
ཞེ་མི་ནས་པོ་བྲང་ཆེན་པོ་པོ་ཏ་ལར་གདན་འདྲེན་ཞུ་རྒྱུ་ལ། ལྷ་སྐྱེད་གྲུང་དང་། གསོལ་

དཔོན་གཉིས་ནས་སྒོས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་བྱས་ཏེ། བོ་བུ་པོ་ཉ་ལའི་དགའ་ལྡན་སྒྲིབ་
ཚོགས་འབྲེལ་བའི་གཞིམ་སྒྲིབ་འགག་ནས་ལྷ་ས་མགོན་ཆེན་པོས་སྒོས་སྒྲིབ་
མཛད་དེ། བོ་ཉི་ཚམས་ཀྱི་དགའ་ར་བར་བཞུགས་སུ་གསོལ།

(༡༧༧ ཉ་༡༧༧༧ ལ་༦) ལྷ་བ་དགུ་པའི་ཆེས་གཅིག་ཉིན་ཉེན་གཙོ་བུམས་
མགོན་གྱི་སྒྲིབ་བརྟན་བསྐྱེད་སྐྱབ་སྒྲེ། དགའ་ལྡན་སྒྲིབ་ཚོགས་འབྲེལ་བར་སྒྲིབ་འདྲེན་
ཐོག་(༡༧༧ ཉ་༡༧༧༧ ལ་༧) བུམས་མགོན་ཉེན་གཙོ་དང་། སྐུའི་གཡས་སུ་བཞུགས་
རྒྱ་དཔུལ་ལས་བྱུང་བའི་ཆེ་ལྷ་སྒྲོར་གསུམ་དང་། གཡོན་དུ་བཞུགས་རྒྱ་ས་སྒྲིབ་།
དོན་བྱུང་སྒྲོལ་ལ། མི་གཡོ་བ། སྐུའི་མདུན་དུ་བཞུགས་རྒྱ་དུ། ལྷ་མོ་འོད་ཟེར་ཅན་མ་
བཅས་ལ་གཟུངས་འབྲུལ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་རྒྱ་དུ་གྱི་དགོངས་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་
གོ་རིམ་འབྲུགས་མཛད་དང་། (༡༧༧ ལ་༡༧) ལྷ་ས་མགོན་ཆེན་པོ་རང་ཉིད་གྱིས་
ཕྱག་བརྟན་མ་བཀའ་བྲིན་བསྐྱེད་ས།

(༡༧༧ ཉ་༡༧༧༧ ལ་༧) ལྷ་བ་བཅུ་པའི་ཆེས་འགོ་གཟུངས་སྐར་སྒྲིབ་སུམ་ཚོགས་
པ་དང་བསྐྱེད། དགའ་ལྡན་སྒྲིབ་ཚོགས་འབྲེལ་བའི་ཉེན་དང་བཞེན་པར་བཅས་པ་
རྣམས་ལ་རབ་དུ་གཟུངས་པའི་ཚོག་དགོ་ལེགས་རྒྱ་མཚོའི་ཆར་འབེབས་གྱི་སྒོ་ནས་
ལྷ་ས་མགོན་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་ལོ་ལྷོ་གྱི་གཙོ་བོར་བཞེངས་ཏེ་མགོན་པོ་གང་
གི་འཕྲིན་ལས་གྱི་གཙོ་བོ་ཉེ་ཆོག་རིན་པོ་ཆེས་དབྱུས་ནང་མ་མཁའ་སྒྲེ་ཆེ་རྒྱུད། རྣམ་
རྒྱལ་གྱི་ཚང་པ་ཚོགས་ཡོངས་བཅས་ནས་རབ་དུ་གཟུངས་པའི་ཚོག་སྒྲོར་དངོས་
རྗེས་གསུམ་བཀའ་བྲིན་བསྐྱེད་ས།

(༡༧༧ ཉ་༡༧༧༧ ལ་༧) ཞེས་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་

ཡུལ་བ་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར། དེ་མོ་ལྷོ་བཟང་ལྷུ་བསྟན་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ།

མཁེལ་པ་རྗེ་བཙུན་སློབ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་ལྷག་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་
བཟང་པོའི་ཞལ་སྒྲ་ནས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་འཇམ་གླིང་ཐ་གྲུ་
ཡངས་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་ལས། རྒྱལ་པའི་བསྟན་པ་ལ་སྟག་པར་བྱ་བ་མཛད་པའི་
སྐབས་ཉེ་བཞི་པའོ། །

༡༥ ། ལྷུང་སྐྱའི་ཡང་སྲིད་སྟེ་སར་འབྱོར། ལྷུབས་མགོན་མཚོག་གིས་ལོ་སྟོན་
ཀྱི་དབྱེས་མཚོན་སྲར་ལམ་ལྟར་དང། ཚེ་དབང་རེ་འབྲུལ་བཞེས་ཀྱིས་བཅད་
རྒྱ་ལན་སྟེ་མང་དུ་བསྐྱེད་ས། ས་སྐྱ་བདག་ཚེན་པེབས་པར་ནང་མའི་གསུང་
མྱེད་སྟེ། བཅད་རྒྱ་ལ་བཞུགས་པ་དང་འདོད་ཚོས་ལྷ་སྟེ། ལོང་ས་ལྷ་པའི་
སྐྱ་བཙུན་ལ་གཞུགས་གཞུག་ཟབ་འབྲུལ་དང་རབ་གནས་རྒྱས་པ། རྗེ་བཙུན་
དམ་པའི་མཚོག་སྐྱལ་ལ་བསྟེན་རྗེས་སྐྱབ་ཅིང་གཟེམ་རྒྱུད་དུ་སྐྱེ་འདྲ་སོགས་
གདན་ལྷ་གནང།

(༡༧༧ ལ་༥།༧༧༧ ཐ་༡༡) ཚེས་བརྒྱད་ཉིན་ལོང་མ་ཚེན་པོས་གལ་ཅེའི་ཐོག་
བཀའ་ཡིག་པེབས་པར་ལྷུང་སྐྱ་ཉེ་ཐོག་སྐྱ་བོད་དུ་བདེ་བར་འབྱོར་པའི་གནས་རྒྱལ་
ལེགས་ཤིང། ལྷུང་སྐྱ་ཉེ་ཐོག་སྐྱའི་སྐྱ་ལོན་སོགས་སྐྱ་གོང་མ་ནང་བཞེན་ལོང་པའི་
བསྐྱལ་མ་ལྷ་ལའི་སྐྱ་མ་ནས་ཀྱང་གནང་དགོས་ཞེས་བཀའ་ཡིག་(བསྐྱལ་)གནང་
ཉིན་བཅས་པེབས།

(༡༠༠ ལ་༣།༧༧༥ ཐ་༡༠) རྒྱ་ཁྱི་གནམ་ལོ་གསར་ཚེས་ཀྱི་ཐོ་རེདས་གཟེམ་རྒྱུད་
སྐྱལ་སྐྱ་མའི་ཚེས་གཏོར་བསྐྱས་དབྱེས་སྟོན་ཉིན་སྟེང་སོགས་སྲར་སྟོལ་བཟང་པོ་

བཀའ་བློན་ཆེ་ཞིང་། (༡༠༠ བ་༦།༤༤༥ འ་༣) ཆོ་དཔག་མེད་དྲངས་མ་བཅུད་འདྲེན་གྱི་
སློབ་སྐྱོད་ཆོ་དབང་གི་ཚང་བཞེས་དགོས་ལེབས་པ་བཞིན་དུ་སྐྱོད་ཁྲི་ཆེན་པོ་ལོ་ཆེའི་
སྐུ་མདུན་ནས་གསུམ་བཞེས་མཛད་རྒྱུ་ཆོས་དགུ་ནས་དབུ་ཚུགས་(བསྐྱུས་)ཏེ་
འབྲུལ་བཞེས་བསྐྱུངས།

(༡༠༡ ཉ་༣།༤༤༥ འ་༣) ལྷ་བ་གཉིས་པའི་ཆོས་གཅིག་ཉིན་སློབ་དུ་སྐྱུ་ཆོ་ཆོ་
དབང་འབྲུལ་བ་གནང་སྐབས་བཀའ་ལེབས་བཞིན་གྱི་གཟིམ་རྒྱུང་ཞབས་བརྟན་ཀུན་
འདུས་འབྲིལ་བའི་ཉི་འོད་དུ་དུ་སྐྱོད་ཁྲི་ཆེན་དང་། མཚན་ཞབས་རྒྱལ་མཁའ་པོ།
དུས་འཁོར་དབུ་མཛད། བཞི་སྟེ་ལྷ་ལ། དབུ་མཛད་སོགས་བརྒྱུད་གྲུས་གསུང་ཆོག་
སྐྱབ་བ་གནང་ཞིང་། གྲུབ་བསྐྱུན་ལྷ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་བཟུ་ཤིས་པའི་རོལ་མོའི་སྐུ་
དང་བཅས་སྐྱུན་དྲངས་ཏེ་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད། ཆོ་དཔག་མེད་དྲངས་མ་
བཅུད་འདྲེན་གྱི་སློབ་སྐྱོད་ཞབས་བརྟན་མཁའ་འགྲོ་བསྐྱུ་བརྒྱུད་དང་བཅས་པ་སྐྱོར་
དངོས་མཐུག་གསུམ་ཆ་ལག་ཚང་མ་ལྷ་ཀུན་གཟིགས་ལྷ་བ་ཆེན་པོའི་གཟིགས་སྣང་
རྒྱ་ཚན་མར་ཇི་ལྟར་གསལ་བ་བཞིན་འབྲུལ་བཞེས་ལེགས་པར་མཛད།

(༡༠༢ བ་༣།༤༤༥ འ་༡༡) ཆོས་གཉིས་ནས་བཟུང་ལྷ་བ་གཉིས་པའི་རིང་འཆར་
ཚན་བཅད་རྒྱ་ཚུགས་པ་གནང་རྒྱུར་བཞེས་འབྲུལ་གསོལ་ཇའི་རྒྱབ་ལྷ་སྐྱབས་མགོན་
ཆེན་པོས་གཟིམ་རྒྱུང་ཅེར་སྐུ་བཅད་རྒྱུའི་མཚན་མས་མོ་བསྐྱེད་ཆོག་སོགས་བཀའ་
བློན་བསྐྱུངས་ཤིང་། འོད་གཟིམ་རྒྱུང་སྐྱབས་ཏུ་དུ་སྐྱོད་སྐྱུལ་པའི་སྐུས་ལྷ་སྐྱབས་མགོན་
ཆེན་པོར་ཞེ་སེར་བའི་རྗེས་གནང་འབྲུལ་རྒྱུའི་སྐྱབ་ཆོག་གྲུང་སྐྱོགས་མཚུངས་
རྒྱུགས།

(༡༠༥ ཉ་༡།༤༧༣ བ་༡༠) ཆེས་ཉེར་ལྷ་ཉེར་དུག་གཉིས་ལ་གཟིམ་རྒྱུ་དགའ་
ལྷན་ཡང་ཅེས། གསུམ་མགོན་ཆེན་པོས་དབུས་གསུང་ཚོག་མཚན་ཞབས་ལྷ་མ་
རྣམས་དང་བཅས་སྐྱེ་ཐེབས་དང་བསྟན་པའི་སྐྱེ་གཏོར་གནང་། ལྷ་བ་ལྷ་པའི་ཆེས་
གཉིས་ཉེན་རྫོང་རྒྱལ་སྐྱེ་ཡི་པོ་བྱང་དུ་ཆར་འབབས་ལ་ཐེབས་བསྐྱོད་ཐོག་ འགོ་ལ་
བདེ་སྐྱིད་འབྱུང་བའི་ཐབས་རྩལ་ལྷན་མེད་པར་མཛད།

(༡༠༥ བ་༣།༤༧༣ བ་༧) ལྷ་བ་དགུ་པའི་ཆེས་བརྒྱད་ལ་འཆར་ཅན་གནས་བཅུ་
བཀའ་རིན་བསྐྱེད་པའི་དུང་།

(༡༠༥ བ་༣།༤༧༣ བ་༡༣) ཆེས་བཅུ་ཉེན་གསུལ་བྱའི་སྣང་ངོར་ཅུང་ཞིག་སྐྱེ་ལྷེས་
རྩལ་བཞེས་པར། གནས་རྒྱུང་བསམ་ཡས་སོགས་ལ་ལུང་ལྷ་གནང་སྟེ། ལྷ་ལྷིང་
ཞབས་བརྟན་རྣམས་གཟིམ་རྒྱུང་སྐྱེག་ནས་(བསྐྱེས་)སྐྱབ་པ་གནང་།

(༡༠༦ ཉ་༤།༤༧༤ འ་༡༡། ལྷ་༡༠) ཆེས་བཅུ་དགུ་ཉེན་ཏོར་ཆེན་ཞབས་བྱང་གིས་
མཚོན་བསྐྱབ་བྱ་དུག་ཅུ་སྟོར་ལ་བསྟེན་རྫོགས་དང་། ཆེས་ཉེ་ལྷ་གཅིག་ལ་སྐྱེགས་
ཐམ་སྐྱེལ་པའི་སྐྱེ་དང་། ཞལ་ཞལ་རྗེ་བཅུན་དམ་པའི་ཡོངས་འཛིན་གྱི་མི་སྣ་མཛོད་པ་
སོགས་མི་གངས་བཅུ་བདུན་སྟོར་ལ་རབ་བྱང་དང་། ཆེས་ཉེ་ལྷ་གཉིས་ལ་བསྐྱབ་བྱ་
དུག་ཅུ་རེ་གསུམ་ལ་བསྟེན་རྫོགས་སྐྱེལ། ཆེས་ཉེ་ལྷ་ལྷ་ཉེན་གསོལ་དཔོན་དགེ་
ལེགས་རྒྱལ་མཚན་ནས་གསེར་གསུང་བཀའ་གིས་འོད་འབར་དང་། བྱམས་པའི་སྐྱེ་
མདུན་དུ་འཆར་ཅན་སྟོང་མཚོད་དང་། གསེར་གསུང་འཇམ་སྐྱིད་རྒྱན་གཅིག་ལ་སྟོང་
མཚོད་རྒྱས་པར་བཤམས་ཐོག་ མཚན་ཞབས་ལྷ་མ་ཚོགས་ཡོངས་གྱིས་དབུས་
གསུམ་མགོན་ཆེན་པོ་སྐྱེན་བྱངས་གནས་བཅུ་རྒྱལ་བསྟན་འཛད་མེད་བཀའ་རིན་

ཆེ། རྒྱལ་མ་མཁའ་སྤེ་ཆེ་རྒྱུ་མཚན་ཞབས་བཅས་ལ་སྐྱེ་འགྲེང་གྲང་ཕྱལ། དེའི་
གསེར་གདུང་གསལ་རྙིང་གི་སྐྱེ་མཁའ་ལྷ་མཚན་འཕྲུལ་དང་། ཐུགས་སློན་སྣེ་ལམ་
རིམ་བཞིན་བཀའ་རྒྱུ་བསྐྱེད་པ། རྒྱལ་མ་ལས་ཚན་པ། མཚན་ཞབས་སློན་མ་སོགས་
ལ་ཕྱག་དབང་དང་སྲུང་མཁའ་དང་། སྐྱེ་མཚན་སྐྱེ་དགོངས་ཞུགས་འིང་ལ་རྣམ་
དཀར་དགེ་སྦྱོང་གོང་འཕེལ་དགོས་ཚུལ་གྱི་བཀའ་སློབ་གྲང་སྣེ་ལ། འཆར་ཅན་
དགུན་གྱི་སྐྱེའི་བཅད་རྒྱའི་རིང་ཐུན་དང་པོ་དང་། དགོང་ཐུན་གཉིས་ལ་རྒྱུན་གྱི་
ཉམས་བཞེས་དང་། བར་བ་གཉིས་སྐྱེ་གནས་ལོ་གསར་རྙིང་གི་རིམ་གྲོ་ལྷ་གྲུའི་ལུང་
བཞིན་མཛད།

(༡༠༧ ཉ་༥།༤༧༦ བ་༣། བསྐྱེས་) རྒྱ་ཕག་སློབ་དང་པོའི་ཆེས་བཞི་ཉིན་ས་སྐྱེ་
བདག་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་འཕྲོར་མཛུལ་དུ་བཅར་གནང་ལ་བཀའ་གཞུང་སྲུང་སློབ་གང་
ཡོད་གནང་ཞིང་།(༡༠༧ བ་༥།༤༧༧ བ་༣) བདག་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་བཞུགས་འིང་
ལྷ་སྐྱེས་མགོན་ཆེན་པོའི་ཞབས་བརྟན་སྐྱབ་འོས་ཇི་འདྲ་ཡོད་བདག་རང་གིས་གང་
འབྲུབ་ཞུས་ཆོག་པ་ཞུ་བ་གནང།

(༡༠༧ བ་༥།༤༧༧ བ་༥) ད་ལས་བདག་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས་སྐྱབས་འདིར་ཇི་
སྟེང་ཅིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཐོ་ཞིག་ཕྱལ་ཆོག་ཅེས་ཞབས་བརྟན་སྐྱབ་འོས་ཚང་མ་ཕྱག་
ཐོར་འགོད་པར་མཛད། དེ་ནས་འཆར་ཅན་གནས་བཅུའི་གསུང་ཆོག་སོགས་སྲུང་
རྒྱུན་ཆག་མེད་མཛད་ཅིང་། རྒྱ་བ་གསུམ་པའི་ཆེས་གཅིག་ནས་བཟུང་ལོ་འདིར་
ལྷ་སྐྱེས་མགོན་ཆེན་པོའི་ཞབས་བརྟན་དང་། བརྟན་སྤྱིད་བདེ་ཐབས་བཅས་ལ་སློབ་
ཞབས་དང་། གནས་རྒྱུང་བསམ་ལས་སོགས་ཆོས་སྦྱོང་ཞབས་ལ་ལུང་ཞུ་གནང་བ་

ཡུལ་པ་བརྒྱུད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་རྣམ་ཐང་། དེ་མོ་ལྷོ་བཟང་ལྷོ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ།

རྣམས་འཚོམས་མེད་གནད་སློན་ཞིག་དགོས་འདུག་པས་(༡༠༩ ཉ་༡༥༧༢ འ་༡༡)
དབྱུང་ཁ་རྣམས་འཕྲལ་བམོ་བྱེད་དགོས་བཀའ་བསྐྱུར་སྦྱུལ།

(༡༠༧ ཉ་༡༥༧༩ འ་༣༢) སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་རང་གིས་རྣམ་མཁུན་དགོངས་
དབྱུང་གིས་གནས་ཚུང་ཚོས་སྐྱོང་ཆེན་པོར་ངོས་རང་ནས་ཉེན་བཞེངས་སྲ་བྱི་རིམ་
པར་བྱས་པ་བཞག་མེད་ལམ་རྒྱལ་སྤྱོད་བཞེད་པའི་བཀའ་རྒྱུད་གཏང་རྒྱ་དང་། ལྷོ་
ཚད་ཀྱང་འཕྲིན་ལས་གཉེན་དུ་གཏོད་ཅིང་། ལྷ་མཚོ་ག་ཆེན་པོ་དབྱུང་འཕངས་བསྟོད་
ལྱིར་རྒྱས་པའི་སྐྱ་ཆས་སྲ་ན་མེད་པ་ཞིག་གསར་དུ་བསྐྱིགས་འབྲུལ་ཞུ་རྒྱ་
ཡིན་ལེགས་པ་བཞིན། རྒྱ་སྐྱུག་སྐྱུག་སྐྱུག་གི་སྐྱ་ཆས་གསར་བཞེངས་རྣམས་(༡༠༧ བ་
༡༥༧༧ འ་༦) ལྷ་བ་བཞི་པའི་ཆོས་གསུམ་ཉིན་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ། འཚི་མེད་བདེ་
ལྷན་འཁྲིལ་པར་(བསྐྱུས་)གཟབ་གསོལ་སྐྱུན་འབྲེན་ཐོག་འབྲུལ་བ་གནང་།

(༡༡༠ ཉ་༡༥༨༠ འ་༦) དེའི་སང་ཉིན་ས་གསུམ་དུ་ལྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་
དང་། བདག་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་གསོལ་ཚིགས་ལྷན་རྒྱས་ཐོག་ ལྐྱབས་མགོན་ཆེན་
པོའི་ཞབས་ལྗེ་ཚུལ་སོགས་བཀའ་འདྲི་ཞིབ་སྟོན་བྱུང་བར། སྐྱུ་ཁམས་སྤྱིར་དྲུངས་
ཀྱི་ཞབས་རིམ་སོགས་ཐབས་ཇི་ལྟར་ཞུ་དགོས་ཞེས་གསོལ་དཔོན་ནས་ཞུས་འདུག་
པར་ས་བདག་གི་འཕྲུལ་ཁ་སྤོང་བུ་ཡིན་ཚོད་བཅས། ས་བདག་གཏོན་ལྷོལ་ཞིག་
ལྷུལ་ན་ཞུ་བ་གནང་བར་བཀའ་གནང་བཞིན་ཞུས་ཚོགས་ཞུ་བ་གནང་། ཆོས་བདུན་
སྲ་ཚར་གཟིམ་རྒྱུད་དགའ་ལྷན་ཡང་ཅེར་སྲ་རྩོ་སྐྱབ་པ་མཛད་ནས། ས་བདག་གཏོན་
ལྷོལ་འབྲུལ་བ་གནང་བར། དེ་ཉིན་བཞུགས་གདན་འཇགས་ལུས་ཀྱི་ཐོག་ཞབས་ཀྱི་
སྐྱུན་གཞི་དྲངས་སྐྱེད་བཞེས་པ་མཁུན་ངེས་བྱུང་། གཏོན་ལྷོལ་ཀྱི་སྐྱུ་སྐྱུད་རྣམས་ཀྱང་།

བདག་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དོས་མེབས་གྱི་སྐྱེ་ཁའ་དུ་སྐྱེལ་བ་གནང་། ལྷན་པས་མགོན་
མཚོག་སྐྱེ་རྒྱུ་ལ་བདག་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་བྱང་འགོལ་འབྲུལ་བཞེས་བཀའ་འདྲིན་
བསྐྱེད་སྤྱོད།

(༡༡༩ ཉ་༦༥༠༥ འ་༡ ལྷ་༥) ཆོས་ཉེར་བཞི་ལ་བསམ་ཡས་ཆོས་སྐྱོང་ཆེན་པོ་
སྐུན་འདྲེན་ཐོག་སྐུན་གསལ་སྐྱེ་ཆས་ལེགས་པ། དབྱ་འཆིངས་ལ་ཉི་ལྷ་རིན་པོ་ཆེའི་
མས་སྤྲུག་པ་བཅས་འབྲུལ་བ་གནང་བར་སྣ་དོ་བསྟོད་ཚུལ་དང་། ཉེན་འབྲེལ་གྱི་སྤྲིག་
སློལ་འགྲིག་ཚུལ་སོགས་བཀའ་ལྟར་དང་སྐྱེའི་གོགས་སེལ་གྱི་རིམ་གྱོ་སྐྱབ་དགོས་སྤྱི་
དང་། བསམ་ཡས་རབ་བྱུང་བ་ཚོགས་བཞུགས་དགེ་འདུན་བཞི་བཅུ་ཞེ་བདུན་སྐར་
ན་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་དགོས་གནད་ཆེ་བ་ཡོད་ཅེས་ཞུ་བ་གནང་བར། ཆོས་སྐྱོང་ཁག་གི་
ལུང་མེབས་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་ཉེ་ཞབས་བཟོན་སྐྱབ་གཞུང་བཟོ་བ་
གནང་། བསམ་ཡས་རབ་བྱུང་བར་དགེ་འདུན་འཕར་མ་བཅུགས་ཐོག་སྐྱབ་སྐྱེའི་མདོ་
ཚོག་སོགས་ལུང་མེབས་སྐྱབ་རྒྱ་རྣམས་འཆོམས་མེད་སྐྱབ་(བསྐྱེས་)དགོས་
ལུགས་མེབས།

(༡༡༥ བ་༡༥༠༧ ཐ་༥༡ ལྷ་༡༠) ཆོས་ཉེ་བྱ་དུག་གི་(༡༡༥ བ་༡༥༠༧ ཐ་༥) བཟོང་ཁ་ནས་སྤྲུགས་དམ་ཟབ་མོའི་ཉམས་བཞེས་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཞུགས།

(༡༡༥ བ་༦༥༠༧ འ་༡༠) འདི་སྐབས་སྐྱེ་ཁའ་ས་ཉ་ཅང་གི་དྲངས་རྒྱ་མེད་པ་
ཞིག་གི་གཞི་ཆེ་ཅན་ཡོད་ཀྱང་། ཞབས་སྐྱོར་ཞལ་འདོན་ལྷགས་སྐུན་སོགས་ཤིན་ཏུ་
འབྲུས་པ་བཀའ་འདྲིན་ཆེ།

(༡༡༦ ཉ་༦༥༠༡༠ འ་༧༡ བསྐྱེས་) རྗེ་བཙུན་དམ་པ་སྐྱེ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལྷ་

བཅུ་གཉིས་པའི་ཚེས་གཅིག་ཉིན་སྐྱ་མདུན་དུ་མངལ་ལྷུང་མེབས།

(༡༡༥ ཉ་ལ།༥༡༣ ཟ་༡) ད་ལམ་ཐོག་མའི་ཚེས་འབྲེལ་འདི་རང་རེ་རི་པོ་དགའ་
ལྷན་པའི་ཟབ་ཚོས་དགའ་ལྷན་སྣ་བརྒྱ་མར་གྲགས་པ་འདིའི་ཁྲིད་ལུང་ཞིག་ཉེན་
འབྲེལ་གྱི་ཁྲུང་བཅས་འབྲུལ་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་དགའ་ལྷན་སྣ་བརྒྱ་མའི་ཁྲིད་ལུང་ལྷགས་
བཤད་ཞིབ་རྒྱས་སུ་སྦྲུལ། གཏང་རག་འབྲུལ་བཞེས་བསྐྱེད་སྲས་གསོལ་ཚིགས་
ལྷན་རྒྱས། དེ་རྗེས་ཚེས་བརྒྱད་ལ་ལྷན་རྒྱས་ཐོག་ཚེ་མདོའི་ལྷགས་ལུང་བཅས་
སྦྲུལ། དེ་ཉིན་རྗེ་བཅུན་དམ་པས་བཀའ་ཚོས་ལྷོ་རྒྱ་རྣམས་ལ་སྐྱབས་མགོན་མཚོག་
ནས་སྐྱབས་རྗེ་གང་ཆེ་དང་། གཞན་མ་འདོད་ཚོས་མང་པོ་ལྷོ་དགོས་ཡོད་པས། ལྷ་
མ་སུ་འདྲ་ཞིག་ལ་ལྷས་ན་ལེགས་པ་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཚེན་པོའི་བཀའ་དང་བསྟན་རྒྱ་
ཡིན་ལྷོ་བ་གནང་བར།(༡༡༥ བ་༡།༥༡༣ ཟ་༧) རེད་རང་ནས་ཀྱང་གང་སྐབ་ཅི་སྐབ་
འབྲུལ་དགོས་པ་གཞིར་བཅས་རུང་། སྲིད་གྱི་བྱ་བཞག་གི་གཡེང་བ་དང་བཅས་ཉ་
ཅང་འབྲུལ་སྐབ་མིན་ཅམ་དུ་མ་ཟད། ཁྲི་ཚེན་རྗོ་རྗེ་འཆང་འདི་བཞིན་མཁས་བཅུན་
བཟང་གསུམ་ལྷན་པའི་སྐྱེས་ཚེན་དམ་པ། རེད་རང་གིས་ཀྱང་ཚོས་ལྷས་པའི་ལྷ་མ་
བཀའ་རྒྱན་ཅན་གང་ལ་ཡང་ཐོགས་པ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པས། འདི་ནས་ཀྱང་སྣན་
འབྲུལ་ལྷས་ཚོག་ལྷ་མ་འདི་ཁ་རང་ལ་ལྷོ་བ་གནང་ན་ལེགས་པ་ཡོང་འདུག་ཅིང་། ལྷ་
ཞབས་རང་ནས་ཀྱང་སྣན་འབྲུལ་ལྷོ་བ་གནང་དགོས་བཀའ་མེབས།

(༡༡༦ བ་༡།༥༡༣ འ་༡) ཤིང་གྱི་(༡༣༠ ཉ་༡།༥༡༦ ཟ་༦) ལྷ་བ་དང་པོའི་ཚེས་
བརྒྱད་ཉིན་ཚོས་སྲིད་གྱི་འཁྲོར་པའི་བྱེ་བྲག་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པའི་མཚོད་སྲིན་
དང་བཅས་སྣ་ལྷན་སྐྱེས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཞབས་སེན་ལོ་ལོ་འོད་ཆགས་

མངོན་པར་བཀོད།

(༡༣༡ ཉ་༣༡༥༡༢ འ་༡) རོ་པོ་རིན་པོ་ཆེའི་མུགས་ཀར་དབུ་གཏུགས་ནས་མི་
དང་མི་བསོལ་བ་བཞེན་དུ་མུགས་སློན་གྱི་རིམ་བ་རྒྱུན་རིང་དུ་མཛད་པས། རོ་པོ་
རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་མདངས་རྒྱས་ཤིང་། ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ནས་བདུད་རྩིའི་ཟིལ་
བ་ཁྲིམ་བ་རྒྱང་བ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར།

དེ་ནས་དཔལ་ལྷ་ལྷོག་ཏུ་མཚོན་གཏོང་དང་སྐྱུན་གཟིགས་སློན་དུ་འགྲོ་བས་
གཟབ་གསོལ་མཛད་ཅིང་། བསྟན་བ་སྤྱི་དང་འཇུག་ལྷོ་སྤྱི་ལའི་རིང་ལུགས་དང་
རྒྱས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་གི་ཆབ་སྲིད་ལར་རྒྱ་ཡར་རྒྱས་སུ་འགྱུར་
བ་སོགས་གྱི་ཆེད་འཕྲིན་བཅོལ་ཤིན་ཏུ་ཤུགས་ཤུགས་ལ་རྒྱུན་རིང་བ་མཛད་ཅིང་།
ཚོགས་དབུ་རྗེས་མ་འདི་སྐབས་ཚོགས་ནས་སྐྱབ་པའེད་སུ་གནང་བས་གཟིམ་རྒྱུང་དུ་
ལེབས་སུར་རྣམ་ཐར་སློབ་གསུམ་གཟིམ་སློབ་ནང་ནས་ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཚོགས་
དབུས་སུ་ཕྱིར་སློབ་སུ་གནང་སྟེ། དུག་ཐལ་མོ་སྐྱར་ཏེ་ཕྱི་ཤུག་གི་རྩལ་དུ་མུགས་
སློན་རྒྱུན་རིང་མཛད་པར། བྱ་སའི་བྱ་བའི་ཉམས་ཅན་རྣམས་ན་ལེ། རྗེ་གོང་མས་
ཡུང་དེ་ལྟར་མཛད་འདུག ད་ལམ་ལྷ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོས་ཡུང་རྒྱུན་གཏུན་དང་མི་
འདུ་བའི་མུགས་སློན་གནང་ལུགས་འདི། ཞབས་བདེ་མི་བརྟན་པའི་དགོངས་བ་
གཏད་བ་མིན་ནམ་ཞེས་མུགས་སློབ་མ་བདེ་བའི་གསུང་སྐྱོང་སྐྱོང་ཚོགས་རྒྱང་འདུག དེ་
ནས་ཆེས་ཉེར་བཞེ་ལ་པོ་བྱང་ཆེན་པོར་ཆེབས་བསྐྱོད་པའི་ཡར་ལམ་ར་མོ་ཆེའི་རྟེན་
མཛལ་ཡང་སྐྱར་རྒྱུན་བཞེན་གནང་།

(༡༣༡ བ་༤༡༥༡༤ འ་༡) ལྷ་བ་གཉེས་པའི་ཆེས་གཅིག་ཉིན་སྐྱབ་པཅད་རྒྱ་རྩལ་སུ་

ངོས། འཆར་འཕར་གྱི་སྤྲུགས་དམ་རྣམས་སྲར་བཞིན་ཆག་མེད་དུ་སྐྱོད་བར་མངོད།
དུས་འདིར་ཁལ་ཁའི་དོན་གཉེན་ཅན་རྣམས་གྱིས་བསྐྱལ་མ་ཞུས་པའི་བཀའ་རྩོམ་གྱི་
རིམ་བཤམ་ཡང་འགའ་ཞིག་མངོད་ཅིང། ཡོངས་འཇིག་སྐྱལ་པའི་སྐྱུ་གྲུ་སར་ལེབས་པའི་
གསར་མངལ་དུ་ཁྱོན་པར་སྤྲུགས་གཉེར་ལ་བཙོན་འགྲུས་ཆེ་བསྐྱེད་གནང་དགོས་
གྱི་བཀའ་སློབ་དང། བཞེས་འཕར་གྱི་ན་བཟའ་ཆ་འགྲིག་གྲུང་གསོལ་རས་སུ་སྐྱལ།
ཆོས་བཅུ་གཟའ་སྐར་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པའི་ཉིན་ལ་སྐྱུ་བས་མགོན་ཆེན་པོ་ལ་བཅད་རྒྱའི་
ཁོངས་སུ་དུ་སྐྱེད་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ནས། གནས་ཚུང་སྐྱལ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་སྐྱུ་ལྡེ་
སློག་གཞུང་ལེ་ལག་དང་བཅས་པ་འབྲུལ་བཞེས་ལེགས་པར་བསྐྱུངས།

(༡༩༩ བ་༡༧༥༩༠ ཐ་༥) སྐྱུ་ཞབས་ཁྲི་ཆེན་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཉིད་རང་གི་རྩ་
བའི་སློམ་བཀའ་བྲིན་གསུམ་ལྟན་གྱི་དོ་རྗེ་འཆང་དངོས་ཡིན་པས་སྲར་ཕན་ཡང་
མོས་འདུད་དང་བཤམ་ཞུས་པ་མེད་རུང། ད་ཆ་སྐྱུ་ཞབས་གྱི་བཀའ་བཞིན་གང་གནང་
མངོན་བསྟོད་ཞུ་བ་དང། ཆོས་སྐྱོད་ཆེན་པོ་འདིའི་གསོལ་མཚོད་དང། དམ་ཚིག་ཁོ་
ན་ལ་གཅེས་སྐྱས་སྲར་སྐྱད་ལ་སྐྱད་ཅིག་ཅམ་ཡང་མི་འགལ་བ་ཞུ་རྒྱ་ཡིན་ཞིང། དོ་
རྗེ་འཆང་སྐྱུ་ཞབས་ནས་གྲུང། དུས་དང་རྣམ་པ་གུན་ཏུ་སྤྲུགས་དམ་སྐྱུ་བས་འཇུག་
དང་ཆོས་སྐྱོད་ཆེན་པོར་ཡང་སྤྲུགས་སློན་འཕྲིན་བཅོལ་དུས་དང་རྣམ་པ་གུན་ཏུ་བཅེ་
བས་གཟིགས་དགོས་སོགས་དོ་རྗེའི་བཀའ་ཟབ་གནང་ཅན་ཇི་སྟེད་ཅིག་ཞུ་བ་གནང་
བར། ཁྲི་ཆེན་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ནས་ཇི་ལྟར་ལ་སྐྱུ་བས་མགོན་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པ་
ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་གསང་བ་དང། མངོད་སྐྱོད་གང་ལ་གཞིགས་གྲུང་ཁོ་བོ་སློམ་
བདེ་ཅམ་འདུག་པས་དགོངས་པ་གཞན་དུ་མ་གཏོད་པར་ཞབས་པད་བརྟན་དགོས་

བ་དང་། རྒྱལ་ས་བཞེད་མཛད་འཕྲིན་རྒྱས་པ་སོགས་སྤྱི་དང་གྲེ་བྲག་གི་འཕྲིན་བཙུག་པོ་
ལྷོ་བ་རང་ལ་སྐྱབས་སུ་བབ་པ་བཅས་རྣམས་ཀྱི་འབྲུག་ལྷོ་གསལ་ཞེས་ཞབས་བརྟན་
ཡང་འབྲུལ་བ་མཛད།

(༡༣༡ བ་༥༥༣༣ ཐ་༥༥ ལྷ་༩) ཆོས་ལྷ་ཆོས་གྲངས་སུ་སྤྲོད་ཆོགས་བ་དང་
བརྟན་དངས་མ་བཅུད་འབྲེན་གྱི་སྐྱ་ཆེ་ཆེ་སྐྱབ་གྱི་མཁུག་ བསྐྱོད་གྱི་ཞབས་
བརྟན་བསྐྱེས། འབྲུལ་བ་གནང།

(༡༣༥ བ་༣༥༣༥ ཐ་༩) འཆར་ཅན་བརྒྱད་གཏོར་ཆེན་མོས་མཚོན་ཞབས་
བརྟན་མཛད་ལྷན་ཐོན་གནང་སོགས་སོ་སོའི་འདོད་འབྲས་ཡིད་བཞིན་དུ་སྐྱོང་བར་
མཛད། འདི་སྐབས་སུ་ཁྱི་ཆེན་དོ་མེ་འཆར་དང་། སྐྱབས་མགོན་ཐམས་ཅད་མཁུག་པ་
རྣམས་གཉིས་གསུང་གི་འཕྲོ་ལ། ལི་མ་ལྷ་ཁང་ནང་གི་མ་སྐྱབས་མགོན་ལྷ་བ་ཆེན་
པོའི་སྐྱ་བརྟན་ཆེ་བར་གཟུངས་གཞུག་ལ་སྤར་སྐྱོན་ཡོད་སྐད་འདུག་པ། ད་ལས་
རྒྱལ་ས་ཞིབ་ཡང་དག་གནང་བའི་བཀའ་བཏོན། ལྷན་པར་མ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་
ནས་སྤར་རང་ཡང་དོགས་པས། ལྷ་ལག་ལྷ་བ་ལྷ་པོའི་ནང་དུ་སྐྱོན་བྱུང་མིན་དང་།
བྱུང་ཆེ་ཉམས་གསོ་བའི་དཔོན་མིན་གྱི་ལྷན་ལྷན་གྱིས་བཤེན་པར། དེ་ཞིག་དུས་ལ་མ་
བབ་ཅེས་ཐེབས་བྱུང་བས། བརྟན་སྐྱོམས་སུ་བཞག་ ད་སྐོར་སྐྱ་ཉིད་ནས་སྐྱོན་སོང་
མིན་གྱི་བརྟན་ཞིབ་མཛད་དཔོན་ཞེས་བཀའ་ནན་གྱིས་ཐེབས།

(༡༣༦ ཉ་༦༥༣༥ ཐ་༣) མ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་དང་། སྐྱ་ཞབས་གཉིས། གནས་
ལྷན་དུང་ཡིག་ མཚོད་དཔོན་མཁུག་སོ་སོགས་ནང་མ་རྣམས་ཀྱང་ཆོང་མ་ཡོད་སར་
གཟེགས་རྩོག་གནང་འདུག་པར་ཞབས་བཀའ་བཏོན་འབྲུལ། བསངས་ཤིང་སྤྱིལ་

ཡུལ་བ་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐང་། དེ་མོ་ལྟོ་བཟང་ལྷུང་བསྟན་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ།

མཚམས་རྣམས་སྤར་གྱི་ནང་ཉེན་སྲིད་མཚམས་གྱི་གོས་རྙིང་ག་སྟག་གིས་འཇམ་ལོད་པ་གཟིགས་འབྲེལ་ཚང་མ་སྐྱོན་མེད་པར་མངོན་ཡང་། གཅིག་གཟིགས་གཉིས་གཟིགས་ཚང་མ་བསངས་ཤིང་ཅམ་དུ་བད་པས། དེ་འབྲེལ་དབུའི་ནང་དུ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་སྐྱེ་ཚབ་གཅིག་དང་། གཞུན་གཟིགས་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་རང་གི་ན་བཟའ་རྙིང་པ་གཟིམ་འབྲེལ་བྱིན་ཅན་ཞིག་སྐྱེ་ལ་སྐྱོན་པ་གཞན་། ན་བཟའ་རྙིང་པ་བྱིན་ཅན་གཅིག་ནང་གཞུག་ཚུལ་དུ་འབྲེལ་བ་གཞན་སྟེ། དེ་ཉིན་སྟན་རྒྱས་གྱིས་ལྷས་གསོལ་རྒྱས་པ་ཞིག་བཀའ་འདྲིན་ཆེ་ཞིང་། དེའི་སང་ཉིན་ནས་བཟུང་བྲལ་ཚང་སློབ་དཔོན་དང་། ཚོགས་བཅས་བཅས་ནས་ཉིན་ལྟར་ལྷས་གསོལ་དང་། འཇུག་པ་ལས་མཛད་ལུང་བསྐྱེད་པ་མའི་གསོལ་འདེབས་བཅས་རྒྱུན་རིང་འཇུགས་པ་བཀའ་འདྲིན་ཆེ།

(༡༩༩ བ་༦།༥༡༠ བ་༡༩) ཆེས་བཙོ་ལྷ་ཉིན་སྟོན་གྱི་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་དབུས་ལས་སློབ་ལས་གྲུབ་བ་རྣམ་པ་དང་བཅས་གསོ་སྦྱོང་གྲུབ་བསྟན་སྐྱེ་ཞབས་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་སྐྱེ་མཁུན་དུ་ལེབས། གསུམ་མགོན་ཐམས་ཅད་མཁུན་གཟིགས་ཆེན་པོས་མཁན་པོ་མངོན། ལས་སློབ་ཁྱི་ཆེན་དོ་རྗེ་འཆང་དང་། གསང་སྟོན་རྒྱལ་སྐུ་རིན་པོ་ཆེ། དུས་གོ་བ་སྐྱབ་ཁང་སྐུལ་སྐྱུ། ལྷུང་བཟེད་འབྲེལ་མི་བྲལ་ཚང་སློབ་དཔོན། ལས་གྱི་ཁ་སྐྱོང་མཚན་ཞབས་གྲུ་མ་བརྒྱད་བཅས་ནས་རྗེ་བཙུན་དམ་པར་བསྐྱབ་གཞི་ཡོངས་སུ་རྗོགས་པའི་བསྟེན་རྗོགས་ལེགས་པར་འབྲེལ་བཞེས་བཀའ་འདྲིན་ཆེ།

(༡༩༠ ཉ་༦།༥༡༩ འ་༤) འདི་སྐྱབས་གསུམ་མགོན་ཆེན་པོ་གཞན་མ་སྐྱེ་ཁམས་མི་དྲངས་པའི་རིགས་མེད་ཡང་གསུང་སློང་པར་ལེབས་པ་ཞིག་ལྷུང་། འཕྲོད་བཞེས་རྗེ་ལྷུང་མངོན་རུང་རིམ་བཞིན་བབ་ལྷིང་ལེབས།

(༡༡༣ བ་༦༥༥ བ་༩) ལྷ་བ་ལྷ་པོའི་ཆེས་བཅུ་ཉི་མ་མེ་བཞིའི་འབྲུབ་སྐྱོར་དང་
བསྐྱེད་ཀྱུན་གཟིགས་ལྷ་པོ་ཆེན་པོའི་སྣང་བརྟན་འབྲས་སྐྱེད་པོ་ཆེ་དང་། ཐེམ་སྤང་མ་
བཅས་ལ་གཟུངས་འབྲུལ་གནང་རྒྱུར། ཆེས་བཅུན་ཉིན་ནས་དབྱ་ཚུགས་ས་གསུམ་
ནས་རྒྱལ་དུ་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་དང་། ཁྱི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ། ལྷང་སྐྱེ་མཚོག་སྐྱེལ་
རིན་པོ་ཆེ་བཅས་ལྷན་རྒྱས་ཀྱིས་རྟེན་རྣམས་རིམ་བཞིན་མཇུག་པ་བཅས་སྟེ་སྟེལ་
མེད་ཀྱི་བྱིན་བསྐྱེད་རྟེན་རྣམས་ཁ་བྱུང་དང་བཅས་འདོན་པ་གནང་།

(༡༡༤ ཉ་༣༥༥ བ་༣) གཟུངས་སྐྱེབ་ཀྱི་གཞོན་སྤྱིན་འཁོར་ལོའི་སྐྱེབ་པ་
ཚུགས་མཚམས་སུ་སྤིན་ཨི་བན་འབྱོར་པར་ས་གསུམ་དུ་ཨི་བན་ལ་ཐོག་མར་གོང་
མ་ཆེན་པོའི་སྐྱེད་འཚམས་ཁུ་ཁུ་གནང་དང་། ཨི་བན་ནས་ཀྱང་མཇུག་དང་ཕྱལ་ཉེ།
གོང་མ་ཆེན་པོས་བཀའ་དོན་སྟེ་སྟེལ་སུ་སྤོགས་པན་ཚུན་ནས་བོད་དབྲུས་གཅོང་གི་
སྐྱོངས་སུ་སློབ་གཉེར་ལ་འགྲོ་མི་རྣམས་ལ་དགོ་རྒྱུ་ཡག་པོ་བསྟེན་བཅུག་ནས།
སློབ་གཉེར་ཡག་པོ་བྱུང་ན་སོ་སོའི་ཡུལ་ལྷང་པར་འབྱོར་ན་ཚང་མར་པན་ཐོགས་ཆེ་
ཞིང་། ལྷ་སེར་གྱི་བརྟན་པ་ལ་ཡང་པན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོང་བ་འདུག་པས། རྒྱ་ལའི་
ལྷ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བཀའ་བྲུབ་གནང་དགོས་ལྟེ་ཞེས་བཀའ་སྟེ་བྱུང་ལྷ་བ་
གནང་།

(༡༡༥ བ་༧༥༥ བ་༡) གཟུངས་འབྲུལ་གྱི་སྟེ་ཆོན་རྣམས་དང་། བྱིན་རྟེན་
འཁོར་ལོ་རྣམས་ཀྱང་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་རང་གིས་ཕྱག་བསྟར་ཉེ་འབྲུལ་བ་
གནང་།

(༡༡༦ བ་༥༥༥ བ་༦) དེ་ནས་འབྲས་སྐྱེད་པོ་ཆེའི་སྐྱེ་མཚོན་དུ་མཚོན་གཏོར་

རྣམས་སྒྲིག་པ་གནང་། ། རྒྱལ་པོ་མཐོན་ཆེན་པོ། རྒྱ་ལམ་རྣམས་པ་གཉིས་དང་། བདེ་
ཡངས་མཁུན་པོ། མཚོད་དཔོན། གནས་རྒྱུད་རྩེ་ཡིག གྲ་ཚང་གཟུངས་རྒྱལ་པ་
རྣམས་ནས་རབ་གནས་བསྟུས་པ་བཀའ་བྲིན་ཆེ།

(༡༣༥ ཉ་༣།༥༧༠ འ་༥) རབ་གནས་ལེགས་པར་གྲུབ་བརྟུན་འདྲ་སྐྱེ་རིན་པོ་ཆེ་
ཞལ་སྟོན་ལ་འདྲུང་ཉམས་དང་། རྒྱ་ཟེལ་གྲུང་བལྟ་བས་ཚོག་མི་ཤེས་པ་དང་།
ཐེམ་སྤངས་མའི་སྤང་བརྟུན་དེ་ཡང་ཉ་ཅང་གི་རྒྱ་ཟེལ་ཆེ་ཞིང་། ཞལ་རས་ལ་དམར་
མདངས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཀུན་གྱི་འབྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སྐྱིབ་མེད་དུ་གསལ་བ་བཞིན་
དང་། དེ་ཉིན་སྤྲུལ་ཁང་ནས་བཞེས་པའི་ཀམ་དྲག་པོའི་སྤང་བརྟུན་གྱི་ཞིག་གསོ་རྣམས་
ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་གཟིམ་རྒྱུད་ཀུན་འདུས་འབྲིལ་བར་གདན་བྲངས། དེའི་དགོང་ཁ་
མཐུག་པ་མཐོན་ཆེན་པོ་རྒྱ་རྒྱུད་གིས་རབ་གནས་མདོར་བསྟུས་དང་འབྲེལ་བར་བྲུག་
ནས་གནང་འདུག་པར་དབྱེད་ཐོད་སྐྱེས་དང་། ཞལ་རས། རྒྱ་བྲང་། བྲུག་དང་བཅས་
པས། བྲུག་ནས་མང་པོ་བཞེས་ནས་འདུག་པ་མཐུག་པ་མཐོན་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་
སྐྱེན་རས་གཟིགས་དངོས་ཀྱིས་མེ་ཉོག་འཐོར་གནང་ལ་བྱིན་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་པ་
དངོས་སུ་ཞུགས་པའི་རྟུགས་སུན་མོང་མ་ཡིན་པར་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ངེས་པ་གཉིད་ནས་
རྟོན་པ་བྱུང་།

(༡༣༦ ཉ་༤།༤༧ འ་༦) ཚོས་ཉི་ལུ་དགུ་ཉིན་མཐུག་པ་མཐོན་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་
བྲུགས་དམ་རྟེན་དུ་གསར་བཞེངས་ཀྱི་རས་བསའི་ཁྲི་ཆེན་དོ་རྩེ་འཚང་གི་སྤང་བརྟུན་
གཅིག་དང་། ལྷོག་པ་བྱུང་རྒྱུ་དཔལ་ལྷན་པའི་སྤང་བརྟུན་གཅིག་བཅས་གསར་
བཞེངས་བཀའ་བྲིན་ཆེ་བར། རྒྱ་རྒྱལ་གཟུངས་རྒྱལ་ཚང་མ་མཐུག་པ་མཐོན་ཆེན་པོ་

སྦྲོས་ཀྱིས་མཛད་ཅིང་། གཞུངས་འབྲུལ་ཡང་ཕྲག་བསྐྱར་དང་། རབ་གནས་ཀྱང་སྦྲུང་གིས་ནོན་ཏེ་སྦྱོར་།

(༡༩༢ ཉ་ཉ་༥༩༩ འ་༥) འཕྲིན་ལས་གང་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་གནས་སྤྱད་ཆོས་ཀྱིས་ཆེན་པོ་སྦྱོན་འབྲེན་བསྐྱེདས་པར། (༡༩༢ བ་༣༡༥༩༩ འ་༩) བཀའ་ལུང་དུ། རྒྱལ་ས་མགོན་ཆེན་པོས། སྦྱོན་གྱི་སྤྲུགས་བསྐྱེད་ཆ་མེད་པའི་བསྐྱེད་འགྲོའི་དོན་རྒྱལ་ས་ཆེན་མཛད་པར། གཞུགས་མེད་ཀྱང་སྦྱོར་བ་ལྷག་པར་འཕེལ་ཞིང་། ལྷ་རོ་གཞེངས་སུ་མགོ་བ་བྱུང་ཚུལ་དང་། བསྐྱེད་བ་སྦྱི་དང་། དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་པའི་བསྐྱེད་མིན་ལར་རྒྱུའི་ལེགས་ཆོགས་ཆེན་པོར་གྱུར་ཚུལ་དང་། འོན་ཀྱང་བསྐྱེད་འགྲོའི་དོན་རྒྱལ་ས་ཆེན་དུ་འབྱུང་བ་འདི་རིགས། རྒྱ་ཆེའི་འགའ་རྒྱུན་དུ་འགྲོ་བ་ཡང་མིན་པས། འབས་པར་བརྟན་པའི་སྤྲུགས་བསྐྱེད་མཛད་དགོས་ཚུལ་མེད་པས།

༡༥༧ རྒྱུལ་དབང་རིན་པོ་ཆེས་ཚུལ་བསྐྱེད་སྦྱོར་བཞེས་པར་འབས་བརྟན་འབྲུལ་བཞེས། རྒྱ་ཆེ་ཡིས་པོའི་རྣམ་ཐར་སྦྱི་ལྡན། སྦྱོན་ཆབ་འཕོད་བཞེས་དང་། བཀའ་སྦྱོན་ནས་སྦྱོན་འབྲེན་འགྲོའི་པར་བཀའ་ལན་རྗེས་འཕྲིན་གཙང་།

(༡༩༥ ཉ་༥༡༥༩༩ ན་༢) འདི་རྒྱལ་ས་ཀྱང་གསུང་སློབ་གཞི་ཆེ་ལུས་དང་། འབས་བརྟན་ཀྱང་སྦྱོན་གསལ་རིམ་པར་འབད་སྦྱོབ་བྱེད་དང་བྱེད་ལུས་ཐོག་སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་ལ་མང་ང་བརྒྱ་དང་སྦྱོང་ཚུ་དེ། གཙུག་ལག་གནས་རྟེན་རྣམས་ལ་མཆོད་འབྲུལ། རབ་གནས། ལྷ་སྦྱོང་ཁག་ལ་སྦྱོང་ཆེ་སྦྱོབ་དང་། བསྐྱེད་ཀྱིས་བྱང་སྦྱོག་ལན་སྦྱོང་སྦྱོན་གཏོང་། རྒྱ་ཐར་སྦོག་ལྷོ་ལག་གསོད་དེས་བརྒྱ་སྤྲུག་བཅས་འབས་

རིམ་རྒྱ་ཆེ་གནད་སློབ་འབད་སྐྱབ་གནད་ཅུང་། དུངས་བསྐྱེད་གཏན་ནས་མེད་ཁར་
སྐྱུ་ཁམས་བབ་ལྷིང་འགྲོ་བ་ཞིག་ལྷུང་བར་སྐྱུ་མེ་མོ་རོང་ནས་ཆབ་ཡང་གི་འགྲོད་
བཞེས་ཤིག་རང་བཀའ་བྱིན་བསྐྱེད་ས་ན་སྐྱུ་མེ་མོ་སོགས་ཚུ་ལ་སོགས་མང་དག་
ཞུས་པར་བརྟེན། ཚེས་ཉེར་བཞི་ལ་རོང་སྐྱེད་བསྐྱེད་བཟང་ལོ་བུ་ཆབ་ཡང་སྐྱེད་
འགྲོད་བཞེས་ལ་ཆེབས་ཀྱི་ཞལ་ལོ་བསྐྱེད།

(༡༩༠ ལ་༡༧༧༧ ལ་༩) ཆབ་ཡང་སྐྱེད་འགྲོད་བཞེས་བསྐྱེད་ས་བ་སྐྱུ་ལ་ཉིན་
གཉིས་གསུམ་རིང་ཐོན་བྱ་འཇུག་ཉམས་དང་། དེ་ནས་འགྲོད་བཞེས་མེད་ཁར་ཐོན་
བྱའི་བབ་ལྷིང་གྲུང་། (༡༩༡ ཉ་༡༧༧༠ ལ་༧) ཚེས་གནས་གང་ཉིན་འབྲས་སྐྱེད་ས་
སྐྱེད་ས་རྒྱུའི་ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་བཞེས་བསྐྱེད་རྒྱུར་སྐྱུ་ཁམས་བབ་ལྷིང་ཞིང་། ལྷག་
དོན་གསུང་སློང་རང་ཆེ་རེས་ཡོད་སྐབས། ཞབས་བརྟན་ཅུང་ཞིག་སྐྱུ་ཁམས་དུངས་
བསྐྱེད་བཞེས་ན་ཞེས་རྟོག་ཐོ་ཆེ་ནས་ཞུ་བ་གནད་བར། སྐྱུ་ཁམས་དེ་ཙམ་གྱི་
ངལ་བ་མི་འདུག་དགོ་འདུན་རྣམས་ཀྱང་མཇལ་འདོད་བཅས། དེས་ན་གཟིམ་རྒྱུ་ཉི་
འོད་འཁྲིལ་པར་བྱས་འབྲས་ཞེས་(༡༩༡ ཉ་༡༧༧༠ ལ་༩)སྐྱེད་ས་སྐྱེ། བྱ་དམངས།
གནས་རྒྱུང་ཚོས་སྐྱོང་ཆེན་པོ་བཅས་དགོ་འདུན་ཚོས་སྐྱེད་ལུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཞབས་
བརྟན་འབྲུལ་བཞེས་དང་མཇལ་བྱུག་སོགས་སྐྱེད་རྒྱུ་ལྷན་བསྐྱེད་ས་བར། ཞབས་
བརྟན་མཇལ་ཁའི་རིང་གསུང་སྐྱོའང་ཉ་ཙམ་མ་ཐེབས་པ་བཅས། སྐྱུ་ཁམས་ཀྱང་
དུངས་ཉམས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་མཛད། དགོ་འདུན་བ་རྣམས་ཀྱང་དེ་སློན་སྐྱུ་ཁམས་བབ་
སྐྱེ་ཙམ་ཡོད་སྐྱེད་སྐྱུ་ལྷགས་གཡེང་ཆེ་ཙམ་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། དེ་ཉིན་སྐྱུ་དུངས་ཉམས་
ཆེ་བ་བཅས་ཚང་མ་སློབ་དེ་ཞིང་སྐྱུ་ལྷགས་བག་ཐེབས་པ་བྱུང་འདུག།

ལྷོ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆེས་གཅིག་ཉིན་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་སྒྲིང་པའི་ཞབས་བརྟན་
ལེགས་འབྲུལ་ཡང་། གཞིམ་རྩུང་ཉི་འོད་དུ་བཀའ་བྲིན་བསྐྱེད་སྤྱོད་པར་དེ་ཉིན་ཡང་
ཞབས་བརྟན་རིང་གསུང་སྒྲོ་མེད་ཅིང་སྐྱེད་སྤྱོད་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཆེ་བའི་རྩུལ་བཞེས། རྒྱུ་བས་
མགོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་ས་
ལེར་གཞིགས་པ་བཅས། སྐྱེད་སྤྱོད་འདི་ཉིད་ཀྱི་སེ་འབྲས་ཀྱི་དགོ་འདུན་རྣམས་ལ་
མཇུག་ཕྱག་གི་མཐའ་མར་གཞིགས་པས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེད་དང་སྒྲོག་ལའང་མི་ལྟ་བུར་སེ་
འབྲས་ཀྱི་དགོ་འདུན་ཚང་མར་དགུལ་བཞེན་དུ་མཇུག་ཕྱག་གནང་བ་ནི། དེ་ཤིག་
གཞུགས་སྐྱེད་བཀོད་པ་ཚོས་དབྱིངས་སུ་བསྐྱེད་ཏེ། སྤྱོད་ཡང་རིང་པོར་མི་ཐོགས་
པར་མཚོག་གི་སྐྱེལ་པའི་སྐྱེད་གསལ་དུངས་འབྲུལ་མེད་ཅིག་ལེབས་ནས་ཚོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་རྒྱུ་ཚད་མེད་པར་བསྐྱོར་བ་སོགས་ཀྱི་མཚམས་སྦྱོར་དང་། རྗེས་འཛིན་
ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་པའོ།

(༡༤༡ བ་༦༧༥༧ འ་༩) ཚོས་གཉིས་ཉིན་གཞིམ་རྩུང་ཉི་འོད་འབྲེལ་པར་གསུང་
ཚོག་པ་རྣམ་རྒྱལ་གྲུ་ཚང་ཚོགས་ཡོངས་བཅས་མདོ་ལུགས་ཀྱི་ཞབས་བརྟན་དང་
འབྲེལ་བར་རྟེན་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་དབུས། ལུང་བཀའ་སྒྲོན། རང་མ་ལས་ཚན་པ།
གཞུང་ལྷོ་གཞུན་ཁོངས་གཏོགས་དང་བཅས་པ་ཚང་མ་གཟབ་མཚོར་དང་། རྒྱུ་བས་
མགོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཞིགས་ཆེན་པོ་གཞིམ་རྩུང་ཉི་འོད་བཞུགས་ཁྲི་ཆེན་མོར་
སྐྱེན་དུངས་ཏེ་ཞབས་སོར་འཁོད། རྟེན་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཞབས་བརྟན་མཇུག་
གསོལ་འདེབས་ལུང་རིགས་ཀྱི་རྒྱབ་རྟེན་དང་བཅས་ཞིབ་རྒྱས་ནན་ཏན་དུ་ལུ་བ་
གནང་བར། དགོན་མཚོག་གི་ཕྱགས་རྗེ་ལྷག་པར་བསྐྱེད་ཏེ་སྒྲོན་འདུན་གང་ཡག་ལུ་

ཞེས་བཀའ་བཞེས་གནང།

(༡༩༡ ཉ་༥།༥༥༡ བ་༡༡) རྣམ་བཟང་དཔལ་འཇམ་གསུམ་ཉིན་ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པས་དངོས་འབྲུལ་སྤེལ་ས་མཐོ་དང་བཅས་ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་བཞེས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཆོས་དྲུག་ཉིན་རྗེ་བཙུན་དམ་པར་འཇམ་ལྷགས་ལྷ་ལྷའི་ཆེ་དབང་དང། བཀའ་ལས་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཉིད་བལྟལ་རིང་གི་སྐྱེ་བལ་བ་བྱུང་དུ་བསད་དེ་དབྲུས་སུ་ཤེབས་པར། རྗེ་རྣམ་མའི་སྟན་བརྒྱད་ཀྱི་ཟབ་ཆོས་རྣམས་མ་ལུས་པ་འབྲུལ་སྤེལ་ན་སྟམ་ཡང། གཟུགས་གཞི་འབྲུགས་ཉམས་ལ་བརྟེན་འབྲུལ་མ་ལུག། འོན་ཀྱང་དཔལ་ཡོན་ཏན་གཞི་གྱུར་མ་འདི་ཉིད་འགོ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ནས་བཟུང། མཇུག་ཟབ་ལས་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་གནད་ལ་སློབ་ཚུལ་གྱི་བར་ཆ་ཡོངས་སུ་རྗོགས་པས་འདིའི་སྐོ་ནས་བཤད་ལུང་ཞིག་འབྲུལ་ཞེས་དགྲེས་ཚུལ་དང་བཅས་ལྷགས་བཤད་རྒྱས་པར་སྦྱལ།

(༡༩༢ བ་༣།༥༥༢ བ་༡) རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ནས་ཀྱང་བདག་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱང་ཚུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་འབྲུལ་བ་མེད་པར་རྗེས་སུ་བཟུང་ལ། ལྷའི་བསྟེན་ཚུལ་འདི་ལས་སྤུར་དུ་གྲོལ་ནས་ཞབས་པད་བསྐྱེད་བརྒྱུད་བཙུན་ཏེ་སྤར་མཇུག་ཆོག་གཞེས་ཞུ་བ་གནང་བར། བཀའ་ལས། བྱང་སྤོགས་སུ་འཇམ་མགོན་ལྷ་མའི་བསྟེན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྱུང་ལེགས་པར་བསྐྱེད་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཇུག་དགོས་ཞེས་ཤེབས་ཏེ་ཕྱག་མཇུག། རྒྱ་གར་ལི་མའི་ཆེ་དབང་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་བརྟན་ཁ་བཏགས་བཅས་སྦྱལ།

(རྣམ་ཐར་སྤྱི་སྟོན་འདིའི་མ་ཕྱི་དཔེ་རིང་ཤིང་པར་དང་དེབ་གཟུགས་གཉིས་ཀྱི་

བར་སྐབས་འདིར་མི་འདུག་པས་དོ་གཤོང་ལྷོ་དག་ཅེས་བྲམ།) རྒྱབས་མགོན་ཆེན་
 བོ་འདི་ཉིད་ནས་དགོ་ཚུལ་སྐྱོད་གི་བསྐྱབ་སྒྲོམ་རི་སྐལ་གངས་ཐོར་གང་འཁོད་
 རགས་བཅེས་སུ་བསྒྲོམས་ན་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱོད་སྐག་བརྒྱད་དང་དགུ་བརྒྱ་ལྷག་པར་
 བསྐྱེན་རྫོགས་དང་། སྐྱོད་སྐག་བརྒྱལ་བར་དགོ་ཚུལ་རབ་བྱུང་གི་བསྐྱབ་སྒྲོམ་གནང་
 སྐྱེ་མངོན་མཐོངས་ལེགས་ཀྱི་ལམ་གསལ་བར་མཛད། རྒྱབས་ཤིག་རྒྱ་ནག་གོང་མ་
 ཅན་ལ། རྒྱ་ལའི་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་སྐྱེ་ལེད་རི་བཞེས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དགོས་ལུགས་ལེབས་
 ལན་ལུལ་བའི་ཞལ་བུའི་ཅེ་ཡིག་ཚང་གི་ཕྱག་དེབ་ཏུ་བཁོད་པའི་ནང་ལྟ་བུ་སྐབས་
 མགོན་ཆེན་བོ་འདི་སྐྱེ་བལྟམས་པའི་སྐྱོན་རྗེས་སོགས་ལ་དོ་མཚར་བའི་ལྟས་དང་།
 དག་པའི་གཞིགས་སྐྱང་རི་སྐྱེད་ཅིག་བྱུང་བ་རགས་རིམ་འཁོད་འདུག་པ་འདི་ལྟར།
 ལུམ་ཀྱི་ལྟམས་སུ་ལུགས་པའི་དུས་སུ་ལུམ་ཀྱི་སྐྱེ་གཟུགས་ལ་འཇམ་ཁ་དོག་ལྡ་
 ལྟན་མངོན་སུམ་ལུག་ཅིང་སྐྱེ་བལྟམས་པའི་རྒྱབས་སུ་གཞིམ་ཁང་ལ་འཇམ་སྐྱ་ལྡ་
 ལུག་པ་དང་། ཁང་པའི་མཐའ་སྐྱོད་ཀྱི་ཅི་ཤིང་ནགས་ཚལ་རྣམས་སྐྱེའི་ཕྱོགས་སུ་
 འདུད་པའི་རྣམ་པ་དང་། གཞིམ་ཁང་གི་ཕྱོགས་མཚམས་སུ་སེམས་ཅན་འགའ་རེས་
 གུས་པའི་རྣམ་པས་གཞིམ་རྒྱང་ལ་སྐྱོད་ལ་བྱེད་པ། འབྲུངས་པའི་ཉིན་ནས་བཟུང་བྱ་
 དོག་གཉིས་གཞིམ་ཁང་ཐོག་སྐྱེད་དུ་སྐྱེ་སྐྱེད་གི་ཚུལ་དུ་ཉལ་བར་སྐྱོད་པ་སོགས་དོ་
 མཚར་བའི་ལྟས་མང་ཞིང་། གསུང་སྐོ་སྐྱེ་བའི་ཐོག་མར་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པའི་སྐྱེ་
 བརྟན་ལ་གཞིགས་ནས་སྐོ་བཟང་གྲགས་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཞེས་གསུང་བ་དང་
 ལྟན་ཅིག་ཕྱག་ཐལ་མོ་སྐྱེད་ཏེ་དབུ་དུད་ཡང་ཡང་མཛད། དགུང་ལོ་བཞི་བའི་ཐོག་རྒྱ་
 གར་ཀྱི་བཀ་ཆེན་ཨ་ཉི་ལ་དང་། རྒྱལ་བ་སྐོ་བཟང་གྲགས་པས་བསྐྱེན་པའི་བྱ་བ་རྒྱ་

ཆེན་པོ་མཛད་པའི་གནས་པ་དེ་བ་ཅན་དུ་ཕེབས་མ་ཐག་ཏུ་བ་གཅིག་དཔལ་མགོན་
ཞལ་དང་། འདོད་ཁམས་དབང་ལྷུག་དཔལ་གྱི་རྒྱལ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་ལི་རྣམ་པ་
དངོས་སུ་བསྟན་ནས་འཕྲིན་ལས་སྐྱབ་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཉམས་སྣང་དང་།
ཡང་དེའི་རྗེས་སུ་དབང་གི་སློལ་མ་སྐྱུ་མདོག་དམར་པོ་དང་། འཕགས་པ་ལྷུགས་རྗེ་
ཆེན་པོ་བཙུ་གཅིག་ཞལ་བཅས་དངོས་སུ་གཟིགས། དེ་རྗེས་ཏུ་བ་གཅིག་ཡི་དམ་
འཁོར་ལོ་སློལ་པ་ལིང་རྟ་གཅིག་གི་ནང་དུ་བཞུགས་ལིང་། དེའི་གཡས་སྤོགས་སུ་རྒྱ་
རྗེ་པག་མོ་བཅས་བཞུགས་པའི་གཟིགས་སྣང་བྱུང་། དེ་ཞལ་དང་ལ་ཡི་དམ་རྒྱ་རྗེ་
འཛིགས་བྱེད་ཀྱང་དངོས་སུ་བཞུགས་པའི་གཟིགས་སྣང་ཁྱད་པར་ཅན་མང་ཚུལ་
དང་། ཡང་ལན་ཅིག་རྒྱལ་ཆེན་རྣམ་ཐོས་སྤྱི་རྣམ་འགྲུང་མི་འདྲ་བ་གསུམ་
ཕེབས་ནས་གཅིག་གིས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བྱ་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཉིད་ལ་རིམ་བཤས་
ལུལ་བའི་ལྷུགས་སྣང་བཅས་བྱུང་འདུག།

དེ་རྗེས་ལྷུགས་སྐྱེལ་རྒྱ་བ་ལྷ་བ་ཉིས་བཅེགས་ཀྱི་རྟེན་པའི་ཆེས་ཉེ་བུ་སྐོར་ལ་
དང་སང་སྟོད་འཁོར་ལ་རྗེ་བཙུན་སློལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་ཞལ་གཟིགས་
ཉེ་རྒྱལ་པར་ཡོང་གི་འདུག ཅེས་དང་། སློལ་དཀར་གྱི་ལྷུག་དང་ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་ལ་
སྐྱབ་རེ་འདུག་པ། དེ་དག་ཉིག་ཉིག་གནང་གི་འདུག་ཅེས་སྐྱུ་མདུན་དུ་འཁོར་བ་
རྣམས་ལ་བཀའ་ཕེབས། ཡང་། དེ་རྗེས་ལན་ཅིག་ཉམས་སྣང་ལ། མགོན་པོ་ཆེ་དཔལ་
མེད་དངོས་སུ་ཕེབས་ནས་ལྷུག་དཔལ་གྱི་ལོར་ལྷུ་འཛོག་པ་གནང་སྟེ་བྱིན་རྒྱལ་ས་སྐྱེལ་
བའི་རྣམ་པ་ཞིག་བྱུང་ཞིང་། དེ་ནས་མི་རིང་བར་གོང་མ་བདག་པོ་ཆེན་པོ་ནས་
བཀའ་བཟང་པོའི་གསེང་ཡིག་གནང་སྟེ་ས་སུ་ཆེ་དཔལ་མེད་ཀྱི་གསེང་སྐྱེ་སོགས་

གསོལ་རས་བདག་རྒྱུན་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་སྦྱུལ་བས་གོང་དུ་ཆོེ་དབག་མེད་གྱི་
ཕྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པའི་རྟེན་འགྲེལ་ལེགས་ཚོགས་ཤིན་ཏུ་འགྲིགས་པ་བྱུང་།

དགྲུང་ལོ་བཅུ་དགུ་ལ་ལེབས་ཐོག་རྒྱ་བ་གསུམ་པའི་ཆོེས་བདུན་ཉིན་གདན་ས་
ཆེན་པོ་དབལ་ལྗན་འབྲས་སྦྲུངས་སུ་ཆིབས་བསྐྱུར་གནང་བར་དགོན་པའི་མདུན་
ཅམ་དུ་ལེབས་སྐབས་འབྲས་སྦྲུངས་རྒྱབ་ཡི་བསྐྱེད་སྦྱོང་ཆེན་པོ་མ་ཡི་རབ་འབྲུམས་
དོ་རྗེ་གཤམ་མོ་རྒྱལ་གྱི་གནས་ཡེའི་ཅེ་ནས་སྤྱིན་དཀར་པོ་དར་ཡུལ་བརྒྱངས་པ་ལྟ་
བུ་དང་སྣན་ཅིག་མེ་རྟོག་གི་ཆར་བབས་ཤིང་། གུན་དཀར་ར་བའི་འགག་ཆིབས་
སྟེགས་སུ་ཆིབས་བཤོལ་བྱུང་མཚམས་སུ་ནམ་མཁའ་ནས་འཇུང་ཁ་དོག་སྒྲ་ལྡ་
ལྷག་པ་སོགས་སྣམ་དོ་མཚར་བ་མང་པོ་བྱུང་ཞིང་། རྒྱ་བ་དེའི་ཆོེས་བརྒྱད་ཉིན་
དབལ་མགོན་ཞལ་གྱི་དུས་གཏོར་བརྒྱད་གཏོར་ཆེན་པོ་གནང་སྐབས་སུ་ཡི་སྦྱང་
ཚང་མར་ཁ་བ་ཆེན་པོ་བབས་ཤིང་། མགོན་ཁང་དུ་གནས་གཟིགས་སུ་ལེབས་
སྐབས་དབལ་ལྗན་ལྟ་མོའི་ཆིབས་གྱི་དེའུའི་རྒྱང་ལག་བཞི་པོ་ལྟའི་བྱ་དང་བྱ་པོ་རྒྱན་
ལྗན་གྱིས་བསྟེགས་པའི་དེའུའི་མ་སྦྲུང་མདའི་སྤེ་པོ་བཀའ་ཉན་ཚུ་སྤིན་གདོང་ཅན་
གྱིས་འཇིན་ཅིང་ལེབས་རྗེས་སུ་བཀའ་ཉན་སོ་རྗེའི་གདོང་ཅན་གྱིས་གར་འཆམས་
རྒྱག་པའི་ཚུལ་དང་། དབལ་མགོན་ཞལ་བམ་ཟེའི་གཟུགས་ཅན་སྦྱུ་དབངས་ཤིན་ཏུ་
མཚོ་ཞིང་གཟེ་བརྗེད་ཆེ་བ་སྦྱག་གཡས་ན་མདུང་དར་རིང་པོ་འཇིན་པ་བཅས་གྱི་
གཟིགས་སྦྱང་བྱུང་། ཡི་པོ་དགའ་ལྗན་གྱི་སྤིང་སྦྱོར་ལ་ལེབས་སྐབས་སྦྲུང་དོ་རྗེ་འཆང་
ལྟ་ལའི་སྦྲུང་མ་སྦྱུ་གོང་མས་རྒྱལ་བ་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོར་གསོལ་འདེབས་དང་གནས་
གྱི་བསྟོན་པ་བྱུང་དུ་འཇུག་པ་ས་གནས་ས་འཇིན་མ་ཞེས་པ་གནང་ཡུལ་དེར་རྗེ་གོང་།

ཡུལ་བ་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར། དེ་མོ་སྤོ་བཟང་ལྷུ་བ་སྟེན་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ།

མའི་སྐོལ་བཟང་ལྷུ་བ་སྟེན་པ་རྒྱ་ས་པ་དང་། འགྲོ་ཀུན་བདེ་བར་དམིགས་ནས་
ཞབས་བཏུན་ཚོས་སྤོད་ཀྱི་རིམ་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་གཞན་པའི་སྐབས་སུ་ས་ཆ་དེའི་ཐད་
ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལས་སྤོད་བྱུང་དུ་འཇམ་སྤྱིན་ཚོས་མདོག་སྤྲོལ་གསལ་འོ་མཚར་ཅན་མང་
པོ་ཤར་ཞིང་མེ་ཉོག་གི་ཆར་བབས་པ་སོགས་དགའ་ལྡན་གྱི་གདན་ལུང་དང་། ལོང་
མ་ཆེན་པོའི་མི་དྲག་ལེ་ལུ་ཨོ་བན་སོགས་དེར་ཡོད་དྲག་ཞེན་ཀུན་གྱིས་མཐོང་སྤང་དུ་
བྱུང་བ་བྱུང་།

དེ་ནས་ཚོས་འཁོར་རྒྱལ་དུ་དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོའི་སྤྲོ་མཚོ་མཇམ་བར་ཕེབས་
སྐབས་བཀའ་ཉན་ཚུ་སྤྱིན་གདོང་ཅན་སོགས་འོ་མཚར་བའི་གཟིགས་སྤང་མང་པོ་
བྱུང་། དེ་རྗེས་ཡུལ་ལའི་སྤྲོ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོས་ལྷུ་བ་འདེབས་མཇེད་པའི་
མགོན་ཁང་དགའ་ཚལ་དབང་དྲག་རོལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་མདོན་སྤོད་དྲག་
པོའི་ཐོར་ཆེན་གྱི་ལས་མཇེད་སྐབས་སུ། ཐོག་མར་གནམ་ས་གཡོ་བ་ལྷ་བྱའི་རྒྱང་
དམར་དྲག་ཏུ་འཇུགས་པ་སོགས་གནམ་གཤིས་ཤིན་ཏུ་རེམས་བཟིད་ཆེ་བའི་
རྟགས་མཚན་དང་། བར་དུ་མེ་ཉོག་གི་ཆར་བབས་ཤིང་། དུས་དེར་དཔལ་ལྷན་ལྷ་
མོའི་དེ་ལུའི་སྐད་རེམས་དྲག་ཆེར་སྤོག་པ་སོགས་འོ་མཚར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བྱུང་། དེ་
རྗེས་རྒྱལ་ལྷ་ཐོག་ཅེས་པ་བྱུ་བ་ཆེན་ཐར་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དབེན་གནས་སུ་
ཕེབས་སྐབས་གནས་དེའི་མདུན་གྱི་རི་ཤིན་ཏུ་མཐོ་བ་ཞིག་གི་ཚེ་ནས་དཔལ་ལྷན་ལྷ་
མོ་གཙོ་འཁོར་གསུམ་གྱི་སྤྱིའི་སྤང་བ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་གཟིགས་སྤང་བྱུང་འདུག
དེ་རྗེས་ས་ཕག་ལོ་དུ་སྤྱོད་རྒྱལ་བའི་དབེན་གནས་སུ་ཕེབས་སྐབས་བཀའ་གདམས་
སྤོགས་བམ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གསལ་བར་ལུང་བསྟན་པའི་མཁའ་འགྲོའི་གསལ་བ་ཡེ་

ཤེས་སོགས་ཞིང་སྐྱེས་སྐྱེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་སྤྱིན་བཞིན་འདུ་བའི་གནས་
མཚུལ་ཐང་གི་པ་ཤེང་དོ་མཚར་ཅན་གྱི་སྐྱེས་འདུན་དུ་བདེ་མཚོག་གི་ཚོགས་འཁོར་རྒྱ་
ཆེན་པོ་གནང་བའི་ཆེ་དོ་རྗེ་འཆང་ལྟ་ལའི་རྒྱ་མ་སྐྱེ་གོང་མའི་དུས་རིམ་ལྟར་བྱུང་བ་
བཞིན་མཁའ་འགྲོའི་པོ་བྱང་དུ་གྲགས་པའི་གྲག་གི་ཚོས་འབྱུང་ལས་རྗེ་བཙུན་དོ་རྗེ་
ལྟེན་འབྲོར་མའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་བདུན་ཅིའི་ཚུ་རྒྱུན་སྐྱོ་བྱང་དུ་
བབས་པ་དེར་ཡོད་ཀྱུན་གྱིས་སྤང་རྒྱུ་ཡོད་པ་བྱུང་། རྒྱལ་བ་ཆེ་དབག་མེད་ལྟ་དགའི་
སྐྱེ་བརླན་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་ལས་གྲུབ་པ་རྒྱ་སྐྱེ་ལོ་ལེགས་བར་གྲུབ་པར་ལོ་དེའི་
རྒྱ་བ་བཙུ་བའི་ཆེས་འགོར་ལྟ་རྒྱལ་བ་མཚོག་ནས་དོ་རྗེ་སྐོབ་དཔོན་མཛད་དེ་རབ་
གནས་ཀྱི་ཚོ་ག་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་ཉིན་གསུམ་གྱི་རིང་མཛད་ནས་སྐྱེ་བརླན་རྣམས་
པོ་ཉ་ལའི་བདེ་ལྡན་ཞིང་མཚོག་ཆེ་དབག་ལྟ་ཁང་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་སྐབས།
བརླན་པ་དང་བརླན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་ལ་ལོག་བར་འཁྱུ་བའི་དགྲ་
བགོགས་གཏུག་པ་ཅན་རྣམས་དམིགས་མེད་དུ་བཅོམ་པའི་ཐུགས་ཉམས་སྤང་ཤིན་
ཏུ་འགངས་ཆེ་བ་བྱུང་འདུག།

ཡང་རྒྱ་ཡོས་གནས་ལོ་གསར་ཆེས་ཀྱི་ཚོ་འཕྲུལ་རྒྱ་བའི་ཆེས་གཅིག་གི་མོ་
རེངས་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྐམ་པོའི་སྐྱེའི་སྤང་བ་གསལ་པོར་ཞལ་གཞིགས་ཏེ་
པོད་ཁམས་བརླན་འགྲོའི་བདེ་བབས་སུ་འཕགས་པ་རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་སྐྱེ་
བརླན་མི་ཚང་ཅམ་ཞིག་བཞེངས་ན་ལེགས་པའི་ལུང་བརླན་བྱུང་། ཞེས་གསལ་ལ།གོང་
མཚན་བཏབ་པ་ནས་འདི་བར་མ་གྱི་མ་མཛོད་།

(༡༩༧ ཉ་༢༡༥༡ བ་༩) འདི་སྐབས་ཀྱང་སྐྱེ་འབྲུགས་དང་དུ་མ་པོབས་བར་འོད་

དུ་སྟོན་ལྷོ་མཛད་པར། དགའ་ཤར་ཨེམ་ཆེ་སྐྱེ་མའུ་འུ་བཅར་བརྟལ་ན་གསུང་བར་
བརྟེན་དགའ་ཤར་ཨེམ་ཆེ་ནས་རྩ་ཆབ་སོགས་བརྟལ་བར་སྐྱེ་བབ་སྡི་ཅམ་འདུག་
ཅེས་ལྷ་སྟོན་ཆ་མོང་དང་གོ་བསྐྱུར་གྱིས་འཕྲོད་བཞེས་གསོལ་སྟོན་ལུ།

(༡༩༥ བ་༡༥༦༡ བ་༡༠) མོད་བཞུགས་ཨི་བན་སྐྱེ་མའུ་འུ་བཅར་བར། དེའི་
དུས་སྐྱེའི་མདངས་མ་ཉམས་པར་ཡོད་སྟབས། ཏུ་ལའི་ལྷ་མའི་སྐྱེ་ཁམས་ལ་སྐྱོན་གང་
ཡང་མི་འདུག་ལྷས་ཀྱང་། དོན་ལ་སྐྱེ་བབ་ཤིན་ཏུ་སྡི་བར་གྱུར་པས་སྐྱུང་སྐྱེ་མཚོག་
སྐྱེལ་དང་། དུ་སྐྱེད་ཁྱི་ཆེན་འོ་པོ་ཆེ་གཉིས་ནས་ཀྱང་སྐྱེ་བཅར་གྱིས་ཞབས་བརྟན་
འབྲུས་པར་གནང་།

(༡༩༥ བ་༥༡༥༦༡ འ་༥) ལྷ་བ་དགུ་པའི་ཆེས་གཅིག་ནས་བཟུང་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་
ཚང་གྲུ་གངས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ནས་གཉན་མགོན་ལུག་ཏུ་བསྐྱར་བཤགས་དང་།
མགོན་པོ་ལ་ལུག་མཚན་སྐྱེན་གཟིགས་སོགས་འབྲུལ་བ་གནང་། འདི་སྐབས་མགོན་
པོའི་སྐྱེ་སྐྱེད་ནས་ཆབ་རུལ་བ་ལྷ་སྐྱེའི་གྲགས་པ་དང་། དེ་ལྟར་བདེན་པའི་སྟོན་ལྷོ་
ཡང་བྱུང་བར། གསོལ་དཔོན་ནས་མཐུན་རྫས་འབྲུལ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ཞིབ་ཏུ་
བརྟལ་བར། སྐྱེ་སྐྱེད་ལུག་ཞབས་ཐམས་ཅད་ལྷ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོའི་ལྷ་བའི་སྟོན་
བཞེས་ཚུལ་བྱུང་འདུག་ཅེས་གྲགས་པོ། །དེ་ནས་སྐྱེ་ཁམས་འེ་ཞན་ལ་བརྟེན་ལྷ་སྐྱེའི་
ལུང་བཞེན་ལྷ་སྟོན་རྩ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་སྐྱེན་སྐྱེད་ཨེམ་ཆེ་བཅས་གོ་བསྐྱུར་གྱིས་
གསོལ་སྟོན་ལུ། སྐབས་འདིར་གཞུང་དང་། རྩ་ཆོག་འོ་པོ་ཆེས་གཙོས་ལྷ་སྐྱེལ་
ཁག་བཀའི་གྱུང་སྟོན་སོགས་ཅེ་ཤོད་ནང་མ་ལས་ཚོ། གདན་ས་གསུམ། ལྷུང་སྟོད་
སྐྱེད། བགས་སྐྱེན་སོགས་གངས་ལྷོངས་ཀྱི་དགོན་རྟེ་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཆེ་སྟོན་

ཐམས་ཅད་དང་། གཞན་ཡང་བོད་འབངས་སྣ་སྡེ་མི་སྡེ་སོགས་ཚང་མས་ཞབས་
བརྟན་དངོས་འབྲུལ་རྒྱ་ཆེ་བ་བསྟར་ཏེ་ཞབས་པད་ཡུན་དུ་བརྟན་པའི་གསོལ་བ་
བཏབ།

(༡༤༧ ཉ་ཉ། ༥༦༡ འ་༡) བཟ་ཤེས་སྣུན་སོའི་སྐྱ་བཙུང་ཆེད་མངགས་ཀྱི། ཞབས་
བརྟན་དངོས་འབྲུལ་དང་། (༡༤༧ ཉ་ཉ། ༥༦༡ འ་༢) གསོལ་འདེབས་ལྷུ་ཡིག་ཕྱག་ཏུ་
ལུས་བར། གསོལ་དཔོན་ལ་སློབ་གསུངས། བསྐྱབ་བར། སྐྱ་བསྟན་བཞེས་ལས་
དུངས་ཏེ་ཞབས་པད་ཡུན་རིང་བརྟན་དགོས་པའི་གསོལ་འདེབས་བསམ་གྱིས་མི་
ཐུབ་པ་དང་། ལྷག་ཏུ་འབྲུབས་མགོན་ཆེན་སོའི་སྐྱ་མདུན་དུ་གསོལ་འདེབས་ལྷུ་བར་
ད་ལྟ་རང་སླེབས་བྱུང་ན་སྣམ་པའི་བཟོད་སྐྱབས་མེད་པའི་ཡིད་གདུང་འདི་ལ་
དགོངས་པ་ཞིག་ཐུགས་རྗེས་གཟེགས་དགོས་ཞེས་ལྷུ་བ་གནང་འདུག་པར།
འབྲུབས་མགོན་ཆེན་སོའི་ཡང་སྐབས་ཐོབ་དེར་ཐུགས་ཡིད་འཇུག་བ་ལྟ་བུས་བཀའ་
ལས། འབྲུབས་མཚོག་སྐྱལ་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་སློལ་བའི་བཟོད་སོའི་ཡིད་འདུག་
ཀྱང་། ད་ལས་རང་དེད་ཀྱི་གཟུགས་གཞི་འདིས་རི་ལྟར་བྱེད་མི་ཉོགས་པ་འདུག་ཏུ་
ཐམ་ཐོག་ཏུ་བཀའ་ལན་འབྲུལ་དུ་འབྲུལ་དགོས་གསུངས། འབྲུབས་མགོན་ཉིད་ནས་
ལྷགས་དཔོད་དང་། གསོལ་དཔོན་ལ་འབྲིར་འཇུག་བཀའ་བར་སྐྱ་ཁམས་ཀྱི་
བབ་ཞིབ་གསལ་དང་། ལྷག་ཏུ་འབྲུབས་མགོན་མཚོག་སྐྱལ་རིན་པོ་ཆེ་ཞབས་པད་
ཡུན་རིང་དུ་བརྟན་ངོས། མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་སློབ་ས་འཆད་ཚོད་ཚོལ་
གསུམ་གྱི་མཛད་པས་རྒྱལ་བསྟན་སྡེལ་བ་ལ་འབྲུན་སྐྱོད་དང་བྲལ་བ་རྗེ་གོང་མའི་རྣམ་
ཐར་བཏབ་གིར་བཞེས་དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་དང་། བསྟན་གཞིའི་བབ་ལ་ཐུགས་

ལ་རྒྱལ་བ་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར། དེ་མོ་གྲོ་བཟང་ལྷུ་བ་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ།

གཤེད་མངོན་མི་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་བ་སྦྱལ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ། ལྷགས་
མཛུགས། དཔུང་གཏུང་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་པ་གསུམ། གཅོད་ཁང་སྲབ་ཆེན། གཉེར་གཏོང་
སྒྲ་ལོ། མཚོགས་སྦྱལ་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་ལ་སྐྱབས་སྦྱོར་ཅན་གྱི་ནང་མངོན་ཅེར་སོན་
ཏུག་བཅས་སྦྱལ།

༡༢ གྲི་འཇིགས་སྲོག་གི་སྦྱིབས་སྦྱིན་དང་རྗེའི་སྦྱི་འབྲ་གསར་བཞེངས་དང་
འབྲུང་འབྲུང་ཆེད་རྗེས་འཇིག་འགའ་རེ་གནང་བ་ཙམ་ལས་དགོངས་བ་ཚོས་
དབྱིངས་སུ་གཏོང་བའི་འདུན་པ་བརྗོད་ཏུ་མ་གནང་བར་འོད་གསལ་ཚོས་སྦྱིའི་
ངང་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པས་སྦྱི་གཏུང་ལ་སྦྱི་ཞུ་དང་། སྦྱི་སྐྱེར་ནས་དགོངས་
རྗེས་རྒྱ་གང་ཆེ་སྦྱུག།

ཡང་བཀའ་ལས། དེ་རིང་ལྷ་སར་བཞག་པས་གསོད་ངེས་པའི་གནག་ལྷག་རི་
སྟེང་མཚེས་སར་རྒྱ་རིན་པ་འག་པའི་གང་ཟེར་གྱིན་ཏེ་གྲི་འཇིགས་སྲོག་གི་སྦྱིན་པ་
སྟེར་དགོས་གསུངས། བཀའ་བཞིན་གསོལ་ཐབ་བ་རྗོ་བཟང་བཟ་འིས་དང་། འཕྲིན་
ལས་གཉིས་ཆེད་ཏུ་མངགས་སུ། ཆེ་མོར་ཉི་ཤུ་རྒྱུ་དང་། ལྷག་བརྒྱ་མག་གཉིས་
སྦྱག་ཙམ་གྱིས་སྲོག་གི་དབང་པོ་འཛོལ། རྩ་བ་དགྲ་པའི་མཚུགས་ཏུ་འདོད་དཔལ་
མཁན་པོ་གཉིས་ལ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་སྦྱི་ཞིག་བཞེངས་དགོས་འདུག་པས། གསེར་
ཟངས་འགོང་གཞི་ཆེས་འགྲོ་བས། ད་ལས་ངས་བསེ་ལས་སྦྱུང་བ་སྦྱས་ལེགས་འིག་
མགྲོགས་པར་བཞེངས་འིག་པའི་བཀའ་སྦྱུག།

(༡༩༧༧ བ་པ། ༡༧༩ འ་ཉ) རྗེའི་སྦྱི་ལེགས་པར་སྦྱུང་བ་ན། (༡༩༧༧ བ་པ། ༡༧༩ ཐ་༡)

གཟུངས་འབྲུལ་གྱི་ཞབས་ཕྱི་རྗེ་རྒྱུང་སྐོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་དང་། རྒྱ་མ་སྐོ་བཟང་
 ཚངས་དབྲུངས་གཉིས་ནས་ལྷུས་ཏེ། སྐྱེ་བཞུགས་པ་དང་ངལ་བ་ལ་མ་གཟིགས་པར་
 གསང་སྟབས་གྱི་ཚུལ་དུ་ལྷུངས་མགོན་ཆེན་པོ་ཁོ་ནས་ཕྱག་བརྟམ་གྱིས་འབྲུལ་
 བར་མཛད། ལ་བཟའ། དབྱ་བ་ཤ་སྐོན་ཏེ་གཟིམ་རྒྱུང་སྐྱག་ཏུ་སྐྱགས་དམ་རྟེན་གསུ་
 བཞུགས་སུ་གསོལ། ཡང་སྐབས་ཤིག་གཟིམ་དཔོན་སྐོ་བཟང་བཟོད་པ་དང་། རྗེ་
 རྒྱུང་སྐོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་གཉིས་ལ་བཀའ་ལས། ཤོད་ཕྱག་མཛོད་ནས་སྐྱམ་རྒྱུང་
 རྣམས་ལེན་དགོས་གསུངས། ཤོད་གཉིས་ནས་བཀའ་བཞེན་ལྷུས་ཏེ། རིམ་གྱིས་
 སྐྱེན་ལམ་དུ་བརྟམ་བར། དེ་ཡང་མིན། དེ་ཡང་མིན་གསུང། རྗེས་མ་སྐྱམ་རྒྱུང་
 ལྷགས་འབྲུང་བ་ཞིག་གཟིགས་མ་ཐག་དེ་ག་རང་ཡིན་གསུངས་ལྷགས་སྐྱེ་སྐྱེ་
 བསྐྱོགས་པར་དབང་རྗེས་ཁ་གསང་སྐྱུས་ལེགས་ཤིག་འཛོན་པར། གཟིགས་རྟོག་
 ལེགས་པ་མཛད་དེ་སྐྱུང་སྐྱམ་རྒྱུང་དེ་ནང་དུ་འཇུག་པ་གནང། སྐོ་ལྷགས་བརྒྱབས་
 ལས་སྐྱེ་ལིག་མཚོད་དཔོན་ལ་ཅིས་སྐོད་མཛད་དེ། སྐྱམ་འདི་དབང་རྗེས་ཡིན་པས་
 འཚོལ་བདེ་སར་བཞག་ན་སྐྱུང་འཚོལ་མི་དགོས་པ་འོང་ཞེས་མ་འོངས་འབྲུང་འབྲུང་
 གྱི་བཀའ་གསལ་བ་ཐེབས།

ཡང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐབས་ཤིག་ཡིན་ནམ། བཀའ་ལས། བཞུགས་གདན་དང་
 སྐྱེ་སྐྱེ་འདི་ལས་འཇམ་ཞིང་འཕོལ་བ་ཞིག་གོང་མ་ཆེན་པོས་གནང་བ་རྣམས་གན་
 མཛོད་ནས་འདོན་དགོས་ཐེབས། བཀའ་བཞེན་འཕྲུལ་དུ་སྐྱུངས་ཏེ་གཟིམ་རྒྱུང་
 བཞུགས་འཕོལ་སྐྱེང་དུ་བཏོངས་པར་བཞུགས་གདན་འཇགས། བཅས་བཅོས་
 སོགས་གང་ཡང་མི་དགོས་པར་སྐྱེ་བདེ་ཉམས་ཁོ་ནས་བཞུགས། འདི་སྐབས་

གསོལ་དཔོན་དགེ་ལེགས་རྒྱལ་མཚན། ཡིད་མོས་གྲུས་དྲག་པོའི་རྒྱུན་གྲིས་མིག་
མཆི་མས་བརྒྱུད་ས་བཞིན་དུ། བརྒྱུད་བྱུག་གསུམ་བཅའ་ནས་ངག་ཏུ་སྐྱོ་བའི་སྒྲ་
བརྗོད་འདི་སྐྱད་སྒྲུལ་ཏེ། འཕགས་མཚོག་སྦྱིང་རྗེའི་གཏེར་ཆེན། རྒྱུ་བས་མགོན་
ཐམས་ཅད་མཁུན་པ། བདག་སོགས་གངས་ལྗོངས་ཀྱི་སྐྱེ་འགོ་རྣམས་བྱིའུ་སྤྲུག་ཐང་
བསྐྱར་མེད་པར་སྤྲུགས་རྗེས་འཇིན་པ་འཚོལ་ཞུས་པར། བཀའ་ལས། རྫོང་ནས་གང་
དྲག་ཅི་དྲག་བྱས་སོང་ཡང་། ད་ལན་རང་གཟུགས་ལྷུང་འདིས་བསྐྱེ་བ་འདྲ། འོན་
ཀྱང་། ངས་རྫོང་སྒོས་མི་གཏོང་གསུངས། རྒྱལ་བས་རྗེས་སུ་འཇིན་པའི་བཀའ་ལ་
གྲུས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྐྱེས། ཆེས་དགུའི་ནང་ཞོགས་འཕགས་པའི་སྐྱེ་དང་། རྗེ་ལྷ་
པའི་སྐྱེ་བཅས་གདན་ནོངས་ལ་མཚོན་པ་ཤོམས་ཞེས་པེ་བས་ཞབས་སྐོར་དང་
སྤྲུགས་སྤྲུགས་སྒོན་ཡང་ཡང་མཛད། གནས་རྒྱུན་འདྲེན་ཞུས་ཀྱང་ཞིབ་ཆ་མ་
ལྷུང་ཞིང་། མཚོན་དཔོན་ནས་ཞབས་བརྟན་སྤྲུལ། ཨི་བན་སྐྱེ་མདུན་དུ་བཅར་བར་
འདྲེ་པའི་སྐྱེ་པའི་སྐྱེ་གཟུགས་ཡག་པོ་མ་ལྷུང་ཞེས་འགོང་མར་དཔ་ཅེ་སྤྲུལ། ཆེས་
བཅུ་གཉིས་བཅུ་གསུམ་ལ་རྒྱ་སྤིང་སྤྲུན་པོ་འདུག་པེ་བས་པ་དང་། རོལ་མོ་སྤྲུན་པོ་
འདུག་ཅེས་པ་དང་། དེ་མ་རེད་འདི་འདྲའི་ཞེས་རོལ་མོ་གནང་བཞེད་ཡོད་པ་ལྟར་
ཡང་ཡང་མཛད་པ་ནི་ལྟ་དང་མཁའ་འགྲོའི་བསྐྱེ་བ་ལྷུང་བ་གོར་མ་ཆག་གོ།

ཆེས་བཅུ་དྲུག་ལ་ཨེམ་ཆེ་འདི་རྣམས་སྤྲུགས་སྤྲུན་པོ་ལྷུང་སོང་བས་ད་རང་
གསོལ་རས་གནང་སྟེ་སྒོལ་བཏང་ན་འཕྲུས་ཞེས་པེ་བས། མཛོད་བཏགས་རེ་དང་
གོས་ཆེན་གྲོན་ལྷུང་རེ་གསོལ་རས་སྤྲུལ་ནས་ཕྱིར་སྒོལ། བར་བར་དུ་གསོལ་ཞོ་རེ་
བཞེས་ཏེ་མནལ་རང་ལ་པེ་བས་ཚུལ་དང་། སྐབས་འགར་སྐྱེ་ཞུས་མཛད་འཕྲུལ་

མནལ་རང་ག་ཟེམས་ཚུལ་མཛད། ཚེས་བཅུ་བདུན་ལ་བཀྲས་སྤྱན་ནས་ཡང་བསྐྱར་
ཞབས་བརྟན་འཕྲོར་བར་སྤྲུགས་དགེས་ཚོར་གཞན། ད་ལམ་གྱི་རྒྱུ་བ་གནས་
བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དུ་མཚོད་འབྲུལ་གཟབ་བ་གཅིག་བགྱིས་ཐེབས། བྱི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་
གདན་བོད་ས་གསུངས་ཐེབས་ནས་ཚེ་རྟ་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་དབང་དང་། མཁའ་འགོ་བསྐྱ་
བརྒྱུག་སྤྲུལ། འོད་རྟ་ཚག་རིན་པོ་ཆེ་ཐེབས། ཁམས་འི་དང་། སྤྱད་མར་གོང་མ་
བཀའ་འིན་ཚན་གྱི་བཀའ་ལུང་འཕྲུལ་ཡུན་ཀུན་ཏུ་དང་དུ་ལེན་བ་དང་། གོང་མའི་
ལྷགས་སྲོལ་མ་ཉམས་བར་འབོད་ཅེས་ཐེབས་སྐྱ་སྤྲུལ་བྱང་བོར་བཞུགས། དགོང་མོ་
གསོལ་ཞོ་ཞལ་རུབ་གསུམ་ཅམ་བཞེས་ནས་ད་ལམ་དེ་ཁས་ཚོག་ཅེས་གསུངས།
སྐྱ་བདེ་ཉམས་ཁོ་ནའི་ངང་དུ་བཞུགས་བ་ལས་གསུང་ཆེ་མ་ཐེབས།

དེ་ནས་དམ་བ་འདི་ངེས་པ་དོན་དུ་ཟད་བ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཁོང་
དུ་ཚུད་བས། སྲོལ་བ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་དག་བ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཚོས་གྱི་སྐྱ་
མའོན་དུ་མཛད་ཟེན་ནའང་། བྱང་དོན་གདུལ་བུའི་སྤྱང་དོར། འོད་ཟེར་ཀུན་ནས་
འཕགས་བ་དབལ་བཅེགས་གྱི་རྒྱལ་པོ། རྒྱལ་སྲས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྒྱལ་
བཟུང་བ་འཕགས་བ་སྐྱུན་རས་གཟིགས་དབང་སྤྲུག་སེམས་ཉིད་ངལ་བའི་སྐྱའི་
རྣམ་པའི་བཞུགས་སྤངས་འི་ལྟ་བར་བཞུགས་ཉེ། འདི་ལྟར་ཚོས་སྐྱ་ནམ་མཁའི་
དབྱིངས་ལས། གསུགས་སྐྱ་སྤྲུལ་པའི་སྤྱིན་ཆེན་པོ་སྤྲུགས་ཟེའི་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་བ་
ལས། རྒྱལ་བ་དང་ལྡན་པའི་གདུལ་བུའི་འཛིག་རྟེན་ལ་ཟབ་བ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་དམ་
པའི་ཚོས་གྱི་ཆར་དབབ་སྟེ། འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་བར་གྱུར་བ་ན། མཛད་བ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་བ་སྟོན་གྱི་དུས་སུ། སྤྲུལ་པའི་སྤྱིན་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་དང་། འདིར་

ཟད་པ་མེད་པར། ལྷན་ཡང་འོད་གསལ་ཚོས་སྐྱའི་སྐོང་དུ་གཟུགས་སྐྱའི་བཞོན་པ་ཉེ་
བར་བསྐྱབ་བར་བཞེད་པ་ནི། གསང་འདུས་ལེའུ་བཙུ་ལ་ལས། རྗེ་རྗེ་ཉི་མ་རུབ་ནས་
ནི། །སྐྱབ་པ་ཀུན་དུ་བཅུམ་པར་བྱ། །སྐྱ་རེངས་ཤིང་བའི་དུས་སུ་ནི། །བསྐྱོམ་པའི་
མཚོག་གིས་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གང་གསུངས་པ་ལྟར། དོན་ལ་གནས་
ཏེ། (རབ་བྱུང་། ༡༩) ཤིང་གི་(ཕྱི་ལོ་༡༤༠༧) ལྷ་བ་བཙུ་བའི་ཆེས་བཙུ་བརྒྱུད་ཀྱི་དགོང་
མོ་རྗེ་རྗེ་ཉི་མ་རུབ་པ་སྟེ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ཉི་མ་དམར་ཐག་ཚོད་ཅིང་འདས་པར་བྱུང་
བ་ན། རྗེས་སུ་གཞིག་པ་དང་། སེལ་པོར་འཇིག་པའི་བསམ་གཏན་ཅི་རིགས་པའི་
སྐྱེད་རིམ་གྱིས་འགྲུབ་བཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་རིམ་གྱིས་ཐེམ་ནས། འོད་གསལ་མཛོན་
དུ་མཛད་པ་ཐོ་རེངས་ཀྱི་དུས་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་སྟོས་པས། ཕྱིའི་མཛོན་བྱང་ཉེ་བར་
ཐོབ་པ་དང་། ལྷན་བའི་མཚན་ཉིད་མཚོན་པའི་མཚན་མའི་ཆ་གཉིས་འདས་ཤིང་།
ལྷན་བ་མཚེད་པ་མཚོན་པའི་སང་གི་སྐྱ་རེངས་ཀྱིས་མ་སྐྱེབ་པའི་དུས་དེར། རང་གི་
མཛོན་བྱང་ལྷན་བ་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ་བདེ་སྟོང་
དབྱེར་མེད་དུ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་ངང་ལས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་འོད་
གསལ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱ་མཛོན་དུ་མཛད་དོ། །

དེའི་ཆེ་འོད་གསལ་ཚོས་སྐྱ་མཛོན་དུ་མཛད་པའི་ཕྱི་ནང་གི་ཉུགས་གཉིས་ཀ་
མཛོན་དུ་གྱུར་ཏེ། ཅི་ཞིག་ན། ཐོ་རེངས་ཀྱི་དུས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པ་དང་། ཉིན་ཞག་
སྐྱགས་དེར་སྟོན་གནམ་གལ་འདུག་ཅིང་། སྐྱིན་དང་། ལྷག་སྐྱ། ཐ་ན་བསིར་སྤྱིའི་རྒྱ་བ་
ཚུན་ཆད་ལོག་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་ཉུགས་སུ་སྐྱའི་བཞུགས་སྐྱངས་ཤིན་དུ་ལེགས་པ་
དང་། ཞབ་སྐྱིན་དཀར་གསལ་ལྷ་བ་རྒྱས་པ་ལྷ་ལུ་ལ་ཐེལ་བ་ཁྲོམ་མེ་བཞུགས་པ།

རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཁོ་ལོ། ཨི་བན་རྣམ་གཉིས་བཅས་ནས་མངོན་སུམ་དུ་
མངའ་ཞིང་། གཞན་ཡང་སྐྱའི་གམ་དུ་འཁོད་པའི་ནང་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། འདི་
འདྲའི་སྐལ་བཟང་དག་ཉམས་སུ་སྤོང་བ་སུས་ཀྱང་དགག་ཏུ་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་། ས་
རྒྱུད་གསང་བ་འདུས་བ་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ལས་འཛོལ་པའི་སྐྱེ་འོད་བྱུང་གསུམ་ལ་
ཐོས་བསམ་ཚུན་ཆད་ཀྱིས་གོམས་འདྲིས་ཅན་དང་། འོད་གསལ་ལ་ཉམས་སྤོང་
མཆིས་བ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་མས། འདི་ལྟའི་ཕྱི་ནང་གི་མཚན་མ་
ཁྱད་པར་ཅན་ལས་འོད་གསལ་ཚོས་སྐྱ་མངོན་དུ་མངོན་བ་དཔོགས་ཀྱི། མངོན་སུམ་
དུ་སྤོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་དུ་ན་ཚོས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་ཀྱུར་པའི་གང་ཟག་དབང་པོ་དམན་བ་
རྣམས་ཀྱི་རོ་བོར་སྐྱའི་བཞུགས་སྐྱངས་མངེས་བ་ཅམ་དུ་ཟད་དོ། །བདག་ཅག་རྣམས་
ནི། ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་ཀྱང་འགྲུབ་སྟེ། མགོན་པོ་འདི་སད་དུས་ཀྱི་འོད་
གསལ་ལ་བྱང་ཚུབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས། གཉིད་འགྲུབ་གི་འོད་གསལ་ཡང་ནར་མར་
སྤོང་བ་ཞིག་སྟེ། རྣམ་ཐར་རེག་ཟེག་ཏུ་དགོང་ཁ་གསོལ་ཞོ་བཞེས་བ་དང་། ཞོགས་བ་
སྐྱེ་ཞུས་གསོལ་མཚམས་ནས་མནལ་རང་ལ་མེབས་ཚུལ་མང་དུ་བྱིས་འདུག་པར།
འདི་སྐབས་ནས་རྗེ་རྗེའི་བརྒྱུས་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱད་རིམ་དང་སྐྱགས་ཉེ་གཉིད་དང་
འོད་གསལ་བསྐྱེས་པའི་ཕྱགས་དམ་ཟབ་མའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་བར་བཞུགས་
བ་གདོན་མི་ཟ་བས། དེ་ལྟར་སད་བ་དང་། གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་ཟེན་བ་ན། འཆི་བ་
འོད་གསལ་ཆེགས་མེད་པར་ཟེན་སྦྱོར་བས། སྐྱ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་མི་རྟག་པས་
འདུལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་སློབ་མེད་ཀྱི་དུས་ཁྱད་པར་ཅན་དེར་འོད་གསལ་ཚོས་

སྤྱི་དབྱེངས་སུ་གཞུགས་སྤྱི་སྤྱོད་པ་ཉེ་བར་ཞི་བར་མཛད་དོ། །

བསོད་ནམས་དམན་ཞིང་དབང་ལོ་རྒྱལ་བའི་གདུལ་བྱའི་སྤང་བ་ལ་སྡོན་བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཀུན་དགའ་ལོ་ལ་སྤྱི་ཚེ་ཚད་ཅི་ཅམ་བཞུགས་ཞེས་ཟེས་པ་དང་།
ཀུན་དགའ་ལོ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལྷ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་ཐོབ་ཅིག་ཅེས་
ཡང་དང་ཡང་དུ་བཀའ་སྤྲུལ་གྱང་། ཀུན་དགའ་ལོའི་རྣ་བ་བདུད་ཀྱིས་བཀའ་སྟེ་གང་
ཡང་གསོལ་བ་མ་བཏབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་མཚུངས་པའི་ལྷ་དང་། ལྷ་མའི་ལུང་བརྟན་
དང་། དམ་བ་ཉིད་ཀྱི་མཛད་པ་གསུང་འཕྲོས་གང་ལ་བལྟས་གྱང་ཐ་མའི་མཛད་པ་ལ་
དགོངས་པ་དང་། གནམ་གང་ལ་ཉེ་མ་གཟས་ཟེན་པ། འདི་ལོ་ལྷ་བ་དང་ལོའི་ཚེས་
གཅིག་གི་ཚེས་གཉོར་སྐབས་རི་མགོར་ཁ་བ་འཕྱལ་བ་དང་། ཉི་ཤར་མཚམས་ནས་
ཁ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡུན་རིང་དུ་བབས་པ། དེའི་དབང་གིས་གཟབ་མཚོར་ཅན་གྱི་མི་
རྣམས་གྱང་། ལྷ་འབྱུངས་དང་ཆར་ཁེབས་གྲོན་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་སེམས་མི་བདེ་
བ་སྡོད་བརྟུང་གཉིས་ཀས་ལྷས་ཤིན་ཏུ་ངན་པ་དང་། ལྷ་བ་གསུམ་པའི་ནང་ཅམ་ནས་
རྩ་སྤྱིང་རྒྱལ་བའི་དབེན་གནས་ཀྱི་ལྷ་འབྱུང་རྣམས་ནད་ཀྱིས་སྐྱམ་པ་དང་། འབྱུང་
གསེབ་ཏུ་གཞུང་ཚོན་ཡང་ཡང་ལུག་པ། དབྱུང་སྡོད་ཏུ་ཆར་ཤིན་ཏུ་དགོན་ཞིང་
དབྱུང་སྤྱང་ལྷ་བ་དགུ་པའི་ཚེས་ཉི་ཤུ་སྐོར་ལའང་ཆར་ཆེ་ཞིང་འབྱུག་ལྗིང་བ། རས་
མཁའ་དང་ས་གཞི་ཐམས་ཅད་སྤྲིན་དང་རྒྱལ་ཁྲུག་སྤྲས་བར་མཚམས་མེད་པར་
བྲེས་པ། ས་གཡོ་བ་དང་མེ་ཉོག་གི་ཆར་འབེབས་པ། རོལ་མོའི་སྤྱ་དང་རྒྱ་སྤྱིང་
སོགས་དངོས་སུ་ཡང་ཡང་གསན་བ་སོགས་དགོངས་པ་གཏད་པའི་བཀའ་རྟགས་
མཛོན་དུ་གྱུར་གྱང་། འདི་བྱ་འདི་བྱེད་དང་བྲལ་ཞིང་། ལྷན་ཚོར་ས་དུད་འགྲའི་རང་

བཞིན་ལས་སྤྲུགས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དཔྱོད་ཆ་ཤས་ཙམ་མེད་པས་དགོས་པ་དོན་ཆེ་
བ་ལྷུ་མ་ཤེས་ཤིང། དམིགས་བྱ་ལོང་བའི་ལོང་བ་བཞིན་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་པར་སྤྱར་
རྟོ།

(༡༥༩ བ་༡།༥༢༠ འ་༡) དེ་ཡང་གསེར་འོད་དམ་པའི་ལེ་ལུ་གཉིས་པ་ལས། (༡༥༩
བ་༡།༥༢༡ འ་༢) བཙོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱུང་བའང་
བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་པ་ན་ལན་འགའ་ཞིག་བྱུང་སྟེ། ཇི་ལྟར་ལྷ་དུམ་སྐྱ་པའི་མེ་རྟོག་
བརྒྱ་ལམ་ན་ཡང་འགའ་ཞིག་འབྱུང་བ་བཞིན་པས། སེམས་ཙན་རྣམས་དེ་ལ་དགོན་
པ་དང། འཕྲད་པར་དཀའ་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་ཅིང། བཙོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལ་གྲུས་
པར་བསྐྱེད་པར་འགྱུར། ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་མདོ་རྣམས་ལའང་བདེན་པའི་འདུ་
ཤེས་དང། ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་ཅིང། སྤྱར་བ་འདེབས་པར་མི་
ཐུང་དོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་ལྟ་བུས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྒྱ་དེ་དང། རྒྱུན་དེའི་
ཕྱིར། འཛིག་རྟེན་ན་ཡུན་རིང་དུ་མི་བཞུགས་ཤིང། སྤྱར་དུ་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་བར་
མཛད་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ནི་ཐབས་མཁས་པ་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་དེ་
ལྟ་བུས་སེམས་ཙན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་མཛད་དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
སྤྱ་ཚེའི་ཚད་མཐའ་མེད་པ་ལ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་བའི་
ཚུལ་སྦྱོན་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐབས་མཁས་པའི་མཛད་པ་སྤུན་སྤུམ་
ཚོགས་པར་གསུངས་པ་བཞིན། བདག་ཅག་གི་འདྲེན་པ་མཚོག་འཕགས་པ་སྤུན་
རས་གཟིགས་བསམ་བཞིན་སྐྱེ་བ་བཟུང་བ། སྤངས་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་འཛིག་
པ་མེད་པའི་གོ་འཕང་བརྟེན་སུ་ཟིན་ནའང། གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། རྟག་

བར་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ལེ་ལོ་བརྒྱུག་པར་དཀའ་ཞིང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་རྒྱུད་པ་
དང་། དད་པ་མི་བརྟན་པ་རྣམས་མི་ཉལ་པའི་ཚོས་ལ་བསྐྱལ་སྲིར་དང་། འགྲན་
སེམས་ཀྱི་དུག་རྩལ་སྲོལ་བ་རྣམས་མི་ཉལ་པའི་ཡུལ་ལ་འཛིགས་པ་དང་། ཡང་དག་
པའི་འདུན་པའི་ཤེས་རབ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བྱ་བ་སང་སྲིར་ཐབས་མཁས་པའི་མཛད་
བ་འདི་ལྟ་བུ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་དུས་ལ་བབ་པར། བདག་ཅག་རྣམས་སྲུང་བ་ཀྱི་
ཚོར་བས་རབ་ཏུ་ལོན་ཏེ་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་གྱུར་པས་སྡེ་སྡེ་གསུམ་འདོན་ཞིང་།
འཕགས་པ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ཅམ་དུ་ཟད་པ་དེའི་ཚེ། རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ།
ཁྱི་ཆེན། ལྷང་སྐྱ། ཁོ་པོ། བཀའ་སློན་སོགས། ཆེ་དགུ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱབས་ལུང་རིན་
པོ་ཆེར། མཐུལ་དང་། ལྷན་འལ་ལུལ་ཏེ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་གསོལ་འདེབས་ཀྱག་པོ་
ལུས།

ད་དུང་སྐྱད་དོས་ཀྱི་ཐ་མའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་དོན་དུ། འོད་
གསལ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེལ་གནས་པ་ན། ཚོས་སྐྱེལ་དབྱ་རྒྱན་སོགས་ཀྱི་སྲོལ་བ་མ་
དགོས་ཀྱང་། འོད་གསལ་གྱི་མཚུག་ཐོགས་སུ་ལོངས་སྤོད་རྫོགས་པའི་སྐྱར་ལྷང་ཉེ་
གཞན་དོན་མཛད་པའི་སྲིད། ལྷའི་ཆས་སུ་གཞུག་དགོས་པ་ནི། རྒྱུད་ལས། རོ་རྗེ་
འིལ་བུ་ལག་པར་སྦྱིན། །མགོ་བོར་དབྱ་རྒྱན་བསྐྱོན་པར་བྱ། །ཞེས་པ་ལྟར། ལྷང་
ལྷུབས་མགོན་ཆེན་པོ་ཉིད་ནས་ཉེར་བསྐྱོགས་མཛད་པའི་དབང་རྣམས། རོར་འིལ་
སོགས་ལོངས་སྤོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེལ་འོས་པའི་ཆ་བྱད་རྣམས་སྲོན་ཞིང་། མེ་ཏོག་
བདུག་སྲོལ་མར་མེ་དག །ཅི་འཕྲོར་བ་ཡིས་མཚོད་པར་བྱ། །ཀུན་བཟང་སྤོད་ལས་
གསུངས་པ་ཡི། །མཚོད་པ་རྣམ་པ་བདུན་དག་ཀྱང་། །ཞེས་པ་ལྟར། མཐུལ་དང་།

སྣམ་ཤལ། མེ་ཉོག་བདུག་སྒོམ་ས། ལྷང་གསལ། ལྷ་བཤོས་ལ་སོགས་པའི་བར་བེད་གི་
མཚོད་པའི་ཚོགས་བརྒྱ་མཚོད་སྟོང་མཚོད་ལ་སོགས་པ་ཉིད་རེ་བཞིན་ཚད་མེད་པ་
དང་། རྒྱད་པར་སོ་ཉ་ལ། ལྷ་ས། སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱིས་མཚོན་པའི་དགོན་སྡེ།
ཡུལ་གྱུ་ཐམས་ཅད་ནས་ནམ་མཁའི་སྐར་ཚོགས་ལ་ཡང་སྦྱངས་པ་སྟེང་བའི་མར་
མེའི་མེད་བ་ཚར་དུ་དངར་བས་ཞག་བདུན་གྱི་བར་དུ་མཚོད་ཅིང་། ཡན་ལག་བདུན་
པའི་སྒོ་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་བཅོམ། སྐབ་པའི་མཚོད་པས་ཀྱང་
འདི་ལྟར་དུ་མཉེས་པར་མཛད་དེ།

(༡༥༦ བ་༦༧༥༧༩ འ་༩) ཁྱི་ཚེན་རིན་པོ་ཆེ། ལྷང་སྐུ་མཚོག་སྐུལ། ཁོ་བོ་དེ་མོ་བ་
ཚོག་རོགས་ནམ་རྒྱལ་གྱུ་ཚང་ཚོགས་ཡོངས་དང་བཅས་པས། དཔལ་གསང་བ་
འདུས་ལ། རྩོམ་འཛིགས་བྱེད་གི་ཚོགས། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་བྱིན་
རྒྱལ་གྱི་གོང་བུ་ཉིད། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་དང་ཐ་མི་དད་དུ་བསྐྱབས་ཏེ་སྤྱི་
ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གི་མཚོད་པས་མཉེས་པ་དང་། བདག་ཉིད་ལྷགས་ཤིང་
དབང་རྒྱངས་པས་དམ་སྒོམ་གསོ་བ་སོགས་སྒོ་གསུམ་གྱིས་མཉེས་པའི་ཐབས་དུ་མ་
ཞིག་ལ་འབད་པར་བྱས་སོ། །དེ་ནས་སྐུགས་སྟོང་མེ་ཚེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་
པ་དང་། སྟོན་གྱི་འཕེན་པའི་དབང་གིས་འོད་གསལ་ལ་ལས་ལྷང་བར་ཚོམ་པ་ན། རྒྱད་
ལས། རྒྱན་ནམས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྩོམ་ས། རྩོམ་དང་མེ་ཉོག་ནམས་གྱིས་
བརྒྱན། རྩོམ་སེམས་དཔལ་མཚོག་བསྐྱོམས་ན། ལྷག་པ་སྐུར་དུ་ཐོབ་པར་
འགྲུབ། ཞེས་པ་སྟེ། ལྷན་མཇུག་གི་འོད་གསལ་བཞེན་པའི་རྒྱང་དང་བཅས་པ་
ལས། སྟོབས་བརྒྱ་དང་མི་འཛིགས་པ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་རྩོགས་པའི་ཡོན་ཏན་

ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་ཞིང། མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་འཇམ་ལུས་རྫོང་ཆེ་སེམས་དཔལ་
དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་ཕུང་པོའི་སྐྱུ་ཅན་སྐད་ཅིག་གིས་བཞེངས་ཏེ། དཔལ་པོ་མཁའ་
འགོས་ཡིད་འོང་མཚོད་སྤྲིན་སྟོན་པའི་རོལ་མོའི་སྐྱུ་དང་ངོ་མཚར་པའི་ལྷས་བཟང་པོ་
དང་བཅས། དེ་ཞིག་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་རྣམས་སུ་རྒྱས་སྤྲས་དཔལ་པོ་རྣམས་དང་
ཚོས་ཀྱི་བཟོ་བ་མཇུག་པའི་ཕྱིར་གཤེགས་སོ། །དེའི་རྟགས་སུ་སྐྱུ་གཏུང་རིན་པོ་ཆེ་
ལས། བྱང་སེམས་དཀར་དམར་གྱི་རྒྱན་བབས་པ་དང། སྐྱའི་མདངས་ཡལ་བ། སྐྱ་
ལ་ཁམ་ཁུམ་དུ་གྱུར་བ་སོགས་དང། ཕྱི་ནམ་མཁའ་ལས་ཀྱང་འཇམ་སྤྲིན་ཁ་དོག་སྣ་
ཚོགས་འཁྲིགས་པ་དང། མེ་ཉོག་དཀར་པོའི་ཆར་རྗེས་ནོན་ཅམ་བབས་པ་སོགས་
མཚོག་དམན་ཀུན་གྱི་མཛོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་སོ། །སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ། རྒྱད་
སྟོད་སྣེད་སོགས་དྲུང་སྤྲིག་འཛིན་པ་སྟོང་སྤག་མང་པོའི་ཚོགས་དབྱུང་སྐྱལ་སྐྱུ་
རྣམས་ཐེབས་ནས། མཚོད་འབྲུལ་སྤོན་ལམ་དང་འབྲེལ་བར། མགོན་པོ་གང་གི་
ཐུགས་ཐག་མེད་ཀྱི་དགོངས་པ་བྱུང་བར་ཅན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང། ཡང་སྤིང་
མཚོག་གི་སྐྱལ་པའི་སྐྱུ་ཆེས་བཙོ་ལཱའི་རྒྱ་བ་ལྟར་ཆ་ཤས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང།
འབྲུལ་པའི་རི་མ་དང་བུལ་བ་སྐྱུར་དུ་འབྱོན་པའི་གསོལ་འདེབས་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
གཞོལ་བར་གྱུར་ཏོ། །

(༡༦༡ ཉ་ཀ། ༥༥༡ བ་༤) ཞེས་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་རྗེ་བཙུན་སློབ་བཟང་བརྟན་པའི་དབང་སྐྱུག་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོའི་
ཞལ་ལྷ་ནས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་བ་མདོ་ཅམ་བརྗོད་པ་འཇམ་གྱིང་ཐ་གྲུ་ཡངས་པའི་
རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་ལས། སྐྱའི་མཇུག་པ་ཐ་མ་བརྟན་ནས་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་

སྐབས་ཉེ་ལྷ་བའོ།།

༡༤ ། མཇུག་བསྐྱེད་ཚིགས་བཅད་དང་རྣམ་ཐར་འདི་ནི་ལྷ་བ་བཅམས་ལ།

(༣༦༩ ཉ་༡།༥༤༦ ཐ་༢) གཤགས་པ་དོན་ལྡན་ཐུགས་བསྐྱེད་མི་ཡོས་སྤྲིག་ཐེང་
ལྷ་བ་རབ་དཀར་བའི། །དུས་གསུམ་གཤེགས་ཤིང་བཞུགས་པའི་ཐུགས་དམ་གྱིས་
བསྐྱེད་གངས་ལྗོངས་མགོན། །རིན་ཐང་བྲལ་བའི་རིན་ཆེན་གྱིས་གཏམས་ནོར་བུའི་
ཤིང་ཏྟ་བུམ་འབྲ་བ། །སྤྱི་ཡི་འཕྲེང་བ་གང་ལ་གང་འདུལ་བསྐྱེད་པ་སྣོད་མིན་དེ་སྤིང་
སྤོན། །ཁྱོད་གྱི་མཐུ་ཡིས་འདི་གཉེན་འདི་ཀུན་དགེ་ལེགས་སྣང་བར་འབྲམས་སྐྱས་
བའི། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་འཇུག་རྒྱལ་བུ་བས་འཁོར་སུན་པ་མཐར་སྡིལ་གྱིང་
ཅིང། །བསོད་ནམས་མཐུ་ཡིས་མཚོག་གི་སྤྱུལ་སྤྱིའི་རེ་བའི་འབྲས་བུ་འཕྱོར་གྱུར་
ཉིད། །འཕྱོ་འདིའི་མགོན་དུ་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་མི་ཟད་རེ་བ་འབྱུབ་གྱུར་ཅིག །

(༣༦༩ བ་༤།༥༤༦ འ་༡༡) དེ་ལྷ་བ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་གྱི་མཁུན་བཅེ་རུས་པའི་
ངོ་པོ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ཁམས་གསུམ་ཚོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་འཕྱོ་བའི་སྐྱ་མ་རིགས་དང་
ད་གྱིས་འཁོར་ཀུན་གྱི་ཁྱབ་བདག་བཀའ་རིན་གསུམ་ལྡན་མཚན་བརྗོད་པར་དཀའ་
བ་རྣེ་རྗེ་འཆང། །རྗེ་བཙུན་སློབ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་ལུག་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་
དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྲོས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་མདོ་ཚམ་བརྗོད་པ་འཇམ་སྤིང་ཐ་
གྲུ་ཡངས་པའི་རྒྱན་ཞེས་བུ་བ་འདི་ནི། སློན་དུ་རྒྱལ་ཚབ་ཏྟ་ཚག་ནོ་མིན་ཏན་རིན་པོ་
ཆེན་མེན་ཐོ་ཚམ་ལས་རིམ་འབྲུངས་གྱིས་འཕྱོ་ལུས་སྤྱི་སོང་བར། །ཉེ་ཆར་རང་རེ་
ལས་ཐོག་ཏུ་སྐྱེབས་ནས་བཞི་འོས་ཚམ་དུ་མ་ཟད། །སྤྱི་ཁྱབ་མཁའ་པོ་བདེ་ཆེན་རྒྱ་

མཚོ། བཀའི་སློབ་པོ་ཁྱི་སློབ་དོན་རྗེ་ཆེ་རིང་། ལྷུང་ཡིག་ཆེན་མོ་གཡུལ་ཁ་བ་འཇམ་
དཔལ་བདེ་ལེགས་སོགས་ནས་བསྐྱེད་ཞིང་། རང་ཉིད་ནས་ཀྱང་ལྷག་བསམ་མངོན་
བར་དད་པའི་སློབ་པ་བཀའ་བློན་རྗེ་ས་སུ་འཇམ་ཏེ་མགོན་པོ་གང་གི་སྤྱགས་ཀྱི་
དགོངས་པ་ཟག་པ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་། རྒྱལ་བསྟན་ལ་ཕན་འདོད་ཀྱི་
བསམ་བསམ་ཀུན་ནས་བསྐྱེད་ཏེ། རྒྱལ་བསམ་མགོན་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་བརྒྱ་
ལ་ཉེ་བར་གཏུགས་པའི་བཀའ་བློན་ལས། ལྷོ་སྤོང་དང་། ལྷུང་སྤོང་ཆོས་ཚུལ་དུ་མར་
གཞན་བྱིང་མི་འཛོག་པའི་སློབས་པ་མཚོག་ཏུ་དགེ་ཞིང་། འཇམ་དཔལ་དབྱེད་ས་
ལྷོང་མ་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་བཀའི་ལུང་ལས་དེ་མོ་ཉོ་སྤོག་སྤྱུ་ཡེར་ཉེ་སྤྱང་ལ་ལོ་མི་
ཉན་ནམ། ལྷམས་བཅེས་ཀུན་གྱི་སྤྱི་བོ་ནས་དབང་བསྐྱེད་བ་ཤུ་ཀྱི་དགེ་སྤོང་སྤོ་
བཟང་སྤུབ་བསྟན་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་འབོད་པས་སྟོན་པ་སྤུབ་པའི་དབང་པོ་
དངོས་དང་དབྱེད་མ་མཆིས་པའི་ལོ་ཤུ་ཀ་རིག་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་དབྱུས་ཉེན་
ཁྱད་པར་ཅན་བཞུགས་པའི་གནས། པོད་ལུལ་དོན་རྗེའི་གདན་སྤྱུ་ལྷན་སྤུལ་པའི་
གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཉེ་འདབས། གནམ་བསྐོས་ལྷོང་མའི་ལུང་ལས་བསྟན་རྒྱས་
སྤྱིང་ཞེས་བསྐྱབས་པའི་སྤོ་ཁང་འཆི་མེད་དགའ་ཚལ་དུ་(༡༥༧ ན་༦༡༥༤༤ འ་༡༡)
ལྷགས་མོ་ལྷག་(༡༥༧ བ་༣༡༥༤༤ འ་༣) ཉོར་རྒྱ་བརྒྱད་པའི་དགར་ལྷོགས་དགའ་བ་
དང་པོ་རེས་གཟའ་སྤོ་སངས་ལུས་དང་། རེས་འལྷོགས་རྒྱ་སྐར་དཔོ་ལྷན་ཅིག་བཅེ་
བའི་ཉིན་ནས་འགོ་བརྒྱལས་ཉེ།(༡༥༧ བ་༣༡༥༤༧ བ་༣) ཉོར་རྒྱ་དབྱུ་བ་བདག་ཅག་
གི་སྟོན་པ་སྤྱི་དབྱུའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་སྤོང་ཁྱེད་ཆེན་པོའི་
དབྱུས་སུ་ལྷ་ལས་བབས་པའི་དུས་ཆེན་ཆེས་ཉེར་གཉིས་(༡༥༧ བ་༦༡༥༤༧ བ་༡༡)

བསྐྱུས་) ཐུད་ཡོལ་སྲ་ཆའི་ཐོག་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པར་བསྐྱིས་སོ།། །།མདྲཱའི།

ནམ་ཐར་འདྲིའི་ཞིབ་བསྐྱར་ཁྲུངས་བཙེལ་ཡིག་ཆ།

༡༽བོད་ཤིང་པར་དཔེ་རིང་ལ་ཤོག་གྲངས་༡༤༥ བཞུགས། དཔལ་ལྷན་སྐྱེས་ཡིག་ཆར་
ནས་གཡར་སོ་ཞུས།

༢༽དེབ་བཞུགས་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༠ ལོར་ཤུང་གོའི་བོད་རིག་པ་ནས་པར་འགྲེམས་བྱས་པ་རྒྱལ་
དབང་སྐྱེས་ཐེང་རིམ་ཕྱོད་གྱི་མཛད་ནམ་ཞེས་པའི་དེབ་ཐེང་༡༡ པ།

ལྷོ། རྒྱལ་པོའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་སྒོ་བཟང་བཅུན་
 པོའི་འབྲུང་གནས་རལ་དབང་ལྷན་རྒྱལ་སྐྱེས་ལྷོ་མཚོ་
 དབང་བཟང་པོའི་ཞལ་ལྷན་ལྷོ་མཚོ་ལྷོ་མཚོ་པོ་
 ཐམས་པོ་མཛོད་མཚོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་
 མི་དེ་འབྲུག་ཅིང་ལྷོ་ལྷོ་
 དབྱེགས་སོ། །

ལྷོ་མཚོ་དེ་པོ་མཚོ་དེ་པོ་དང་ཐོས་བསམ་གྱིས་འཇུག་པའི་དགོས་པ། ལྷོ་
 གོང་མ་གཞན་ལས་ལྷོ་པོ་དེ་འབྲུང་གནས་ལྷོ་ལ། ལྷོ་མཚོ་གཞི་ཉིད་གང་
 དུ་འབྲུངས་པའི་ལྷོ་དང་ཡབ་ལྷོ་གྱི་རིགས་རུས། མངལ་དུ་ལྷོ་གས་ཉེ་སྒྲི་
 འབྲུངས་པའི་མཛོད་པ།

ལྷོ། རབདག་ཅག་ཁམས་གསུམ་གྱི་མ་འཛིན་པའི་མཛོད་པའི་ལྷོ་མཚོ་ལོ་
 འབྲོ་བ་ཐམས་ཅད་འཛིན་པོ་མཚོ་པོའི་ལྷོ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱམས་པ། མཚོ་གཞི་སྒྲི་ལྷོ་
 པའི་སྒྲི་སྒོ་བཟང་བཅུན་པོའི་འབྲུང་གནས་རལ་དབང་ལྷོ་གས་ལྷོ་མཚོ་དཔལ་
 བཟང་པོའི་ཞལ་སྐྱེས་ལྷོ་མཚོ་པོ་ཐམས་པོ་མཛོད་མཚོ་ལྷོ་གསུང་ལྷོ་གས་ལོན་
 ཉན་འཛིན་ལས་ལྷོ་ལྷོ་གྱིས་ཉེ་བར་མཛོད་པོ་དང་པོའི་ཡིད་འཛོག་ཅེས་བྲལ།

རྗེ་བཙུན་རྒྱལ་མ་སྤྲུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་དེ་ཡི་ཞབས་ཀྱི་བརྗོད་ལ་གྲུས་བསམ་
བརྟུང་དེ་སྤྲུག་འཚལ་ལོ། །སློབ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚོའི་དབལ་གྲུར་ཅིང་། །མྱེད་
བྱུང་འཕྲིན་ལས་འོད་དཀར་འབྱུང་བའི་གནས། །དག་གི་དབང་སྤྲུག་སྤྲུ་བའི་རྒྱ་བ་
མཚོ་ག། །སྤྲུལ་བཟང་གུན་དའི་གཉེན་ལ་སྤྲུག་འཚལ་ལོ། །ལུང་རྟོགས་ཡོན་ཏན་རིན་
ཚེན་གྱིས་གཏམས་ཤིང་། །འཕྲིན་ལས་རྒྱབས་འབྲེང་ཆལ་ཆེལ་གཡོ་བ་ཅན། །སྤྲུལ་
ཕྱན་སྤྲུ་དབང་ཚོགས་ཀྱི་ཉེར་འཚོའི་གཞི། །ཁྲོད་ནི་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཚེན་པོའང་
ཡིན། །

(ག་༤ ཉ་༣༧ འ་༡) བདག་ཡིད་དང་བའི་རྒྱ་གཉེར་ངོས་ཡངས་སྤྲ། །ཁྲོད་ཀྱི་
མཚན་བཟང་རྒྱ་སྐར་བཟ་བ་རྣམས། །གསལ་བར་གང་ཤར་མའོན་པར་འདུ་བྱས་
ནས། །སྤེལ་ཚིག་དབུ་བའི་སྤེང་བ་འདི་དགྲིགས་སོ། །གཞོན་ཅུ་ཉིད་ནས་དམ་པའི་
སྤྱོད་རྒྱལ་གུན། །ཆེས་ཆེར་འཕགས་པའི་རྣམ་ཐར་མང་མོད་ཀྱི། །མཛོད་ཅམ་ཞིག་
གིས་དངོས་གནས་བརྗོད་བ་ལས། །མང་པོར་སྤེལ་བས་ཐོས་པའི་ལམ་འགྲོའང་
དཀའ། །འོན་ཀྱང་དམ་པའི་བཀའ་བྲིན་རྗེས་བྱུང་བྱིར། །ཆེ་དགུའི་བཀའ་ཡི་སྤྲུལ་
ཚིག་མེ་ཉོག་སྤེང་། །ཐོད་བཅིངས་བདག་གྲུང་དད་པས་ཡིད་བྲངས་ཉེ། །མའོན་པར་
བརྗོད་ལ་སྤོ་བ་ལྷག་པར་སྤྲེས། །

(ག་༥ བ་༡༥ ཐ་༤) དེས་ན་འདི་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་འཇུག་པའི་གཏུལ་བྱ་ནི་
གཉིས་ཉེ། དེ་ཞིག་དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ནི་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་བ་ན་
དབུད་པ་མེད་པར་འཇུག་ལ། །ཚོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་མཁས་པ་དག་ནི་བསྟན་
བཅོས་ཀྱི་དགོས་སོགས་ཚོས་བཞི་ཡོད་མེད་རྟོག་བ་སྤོན་དུ་འགྲོ་བས་འཇུག་སྟེ།

མདོ་ལས། དག་སྐོང་དག་གམ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །བསྐྱེགས་བཅད་བདར་བའི་
གསེར་བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ང་ཡི་བཀའ། །མྱེད་བར་བྱ་ཡི་གུས་ཕྱིར་
མིན། །ཞེས་དང། །ལྷ་ལས་ལུལ་བྱུང་གིས་བསྟོན་པ་ལས། །བདག་ནི་སངས་རྒྱས་
ཕྱོགས་མི་འདྲིན། །སེར་སྐྱ་སོགས་ལ་མི་སྤང་ཡང། །གང་ཞིག་རིགས་པར་ལྡན་པའི་
ཆོག་ །དེ་ཉིད་སྟོན་པར་ཡོངས་སུ་འདྲིན། །ཞེས་པ་ལྟར། །འདི་ནི་བདག་གི་སྟོན་པས་
གསུངས་པས་མྱེད་བར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །འདི་ནི་གཞན་སུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱིས་བྱས་པས་
དོར་བར་བྱའོ། །ཞེས་ཕྱོགས་སུ་དང་སྤང་ཞུགས་དོར་ཏེ། །འདི་གཉིས་ལས་གང་ནི་
ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། །གང་ནི་ཉེས་པར་བཤད་པ་ཡིན་སྟུང་དུ་ཆོག་དོན་ལ་
དབྱེད་པ་ན། །ལུང་གཉིས་གང་ལ་གདུལ་བྱའི་དོན་གཉིས་འགྲུབ་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་
སྐབ་བྱེད་ཡོད་པ་དེ་ནི་མྱེད་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས། །སློ་གྲོས་རྒྱུད་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་
དབྱེད་དང། །སློའི་མཐུ་ཆེ་བས་ནི་ཚད་མས་བྲངས་པའི་ངེས་པ་བརྟན་པོས་བསྟན་པ་
སྟོན་མེད་དུ་སྐབ་པ་དང། །བསྟན་པ་སྟོན་མེད་དུ་སྐབ་པའི་རིགས་པས་སྟོན་པ་སྟོན་
མེད་དུ་སྐབ་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། །ཇི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་ཀྱང། །བསྟན་པའི་ངང་
ཚུལ་ཤེས་ནས་སྟོན་པ་ལ། །ཡིད་ཆེས་རྟེན་པས་རྟག་ཏུ་གང་བར་ཤོག། །ཅེས་
གསུངས་པ་ལ། །དེར་སང་ནི་པལ་ཆེར་ཞིག་ །དེའི་དོད་ལ་སྐྱ་མ་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏྲ་
དང་ལྡན་པ་དང། །མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་ཅི་རིགས་དང་ལྡན་པའི་རྟགས་ལས།
དེས་གསུངས་པའི་ཆོས་སྟོན་མེད་དུ་སྐབ་པ་གནང་བས། །བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་
གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་ཆོས་ལ་རྟོན་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་ཤིག་ཏུ་སྤང་
ངོ། །ལུང་གང་སྐྱེས་བྱའི་དོན་གཉིས་སྟོན་པ་རྣམས་དེ་ལ་བསྐྱ་མི་བསྐྱ་དབྱེད་པའི་ཆོ།

གཙོ་བོའི་དོན་དེས་ལེགས་ལ་མི་བསྐྱབ་བར་རིགས་པས་གྲུབ་པ་སྟོན་ཏུ་བཏང་ནས།
ཐོབ་བྱ་པལ་པ་མངོན་མཚོ་ལ་མི་བསྐྱབ་བར་རྗེས་སུ་དཔོགས་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པའི་
དབང་རྒྱལ་གིས། གཙོ་བོའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱའི་ཕྱིར། །གཞན་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །

གཞན་ཡང་། རྟེན་འབྲེལ་བསྟོན་པ་ལས། འདྲེན་པ་མཚོག་དེས་དཀའ་བ་དཔག་
མེད་ཀྱིས། །ཉན་ཉན་སྟིང་བོར་མངོན་ནས་བསྐྱབས་པ་འདི། །ཐབས་གང་ཞིག་གིས་
འབྲེལ་བར་འགྲུར་སྐྱམ་པའི། །རྣམ་པར་དཔྱོད་པས་ཉིན་མཚན་འདུལ་བར་
སོག། །ཅེས་པ་ལྟར་བསྟན་པ་དང་། སྟོན་པ་སྟོན་མེད་ཏུ་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་སྐྱེས་
བྱ་དམ་པ་རྣམས་ནི། ཐབས་སྣ་ཚོགས་པ་དང་། སྟོད་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་རྣམ་པར་
འབྲེལ་བར་འགྲུར་སྐྱམ་ཏུ་བསྟན་པ་འདྲིན་པའི་ཐབས་ཚུལ་ལ་ཉིན་མཚན་ཏུ་གཞོལ་
ཞིང་། དེ་ཡང་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ལ་སྐྱེན་པའི་སྐྱད་འབའ་ཞིག་ཏུ་དགོངས་ནས་
གཞན་ལ་འཆད་པ་དང་། རང་གིས་སྐྱབ་པ་ལ་བཙོན་པ་མི་འདོར་བ་ཞིག་སྟེ།

(༥ བ་༣།༥ ཐ་༤)དེའི་ཕྱིར་རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་གྱི་གཞི་འདིར་བའམ་སྐྱེང་
བསྐྱང་བ་ལ། རྗེ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་དེ་ཉིད་ནི།(༡༡ ཉ་༥།༡༠ འ་༣) མངོན་པར་ཤེས་
པའི་ཡོན་ཏན་ཐོགས་པ་མེད་པར་མངའ་བ་ཞིག་གོར་མ་ཆག་སྟེ། རྗེ་འདི་མདོ་ཁམས་
པ་རྣམས་ལ་སྟེན་ཏུ་མཉེས་མཉེས་མངོན་ཅིང་། སྐད་ཀྱང་ཁམས་སྐད་གཟེངས་
མཚོན་བོར་ཐུགས་ཞེན་ཆེ་བ་དང་། གཟིམ་འགག་དང་། རྣམ་རྒྱལ་གྱ་ཚང་གི་གསུང་
བཟང་བ་ཡང་པལ་ཆེར་ཁམས་པ་རང་ལ་བགྱིད་འཇུག་པ་འདི་ལ་དཔགས་ན་སྐྱ་སྐྱི་
ཁམས་ཀྱི་མི་རིགས་སུ་བཞེས་པའི་མཚན་ལྟས་སུ་མངོན་ཞིང་། དགོངས་པ་གཞན་

དུ་སྤྱོད་པ་པའི་གོང་ཅམ་ནས་བྱམས་པ་ལྷ་ཁང་དུ་གསེར་ཟངས་ལས་བྱུང་བའི་
འཕགས་མ་དོན་གྲུབ་སློབ་མའི་སྐྱེ་ཞིག་ཀྱང་བཞེངས་ཤིག་གསུངས་འདུག་པས།
མཚན་སྐྱས་མཚོན་པའི་ལུས་ལུང་བསྟན། དེ་མཚུངས་གོ་སར་རྒྱལ་པོའི་སྐྱེ་བཞེངས་
ནས་བསྐྱང་བ་ཡང་འཇུགས་དགོས་ཞེས་ལེབས་འདུག་པས། སྤིང་གི་ཆར་གཏོགས་
ཀྱི་ལུས་བྱ་བྱེ་བྲག་པ་དེར་འཇུངས་པར་ལུང་བསྟན། དེ་གོང་ཡོངས་འཛིན་པ་རྒྱུ་
ཚེན་པོའི་ལུག་བཞེས་གཙོ་བོར་མཛད་པ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང། རྗེས་སུ་ཡུལ་བ་ལྷ་པའི་
ལུག་ལེན་གཙོ་བོར་མཛད་པ་དང་། ཐ་ན་ལུག་ཁམ། ལུག་རྗེལ། ལུག་ཤུན་ཚང་
ཀྱང་རྒྱལ་མཚོག་ལྷ་པའི་ལུག་བསྟར་མ་བཞེས་འདུག་པས་ན། ཡང་སྤིང་རིན་པོ་
ཚེས་གསུང་བྱོན་ཅམ་ནས་ང་རག་དབང་ལྷོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ཡིན་ཞེས་ཞལ་གྱིས་
འཆེས་པའི་རྟགས་སུ་མངོན། ལྷན་བབས་ཤིན་ཏུ་ལྷི་བའི་ཚུལ་བཞེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
རྗེ་བཙུན་ཚོང་ཁ་བ་ཚེན་པོའི་སྐྱེ་ཞིག་འབྲེལ་དུ་བཞེངས་ཤིག་ཅེས་བཀའ་གནང་བ་
ལྟར་བཞེངས་ནས་ལུག་བ་ལ། གསང་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གཟུངས་འབྲེལ་དང་། ར་
བཟལ། དབུ་བཏུ་སོགས་ལུག་བསྟར་གྱིས་ལུག་ཉེ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་ལ་མཚོང་
སྤྱོད་རྒྱ་ཚེར་སྤོས་ཉེ་དགེས་དགེས་མཛད་ནས། ད་ནི་བསམ་པའི་དོན་གྲུབ་པོ་ཞེས་
གསུངས་པས། ཡང་སྤིང་རིན་པོ་ཚེ་འདི་ཚུང་གཞོན་ཏུ་ཉིད་ནས་རྗེ་རིན་པོ་ཚེའི་སྐྱེ་
བཙུན་གཟིགས་པ་ན་ཤིན་ཏུ་མཉེས་པ་ལྷ་བྱ་དང་། དམིགས་བཅེ་མའི་ཞལ་འདོན་
ལྟར་མཛད་པ་དང་། ལྷའི་དོས་ནས་ཀྱང་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་དང་སྤོ་ཀྱན་ནས་
མཚུངས་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཞིག་འོང་བར་ལུང་བསྟན་སྐྱས་དུ་ཁོ་བོས་འཇུགས་མོད་
གྱིས། རྣམ་དཔྱོད་ཡངས་པའི་སྤོ་གཟུ་བོར་གནས་པ་རྣམས་གྱིས་དགོངས་པས་

དབྱུང་དེ་དམ་པ་འདྲིའི་རྣམ་ཐར་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་མཛོད་ཅིག

(༡༣ བ་༡༧༡ ལ་༧) དེ་ལྟར་རྗེ་པོང་མ་དང་། དབྱ་ལྟའི་རྒྱལ་པོ་གནས་ཚུང་ཚོས་
སྐྱོང་། ལ་མོ་ཚངས་པ་སོགས་ལྟ་དང་སློམ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གང་དུ་འཇུངས་པའི་
གནས་དང་། དུལ་སློབ་སྐུ་ལུ་མཚན་སོགས་གསལ་བར་མཛོད་པས་སྐྱེ་བོ་
ཐམས་ཅད་སོམ་ཉིའི་རྒྱ་ལས་གྲོལ་ཉེ་གཅིག་དུ་ངེས་པ་བརྟན་སོ་རྟེན་པར་མ་ཟད།
མཚོག་གི་སྐྱུལ་པའི་སྐྱེའི་ངོས་ནས་ཀྱང་ཉི་མ་ཤར་བ་སྤར་མོས་མི་ཁེབས་པ་འཇུངས་
ཡང་ན་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ཤུ་ཀྱའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཉིད་མཚོག་གི་སྐྱུལ་སྐྱར་
མངོན་པར་རྗོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་འཁོར་གྱི་དབྱུང་སུ་ང་ནི་མངོན་པར་
རྗོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་ལ་འདྲིག་རྟེན་ན་བདུད་དང་། ཚངས་
པ་ལ་སོགས་པ་སུས་ཀྱང་ཚོས་མ་ཐུན་གྱི་ཚོལ་བས་སྐྱབས་ལྟ་བུ་མེད་པ་ལྟར། དམ་
པ་འདྲིས་ཀྱང་ང་ནི་དག་དབང་སློབ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ལོ། བན་རྒྱན་བསྐྱེད་བཟང་རྒྱ་མཚོ་
ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཞུས་ཀྱིས་བཞེས་པ་ལ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དགག་ཚིག་བོར་བ་དང་།
བདེན་ནམ་མི་བདེན་ཞེས་པའི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་དབྱུང་ཐག་ལ་ཞུགས་པ་ཙམ་ཡང་མེད་
པར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཅིག་དུ་ངེས་པ་རྟེན་པར་གྱུར་ཏོ། །

(༡༣ ཉ་༦༧༡༥ ཐ་༡) དང་པོ་འཇུངས་པའི་ཡུལ་ནི། བོད་འདི་ལ་བོད་དང་། བོད་
ཚེན་སོ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་བོད་ཚེན་སོ་འབྲི་ཚུའི་ཉེ་འགྲམ་ལྟན་མའི་ཡུལ་སྟོན་བརྟན་
པ་སྲ་དར་ལ་ལྟན་མ་ཅེ་མང་དང་། བྱི་དར་ལ་རྣམ་འབྱོར་གྱི་དབང་སྐྱབས་དཔལ་ལྟན་
དཔོན་པ་སོགས་སྐྱེས་ཚེན་དམ་པ་དུ་མ་འཇུངས་ཤིང་། འབྲོམ་རྒྱལ་བའི་འབྲུང་
གནས་ཀྱིས་སློམ་སེ་བཙུན་པ་ཡུན་དུ་བསྐྱེན་པའི་གནས་དང་། བཏ་ཚེན་སྐྱི་ཉི་རྩོ་ན་

གཉིས་སྐྱ་ཆེའི་མཇུག་ཏུ་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཤིང་གྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ། ཞིང་
བརྗེས་པའི་སྐྱ་གདུང་རིང་བསྐལ་གྱི་སྦྱིང་པོ་ཅན་བཞུགས་པ། མཐའ་འདུལ་ཡང་
འདུལ་གྱི་གས་ཁམས་ཀྱི་སྒོར་ཐང་སྒོལ་མའི་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་དང་འདབས་
ཆགས་པར་ལུ་ལུ་བ་ལེགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྤྱགས་སྲས་ཉག་རེ་དོ་རྗེ་རྒྱལ་
མཚན་གྱིས་སྤྱག་བཏབ་པའི་ལྷན་མ་སྤྱབ་བསྟན་ཚོས་འཁོར་ཞེས་གྲགས་པ། རི་བོ་
དགོ་ལྷན་པའི་ཚོས་སྡེ་ཆེན་པོའི་ཉེ་འགམ་བཟ་ཤིས་དང་། དགོ་མཚན་དུ་མས་མངོན་
པར་བརྒྱན་པའི་སའི་ཐིག་ལེའི་ལུལ་སྤྱོགས་དེ་ཡིན་ལ།

(ཉ་མ་བ་༦།༡༧ འ་༦) རུས་ཆེན་གང་དུ་གཏོགས་ཞིབ་པར་ཅད་མ་ཚོད་ཀྱང་།
གང་ལྟར་གཉེན་ཚོས་འཁོར་གྱི་རིགས་བརྒྱད་ནི། དང་པོར་སྦྱིང་གོ་སར་གྱི་རིགས་
བརྒྱད་ཁྲུངས་མ་ཞིག་ཡིན་འདུག་ཀྱང་། བར་དུ་མི་བརྒྱད་རེ་སྡེ་སྡེ་སོང་སྡེ་
མཐའ་དཔོན་མོ་ཚོས་སྦྱིད་དཔལ་འདོམ་ལ་སྤྱག་ཅིང་། དེ་ལ་ཡང་རེ་ཞིག་སྤུ་མ་བྱུང་
བས་བདེ་གཤེགས་ཁམས་པ་དོར་རྒྱལ་དང་། སྤུ་མ་ཐོབ་ཉག་སེ་གཉིས་ལ་སྤྱགས་
བརྟག་ཞུས་པར། རོ་བོ་མཁྱོགས་ཆེན་ལ་སྤྱག་དང་སྦྱོར་བ་བྱས་ཏེ་གསོལ་བ་བྲག་ཏུ་
བཏབ་ན་སུ་འབྱུང་བས། སྤུའི་མིང་ལ་རོ་སྲས་ཀུན་དགའ་རྣམ་རྒྱལ་ཐོགས་ཞེས་
གསུངས་པར། དཔོན་མོ་ཚོས་སྦྱིད་དཔལ་འདོམ་ནས་བཀའ་བཞིན་བསྐྱབས་པས་
རིང་པོར་མ་ལོན་པར་རྟགས་མཚན་ཁྲུང་འཕགས་དང་ལྷན་པའི་སུ་ཞིག་བཅས་ཏེ་
མིང་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་བཏགས་སོ། །

དེ་ལ་རིགས་སྲས་ལྟ་བུར་བའི་དེའི་རིགས་བརྒྱད་བར་མ་ཆད་པར་ད་ལྟའི་ཡབ་
རྗེ་བསྟན་འཛིན་ཚོས་སྦྱོང་གི་བར་རིགས་རུས་ཚོ་འབྲང་སྤྱན་སྤུམ་ཚོགས་པར་རྒྱན་

མར་འོངས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། སྲར་གྱི་རིགས་བརྒྱད་ནི་དཔོན་མོ་ཚོས་སྦྱིད་དབལ་
འཛོམ་ལ་ཐུག་ཐེང་བས། དེ་ལྟར་ན་མས་ཤུའི་ཐུན་མོང་བའི་རྒྱ་ལས། ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་རིགས་བརྒྱད་སྐལ་མི་རྣམས་པས་གེ་སར་གྱི་རིགས་བརྒྱད་ནི་དེ་ནས་ཚད་
བ་འབྲ་ཞིང་། ད་ལྟའི་སྐྱེ་རྣམས་ནི་དེ་རྣམས་སོན་འདེབས་པ་གཞན་མེད་ན། ལྷས་ཤིན་
གྱིས་བརྒྱབས་པའོ། དེས་ས་སོན་བཞག་པ་ལས་བྱུང་བས་དེའི་རིགས་སུ་གསལ་
ལོ། །

ཡལ་རྗེ་དེ་ནི་གཅིག་ཏུ་དཀོན་མཚོག་གསུམ་ལ་སྐྱ་མར་འཛིན་ཅིང་། བསོད་
ནམས་གྱི་ལས་ལ་བརྩོན་པ། གཏོང་བ་ཤུན་སུམ་ཚོགས་ཤིང་། མེམས་ཅན་ལ་སྦྱིང་
བརྩེ་བ་ཞིག་ཡིན་པར་སྤང་ངོ། །

རྒྱལ་ཡུམ་དོན་གྲུབ་སྐྱོལ་མ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ནི། རྒྱུད་རྣམས་རང་
བཞིན་བཟང་ཞིང་། དཀོན་མཚོག་མཚོད་པ་ལ་རྒྱུན་ཏུ་བརྩོན་པ། གཡོ་སྐྱེ་ལ་སོགས་
པའི་བྱུང་མེད་ཀྱི་སྐྱོན་ལྡ་སྤངས་ཤིང་། ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་པ། ཐུག་དང་སྐྱོར་
བ་ལ་བརྩོན་ཞིང་། རྣམས་ཅམ་འཛིན་པའི་གྲུ་གཟུགས་ཅན་ལའང་དགོ་འདུན་གྱི་འདུ་
ཤེས་མ་འབྲུལ་པ། འབགས་མ་དོན་གྲུབ་སྐྱོལ་མའི་རྣམས་སུ་འདུ་གྲགས་པ། ཐོག་མར་
སྡེ་དགོན་ནས་ལྡན་ཚོས་འཁོར་དུ་མཛུགས་མར་ཐེབས་སྐྱབས་ལུལ་ཐེང་བའི་ལ་ཐོག་ཏུ་
ཁ་བཏགས་ཀྱི་ངོས་ལ་སྐྱོན་ཚིག་བཟང་པོ་ཡི་གོ་དབྱུ་ཅན་གྱི་མངགས་བཏགས་ཡོད་
པ་རྙེད་ཅིང་། དེ་རྗེས་ལྡན་གྱི་དཀར་པོ་ལ་ཐོག་ཏུ་ཐེབས་དུས་གཉེན་གྱི་ཁང་ཐོག་
ནས་ནམ་མཁའ་མདངས་གསལ་གྱི་ངང་ནས་སྦྱིན་དཀར་རྒྱུད་འཇམ་འོད་ཀྱི་རྣམ་
པ་ལྟ་བུ་ཞིག་རྩ་ཡུན་ཅམ་གྱི་རིང་ཤར་བ་གཟིགས་ཤིང་། སྤྱིས་སུ་ཡང་ལྡན་གྱི་སྐོང་

ཐང་སྐྱོལ་མ་མངལ་བར་མེབས་དུས། སྐྱོལ་སྐྱའི་བཞུགས་ཁྲིའི་སྤྲོད་ནས་ཁ་ཁ་བཏགས་
དཀར་པོ་བྱི་མ་མེད་པ་ཞིག་རྒྱུད་གིས་བསྐྱོད་པའི་རྣམ་པས་མགུལ་དུ་གཡོགས་པ་
ལྟ་བུ་བྱུང་བ་ལོགས་ཏུགས་མཚན་གང་གི་ཐད་ནས་རང་བཞིན་གྱི་བྱུང་མེད་ཅིག་
མིན་པར་འདུག དེ་ལྟ་བུའི་ཚོ་རིགས་བཅུན་པའི་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྲས་སུ་བསྐྱུན་པར་
མངོན་པ་ན།

(༡༥ ཉ་༡༧༦ བ་༡༠) ཁྲིའུ་ཡུམ་གྱི་སྐྱམས་སུ་ཞུགས་པ་ནས་བཟུང་ཀྱང་གང་གྱི་
ཡི་གེ་སྒྲིམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་རྒྱུ་ལ་འོད་ཟེར་མཐའ་ཡས་འཚོར་བ་འཇའ་ཚོན་
སྐྱ་ལྷས་བསྐོར་བ་ཞིག་ཡུམ་གྱི་སྐྱེ་བོ་ནས་ཞུགས་ཏེ་སྤྲོད་གང་ཐེམ་པ་མིས་ཤིང་། དེ་
རྗེས་ལྷ་བ་ལྟ་བུ་གི་མཚན་གཡོ་འགུལ་རུས་ཅམ་གྱི་དུས་གཉིད་སད་པའི་ངང་
གི་སྤང་བ་བདེ་བ་ཞིག་ལ་འོད་དཀར་པོས་ཁྲིམ་ཐམས་ཅད་གང་བ་དང་ལོ་བྱུང་
གང་ད་ལྗེབས་སུ་གཟུང་བ་རྣམས་ཀྱང་ཉིན་མོ་ལྟར་མཐོང་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྲས་
མགོར་སྐྱུན་རས་གཟེགས་སུ་གསྐྱོང་སྐྱུན་སྐྱོང་མངའ་བའི་སྐྱ་ཤིན་ཏུ་བྲངས་ཤིང་
གསལ་བ་བཞེངས་སྐབས་སུ་བཞུགས་པའི་སྤང་བ་དང་། ཡང་གསེར་གྱི་མེ་ཉོག་
ཅིག་རེས་འགའ་སྲས་མགོར་ཡོད་པ་དང་། རེས་མལ་རུམ་དུ་ཡོད་པའི་སྤང་བ་ཡང་
འབྲམས་སྐྱུ་ལ་བྱུང་ཞིང་། ཁྲིའུ་རྒྱུད་བལྟམས་པ་ལ་མངོན་དུ་སྐྱོགས་པ་ན་ནས་
སྤྲོད་ཡོལ་གྱི་དུས་འབྲུག་གི་སྐྱད་གསང་ལྟ་བུའི་སྐྱ་ཆེར་བསྐྱུགས་པ་དང་། ས་ཆེན་པོ་
འདི་ལ་ན་གསུམ་གཡོས་པ། ལྷ་སྐྱ་ནས་ཉི་དཀྱིལ་འབྲུ་བའི་སྤྲོད་འོད་ཟེར་དཀར་པོ་
དང་བརྒྱུད་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་ནས་ཡུལ་དེའི་ས་གཞི་དང་། རྣམ་མཁའི་དབྱིངས་ཐམས་
ཅད་ཉིན་མོ་ལྟར་གསལ་བར་བྱས་པ་རྣམས་ནི། ཡུམ་དང་། བུ་པོ་པོ་ཀུན་གྱིས་

མངོན་སྲུང་དུ་ཚོས་བ་དང་། མཚོང་བ་ཡང་བྱུང་ངོ་། །

ཚོས་འཁོར་གྱི་གྲུ་རིགས་ངག་དབང་རབ་བརྟན་ཟེར་བ་ཞིག་ལ་གནས་ཚུང་
ཚོས་སྐྱོང་ཡིན་ཟེར་བ་ལན་གཉིས་གསུམ་དུ་ཁོག་བརྒྱམས་གྱིས་ལུང་བསྟན་འགའ་
ཞིག་གནང་ཞིང་། རྗེས་མའི་སྐབས་ཀྱི་ཞིག་མཐུན་ནས་འདི་གཉེན་གྱི་ཚོས་འཁོར་
དཔོན་ཚང་ལ་སྐྱོད་དང་དགོས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད། དོན་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་
ནས་དེ་ཕྱིན་ཆད་ཁོག་ཞུགས་མ་གནང་བ་དང་། དུམ་གྱི་མཚན་སྐྱས་མཚོན་པའི་
དོན་འགྲུབ་པ་ནི་དཔོན་ཚང་ལ་ཡང་སྲིད་པེབས་པ་གསལ་བར་ལུང་བསྟན་འདུག་པ་
དང་། འདི་ནས་ཀྱང་རྗེས་སུ་ཚོས་སྐྱོང་ཆེན་པོ་ནས་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་གསལ་
བར་མཛད་སྐབས་མ་ཡི་དོན་གྲུབ་སྐྱོལ་མའི་ཕང་དུ་ནོར་བུའི་འོད་ཟེར་སྐྱེན་ཞེས་བ་
གཉིས་གྲུང་བསྐྱིགས་ན། དེར་ཁོག་ཞུགས་བྱུང་བ་དེ་ཡང་ཚོས་སྐྱོང་ཆེན་པོ་པེ་ཉར་
འབྲུལ་མེད་ཡིན་པར་སྣང་།

(༡༦ ཉ་༡༡ འ་༢) དེ་སྐབས་ཚོས་སྐྱོང་ནས་མཐུན་པའི་གྱི་དང་། ཟུལ་གྱི་ལ་
ཐོག་ནས་རྗེད་པའི་ཁ་བཏགས་སྟོན་ཚིག་ཅན། སྐྱོལ་མའི་བཞུགས་ཁང་ལས་བབས་
པའི་ཁ་བཏགས་ཁྱད་མཚར་བཅས་བོད་དུ་བསྐྱམས་པ་ལྷ་དཔོན་ལ་སྐྱུན་ཞུ་སྲུལ་
བར་ལ་མཚན་གྱི་གནས་སུ་འཛིན་པར་མཛད་འདུག དམ་བཅད་ལྷུ་མས་སུ་ཞུགས་
པ་ནས་མ་བཅས་ཀྱི་བར་དུ་དུམ་ལ་ངོ་མཚར་ཕྱིའི་ལྷས་བཟང་དང་། ཉར་ཉམས་སྣང་
གི་བདེ་བའི་རང་བཞིན་ལས། བྱེད་ལུགས་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་
བས་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་གྱི་ཉོག་བ་གང་ཡང་མ་འབྲུངས་པར་སྣང་ངོ་། །དེ་ལྷ་བུའི་ངོ་
མཚར་གྱི་ལྷས་དང་། བཏེན་ལོས་དང་། ལུན་སྲུང་ཚོགས་པའི་དཔལ་གྱིས་དུས་འདུང་

བཞིན་པའི་ངང་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཁྲོ་པོ་ཞེས་པ་ཤིང་མོ་སྤང་(ཕྱི་ལོ་
1104)གི་ལོའི་རྟོར་རྒྱ་བཅུ་གཉིས་པའི་གྲུལ་ཚེས་གཅིག་གི་གཟའ་སྐར་འཕོད་སྐྱོར་
ཤིན་ཏུ་ལེགས་པའི་ཉིན། མངལ་བཟང་སྤྱིན་དཀར་གྱི་དབུས་ནས་ཁྲོད་སྐྱའི་ཉིན་
བྱེད་གསལ་བར་བྱོན་པའི་ཚེ་ཡུམ་ལ་བསྟུན་ལུག་སོགས་གྱི་ཉེར་འཚེ་གང་ཡང་
མེད་པར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ངོ་ཚ་ཁྲེལ་ཡོད་གྱི་གོས་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་
གྱི་གོས་སྤུམ་དཀར་པོ་ཁ་བཏགས་འདྲ་བས་གཡོགས་ཤིང་། སྐྱ་སྟོད་ལྷེ་བས་དགེས་
ནས་ཡང་དག་པར་བལྟམས་པར་གྱུར་ཏོ། །བལྟམས་མ་ཐག་ཏུ་མར་གྱུར་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱུན་རས་བརྒྱའི་འདབ་མ་ལྟར་ཡངས་བས་གཟིགས་ཏེ་སྤྱིང་བཅེ་
བས་ཉེ་བར་དགོངས་ནས་ཨ་མ་ཞེས་ཉེ་བའི་ཚིག་གིས་འབོད་ཅིང་། ལྷ་རང་གི་སྤྱིང་
པོ་ཡིག་རྒྱག་འདྲེན་པ་ལ་བསྐྱལ་བའི་ཕྱིར། མ་ཁི་ཡང་གཉིས་གསུམ་ཅམ་གསལ་
བར་གསུངས། དེའི་ཚེ་དཀར་ཕྱོགས་གྱི་ལྷ་རྣམས་ནི་བཟ་ཤིས་པའི་སྐྱ་དབྱངས་
ལེན་ཅིང་། རོལ་མའི་སྐྱ་སྐྱོག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་དུང་ལྟར་དཀར་བའི་མེ་ཏོག་སིལ་
མའི་ཚང་དབབ་ཅིང་། སྐྱ་ཁྲུས་གསོལ་བ་དང་། རིལ་ཕྱི། སྐྱ་མཉེ་འབུལ་བ་སོགས་སྤི་
ཞུའི་ལས་གྱིས་བྲེལ་བར་གྱུར་ཏོ། །

(16 བ་༡།15 འ་9) ཞེས་བདག་ཅག་ཁམས་གསུམ་གྱི་མ་འདྲིས་པའི་མངོའ་
བཤེས་ཚེན་པོ་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་འདྲེན་པར་ཆས་པའི་ཁུར་གཅིག་ཏུ་བསྐྱམས་པ་
མཚོག་གི་སྐྱལ་པའི་སྐྱ་ལྷོ་བཟང་བསྟན་པའི་འབྱུང་གནས་ངག་དབང་ལྷོ་རྟོགས་ཀྱི་
མཚོ་དབལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྲ་ནས་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་མདོར་མཚོན་པ་སྐྱ་གསུང་
ལུགས་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་གྱི་རྒྱན་གྱིས་ཉེ་བར་མངེས་པ་དང་པའི་ཡིད་འཕྲོག་

ཅེས་བྲུ་བ་ལས། ཐུང་གཞི་དང་སྐྱེ་བལྟམས་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་བ་སྟེ་དང་བོདོ། །།

༡། གྲིས་དུས་ནས་ཐ་མལ་བ་ལས་ཁྱད་དུ་འབགས་ཤིང་གསུང་གི་སྒོ་བྱེ་ཅམ་
ནས་ཡུལ་དབང་གོང་མ་རྣམས་ཡིན་ཚུལ་གྱི་གསུང་མང་དུ་བྱོན་བས་ཡུལ་
དབུས་ནས་ཡུང་མ་བྱའི་རྣ་བར་དབྱར་ར་ལྗེར་བ་བཞིན་དགའ་བའི་གར་གྱིས་
སྒོས་ཏེ་གདན་ལུ་འབྱོར་བར་ངོ་མཚར་བའི་གསུང་ཐོགས་མེད་དུ་སྐྱེ། བོད་
ཡུལ་དབུས་སུ་གདན་ལུས་གྱིས་ཞོགས་གྲུར་སྒོན་དུ་གཞུང་ནས་བཀྲུ་བཅོས་
ཚད་མེད་དང་ཚུལ་གྲུང་ཐང་དུ་བྱུགས་མེབས་བར་སྐྱེ་གོང་མའི་མཚན་པ་ཁ་
སང་གི་བྲུ་བ་བཞིན་གསུངས་བས་ཀུན་ལ་མཚར་བ་དང་དོགས་སེལ།

དེ་ལྟར་གཞོན་ལུ་འདི་སྐྱེ་བལྟམས་ནས་ཞག་གསུམ་མ་ལོན་བར་དུ་ཡུམ་གྱི་ལུ་
ཞོ་བཞེས་བ་ལ་མི་དགེས་བ་ཞིག་སྟེ། དེ་ལྟར་ན། དག་པའི་ཞིང་མཚོག་ཏུ་རྒྱལ་དང་
རྒྱལ་སྲས་རྣམས་དང་སྟན་ཅིག་ཚོས་གྱི་བཟོ་བ་མཚན་བར་གཤེགས་མ་ཐག་བས་
ཉིང་འཛིན་གྱི་ཟས་དང་། ལྷའི་བདུད་ཅིས་ཚོམས་བར་མཚན་པའི་བྱིར་མི་གཙང་
བའི་རྗེས་སོ་དུག་ཚང་བའི་ལུས་ལས་བྱུང་བའི་ཁམ་ཟས་མི་གཙང་བ་ལ་དགོངས་
བར་མངོན་ལོ། །

འོན་ཀྱང་འདོད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་སྐྱེ་བ་བཞེས་བས་དེ་དང་དེའི་ལོངས་སྤོང་ལ་
གཟིགས། དང་བོར་སྐྱང་དང་ལུན་མར་འདྲེས་བ་གསོལ་ཞིང་། གྲིས་ལུ་མ་སྲགས་
ཚུས་བཀྲུ་བ་སོགས་བྲས་བས་རིམ་གྱིས་ལུ་ཞོ་ཡང་བཞེས་ཏེ་མ་སྐྱན་པའི་ཡོ་བྱད་དུ་
མས་གཅེས་བར་བསྐྱངས་བས་མཚོ་ནང་ན་གནས་པའི་བརྗོད་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བསྐྱེད་ཆེ་

བར་གྱུར་ཏོ། །དེའི་ཚེ་སྐོང་ཐང་སྐོལ་མ་དང་སྐོལ་སྐྱ་གསུང་ཕྱོན་མ་གཉིས་གཉེན་
སྐོགས་སུ་ཞབ་བསྐྱར་ཞེས་གྲགས། རྩ་བ་དུག་ཅེས་ནས་ཕྱག་ནས་བརྒྱུང་ཆེ་ཞབས་
ཀྱིས་ས་འོན་པ་དང་། རྩ་བ་བརྒྱད་ནས་གསུང་སྐྱ་ཤེས་པའང་ལྷུང་སྣང་ངོ། །ཡལ་རྩེ་
བསྟན་འཛིན་ཚོས་སྐོང་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་ལྷ་བས་མགོན་དམ་པའི་སྐྱ་བསོད་མ་ཐེག་
པའི་དབང་གིས་ལྷམས་སུ་ཞུགས་ཅམ་ཉིད་ནས་ཚོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། ལྷའི་
ལྷ་ལོ་འདི་ལྷ་བས་མགོན་དམ་པའི་སྐྱ་ཚེའི་ལྷེང་བར་རྣམ་དཀར་ལེགས་བྱས་ཀྱིས་
འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་གསུང་ཕྱོན་ཅེས་ནས་ཡལ་གྱི་འདུ་ཤེས་མ་འཇུག་བར་ཨ་པ་
ཞེས་གསུང་བ་དང་། རྩེས་སུ་ཡང་ཡལ་རྩེ་སྐྱ་ཞབས་ཞེས་ཉེ་བའི་ཚིག་ལོན་གསུང་
བར་མཛད་པས་འདིར་ཡང་བཀའ་དང་བསྟན་ཉེ་ཡལ་གྱི་མཚན་གྱིས་བརྗོད་པར་
བྱེད་དོ། །

དེ་ནས་ལྷ་བས་མགོན་ནམས་ཀྱི་མཚོས་དགོན་དེའི་དང་བ་དང་མཚོད་པའི་
ཉེན་ཏུ་སྐྱལ་བའི་རྩེ་དགོ་འདུན་གྲུབ་པའི་སྐྱ་བརྟན་ཞིག་ཡོད་པ་ལྷུས་ཉེན་ལ་སྐྱུན་
བངས་པས་སྐོན་གྱི་བག་ཆགས་སད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་སྐྱ་དེ་གཟེགས་མ་ཐག་ཕྱག་
མཚུབ་གཏད་དེ། འདི་ངའི་སྐྱ་རེད་ཅེས་འོར་བུ་རང་འོད་གྱིས་གསལ་བའི་གསུང་
ཕྱོན། ཡང་སྐྱལ་ཤེས་ཤིག་མ་གྱིའི་ཤར་སྐོགས་ན་ངའི་གནས་ཡོད་ཅེས་གསུང་བར།
བཀའ་བཞེན་ཡལ་རྩེ་དང་བཅས་པས་ཤར་གྱི་རྒྱ་འགྲམ་ཏུ་སྐྱུན་བངས་པར། འབྲེ་
རྒྱའི་འགྲམ་པ་ཐོང་ཆེ་བ་ཞིག་གི་རྩར་ཕེབས་ཏུས་འོ་འདི་ཡིན་གསུངས། གནས་དེར་
རྩར་ཐང་བཞུགས་སུ་གསོལ་བར། རྣམ་མཁར་འཇའ་འོད་དཀྱིགས་ཤིང་། གདུགས་
གྱི་རྣམ་པ་འདྲ་བའི་རྒྱུན་དུ་ཐོག་ཏུ་ལྷིང་བའི་གྱིབ་བསེལ་དང་བཅས། བྲག་དེའི་

འོགས་སུ་ཕྱག་མཚུབ་གཏད་དེ་འདི་ནི་མ་ཞི་ཡིན་ལོ། །འདི་ནི་མ་གྱི་འདི་ནི་བརྗོད་སྒྲ་
 ཞི། འདི་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ཐེང་བ་ཡིན་ཞེས་བཤེས་པ་དམར་པོའི་ལོགས་ལ་རྩོད་ཀར་གྱི་
 ཡིག་གཟུགས་གསལ་བར་སྤང་བ། སྤང་བས་མི་རིགས་སུ་སྤང་གེས་བྱེད་མེད་པ་
 དང་། གཏམ་རྒྱུན་ཚམ་ཡང་མེད་པར་གཞོན་ཏུ་འདིས་སྲོལ་སྤྲེལ་བྱེད། རྗེས་སུ་རབ་
 བརྟན་རྒྱ་མཚོ་རོ་གཡོག་ནས་ཀྱང་གསལ་བར་མཐོང་ཞེས་གྲགས། ཡང་སྐབས་
 སྤིག་པོ་ཉ་ལ་ནས་རོལ་མོ་བརྒྱུངས་ལྷོང་། རོ་པོ་ལོ་གེ་ལྷ་རའང་བཞུགས་འདུག་
 ཅེས་མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་མངའ་བའི་གསུང་ཐོལ་ལྷོང་དུ་སྤོལ། ང་རབ་དབང་
 རྣོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ཡིན། གྲུ་པ་སྤེ་སྤིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་དང་། འཇམ་དབྱངས་
 གྲགས་པ། དོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་ཐེང་བ་ཡོད། ངའི་དགོན་པ་རི་བོ་བདེ་ཆེན་ཡིན། སྤང་
 དཀར་ཅེར་སྤྱབ་ཕྱག་ཡོད། དེད་གྱི་པའི་ལོར་བུ་རི་བོ་བདེ་ཆེན་གྱི་རྣོས་བསྐྱངས་གྱི་
 ཉོག་ལ་ཡོད་ཅེས་སྲོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱང་གསལ་བར་
 ལྷོང་། སྤྱིས་པོད་ལ་ཐེབས་དུས་སྤང་བྱེད་གྱིས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྱུལ་མོད། དེ་མེ་
 བདེན་ལྷུས་པར། དེ་ཁ་རང་ཡིན་ཞེས་ཞུས་གྱིས་བཞེས། ཡང་སྐབས་སྤིག་ནས་
 མཁའ་ནས་དམིགས་བཅེ་མའི་སྤྱི་ཡང་གྲགས་པ་ཡང་དམིགས་བཅེ་མ་འདོན་གསུངས།
 དེ་ནས་བརྒྱུད་ཉལ་བར་དམིགས་བཅེ་མའི་ཞལ་འདོན་གཅོ་པོར་མཛད་ཅིང་། ར་
 མཚོད་ལའང་དམིགས་བཅེ་མ་བསྐྱུལ་བར་གནང་། གཞན་ཡང་། ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་དང་།
 ཚོས་སྤྱོད་སོགས་གྱི་གཟིགས་སྤང་མང་བར་སྤང་མོད་གྱི་མ་གྱིས་སོ། །

དེ་ལྷ་བུའི་རོ་མཚར་གྱི་མཛད་པ་དང་། ལྷས་བཟང་པོ་ལྷོང་བ་རྣམས་དཀར་
 ལྷོགས་ལ་དགའ་བའི་ལྷ་སྤྱིས་རྒྱུད་བསྐྱུལ་ཉེ་མི་རྣམས་གྱིས་རིམ་གྱིས་བསྐྱུགས་པ་

དང་། གངས་ལྗོངས་ཀྱི་སྐལ་ལྷན་གྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་སློམ་པ་ཚུ་འདོད་ལྟར། འདོད་
གདུང་ཆེན་པོས་མཚོག་གི་སྐལ་སྐྱེལ་ཞིག་ལ་མངའ་སྐྱེས་དུ་ཡོད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་
ལས། ལྷོགས་འདིར་གཏམ་སྟན་གྱི་སྐྱབས་སྐྱེད་ལྟེང་ལྷུང་པ་ལ། བསེལ་ལྷན་སྐྱ་
ལའི་སྐྱེན་ལྗོངས་འདིར་ཚོས་དང་སྲིད་གྱི་འཕྲིན་ལས་གཉེན་དུ་བསྐྱེད་བ་ལ་ལས་སློན་
བཅོན་པོའི་མཐུ་གྲུབ་ཅིང་། མང་དུ་སོས་པའི་ལུང་གི་ཡོན་ཏན་དང་། ཚུལ་བཞིན་
སྐྱབ་པའི་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཀྱི་མཚོ་ལྷ་སུར་མངའ་འབྱོར་བ། བདག་ཅག་གི་
དཔལ་ལྷན་སྐྱ་མ་དམ་པ་རྒྱལ་ཚབ་ལོ་མིན་ཏན་ཆེན་པོས་གཙོ་མཛད། བཀའི་སློན་
ཆེན་བཞི་སོགས་ཆེ་དགུ་ཐམས་ཅད་བཀའ་བགྲོས་ཏེ། རྗེ་གོང་མའི་སྐྱེན་ལས་དུ་
བརྟན་བའི་གཟིམ་འགག་རབ་བརྟན་ཀྱི་མཚོར་བཀའ་བཅས་སྟེ་ལྷོགས་བཀོད་གྱིས་
གདན་འདྲེན་དུ་རྫོང་བདའ་མཛད། ཁོང་རོ་གཡོག་རྣམས་ཀྱང་བོད་སོགས་རྟེན་པས་
ལྷུང་བ་ལྷུང་བར་གཤེགས་ཏེ། རྐྱབས་མགོན་དམ་པའི་ལྷོགས་རྗེས་ལས་བཀོད་
བདེ་བར་གྱུར་ནས་མི་རིང་བར་གཉེན་གྱི་བྱིས་དུ་འབྱོར་པའི་སྟོན་མའི་སྐབས། ལྷན་
མཁའི་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་དྲངས་པའི་དང་ལས་ཆར་གྱི་རྒྱུན་འོད་ཆེས་མེ་བ་རྩ་ལྷན་
ཅོམ་གྱི་རིང་བབས་པས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འཇུག་བའི་སྐོ་ཡང་གྲེ། དེ་མ་ཐག་
གསེར་ཞལ་མངའ་བྱིན་རྒྱལ་ཞུས་ཏེ། ང་རོ་ཞེ་མཁའི་ལགས་ཞུས་པར་ནན་གྱིས་
གཟིགས་ཏེ་རབ་བརྟན་ཀྱི་མཚོ་ཡིན་མོད་གསུངས། རྗེ་སུ་ཡིན་ཞུས་པར། ལྷ་བ་
ཆེན་པོ་ཡིན་ཚུལ་གོང་ལྟར་གསུངས། འོ་ན་འཇུངས་ལུལ་གང་ནས་ཡིན་ཞུས་པར།
འབྱོར་རྒྱས་པ་ཡིན་གསུང་བ་སོགས་སྟོགས་མེད་དུ་བཀའ་ལན་སྐྱེལ་བས་ཁོང་
རྣམས་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་ཤིང་། དེས་ཤེས་བརྟན་པོ་འབྱོངས་པས་ཡར་ལེགས་དགོས་

པའི་སྒྲོན་མཚན།

དེ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ཚོག་མའི་རབ་བྱུང་ཞེས་བ་མེ་མོ་ཡོས་པའི་ཐ་
སྐར་རྒྱ་པའི་ཡར་ངོའི་ཆེས་གསུམ་ལ་ལྟན་ཆོས་འཁོར་ནས་གདན་ཞུའི་སྐར་འཛིན་
བསྐྱེད་སྤྱོད། འདི་སྐབས་སུ་འདྲེན་བྱེད་ཉི་མས་རང་གི་བྱིས་དུ་བྲེས་པའི་འཇམ་ཚེན་སྣ་
ལྟེན་གྱི་མ་ཡང་མགོན་པོ་འདིའི་དབྱིངས་སུ་བསྐྱེད་བས་མཚར་ལ་བརྟེན་
ཆགས་ཤིང་། གུན་ལ་མཚན་པ་བྱུང་སྐྱེད་ངོ་། །ཐེབས་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་སེབ་ལ་
ཞེས་པའི་ལ་ནང་དུ་ཐེབས་དུས། ང་བན་གྲོན་བསྐྱེད་བཟང་རྒྱ་མཚོ་འདྲེན་
གསུངས། དེ་དགོང་ཆེབས་བཞེས་དུས་འོ་མ་བརྒྱལ་ལམ་ཞུས་པར། ཨ་བུ་འོ་
བརྒྱལ་བས་འགྲིག་པ་མེད། ད་དུང་འགྲོ་དགོས་གསུངས། གང་དུ་ཐེབས་ཞུས་པར།
པོ་ཉ་ལར་འགྲོ་དགོས་ཡོད་གསུངས་ཤིང་ཐེབས་པ་ལ་སྒྲོན་སྐྱེད་མེད་པར་རིངས་
སྐབས་ཁོ་ན་མཇུག། ཐེབས་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་ནས་པལ་ཆེར་གཏན་གཤིས་ཀྱང་
ལེགས་ཤིང་། འཇམ་ཚེན་གྱིས་རྣམ་པར་བཀྲ་བ་ཡང་མང་དུ་བྱུང་སྐྱེད་ངོ་། །དེ་ནས་
གྲུ་ཚོང་གྲུ་བ་མོ་དར་དང་། ཞབས་གས་བསྟན་པ་གཉིས་ལ་མཚོ་རག་གསུམ་མཛོད་
ཞེས་པར་ཐེབས་དུས་གཉན་ཆེན་ཐང་ལྷ་ཐེབས་བྱུང་བྱིད་གཉིས་ཀྱིས་ཨེ་རིག་
གསུངས། ཅི་འདྲ་འདུག་ཞུས་པར། གངས་རི་ལ་གངས་འཛུབ་ལ་འདྲ་བ་ཞིག་འདུག་
གསུངས། ཡང་སྐབས་ཤིག་རབ་བཅུན་རྒྱ་མཚོ་ལ་ངའི་སྤང་ཆེན་བསྐྱེད་ཨེ་ཡོད་
གསུངས། བྱིད་ལ་སྤང་ཆེན་རི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ཞུས་པར། ང་ལ་སྤང་ཆེན་ཐག་ཆེན་
ཞིག་ཡོད། བྱིད་ཀྱིས་ང་འཛོད་ལ་ཡོད་སྐབས་འབྲིད་མི་ཡོད་བ་གང་ཡིན་གསུངས།
སྤང་ཆེན་ལུས་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་། ལམ་ཡང་བསྟོད་དཀའ་བས་འབྲིད་མ་ཐུབ་ལགས་

ཞུས་པར། ལོ་འདུག་ལོ་འདུག་གསུངས། དེ་སྐབས་རྒྱལ་ཚབ་མེན་པོ་ཆེ་ནས་བཀའ་
རྒྱ་གནང་བའི་དགོངས་དོན་དུ། ཡང་སྲིད་དོགས་གནས་བྱུང་བ་དེར་ལམ་བར་གྱི་བ་
བཅོམ་ལ་འཛེམ་བག་གང་ཆེ་དང། དགོ་སྲོང་རྣམ་དག་འགས་རྣམ་འཛོམས་དང། ཁོ་
བོ་སླེ་བ་བཅེགས་པའི་སློན་ནས་སྐྱུ་ལྷུས་གསོལ་བའི་ལས་ལ་བཙོན་ཞིག་ཅེས་ཐེབས་
པ། ཨེམ་ཆེ་སླ་མ་ཕྱགས་ཕྱིར་ཡོད་པ་དེས་བྱབས་ལྷུས་འབྲུལ་ཅིས་ཞུས་པར། ང་ལ་
ཁྱོད་ཀྱིས་བྱབས་ལྷུས་མི་དགོས། ཁྱོད་ལ་བྱབས་ལྷུས་དགོས་ན་ངས་སྟེང་གསུངས་
ནས། བུམ་བ་ཕྱག་ཏུ་བཞེས་ཏེ་ཆང་མའི་མགོ་ཐོག་ཏུ་ལྷུས་གནང་བའི་སྟངས་ཀ་
མཛད། སྐུའ་ཞེས་པའི་ཆེར་ཐེབས་དུས་ཀི་དང། ལྷ་རྒྱལ་བུས་ན་གནས་ཚུང་
ཚོས་སྐྱོང་ཐེབས་ཨེ་ཡོང་གསུངས། ཁོང་རྣམས་ནས་གནས་ཚུང་ཚོས་སྐྱོང་ཐེབས་
ཨེ་ཡོང་ནི་མི་ཤེས། ཀི་དང་ལྷ་རྒྱལ་དེད་རྣམས་ནས་བྱེད་ཞུས་པར། འོན་ངས་བྱེད་
གསུངས་ནས། སྟུན་ཞིང་འཛེབས་པའི་གསུང་གསང་མཐོན་པོས། ཀི་ཀི་ལྷ་རྒྱལ་ལོ་
ཞེས་ལན་ཁ་ཡང་གནང་བས། དེ་མ་ཐག་རྒྱང་ནག་འཚུབ་མའི་འཁོར་ལོ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
བ་ཞིག་ལངས་པས་དེ་ཞིག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྟ་ཁ་བསྐྱུར་དགོས་པ་ཞིག་བྱུང་བ་ནི།
དུས་དེར་ཀི་ཞེས་པའི་གསུང་གིས་བསྐྱུལ་བ་ཅེས་ཀྱིས་ཚོས་སྐྱོང་ཆེན་པོ་རང་
དབང་བྲལ་ཏེ་སྐྱད་ཅིག་གིས་གཤེགས་པའི་རྟགས་སུ་མཛོན་ཏེ། གང་གི་འཕྲིན་ལས་
སྐྱབ་བ་ལ་ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་གཡེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །

ཡང་སྐབས་ཤིག་མདང་ལུབ་ང་གཉིད་ཉལ་མི་ཕྱབ་པ་ཞིག་བྱུང་གསུངས། རྒྱ་
ཅི་ལགས་ཞུས་པར། མགོན་པོ་དང། ལྷ་མོ། གནས་ཚུང་བཅས་ཐེབས་བྱུང་བས་
གསེར་སྐྱེམས་ཤིག་གཏོང་དགོས་གསུངས་ནས་དེ་མ་ཐག་གསེར་སྐྱེམས་འབྲུལ་

བར་མཛད། མགོན་པོ་འདི་དེ་ཅམ་ནས་སྤྲུགས་རྩམ་ལིན་ཏུ་ཆེ་བས་ཆབ་མདོ་ཐེན་
 བ་དང་དགའ་ལྷན་ལྟ་བུ་བརྒྱ་མ་དང་། རྣམ་འདྲེན་བསྟན་པ་མའི་གསེར་སྐྱེམས་དང་།
 འབྲུངས་སྣའི་མདོན་རྟོགས་སྤྲུག་འདྲེན་འཕྲིན་བཙུགས་སོགས་ཐོགས་མེད་ཏུ་
 གསུངས། དཔོན་གཡོག་རྣམས་ནས་གསུང་བཤོས་མང་བའི་སྐབས་ལིག་བཀའ་
 ལས་ཁམས་པ་འདི་ཚོའི་སྐད་ཆ་ཡག་པོ་གོ་གི་མི་འདུག་གསུངས། ཁྱེད་ཁམས་པ་
 མ་ཡིན་ནམ་ཞུས་པར། ང་པོད་པ་ཡིན་གསུང་བ་སོགས་ལོ་མཚར་བའི་གསུང་ཡང་
 མང་ཏུ་བྱོན། སྐོལ་མ་ཕྱེད་ལྷག་ཅམ་བྱང་བར་གསུང་བ་དང་། འཕགས་མ་སྐོལ་མ་ལ་
 ལྷག་འཆོལ་ལོ་ཞེས་བའང་མང་བར་གསུངས། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཕེབས་པའི་ལྷག་
 ཅེའི་མདུན་ཐང་ཏུ་འབྱོན་སྐབས་འབྲོག་རི་ཆེན་པོའི་མཚོངས་ལ་སྤྱིན་དཀར་རྩྭ་པོ་
 ལང་ལོང་ཏུ་དགྲིགས་པར་བརྒྱའི་འདབ་ལྷར་ཡངས་པའི་སྤྲུག་རས་གྱིས་ཡུན་རིང་
 པོར་གཟིགས་ཏེ། རྗེ་ལྷ་མ་ཕེབས་འདུག་ཅེས་གསུངས་ནས་སྤྲུག་འཇུག་ཞིང་། ལྷག་
 ཐམ་ལོ་སྤྲུང་ནས་འདུད་པའི་རྣམ་པ་མཛད། སྤྱིན་རྩྭ་ལྷ་བའི་མར་འོའི་ཆེས་བཅུའི་
 ཉིན་དམ་བས་གྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་གནས་མཚོག་ཞོགས་གྲུང་སྐོན་གྱི་ཡང་
 དགོན་ཏུ་སྤྲུགས་ཕེབས། གཞུང་ས་ནས་རྒྱ་ཇའི་ཕྱད་གྱི་ཁྱ་བར་འོ་མ་དང་། ལུག་མར་
 འཇམ་པོས་སྤྲུག་ཏེ་བསྐྱབས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལས་རྒྱ་སྐྱེགས་ལུག་མའི་ཁྱ་བར་
 སྐྱེངས་པ་སྟེར་བའི་བརྒྱུད་བའི་ཕྱད་གྱིས་མཚོད་བར་མཛད་པར། སྤྲུང་འདྲིས་གྱི་
 ལོངས་སྐྱོད་བཟང་པོ་མདོན་ཏུ་གྲུང་པ་ལ་བདག་གིར་མཛད་ནས་མཉེས་ཚོར་ཆེན་
 པོས་བཅུད་གྱི་དང་མ་ལྷ་མ་དགོན་མཚོག་ལ་འབྲུལ་བར་འོས་པ་ཉིད་ཏུ་གཟིགས་
 བས། དམིགས་བཅེ་མའི་རྗེ་མཚོད་གྲུང་མཛད། གངས་ཅན་པ་རྣམས་ལ་སྐོས་གྱི་

བཀའ་ཤིན་ཆེ་བར་གཟེགས། བར་བར་དུ་སྐྱེ་འབྲེང་གོང་མ་རྣམས་ལ་མཚོད་པའི་
ཚུལ་དུ་སྐྱོམ་རིགས་མའི་ང་མཚོད་གནང། འབས་གས་གཉིས་ནས་གཟེམ་རྒྱུང་འདི་
སྐྱེད་པོ་ཨེ་འདུག་ཞུས་པར། འདི་ཡང་སྐྱེད་དེ། དེ་ལས་པོ་ཉ་ལ་སྐྱེད་ཅེས་རང་གི་
གནས་ལུས་ལོངས་སྐྱོད་མཛད་པ་རྣམས་ལ་སྲེད་ཞེན་མེད་པར་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་
རྣམ་ཐོལ་དུ་ལོངས་སྐྱོད་པ་ལ་རིངས་པའི་ཚུལ་མཛད། སྐྱེ་བཅར་མཁན་པོ་དཔལ་
ལྷན་བཀའ་འིས་གསེར་འཁལ་མཛོན་དུ་གྱུར་པའི་མཛེས་ལྷུང་བཅར། ལུག་འཚལ་སྟོན་
དུ་འགྲོ་བས་བྱིན་རྒྱལས་ཞུས། སྐྱེན་རས་ཀྱིས་ལུན་རིང་དུ་བཅས་ཉེ་མཁན་པོ་བདེ་
པོ་ཨེ་བྱུང་ཞེས་བཀའ་བཟང་པོ་སྦྱལ་བས་སྐྱེའི་དབྱིབས་དང་མཛད་པ་ལ་རྗེས་སུ་
རང་པའི་དད་པ་ཐོབ། ཕྱིར་སྟོག་དེ་ནས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བྲེང་གོང་མ་པལ་གྱི་སྐྱེའི་རིམ་གྱོ་
བ་རྣམ་རྒྱལ་གྲ་ཚང་པན་བདེ་ལེགས་བཤའ་སྲིང་པའི་སྡེ་བ་སྲུག་མཛོད་བཅས་ནས་
བསྟེན་བཀའ་འབས་ཉོག་རྒྱས་པར་ཞུས། མཚུལ་རྟེན་གསུམ་བཅས་སུལ་བར།
མཉེས་གཤེན་པའི་བཀའ་ཡང་མང་དུ་སྦྱལ། མཚུལ་རྟེན་གསུམ་གྱི་ཐོག་མ་གོང་དུ་
སྲིང་མི་འདུག་པས་འདི་ཨེ་ཡིན་སྟུམ་སྟེ། དེས་ན་རྟེན་གསུམ་མཚུལ་འབྲུལ་བའི་རྟེན་
འབྲེལ་གྱི་སྐོ་མོ་འདིས་དབྱེའོ། །

སྐྱེའི་འབྲིས་སུ་བྱི་རྒྱུང་དུ་ཞིག་ཡོད་པར་མགོ་ལ་སྲུག་བྱིལ་མཛད་དེ་འདི་
འགྲོམ་སྟོན་པའི་བྱི་ཡིན་གསུངས། རྒྱ་མཚོན་ཅི་ལགས་ཞུས་པར། འདི་བྱི་ཡིན་པས་
འགྲོམ་སྟོན་པའི་བྱི་པོས་ཡིན་ཞེས་གསུང་བ་སོགས་ལ་གཞིགས་ན། སྟོན་ཡང་རྒྱལ་
བ་འགྲོམ་གྱིས་དུ་སྲིང་དུ་བྱི་མང་པོ་དེ་ཞིག་ཟན་གྱི་སྐྱེན་བས་འཚོ་བར་མཛད་དེ།
ཉིན་དེ་བཞིན་སྐོར་བ་བསྐོར་དུ་བཅུག་སྟེ་དེ་ཅེས་གྱིས་ཐར་བ་དང་། ཐམས་ཅད་

མཁེན་པའི་ས་ལོན་བསྐྱེད་ཏུ་གཞུགས། མ་འོངས་པ་ན་དེ་དག་གྲང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེད་དོས་ཀྱི་
གདུལ་བྱར་གྲུར་ནས་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེན་པས་ལམ་དངོས་ལ་བཀྱི་བ་སོགས་གདུལ་བྱ་
འདུལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་ན་སྐྱེས་བུ་འདུལ་བའི་ཁ་ལོ་བསྐྱེད་བ་ཞེས་བྱའོ། །

དམ་པ་འདིས་གྲང་རང་གི་གོང་མའི་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་ཐར་བཟང་པོ་རྗེས་སུ་བྲན་
ཉེ་སྦྱོང་བར་བཞེད་ནས་སེམས་ཅན་གཞན་ལྟ་ཅི་སྦྱོས། བར་དུ་དུག་གསུམ་གྱི་ཀྱུན་
ལྡང་བྲག་པོས་གཅེས་པས། ཕྱི་དུ་དེའི་གཞན་དབང་གིས་ཡིད་དུ་མི་འོང་ཞིང་། ཉེར་
ཡང་མི་རུང་བའི་གདུག་པའི་ལུས་འཆང་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལའང་རྗེས་སུ་བརྟེ་བས། ངའི་
ཁྱི་ཞེས་ཉེ་ཚིག་གིས་སྦོས་པ་ནི་དམ་པ་སྤྱི་འབྲེལ་བའི་རྣམ་ཐར་མཛད་ཏུ་བྱུང་བ་
ཞིག་གོ། །རང་ཅག་རྣམས་ཀྱི་ལས་བཟང་ངན་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་ཅེས་གྱིས་
ལུས་བརྒྱ་སྦོང་འཕེན་ལུས་པས་དེ་དུས་ཀྱི་ཁྱི་དང་། ད་ལྟའི་ཁྱི་ཚུང་གཉིས་རྒྱུད་
གཅིག་ཏུ་གཏོགས་མ་གཏོགས་ལས་འབྲས་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་སྤྱི་བས་ཆ་མ་འཚལ་
ལོ། །ཡང་སྐབས་འིག་ཐོལ་བྱུང་དུ། གངས་རི་ཆེན་པོ་ཉེ་སེམས་ལ། །འཕགས་པ་གནས་
བཟླ་ཡན་ལག་འཕྲུང་། །ཞེས་མང་དུ་གསུང་སྣང་བར། ཀུ་རེའི་ཚུལ་དུ་ཡན་ལག་
འཕྲུང་ལས་མེད་དམ་ལུས་པར། འཁོར་གཡོག་གཞན་ཡང་ཡོད་ཅེས་གྲགས་
གསུངས། བསྐྱེད་གནས་དེའི་མཚོན་གྲུལ་དུ་སྐྱེན་རས་གཟིགས་སེམས་ཉིད་ངལ་
བསོའི་སྐྱེ་ཞིག་ཡོད་པར་འདི་ངའི་སྐྱེ་རེད་ཅེས་གསུངས་པས་དག་པའི་ལྷ་རྣམས་
འདུལ་བའི་སྐྱེད་ཏུ་དེ་དག་དང་འཚམ་པར་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་གཞོན་ལུའི་སྐྱེ་
འཆང་བའི་སྐྱེལ་གཞི་འཕགས་པ་སྐྱེན་རས་གཟིགས་དང་། མཚོག་གི་སྐྱེལ་བའི་སྐྱེ་
གཉིས་རོ་བོ་ཐ་མི་དད་དུ་བསྐྱེན་མོད་ཀྱི། བདག་ཅག་དང་སྐྱལ་བ་མཉམ་པའི་དེང་

དུས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་དེ་ལྟ་བུའི་གསང་བ་ཐབ་མོ་བསྟན་པའི་སྡོད་དུ་མི་རུང་བའི་
ཕྱིར་གཞོན་ལུང་རྒྱས་ཅུང་ཟད་གསང་བ་གསལ་བས་ནོངས་སོ། །ལྷོ་མོའི་གྲེས་ཐང་
ཞིག་ཡོད་པར་སྐྱེན་གཟིགས་ཉེ་ཆིབས་དེ་ལུང་གྲུ་སྟེང་དུ་མིག་འདུག་ཅེས་དང་།
དུས་བཞི་ལྷོ་མོ་ཡང་འདི་དང་འདྲོ་ཞེས་སྤྲུལ་མཛུབ་ཀྱིས་བཏུང་བ་གཞན་པོ། །

(༡༡ བ་༡། ༡༧ འ་༦) འོད་མཚོད་ཁང་རྟེན་གཙོ་སྐྱོ་མ་ཞང་གི་སྐྱབ་བསྟན་གྱི་ཅན་
དང་། ཉམ་གྱིན་གྱི་སྐྱབ་བཅས་གཟིགས་པ་ན་སོ་སོར་འདི་ང་ཡིན་གསུང་བ་སོགས་
མང་དུ་སྤང་བ་ལ། འགའ་ཞིག་འདི་སྐྱམ་དུ་དོགས་ཉེ། སྐྱབ་གཟིགས་ཚད་གང་ཡིན་ང་
ཡིན་གསུང་བ་ཇི་ལྟར་རིགས་ཉེ། དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་
འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཉེ། བོད་དུ་ང་ཡིན་གསུང་བ་རྣམས་ནི། འགའ་ཞིག་
སྐྱེན་རས་གཟིགས་དངོས་དང་། ལ་ལ་སྐྱམ་མའི་རྣམ་པ་དང་། ཡི་དམ་གྱི་རྣམ་པར་
བསྟན་པའི་ཉམ་གྱིན་སོགས་ནི་སྐྱེན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྐྱུལ་པར་གྲགས་པས་སྐྱོན་
མེད་ལ། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ང་ཡིན་གསུངས་ན་ཡང་སྐྱོན་མེད་དེ། དོན་ལ་
སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་སྤྲུལ་སྐྱེད་གཅིག་ཏུ་གནས་སོ། །

ཡང་ཉིན་གཅིག་སྐོད་པ་བདེ་མཚོག་ཐོན་གསུངས་པར། ཁོང་སེམས་ཡེངས་
ཉེ་རང་ཉིད་སྐྱད་ཅིག་གིས་ཞེ་སྤང་རྩོམ་སྐྱབ་མདོག་སྡོན་པོ་ཞེས་བཏོན་པར། ཨོ་ཨོ་
གསུངས། རོར་བ་ཤེས་ནས་རང་ཉིད་སྐྱད་ཅིག་གིས་ཉེ་དུ་ཀ་སྡོན་པོ་ཞེས་བཏོན་
པས་འོ་དེ་རེད་གསུང་བ་དང་། ཡང་གཏོར་མ་འཚོས་གསུང་བར། གང་གི་གཏོར་མ་
བཟོ་བྱས་པར། ཡི་དམ་གྱི་གཏོར་མ་འཚོས་གསུངས། འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་གཏོར་མ་
གཤོགས་པ་ཅན་ཞིག་བཅོས་པར། དེ་མ་རེད་ངའི་ཡི་དམ་བདེ་མཚོག་ཡིན་པས་

དེའི་གཏོར་མ་འཚོས་གསུངས་པ་འདི་ལ་དབགས་ན་རྒྱལ་མཚོག་བསྐྱེད་བཟང་རྒྱ་
མཚོའི་ཡི་དམ་གྱི་གཙོ་བོ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཚོག་ཡིན་པས་དེའི་རྒྱལ་གསལ་བར་
མཛད་སྤྲད་ལོ། །

ཚོངས་པ་འགའ་ཞིག་འདི་སྐྱེ་དུ་སེམས་ཏེ། རྒྱལ་མཚོག་དམ་པ་འདིས་
དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་དང་། རྒྱལ་མཚོག་ལྷ་པ་དང་བདུན་པའི་སྐྱེ་སྐྱེ་བྱེད་གསལ་ཆེ་བར་
མཛད་དཔལ། བོད་མའི་སྐྱེ་འབྲེང་གཞན་རྣམས་གྱི་སྐྱེའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་པ་སེམས་ལོ་སྐྱེ་ན།
མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་དབང་འཇམ་དབལ་རྒྱ་མཚོ་དང་། བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ། ཡོན་
ཏན་རྒྱ་མཚོ་སོགས་སྐྱེ་ཐེང་འགའ་ཞིག་ནས་མཁས་ཚུལ་ཆེན་པོའི་མཛད་པ་མ་
བསྟན་པས་སྐྱེངས་པའི་རྒྱལ་ལམ། གཞན་དུ་ན་སྐྱེའི་སྐྱེ་བ་འདི་ལ་བོད་དུ་ཞལ་གྱིས་
བཞེས་པའི་རྒྱལ་བ་དེ་དག་དང་མཁས་ཚུལ་འབྲ་བར་བཞེས་པའི་ཉགས་སུ་གསལ།
ཡང་བར་བར་དུ་སྐྱེ་ཅེད་གྱི་རྣམ་པས་མཚུལ་རྒྱས་པ་གངས་གསོག་བྱེད་དུ་གཞུག་པ་
དང་། བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་གྱི་སྤྱིང་བོ་ཡང་ཡང་ཐོལ་བྱུང་དུ་གསུང་བ་དང་།
མཛམ་དམངས་ལྷ་བརྒྱ་བྱུག་བརྒྱ་ཅམ་བྱུང་ཡང་སྐྱེ་ངལ་གཏན་ནས་མི་བཞེས་པར་
མཛད་པ་འོ་མཚར་ཅན་འགའ་ཞིག་ཐོལ་བྱུང་དུ་མཛད་པ་དང་། མི་མང་གི་འཚང་ཁ་
བྱུང་དུས་ཞབས་གས་རྣམས་ནས་བཅོག་དུང་བྱས་པ་ན། སྤྱིང་རྗེས་མི་བཅོད་པའི་
རྒྱལ་གྱིས་མ་དུངས་ཤིག་ཅེས་བཀའ་གནང་སྟེ་དེ་དག་གི་འདོད་པ་གང་འདོད་དུ་
འཇོ་བ་དང་། གཞན་ཡང་ཞོགས་གུང་སློན་ནས་བཟུང་། གུང་ཐང་གཙུག་ལག་ཁང་
དུ་བཞུགས་པེང་རྒྱ་བོད་གཙོ་བྱེད་གྲུ་སྐྱེད། ཚོས་སྟེ་ཆེ་རྒྱུང་གི་མཁན་གྲུ་སྐྱེ་གཉེད།
གཞུང་གི་སྐྱེ་འཁོར་ལས་བྱེད་སོགས་མཛམ་མི་ཚང་མར་སོ་སོའི་གོ་བབས་དང་།

ཡུལ་དབང་དགུ་པ་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་མཚོའི་རྣམ་ཐར། དེ་མོ་སྲོ་བཟང་ལུབ་བརྟན་འཇིགས་མེད་ཀྱི་མཚོ།

ལུགས་སོལ་མ་འཚོལ་བར་མཚམས་འདྲིའི་བཀའ་ཐོགས་མེད་དུ་སྦྱལ་ཞིང། ལུང་
གྲིས་དཀོན་མཚོག་མཚོད་པ་དང། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གྱི་རིགས་རྣམས་བཀྲུང་
སྟེ་ཆེན་སོས་ཕྱག་ཏུ་བཞེས་ཏེ་གྲུས་འདུད་གྲིས་དབུ་ལ་གཏུག་པ་དང། ཏ་མ་རུ་
དང། འིལ་བུ་འབུལ་མི་བྱུང་སྐབས་ཕྱག་གཡས་གཡོན་མ་ཞོར་བར་དགོལ་བ་གནང་
བ་སོགས་སྲུས་ཀྱང་བསྐབས་བ་ལྟ་ཞོག། བཟང་སྟོན་ཅམ་ཞུ་མ་དགོས་པར་རང་གི་
རང་གིས་མཐུན་པར་སྐྱང་བ་སོགས་ནི་སྐྱ་སྟེང་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་བདག་
གིར་བཞེས་པ་ཞིག་གོ།

༡། ཚལ་གྲུང་ཐང་དུ་བཞུགས་མལ་གྱིས་གཞུང་ནས་རྒྱལ་ཚབ་དང་མི་འག
ཡེལ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་སོགས་མཇལ་དུ་ཕེབས། སྐྱ་གོང་མའི་ཡང་
སྟོན་ངོས་འཛིན་གཏན་འཁེལ་གྱིས་དགེ་བསྟེན་གྱི་སྟོན་པ་བཞེས་གནང་གིས་
ཁྲིམ་པའི་ཆ་ལུགས་སྐངས་པར་དགྲེས་ཚུལ་མཛད།

དེ་ལྟར་ཡསྐབས་མགོན་དམ་པ་འདི་ཕྱིའི་ལྷས་དང་རྟེན་འབྲེལ། རྟགས་གཞི་གང་
གི་ཐད་ནས་ཀྱང་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བུ་དགོས་འདོད་ཀྱི་འབྱུང་བའི་དཔལ་དུ་གྲུབ་
པ་དང། ཉང་ནས་ཀྱང་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཡོན་ཏན་གྱི་ངོས་ནས་སྲུས་
ཀྱང་འགོག་ཏུ་མེད་པར་རང་འོད་གྲིས་ཞོར་བུར་གསལ་བ་ནི། འཁྲུངས་ཅམ་ཉིད་
ནས་རུ་ཞོ་མི་བཞེས་པ་སོགས་གྲིས་བ་ཐ་མལ་པའི་སྟོན་ཚུལ་ལས་རྒྱང་རིང་དུ་
བསྐྱིངས་པ། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྐངས་ཤིང། དམ་པས་བསྐྱགས་པའི་ལས་
ལ་འཇུག་པ། སྐྱས་ཕྱག་འཚོལ་བའི་རྣམ་པ་དང། གསུང་གིས་གཟུངས་སྐྱགས་དང།

སངས་རྒྱལ་བུ་མེམས་ཀྱི་བསྐྱོད་བསྐྱབས་ཟབ་མོ་སློབ་པ་ལ་བཙོན་བཤ། རླུགས་
དག་པའི་སྒྲིབ་བ་འབད་ཞིག་ལ་འབྲུགས་སྐྱེས་པས་སྒྲོ་དང་སྒྲ་མའི་གཟིགས་སྐྱེས་མང་
ཏུ་བྱུང་བ་སོགས་སྲི་ནང་གི་རྟགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་ཡང་སྲིད་མཚོག་གི་སྐྱེལ་
སྐྱེད་ཚོད་མེད་ཏུ་བྱུབ་ཟིན་ནའང་། ཤོད་གངས་ཅན་གྱི་མི་པལ་མོ་ཆེན་ཉོན་ཡིན་པ་
ལ་འཇུག་པ་ན་མགོ་མཚམས་ཤིང་མགུ་དཀའ་བ། ཉོན་མེན་པར་འཇུག་པ་ལ་དབང་
པོ་རྒྱལ་པོའི་འཇུག་པས་ཞུགས་པ། ལྷོགས་སྐྱེད་རབ་རིབ་ཀྱི་སྐྱོན་གྱིས་མིག་སྲོངས་
བ་དག་གི་ཡིང་ཉོག་བསལ་བའི་སྲིད། ལྷ་བ་བརྩུ་བའི་ཆེས་འཁོར་གཟིམ་རྒྱུ་ཉི་འོད་
འཁྲིལ་བར་མཐུན་རྗེས་སོགས་རྒྱལ་བར་བསྐྱར་ཉེ་ཆོས་སྐྱོང་ཆེན་པོ་སྐྱུན་བྲངས།
སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེས་གཙོ་མཛད། བཀའི་དགྲུང་སློན་རྣམ་པ།
གསོལ་གཟིམ་མཚོད་གསུམ། བྱང་ཡིག་རྣམ་པ་བཞི་སོགས་ཅེ་ཤོད་གྱི་ལས་ཚན་བ་
ཐམས་ཅད་ནས་མགྱིན་གཅིག་ཏུ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་ཡང་སྲིད་མཚོག་གི་
སྐྱེལ་པའི་སྐྱེད་ལོགས་གནས་བྱུང་བ་འདི་རྣམས་ལས་གང་ཞིག་ཡིན་གྱི་གསལ་ཆའི་
བཀའ་ལྲང་ནན་ཆགས་ཞུ་བ་གནང་བར། བསྐྱེད་སྐྱེད་དག་སྐྱེད་རྒྱལ་པོ་ཉིད་སྲིད་དང་
མི་འདྲ་བའི་རྣམ་འགྲུར་དང་། སྐྱེལ་ཆེ་བའི་ངང་ལས་རྩོད་ཆེའི་བཀའ་ལྲང་ཕེབས་བ་
ཉི་འདི་སྐྱད་ཅེས། མ་ཡི་དོན་བྱུབ་སྐྱོལ་མའི་མང་ཏུ་ལོར་བྱའི་འོད་ཟེར་སློན་ཞེས་
གསལ་བར་ཕེབས།

ཡང་བསྐྱར་གནས་རྒྱུ་བྱུང་ཡིག་ནས། ད་ལམ་དོན་འདི་ཅ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་
བརྟན་བརྟན་ཞིག་སྐྱགས་རྗེས་གཟིགས་ཞེས་ཞུས་པར། རླུགས་གསལ་མེ་ཡོང་ལ་
མཐེབ་གྲང་རྟེན་བ་དང་། བེ་ཉམ་རྩོད་ཆེའི་ཆོག་ལ་འགྲུར་བ་མེད། ཅེས་རྩོད་ཆེའི་བཀའ་

སྐྱུང་ཡང་གསང་མཐོན་པོས་བསྐྱབས་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡིད་ཆེས་བརྟན་པོ་རྟེན་
བར་མ་ཟད། ཡཔའ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ལྷ་མཚོད་སྐྱབས་ཚངས་པ་ཆེན་པོར་ལྷུས་
པའི་བཀའ་ལུང་ལས་ཀྱང་། ལུལ་དང་། མི་འགྲུངས་པར་ངོས་འཛིན་སྐབས་པ་དང་། ལྷ་
གོང་མའི་རྒྱལ་པོས་ལུང་བརྟན་ཡོང་བ་སོགས་ཀྱི་རྟོ་རྗེའི་བཀའ་ལུང་བཅན་མོད་ཀྱི།
འོན་ཀྱང་ད་དུང་བསྐྱབས་བཅད་བརྟན་བའི་གསེར་བཞིན་དུ་ལེགས་པར་བརྟག་པའི་
ཕྱིར། ཉོར་ལྷ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆེས་ཉི་ཤུའི་ཉིན་གཟམ་སྐྱེད་སྤྱན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་
གྲུང་ཐང་དུ་ཡཔའ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོ་དང་། རྒྱལ་ཚབ་ནོ་མིན་
ཉན་ས་མ་ཉི་པ་ལྷི་(ཤུན་བདེ་གླིང་)རིན་པོ་ཆེ། བོད་བཞུགས་ཨོ་བན་རྣམ་གཉིས།
དེད་དེ་མོ་བ། རྩ་སྐྱོང་ཁྱི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ། བཤད་སྐྱབས་གླིང་སྐྱུལ་པའི་སྐྱུ། ཆེ་མཚོག་
གླིང་གི་སྐྱུལ་པའི་སྐྱུ་སོགས་ཉོ་ཐོག་སྤུ་ཆེ་དག་རྣམས་དང་། བཀའ་ལྷོན། མདའ་
དཔོན། དུང་ཡིག་རྣམ་པ་སོགས་ཚང་འཛོམ་ཀྱི་ཐོག་ངོས་འཛིན་བརྟག་དཔུང་ལྷ་
སྐབས་སྟེང་གི་གཟིམ་རྒྱུང་ནས་ཤོད་ཚོམས་ཆེན་དུ་སྐྱབས་དངས་པར། ཐེབས་ཁར་
བརྟན་པ་ལུན་རིང་འབར་གྲུང་ཅིག་ཅས་བསྐྱབས་པ་རྒྱས་པའི་ཕྱགས་སྟོན་མངོན།

དེ་ནས་གོང་གསལ་ལྷ་དཔོན་འཁོར་བཅས་ཀྱི་ཁྱོམ་ཚོགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་
དབུས་སུ་ཡུལ་པས་མགོན་དམ་པ་འདི་རི་དུགས་པལ་པའི་ཁྱོད་དུ་གདོང་ལུའི་དབང་
པོ་སྐྱབས་པ་བཞིན་དུ་གང་ལ་ཡང་བག་ཚབ་མེད་པར་དལ་གྱིས་མཛེས་པར་
གཤེགས་ཏེ། སྐྱུ་བརྗེད་བག་དང་ལྷན་ཞིང་། ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལས་འཇུག་
མདངས་ཀྱི་འོད་ཟེར་རབ་དུ་འཕྲོ་བ་དང་བཅས། པའ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ།
རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ། ཨོ་བན་རྣམ་གཉིས་བཅས་ལ་ཁ་བརྟགས་རེ་དང་མཚམས་

འདི་གནང་སྟེ་སྟོན་ལ་བཞུགས་སུ་གསོལ། ཚང་མས་གསོལ་ཚེ་ཡོལ་གོ་ཕྱག་ཏུ་
 བཞེས་པ་དང་། དམིགས་བརྟེན་མའི་ཇ་མཚོད་གསུང་སྟོན་པོས་དབུ་སྐྱེལ་མཛད།
 གསོལ་ཇ་ཕྱི་བ་དང་བསྟུན་ལུའི་ཨི་བན་ནས་ཐོན་ལ་སྟོ་བུར་དུ་དོས་འཛིན་གྱི་ཡོ་
 བུད་རྣམས་ཁྲིད་གྱིས་སྟོབ་ཅེས་བཀས་གནང་བར། ཚུལ་འདི་ནི་སེམས་ཅན་གྱིས་
 སངས་རྒྱས་ལ་ཚོད་བགམ་བ་ལྟར་དུ་འདུག་པས། སིན་ཏུ་བསྐྱེདས་པ་ཆེ་བ་དང་ཡ་
 ད་བ་བྱུང་བུར། ཨི་བན་གྱི་ཚིག་ལས་སྟོག་མ་རྣམས་པས་རིམ་བཞིན་སྐྱེས་བཞི་དང་
 བོར་མ་རྒྱལ་བ་སྐྱེ་སྟེ་གོང་མ་རྣམས་གྱི་ཕྱགས་དམ་རྟེན་གསུང་མཉམ་མེད་རྩོ་བོ་ཆེན་
 བོའི་འབྲེལ་སྐྱེད་དུ་གྲགས་པའི་སྟོལ་སྐྱེ་ལུང་བསྟུན་མ་དང་། རྗེ་བཙུན་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་
 བོའི་སྐྱེད་བརྟན་བཟ་ལིས་རྩོ་ཁ་ལ། ཕྱག་བེལ། ཕྱག་ཁམ། སྐྱེ་བོར་རྣམས་དངོས་
 བཅགས་གཉིས་རེ་ཕྱག་ཏུ་སྐྱེལ་བར། དང་བོར་སྟོལ་མའི་སྐྱེད་བརྟན་དེའི་ན་བཟའ་
 བསལ་ཉེ་ཞིབ་ཏུ་གཟིགས་ནས་འདི་ངའི་ཡིན། ལུང་བསྟུན་སྟོལ་མ་ཞེས་བྱ་བ་རྩོ་བོ་
 རྗེའི་ཕྱགས་དམ་རྟེན་རེད་ཅེས་གསལ་བར་དོས་འཛིན་མཛད། ཕྱག་ཁམ་ཕྱག་བེལ་
 རྩོ་མ་གཉིས་ཕྱག་གཡས་གཡོན་མ་ཞོར་བར་བཞེས་ཉེ་ལེགས་པར་དགོལ་བར་
 གནང་། གཞན་ཡང་སྐྱེ་དང་ཉེར་སྐྱེད་རོ་མ་གང་ཡིན་ལ་འདི་ངའི་ཡིན་ཞེས་གཅིག་
 གུང་མ་འབྲེལ་བར་དོས་འཛིན་མཛད། ཐོན་ནས་ང་དོ་ཨེ་མཁྱེན་ཞུས་པར། དེ་མོ་དེ་
 མོ་གསུངས། ཨི་བན་གཉིས་ནས་གུང་དོ་ཨེ་མཁྱེན་ཞུས་པར། མཁྱེན་གསུངས། སུ་
 རེད་ཞུས་པར་ཨི་བན་རེད་གསུངས་པས་དེར་འདུས་སྐྱེ་བོ་ཚང་མས་ཡིད་ཆེས་
 དེས་པ་བརྟན་པོ་རྟོད་པས་དད་འདུན་ཕྱགས་ཐུག་ཚེ་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ཞིག་བྱུང་ངོ། །

(༣༥ བ་༦།༡༣ འ་༩) དེ་ནས་འདི་སྐབས་སུ་ཨི་བན་རྣམས་གཉིས་ནས་གོང་མ་

ཆེན་པོར་སྐྱེ་རྟེན་དང་ཉེར་སྦྱད་སོགས་ལ་ངོས་འཛིན་ལེགས་ཚུལ་དང་། མཇུག་སྟོང་
སོགས་གང་གི་སྐོ་ནས་གཞན་འབྲུན་མེད་པ་ཡོད་ཚུལ་གྱི་གྲུ་ཙེ་ཆེས་ཉི་ཤུ་དུག་
གི་ཉིན་ལྷ་དཔོན་ཚང་འཛོམས་ཐོག་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྲངས་ནས་སྤུལ། དེ་ནས་ལྷ་བ་བཅུ་
གཉིས་པའི་ཆེས་ཉི་ཤུ་གཉིས་ཀྱི་བར་ལའང་དག་འཕྲིང་དུས་གསུམ་ལ་མཇུག་ཁ་
ཡང་གང་ལ་གང་འཚམས་པ་དང་། སྐྱེ་བོའི་འདུ་འགོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡང་གང་འཚམས་
ཞིག་མཇུག། ཆེས་ཉེར་གསུམ་ནས་ཉེར་བརྒྱད་ཀྱི་བར་ལ་སྐྱེ་རྟེན་ཟད་ཉོག་ཚུལ་
བཞེས་པ་ལ་དེའི་བར་མཇུག་ཁ་ཡང་བཀག་པ། དགུ་དང་གཞན་གང་ལ་གསལ་དུངས་
ཀྱི་ཚུལ་བཞེས།

རྣམ་ལྟར་ཞེས་པ་ས་པོ་འབྲུག་ལོའི་ལྷ་བ་དང་པོའི་ཆེས་གཅིག་ལ་སྐྱེ་བོ་གཟིམ་
ཚུང་སྐྱུ་ལ་ཉུ་སྤིང་སྐྱུལ་པའི་སྐྱེ་ནས་དགུང་གསར་གྱི་རྟེན་འཕྲུང་དང་འབྲེལ་བར་
དཀར་སྐྱོའི་ཐོག་མཇུག་དར་སྤུལ་ཞིང་། ཞབས་གསུམ་ནང་འཁོར་ཚང་མས་ཀྱང་
མཇུག་དར་སྤུལ་ཞིང་གྲིན་རྒྱལ་ས་ཞུས། ཉི་མ་ཅེ་ཤར་ལ་བཞུགས་ཁྲི་ཆེ་བར་མངའ་
གསོལ་ཐོག་གཞུང་ས་ནས་གསོལ་གྲོ་དང་། གསོལ་ཇ། བཞེས་འབྲས། དཀར་སྐྱོ་
སྤུམས་མཐོ་བ་བཞུགས་པའི་ཐོག་བཀའ་དུང་སྤུང་ཚོགས་ཁང་གསར་སོགས་ནས་
མཇུག་རྟེན་སྤུལ། རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཚང་ནས་ཀྱང་ཆེས་གཉོར་དང་། ལོ་གསར་གྱི་དཀར་
སྐྱོ་བཏེག་ཆེས་གཉིས་ལ་གཞུང་ནས་རྒྱལ་པོ་ལོ་གསར་གྱི་དཀར་སྐྱོ་དང་འབྲེལ་
བར་སྐྱེ་སྤེར་ནས་མཇུག་དང་། ལྟོན་འབྲས་སྐྱ་ཚོགས་དང་། ཞབས་བད་བཞུགས་
ནས་མཇུག་དང་། རྟེན་གསུམ་བཅས་སྤུལ་ཞིང་གྲིན་རྒྱལ་ས་ཞུས། དགྲེས་པའི་བཀའི་
འཚམས་འདྲི་ཡང་སྐྱེ་བོར་སྤུལ།

(༣༥ ༡༡།༡༤ ༨༡༣) ཚེས་བཅོ་ལྔ་ལ་སྐུས་ཀྱང་སྐུལ་བ་སོགས་མེད་པར་རྣམ་
 རྒྱལ་མའི་གཟུངས་སྤང་གང་མང་ཞིག་འདོན་བ་གནང་། དེ་ནས་དགོང་མོ་སྐོ་བུར་
 ཞིག་ལ་རྩ་ལོ་རྩོ་བ་དང་། གཉན་ལོ་གཉིས་ལ་ཤེད་ཅེས་ཡང་ཡང་གསུངས་ནས།
 ཡབ་གཉན་ལོ་རྩོ་བ་གང་ན་བཞུགས་ཡོད་ཅེས་གསུང་བར། ང་ལ་རྒྱུས་མེད། གང་ན་
 བཞུགས་ཞེས་ཞུས་པར། འོ་ན་གཉན་མགོན་ཕྱག་ཏུ་བཞུགས་ཡོད་པ་ཡིན་འགྲོ་
 ཞེས་ཐོས་མཛད། ཡང་སྐབས་ཤིག་ཞོགས་པ་སྐུ་བཞེངས་མ་གནང་བའི་གོང་ཞིག་
 འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་འཛིགས་གསུང་བ་དང་། ཕྱག་གིས་ནང་མཚོད་གཏོར་བའི་
 ལྷངས་ཀ་མཛད་པ་དང་། ཉིན་གུང་གསོལ་ཚིགས་ཀྱི་སྐབས་བདེ་མཚོག་གི་སྣང་པོ་
 གསུང་བཞིན་ཉེ་རུ་ཀའི་བཞུགས་སྐངས་འདི་འདྲ་ཞེས་གཡམས་བསྐྱུལ་གཡོན་བརྒྱང་
 ཞིག་ཀྱང་མཛད། ཨེ་འོང་ཆ་དཀར་བའི་དགེ་སློང་ཞིག་ནས་ཇེའི་སྐྱ་སྐྱེའུ་རྒྱང་མ་
 ཞིག་སྐུལ་བར་ཤིན་ཏུ་དགེས་པའི་རྩོལ་གྱིས་ངའི་ཇེའི་སྐྱ་ཞེས་ཡང་ཡང་གསུངས་
 ཤིང་། སྐྱ་མདུན་ཏུ་མཚོད་འབྲུལ་མཛད་དེ་ཇེ་སྐྱ་མ་ལ་མི་བྱེད་པའི་དད་པའི་རྣམ་
 འབྲུང་དང་བཅས་དམིགས་བརྩེ་མ་ཁོ་ན་འདོན་བ་གནང་། ཡང་སྤིང་སྐུལ་པའི་སྐུ་ལ།
 རྣ་མ་ཤུ་ཀྱི་སྐབས་པའི་བསྟོད་པ་ཞིག་ཐོན་དང་གསུངས། ཐབས་མཁས་སྐུགས་ཇེ་མ་
 དང་། སྐབ་རྣམས་སྤངས་ཉོགས་མ་གཉིས་བཏོན་བར། དང་པོ་ངའི་སེམས་ལ་ངེས་
 འདུག་གསུངས། དགོང་མོ་གསང་འདུས་ཀྱི་སྣང་པོ་ཚང་གཅིག་གསུངས་ནས།
 འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་བཞུགས་སྐངས་འདི་འདྲ་ཡིན་ཞེས་ཀྱི་ཐོད་འཛིན་པའི་རྩོལ་གྱིས་
 ལས་སྐྱགས་མང་ཅམ་གསུངས། ཚེས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཞོགས་པ་རྒྱ་ནག་གོང་མ་ཚེན་
 ཐོས་ང་ལ་བཀའ་བཟང་པོ་ཐེབས་པ་ཡོད། གནས་རྒྱང་དང་། དཔལ་ལྷན་གཉིས་ལ་

གསེར་སྐྱེམས་ཤིག་འབྲུལ་དགོས་ཞེས། ལྷན་པོར་ཕྱག་ཏུ་བཞེས་ཏེ་འབྲུལ་བར་
མཛད།

ཆོས་བཅུ་དགུའི་ཉིན་གོང་དུ་ཡང་སྲིད་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ལེགས་ཚུལ་གྱི་གྲུལ་ཅེ་
ལུལ་བའི་བཀའ་ལན་དུ། ལྷན་ཆོས་འཁོར་ལུ་སི་བསྟན་འཛིན་ཆོས་སྦྱོང་གི་བྱ་དེས།
ཏུ་ལའི་སྐྱ་མ་ལུ་བ་ཆེན་པོ་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་བྲན་གསལ་ཆེ་ཞིང་། ལྷན་ཏུ་ནས་དག་
འདོན་ཤེས་པ། ལྷན་ཉེན་ཉེར་སྦྱུད་སོགས་མ་ཞོར་བར་ངོས་འཛིན་གྱི་དུས་མཚོན་
གང་ས་ནས་ཐེ་ཆོམ་མི་དགོས་པས། གོང་མ་ཡབ་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དུས་ལྟ་བུ་
ཡིན་ནའང་། འདི་འབྲའི་ཐད་ལ་བཀའ་བཟོས་བདག་རྒྱུན་གནང་ངེས་བཅས། གསེར་
ལུལ་དགུག་མ་དགོས་པར། འདི་ཉིད་རང་ཏུ་ལའི་སྐྱ་མའི་ཡང་སྲིད་དུ་ཐག་བཅད་པ་
ཡིན་ཞིང་། ཐོག་མའི་སྐྱ་ཡེར་གནང་རྟེན་ཁ་བཏགས། ཆོ་དཔག་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་བཅུ་ལ།
རིན་པོ་ཆེའི་སྲིད་བ། རྟོ་བྱིལ་བཅས་བཀའ་ཡིས་མངགས་པའི་ཅང་རྒྱན་ཐེ་ཆོན་
གདོང་ལྷུར་མགྲོགས་ཀྱི་གནང་ཀྱི་ཡིན་ཞེས་པའི་བཀའ་དང་། དབྱའི་གཙུག་ལྷན་
བཞེས་ཀྱི་ལྟོང་གྱི་སྐྱེན་གསན་འབྲུལ་བར་ཞབས་པད་ཁྱི་སྟོན། མཁན་པོ་དཔལ་
ལྷན། བཀའ་སྐྱེན་ཇ་སག་སྐྱ་མ་བཅས་མེབས་པར་མཛལ་ཕྱག་སྐྱེལ། གཙུག་ལྷན་
བཞེས་ཀྱི་ལྟོང་སྐྱེན་གསན་ལུལ་བར། ལྷགས་དགྲེས་ཉམས་ཀྱི་རྣམ་པ་དབལ་ཏུ་མེད་
པ་མཛད། རྟེན་གྲུལ་དུ་བཅུ་གཅིག་ཞེས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞིག་ཡོད་པར་གཟིགས་ནས། འདི་ལ་
ཡག་པོ་གྱིས། ཨ་བྱའི་སྐྱེ་ཡིན་གསུངས། ཡང་ཕྱག་གཉིས་མཉམ་བཞག་གི་ཕྱག་རྒྱ་
མཛད། ལྷན་ནས་མཁར་གཟིགས་ཏེ་ཡུལ་བ་ལུ་བ་ཆེན་པོ་བཞུགས་སྐྱེངས་ཨེ་འབྲ་
ཡིན་གསུང་བ་དང་། ཡང་ཕྱག་གཡས་ནས་མཁར་འབྱར་ནས་རྗེ་བཙུན་འཛམ་

དབྲུངས་བཞུགས་ཚུལ་འདི་འདྲ་ཡིན་ཞེས་བཀའ་ཡང་ཕེབས།

(༡༥ ཉ་ཤ་༡༦ བ་༥) ཡང་སྐྱུ་དྲུང་དུ་ཕྱགས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་འཁོད་ནས་གསོལ་
ངའི་སྐབས། མོ་བཟང་དར་རྒྱས་ནས་ལྷ་སྐྱུ་བས་མགོན་འངམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་སྐྱུ་
བརྟན་ཞིག་ལ་ཕྱག་ནས་ཞུས་པར། དབྱེས་ཉམས་ཆེན་པོས་སྐྱུ་བང་དུ་བཞེས། ཞལ་
ངོ་ནས་འདི་ཅི་རེད་ཞུས་པར་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་རེད་གསུངས། མ་མ་སུའི་སྐྱུ་ཡིན་ཨེ་མཁུའ་
ཞུས་པར། ང་རང་གི་སྐྱུ་རེད་རང་གིས་ལོས་ཤེས་གསུངས། ལྷ་སྐྱུ་འདྲུང་དབང་དགེ་
འདུན་གྲུབ་དང་། ལྷ་སྐྱུ་བ་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་འདྲ་སྐྱུ་གཉིས་ལའང་འདི་འདྲིའོ་
ཞེས་མ་འབྲུལ་པར་གསལ་བར་ངོས་འཛིན་མཛད།

ལྷ་བ་གཉིས་པའི་ཆེས་གསུམ་གྱི་ཉིན་གོང་མ་བདག་པོ་ཆེན་པོ་ནས་ཕྱོན་དུ་
གྲལ་ཅེའི་ཐོག་བཀའ་བཟང་པོ་ཕེབས་པ་བཞིན་བཀའ་བསྐྱུར་བར། རྒྱལ་ཚབ་ནོ་
མིན་ཉན་རིན་པོ་ཆེས་དབྱུས་གཞུང་སའི་མི་དྲག་རྣམས་དང་། བཀའ་མངགས་པའི་
བོད་བཞུགས་ཨོ་བན་རྣམ་གཉིས་དཔོན་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཕེབས། དེ་སྐབས་དམ་
པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ་ཐོང་སྐྱུ་ཕྱིས་རྗེས་སུ་བཟུང་ཞིང་། བྱིན་རྒྱལ་ཞུགས་པ་གསོལ་
དཔོན་ཆེན་པོ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱལ་མཚན་ནས་མཛོད་བཞུགས་ཀྱི་མེད་ཅེར་སོན་གྱི་
མངལ་དར། གསང་བདེ་འཛིགས་གསུམ་གྱི་སྐྱུ་བརྟན་ལི་མ་སྐྱོས་གཙང་ན་བཟུང་
དང་བཅས་པ་སྐྱལ་བར་ཡི་དམ་འདི་དང་འདྲིའོ་ཞེས་ངོས་བཟུང་མཛད། ཕྱག་བྱིན་
སྐྱལ་ཉེ་མཁན་པོ་བདེ་པོ་ཨེ་བྱུང་ཞེས་བཀའི་དབྱུགས་དབྱུང་སྐྱལ། རྒྱལ་ཚབ་རིན་
པོ་ཆེ་དང་གསེར་ཞལ་ལྷན་རྒྱས་མཛད། སྐྱུའི་འཚམས་འདྲི་བསྐྱུངས། ལྷན་རྒྱས་
དཔོན་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཕོད་ཚོམས་ཆེན་དུ་ཕྱགས་བཞེག་ བཞུགས་ཁྱི་ཆེན་

མོའི་མདུན་གྱི་སྤེར་དུ་གོས་ཁའི་ཐོག་སྟོན་དམར་བའི་བའི་སྤེར་མཚོག་སྐྱུལ་རིན་
པོ་ཆེ་སྐྱུན་བྲངས། ཞལ་ཤར་དུ་སྤྱོད་ས། ཨི་བན་རྣམ་གཉིས་སོགས་ཀྱི་བོད་ཚང་མ་
སྤེར་ས་ནས། མཚོག་སྐྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཨི་བན་རྣམ་གཉིས་ནས་སྟོན་འབྲུལ་དུ། གོང་
མ་བདག་པོ་ཆེན་པོ་ནས་བྱེད་རང་ཏུ་ལའི་སྐྱ་མ་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་ཡང་སྲིད་འབྲུལ་མེད་
ཡིན་པར་ཐག་ཚད་པ་ཡིན་ཞེས་བཀའ་བསྐྱར་སྤྲུལ། མཚོད་ཡོན་གཉིས་པན་ཚུན་
ཚོས་དང་བྲང་བེད་གི་འབྲེལ་སྤྱན་སྐྱུལ་ཚོགས་པས་དེ་འབྲེལ་སྐྱུས་ཀྱང་ཞབས་སྐྱུལ་
སོགས་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར། མཚོག་སྐྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས། གོང་མ་བདག་པོ་ཆེན་
པོས་བདག་ལ་བཀའ་བཟང་པོ་མེད་པས་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་གསུང་དལ་ཞིང་བརྗོད་
པ་དག་པས་གསུངས་ཏེ་གོང་མ་ཆེན་པོར་གྲུས་འདུད་སྐྱ་ན་མེད་པ་མཛད་པས། ཨི་
བན་རྣམ་གཉིས་སོགས་ཀྱི་བོད་ཚང་མ་དོ་མཚར་བྱུང་དུ་འཕགས་པ་འདི་ལྟ་སུ་ཨ་ལ་
ལ་ཞེས་དད་པའི་སྐྱ་ལོང་གཡོ་ཞིང་། གསོལ་འདེབས་དང་བསྟོད་བསྐྱོད་ཀྱི་ཅ་ཅོ་
དར་དེར་དུ་སྐྱོག་པའི་ལས་ལ་བརྩོན་པར་གྱུར་ཏོ། །

དེ་ནས་བཞུགས་ཁྲི་ཆེན་མོར་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་ཐོག་སྐྱབས་མགོན་
ཀྱི་ལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ནང་མཛོད་ཅེར་སོན་དང་། ཀྱུལ་བ་ཆེ་དབག་མེད་ཀྱི་སྐྱ་
བརྟན་ལྷ་གང་བ་ན་བཟའ་དང་བཅས་ཏེ་སྤྱུག་བསྟར་གྱིས་སྐྱུལ་ནས། གངས་ཅན་ལྟ་
གཅིག་སྤྱུག་ན་བརྗོད་མཚོག་གི་སྐྱུལ་པའི་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ལ་གནམ་བསྐྱོས་གོང་
མ་བདག་པོ་ཆེན་པོས་གསེར་གྱི་བཀའ་བཞེས་བཟང་པོ་གནང་བ་ཡིན་ཞིང་།
མཚོག་གི་སྐྱུལ་པའི་སྐྱ་ཉིད་ནས་ཀྱང་མཁས་བརྟན་བཟང་གསུམ་གྱི་རྣམ་ཐར་བདག་
གིར་བཞེས་ནས། ཀྱུལ་བསྟན་སྐྱི་དང་། བྱུང་པར་འཇམ་མགོན་ཚོས་ཀྱི་ཀྱུལ་པོ་

ཙོང་ཁ་པ་ཚེན་སོའི་ཡུང་རྟོགས་ཀྱི་བརྟན་པ་དང་རྒྱས་སུ་སྐྱེལ་ཞིང་། འདིག་རྟེན་གྱི་
 ཁམས་སུ་རྣམ་དཀར་དགེ་བཅུ་འབེལ་བ་སོགས་ཀྱི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་ནད་ལུག་
 འབྲུག་ཚོང་ཞི་ཞིང་། བདེ་སྦྱིད་རྒྱ་ཆེར་འབྲུང་བ་དང་། མཚོག་གི་སྐྱུལ་པའི་སྐྱེ་ཉིད་
 གྲང་ཞབས་པད་བསྐྱལ་བ་ཁི་སྲག་གི་བར་དུ་བརྟན་ནས། ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱུན་མི་
 ཚད་དུ་བསྐོར་དུ་གསོལ་ཞེས་སོགས་སྲུགས་འདུན་ལྷག་པར་ཆེ་བ་དང་བཅས་
 གསོལ་འདེབས་བཀའ་བྱིན་བསྐྱུངས་པར། མཚོག་སྐྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བཀའ་རྗེ་
 བེབས་བཞིན་མཚོག་གསུམ་རིན་པོ་ཆེར་གསོལ་བ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཏབ་སྟེ་སྟོན་
 འདུན་ཡང་དག་ལྷུས་ཚོག་པ་ལྷུ་ཞེས་དགྲེས་བཞིན་དུ་སྲུག་ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་འཇམ་པའི་
 འདབ་སྟེང་རྒྱང་གིས་བྱིན་རྒྱབས་སྦྱེལ། བཀའ་མངགས་བོད་བཞུགས་གང་སྟོང་
 ཡུའི་ཨི་བན་ནས་ཀྱང་ཆེད་མངགས་གསར་བསྐྱུན་གྱི་དདུལ་གྱི་ཞིང་ཁམས་རྒྱ་
 མཚོའི་བཀོད་བ་ཆེ་ལེགས་དང་། སྤང་ལུ་བཅུ་ལས་ལྷུ་བ་པའི་ཆེ་སྦྱིན་ཡིད་བཞིན་
 འཁོར་ལོའི་སྤང་བརྟན་ཆེ་ལེགས། ཆེ་མདོའི་སྟེགས་བཅ། བཀའ་གདམས་གདུང་
 རྟེན། ལོ་ས་ཡུག་སྤྱད་བ་སྤྲོ་ཚོགས་སྐྱུགས་པའི་སྐྱམ་རྒྱུང་། མེ་རྟོག་སྦྱེད་ཚལ་ལུན་ཨི་
 བན་ནས་དདུལ་གྱི་མཐུལ། ལི་རྟེང་གི་བརྟན་པའི་བདག་པོའི་སྐྱེ་བརྟན། ཆེ་མདོའི་
 སྟེགས་བཅ། རྒྱ་བཟོའི་ལྷ་བབས་མཚོད་རྟེན། ལོ་ས་ཡུག་སྤྱད་བ་སྤྲོ་ཚོགས་ཀྱིས་
 གཏམས་པའི་སྐྱམ་བཅས་གྲུས་འདུད་ཆེན་པོས་སྤུལ་ཉེ་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱང་ལུས། དེ་
 རྗེས་རྒྱ་དཔོན་འཁོར་བཅས་ཚང་མར་ཡང་མཇུག་སྲུག་སྐྱུལ།

བཀའ་མདའ་ཅིས་གསུམ་གྱིས་མཚོན་པའི་དུང་དྲག་འབྲིང་དུས་གསུམ་ཚང་
 མས་སོ་སོའི་གོ་བབས་དང་བརྟན་པའི་མཇུག་དང་སྤུལ། གསོལ་གྲོ་དང་། གསོལ་ཇ་

ཡུལ་དབང་དགུ་པ་ལྟར་རྟོགས་ཀྱི་མཚོའི་རྣམ་ཐང་། དེ་མོ་ལྟོ་བཟང་ལྷོ་བསྟན་འཛིགས་མེད་ཀྱི་མཚོ།

མེབས་པར་དམིགས་བརྟེན་མ་དང་། ལྷོ་ས་རིགས་མའི་རྩ་མཚོད་ཀྱང་རིམ་བས་
གསུང་གསང་མཐོན་པོས་སྦྲུལ། དེ་ནས་བཞེས་འབྲས་དང་དཀར་སྤོ་ལྷོ་ལྷོ་བཞུགས་
གལ་སྐབས་དང་། ལྷེད་གི་གཟིམ་རྒྱུད་ལ་མེབས་དུས་བཅས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཁ་
ཚར་མེ་རྟོག་སིལ་མའི་རྣམ་པ་ཅན་རྒྱ་མཐོངས་འགོག་པར་བབས་བས་ཚང་མས་ཡ་
མཚན་བཅོས་མེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་ཚོགས་ཆེ་བར་སྐྱེད། དེ་ནས་སྤེད་གི་
གཟིམ་རྒྱུད་དུ་སྟོན་རྒྱས་ཐོག་ཨོ་བན་རྣམ་གཉིས་ནས་སྐྱེ་ཞབས་རྒྱ་ནག་པོ་ཅིང་དུ་
མེབས་ཨོ་ལྷོང་ལྷོས་པར། འགོ་ལྷོང་ཞེས་མེབས། ཞལ་འདོན་ཅི་གནང་ལྷོས་པར།
དམིགས་བརྟེན་མ་འདོན་གྱི་ལོད་གསུངས། རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་འཛིགས་
ལྷེད་ཀྱི་སྤྲིང་པོ་དང་། བདེ་མཚོག་གི་སྤྲིང་པོ་ཞིག་གསུང་བར་ལྷོ་ལྷོས་པར། བག་ཚ་
བ་མེད་པར་སོ་སོའི་སྤྲིང་པོ་སྐྱེད་པ་ཅིང་གསལ་བར་བསྐྱབས་པ་གནང་།

(༡༠ ཉ་༣།༡༧ བ་༦) ཚེས་བཞི་(༡༠ ཉ་༥།༡༧ བ་༡༡) ལྷོ་བསྟན་པ་ལ་ང་ལ་
ལག་པ་བཞི་ཡོད་ཨོ་མཐོང་ཞེས་སྤྲུག་གཉིས་དང་པོར་སྤྲུགས་ཀར་ཐལ་མོ་སྐྱེད། དེ་
རྗེས་སྤྲུག་གཉིས་གཡས་གཡོན་དུ་བསྐྱེད་བར་མཚན་པ་ནི། བདག་ཅག་རྗེས་འཇུག་
གི་གདུལ་བྱ་རྣམས་སྤྲུག་བཞི་ཅིག་ཅར་དུ་ཡོད་པའི་སྤྲུན་རས་གཟིགས་དངོས་སུ་
མཐོང་བའི་སྐལ་བས་དབེན་ཀྱང་། རིམ་གྱིས་སྤྲུག་བཞིའི་སྤྲུག་རྒྱ་ཅན་གྱི་སྤྲུན་རས་
གཟིགས་ང་ལ་སྤྲུན་རས་གཟིགས་དངོས་སུ་སྟོས་ཤིག་ཅེས་འདོམས་པའི་ཆེད་
དུའོ།

(༡༠ བ་༣།༡༧ འ་༥) འདི་སྐབས་ལྷོ་བས་མཐོན་གོང་མས་སྤྲུན་གྱི་འབྲས་བུ་
སྤྲུང་རྗེས་སུ་བསྐྱེད་པའི་གསོལ་རྒྱར་དགོ་ལེགས་རྒྱལ་མཚན་ནས་ཡིད་དུ་འོང་།

བའི་མངལ་རྟེན་སོགས་ཕྱལ་ཏེ། ལྷ་ཞབས་སུ་བཅར་བར་དགེ་སྤོང་ག་ཕྱགས་ཕྱང་
བདེ་སོ་ཨེ་བྱུང་ཞེས་འཚམས་འདྲི་གནང་ཞིང་། ཁ་བཏགས་ཀྱི་གསོལ་རས་དང་ཚེ་
མཐུག་ཏུ་ཁ་ཉོན་དགེ་སྤོང་གནད་དུ་འགོ་བ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་མཉེས་གཤེན་བའི་ཞལ་
ཏ་དང་། རྗེས་འདྲིན་གྱི་བཀའ་བཞེས་ཀྱང་ཡང་དག་པ་གནང་། ཚེས་དགུ་ལ་གྲིབ་ཚེ་
མཚོག་གླིང་སྐྱལ་བའི་སྐུ་ནས་མཚུལ། རྟེན་གསུམ། མཐུགས་རུང་གི་ན་བཟལ། འཁར་
གསེལ་ཚུང་དུ་བཅས་ཕྱལ་ཏེ་མངལ་ཕྱག་ཞུས།

(༡༡ བ་༡༧༧ བ་༧) དེ་ནས་དབུ་བསིལ་གྱུ་བ་འཕྲུང་ན་བཟལ་རྟེང་བ་ཕྱ་དུང་
ཅན་ཕྱིར་ཞུས་ཏེ། ལྷ་བཅར་མོ་སོགས་སྤོན་པར་ལྷག་པར་སྤོ་བའི་ཉམས་དང་བཅས།
ཨ་ཡ་ཡ། རྟོན་འགག་ནི་རྟོན་འགག་ཡགས་ཏོ། ལྷག་ཤོག་ནི་ལྷག་ཤོག་ཡགས་ཏོ།
དབུ་ལྷ་ནི་དབུ་ལྷ་ཡགས་ཏོ། ཞབས་ཕྱགས་ནི་ཞབས་ཕྱགས་ཡགས་ཏོ། ང་ཡང་འདྲི་
འདྲ་ཞིག་འདོད་ལེ་ཡིན་གསུངས་ནས་རིམ་བཞིན་གསོལ་བར་མཛད། ལྷ་གསུང་
ཕྱགས་ཀྱི་འགྲུང་བ་ཡང་། དེ་སྐྱ་བན་ཚད་དང་མི་འདྲ་བར་ཕྱགས་ཤིན་ཏུ་སྐྱམ་ཞིང་།
རྗེས་ཚེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས་སྟོན་ཁར་ཞབས་གཉིས་རྗེ་རྗེའི་སྐྱེལ་གྱུང་དང་།
ཕྱག་གཉིས་མཉམ་བཞག་གིས་དང་ཅིག་བཞུགས་པར་གནང་། སྐར་ཡང་ཞལ་
འཇུ་མ་བག་དང་བཅས། ཕྱག་གཡས་གཡོན་གཉིས་སྐྱངས་འདད་ལེ་མོས་སུ་མཛད་
ནས། སྐར་ལས་གཞན་དུ་འགྲུང་བའི་སྤོ་ཉམས་ཚེན་པོ་མཛད། དེ་ནས་གཟིམ་ཚུང་
དུ་ཡུལ་བ་ན་རིམ་གྱི་ཕྱགས་དམ་རྟེན་གཙོ་བུ་བ་དབང་སྐྱ་རྒྱུར་མ་དང་། རྗེ་རིན་པོ་
ཚེ་བག་ཤིས་རྗོལ་མ་སོགས་སྐར་བརྟན་བྱིན་ཅན་ནམས་སྐྱུན་བྱངས་བའི་སྐྱུན་སྐར་
མཚོད་བ་སྐྱ་ལྡེའི་སྤྱིན་བརྟན། བཞུགས་ཁྲི་གཤོམ་བ་སོགས་བཀུར་སྤྱི་བུན་སུམ་

ཡུལ་དབང་དགུ་པ་ལྟར་རྟོགས་ཀྱི་མཚོའི་རྣམ་ཐང་། དེ་མོ་སྤོ་བཟང་ལྷུ་བསྟན་འཛིགས་མེད་ཀྱི་མཚོ།

ཚོགས་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་བས་ཡེ་ཤ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་
རྗེ་བཙུན་སློབ་བཟང་དཔལ་ལྷན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་སྟོགས་ལས་རྣམ་ཀྱལ་དཔལ་བཟང་
པོ་གཟིམ་ཚུང་དུ་སྦྱུན་བྲངས། དུས་ཚོ་རྟེན་སྡེ་སྟོགས་ཅམ་ལ་སྦྱབས་འགྲོ་རྩོམ་གྱིང་
དུ་མཛད་ནས་ཡོངས་རྫོགས་དགོ་བསྟེན་གྱི་བསྟོན་སྲོལ་རྣམ་པར་དག་པ་བཞེས་
ཤིང་། དེའི་ཆེ་མང་སྟུགས་གཤེད་བའི་རྣམ་པ་དང་། རྗེས་སློབ་གྱི་ཚིག་གཅིག་ལའང་
ཆད་ལྷག་ནོར་འཁྲུལ་གྱི་གོ་སྐབས་སྤེལ་ཅམ་ཡང་མི་མངའ་བར་སྐྱད་གསལ་གསལ་
གསུམ་གྱི་སློབ་སློབ་དཔོན་གྱི་རྗེས་སྤྱོད་བར་མཛད། མཁན་པོའི་སྣ་གོན་ལ་
གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སློབ་འདི་བ་སྡོན་དུ་འགྲོ་བས་དབྱའི་གཙུག་ལྷན་བཞེས་ཏེ།

(༡༩ ཉ་ལ། ༡༩༩༩ འ་༡༠) མཚན་ཡང་རབ་དུ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སློབ་བཟང་བསྟན་
པའི་འབྱུང་གནས་དག་དབང་ལྷུང་རྟོགས་ཀྱི་མཚོ་ཞེས་སྟུག་བསྟན་སྦྱི་དང་། ལྷན་
པར་འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྟུགས་ལྷུང་རྟོགས་གྱི་བསྟན་པ་
ཡོངས་རྫོགས་གྱི་བདག་པོར་མངའ་གསོལ་བར་མཛད། དེའི་ཆེ་ཡེ་ཤ་ཆེན་རིན་པོ་
ཆེ་དང་། ལྷ་བྱུང་དུ་འཁོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདི་ལྷ་བྱའི་དམ་པའི་སྤོད་ཚུལ་ལྷན་
པར་འཇམགས་པ་སྡོན་ཆད་ན་བའི་ཡུལ་དུ་ཡང་རེས་འགའ་འབྱུང་བ་ཅམ་ལས།
མདོན་སྟུམ་དུ་གྱུར་བ་གཅིག་ཀྱང་མ་བྱུང་ངོ་ཞེས་མཛད་པ་ལ་རྗེས་སྤྱི་ལོ་རང་ངོ་། །

དེ་ནས་མཚོག་གི་སྦྱལ་པའི་སྤྱི་ཉིད་ནས་ཤེས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་
ཆེན་པོར་སྦྱོམ་གྱི་ཚུལ་དུ་ནང་མཛོད་ཅེར་སོན་བྱི་བཤ། དེལ་དཀར་གྱི་མཇུག་
ཆེ་ལེགས། ཉེན་གསུམ་གྱིས་མཚོན་པའི་ལེགས་འབྲུལ་ཡང་ཀྱི་ཆེན་པོ་མཛད།
གོང་ཞབས་རིན་པོ་ཆེར་ཡང་། ཤེས་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ནང་མཛོད་ཅེར་སོན།

བསྟན་པའི་བདག་པོའི་སྐྱེ་བརྟན། བཞེས་འཕེར་གྱི་ན་བཟའི་ལེགས་འབྲུལ་མཛད།

༥། ཡི་གེ་སྐྱོར་སྐྱོག་གི་དབྱ་འཇུགས་དང་སྣ་དང་སྐྱ་མ་ཡི་དམ་སོགས་གྱི་
གཟིགས་སྤང་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་བྱུང། ཡོངས་འཛིན་གཉེས་གསར་བསྐྱོ་
བྱས་པ་ལས་དབང་ལྷུང་རེ་བྱུང།

(༡༤ བ་༡༥ འ་༤) ཆོས་ཉེར་གཅིག་ལ་ངོ་བོ་རྗེའི་འབྲས་སྐྱེ་ཞིག་དབྱ་ལ་ཐུག་
ཐུག་མང་དུ་མཛད་ནས་འདི་དའི་སྐྱ་མ་ཡི་ན། བཀའ་འདྲིན་ཆེ་གསུངས། འདི་ཉིན་
མཁམ་པོ་བདེ་ཆེན་རྒྱ་མཚོ་ནས་གཟའ་སྐྱར་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་བཅས་ཡི་གེའི་ཕྱི་ཕོ་
ཀ་ཁའི་ལྷགས་སྐྱོག་ཕུལ་བར་ཆེགས་མེད་བར་མཁའའི་སའི་རྩལ་མཛད། ཡང་གཞུང་
གི་ནང་ཉེན་གྱི་སྐོབ་དཔོན་གྱི་སྐྱེ་ལ་ཡང་ཡང་གཟིགས་ནས་ང་རང་བོད་ལ་སྐྱེ་བ་
ལེན་དུས་ཤིག་ འདིས་བོད་ལ་བཀའ་འདྲིན་ཆེན་པོ་མཛད་པ་ཡིན་ཞེས། རྒྱ་གར་པཎ་
ཆེན་བོད་ལ་བཀའ་འདྲིན་ཆེ། །སོགས་མང་དུ་འདོན་བ་གནང། དཔལ་ལྷན་ལྟ་མོ་དང་།
ཕུག་དུག་པ། ཆོས་རྒྱལ། མཐོན་ཞལ། རྒྱལ་པོ་སྐྱེ་ལྷ། འབྲུངས་ལྟ་མཁའ་དམར་ཅན་
བཅས་གྱི་གཏོར་འབྲུལ་ཡང་ཡང་གནང་ཐོག་སྐྱོག་པ་མང་དུ་རྒྱུ་བ་ཅེས་གསུངས།
ཡང་ཞབས་བཅགས་བསྐྱུངས་སྐབས། ཨོ་རུ་བི་ནི་རྩྱུ་རྩྱུ་པཎ། ཅེས་བ་དང་། ཡི་དམ་
བཞི་དང་། དུས་འཁོར་གྱི་ལྷགས་དང་། བསྟོན་ཆོགས་ཀྱང་སྐྱོ་ཐོས་མིན་སྐྱོ་ཆོགས་
བ་ཞིག་གསུང་བ་དང་། མཚོན་འཕྲེང་གི་ལྷགས་ཕུག་རྒྱ་དང་བཅས་གསུང་བ་དང་།
སྐྱེན་ནམ་མཁའ་གཟིགས་ནས་ལ་ལར་ཐལ་པོ་སྐྱོར་བ་སོགས་ལ་དཔགས་ན་དག་
པའི་གཟིགས་སྤང་བྱུང་བར་ཅན་ཞིག་ཡོད་ཆོད་དུ་སྤང་བྱུང་གསུང་དུ་མ་བཞེད་དོ། །

ཚེས་ཉེར་བཞི་ལ་དགའ་ལྷན་པའི་སྐྱེས་ལས་སྐྱེས་མངལ་ལྷན་ཞུས་པར།
བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལྷན་ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གི་མཐར་ལྷན་དེབ་པ་དང་།
སེ་གོལ་གཏོགས་པས་བསྐྱོ་སྐྱེད་གི་ཉམས་ཤིག་མཛད། ལྷི་འོ་ལྷི་འུ་མང་པོ་གཟིགས་
བ་ན་འདི་རྣམས་སེམས་ཅན་ཡིན། ཉམས་ཐག་པས་སྐྱེད་མེ་རྗེ་ཟན་སྐྱེན་གཏོང་
གསུངས། བསྐྱབ་པས་ང་ཡང་སེམས་ཅན་ཡིན་པས་སྐྱེད་ཨེ་རྗེ་ཞུས་པར་ཁྲིད་ལའང་
སྐྱེད་དང་རྗེ་མོད་གྱི་དེ་བས་འདི་རྣམས་སྐྱེད་རྗེ་གསུངས། བདེ་ཡངས་རྒྱལ་སྐོ་ཤར་
མའི་བྲ་བ་ནས་གསེར་བཟངས་ལས་བྱུབ་པའི་ལྷན་སྐྱེས་རྗེ་ཚེན་པོ་བརྟུ་གཅིག་ཞེས་གྱི་
སྐྱེ་ཞིག་ལྷུལ་བར་ལྷན་སྐྱེས་དགེས་ཉམས་ཚེན་པོས་འདི་དག་དབང་སྐོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་
འདྲ་གསུངས། ལྷི་འོ་ཞབས་བཅགས་ཀྱང་དམིགས་བརྩེ་མ་དང་། ཨ་ར་པ་ཅ་ན་
སོགས་གསུང་བཞིན་པར་མཛད་པ་དང་། ཡབ་ལ་ཀུན་དགའ་ཨེ་ཤེས་གསུངས།
ཡབ་གྱིས་མི་ཤེས་གསུངས་པར། འབྲུག་སྐོན་ཀུན་དགའ་ལེགས་པ་དེ་བེད་པོ་ཡིན་
ཞེས་ཐེབས། འཛིགས་བྱེད་གྱི་ཡུམ་ལ་གཟིགས་ནས་དོ་རྗེ་རོ་ལངས་ལ། གསང་བ་
འདུས་པའི་ཡུམ་འེག་བྲ་དོ་རྗེ་ལ། བདེ་མཚོག་གི་ཡུམ་དོ་རྗེ་ཐག་མོ་ཡིན་ཞེས་
ཐེབས། འབྲས་སྐྱངས་སྐྱེས་པའི་བྲ་བ་ཁ་ཤས་ནས་སྐྱེ་མའུ་རུ་ཞབས་བརྟན་
བཏོན་ཚོག་པ་དགོས་ཞུས་པར་དེ་ཡོང་། ལྷ་མོ་དང་། གནས་རྒྱུད་གི་གཏོར་འབྲུལ་
ཡང་ཐོང་ཞེས་ཐེབས། བཀའ་བཞིན་བསྐྱབས་པར་ཤིན་ཏུ་དགེས་ཉམས་ཚེན་པོ་
མཛད། ཡང་ལྷན་སྐྱེས་ཡིངས་པའི་རྣམ་པ་འདྲ་བ་ལ། ལྷ་རྒྱན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གསོལ་
འདེབས་མང་ཅམ་མཛད་པའི་མཐར་རྟུབ་སྐོགས་སུ་ལྷན་མང་དུ་མཛད། ལྷོང་ཉིད་
བརྟུ་བྲུག་གི་རོ་བོ་དང་། གོ་རིམ་ཡང་གསལ་བར་གསུངས། དཔལ་དགོན་ཞེས་བཞེ་

སའི་གཏོར་འབྲུལ་ཐོང་ཞེས་ཐེབས། ཡབ་ནས་སྐྱུན་འདྲེན་གྱི་ཚིག་ཁ་ཤས་གསུངས་
བར་མཉེས་ཚོར་ཆེན་པོ་མཛད། འབྲུལ་བར་སྤུལ་བའི་ཏ་མ་རུ་ཞིག་དགོལ་བར་
མཛད་པས་དེའི་སློབ་ཚིག་ཏུ་བསྐྱེད་རྗེས་ཀྱི་ཉོག་ས་པ་རུ་ལོ་རྩོམ་གྱི་གསུང་
དང་། མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་མཛད་པ་རྗེ་བཙུན་ཚོང་ཁ་པ་ལྟ་བུ་མཛད་
དགོས་ཚུལ་འདུག་པར། མཁས་པོ་བདེ་ཆེན་རྒྱ་མཚོས་ཡི་གེ་དེ་བསྐྲུགས་ནས་སྐྱུ་
ཞབས་གསན་ཨེ་བྱུང། འདི་ལ་རྩོག་ཁྲིམ་ཆེན་པོ་ཞིག་བསྐྱར་འདུག་ཞུས་པར། རུ་
ལོ་དང་། གཉན་ལོ་ངེད་གྱིས་ཤེས་གསུང་བར། མཚོད་དཔོན་ནས་སྐུ་རེད་ཞུས་པར་
རུ་ལོ་ཨ་ཁུ་ཆེ་ཚང་དང་། གཉན་ལོ་མགོན་པོ་ཞེས་ཡིན་གསུངས། ཡང་བདེ་མཚོག་
གི་བསྟོད་པ་ཤོ་ལོ་ཀ་གསུམ་ཙམ་གསུངས་པར་སྐྱུ་བྱུང་བུ་འཁོད་པ་རྣམས་ནས་ད་
བྱུང་གསུང་བར་ཞུ་ཞུས་པར། ངས་མི་ཤེས་གསུངས་ནས་གསུང་མ་ཉན། བདེ་ཆེན་
སློབ་དཔོན་གྱི་སྐྱུ་ལ་གཞིགས་ནས་འདི་སྐྱུ་ཚབ་ཉེར་ལྗེའི་གསུང་ཡིན། ཨ་པ་དང་། ཨ་
མ་གཉིས་ནས་འདི་ལ་བསྐྱོར་བ་བྱས་ཏེ་བསམ་ལྟན་མ་བཏོན་ན་ཡག་པོ་ཡོང་ཞེས་
ཐེབས། ཡང་སྐྱུ་ཅེད་གྱི་རྣམ་པ་མཛད་པ་ལ། ཡབ་ནས་གཞིམ་འགག་དགེ་སློང་ཡེ་
ཤེས་རྩོན་གྲུབ་སྐྱེབས་ཡོང་ཞེས་སྐྱབས་བསྐྱུལ་བར། ང་སློབ་དཔོན་བརྒྱ་ཡིན་སྐུ་ལའང་
བྱེད་མི་ཡོང་ཞེས་གསུངས།

(༡༦ ཉ་ལ།༤༤ འ་༡༠) ཡང་མཛུལ་ཁའི་སྐྱབས་ཤིག་རྒྱལ་བའི་བཀའ་སྲུང་ཀུན་
གྱི་གཙོ་མོ་ནི། །འདོད་པ་ཁམས་ཀྱི་དབང་སྤུག་དཔལ་ལྷ་མོ། །ཆེ་རིང་མཆེད་ལྡ་
བཟུན་མ་བཙུ་གཉིས་དང་། །རྣམ་མང་འཁོར་ཚོགས་རྒྱ་མཚོ་གནས་འདིར་
གཤེགས། །ཞེས་དང་། ཅན་དཀར་དམར་གྲུང་ཀུམ་སིང་ཉ་དང་། །ཨ་ཀར་རྩོམ་སྐྱུ་

ལྷག་སྤྱི་མོགས། །བསྐྱེད་པའི་དུད་སྤྱིན་སྣ་ལི་ལམ་གང་བ། །བསྟན་སྐྱོད་ཆེན་
མོ་འཁོར་དང་བཅས་ལ་འབྲུག། །ཞེས་ཀྱང་ཐོགས་མེད་དུ་ལྷག་པར་གསུངས། དེ་
ནས་བསྟན་པར་བསམ་ཡས་ཀྱི་གནས་རྒྱལ་མང་ཚམ་བཀའ་ལེབས་པར། བསྟན་པ་
ནས་སྐྱེ་ཞབས་བསམ་ཡས་ལ་ལེབས་སྐྱོད་ངམ་ཞུས་པར། ངས་མི་ཤེས་གསུངས།
འོན་ཀྱང་བསམ་ཡས་ཀྱི་སྣ་ཁང་བཞེད་བའི་སྤྱིན་བདག་ནི་ཡག་པོ་བྱས་ཞེས་ལེབས།
བསྟན་པ་ལ་ཁྱོད་སེམས་ཅན་རེད། ང་སངས་རྒྱལ་ཡིན་པས་ངས་གང་བྱེད་ཁྱོད་
ཀྱིས་ཤེས་མི་ཡོང་གསུངས། ཞབས་བཅགས་སྐབས་ཉམ་མ་ལ་བ་ར་ཡང་ཞེས་ཀྱང་
ཞལ་འདོན་མཛད། དེ་ནས་དཔོན་པ་གསར་དུ་ར་མ་རུ་དཀར་པོ་ཞིག་འདུག་པ་ལོང་
ཤོག་གསུངས་པར། ཡབ་ལུམ་གཉིས་ནས་མེད་ཞུས་ཀྱང་། ངས་འདི་ནས་མཐོང་གི་
འདུག་མཚོད་དཔོན་ལགས་ནས་ལོང་ཤོག་ཅེས་བཀའ་ལེབས་པར། མཚོད་དཔོན་
ནས་སྤུལ་པའི་སྐྱར་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པར། བ་སོའི་ར་མ་རུ་ཞིག་ཡོད་པར་དེ་ཨེ་ཡིན་
གསུངས། དེ་ནས་གྲུ་པ་ཞིག་གིས་རྒྱ་མ་མཚོད་པ་དང་། ལྷགས་ཇེ་ཆེན་པོའི་སྐྱེ་ཐང་
བཅས་ལ་ལྷག་ནས་ཞུས་པར། ལྷགས་ཇེ་ཆེན་པོར་གཟིགས་དུས་སྐྱེ་འཁོར་རྣམས་
ནས་འདི་སྤྱི་རེད་ཞུས་པར། སྐྱོན་གྱིས་མ་གོས་སྐྱེ་མདོག་དཀར། །ཞེས་གསུངས།
རྒྱ་མ་མཚོད་པའི་སྣ་གྲུལ་ནང་བདེ་མཚོག་དང་། འཛིགས་བྱེད་གཉིས་ལ་འདི་དང་
འདི་ལོ། །ཞེས་དང་། མགོན་པོའི་སྐྱེ་ལ་གཟིགས་ནས་འདི་ཨ་རུ་རེད་དེ་སྤྱི་ཡིན་ནི་མི་
ཤེས་གསུངས། ཚོས་རྒྱལ་དམར་ནག་གཉིས་གཟིགས་དུས་འདི་གཉིས་འཛིགས་
བྱེད་ཀྱི་གཡོག་ཡིན་གསུང་།

(༡༧ ཉ་ཀྱི་༤༧ ལ་༧) དེ་ནས་ལྷན་ཚོས་དབྱིངས་རང་གོལ་གྱི་སྐྱེ་གདུང་གི་སྐོ་

ཁྲིམ་ནང་དུ་ཡོད་པའི་རླུང་ཚོས་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་གཟིགས་ནས་འདི་ངའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་གསུངས། ཨ་ཉི་འདི་སྐྱུ་ལ་གཟིགས་ནས་འདི་ཡང་ངའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་གསུངས། སྐབས་ཤིག་མངལ་ཁའི་སྐབས་དགུས་ཉམས་ཀྱི་ངང་ལས། མཚོད་ཡོན། ཞབས་བསིལ། མེ་ཉོག་བདུག་སྒོས། སྤང་གསལ། ཇི་ཚབ། ཞལ་བས། རོལ་མོ་རྣམས་དྲངས་ཤིང་ཐོགས་པ་མེད་པ་རྣམས་མཁའ་དང་མཉམ་པར་གྱུར་ཅེས་དང་། སྤང་མདུད་གནང་སྐབས། བུད་མེད་དམོད་ཐོར་འཕེན་པ་སྒྲོག། །གཤེན་རྗེའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་སྒྲོག། །ཅེས་ཀྱང་གསུངས། ལྡན་མ་དགོ་བཤེས་ཡེ་ཤེས་མཁས་མཚོག་ནས་མཚུལ་གྱི་བཤའ་བ་སྤུལ་བར། དགོ་བསྐྱེན་རྣམས་རྣམས་ཐར་བཤའ་སྐབས། རྣམ་ཏུ་ལ་ཞེས་བ་སྐྱིེ་ཉའི་སྐད་དེད་གསུངས། ཞོགས་པ་རྟེན་ལ་སྤྱག་འཚལ་གནང་སྐབས་ཡབ་ལ་སྤྱག་འཚལ་གནང་བར། མཁན་པོས་དེ་འདྲ་མ་གནང་། ཡབ་ཀྱི་སྐྱུ་བསོད་ཉམས་འགྲོ་ལྷུས་བར། འོ་ན་རོ་བོ་རྗེས་ཡབ་སྤྱམ་ལ་སྤྱག་འཚལ་བ་དང་། སྤྱི་ལྷུ་མངོད་པ་རི་ལྟར་རིགས་གསུང།

(༡༩ ཉ་༢༡༥༡ འ་༩) ཚེས་བཙོ་ལྡན་ཞབས་བསིལ་དང་དགའ་བཞི་བ་ཅང་རྒྱན་ཕེབས་བསུང་ཐོན་སྤྱལ།(༡༩ ཉ་༢༡༥༡ འ་༥) མངལ་ཁའི་སྐབས་གཟིགས་སྤང་ཞིག་བྱུང་ཚུལ་གྱིས་ལྡན་པའི་གཏོར་འབྲུལ་ཐོང་ཞེས་ཕེབས། ཅི་གཟིགས་ཞེས་ལྷུས་བར་གཙོ་པོ་སེདྤེ་ཞོན་པ་གཅིག་དང་། གཞན་ཡང་མང་པོ་གསུངས། ཅི་དེད་ལྷུས་བར། ཚེ་རིང་མཚེད་ལྡན་ཡིན་པ་འདྲ་གསུང། ཡང་གསོལ་ཇའི་སྣོད་དུལ་ལྟེར་ལ་གཟིགས་ནས་འདི་ངག་དབང་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་དུས་ཀྱི་བཟོ་བཤོད་ཡིན་པ་འདྲ། ད་དུང་འདི་ལས་ཡག་པ་གཅིག་ཡོད་གསུངས།

(༡༩ བ་༥།༥༣ འ་༡༣) མཚན་གཟིམ་གནང་ཁར་རྒྱུང་དྲག་པོ་ཞིག་ལངས་པར་
བཀའ་ལས་ཡབ་རྒྱུང་མི་ལངས་པའི་ཐབས་གྱིས་གསུང་བར། ཡབ་རྗེས། བྱིད་སྐྱུབ་
རས་གཟིགས་ཡིན་ན་རྒྱུང་མི་ལངས་པའི་ཐབས་བྱིད་རང་མཛོད་ལྷུས་པར། ལྷན་
སྤྲིགས་མཛུ་བ་མཛོད། ལྷན་སྤྲིགས་བཟང་བའི་ཚུལ་མཛོད་པས། རྒྱུང་རང་ཞི་ལ་སོང་
བར། བྱིད་ཀྱི་ལྷན་རྒྱུང་དུ་འདི་ལ་རྒྱུང་སྐྱུག་དགོས་པ་ཅི་རེད་ལྷུས་པར། ར་དབལ་
ཆེན་ཉེ་དུ་ཀ་ཡིན་པས་དེའི་མ་ལུ་ཡིན་གསུངས། ཉེ་དུ་ཀ་ར་སྐྱུག་དགོས་པ་ཅི་རེད་
ལྷུས་པར། སེམས་ཅན་ཁོ་ནའི་དོན་བྱས་པས་རང་དོན་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྟོགས་ཡིན་
གསུངས་པ་སོགས་བཀའ་ལེན་སྐོ་ཡང་ཟབ་པར་སྣང་ངོ། །

(༢༠ ཉ་༣།༥༣ ཐ་༡) ཆོས་ཉི་ཤུ་ལ་ཞབས་པད་རྣམ་པ། ལྷ་སྤྲས་བཅས་ལ་ལྷན་
དབང་སྐྱུལ། ལྷན་རྒྱས་པོད་ཆོས་ཆེན་དུ་ལྷན་སྤྲིགས་པེབས་པོད་མ་ཆེན་པོ་ནས་ཅང་
རྒྱན་ཆེད་སྐྱུལ་གྱི་བཀའ་ཡིག་པེབས་སྐབས། ཐོག་མར་པོད་མ་བདག་པོ་ཆེན་པོ་སྐྱུ་
མཚན་དཔེའི་དཀྱིལ་འཁོར་དངས་པོ་ཨེ་ཡོད་ཅེས་སྐྱེའི་འཚམས་ལྷ་གནང། བཀའ་
ཡིག་གྲོག་གྲུབ་པ་དང་གནང་སྐྱེས་ཁ་བཏགས་ནང་མཛོད། ཆོ་དབལ་མེད་ཀྱི་སྣང་
བརྟན་ཁི་རྒྱབ་ཅན། སྤེལ་བྱ་དོར་བཅས། རིན་པོ་ཆེའི་ལྷན་སྤྲིགས་བཅས་ཅང་རྒྱན་ནས་
ལྷན་བསྟར་གྱིས་སྐྱུལ།

(༢༡ བ་༡།༥༣ འ་༡༠) ཅང་རྒྱན་ནས་བྱིད་རྒྱུ་ལའི་སྐྱེ་ལ་ལྷ་བ་ཆེན་པོའི་སྐྱེའི་ཡང་
སྤྲིད་ཡིན་ཞེས་གསུངས་འདུག་པར། དེས་ན་ཐོག་མའི་འཚམས་ལྷ་སྐྱུལ་ནས་ད་པན་
ལོ་རྒྱུན་ཇི་ཅམ་སོང་ཞེས་བཀའ་འདྲི་ལྷུས་པར། ལོ་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་རྒྱུ་སོང་སོང་ཨེ་
ཡོད་གསུངས།

(༤༠ ཉ་༥།༥༥ བ་༩) ལྷ་མ་ཚང་གི་སྐྱུ་བ་གནས་ཀྱི་ལམ་ལ་གྱི་སྐྱེད་ཀྱི་སྐྱོན་དཀར་
ཞིག་འདུག་པར་སྐྱུ་བ་གྱིས་ཡུན་རིང་གཞིགས་ཏེ། དེ་ནང་དུ་ཉ་དང་། ལྷང་ཆེན་
སོགས་མང་པོ་འདུག་ཅེས་པེབས།

(༤༡ ཉ་༥།༥༦ བ་༡༠) ཆོས་བརྒྱད་ཉིན།(༤༡ བ་༡།༥༦ བ་༡) གཞིམ་རྒྱུང་
སྐྱུ་བ་གི་ཡོན་ཆབ་རྣམས་སྲུ་ལ་ཡང་མི་གསན་པར་རིམ་བཞིན་སྐྱུ་བ་གིས་འཕོ་བ་
གནང་སྟེ། བཞུགས་གདན། ཞལ་བ་སོགས་ཆང་མ་ཆལ་ཆེལ་དུ་གཏོང་བར་མཛད་
པས། མཚོད་མེ་དང་སློབ་སོགས་ཀྱང་རྒྱུད་གསོན་པར་གྱུར་བ་ན། སྐྱུ་བ་སྐྱི་རྣམས་
འདི་ཅི་ཡིན་སྟུང་དུང་སྟེ། ལྷ་མ་སློབས་ཀྱང་། དེ་རྒྱུ་ཆར་བཟང་པོ་བབས་པ་བཅས།
རྗེས་སྲུ་དཔགས་ན་དེའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་མངོན། མཁན་པོ་ནས་དེའི་སྐྱི་ཉིན་སྐྱུ་ཞབས་
ནས་ཁ་སང་ཡོན་ཆབ་ཐམས་ཅད་འཕོ་བ་གནང་འདུག་པར། ཆར་འབེབས་གནང་བ་
མ་ཡིན་ནམ་ལྷུས་པར། བཞད་མོ་བཞད་པ་ལས་ཅང་མི་གསུང་ངོ་། །

(༤༢ ཉ་༣།༥༧ བ་༡) ཡང་སྐབས་ཤིག་ང་སྐྱུ་མ་སེ་བཅུན་པའི་ཞབས་སྐྱི་བྱེད་
དུས་སྐྱུ་རིང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། ད་ལྟ་ནི་སྐྱུ་སྐྱུང་ངོ་གསུངས།

(༤༣ བ་༣།༥༨ འ་༣) རབ་གསལ་ནས་སྐྱུ་བ་རྟོགས་གནང་བའི་སྐབས་ཤིག་
ཤོད་ཀྱི་ཆོམས་ཆེན་སློ་འགྲམ་བཞན་མའི་རྟེན་མཁར་གྱི་འགྲམ་ལོགས་ཁམ་སྐྱོང་གི་
དཀྱིལ་ནས་མི་ཞིག་གིས་ལྟ་གི་འདུག་པ། རྐྱོད་ཆོས་ཨེ་མཐོང་གསུངས་པར། མཁན་
པོ་ནས་མི་མཐོང་བ་སྲུ་རེད་ལྷུས་པར། དུང་སྐྱོང་ངམ། འཛིན་པ་ལག་མངས་གང་
རིགས་ཤིག་ཡིན་པ་འདྲ་ཞེས་པེབས། དེ་ལྟར་ན་སྐྱུ་སྐྱུ་དཀར་སྐྱོགས་པ་དེ་རྣམས་
མགོན་པོ་འདི་ལ་སྐྱུང་སྐྱོབ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གནས་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཞིགས་པ་དག་

བས་མངོན་བར་སྤང་རོ། །

(༤༤ བ་༦།༦༣ ཐ་༢) ཉི་འོད་དུ་བཞུགས་སྐབས་གཟིམ་ཆུང་གི་སྒོ་ཕྱོགས་སུ་
སྐྱེན་ཕྱུར་ཚུགས་སུ་གཟིགས་ནས་གཡེང་བའི་རྣམ་པ་རྩུང་ཟད་གནང་བར། གང་
གཟིགས་ཞུས་པར། ཚེས་རྒྱལ་ཡབ་ལུམ་འཁོར་བཅས་ཚང་མ་ཐེབས་ཀྱི་འདུག
རྗེས་སུ་ཤ་བ་གཅིག་ཀྱང་འདུག་ཅེས་ཐེབས་པ་སོགས་ནི། ཡེ་ལེས་པ་འདི་རྣམས་
ཀྱིས་མི་འབྲལ་ལུས་ཀྱི་གྲིབ་མ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོགས་པའི་རྟགས་སུ་གསལ།

(༤༥ ཉ་༤།༤༩ ཐ་༦ ཟླ་༥) ཚེས་བདུན་གཟུང་ཚེས་མཚོག་དུ་དགོ་བར་རྒྱལ་
སྲས་རྗེ་རྗེ་འཆང་དང། སྐབ་དེ་མོ་སྐྱལ་སྐྱུ་གཉིས་ཡོངས་འཛིན་གྱི་ཆེ་འདོན་ལྟ་བུར་
དཀར་སྤོའི་ཐོག་གཞུང་ནས་ལྷ་སྐབས་མགོན་མཚོག་སྐྱལ་རིན་པོ་ཆེ་དང། རྒྱལ་
སྲས་རིན་པོ་ཆེ། དེད་བཅས་ལ་ལེགས་འབྲུལ་གནང།

(༤༦ ཉ་༦།༤༩ ཐ་༡༡) རྒྱལ་སྲས་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ལྷ་སྐབས་མགོན་མཚོག་སྐྱལ་
རིན་པོ་ཆེར། རྐྱབས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད་དང། དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མའི་ལྷགས་ཁིད་
དང། སྐབ་ནས་ཀྱང་སྐར་འཛིན་ལྟ་བུར་ལྷགས་སྤོག་ཁ་ཤས་ལུལ།

(༤༦ བ་༣།༤༩ ཐ་༢) ཚེས་བརྒྱད་ལ།(༤༦ བ་༣།༤༩ ཐ་༥) མཚོན་གཟིམ་ཁང་དུ་
རྒྱལ་སྲས་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཉིན་སྐུ་མར་ལྷགས་ལྷུང་ལུལ་བ་རྣམས་གསུང་དགོས་
ཞེས་ཞུས་པར། རྐྱབས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད། དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མ་སོགས་ཀྱི་འགོ་
སྐྱལ་མཚོག་སྐྱལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཛད་དེ་ཚང་མ་ལྷན་དུ་གསུངས། དེ་མཇུག་དེད་
རྣམ་གཉིས་ལ་གསང་འདུས་རྩ་ལྷགས་དང། བདེ་མཚོག་རིག་མ་བཅུ་རྩུག་གི་ཕྱག་
རྒྱ་མཛད་དགོས་བཀའ་ཐེབས་བཞིན་བསྐྱབས།

(༤༢ ཉ་ཉ་༥༥ འ་༡༠) ཚེས་བཅུ་བཞི་ལ་ཡ་སྐྱབས་མགོན་མཚོག་སྐུལ་རིན་པོ་
ཆེར། རིགས་ཀྱི་ཚོད་བཞུག་ཚེ་པོ་རྒྱལ་སྐྱེས་དོན་རྗེ་འཆང་ནས་མ་གཅིག་གྲུབ་རྒྱལ་
ལུགས་ཀྱི་འཆི་མེད་ཆེའི་བདུད་ཚིའི་དབང་བསྐྱར་མཛད་སྐབས། རྒྱལ་སྐྱེས་རིན་པོ་
ཆེ་ནས་ད་ལྟ་གཞིགས་སྒྲུབ་གང་འདུག་ཞུས་པར། དཔལ་ལྷན་ལྟ་མོ་མཚོ་དམར་པོ་
ཞལ་གི་དགེས་མ་ཆགས་པ་ཞིག་གི་ནང་ནས་འབྱོན་འཕྲོ་ལ་བཞུགས་འདུག་པས་
སྐྱུན་འབྲེན་ཞིག་གཏོང་རྒྱུ་ཡིན་ན་མེ་བས་པ་འདུག་གསུངས། ཡང་དག་པའི་
གཞིགས་སྒྲུབ་ལ་སྟེང་གི་ཆ་ལ་འཇམ་དབྱངས་རལ་གི་ཅན་དང་། ཆེ་དཔག་མེད་བྱ་
རུའི་ལྷན་པོར་ཉིན་གཉིས་འབྲུམ་གྱིས་འཇུག་པ་འདྲ་བ་ཞིག་དང་། ཚོས་རྒྱལ་ཡབ་
ལུམ། ཚངས་པ། གནས་ཚུང་། གཞན་ངོ་མི་ཚོད་བཞུག་གྲང་འདུག་གསུང་།

(༤༣ ཉ་ཉ་༥༦ འ་༡) རྒྱལ་སྐྱེས་རིན་པོ་ཆེ་ནས་རྣམ་འཛོམས་ཀྱི་བྱབས་ཁྲུས་
འབྲུམ་སྐྱབས་འཇམ་དབྱངས་མེ་བས་བྱུང་གསུང་བ་དང་། དར་ཅིག་ལུགས་ཡེངས་
པའི་ཚུལ་མཛད། རི་ལྟར་སྒྲུབ་ཞུས་པར། འཇམ་ཚོན་ལྷན་འཇུག་པའི་གྲུང་ཁྲིམ་གྱི་
ནང་དུ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་སྐྱེགས་བམ་དང་། རལ་གི་འབར་བ་བསྐྱམས་པ་ཞིག་
མེ་བས་ནས་སྐྱེགས་རལ་གཉིས་ཁྱོད་རང་ལ་སྐྱེན་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པའི་མོད་
ལ། དེ་གཉིས་ངེད་རང་གི་ལུགས་ཀར་ཐིམ་པའི་ཉམས་ཤིག་བྱུང་ཞེས་ཉམས་དང་།
སྒྲུབ་བ་ཡང་འབྲུམས་སུ་སྐྱེས།

(༤༤ བ་༦༡༥༥ བ་༤) ལྷ་བ་རྒྱག་པའི་ཚེས་བཞི་ལ་(༤༧ ཉ་ཉ་༥༥ འ་) ཡོངས་
འཛིན་རྒྱལ་སྐྱེས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཚོ་ལོ་མེ་བས་པའི་ལེགས་སྐྱེས་མཇམ་ཞུར་མེ་བས་
པར་ལྷན་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་མཚིད་ཞིབ་པར་མཛད། ལྷན་གྲང་ལྟ་སར་བསྐྱོད་དགོས་

ཡུལ་དབང་དགུ་པ་ལྷན་ཉེགས་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར། དེ་མོ་ལྷོ་བཟང་ལྷོ་བསྟན་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ།

གྲིས་གཟིམ་ལྷང་མཚན་གཟིམ་ཁང་དུ་སྤྱིར་ཐོན་གྱི་བྱིན་རྒྱབས་ལྷན། ཡང་གཟིགས་སྤང་དུ། ལྷ་མོ་དང་། དཔལ་མགོན་ལལ་དང་། གཞན་ཡང་བསྟན་སྤང་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྤྱན་རླབས་མང་ཙམ་ཞིག་གི་གཟིགས་སྤང་བྱུང་ཞེས་རྒྱལ་སྤྲེའི་ལོ་ཆེར་གསང་སྟབས་གྱི་ཚུལ་དུ་ལྷ་བར་མཛད་པར། ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཚོས་སྐྱོང་རྣམས་གྲིས་བཀའ་འདྲ་ལེབས་མ་བྱུང་ངམ་ཞེས་ལྷ་བ་མཛད་པར། ཚོས་སྐྱོང་ཚང་མ་དབྱེས་ཉམས་ཆེ་བར་འདུག་ཅིང་། ལྷ་བ་དུ་ཐིན་ལས་སྤྱོད་ཅེས་གསུང་བ་དང་། ལྷ་མོ་ནས་ཅུང་འཚུབ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་སྐྱོན་རང་མི་ཡོང་ཞེས་གསུང་བ་སྐད་ཅིག་བྱུང་ཞེས་ལེབས།

(༥༡ ཉ་༡༧༡ ཟ་༡) རེད་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་དང་སྤྱན་དུ་ཨ་ར་པ་ཙེ་ན་དང་། འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོའི་གཟུངས་གསུང་སྐབས། རྒྱལ་སྤྲེའི་ལོ་ཆེ་ནས་དེ་ཁ་ཙམ་གྱིས་ཚོགས་གསུངས་ཀྱང་མ་གསན་པར་གསུང་ཆེར་གནང་བའི་ཡུན་རིང་གསུང་ཐོག་སྤྱན་རླབས་མཁར་མིག་མིག་མཛད་པར་རྒྱལ་སྤྲེའི་ལོ་ཆེ་ནས་ཅི་སྤང་ལྷས་པར། འཇམ་དབྱངས་མང་པོ་ལེབས་འདུག་གསུངས། དེ་རྣམས་གར་སོང་ལྷས་པར་གཞན་མ་རྣམས་སྣོ་ངོས་ལ་ལེབས་སོང་། འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོ་རེད་ལ་ཐིམ་བྱུང་གསུང་བ་སོགས་ལྷག་པའི་ལྷས་རྗེས་སུ་བཟུང་བ་དང་བྱིན་གྲིས་བརྒྱབས་པའི་མཚན་མ་ཡང་གསལ།

(༥༡ བ་༡༧༡ འ་༥) འདི་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་རྒྱལ་སྤྲེའི་ལོ་ཆེར་དབུ་ཐོག་ཏུ་འཇམ་དབྱངས་བཞུགས་པ་ཞིག་གཟིགས་པས་རྐྱེན་བྱས། འཛིགས་བྱེད་རྗེས་གནང་དང་། སྐོལ་མའི་རྗེས་གནང་ཞིག་ལྷ་དགོས་པའི་སྤྱན་གསན་སུལ། རྒྱལ་སྤྲེའི་

རིན་པོ་ཆེ་ནས་བྱེད་ལ་སྲུང་ཞུས་གསུང་གི་འདུག་ཞུས་པར། ང་ལ་དཔལ་ལྷན་ལྟ་
མོས་ཞུས་ཞེས་བཀའ་གནང་བ་ཡིན་གསུངས། ཡང་དེ་མཚུགས་གངས་ཅི་ར་བས་
བསྐྱོར་བའི་ཞིང་ཁམས་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་དང་། བན་བདེའི་འགྲུང་གནས་
བསྟན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གཞན་ཡང་སྤྱོད་པ་འདྲིར་
ནད་མཚོན་སྲུང་གོ་སོགས། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་སྟེང་གུས་སྲུང་ཆར་
འབེབས་ཤིང་། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གུང་རྒྱུ་སེམས་མཚོག་རིན་པོ་
ཆེ། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་རེ་གསུང་བཞིན་གསུང་བཞིན་ཕྱག་ལུགས་ཀར་ཐལ་མོ་
སྲུང་བས་འབགས་པ་སྲུང་རས་བཞེགས་ཀྱི་རང་མདངས་གསལ་བར་སྟོན་པའི་
ཉམས་མཚར་གྱི་གསུང་གི་རྣམ་འགྲུར་མང་དུ་བྱོན།

༥ །ཡོངས་འཛིན་ལས་དཔལ་རྡོ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་རྒྱུད་
སྟོན་པར་གྲས་ཤིང་། ཚལ་གུང་ཐང་ནས་བོད་གངས་སྤྱོད་སྟེ་མི་སྟེ་ཡོངས་
ཀྱིས་ཐེབས་བསྲུང་གིས་དབུས་འགྲུང་སྟེ་སྟོན་ཚོས་ཀྱི་ཞིང་གི་སྲུང་བྱོང་གོང་མ་
ན་རིམ་གྱི་གསེར་བྱི་ཆེན་མོར་མངའ་གསོལ་ཞུས་ཤིང་སྟེ་གསུང་རེས་གྲུང་
རྗེས་འཛིན་མཛད།

(༥༣ ཉ་༦།༢༡ བ་༡) ཚོས་ཉེར་བདུན་དང་བརྒྱད་ལ་ཡོངས་འཛིན་རྒྱལ་སྲས་
རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཚོག་སྲུང་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་བཞེད་ལྟར་འཛིགས་བྱེད་ཞལ་
གཅིག་ཕྱག་གཉིས་བ་དང་། སྟོལ་མ་ཉེར་གཅིག་གི་ཐོག་མའི་རྗེས་གནང་ཕྱལ་ཞིང་།
དེའི་སྐབས་མཚོག་སྲུང་རིན་པོ་ཆེ་བཞེད་མོ་མང་དུ་བཞེད་ཅིང་། སྲུང་ཕྱིག་ཕྱིག་

མཛད་བར། ཅི་འདུག་ལྷུ་པར་སྐྱོལ་མ་མང་པོ་ཐེབས་འདུག་གསུངས། གང་འདྲ་
འདུག་ལྷུ་པར་སྐྱོལ་དཀར་རྒྱལ་སྲས་རིན་པོ་ཆེའི་དབུ་ཐོག་ཏུ་བཞུགས་འདུག
སྐྱོལ་མ་དམར་མོ་སོགས་མང་ཚུལ་འདུག་པ་མཚོག་སྐྱུལ་རིན་པོ་ཆེར་ཐེབས་བྱུང་
གསུངས། ཡང་མི་ལུས་པོང་བུའི་མགོ་ཅན་ཞིག་ཀྱང་འདུག ལྷུ་ཞབས་གང་འདྲ་
འདུག་ལྷུ་པར། ལྷུ་བཞི་དང་། ཞབས་གཉིས་ཡོད་པ་འདྲ་བ་ཞིག་འདུག་གསུངས།
རྒྱལ་སྲས་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བདེ་མཚོག་པོང་ཞལ་ཡིན་པ་འདྲ་ལྷུ་པར། ཡིན་ཞེས་
གསུངས། འོན་པར་གལ་ཐེབས་པའི་སྐྱུ་དམིགས་མཛད་དགོས་ལྷུ་པར། སྐྱུ་
ཡུད་ཚུལ་ཞིག་འཇུག་པར་མཛད་ནས་དེ་ཁྱེད་རང་ལ་ཐེབས་པའི་ཉམས་ཤིག་བྱུང་ངོ་། །ངས་
ལྷུ་མགོ་ལ་དུ་ཡོད་ལྷུ་གཉིས་མཉམ་བཞག་མཛད་པ་གཅིག་ཀྱང་འདུག དེ་ལས་
སྐྱུ་སྐྱེས་སྲིང་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་ནས་དེད་རང་ལ་ཐེབས་པའི་ཉམས་ཤིག་བྱུང་ངོ་། །ངས་
ཁྱེད་ལ་ཉམས་མཚར་པོ་མང་པོ་ལྷུ་ཡོད། དེ་རྣམས་ཉམས་མཚར་པོ་ཞེ་རེད་
གསུང་བར། ཡོངས་འཛིན་རྒྱལ་སྲས་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་སྐྱུ་སྐྱེས་ལྷུ་པར་རངས་ཤིང་།
འདི་ལྟར་བུའི་གཞིགས་སྐྱང་ཁྱེད་པར་ཅན་ནི་ཤིན་ཏུ་ནས་ངོ་མཚར་ཆེའོ་ཞེས་
བསྐྱེད་བཞེད་ཀྱང་མཛད།

(༥༩ ཉ་པ། ༢༤ བ་༡༠། ལྟོ་ཡ) ཆེས་བཞི་ལྷུ་དུག་རྣམས་ལ། ལྷུ་བས་མགོན་
མཚོག་སྐྱུལ་རིན་པོ་ཆེར་ཡོངས་འཛིན་རྒྱལ་སྲས་རིན་པོ་ཆེ་ནས་འཛིགས་བྱེད་
བདུད་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དབང་གི་སྐྱ་གོན་གནང་སྐྱབས། གཞིགས་སྐྱང་དུ་རྒྱལ་སྲས་
རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱ་མདུན་དུ་འཛིགས་བྱེད་ཞལ་གཅིག་ལྷུ་གཉིས་པ་ཞིག་འདུག་
གསུངས་པར། རྒྱལ་སྲས་རིན་པོ་ཆེས་འོན་ང་ལ་གཞིགས་དང་མེད་འགྲོ་ལྷུ་པར།

ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ་ཞིག་གི་ཁྱེད་རང་ཡང་མཚོང་གི་འདུག ཁྱེད་རང་གིས་འགྲུལ་
འགྲུལ་བྱས་ན་འདྲིགས་བྱེད་དེ་ཡང་འགྲུལ་གྱི་འདུག རྗེས་སུ་ཡོངས་འདྲིན་རིན་པོ་
ཆེར་ཐེམ་སོང་ཞེས་ཐེབས། སོ་ཤིང་འདོར་བའི་སྐབས་ཅེ་མོ་སྐྱེས་པ་ཕྱོགས་པ་
མཚོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པའི་ཉམས་སོགས་ཀྱི་བརྟེན་སྲོད་ཞིབ་ཏུ་མཚོང་བར། སོ་
ཤིང་འདོར་བར་གཞན་སྐབས་སྟོས་པ་མེད་པར་དོར་བར་མཚོང་གྲང་། ཅེ་མོ་སྐྱེས་པ་
ཕྱོགས་པའི་བཀའ་དྲིན་མཚོང་བར་སྐྱེས་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་དུག།

(༥༩ བ་༣།^{༥༧} འ་༩) མནལ་ལམ་བརྟགས་པ་མཚོང་སྐབས་ཤིསྐབས་མགོན་
རིན་པོ་ཆེའི་དབུ་སྐྱེས་མགོར་འདྲིགས་བྱེད་ནལ་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱུག་གཉིས་པ་གི་
ཐོད་འདྲིན་པ་གཅིག་དང་། ཡབ་ཀྱི་སྐྱེས་མགོར་འདྲིགས་བྱེད་དམར་པོ་གི་ཐོད་
འདྲིན་པ་ཐེམ་པ་དང་། དབང་ཚུགས་པ་དང་འུར་སྐྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱང་། ཁྱོད་ཚོས་
ཉོན་དང་གསུངས་པར། སྐྱེས་ཚོས་ཅི་ཡང་མི་གོ་བ་འདུག་ཞུས་པར། དེའི་ཕྱི་སྐྱ་
ལས་སྐྱེན་པ་ཞིག་འདུག་གསུང་སྐྱེད། བྱང་ཕྱོགས་མཚོང་བ་འཕམས་ངོས་སུ་ཕྱུག་
མཚུ་བ་གཏད་དེ་བདེ་མཚོག་པོར་ཞལ་ཅན་ཐེབས་འདུག ཞལ་གཅིག་ཕྱུག་གཉིས་པ་
རེད་ཅེས་ཐེབས་པ་དང་། དབང་དངོས་གཞིའི་སྐབས་དབང་རྗེས་བཞེས་ལུགས་
སོགས་ཞུ་མི་དགོས་པར་སྐྱེན་སྐྱེས་ཚོགས་པར་མ་ཟད། མི་བསྐྱོད་པ་ཚུ་དབང་གི་
བྱམ་ཚུ་ཡང་དུང་པོར་ལ་ཞལ་བཙུགས་ཏེ་ལྷག་མ་མེད་པར་བཞེས་པ་སོགས་ཉེན་
འབྲེལ་སྐྱེན་སྐྱེས་ཚོགས་པས་སྐྱེད་མེད་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་བྱིན་རྒྱལ་ཚུ་
པོའི་དབང་བཞེས་ཕྱུགས་ཀྱི་བྱམ་བཟང་ཡོངས་སུ་གཏམས་པར་མཚོང་ཅིང་། འདི་
ནས་བཟུང་ཅ་ལྟར་དང་སྐོམ་པོ་སོགས་གང་གིས་གྲང་མ་གོས་པར་བསྐྱེད་བར་

མཛད།

(༥༥ བ་༦༧༥ བ་༩) སེ་འབྲས་ཀྱི་གྲུ་པ་དང་ཡང་དགོན་གྲུ་དམངས་བཅས་ནས་
གནས་བརྟུ་གསུང་སྐབས། །ཉར་ཕྱོགས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ལ་འཕགས་པའི་
གནས་བརྟུ་བརྟུ་དུག་ལེབས་འདུག་ཅེས་གསུངས། རྩ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆེས་(༥༥ ཉ་
༥༧༧ འ་༧༠) ཉེར་བཞི་ཉེར་ལྔ་ལ། གསུངས་མགོན་མཚོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེར། ཡོངས་
འཛིན་རྒྱལ་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ལོ་གྲོན་མའི་སློན་ནས་བྱུལ་སྐུབ་མཛད་པའི་གྲིན་
རྩལ་བ་དུད་ཅིའི་ཚུ་རྒྱུན་གྱིས་སྐྱེ་ལྷུས་གསོལ་བའི་འཕྲིན་ལས་མཛད།

(༥༦ ཉ་༧༧༥ འ་༥) རྩ་མ་ཞང་གི་སྐྱེ་མཁུན་དུ་སྟན་ནས་ཞོ་གསར་པ་ཞིག་སྐུལ་
བར་གནས་གཟིགས་སྐབས་ཡསྐབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གསོལ་ཞོ་དེ་ནས་
བཞེས་པར། ཡབ་ནས་དེ་འབྲ་ཅི་གནང་ལུས་པར། ཞང་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས་ང་
གཉིས་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཞོ་འཕྱང་གསུངས་བྱུང་ཞེས་ལེབས་པ་འདི་ལྟར་བ་ཚོས་
རྒྱུན་གྱི་ཉིང་འཛིན་ཐོབ་པའི་རྟགས་སུ་མངོན་ཏེ། དེའི་ཆེ་སངས་རྒྱུས་བྱང་སེམས་
ཀྱི་སྤང་བརྟུན་ཚུན་ཚད་གྱིས་ཀྱང་ཚོས་སྟོན་པ་དང་། ལྷང་བསྟན་པ་སོགས་མང་དུ་
འབྱུང་བས། འདིས་ཀྱང་གསང་བའི་རྣམ་ཐར་མཛད་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་བསྟན་ཏོ། །

(༥༧ བ་༧༧༥ བ་༩) ས་པོ་འབྲུག་ལོའི་ཉོར་རྩེ་དགུ་པའི་ཆེས་ཉེར་གཅིག་
གཟའ་ཆེས་མཚོག་ཏུ་ལེགས་ཤིང་། བཟ་ཤིས་དང་དགོ་ལེགས་བྱེ་བའི་དཔལ་ཡོན་
གྱིས་ཅེན་པའི་ཉིན། ཐོ་རེངས་ནས་སྟུན་པའི་རོལ་ཆ་དང་གཉིས་གྱིས་སྟུན་གསན་
སྐུལ་བའི་ཐོག་ རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་ཚོགས་ཀྱི་སློབ་བརྒྱ་འབྲེད་པའི་སླ་ཅིས་པས་
ཆེབས་སྐྱེད་སྤངས། ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་མཚན་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེད་རྒྱུ་

བ། སློམ་ཏྲ་ལྷུང། གང་རོལ། གཞིམ་འདྲོ། གཏུགས་དང། རྒྱལ་མཚོ། བ་དག།
བསེལ་གཡལ། ཆེབས་གསལ། རིན་ཆེན་རྒྱན་ཆ་འཆང་བའི་དཔལ་ལོ་སོགས་ཆོས་
སྲིད་ལྷུང་དུ་འཇུག་པའི་འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་རྒྱལ་ལ་འོས་པའི་རྟགས་མཚན་དུ་མས་
མདུན་བདམ།

(༥༩ ཉ་ཀྱ ༤༤ འ་།།) བཀའི་དགུང་སློན་ཆེན་པོ་བཞི། ཡབ་རྗེ་དམ་པ། གུང།
རྩ་སལ། ཐའི་རྗེ། མདལ་དཔོན། ཅེས་དཔོན། རོགས་དཔོན། རིགས་རྩམ་སྟོབས་
འགྲོར་གྱིས་མའོན་པར་བརྒྱགས་པའི་རིགས་སྤྲས་རྣམ་པ། ལས་གྱིས་སྤེ་བའི་བྱང་
བྲག་འབྲིང་དུ་གྲུས་གསུམ་དང། རབ་དུ་བྱུང་བའི་ཆས་གོས་ལྷུབ་ལྷུབ་དུ་གཡོ་ཞིང་
ཆེན་པོའི་མཚོར་གོས་གྱིས་བརྒྱན་པའི་སྤྱི་བྲལ་མཁན་པོ། ཉང་མ་མཁན་སྤེ་ཆེ་ཆུང།
ལས་ཚན་ནང་མ། ཅེ་བྱང་བྲག་འབྲིང་དུ་གྲུས་གསུམ། རྣམ་རྒྱལ་གྲུ་ཆང་པ་དང། བྲང་
སྲོང་གི་རྒྱལ་མཚན་མཛེས་པའི་སྤྲིང་དུ་སྤྲེ་ཆེན་གྱི་ཆས་གྱིས་རབ་དུ་བརྗེད་བའི་
བྱང་ཤར་གྱི་ཆོས་རྗེ། སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ། རྒྱུད་སྟོད་སྤྲད་བཅས་གྱི་ཆོས་ཁྲི་
འཛིན་པ་རྣམས་དང། བསྐྱེད་འགྲོའི་དོན་དུ་བསམས་བཞིན་སྲིད་པ་བཟུང་བའི་སྤྲུལ་
པའི་སྤྲེ་རྣམ་པ། མེ་དུ། བཞི་སྤེ། ལྷགས་རི་བ་སོགས་གྱི་སྤྲེ་ཁག ཞལ་དོ། དབྲུ་
མཛད། ཉར་བསམ་གྱི་དགེ་ཆུན་ལ་སོགས་པའི་སེར་ལོ་བ་རྣམས་དང། གཞན་
ཡང། ལྷ་གོས། རྐྱད་རིགས། མི་རིགས་ཐ་དད་པའི་རྒྱ་སོག ཁ་བལ། ཁམས་བོད།
མོན་འབྲུག ཨ་ཅུ་སོགས་གཡེར་ཁ་སིལ་སིལ་འཁྲོལ་བའི་རྟ་བའི་ཚོགས་མཐའ་
ཡས་པའི་དབྲུས་སྤྱོད་གས་བཅུ་རབ་འབྲུམས་ཞིང་གི་རྒྱལ་བ་མ་ལུས་པའི་སྤྲིང་
རྗེའི་རང་གཟུགས་འཕགས་མཚོག་འཛིག་ཉེན་གསུམ་མགོན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མའི་སྤྲང་

ཡུལ་དབང་དགུ་པ་ལྟར་རྟོགས་ཀྱི་མཚོའི་རྣམ་ཐང་། དེ་མོ་ལྟོ་བཟང་ལྷུ་བ་བསྟན་འཛིགས་མེད་ཀྱི་མཚོ།

ཆ་མཚོག་གི་སྐུལ་པའི་སྐུ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་སྐྱོན་པ་སོགས་པའི་དགེ་སྦྱོང་མཚོག་གི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མངོས་པར་བསྐྱབས་ཏེ་གྱི་མིང་མེད་མེད་ལྷགས་འཆང་རྟ་མཚོག་རྒྱལ་པའི་སྟེང་དུ། དེ་ལྟར་ཆེས་ཆེན་བཙོ་ལྷའི་རྒྱ་བ་རྒྱས་པ་འོད་ཟེར་གྱི་དྲ་བས་བསྐྱོར་བ་དང་འབྲ་བར། ཞལ་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་རབ་ཏུ་རྒྱས་པ་འཇུག་མ་མཁའ་ས་གྱི་འོད་ཟེར་འབར་བ་དང་བཅས། ཐམས་ཅད་ལ་ཞལ་མངལ་སྟོན་པའི་རྣམ་པས་དབུ་གཟེངས་མཐོ་ཞིང་། ལྷང་པོ་ཆེའི་ལྷ་སྟངས་ཀྱི་གཟིགས་པས་སྤྱོད་པ་བཞིར་སྐྱབ་རས་གཤོ་བཞིན་དུ།

(༦༩ བ་༤།༤༧ འ་༥) དཔལ་བཅེགས་ཐང་ནས་ལྷ་འཛིན་གཉེས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་ཆེན་པོར་བརྟུ་གཉེས་བདག་པོའི་སྣང་བས་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལྷས་མེད་གསལ་བ་ན་ཆེབས་གྱི་ཁ་ལོ་བསྐྱུར། དེའི་ཆེ་སྐུ་འབྲུམ་ཐང་ནས་ཞོལ་རོ་རིང་ལ་མ་རེག་བར་དུ་ལྷ་སྟན་ཏུ་བཞུ། ཞོལ། ཉེ་འཁོར་བ་རྣམས་ནས་དགའ་བའི་རྣམ་འགྲུང་(༦༩ བ་༤།༤༧ འ་༥ བཏུས་) ལྷ་ཚོགས་པས་ལྷོ་འབྲུབ་པ། ཡན་ལག་དུག་དང་ལྷན་པའི་སྐུ་དབྱངས་གཙོ་པོར་ལེན་པའི་གཞས་མ། དཔལ་པོ་དང་། དཔལ་མོ་(༦༩ ཉ་༥༡༧༠ ཐ་༤) ལྷག་སེང་འཕྲོང་ལ་སོགས་པའི་འབྲ་འབག་ལྷ་ཚོགས་པའི་ཆས་སུ་ལྷགས་ཏེ་སྐུ་མའི་རོལ་ཅེད་ཅེ་བ། ལྷ་ས་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་པ། སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་པ། མེ་དུ། བཞེ་ཕྱེ། ལྷགས་རི་བ་བཅས་ཚོས་ཕྱེ་ཆེ་ཆུང་རྣམས་ནས་དུར་སྐྱིག་གི་རྒྱལ་མཚན་བསྐྱེད་ཞིང་། གསེར་མདོག་གི་ཚོད་བན་འཆང་བའི་དགེ་འདུན་འདུས་པའི་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱག་ན་གདུགས་དང་། རྒྱལ་མཚན། བ་དན། མེ་རྟོག་བདུག་སྟོས། དུང་དང་རྒྱ་གླིང་། སེལ་སྐྱོན་ཤང་ཤང་ཏེ་ཕུ་ལ་སོགས་པའི་མཚོད་རྣམས་

དང། རོལ་མོའི་བྲེ་བྲག་སྐྱ་ཚོགས་པས་མཚོད་ཅིང། ལུས་དྲུད་པ་དང། དག་སངས་
རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྟོད་དབྱངས་སྐྱོག་པ་ལ་བྲེལ་བའི་སེར་སྐྱེང་གིས་བར་
མཚམས་མེད་པར་ཚར་དུ་དངར། བོ་ཏ་ལ་དང། ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་སོགས་
བའི་ཁང་པ་ཁང་བཅེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་ཐོག་ཏུ་འཇའ་ཚོན་བྲེས་པ་ལྟར་ལྷ་རྩེས་
སྐྱ་ལྗེའི་ལྷ་ལྷོ་གཡོ་བ་དང། དབང་བོའི་གཞུ་ལྟར་བཟ་བའི་རུ་མཚོན་འབྲུང་བ།
འབྲུད་དཀོལ་རྒྱུ་གསུམ་གྱི་སྐྱེན་བའི་སྐྱ་སྐྱོག་པ་དང། བསངས་ཀྱི་དུད་སྤྱིན་གྱིས་
ལྷ་ལམ་འགོངས་པར་བྱེད་པ་སོགས་ཀུན་བཟང་མཚོད་པའི་སྤྱིན་ལ་འབྲུན་བཟོད་
བའི་མཚོད་པའི་ཚོགས་དང་བཅས། རིམ་གྱིས་པོ་བྲང་ཆེན་པོར་མེབས་པར་ཉེ་བ་ན།
འདབས་ཞོལ་རྩོལ་རིང་ནང་མ་ནས་རྣམ་རྒྱལ་གྱུ་ཚང་པན་བདེ་ལེགས་བཤམ་གྱིང་བའི་
དགོ་འདུན་རྣམས་ནས་སེར་སྐྱེངས་དང། ཅེ་ཕུག་མཚོད་དང་གཉེར་ཚང་པ་རྣམས་
གྱིས་གཟབ་མཚོར་ལེགས་པར་སྤྲས་ཏེ་སྤོས་སྤེའི་དུད་སྤྱིན་གྱི་བསྐྱེད་པ།

(༤༤ ཉ་༡། ༧༡ འ་༡༠) ལུན་ཚོགས་འདུ་ལམ་བརྒྱུད་མཛེས་པར་གཤེགས།
གཞུང་སྤོའི་གཡམས་གཡོན་གྱི་དཔལ་ལྷ་དང། དག་རྒྱལ་མར་ཐུགས་སྐྱོན་ཅན་གྱི་
སྐྱེན་ཤལ་སྐྱེལ། བདེ་ཡངས་ཤར་དུ་མེབས། དེ་ནས་རྒྱལ་ཚབ་ལོ་མིན་ཏན་ཆེན་པོ་
སོགས་ཆེ་དགུ་རྣམས་གྱིས་དཔག་ཚད་ཅམ་དུ་བཟང་བའི་རྗེ་དང་སྤོགས་བརྒྱར་
ལྷང་བའི་རེང་བུའི་ཕུག་བམ་གྱི་དུད་སྤྱིན་གྱིས་སྤུན་དངས། ཐེམ་སྐྱས་ཀྱི་སྤོལ་རིམ་
པར་འཛེགས་ཏེ། རྗེ་བོང་མ་ན་རིམ་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཤིང། དཔའ་བོ་དང་
མཁའ་འགྲོ་ངར་གིས་འདུ་བའི་འཕགས་པའི་བསྐྱེད་གནས་ཆེན་པོ་གཟིམ་རྒྱུང་ཉི་འོད་
འབྱེལ་བའི་བཞུགས་ཁྲི་ཆེན་མོར་བཟ་གིས་པའི་མེ་ཏོག་གི་ཆར་དབབ་པ་སྤོན་དུ་

འགྲོ་བམ་ཞབས་རྒྱུད་འཁོར་ལོ་དང་། བཟ་ཤིས་དང་གཡུང་རྒྱུད་འབྲིལ་བས་བརྒྱན་
བ་ཉིད་མངོན་པར་འཁོད་པར་གྱུར་ཏོ། །

ཞལ་བསྐྱེད་ཐོག་རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ལྷགས་བཤའ་མདོར་བསྐྱུས་མཛད་
དེ། གཞུང་གི་མཚུལ། སྐྱབས་སྐྱོབ་སྐྱུ་གསུང་སྐྱུ་གསུང་རྟོན་སོགས་ཀྱིས་དགེ་ལེགས་ཀྱི་མཚན་མ་
རྒྱས་པར་མཛད། རྒྱལ་ཚབ་ལོ་མཉམ་ཉམ་སོགས་ཆེ་དགུ་མཐའ་དག་ནས་ཀྱང་རྟོན་
འབྲུང་གི་ལེགས་འབྲུལ་བསྐྱར་ཉེ་མཛུལ་བྱུག་ལུས། གསོལ་ཇ། བཞེས་འབྲས།
དཀར་སྐྱོའི་ཐོག་ཆེ་དགུ་པལ་ཆེར་ལ་མཉེས་གཤིན་པའི་བཀའ་འདྲི་ཡང་ལེགས་
བར་ལེབས། འདི་ཉིན་ཐོ་རེངས་ཁར་མཚོག་སྐྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སློབ་དུ་སློབ་མ་
ལེབས་བྱུང། སློབ་འདོན་གྱིས་ཤིག་གསུང་བར་སྐྱབས་མཉམ་སྐྱུ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་ལ་
སློབ་མ་ལྟར་འདོན་མཛད་ཅིང་། ད་དུང་ལྷ་མོ་དང་། གནས་རྒྱུང་ཡང་ལེབས་བྱུང་
ཞེས་སྐྱང་བ་དག་པའི་གཞིགས་སྐྱང་ཁྱད་པར་ཅན་བྱུང་བ་ནི། རྒྱལ་ས་མགོན་ཆེན་
པོ་མོ་བྱང་དུ་ལེབས་པ་ལ་མངོན་དུ་སློབ་སྐྱེད་སྐྱུང་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་རྣམས་
བསྐྱུ་བའི་རྣམ་པས་ལེབས་བར་མངོན།

(༦༥ བ་༣།༧༩ འ་༤) དེ་ལྟར་རྗེ་སྐྱེ་མ་ཉིད་ཀྱི་མཛད་པ་དང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྐྱེན་
གསུངས་སློབ་སྐྱེད་བཅུང་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེད་དུ་འདོད་པའི་ལྷ་ནས་གནས་གཙང་མའི་བར་
ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་སློབ་སྐྱེད་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབྱིངས་ཡངས་པར་ཉི་མའི་ཁྲིམ་འབྲུ་བའི་
གདུགས་བྱུབ་ཅིང་། སློབ་སྐྱེད་དང་སློབ་སྐྱེད་མཚན་སྐྱེད་ཀྱི་འདུ་འགོད་རྣམ་པར་
བཟ་བའི་བཟ་ཤིས་རྟོགས་བརྒྱུད་དང་། འཕན་ལ་སོགས་པའི་མཚོད་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་
པས་མཛུལ་བར་བྱས། ས་གཞི་ཡང་ཆག་ཆག་བཟབ་བ་ལྷ་སྐྱེད་རྣམས་མེད་ཅིང་བྱི་མ་

འབྲོངས་ལ། རྣམ་མཁའ་ཤིན་ཏུ་གཡའ་དག་པ་ལ་སྦྱིན་གསུམ་པའི་ཉུང་དུ། སྤང་པོའི་
གཟུགས་རབ་ཏུ་གསལ་བ་སོགས་ལོ་མཚར་བའི་ལྷས་སྣ་ཚོགས་པ་མངོན་ཏུ་གྱུར་
བ་ན། མཁས་པ་དང་མི་མཁས་པའི་སྐྱེ་བོ་དག་ནི་ལོ་མཚར་བའི་ཀུ་ཚོ་ཡང་དག་སར་
སྦྱོག་གོ།

དེ་ནས་དབྱུ་གུ་ཟླ་བའི་ཚེས་ཉི་ཤུ་གཉིས་ཀྱི་ཉིན། བཙེམ་ལྷན་འདས་སུམ་ཚུ་ཅ་
གསུམ་པའི་ལྷའི་གནས་སུ་བྱོན་ནས་ཡུམ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ལ་བཀོད་པ་དང་།
ལྷ་རྣམས་ལ་ཚོས་སྟོན་པའི་འཕྲིན་ལས་ལེགས་པར་མཛད་ཅིན་ནས། སྤང་ཡང་
འཛམ་བུའི་སྤིང་དུ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་ལྷ་གནས་ལས་བབས་པའི་དུས་ཚེན་
ཁྲད་པར་ཅན་དང་འབྲེལ་བར་རེས་གཟའ་སྤར་བྱ་དང་། སྤང་མ་རྒྱལ་གཉིས་དུས་
གཅིག་དུ་འཛོམ་པའི་སྦྱོར་འབྲོད་སྤུན་སུམ་ཚོགས་པར། མཛེ་བོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་
ཚོས་སྤིང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་གདུགས་དཀར་གྱེན་དུ་བསྐྱེད་བའི་འདུན་ས་ཚེས་ཡངས་
པ་ཚོམས་ཚེན་སྤིང་ཞིའི་སྤུན་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ། མི་འཛིགས་འབྲོག་གྲེད་རལ་པའི་
ཚོད་བན་གྱིས་འབྲིངས་པ་བརྒྱད་གྱིས་བཏེགས་པའི་གསེར་གྱི་ཁྲི་འཕང་མཚོན་པོར་
མངའ་གསོལ།

(༦༢ ཉ་། ༡༧ འ་༤) གཞུང་ས་ནས་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་གྱི་ལེགས་འབྲུལ་
དུ། ཞིང་ཁམས་ཁྲེ་བ་སྤྲུལ་བརྒྱུར་ཚོས་དང་སྤིང་གྱིས་མངའ་བརྒྱུར་བའི་ཉེན་འབྲེལ་
གྱི་སྐོ་མོ་བརྒྱ་སྤྲུལ་འབྲེད་པའི་སྤིང་། དེ་རབ་སྤིང་བཞི་ཉི་ཟླས་སྤྲུལ་པའི་རིན་ཚེན་
གཉིས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཟང་པོའི་བཀོད་པ་དང་ཚོན་ལཱའི་འབྲུང་འབྲུལ་ཅན།
རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་སྤུགས་དང་། སྐྱུབས་མགོན་དམ་པའི་སྐྱེ་གསུང་

ལྷགས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེ་བྱེད་པ་མཚོན་པའི་བྱིར་དུ་སྐྱུག་སྤང་ལྷགས་གསུམ་གྱི་སྤང་
བརྟན། ལྷག་མཚོད་ལྷགས་དམ་བསྐྱུལ་པའི་ཆེད་དུ་ཇེ་གོང་མ་ན་རིམ་གྱི་ལྷགས་
དམ་གྱི་ཉེན་རྣམས་དང་། (༤༢ བ་༡༧༥ ཐ་༧) གསེར་དབྱེད་གོས་དང་སོགས་གྱི་
མཚོད་སྤྱིན་ཀྱི་ཆེན་པོ་སྟོན།

(༤༣ བ་༣༧༧ འ་༣) འདི་དག་གི་སྐྱབས་སུ་འདྲེན་འདི་ཉིད་ན་ཚོད་གྱི་རྒྱ་ཆེས་
ཆེས་སྤ་ཡང་། ཡངས་ཤིང་མཐོ་བའི་སེལ་ལྡོའི་ཁྲིལ་ རོ་མཚར་གྱི་ཕུང་པོ་གཅིག་ཏུ་
སྤངས་པའི་གཟུགས་སྐྱུ་བཅོ་ལྔའི་རྒྱ་བ་ལྟར་བརྗེད་པ་ལ། ལྷ་གོས་སྤྲད་རིགས་རྣམ་
འགྲུང་མཐའ་ཡས་པའི་སྐྱུ་བ་དང་ལྷན་པའི་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་རབ་ཏུ་མང་པོ་དག་བསྟོ་
བས་ཚོག་མི་ཤེས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་མངོན་པར་བརྗོད་པའི་ལས་གྱིས་བྲེལ་ཞིང་།
ཡ་མཚན་པའི་ལྷན་མོ་ལ་གཡེངས་པའི་རི་དྲགས་བཞིན་དུ་རང་གི་རང་གིས་གསེར་
ཁྲིའི་མདུན་དུ་དུད་པར་གྱུར་ཏོ། །

(༤༤ ཉ་༤༧༧ འ་༥) དཀོན་མཚོག་གསུམ་གྱི་དབྱེད་འཕང་བསྟོད་པ་ལ་ལས་སྟོན་
བཟང་པོའི་མཐུ་སྤྲུལ་ནས་མཚོག་ཏུ་སྤང་མང་འཛིན་ཅིང་བཀྱར་བའི་དད་པ་དང་གཏོང་
བ་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཉར་ཆེན་མང་མཚུ་བརྗོད་དང་། ལུང་དང་མངོན་པར་ཉོགས་
པའི་ཡོན་ཏན་ཀྱི་མཚོ་ལྷ་སུ་ལ་མངའ་བརྟེན་ཤིང་། ཤར་སྟོགས་གྱི་ལྷ་སེར་བསྟན་
པའི་བདག་པོར་གྱུར་བ་ཁྲི་ཆེན་ཀྱི་ནག་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ནས་ཚོས་གྱི་འཁོར་ལོ་
བསྐྱོར་བར་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་ངོར། དཔོན་གཡོག་རགས་བསྐྱུས་ལ་ཇེ་སྤྲ་མའི་
རྣལ་འབྱོར་དགའ་ལྷན་ལྷ་བརྒྱ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་དམིགས་བཅེ་མ་དང་། རིགས་
གསུམ་མཐོན་པོའི་གཟུངས་སྤྲུལ་བཅས་གྱི་ལྷགས་སྤང་དག་གསལ་གསུམ་

གྲི་སློབ་པ་ཐོག་མེད་དུ་ཉིན་སྟེན་སྦྱིར་སྦྱོར།

(༥༠ ཉ་༣།༧༧ ཟ་༥) འཇི་མེད་བདེ་ལྡན་འབྲིལ་པ་བཀས་གསེར་གདུང་རྣམ་པ་
གསུམ། འབགས་པ་ལོ་གེ་ཤུ་ར། ལི་མ་ལྷ་ཁང་། རྒྱ་ལྷ་ཁང་། རྒྱ་ལྷ་ཁང་།
བཅས་ལ་རིམ་བཞིན་སྤྲུགས་བཏེག་ སྤྲུགས་སློབ་ལེགས་པར་མཛད་པའི་སྤྲུན་ཤལ་
རྒྱས་པ་སྦྱོར། རྗེ་གོང་མ་གསུམ་གྱི་འདྲ་སྦྱོར་གཞིགས་མ་ཐག་འདི་དེ་ལོན་ཞེས་གོང་
མ་གསུམ་ལས་རིམ་གྱིས་བརྒྱུད་པའི་སྦྱུང་སྦྱོང་བ་འཇུག་མེད་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས།
གཞིམ་རྒྱུད་ཉི་འོད་དུ་ལེབས། ཚིན་ཁའི་དུ་ཨོའི་ཚན་ལི་དགའ་ལྡན་ཤེ་རེ་གོ་དོ་ཐོག་
སྤྲི་བྱ་ལྷག་པ་ལས་ཁྲི་ལེབས་ལེགས་འབྲུལ་རྒྱས་པ་བསྟར།

(༥༡ བ་༣།༡༠༩ ཟ་༥) ཉར་ཚེན་ཚིང་མང་དཔོན་གཡོག་རགས་བསྐྱེད་
མཛེས་དུ་ལེབས་པར་མཛེས་སྤྲུག་ཇ་གལ་ཐོག་མཉེས་གཤིན་པའི་བཀའ་ཡང་མང་དུ་
སྦྱོར། ལེབས་ཁང་ཁ་བཏགས། གོས་ཁུག་རྒྱ་ཚོད་འཁོར་ལོ་བཅས་སྤུལ་ཏེ་སྦྱོབས་
མགོན་ཚེན་པོའི་སྦྱོར་ལྡན་ལས་འབྲུལ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་མི་དགའ་བའི་རྣམ་འགྲུར་དང་
བཅས། ད་ལམ་ང་རང་གི་འདོད་མོས་ལྟར་ན་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་རིང་དུ་བསྟར་ནས་རབ་
ཏུ་བྱུང་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་སློབ་པ་ཞིག་བྱུང་ཡང་། གཞན་དབང་གིས་ཁོའི་པོར་བྱུང་བས་
དོན་ཡིད་བཞིན་དུ་མ་གྲུབ་ཡང་། སྦྱོང་བ་སྦྱི་མ་རྣམས་སྦྱུང་ལྟར་འབྲུབ་བ་དང་། འབྲུལ་
མེད་རྗེས་འཛིན་གྱི་སྦྱོབས་འབྲུག་གནང་དགོས་ཞེས་འབྲེན་བྱེད་མཚེ་མས་བརྒྱུད་ས་
བཞིན་དུ། དབྱུང་བཏུང་དེ་ཞབས་དབང་གནང་དགོས་ཞེས་ཞུ་བར་མཛད་པར། ཞབས་
གཡམས་མཚན་དང་དཔེ་བྱུང་གྱིས་བརྒྱུན་པ་སྦྱང་པའི་སྦྱོར་ཞགས་ལྟར་མཛེས་པར་
བརྒྱུད་ས་ཏེ་མང་གི་དབྱུང་ཐོག་ཏུ་ངལ་གསོ་མཛད་ནས།

སྐྱེ་མ་སྐྱེ་ཁམས་བཟང་བར་གསོལ་བ་འདེབས། །མཚོག་ཏུ་སྐྱེ་ཆེ་བརྟན་པར་གསོལ་བ་འདེབས། །འཕྲིན་ལས་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་གསོལ་བ་འདེབས། །སྐྱེ་མ་དང་འབྲལ་བ་མེད་པ་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབས། །ཞེས་པའི་སྣོ་བྲག་གྲུབ་ཆེན་གྱི་གསུང་འདིའི་སྣོ་ནས་སྐྱེ་མ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པར་མོས་སུ་གཞུགས་བྱིན་རྒྱལ་གྱི་ཆོན་ཁ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་དགོངས་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར། མང་མཚུ་བརྗོད་ཡང་ཡིད་ཆེས་དད་པ་བརྟན་པོ་རྙེད་ནས་ཤིན་ཏུ་བཅེ་བའི་མའི་བྱང་ནས་གཅེས་པའི་བྱ་འབྲལ་བ་ལྟར།^(༥༩ 9:47-50 3:4) ལྷུང་མདུད། ཁ་བཏགས། གསེར་བཟངས་ལས་གྲུབ་པའི་འཛིགས་བྱེད་གྱི་སྐྱེ་བརྟན་བཅས་བསྐྱེདས་ནས་ཕྱིར་ཐེགས། ཆེས་ཉི་ཤུ་བརྒྱད་དགུང་ལ་ཁྲི་འབྲལ་ཞུ་མི་བསྐྱེས་མཚུར་སུ་ཞུ་ནག་སྐྱེལ་སྐྱེ་སོགས་དམ་པའི་སྐྱེ་བྲང་བརྒྱད་མར་བརླང་བའི་སྐྱེས་ཁག་དང་། ལྷ་རྒྱ་རི་བ་དང་། ཞབས་བད་ཁྲི་སྣོན་བ་དང་། བཤད་སྐྱ་བ་སོགས་རྩས་དང་ཆེན་པོའི་ལས་ཀས་མངོན་པར་མཐོ་བའི་སྤེ་དཔོན་མི་བྲག་ཁག གདན་ས་གསུམ་དང་། ས་མཚུར་དོར་སྤྲིན་སོགས་རིས་མེད་དགོན་སྤེ་ཁག དབྱས་གཙང་ཆོ་ཆེན་སོགས་བོད་སྣོངས་ལྷ་སྤེ་མི་སྤེ་མཐའ་དག་ནས་དངོས་འཕྲོར་རྒྱ་ཆེའི་མཚོད་སྤྲིན་དང་བཅས་ཁྲི་ཐེབས་ལེགས་འབྲལ་བརྟན་བཞུགས་སྐྱེས་གྱིས་རིམ་བཞིན་བསྟན།

(༥༠ བ་༡༡༡༥ འ་༧) ཞེས་བདག་ཅག་ཁམས་གསུམ་གྱི་མ་འདྲིས་པའི་མངོན་བཤེས་ཆེན་པོ་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་འདེན་པར་ཆས་པའི་ལྷུང་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་པ་མཚོག་གི་སྐྱེལ་པའི་སྐྱེ་ལྟོ་བཟང་བསྟན་པའི་འབྱུང་གནས་དག་དབང་ལྷུང་ཉོགས་རྒྱ་མཚོ་དབལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྱ་ནས་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་བ་མངོན་མཚོན་བ་སྐྱེ་གསུང་།

ཐུགས་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་གི་རྒྱན་གྱིས་ཉེ་བར་མངེས་པ་དད་པའི་ཡིད་འཕྲོག་
ཅེས་བྱ་བ་ལས། འབྲུངས་གཞིས་གཉེན་སྲོགས་ནས་ཞབས་གི་བརྗོད་བསྟོད་དེ་གྱུ་
འཛིན་གཉིས་པའི་གཞུལ་མེད་ཁང་ཆེན་པོའི་གསེར་ཁྲིར་ཞབས་སེན་གྱི་འཁོར་ལོ་
རྣམས་པར་བཀོད་ནས་དགེས་སྟོན་བཟང་པོ་ལ་རིམ་གྱིས་རོལ་བའི་བར་གྱི་རབ་ཏུ་
བྱེད་བ་སྟེ་གཉིས་པའོ། །

༤༥ ཡི་གེ་སྟོར་སྟོག་གི་ཅལ་སྟོང་དང་དད་ལྡན་རྣམས་གིས་ལྷན་དོར་ལྷགས་
ལྷང་རེས་ཀྱང་རྗེས་འཛིན། ར་ས་སྐྱལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་པོ་བྱང་པོ་ཏ་ལ་
སོགས་སུ་གནས་གཟིགས། བརྟན་གསོལ་གྱི་རིམ་པ་རེ་འབྲུལ་ལྷན་དང་། ལྷག་
སྟེ་མང་པོའི་ཞལ་གཟིགས་དོ་མཚར་པའི་གསུང་མང་དུ་སེབས་ཤིང་ཡོངས་
འཛིན་ལས་དབང་རྗེས་གནང་རྒྱ་ཆེ་ཙམ་ལྷན།

(༤༥ ཉ་པ། ༡༣༥ འ་༩) ཡང་འདི་སྐབས་སུ་ཡོངས་འཛིན་རྒྱལ་སྐྱེས་རིན་པོ་ཆེ་
སྐྱེ་མདུན་དུ་བཞུགས་དུས་བཀའ་ལས། མཚོད་དཔོན་གྱིས་ཐུག་དཔེ་ཁང་ནས་མདོ་
སྟེ་བསྐྱལ་བཟང་ཞིག་བཅའ་ཉེ་ང་ལ་སྤུལ་ཞིག་དང་། རས་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱན་འཕྲིང་
འདི་སྟོག་ཚར་ནས་སྟོག་རྒྱ་ཡིན། དེ་ལ་ཨ་རུ་ར་ཡི་འབྲས་བུ་སྤུལ་ནས་ལོ། །དང་
པོར་བྱང་ཚུབ་མཚོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །ཟེར་བ་སོགས་སྟན་པོ་ཡོད་ཅེས་སེབས་
པར། རྒྱལ་སྐྱེས་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྤར་པན་སྟོག་པ་གནང་རྒྱ་དང་། སྟན་བསྐྱལ་ཙམ་
ཡང་ལྷ་རྒྱ་མེད་པར། ཚིག་ཤར་གསུང་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལ་མཚན་པའི་གནས་སུ་འདུག་
པས། ཅིས་ཀྱང་འདིའི་རྗེས་ལ་མདོ་སྟེ་བསྐྱལ་བཟང་སྤུལ་ཚོག་པ་ལྷ་ཞེས་གསུངས་

བ་སོགས་རྗེ་འདི་ཡང་ངོ་མཚར་ཞིང་། དོན་ལ་ཡང་སྡོན་གྱི་བག་ཆགས་བཟང་པོ་
ཞིག་སང་པའི་རྟོགས་སྲུ་མངོན་ལོ། །

ཡང་བར་སྤང་ལ་ལྷག་སོར་གཏད་དེ་ཨེ་ན་ཨེ་ན་ཞེས་མང་ཅམ་གསུངས་པར།
དེར་ཅི་གཟིགས་ཞུས་པར། ད་ལྟ་ལ་བ་མི་རྒྱུད་གསུངས། ལྷན་ཅམ་ནས་ཡང་བསྐྱར་
གང་གཟིགས་ཞུས་པར། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་གསེར་སྐྱེས་སུ་བཅོ་མའི་མདོག་འཛ་
བ་ལ་སངས་རྒྱས་སྲུ་མ་ཅུ་ཅུ་ལྟ་སྤྱོད་བཞིག་མངོན་སྲུ་ལ་ལྷག་གཟིགས་ཤིང་།
ཁྱི་དང་དོམ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེན་གཟིགས་གྱིས་མདུན་བདར་བའི་མགོན་པོ་བར་
ཆད་ཀུན་སེལ་གྱི་སྐྱེ་བརྗེད་བག་དང་ལྡན་པ་ཞིག་མཉམ་ལམ་དུ་སྦྱིས་པ་སོགས་གྱི་
གསང་བའི་བཀའ་ཕེབས་བ་ནི། མདོར་ན་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་གྱི་སྐྱེད་སྐྱེད་བ་
དང་རྒྱན་དུ་མི་འབྲལ་བའི་རྟོགས་ཁྱེད་པར་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་སྤང་ངོ། །

(༧༠ ཉ་༡།༡༩༠ འ་༢) དཀར་པོ་ཞེས་པ་ས་མོ་སྐྱལ་ལོའི་རང་ཞལ་གསང་དུ་
ཚོས་པའི་ཐོ་རེངས་ཁར་སྲིད་ཞིད་གཙུག་རྒྱན་ལྷུ་བས་མགོན་ལྷུ་ལ་དབང་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོ་དང་། ཡོངས་འཛིན་རྒྱལ་སྲས་རིན་པོ་ཆེ། སྤོང་ཡོངས་
འཛིན་དེ་མོ་བ་བཅས་ནས་གཟིམ་ཚུང་སྐྱག་ཏུ་དབལ་ལྡན་འདོད་པ་ཁམས་གྱི་དབང་
སྐྱལ་མར་མཚོད་གཏོར་ལེགས་པར་བཤམས་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་བས་གཏོར་སྐྱོད་རྟེན་
འབྲལ་ལྷ་རྩལ་སྐྱེད་ལོའི་སྐྱེན་ལལ་སོགས་སྐྱལ་རྗེས། བསྟན་འགྲོར་སྐྱེན་པའི་ལྷགས་
སྟོན་བཟང་པོའི་མཚམས་སྐྱོར་དང་འབྲེལ་བའི་ལྷགས་དམ་ལུན་རིང་དུ་མཛད།

(༧༡ ཉ་༡།༡༩༡ ཐ་༣) གཞན་ཡང་བཀའ་ཤིས་སྐྱེན་པོ་ནས་ལམ་ཆེན་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོའི་ལོ་གསང་ལེགས་འབྲལ། ས་སྐྱེད་ལོ་གསང་། གཞིས་ཀ་

བསམ་གྲུབ་ཅེས་མཚོན་དབྱུས་གཙང་གི་རྫོང་གཞིས་ཁག གྲུ་པ། མདོ་མཁར་ག།
གོང་ཁ། འབྲུག་པ་སོགས་ཀྱིས་གནམ་ལོ་གསར་ཚེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་འབྲུལ་
རྣམས་རིམ་གྱིས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་མདུན་ས་ཡངས་བར་བསྐྱར་ཞིང།

(༧༡ ཉ་༥།༡༣༣ ཟ་༡༡) དགའ་མགུ་ཟག་པ་མེད་པར་ལོངས་སྤྱད། བར་བར་དུ་
རོལ་མོ་སྣ་ཚོགས་འཐབ་པའི་སྐྱ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང། གཞོན་ལུའི་འཛོ་སྐྱེག་གིས་
སྤངས་སྐབས་སྣ་ཚོགས་གཡོ་བའི་རྣམ་འགྲུར་གཉིས་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་རོལ་གར་
དང། གཞུང་ལུགས་རབ་འབྲམས་ལ་སློབ་གྲོས་ཀྱི་ཅལ་རྫོགས་ཤིང། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་
དེ་ཉིད་ལུང་རིགས་ཀྱི་མ་མེད་པའི་ལམ་ལས་དངས་ཏེ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་
མཁས་པའི་དེད་དཔོན་སེ་འབྲས་ཀྱི་མ་མོ་འཛིན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་བཟོ་ཞིང་
སླང་བ་སོགས་སྲ་དུས་ཀྱི་སློལ་ལུགས་བཟང་པོ་རྣམས་ཉམས་པ་མེད་པའི་བཀའ་
རིན་བསྐྱངས། འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་པའི་ཚུལ་ལུགས་དང་བསྐྱེད་ཏེ་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཆེ་
དགུ་པལ་ཆེར་ལ་བཀའི་འཚམས་འདྲིས་ཁམས་བཟང་པོ་ཞེས་བཀའ་གིས་དང་བདེ་
ལེགས་ཀྱི་མཚན་མ་བཟང་བར་མཛད།

(༧༢ བ་༡།༡༣༤ ཟ་༡༠) ཚོས་བཅུ་ལ་མགོང་ས་སྣ་མིའི་འབྲེན་མཚོག་ཆེན་པོ་
སྟོན་འཁོར་སྣ་སྟོན་སྤུལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཆིབས་ཀྱི་ཁ་ལོ་བསྐྱར་བར། རོལ་
ཆ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱིས་སྐབས་དབྱེ་ཐོག་རིན་རྒྱན་བཞེས་པའི་ལས་ཚན་པ་
དང། རྒྱ་མ་ཕྱག་མཛོད། སྤྱི་སོ་བཅས་ནས་སློས་སྤྲེད་དང། སྤྱན་འབྲེན་རྒྱ་སྤང་དང་
བཅས་རིམ་གྱིས་སྤང་ཆེན་དེགས་པའི་འགྲོས་ལྟར་དར་ལམ་ཀྱི་སྤྲེད་ནས་གཞེགས།
རོ་རིང་ནང་མ་ནས་འབྲས་སྤངས་ཚོགས་ཆེན་དགོས། ཚོགས་དབྱུར་ལུ་མི་བཅོན་

བ་ལོ་མོན་ཉན། དབང་ཆེན་ལོ་མོན་ཉན་སོགས་ཀྱིས་མངལ་ཕྱག་ལུས། སེབས་
བྱམས་སུ་སེབས།

(༧༩ བ་༣།༡༩༧ འ་༦) གཞིམ་རྒྱུད་དགའ་ལྡན་ཡང་ཅེར་ལེགས་པར་ཕྱགས་
སེབས། རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ། ལོང་མའི་སྐྱེ་ཆབ་ཨོ་བན་གཉིས། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་
གཉིས་སོགས་ནས་མངལ་ཕྱག་ལུས། ཞལ་བསྐྱེད་དགའ་སྟོན་ལ་རོལ་ཉེ་ཨེ་མི་དུ་
ཕྱགས་སེབས། བཞུགས་ཁྲི་ཆེན་མོར་བཞུགས་སུ་གསོལ། ལོང་གི་སྐྱེ་དཔོན་རྣམས་
དང་། བཅན་པོ་ལོ་མོན་ཉན། བཤད་སྐྱབ་སྤྱིང་སྐྱལ་པའི་སྐྱེ། ཆེ་མཆོག་སྤྱིང་། དབང་
ཆེན་ལོ་མོན་ཉན་སོགས་ཀྱིས་མངལ་དར་སུལ། དགྲེས་སྟོན་ལ་རིམ་གྱིས་རོལ་
ཞིང་། གར་རོལ་དང་། གྲལ་བགྲོས། བགྲོ་སྤྱེད་བཅས་ཀྱི་རིམ་བ་ཡང་སྲར་སོལ་
བཟང་པོ་བཞེན་བསྐྱུངས།

(༧༩ བ་༣།༡༩༧ ཐ་༣) བཅན་པོ་ལོ་མོན་ཉན་ནས་མྱུ་བས་མགོན་མཁུལ་བའི་
དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཞིགས་ཆེན་པོ་འདུས་པ་རྒྱ་མཚོའི་མགོན་དུ་སྐྱབ་
བྱངས།

(༧༩ བ་༤།༡༩༧ འ་༡༣) ཞབས་བད་མི་ཤིགས་རྗོ་རྗོའི་ཁམས་ལྟར་བརྟན་ཅིང་།
བསྟན་འགྲོར་སྐྱབ་པའི་ཕྱགས་བསྐྱེད་བཟང་པོས་མཛད་འཕྲིན་དབྱར་གྱི་ཚུ་ལྟར་
རྒྱས་དགོས་པའི་གསོལ་འདེབས་དབྱིས་ཕྱིན་པ་ལུ་བ་མཛད་པར། དགོན་མཆོག་གི་
ཕྱགས་རྗོ་བསྐྱལ་ཉེ་ཞལ་བཞེས་བཟང་པོའི་མེ་རྟོག་ཕྱོགས་བཅུར་འཕྲོར་བར་
མཛད། དགོན་མཆོག་གི་རྟོན་གསུམ་དང་། རིན་ཆེ་ཞིང་རྣམ་པར་བཟླ་བའི་སྐྱད་པ་
སྐྱེ་ཆོགས་པ། གསེར་དདུལ་གོས་དར་ལ་སོགས་པའི་མཚོད་པའི་སྤྱིན་ཆེན་སྟོན་པ་

རྣམས་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པས་རྒྱས་བཏབ་སྟེ་རྒྱལ་བ་དབྱེས་པའི་མཚོན་
 བར་བཞེས། དེ་ནས་སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ་རྣམས་ཚུད་མི་ཟ་བར་བྱ་བའི་སྦྱིད། རྒྱལ་
 བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ། འགྲོ་བ་རྣམས་བདེ་ཞིང་སྦྱིད་ལ། རྣམ་དཀར་
 དགོ་བཅུ་འཕེལ་བ། བསྟན་པའི་སྦྱིན་བདག་འཇམ་དབྱངས་གོང་མ་ཚེན་པོ་སྦྱ་ཆེ་ཞི་
 སྟེ་ལུ་བཏུན་པའི་ཆེད་དུ་བསྟོ་བའི་ལྷགས་བསྟོ་གསུང་སྟན་ཞིང་འདེབས་བ་སྐྱད་པ།
 ཅིང་གསལ་བ། ཚངས་པའི་དབྱངས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དབལ་གྱི་མགྲུལ་བ་བཟང་
 པོ་ནས་སྦྱལ་བ་ན། ལྷོ་དམན་རྣམས་ནི་གསུང་ན་བར་ལྷུང་བ་ཙམ་གྱིས་ལུས་ཀྱི་སྦྱ་
 ཟིང་བྱེད་ཅིང་། མིག་ནས་མཆི་མ་སྦྱང་བ། ལག་སོར་རང་དབང་མེད་པར་སྦྱིང་ཁར་
 ལུམ་པར་བྱེད། དབང་པོ་འབྲིང་དང་རབ་གཉིས་ནི་ཡིད་དཔྱོད་དང་ཚད་མས་འདི་
 སྟམ་དུ་དཔྱོད་དེ། འཕགས་པའི་དགོ་འདུན་ནི་སྟེ་ལུ་འདུ་བ་འདི་ལྷ་བུའི་དབྱས་སུ་སྟེ་
 ལྷོད་གསུམ་འཛིན་པའི་གནས་བཏུན་ཚན་པོ་རྣམས་ཀྱང་སྦྱ་བ་ལ་ལྷགས་སུང་ཞིང་།
 མགྲིན་པ་འཇོར་བས་དབའ་ལུམ་པར་སྦྱུང་ན། རྗེ་འདི་ནི་སྦྱའི་ན་ཚོད་ཤིན་ཏུ་སྦྱ་ཡང་
 རི་དྲགས་པལ་པའི་ཁྲིད་དུ་གདོང་ལུའི་དབང་པོ་ལྷགས་པ་ལྷུང་གང་ལ་ཡང་བསྦྱངས་
 བ་མི་མངའ་བར་གསུང་གཟེངས་མཐོན་པོས་དོན་བཟང་པོ་ལ་ཆོག་འདུ་བཟང་པོས་
 བརྒྱན་ཏེ་ཐོགས་སྟེ་ལེད་པར་གསུང་བ་ནི། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་བ་བཞི་བརྟེས་
 པའི་འབྲས་བུ་མཆིས་པས། རང་གི་སྦྱ་སྟེང་གོང་མའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་བསྟེལ་བ་མི་
 མངའ་བར་མཛོན་དུ་སྦྱུང་པར་གོང་མ་ཆག་གོ་ཞེས་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་དཔོག་པར་
 མཛོད།

(༧༩ བ་༣༡༡༢ འ་༣) དེ་ནས་ཁལ་ཁ་སྦྱའི་ཅིང་སྦང་གི་ཐོན། ལེགས་བཤད་

ཐོག་ རོ་ལང་བ་ཡར་བྱ།

(༧༥ ཉ་པ། ༡༣༡ འ་༡) ཁལ་ཁ་དབང་ཆེན་ལོ་མིན་ཉན་བཅས་ནས་རིམ་བཞིན་
འབྲུག་པ་རྒྱ་མཚོའི་ཚོགས་དབུང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་མཚོག་དམ་པར་སྦྱུན་
བྲངས། རིན་ཆེན་མཚུལ་བཟང་པོས་ཐོག་བྲངས་དངོས་འབྲུག་གི་མཚོད་སྤྱིན་གྲུ་ལོ་མ་
བ་སྦྱུན་སྲར་བསྟར་བ་རྣམས་དགུལ་པའི་མཚོད་སྤྱིན་དུ་བཞེས། མཚུལ་གྱི་བཤའ་བ་
དང་འབྲེལ་བར་ཞབས་པད་བསྐྱལ་བརྒྱར་བརྟན་ནས། བསྟན་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་མོ་
ལྟར་གསལ་ཞིང་འགྲོ་རྣམས་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་དཔལ་བཟང་པོ་ལ་འགོད་
པའི་འཕྲིན་ལས་དང་ཞིང་རྒྱས་དགོས་པའི་གསོལ་བ་བྲག་ཏུ་བཏབ་པར་དགུལ་པའི་
བཀའ་བཞེས་ཀྱི་མེ་ཏོག་ཀྱང་སྤྲོགས་བརྒྱར་འཕོར་བར་མཛད། དགོ་བ་ཚུད་མི་
གསོན་པའི་ལྷགས་བསྡེའི་འཕྲིན་ལས་བསྐྱེད་སྤྲོད།

(༧༥ བ་པ། ༡༣༧ འ་༡༣) གནས་གཟིགས་སུ་རིམ་བཤུགས་བཏེག་ འཕགས་བ་
རང་བྱོན་ལྡན། འུ་ཀྱའི་རྒྱལ་པོའི་སྐྱབས་ལྟན་རོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཉེན་ཁག་ལ་རྩེ་
ཉིད་བསྟན་འགྲོའི་སྤྲོད་ལོན་ཆེན་པོར་འགྱུར་བའི་ལྷགས་སྤོན་ཅན་གྱི་སྤྲོད་འཕལ་སྤུལ།
དཔལ་ལྷ་སྤོག་ཏུ་རིག་པ་འཛིན་པའི་སྡེ་རྣམ་རྒྱལ་གྲུ་ཚང་བ་དང་ལྷན་ཅིག་དཔལ་
ལྡན་སྤིད་གསུམ་བདག་མོར་བསྐྱར་བསྐྱུལ། མཚོད་བསྟོད། གཏང་རག་མངའ་
གསོལ། ཚོགས་འཁོར་བཅས་ཀྱིས་གཟབ་གསོལ་བཀའ་བྲིན་བསྐྱེད་སྤྲོད།

(༧༥ བ་པ། ༡༤༠ འ་༣) གཟིམ་ཚུང་སྦྱག་ཏུ་ཉོར་ཆེན་སླ་མ་ཞབས་བྲུང་། ཁལ་ཁ་
རྩེ་བཙུན་དམ་པའི་འགག་བ་དགོན་མཚོག་སློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་བརྒྱ་སྤག་
ཅམ་ལ་རྩེ་སླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མ། དམིགས་བཅེ་མ། རིགས་

གསུམ་མགོན་པོའི་གཟུངས་བཅས་ཀྱི་ལྷགས་ལྷང་ཐོགས་མེད་དུ་སྦྱལ་བས་དགའ་
དད་སློབ་གསུམ་གྱིས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་ཞིང་ས་གཤིན་པོ་བརྒྱན་པར་མཛད་དེ་ཐར་
བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐེན་པའི་ས་བོན་ལྷན་པར་ཅན་བཏབ་པར་མཛད། ཆེས་ཉེར་
གཉིས་ལ་པོ་བྱང་ཆེན་པོ་པོ་ཏ་ལར་ཆིབས་བསྐྱར་བཀའ་རྒྱུ་ཆེ།

(༧༥ བ་༣།༡༣༧ འ་༤) ལྷ་བ་གཉིས་པའི་ཆེས་ཉེ་ལུ་ལ་གཟིམ་རྒྱུར་ཉེ་འོད་འབྲིལ་
བར་ཆོགས་མཚོན་ཆེན་པོའི་མང་ཇིའི་ཐོ་བསྐྱིགས་སྦྱལ། སེ་འབྲས་ཀྱི་སོག་པོ་དད་
བ་ཅན་འགའ་ཞིག་ལ་ཡི་གེ་དུག་མའི་ལྷགས་ལྷང་གནང་། གདན་ས་ཆེན་པོ་གསུམ་
ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཁྲི་གདན་ལུང་དགེ་བསྐྱོས་སོགས་ལ་ཐོན་ཕྱག་གནང་། དེ་ནས་རྒྱལ་
བ་འོད་མཚན་མགོན་པོ་དང་། མི་པམ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོའི་གོས་སྐྱ་བཅས་བཟུམ་པ་
སློན་དུ་འགྲོ་བའི་སྐུན་སྲར་བྱ་རྒྱུད་སློད་རྒྱུད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་སླེ་བཞིའི་མཚོན་
རྫས་ཀྱི་རིམ་བ་དབག་ཡས་བསྐྱར་བའི་སེར་སྤྲང་མཚོན་སློར་ལ་གཟིགས་སུ་
ཕེབས། གོས་སྐྱ་ལེ་ཚན་དང་། གནས་རྒྱུང་ཆོས་སློང་ཆེན་པོར་ཐུགས་སློན་ལེགས་
བར་མཛད་པའི་སྐུན་ལལ་བསྐྱངས།

(༧༦ ཉ་༤།༡༣༧ འ་༡) ཡོངས་འཛིན་རྒྱལ་སྐུམ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྐྱབ་གཏོར་ལ་
བཞེན་ནས་དབལ་ལྷན་དམག་ཐོར་རྒྱལ་མའི་རྗེས་གནང་འབྲུལ་སྐབས། དབང་
གཏོར་ལ་གཟིགས་ཏེ་གཏོར་མ་འདིར་ཕྱག་འབྲུལ་དགོས་པ་འདུག་ཅེས་བཀའ་སྦྱལ་
བར། གཏོར་མ་ལ་ཕྱག་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞུས་པར། གཏོར་མ་འདི་ལྷ་མོ་
དངོས་ཡིན་པས་ཕྱག་འཚལ་ལོ་ཞེས་འདུད་པའི་རྣམ་པ་མཛད། སྐུའི་རྗེས་གནང་གི་
མཐུག་ཏུ་ཕྱག་མཚན་ཕྱལ་ནས་གཉེར་གཏད་སྐབས་སུ་ལྷ་མོས་དེད་ལ་ལག་པ་

འཆང་སྟེ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་གནད་བ་བྱུང་ཞེས་ཐེབས། བོད་བཞུགས་ཨི་བན་གཉིས་མངལ་ཕྱག་ཏུ་ཐེབས་པར་ཕྱག་དབང་ང་གྲལ་ཐོག་བཀའི་འཆོམས་འདྲི་དང་། གསུང་གླེང་འགའ་ཞིག་གནད་བར། ཨི་བན་ནས་ཉང་བཅད་དང་། རོག་བདེ་ལ་གོ་འདེད་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཚུལ་ཞུས་པར། སངས་རྒྱལ་དང་བྱང་ལྷུ་བ་སེམས་དཔའི་སྦྲིང་རྗེ་ནི་རྒྱ་བསྐོག་པ་ལ་འཇུག་པས་བསད་བྱ་གསོད་བྱེད་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྲིང་བཅེ་བའི་རྣམ་པས་གོ་འདེད་ཀྱི་ཅེད་མོར་ཐེབས་ཏེ་སེམས་ཅན་ཉམ་ཐག་ལ་ཁྲི་རྒྱད་པ་དང་། མདའ་བསྟུན་པ་སོགས་ཀྱི་འཛིགས་པས་གཞོད་འཆོ་མཛད་ན་ཅེད་མོས་དཔྱལ་བར་ལྟར་བར་འགྱུར་བས། དེ་བས་ན་སེམས་ཅན་ལ་གཞོད་འཆོ་སྦྲིངས་ཤིག་ཅེས་སོག་གི་འཛིགས་པ་ལས་སྦྱོབ་པའི་ངོ་མཚར་བའི་བཀའ་ཐེབས་པར། ཨི་བན་གཉིས་སྦྲིངས་ཤིང་སྦྱོས་བྱ་དམ་པའི་གསུང་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་ཐོབ། ཕྱིན་ཆད་དེ་ལྟར་མི་བསྲིད་པའི་ཁས་ལེན་གྱུར་ལུལ།

(༧༧ ཉ་ཉ་༡༧༥ ཐ་༥) མཚན་སྟོག་དགའ་བ་གདོང་འདུས་ཚོགས་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་ངོར། དགའ་ལྷན་ལྟ་བུ་མ་དང་། དམིགས་བཅེ་མ། དིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་གཞུངས་བཅས་ཀྱི་ལྷགས་ལྟར་ཐོགས་མེད་དུ་སྦྱལ་ནས། རྗེ་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་དང་། འབགས་པ་དིགས་གསུམ་མགོན་པོ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་གཅིག་ཏུ་མོས་ཏེ་དམིགས་བཅེ་མ་དང་། དིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་གཞུངས་བཅས་རྒྱན་དུ་བཏོན་ན་ལེགས་ཚོགས་ཆེ་བ་ཡོང་ཞེས་དིགས་གསུམ་གཅིག་བསྟུས་ཀྱི་གྲ་མའི་རྣམ་འབྲོང་གི་ལམ་བཟང་པོར་འགོད་པར་མཛད་པ་ན་ཚོས་ཞུ་བ་ཀུན་དད་པའི་ཚུ་མཚོ་ལྷག་པར་འཕེལ་བར་གྱུར།

(༧༧ བ་༤།༡༤༥ འ་༡) ལྷ་བ་གསུམ་པའི་ཆེས་བཅུ་བཞིའི་ཉིན་དབལ་དུས་ཀྱི་
འཁོར་ལོའི་མཚོན་གར་གྱི་གཟིགས་མོར་མེབས།

(༧༧ བ་༤།༡༤༦ ཐ་༤) བྱང་ཕྱོགས་བསྐྱེད་པའི་བདག་པོ་ཁལ་ཁ་རྗེ་བཅུན་དམ་
པ་ནས། རྟོག་ས་སྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་ཆེན་པོ་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་བའི་
ལེགས་འབྲུལ་མཚོན་པའི་ཞིང་དུ་ཚོམས་ཆེན་གསར་བར་སྐྱེན་བྱངས། ལྷོན་ཆེན་
རྒྱས་བཤམས་ཐོག་མི་སྣ་གསོལ་དཔོན་སྤེལ་གྱི་ལྷ་སྐྱེད་དང་། སྐྱབ་ཁང་སྐྱལ་བའི་སྐྱེན་ས་
མཚུལ་གྱི་བཤེད་པ་དང་འབྲེལ་བར་ཞབས་བད་བསྐྱེད་པ་མི་སྣ་གྱི་བཅུན་པའི་
གསོལ་འདེབས་རྒྱས་བར་ལྷས།

(༡༠༠ བ་༣།༡༤༧ ཐ་༡༡) ཅེའི་སྐྱེད་འཁོར་བྲག་འབྲིང་ཚང་མས་གསོལ་བ་བཏབ་
པའི་འོད་ དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱུ་མ་དང་། དམིགས་བཅེ་ལ། དེགས་གསུམ་མཐོན་པོའི་
གཟུངས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་དང་། རྗེ་ལྷ་ལ། དེགས་གསུམ་མཐོན་པོ་གཅིག་ཏུ་འདུས་
པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་གདམས་ངག་བཅས་བསྐྱེད་སྤྲོད།

(༡༠༡ ཉ་༡།༡༤༧ འ་༣) ས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ་དུ་གོང་མའི་འབྲ་ཐང་མའུན་དུ་རྒྱ་
བོད་ལྷ་དཔོན་ཚང་འདོམ་ཐོག་ལྷགས་སྣོན་བདེན་ཆིག་གིས་མདོ་སྤྲད་འོད་ཟེར་སྐྱལ་
སྐྱེད་དང་། སྐྱས་བདེ་སློམ་ཆེན་བ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་དོགས་གནས་ཀྱི་མིང་བྱང་རྣམས་
གསེར་བུམ་དུ་བཟུངས་པས་དངོས་གནས་གང་ཡིན་འདོན་པའི་བཀའ་བྲིན་མཛད་།
ཏར་ཆེན་ཐང་འཇམ་དབལ་དོ་རྗེའི་ལྷ་མཚོན་འབྲས་སྐྱེད་སྤྲོད་དགེ་བཤེས་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཚོས་གྲགས་དང་། རྒྱུད་སྤྲད་ལྷགས་རམས་བ་རོང་པོ་སྣོ་བཟང་ཉི་མ་ཅན་
མེར་སྐྱེ་བརྒྱ་སྣོར་ལ་སྣོལ་མའི་བསྣོད་གསོལ་དང་། དེགས་གསུམ་མཐོན་པོ་

དམིགས་བརྟེན་མ་བཅས་ཀྱི་ལྷགས་ལྟངས་བརྟེན་མ་བསྐྱེད་སྤྲུངས།

(༡༠༣ བ་༣།༡༥༠ འ་༡༡) ཡར་སྐྱེད་བཟླ་ཤིས་ཚོས་སྡེ་པས་སྐྱོལ་དཀར་ཡིད་
བཞིན་འཁོར་ལོའི་ཚོ་ག་དང་འབྲེལ་བའི་བརྟན་བཞུགས་བདེན་ཚིག་འབྲུལ་བ་དང་
སྤྲུགས་མཚོད་སྤྲིན་རྒྱས་པར་སྐྱོ་སྐབས་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ནས་སྐྱོལ་མ་དཀར་
སྤྲིན་གཉིས་དང་། འཇམ་དབྱངས་དམར་མེད་གཉིས་གསལ་བར་གཟིགས།

(༡༠༣ བ་༤།༡༥༣ འ་༡༣) འག་རྩུར་དོན་གཅོད་བཀའ་སློན་དགའ་བཞི་བ། ལས་
བྱེད་དང་བཅས་པར་མཇལ་བྱུག་ཐོབ། ཞབས་པད་ལ་ལས་དོན་འདི་སྐོར་ལ་ཉེས་
མེད་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྲོག་ལ་རྒྱུ་བ་སོགས་བརྟེན་གསེབ་མ་སོང་བའི་
དོས་ནས་མཇེད་པ་ཐམས་ཅད་ལེགས་འགྲིག་ཡོང་བའི་ཐབས་མཁས་མཇེད་དགོས་
པའི་ཞལ་ཉ་མཇེད།

(༡༠༤ ཉ་༤།༡༥༣ ཐ་༦) འདིའི་སྐབས་སུ་རིགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་ཀུན་གྱི་ཁྲབ་
བདག་རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ནས་མགོན་པོ་བར་ཆད་ཀུན་སེལ་ལ་
སོགས་པའི་མགོན་ཆེན་བཅུ་གསུམ་གྱི་རྗེས་གནང་ཉིན་སྤྱིར་སྐྱེལ་བ་གསན་
བཞེས་ལེགས་པར་བསྐྱེད་སྤྲུངས།

(༡༠༤ ཉ་༥།༡༥༣ འ་༡༣) འ་རོ་མཁའ་སྐྱོད་མ་སྐྱ་མདོག་དམར་མོ་ཆེན་པོ་ཞིག་
གཟིགས་པའི་གསང་བའི་བཀའ་ཡང་ཐེབས། ཁྱི་ཐེབས་ནས་བཟུང་། གནས་བཅུ་
རྒྱལ་བསྟན་འཇེད་མེད། འཇམ་དབྱངས་མཚན་བརྗོད། ཤེས་རབ་སྣོད་པོ་དོ་རྗེ་གཅོད་
པ། བསྐྱེད་བཟང་རྒྱན་སྤོང་། མདོ་སྤྱད་པ། མདོ་སྡེ་བསྐྱེད་བཟང་། མདོ་སྡེ་ལས་བརྒྱ་
པ། དུས་འཁོར་བསྐྱེད་རྒྱུད། རྒྱུད་ཀ་པ་སོགས་ལན་ཁ་ཡར་སྤྱོད་གསལ་གསུམ་

གྱི་སློབ་ནམ་ལྷགས་སློབ་ནམ་མའ་བསྐྱེད་ལ། ཉེ་པོ་ཁང་གསར་དཔོན་མོས་སྐྱ་ལྷན་
ལུལ་བར། མིང་ལ་སློབ་ཐང་བསྟན་འཛིན་ཚོས་སློབ་ཞེས་སྐྱུལ་ཞིང་། གསོལ་བ་
བཏབ་པའི་དོར་དགའ་ལྷན་ལྷ་བརྒྱ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་དམིགས་བརྩེ་མ། རིགས་
གསུམ་མགོན་པོའི་གཟུངས་བཅས་གྱི་ལྷགས་ལུང་སྐུལ་ནས་རྒྱུན་དུ་འདོན་དགོས་
པའི་བཀའ་ཡང་བསློབ་སྦྱོར།

(༡༠༥ ཉ་༤།༡༥༤ འ་༥ བསྐྱེད།) ལྷ་མཚོད་ཉིན་ཞོགས་པ་(༡༠༥ ཉ་༥།༡༥༤ འ་༣)
གནས་གཟིགས་རྣམས་རིམ་པས་བསྐྱེད་ལ། འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱ་མདུན་དུ་
ཁྲུས་གསོལ། མཚུལ། འཕགས་བསྟོད། གསུང་མགྲུང་བཅས་བསྐྱེད་ཉེ་གཟིམ་རྒྱུང་
དུ་བྱུགས་ཐེབས། ལུགས་དམ་ལ་གཅིག་དུ་གཞུགས།

(༡༠༥༡༥༥ ཐ་༡༠) ཡང་སློབ་བྱུང་དུ་ཤར་གྱི་བློགས་སུ་སློབ་མ་སྐྱ་མདོག་ཤིན་ཏུ་
དཀར་བ་ཁྲུ་གང་ཅམ་ཞིག་དང་། ལྷོ་བློགས་སུ་འཛིགས་བྱེད་ལྷ་མང་པོས་བསྐྱོར་བ།
ལུབ་བློགས་སུ་དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོ་བྱུག་གཡས་ལེ་ཅོན་དང་། གཡོན་དོན་སྡིང་བ་ཞིང་
དེ་ལུལ་ཆིབས་པ་གདོང་ཅན་གཉིས་གྱིས་བསྐྱོར་བ། བྱང་དོས་སུ་བདེ་མཚོག་རྒྱུན་
གྱི་བྱུག་མཚན་བསྐྱེད་པ་དང་། འཕགས་པའི་སྐྱ་མདུན་དུ་འཕགས་པ་རང་འབྲ་
གཉིས་པ་ཞིག་དང་། རྒྱལ་བ་བྱམས་པ། མགོན་པོ་གྲུབ། ཞལ། ལྷམ་སྲིང་བཅས་
ཐེབས་འདུག་ཅེས་བཀའ་སྐུལ་བ་རྣམས། མཚོད་དཔོན་ལ་རྣམ་ཐར་དུ་བྲིས་ཤིག་
ཅེས་བཀའ་ཐེབས་པ་བཞིན་འདིར་ཡང་བྲིས་སོ། །

(༡༠༦ ཉ་༣།༡༥༦ ཐ་༥) དེ་ནས་སྐྱུ་རྒྱུན་བཞིན་ལུགས་དམ་ཐབ་མོའི་ཉིང་དེ་
འཛིན་ལ་གཞོལ་བའི་བཅད་རྒྱུང་བཞུགས།(༡༠༦ ཉ་༣།༡༥༦ ཐ་༥) ཉག་དོང་གཉེར་

ཡུལ་དབང་དབྱེ་བ་ལྟར་ཉོག་མ་རྒྱ་མཚོ་ལྷན་ཁང་། དེ་མོ་སློབ་བཟང་ལྷན་ཁང་། འཛིག་མ་མེད་རྒྱ་མཚོ།

རྒྱུ་མེད་ཀྱི་སྐོར་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་རྒྱུ་མེད་། དགའ་ལྷན་ལྷན་པ་རྒྱ་མ་དང་འབྲེལ་པའི་
དམིགས་བཅེ་མ་རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་གཟུངས་བཅས་ཀྱི་ལྷན་པ་ལྟར་
སྐུལ།(༡༠༥ བ་༡༧༧༠ ཟ་༡༠) ཁལ་ཁ་སན་ལོ་ཡོན་གྱི་མི་སྒྲིལ་སློབ་བཟང་ལུ་ཚོགས་
སོགས་ཀྱི་སྐོར་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་རྒྱུ་མེད་། ལོ་བསྟོན་གྱི་ལྷན་པ་ལྟར་བསྐྱེད་སྤྱོད།(༡༠༧ ཉ་
༡༧༧༠ འ་༡) སྐྱུ་ཁང་སྐུལ་པའི་སྐྱེད་དང་། ལལ་མ་མང་གི་ཐོན་སོགས་ལ་དགའ་ལྷན་
ལྷན་པ་རྒྱ་མ་དང་འབྲེལ་པའི་དམིགས་བཅེ་མ། རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་གཟུངས་
བཅས་ཀྱི་ལྷན་པ་ལྟར་སྐུལ།

(༡༠༧ བ་༡༧༧༡ འ་༡༠) ཡུལ་དབང་གོང་མ་ན་རིམ་གྱི་ལྷན་པ་དམ་ཉེན་གས་
ཚོས་སློང་གི་སྐྱེ་བ་བྱིན་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉོག་མི་མགོ་སྐམ་ཚོན་སོགས་བར་སྐབས་
བོད་རྒྱལ་ཏུ་སོང་བ་གཞིགས་པས་རྒྱུ་མེད་ལྷན་པ་གསུལ་གསུལ་གྱི་བཅའ་ལས་སྐྱེ་བ་
པའི་མི་མགོ་ཉོག་སོགས་སོར་རྒྱུ་མེད་པར་མཛད། ཡང་འདྲི་སྐབས་སུ་གནམ་ཡངས་
ཐད་ཀྱི་ནམ་མཁའི་མཚོངས་ནས་བདེ་མཚོག་པོང་ཞལ་ཅན་སྐྱེ་གཞི་བཟུང་།འིན་ཏུ་ཆེ་
བ་ལ་ཡུམ་སྐྱེ་མདོག་དམར་མོས་འཇུག་པ་ཞིག་ཡུན་རིང་ཅམ་གཞིགས་ཤིང་།
མཐར་ཐེ་སྤེ་སོང་སྟེ་ཡལ་འགྲོ་བའི་གཞིགས་སྤང་ཁྱེད་པར་ཅན་གྱི་ཞེས་
ཐེབས།

(༡༠༧ བ་༡༧༧༢ ཟ་༡) ཡང་ཞལ་འདོན་མཛད་སྐབས་ཤིག་སྐྱེན་རྒྱུ་རིང་ཅམ་
ཡིངས་པར་གང་གཞིགས་ཞུས་པར། ལམ་མཁའི་མཚོངས་འདྲིར་སེལ་གྲོའི་གདོང་བ་
ཅན་ཞབས་གཡས་བསྐྱེད་སྤྱོད་པའི་འོག་ཏུ་ཨ་ར་བ་ཅ་མན་བ་ཞིག་
ཞལ་གཞིགས་གྱུང་ཞེས་མདོན་ཉོགས་དང་། བསྐྱེད་པ་བརྒྱ་ཚར་བསྐྱོག་པ་བཅས་

བཀའ་འདྲིན་བསྐྱེད་སྤེལ། ར་ལྷུ་དཔོན་ལ། ཉན་མཁུ་མཁུ་ཉན་ལྷོ་གཉེར་དོ་གཏོག་གི་དོར་
སྐྱོལ་མ། དམིགས་བརྟེན་ལ། རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་གཟུངས་བཅས་ཀྱི་ལྷགས་
ལྷུང་དང་། ར་ལྷུ་དཔོན་གྱི་མ་འདས་མོའི་ཆེད་ལྷགས་བསྐྱོད་ལྷུང་པར། ལྷགས་
བསྐྱོད་སྐྱེན་དམིགས་ཀྱིས་ཆེ་འདས་མཐོ་རིས་དང་ཐར་བའི་ལམ་ལ་འགོད་པར་
མཛད།

(༡༡༠ ཉ་༥།༡༧༦༣ འ་༥) ལུང་དུ་སྤྱིའི་མི་སྣ་སོགས་འགའ་ཞིག་ལ། དགའ་ལྷན་ལྷ་
བརྒྱུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་དམིགས་བརྟེན་ལ། རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་གཟུངས་
བཅས་ཀྱི་ལྷགས་ལྷུང་སྐྱེལ་ཏེ། ཉེན་རེ་དམིགས་བརྟེན་མ་བརྒྱུ་རེ་འདོན་པའི་དགེ་བའི་
དམ་བཅའ་ལ་འགོད་པར་མཛད།

(༡༡༠ བ་༡།༡༧༦༣ ཐ་༥) ཡོངས་འདྲིན་དོན་རྗེ་འཆང་རྒྱལ་སྤྱིས་རིན་པོ་ཆེ་ལས།
དོ་ལྷགས་ཀྱི་སེང་ལྷེང་ནགས་སྐྱོལ་དང་། ལྷུ་ཐོབ་ཉི་མ་སྤྱིས་པའི་ལྷགས་ཀྱི་སྐྱོལ་
མ་ཉེར་གཅིག་གི་རྗེས་གནང་ཡོངས་རྗོགས་ལྷུ་བའི་བཀའ་འདྲིན་མཛད། ཡང་འདི་
རྒྱལ་ས་སུ་སྐྱོལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་ཞལ་གཟིགས་ལྷུང་བའི་རྒྱུན་གྱིས་
ཡོངས་འདྲིན་རྒྱལ་སྤྱིས་རིན་པོ་ཆེར་སྐྱོལ་དཀར་གྱི་རྗེས་གནང་ལྷུ་བ་གནང་བ་དང་།
བདེ་མཚོག་དཀར་པོ་ཡབ་ལུས་ལྷུང་གཅིག་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཟིགས་པའི་རྒྱུན་
གྱིས་མཚོན་ལྷེང་དང་། རྒྱུང་བརྒྱུད་གྱིས་བསྐྱོད་པར་མཛད་པ་སོགས་ལྷགས་པའི་ལྷ་
རྣམས་ཡང་ཡང་གསལ་བར་གཟིགས་སོ། །

༡༡༡ ཡོངས་འདྲིན་ཆང་ལས་སྤྱིར་ཐར་བརྒྱུ་རྩའི་རྗེས་གནང་གསལ་བཞེས། དད་

ལྡན་རྣམས་ལ་འདོད་ཚེས་ཀྱིས་དབུགས་དབྱུང་། མོ་བྱང་ཆེན་མོ་ཉམས་གསོ།
རྒྱལ་ཚབ་མཚོག་ཞིང་དུ་གཤེགས། ལོ་གསར་དང་སློན་ལམ་དགུས་མཚོད་
བཅས་ཀྱི་སྲུང་སྲོལ་ཁག་ཉམས་མེད་ཀྱིས་བསྟན་འགྲོ་སྲི་ གྲེང་གང་པན་གནང་།

ལྷ་བ་ལྷ་བའི་ཆེས་ལྷ་ཉིན་རྒྱའི་ལུགས་ཀྱི་ལོ་གསར་རྒྱུང་བ་ཞེས་གཏོང་སྲོལ་
བཞིན་ཨི་པ་གཉིས་སོགས་ལོ་གསར་མཚམས་ལྷུང་འགྲོང་བར། དེ་སྐབས་ཆར་
ཤིན་ཏུ་དཀོན་ཞིང་། ཞིང་པ་སོགས་སྤྱིང་ལ་ཆེར་མ་བྱུག་པ་ལྟར་སྤུག་བསྡུལ་གྱི་
ལུང་བྱུང་ལྟར་བ་ན། རྒྱལ་དབང་མཚོག་ལུགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་པས་ཆར་འབབས་
བཀའ་རིན་བསྐྱུངས་ཏེ། དོ་རུབ་ཆར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་འབབས་པ་ཡོད་ཅེས་མ་འོངས་
འབྱུང་འབྱུང་གི་བཀའ་སྐུལ་དོན་བཞིན། དེ་རུབ་ཆར་མཚན་གང་བབས་པས་ཨི་
བན་གཉིས་ཡིད་རང་དབང་མེད་པར་དད་པས་སྲོལ་ཏེ། དེའི་སང་ཞོགས་ཆར་
འབབས་བཀའ་རིན་ཆེ་བྱུང་ཞེས་ཁ་བཏགས་འབྲུལ་བར་ཐེབས་པར་དཀར་སྲོ་
བཅས་ཀྱིས་འདོད་པ་འདྲོ། ཁམས་ར་ཉག་སྐུལ་སྐུ་དང་། ཐོན་ངོ་གཡོག་ལ་དགའ་
ལྡན་ལྷ་བརྒྱུ་མ་དང་། དམིགས་བཅེ་བའི་ལྷགས་ལུང་བསྐྱུངས། ཡོངས་འཛིན་རྒྱལ་
སྐས་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་སྐྱ་ནས་ལས་སྐྱར་ཐང་བརྒྱ་ཅའི་རྗེས་གནང་ཡོངས་རྫོགས་
གསན་བཞེས་བསྐྱུངས། ཤེར་ཕྱིན་མ་དཀར་མའི་རྗེས་གནང་སྐབས་ལྷའི་ཞལ་
གཟིགས་ཀྱང་མང་དུ་བྱུང་བའི་གསང་བའི་བཀའ་སྐུལ། ཤེར་ཕྱིན་མ་དཀར་པོ་ལྷག་
གཡས་མཚོག་སྤྱིན་དང་། གཡོན་སུ་ཉི་འཛིན་བ་གཟིགས་པ་སོགས་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་
དང་། ཚོས་སྐྱོང་སོགས་གང་གཟིགས་ཀྱང་སོ་སོའི་མཚན་དང་། སྐུ་མདོག་ལྷག་
མཚན། སྐུ་མོངས་ཆེ་རྒྱུང་། བཞུགས་སྐྱུངས་འདི་དང་འདི་འདྲ་ཞེས་གསུང་བ་ནི།

བསྐྱེད་རིམ་ལྟ་བུར་མཐའ་ཕྱིན་པ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པར་སྣང་ངོ། །འདི་ནས་བརྒྱུད་
ཉིན་རེ་ཡི་ཤེས་ལྷན་ཁྲིའི་མངོན་རྟོགས་བརྒྱུས་པ་བརྒྱ་ཚར་ཆག་མེད་བསྐྱེད་སྤྱད་སྤྱོད་

(༡༡༡ ཉ་༥།༡༧༥ ཟ་༡༠) རས་རྒྱུད་ལྷག་སྐྱེལ་སྐྱེལ་བྱུང་བ་དང་ཁྲིའི་
རས་རྒྱུད་སྐྱེལ་སྐྱེལ་ཞེས་ཡིན་ཞེས་ཐེབས་སྤྱོད་ ཡིན་ཞེས་པར། མི་ལ་རས་པ་གཡག་བུའི་
བར་དུ་བཞུགས་དུས་ཁྲིའི་གང་དུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་སྐྱེ་ཅེད་ཀྱང་གཞན་པ། འདི་
སྐབས་ཆར་རྩ་ལོན་དུ་འཕེལ་བས་སྐྱིད་རྩ་ཡང་སྤར་མི་གྲགས་པ་རྒྱས་པར་བརྟེན།
ཨི་བན་རྣམས་གཉིས་སོ་སོའི་ཡ་མོན་དུ་བཞུགས་མ་སློབས་པར་ཅེར་བཞུགས། ཨི་
བན་གཉིས་ནས་གཅོད་སོ་འདི་རྒྱས་ཆེས་པས་ལྷ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་སྐྱོན་མི་
ཡོང་ངམ་ཞེས་གསོལ་བར། ད་ལྟ་རྩ་འདི་སློབ་དུ་རྒྱས་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་མགྲོགས་སོ་
མི་འགྲོ་ཞེས་བཀའ་ཐེབས་དོན་བཞིན། མ་འགྲུངས་པར་རྩ་རྣམས་མི་བས་ཨི་བན་
གཉིས་རྒྱལ་བའི་ཡི་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་ལ་མི་བྱེད་པའི་དད་པ་རབ་དུ་བརྟེན།

(༡༡༢ ཉ་༡།༡༧༥ འ་༩) དུར་བོད་མང་ཤོག་རབ་འབྲུམས་པ་བསྐྱེད་འཛིན་བསམ་
བྱུང་། གཉེར་འཇམ་དབྱེད་སྤྱོད་པའི་ཤེས་ཀྱིས་གསོལ་
བ་བཏབ་པའི་དོར་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གི་ཚོས་ཞུ་བ་གྲངས་མང་བར། རྗེ་སྐྱེལ་ཞེས་
འབྲོར་གྱི་ཚོ་ག་དགའ་ལྷན་ལྟ་བུར་འབྲེལ་བའི་དམིགས་བཅེ་མ་དང་། གངས་
ཅན་གྱི་ལྷ་སྐྱེལ་རིགས་གསུམ་མགོན་སོའི་གཟུངས་བཅས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་དང་།
རིགས་གསུམ་གཅིག་སྐྱེལ་གྱི་སྐྱེལ་ཞེས་ཞེས་འབྲོར་ལ་རྒྱུན་པར་བཅོལ་དགོས་པའི་
ཞལ་གདམས་བདུན་ཅིའི་བཀའ་ལུང་ཡང་སྐྱེལ། རྒྱུབས་མགོན་གང་ལ་འདི་ལྱིའི་
རྒྱུབས་གནས་ཞུ་བའི་རྩ་ལ་མི་རྒྱལ་སོའི་གཡོག་བྲ་མན། གཉེར་དཀར་སྐྱིད་བཅས་

ནས་སེམས་གདུང་ཆེན་པོས། རྒྱལ་པོ་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཚོས་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གནས་
ཚུལ་དང་། དན་སོང་གི་སྤྱད་བསྐྱེད་མི་སྤོང་ཞིང་བདེ་འགྲོའི་ཉེན་བཟང་སྐོབ་པའི་
སྤྱབས་འཇུག་ཞུས་པར། བྱེད་རྣམས་སྤྱང་ན་མ་བྱེད། ཐམས་ཅད་འདི་ཁའི་ཚོས་ཉིད་
ཡིན་པས་དགོན་མཚོག་ལ་སྤྱིར་ཐག་བ་ནས་སྤྱབས་སུ་སོང་ནས་གསོལ་བ་སྐོབ་ལ་
མ་ཉི་གོངས། དེད་ནས་མཚོག་གསུམ་གྱི་སྤྱད་མེ་བསྐྱེད་ཏེ། རྒྱལ་པོའི་དོན་དུ་
བསྐྱོན་གྱི་མཚམས་སྤྱོད་བཅན་པོ་བགྱིད་པ་ཡིན་ཞེས་སྤྱད་མེས་འཛིན་པའི་
བཀའི་དབུགས་དབྱུང་བསྐྱེད་སྤྱད། དུར་བོད་མང་ཤོག་བཟང་པོ་དོ་གཡོག་སོགས་
ནས་དད་པས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་དོར། དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་
དམིགས་བརྟེན་མའི་ལྷགས་ལུང་གི་བདུན་ཅི་སྤྱལ།

(༡༡༣ བ་༣༡༧༦ འ་༡༠) འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་སྤྱལ་པའི་སྤྱིའི་ཐབ་འཛིན་
དུ། ཉ་དབང་གཉེར་ཚང་སྤྱལ་བའི་མཇལ་སྤྱད་ཏུ་ཕེབས་པར་བཀའ་ལས། སྤྱལ་པའི་
སྤྱི་ཉིད་གྱི་སྤྱི་སྤོང་གོང་མ་གཉིས་ཀྱང་ཚོས་སྤྱི་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤྱངས་སུ་
སྤྱད་པའི་གཉེར་ལེགས་པར་མཛད་དེ། མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་འཛོམས་པས་མདོ་
སྤྱད་བསྟན་འགྲོའི་རྩ་ལག་ཆེན་པོར་གྱུར་ཅིང་། སྤྱལ་པའི་སྤྱི་ཉིད་ནས་ཀྱང་རང་གི་
གོང་མའི་རྣམ་ཐར་བདག་གིར་བཞེས་ཏེ། བརྟན་པ་རྒྱ་པོའི་རྒྱན་བཞེན་དུ་བསྐྱེད་པར་
མཛད་ནས་སྤྱི་ལོན་གསན་སྤོང་ལེགས་པར་གནང་དགོས་ཞེས་ཞལ་ཏེ་ཡང་དག་པ་
གནང་།

(༡༡༣ བ་༤༡༧༦ འ་༡) གཟེན་རྒྱུང་ས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ་དུ་རྒྱ་པོད་མ་དཔོན་
ཚང་འཛོམས་སྐོབ་(༡༡༣ བ་༤༡༧༦ ཉ་༣) གསེར་བྱམ་དཀྱུག་གནང་ལ། སྤྱབ་པའི་སྤྱེས་

མཚོག་འག་ཤོད་སྟག་ཕུ་སྟུལ་སྐྱེའི་ཡང་སྲིད་ཀྱི་མིང་བྱང་འབྲུལ་མེད་དུ་འདོན་པའི་
 བཀའ་འདྲིན་མཛད་པ། ཁལ་ཁ་གཡོན་རུ་པའི་ལིའི་དཔོན་མེད་ཀྱི་ཕྱིར་བཤེས་པའི་ཇི་དང་། དེམ་
 ཚེ་རོ་གཡོག་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་ངོར། བོ་བསྟོད་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་སྟུལ། དར་རྒྱས་
 དང་། བསམ་གཏན་ཅན། ལུང་དུ་སྟུ་པའི་ལིའི་ཤོག་རབ་འབྲུལས་བ་རབ་དབང་ཡོན་
 ཏན་རོ་གཡོག་རྣམས་ནས་སྟོན་ལོ་བཟང་པོའི་མཚོད་ཡོན་དང་། དཀར་སིལ་རོ་
 བདའི་ཞལ་ཟས། གཏུགས་ཚོད་ཀྱི་བསྟེན་བཀུར་ཐོག་དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱུ་མ་དང་།
 རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་གཟུངས། ཡོན་ཏན་གཞི་གྱུར་མ་བཅས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་
 ལུས། བོང་མ་ཚེན་པོས་བཀས་མངགས་པའི་སྤྲི་ཚའི་ཚེ་བཞི་དང་། འཁྲི་སྟོག་གི་
 སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ལ་མཛལ་བུག་ཐོག་བཀའ་ལས། འཛམ་དབྲངས་བོང་མའི་བཀའ་
 བཞིན་བོད་ཡིག་དང་། བོད་སྐད་མཐར་ཕྱིན་བ་བསྐབས་ན། སྤར་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་ལོག་
 དུས་ཡིད་སྟོ་དགའ་ཚེ་བ་དང་གོ་ས་འཕར་བའི་སྤྲ་ཡེར་ཡང་ཡོང་ཞེས་གཟེངས་
 བསྟོད་ཀྱིས་སྟོ་བ་སྟེལ། སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ལ་ཡི་གེ་ཡག་པོ་སྟོབ་དཔོས་པའི་ཞལ་ཏ་
 དང་། མོན་བ་ཚོས་མཛད་ལ་མོན་སྐད་ཀྱང་ཡག་པོ་སྟོབས་ཞེས་ཀུ་རེའི་ཚུལ་གནང་
 བར། རང་འཁོར་ཐམས་ཅད་བཞད་གད་དི་རི་བ་བྱུང་ཞེས་གྲགས།

(༡༡༩ ཉ་༦།༡༦༢ འ་༣) ཡངས་ཅན་རི་ཁྲོད་དུ་རྒྱན་པར་བཅད་མཚམས་སུ་
 བཞུགས་བ་གངས་རི་སྤྲ་མ་ནས་གསོལ་བ། བཞེས་འབྲས་འབྲུལ་བའི་བསྟེན་བཀུར་
 ལུས་པར་བཀའ་ལས། ཁྲིད་ནས་ད་རེས་དལ་འབྱོར་ལ་སྟོང་པོ་ལེན་པའི་ཐབས་སུ་
 བཙོན་བ་བྲག་པོ་བསྟེན་བ་ཤིན་ཏུ་ནས་ལེགས་འདུག་ཅིང་། ད་དུང་སྐྱ་ཚེའི་ལྷག་མ་
 འདིར་བསྟེན་བ་ལུན་རིང་དུ་གནས་ཤིང་། འགྲོ་ཀུན་ཚོས་འབྱོར་བདེ་དགས་འཚོ་

བའི་ཐུགས་བསྐྱེད་སློན་ལམ་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཟེན་པའི་སྐྱབ་པ་ལ་ནན་ཏན་མཛོད། དེད་
ནས་ཀྱང་ཚོས་ལྡན་གྱི་བྱ་བ་ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་སྐྱབས་འདུག་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བགྱིད་
ཅེས་སྦྲུལ་བར། དེར་འདུས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཞོན་ཏུ་འདི་ལྟ་བུས་དགོ་སློང་ཚོས་
གྱི་རབ་ཏུ་ཀན་པ་འདིར་པ་མས་བྱ་ལ་འདོམས་པ་ལྟར་ཇེས་སུ་བཅེ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་
མཛད་པ་ནི། ཨེ་མ་ངོ་མཚར་ཞེས་དད་པ་སྐྱ་ལྟ་བུ་ཐོབ་ཅིང་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡང་
དགའ་བས་ཇེས་སུ་ཡི་རང་བར་གྱུར་ཏོ། །

(༡༡༧ ཉ་༣༡༧༧ ཐ་༩) བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་འཕགས་པ་ལྟའི་མཚོག་སྦྲུལ་
རིན་པོ་ཆེ་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་དུ་སྐྱེ་ཡོན་གསན་བཞེས་གྱི་ཆེད་དུ་ཞུགས་སྐོ་བྱུབ་
བའི་མཇལ་ཞུང་ཐེབས་པར། ཐུག་དབང་ཇ་གཤམ་ཐོག་འཚམས་འབྲི་དང་། སྦྲུལ་པའི་
སྐྱེ་ཉིད་ཚོས་སྡེ་ཆེན་པོར་ཐེབས་ནས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་གཞུང་རྣམས་ལ་གསན་
བསམ་མཐར་ཕྱིན་པས་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་རབ་དང་ཕྱུལ་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་མཛད་
དགོས་ཞེས་བཀའ་ཞུས་ཏེ་ཡང་དག་པར་མཛད། དེ་ཡང་ཡུལ་བའི་དབང་པོ་ལྟ་བུ་
ཆེན་པོའི་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་། མདུ་བྱུང་འཕྲིན་ལས་བཟང་པོ་ལས་སྡེ་སྲིད་རིམ་ཅན་
གྱིས་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པའི་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་སྲིད་ན་མཛོད་པར་མཐོ་བ། ལྟའི་
དབང་པོའི་ཁང་བཟང་མི་ཡུལ་དུ་འཕོས་པ་འདྲ་བ་འདི་ཉིད་ཐུག་བཏབ་ནས་ལོ་བརྒྱ་
སྟག་དུ་མ་སོང་བའི་རྒྱུ་གྱིས་རིམ་བཞིན་གོག་སྐྱོན་དུ་གྱུར་པར་བརྟེན། མཚོད་
ཡོན་གཉིས་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། ལྷ་སྐྱ་མའི་ལྷང་བསྟན་ལ་ཡང་ཞིག་
གསོ་བྱེད་པར་སྐབས་སུ་བབས་པ་བཅས། ཡུལ་བའི་དབང་པོའི་འཕྲིན་ལས་
དགུང་དུ་འདེགས་པ་ལ་སྐྱེན་མེད་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་གྱི་མཐུ་བྱུབ་པ་རྒྱལ་ཚབ་ལོ་

མིན་ཉན་ཆེན་པོ། བཀའི་དགུང་རྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞི། སྤྱི་ཁྲབ་མཁའ་པོ་སོགས་བཀའ་
 བཟོས་ནས་ཞིག་གསོ་མཛད་པར་སྤྲུགས་ཐག་བཅད་དེ། འདི་འབྲེལ་གྲུབ་ལས་ཀྱི་
 འདུ་འགོད་སྐྱབ་བ་ལ་འོས་སུ་གྱུར་བའི་སློ་བྲོས་ཅན་སོགས་དཔོན་ཆ་རོང་བས་སྤྱི་
 ཁྲབ་དང་། ཅེ་སྤྲུག་མཛོད་དགའ་ལྡན་གླིང་པར་ཨར་དཔོན། བཟོ་རིག་པར་རྣམ་
 དཔྱོད་ཀྱི་འབྲུལ་གཞན་ལས་སྤུལ་དུ་སྤྱིན་པ་འདོད་དཔལ་དོད་པས་བ་ཞི་བ་ཆེ་རིང་
 བཅས་དོད་པས་དུ་བསྐོ་གཞག་མཛད་ནས་ཞབས་བཏུན་ལྟ་ཁང་སྤྱིང་ཤོད། འདར་རྒྱུད་
 སྐོར། གསོལ་ཐབ་སྤྱིང་ཤོད། ལ་བཟའ་ཁང་སྤྱིང་ཤོད། གཟིམ་རྒྱུང་འགག་སོགས་
 ཀྱིས་མཚོན་པོ་བྲང་ཆེན་པོའི་འདར་བུའ། ལྟོ་བྲང་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། ཉེ་སྐོར་གྱི་
 གཞུང་ཁང་ཞིག་བཟོ་དགོས་རིགས་ཆེ་སྤྱི་རྣམས་སྤྱི་ཞིང་བཏུན་པ་རི་རབ་ལྟ་བུ་རི་
 སྤྱིད་བསྐྱལ་བའི་བར་དུ་མི་འཛིག་སྤྱིམ་པའི་གདེངས་དང་ལྡན་པ། བཟོ་བཀོད་སྤྲུན་
 སྤུལ་ཚོགས་པ་མིག་གི་བདུད་ཅིང་གྱུར་པ་འདི་རྣམས་སྤྱིར་ལྟུང་བའི་དབང་པོའི་
 རྣམ་དཀར་འཕྲིན་ལས་དང་། རྩེ་བྲག་སྤྱི་ཁྲབ་དོད་པས་ཆེ་སྤྱི་སོགས་ཀྱི་ལྷག་བསམ་
 རྣམ་པར་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་ཅལ་སྤུན་སྤུལ་ཚོགས་པའི་
 འབྲུལ་གྱིས་སྐྱབ་བ་དགུ་ལྷག་བཅས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ཆེགས་མེད་དུ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་
 བཞིས་ཤིང་། རིགས་བརྒྱུའི་ཁྲབ་བདག་དོན་རྗེ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བའི་སྤྱིས་པོས་
 དོར་སློབ་མཛད་དེ་རྣམ་རྒྱལ་གྲུ་ཚང་ཚོགས་ཡོངས་ཀྱིས་དཔལ་འཛིགས་མཛད་དོ་
 རྗེའི་སློབས་རབ་ཏུ་གནས་པའི་མེ་ཉོག་རྒྱས་པར་འཕྲོད། སྤྱི་ཁྲབ་དོད་པས་ལས་བྱེད་
 བཟོ་བོ་དང་བཅས་པར་ཚར་གནང་གསོལ་རས་ཀྱི་བྱ་དགའ་ཆེན་པོ་དང་། ལེགས་
 པོའི་བཀའ་ཡི་ལེབས་ཚོགས་བཅས་ཀྱིས་གཟེངས་བསྟོད་བཀའ་འདྲིན་བསྐྱུངས།

(༡༡༥ ཉ་པ།༡༡༡༡ བ་༡) རྗེ་སྒྲ་མའི་དུས་མཚོ་དང་དབང་འབྲེལ་བར་ཆེ་ལྷ་ཚང་མས་
དགུན་གོས་གཟབ་མཚོར་གྱིས་བསྐྱབས་ཏེ་མངལ་ཕྱག་ལྷུག། མྱིང་མེ་རྣམས་སྤང་
ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་བདེ་སྟོང་དགེར་མེད་གྱི་མཚོ་དཔར་གཟེགས་ཏེ། འཇམ་
མགོན་ཚོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་སོགས་སྒྲ་མ་ཡི་དམ་སངས་རྒྱལ་བུང་སེམས་རྣམས་
མཉེས་པའི་མཚོ་དམྱེན་དུ་འབྲུལ་བའི་བཀའ་བློན་མཛད། དགེ་སྟོང་གྲགས་པ་སོགས་
ཁལ་གསུམ་ནས་གདུགས་གསོལ་གྱི་བསྟེན་བཀའ་ལྷུག། ཞབས་པད་སོགས་ཅེ་
ཤོད་གྱི་ལས་ཚན་པ་རྣམས་ལ་ཕྱག་རྒྱའི་རེ་ཁས་བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོར་གྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས། བགོགས་བསྐྱད་དང་སྤང་འཁོར་གྱི་རིམ་པ་བསྐྱོམ་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བས་སྐྱ་
སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ལྷག་པའི་ལྷའི་ངོ་བོར་བཞེངས། གསུང་གྲག་སྟོང་སྒྲགས་
གྱི་རང་སྒྲ་ལྗིད། ལྷགས་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའི་ངང་དུ་ལྷ་སྒྲགས་ཡེ་ཤེས་གྱི་རོལ་
པར་འབྲུམས་གྲས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་པར་མཛད།

འུན་ཨི་བན་འདི་བཞིན་བོད་གྱི་ལས་དོན་ལ་བཞུགས་ལུན་རིང་བར་བརྟན་
བརྐྱང་ཆེ་ཞིང་། གཞུང་ལས་ཁུངས་གྱིས་མཚོན་མངའ་འབངས་ཚང་མར་བདེབས་
གསེགས་གཟན་གོད་ཚུང་བ། ཡུལ་དབང་མཚོ་ག་གི་སྤྲུལ་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེ་དོས་འཛིན་
སྟོང་སོགས་གང་ཅིར་ཐོལ་མེད་སེམས་བསྐྱེད་བཟང་བས་གངས་ལྗོངས་ཚོས་གྱི་
ཞིང་མཚོ་ག་དམ་པ་འདི་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པར་དགོངས། གོང་མ་ཆེན་
པོར་གྲལ་ཅེ་སྤུལ་ཏེ་འབྲུལ་དུ་བོད་འབངས་ལྷ་སྟེ་མི་སྟེ་ཡོངས་གྱི་འདོད་པ་ལྷར་
མཚོ་ག་གི་སྤྲུལ་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གྲིང་གོགས་མེད་དུ་མངའ་གསོལ་སྐབས་
སོགས་ཨི་བན་བྱས་པ་ཅན་ཡིན་གཤེས་ཐོན་གནང་སོགས་རྒྱལ་བར་སྐུལ་ཞིང་།

ཐོན་གཏོང་མངའ་ཁུར་ལེབས་པར་དཔོན་གཡོག་ཉུང་བསྐྱེས་ཤིག་ལ་གཟིམ་རྒྱུང་
དབང་ཁང་དུ་ཕྱག་དབང་ཇ་གཡ་ཐོག་གོང་མ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་འཕྲིན་ལས་ཞབས་
འདེགས་སྐྱབ་རྒྱའི་སྐོར་སོགས་ལས་བརྩམས་པའི་གསུང་མཆིད་ཟབ་ཅིང་བརྗིད་བ་
ཡུན་རིང་སྤུལ་ཏེ་སྐྱེན་བསལ་གནང་སྐྱེས་དང་ཉེན་སྐྱེའང། བ་བཟུལ། གྱི་རུའི་འཕྲིང་
བ་སོགས་ནོམ་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་གནང་ཐོག་དགོན་མཚོག་ལ་མི་བྲེད་པའི་དད་བ་བརྟན་
པོས་གསོལ་བ་བཞུགས་ཀྱིས་ཐོབ། རོས་ནས་འདི་ཕྱི་ཀུན་ཏུ་དགོ་བའི་སྐྱབས་འཇུག་
ནམ་བ་ཀུན་ཏུ་བྲེད་ཅེས་པའི་ཞལ་བཞེས་སྤུལ། གོང་མ་ཚེན་པོར་འཚམས་ཞུ་ཁ་
བཏགས། སྐྱེའང་བཅས་ཕྱག་བསྟར་གྱིས་འབྲུལ་བ་གནང། ཨོ་བན་ཆེན་པོ་ཡིད་གྱི་
སྤྲིན་སྐྱེག་དང་པའི་ཆང་གྱིས་སྤོས་ཏེ་འབྲེན་བྲེད་རྒྱང་ནས་མཆི་མའི་རྒྱ་ཐིགས་སུ་
ཏིག་སྟར་ལ་བརྒྱས་བ་ལྟར་མོད་ཅིང་ལྷུང་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་ལུའི་འཕྲི་ཤིང་ས་ལ་
དུད་པའི་ཕྱག་འཚལ་ཞུས། སྐྱའི་གམ་ནས་འབྲལ་མི་བཟོད་པའི་ངང་ནས་ཕྱིར་
ཐེགས།

འདི་སྐབས་སྐོ་མང་གྲུ་ཚང་དགོ་འདུན་ཚོགས་ཡོངས་དགོངས་བ་གཅིག་པས་
ཞིང་ཁམས། ཉེན་གསུམ་བཅས་སུལ་ཏེ་རྒྱ་མའི་གསོལ་འདེབས་ཞུ་བར་དབྱ་ཚོས་
གཉིས་འབྲོར་བར། ཨེར་ཏེ་ནི་སྤྱི་ཞུབ་མཁན་པོ་དང་གསོལ་གཟིམ་མཚོད་གསུམ་
ནས་དགོངས་བ་གཅིག་ཏུ་དེང་དུས་སྐྱེན་ཆེས་ཕྱ་བར་མ་ཟད། སྐྱེན་དག་སོགས་ཀྱང་
གསན་བཞེས་མ་གནང་སྐབས་ཇི་འདྲ་ཡོང་སྐྱམ་སྟེ་བཀའ་ཚོམ་གྱི་སྐྱེན་གསན་ཞུས་
པར། ཡི་གེ་བྲིས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་ནས་ཐོལ་བྱུང་དུ་བཀའ་(སྟོན་)དཔོན་བཀའ་
འིན་ཆེ་བར་རྒྱ་མ་དགོ་བའི་བཞེས་གཉེན་འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་ལ་དབང་འབྲོར་བ་

དང་། ལྷན་དག་མཁུ་ཞུག་པོ་དག་གིས་ཀྱང་སློབས་པར་དཀའ་བའི་ཚིག་དོན་གྱི་
སློབ་བ་ལུན་སྤུས་ཚོགས་བས་བརྒྱན་ཏེ་སྤུས་བར་དེར་འདུས་པ་ཐམས་ཅད་བདག་
ཅག་གི་མགོན་པོ་འདི་ནི་སྤྱི་བའི་དབང་ལྷན་གོ། །ཞེས་དགའ་དད་སློབ་གསུམ་གྱི་སློ་
ནས་ཡིད་ཆེས་བརྟན་པོ་ཐོབ། དབུ་ཚོས་གཉིས་ཀྱང་ཇི་ལྟར་དེད་དཔོན་རྒྱ་མཚོ་ཚེན་
པོ་ནས་ནོར་བུ་ལོན་པ་ལྟར་དགའ་བས་ཕྱིར་ཐེགས།

(༡༡༦ བ་༦།༡༡༩ བ་༡༣) ལོ་འདིར་རྒྱལ་ཚབ་ནོ་མིན་ཉན་ཚེན་པོ་སྐྱུ་ཁམས་
ལྷེས་ཚུལ་བཞེས་པར་སྤྱི་སྤེར་ནས་ཞབས་བརྟན་ལ་ཆེས་ཆེར་འབད་ཀྱང་རིམ་གྱིས་
ཇི་ཞེན་དུ་གྱུར་པར་བརྟེན། སྐྱུ་བཅར་མཁུ་པོ་སྤུན་འདི་ལྷོ་བར་གཏོང་གནང་ལ།
རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཁ་བཏགས་ནང་མཛོད། འཇམ་དབྱངས་གྱི་སྐྱུ་གཅིག་
བཅས་སྐྱབས་རྟེན་དུ་གནང་སྟེ། འདི་སང་ཞོགས་རྒྱལ་དབང་མཚོག་ལ་སྤུས་ནས།
ད་ལས་ང་ནད་འདིས་གཏོང་བ་མི་འདུག་པས་སྐྱབས་མགོན་ཚེན་པོ་ཉིད་སྐྱུ་ལོན་
གསན་སློངས་མཐར་ཕྱིན་མཛད་དེ། ཡུལ་གཟིགས་ལྷ་བ་ཚེན་པོར་ཡང་ཡང་ཞལ་
གྱིས་བཞེས་པའི་དོན་བཞིན་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་ཐམས་ཅད་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡོང་བ་
དང་། ལྷས་བ་བདག་ཀྱང་མ་འགྲུངས་པར་མཇམ་བའི་སྐྱབས་འཇུག་སྤྲུགས་ཇིས་
གཟིགས་པ་ལྷོ་ཞེས་བཀའ་སྤུས་བའི་དོན་བཞིན། རྟེན་རྣམས་གནམ་གང་གི་སྤྱ་ཆར་
སྤུས་བར་སྤྲུགས་མི་བདེ་བའི་ངར་རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་ཞིང་གཞན་དུ་གཤེགས་པའི་
མགྲོགས་བསྟེན་མཚམས་སློབ་སྤུས་བར། ཨ་ཁ་ཁྲོ་ཞེས་སྤྲུགས་ལུང་པའི་ཚུལ་
ཡང་ཡང་གནང་། འཕགས་པ་ལོ་གེ་ལྷ་ར་དང། གསེར་གདུང་རྣམ་པ་གསུམ་སོགས་
ལ་བརྒྱ་མཚོད་འཕལ་གཤོམ་ཐོག་སྤུན་ལལ་དང། གསུང་ཚོག་སྤྲུགས་སློན་རྒྱ་ཚེར་

སྤུལ་ཉེ་དགོངས་པ་ཚོས་དབྱིངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཐབས་ལ་གཞོལ་བར་མཛད།
ལྷགས་སློན་སྤུལ་བའི་སྤྱན་ཤལ་དང་། སྤྱ་གདུང་ལ་མཚོད་འབྲུལ་གནང་རྒྱ་བཅས་
སུ་སྤྱི་བྱུང་མཁན་པོ་ཆེད་མངགས་གཏོང་བ་གནང་། ལྷག་མཛོད་ཆེན་མོ་སོགས་ལ་
ཁྲིད་རྣམས་སེམས་ལས་མ་མཛད་པར་དགོངས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཐབས་ལ་
བརྩོན་ཅིག་ཅེས་བཀའི་སྤྲང་བས་དབྲུགས་དབྲུང་མཛད།

(༡༡༧ བ་༣༡༧༧ འ་༡༠) ལྷགས་ལྷག་གནས་ལོའི་འཇུག་ཞལ་གསར་དུ་བཞད་
པའི་ཚེས་གཅིག་དགའ་བ་དང་པོར་བསྐྱུས། འདོད་ཁམས་དབང་མོ་དེ་མ་ཉིར་གཏོར་
སྤོང་། རྟེན་འབྲུལ། ཚོགས་འཁོར་གྱི་རིམ་པ་དང་། དབྱེས་སྟོན་དང་གཉིས་གྱི་དགའ་
སྟོན་བཟང་པོ་ལ་རིམ་གྱིས་རོལ། (༡༡༨ ཉ་༣༡༧༥ ཐ་༡༡) ཚེས་དབྱུལ་ལྷ་ལྷན་སློན་
ལམ་ཆེན་མོའི་མགོན་དུ་སྤྱིན་པའི་བདག་པོ་རྣམས་གྱིས་དད་པས་སྤྱན་བྲངས་
པར། (༡༡༩ ཉ་༣༡༧༦ འ་༦) ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་དུ་ཕན་བདེ་རྒྱས་ཤིང་།
ནད་མཚོན་སུ་གཤེད་མིང་ཡང་མི་གྲགས་པར། མཁའ་བྱུང་གྱི་འགྲོ་བ་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་
ཡོན་གྱི་བདག་པོ་བསྟོས་པར་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་འགལ་རྒྱུན་ཉེར་འཆེ་ཅི་
མཚེས་ཞི་ཞིང་། མཐུན་པའི་རྒྱུན་དཔལ་འབྱོར་མཐའ་དག་ལ་དབང་འབྱོར་བ། སྤྱིན་
པའི་འབྲས་བུ་རྣམས་སྐྱབ་མེད་པའི་བྱང་རྩལ་དུ་སྤྱིན་པའི་ཉིང་དེ་འཇིག་གིས་རྒྱས་
བཏབ་པའི་བསྟོ་སྟོན་གྱི་མཐུན་འབྲུང་གསུང་སྤྱན་ཞིང་འཇེབས་པས་སྤུལ། ཡོན་གྱི་
བདག་པོ་རྣམས་ལ་ལྷག་དབང་རྩ་གལ་ཐོག་བཀའི་འཚོམས་འདྲི་དང་། དགེ་འདུན་
ལ་སྤི་ལྷ་བསྟེན་བཀུར་སོགས་དགོན་མཚོག་མཚོད་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་ལ་
བསྐྱབས་བརྩོན་གྱིས་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་པའི་བཀའ་བྲིན་མཛད། སེར་སྤྱིའི་གོ་བབས་

དང་འབྲུལ་ལོན་ལ་གཞིགས་པའི་མངལ་སློབ་གི་རིམ་བས་ཡིད་ཀྱི་འདོད་པ་འདྲོ།
དགེ་འདུན་འདུས་པའི་དབུས་སུ་སྤྱོད་སློབ་ལམ་དུ་བྱུགས་པེབས། ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་རིང་ལུགས་ཉམས་པ་མེད་པའི་མཚོད་འབྲུལ་སློབ་ལམ། བསྟན་
འབར་མ། བདེ་ཅན་སློབ་ལམ་གྱི་མ་ཐུན་འགྲུང་གསུང་ཚངས་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་
ཐོགས་མེད་དུ་བཀའ་རིན་ཆེ། (༡༡༧ བ་༤༡༧༧ འ་༥) མེད་ལྗེད་སློ་མོ་བརྒྱད་སྟེང་
ཤོད་བར་གསུམ་གྱི་གནས་གཟིགས་རྣམས་རིམ་བས་བསྐྱངས་ཏེ། ལྷན་ཤལ།
མཚོད་རྗེས། ལྷོད་གཡོགས་སྤྲད་གཡོགས་ལ་སོགས་པའི་ན་བཟའ་རྣམས་རྒྱས་པར་
ལུལ་ཏེ་བྱུགས་སློབ་གྱི་མཚམས་སྐྱོར་གནང། (༡༣༠ ཉ་༣༡༧༧ ཐ་༡༠) སོག་རིགས།
ཁམས་པ། གཙང་སྟོད་པ་འགའ་ཞིག་ལ་སློལ་མ། མ་ཉི། དགའ་ལྡན་ལྟ་བུ་རྒྱ་མ་
སོགས་འདོད་ཚོས་རྣམས་རེ་སློབ་བསྐྱངས། (༡༣༠ བ་༡༡༧༧ འ་༤) མོང་གོལ་སུམ་
བརྒྱ་སྐོར་ནས་ཞིང་ཁམས། ཉེན་གསུམ་གྱི་དངོས་འབྱོར་འབྲུལ་བ་བཅས་གསོལ་
བཏབ་པོར། སྐབས་གསུམ་པ་དང། དམིགས་བཅེ་མ། ཉི་གཞོན་འཆར་ཀ་མ། འཕན་
པོ་སྐྱང་གནས་པ་ལྟ་བུ་སྐོར་ལ་པོ་བསྟོད་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་བཅས་བསྐྱངས།

༤། སྤྱི་མཁན་སྤྱིང་ལས་ཚུང་ལུང་སྟོད་པ་དབུགས་དབྱུང་དང། ཡོངས་འཛིན་དེ་
མོ་སྤྱིད་སྐྱོར་དུ་གསར་བསྐོ། དད་ལྡན་ཁག་རྗེས་འཛིན། ཡོངས་འཛིན་གསར་
བ་ཆེ་འདོན། ཡོངས་འཛིན་རྒྱལ་སྐུལ་སྐུ་དགོངས་པ་གཞན་དོན་གཏང་པ་
དང་དེའི་རྣམ་ཐང།

(༡༣༠ བ་༥༡༧༧ ཐ་༡༠) འདི་ལོ་པོ་བྱང་ནས་སློབ་ལམ་ལ་ཆིབས་ཞལ་མ་

བསྐྱུར་ཅམ་གྱི་ཤོང་མཁའ་པོ་བདེ་ཆེན་རྒྱ་མཚོ་སེམས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ནས་ཅང་མི་སྐྱ་
 བར་གྱུར་བ་ལ། བཀའ་ལས། མཁའ་པོ་དེང་སང་ཅིའི་ཕྱིར་སེམས་ཁུལ་ཆེ་བར་གྱུར།
 མཁའ་པོ་ནས་ལྷ་ལྷན་སློན་ལམ་ཆེན་མོར་གདན་ས་གསུམ་གྱིས་དབུས་དགེ་འདུན་
 ཁི་སྐག་མང་པོ་ཚོགས་ཤིང་། ལྷོགས་མཐའ་དག་གི་སྐྱེ་བོའི་འདུ་ཚོགས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་
 ཆེ་བའི་ཁར་སྐྱབས་དུས་གྱི་སྐྱེ་བོ་སློང་བ་ཅིང་སྐབས་ཚོ་འབྲུལ་མཚོད་པ་ཆེན་པོར་
 འཚུ་བ་སྣོད་རིགས་མི་ཡོང་ངམ་སྐྱམ་པའི་སེམས་ནད་འདུག་ཅེས་གསོལ་བར། ཡང་
 བཀའ་ལས། འོ་ན་ངོས་ནས་ལྷ་མ་ལྷར་གསོལ་བ་བཏབ། བསྐྱུར་སྲུང་དམ་ཅན་རྒྱ་
 མཚོར་འཕྲིན་བཅོལ་ནན་ཏན་བཤུད་པ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མི་ཡོང་། དེ་བས་སེམས་
 ལས་རྒྱུང་དུར་གྱིས། སྐལ་བ་བཟང་པོ་ཡོང་བ་ཡོད་ཅེས་སྐྱི་བྱུང་མཁའ་པོ། ཡབ་ཇེ།
 གསོལ་གཟིམ་མཚོད་གསུམ་སོགས་ལ་དབུགས་དབྱུང་མཛད། ཇི་སྐད་དུ། ཉོགས་
 བརྗོད་རིན་པོ་ཆེ་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་ལས། བསོད་ནམས་རབ་ཞི་བདུད་ཅིའི་
 རང་བཞིན་མཐུ། །དེ་ནི་དག་པ་བདག་ལ་ཅི་ཡང་ཡོད། །ཤིན་ཏུ་མ་བཟོགས་མ་
 རུངས་པ་དག་ཀྱང་། །འབྲུལ་ལ་ཁོ་བའི་དུག་ནི་བཏང་བར་གྱུར། །ཅེས་གསུངས་པ་
 ལྷར་འདི་ལོ་སློན་ལམ་ཆེན་མོར་སྐྱེ་བོའི་འདུ་ཚོགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བྱུང་ཡང་།
 འཕགས་པའི་གནས་བཟོན་ནམས་ནི་ཚོས་སྐྱོད་ཀྱི་རིམ་བར་བཅོལ། དད་ལྡན་གྲིམ་
 པའི་ཚོགས་ཀྱང་ལྷག་འཚོལ་སྐྱོར་བར་བྲེལ། མ་རུངས་བརྒྱུད་པོར་སྐྱོད་པའི་སྐྱེ་
 བོའི་ཚོགས་རྣམས་ཀྱང་ལྷུ་ལྷུ་པོར་སྐྱོད། མདོར་ན་རྒྱལ་གྲིམས་དང་ཚོས་
 གྲིམས་བཅོན་པོས་བརྒྱུམས་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མི་བཞིན་དུ་
 བན་ཚུན་གཅིག་སེམས་གཅིག་གིས་འཛིན་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་པོ་བྲང་ཆེན་པོ་པོ་

ཉ་ལར་ཆེབས་ཀྱི་ཁ་ལོ་བསྐྱར།

(༡༣༡ བ་༡༣༡༠ ཟ་༡༡) ལྷལ་ཚབ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་ཚུགས་སྤྱོད་པ་ལ་
རིན་པོ་ཆེ་དང་། གསེར་གདུང་རྣམ་པའི་སྐྱེ་མཁུན་དུ་སྐྱེ་ལྡེའི་སྟོང་མཚོད་རྒྱས་
གཤོམ་གྱི་མཚོད་འབྲུལ་དུ་གྲུ་ཚང་ཚོགས་ཡོངས་ཀྱི་མགོན་དུ་སྐྱུན་བྲངས། ཞིང་
ཁམས། རྟེན་གསུམ་དངོས་འབྱོར་གྱི་མཚོད་སྤྲིན་རྒྱས་པར་བསྐྱར་ཉེ། སྲིད་སྟོང་
དམ་བུ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡོངས་སྤྱོད་ཚུགས་པའི་ཐབས་ལུས་པར། དགོངས་པ་
ཚུགས་པ་དང་། ལྷལ་པའི་སྐྱེ་སྐྱུར་དུ་ཕེབས་པའི་ལྷགས་བསྟོའི་མཚམས་སྟོར་དང་།
གནས་གཞིགས་དང་འབྲེལ་བར་རྟེན་མཚོག་རྣམས་ལ་སྐྱེན་ཤལ་སྤྲུག་བསྐྱར་གྱིས་
འབྲུལ་བར་མཛད། ཡང་འདི་སྐབས་སྤྱོད་བཀའ་ལས། དེད་ཀྱི་སྲིད་སྟོང་འཕྲིན་ལས་པ་
སྤྱོད་ཡོང་། མཁུན་པོ་དང་། རྟེན་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ཨེ་ཤེས་གསུངས་པར། མཁུན་
པོས་སྐྱེ་ཞབས་རང་སྐྱེ་ཡོན་ལ་བཙོན་འབྲུས་མ་གནང་ན། མི་ཚོས་ལབ་རིགས་སྤྱོད་
བཟང་སྤྱན་ཚོགས་ཅེད་ཟེར་གྱི་འདུག དེས་ན་ཁོ་པས་སྐྱེ་མཉེལ་པོ་བཟོས་ཡོང་ཞེས་
ཀྱལ་ཀ་ལུས་པར། བཀའ་ལས། ཁོ་ཉ་སྟེན་པ་ཡིན་པས་བསྐྱེན་སྲིད་འགངས་ཚེན་
པོའི་ལས་ཀ་མི་ཡོང་བ་ངས་ཤེས་གསུངས། གཞིམ་དཔོན་དང་། མཚོད་དཔོན་
གཉིས་ནས་ཀྱང་མཁུན་པོ་དང་ཆ་འདྲ་ལུས་པར། བཀའ་ལས། ཁོ་ང་ལ་ཤེས་པ་ཅན་
ལས་ལས་དོན་འདི་འདྲ་མི་པལ་པས་མི་ཡོང་བ་སྤྱང་གསུངས། ཁོ་རྣམས་ནས་སྐྱེ་
ཞབས་རང་གིས་མཁུན་ན་སྤྱོད་ཡོང་ལུས་པར། ང་རང་གི་འདོད་པ་སྤྱང་ན། ཡོངས་
འཛིན་དེ་མོ་བ་ཡིན་སྐྱེ་སྟེ། ཁོ་ང་རྣམས་ཀྱིས་མཁུན་དང་མངའ་འབངས་ཚང་མར་ཡག་
པོ་ཡོང་བ་ཡོད་ཅེས་སྤྲུགས་དགུས་ཉལ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཞལ་བཞེས་གནང་བར། ལྷལ་འཁོར་

རྣམས་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ལ་འབྲུལ་པ་མེད་སྣམ་པས་དགའ་བ་དང་འཁྲོག་ལ་འབྲུང་
བར་གྱུར་བར་གྲགས།

(༡༣༣ ཉ་༥།༡༣༡ འ་༢) ལྷགས་ལའི་ཨར་སྐྱུ་བསྐྱལ་བཟང་དོན་གྲུབ་སོགས་ལྷ་
ཕྱིར་དད་འདུས་ཀྱི་མེར་སྐྱུ་སྟོང་སྤྲུག་སྟོར་ལ་བྱིན་རྒྱལ་ས་གནང་། ཨར་སྐྱུ་བསྐྱལ་
བཟང་དོན་གྲུབ་འདི་བཞིན་དགོན་མཚོག་གསུམ་ལ་མི་བྱེད་པའི་དད་པ་བརྟན་པོས་
སྟོན་ལམ་ཚེན་མོར་དགོ་འདུན་ཁྲི་སྤྲུག་མང་པོར་མང་འགྲེད། རྒྱལ་དབང་མཚོག་
ཚོགས་དབྱུང་སྐྱུན་འབྲེན་གྱི་ཞབས་བརྟན་ལེགས་འབྲུལ། རོ་ཤུག་རྣམ་གཉིས། རྟེན་
མཚོག་ཁྲུང་པར་ཅན་རྣམས་ལ་མཚོད་སྤྱིན་སྟོ་བ་སོགས་རྣམ་དཀར་རྒྱལ་ས་ཚེན་གྱི་
གཏོང་པོད་ཅན་ཡིན་པར་དགོངས། སངས་རྒྱལ་དགོན་ཅོག་གི་ཡོན་ཏན་འཆད་པ་
ན། དད་པས་མོས་པ་རྣམས་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བཅོམ་
ལྷན་འདས་རྣམས་ལ་ཉེ་རིང་གི་རྗེ་མ་མི་མངའ་ཡང་། དད་པས་མཚོད་པ་རྣམས་རྗེས་
སྤྱི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་དགྲེས་པ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པས་འདིར་
ཡང་རྗེས་སྤྱི་མ་ལུན་པར་ཐོན་གནང་དུ་ལུས་ཆས་གྱིས་མཚོད་ལུལ་དུ་མཁོ་བའི་
བདོག་པ་མང་བ། དད་རྟེན་ན་བཟའ། ལྷ་གསུང་སྤྲུགས་རྟེན། བྱིན་རྒྱལ་སོགས་གྲུ་
ཚོས་པ་སྤུལ། བགའ་ལས་ཀྱང་། ཁྲོད་ནས་པོད་ལུལ་ཚོས་གྱི་ཞིང་དུ་དགོན་མཚོག་
ལ་སྤི་ཞུ་མཚོད་སྤྱིན་སྟོ་བ་སོགས་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཚེན་པོ་བསགས་པ་ཡིན་ཞིང་།
ད་དུང་ལས་འབྲས་མི་བསྐྱུ་བ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་གི་ཁྲུང་ཚོས་ཡིན་པས། འདི་
ཕྱིར་བདེ་སྤྲུག་ཅིར་འབྲུང་དགོན་མཚོག་རང་མཁྲེན་སྣམ་པ་གྱིས་ལ་གསོལ་བ་ཐོབ།
དགོ་སྐྱུ་བ་སྤྲིག་སྟོང་གི་ཐབས་ཚུལ་ལ་སྐྱེས་བུའི་ཅུལ་ཅི་ཡོད་གྱི་སྟོ་ནས་འབད་

དགོས་ཞེས་བཀའི་གདམས་པས་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་མངོད། དཔལ་ལྷན་སྟོབས་
འཕྲོག་དབང་པོའི་དུས་ཀྱི་མཚོད་པ་བརྒྱད་གཏོར་ཆེན་མོར་གྲགས་པར་བསེལ་
འདམ་ཡང་བའི་རེག་བྱའི་དཔལ་སྟེར་བའི་ཆས་གོས་གསར་བ་མནའས་བའི་བཀའི་
དགུ་སྟོན་བཞི་སོགས་ཚང་མས་དབྱར་གྱི་པ་སྟོའི་དགའ་སྟོན་གྱི་བྱིན་རྒྱལས་ལྷུས།
བདེ་སྟོང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བའི་རོལ་བས་དུས་འཁོར་མཚོད་གར་ལ་གཞིགས་
རྟོག་གི་བརྟན་གཡོ་ཐམས་ཅད་དག་པ་རབ་འབྱམས་འབའ་ཞིག་ཏུ་གཞིགས། རྩ་བ་
གསུམ་པའི་ཆེས་བཅུ་དྲུག་གཟའ་སྐར་འཕྲོད་སྟོར་ལུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཉིན། བོང་
མ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ནས་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་རྒྱལ་བའི་འཕྲིན་ལས་གྱེན་དུ་འདེགས་པའི་
ཁུང་གིས་ལྷོ་བའི་སྲིད་སྟོང་གི་བྱེད་པོར་དབང་བསྐྱར་གཞེངས་སུ་བསྟོད་པའི་བཀའ་
ཡིག་མེབས་པར། དཀར་སྟོ། ཞལ་བསྟོའི་ཐོག་བཀའ་ཡིག་གི་དགོངས་དོན་
བསྐྱབས། ལས་དོན་གྱི་ཐམ་ག་སྦལ་ནས་རྒྱལ་དབང་མཚོག་དང་། ཡོངས་འཛིན་
རྒྱལ་སྲས་རྟོ་རྗེ་འཆང་། ཞབས་པད་ནམ་པ། སྤྱི་བྱུང་མཁན་པོ་བཅས་ཆེ་དགུ་ཐམས་
ཅད་གྱིས་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ལེགས་སྐྱེས་ཀྱི་ཁ་བཏགས་གནང་། འདི་དག་གི་སྐབས་
སྟོགས་ཐམས་ཅད་བར་མཚམས་མེད་པར་སྤྱིན་གྱིས་དགྲིགས་ཤིང་། ཆར་གྱི་རྒྱུན་
ཟེམ་བུར་བབས་པ་སོགས་ཉེན་འབྲེལ་ལེགས་པས་ལྷ་སྐབས་མགོན་ལྷ་ལྷོ་བའི་
དབང་པོའི་ཞབས་འདེགས་དང་། བོད་གངས་ཅན་གྱི་སྤོངས་འདིར་ཡང་བསྟན་སྲིད་
ལ་ཅུང་ཟད་པན་པར་འགྱུར་སྐྱམ་པའི་རེ་བའང་བྱུང་།

(1939 བ་3།1939 ལ་1) དགའ་ལྷན་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་དག་དབང་སྟན་གྲགས་ལྷ་ལྷོ་
དབང་མཚོག་གི་ཡོངས་འཛིན་དུ་བཞེས་པའི་ཆེ་འདོན་བཀའ་རྒྱན་ཆེ་བར་དཀར་

སྤྱིའི་ཚོགས་ རྒྱལ་དབང་མཚོག་དང། ཁྱི་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེར། གཞུང་སྤྱི་ཁོ་
ཅག་ ཡོངས་འཛིན་རྒྱལ་སྤྱི་ཚོགས་དེ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ། ཞབས་པད་རྣམས་པ་བཞི། སྤྱི་ཁྲུལ་
མཁའ་པོ་སོགས་ནང་མ་ལས་ཚོན་པ་རྣམས་ནས་ལེགས་སྦྱེས་ཀྱི་དད་འབྲུལ་ཞུས།

(༡༣༩ པ་༥༡༣༩ འ་༩) ཁལ་ཁ་རྒྱལ་ཁག་བཞིའི་མི་སྣ་མུ་ས་ལག་ཆེ། བྱ་ཡན་
དེ་ལ་གོར། ལྷ་སྤྱི་ཡན་རིར་གས་ཅན་ལྷ་གསུམ་ངོ་གཡོག་ནས་རྣམས་པར་རྒྱལ་བའི་
དབྱ་ཚོས་དགོ་འདུན་རྣམས་གསུང་ཚོག་གི་ར་མདངས་སྤྱན་ཏེ་ཞབས་པད་བསྐྱལ་པ་
ཁྱི་སྤྱག་གི་བར་དུ་བརྟན་ཅིང། མཛེད་འཕྲིན་ནས་མཁའ་དང་མཉམ་དགོས་པའི་
མཚུས་བཤད་པ་དང། ཞབས་འདོན་གྱི་བདེན་ཚིག་གསོལ། དངོས་འབྲུལ་གྱི་མཚོད་
པ་གྲུ་ལོ་པ་པ་ལྟུང། འདི་སྐབས་ཁོ་པོ་ཅག་ལ་སྲིད་སྲོལ་གི་ཁུར་བབས་པར། རྒྱལ་
དབང་མཚོག་ལ་རང་ཉིད་ནས་ཟེ་ལྷ་མ་ཉིད་གདུལ་བུའི་སྣང་ངོར་གསན་བསམ་གྱི་
ཚུལ་བཞེས་མ་གྲུབ་པར་ཚོས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཞབས་འདེགས་ཞུས། དེ་ནས་
ཞབས་བརྟན་འབའ་ཞིག་བསྐྱབས་ཏེ་སྤྱིང་ལས་ཚུང་དུར་སྡོད་པ་ལས། སྲིད་ཀྱི་ལས་
འདི་ལྟ་བུར་འཇུག་མ་དགོས་པ་ཞིག་གི་འདུན་པ་མཚིས་ཀྱང། སྡོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་
བདས་ཤིང། འབྲུལ་གྱི་རྒྱུན་འཇུག་དབྲངས་གོང་མའི་བཀའ་ལུང་བཅན་པོས་ཐེན་
པས་བྱ་ཐབས་བྲལ་བས། དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་པའི་ཚོས་སྲིད་སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་
ཙ་ལག་ཏུ་གྱུར་པ་འདི་ཉིད་ཉམས་པ་མེད་པར་གོང་རྒྱས་སུ་འགྱུར་དེས་མཚོད་ཡོན་
གྱི་ཞབས་འདེགས་བསམ་པ་མ་མེད་པའི་སྡོན་ནས་ཞུ་རྒྱུར། ཁོ་པོ་ཅག་ནས་སྡོན་ལྷག་
གིས་མཚོད་གཞིས་གསར་ཚོད་དང། སྡེར་གྱི་རྒྱ་གྲས་དུང་འཁོར་རྣམས་ལ་གཞུང་
གི་རྫོང་གཞིས་དགོན་སྡེ་ཆེ་ཚུང་སོགས་ཐབ་འཛིན་དུ་གཏན་ནས་ཞུ་རྒྱུ་མིན་ཅིང།

ཡུལ་དབང་དགུ་པ་ལྟར་རྟོགས་ཀྱི་མཚོའི་རྣམ་ཐང་། དེ་མོ་ལྟོ་བཟང་ལྷུ་བཟུན་འཛིགས་མེད་ཀྱི་མཚོ།

ཡུལ་དབང་གོང་མས་དེད་ཀྱི་ཇ་སག་སྐྱ་མའི་ཐབ་འཛིན་དུ་རྟོད་བང་གཉེར་བ་སྐྱུ་པ་
འདུག་པ་དེ་ཡང་སྤྱིར་འབྲུལ་ལྷ་བ་དང་། ཡུལ་དབང་མཚོག་དང་ལྷན་ཀྱིས་སྤྲོས་
ལ་དངོས་འབྲུལ་བྱུང་རིགས་ཀྱང་གཞུང་ཕྱག་མཛོད་དུ་འབྲུལ་བ་ལས་སྐྱེར་བདག་
ལྷོད་རྒྱ་མིན་པས་བསྐྱིད་སྐོ་གང་ཅི་གཞུང་བཟུན་སྤིད་ཡར་རྒྱས་དང་། མངའ་
འབངས་བདེ་ལ་འགོད་ཐབས་སོགས་གོང་མ་མཚོད་ཡོན་གྱི་དགོངས་བཞེད་བསྐྱང་
ལུས་པ་ཞིག་བྱུང་ན་ཅི་མ་རུང་སྐྱུ་པ་སྤྱིར་ཐག་བཞག་མཚེས་ན། སྐབས་འཇུག་
རྒྱུན་འབྲོངས་ལུགས་རྗེས་གཟིགས་བ་མཁུན་མཁུན་ཞེས་གསོལ་བར། བཀའ་ལས།
བདག་གི་ཡོངས་འཛིན་སྐྱ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་འབྲེང་རིམ་པ་རྣམས། ཐམས་ཅད་
མཁུན་པ་རིམ་བྱོན་གྱི་ལུགས་སྤྲས་དྲངས་མར་གྱུར་བ་དང་། ལྷན་པར་དེ་མོ་གོང་མ་
ནས་གཞུང་ཚོས་སྤིད་ཀྱི་ལུགས་འགན་ཆེ་བཞེས་གནང་སྐབས་ནད་སྐྱག་འཇུག་
ཚོད་སོགས་མེད་པར་མངའ་འབངས་བདེ་སྐྱིད་ཀྱིས་འཚོ་བའི་ལུགས་བསྐྱེད་མཛད་
འཕྲིན་མེད་དུ་བྱུང་འདུག་ཅིང་། ད་ལམ་ཡང་དེད་ཀྱི་ཡིད་དང་མཐུན་པའི་ཡོངས་
འཛིན་དོ་རྗེ་འཆང་ཉིད་ལ་གོང་མ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་གསེར་གྱི་བཀའ་དང་། ལྷན་
བཟང་པོས་གཞེངས་སུ་བསྐྱོད་པ་ནི་གངས་ལྷོངས་ལྷ་སྤེ་མི་སྤེ་ཆང་མའི་བསོད་
ནམས་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན། དེད་ནས་ཀྱང་སྤིད་སྐྱོང་ཡོངས་འཛིན་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་
བཞེད་མཐའ་དག་བགོགས་མེད་དུ་འགྲུབ་པའི་དགོན་མཚོག་ལ་གསོལ་བཏབ་ཀྱི་
སྐབས་འཇུག་དང་། སྤང་མ་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོར་འཕྲིན་བཅོལ་བཅས་དུས་དང་རྣམ་
པ་ཀུན་དུ་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་བཀའ་བཟང་པོ་ཐེབས་པར་དགའ་བ་
དང་གུས་པ་ཡང་ཐོབ།

(༡༣༥ ཉ་ཟླ༡༣༥ ལ་༣) རིགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཚོའི་མངའ་བདག་དེས་
 བ་དོན་གྱི་པརྟེན་ཆེན་པོ་བདག་གི་དྲིན་ཅན་ཅུ་བའི་སྐྱེ་མ་རྒྱལ་སྐྱེས་དོན་རྗེ་འཆང་དུས་
 གསུམ་མཁུན་པ་དེ་ཉིད་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་དབང་གིས་དགོངས་པ་གཞན་དུ་
 གཏད་དེ་རེ་ཞིག་སྐྱེ་མཚའས་སོགས་ལ་བསྟུན་པའི་འོན་ཚོས་སྤྱིངས་སུ་ལེབས་པར་
 ཐོན་གནང་གཟབ་རྒྱས་བསྐྱུངས། ཡབ་སྐྱེས་མ་འོངས་པ་མཁུན་པའི་དབང་གིས་པན་
 ཚུན་འབྲེང་བའི་རྣམ་པས་འབྲལ་དཀའ་བའི་ཚུལ་མཛད། སྐབས་འདིར་ཁལ་ཁ་རྒྱལ་
 ཁལ་བཞིའི་མི་སྣ་འབྱོར་སྐབས་ཁུ་རལ་གྱི་བྱ་རིགས་ཞིག་ལམ་བར་དུ་མིག་གཉིས་
 ཀ་འགྲིབ་ནས་དམིགས་བྱ་ཁོ་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་ཞིག་མཛའ་ཞུར་བཅར་ནས་རྗེ་
 ཉིད་ལ་མིག་གསལ་བའི་བྱིན་རྒྱལས་གནང་དགོས་ཞུས་པར། ལྷགས་བརྒྱས་སྟོན་
 ཚོགས་བསྐྱུངས་ཏེ་མིག་ལ་ལྷགས་སུ་ཞིག་གནང་བར། སང་ཞོགས་ནས་ཁང་བའི་
 བང་གི་གཟུགས་རགས་པ་རྣམས་མཐོང་བས་ཨེ་བདེན་ནམ་སྟུམ་སྟེ་སྐོར་ཐོན་ནས་
 རྩོགས་ཀུན་ཏུ་བལྟས་པས། རི་སྐྱང་ཐམས་ཅད་གསལ་ལེར་མཐོང་བར་གྱུར་བ་ན།
 དགའ་དད་གིས་ཡིད་བྱངས་ཏེ་ཕོ་བྲང་ལ་ཕྱག་མང་དུ་འཆོལ་ཞིང་། འཕགས་པ་
 ལྷགས་རྗེ་ཆེན་པོས་བདག་ལ་མིག་སྟུལ། ལྷགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་གསོལ་འདེབས་གྱི་ང་
 རོ་བྲག་པོས་འབོད་ཅིང་། སྐྱར་ཡང་མཛའ་ཞུར་བཅར་ཏེ་བྱིན་རྒྱལས་ཞུས་པས། དེ་
 བས་བརླང་ལོང་ཁྲིད་ལ་མ་བཟོས་པར་འགྲོ་བུལ་བ་སོགས་ལྷགས་རྗེའི་རྩུ་འབྲུལ་
 ལམ། བྱིན་མཐུ་ཚད་མེད་པར་དེས་པ་རྟེན་དོ། །

དེ་ཡང་ཡོངས་འཛིན་རྒྱལ་སྐྱེས་དོན་རྗེ་འཆང་འདི་ཉིད་ནི་རིགས་དུས་སྟོན་སྟུམ་
 ཚོགས་པ་སྟེ་བ་ལ་མོ་བའི་སྐྱེས་སུ་འཇུངས་ཞིང་། དམ་པ་གོང་མའི་བག་ཆགས་

ཡོངས་སུ་བརྟམས་པས་མི་རིང་བར་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ། དཔལ་ལྷན་བཟང་ཤིས་སྐོ་མང་ཏུ་
བཞུགས་ནས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ཅད་ལ་
ཐོས་བསམ་མཐར་ཕྱིན་ནས་དཔེན་པའི་གནས་སུ་པལ་ཆེར་སྐྱབ་པ་ཁོ་ན་ལ་
བཞུགས་ཤིང། མདོ་དང་རྒྱུད་ལྡེ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལ་མན་ངག་གི་ནང་བུན་ཚུད་པས་
སྟོགས་དུས་སུ་མཁས་བྱུང་གུན་གྱི་ཡང་ཅེར་སོན་ཏེ། ལྷོན་པ་ལྷན་མེད་པའི་གསུང་
རབ་མ་ལུས་པའི་དོན་རྣམས་སྐལ་བ་མཚོག་ཏུ་བཟང་བའི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་གང་
ལ་གང་འཚམ་དུ་འདོམས་པས་དུས་འདིར་ས་སྟེང་རྣམས་ཅད་དམ་པ་འདིའི་སྟོབ་
མས་མཛེས་བར་བྱས་ཤིང། ལྷན་པར་དུ་འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་དང་ལུགས་དམ་
ཟབ་མའི་ཉམས་བཞེས་གྱི་སྐོ་ནས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་ལྷག་པར་མཛད་པའི་
སྟན་ལགས་ཆེན་པོས་ས་སྟེང་བྱབ་པ་ན། །སྐབས་མགོན་ཡུལ་བའི་དབང་པོའི་
རིགས་གྱི་ཚོད་བན་དུ་བཞེས་ཏེ་ཡོན་ཏན་གུན་གྱི་གཞི་མ་སྟོག་འབྲུལ་བ་དང།
དབང་རྗེས་གནང། ལུང་སོགས་གྱི་ཚོས་བཀའ་ཅི་རིགས་འབྲུལ་བའི་བཀའ་རྒྱན་
མཛད། དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་ཞིག་ཚོག་པར་བཞེད་ནས་གདན་སར་ཕེབས། ཕྱི་རོལ་གྱི་
འདུ་འཛིའི་གཡེང་བ་བཅོན་ཚོད་དུ་སྤངས་ཏེ་བཅད་མཚམས་ཁོ་ནས་ལུགས་དམ་
འབང་ཞིག་ལ་གཞོལ་བའི་རིང་ནས། སྐྱེ་ལྟུང་ཚུལ་ཅུང་ཟད་བཞེས་པ་ལ་བསྟན་པས་
དགུང་ལོ་དེ་དགུ་བཞེས་པའི་ཆེ་ཚོང་པ་ཁེ་སྟོགས་བྱུང་བའོ། དེད་དཔོན་ལོར་བུ་
ལོན་པ་བཞེན་དུ་སྐྱེ་དང་ཡེ་ཤེས་ལུང་འཇུག་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་བཞེན་དུ་གྱུར་
པས་སྤང་བོ་རགས་པ་ལ་སྟོས་པ་མེད་པར་རི་ལྟར་སྐྱབ་པུན་པ་བཛེས་པ་བཞེན་དུ་
ངོ་མཚར་བའི་ལྟས་དུ་མ་དང་བཅས་རྒྱ་བ་བདུན་པའི་ཆེས་གསུམ་གྱི་ཉིན་དག་པའི་

ཞིང་དུ་གཤེགས་སོ། །དེ་ནས་ཟླུབས་མགོན་ཆེན་པོའི་སྟོན་དུ་གནས་ཚུལ་གསལ་
འབྲུལ་མཁུགས་སྐྱོ་བའི་ཉམས་ཀྱིས་དེ་ཞིག་ཅང་མི་གསུང་བར་དགོངས་པ་ལ་
བཞུགས། མཁུགས་དམ་ཟབ་མོ་ལས་བཞེངས་ཏེ་མཁུགས་སྟོན་གྱི་མཚམས་སྐྱོར་ཡང་
དག་པར་བསྐྱུངས་ཏེ་དགོངས་པ་རྫོགས་པའི་ཐབས་འབའ་ཞིག་ལ་གཞོལ་བར་
མཛད་དོ། །

༧༥། བར་པ་ཚོས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་དུ་གསུང་བསྐོ། ལོ་སྟོན་གྱི་དགེས་མཚོད་
ཉམས་མེད། ལྷགས་བརྒྱས་བཅད་རྒྱ་དེ་ལ་བཞུགས་ལུས་ཐག་ཉེ་རིང་གི་དང་
ལྷན་གདུལ་བྱ་རྒྱ་མཚོའི་ཡིད་གྱི་དེ་བ་ཡོངས་སུ་ཆེ་མ་བར་མཛད། སྐྱ་ཆེ་བཏྲན་
པའི་གསོལ་འདེབས་ཤུགས་དག་ཞུས།

(༡༣༦ ཉ་༥།༡༤༥ འ་༣) བར་པ་ཚོས་གྱི་རྗེ་བྱང་རྒྱུབ་ཚོས་འཕེལ་པའི་ཞལ་སྐ་
ནས་ཡོངས་འཛིན་ཆེ་འདོན་མཛད་པར། ཟློང་ས་ཟླུལ་དབང་མཚོག་དང་། ཁོ་པོ་
ཅག་ཡོངས་འཛིན་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཀྱིས་ལེགས་འབྲུལ་ཞུས། མོང་གོལ་ཅིན་
པའི་ལིའི་ཤོག་ཞབས་དུང་དག་དབང་དཔལ་སྐྱིད་ཚོས་སོགས་ཀྱིས་མཇུག་
ཉེན་གསུལ། དངོས་འབྲུལ་དང་བཅས་གསོལ་བ་བཏབ་ངོར། སྐྱབས་འགྲོ། དགའ་
ལྷན་ལྷ་བརྒྱ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་དམིགས་བརྩེ་ལ། དེགས་གསུམ་མགོན་པོའི་
གཟུངས་བཅས་གྱི་ལྷགས་ལུང་སྐྱལ།

(༡༣༦ བ་༣།༡༤༤ ཐ་༦) ཆ་གན་ཚོ་མིན་ཉན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གསོལ་བཏབ་གྱི་
ངོར་དགའ་ལྷན་ལྷ་བརྒྱ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་དམིགས་བརྩེ་ལ། དེགས་གསུམ་མགོན་

པོ་ལོ་གཟུངས། ལེགས་མིས་མ་བཅས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་བསྟནས།

(༡༣༤ བ་༥།༡༥༥ འ་༡༣) ལྷ་མཚོ་དཀའ་མོའི་ཉིན། ཁོ་ལོ་ཅག་ ཞབས་པད་རྣམ་
བཤེན་ལ་ རི་སྐོ་སོགས་ཚང་མས་དགུན་མཇུག་ལུས། གནས་གཟིགས་དང་། སྤྱིང་མེད་
གཟིགས་རྟོག་སྤྱད་བཞེན་བསྟུངས། གསོལ་ཚིགས་རྒྱལ་ཏུ་འདུ་འཛིན་གཡེང་བ་
ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་བཅད་རྒྱུར་བཞུགས་ཏེ་སྤོལ་དཀར་ཡིད་བཞེན་འཁོར་ལོའི་
ལྷགས་བཟུངས་དང་། ཕྱི་རོ་ལྷག་པའི་ལྷའི་ལྷགས་བཟུངས་སོགས་སྤྱད་དམ་ཉམས་
བཞེས་བཟང་པོ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བར་མཛད།

(༡༣༥ ཉ་༡།༡༥༥ འ་༥) རྗེ་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཡུལ་དབང་མཚོག་
ལ། རྣམ་འཛོམས་ལྷ་མང་གི་དབང་ཆེན་འབྲུལ་བཞེས་བཀའ་རིན་བསྟུངས།

(༡༣༦ ཉ་༦།༡༥༥ ཐ་༡༠) རྒྱ་པོ་སྤེལ་ལོའི་འཇུག་ཞལ་གསར་དུ་ཆེས་པའི་ཆེས་
གཅིག་གི་སྤྱ་ཆ་ནས་འོད་གསལ་ཉིང་འེ་འཛིན་ལས་བཞེངས་ཏེ་ཁམས་གསུམ་
དབང་མོར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་གི་མཚོན་སྲིན་དང་། (༡༣༧ བ་༣།༡༥༥ འ་༢༡ བསྟུས་
) ཚོམས་ཆེན་དུ་ཉིན་སྤྱིར་དབྱེས་སྟོན། སྤྱད་སྤོལ་བཟང་པོ་ཉམས་སྤྱད་བཞེས་པའི་
བཀའ་རིན་མཛད།

(༡༣༧ བ་༤།༡༥༥ ཐ་༡) སྤོན་ལམ་ཆེན་མོར་བསྟན་པའི་སྤྱིན་བདག་རྣམས་ཀྱིས་
སྤྱན་དྲངས་པ་ལྟར་ཆིབས་ཀྱི་ཁ་ལོ་བསྟུང། གཟིམ་རྒྱུང་དགའ་ལྷན་ཡང་ཅེ་དང་། ཨེ་
མི་དུ་མེབས་སྟོན་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞེས། མཇུག་ཕྱག་གནང་བྱིན་གྱི་རིམ་པ་
རྣམས་འཚོམས་མེད་དུ་གནང། ལྷ་མིའི་འཇུག་པ་ཆེན་པོ་དགེ་འདུན་འདུས་པའི་
ཚོགས་ཀྱི་དབྱུང་སྤྱན་འཇུག་ལ། འབྱོར་ལྷན་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐུ་རྒྱས་པ་གཏོང་།

མོད་ཀྱི་དབལ་དང་ལྷན་པའི་བསྟན་པའི་སྤྱིན་བདག་ཆེན་པོ་ཆོག་ལོ་མིན་ཉན་
མཚོག་གི་སྐྱལ་པའི་སྤྱ། ཡོངས་འཛིན་རྒྱལ་སྐྱེས་ལོ་མིན་ཉན་ཀྱི་ཕྱག་མཛོད།
ལྷགས་ར་སྐྱལ་པའི་སྤྱ། ཉོང་འཁོར་སྐྱལ་སྐྱའི་མཛོད་པ། ལུང་ཏུ་སུ་ལྷ་ཤིང་པའི་མིའི་
ལུ་ས་ལག་ཆེ། ལུང་ཏུ་སུ་ཉང་ཀིན་པའི་མེའི་མི་སྐྱ་རྣམས་ནས་ཉིན་སྤྱིར་སློན་
ལམ་ཆེན་མོའི་ཚོགས་དབྱེད་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་ཞིང་ཁམས་རྟེན་གསུམ་གྱིས་དབྱེས་
རིན་ཆེན་དང་གཉིས་སོགས་སྤིད་པའི་ཕུན་ཚོགས་དབྱེད་སྤྱང་ཞི་རེར་ཉེ་བའི་
མཚོད་སྤྱིན་དང་བཅས་ཞབས་པད་བསྐྱལ་བརྒྱུད་བཞུགས་གསོལ་བཏབ་པར། སྤྱིན་
བདག་རྣམས་ཀྱི་མོས་སློང་དང་འཚམ་པའི་བཀའ་དབྱེད་དབྱེད་དང་། འབགས་པའི་
དགོ་འདུན་ར་མདར་སྤྱན་ཏེ་དགོ་འབྲས་རྣམས་བྱང་ཆེན་ཏུ་སྤྱིན་པར་བསྐྱོ་བའི་
མཐུན་འགྱུར་གྱིས་རྒྱས་འདེབས་མཛད།

(༡༣༩ ཉ་༥།༡༧༠ འ་༣) ཆོས་བཅོ་ལྗང་གཏུགས་རྒྱབ་སློན་ལམ་ཏུ་ཕྱགས་
ལེབས། ཆོས་སློང་གི་རིམ་པ་དང་། བསྐྱོ་བ། བསྟན་འབར་མ། བདེ་ཅན་སློན་ལམ་གྱི་
མཐུན་འགྱུར་གྱིས་མན་བདེའི་རྩ་ལག་དམ་པ་རྒྱལ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དར་
ཞིང་། དེ་འཛིན་དམ་པ་རྣམས་ཞབས་པད་བརྟན་པ། ཡངས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་འདིར་སྤྱེ་དགུ་རྣམས་སྤིག་པའི་རྒྱ་ལས་ལོག་ནས་དགོ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་
པའི་དབལ་སྤྱད་དེ་བཀའ་ཤིས་དང་དགོ་ལེགས་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཆོས་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱས་
འདེབས་ལེགས་པར་སྐྱལ། གཙང་ཁང་རྣམས་སུ་གནས་གཟིགས་སུ་རིམ་པས་
ཞབས་ཀྱི་བརྗོད་བསྐྱོད། མཚོད་འབྲུལ་སློན་ལམ། ཏུང་སློང་དབང་མོར་གཟབ་གསོལ་
སོགས་སྤར་རྒྱན་བཀའ་འཛིན་བསྐྱུངས། ལ་མོ་ཚངས་པ་ཆེན་པོར་སྤྱན་འདེབས་ཀྱི་ལུང་

ལྷོ་མཚོ་དཀ

(༡༣༥ བ་༦༡༧༧ འ་༢) གསང་ཆེན་རྒྱུད་སྡེའི་རྣམ་འགྲུབ་པ་གྲུ་ཚང་རྣམ་པ་
གཉིས་ཀྱིས་གཏོར་ཚོར་འཕེན་པའི་ཚམ་རམས་ལ་གཟིགས་མེད་ཚུལ་མཛད། ལྷོ་
སྐོར་བ་རྣམས་ལ་ཨང་རིམ་གྱི་གསོལ་རས་བསྐྱུངས། མི་པམ་མགོན་པོའི་སྤང་བརྟན་
རིན་པོ་ཆེ་འགོ་བ་རྣམས་མཚོང་ཚོས་བྲན་དེག་གི་དཔལ་ལ་འགོད་པའི་ཞིང་དུ་བྱང་
ཚུབ་རྒྱ་ལམ་དུ་སྐྱུན་བྱངས་པར་སྐྱགས་སློན་ཅན་གྱི་སྐྱེན་ཤལ་འབྲུལ་བར་མཛད།
གཟིགས་མེད་རིམ་པ་ལ་གཟིགས་པའི་ཚོལ་གྱིས་འགོ་བ་རྣམས་མཚོང་གོལ་གྱི་
དཔལ་ལ་བཀོད། དེ་ནས་པོ་བྱང་ཆེན་པོར་ཆིབས་བསྐྱུར།

(༡༣༧ ཉ་༤༡༧༣ ཐ་༥) རྗེ་བཙུན་དམ་པའི་ཁུ་རལ་སྐྱ་མ་ཨེར་ཉེ་ནེ་མེར་ཀྱན་
ཞབས་བྱང་ཆེ་བརྟན་དོ་རྗེས་ཞབས་བརྟན་ལེགས་འབྲུལ་རྒྱས་པར་སྐྱུལ། མཚོ་ལྗིང་
མཁན་བྱང་མངའ་རིས་སྐྱུལ་པའི་སྐྱེའི་ཡང་སྲིད་དོས་འཛིན་གྱི་གསེར་བྱམ་དཀྱུགས་
པར་ཡེ་ཤེས་གྱི་གཟིགས་པ་སློན་དུ་འགོ་བས་སྐྱགས་རྗེའི་སྐྱག་གིས་མིང་བྱང་
འབྲུལ་མེད་དུ་འདོན་པའི་བཀའ་བྲིན་མཛད།

(༡༣༧ བ་༧༡༧༣ འ་༢) སོག་རིགས་མང་བར་ལྷུང་བཤགས། སྐྱོལ་བསྟོན་
བཅས་གྱི་ལྷགས་ལྷུང་སྐྱུལ། དཔལ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་ལྷགས་གྱི་ལོ་འགོ་དཔལ་
མགོན་སྟོབས་འཕྲོག་དབང་པོའི་དུས་མཚོན་དང་འབྲེལ་བར་དབྱུང་གྱི་སྐྱོོ་བཞད་
པའི་དགའ་སྟོན་ལྷུངས། ལྷུང་རྒྱུན་དུས་འཁོར་མཚོན་གར་ལ་སྐྱུན་གཟིགས་གྱི་རིམ་
པས་དགྲེས་པའི་ཚུལ་མཛད། ཆ་རོང་བྱ་ནས་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་རྒྱུད་བཞི་
ཚང་མ་སྐྱ་དག་གསལ་གསལ་གྱིས་རྒྱགས་འབྲུལ་ལྷས་པར། གསོ་བ་རིག་པའི་

བསྟན་ཚུན་ལ་དགོངས་གནང་སྤྱེས་གཟབ་བསྟུལ།

(༡༩༠ ཉ་པ། ༡༩༩ འ་༣) ལུང་དུ་སྤྱོད་ཉོག་པའི་མིའི་འོག་ནང་སོ་བསམ་གཏན་
ངོ་གཡོག་གིས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན། དགའ་ལྷན་ལྟ་བུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་
དམིགས་བརྟེན། རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་སྤྱིང་སོ་བཅས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་གི་
བདུན་ཅི་སྟུལ། ཡང་འདི་སྐབས་ཉོར་སོག་བར་ཁམས་པ་སོགས་སེར་སྤྱོད་བརྒྱ་སྐོར་
ལ་སྤོལ་མ་ཉེར་གཅིག་སྤོལ་གསོལ་བསྟོན་བ་དང་བཅས་པའི་ལྷགས་ལུང་དང་།
ལུག་ཕྱིན་གནང་།

(༡༩༠ བ་པ། ༡༩༤ འ་༧) ཕྱི་ལོ་རབ་བྱུང་ལྔའི་བཞེས་སྐབས་མཉམ་མེད་རྩོ་བོ་
ཆེན་པོས་དབུས་ཉེན་མཚོག་ཁག་ལ་འབྲུལ་བ་གནང་རྒྱུའི་མཚོན་རྫས་གསར་
བཟོའི་དོད་མ་སྡེ་རྩུང་ཆེན་པོ་གཡུལ་ཁ་བ་འཇམ་དཔལ་བདེ་ལེགས། སྡེ་རྩུང་རྒྱུ་བ་
བ་འཕྲིན་ལས་བཟང་པོ། བཟོ་ཁང་དོད་མ་པ། དབུ་མཚན་བཅས་ལ་མཇམ་ལུག་ཐོག་
ལེགས་སེའི་བཀའ་དང་། ཚར་དགའི་གནང་སྤྱིན་གྱི་རིམ་བས་འདོད་འཛེའི་བཀའ་
བཞིན་སྟུལ། བསམ་ལས་ཚོས་སྤྱོད་ནས་ལུང་གིས་སྐབས་དབྱེ་བའི་དོན་བཞིན།
ཡགོང་ས་ཡ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོར་བྱུང་རྒྱལ་སྤྱུགས་ཀྱི་ཆེ་དཔག་མེད་ཀྱི་སྤོན་ས་
ཞབས་བད་བརྟན་གསོལ་ལ། ཁོ་བོ་ཅག་རེ་སྐབས་སྤོན་ས་སྤྱོད་ལས་ཞུས་དང་།
གསུང་རོགས་བ་བསྟན་གྱིང་དགེ་འདུན་སྤྱུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་ར་མདར་སྟན་ཏེ། མཚོན་སྤྱིན་
སྤོས་ཐོག་ཁོ་བོ་ཅག་ནས་གདུང་བྱུགས་དུག་པོས་བསྟན་འགྲོ་སྤྱི་ཁྱབ་ཀྱི་དཔལ་དུ་
ཞབས་བྱུང་བསྐལ་བརྒྱར་བཞུགས་གསོལ་གྱི་བདེན་ཚིག་གསོལ་བར། ཞལ་
བཞེས་དབུགས་དབྱུང་གི་རིམ་བ་ཡང་སྤྱི་བོའི་གཙུག་ཏུ་ཕེབས། རེ་བཙུན་དམ་པའི་

ལ་རྒྱལ་དབང་དགུ་པ་ལྟར་རྟོགས་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐང་། དེ་མོ་ལྟོ་བཟང་ལྷུང་བསྟན་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ།

བཞི་ཚེས་རྗེ་སྤྲུལ་སོགས་མི་སྣ་མང་བར་འགྲོར་ཕྱག་བསྐྱེད་ས། མཚོ་སྟོན་འཇམ་
དཔལ་པའི་མེའི་མི་སྣ་ཨེར་ཁེ་ནང་སོ་ངོ་གཡོག་སོགས་ཉིན་སྤུ་སྤུར་དང་འདུས་གྱི་
སེར་སྐྱ་བཞི་སྟོང་བཟའ་བར་ཕྱག་སྤྱིན་དང་། རྗེས་འཛིན་གྱི་བཀའ་བཞེས་བཟང་
པོའི་སྤྱང་བས་ཡིད་འཛིན་ཅིང་དགའ་བདེའི་དཔལ་ལ་བཀོད། དུས་གཏོར་ཚེན་མོའི་
འཆམ་གཟིགས་སུ་ལེབས།

(1939 བ་༣།1974 འ་9) རྒྱ་བྱ་གནམ་ལོའི་རང་ཞལ་གསར་དུ་ཚེས་པའི་དགའ་
བ་དང་པོའི་སྤུ་ཞོགས་བསྐྱེད་འདོད་པ་ཁམས་གྱི་དབང་ཕྱག་དཔལ་ལྡན་ལྟ་མོའི་
གཏོར་སྟོང་བསྐྱང་འཕྲིན་བསྟོད་པ་མངའ་གསོལ་དང་འཆར་ཅན་ལོ་གསར་གྱི་བཟང་
པོའི་དགའ་སྟོན་ལ་རིམ་གྱིས་རོལ།

(1939 བ་༥།1974 འ་3) ཚེས་བདུན་ཉིན་ལྟ་ལྟ་སྟོན་ལམ་ཚེན་མོའི་མགོན་དུ་
ཆིབས་བསྐྱེད། ཨེ་མི་དུ་ཕེབས་སྟོན་ལ་ཞབས་པད་བཏེག་ཁོ་བོ་ཅག་ཨི་བན་རྣམ་
གཉིས། བཀའ་སྟོན་རྣམ་པ་སོགས་རྒྱ་བོད་གྱི་སྤྲོད་པོན་ཚང་མར་མཇལ་ཕྱག་དང་།
རོ་བརྒྱ་ལྡན་པའི་སྟོན་མོ་རྣམས་སོ་སོའི་བཀོ་སྐྱལ་དུ་ཐོབ་པའི་བཀའ་བྲིན་མཛད།
དད་སྟོབས་གཏོར་པོད་གྱི་དཔལ་དང་ལྡན་པའི་བསྟན་པའི་སྤྱིན་བདག་ཚེན་པོ་
མཁར་སྟོན་ཤེ་རལ་ལུའི་སྐྱལ་སྐྱུ། ར་ཀོ་ཉོ་ཐོག་ལུའི་དགོངས་རྗེ་གས་སྐྱབ་མི་མཛོད་
པ་དགོན་མཚོག་ཚུལ་ཁྲིམས། མཚན་བཏགས་མཛད་མི་ཚེ་མཚོག་གྲིང་སྐྱལ་པའི་
སྐྱུ། ཁལ་ཁའི་ཕྱག་མཛོད་ལུང་བ་བཞི་དར་ཉན་མཁར་པོ་ཚེས་རྗེ་སྤུ་མ། ཆབ་མདོ་
ཞི་བཟང་སྐྱལ་པའི་སྐྱུ་བཅས་ནས་ཉིན་སྤུ་སྤུར་དགའ་འདུན་འདུས་པའི་ཚོགས་དབྱེར་
སྐྱུན་ཤངས་ཉེ་ཞིང་ཁམས་ཉེན་གསུམ་གྱིས་གཙོས་རིན་ཚེན་དང་གཉིས་སོགས་

སྲིད་པའི་འབྲོར་བ་ཀྱོམ་པའི་མཚོད་སྲིན་ལུའ་ཉེ། བརྟན་པ་དང་འབྲོ་བའི་དབལ་
དུ་ཞབས་བད་མི་ཤིགས་དོ་རྗེའི་ཁྲི་ལས་གཡོ་བ་མེད་པར་བརྟན་པར་བཞུགས་སུ་
གསོལ་བའི་བདེན་ཚིག་བརྗོད་པར་སྲིན་བདག་ཀླམས་ཀྱི་མོས་སྒོ་དང་འཚམ་པའི་
བཀའ་བཞེས་དང་། སིག་གོལ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་མས་སྤྱུག་པའི་འདུས་ཚོགས་ཀླམས་
ར་མདར་སྒྲན་ཉེ། དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་དུང་དང་ཀུན་ད་ལྟ་བུར་དཀར་བ་ཀླམས་ཀྱང་
རྒྱལ་བའི་བརྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ། བརྟན་འདྲིན་གྱི་སྤྱེས་བུ་དམ་པ་
ཀླམས་ཞབས་བད་ལུན་དུ་བརྟན་ལ། འབྲོ་བ་ཀླམས་གནས་སྐབས་སུ་མདོན་མཐོའི་
དབལ་ལ་སྲོད་ཅིང་། མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་སྒྲ་མེད་བྱང་རྩལ་ལ་སྤྱུར་དུ་སྲོད་པར་
འབྲུང་བའི་བསྐྱོ་བ་སྲོན་ལམ་གྱི་རྒྱས་འདེབས་རྒྱ་ཆེར་མཛད།

(༡༩༩༩ ཉ་༢༡༩༩ འ་༤) འདི་སྐབས་བར་མཚམས་ཀླམས་སུ་ཉིན་རེ་བཞིན་སྐྱེར་
ཁག་སོ་སོ། ལྷ་ས་བཤེས་སྤྱི་གས་འདུས་ཀྱི་སེར་སྐྱ་ཚིག་སྒྲོང་བཀའ་བར་མཛལ་སྤྱུག་
གནང་། སྲོན་ལམ་དུ་མང་འགྲུང་ཞུ་མི་ཀུན་བདེ་གྲིང་སྤྱུག་མཛོད་དོ་གཡོག་ ཐོར་
གོད་མང་ཆེ་རིང་ཨོ་པ་ལྷོ་ཐོན།(༡༩༩༩ བ་༡༡༩༩ ཐ་༣ བུས།) རུ་དཔོན་ང་
ཐོད།(༡༩༩༩ བ་༣༡༩༩ ཐ་༥) བཀའ་སྲོན་དོ་རིང་། སྐྱ་མཚེད། སེམས་དབའ་རིན་པོ་
ཆེ།(༡༩༩༩ བ་༤༡༩༩ ཐ་༡༣) ཟེ་མིང་སྐར་དཔོན་ཚོ་ཉེ་རིན་ཆེན་བསོད་ནམས།(༡༩༩༩
བ་༥༡༩༩ འ་༡༡) བཀའ་སྲོན་བཤེད་སྐྱ་སྐྱ་འཁོར། བཀའ་སྲོན་རུང་ཁང་བ་སྐྱ་འཁོར་
བཅས་ཚང་མར་མཛལ་སྤྱུག་དང་། མཉེས་གཤེན་པའི་བཀའ་ཤེབས་ཚོགས་ཀྱང་
རྒྱས་པར་སྤྱུལ།

ཆེས་བཅོ་ལུའི་གསོལ་ཚིགས་རྒྱབ་སྲོན་ལམ་གྱི་མགོན་དུ་ཤེབས། ཞལ་འདོན་

ཡུལ་དབང་དགུ་པ་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར། དེ་མོ་ལྟོ་བཟང་ལུང་བསྟན་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ།

ཚོས་སྐྱོད་ཀྱི་རིམ་ལ། བསྟོ་བ། བསྟན་འབར་མ་སོགས་ཀྱི་མ་ཐུན་འགྱུར་གསུང་སྟོན་
ཞིང་འདྲེབས་པས་སྣལ་བར་དེར་འདུས་ཡིད་ཅན་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དད་ཀྱིས་མྱོན་
མེད་པ་སྐྱེས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ས་སོན་གྱུང་པོ་
ཐེབས། གཙང་ཁང་རྣམས་སུ་གནས་གཟིགས་ལ་རིམ་པར་བཏེག་མཚོད་འབྲུལ།
སྟོན་ལམ། དུང་སྐྱོད་དབང་མོར་གཟབ་གསོལ་སོགས་རྒྱས་པར་བཀའ་དྲིན་
བསྐྱུངས།

(༡༩༧ བ་༡༣༠༠ འ་༤) རྒྱུད་སྤེ་རྒྱ་མཚོའི་མངའ་བདག་གྲུ་ཚང་རྣམ་པ་གཉིས་
ཀྱིས་གཏོར་ཐོར་འཕེན་པའི་ཚམ་རུམས་ལ་གཟིགས་རྟོག་མཛད། ལྷ་སྐྱོར་བ་རྣམས་
ལ་ཨང་རིམ་གྱིས་གནང་ཆ་བསྐྱུངས། འགྲོ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་དུ་རྒྱལ་བ་མི་
པམ་མགོན་པོའི་སྣང་བརྟན་རིན་པོ་ཆེ་བྱང་ཚུབ་རྒྱ་ལམ་དུ་སྐྱོན་བྱངས་པར་སྤྱགས་
སྟོན་ཅན་གྱི་སྟོན་ཤལ་འབྲུལ་བ་གནང། དེ་ནས་གཙང་ཁང་རྣམས་སུ་གནས་
གཟིགས་ལ་ཐེབས་ཏེ་བསྟན་འགྲོར་སྟོན་པའི་སྤྱགས་བསྐྱེད་བཟང་པོས་མཚམས་
སྐྱུང་བའི་སྟོན་ཤལ་སྣལ། ཐོ་བྱང་ཆེན་པོར་ཆིབས་བསྐྱུང།

(༡༩༧ བ་༧༣༠༡ ཐ་༣) ར་ཀོ་རྟོ་ཐོག་སྤྱིའི་མཛོད་པ་དང་། ལུང་སྐྱིའི་མགོན་
གཉེར་བཅས་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པར། དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱུ་མ་དང་སྐོལ་མའི་
སྤྱགས་ལུང་། ལུང་སྐྱུ་རིན་པོ་ཆེར་སྣལ་རྒྱུའི་བཀའ་ལན་གནང་རྟེན་དང་། མི་སྣ་
གཉིས་སོ་སོར་དངོས་སྐྱེས་གཟབ་རྒྱས་གནང། མཚོ་སྟོན་མང་ཆེ་རིང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་
མྱོ་མ་བསྟན་འཛིན་རྟོ་ཐོག་སྤྱིའི་མི་སྣ་མེ་ཀན་ཇའི་སང་དར་ཏན་ནང་སོ་ཅན་ལ།
དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱུ་མ་དང་། མ་ཉིའི་སྤྱགས་ལུང་། ཞབས་པད་བརྟན་གསོལ་འབྲུལ་

མི་གཉའ་ནང་འཕེལ་རྒྱས་སྤིང་གི་དབྱ་ཚོས་ལས་སྡེ། ལྷ་དམངས་བཅས་བར་སྐྱོལ་
དགར་གྱི་བརྟོད་པ་འཁོར་བ་ལས་སྐྱོལ་མའི་ལྷགས་ལུང་བཅས་ཟབ་ཚོས་གྱིས་སྐྱལ་
ལྷན་ཡིད་གྱི་ཡོལ་གོ་བཀང་།

(༡༣༥ ཉ་༣།༣༠༡ འ་༡༣) ཚ་གན་ལོ་མོན་ཉན་གྱི་སྐྱལ་པའི་སྐྱུ་འདི་ཉིད་གྱི་སྐྱུ་
མེར་རྒྱས་དང་། ཐམས་ཅད་མ་ཁྲེན་པ་གོང་མ་རྒྱས་ཚོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་འབྲེལ་
ལོན་ཏུ་ཆེ་བ་རྒྱས་ཐར་རྒྱས་སུ་གསལ་བ་ལྟར་དང་། སྐྱུ་ཆེ་འདིར་ཡང་མཇུག་སྟང་
གྱི་དད་དང་དམ་ཚིག་གཙང་ལེན་། གང་ཅིའི་མཛད་སྐོ་མི་དམན་པ་བཅས་ཤངས་
དགའ་ལྷན་ཚོས་འཁོར་སྤིང་ཐབ་འཛིན་ཏུ་སྐྱལ་བའི་མཇུག་ལྷུང་ཕེབས་བར་རྗེས་
འཛིན་གྱི་བཀའ་བཞེས་བཟང་པོའི་སྣང་བས་སྤྲུགས་འཕྲོག་པའི་བཀའ་བྱིན་སྐྱལ།
མིད་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ་དུ་ཕྱགས་བཏེག་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་རབ་འབྲུམས་
ཀུན་བཟང་མཚོད་སྤྲིན་ནམ་མཁའ་མཛོད་གྱི་སྐོ་འབར་ལྷེ་བ་ལྷ་བུའི་མཚོད་སྐོར་
མེར་སྤྲིང་གི་རིམ་བར་སྐྱུན་རས་གྱི་གཟིགས་པས་མཉེས་པར་མཛད། འཇམ་
དབྱངས་བཞད་པའི་སྐྱལ་པའི་སྐྱུར་གསང་བ་འདུས་པའི་སྐོན་ལམ་དང་། ཡོན་ཉན་
གཞི་ལྷུང་མ། དགའ་ལྷན་ལྷ་བརྒྱུ་མ་བཅས་གྱི་ལྷགས་ལུང་སྐྱལ། བཅོན་པོ་ནོ་མིན་
ཉན་གྱི་མཛོད་པ་ཏུ་རྒྱ་མ་སོགས་འདི་སྐབས་ཉིན་སྔ་སྤིང་མཇུག་དམངས་ཁྲིར་
བརྒྱལ་བར་ཡན་ལག་མཚོག་གི་སྟེང་དུ་རེག་པའི་དཔལ་གྱིས་སྤིག་གོལ་བྱིན་
རྒྱབས་བསྐྱེད་ས། རེ་བཙུན་དམ་པའི་མི་སྣ་དུང་ཡིག་ཚོ་གོ་ལ་སོགས་མེར་སྐྱུ་མང་
པོས་གསོལ་བ་བཏབ་པར། དགའ་ལྷན་ལྷ་བརྒྱུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་དམིགས་བཅེ་མ།
རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་གཟུངས་བཅས་གྱི་ལྷགས་ལུང་སྐྱུན་ལེང་འཛེབས་པའི་

ཡུལ་དབང་དགུ་པ་ལྟར་རྟོགས་ཀྱི་མཚོའི་རྣམ་ཐར། དེ་མོ་ལྟོ་བཟང་ལྷོ་བསྟན་འཛིགས་མེད་ཀྱི་མཚོ།

གསུང་གིས་རྣ་བའི་དབང་པོ་དང་། ཡིད་ལ་སེམ་པའི་དབལ་ཡང་སྦྱལ། ལྷོན་ལམ་ལྷ་
མ་རང་ལུལ་དུ་སྦྱིར་ལོག་གི་ཐོན་སྤྱད་ལྷ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་པར་རིགས་གསུམ་
མགོན་པོའི་གཟུངས་དང་། དགའ་ལྷན་ལྷ་བརྒྱ་མའི་ལྷགས་ལྷང་བཅས་ཟབ་ཚོས་ཀྱི་
བདུན་ཅིས་ཡིད་ཀྱི་ཀྱི་ལ་ལེགས་པར་འགོངས་པར་མཛད།

(༡༩༥ བ་༥།༣༠༣ འ་༧) ལྷ་བ་གསུམ་པ་ལ་དབལ་མགོན་སྟོབས་འཕྲོག་དབང་
པོའི་དུས་མཚོད་བརྒྱད་གཏོར་ཆེན་པོའི་ཉིན་དབྱར་གྱི་པར་བཞད་པའི་དགའ་སྟོན་
དུ་ཁོ་བོ་ཅག་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་པ། ཞབས་པད་སོགས་སེར་སྐྱ་ཚང་མས་མཇལ་
དར་སྤྱལ། རྗེ་བཙུན་དམ་པའི་སྤྱད་ལུང་པའི་ཚོས་རྗེ་དང་། མགོན་གཉེར་བསོད་
ནམས་སྤྱི་ལིག་སྤྱ་སོགས་ཀྱི་དོར་དགའ་ལྷན་ལྷ་བརྒྱ་ལ། གཤུགས་དཀར། རིགས་
གསུམ་མགོན་པོའི་གཟུངས། བཟང་སྟོད་སྟོན་ལམ་བཅས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་དང་།
ཟང་ཟེང་དངོས་པོའི་གནང་སྦྱིན་གྱི་ཐོན་སྤྱད་ཀྱང་སྤྱལ་དུ་སྦྱིན་པ་སྦྱལ། སྤར་སྟོལ་
བཞེན་དུས་འཁོར་མཚོད་གར་ལ་སྦྱོན་གཟེགས་ཀྱི་རིམ་པས་དབྱེས་པའི་ཚུལ་
མཛད།

(༡༩༦ ཉ་༣།༣༠༩ ཐ་༥) ལྷ་བ་ལྷ་པོའི་ཚོས་གཅིག་ལ་ཁོ་བོ་ཅག་བསམ་ཡས་མི་
འགྲུང་སྦྱོན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་ལ་རབ་
གནས་སུ་ཐོན་རྒྱུར། བཀའ་སྟོན་གྱི་སྟོན། རོ་སག་ལྷ་མ་སོགས་དོ་གཤོག་ཚང་མར་
ཐོན་སྤྱད་དང་། མཚོད་འབྲལ། སྦྱོན་ལུང་གྱི་རིམ་པ་ལེགས་པར་སྦྱལ་ཏེ་གང་ཅིའི་
བཀའ་སྟོན་ཀྱང་རྒྱས་པར་གནང་། སྦྱོབ་ཁང་སྦྱུལ་པའི་སྐྱོ་ཉ་དབང་དགོན་དུ་རབ་
གནས་སུ་ཐོན་གནང་དང་། ཁལ་ཁ་ཆེ་ཆེན་རྒྱལ་པོའི་ལོག་རྗེ་བཙུན་དམ་པའི་གནང་

སའི་གྲུ་རིགས་མེར་ཉེ་ཞེ་བརྗེན་ལའན་པོའི་མི་སྣ་གཉེར་བ་སོགས་ལ་འཇམ་
དཔལ་མཚན་བརྗོད། དགའ་ལྡན་ལྟ་བུ་མ་དང་འགྲེལ་བའི་དམིགས་བརྟེན་ལ།
རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་གཟུངས་བཅས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་སྣལ། ཁལ་ཁ་ཆེ་ཆེར་
མང་གི་ཤོག་ཐོན་རྒྱ་མཚོ་རོ་གཡོག་རྣམས་ལ་ཡོན་ཏན་གཞི་གྱུར་ལ། སྣོལ་མ་
བཅས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་གཞན། ཁལ་ཁ་ཆེ་ཆེར་རྒྱལ་པོའི་ཤོག་ཐོན་ལེ་ཤེས་བརྟན་
འཛིན་རོ་གཡོག་རོ་ནང་པའི་མའི་ཤོག་དགེ་སྣོང་སྦྱིན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་རོ་གཡོག་རྩ་
སག་མི་འགྱུར་རྩི་རྩིའི་ཤོག་དགེ་སྣོང་ཉི་མ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་རོར་
རྟེན་འབྲེལ་བརྟེན་པ། བོ་བརྟེན། འཇམ་དབྲངས་ཀྱི་བརྟེན་པ་གང་སྟོ་མ་བཅས་ཀྱི་
ལྷགས་ལུང་གི་བདུན་ཅི་སྣལ།

(ཀྱམ་བ་༡༡༠༩ ཟླ་༡) འདི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་ཚབ་དམ་པ་རྩ་ཚག་ལོ་མིན་ཏན་
རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཚོག་སྤུལ་གང་དུ་ཕེབས་སོགས་ལྟག་མཛོད་དང་། ཞབས་
འབྲིང་རྣམས་ནས་སྤྲུལ་དམ་རིམ་པར་ཁྲུས་པར། དུས་གསུམ་མཁུའ་པའི་དབང་
གིས་རེ་ཞིག་ངང་འཐེན་མཛད་ཅིང་། སྤྲིས་སྤྲུལ་དམ་བརྟག་པའི་ཐོལ་ལ་བརྟེན་ཉེ་
ལུལ་ཤར་སྤོགས་སུ་གདན་ས་དང་མི་རིང་བར་མ་མིང་བསམ་དང་། སུ་སྣ་རྒྱལ་
ཞེས་པར་རྩོག་དཔྱོད་བྱེད་དགོས་ཀྱི་མ་འོངས་ལུང་བརྟན་མཛད་པ་བཞིན། ས་
གསུམ་རྣམས་རྒྱལ་དུ་ཡང་སྤྲིད་སྟོར་གསེར་སུམ་དབྲུག་པའི་སྐབས་སུ་བབས་པར་
མིང་བྱང་ལུང་བརྟན་བཞིན་གྱི་མིང་སྒྲ་ཅན་རུས་འབྲུ་བརྟེན་མཛད་འབྲི་དགོན་གྱི་
སྤུས་སུ་འབྲུངས་པ་ཐོན་འདུག་པ་བཅས་སྤྲུལ་དམ་བརྟག་པའི་དོན་ཁོ་ནར་གནས་
ཤིང་། མཚན་ཡང་ངག་དབང་སྟོ་བཟང་བརྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དུ་གསོལ་བར་

མཛད་པ་སོགས་ཤིན་ཏུ་དོ་མཚར་བའི་འཕྲིན་ལས་བཟང་པོ་མཛད།

(༡༩༦ བ་༥།༣༠༧ འ་༡༣) ཚལ་དམ་ཇ་སལ་ཀུན་འཛིན་ཤོག་སེར་སྐྱ་རྣམས་
ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པར་དགའ་ལྡན་ལྟ་བུ་མ་དང་། འཕགས་པ་ལུང་པོ་གསུམ་
བའི་མདོ་ལུང་བཅས་སྟུལ།

༡༠༽ ལྟ་ལྟ་སྐྱལ་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཉམས་གསོ་དང་། བཟའ་ཚེན་ཐམས་ཅད་
མཁུན་པ་ལས་བར་མ་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་བསྐྱབས་སྡོམ་བཞེས་བྱུབ་པའི་
ལེགས་འབྲུལ་དང་། བཟའ་ཚེན་མཚོག་ནས་དབང་ལུང་རེས་ཀྱང་རྗེས་འཛིན་
གནང།

གནང།

(༡༩༧ ཉ་༣།༣༠༧ འ་༡) འདི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་མཚོག་རིན་ཚེན་ཚངས་དབྱངས་
ཀྱི་མཚོ་ཚེན་པོ་ནས་དོ་མཚར་བཞོད་པའི་སྐུ་འབྲུལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པས་འདུ་
མཛད་པ། ལྟ་ལྟ་སྐྱལ་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཡང་སྟེང་ཁོར་ལུག་ཏུ་གསེར་བཟངས་
ལས་བྱུབ་པའི་བྱ་འདབ་བྱ་བཞི་པ། སྟེང་གི་ཕྱོགས་བཞིར་གསེར་ཚོག་དང་། དེའི་
འོག་ཏུ་ཚོས་གྱི་འཁོར་ལོ། གཡས་གཡོན་དུ་རི་དྲགས་པོ་མོ་དང་བཅས་པ་ཚུ་བྱུར་
གྱི་མིག་ཅན་རྣམས་གྱི་སྤང་དོར་དུས་གྱི་རེག་པས་ཤིང་ཆ་སོགས་རུལ་སྐྱོན་དབང་
གིས་ཞིག་རལ་དུ་གྱུར་པར་བརྟེན། འདི་ལོ་ཞིག་བཟོ་བྱེད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པ་
དང་། ལྷག་ཏུ་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་བཞེས་གནང་སྐབས་ཇོ་བོ་ཤུ་ལྟ་སྟེན་འབྲུལ་རྒྱའི་
ལུགས་རྒྱན་གསར་བསྐྱབ་མཛད་དགོས་པ་བཅས། གཙོ་བོ་རྒྱལ་བ་འབྲོ་བའི་མགོན་
པོ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་དགོངས་བཞེད་དང་། ཁོ་བོ་ཅག་སྐྱ་བཅར་མཁན་པོ་

སོགས་ཐོས་མ་ཐུན་པར། བཟོ་བཞོད་སོགས་ཤེས་བྱ་གང་ལའང་མཐུན་དཔྱོད་ལུ་
 ཏུ་ཕྱིན་པར་མ་ཟད། ཚོས་ཕྱོགས་སུ་སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུར་མོངས་སྦྱོད་པ་ལ་སེར་
 ལྷའི་རྒྱ་མདུད་ཐོལ་བ། བསོད་ནམས་ལྡན་པའི་མི་ཡིས་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་འབྲུབ་
 པའི་རེ་བས་འདི་དག་ལེ་ལག་དང་བཅས་པ་སྦྱབ་པའི་དོ་དམ་སྦྱི་བྱ་བ་ཏུ་ཞབས་པད་
 བཤད་སྒྲ་བ་དོན་གྲུབ་དོ་རྗེ། ལས་བྱུང་འདོད་དཔལ་དོ་དམ་བསྟན་འཛིན་མཁས་
 བཙུན་དང་། ཞི་བ་ཆེ་རིང་བཅས་བསྐོ་གཞག་བགྱིས་ཤིང་། བཟོ་བ་ལས་བྱེད་དང་
 བཅས་པ་རྣམས་ནས་ཡུང་ལྷག་བསམ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཁྱར་ཆེན་བཏེག་སྟེ་ཆོ་བ་
 གསུམ་གྱི་ཁོངས་སུ་མདའ་ཡབ་དང་། ཁོར་ཡུག་གི་བུ་ཤུད་ཟངས་ལྟེན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
 བ་བྱ་སྒྲ་གཞོན་གྱི་ཚུལ་ཏུ་བསྐྱེད་ཏེ་རི་རྒྱུད་བསྐལ་པའི་བར་ཏུ་ཆར་རྒྱ་སོགས་གྱི་
 གཞོད་པས་མི་སྦྱོན་པའི་ཐབས་མཁས་གྱི་འབྲུལ་ཆེན་པོ་བསྐྱབས་ཤིང་། ཏོག་རྣམས་
 ལྷ་གཞུག་རྒྱའི་འཁོར་ལོ་སོགས་རྒྱུད་ཐོས་སུ་གྱུར་བ་རྣམས་ཡུང་གསར་ཏུ་
 བསྐྱབས་ཏེ་སོ་སོའི་གནས་སུ་བཅུག་པས་ཉམས་པ་སོར་རྒྱུད་པར་མཛད། ལྷགས་
 རྒྱན་རིན་ཆེན་སྤངས་པའི་རྒྱན་མཚོག་འདི་ཡང་རྒྱ་ཚོགས་གང་ཆེ་དང་། ལྷ་ཚོམ་
 སོགས་བཞོད་པ་གང་ལེགས་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ད་ལྟ་ཀུན་གྱི་མིག་ལ་བསྟན་ཏུ་ཡོད་
 བ་འདི་རྣམས་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་དགའ་སྟོན་ཏུ་ཞབས་པད། ལས་བྱ་བ། བཟོ་བོ་
 དབུ་ཆེ་རྒྱུད་དང་བཅས་པར་གོ་བབས་དང་བསྟན་པའི་བྱ་དགའ་གྲོལ་པའི་རྩོག་
 གང་ཅིར་ཕྱིས་ལམ་འཕེར་དེས་གྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལེགས་ལམ་བྱུང་རྒྱལ་གྱི་བཀའི་
 གཟེངས་བསྟོད་བཟང་པོ་སྦྱེ།

(༡༩༤ ཉ་ཟླ༣༠༦ འ་༡༠) འོལ་དགའ་རྗེ་བྱུང་སྐུལ་སྤྱིའི་རོས་འཛིན་སྐོར་གསེར་

བུམ་དགུག་གནང་གི་མེད་བྱང་འཁྲུལ་མེད་འདོན་པའི་བཀའ་འདུན་མཛད་ཅིང་།
མཚན་ལ་སློབ་ཐང་དག་དབང་བརྟན་འཛིན་ཀྱི་མཚོ་ཞེས་པ་སྐུལ་བར། མཛོད་པ་
སོགས་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་དོགས་པ་གང་ལ་ཡོད་ཅིང་། ཡིད་ཆེས་པ་དེར་གཏུན་འཁེལ་བྱུང་
བས་ཡིད་དགའ་ཞིང་མཁུ་བས་རྒྱལ་བའི་རྣམ་མཁེལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུན་ལ་སྐྱིབ་པ་མི་
མངའ་བར་འཁྲུལ་ས་སོ། །འདི་ལོ་གངས་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱི་མ་འདྲིས་པའི་མཛའ་
བཤེས་ཆེན་པོ་རྣམ་འདྲེན་ལུག་ན་པད་དཀར་འཆང་བ་གང་ཉིད་དེས་དོན་ལ་ཉོན་
མོངས་སྤངས་པའི་དགོ་སློང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགུ་བཅོམ་དུ་གྲུབ་ཐོབ་མོད། ལུལ་
བརྟན་གཤུལ་བྱ་སྐུ་མོང་བ་བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱི་སྤང་དོར་རབ་བྱུང་དགོ་ལུལ་ཀྱི་
བསྐྱབ་སློམ་བདག་གིར་བཞེས་པའི་སྤྲོད་དུ་དབུས་གྲུར་དོ་རྗེ་གདན་སྟོན་སྐུལ་པའི་
གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོར་ཆིབས་བསྐྱར། གཟིམ་རྒྱུད་དགའ་ལྡན་ཡང་ཅེར་ཞབས་
བྱུང་འཁོད། ཐེབས་བསྐྱབ་པ་སེའམས། ལྷན་སྟོན་སྤྲོད། མེ་རུ། བཞི་སྟེ། ལུགས་རི་བ་
བཅས་ཀྱི་སྐྱ་མ་ལས་སྟེ། ལུ་ས་མི་དཔོན། སྤྱི་བ། ཁང་ཡོད། ཁ་བལ་འགོ་སྤྱི། ལྷ་
རྒྱུ། ལུ་ལང་། ཉ་དར་བ། གཞས་མ་ལྷོ་བ་བཅས་ལ་ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་མཛའ་
བའི་སྐུལ་བཟང་དང་། ལུག་གི་དེག་པའི་དཔལ་སྟེར་བར་མཛད།

(1935 ལ་ལྷ་༡༠༢ ཟ་༡༠) དེ་ནས་ཡུལ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁེལ་བ་ཆེན་པོ་
གཙང་ནས་ཆིབས་བསྐྱར་གནང་བར། བཀའ་གཞོན་ཆེན་པོའི་ལུལ་དུ་ཁོ་ལོ་ཅག་
དང་། ཞབས་པད་རྣམ་པ། རང་མ་ལས་ཚན་པ་སོགས་རིམ་གྱིས་ཆིབས་བསྐྱར་
མངགས་གནང་ལྟར་སྐྱེད་ཚལ་སྐྱེད་ས་ནས་ཆིབས་བསྐྱབ་ཞུས་ཏེ། ལུ་ལྡན་སྐུལ་པའི་
གཙུག་ལག་ཁང་གི་གཟིམ་རྒྱུད་དགའ་ལྡན་ཡང་ཅེར་ཡབ་སྐུལ་མཛའ་སྤྲོད་ཐོག

ལྷན་དང་མངལ་དར་ཅེ་སློབ་དང་། སུ་ཚུལ་དབྱ་ལྷན་གི་ཚུལ་ཏུ་བྱིན་ཚུལ་ལྷ་
བར་མངལ་། བཞུགས་ཁྱི་མོ་མོར་ཞབས་ཀྱི་པར་ལོ་དེ་གསུང་སྐོང་ཡང་ཞིབ་པར་
བསྐྱེད་ལ། ལྷན་ས་དུ་ཚེན་མོར་ཡབ་སྲས་སྟན་རྒྱས་ལ་སྟོན་ཚེན་བཟང་པོའི་བསྟེན་
བུའི་ལྷས།

(༡༩༧ ཉ་༡།༡༠༢ འ་༤) ལྷན་ས་རར་ཚེན་མོ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་གཞན་
རྣམས་ཀྱང་མཚོན་རྗེས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བརྒྱན། གཙང་ཁང་རྣམས་སུ་བྱི་དོར་
ལེགས་པར་བྱས་ཏེ། ལྷ་རྟེན་རྣམས་ལ་སྟོན་གཡོགས། ལྷ་གཡོགས། ལྷ་
རྗེས་སྐྱ་ལྷའི་སྟན་ཤལ་སོགས་དང་། གོས་བཟང་བསྐྱེད་ཀྱི་བྱེ་བྱུང་། འཕུལ་ ལྷ་བྱེ་
སོགས་མཚོན་པའི་བྱེ་བྱུང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གསར་འབྱུང་གི་བཀོད་པས་མངོས་
པར་བསྟར། དུས་བཟང་པོ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལྷ་ལས་བབས་པའི་དུས་ཚེན་དང་
འབྲེལ་བར་གཟུང་སྐྱེད་སྟན་སྟུང་ཚོགས་པའི་སློབ་འཕྲོད་བཟང་པོ་དང་བསྟེན། བཅུ་
གཉིས་བདག་པོའི་སྣང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་ས་གཞི་ཐམས་ཅད་ལྷན་པར་གྱུར་བ་
ན། གནས་སྟན་སྟུང་ཚོགས་པ་དོ་རྗེ་གདན་གཉིས་པར་གྲགས་པ་ར་ས་འཕྲུལ་སྣང་
གི་གཙུག་ལག་ཁང་ཚེན་པོར། རྟེན་སྟན་སྟུང་ཚོགས་པ་སྟོན་པ་དངོས་དང་ལྷན་པར་
མ་མཚེས་པའི་བསྟན་པའི་བདག་པོའི་སྣང་བརྟན་པོ་མེ་དང་། ལྷན་དབང་སྣ་ལྷར་
ལ། འདུལ་བ་ལྷན་སྟེ་བཞིའི་དུས་ལྷན་ཀ་རྣམས་བཞུགས་པའི་སྟན་ལྷན། རྟོན་པ་སྟན་
སྟུང་ཚོགས་པ་བདེ་ཅན་ཞིང་གི་མགོན་པོ་དུང་སྟེག་གི་རྣོས་གར་བསྐྱེད་བ་དེར་
དུས་སྟབ་བསྟན་ཡོངས་རྗེགས་ཀྱི་བདག་པོར་གྱུར་ཅིང་། ལྷན་ས་མཁུན་པ་དང་བཅེ་
བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་མཐའ་དག་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་ལ་ཐབས་མཁས་ལྷན་ས་

རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ། ལྷོ་གསུམ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་ཡང་དག་པར་
བསྐྱམས་པའི་སྐྱུ་ཅན་ཏུ་རྩིག་འཆང་བ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་རྒྱན་དམ་པ་ལ་བཞུ་ཆེན་
ཐམས་ཅད་མཁའ་བ་སྐྱོ་བཟང་དཔལ་ལྡན་བརྟན་པའི་ཉི་མ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་
དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྲུལ་གྱིས་མཁའ་པོ་དང་། རབ་འབྱམས་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་
མཚོའི་པ་རོལ་ཏུ་སོན་ཅིང་། ལྷ་མེད་རྗེ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་སྲོལ་འཛིན་པ་ལ་དེང་སང་
འདི་ན་འབགས་པ་སྐྱུ་སྐྱུ་ལ་ལ་སྲས་ལྟར་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པའི་དབང་པོ་གནས་
བརྟན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་ཡོངས་འཛིན་གྱི་ཆེན་པོ་དབང་སྟོན་གྲགས་པས་
སློབ་དཔོན། རྗེ་སློབ་གསུམ་འཛིན་པའི་སྐྱུ་སྐྱུ་གས་དང་ལྡན་ཞིང་། ཡུང་རྒྱུ་གྱི་
སེམས་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱུ་སྐྱུ་ལེགས་པར་འབྱོངས་པའི་ངེས་དོན་གྱི་རྗེ་རྗེ་
འཛིན་པ་ཆེན་པོ་ཡོངས་འཛིན་ཤར་བ་ཚོས་ཀྱི་རྗེ་ཡུང་རྒྱུ་ཚོས་འཕེལ་བས་ཐོབ་
དུས་གསལ་བར་མཛད།

ལྷུང་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་སྐྱུ་སྐྱུ་ལེགས་པར་
གཏམས་ཤིང་། གཞན་དོན་དུ་སྐྱུ་སྐྱུ་པའི་སྲིང་བ་རིམ་པར་འཛིན་པའི་ཚེ་སློན་གྱིང་
སྐྱུ་སྐྱུ་པའི་སྐྱུ་དག་དབང་འཇམ་དཔལ་རྩལ་གྱི་མས། ཚེ་མཚོག་གྱིང་སྐྱུ་སྐྱུ་པའི་སྐྱུ་
འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་བརྟན་པའི་རྒྱལ་མཚོ། སེམས་དཔལ་སྐྱུ་སྐྱུ་པའི་སྐྱུ་སྐྱུ་བཟང་
བཤེས་གཉེན་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ། ལྷུང་སྐྱོག་སྐྱུ་སྐྱུ་པའི་སྐྱུ་སྐྱུ་བཟང་བུམས་པའི་
དཔལ། ལྷུ་ལ་ཁང་སྐྱུ་སྐྱུ་པའི་སྐྱུ་སྐྱུ་བཟང་དགེ་ལེགས་རྒྱལ་མཚོན་རྣམས་དང་། པོ་ཉོ་
པའི་ཐོ་ཚོས་ལས། ཁོ་པོའི་ཉེ་གནས་ཤེས་རབ་བརྩོན་འགྲུས་ཏེ། །འདོད་པའི་དོན་
རྣམས་སྐྱུ་སྐྱུ་ལ་སྐྱོ་ངལ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། བང་ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་གྱི་

ཤེས་རབ་ལྟར་དགོ་བའི་བྱ་བ་སྐྱབ་པ་ལ་མཁས་ཤིང་། བརྟམ་པ་ཅན་གྱི་བརྟམ་
 འབྲུག་ལྟར་ཚོས་ལྟན་གྱི་བྱ་བ་སྐྱབ་པ་ལ་ནམ་ཡང་སྐྱོང་ལ་མེད་པའི་མགོན་པོ་གང་
 གི་སྐྱའི་རིམ་གྲོ་བ་བརྟམ་མཁས་གྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་ལྟན་གཟེམ་དཔོན་དགོ་སྐྱོང་དག་
 དབང་བཟ་ཤེས། མཚོད་དཔོན་དགོ་སྐྱོང་སྐོ་བཟང་དོན་གྲུབ། བཟུང་སྐྱུན་དུས་
 འཁོར་སྐོབ་དཔོན་དགོ་སྐྱོང་ཚོགས་གསོག་བ་བཅས་དད་པའི་དགོ་འདུན་སྐྱུན་སྐྱུས་
 ཚོགས་བ་བཅུ་སྟག་ལྟག་པའི་དབྱུས་སྐྱ་ལྟོ་གི་ཚོད་སྐྱེས་བྱ་གཅིག་དང་། ལྷན་པ་
 གཅིག་གི་སྟེང་དུ་བབས་བ་ན་ཚོས་སྐྱུན་སྐྱུས་ཚོགས་པ་ཚོ་ག་སྐྱོར་དངོས་རྗེས་
 གསུམ་ཚང་ཞིང་། ལྟག་ལེན་ནམ་པར་དག་པའི་སྐོ་ནས་བརྟམ་པའི་སྐྱོང་པོ་སོ་སོ་
 ཐར་བ་རིགས་བརྟམ་གྱི་ནང་ནས་ཁྲིམ་པའི་རྟགས་སྐོང་ཞིང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་
 རྟགས་ཆ་ལུགས་ཡང་དག་པར་ལེན་པའི་བར་མ་རབ་བྱུང་སྐྱབ་པ་སྐོན་དུ་འགྲོ་བས།
 ཚོགས་སྐྱ་མ་སྐྱང་བྱ་བཅུ་སྐོང་པའི་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྐོམ་བ་ནམ་པར་དག་པ་བཞེས་ཏེ།
 དུང་སྐྱིག་གི་རྒྱལ་མཚན་བསྐྱེད་བ་ནམས་གྱི་གཙུག་རྒྱུན་དམ་པར་མཉམ་མེད་སྐྱབ་
 པའི་དབང་པོའི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་དབང་བསྐྱར་བར་མཛད་དོ། །

རྗེ་ལྷ་མ་མཚོ་ག་གིས་རབ་བྱུང་གི་སྐོམ་བཞེས་མཛད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
 ལེགས་འབྲུལ་དུ། རོ་ཤྲིག་ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱུང་སྐྱ་ཏིག་གི་ཚོམ་བྱས་མཛེས་པའི་
 བཟང་གོས་གྱི་སྐྱམ་སྐྱུར། རིན་ཆེན་ས་ལེ་སྐྱམ་འབའ་ཞིག་གི་སྐྱང་བ་ལ་བ་ལའི་
 འཛུམ་རིས་གྱི་སྐུལ་གྱིས་མཛེས་པར། སྤྱིད་ན་རིན་ཆེ་ཞིང་། མདོག་ལེགས་པའི་
 གཤམ་གྱུ་དཀར་དམར། ཞི་ལྷ་ལྷོ་ལ། བད་རག་སྐྱ་གན་རྟེ། ལྷ་ཏིག་སོགས་ལྟ་མའི་རིན་
 པོ་ཆེ་རིན་ཐང་བྲལ་བ་བརྗོད་གྱིས་མི་ལང་བ་དང་། སྐྱེ་བ་ལྷ་པས་འཕགས་པ་དུང་

དཀར་གཡས་འབྲིལ་སོགས་ལྷེ་ཚོམ་གྱིས་ལྷུག་པའི་ཐུགས་རྒྱན་བཀོད་ལེགས་ས་
གསུམ་ན་འགྲན་ལྷ་དང་བལ་བ་ཀུན་གྱི་མིག་གི་བདུད་ཅིར་གྱུར་བ་དང་། དང་སྟོང་
གི་སྟོད་བཅུད་བཟང་པོས་བཀང་བ། གསེལ་གྱེད། གཡང་འི་ལྷུད་པ། བང་མཛོད་
འདོམ་བཞི་མ་ཚོས་སྣ་ལྷ་པའི་སྟེན་འཛིགས། མཁན་ཚེན་བསྟན་པའི་བདག་པོ་ཚེན་པོ་
ལའང་བང་མཛོད་ཅིར་སོན། དེ་ཚེན་དང་པོ་ལས་གྲུབ་པའི་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་མཚོའི་
བཀོད་པ་དེ་ཚེན་ས་ལྷ་འབའ་ཞིག་གི་ཚོམ་བྱ་ཅན། དུལ་དཀར་གྱི་འཁོར་ལོ་
ཅིབས་སྟོང་དང་ལྡན་པ། དུང་དཀར་དུལ་གཤོག་མ། གོས་ཡོད་དགུ་ཚོན་ལྷ་
རྣམས་ཚིག་དོན་སྟེན་སྟེན་ཚོགས་པའི་ལྷགས་བཤའ་དང་བཅས་གྲུབ་པ་ལྷན་མེད་
བས་འབྲུལ་བ་གནང་ཞིང་། གཞན་ཡང་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ཁོ་བོ་ཅག་
སོགས་ལས་གྲུབ་བ་རྣམས་ལའང་གོ་བབས་དང་བསྟེན་པའི་དངོས་སྤྱིས་གྱི་ཡོན་
ཡང་བཟབས།

དེ་ནས་ཡལ་ཁ་ཚེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། ཁོ་བོ་ཅག་ ཞབས་པད་རྣམ་པ།
སྤྱི་བྱུང་མཁན་པོ་རྣམས་གྱིས་ལེགས་འབྲུལ་རགས་བསྟུས་ཞུས། མཚོད་ཁང་ལ་
གཏང་རག་གི་སྟེན་འཛིགས་འབྲུལ་བར་དུ་ལས་པས་ཞབས་གྱི་བརྗོད་བཏེག་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱུང་
བའི་རྟེན་འབྲུད་བར་ཅན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟེན་འཛིགས་འཛིན་དོན་རྒྱབས་པོ་ཆེ་འབྲུབ་པའི་
ཐུགས་སྟོན་རྣམ་པར་དག་པའི་མཚམས་སྟོར་མཛད། དེ་ནས་བྱུངས་ར་ཚེན་མོར་
གཞུང་ས་ནས་རབ་བྱུང་སྟོམ་བཞེས་གྱི་དགྲེས་སྟོན་ཏུ་ཡབ་སྐུན་སྟེན་རྒྱས་སྟེན་
དངས། ཨོ་བན་སྟེན་རྒྱས་སོགས་རྒྱ་དཔོན་ཁག་ ཞབས་པད་རྣམ་པ་སོགས་གཞུང་
སའི་མི་དྲག་རྣམས་དང་། བཀྲས་སྟེན་བྱུག་མཛོད་ཇ་སག་ལྷ་མ་སོགས་ལྷ་ཡང་གི་

ཞབས་གྲས། སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་སྒྲ་མ་ལས་སྒྲེ། སྐྱལ་སྐྱེ་ཆེ་ཁ་སོགས་མཚོན་
 རྣམས་ཀྱིས་བཞུགས་གྲུལ་གྱིན་ཆགས་པར་བྱས། རོ་བདེའི་གསོལ་བས་སྐྱུན་སྐྱུམ་
 ཚོགས་པ་ལ་རིམ་གྱིས་རོལ་ཞིང་། ཡལོང་ས་སྐྱུན་རྒྱས་ལ་ཁོ་བོ་ཅག་ནས་སྐྱུག་
 འཚོལ་གྲུས་པ་སྐྱུབ་པ་སློན་དུ་བཏང་སྟེ། མཚུལ་གྱི་བཤེས་པ་དང་འབྲེལ་བར་ད་ལས་
 བར་མ་རབ་བྱུང་དང་དགོ་ཚུལ་གྱི་སློམ་པ་རྣམས་པར་དག་པ་འབྲུལ་བཞེས་གྱི་ཚངས་
 སློང་གྱི་བརྒྱུ་ཞུགས་མཚོགས་ལ་གནས་པའི་བཀའ་རྒྱུ་ཆེ་ཚུལ་དང་། སྐྱད་མར་
 ཡང་བརྟན་འགོ་སློམ་གྱི་དཔལ་དང་། ལྷན་པར་གངས་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་
 སློན་གོལ་གྱི་ལས་བཟང་པོར་འགོད་པའི་ཕྱིར་དུ་འཚོ་ཞིང་གཞེས་ནས། ཟབ་རྒྱས་
 ཚོས་གྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱུན་མི་ཚད་དུ་བསྐོར་དགོས་པ་སོགས་ཡབ་སྐུ་བྱུང་གི་སྐྱུགས་
 རེས་བསྐྱུལ་ཏེ་གསོལ་བ་ནན་ཏན་དུ་བཏབ་པར། ཞལ་བཞེས་བཟང་པོའི་བཀའི་
 དབྲུགས་དབྱུང་ཡང་སྐྱི་པོའི་རྒྱུན་དུ་སྐྱུལ། དེས་འབྲུལ་བཟང་པོའི་མཚོད་སློན་
 རྣམས་ཀྱང་སྐྱུན་རས་ཡངས་པའི་གཞིགས་མོར་བསྟན། རེ་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་
 དང་། ལས་གྲུལ་བ་སྐྱུལ་པའི་སྐྱེ་རྣམས་ལ། ཡབ་ཟེ། ཞབས་བད་རྣམ་པ་བཞེ་སོགས་
 ཚང་མས་ལེགས་དར་སྐྱུལ། རྣོས་གར་དང་། མཚོད་སློན་སྐྱེ་བརྒྱུད་གྱི་རོལ་ཅེད།
 མད་བྱུང་གཏམ་གྱི་སློར་བ། རྣམ་དཔྱོད་གྱི་སྤང་བ་རྒྱས་པའི་རིགས་པའི་སློར་བ་
 སོགས་མཁས་པའི་དབང་པོའི་རྣམ་པའི་རྒྱུན་དུ་སྐྱུལ། རོ་བད་དང་པོའི་བརྒྱུད་དང་སྐྱུན་
 པའི་སློན་ཆེན་གྱི་ཚོགས་སྐྱུན་པོའི་དབང་པོ་སྤང་སྐྱུལ་མཚོ་བ་བཅེགས་པ་རྣམས་
 གཏོར་བའི་སྐྱུག་གིས་གྱིན་དབབ་པ་དང་སོ་སོའི་བགོ་སྐྱུལ་དུ་སློབ་པའི་བཀའ་རྒྱུན་
 མཛད།

དེ་ནས་ཉིན་རིམ་པ་བཞིན་ལྷ་ཡང་ཆེན་པོ་རྒྱལ་མཚན་མཐོན་པོ་དང་། འདི་ཁ་
བསྟན་རྒྱས་སྲིད་། ཡལ་གཞིས་བསམ་གྲུབ་པོ་ཡང་བ། ལྷ་སྲི། ཞབས་པད་ལྟན་
རྒྱས། དབུས་གཙང་ཆོ་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་ཆེན་གྱི་ཞིང་མཚོག་དམ་པར་སྟུན་
བྲངས། ལ་ཁ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མཚོག་ནས་ལྷུག་འཚོལ་གྲུས་འདུད་ལྷན་
མེད་པས་མཐུམ་གསོལ་འདེབས་དང་བཅས་ཞབས་ལྷང་དོ་རྗེའི་ཁམས་སྲུ་བཏན་
པར་བཞུགས་ནས་ལྷང་སྡེ་སྟོན་གསུམ་དང་། ལྷུད་སྡེ་བཞིའི་གཞུང་ལྷགས་རབ་
འབྲུམས་མཐུང་དག་ལ་མཁྱེན་རབ་གྱི་ཅལ་ཆེན་པོས་གསན་བསམ་མཐུར་སྲིན་
མཛད་དེ། འཆད་ཚོད་གསུམ་གྱི་སྟོན་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་པོ་ལྷང་
གསལ་ཞིང་དང་བའི་བཀའ་དྲིན་མཛད་པའི་ལྷགས་བསྐྱེད་དམ་བཅའ་བསྐྱུལ་བར་
མཛད་པར། གྲུས་པ་ཆེན་པོས་མཚོག་གསུམ་གྱི་ལྷགས་རྗེ་བསྐྱུལ་ཏེ་མཁན་ཆེན་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བཀའ་བཞིན་འགྲུབ་པའི་ཞལ་བཞེས་སྲུལ། གཞན་ཡང་ཡབ་
སྲས་ལྟན་རྒྱས་ལ་ཉིན་རིམ་པར་མཚོད་སྲིན་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་འབྲེལ་བར་ཞབས་པད་
ཁྲི་སྟོན། དགའ་བཞི་བ། མདའ་དཔོན་པ་ལྷ་བ་རྣམས་ནས་ཡབ་སྲས་ལྷང་འབྲེལ་གྱི་
སྐྱེའི་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ལས་བཅུམས་ཏེ་ཞིང་འདིའི་གདུལ་ལྱའི་དཔལ་དུ་ནམ་ཡང་
གཡོ་བ་མེད་པར་ལོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་སྐྱེའི་རང་བཞིན་དུ་ཏྲུག་བཏན་ཐེང་ལྷག་
གཡོ་བ་མེད་པ་ནས། གནས་སྐྱབས་སྲུ་མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་། ལྷི་ནས་ངེས་པར་
ལེགས་པའི་འབྲས་བུ་བཟང་གི་དགའ་སྟོན་འབྲིན་པའི་བརྟུང་བཏགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་གྱི་
ཚོས་གྱི་སྤང་བ་འགག་པ་མེད་པར་སྐྱུལ་དུ་གསོལ་ཞེས་པའི་གསོལ་འདེབས་གྱི་
སྡེང་བ་རིམ་པར་ཞུས། ཡབ་སྲས་ལྷང་ནས་ཀྱང་ལྷགས་བསྐྱེད་ཆེར་བཏན་པའི་

བདེན་ཚིག་གི་བཀའ་བཞེས་ཀྱང་སྦྱུལ། ཉིན་རེ་བཞིན་སྐྱབས་འཛིན་དབང་པོ་འཕམ།
 བར་སྲོང་རྣམ་མང་སྐོས་སྤྲུལ་བའི་ལོངས་སྤོང་བཞིན་ཏུ་དབྱིག་གི་ཚོགས་སྦྲུང་
 ལུང་བསྐྱེལ། གན་རྒྱར་རྒྱའི་སྤྱོད་དང་གར་དང་། རོལ་མོར་འབྲུན་པའི་བྱིས་པའི་རོལ་
 ཚེད། སློབ་དཔོན་དཔལ་བོ་དང་། དམྱེན་ཉེ་གཞུང་ལས་ལྷུང་བའི་ཚིག་རྒྱན་གྱི་བརྗོད་
 བས་བརྗོད་བྱ་སློབ་གྱི་རྒྱལ་རབས་དང་དོན་བཟང་པོ་རྣམས་ཁྲིགས་ཆགས་སུ་
 འབྲེལ་བའི་གཏམ་བཟང་པོའི་བརྗོད་པ་དང་། ཚིག་དོན་ལ་རྟོག་ཅིང་དཔྱོད་པས་
 དངོས་པོའི་སྣོབས་ཤུགས་ཀྱི་རིགས་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་
 གཞལ་བྱ་སྒོག་གྱུར་དང་། འིན་ཏུ་སྒོག་གྱུར་རྣམས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་བཀའ་
 ཞིང་བཏག་པའི་སློབ་གྲོས་ཀྱི་འཇུག་པས་མ་རྟོགས་པ་དང་། ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་། ཐེ་
 ཚོམ་གྱི་བྱ་བ་རྣམས་བདེ་སླག་ཏུ་གཙོད་པའི་རིགས་ཚུལ་གྱི་དོ་རྗེ་ཅེ་བརྒྱ་གདེངས་
 བ་སོགས་ཀྱིས་མཁས་སྤྱན་རྣམས་ཀྱི་མིག་དང་རྣ་བའི་དབང་པོ་དང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་
 པོ་ལ་ཚོར་བ་བདེ་བའི་དཔལ་སྣེར་བར་མཛད་ཅིང་། རོ་བརྒྱ་ཞལ་བས་སུན་སུམ་
 ཚོགས་པའི་སློབ་ཆེན་གྱི་ཚོགས་རྒྱ་ཆེ་སྤུམས་མཐོ་བཤམས་པ་རྣམས་ཀྱང་མཚོག་
 དམན་གྱི་མགོན་མཐའ་དག་ལ་སོ་སོར་ཐོབ་པའི་བཀའ་བྲིན་མཛད། ལུ་མ་ལུང་ཏུ་
 རྣམ་རྒྱལ་གྱ་ཚང་པན་བདེ་ལེགས་བཤམ་གྱིང་ལ། རོར་པན་བདེ་ཁང་གསར་མཛོད་
 ལ། མདའ་དཔོན་སུན་མོང་། ས་སྤྱོད་ལ། འབྲི་གྲུང་པ་བཅས་ནས་ཀྱང་ལེགས་འབྲུལ་
 རྒྱ་ཆེར་བཏེག།

གཞེས་རྒྱུང་དགའ་སྤྲོད་ཡང་ཅེར་ཡང་ཉིན་སྤྱིར་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས།
 ཚོགས་ལོ་མིན་ཏན། དབང་ཆེན་ལོ་མིན་ཏན། ལུ་མ་པ་རྟོ་ཐོག་སྤྱོད་ གནས་རྒྱུང་སྤྱོད་

དབངས་སྒྲིང་པ། ཞབས་པད་རྣམ་པ་བཞི། སྤྱི་ཁྲབ་མཁའ་པོ་བདེ་ཆེན་ཀྱི་མཚོ།
ལྷགས་ལ་ཚོས་མཛད། སྡེ་དཔོན་ཐོན་པ་དཔ། མདོ་མཁར་བ་བཅས་ནས་ཀྱང་གསེར་
དངུལ་གོས་དར་སོགས་ཀྱི་ལེགས་སྐྱེས་ཀྱང་ཀྱི་མི་རྒྱུད་བ་ལུལ། འདི་སྐབས་སུ་
ལ་པ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆེན་པོ་ལ་རས་རྒྱུད་སྟུན་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་ཚན་ཆེ་
དཔག་མེད་ལྷ་གཅིག་བུམ་གཅིག་གི་སློན་པོ་ཆེ་དབང་ཟབ་མོ་དང་། དཔོན་ས་སྟུན་
བརྒྱུད་ཀྱི་དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མའི་སློན་པོ་སྐུ་མའི་རྣམ་འབྱོར་ཉམས་སུ་བཞེས་པའི་
ཟབ་ཁྲིད་ཀྱི་བཤད་ལྟར། རས་བྱིས་ལ་བརྟེན་ནས་དཔལ་དོ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་ལྷ་བརྒྱ་
གསུམ་མའི་དབང་ཆེན་ལྷ་བར་གནང་བ་སོགས། མདོར་ན་སྟུན་མོང་དུ་སོ་ཐར་གྱང་
སེམས་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་སློན་པོས་སྤྲུགས་ཀྱི་ཞིང་ས་གཤིན་པར་མཛད་པ་ལ། སྤྱི་
བཞི་འགྲུབ་པའི་བྱིན་རྒྱུ་སྤྲུགས་དབང་བཞིའི་ས་པོན་ལྟར་པར་ཅན་འདེབས་པའི་བཀའ་
འདུག་མཛད་པ་སོགས་འདིའི་སྐབས་སུ་ནི་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་བཞེས་པ་གཙོ་
པོར་མཛད་དོ། །

(༡༤༩ ཉ་ཀྱི་༡༡༤ ཟ་ལ) བར་བར་དུ་གཟིམ་རྒྱུད་དུ་ཡབ་སྲས་སྟུན་རྒྱས་ནས་
སློན་ལྷན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་མན་ཚུན་སྐྱེས་དང་སློབ་མའི་རེས་ཀྱིས་ཚོས་ཀྱི་འབྲེལ་
བས་མཛའ་བས་སྤྲུགས་ཡིད་གཅིག་ཏུ་གཞུགས་པའི་སྟུན་རྒྱས་ཀྱང་ལྷན་རིང་དུ་
མཛད་ནས་མཉེས་གཤིན་པའི་ཚོས་དང་འཛིག་རྟེན་གྱི་མཚིད་ཀྱང་རྒྱས་པར་
གནང།

(༡༥༠ ཉ་ཀྱི་༡༡༥ འ་ད) ཞེས་བདག་ཅག་ཁམས་གསུམ་གྱི་མ་འདྲིས་པའི་མཛའ་
བཤེས་ཆེན་པོ་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་འདྲེན་པར་ཆས་པའི་ལྷུང་གཅིག་ཏུ་བསྐྱམས་པ་

མཚོག་གི་སྐྱུལ་པའི་སྐྱེ་སྐྱོ་བཟང་བསྟན་པའི་འབྲུང་གནས་དག་དབང་ལུང་ཉོགས་རྒྱ་
མཚོ་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྐྱ་ནས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་བ་མདོར་མཚོན་པ་སྐྱུ་གསུང་
ཐུགས་ཡོན་ཉན་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྒྱན་གྱིས་ཉེ་བར་མཛེས་པ་དད་པའི་ཡིད་འཕྲོག་
ཅེས་བྲ་བ་ལས། བྱིམ་ནས་བྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཉམ་མེད་ཐུབ་པའི་དབང་
པོའི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་དབང་བསྐྱུར་ནས་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚོས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་དང་།
ཟང་ཟེང་གི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་འིན་ཏུ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་རོལ་པའི་བར་གྱི་རབ་ཏུ་
བྱེད་པ་སྟེ་གསུམ་པའོ། །

༡༡ །རབ་བྱུང་སྟོམ་བཞེས་བྲུབ་པའི་ལེགས་འབྲུལ་རེ་བྱས་པ་དང་། རེ་ཆ་ཚེན་
མཚོག་གཉེན་དུ་ཆེབས་བསྐྱུར། ལོ་སྟོན་གྱི་དགྲེས་མཚོན་སྐྱི་ལེགས་བྲུབ།
བོད་ནང་ལུལ་འབྲུག་པ་ཚོས་སྤྱོད་སྐྱེ་ལེ་བར་བྲས། དད་ལྡན་སྐྱེ་རྒྱའི་རེ་བ་
ཡིད་བཞིན་དུ་བྲུབ་པ་གནང་སྟེ་བསྐྱུས་གཞུང་ལ་ཐུགས་བརྩོན་གནང་མགོ་
བཟུང་ཞིང་རྗེ་འདིའི་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་རགས་བརྗོད། སྟོན་ལམ་ཆེན་མོའི་དད་
སྦྱིན་ཁག་གི་དོན་གཉེས་འབྲུབ་པའི་དགའ་བ་སྐྱེད་པར་བྲས།

(༡༤༥ ཉ་པ། ༡༡༥ བ་པ) རྒྱུ་བས་མགོན་ལྷན་རྒྱས་ལ་རབ་བྱུང་སྟོམ་བཞེས་བྲུབ་
པའི་ལེགས་འབྲུལ་དུ། ཅེའི་སྐྱེ་འཁོར་མཁན་སྟེ་ཆེ་ཚུང་། མགོན་ཐུག་གཉེར་ཚང་
གཟེམ་འགག་སོགས་ལས་ཚན་ཆེ་སྟེ། བྱང་ལྷག་འབྲིང་དཔྱུས་གསུམ་ཁོངས་
གཉོགས་དང་བཅས་པ་སོགས་རིས་མེད་སྤྲ་ཁག་དཔོན་ཁག་ནས་ཞིང་ཁམས། ཉེན་
གསུམ་གྱིས་མཚོན་དངོས་འབྱོར་གྱི་འབྲུལ་བ་བཟང་པོ་བསྐྱར་བ་རྣམས་བདེ་སྟོང་

གི་རོལ་བར་བཞེས།

(༡༤༤ བ་༡།༣༣༠ ཟ་༡༠) ཡཔཏ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆེན་པོར། གཞུང་ས་
མཚོག་ནས་རྣམ་རྒྱལ་མའི་ཆེ་ཆོག་གི་སློབ་ནས་ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་གནང་ལ། རྣམ་
རྒྱལ་གྱི་ཚང་གི་དོར་སློབ། དབུ་མཛད་སོགས་གསུང་བཟང་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཡོངས་
འཛིན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཛུལ་གསོལ་འདེབས་དང་བཅས་ཡུལ་ས་མགོན་ཡུལ་
དབང་མཚོག་སོགས་ཐམས་ཅད་ཐུགས་འདུན་ཅེ་གཅིག་གིས་བདེན་ཆེག་དང་།
ཟང་ཟེང་གི་མཚོད་པའི་སྤྱིན་སྲུང་རྒྱ་ཆེ་ཙམ་སློབ། ཡུལ་གཞིགས་པཏ་ཆེན་རིན་པོ་
ཆེ་ནས་ཀྱང་། ལོང་ས་སྤྱབས་མགོན་ཆེན་པོར་བཀྲས་སྤྱན་དུས་འཁོར་སློབ་དཔོན་
དང་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཚང་བ་ཉི་ཤུ་ཅུ་བདུན་རོགས་སུ་སྤྱན་དེ་མདོ་ལུགས་ཀྱི་ཞབས་
བརྟན་དང་འབྲེལ་བར་དངོས་བཤམས་ཀྱི་མཚོད་སྤྱིན་ཡང་བཟབས་པར་མཛད།

(༡༤༤ བ་༦།༣༣༠ འ་༣) དེ་ནས་ཡཔཏ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མཚོག་བཀྲ་
ལོས་ལྷན་པོར་ཆེབས་བསྐྱུང་གི་ཐེབས་སྐྱེལ་དུ་ལྷ་སྐྱའི་སྲས། ལྷ་ཤོན་མདའ་དཔོན་
བ་ལྷ་བ། མགོན་རྗེ་དུང་སློབ་ཐང་རབ་རྒྱས་རྣམས་ལ་བཀའ་བསྐྱུང། (༡༤༥ ཉ་༣།༣༣༡
ཟ་༧) ཡཔཏ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆེན་པོ་སློན་འཁོར་སྤྱིར་ཐེབས་ཉིན་ཁོ་པོ་
ཅག་དང་། ཨོ་བན་རྣམ་གཉིས། བཀའ་གྲུང་མི་དྲག་ཅེ་ཤོད་ལས་ཆོན་པ་སོགས་
ནས་སྐྱེད་ཆོལ་སྐྱེད་ས་བར་ཐེབས་སྐྱེལ་སོགས་བཀྲར་བཞོས་ཀྱི་རིམ་བ་སྤར་
རྒྱན་བཞེན་ལུས། ཆོས་ཉེར་བཞེད་སྤྱི་ཆར་ཡལོང་ས་ཡུལ་བའི་དབང་པོ་ལྷ་ལྷན་
སྐྱེལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་ནས་ཆེབས་བསྐྱུང། ར་མོ་ཆེར་རོ་བོ་མི་བསྐྱེད་དོ་
རྗེར་ཐུགས་སློན་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པའི་སྤྱན་ཤམ་འབྲུལ་གནང་གི་ཞལ་འདོན་

ལེགས་པར་མཛད། གཞིམ་རྒྱུད་ཉི་ལོད་འབྲིལ་པར་སྐྱོ་མོད་ག་བདེ་བར་ཕྱགས་
བཏེག་ ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས། བཀའ་སློན་རྣམ་པ། བྱང་ཅོ་མདའ་སོགས་ཚང་
མས་མཛལ་ཕྱག་ལུས། འཛམ་མགོན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་ལྷ་མཚོད་ཆེན་མོའི་ཉིན་
དབྱུག་གི་རྒྱལ་མོའི་དགའ་སློན་ཉམས་སུ་སྤོང་བའི་ཕྱིར། བཀའ་སློན་རྣམ་པ། སྤྱི་
ཁྱབ་མཁལ་པོ། ཅོ་མདའ་སོགས་ཚང་མར་ཕྱག་གི་ཕྱི་དེག་པས་ཕྱི་ནང་གི་ཉེར་
འཚོ་གང་གིས་ཀྱང་བཞེ་བ་མེད་པའི་མཚོག་སྤྱིན་མཛད།

(༡༤༥ བ་༥།༣༣༣ ཐ་༡༡) ས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ་དུ་ཡོངས་འཛིན་རྒྱལ་སྤྲུལ་ནོ་
མིན་ཉན་གི་སྤྱལ་པའི་སྤྱི་དོགས་གནས་མིང་བྱང་རྣམས་གསེར་གི་བྱམ་པའི་ནང་
ནས་སྤྱགས་དམ་བདེན་ཚིག་ལེགས་པར་བཛོད་བ་སློན་དུ་འགྲོ་བས་སྤྱགས་རྗེའི་
ཕྱག་རིང་བརྒྱུད་ཉེ་འཇུག་བ་མེད་པར་འདོན་བ་གནང་བར་ཚང་མ་ཡིད་
རངས།(༡༤༤ ཉ་༣།༣༣༣ ཐ་༣) རྒྱུད་སྤྲད་བྲུ་ཚང་ཚོགས་ཡོངས་ཀྱིས་གསོལ་བ་
བཏབ་དོར་དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་དམིགས་བརྟེ་མ། དེགས་གསུམ་
མགོན་པོའི་གཟུངས། ཚོས་རྒྱལ་གི་བསྟོད་བ་བརྒྱུད་བསྐྱུམ་མ། མགོན་པོའི་བསྟོད་
བ་སྤྱད་མཛད་མ་བཅས་ཀྱི་ལྷགས་ལྷུང་དགྲེས་བཞིན་དུ་སྦྱལ།

(༡༤༤ བ་༦།༣༣༤ ཐ་༦ བཏུས་) ཤིང་བྱི་ལོ་གསར་དང་། ལྷ་ལྷན་སློན་ལམ་ཆེན་
མོའི་ཚོགས་མགོན་མཛད་སློ་ཁག་རྒྱུན་བཞིན་སོག་(༡༤༣ ཉ་༥།༣༣༧ འ་༥) ཚོས་
བཅོ་ལྷའི་སྤྱོད་གསུང་ཚོས་ར་བར་རིན་ཆེན་དུ་མས་སྤྲས་པའི་སེ་རྗེའི་བྱིའི་སྟེང་དུ་
སོག་མར་ལེབས།(༡༤༣ བ་༣།༣༣༠ ཐ་༧) སྤྱེ་སྟོད་འཛིན་བ་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བྱའི་དབྱུས་སུ་
ཚིག་དང་དོན་གང་ལའང་སོགས་བ་མེད་ཅིང་། བསྟེངས་བ་མི་མངའ་བར་ཞལ་གི་

དཀྱིལ་འཁོར་འཇུག་པའི་མདངས་དང་བཅས་ཏེ་གསུང་དབངས་མཐོ་ཞིང་སྟོན་ལ་
འདྲེབས་པས་སྟོན་འགྲོའི་ཚོས་བཤད་བཟབས་པ་སྟོན་ཏུ་བཏང་ནས། སྟོན་པ་
ལྷ་ལྟའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་གྱི་འཁྲུངས་རབས་བཟང་པོ་ལས་བརྩམས་ཏེ་དཀའ་
བ་བརྒྱ་སྟག་ཏུ་མའི་སྟོན་ལ་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྟོན་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་བབས་མཁས་ཏུ་མའི་
སྟོན་ལ་སྤྱད་པའི་ཚུལ་རྣམས་སྟེས་སྟོབས་མཁུན་རབ་ཀྱི་ཅལ་ཆེན་པོས་བརྒྱད་ལྡན་
ལྷ་མ་དམ་པའི་མན་དག་གིས་བྱུང་བརྒྱན་ཏེ་མཁས་སྟོན་ཀྱང་གྱི་རྣ་བར་འཚམ་པའི་
ལེགས་བཤད་ཏུ་སྟེལ་བར་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་བརྟན་པ་རང་དབང་མེད་པར་
འཕྲོགས་ཤིང་། དད་པའི་བརྗོད་སྟག་པར་རྒྱས་པར་གྱུར་ཏོ། །སྟེ་བོ་པལ་པ་ལྷག་ལྟར་
སྟགས་པ་རྣམས་ལའང་ཞལ་མཇལ་ཞིང་གསུང་ཐོས་པའི་རྒྱན་གྱིས་དགེ་བའི་བག་
ཚགས་ཡོངས་སུ་བརྟན་པས་རང་གི་རང་གིས་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ས་
བོན་གྱུང་པོ་འཁྲུངས་པར་གྱུར་པས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་སྟོན་མེད་པ་མཛད།

(༡༥༩ བ་༣།༣༩༣ ཐ་༣) འདི་སྐབས་སུ་མགྲོན་གཉེར་ཞབས་བྱུང་འཇུན་པ་ཚུ་
གཞིའི་ནད་ཀྱིས་མནར་ནས་ཡུན་རིང་ཅམ་སོང་བར། རྗེ་ལྷ་མ་ཉིད་ནས་ནད་པ་ལ་
རྗེས་སུ་བཅེ་བས་དགོངས་ཏེ་ཞབས་འབྲིང་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ནས་ཡང་ཏུ་ནད་
བབས་གང་འདྲ་ཡོད་ཀྱི་བཀའ་དང་། ལྷན་པར་ཆེས་བཅུ་གསུམ་གྱི་ཞོགས་པ་སྟེ་
ལྷུ་མཁན་པོ་སོགས་སྐྱེ་མཁུན་པ་ཚང་མར་བཀའ་ལས། མདང་ངའི་མི་ལམ་ཏུ་
ཞབས་བྱུང་འཇུན་པ་དེ་དྲག་ནས་གཟབ་མཚོར་གྱིས་མཇལ་ཁར་སྟེབས་བྱུང་བར།
ཨམ་ཆེས་ཚུ་འདོན་བྱབ་པ་ཡ་མཚན་བྱུང་བེར་བ་ཞིག་མིས་བྱུང་བས་ཁོང་གང་འདྲ་
ཡོང་མི་ཤེས་པ་འདུག་གསུངས་དོན་བཞིན། ཆེས་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཞོགས་པ་

མགྲོགས་བསྐྱོད་འགྲོར་བ་སོགས་མ་འོངས་འབྲུང་འབྲུར་གྱི་ལུང་བསྟན་གང་གནང་
ཐམས་ཅད་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་གནས་པས་མནལ་ལམ་གྱི་ཚོལ་ལ་བརྟེན་པ་ཅམ་ལས་དོན་
ལ་རྗེས་བྱོལ་གྱི་མངོན་ཤེས་ཐོགས་པ་མེད་པར་མངའ་བར་གསལ་ལོ། །

(༡༥༦ ཉ་༦།༡༣༦ ཟ་༡༡) ཤེས་དཀར་ཚོས་སྡེའི་དབྱེ་ཚོས། ལྷ་དམངས་བཅས་
པར་ཐོན་ལུག་དང་ཆབས་ཅིག་པར་འདོད་ཚོས་གདུགས་དཀར་མཚོག་གྲུབ་མའི་
ལྷགས་ལུང་གནང། ཁམས་རྒྱལ་སྟོན་པ་ཀུན་དགའ་རབ་རྒྱས་ནས་རྗོལ་འི་དཀར་
མེ་དང། ལྷུལ་དབང་མཚོག་གི་ལྷགས་སྟོན་གསོལ་མར་ཐེབས་སུ་འབྲི་བརྒྱ་ཐམ་
བ་སུལ་ཉེ་འདི་ཕྱི་ཚེ་རབས་ཀུན་ཏུ་བསྟན་པའི་བདག་པོ་བཙུག་ལྷན་འདས་མཉམ་
མེད་ཟས་གཙང་གི་སྤྲུལ་པོ་དང། ལྷེ་ལྷ་མ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱབས་འོག་ཏུ་ཚུད་དེ་རྗེས་སུ་
འཛིན་པའི་རྒྱབས་འདུག་ལྷས་པར། ལྷགས་མཁའ་བཙུན་བཙུག་པོ་འདུག་པས་རྗེས་སུ་
འཛིན་པའི་བཀའ་བྲིན་མཛད། སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་ལྷ་མ་ཁྱི་གདན་ལུང། དགོ་
རྟོགས། ལྷུ་སོ། བཟ་ཤིས་ཁང་གསར་གཉེར་བ། ལྷ་ཚང་སོ་སོ་བཅས་ནས་དབྱ་སྟེག་
ཐོག་ཏུ་ཕེབས་པར་ཞབས་པད་བསྐྱལ་བརྒྱར་བརྟན་གསོལ་སུལ།

(༡༥༦ བ་༣།༡༣༦ འ་༣) མོན་ལུལ་ལྷུ་ཚོ་ཐེར་བ་དང། བསེ་རུ་བའི་ཁོངས་ཁྱི་
མོ་བ་གཉིས་ས་རིགས་བདག་ཐོབ་རྟོར་ལ་ནང་མ་གཤིན་པར། བསེ་རུ་བས་ལྷ་སྟེའི་
རང་ཉགས་ཁོ་ནས་ལྷུ་ཚོའི་སྟེང་ཏུ་དམག་བྲངས་ཉེ་དོན་མེད་ཏུ་ལྷུལ་དབང་ལྷག་
པ་ཆེན་པོའི་སྐྱེ་ཞང་གི་རིགས་བརྒྱུད་ཚོས་མཛད་རིན་ཆེན་ཐེར་བ་དམར་གསོད་
ལྷས་པར་བརྟེན། ཞབས་པད་དགའ་བཞི་བ་འདི་བཞིན་མི་རབས་དུ་མ་ནས་གཞུང་
སའི་འཕྲིན་ལས་གྲེན་དུ་འདེགས་པའི་གྲེད་པོར་གྲུབ་པ་ཅམ་དུ་མ་ཟད། ཉིད་ཀྱི་འོས་

ནས་ཀྱང་སྤྱིར་ཀྱང་ཐོད་ཀྱི་ཞབས་འདེགས་གང་བསྐྱབས་ཐམས་ཅད་མེགས་
འགྲིག་ཁོན་ལྷུང་བ་བཅས། ད་ལམ་ཡང་ཀྱང་ཐོད་ལྷུང་འབྲེལ་གྱི་ཚོགས་འདེའའི་
མཚོན་གཉེར་སློབ་ཐབས་བསྟན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཅས་པ་མངགས་རྫོང་བྱས་པར། ཁོང་
རྣམས་ནས་ཀྱང་ས་གནས་སུ་འབྱོར་བསྐྱབ་ཅད་ཞིབ་དཔྱད་ཀྱིས་བྱེད་གཉེན་གཉེན་
གཉེས་གསུམ་ཅོམ་འཛིན་བཟུང་གིས་གོ་རུ་བཅུག་སྟེ་བེ་བ་བྱས་པའི་མཐའ། རྒྱལ་
ཁྲིམས་འཆལ་རྒྱུན་དུ་མི་འགོ་ཞིང་། མཐའི་ས་མཚམས་འདི་དང་འདི་འདྲ་བར་
ཁྲིམས་བཀའ་འདོམས་ཕྱིར་ཁྲུག་སྦྱོར་བྱེད་པར་མངོན་དུ་སྟོགས་ཡོད་པར། སངས་
རྒྱས་དང་བྱང་ལྷུ་བ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་ཉིན་ལན་གསུམ་མཚན་ལན་གསུམ་དུ་
སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ལ་བསྟེན་བ་མི་མངའ་བར་གཞིགས་པ་དུས་ལས་མི་འདའ་
བས། ལྷ་བ་དང་པོའི་ཆེས་བཅུ་དུག་གི་ཉིན་ལྷགས་སྟོང་རྗེའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་
པའི་བཀའ་མེབས་པ་ནི། མོན་ལྷལ་སྐྱེ་ཞང་རིན་ཆེན་གསོད་མི་རྣམས་སྟོག་རྒྱུན་དུ་
མི་འགོ་ཅོམ་བྱེད་དགོས་པས། དེས་ན་དེ་ལྷགས་ཀྱི་བཀའ་སྟོན་ཅན་ལ་བཀོད་ཀྱི་
ཐོངས་ཞེས་མེབས་པར། ཁོ་བོས་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་པར། སྤྱིར་སྐྱབ་གནད་དེ་རིགས་
རྣམས་རྒྱལ་ཁབ་དང་གནས་ཀྱིས་བསྐྱལ་བས་བཀའ་ཁྲིམས་ཀྱིས་མི་ཁྲབ་སྟེན་པའི་
ལོག་ཉོག་དང་། རྣམ་སྟོན་ལ་འཛིགས་པ་སྟོན་ཞོག་སྟེ་བ་འདིར་ཡང་ལུས་སྟོག་ལ་བདོ་
ཡོང་སྟེན་པའི་ཐེ་ཚོམ་ཡང་མ་ཞུགས་པར་སྟོངས་པས་ལོན་ཏེ་རྟོན་ཁྲུང་པར་ཅན་མི་
སྟོག་བཀའ་སྟེན་པའི་བྱེད་འཛོལ་ལ་གཞིགས་ན། མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་འགལ་ཚབས་
དང་བསྐྱབ་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆད་བ་དྲག་པོ་ལུས་སྟོག་གི་སྟེང་དུ་དབབ་པ་འོས་
སུ་ཆེ་ཡང་། (༡༥༧ ཉ་༦༧༢༩ བ་༩) སྤྱིག་ཅན་དེ་རྣམས་ནི་ནམ་མཁའ་འབྱུང་བེན་པ་སྟེ་

མི་ཆེ་བལ་ཆེར་སོང་ཟེན་པས་ཀྱང་བའི་སྲུག་བསྐྱལ་བ་དང་། དེ་ལོ་ལོག་ཏུ་ཤི་བའི་
སྲུག་བསྐྱལ་བས་ཤི་སྟེ་དེ་མ་ཐག་སེམས་ཅན་དཔུལ་བར་སྟེ་བར་འགྲུང་བས་བར་
ན་སྟེ་བ་གཞན་ལེན་རྒྱ་མེད་པ་དང་། སྟེ་བ་སྤི་མ་པན་ཆད་ཏུ་འཁྲེང་རྒྱུའི་བསོད་
ནམས་ཀྱི་ལས་རྒྱགས་གཞན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་ཉམ་ཐག་ཅེས་བ་འདི་
ལྟ་བུ་ལ་ཟེར་བས་སྙིང་རྗེ་དག་པོ་སྟེ་བའི་ལུས་ཏུ་བཞག་སྟེ། གཙོ་བོ་ཤུན་མཁྲེན་
རྒྱལ་བའི་དབང་པོའི་དགོངས་བཞེད་དང་། དེ་ནམས་ཀྱི་སྟོག་འཕྲོགས་པས་སྤྲིག་བ་
ཟད་པར་མི་འགྲུང་བ་དེའི་ཕྱིར། སྟོག་སྟོབ་ཀྱི་རྟ་ཟམ་ཤད་ཚོལ་གྱིས་བཏར་བར།
བྱེད་གཏེ་ནམས་ལ་རྒྱག་ཐོག་གཅག་འཁེལ་གྱི་སྐབས་སུ་མཆིས་པར། ཞབས་པད་
འདི་ཉིད་ཀྱང་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྐོ་ནས་ཆར་གཅོད་རྗེས་འཛིན་བྱེད་པ་ལ་སྟོབས་བ་
གཟེངས་སུ་མཐོ་ཡང་། བོད་གངས་ཅན་གྱི་མི་ནམས་སྙིང་རྗེའི་སྣ་འཕགས་བ་སྤུན་
རས་གཟིགས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་འཇུག་པ་ཤས་ཆེ་བས། གཤེད་པའི་ལས་ངན་འདི་
འདྲ་བྱེད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་ནས་འཆེར་ཞིང་། བག་ཆ་བར་བྱུང་སྐད་བཅས་སྟོག་གི་
འཛིགས་བ་ལས་སྟོབ་བར་མ་ཟད། སངས་རྒྱས་བྱུང་སེམས་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ནི་གཙོ་བོར་
རྒྱུ་འབྲལ་བ་ལ་འཇུག་པས་གསང་བུ་གསོད་བྱེད་གཉིས་ཀ་སྤྲིག་པའི་རྒྱུ་འབྲས་
ལས་བརྒྱོག་པའི་འཕྲིན་ལས་སློབ་མེད་པ་མངོན་དོ། །

(༡༥༧ བ་༦།༡༧༧ བ་༤) ཆེན་པོ་ཉོར་གྱི་ཞིང་ཆེན་པོའི་མགོན་སྐབས་དང་དབྱུང་
གཉེན་མཚུངས་སྐྱེས་པ་མཆིས་པ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཞིང་གཞན་ཏུ་གཤེགས་པར་
དགོངས་བ་སྐྱོད་ཕྱིར་ཏུ་སྟོན་སྤྲོད་པ། ཅེར་འཕགས་པ་ལོ་ཤི་ལྷ་ར་དང་། གསེར་གཏུང་
ནམས་ཀྱི་སྤུན་སྒྲུབ་སྟོར་མཚོད་དང་། ལམ་རྒྱལ་བྱ་ཆོད་གི་ཆོག་གས་དབྱུང་ལོངས་

ཡུལ་དབང་དགུ་པ་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་མཚོའི་རྣམ་ཐར། དེ་མོ་ལྷོ་བཟང་ལུང་བསྟན་འཛིགས་མེད་ཀྱི་མཚོ།

ལྷུངས་མགོན་ཚེན་པོ་(༡༥༧ བ་༣།༣༧༡ འ་༡༦) ལྷུན་འབྲེན་ཐོག་(༡༥༧ བ་༣།༣༧༡ འ་
༡༠) རྗེ་བཙུན་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་ཟག་མེད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཟབ་མོ་རྗོགས་ཤིང་།
སྐར་ཡང་བསྟན་འགྲོའི་དཔལ་དུ་མཚོག་སྐྱེལ་རྒྱ་བ་གསར་པ་འཁྲུལ་བའི་ར་རི་དང་
བལ་བར་ལྷུང་སྟོན་སོགས་ཀྱི་ཚེད་དུ་ལྷགས་བསྟོ་དང་། ཐུགས་སྟོན་ཀྱི་མཚམས་
སྟོར་བཅས་བསྐྱེད་སྤྱོད།(༡༦༠ ཉ་༡།༣༧༣ ཐ་༩) མྱིང་སྐྱེལ་བའི་སྐྱེའི་ཡང་མིད་སྟོར་
གསེར་བུམ་དགུག་པར་ཁམས་སྟོ་བོ་ཁུལ་མ་སྟོལ་མ་སྐྱབས་ཀྱི་བྱ་བཀྱ་ཤིས་ཐོན་
བར་མིང་ལ་དག་དབང་ལུང་རྟོགས་ཡོན་ཏན་ཀྱི་མཚོ་ཞེས་སྐྱེལ།

(༡༦༠ བ་༦།༣༧༣ འ་༧) མཚུར་དུ་རྒྱལ་ཚབ་པའི་སྐྱེ་མིད་སྟོར་གསེར་བུམ་
དགུག་གནང་ལ་གོང་པོ་རྒྱལ་སྟོར་དོན་གྲུབ་པའི་བྱ་རབ་དོར་ཐོན་བར་མིང་དུ་དག་
དབང་ཡེ་ཤེས་སྐབ་བསྟན་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་བ་གནང་། ལྷུ་བཅར་མཁན་པོ་བདེ་ཚེན་
ཀྱི་མཚོ་ཅུང་ཟད་བྲོ་འཚལ་བས་རེ་ཞིག་དགོངས་ཀྱིས་ཀྱི་ལས་ཚབ་དུ་ཅེ་བྱང་སྟོ་
བཟང་ཤེས་རབ་གསར་བསྟོ་མཛད་པའི་མཛལ་ཀྱིས་བཅར་བར། ར་གྲལ་ཐོག་བཀའི་
ཐེབས་ཚོགས་ཀྱི་རིམ་པ་ཡང་བཅེ་བས་བསྐྱེད་སྤྱོད།

(༡༦༣ ཉ་༡།༣༧༤ ཐ་༦) ལུང་དུ་སྐྱ་ཏང་གིན་པའི་སེའི་ཨེམ་ཅི། ཁྱི་རྒྱ་ནག་པའི་
ཨེམ་ཚེ་སོགས་དད་ལྡན་མང་པོས་གསོལ་བ་བཏབ་དོར། དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མ་དང་
འབྲེལ་བའི་དམིགས་བཅེ་མའི་ལྷགས་ལུང་སྐྱེལ།

(༤༦ ཉ་༡།༣༧༥ འ་༡༡) ལུང་དུ་སྐྱ་ཨོ་རྟོག་པའི་མིའི་མི་སྐྱ་མའི་རིང་ཡི་དམ་
སྐྱབས་དོ་གཤོག་གིས་གསོལ་བ་བཏབ་པར་སྟོལ་མ་དཀར་སྟོན། པོ་བསྟོན། རིགས་
གསུམ་མགོན་པོའི་གཟུངས་བཅས་ཀྱི་ཚོས་འབྲེལ་སྐྱེལ།

(༡༤༤ ཉ་༥།༡༥༡ བ་༩) མདོར་ན་ལོ་འདི་ཡན་ཆད་དུ་ལྷ་སྐྱབས་མགོན་ལྷ་རྒྱལ་
དབང་མཚོ་གཉིད་བཙུན་འགྲུས་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པའི་མཚུ་ལས་
གཞན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་སོགས་ལ་མ་སྟོལ་པར་གྲུས་ཏེ་གསལ་སྤོང་བའི་བཙུན་འགྲུས་
གྱིས་སྤྲུལ་དཔེ་སྤྲུགས་འདྲིལ་གནང་བ་ནི་དབྱུང་འགྲུར་གྱི་ཚོས་སྤྱོད་པལ་མོ་ཆེ་དང་
འདྲིགས་སྤེད་གྱི་ཚོ་ག་ བསྐྱར་གསོ་ཚང་མ་སོགས་སྤྲུགས་སྤྱོད་པའི་ཚོ་ག་པལ་
ཆེར་དང་། གཞན་ཡང་འཇུག་དཔལ་མཚན་བརྗོད། བསྐྱེད་བཟང་རྒྱན་སྤེད། རྒྱན་
འཇུག་གཉིས། མདོད་ཅ་བ་སོགས་རྒྱ་གཞུང་མང་པོ་ཡང་སྤྲུགས་ལ་བྱང་བར་
བཞུགས་སོ། །

གཞན་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྤེ་རྒྱན་ལས། རིག་པའི་གནས་ལྷ་དག་ལ་
མཁས་པར་མ་བྱས་ན། །འཕགས་མཚོ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཐོབ་མི་
འགྲུབ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་གཞན་དག་ཚར་གཅོད་རྗེས་འདྲིལ་དང་། །བདག་ཉིད་རྒྱན་
ཤེས་བྱ་སྤྱིར་དེ་ལ་དེ་བཙུན་གྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ནི་
རྒྱུད་གཞོན་ཏུ་འདི་ཅམ་ནས་རིག་པའི་གནས་ལྷ་ལ་བྱང་རྒྱུ་བའི་རྒྱལ་མཚན་དེ།
བདག་དང་གཞན་གྱི་ཚིག་དོན་ལ་འཇུག་པ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཚར་བཅད་པར་བྱ་བའི་
སྤྱིར་སྤྱོད་རིག་པ་དང་། གཏན་ཚིགས་རིགས་པ་ལ་མཁས་ཤིང་། དེ་ཡང་སྐད་དོད་ཀྱི་
སྤེད་ནས་འདི་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་གསུང་བ་དང་། རྒྱ་སྐད་འདིའི་དོད་ལ་བོད་སྐད་འདི་
འབྲུང་ཞེས་རྒྱ་སྐད་པལ་ཆེར་བོད་ལ་བསྐྱེད་མཐུན་པ་དང་། གཏན་ཚིགས་རིགས་
པ་ལ་ནི་དང་པོ་ཉིད་ནས་སྤྲུགས་ཞེན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་སྤྲུལ་རྗེབ་པ་དང་། ཐམས་སྐད་
དང་། འཁོར་གསུམ་གཏོང་བར་མཚན་པ་དང་། འདི་ལོ་སྟོན་མཚམས་ནས་ཡོངས་

འཛིན་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་ནས་ཚད་མ་གསུམ་གྱིས་གཞལ་བྱའི་གནས་ཀྱན་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དངོས་པོའི་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་རིགས་པའི་སྲང་ཆེན་པོའི་འབབ་སྟེགས་སུ་གྱུར་པའི་བསྐྱེད་གཞུང་གི་བཅེ་བཞག་བཞེས་ཏེ། བདག་ཉིད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཛིན་པ་ལ་མཁས་པ་དང་གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་རྒྱ་ལ་སྟན་འབྱེན་པ་ལ་མཁས་པས་བརྒྱལ་བརྟག་གི་ཚུལ་དུ་སྦྱོར་བ་ཅི་བ་སོགས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་གྱུར་པ་ནི། སྐྱེ་ཆེ་དུ་མའི་སྤོངས་རྣམས་ཀྱིས་བའི་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་གཞན་བྱིང་མི་འཛོག་པའི་བརྗེད་ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་སྤང་བའི་རྟོགས་སུ་མངོན་ནོ། །

གཤམ་བྱ་གཞན་དག་གྱང་པན་པས་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་བཞེད་ནས་བཟོ་རིག་པ་ལ་མཁས་པ་ནི། མཁན་པོ་བདེ་ཆེན་ཀྱི་མཚོས་སྤྲལ་བྲིས་ཀྱི་དཔེ་སྤམ་ཏེ་འབྲིར་གཞུག་པས་ཡིག་གཟུགས་མངོས་ཤིང་སྤེབ་ལེགས་པ་དང་། བྲིས་འབྲུང་གི་སྐྱ་སོགས་བཟོའི་གནས་གང་ལ་གཟེགས་པ་ཅམ་གྱིས་འདི་གཟུགས་ལེགས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འདི་མི་ལེགས་ཞེས་ཞུས་དག་མཛད་པས། སྤུན་ཞུ་བ་ཀྱན་གྱང་བག་ཚོ་བཞེན་དུ་སྤུན་སྤར་བསྟར་དགོས་པ་དང་། གསོ་བ་རིག་པ་ལ་གཞན་ནི་ལྟ་ཅི། བསྟན་བཞེས་སྐབས་གསོལ་ཆས་དང་། གསོལ་སྤུན་ཚུན་ཆད་ལ་འདི་བཞེས་ན་རིགས་ཀྱི་གཞན་ནི་མི་རིགས་ཞེས་མཚམས་འཛིན་པ་ལ་སྤུན་པ་ཀྱན་པོ་ལས་གྱང་མཁས་པ་དང་། ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སར་བཟོད་པའི་སྐྱེ་བོ་མཚོག་གི་ཚོས་ལྷགས་ནང་དོན་རིག་པ་ལ་ནི་ཐོས་བསམ་སྟོམ་གསུམ་གྱི་སྟོན་ས་མཁྱེན་རབ་སོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་སོགས་མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གྱང་བསྟན་

དུ་མེད་དོ། །གཞན་དོན་འཕྲིན་ལས་བཟང་པོ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་སྒྲིན་པ་ནི་གང་སྐྱེ་མཚོང་ཞིང་ཡིད་ལ་བྲན་པ་དང་། རེག་པའི་བྱིན་རྒྱལ་སྐོབ་པ་དང་། གསུང་སྐྱན་ཞིང་འདྲེབས་པ་རྣ་བའི་ལམ་དུ་སྐྱུང་བ་དང་། ཐུགས་མཁྱེན་བཅའི་འཇུག་པས་གང་ལ་གང་འཚམ་དུ་རྗེས་སུ་འཇིན་པར་མཛད་པ་སོགས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་མངོན་མཐོ་དང་། རེས་ལེགས་ཀྱི་ས་བོན་ཁྱད་པར་ཅན་བསྐྱུན་པར་མཛད་པ་ནི་འཕགས་ཆེན་དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལགས་པས་ཆེ་ལོང་ཅམ་ཡང་བརྗོད་པར་དགའ།

(༡༦༥ བ་༣༡༣༥ ཐ་༣༡ བརྟུས།) འཕྲིང་པག་གཞན་ལོ་གསར་ཚེས་ལྷ་ཆར་སྲིད་གསུམ་བདག་མོའི་སྐྱུན་འདྲེན། མཚོད་འབྲུལ། བསྐྲུངས་བཤེགས། བསྐྱོད་པ། གཏོར་སྐྱོང་། ཚོགས་འཁོར་མངའ་གསོལ། འཕྲིས་བརྗོད་ཀྱིས་མཐའ་བརྒྱན་ཏེ་བསྐྱུན་པ་དང་འགྲོ་བའི་པན་བདེ་རྒྱས་པའི་འཕྲིན་ལས་བཅོལ། བྱིན་རྒྱལ་གྱི་གཟི་བྱིན་འབར་བའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པའི་གནས་གཟིགས། ཚོམས་ཆེན་དུ་དགྲེས་སྟོན་ཆེན་མོ་ཉིན་གཉིས་བཅས་ལྷར་སྐོལ་རྒྱས་པར་གནང་། ལྷ་ལྷན་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོར་ཞབས་སོར་བཀོད།

(༡༦༦ བ་༥༡༣༥ ཐ་༤) ཚོས་བརྒྱད་དང་བཅོ་ལྔའི་ཞོགས་པ་གསུང་ཚོས་ར་བའི་བཞུགས་ཁྲི་ཆེན་མོར་ཞབས་པད་བཀོད་དེ། ཁོ་བོ་ཅག་ཡོངས་འཇིན་རྣམ་གཉིས། ལྷ་སྐྱུལ་ཆེན་གྲགས་པ། བཀའ་སྟོན་རྣམ་པ་དང་། སེ་འབྲས་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་གདན་ལུང་ལས་སྐྱེ་བཅས་པས་མཛའ་དར་སྤུལ་ཏེ་བྱིན་རྒྱལ་ཞུས། དེ་ནས་སྡེ་སྟོན་འཇིན་པ་གྱི་སྤྲལ་ཚོགས་པའི་དབྱུས་སུ་ཞུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་འཇུག་པ་དང་།

བཅས་ཏེ་གསུང་གི་གདངས་སྟོན་ཞིང་འདྲེ་བས་པ་དག་ཅིང་གསལ་བ་སོགས་ཚངས་
པའི་དབྱངས་ཀྱི་རྗེས་འགོས་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ལྷུ་བའི་དབང་པོའི་སྟོན་གྱི་སྐྱེས་
རབས་བཟང་པོ་ལས་བཅུམས་ཏེ་རང་རྒྱུད་སློན་གྱེད་སྐྱིན་སོགས་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་
ཏུག་དང། གཞན་རྒྱུད་སློན་གྱེད་བསྟུ་བའི་དངོས་པོ་བཞིའི་སྟོན་པ་གཞན་དོན་ལྷུང་
བཞེས་པའི་གཏམ་ལ་རྒྱས་བཤད་མཛད་པས། སྐྱེ་བོ་མཚོག་དམན་མཐའ་དག་སྟོན་
པ་ལྷུ་བའི་དབང་པོའི་མཛད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྟེ་བསྐྱོག་ཏུ་མེད་པའི་དད་པ་
བཏན་པོ་སྐྱེས་སོ། །

དད་སྟོབས་ལྷག་བསམ་རྒྱས་པས་བསྟན་པ་བསྟན་འཛིན་དང་བཅས་པར་སྤི་
ལྷ་གྲུས་པ་ལྷུང་ལེན་པའི་དངོས་ཀྱི་སྐྱིན་པའི་བདག་པོ་ལྷུང་ཏུ་སྐྱེ་ཨོ་ཉོག་ཏུ་པའི་
ཡིའི་ལྷ་ལ། མི་སྣ་མེའི་རིང་ཡི་དམ་སྐྱབས་གཉིས་དང། ཡི་ཡི་མཛོད་པ། ཁྱི་རིན་པོ་
ཆེ་འཇམ་དབྱངས་སྟོན་ལམ་གཤེགས་པའི་དགོངས་རྗེས་སྐྱབས་མི་རྗེས་འཇུག་
མཛོད་པ། ཁལ་ཁ་མཁན་ཆེན་ལོ་མིན་ཉན་གྱི་སྐྱུལ་པའི་སྐྱབས་ལས་འདུས་པ་རྒྱ་
མཚོའི་ཚོགས་ཀྱི་དབྱར་ཉིན་སྤྱིར་སྐྱབས་བྱུངས་ཏེ། ཞིང་ཁམས། ཉེན་གསུལ། རིན་
ཆེན་དང་གཉིས་སོགས་དངོས་འབྱོར་གྱི་མཚོད་སྐྱིན་སྐྱམས་མཐོ་བ་སྤུལ་ཏེ་བསྟན་
པ་དང་འགྲོ་བའི་དབལ་ཏུ་ཞབས་ལུང་འཁོར་བ་མ་སྟོང་བར་ཏུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་
བའི་བདེན་ཚིག་ལུས་པར། སྐྱིན་བདག་པོ་སོའི་མོས་སྟོང་འཚོམ་པའི་བཀའི་
དབྱུགས་དབྱང་དང། སྐྱིན་པའི་བདག་པོ་རྣམས་ནས་དག་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་སྟོ་
ནས་འདུས་པ་རྒྱ་མཚོར་མང་འབྱེད་བསྟེན་བཀུར་ལུས་པ་སོགས་དངོས་པོ་རྣམས་
ཚུད་མི་གསོན་པའི་ཕྱིར་དགེ་བ་རྣམས་རྗེས་སུ་ཏུ་སྐྱིན་པའི་ལྷགས་བསྟོའི་རིམ་

པ་ཡང་བསྐྱེད་སྤྲོད།

(༡༢༣ པ་ཀ། ༣༦༣ ཐ་༥) ཚེས་བཙོ་ལུ་ཉིན་དཀྱིལ་འཁོར་སྤེངས་སྐྱ་སྤར་སྒྲོན་གནས་གཟིགས་ལ་ལེབས་དྲེ། རྒྱལ་མཚོག་སྐྱ་གོང་མ་ལོ་ཤོན་ལས་ད་ཉི་ལོ་བར་སྐྱོང་ས་གནས་གཟིགས་ལ་ལེབས་མེན་ལ་མ་ལོ་སྤོས་པར་འོ་སྤྲོ་རིན་པོ་ཆེ་རྟེན་གཙོ་གཉིས་ཀྱི་དབུས་རྟེན་ནམས་ལ་མཚོད་པའི་ཤེ་ཐལ་རིན་ཚེན་གཉིས་པ་ལས་གྲུབ་པའི་སྐྱེད་པ་སོགས་སྡེ་ཁ་གཅིག་ནས་བཞེ་ལུ་བར་གང་འོས་ལེ་སོ་སྤོར་གསར་བསྐྱེད་ཀྱིས་འབྲུལ་བ་གནང་སོལ་བཞེན། ད་ལམ་ཡང་འོ་སྤོ་སྤྲོ་སྡེ་མཚོག་ལ་སྤོས་འལ་ནང་མཚོད་སྤོ་སྤེ། རྒྱ་དབུས་སྤར་སྤང་ཉི་ཤུ་ཅེས་ལས་གྲུབ་པའི་མཚམས་ལེ་སྤོལས་འབྲུལ་མ་འབྲུ་དཀར་ཀྱི་ཚོམ་བུ་བཀོད་ལེགས་མཚོད་བཏགས་སྤོ་སྤེས་བརྒྱབ་པ། དབུས་ཀྱི་མཚོད་གོང་སྤར་སྤང་ཉི་ཤུ་ཡོད་པ་བར་ཚིགས་འབྲུལ་མ་སྤང་གསལ་དང་ལྷན་པ། དུང་དཀར་དབུས་གཤོག་མ་མཚོད་བཏགས་སྤོ་སྤེ་འབྲུང་བ། དབུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྟེན་སྤོ་སྤེགས་བཅས་དབངས་སྤོ་སྤེ་གང་ཡོད་པ། འཁར་གསེལ་ཚོད་དང་ལྷན་པ། ཐལ་རིན་ཚོད་ལོ་རྟེན་སྤོ་སྤེགས་ལེ་སྤོར་ལ་སྤོས་འལ་ནང་མཚོད་སྤོ་སྤེ། དབུས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་སྤར་སྤང་བཏུ་བྱ་ཡོད་པར་མཚོད་བཏགས་སྤོ་སྤེ་དབྲུངས་པ། རིན་ཚོད་གཉིས་པ་ལས་གྲུབ་པའི་མཚོད་གོང་སྤར་སྤང་བཙོ་སྤོ་ཡོད་པ། རེ་རིན་པོ་ཆེར་སྤོས་འལ་མཚོད་བཏགས་སྤོ་སྤེ། དབུས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་སྤར་སྤང་བཙོ་སྤོ་ཡོད་པ་སྤོ་ལེ་སྤོར་དམ་སྤོས་ཀྱི་འོར་གཞིང་བཀོད་ལེགས། མེ་ལོང་མཚོད་བཏགས་སྤོ་སྤེས་སྤེས་པ། དཔལ་སྤོ་ཐལ་རིན་སྤོ་སྤེ་ལེ་སྤོར་ལེ་སྤོ་དེ་སྤོ་སྤེད་ཡོད་ཀྱི་རྟེན་

གཙོ་ཆེ་ཚུང་སོ་སོར་སྟོན་དར་སོགས་རྒྱས་པར་གསོལ། རྒྱལ་བསྟན་དར་ཞིང་།
མཐའ་དབུས་ཀྱི་སྐྱེ་འགྲོ་མཐའ་དག་ཚོས་ལྡན་གྱི་བདེ་སྐྱིད་ལ་ཉག་ཏུ་རོལ་པའི་ཆེད་
དུ་ཐུགས་སློབ་གྱི་མཚམས་སྦྱོར་ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་ལ། གཞིམ་ཚུང་དུ་སེལ་ས་ཏེ་
ཞལ་དཀར་ནས་ཁུམས་རར་ཚོལ་སྤྱིར་ཚོལ་གྱི་དམ་བཅའ་དང་། རིགས་པའི་སྐྱུ་བ་
ལྟེན་གྱི་བཟོ་སྐྱེད་ལ་སྟོན་ལེགས་པར་གཏད་དེ་དགྲེས་པ་ཆེན་པོ་མཛད། སྤེར་
མཛལ་བ་བསམ་གྲུབ་པོ་བྱང་ཡབ་ལུམ། བའི་ཇི་སོགས་སྐྱེ་འཁོར་ཚང་ལ། རོན་ལུག་
ལྷུ་མི་མཚོ་སྟོན་རྩ་སག་སྟོལ་མ་སྐྱབས་ཀྱི་ཚ་བོ་བའི་ཇི་ཚོས་འཕྱོར་སོགས་དང་
བས་ལྷགས་པའི་སེར་སྐྱེ་མང་བར་པོ་བསྟོད། འཕགས་པ་ལྷུང་བོ་གསུམ་པའི་མདོ།
སྟོལ་དཀར་གྱི་ལྷགས་ལྷུང་བཅས་སྟུལ། གཞིམ་ཚུང་ཉི་འོད་དུ་སྡེ་དགེ་རྩོགས་ཆེན་
སྐྱུལ་སྐྱེ་ནས། རྣམ་རྒྱལ་གྲུ་ཚང་དོར་སྟོན། དབུ་མཛད། གསུང་བཟང་བ་སྐྱུལ་ཚུ་སྟོར་
ར་མདར་སྟོན་ཏེ་ཞིང་ཁམས། ཉེན་གསུམ་གྱིས་མཚོན་དངོས་འཕྱོར་གྱི་འབྲུལ་བ་གྲུ་
ཚོལ་པའི་ཐོག་ལ་སྐྱབས་མགོན་མཚོག་ཞབས་བད་བསྐྱུལ་བ་གསྐྱེའི་ལྷེ་མ་སྟེང་དུ་
བཏྲན་པར་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་བདེན་ཚིག་སྐྱུལ།

(༡༥༧ བ་༡།༡༦༥ བ་༦) མཁར་སྟོན་ཤེ་རལ་ལུའི་སྐྱུལ་སྐྱེ་དོ་གཏོག་གིས་
གསོལ་བ་བཏབ་པར་དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་གྲ་མའི་རྣམ་འཕྱོར་དང་།
རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་གཟུངས་བཅས་ཀྱི་ལྷགས་ལྷུང་བཀའ་རིན་བསྐྱེད་ས།
འདི་སྐབས་དགའ་ལྡན་གྲག་གསེབ་སྐྱུལ་སྐྱེ་སོགས་ཉིན་སྐྱིད་སེར་སྐྱེ་སུམ་སྟོར་
བརྒྱལ་བར་ཞལ་གྱི་དགྲེས་འཁོར་མཛལ་བའི་དགའ་སྟོན་དང་ལུག་གིན་སྟུལ། (༡༥༧
བ་༧།༡༦༥ འ་༧) འཛམ་དབའ་གསེན་རྗེ་གསེད་ཀྱི་རྣམ་འཕྱོར་པའི་སྡེ་རྣམ་པ་གཉིས་

གྱི་གཏོར་བརྒྱུག

(༡༢༥ བ་༦།༣༤༥ འ་༩) རྒྱལ་བ་མི་པམ་མགོན་པོའི་སྤང་བརྟན་བར་སྐོར་བྱང་
ཚུབ་རྒྱ་ལམ་དུ་དངོས་བཤམས་ཡིད་སྤྲུལ་གྱི་མཚོན་པའི་བྲེ་བྲག་དཔག་ཏུ་མེད་
བས་མདུན་བདར་ཉེ་སྤྱོན་བངས་པ། (༡༢༥ ཉ་༩།༣༤༤ ཐ་༦། བསྐྱུས་) ཏྲ་མིའི་བང་
ཅུལ་གྱི་རིམ་བཤམས་སྤྱོན་རས་གྱི་བྱང་བའི་འབྲུང་ལྡིང་གཡོ་བར་མངོད། ཚེས་
ཉེར་ལྷག་ཉིན་པོ་བྲང་ཚེན་པོ་པོ་ཉ་ལར་ཚེབས་ཞལ་བསྐྱུར།

༡༣༡༢ རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མཚོག་པའི་སྐོན་ཀྱང་གྱི་འཛིག་པ་
གཏུན་སྤངས་ཟིན་ནའང་བྲང་དོན་སྐྱེ་ལྷེམ་ཚུལ་མངོད་པའི་ལྷུང་དང་ལྷན་དཔག་
ཏུ་མེད་པར་ལྷགས་ལྷུང་དང་སྐོན་ལམ་ཚོགས་དབྱར་པེབས་གཞན། ཞབས་
བད་བརྟན་གསོལ་མང་དུ་ཞུས་རྗེས་འཛིན་བརྒྱུག་དཀའ་བ་དང་རིམ་གྲོ་དང་
སྤྱོན་དབྱང་རྒྱ་ཚེར་བགྱིས་པ་ལ་མ་གཟིགས་པར་སྐྱེ་ཞལས་རྗེ་སྣོད་དུ་གྱུར་
ཅིང་མཐར་ལྷུང་ལས་འདའ་བའི་ལྷས་ངན་ཡང་མང་དུ་བྱུང་།

(༡༢༥ བ་༩།༣༤༦ ཐ་༩) ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་རྒྱུད་སྐྱེ་མ་ལས། འཕགས་པས་རྒྱ་
དང་ན་བ་དང་། །འཚི་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ཅད་ནས་སྤངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྗེ་
སྐྱེལ་སྤིད་ཞེས་གཞུག་རྒྱུན་ཚེན་པོ་ཉིད་པའི་དོན་པོ་ལ་འོད་ཟེར་གྱུན་ནས་འཕགས་པ་
དཔལ་བཅེགས་གྱི་དོ་བོར་མངོན་པར་རྗོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཟིན་པས་ལས་རྒྱང་
ཉི་ཟླ་ཚིག་སྣོད་ལྷག་བརྒྱའི་ཚོགས་རྒྱ་བའི་བྲེད་ལས་གྱིས་སྤིད་པར་གྱུན་ཏུ་གཡོ་
བའི་རྒྱ་རྒྱུན་མ་ལུས་པ་བཅོམ་པའི་འགྲུང་མེད་རྟག་བརྟན་ཐེར་ལུག་གི་དོ་རྗེའི་སྐྱེ་

བརྟེན་མེད་པས་བགེས་རྒྱད་བསྟན་པ་སོགས་ཀྱི་ཉེར་འཚེ་བྱངས་ནས་སྤངས་པར་
མ་ཟད། སྐྱེ་ཉིད་ཀྱི་དོས་ནས་སྐོ་གསུམ་གྱི་མཚན་པ་གང་ལ་གཞིགས་ཀྱང་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་འཕགས་མཚོག་སྐྱེན་རས་གཟིགས་དངོས་སུ་གསལ་
ཞིང་། འཚི་བ་མེད་པའི་བདུད་ཅིའི་གོ་འཕང་རྟེན་དུ་ཟིན་ནའང་། གསེར་འོད་དམ་པ་
ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་འདུལ་བའི་ཕྱིར། །ཐབས་ཀྱིས་རིང་བསྐྱེལ་བཞག་པར་
མཚན། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། བདག་ཅག་ཚེ་རབས་འདི་དང་། གཞན་ཐོག་མ་མེད་
བ་ནས་བསགས་པའི་བཟང་པོ་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམས་དུས་གཅིག་ཏུ་
སློན་པའི་ལས་ཅན་རྣམས་རང་ལ་སྐྱེ་ག་ན་འཚིའི་རྒྱད་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་གྱུར་
པར་མ་ཟད། སྤང་བ་མ་དག་པའི་རྒྱེན་གྱིས་གཞན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཚུན་ཆད་
ལའང་རང་དང་འབྲ་བར་དེ་རྣམས་སྤང་དུ་རུང་བའི་ལས་ཅན་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སློན་
ལམ་ཆེན་མོའི་སྐབས་ཅམ་ནས་མགུལ་ཆམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་འབྲུགས་ཐུན་བུ་
བཞེས་རུང་། ཕྱིར་མངོན་ཚོན་ཆེ་བའི་སྐྱེན་གཞི་གཏན་ནས་མི་སྤང་སྟེ། འཕགས་པ་
ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཞི་བསྐྱེད་པར། འཕགས་པ་རྣམས་ནི་ལྷན་ན་ནའང་། སེམས་ན་བར་
མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་དང་འདི་འབྲ་བ་རྣམས་ནི་བདག་
པས་གཞན་གཅེས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་བཟོད་བསྐྱེད་ཀྱིས་སྐྱེན་གཞིའི་
གནས་ཚུལ་ལ་ངེ་མི་སྟམ་པར་བཏང་སྟོམས་སུ་འཛོག་པར་གནང་བ་ལ། སོ་སྐྱེ་ཐ་
མལ་པ་དག་གིས་ངེ་བཞིན་རྟོགས་པར་མ་རུས་ཤིང་། དེ་སྟོན་སྟོན་ལམ་གྱི་ཚོགས་
དབྱུང་ཕེབས་པ་དང་། གསུང་ཚོས་ར་བར་བཀའ་ཚོས་ལྟ་ཉིང་། དགོང་མོ་སྟོན་ལམ་
མགོན་དུ་ཕེབས་བསྐྱོད། ལྷོགས་འདུས་དང་གཉུག་མར་གནས་པའི་དད་ལྡན་སེར་

སྐྱེ་མཐའ་དག་ལ་མངལ་སྤྲུག་དང་། གསོལ་བ་འདེབས་མི་གང་ལའང་གང་ལ་གང་
 འཚོམ་གྱིས་འདོད་ཚོས་གྱི་རིམ་བ་བཀག་སྡོམ་མེད་པར་སྤྲུགས་སྡོམ་བ་ཆེན་པོས་
 གནང་བ་ནི་འཕགས་ཆེན་དམ་པའི་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ་ཏེ། རྒྱལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་
 མཚོས་ཀྱང་སོག་ལུལ་དུ་སྐྱབས་སྐྱོན་པའི་རང་ལ་ལྟོས་བ་མེད་པར་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་
 བོ་མཛད་སྐྱབས་ལེག་ཞམ་རིང་བ་རྣམས་ནས་ཤེས་ཚེ་ལྷུང་གྱི་སེམས་གྱིས་མ་
 བཟོད་ནས་དེ་ཞིག་སྐྱེའི་རྒྱུ་སེམས་དུ་སྐྱེ་མཚམས་ལེག་མཛད་པ་མཁུན་ཞེས་ལྷུས་
 བར། བཀའ་ལས། དེད་བསྐྱོན་པ་དང་འགྲོ་བའི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་འདི་འབྲ་བྱེད་རྒྱ་ཡོད་
 དུས་རང་དོན་དུ་མཚམས་ལ་གཡེལ་ན་མི་རུང་ཞེས་མ་གསལ་པར་གསུལ་བུའི་དོན་
 ཁོན་མཛད་པའི་རིང་ནས་སྐྱེ་ཡང་གཤེགས་འདུག་པར། འདིར་ཡང་དེ་དང་རྗེས་སུ་
 མ་སྐྱོན་པར་སྡོམ་ལོ་དང་མི་འབྲ་བར་འདི་ལོ་གསུང་ཚོས་ར་བ་དང་། སྡོན་ལམ་ལ་ཚར་
 གསུམ་སེབས་བཞེད་བཅས་གསུལ་བུའི་དོན་དུ་སྐྱེ་དང་སྡོག་ལའང་ལྟོས་བ་མེད་པར་
 མངལ་ཁ་དང་བཀའ་ཚོས་སོགས་གནང་སྤྲུལ་ལ། རྒྱ་བ་གཉིས་པའི་ཚོས་གཅིག་
 བས་སྐྱེ་འབྲུགས་ལྟ་བུའི་གཞི་ལ་བསྐྱེད་པས་སྐྱེ་ཁམས་རྩང་བད་མི་སྡོམས་པའི་ཚུལ་
 བཞེས་སྤྱིར་མངོན་པར། རྒྱ་སྐྱོན་བ་གཉིས་ནས་སྤྲུག་ཅ་དང་། ཚབ་རྟགས་ལ་ཞིབ་
 དུས་ཀྱིས་སྐྱོན་བབ་གཞི་ཆེ་བ་ད་གདོད་ནས་རིག་སྟེ་གནས་ཚུལ་བྱུང་བར་བརྟེན་
 དེ་ཞིག་མངལ་ཁ་བཀག་དགོས་པའི་འཕྲིན་ཡང་བསྐྱུར།

ཁམས་ཁ་དབང་ཆེན་ལོ་མིན་ཉན་སྐྱུལ་པའི་སྐྱེ་ནས་སྡོན་ལམ་སྐྱབས་སྐྱོན་གསལ་
 སྤུལ་བའི་འདོད་ཚོས་འགའ་ཞིག་ལྷ་བ་དང་། རྒྱ་བ་ཡར་རིའི་དཀར་ཚའི་བྱེད་བཅས་
 རོ་གཡོག་རྣམས་སྤྲུག་ལོངས་སྡོད་ལ་ཉེར་འཚེ་མེད་ཅིང་། ལམ་བཟོད་བདེ་

བར་གྱུར་ནས་རང་ལུལ་དུ་འགྱུར་ཏེ་སློབ་གསུམ་གྱི་བགྱི་བ་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་བསྟན་
རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་སློབ་གྱི་སྤྱི་ཞུར་འགྱུར་བ་དང་། ལུལ་གྲུང་ཕྱོགས་གྱི་མཐར་སྐྱེས་པའི་
རང་གི་གདུལ་གྲུང་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་སྦྱོན་བ་འབབ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཆེད་དུ་
སྐྱབས་འདུག་ཞུ་བ་དང་སྐྱབས་ཐོན་གདོང་གི་མཇུག་ལྷན་ཏུ་བཅར་བར། མགྲོན་ཆོ་
རོང་བརྒྱུད་བཀའ་མེབས་སུ། སྐྱལ་པའི་སྐྱེ་ཉིད་སོགས་ལུལ་དུ་མེབས་ཁ་དང་བཅས་ད་
ལམ་མཇུག་འདོད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་གྲུང་རུང་། དེད་གྱི་གཟུགས་གཞི་འདི་བཞིན་
འཇུགས་གཞི་ལྟ་བུས་ཅུང་ཟད་མི་བདེ་བས་ད་ལམ་ངོས་སྤང་དང་། འདོད་ཚོས་
འབྲུལ་རྒྱ་སོགས་མི་སྐུབ་བ་འདུག་པར་སྦྱར་འགྲུངས་མིན་མཇུག་སྤང་ཞུས་ཚོགས་བ་
ཡོང་ཞེས་བཀའ་མེབས་བ་རྣམས་བསྐྱུར་བར། སྤྱི་ཉིད་ཆེས་གནས་གང་པན་ཆད་ལ་
སེར་སྐྱ་དག་ཞན་ཆོང་མར་མཇུག་ཁ་འདོད་མོས་ལྟར་གནང་སྐྱས་ལ། ད་ནང་གྲོ་བུར་
དུ་བདག་ཅག་ངོ་གཡོག་རྣམས་ལ་མངོན་དོད་ཆེན་པོས་བཀག་འགོགས་མཇུག་བ་
འདི་ནི་རི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་ཡགོང་ས་མཚོག་གི་སྐྱབས་ལ་མི་འཐད་བ་ཞིག་གྲུང་བར་དེས་
སོ་སྤྱམ་སྟེ། སྐྱལ་པའི་སྐྱེ་ཉིད་སྐྱབས་ཐོབ་སྐྱབས་མ་རངས་པའི་རྣམ་པས་བཞིན་རས་
ཚོགས་བར་གྱུར་ནའང་། ཇེས་སོར་དངོས་གྱི་རྒྱ་རྒྱུན་རྣམས་གོ་ཤེས་གྱིས་ཡགོང་
ཞབས་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེ་ལ་སྟེན་གཞི་ཅུང་ཟད་ཅམ་བཞེས་བ་སྤིང་ན་ཤིན་ཏུ་མ་
ལེགས་ཤིང་། སྐྱབས་མགོན་མཚོགས་བསྟན་འགྲོ་ཡོངས་གྱི་བན་བདེའི་རྩ་ལག་
གཅིག་ཏུ་གྱུར་བས་ཤིན་ཏུ་ལུལ་གཉན་བ་བཅས། དེ་རིང་བདག་ལྟ་བུས་འདོད་
གདུངས་གྱིས་མཇུག་ལྷན་ཏུ་སོགས་རང་དོན་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དགོངས་ཚོམས་
མི་མངའ་བ་དང་། ད་ཆ་འདི་ཕྱིར་དགོ་བའི་སྐྱབས་འདུག་སྟོན་ཞུ་རྒྱུ་རྣམས་ཁྱེད་

ནམས་ནས་ལྷ་བའི་ལྷོགས་དན་མངོན་ཅིག་ཅེས་སྐྱབས་ལྷའི་ཁ་བཏགས་སྐྱབས་ཏུ་
འབྲུལ་བརྒྱུད་ལྷས་བར། བཀའ་ལས་བསྟན་པའི་གསལ་གྱི་སྐྱབས་པའི་སྐྱེ་རང་གི་
ཚོས་ཀྱི་བཞེད་དོན་མཐའ་དག་གོགས་མེད་ལྷོན་གྱིས་འབྲུལ་བ་དང་འབྲུངས་མིན་
དོས་ལྷན་ཡོང་བའི་མཚོག་གསུམ་ལ་གསོལ་འདེབས་ཀྱིས་སྐྱབས་འཇུག་ཡང་དག་
གྱེད་ཅེས་པའི་བཀའ་དང་། ལྷོན་རྟེན་ལྷག་མཛུགས་ཀྱང་སྐྱེལ།

(༡༥༥ བ་༤༡༣༥༠ ཐ་༩) ཚལ་བ་ཐང་འབྲུངས་སྐྱེར་གྲུ་ཚང་གྲུ་བ་བདུན་དང་།
ཚོམས་ཆེན་གསལ་བར་གྲུ་ཚང་ཚོགས་ཡོངས་བཅས་ནས་ཉིན་བདུན་རིང་འབྲུངས་
ལྷའི་གསོལ་མཚོན་གང་རྒྱས་བསྐྱབས། སེ་འབྲས་དགོ་གསུམ་ལ་མང་ཇ་ཉི་ཤུ་ཅུ་
བརྒྱད་རེ་དང་། ཚོམས་ཆེན་དུ་ཞོགས་གྲུར་སློན་དགོ་འདུན་ཉི་ཤུ་ཅུ་ལྷན་བཀའ་
འབྲུང་གསུང་སློབ་གནད་སློབ། དགའ་ལྷན་གསེར་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་རྟེན་
མཚོག་ཁག་ལ་མཚོན་འབྲུལ་དང་སྐྱབས་སློན་སྟན་ཤལ། ཅེར་ལྷ་མོ་དང་། དགའ་
ལྷན་ཚོས་རྒྱལ་ལ་བསྐྱེད་འཕྲིན། དགའ་ལྷན་ཚོགས་ཆེན་དུ་མང་ཇ་སྐྱེས་ཏུ་ཐམ་བ་
དང་། སྐྱེ་འགྲེད་འུ་རེའི་བསྟེན་བཀའ་ལྷས་ཐོག་ཚོས་རྒྱལ་གྱི་བསྐྱེད་བསྐྱེལ་དང་
གཏོར་འཕེན། གནས་རྒྱུད་དང་། བདེ་ཡངས་སློབ་ཏུ་གནས་རྒྱུད་གཙོ་གྲུང་གྱི་སྐྱེ་
ལྷའི་བསྐྱེད་འཕྲིན། ཚོས་འཕོར་རྒྱལ་ཚོགས་ཡོངས་ནས་བདུན་གཅིག་རིང་ལྷ་མོའི་
བསྐྱེད་འཕྲིན་སྐྱབས་པའི་དགོས་ཆ་འཚེམས་མེད་དུ་སྐྱེལ།

སྐྱེ་ཁམས་ཀྱི་བབ་ལྷར་སྐྱེས་ལྷར་དུ་བཞུགས་པ་ལས་དྲུངས་པའི་ཚུལ་མ་
བཞེས་པར་བརྟེན་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་མངོན་པར་ཤེས་པའི་ཡོན་ཏན་
ལ་མངའ་འགྱོར་པའི་སྐྱེ་ཁག་ནམས་དང་། གནས་རྒྱུད་དག་ལྷ་ཚོན་པོ། ཚངས་བ་དྲུང་

གི་ཐོར་རྒྱལ་ས་ཅན། བསམ་ཡས་གཞོད་སྦྱིན་ཅི་ཏུ་དམར་པོ་རྣམས་ལ་ལྟང་ལྟ་
མཛད་པའི་རིམ་གྱོ་རྣམས་སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ། རྒྱུད་སྟོད་སྟོད། རྣམ་རྒྱལ་གྱ་
ཚང་སོགས་དགོན་སྡེ་ཁག་དང། མགོན་ཁང་ཁག འཇུངས་ལྷ། བསམ་ཡས། ལ་མོ་
སོགས་སྟོག་ཁག་རྣམས་སུ་བསྐྱུབ་རྒྱ་རྣམས་ལས་ཁུངས་བརྒྱུད་ན་འགོར་གཞི་ཆེ་
བ་བཅས་སྐྱུག་གི་སྐྱེ་ཆས་ཐོག་ནས་ང་མར་ཁོམ་ཉེས་དང། དེ་སྤྱིན་དོད་སྦྱིལ་བྱས་ཏེ་
ཞབས་བརྟན་སྐྱུབ་ཁུངས་སོ་སོར་དོ་དམ་ཆེད་དམིགས་ཀྱི་གནད་སྦྱིན་བསྐྱབས།

(༡༥༥ ཉ་༥།༣༥༡ འ་༡༣)ཡེ་ལྷ་མ་ཉིད་ནས་སྟོན་ལས་སྐྱབས་ཆེས་བརྒྱུད་དང་
བཅོ་ལྷ་ལ་གསུང་ཆོས་གནད་བ་འདི་ལོ་ཐོག་མ་ཡིན་པས། ཡེ་ལྷ་ཆེན་ཐམས་ཅད་
མཁུན་བ་ནས་ཉེན་འབྲེལ་ལེགས་འབྲུལ་དུ་ལེགས་སོའི་བཀའ་ཡིས་བརྒྱུན་པའི་ལྷ་
ཡིག་ཁ་བཏགས། དདུལ་གྱི་མཚན། གསེར། དདུལ། གོས་ཆེན། སྐན་ལྷག་བཅས་
འགྲོར་བ་སྐྱུན་ལས་དུ་འབྲུལ་ལས་ལྷས་བར་དགེས་བས་བདག་གིར་བཞེས་ཤིང།
ལྷ་ཡིག་གྲང་ལྷགས་སྟོག་ཞིབ་རྒྱས་མཛད་དེ་བཀའ་ལན་འཇུག་ཆེད་འབྲུལ་དགོས་
ལེབས། སྐྱེ་ཁམས་ཀྱི་བབ་གྲང་ཆོས་གཅིག་གི་སྤྱོད་ལས་སྤྱོད་དུངས་བསྐྱེད་བཞེས་
པའི་སྤུ་ལ་བཞུགས་བ་དང། ལྷ་སྐན་བ་གཉིས་ནས་ཕྱག་ཅ་ཉིན་རེ་བཞེན་སྤུལ་ཏེ་
གོས་བསྐྱུར་གྱི་ཐོག་ནས་གསོལ་ཐས་སྤང་བྱར་གྱུར་བ་གསོལ་གྱུམས་དང། རྗེན་
མངར་མ་གཏོགས་མཚོད་བཞེས་གནད་ཆོག་བ་ལྷས་བར་བརྟེན། ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་
འཁོར་དང། སྐྱའི་རྣམ་འགྱུར་གང་ཅི་རྒྱུན་ལྡན་ལྟར་སྤང་ནའང། གསུང་གི་ལེབས་སྟོ་
དང། སྐྱའི་ལྡང་བཞུགས་སྟོད་ལྷགས། ཕྱག་ཅ་ཆབ་ཉགས་བཅས་ལ་ཅུང་ཟད་སྟོས་
མི་འཇུད་ཅམ་བྱུང་བར་བརྟེན་སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱིས་མཚོན་བར་ཞབས་

བརྟན་སྡོམ་སོང་རྣམས་ཀྱི་མཐུག་མཐུད་དེ་དགོས་ཚད་དམ་བཅས་འབྲུལ་འབྲུལ་
སྤྱི་བྱུང་མཁལ་ཤོ་ནས་བཀོད་འདོམས་ཀྱིས་རྫོང་བདའ་བྱས། ཡོངས་འཛིན་ཁྱིའི་ན་
ཤོ་ཆེ་ནས་རྣམ་འཛོམས་ཀྱི་མདོ་དང། གཟུངས་སྐྱབ། ཡོངས་འཛིན་ཤར་པ་ཚོས་རྗེ་
དང། མཁལ་ཆེན་ཐོགས་མེད་རྒྱ་མཚོ། བན་ཚང་སློབ་རྒྱུར་བསྐྱལ་བཟང་བཅས་ནས་
སློབ་དཀའ་ཀྱི་སློབ་སྐྱོམ་སྤྱི་ཚེའི་སྐྱབ་པ་གནད་སྤོབ་ལྷུ་སྤྱི་སློབ་དཔོན་གྱི་སྐྱབ་གནས་
ལྷ་སོ་སོར་དགེ་སློང་རྣམས་ལྷན་གསུམ་རེ་ནས་སྤྱི་ཚེའི་སྐྱབ་པ་གནད་སྤོབ་ལྷུ་
བརྟུག་ཁོ་བོ་ཅག་ནས་ཀྱང་མཁལ་འགོ་གྲིབ་སེལ་ལྷུ་ལྷུ་བྱས། སེ་འབྲས་གཉིས་ལ་
ན་བཟའ་སློང་ཐག་དང། དུལ་བལ་འི་རེའི་བསྐྱེན་བཀྱུར་ཐོག་སྤྱི་སློབ་ལྷུ་ལྷུ་
ཞབས་བརྟན་རྣམས་གནད་སྤོབ་དུ་བསྐྱབས།

གཞན་ཡང་སྤྱི་གཤམ་ལེན་ཡོད་རེས་དང། སྤྱབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་མཁལ་སྤྱབ་
ཆེན་ཤོར་གྲགས་པ་རྣམས་ལ་སྤྱི་ཚེའི་སྐྱབ་པ་དང། ཞབས་བརྟན་བསྐྱབ་རྒྱུའི་རིམ་
པ་རྣམས་འཛོམས་མེད་དུ་སྤྱུལ་ཞིང། ཁོང་རྣམ་པས་ཀྱང་ཁྲུང་ཚོས་སྤྱི་ཚོས་སྤྱི་མ་
སོང་བར་གནད་སྤོབ་དུ་བསྐྱབས། མཁལ་ཆེན་རྗེ་རྗེ་འཆང་ཐོགས་མེད་རྒྱ་མཚོའི་
བཀའ་ལྷུང་དོན་བཞིན། རྗེར་སེམས་སྤོམ་བརྒྱས། རྣམ་རྒྱལ་ལ། མི་འབྲུགས་པ་
བཅས་ཀྱི་གཟུངས། ཀེག་བརྗོད་ལྷུང་བཤགས་ཀྱངས་གསོག་ལྷུང་རྒྱ་དང། ཚོས་
སློང་ཁག་གི་ལྷུང་དོན་བཞིན། སེ་འབྲས། ར་བ་སློང་བཅས་སྤྱི་མང་རྗེ་གཉོན་ཆེ་ཅམ་
བཏང་ཐོག་བཀའ་བསྐྱེན་གྱི་གསུང་སློབ་དང། རྒྱུད་སློང་སྤོབ་སོ་སོ་ནས་ལྷགས་
མཁའ་དང། མགོན་ཤོའི་གཉོར་ཆེན་གྱི་སྐྱབ་འཕེན་དང། ཞེ་རྒྱས་ཀྱི་སྤོབ་སྤོབ་
བཅས་ཀྱི་ཞབས་བརྟན་ཡང་བརྟུགས། དུལ་ཤོངས་བཞི་སློང་སློང་ལ་ཟས་གོས་ཀྱི་

སྤྱིན་པ་ཡངས་པ་སྦྱུལ་ཆེས་བཅུ་གཅིག་ནས་སྤྱོད་པས་ཀྱི་བབ་ཅུང་གཞི་ཆེར་སོང་
ཡོད་ཆོད་འདུག་ཀྱང་། བདག་ཅག་རྣམས་ལ་ཆེར་མ་ལུག་པ་ཅམ་གྱི་སྤྱིན་གཞིའི་
ཆོད་ཀྱང་མེད་པར། ལྷོ་ཆེན་རྒྱལ་སྐྱེས་བཟང་པོའི་སྤྱོད་པ་བསྐྱེད་ཏེ་དེ་མི་སྦྱེས་
པར་འཛོག་པར་མཛད། ཉིན་མོའི་རིང་གཞིམ་ཚུང་ལུན་ཆོགས་འདོད་འཁྲིལ་དུ་
མེབས་ནས་སྤྱགས་དམ་ལྡགས་བཟླས་ལ་སྤྱགས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བས་གསུང་
བཟོས་སོགས་ཆེར་མི་གནང་བ་ལས། སྤྱིའི་མཛད་པའི་རྣམ་འགྲུར་ལ་གཞིགས་ན་
གང་ཡང་སྤྱོན་མེད་པར་ལྟར་དུ་སྤང་ཡང་། མཛད་པ་དང་ལྷོམ་གཞི་སྤོགས་མཚུངས་
མིན་སྣ་ཆོགས་འགྲུབ་བསྐྱེས་ཆེན་དམ་པའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་སྤང་བ་བཅས། ལྷ་སྤོན་པ་
གཉིས་ནས་སྤྱག་ཅ་དང་ཆབ་གྱི་དབྱུང་པར་ཞིབ་ཏུ་བརྟག་པར་འདི་ཉིན་ནས་ཅུང་
གཞི་ཆེ་བར་ལྷུང་པས། དེ་ལྟར་ཡིན་དབྱུང་དཀའ་ཞིང་ལྷོས་མ་འཁྱུང་པར་བརྟེན།
ཁོ་ལོ་ཅག་ལ་གནས་ཚུལ་ལྷུང་བར། དེ་མ་ཐག་ཡིད་ལ་བཟོད་དཀའ་བའི་སྤྱག་རྩ་
དང་བཅས་མ་ལེགས་སྦྱུས་སྟེ། ལྷོས་དབྱུང་གིས་འདི་ཁ་སྐྱེད་དང་ཞབས་པད་རྣམ་པ།
སྤྱོད་བཅར་མཁན་པོ། གསོལ་གཞིམ་མཚོད་གསུམ་སོགས་ལས་ཚན་པ་ཚང་མ་འཕུ་
ཚ་བུས་ཉེ་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཚང་ཆོགས་ཡོངས་གིས་རྣམ་རྒྱལ་སྟོང་མཚོད་ཀྱི་སྤོན་ས་
ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་རྒྱུའི་བཀོད་པ་བུས། འཕགས་མཚོག་ལོ་གོ་ལྷ་རའི་སྤྱོད་མཁུན་དུ་
སྟོང་མཚོད་བཞགས་ཐོག་གསུང་ཆོག་གལ་དབྱུང་བདག་ཉིད་སྤྱིན་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཆེ་སྤྱིན་རྣམ་པར་རྒྱལ་མའི་ཆོ་ག་དང་འབྲེལ་བར་མགོན་པོ་གང་གི་ཞབས་
ལུང་གཡོ་བ་མེད་པར་བརྟན་པར་བཞུགས་པའི་གསོལ་འདེབས་གང་ཤེས་ལུས།

དེ་ནས་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོའི་སྤྱོད་མཁུན་དུ་བཅར་ཏེ། དེལ་གྱི་མཚུལ་ཞིང་

ཁམས་ཀྱི་བཀོད་པས་བརྒྱན་པ་བཏེག་སྟེ། བདག་ཅག་བསྟན་འགྲོ་ཡོངས་ལ་མན་པ་
 དང་བདེ་བ་མ་ལུས་པ་འབྱུང་བའི་གནས་དམ་པ་བསྟན་འཛིན་ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་གི་
 རྒྱན་གཅིག་བསྟན་པའི་བདག་པོ་ཁྱེད་ཉིད་ནི་བདག་ཅག་སྟོགས་དུས་དགུ་ཡི་ཐ་
 མར་ལུས་པའི་འགྲོ་བ་མ་དག་པའི་སྤང་ངོར་ཅུང་ཟད་བསྟན་བཞེས་པ་འདི་ཉིད་ལ།
 བདག་ཅག་གཞུང་སྐྱེར་ཐམས་ཅད་ནས་ལྷག་བསམ་མ་སྤྲད་པས་ཞབས་བརྟན་སྐྱེ་
 རིམ་གང་ལྟོགས་སྐྱབ་ཚོག་པ་དང་། ཤེ་སྤྲོ་མ་ཉིད་ཀྱང་དགོངས་པ་ཟབ་པོ་ལས་ནམ་
 ཡང་མི་གཡེལ་བར་བསྟན་འདི་ལས་སྤྱར་གདངས་ཀྱི་བཀའ་བྲིན་མཛད་པ་དང་།
 ཁྱེད་པར་མགོན་པོ་གང་ཉིད་ཞིང་འདིར་བསམ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་འབྲེན་པར་ཆས་
 པའི་སྐྱེའི་སྐྱེ་བ་འདི་ལ་ནི་སེར་སྐྱེ་མཚོག་དམན་བར་མ་སྐྱེ་ལ་ཡང་མ་དད་པའི་
 རིགས་སྐྱད་ཅིག་ཅེས་ཡང་མེད་པར་འཕགས་པ་སྐྱེན་རས་གཟིགས་དངོས་ཡིན་
 སྟམ་པའི་འདུ་ཤེས་མ་འཇུག་པའི་དད་པ་བརྟན་པོ་ཡོད་པས། ད་ལམ་ཞིང་འདིའི་
 གཏུལ་བྱ་རྣམས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གོ་འཕང་མཚོག་ལ་འགོད་པར་
 བཞེད་ན། གཏུལ་བྱའི་ངོས་ནས་རུང་བ་ཅེས་དུ་ཡོད་པ་དང་། ཞར་བྱུང་བདག་ལྟ་
 བུའང་ཤ་སྐྱབས་མགོན་དམ་པའི་ཚོས་སྲིད་ཀྱི་ཞབས་འདེགས་ལྷུས་ནས་རིང་པོ་མ་
 ལོན་པ་བཅས། ཞབས་པད་བརྟན་པ་ཞིག་མ་བྱུང་ན་འདིགས་སར་སྐྱེལ་མས་པོར་བ་
 བཞེན་དུ་ཉམ་ཐག་པའི་སྐྱག་བསྐྱེལ་མི་བཟད་པས་མནར་བ་དང་། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེའི་
 ཐེང་བས་ལན་མང་དག་པར་མཛད་པའི་ཚོས་ཀྱི་ཞིང་མཚོག་འདི་ཡང་སྐྱེན་སྲིད་ཁོ་
 བར་འགྲུར་བས་ཚུལ་འདི་དག་དང་། སྐྱིར་ཡང་བསྟན་པ་དང་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་
 རྟུགས་རྗེ་དང་། རྟུགས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམ་བཅའ་བརྟན་པོ་ལས་ནམ་ཡང་མི་སྟོད་པར་

བདག་ཅག་རྣམས་ལྷག་པར་ཡུས་པའི་གསོལ་འདེབས་དྲག་པོའི་ང་ཙོ་འདི་ལ་ཅིས་
ཀྱང་དགོངས་པ་བཞེས་ཏེ་དེ་བའི་འབྲས་བུ་དོན་དང་ལྡན་པའི་ཞལ་བཞེས་བཟང་པོ་
ཞིག་སྟོལ་བ་མཆེན་ཞེས་ཐམས་ཅད་མགྱིན་གཅིག་ཏུ་གསོལ་འདེབས་ལྷན་པར།
བཀའ་ལས། དགའ་མོ་ཨེ་ཡོང་ཞེས་ཐེབས་པ་ལས་ཞལ་བཞེས་གཏན་འཁེལ་འདོད་
ཚོ་ཁེངས་པ་ཞིག་མ་གཞན། ད་དུང་ཡང་སྐྱེ་ཁམས་ཀྱི་བབས་དང་། ཆབ་ཀྱི་དབྱེད་པ་
སོགས་སྲ་ཉིན་ལྟར་ལས་གདངས་བསྐྱེད་མ་བཞེས་པར་བརྟེན། སེ་འབྲས་དང་། རྣམ་
རྒྱལ་གྱི་ཚང་། རྟོགས་ཁག་གི་དགོན་སྡེ་རྣམས་ལ་ཞབས་བརྟན་གསར་སྐྱབ་ཀྱི་
དགོས་ཆ་འཕྲལ་འཕྲལ་སྤྲོད་དང་། རྣམ་སྲས་གན་མཛོད་ནས་དདུལ་དང་དངོས་པོ་
དོད་སྤྲིལ་གྱི་སྤྱད་དེ་གནད་སྲིན་ཡོང་སྟབས་དོ་དམ་བཀའ་བརྒྱུང་འཆོམས་མེད་དུ་
བསྐྱེད་དུ་སྦྱལ། ལྷག་ཅ་དང་གསོས་སྟན་གྱི་འཕྲོད་བཞེས་འབྲུལ་མི་འཚོ་བྱེད་འཆི་
མེད་བརྟན་འཛིན་ལྷན་གྲུབ་དང་། ཐར་སྤིང་ཨེམ་ཆི་གཉིས་སྐྱེ་བུ་དུ་བཅར་ཕྱོད་
ཡིན་མོད་ཀྱང་། འཕྲོད་བཞེས་ཀྱི་དེ་བས་ཆབ་མདོ་ཞི་བཟང་སྤྲུལ་པའི་སྤྱིའི་འཚོ་བྱེད་
མཁས་པར་གྲགས་པ་ནང་སོན་ཞིག་ཀྱང་བསྟེན་ཏེ་ལྷག་ཅ་དང་། ཆབ་ཀྱི་དབྱེད་པ་
སོགས་གང་སར་ཞིབ་འཇུག་དོས། སྐྱ་ནའི་བབས་དང་བརྟན་པའི་འཕྲོད་བསྟེན་ཐལ་
ལུས་མེད་པ་འབྲུལ་དུ་བརྟུག

དེ་ནས་ཚོས་ཀྱི་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས། རྒྱུང་ཁྲི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ། ཆེ་
སྟོན་གླིང་སྤྲུལ་པའི་སྐྱེ། ཆེ་མཚོག་གླིང་སྤྲུལ་པའི་སྐྱེ། སེམས་དབང་སྤྲུལ་པའི་སྐྱེ། སེ་
འབྲས་ཀྱི་གླེ་མ་ལས་སྟེ། གམ་བཅར་རྣམ་པར་རྒྱལ་པའི་གྲུ་ཚང་འདུས་སྤྱི་བཅས་སོ་
སོ་ནས་ཀྱང་ཞིང་ཁམས་རྒྱ་མཚོའི་བཀོད་པ་དང་། སྐྱ་གསུང་ལྷགས་ཉེན་བཅས་

བཏེག་སྟེ་མགོན་བརྒྱུད་ཀྱི་ཞབས་བད་བསྐྱལ་བར་བརྟན་གསོལ་གྱི་གདུང་བའི་
 གསོལ་འདེབས་ལྷུས་བར། དཀོན་མཆོག་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ན་དགའ་མོ་ཨེ་ཡོང།
 མགོ་གས་པོ་མངལ་ཡོང་ཞེས་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་གསུང་ཐམས་ཅད་ལ་སློབས་
 མཚུངས་སུ་ཤེབས། ཚེས་བཅོ་ལྔའི་ཉིན་སྐྱའི་ལྷོ་མ་གཞི་དང། ལྷག་ཅ། ཆབ་རྟགས་
 སོགས་གང་ཅི་གཞི་ཆེ་བར་གྱུར་བར་བརྟེན། བོད་བཞུགས་ཨི་བན་རྣམ་གཉིས་ལ་
 སྐྱུན་གཞིའི་བབ་ལྷེ་ཚུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལྷུས། དེ་ཉིན་ཡང་སྤར་རྒྱུན་ལྟར་སྐྱུ་ཅུང་
 ཟད་ཉོག་ཚུལ་བཞེས་ཅམ་ལས་སྤྱགས་རིག་ཡུང་ཤིན་ཏུ་དྲུངས་ཤིང། ལྷགས་དམ་
 ཁོ་ནའི་རྒྱན་སྦྱོང་བ་ལས་གསུང་བཏོས་དང། གཞན་གྱིས་ལྷུས་པ་སོགས་ལ་
 ལྷགས་སྤང་མི་མང་ད། ཚེས་བཅུ་དྲུག་གི་ཞོགས་ཀ་སྤར་རྒྱུན་ལྟར་སྐྱུ་བཞེངས་
 གནང་དུས་བཀའ་ལས། ཁྱེད་རྣམས་ལ་བཤ་ཆེན་རྒྱ་རོ་པའི་རྣམ་ཐར་བཤད་རྒྱ་ཨེ་
 ཡོད་ཤེབས་བར། སྐྱུ་བཅར་རྣམས་ནས་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ལ་ལྷུས་ན་གསུང་
 རྒྱུ་ཡོད་ལགས་གང་ལྷུས་བར། ལན་མ་ཤེབས། སྐྱུ་ལྷུས་གསོལ་ཏེ་གསོལ་ང་དང།
 གསོལ་བ་བཞེས་སྤྱག་བཅས་ཉིན་སྤར་མ་ལྟར་གང་འཚམ་ཞིག་གསོལ།

དེ་ནས་དུང་ཇའི་གོང་ཅམ་ནས་སྤུན་ཚོགས་འདོད་འཁྲིལ་དུ་ཤེབས་སྐྱབས་
 ཡུང། སྐྱུ་གཟུགས་ཀྱི་བབ་དང། ལྷགས་རིག་གི་གྲིམ་ཆ་སོགས་ཉིན་སྤར་མ་ནང་ལྟར་
 དུ་བཞུགས་པ་ལས་འཕོ་འགྱུར་ཅུང་ཟད་ཡུང་མེད་པར་སྤང། དེ་མཇུག་ཏུ་ཁོ་བོས་
 ཡུང་སྐྱུ་ཞབས་སུ་བཅར་ཏེ་བསྐྱུན་འདྲི་ལྷུས་བར། བཀའ་ལས། དེད་ཀྱི་གཟུགས་
 གཞི་འདི་སྤར་ཆགས་པ་ལས་སྤྱག་ཏུ་ཞི་མ་སོང་ཁྱེད་རྣམས་ཤེམས་ཁྲལ་མ་གྱེད་
 ཅེས་བཀའ་ཡང་ཡང་ཤེབས། དེ་ནས་ཨི་བན་གཉིས་དང། ཁོ་བོ་བཅས་སྤུན་རྒྱས་

གཟེམ་ཚུང་ཉི་འོད་དུ་ཅུང་ཟད་བཞུགས་ཏེ་སྤྲིའི་བསྟུན་གཞིའི་བབ་དང་། ཞབས་
བརྟན་སྐྱབ་ལུགས་ཀྱི་མཆིད་ཞིབ་རྒྱས་བྱས་ནས་སྐྱེ་མདུན་དུ་བཅར་བར། རྒྱན་ལྡན་
ཉམ་དོ་རྗེ་སྤྱིལ་ཡུང་གིས་བཞུགས་ཏེ་བསྟུན་གང་ཡང་མེད་པ་ལྟར་མཛད། ལུས་
འདུད་སློན་དུ་འགོ་བས་མཛལ་དར་སྤུལ་ཏེ་བསྟུན་འབྲི་ཞུས་པར། བཀའ་ལས། ཨི་
བན་རྣམ་གཉིས་སྐྱེ་མཉེལ་པོ་མ་བྱུང་ངམ། དེང་སང་ཐུགས་བྲེལ་ཆེ་བ་རང་མེད་
ལས་ཆེ་ཞེས་ཐེབས། ལན་སྤུལ་བ་དང་། ཡང་བཀའ་ལས། དེད་འདི་ལོ་རྒྱ་བ་དང་
པོའི་མཚུག་ཏུ་ཆམ་པའི་ནད་གཞིས་ཅུང་ཟད་མ་བདེ་ལགས་པར་སྐྱན་དཔུད་རིམ་
གོས་དག་བསྐྱེད་བྱུང་ཡང་། ཡང་བསྐྱར་ལྷ་བ་གཉིས་པའི་ཆེས་འགོ་ནས་བསྐྱར་ལྡབ་
ཀྱིས་བབས་སྤྱི་ཅམ་བྱུང་བ། སྐྱན་དཔུད་རིམ་གོ་བས་སྐྱོད་རི་ལྟར་བྱས་དུང་དག་
བསྐྱེད་ཆེར་མ་བྱུང་ཡང་ལྟར་ཆགས་སུ་གནས་ཤིང་། ད་ནི་གང་ཡང་སྐྱོན་ཡོང་བ་
མེད། མགོ་གས་པོ་མཛལ་ཡོང་ཞེས་ལན་གཉིས་སུ་གསལ་ཞིང་དག་པའི་བཀའ་
ལྡེམ་པོར་དགོངས་ཏེ་ཐེབས་ནས། ཐུག་བསྟར་ཀྱིས་ཁ་བཏགས་དང་། རྒྱ་བརྟན་
གནང་སྟེ་མཉེས་པའི་རྣམ་པ་ཁོ་ན་མཛད། སྤྱིས་ཆེན་དམ་པའི་ལྟེ་གཞི་ལ་སུས་
ཡུང་ཚོད་ཐིང་དཀའ་བས་ཨི་བན་རྣམ་གཉིས་ནས་ཡུང་ཉེ་ཆེ་བ་མེད་ཚུལ་ཀྱིས་
གསུང་མོལ་ཡང་བྱུང་། དེ་ནས་ཨི་བན་གཉིས་ཤིར་ཐེགས་ཤིང་། བཀའ་སློན་རྣམས་
གཟེམ་ཚུང་ཉི་འོད་དུ་བཅར་བཞུགས་དང་། ཁོ་པོ་ཅག་ཤར་རྒྱུད་གཟེམ་ཚུང་དུ་
བསྐྱོད།

དེ་ནས་བདག་ཅག་གི་འདྲེན་པ་མཉམ་མེད་ཟས་གཙང་གི་སྤྲིས་པོ་དེ་ཉིད་རེ་
ཞིག་སྐྱེ་དངོས་ཀྱིས་འདུལ་བའི་གདུལ་བུ་རྣམས་རྗོགས་ཏེ་གོང་ཁྱེད་རྩ་ཅན་དུ་

གཞིམ་མལ་གྱི་ཐ་མ་ལ་བཞུགས་པར་དགོངས་པ་ན། རྒྱལ་སྐྱེས་ས་ཆེན་པོ་ལ་
 གནས་པ་རྣམས་ནི་རང་རང་གི་ཞིང་དུ་གཤེགས། མཚོག་ཟུང་གཉིས་ལ་སོགས་
 སའི་རྩ་འབྲུལ་དང་མདོན་པར་ཤེས་སའི་བདག་ཉིད་ཅན་འཆི་བ་ལ་དབང་ཐོབ་སའི་
 དབྲུ་བཅོམ་པ་གསེར་གྱི་རི་བོ་ལྟ་བུ་རྣམས་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལྷ་རན་ལས་འདའ་
 བར་མཐོང་ན་བཟོད་པར་དཀའོ་ཞེས་དེའི་སྤོ་རོལ་ཏུ་སྐྱེ་ཆེད་འདུ་བྱེད་བཏང་། ལུག་
 དགའ་བོ་དང་འོད་སྤྲང་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་སའི་དབང་མ་ཐོབ་པ་རྣམས་ནི་བཅོམ་ལྡན་
 འདས་ལྷ་རན་ལས་འདས་སའི་འུལ་དུ་ལུས་པ་ལྟར། འདིར་ཡང་དཀར་ཕྱོགས་ལ་
 དགའ་བའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་སྟོབས་ནི་གི། ཉག་ཕྱོགས་ལ་ཡིད་བསྐྱོད་སའི་འབྲུང་པོ་
 རྣམས་ཀྱི་སྟོབས་ནི་རྒྱལ། འཛིག་ཉེན་གྱི་སྐྱོན་མེ་གཅིག་ལྟ་བུ་ནི་དགོངས་པ་གཞན་དུ་
 ཕྱོགས། ཡིད་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་དཀར་ལེགས་སྤྲད་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམས་ལན་ཅིག་
 ཟད་པར་ཉེ་བ་ན། དགོན་མཚོག་གོང་མ་ལ་མཚོད་པ་སྤུལ་བ་དང་། བར་དུ་དགོ་
 འདུན་ལ་བསྐྱེན་བཀུར་ཞབས་ཉོག་ཞུས་པ་དང་། ཐ་མ་རན་སྐོང་ལ་སྤྱིན་གཏོང་
 བཤིས་པ། མདོ་རྒྱུད་གང་ལས་གསུངས་སའི་ཚོ་ག་ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་བརྗོད་ཏུ་མེད་
 སར། ལྷ་རན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་མི་ཐེབས་སའི་ལྷས་རན་པ་སྐྱ་ཚོགས་པ་
 འདི་རྣམས་བྱུང་སྤང་སྟེ།

ལྷ་སྤེལ་རྒྱ་བ་བརྒྱད་སའི་ཆེས་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་དགོང་རྩ་ཅམ་ལ་སྤྱིད་ཤོད་ཀྱི་
 ཐད་ཀའི་སྤྱིན་མེད་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་སུ་མེད་འབྲུལ་འཁོར་བརྒྱ་སྐག་འབྲུག་
 སའམ། ཉམ་མཁའི་རོས་རལ་བ་ལྟ་བུའི་སྐྱ་ཆེན་དཔག་ཚད་བཞི་ལྷ་ཅམ་དུ་ཐག་པ་
 སྐད་དང་། ཡང་དེའི་རྗེས་ཅམ་དུ་སྐྱ་རན་དེ་ལྟ་བུ་ཉག་ལྷ། ཉག་ཚང་། གཙང་སྟོད་

ཕྱོགས་སུ་འདྲེན་པར་གྲགས་པ་དང་། ཤིང་གི་སྒོན་ལམ་ཆེན་མོའི་སྐབས་ཉེ་མ་
བྱུང་ཤིང་བཞུད་མཚམས་ཤིག་ལ་ལྟ་སའི་ཤར་ལྟོ་ནས་མེ་དཔུང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཏུ་ལ་
རྒྱགས་བྱས་པ་མཐོང་ཕྱོགས་གཉིས་ལས། ཁ་ཅིག་ཁྲོམ་གཟིགས་ཁང་གི་ཐད་སོར་
བབས་སོ་ཟེར་བ། ཁ་ཅིག་ར་མོ་ཆེའི་ཐད་དུ་བབས་ཟེར་བས་ལྟས་ངན་པའི་མཐོང་
ཚུལ་དུ་མ་ཞིག་བྱུང་བ། སྤ་ལོ་རྩལ་བ་ལྟ་པའི་ཆེས་གནས་གང་ཉིག་ ཉིན་བྱེད་ཉེ་ཐོག་
མིན་པའི་སྤར་བྱེད་ནག་པོ་སྐྱེས་ཀྱིས་དེལ་ལོར་ཟེན་པས་མཚན་སོ་བཞིན་དུ་སྐྱེག་
གིས་ཁྲབ་པར་གྱུར་པས་བྱ་བྱིའུ་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གི་ཚང་དུ་ལོག་པ་དང་། རྒྱ་
སྐར་རྣམས་གསལ་བར་ཁ་ཆེམ་མེར་མཐོང་བ་དང་། དེའི་དབང་གིས་ཁྲོམ་དང་།
སྐོར་བར་འགྲོ་མི་བྱུང་མེད་རྒྱན་ཅན་རྣམས་རྒྱ་འཕྲོག་གི་འཛིགས་པས་རྒྱན་བཤོལ་
ཉེ་མག་རུམ་དུ་བཅུག་པ་དང་། སེམས་སྐྱུག་གིས་དུ་རག་འབྱིན་པ། འབྲས་སྐྱུངས་
ཡས་སྤའི་དེ་ལྟར་གྱི་བྲག་གི་བྱ་སྐྱིབས་ཆད་པ། ཚོས་འཁོར་རྒྱལ་གྱི་དགའ་ཚལ།
མགོན་ཁང་། ཅ་ཏུར་སྤ་ཁའི་འཇུགས་གཏོར་སྐྱེག་མེད་དུ་ལྷགས་པ། ལྷ་མོའི་སྤ་དེ་
ཉེལ་བ། དགུན་ཐོག་བཅད་རྒྱའི་ལྷགས་སྐྱེན་གྱི་གསེང་བར་དུ་ཞབས་བཅགས་
གནང་སྐབས་མགོན་ཚ་རོང་པར་ཡུལ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་སྟོད་ལྟར་ཁང་
གསར་གོང་དུ་སྐྱེ་བལྟམས་པའི་ཚུལ་དང་། ལྷམས་སུ་མ་བཞུགས་གོང་དུ་དགའ་ལྡན་
དང་། ཟངས་མདོག་དཔལ་འདི་སོགས་དག་ཞིང་དུ་ཕེབས་ནས་རྒྱལ་བ་སྐྱེས་བཅས་
མངལ་ཚུལ་འདི་སྟར་བྱུང་ལྷགས་ཀྱི་གསུང་གྲེང་ཞེས་རྒྱས་དང་། རྒྱུབས་མགོན་
འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་གཟེམ་རྒྱུང་གང་དུ་སྐྱེ་གསེགས། དེའི་ཆེ་སྐྱེ་མདུན་དུ་སྐྱེ་
འཁོར་ཞབས་གས་ཇི་འདྲ་ཡོད་ཀྱི་བཀའ་འདི་ཕེབས་པ་དང་། དེའི་སྐབས་འཇམ་

དཀར་ལྷགས་བསྐྱེན་གནང་བར་ལྷག་པའི་ལྷའི་འཇུགས་གཏོར་ཞིག་པ་སོགས་དང་།
 ལྷ་ལོ་ནས་བཟུང་གཙོ་བོར་དཀོན་མཆོག་གི་མཆོད་པ་དང་སྐྱ་ཅེད་ཀྱི་རྣམ་པ་
 སོགས་ལའང་མེ་ཉོག་ཁོ་ནར་སྤྲུགས་གཙོགས་ཆེ་བར་མཛད་པས་བཅད་རྒྱའི་
 ཁོངས་ནས་སྐྱ་འཁོར་ཚང་མར་འཕེལ་གསུང་རེ་དང་། རིན་ཆེན་རིལ་བྱ་རེ། ལྷགས་
 བསྐྱེན་མཛད་པའི་སྤྲུག་སྤེང་རྟོག་རེ་བཅས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱང་དགོངས་དབྱུང་གིས་
 གནང་བ། དབྱུག་མཇུག་ནས་རྒྱུང་ཆེན་ཉིན་བཞིན་ལྷང་བ་དང་། རུལ་དང་ལྷག་ན་
 བར་མཚམས་མེད་པར་དཀྱིགས་པས་གནམ་གཤིས་ཤིན་ཏུ་ངན་ཞིང་ཉི་མའི་འོད་
 ཀྱང་མོག་མོག་པོར་གྱུར་བ། རྒྱལ་པོ་ལོ་གསར་ལ་རི་མགོར་ཁ་བ་བབས་པ། ལྷོན་
 ལམ་ཆེན་པོའི་སྐབས་ལྷག་སྤོའི་ཁོ་སྤོ་བྱུང་དུ་བརྟོན་བ་དང་། ཚོགས་དབྱུང་རྗེས་མ་
 ཚོས་བཙོ་ལྷའི་ཉིན་ཚོགས་ནས་ཡར་ཕེབས་སྐབས་སྤྱི་ལོ་རྣམས་དང་མི་འབྲ་བར་
 རྣམ་ཐར་སྐོ་གསུམ་གྱི་ཐེམ་པའི་སྤྱིང་དགོ་འདུན་རྣམས་དང་འབྲལ་མཚམས་ནས་རྗེ་
 རྣམ་ཉིད་དགོངས་པ་གཞན་དུ་སྤོགས་པའི་དབང་གིས་དགོ་འདུན་རྣམས་ལ་གསེར་
 ཞལ་སྤྱིར་གཞིགས་ཏེ་ཞལ་མཛལ་གྱི་བྱིན་རྒྱལས་ངོམས་པ་མེད་པར་སྐྱལ་ཞིང་སྤྲུག་
 ཐལ་ལོ་སྤྱད། དབྱུང་ཅན་ཅན་དུ། ལྷན་ཡང་ཡང་འཇུག་པའི་སྤྲུགས་སྤོན་གྱི་མཚམས་
 ལྷོར་ལུན་རིང་མཛད་པར། དགོ་འདུན་བགྲེས་སོང་རྒྱས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདི་སྐད་
 ཅེས། བདག་ཅག་རྣམས་ལ་གསེར་ཞལ་མཛལ་བའི་སྐལ་བཟང་སྐྱལ་བ་ནི་བཀའ་
 རིན་ཆེ་ཡང་། རྒྱལ་འདི་ལྷ་བྱའི་སྤྲུགས་སྤོན་གནང་བ་ནི་མ་ལེགས་སྐྱམ་སྤྱི་ཡབ་ལུམ་
 དང་། ཞབས་སྤྱི་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱལ་བ་མ་ཡིན་ནམ། གཉིས་ན་སྐྱུ་ན་སྤྱི་བས་མ་
 གཏོགས་པ་སྐྱལ་མ་མགོན་གོང་མ་གཉིས་ནས་ཀྱང་མཛད་འཕྲིན་བསྐྱུ་ཁར་འདི་ལྷ་

ལུང་ལྷགས་སྟོན་གནང་བ་ཡིན་པས་རི་ལྷོང་ཡིན་ཆ་མི་རྟོགས་སོ་ཞེས་འབྲེག་ལ་
འཕྲང་བཞིན་དུ་སེམས་ངམ་ཆེ་བར་བྱུང་བར་སྤང་།

སྟོན་ལམ་སྐབས་མཁར་སྟོན་ཤེ་རལ་ལྷོང་ལྷགས་ལྟར་གནང་སྐབས་རྒྱུད་གིས་
བསྐྱོད་པའི་རྣམ་པས་སྐྱུ་པང་ནས་ཕྱག་དཔེ་འབྲེལ་ཉེ་ཤེ་རལ་ལྷོང་པར་དུ་བབས་
བར་ཞབས་འབྲིང་བ་འགའ་ཞིག་ནས་ལེན་པར་བརྩམས་པ་ན། ད་ལམ་རྟེན་འབྲེལ་
གྱི་ཁྱད་བཅས་ཤེ་རལ་ལྷོང་རང་ལ་གྱིན་འཇགས་གྱིས་ཞེས་ཕྱག་དཔེའི་ལྷག་མ་
རྣམས་ཀྱང་གནང་སྐྱད་བཅས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་བཀའ་ཚོས་ཀྱང་སྲུ་ལ་ཡང་གནང་
མ་སྲུབ་པ་དང་། ཞབས་གསུམ་འགའ་ཞིག་ལའང་མི་ལམ་མཚན་ལྷན་ངན་པ་མང་ཅན་
བྱུང་འདུག་པ་འདི་དག་ལ་དཔགས་ན་རྗེ་གོང་མ་རྣམས་ཞིང་ཁམས་གཞན་དུ་
དགོངས་པ་གཏང་བའི་ཚུལ་དང་རྣམ་པ་ཀུན་ནས་མཚུངས་འདུག་པས། རྗེ་སྐྱེ་མ་
འདི་ཉིད་ཀྱང་རེ་ཞིག་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་གཞན་དུ་གཤེགས་པའི་འཕེན་པ་བཏང་
བའི་སྲ་ལྷས་སྲུ་གསལ་བར་བྱུང་ཀྱང་། མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡོངས་སྲུ་
སྲུ་ངན་ལས་འདའ་བར་བཞེད་པ་དེའི་ཆེ། འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོ་ལ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་བཞུགས་པར་བཞེད་ན་ནི་བསྐྱལ་བའང་བསྐྱལ་བ་ལས་ལྷག་པའང་
བཞུགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ། ཀུན་དགའ་བོ་བདུད་གྱི་འཐིབས་གྱིས་ཚོན་པས་
ལན་ཅི་ཡང་མ་གསོལ་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྲུ་ངན་ལས་འདའ་བར་དགོངས་
པ་ངེས་པར་གཏང་བ་དང་འབྲུ་བར། བདག་ཅག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱུ་བྱུང་དུ་འཁོད་པ་
སྲུས་ཀྱང་གསོལ་བ་འདེབས་པར་རྗེ་མི་སོགས་ཤིང་། ཡལ་རྗེ། སྐྱུ་བཅར་སྤྱི་ཁྱབ་
མཁན་པོ། གསོལ་གཞིམ་མཚོད་གསུམ། ལྷ་སྐྱོན་པ་གཉིས་བཅས་སྐྱུ་མདུན་དུ་

འཁོད་བཞིན་པར་དེ་དག་ལ་ཞི་བའི་གཞིགས་སྒྲུངས་ལས་གཡོ་བ་མེད་པར་རྫོང་མེའི་
ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པའི་རྣམ་འབྲོར་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འབྲུགས་པར་མཛད།

༡༩༽གདུལ་བྱ་ཉག་འཛིན་ཅན་རྣམས་ཚོས་ལ་བསྐྱུལ་སྲིར་སོགས་དགོས་པ་དུ་
མའི་སྐད་རེ་ཞིག་གཟུགས་སྐྱུ་རགས་པ་ཚོས་དབྱིངས་སུ་བསྐྱུ་ཚུལ་བསྐྱུན་པ་ན་
ཐུགས་དགོངས་རྫོགས་ཐབས་དང་སྐྱ་གདུང་ལ་སྲི་ལུས་མཚོན་མཚོད་འབྲུལ་
ཐབ་རྒྱས། སྲིད་སྲོད་དེ་མོ་མཚོག་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་བཞུགས་པའི་རེ་བ་ལུས།

དེ་ནས་རེ་ཞིག་ཉག་འཛིན་ཅན་རྣམས་ཚོས་ལ་བསྐྱུལ་བའི་སྲིར་དང་། རང་ཉིད་
གྲང་དག་པའི་ཞིང་མཚོག་རྣམས་སུ་རྒྱལ་དང་། དེ་སྐྱས་རྣམས་དང་ཚོས་ཀྱི་བསྐོ་བ་
མཛད་པ་དང་། སྐྱ་གདུང་གིས་འདུལ་བར་འོས་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་སྲིར་དུ་
ཤེས་བུའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཚེན་པོ་འོད་གསལ་ཚོས་
ཀྱི་སྐྱུར་སྐྱོམ་བའམ། ཚོས་སྐྱའི་ཤང་པར་བསྐྱུས་ཏེ་ཅུང་ཟད་ཅིག་མཉམ་བར་བཞག་
པའི་བདེ་བ་ལ་རོལ་ཏེ། དེ་མ་ཐག་འོད་གསལ་ཀྱི་རྒྱུར་སེམས་ཅམ་ལས་མཚོན་
དཔེས་སྐྱས་པའི་སྐྱུ་འབྲུལ་ཏེ་བའི་ལུས་ཅན་ཀྱི་ལོངས་སྐྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱུ་དག་པའི་
ཞིང་དུ་རྒྱལ་བ་སྐྱས་དང་བཅས་པར་ཚོས་ཀྱི་བསྐོ་བ་མཛད་པ་དང་། ཞིང་དེ་དག་གི་
གདུལ་བྱ་རྣམས་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་སྲིར་གཤེགས་པར་བཞེད་པ་ན། ཞལ་
དབྲུག་གས་ཀྱི་འཇུག་ལྡང་གནས་གསུམ་དང་། ཡི་གེ་གསུམ་ཀྱི་གདངས་དབྱེར་
མེད་དུ་སྐྱོར་བའི་དག་དབེན་རྫོང་མེའི་བཟླས་པའི་རྣམ་འབྲོར་ཀྱི་ཐུགས་དམ་ཀྱི་རྒྱུན་
སྐྱོར་ལ། སྐྱོ་བུར་དུ་ཞལ་དབྲུགས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ལྟུང་དུ་ཐེབས་པར། སྐྱུ་བུང་ན་

འཁོད་པ་ཚང་མ་རྩལ་རྩལ་མོར་གྱུར་ཏེ། དེ་ལས་ལ་ཁོ་ལོ་ཅག་ལ་གནས་ཚུལ་གྱུར་མ་
ཐག་རིངས་པར་བསྐྱོད་དེ། ཞབས་པད་ལ་མགོ་པོས་བཏུད་ནས་ལྷོ་བས་མགོན་
ལྷགས་རྗེ་ཅན། བདག་ཅག་བསྟན་འགྲོ་ཡོངས་ལ་དགོངས་བཞེས་ཀྱིས་ཞབས་པད་
བཏུན་བ་ཞིག་ལྷགས་རྗེས་གཟིགས་མཛོད། ཅི་སྟེ་དགོངས་བ་གཞན་དུ་སྤྱོད་པ་ལས་
བསྐྱོག་ཏུ་མེད་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། སྤར་ཡང་བསྟན་འགྲོར་རྗེས་བཅེས་ལྷགས་བསྐྱེད་
དམ་བཅའ་སྟོན་པ་མེད་པ་ནས། བདག་ཅག་སྤྱོད་པ་དུས་ཀྱི་མཐར་སྐྱེས་པའི་སེམས་
ཅན་ཉམ་ཐག་རྣམས་ཡལ་བར་མི་འདོད་བར་མཚོག་གི་སྤྱུལ་སྤྱུ་འབྲུལ་བྲལ་གསལ་
དུངས་ཤིག་གྱུར་དུ་ཕེབས་བ་མཁུན་མཁུན་ཞེས་མཚི་མ་ལྷགས་བཞེན་དུ་དུ་ངག་
གིས་གསོལ་བ་བཏབ་པར། བསྐྱོ་བ་རྣམ་གཞོན་མཛོད་དེ་ཞུས་པ་ལ་དངོས་སུ་ལན་
ཅི་ཡང་མི་གནང་བར། བཀའ་ལས། དེད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འདི་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་བ་
རིན་པོ་ཆེར་བྱ་བ་ལྷག་པར་བྱས་ནས། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་
ཞིག་སྤྱོད་འདོད་ཀྱི་འདུན་བ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། ད་ལམ་རེས་བསམ་དོན་མ་འབྱུལ།
འོན་ཏེ་སྐྱེ་བ་རྗེས་མ་རྣམས་སུ་གོང་མ་ཆེན་པོའི་དགོངས་བཞེད་དང་མཐུན་པར་
སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་ལྡན་མེད་བ་ཞིག་སྤེལ་བའི་
སྟོན་ལམ་ཀྱི་མཚམས་སྟོར་བྱེད། དེད་ཀྱི་ཉེར་སྤྱད་སྟེ་བཞེ་པོ་འདི་བྱེད་ནས་ཨོ་བན་
རྣམ་གཉིས་བརྒྱད། གོང་མ་ཆེན་པོའི་ཕྱག་ཏུ་འབྲུལ་བའི་འཕྲིན་ལས་མཛོད་ཅིག་
ཅེས་ཞལ་འཇུ་མ་མདངས་དང་། སྤྱན་རས་ཀྱིས་ཡུན་རིང་དུ་ཐམས་ཅད་ལ་བརྩོ་བར་
མཛོད་པས་སྤར་ཡང་བདག་ཅག་རྣམས་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་མཚོག་གི་སྤྱུལ་སྤྱུའི་
ཞལ་བཟང་གྱུར་དུ་སྟོན་པའི་ཞལ་བཞེས་དོན་ཀྱིས་ཐོབ།

དེ་ནས་སྐྱུན་ནམ་མཁའ་གཟིགས་ཏེ་ལྷགས་དབྱུགས་ལན་ཅིག་སྒྲོག་པའི་མོད་
ལ་དར་ཅིག་བཞུགས། ཡང་རིམ་གྱིས་ཞལ་དབྱུགས་འབྲུང་འཇུག་གནང་བ་དང་།
ཡབ་རྗེར་སྐྱུན་རས་གཟིགས་ཏེ། ལྷག་གཡས་གདེངས་ཙམ་གནང་བ་དང་། ཡབ་
ལགས། ང་ལ་དགོངས་པ་གནང་དགོས་ཞེས་བཀའ་ཐེབས་པར། ཚུལ་འདིར་ནི་
བཙེམ་ལྡན་འདས་སྐྱ་ངན་ལས་འདའ་ཁར། ཀུན་དགའ་བོ་བཙེམ་ལྡན་འདས་སྐྱ་ངན་
ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་ཐོབ་ཅིག་གསུངས་པ་ན། ཀུན་དགའ་བོ་བདུད་གྱིས་
འོན་པས་གང་ཡང་ལྷོ་མ་སློབས་པ་དང་འབྲ་བར་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་གྱུར་པ་ལས་
ཚུལ་གང་ཡང་ལྷོ་བར་རྩོམ་ཐོགས་པར་སྣང་ངོ། །

དེ་ནས་དགའ་ལོ་བཙུ་བཞེས་པའི་ན་ཚོད་ལྡན་ཞེས་པ་(རབ་བྱུང་༡༤) ལིང་
མག་(བྱི་ལོ་༡༥༡༥) ལོའི་དཔོ་རྒྱའི་ཚེས་བཙུ་དུག་གི་ཉིན་སྤེད་ཙམ་གྱི་དུས་ལ་བབ་
པ་ན། ལྷང་ཡང་ཞབས་གཉིས་དོ་རྗེའི་སྐྱེལ་གྱང་གིས་བཞུགས། ལྷག་གཉིས་མཉམ་
པར་བཞག་པའི་སྤྱག་རྒྱ་དང་བཙས། ལྷ་བྱང་པོར་བསྐངས་ཏེ་བཞུགས་སྐངས་
ལེགས་པའི་སྐྱ་ལ།(༡༥༥ བ་༡༣༥༦ འ་༤) དག་དཔེན་དོ་རྗེའི་བཞུས་པ་ནས་ཐམས་
ཅད་སྟོང་བ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་བར་སྐྱུན་ཐོག་གཅིག་གས། མཉམ་གཞག་སྐྱུན་
གཅིག་ལ་མངོན་དུ་མངོད་པར་བཞེད་ནས་སྐྱང་ཡང་དོ་རྗེ་བཞུས་པའི་འསྐོ་མཐུད་དེ་
སྐྱུན་ནམ་མཁའ་ཡང་ཡང་གཟིགས་ལིང་། ཞལ་དབྱུགས་གྱི་འཇུག་ལྷང་གནས་
གསུམ་ངེས་དོན་གྱི་ཡི་གེ་གསུམ་དུ་བཞུས་པའི་རིམ་པས་རྗེས་གཞིག་དང་རིལ་
འཛིན་གྱི་བསམ་གཏན་ཅི་རིགས་པའི་སྐྱད་རིམ་གྱིས། མཚན་མའི་ཁམས་ལྷ་སྟེ།
སྟེག་རྒྱ། དུ་བ། མཁའ་སྣང་། མར་མེ་ལྷང་འབར་བ། སྐྱུན་མེད་ནམ་མཁའ་ལྷ་བུའི་

སྤྱོད་པ་བཞི་སྔ་མ་སྔ་མ་སྔ་མ་སྔ་མ་སྔ་མ་མེམ་པས་འོད་གསལ་ཚོས་ཀྱི་སྤྱི་བདེན་པ་
མངོན་དུ་མངོད་དེ། བདེ་ཆེན་ལྷན་ཅིག་སྤྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་མཉམ་པར་བཞག་
བཞིན་དུ་རེ་ཞིག་མཚོག་གི་སྤྱི་བདེ་སྤྱི་སྤྱོད་བར་བསྟུ་བར་མངོད་དོ། །

(༡༥༥ བ་༥།༡༤༡ བ་༤) མཚོད་པའི་རྟེན་མཚོག་སྒྲ་ན་མེད་པ་རྒྱང་འཇུག་དབང་
གི་རྒྱལ་པོའི་པོ་བྱང་གི་ནང་དུ་ནང་གི་མངོན་བྱང་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པ་འོད་གསལ་
ཚོས་ཀྱི་སྤྱི་མངོན་དུ་མངོད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལས། སྤྱི་རོལ་གྱི་སེམས་མེད་ནམ་
མཁའ་འདི་ཡང་སྐྱད་ཅིག་གིས་སྤྱི་ནང་དུ་རྒྱལ་སོགས་ཀྱི་གཡའ་དག་སྟེ་ཤིན་ཏུ་སྡོ་
བསངས་འབའ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཅིང་། གཞུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཡོ་
བ་ལོག་པའི་ཕྱིར། རྒྱང་བསེར་བུའི་རྒྱ་བ་སྔ་མོ་ཅམ་ཡང་མེད་པར་སྐྱད་ཅིག་གིས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱང་གསལ་ཞིང་དྲངས་པར་གྱུར་ཉེ་གང་ཡང་
བསམ་དུ་མེད་པའི་ཞི་བའི་བདེ་བ་ལྟ་བུ་ཉམས་སུ་སྤོང་བར་གྱུར་ཅིང་། རང་རྟོགས་
སུ་སྤྱོད་ཡང་ཞིང་འདིའི་བསྟན་འགྲོའི་དཔལ་དུ་ཡང་སྤྱི་ཉིན་གྱི་ཉིན་གྱི་འཆར་བའི་སྔ་
ལྷས་སུ་སྤྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གསེར་སྤྱངས་བཅོ་མའི་མདོག་ལྟ་བུ་གཟི་བརྗེད་འབར་
བ་ལ་རྒྱལ་གྱི་བེལ་བ་ཁྲོམ་མེ་བ། རྟག་ཞོག་དང་། གཉེར་མ། ཁམ་ཁུམ་སོགས་ཀྱི་
ཉེས་པའི་འི་ཅམ་ཡང་མེད་པར། ཞལ་གྱི་མཚུ་སྤོས་དང་། མཁུང་ཚོས་བེམ་པའི་
འབྲས་བུ་ལྷར་དམར་ཤས་ཆེ་ཞིང་ད་ལྟ་རང་གསུང་འགྲོན་པ་འདྲ་བའི་འཇུག་བག་
དང་བཅས་སྤྱོད་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་བཟང་པོ་ལས་རྒྱང་བད་ཀྱང་གཡོ་བ་མེད་པར་
བཞུགས་སོ། །དེའི་ཆེ་བདག་ཅག་རྗེ་ཁོལ་ཚང་མ་ནི་བསྟན་འགྲོའི་ཉིན་གྱི་ཆེན་པོ་
ཤར་རིའི་སྤོ་ལས་འཕགས་ཅམ་ནས་སྤོ་བུར་ཉིད་དུ་བཞུད་པས་སྤྱོད་བསྟུ་བསྟུ་བ་བཟོད་

སྐྱུག་པ་མེད་པས་ཡིད་ལྷོས་ཏེ། གྲེ་མ་གྲེ་ཏུད་བསྐྱེད་པའི་ཉི་མ་ཆེན་པོ་ཉི་ལུག་ལ་
འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་པའི་མ་འབྲིས་པའི་མཛུང་བ་ཤེས་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་ཏེ། ད་ནི་
སྤྱི་ལོ་སྐྱུག་པས་སྤྱི་བསྐྱེད་སྐྱེས་ཏུ་ལུག་རྩ་དག་པའི་ཅེ་གསུམ་གྱིས་སྦྱིང་ལ་གཟིང་
བཞིན་ཏུ་བཟོད་བསྐྱེད་ཚུགས་པར་བྱས་ཏེ། ཡང་སྤིད་སྦྱར་ཏུ་ལེབས་པའི་སྐྱུག་པ་
དམ་བསྐྱེད་པའི་གསོལ་འདེབས་ལ་བརྩོན་པར་བྱས།

དེ་ནས་སྐྱུ་མ་དུན་ཏུ་མཚོན་པ་ལེགས་པར་བཤམས་ཏེ་ཁོ་བོ་ཅག་དང་། ཡོངས་
འཇིག་རྟེན་གཉིས་བཅས་ཉིན་མཚམས་བར་ཏུ་སྐྱུ་དུང་ཏུ་འཁོད་དེ་མཚོན་འབྲུལ་དང་
འབྲེལ་བའི་སྦྱོན་ལམ་བདེན་ཚིག་གིས་སྐྱུག་པ་དམ་བསྐྱེད། བོད་བཀྲུགས་ཨི་བན་
གཉིས་ལ་འདེད་འབྲུལ་གནས་ཚུལ་ལྟར་བར། སྦྱོན་ཆེན་རྣམ་གཉིས་ནས་ཀྱང་
སྐྱུག་པ་ཁྲུལ་གཏད་བཞིན་ཏུ་གོང་མ་ཆེན་པོར་སྐྱེད་ལྷུ་ལྷུ་ལེ་ལེ་ཅེ་འབྲུལ་གཏོང་མཛད།
བཟུ་གིས་སྐྱེད་པོར་ཡང་ཡེ་ཤ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཆེན་པོར་སྐྱུག་པ་དམ་
གསལ་འདེབས་གྱི་མགྲོགས་བསྟོད་དང་། ཡང་སྤིད་སྦྱར་ཏུ་ལེབས་གྱི་བཀའ་ཚོར་ལྟ་
རྒྱུའི་ལྟ་ཡིག་རྟེན་བཅས་རྩ་བམ་ཤད་ཚོལ་གྱི་སྦྱིང་ཏུ་རྫོང་བདེའུ་སྐྱུག་ལ་
ལོ་གེ་ལྷ་དང་། གསེར་གདུང་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་སྐྱུ་མ་དུན་ཏུ་མཚོན་པ་སྐྱུ་ལྷ་སྦྱིང་
ཚོར་དེ་དང་། ལྷ་ལྷན་རྫོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ། ར་ལོ་ཆེའི་རྫོ་བོ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་གྱི་མཚོན་
པ་འབྲུལ་དགོས་པའི་བཀོད་པ་བྱས། ཡེ་སྐྱུ་མ་དེ་ཉིད་ཡི་དམ་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྦྱོར་
པར་སྐྱུག་པ་ཞེན་ཆེ་བས་དགོངས་པ་ཟབ་མོ་དང་བསྐྱེད་ཏེ་གཟིམ་ཚུང་ཉི་ལོད་ཏུ་དོ་རྩེ་
འཆང་ཡོངས་འཇིག་ཤར་པ་ཚོས་གྱི་རྩེས་རྫོང་སྦྱོབ་མཛད་དེ་རྣམ་རྒྱལ་གྲུ་ཚོར་
ཚོགས་ཡོངས་ནས་བདེ་མཚོག་གི་བདག་འཇུག་དང་། ཚོམས་ཆེན་གསལ་པར་

རྒྱུད་སྐྱོད་ཚོགས་ཡོངས་ནས་དབུ་གསང་བ་འདུས་པའི་བདག་འདུག ཚོམས་
ཚེན་ཉིད་པར་རྒྱུད་སྐྱོད་ཚོགས་ཡོངས་ནས་དབུ་རྩོམ་ཞེ་ཞེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་
འདུག་བཅས་འཕྲུལ་དུ་ཚོགས་པར་ཁག་གསུམ་ཀས་རང་རང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཚེན་
པོ་ཞལ་བྱེ་སྟེ། གཞེ་ལྷ་མ་ཉིད་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་ཐམས་པར་བསྐྱེད་པ་
ལ་སྤྱི་ནང་གསང་བ་དེ་ཞོན་ཉིད་ཀྱི་མཚོད་པ་འབྲུལ་བ་དང་། བདག་ཉིད་འདུག་ཅིང་
དབང་ལེན་པ་སོགས་སྤྲུལ་དགོངས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཐབས་ལ་བརྩོན་པ་
ལྷུང་ལེན་མཛད། པོ་བྲང་ཡས་མས་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་སོགས་ལྷ་སྤེ་མི་སྤེ་ཐམས་
ཅད་ལ་འདི་རུབ་ནས་བཟུང་སྤིང་མེ་གང་རྒྱས་འབྲུལ་དགོས་པའི་སྤོན་ཡང་བཏང་།
ས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ་དུ་ཞབས་བད་རྣམ་བ་དང་། སྤྱི་ཁྲབ་མཁའ་པོ། ལྷུང་ཡིག་རྣམ་པ་
སོགས་གོས་བསྐྱར་གྱི་ཐོག་ནས་གནས་ཚུལ་བྱུང་དོན་བཞིན་དགོངས་རྫོགས་ཀྱི་
རིམ་བ་རྣམས་སྤྲ་ལམ་ཡིག་ཆར་གཞི་ལྷས་བྱེད་ཅིས་བྲས། གཞིམ་རྒྱུང་ཉི་འོད་དུ་སྐྱ་
གཏུང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱུན་སྲུང་མཚོད་སྤྱིན་རྒྱ་ཚེན་པོ་བཤམས།

དེ་ནས་ཚེས་བཅུ་བདུན་གྱི་ཞོགས་པ་ཞོ་བོ་ཅག་ནས་གཞེ་ལྷ་མ་མཚོག་གི་
སྤྲུལ་དམ་གསལ་འདེབས་ལྷོ་བའི་སྐྱ་ཡོན་དུ་མཇུག་ཉེན་གསུམ། ཡེ་ཤེས་ལྷའི་
རང་མདངས་ཅན་གྱི་ནང་མཚོད་སྐྱ་ལྷའི་སྐྱུན་ཤམ། ལྷ་ལྷའི་མཚོད་སྤྱིན་རྒྱས་པར་
སྤོས་ཏེ། སྤྲུལ་དགོངས་ཐབ་མོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་། ལྷུང་ཡང་བདག་ཅག་
རྣམས་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཡང་སྤིད་མཚོག་གི་སྐྱུལ་པའི་སྐྱ་གསལ་དྲངས་འཇུག་
བྲལ་ངེས་པ་རྟེན་བ་དང་། སྐྱེ་བ་ཀྱུན་ཏུ་དམ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་མཚོག་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་མཛད་དེ་འབྲུལ་མེད་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་སྤོན་ལམ་ཡང་དག་བཏང་།

འདི་ཉིན་རང་ལ་རྩོམ་འདུན་ཡོད་པའི་ཐོག་ཞབས་པད་རྣམ་པ་དང་སྐྱེ་བཅར་མཁའ་
སོ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུན་བྱས་གཡར་ཁལ་ཅམ་ཏུ་སློབ་པ་བཟང་པོའི་
མཚམས་སྐྱོར་དང་བཅས་ཡང་སྲིད་སྐྱུར་འབྱོན་གྱི་གསོལ་འདེབས་ཤིག་ཀྱང་
འབྲུལ་ཏུ་བརྟམས། འདི་སྐྱབས་སུགས་དམ་འོད་གསལ་ཏུ་བཞུགས་པའི་རང་ལ་ཨི་
བན་རྣམ་གཉིས་མེབས་ཏེ་སྐྱེ་གདུང་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེར་སྟུན་ཤལ། ལྷ་
བ། སློམ་སོགས་སུལ་ཏེ་སུས་བཙུགས་གུས་འདུད་ཆེན་པོས་དབྱེད་བ་ས་ལ་རེག་
པའི་ཕྱག་བཅའ་ཏེ་ཡིད་གདུང་བ་ཆེན་པོས་སྐྱོ་བའི་རག་འབྱེན་ཅིང་། ཞལ་གྱི་
དགྱིལ་འཁོར་ངོམས་བ་མེད་པར་མཇལ་བས་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་ཏུ་འཕགས་པའི་
ཡོན་ཏན་མཐོང་སྟེ་དད་བ་སྐྱེ་གུ་ཏུ་འཕེལ་བར་གྱུར། ཕྱོགས་མཚུངས་སྐྱུར་སྲི་
སོགས་ཚོར་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཕྱག་འཚལ་མཚོན་འབྲུལ་གྱིས་གུས་པ་བསྐྱབས།

དེ་ནས་དགོང་རྗེ་ཁར་སྐྱུའི་གཟི་མདངས་ཟིལ་པ་ཁྲིམ་མེ་བ་དང་ལུས་གནད་
སོགས་སྤར་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་བཞུགས་པ་ལ། འཇའ་ཚོན་ཁ་དོག་སྐྱ་ལྡ་པ་དང་། དེ་དེ་
བ་ལྟ་བུའི་གུར་ཁྲིམ་གྱིས་སྐྱུའི་དབྱིངས་བསྐྱོར་བ་དང་། ལ་ལར་སྐྱེ་ལས་འསྐོ་བ་
སོགས་དག་མ་དག་གི་གདུལ་བུའི་བྱེ་བྲག་གིས་མཐོང་ཚུལ་སྐྱ་ཚོགས་སུ་བཞུགས་
བཞིན་པ་ནས། འོད་གསལ་ཚོས་གྱི་སྐྱེ་ལས་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་དོན་མེ་སེམས་
དཔའ་བྱང་འཇུག་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཉིད་ཚུ་ལས་ཉ་འཕར་བའི་ཚུལ་ཏུ་བ་མ་ཏོག་
གི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བྱོན་ཏེ་སྐྱད་ཅིག་གིས་དག་པའི་ཞིང་ཏུ་གཤེགས་པ་ན། ཕྱིའི་རྟགས་སུ་
ས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པའི་མཚོན་རྫས་
བསྐྱམས་ཏེ་རང་རང་གི་ཞིང་ཏུ་འབྱོན་པར་བསྐྱབས་བ་དང་། དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ།

དཀར་སྲོགས་ལ་དགའ་བའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱུན་གསལ་སྟེག་མོའི་ལམ་དུ་སྐྱེ་ཡི་དུ་
འོང་བ་སྲོག་པ་དང་། ལྷའི་ཅན་དན་དང་། ལྷར་ཀྱུམ་ལ་སོགས་པའི་དྲི་བཟང་པོ་
འཇུག་པ་དང་། སྤྱིན་གསར་གཞོན་ལུ་ལ་འངའ་ཚོན་གྱིས་སྤྲ་བའི་གདུགས་དང་།
རྒྱལ་མཚན། བ་དན་ལ་སོགས་པའི་བཀྲ་ཤིས་པའི་མཚན་མ་སྤྲ་ཚོགས་བསྐྱེད་བ།
སྲོགས་དང་མཚན་གྱི་རིའི་ཅེ་མོ་དང་། ལོགས་རྣམས་སུ་སོག་ཆགས་མཛེས་པའི་
གཟུགས་བརྟན་སྤྲ་ཚོགས་སྲོས་བ་ལ། ཚུར་མཐོང་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ཚུལ་མི་འདྲ་
བ་དུ་མ་ཞིག་ལྷུང་སྣང་སྟེ། ལ་ཅིག་སྤང་བོ་ཆེ་རེད་ཟེར་བ་དང་། འགའ་ཞིག་གཤུ་
འབྲུག་ས་ལ་བབས་ཟེར་ཉེ་མིག་རས་རས་བཏུ་བ་དང་། ལ་ལ་དག་སྤང་དང་ཉ་འཐབ་
མོ་འགྲེད་པར་མཐོང་བ་སོགས་མཚོན་པའི་ཚོ་འཇུག་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་ཞིག་
བརྟན་པ་དེད་དུས་ཤེས་སྤྲོད་ཀྱུན་གྱིས་མཐོང་ཚོས་སུ་གྲུར་པ་ལྟར་དང་། བྱང་ཉགས་
སུ་སྐྱེའི་དབྱིབས་དང་། གཟེ་མདངས་སོགས་ནི་འཚོ་ཞིང་གཞེས་པའི་དུས་ལས་ཀྱང་
ངོ་མཚར་ཆེ་བ། ད་ལྟ་རང་གསུང་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཐེབས་ཡོང་སྟུང་པའི་རིང་ལ་ཤངས་
སྐྱུག་གཡས་གཡོན་ནས་བྱང་སེམས་དཀར་དམར་གྱི་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་ཐེབས་པ་
དང་། དུ་ཚུང་ཟད་གྲུག་པ་སོགས་སྐྱུགས་དམ་ལས་བཞེངས་པའི་མཚན་མ་རྣམས་
མཐོན་དུ་གྲུར་པ་ལས། གཞན་ནི་སྐྱུ་གདུང་གི་གདུལ་བྱར་གྲུར་པ་རྣམས་འདུལ་བའི་
སྤྲ་དུ་ཚུང་ཟད་ཀྱང་ཉམས་པ་མེད་པར་བཞུགས་པས། རྒྱ་བོད་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་
མཐོན་གཅིག་ཏུ་ཞག་བདུན་ནས་སྤྱིར་གསོས་ཉེ་འཚོ་ཞིང་གཞེས་སུ་གསོལ་བའི་
སྤྲེད་གཞེས་འཛིག་རྟེན་དོག་པོར་བྱེད་པ་དང་། དེ་བའང་ཆེན་པོ་གྲུང་བར་གྲགས།
སྐྱེའི་དབྱིབས་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་དང་། སྐྱུ་མདོག་ནི་གདུལ་བྱ་

འདུལ་བའི་དབང་གིས་ཁ་ཅིག་ལ་ཤིན་ཏུ་དཀར་མདངས་ཆེ་བ་དང་། གཞན་དག་ལ་
དམར་མདངས་ཆགས་པ། གསེར་བཙོ་མའི་མདོག་ལྟར་སྤང་བ་སོགས་གང་ལ་གང་
འདུལ་གྱི་བཀོད་པས་ཐར་བ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ས་ཤོན་བྱུང་བར་ཅན་
གདོན་མི་ཟ་བར་བསྐྱེད་པར་མཛད་དོ། །

དེ་ནས་རྒྱགས་དམ་ལས་བཞེངས་མ་ཐག ཞབས་པད་རྣམ་པ། ཡབ་རྗེ། ལྷོ་
བྱུང་མཁའ་ཤོ་ གསོལ་གཟིམ་མཚོད་གསུམ། གུང་ཇ་སག ཐའི་ཇི། རོགས་དཔོན།
མདའ་དཔོན། བར་མ་མཁན་སྡེ་ཆེ་ཆུང་། ཅེ་ཤོད་གྱི་ལས་ཚན་ནང་ལ། ལྷང་འཁོར་
སེར་སྐྱ། སེ་འབྲས་གྱི་སྟོབ་དཔོན་གྲི་གདན་ལུང། ལྷུལ་པའི་སྐྱ་རྣམ་པ། ལས་སྡེ་ཆེ་
ལ། རྣམ་རྒྱལ་གྲུ་ཚང་དབྱ་ཚོས། གྲུ་དམངས་བཅས་ནས་མཚོད་བ་སྐྱ་ལྷའི་སྡིན་དང་།
སྡོན་ཤལ་སོགས་སྤུལ་ནས་གསོལ་བ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཏབ། མཚོད་སྡིན་གཤུང་འབྲུལ་
གྱི་རིམ་པ་རང་རང་གི་འཕྲོར་འཁོས་ལ་དབགས་ཏེ་སྤུལ་བ་རྣམས་ནི་འདིར་འབྲུལ་
མ་བདེ་བས་སྟོགས་གཅིག་པར་གསེར་གཤུང་དཀར་ཆག་ཏུ་སྟོོ་བར་འགྱུར་ལོ། །

དེ་ནས་སྐྱ་གཤུང་རིན་པོ་ཆེ་གཟིམ་ཆུང་མཚན་གཟིམ་ཁང་གི་ཞབས་དཀར་ལྟོ་
བལྟ་གསུམ་རལ་མའི་ནང་དུ་སྐྱུན་བྱངས། ལྷའི་གམ་དུ་ཉེ་བར་གནས་པའི་རིམ་གྲོ་བ་
གསོལ་གཟིམ་མཚོད་གསུམ་དང་། ལྷ་བཅར་སྟོོ་བཟང་སྤུན་ཚོགས་བཅས་ནས་སྐྱ་
གཤུང་ཡིད་བཞེན་དབང་གི་རྒྱལ་པོར་སྐྱ་ལྷུས་གསོལ་བ་དང་། ཅན་དན་དང་། གུར་
གུམ། ག་ལུར་སོགས་ངེ་བཟང་པོས་བྱུགས་པ། ཀ་ཤི་ཀའི་རས་བཟང་པོས་
གཡོགས་པའི་སྟེང་དུ་སྐྱ་ཚོས་དང་། དར་བཟང་པོའི་སྟོོད་གཡོགས་སྤྲད་གཡོགས།
རིགས་ལྷའི་དབྱ་རྒྱལ་ལ་དབང་བོའི་དར་དབྱངས་གྱིས་བརྒྱན་བ་སྤུལ་ཏེ་མོངས་

སྤྱི་ཚེས་ཀྱིས་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་ལ་བཀུར་སྟེ་རིམ་གྱོ་སོགས་རྗེ་ལྟར་བཅོམ་
ལྟན་འདས་ཀྱི་སྐྱབས་ལྟུང་ལ་རིམ་གྱོ་བྱེད་བའམ། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་
གཏུང་ལ་རིམ་གྱོ་བྱེད་བ་བཞིན་དུ་སྤྱི་ཚེས་ཀྱིས་བསྐྱར་བྱེད་སོ། །

དེ་ནས་བཤད་སྐབས་བསྟན་པའི་འཇུག་གནས་ཚོས་སྡེ་ཚེན་པོ་སེ་འབྲས་དགའ་
གསུམ། རྒྱུད་སྟོང་སྦྱང། བསྟན་རྒྱས་སྤིང། ཀུན་བདེ་སྤིང། ཚེ་སྟོན་སྤིང། མེ་ཏུ།
བཞི་སྟེ། གནས་རྒྱུད་བྱེད་སྤིང་བ་སོགས་དང། གཞན་ཡང་ལྟ་ཞོལ། ཉེ་སྟོར་
ཀྱི་གོང་གསེབ་པན་རྒྱན་སོགས་རིས་སུ་མ་ཚད་པའི་ཕྱོགས་འདུས་ཀྱི་སེར་སྐྱ་ཚང་
མ་རིམ་ཀྱིས་སྐྱབས་ལྟུང་རིན་པོ་ཆེ་མཇུག་བར་ལྷགས་ཤིང། མཚོག་དམན་སེར་སྐྱ་
དེ་དག་པལ་མོ་ཆེ་ཞིག་ནི་གཏུང་བའི་ཤུགས་ཀྱིས་སྟོས་བར་གྱུར་བས་ལུས་རང་
དབང་མེད་བར་ས་ལ་འདྲེ་སྟོག་གི་མགོ་རྗེབ་ཅིང། དག་སྟེ་སྟེགས་བྲག་པོས་འོ་དོད་
འབོད་བ་དང། འགའ་ཞིག་ནི་མིག་མཚི་མའི་ཚར་རྒྱན་འབེབས་བཞིན་དུ་དག་གི་རྒྱ་
བ་འགག་ཅིང་ཅི་བྱའི་གཏོལ་མེད་བར་སྐྱབས་བསྐྱེད་པོས་གཟེར་བ་དང། བསྐྱབ་
གསུམ་ལྟན་པའི་དགོ་འདུན་རྣམས་ཀྱང་སྐྱབས་ངལ་ཆེན་པོས་ལོན་བས་སྐྱབ་ཆབ་
རང་དབང་མེད་བར་བསེལ་ཞིང། དུས་གསུམ་ཀྱི་དགོ་བ་རྣམས་རྗེ་སྦྱོར་མ་ཉིད་ཀྱི་
སྐྱབས་དགོངས་ཟབ་མོ་ཡོངས་སུ་རྗོགས་བ་དང། སྐྱར་ཡང་བསྟན་འཛིན་མགོན་དུ་
སྐྱབས་མཁུན་བཅེའི་འཇུག་བས་མཚོག་གི་སྤུལ་པའི་སྐྱབས་དུ་འཇུག་བྲལ་གསལ་
དུངས་མེབས་པའི་གསོལ་བ་ཚིག་སྟེ་ཅམ་མིན་བར་འདེབས་བར་མཇུག།

འདི་སྐབས་སུ་ཞབས་བད་རྣམ་པ་བཞི་དང། སྤྱི་ཁྱབ་ལོམ་ཚི་མེཀན་མཁན་པོ་
སོགས་གཞུང་པའི་མི་བྲག་ཚང་ལ། སེ་འབྲས་ཀྱི་སྦྱོར་མ་ལས་སྟེ་སྟེགས་རྒྱས་མཇུག་དེ་

བོད་འབངས་ལྷ་སྡེ་མི་སྡེ་ཚང་མ་སྤྱི་མ་སྤྱོད་ཀྱི་འདོད་མོས་ལྷ་བ་ཡིན་ཚུལ་གྱིས་ཁོ་
བོ་ཅག་ལ་རྒྱལ་བ་གཤེགས་ལྷུ་དུ་ཡང་སྤྱི་དེན་པོ་ཆེ་གསེར་ཁྲིར་མ་འཕོད་བར་
ཚོས་སྤྱི་དགཉིས་ཀའི་འགན་འཁུར་དགོས་པའི་ལྷ་བ་ནན་ཆེ་བྱུང་བ་ལྟར། ཚང་མའི་
སྤྱགས་འདོད་ཀྱི་རེ་བ་དོན་ཡོད་པར་བྱས། ཨི་བན་རྣམས་གཉིས་ལའང་དེ་དོན་གྱི་ཚང་
ལྷ་སྤུལ་བར་དེ་དེ་བཞིན་པའི་གལ་ཅེ་འབྲུལ་བ་དང་ཚབས་ཅིག་རྒྱལ་བའི་དབང་
པོའི་དགོངས་བཞེད་བཞིན་གོང་མ་ཆེན་མོར་སྤྱག་ཏུ་སྤྱུག་ཤིས། སྤྱག་དཔེ་
སོགས་ཡོད་པའི་སྐམ་རྩུང་བཅས་སྤུལ། །སྤྱུབས་མགོན་པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་
མཁུན་གཤིགས་ཆེན་པོར་ཡང་། །རྗེ་སྤྱི་དགཉིས་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་ཆེན་པོ་དགོངས་
བ་ཚོས་དབྱིངས་སུ་མནལ་བའི་སྤྱགས་དམ་གསལ་འདེབས་ལྷ་རྟེན་རྒྱས་པའི་
སྤྱགས་སུ་འབྲུལ་བར་ཅེ་མགོན་ལས་ཚབ་འཕྲིན་ལས་བསྐྱལ་བཟང་ཆེད་དམིགས་
གྱི་རྫོང་བདའ་བྱས་སོ། །

(༡༧༠ བ་༡༧༧༠ འ་༡༣) ཞེས་བདག་ཅག་ཁམས་གསུམ་གྱི་མ་འདྲིས་པའི་
མངོའ་བཤེས་ཆེན་པོ་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་འབྲེན་པར་ཆས་པའི་ལྷུང་གཅིག་ཏུ་
བསྐྱམས་པ་མཚོག་གི་སྤུལ་པའི་སྤྱ་སྤོ་བཟང་བསྟན་པའི་འབྲུང་གནས་འག་དབང་
ལྷུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྱ་ནས་གྱི་རྣམས་པར་ཐར་བ་མདོར་
མཚོན་བསྤྱོད་གསུང་སྤྱགས་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་གྱི་རྒྱན་གྱིས་ཉེ་བར་མངེས་བ་དད་
པའི་ཡིད་འཕྲོག་ཅེས་བྱ་བ་ལས། བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱབས་པོ་ཆེ་མངོད་ནས་རེ་ཞིག་
རྟག་འཛིན་ཅན་རྣམས་ཚོས་ལ་བསྐྱལ་བའི་ཕྱིར་དུ་གསུགས་སྤྱོད་གསུམ་པའི་བཀོད་
བ་ཚོས་དབྱིངས་སུ་བསྐྱུ་ཚུལ་བསྟན་པའི་བར་གྱི་རབ་ཏུ་བྱེད་བ་སྡེ་བཞི་པའོ། །

༡༤༽ སྐྱར་ཡང་མཚོག་གི་སྐྱལ་སྐྱའི་སྐྱོས་གར་སྐྱར་དུ་རོམ་སྲིར་རྣམ་དཀར་དགེ་
སྐྱལ་དང་སྲིད་སྲོང་དེ་མོ་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་མངའ་གསོལ། ། རྒྱལ་དབང་
འདིའི་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་ཐར་སྐྱི་སྐྱོམ།

དེ་ལྟར་ཐུགས་དགོངས་ཟབ་མོ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པ་དང་། སྐྱར་ཡང་མཚོག་གི་
སྐྱལ་བའི་སྐྱའི་སྐྱོས་གར་གསལ་བྲངས་སྐྱར་དུ་རོམ་བ་ཉེད་བའི་སྲིར་བདག་ཅག་
ཞབས་འབྲིང་པ་རྣམས་ནས་རྣམ་པར་དཀར་བའི་ལས་རི་ལྟར་སྐྱབ་བའི་ཚུལ་ནི། སྐྱ་
གདུང་རིན་པོ་ཆེ་མཚོད་སྟོང་ཆེན་པོར་སྐྱལ་མ་བྲངས་ཀྱི་བར་དུ་གཞུང་སྐྱེར་ཐམས་
ཅད་ནས་བརྒྱ་མཚོད་སྟོང་མཚོད་ལ་སོགས་བའི་མཚོད་སྲིན་ནར་མར་སྟོས་ཤིང་།
ཅེ། ལྷ་ས། ར་མོ་ཆེ་རྣམས་སུ་མཚོད་པ་སྐྱ་ལྔ་སྟོང་ཚར་གཡོ་མེད་བཞོད་པས་མཛེས་
པར་བཤམས། སྐྱ་གདུང་རིན་པོ་ཆེར་ཁོ་བོ་ཅག་ནས་སྐྱལ་ཤིང་སྐྱལ་ཏེ། རྩེ་ལྷ་མ་
ཉིད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཐུགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཟབ་མོ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པ། སྐྱར་ཡང་
བསྟན་འགྲོའི་དབལ་དུ་མཚོག་གི་སྐྱལ་བའི་སྐྱ་སྐྱར་པེབས་ཀྱི་གསོལ་འདེབས་
གདུང་ལུགས་ཆེན་པོས་ལུས། དེ་ནས་གསེར་གདུང་འཛེས་སྤིང་རྒྱན་གཅིག་ཅེའི་
ཉེན་མཚོག་རྣམས་དང་། ལྷ་ས། ར་མོ་ཆེ་རྣམས་ལའང་མཚོད་སྲིན་གྱིས་སྐྱལ་སྐྱ་
མཛེས་པར་བྱས་ནས་སྐྱལ་དར་སྐྱལ་ཏེ་གསོལ་བ་བཏབ། འཆར་ཅན་ཚོགས་མཚོད་
ཆེན་པོ་སྐྱར་རྒྱན་ཉིད་གསུམ་ལ་ཚུགས་སྟོལ་ཡིན་ནའང་། ། ཡལོང་ས་མཚོག་གི་
དགོངས་རྩོགས་མེར་ཚོགས་ཉིན་གཉིས་འཕར་བ་བཅས། ཚོགས་མཚོད་དང་མེར་
ཚོགས་ཆབས་ཅིག་བར་འདི་ཉིན་ནས་ཚུགས་རྒྱའི་སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ། རྒྱུད་
སྟོང་སྐྱད་གྱིས་མཚོན་མངའ་འོག་ཏུ་འཁོད་བའི་བྱ་བ་མཐའ་རིས་མེད་གཙང་དགོན་

གྱི་འཕགས་པ་དང་སོ་སྐྱེའི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་སྐྱུན་བྲངས་ཉེ་མང་འགྲེད་འཕར་
མའི་བསྐྱེན་བཀུར་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཐོག་ འདུས་པའི་ཚོགས་ནས་ཀྱང་ཚོས་སྐྱོད་སྐྱོན་
ལམ་གྱི་རིམ་པ་སོགས་ཐུགས་འདུན་ཅེ་གཅིག་པས་སྐྱུབ་པར་མཛད།

དེ་མཚུངས་དབུས་གཙང་དྲགས་ཀོང་ལྗོ་ཁ་སོགས་ཕྱོགས་ཁག་གི་གནས་ཉེན་
འགངས་ཆེ་བ་རྣམས་ལ་སྣོང་མཚོད་དང་འབྲེལ་བའི་མཚོད་འབྲུལ། རབ་གནས།
སྐྱུན་ཤལ། གསེར་ཆབ། སྐྱུན་དབྱེ། སྐྱོག་ཁག་དང་། མགོན་ཁང་གྲགས་ཆེ་བ་རྣམས་
ལ་བརྒྱད་བྲལ་བཅས་ནས་བདུན་གཉིས་གསུམ་རེའི་བར་བསྐྱང་བ་འཕྲིན་བཅོལ། ལྷུབ་
མཐའ་རིས་སྤུ་མ་བྱེ་བའི་ལྷགས་བྲལ་ཆེ་ཁ་རྣམས་ལ་ཞི་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱིན་སྲེག་དང་། རབ་
གནས། དེ་ཕྱིན་རིས་མེད་ཀྱི་དགོན་ཨང་བཞི་ཡན་སོ་སོར་ཇ་སྐྱོར་བཅུ་རེའི་ཐོབ་
དངོས་གནས་དབྱུང་ཁྲ་དང་བཅས་རྫོང་ཁག་ཆ་བགོས་ཀྱི་ཁྲངས་སོ་སོར་དོ་དམ་ཅེ་
ཤོད་ཀྱི་བྱུང་འཁོར་དམིགས་བསལ་བསྐོ་བཞག་གིས་དགོས་ཆ་རྣམས་བཀའ་སྐྱོན་
ལྷན་རྒྱས། སྐྱི་ཁྲབ་མཐའ་པོ་བཅས་ནས་དོ་དམ་མཛད་དེ་གདུང་འབྲུལ་ཁང་ནས་
འདོན་སྐྱོད་མཛད།

(༡༧༩ བ་༡།༡༧༧ འ་༩) གཞན་ཡང་ཞབ་ཞེ་དགུ་ལ་མ་རེག་བར་དུ་སྐྱེ་ཚོགས་
གང་ཡིན་ལ་ཚོགས་མཚོད་ཆེན་པོ་དང་། གདན་ས་ཆེན་པོ་སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ།
རྒྱུད་སྐྱོད་སྐྱང་སོགས་ལ་མང་འགྲེད་ཀྱི་བསྐྱེན་བཀུར་གཟབ་རྒྱས་དང་། ལྷུབ་མཐའ་
རིས་མེད་ཀྱི་དགོན་ཁག་ཨང་བཞི་ཡན་ལ་མང་བསྐོལ་རྒྱས་པ། སྐྱུབ་གནས་ཁག་
དང་། ཉེན་མཚོག་རྣམས་ལ་མཚོད་སྐྱིན། ཚེས་བཅུ་དྲུག་གང་ཡིན་ལ་སེ་འབྲས་
དགའ་གསུམ། རྒྱུད་སྐྱོད་སྐྱང་སོགས་ལ་མང་འགྲེད་ཀྱི་བསྐྱེན་བཀུར་ཐོག་ དགེ་

འདུན་རྣམས་ནས་ཀྱང་མི་སྲིད་འདུན་པས་འཕགས་མཚོག་སྐྱུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་
ལྷགས་རྗེ་བསྐྱེད་ནས་ཞལ་འདོན་ཚོས་སྲོད་སྲོན་ལམ། ལྷུང་འབྲོན་གྱི་གསོལ་
འདེབས་སོགས་ལ་འབད་དེ། རྒྱུ་བས་མགོན་དམ་པ་མཚོག་གི་ལྷགས་ཟག་མེད་གྱི་
དགོངས་པ་ཟབ་མོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་། བསྟན་འབྲོ་སྲིད་པལ་དུ་མཚོག་གི་སྐྱེལ་
པའི་སྐྱེ་ལྷུང་བ་ཉིད་དུ་འཁྲུལ་མེད་གསལ་དྲངས་མེད་པས་པའི་ཐབས་ཚུལ་ལ་བརྩོན་
པར་མཛད།

དེ་ནས་བསམ་ཡས་གཞོན་སྲིད་ཚེན་པོའི་བཀའ་ལྟར་དོན་བཞིན་པོ་བྲང་ཡང་
སྟེང་དུ། རྒྱུལ་བའི་མཚོག་སྐྱེལ་འིན་པོ་ཆེ་འཁྲུལ་བྲལ་སྐྱུང་དུ་གསལ་དྲངས་དེས་
བ་རྟེན་སྲིད་ཁོ་པོ་ཅག་ནས། རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཚང་དོར་སློབ་དབུ་མཛད་སོགས་གསུང་
བཟང་བ་རྣམས་ར་མདར་སྐྱུན་ཏེ། ལྷ་བསངས་རྒྱགས་བརྟན་དང་། དབང་བསྟོན།
ཚོས་སྐྱུང་སྲིད་བསྐྱང་བ་འཕྲིན་བཅོལ་གྱི་འིམ་པ་སོགས་གཟབ་གསོལ་རྒྱས་པ་
ལྷག་བསམ་དག་པས་ཞུས། གོང་མ་བདག་པོ་ཚེན་པོ་ནས། སྐྱེ་བ་དུང་ཡིད་བཞིན་
དབང་གི་རྒྱལ་པོར་མཚོད་འབྲུལ་ཕྱག་འཚལ་སྐྱེ་ཚབ་དུ་བོད་བཞུགས་མེ་སྲིད་ཤིས་
ཨི་བན་མངགས་པ་ལྟར། ཨི་བན་རྣམ་གཉིས་མེད་པ་ཏེ་ཨ་རག་གི་སྐྱེམས། ལ་བའི་
མེ་མཚོད། དེལ་སྤང་བརྒྱ་མེ་ཡོད་པའི་འཕུམ་ལྷ་བཅུ་ཐམས་པ་འབྲུལ་བསྐྱེགས་ཐོག་
གསེར་ཡིག་གི་དོན་སློབ་པ་དང་། ཨི་བན་གཉིས་སོགས་བརྒྱ་དཔོན་ཐམས་ཅད་
དང་། ཁོ་པོ་ཅག་ ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས། ཚབ་མདོ་འཕགས་པ་ལྷ། ཚ་གན་ཚོ་མིན་
ཏན། ཚེ་སློན་གྲིང་སྐྱེལ་པའི་སྐྱ། ཚེ་མཚོག་གྲིང་སྐྱེལ་པའི་སྐྱ། སེམས་དབང་སྐྱེལ་
པའི་སྐྱ། རྒྱ་བཟང་སྐྱེལ་པའི་སྐྱ། ཞབས་བད་རྣམ་པ་བཞི། སྲི་ཁྲབ་མཁའ་པོ་སོགས་

ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐྱབས་ཀྱི་འདུག་པའི་མེད་མེད་ལྷན་འགྲུབ་ལུས་ཏེ་སྐྱབས་འཚོལ་དང་གསོལ་
འདེབས་ལུགས་དག་ལྟུང་། འདི་སྐབས་སུ་ཁོ་ལོ་ཅག་ལ་གོང་མ་ཆེན་པོ་ནས་བཀའ་
ལེན་སྲུང་། དེ་མོ་ཉེ་མོག་སུ་ཁོ་ལོ་ཅག་གིས་ཏུ་ལའི་སྐྱབས་འཚོལ་མཛད་སྒོ་ཐམས་ཅད་ལྟར་ཏུ་
སྐྱབས་ནས་བྱེད་དགོས་ལ་འདིས། ཅི་ནས་ཀྱང་ལྷ་སེར་གྱི་བསྐྱབས་པ་དར་བ་དང་། བོད་
འབངས་ལ་བདེ་སྲིད་འབྲུང་བའི་བྱེད་སྒོ་མ་འཕུག་པ་དགོས་འདིར། དེད་ནས་གནས་
འོག་གི་སྐྱེ་འགོ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་བཅེས་བསྐྱུངས་པའི་དགོངས་པ་དང་མ་སྐྱབ་
པར། ལྷ་སའི་སྐྱབས་ལྷན་གསལ་གྱི་བར་ཏུ་གྲུས་པས་བཀའ་བཞེན་སྐྱབ་པ་ལ་
ལེ་ཤོར་མེད་པ་གྱིས། ལྷ་སའི་སྐྱབས་ལྷན་གསལ་བཞེན་ལྷན་གྲོལ་བཟང་པོ་མ་ཉམས་
པར་བྱེད་དགོས་སོགས་ཞེས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་བཟང་པོ་ལེན་པས་བཞེན་སེར་སྐྱེ་ཆེ་
དགུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱབས་ལོས་ལྷན་རྒྱལ་བའི་གཞུང་འཚོལ་ཏུ་དབང་བསྐྱུང་བའི་ཆེ་
འདོན་རགས་བསྐྱུས་འདིག་ཀྱང་བྱས།

(༡༩༥ ཉ་ལ། ༡༠༣ ཟླ་༡༡) དེ་ལྟར་རྗེ་སྐྱབས་ལའདི་ཉིད་ནི་དུས་དང་ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་སྐྱབ་
གསུང་སྐྱབས་ཀྱི་མཛད་སྒོ་དྲོན་དྲོན་དཔལ་པ་ནམས་དང་མ་སྐྱབ་པར་བཅས་པ་དང་
རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་རྒྱལ་སྐྱབས་བཟང་པོའི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོད་པ་འབའ་
ཞེས་དང་འབྲེལ་ཏེ། སྐྱེ་བོ་མཐའ་དག་ཞལ་གྱི་འཇུ་མ་པས་འདུན་པར་མཛད་དེ་གང་
ལ་གང་འཚོལ་པར་ཚོས་དང་ཟང་བེད་གི་སྐྱེན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཚིམ་པར་མཛད་པ་
དང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་དུས་བ་དང་ཞི་བ་དང་། བག་ཡོད་པ་དང་། དགོན་མཚོག་
གསུམ་ལ་དད་པ་དང་། དགོ་བཅུའི་ལམ་ལ་ཡང་དག་པར་སྐྱོར་བར་མཛད་པས་
མཛོན་མཚོ་དང་དེས་ལེགས་ཀྱི་ལམ་བཟང་པོ་ལ་འགོད་པར་མཛད་པ། ཕྱི་བསྐྱུ་བའི་

དངོས་པོ་བཞི་སོགས་རྒྱལ་སྐྱེས་ཀྱི་སྲོད་པས་མངོས་ཤིང་། བྱང་ཟབ་མོའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ལས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་གཡོ་བ་མེད་པའི་དང་ནས་རྗེས་སོབ་མཚན་བཅས་ཀྱི་དགོ་
སྲོད་ཉིན་རེ་བཞིན་ཡང་དུས་གསུམ་དུ་དཀོན་མཚོག་གི་ཉེན་དུང་དུ་སྤྱུག་དང་མཇུག་
ལུས་ལ། གསུང་རབ་ལ་གཟིགས་ཉོག་དང་། སྤྱུག་དཔེ་སྤྱུགས་འཛིན། སྲོད་སྤྱངས་
མངོད་པ་སོགས་ནི་གྲུས་ཉལ་སྲོད་པའི་བཙོན་འགྲུས་ཀྱིས་དལ་བེལ་ལ་སྲོས་པ་
མེད་པར་སྤྱང་ཆགས་གནང་བ། བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱལ་པོ་ཆེ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ།
འགོར་སྤྱུགས་བསྐྱེད་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། མཇུག་ཏུ་བསྲོ་བ་སྲོན་ལམ་ཀྱི་རྒྱས་འདེབས་
ཡུན་རིང་པོའི་བར་དུ་མངོད་པ་དང་། རྒྱང་པར་དུ་སྤྱུགས་བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་
པོས་ཡོངས་སུ་གང་ཞིང་། རྒྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་སྐྱེད་
གསུང་གི་མངོད་སྲོད་གང་གནང་ཐམས་ཅད་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་ཆེ་རབས་ཐམས་
ཅད་དུ་ཞི་དུལ་ཀྱི་སྲོད་པ་ལ་རབ་ཏུ་གོམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཐོན་པོའི་གོ་སར་གནས་
པའི་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་། འདུལ་བར་དཀའ་བའི་གདུལ་བྱ་མ་རུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ཀྱང་། ཞལ་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་མངལ་བ་ཅོམ་ཀྱིས་དེགས་པ་དང་རྒྱགས་པའི་ཁེངས་
བསྐྱེདས་ཉེ་དད་གྲུས་རང་དབང་མེད་པར་སྐྱེས་ནས་ལག་པའི་བརྗོད་སྤྱིང་ཁར་ལུས་
ཞིང་། མགོ་བོས་སྤྱུག་འཚོལ་བ་སོགས་མཚོག་ཏུ་དད་པས་ཞལ་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་
མིག་མི་འཇུ་མ་བར་བལྟ་བ་དང་། བསྤྱུགས་པ་བརྗོད་ཅིང་འོས་པར་གྱུར་པས་སྤྱིང་
བཅས་པའི་འཛིག་ཉེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོད་གནས་འགྲན་རྒྱ་མེད་པར་གྱུར་པ་དང་།
རྒྱུན་དུ་ཡང་གཟུངས་སྤྱུགས་ཟབ་མོའི་བརྒྱས་བརྗོད་དང་། ཟབ་མོའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
ལ་གཞོལ་བས་འཇུངས་ཅོམ་ཉིད་ནས་བཟུང་དུ་སྤྱིང་བར་དུ་སྤྱིང་བྱ་དང་རྒྱ་མེད་སྤྱང་བ་

ནར་མར་གསལ་ཞིང། འབྲུང་པར་དུ་རྗེ་སྐྱེ་མ་སྐྱོ་བ་ཟང་གྲགས་པ། སྐྱོབ་དཔོན་བསྐྱེ་
འབྲུང་གནས། གསང་བདེ་འཛིགས་གསུམ་དང། གྲེ་བྲག་བདེ་མཚོག་པོང་ཞལ་ཅན།
ན་རོ་མཁའ་སྐྱོད་མ། མཁའ་འགོ་སེའླེའི་གདོང་པ་ཅན། མི་གཡོ་བ། ཏྲ་མ་གྱི། བདག་
ཅག་གི་སྟོན་པ། སྐབ་སྐབ་བདེ་གཤེགས་བདུན། མགོན་ཚོས་རྒྱལ། ལྷ་ལོ། གནས་
ཚུང། བསམ་ཡས། གནས་གཞིའི་གཙུག་ལག་ཁང་སྤང་བའི་ལྷ་སྐྱེ་ཚུན་ཚད་གྱིས་
ཡུང་སྐྱེ་དང་གསུང་གི་སྤང་བ་སྐྱལ་བ་སོགས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་འབྲུང་པར་
ཅན་ཐོབ་ཅིང།

མདོར་ན་མཐོང་ཐོས་བྲན་རེག་དང། ཐབ་ཞལ་དབྱུགས་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱ་བ་ཚུན་
ཚད་ཡུང་གཞན་དོན་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་དུ་བསྐྱོ་བའི་ཡུང་སེམས་འཕགས་པའི་སྐྱོད་པ་
རྒྱབས་པོ་ཆེ་སྐྱོད་ལྷལ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་མདོ་ནས་བཤེད་བ་ལྟར་གྱི་ཉམས་
བཞེས་ལ་སྤྱགས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེལ་བར་མཛད་པ་སོགས་སྐྱེ་གསུང་སྤྱགས་གྱི་
གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་བ་རྒྱ་མཚོ་ཅམ་ཞིག་ལས་བདག་སྐྱོ་ཀྱུ་ཤེད་ཅེ་མོས་
གང་ལོན་ཞིག་འཕྱང་ཞིང་འཐོར་བའི་དཔེར་མཚོན་པ་བརྗོད་པར་ཟད་གྱི། མཐའ་
དག་པ་ནི་རྒྱལ་སྐས་མཐུ་ཆེན་རྣམས་གྱི་སྐོ་གྲོས་གྱིས་གཞལ་བར་མི་སྐྱོད་ན་དག་
གིས་རྗེ་ལྟར་བརྗོད་པར་ཅུས་ཉེ། འདིར་གང་ཞིག་བརྗོད་པ་དེ་དག་ཡུང་གཞན་མགྱུ་
བ་སྐྱུར་ལེན་པའི་ཕྱིར་གཅམ་བུའི་དག་གིས་བརྗོད་པ་དང། ཐོལ་བསྐྱོད་དང། རབ་
བཏགས་གྱི་རྒྱན་གྱིས་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པར་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱན་གྱིས་བརྗོད་པ་ཁོ་
ན་སྟེ། དེས་ན་འདི་ལ་དད་པས་གཞིགས་པར་མཛད་པའི་སྐྱེ་བོ་སྐྱེ་དང། གྲེ་བྲག་རང་
ཅག་བཀའ་དྲིན་གྱིས་འཚོ་བ་རྣམས་གྱིས་སྤྱགས་གསུ་བོར་གནས་པའི་སྐོ་གྲོས་

ཡུལ་དབང་དགུ་པ་ལྟར་རྟོགས་ཀྱི་མཚོའི་རྣམ་ཐར། དེ་མོ་སྟོ་བཟང་ལྷུ་བ་བཏུན་འཇིགས་མེད་ཀྱི་མཚོ།

གྲིས་བརྟགས་ཉེ་དང་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཁོལ་བའི་ཐམས་ལ་འབད་པ་དང་། ཚེ་
རབས་ཐམས་ཅད་དུ་དམ་པ་འདིའི་མགོན་གྲིས་བཟུང་སྟེ་བྱམས་སྟོང་རྗེ། བྱང་ལྷུ་
གྲི་སེམས་གྲིས་ཟེན་པའི་སྟོན་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་སྟུན་ནས་སྟུར་དུ་སངས་རྒྱ་བར་
ལོག་ཅིག་གུ་སྟམ་དུ་ཡིད་ལ་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། དེས་ན་ངེས་པར་འདི་ཕྱིའི་དོན་
ཐམས་ཅད་བདེ་ལྷག་ཉིད་དུ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །

(༡༠༠ ཉ་༡༡༡༠༥ ཐ་༥) ཞེས་བདག་ཅག་ཁམས་གསུམ་གྱི་མ་འདྲིས་པའི་
མཇེའ་བཤེས་ཆེན་པོ་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་འདྲེན་པར་ཆས་པའི་ཁུར་གཅིག་ཏུ་
བསྐྱམས་པ། མཚོག་གི་སྦྱུལ་པའི་སྦྱོའི་བཟང་བཏུན་པའི་འགྱུར་གནས་དག་དབང་
ལྟར་རྟོགས་ཀྱི་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་མདོར་
མཚོན་པ་སྦྱོ་གསུང་སྟུགས་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་གྱི་རྒྱན་གྲིས་ཉེ་བར་མཛེས་པ་དང་
པའི་ཡིད་འཕྲོག་ཅེས་བྱ་བ་ལས། སྟུགས་དགོངས་ཟབ་མོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་
ཕྱིར་རྣམ་དཀར་རྒྱ་ཆེན་བསྐྱབས་པ་དང་། མཚོག་གི་སྦྱུལ་པའི་སྦྱུའི་གསེར་ཞལ་
སྟུར་དུ་མཇེའ་བའི་དགོ་མཚན་གྱི་ལྷས་བཟང་པོ་ངོ་མཚར་བསམ་གྲིས་མི་ཁུབ་པའི་
སྐལ་བཟང་ཉམས་སུ་སྟོང་བར་འགྱུར་བའི་མཚམས་སྟུར་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལྟ་
བཤོ། །

༡༥ ་མཇུག་བསྟུན་ཚིགས་བཅད་དང་དགོ་སྟོན་རྣམ་ཐར་འདི་རི་ལྷར་བརྟམས་
པ།

འདིར་སྦྱས་པ། རྣམ་མང་ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་གྲིས་སྟུགས་སྟོང་པའི་དེད་དཔོན་ཅི་

བདེར་ཚེས་པའི་དབུ་སྒྲིབ་འཆལ་ཚུལ་རོ་དང་ལྷན་མི་གནས། །གཞོན་བྱེད་མི་
 བསྐྱེད་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཚུ་ལོ་བརྒྱ་ལྷན་ཐོག་ཏུ་བབས་པས་ནམ་ཡང་མི་འབྲུག་བཙོན་
 པའི་རྩ་རྒྱལ་ཆལ་ཚེས་གཡོ། །དམིགས་པའི་རྣམ་པར་གཡེང་བའི་རྒྱུར་གིས་མི་
 བསྐྱོད་ཉིང་འཛིན་རི་ཡི་དབང་ལོ་ལྷན་ཆགས་ཤེས་རབ་གཉིང་མཐའ་མི་མངོན་
 ཟལ། །ཤེགས་བཤེད་ཚུ་ལོ་བྱེད་བསྐྱོད་བསྐྱེད་བྱེད་ལོ་བདག་གི་སྒྲ་མ་རིན་ཚེན་འབྲུང་
 གནས་དེ་ལ་སྤྲར་ཡང་ཕྱག་བཞུགས། །དབུ་ལྷན་སྐྱོབས་བཅུ་མངའ་བ་ཀུན་གྱི་མཁུན་
 བཅེའི་རང་བཞིན་ཁྲུབ་བདག་དོ་རྗེ་སེམས་དབའ་གང་། །རྣམ་མང་འགྲོ་ལ་གཅིག་ཏུ་
 ཆགས་པའི་གཟུགས་སྐྱའི་རོལ་བར་སྐྱུན་རས་གཟིགས་ཞེས་མཚན་གསོལ་
 བའི། །སྐྱལ་པའི་སྒྲིབ་གསར་འཛད་མེད་དགྲིགས་ཉེ་སྤྱིང་རྗེའི་ཚུས་ལྷོས་ལྷན་སྐྱབ་
 ཚོས་ཆར་འབད་མེད་པས། །འགྲོ་ཀུན་དགོ་བའི་ལོ་ཉོག་སྒྲིབ་རྒྱས་ཟལ་མེད་བདེ་ལ་
 ཡོང་ཡེ་འདོད་དགུར་ལོངས་སྐྱོད་ཤོག། །སྤིང་གསུམ་འགྲོག་དགོན་འཛིགས་རུང་
 ཚེས་ཡངས་པར། །སྐྱེ་གྲ་ན་འཚེའི་འཕྲང་རིང་ཐོག་མཐའ་མེད། །འགྲོ་བའི་མགྲོན་པོ་
 སྤིང་པའི་ལམ་རྒྱ་བའི། །སེལ་བའི་དེད་དཔོན་ཁྱོད་ལས་གཞན་ན་གང་། །

ཐོག་མེད་འཁོར་བར་ཡོངས་སུ་འདྲིས་པའི་གྲོགས་ངན་གསུམ་གྱིས་དབྱེན་
 བཙོན་པའི། །འཕགས་པའི་ལམ་བཟང་དག་དང་འགལ་སྲུང་སངས་རྒྱས་བྱུང་ཚུབ་
 སེམས་དབའ་བཏང་། །དཀར་ལོ་དགོ་བའི་ནོར་གྱིས་སོངས་པའི་བཞེན་ཚེན་སུ་
 ཉོས་འཚོ་བ་ཡི། །བདག་ཅག་ཉམ་ཐག་སྤྲུག་བསྐྱེད་འདི་ལས་གཉེར་ཚེན་ཁྱོད་གྱིས་
 བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ། །མགོན་ཁྱོད་ལན་ཅིག་མིན་པར་ཞིང་དེར་རྒྱལ་བས་མངགས་དེ་
 ཡང་། །འགྲོ་བ་འདྲེན་སྤྱིར་མ་ཡིན་ཁྱོད་ལ་འཕྲིན་ལས་གང་ཞིག་ཡོད། །དེ་ལྟ་བུས་ན་

སྟག་མའི་གདུལ་བྱ་གང་ཞིག་མཆིས་པ་རྣམས། །གཡར་དམ་མ་བོར་སྟགས་རྗེའི་རྒྱ་
བས་སྦྱར་བ་ཉིད་དུ་བྱོངས། །

འཕགས་པའི་རྣམ་འཕྲུལ་ཅིག་ཅར་སློབ་པའི་འཕྲིན་ལས་མཐའ་དག་བརྗོད་པར་
ག་ལ་ཞིག །འདིར་གཅིག་ཁོ་ནའི་མཛད་པ་བས་པར་ཀུན་མཁུན་གྱིས་ཀྱང་སློབས་
པར་མི་ལང་ན། །བདག་སློབ་ཀྱི་ཤེས་ཅེ་མོས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་འཕྲུང་ཞིང་འཕོར་བའི་
དཔེ་ཉིད་དུ། །ཆ་ཙམ་གསོང་པོའི་གཏམ་གྱིས་ཆར་དུ་དངར་བར་མཁས་རྣམས་ཡིད་
ནི་རྟོན་པར་རེགས། །དེ་ལྟར་བདག་གིས་ལྷག་བསམ་དག་པས་འདིར་འབད་རྣམ་
དཀར་ལེགས་བཤད་ཅི་མཆིས་པའི། །ལེགས་སྦྱང་གང་དེས་འགྲོ་ཀུན་སྟག་ན་
བརྗོད་མཛད་པ་མཚོག་གིས་རྟག་དུ་འཚོ་བ་དང་། །དེ་བཞིན་འདིར་ནི་གང་ཞིག་ཉེས་
པར་བཤད་ལ་མཁས་རྣམས་བཟོད་མཛོད་ནོངས་ལ་ནོངས་པར་གསོལ། །སྟོགས་
སྦྱང་རབ་རིབ་ཅན་རྣམས་མི་དགུས་ག་ཤུང་བར་མཛད་ན་རང་གི་ཉེས་པ་ཙམ་དུ་
བད། །འདི་ན་གང་གི་རྗེས་སུ་འདུན་པའི་སྐྱེ་པོ་ངང་པའི་ཚོགས་རྣམས་ནི། །སྲིད་པའི་
སྦྱང་ཆེན་རྒྱ་མཚོ་ཆེ་ལས་ངེས་འབྱུང་རྒྱུད་གིས་རབ་བསྐྱོད་དེ། །ཐབས་ཤེས་
གཤོག་རྒྱལ་རྒྱས་རྒྱས་པའི་སྦྱོད་པས་འཕྲུང་སྡིང་རོལ་པའི་ཅེ་དགའ་ཡིས། །ཀུན་
མཁུན་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཟབ་དེར་ནི་བདེ་ལྷག་ཉིད་དུ་བསྐྱོད་སྦྱར་ཅིག །

ཅེས་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་ལྷག་པའི་བཀའ་བྲིན་ཅན་མཚན་
བརྗོད་པར་དཀའ་བ་རྗེ་བཙུན་སློབ་བཟང་བསྟན་པའི་འབྲུང་གནས་ངག་དབང་ལྷུང་
རྟོགས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་མདོར་མཚོན་པ་སྐྱབས་སུ་གསུང་སྟགས་
ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྒྱན་གྱིས་ཉེ་བར་མཛེས་པ་དད་པའི་ཡིད་འཕྲོག་ཅེས་བྱ་བ་

འདི་ནི་གཞུང་སའི་འཕྲིན་ལས་དགུང་དུ་འདེགས་པའི་བྱེད་པོ་བཀའི་ཕྱིར་སང་རྣམ་
 པ་བཞི་དང་། སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡབ་ཡུམ། སྐྱབ་བཅར་ལོ་མ་ཆེ་མེད་ཀྱི་
 མཁའ་པོ་སློབ་བཟང་ཤེས་རབ། གུང་ཇ་མདའ་སོགས་མི་དྲག་གསོལ་གཞིམ་མཚོད་
 གསུམ་དང་། རླང་ཡིག་བཞིས་མཚོན་ནང་མ་མཁའ་སྡེ་ཆེ་ཆུང་། སྐྱུལ་པའི་སྐྱུ་རྣམ་
 པ། ཚོས་སྡེ་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། རྒྱུད་སྟོན་སྣང་གི་སློབ་དཔོན། ཅེ་ཤོད་ཀྱི་ལས་
 ཚོན་རླང་རིགས་སེར་སྐྱ། རྣམ་རྒྱལ་གྲུ་ཚང་འདུས་སྐྱི་བཅས་ནས་དོན་གཉེར་ཆེན་
 པོས་བསྐྱལ་མ་བྱུང་བ་དང་། བདག་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་རིན་རྗེས་དྲན་གྱི་གུས་པ་ཆེན་
 པོས་སྐལ་ལྷན་དད་པའི་གསོས་སུ་འགྱུར་བྱིས། ལྷག་བསམ་དག་པའི་མཚམས་
 སྐྱར་གྱི་ཚོམ་འདུན་མཆིས་ནའང་། ཕམ་ཆེར་བརྒྱུག་ཏུ་མེད་པའི་བྱ་བ་ལས་གྱི་
 འཁོར་ལོའི་གཞན་དབང་གི་ཁོལ་པོ་ཉིད་དུ་འཕུན་པས། ཟེན་ཟིན་སྡེ་སྡེ་རྣམས་རིམ་
 པས་བསགས་ཏེ་སྡེ་བ་བདེ་བར་བྱེད་བཅུག་པ་ལ་གཞི་བྱས། མཚོད་དཔོན་མཁའ་པོ་
 སློབ་བཟང་དོན་གྲུབ་གྱིས་བཏབ་པའི་ཟེན་ཟིན་དང་། རྒྱས་ཅན་འགའ་ཞིག་གི་དག་
 ལས་ནས་ཐོས་པ། རང་ཉིད་གྱིས་མཐོང་ཐོས་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་འགའ་ཞིག་གིས་ཁ་
 བསྐྱངས་ཏེ་ཐམས་ཅད་ལ་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་པའི་ཁུལ་གྱིས་ལེགས་པར་སྦྱར་བ་
 འདི་ནི་རྗེ་མྱེས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱའི་སྡེར་བ་རིམ་པས་རྗེས་སུ་བཟུང་བ། ལོང་མ་ཆེན་པོའི་
 ལུང་གིས་ལྷ་སེར་བསྟན་བ་འདྲིན་བྱེད་དཔལ་ལྷན་ནོ་མིན་ཉན་དུ་འཛོད་པ། མིང་
 གཞན་ཤུག་དག་སློབ་སློབ་བཟང་བྱུབ་བསྟན་འདྲིགས་མེད་རྒྱ་མཚོའི་སྡེ་སྡེ། (༢༠༡ ཉ་
 ༡༣༠༥ བ་༣) ཤིང་མོ་ཕག་ལོའི་(༢༠༡ ཉ་༡༣༠༥ བ་༥) ས་ག་ལྷ་བའི་ཆེས་ཉི་ཤུ་
 གཉིས་གྱི་གཟུང་ཆེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཉིན་ལྷ་ལྷན་སྐྱུལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་

ཡུལ་དབང་དགུ་པ་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར། དེ་མོ་ལྷོ་བཟང་ལུང་བསྟན་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ།

གི་ཉེ་འདབས་བསྟན་རྒྱས་གྲིང་གི་ཡང་དགོན་བསྟེན་གནས་ཚོས་རང་འགོ་བརྩམས་
ཉེ། དུས་འཁོར་བའི་སྟོན་འཛིང་རགས་ཞིབ་མཐུན་པ་ཁུམས་སྟོད་ལྷ་བ། དབྱངས་ལྷོ།
གསལ་བྱེད་ལྷ། ཁམས་ནམ་མཁལ། འདོད་ཡོན་སྒྲ། དབྱངས་འཆར་བའི་དབྱངས་ལྷོ།
གསལ་བྱེད་ཟ། དམར་ལྷོགས་ཀྱི་རྫོགས་བ་གཉིས་བ། དེས་ཀྱི་བདག་པོ་ལྷ་ཡི་ལྷ་མ་
དགའ་མའི་རྒྱལ་དང་ཅེ་བའི་འཕྲོད་ཆེན་མའུང་། ལྷ་ཡི་ལྷ་མ་རྒྱལ་སར་ལེབས་པའི་
འབྲུབ་སྟོར། འཕྲོད་རྒྱུད་སྟོབས་ལྡན་སྟོར་བ། ཉརྒྱལ་ལ་གཞུ་ཡི་དུས་སྟོར་ལ་བདུད་
ཅི་རྒྱན་མཚམས་སུ་རྫོགས་པར་སྦྱར་བའི་ཡི་གེ་བ་དང་། ལྷས་དག་གི་བྱེད་པོ་ནི་
མདོ་སྟགས་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོའི་མངའ་བདག་རྒྱུད་སྦྱང་ལྷ་མ་དབུ་མཛད་འཇམ་
དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། མང་ཐོས་དགེ་ལ་འདུན་པ་བདེ་ཡངས་ལྷ་རིགས་རབ་
འབྲུམས་བ་བསྐྱལ་བཟང་ཚོས་འཕེལ་རྣམ་བ་གཉིས་ནས་ལྷག་བསམ་མ་སྦྱང་བས་
བགྲིས་པའི་ལེགས་སྦྱང་གིས་འཕྲོ་བ་རྣམས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེར་ཐོས་
བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྲིས་ལུགས་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སར་བདེ་ལྷག་
ཉིད་དུ་བཏོད་པར་གྱུར་ཅིག །མདྲེན།

རྣམ་ཐར་འདི་ཞིབ་བསྟར་ལུངས་བཙུལ་ཡིག་ཆ།

༡ ་ཤིང་བར་དཔེ་རིང་ཐོད་ཀྱི་རྣ་ས་ཐོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གིས་བར་སྟོག་བྱས་པ་དེ་བ་
འཁོད་ཨང་༡༣༥

༢ ་ལུང་གོའི་ཐོད་རིག་བ་དཔེ་སྟུན་ཁང་གིས་བྱི་ལོ་༢༠༡༡ ལོར་བར་འགྲེམས་བྱས་པ་
པ་རྒྱལ་དབང་སྐྱ་ཐེང་རིམ་ལྷོན་གྱི་མཛོད་རྣམ་ཞེས་པའི་དེ་བ་ཐེང་༡༣ བ།

ཨྲ། །རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པམིགས་བརྒྱུ་བ་
 མེན་པོ་དག་དབང་རྒྱུ་བཟང་འཇམ་དབང་བཟུལ་འཇིན་
 རྒྱལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་དབང་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་
 བར་བ་པོ་མཚམ་ལོ་པའི་འཕྲེང་བ་ལེས་
 བྲ་བ་བཞུགས་སོ། །

༡། །ཡུལ་དམ་པ་རྣམས་ལ་མཚོན་བར་བརྗོད་པ་སྟོན་ཏུ་བཏང་སྟེ་བོད་འདི་
 འཕགས་པ་སྐྱུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་གདུལ་ཞིང་ཏུ་གྱུར་ཚུལ་དང་༢། རྒྱལ་དབང་
 རྒྱ་སྐྱེད་རིམ་བྱོན་གྱི་སྐྱེ་འཕྲེང་དང་འབྲེལ་བའི་དོགས་གཙོད།

ཨྲ། །མི་འགྱུར་སྐྱེད་རྗེའི་གང་བ་ཡོངས་རྫོགས་ཤིང་། །
 འཕྲིན་ལས་འཆར་བྱུང་སྤངས་པའི་འོད་སྣང་གིས། །
 དགོ་ལེགས་ཀུན་དའི་འདབ་བརྒྱ་བཞད་མཛད་པའི། །
 འཕྲོ་བའི་སླ་མ་སྲིད་ཞིའི་གཙུག་ན་རྒྱལ། །

རྟོབས་བརྩམ་འཛིགས་མ་འདྲེས་ལ་སོགས་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་ཡོན་ཏན་
 ཡོངས་རྫོགས་སྐྱབས་ཀྱི་མཚོག་གྱུར་སངས་རྒྱས་དང་། །འགོག་དང་ལམ་གྱི་བདེན་

བས་བསྐྱས་པའི་རྟོགས་པའི་ཚོས་དང་རིམ་གསུམ་ལུང་གི་ཚོས་སུ་གཏོགས་པ་
དམ་པའི་ཚོས། །རིག་དང་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་བསོད་ནམས་ཞིང་གྲུང་སྐྱེ་
དང་འཕགས་པའི་ས་ལ་རབ་བཞུགས་དགེ་འདུན་ཏེ། །སྲིད་ཞིའི་འབྲེན་པ་རིན་ཚེན་
རྣམ་གསུམ་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་གྲང་ཚུབ་སྟོང་པའི་མཐར་ཐུག་བར་དུ་གྲུས་བས་
བསྟེན། །

(༩ ཉ་༩།༡༡༡ བ་༡༠) རྒྱད་པར་བདག་སོགས་ཚོད་དུས་དགུ་ཡི་ཡང་མཐར་
ལུས་པའི་ཉམ་ཐག་སྐྱབས་བྲལ་ཡིད་ཅན་རྣམས། །སྐྱབས་དང་བཅས་པའི་བཀའ་
རིན་སྦུལ་ཏེ་གནས་སྐྱབས་མཐར་ཐུག་པན་བདེའི་གྲིབ་བསིལ་སྦུམ་པོ་ལ། །བདེ་
བར་རལ་བསོའི་དབྱུགས་འབྲིན་མཛད་མཁས་བྲན་མཚོག་ལྷ་མེད་འགྲོ་བའི་ལྷ་མ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན། །རག་དབང་སློབ་བཟང་འཇམ་དཔལ་བསྟན་འཛིན་ཚུལ་གྱི་མཚའི་
མཚོའི་ཞབས་མཐེལ་འབྲལ་མེད་གཙུག་ན་བསྟེན། །

(༡༠ ཉ་༩།༡༡༣ འ་༡༣) ཐོས་བས་རྣ་བ་བདུད་ཅིང་སྦྱོར། །བསམ་ན་དད་པའི་རྒྱ་
མཚོ་འཕྱར། །བཏགས་ན་ཡིད་ཆེས་རྟེན་བ་ཡི། །སྡོན་མེད་ལེགས་བཤད་འདི་ན་
སྟོ། །

ཞེས་ཚིག་དོན་ཉམས་བརྒྱའི་ལང་ཚོས་སྟེག་པའི་འཕྲེང་བ་ཆེ་ལོང་ཅམ་སྟེལ་
བ་སྡོན་དུ་བཏང་ནས་གང་སྐྱེང་བར་བྱ་བའི་གཞི་ནི། ཡུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་
རྗེའི་རང་གཟུགས་འཕགས་མཚོག་ཐུག་ན་བསྟོའི་རྣོས་གར་དུར་སྟོན་འཆང་བ་
རིམ་པར་བྱོན་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ཚན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྐྱེ་འཕྲེང་བཅུ་པ་བཀའ་
རིན་ལྷ་མེད་མཚན་བརྗོད་པར་དཀའ་བ་ཡེ་འཕྲུན་དག་དབང་སློབ་བཟང་འཇམ་དཔལ་

བསྟན་འཛིན་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོས་སྟོན་མོང་གཏུལ་བུའི་སྒྲིབ་ཏུ་
དང་འཚོམས་པར་བསྟན་པའི་སྐྱེ་གསུང་སྟུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ནི་སྐབས་འདིར་
བརྗོད་པར་བྱ་བའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་།

དེ་ཡང་(༤ བ་༥།༡༡༤ འ་༥) བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སྟུགས་ཟླ་ཅན་སྐྱེ་ཆེ་མཐའ་
མའི་མཛད་པ་སྟོན་དུ་ཉེ་བ་ན། (༤ བ་༥།༡༡༥ ཐ་༡) རྒྱལ་སྐུས་ཉན་ཐོས་དང་བཅས་པ་
རྣམས་ཀྱིས། ཀྱི་མ། དེ་ལྟར་མཐའ་འཁོབ་ཁ་བ་ཅན་ཞེས་གྲགས་པ་དུས་གསུམ་གྱི་
སངས་རྒྱལ་གཞན་གྱིས་ཞབས་གྱིས་མ་བཅགས་ཤིང་། གསུང་གི་འོད་ཟེར་གྱིས་
ཀྱང་འདུལ་བར་མ་མཛད་ན། སྟོན་པ་སྟུགས་ཟླ་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཡལ་བར་དོར་
ནས་སྤང་བ་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ན། དུལ་དེའི་འགོ་བ་རྣམས་ཅི་ལྟར་བྱ་ཞེས་
སྤྱོད་ཅེའི་ཤུགས་ཀྱིས་གསོལ་བ་ལས། སྟོན་པའི་ཞལ་གྱི་བསྐྱོད་ཆེམས་འཕྲེང་གེ་སར་
གཡོ་བའི་འཇུ་མ་མཛད་ས་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚོགས་ལ་དོམས་པར་མཛད་
ནས་སྟོན་ཅིང་འཛེབས་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་འདི་སྐད་དུ། ཅི་ལྟར་སྟོན་ཀའི་དུས་ཀྱི་ཟླ་
བའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་སྐར་གྱི་འཕྲེང་བས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བ་དང་མཚུངས་པར།
ཉེས་པའི་སྟོན་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཞིང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ཤས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་
འཕགས་པ་སྟུན་རས་གཟིགས་དབང་སྐྱབས་ཀྱི་བཀྲང་ཡས་སྐྱལ་པའི་འཁོར་དུ་མ་དང་
བཅས་ཉེ་མཐའ་འཁོབ་ཁ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་བྱོན་ནས་དོན་མཛད་པར་
འགྱུར་ལ། མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་དེའི་གྲོགས་མཛད་པར་འགྱུར་
རོ། །ཞིང་ཁམས་དེ་ནི་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་དང་། སྟུགས་ཟླ་ཅན་གྱི་གཉེར་ཆེན་སྟུན་
རས་གཟིགས་གཉིས་ཀྱིས་གཏུལ་བར་བྱ་བའི་ཞིང་ཡིན་ནོ། །དེའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་

ཐོགས་སུ་བདག་གི་སྐྱེ་བརྟན་གྱང་གནས་དེར་འབྱུང་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཐྱིན་པ་ཡང་བྱང་ནས་བྱང་གི་ཐོགས་སུ་དར་བར་འབྱུང་རོ། །ཞེས་སོགས་མདོ་རྒྱུད་
དང་། མ་ཉི་བཀའ་འབྲུམ་སོགས་དུ་མ་ནས་འབྱུང་བའི་ལུང་བསྟན་རྣམས་ཆིག་
ཆོགས་བསྐྱེས་ནས་བཀོད་པའི་དོན་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ། ལྷ་མ་བྱི་མ་མེད་པ་མཚོ་ལས་
སྐྱེས་པའི་དོན་མཚོས་རྒྱལ་དཀོན་མཚོག་འབངས་ལ་གདམས་པ་ལས། འདི་ནས་
ཤར་ཐོགས་ན་དོན་མེད་ཞེས་བྱ་བ་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མདོན་
བར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་གནས་ཡོད། དེའི་བྱང་ཐོགས་ན་བོད་ཁ་བ་ཅན་
ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་ཡུལ་ཆེན་པོ་བྱམས་པ་དང་སྤྱང་རྗེ་དང་
བྲལ་བའི་མི་མ་ཡིན་དག་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད་པས་དེ་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་དན་སོང་གསུམ་དུ་སྐྱུར་བར་བྱེད་བས། བོད་ཁམས་དེར་བདག་གི་སྐྱེལ་
པ་མ་སྐྱུ་དང་ལྷན་བཞེག་བཏང་ལ། སྤོན་ལ་མི་མ་ཡིན་དག་པོ་དེ་དག་བཏུབ་ཉེ་
གཞོན་འཆེ་དང་གདུག་རྩལ་ཞི་བར་བྱས། སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་བདེ་སྦྱིད་དང་བཟང་ཤིས་
པར་བྱའོ། །ཁྲོད་ཀྱི་སྐྱེལ་པ་རྒྱལ་པོ་ཞིག་ཐོངས་ལ་བོད་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་དེ་
དག་ཡོངས་སུ་རྫོངས། སྐྱེལ་པ་མང་པོ་ཡང་ཁྱེ། རྒྱ་ནག་དང་བལ་པོའི་ཡུལ་ན་དེ་
བཞེན་གཤེགས་པའི་སྐྱེལ་པ་དངོས་ཡོད་པས་གནས་དེར་སྐྱུན་རྫོངས། བོད་ཁམས་
དེ་འདྲིགས་པ་ཆེ་བས་ལྷ་མོ་ཞི་ཁྲོ་གཉིས་གྱང་སྐྱུན་རྫོངས། འདྲིགས་པ་བརྒྱད་ལས་
སྐྱོབ་པར་བྱེད་ཅིང་དེ་ནས་ཡུལ་གྱི་དབུས་སུ་གྱུར་ནས་སྐྱེ་བོ་པལ་ལ་དད་བ་སྐྱེས་ཉེ་
གདམས་དག་བསྟན་དུ་བཏུབ་པའི་སྐབས་སུ་བྱང་ཐོགས་ནས་བྱང་ཐོགས་སུ་བོད་
ན་རིགས་བརྩམ་པར་བྲགས་པ། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཀུར་བཞེག་ཏུ་ཁྲོད་ཀྱིས་ལུས་

ཐུངས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བྲིན་ཀྱིས་བརྒྱབས་པའི་སྐྱལ་པ་ཞིག་རྒྱ་གར་ནས་ར་སྐྱུན་
འདྲེན་དུ་ཐོང་། གཞོན་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བ་ལ་དགོད་པར་
བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འདིག་རྟེན་སློན་མ་ངེ་སྐད་གསུངས་པ་བཞིན་
བུའོ། །ཞེས་ཞལ་གྱིས་འཆེས་པ་ལྟར། ཤོད་ཁམས་ཀྱི་ཞིང་འདི་སྐས་བཅས་རྒྱལ་
བ་གཞན་གྱི་གཏུལ་སྐལ་དུ་མ་གྱུར་པ་ན་འཕགས་པ་སྐྱུན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷན་
ཉིད་ཀྱིས་གཏུལ་སྐལ་དུ་བཞེས་ཏེ་ཐོག་མར་མིའི་འགོ་བ་སྐྱེལ་ཞིང་ཟང་ཟིང་གིས་
བསྐྱས། དེ་ནས་ཚོས་གྱིས་འདུལ་བའི་དུས་ལ་བབ་པ་ན་རྒྱལ་པོ་དང་། སློན་པོ་དང་།
ལོ་བཞེས་མཁས་གྲུབ་ལ་སོགས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་རྣམ་རེལ་བརྒྱུད་ནས་འགོ་བའི་
དོན་མཛད་ཚུལ་མཐའ་དག་ནི་རག་གིས་བཞོད་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ལས་འགོངས།

(༧ བ་༡། ༣༣༠ འ་༣) ད་ལྟའི་བར་དུ་དུར་སྐྱིག་འཆང་བའི་སྐྱེ་འབྲེང་ལུ་ཉིག་སྐར་
ལ་བརྒྱས་པ་ལྟ་བུ་ཟེམ་མི་ཆད་དུ་བརྒྱུད་ནས་རྒྱལ་བའི་བསྐྱས་བསྐྱན་པ་མི་ལུབ་
པའི་རྒྱལ་མཚན་སྲིད་ཅེར་བསྐྱེད་བར་མཛད་དོ། །

(༡༠ ཉ་༣། ༣༣༡ འ་༥) འདིའི་སྐབས་སུ་དོགས་པ་དཔྱད་པར་བྱ་བ་འདི་ཡོད་དེ།
སྐྱེགས་བམ་རིན་པོ་ཆེ་དགོན་མཚོག་འབངས་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་ནང་ནས། དུ་སྐྱེང་
ལུང་བསྐྱན་པའི་འུག་པའི་ཡོན་ཏན་འཆང་བའི་སྐབས་སུ། འུན་པ་རིམ་བ་བདུན་དུ་
ཡོད་པ་ཉིད་ནི་ལྟ་བུ་རྒྱ་དུས་ཀྱི་མཐའ་མར་འགོ་བ་འདྲེན་པར་སློན་ལམ་ཐེབས་པའི་
ལ་རྒྱལ་བ་བདུན་གྱིས་རྒྱན་ཆད་མེད་པར་སྐྱོབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཟེམ་མེདོ། །ཞེས་དང་།
དེ་དང་མཐུན་པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་ལས། སྐྱེ་བ་
བདུན་དུ་འགོ་དོན་ལེགས་སྐྱེད་ནས། །ཟག་མེད་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྐྱེད་བར་

བྱེད། །ཅེས་དང། །ཡང་གསང་ཀྱི་ཅན་ལས། །འགྲོ་དོན་སྐྱོང་བའི་སྐྱེ་བའི། །བདུན་
འབྲུང་ཁྲིད་ཉིད་ལྷ་བ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་འདི་དང་འདི་འབྲུང་རྣམས་ལ་སྐོ་
གོས་ཀྱི་བྱ་གཤམ་ཞིང། །མཁས་པའི་ངག་དང་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སོངས་པ་དག་
གི་བསམ་བཤད། །དེ་ལྟར་ན་དུར་སྐྱིག་འཆང་བ་རྒྱལ་བའི་མཚན་ལྡན་ཀྱི་སྐྱེ་འཕྲེང་
བདུན་ལྷག་མི་འཕྲོན་པར་ལུང་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་འདུག་སྐྱེས་ནས་དེ་ལྟར་དངོས་སྟོན་ག་
ཅི་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་དང། །འགའ་ཞིག་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ཡང་ཁ་ཚོན་གཅོད་མི་ཤེས་པ་
སོགས་རང་གཞན་གྱི་བྱ་བ་མཐའ་འཛིན་པར་སྐོ་བའི་ཁོངས་སུ་འགའ་དང་འགའ་
ཞིག་ཡོད་པ་མཐོང་ཞིང་སོས་ལ། (༡༠ བ་༣། ༣༡༣ འ་༡༠) འོག་རྟོག་དང། །ཐེ་ཚོམ་གྱི་
སྐྱོག་ཏུ་ཚུད་པ་རྣམས་ལ་སྐྱེན་སྲིད་ལུང་བསྟན་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཅུང་ཟད་
གསལ་བར་འཆད་ན།

(༡༠ བ་༤། ༣༡༣ འ་༤) དུ་སྐྱེང་གི་ཤུག་པ་རྣམས་ལ་ཤུན་པ་རིམ་པ་བདུན་དུ་
ཡོད་པ་དེ་ནི། །འཕགས་པ་སྐྱེན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྣམ་འབྲུལ་དུར་སྐྱིག་འཆང་བའི་
རྒྱལ་བ་བདུན་གྱིས་གངས་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཐུགས་རྗེ་ཚད་མེད་པས་སྐྱོབ་
པར་མཇུག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལས། །མཚོན་དོན་ཁྲུང་པར་ཅན་ཡིན་པར་གསུང་རྒྱ་
ལས་བདུན་ལྷག་མི་འཕྲོན་པའི་དོན་གཏན་ནས་མ་ཡིན་པར་མ་ཟད། །ད་དུང་རྒྱལ་བ་
བདུན་གྱིས་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་སྐྱོབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོའོ། །ཞེས་པས། །བདུན་
ཚོན་བདུན་ཚོན་དུ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་འཕྲོན་པ་ཚིག་གི་དངོས་ཟེན་ལས་ལུང་
གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། །དེ་དང་དེ་འབྲུང་བའི་ལུང་བསྟན་གཞན་རྣམས་ཀྱང་དེའི་
རིགས་པས་ཤེས་པར་རུས་པས་མང་དུ་སྐྱོས་མ་དགོས་ཤིང། །གཞན་ཡང་བདུན་གྱི་

གངས་སྤོས་པ་ཅམ་གྱིས་དེ་ལྷག་མི་འབྲུང་བའི་གངས་རེས་ཅན་དུ་འཛིན་མི་འདྲང་བ་
ནི། དཔེར་ན། དེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་དེ་དག་བཅོམ་པའི་
འབྲས་བུ་མ་ཚོ་བ་གོང་དུ་འཆི་སྲིད་བདུན། བར་སྲིད་བདུན། རྒྱུ་སྲིད་བདུན། སྲོན་
དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་བདུན་ཉེ་སྲིད་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་ལེན་ནའང་བདུན་ཚོན་དུ་མཚུངས་
པ་ལ་དགོངས་ནས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། འདིར་ཡང་དུར་སྤྲིལ་
འཆང་བ་འཕྲེང་བ་རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་བྱོན་ནའང་དགོངས་གཞི་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་
ལ་དགོངས་ཉེ་བདུན་གྱི་གངས་སུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན།

དེའི་དགོངས་གཞི་དང་དགོས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གཙོ་བོར་ནི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་
ཡོན་ཉན། འཕྲིན་ལས། སྤྱིང་རྗེ་དང་སྲོན་ལམ་སྟེ་ཁྱེ་ཁྱེད་ཚོས་བདུན་གྱི་སྐོ་ནས་འགྲོ་
བའི་དོན་མཛད་པ་མཚོན་པ་དང་། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན། འཛིག་ཉེན་ན་བྲམ་ཟེ་ནས་
བྲམ་ཟེར་སྐྱེ་བ་བདུན་བར་མ་ཆད་དུ་སྐྲངས་པ་ལ་བྲམ་ཟེ་སྐྱེ་བ་བདུན་པ་ཞེས་གང་
ཟག་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འཛིན་ཅིང་། དེའི་སྐྱེ་ཤེད་དང་། གཤུང་རིང་བསྐལ་སོགས་གྱིས་
ངན་སོང་གི་སྐྱེ་སྐོ་ཁེགས་པ་སོགས་རྩ་བ་ཆེ་ཆེན་སོར་བྱེད་ན། འཕགས་ཆེན་བདག་
ཉིད་ཆེན་པོ་བསམ་བཞིན་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་སྲིད་པའི་རྣམ་རོལ་བདུན་བྲམ་མི་ཆད་དུ་
བཞེས་པ་ནི། བྲམ་ཟེ་སྐྱེ་བདུན་སོགས་གྱིས་བསྐྱུན་དུ་མེད་པའི་མཚོང་རྩོས་དུན་རེག་
འབྲེལ་ཆད་དོན་ལྡན་མད་དུ་བྱུང་བའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོར་གདོན་མི་ཟ་བའི་ཡིད་
ཆེས་གྱི་དེས་པ་ལུམ་བྱིན་དུ་སྐྱེ་བ་སོགས་གྱི་དགོས་པ་ཆེས་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་པ་
ཡིན། ལུང་བསྟན་དེ་དག་དང་མ་ཐུན་པར་གཞན་ཡང་བཀའ་གདམས་སྟེགས་བམ་
རིན་པོ་ཆེ་ལས་རྒྱ་སྐྱེད་དང་། ཚོས་འཁོར་རྒྱལ་སོགས་གྱི་རི་མཚོ་ཤིང་སོགས་གྱི་

གནས་ཀྱི་བྱང་པར་ལུང་བསྟན་པ་ནའང་བདུན་ཚོན་བདུན་ཚོན་གྱི་གྲངས་སྟུ་བུས་
ནས་མང་དུ་གསུངས།

(༡༩ ཉ་༡།༩༧༦ ཟ་༤) ཡང་འོན་ཏེ་གསུངས་པམ་གྱི་ལུང་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་དུ་ཚུགས་
གྲངས་སྟུ་བུས་པའི་རྒྱལ་བ་དགོ་འདུན་ཀྱི་མཚོའི་གསུང་། སྐྱེ་བ་བདུན་དུ་འགོ་དོན་
ལེགས་སྤྱད་ནས། །ཟག་མེད་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྟུ་བུ་བར་བྱེད། །ཅེས་པས་སྐྱེ་བ་
བདུན་རྗེས་ནས་སྟུལ་བ་ཟག་མེད་ཚོས་དབྱིངས་སྟུ་བུས་ཉེ་སྤྱོད་མི་འཕྲོན་པའི་
དོན་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས། དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ནས་མ་ཡིན་ཉེ། སྟུལ་བ་བདུན་དུ་མ་ཟད།
གཅིག་གཉིས་ནས་བརྒྱ་རྒྱུ་ལྗེ་བ་གྲངས་མེད་རི་ཅམ་ཞིག་སྟོ་བའི་ཆེ་ནའང་ཟག་
མེད་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་འབད་ཚོལ་མེད་པར་སྟོ་ཞིང་། བསྟུ་བའི་ཆེ་ནའང་ཟག་
མེད་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྟུ་བུ་བ་ནི་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཚོས་ཡིན་ལ། དེས་
ན་འདིར་ཡང་སྐྱེ་བ་བདུན་ལ་སོགས་པར་འགོ་བའི་དོན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མཛད་ནས།
རྒྱབས་སྟུ་ཟག་མེད་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྟུ་བུ་ལ་གསོ་བའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟུ་བར་མཛད་
དོ། །ཞེས་སྟོ་བསྟུའི་བཀོད་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བས་འགོ་དོན་མཛད་ཚུལ་སྟོན་པ་
ལས། ཟག་མེད་ཀྱི་དབྱིངས་སྟུ་བུས་ཟེན་ནས་སྤྱོད་མི་འཕྲོན་པའི་དོན་གལ་ཡིན།
གལ་ཉེ་ཟག་མེད་ཚོས་དབྱིངས་སྟུ་བུ་ལ་གཅིག་བསྟུ་བུ་ཟེན་ནས་སྤྱོད་སྟུལ་པའི་
བཀོད་པ་ཕྱོན་པ་མི་སྲིད་ན། རྒྱུད་ལྷ་མ་ལས། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལས་མ་གཏོས་
བཞིན། །སྟུལ་པའི་རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས། །སྐྱེ་བ་མཛོན་པར་སྐྱེ་བ་དང་། །ཞེས་
སོགས་ནས། །ཡོངས་སྟུ་མ་དག་ཞིང་རྣམས་སྟུ། །སྲིད་པ་རི་སྲིད་གནས་པར་
སྟོན། །ཞེས་དང་། །མཛོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། དེ་བཞིན་འཁོར་བ་རི་སྲིད་འདིའི། །ལས་

ནི་རྒྱན་མི་ཆད་པར་འདོད། །ཅེས་འཁོར་བ་མ་སྟོང་བར་ཏུ་སྐྱུལ་བ་རྒྱན་མི་ཆད་ཏུ་
སྟོན་པར་གསུངས་པ་རྣམས་དང་འགལ་བར་མ་ཟད། འདོད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ན་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་མི་ཟད་པ་སོགས་ཏུ་
འབབ་པར་འགྱུར་བས་ན། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་ཏུ་མ་ཡིན་
ནོ། །

(༡༥ ཉ་༥།༣༩༧ ཐ་༤) དེ་ལྟར་སྐྱེད་བསྐྱེད་བ་དང་དོགས་པ་གཙོད་པའི་ཚུལ་
རགས་རིམ་ཙམ་སྐྱེལ་ནས་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ལྗེ་སྐྱེལ་སྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་བཅུ་
བ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལས། རྒྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་གསང་བ་བསམ་
གྱིས་མི་བྱུང་བའི་གནས་རྣམས་ནི་སྐྱེད་དང་མངོན་ཤེས་མངའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་
མཐའ་དག་ཉོགས་པར་དཀའ་ན་བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྟོགས་ཙམ་ཡང་མཚོན་
པར་གཤམ་ཏུ་སྤྱོད། རྒྱན་མོང་བ་རང་ཅག་གི་སྣང་ངོ་དང་འཚོམས་པར་སྟོན་པའི་སྐྱེ་
གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པའང་ཡོངས་སུ་རྗོད་གསུངས་པར་བརྗོད་པའི་རྗོ་མ་སོགས་
ཀྱང་། རགས་རིམ་སྲིད་པོར་བསྐྱེལ་བའི་སྟོན་པར་གཞན་གྱི་དད་པའི་གསོལ་སྐྱེ་
ངེ་ལྟར་ཏུ་ས་བཞིན་སྐྱེལ་བ་ལ་ཞུགས་སོ། །

(༡༧ ཉ་༥།༣༩༨ འ་༦) ཞེས་སྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་ལྗེ་སྐྱེལ་ཐམས་ཅད་མཁུ་
གཟེགས་བཅུ་བ་ཆེན་པོ་ལྗེ་བཅུན་རག་དབང་སྐྱོ་བཟང་འཇམ་དཔལ་བསྟན་འཛིན་
ཚུལ་གྲིམས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ངོ་མཚར་ནོར་བུའི་འཕྲེང་བ་
ལས། སྟོན་བྱང་བའི་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཙམ་བརྗོད་པ་སྟོན་ཏུ་བཏང་བའི་སྟོན་པ་སྐྱེད་
བསྐྱེད་པའི་སྐབས་དབྱེ་ཞིང་། ཞར་ལ་དོགས་པ་འགའ་ཞིག་དཔྱད་པའི་ཚུལ་དང་

བཅས་པའི་སྐབས་ཉེ་དང་བོདོ། །།

༡༽ ཡུལ་གྱི་ཁྱད་ཚོས་དང་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རིགས་རྩས་སོགས་ལ་གཞིགས་
པ་དང་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་སྲ་རྗེས་སུ་རོ་མཚར་བའི་སྣམ་ཏུ་མ་བཅས་དང་སྐྱེ་

བལྟམས།

༥ ས་བཅད་གཉིས་པ། སྐྱ་ཚེ་འདིར་ཡུལ་དུས་ཡབ་ཡུམ་རིགས་རྩས་ཚོ་འབྲང་
སུན་སུམ་ཚོགས་པའི་བརྒྱད་དུ་རོ་མཚར་བའི་ཁྱད་ཚོས་དང་བཅས་བལྟམས་སུ་
ཞུགས་ཤིང་སྐྱེ་བལྟམས་པ་སོགས་ཀྱི་ཚུལ་བཤད་པ་ནི། དེ་ཡང་ཡུལ་གྱི་མ་ཐམས་
ཅད་མཁུལ་གཞིགས་དག་དབང་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་མཚོ་དཔལ་བཟང་བོ་དེ་ཉིད་སྐྱེའི་ན་
ཚོད་གཞོན་བྱུང་གྱུར་ཡུང་། གདུལ་བྱ་རྟག་འཛིན་ཅན་ཚོས་ལ་བསྐྱུལ་བ་སོགས་ཀྱི་
དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་འགའ་དང་འགའ་ལ་གཞིགས་ནས་ཤིང་པག་ཉོར་ཆེ་གཉིས་
པའི་ཚེས་བཅུ་དྲུག་གི་ཉིན་ཞིང་འདིའི་གཟུགས་སྐྱེའི་བཀོད་པ་བསྐྱུས་ནས་རེ་ཞིག་
དག་པའི་ཞིང་དུ་ངལ་བསོ་བའི་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས་ནའང་། རྒྱལ་བ་རྣམས་གདུལ་
བྱ་འདུལ་བའི་དུས་ལས་ཡོལ་བར་འགྱུར་བའི་གོ་སྐབས་ནི་ནམ་དུ་འང་མི་སྲིད་པས་
ན། སྐྱར་ཡང་བོད་ཁ་བ་ཅན་པའི་ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་བཅེ་བ་ཚད་མེད་པས་ཀྱུན་ནས་
བསྐྱངས་ཉེ་བསམ་བཞིན་དུ་རིང་བོར་མ་ལོན་པར་སྲིད་པ་ཉེ་བར་བརྒྱང་བའི་དུས་ལ་
བབ་པའི་ཚོ།

(༡༠ ཉ་༩།༩༩༥ བ་༩) མགོན་པོ་མཚོག་འདི་གང་དུ་སྐྱུམས་སུ་ཞུགས་པའི་
ཡུལ་ནི་འཕགས་པ་སྐྱུན་རས་གཞིགས་ཉིད་ཀྱི་འདུལ་ཞིང་ལ། རང་གསེས་བོད་དང་

བོད་ཆེན་པོ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་བོད་ཆེན་པོར་གྲགས་པ་མདོ་ཁམས་ཀྱི་བརྒྱུད། དེ་
ལ་སྐར་ལྷག་ཡོད་པ་ལས་སློམ་འབོར་སྐར། དེའི་ནང་ཚན་(༣༠ ཉ་༥།༣༣༧ འ་༡༠)ལི་
ཐང་གི་སའི་ཆར་གཏོགས་ལ། དེ་ལ་སྡེ་ཤོག་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས་འདིར་ཤོག་ལྷག་ཏུ་
གྲགས་ལ། དུལ་གྱི་བྱུང་བར་ནི། སྤར་བས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་སྟུ། ཁང་ས་ཞིང་ས་ས་
ཡི་དགོ། །འཇུང་ཚུ་ཞིང་ཚུ་ལི་དགོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དགོ་བཅུ་ཚང་བའི་གནས།
མི་རྣམས་ཀྱང་ཡ་རབས་ཀྱི་ངང་ཚུ་ལ་གནས་པའི་བཟང་པོའི་ངང་བཞིན་ཅན། ཞོར་
ཡོངས་སྡོད་སོགས་མ་སྟན་རྒྱུར་འདོད་རྒྱུར་འཇོ་མས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་སྤང་ལ། དེའི་
ནང་ནས་མགོན་པོ་འདི་ཉིད་སྐྱབས་ལུ་མས་པའི་ལུང་པའི་དབྱིབས་མ་བུའི་སྡོད་མདོངས་
རྒྱས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཡོད་པས་ན། སྤར་ནས་ཤོག་ལྷག་སྡོད་མདོངས་ཞེས་གྲགས་
པ་ཡིན་འདུག་ལ། སྤེས་རྒྱུར་ཉམས་ནས་སྡོད་མདོངས་ཞེས་འབོད་པར་བྱེད་ཀྱང་།
དོན་དུ་ཡུལ་གྱི་དབྱིབས་དང་། མིང་དབྱུང་ལ་འགྲོ་དོན་འཕྲིན་ལས་སྤོགས་བཅུར་
རྒྱས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་བྱུང་བར་ཅན་ཡོད་པས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་ལ་རྣམ་
པར་གཟིགས་ཤིང་། གང་དུ་འཇུངས་པའི་གྲོང་གི་མིང་ལ་ཡང་གནས་སྡོད་ཞོར་བུའི་
གྲོང་ཞེས་གྲགས་ཏེ་དོན་དང་མ་སྟན་པའི་མིང་སྟན་སྟུམ་ཚོགས་པའོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རིགས་བརྒྱུད་དང་ངང་བཞིན་ལ་རི་ལྷར་གཟིགས་པ་
ཡང་རིགས་རུས་དམན་པ་གཏོལ་བ་དང་། བལྟན་བ་དང་། ཉ་པ་ལ་སོགས་པ་འཇིག་
རྟེན་ན་སྤྲད་པའི་རིགས་མ་ཡིན་པར་རྒྱལ་པོ་དང་བུ་མ་ཟེ་དང་། རྗེ་རིགས་དང་། ཚོང་
དཔོན་ལ་སོགས་པ་བཟང་པོའི་རིགས་སུ་འཇུངས་པ་ལྷར་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཆར་
གནས་སྐབས་སུ་ཉ་ཅང་སྟུག་ཅིང་རྗེགས་པ་སོགས་མ་ཡིན་པར་སྡོམ་རྒྱུང་གི་རྒྱུ་ལ་

དུ་གནས་པ་ལས། ཡ་རབས་བཟང་པོའི་རིགས་བརྒྱད་ཁྱད་པར་ཅན་གཅིག་ནས་
གཅིག་ཏུ་བར་མ་ཆད་པར་བརྒྱད་པ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་པར་སྤང་ལ། དེའི་ནང་
ཚན་ཡབ་ནི་སླ་མ་དང་དཀོན་མཆོག་ལ་གུས་ཤིང་། གཡོ་སྤྱོད་སྤངས་པའི་དང་པོའི་
རང་བཞིན་ཅན། སས་ཀྱི་རྒྱལ་བ་ལ་མི་འདིགས་པའི་དཔལ་བའི་སློབ་སྟོན་དང་།
ལུས་ཀྱི་སྤྱོད་ཅུལ་དང་ལྡན་པ་མཚན་སློབ་བཟང་སྤྲོད་གྲགས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ།

ཡུལ་ནི་(༣༠ བ་༦།༣༣༥ འ་༧) རྒྱལ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་དུ་སློབ་པའི་མ་ཕྱ་བྱུ་བ་
ལ། མཚོག་གསུམ་སླ་མར་འདིན་པའི་དད་པ་དང་ལྡན་ཞིང་དབྱེལ་པོངས་དང་མགོན་
མེད་ལ་བྱམས་ལ། ཉག་པར་ཕྱག་སྐོར་མ་ཉི་སོགས་སློབ་གསུམ་རྣམ་དཀར་གྱི་མཛད་
པས་དུས་འདའ་བ། བྱད་མེད་ཀྱི་སློབ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་རྣམ་རྒྱལ་བྱ་བྱིད་ཅེས་
བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་བརྒྱད་དང་། ཚོ་འབྲང་ཕྱན་སུམ་ཚོགས་ཤིང་བཟང་པོའི་
རང་བཞིན་དང་ལྡན་པའི་ཡབ་ཡུལ་ལ་གཟིགས་པའོ། །

དུས་ལ་རི་ལྷར་གཟིགས་པ་ནི།(༣༡ ཉ་༥།༣༣༧ ཐ་༤) ཚེ་ལོ་ཡར་འཕེལ་སོགས་
མི་རྣམས་སློབ་གསུམ་རྒྱུ་བའི་དུས་དང་། སྤྲིགས་པའི་མཐར་ཐུག་ཚེ་ལོ་བཅུ་པ་སོགས་
སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱིས་མི་ཁོམ་པའི་དུས་ཀྱང་མ་ཡིན་པར་གདུལ་བྱ་རྣམས་འཁོར་བ་ལ་
སློབ་བསྐྱེད་ཅིང་ཚོས་སྤྱོད་ཏུ་རུང་བའི་དུས་སྐབས་དང་ལྡན་པ་དེ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལྟར་
གཟིགས་པ་དེ་མ་མེད་པས་བརྗོད་པའི་སློབ་སྤྲིགས་མར་སློབ་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་
བཅེ་ཚེན་ལྷགས་ཀུས་མ་བཏང་བས་སྤང་ཡང་དག་པའི་ཞིང་ནས་ཤིང་ཕག་ཉོར་ཆོ་
བྱུག་པའི་ནང་དུས་ཚེས་དགེ་ཞིང་མཚོག་ཏུ་ཤིས་པ་ལ། འཕགས་པ་འདིག་ཉེན་
དབང་སྤྲུག་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པས་ལྷམས་སུ་ཞུགས་པར་སྤང་ལ། དེའི་ཚེ་ཡུལ་གྱི་མནལ་

ལས་དུ་ལྷ་མ་ཞིག་ཕྱོད་ནས་སྤྱི་གཙུག་ལ་དར་དཀར་གྱི་མོད་ཞིག་བཅིངས་པ་དང་།
དེ་འབྲུལ་གྲུ་པ་མང་པོ་ཞིག་ནས་ཤོག་ཐེང་བྱུང་བས་དར་མོད་བཅིངས་སྤྲུལ་དེ་གར་
གྲུ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཕྱིན་པ་མིས་པ་དང་། དེ་རྗེས་ཞག་གསུམ་སོང་ནས་ནས་
གྲུང་ལ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་འོད་འབར་བ་ཞིག་ཤར་བ་རྣམས་མིས་འདུག་པའི།
མནལ་ལྟས་དང་པོར་ལྷ་མ་ཞིག་ཕྱོད་པ་ནི་སངས་རྒྱུ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པར་
འབྲུལ་པ་དང་། དེས་དར་དཀར་མོད་དུ་བཅིངས་པ་ནི་སྤྱིར་རྗེའི་ལྷ་མ་ཚོག་འཕགས་
བ་སྤྱན་རས་གཟིགས་རིགས་ཀྱི་ལྷ་སྐལ་དུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཅེ་ཞེས་ལུང་བསྟན་པ་དང་།
གྲུ་པ་མང་པོའི་རྗེས་སུ་ཕྱིན་པ་ནི་རིང་མིན་དཔུས་གཙང་ཚོས་ཀྱི་ཞིང་སར་བསྐྱོད་
པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། བུ་གྲུང་ཉི་མ་ཤར་བ་ནི་སྤྱིགས་མའི་རང་མདངས་སྤྱན་པའི་
སྤྱིག་རུམ་དང་མཚུངས་པར་དམ་པ་ཉིན་བྱེད་དབང་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཤར་བས་
མན་བདེའི་སྤང་བ་དཀར་པོས་འཇིག་རྟེན་ཡོངས་སུ་གསལ་བར་མཛད་པའི་ལྷས་
མཚོན་ནོ། །

(༡༦ ཉ་༡།༡༤༠ བ་༥) དེ་ལྟར་ལྷ་མས་སུ་བྱུགས་ནས་རྒྱ་དགུ་འོ་བཅུ་འདས་ཉེ་
སྤྱི་བལྟམས་པའི་དུས་ནི། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་ཚན་སྟོད་འགྲེལ་གྱི་སྐད་དུ་
འཇིག་བྱེད་ཅེས་སུ་འབོད་ཅིང་། ལྡོངས་འདིར་དབང་ཐང་དང་བསྟན་ཉེ་མེ་པོ་གྱི་བའི་
(སྤྱི་ལོ་༡༤༡༦) ལོར་གྲགས་པའི་ཉོར་རྒྱ་གསུམ་པའི་ཚེས་ཉེར་དགུའི་སྐུ་རེངས་དང་
པོ་འཆར་བའི་དུས་སུ་ཡུམ་ལ་རྒྱག་རྒྱའི་རེག་པ་སྤ་མོ་ཅམ་མེད་བར། རྒྱ་བ་ཤར་
རིའི་སྤྱག་ནས་ཚེས་པ་བཞིན་དུ་བདེ་བར་སྤྱི་བལྟམས་མ་ཐག་གཟིམ་ཁང་གི་ནང་
ཀུན་མེ་ལོང་གི་ངོས་ལ་ཉི་མ་པོག་པ་ལྷ་བྱུའི་འོད་སྤང་དཀར་པོས་ཡོངས་སུ་བྱུ་བ་

བར་གྱུར་འདུག་པ་ནི། སྤར་གོང་དུ་ཡུལ་ལ་མི་ལམ་གྱུར་བ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་བར་
 ཤིན་ཏུ་རོ་མཚར་ཞིང་མད་དུ་གྱུར་བའི་ལྟས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་ལ། དེའི་སང་ཉིན་
 ཁྲིམ་མཚེས་ཀྱི་བུ་མོ་སྐྱུལ་ལོ་མ་ལོ་བརྒྱད་ལོན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ནས་ཁྲིའུའི་བཅས་
 ཉོན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡུལ་སྐོལ་ལྟར་མར་གསར་དཀར་གོག་ཅིག་འབྲུལ་བར་ཡོང་
 སྐབས། གཞིམ་ཁང་གི་ཀ་བ་དཀྱིལ་མའི་ཤར་སྤོགས་ཀྱི་ངོས་ནས་ལོ་མའི་རྒྱན་བབ་
 བ་མཐོང་མ་ཐག་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ལ་སྐྱོན་བ་ལྟར་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་མངོན་སུམ་
 གྱི་སྤོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་དང་། དེ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་ཐབ་ཀྱི་འགྲམ་དུ་མ་ཁི་རིལ་
 བུ་མང་དུ་འཐོར་བ་ཡང་བུ་མོ་དེས་མཐོང་བ་ལྟར་ཡབ་ཡུམ་སོགས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་
 མཐོང་ཚོས་སུ་གྱུར་འདུག་པ་རྣམས་ནི། ལོ་མའི་རྒྱན་དང་མཚུངས་པའི་སྤྱགས་རྗེའི་
 སྤྱན་རྒྱབས་ཀྱི་བདུད་ཅིས་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་འདུལ་ལོས་ཀྱི་འགོ་བ་
 མཐའ་དག་སྤོང་ཞིང་ཚིམ་བར་མཛད་དོ་ཞེས་ལུང་དུ་ཉོན་པ་དང་། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་
 བི་ཀ་བའི་ངོས་ལས་ལོ་མ་འབབ་པ་དང་། ཁྲིམ་མཚེས་ཀྱི་བུ་མོས་མར་སྐུལ་བ་མ་
 བསྐྱེགས་པར་དུས་འགྲིག་པ་ནི། སྤོད་འཇུག་ལས། དམ་ཚོས་ལོ་མ་སྐྱབ་པ་
 ལས། །མར་གྱི་ཉིང་ཁྱ་སྤང་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གདུལ་བུ་རྣམས་ལ་
 རང་རང་གི་ཁམས་དང་སྐལ་བར་འཚོམས་པའི་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་ལོ་མ་བགོ་སྐལ་དུ་
 བཞེ་བ་ལས་མར་གྱི་ཉིང་ཁྱ་དང་མཚུངས་པའི་སྤྱིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་བཟང་པོ་རྒྱུད་ལ་
 བསྐྱེད་པར་མཛད་དོ་ཞེས་མཚོན་པ་དང་། མ་ཁི་རིལ་བུ་འཐོར་བ་ནི། དེར་སང་སྤྱིར་
 བཏང་ལ་མ་ཁི་རིལ་སྐྱབ་སོགས་ཚུགས་ཏེ་འཕགས་པ་སྤྱགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་བསྐྱེན་
 སྐྱབ་གནད་སྤྱིན་དུ་བཞུགས་པ་ན། འགྲུབ་པའི་རྟགས་བུམ་པ་སོགས་ཞལ་མ་སྤེ་བོང་

ནས་ཁང་བའི་སྤྱི་ནང་དང་། ཐག་རིང་སྤང་ཅི་རིགས་པར་མ་ཉི་རིལ་བུ་འཛོར་བ་
མངོན་སྲུང་གིས་བྱུང་ན། དེང་གི་གནས་སྐབས་སུ་བསྐྱེན་སྐྱུབ་སོགས་ཆེད་གཉེར་
གིས་སྐྱུབ་པ་ལ་སྣོས་མི་དགོས་པར་འཕགས་པ་སྐྱུན་རས་གཟིགས་ཉིད་གཏུལ་བུའི་
དོན་དུ་བསམ་བཞིན་མངོན་སྲུང་དུ་གྲིད་པ་བཟུང་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཡོངས་སུ་
འདོམས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གོ།

ཡང་ཡུལ་དེ་རོང་ཁོངས་སུ་སོང་བས་སྡོན་ཆད་བྱ་རོག་རེ་གཉིས་སྐབས་
མཚམས་སུ་ཡོང་བ་ལས་གཏན་དུ་སྡོད་སྡོལ་མེད་ནའང་དམ་པ་མཚོག་འདི་མ་
བཟུམས་ཤོང་ཞག་ཉི་ཤུའི་སྡོན་ཚམ་ནས་བྱ་རོག་སྐྱུལ་ལ་འཚོར་བ་གཉིས་བྱུང་སྟེ་
ཁྲིའུ་གཟིམ་ཁང་དུ་བཞུགས་རིང་གཏན་སྡོད་བྱས་འདུག་པ་ནི། ཐ་མལ་བའི་མིག་
ལམ་དུ་བྱ་རོག་ཏུ་སྤང་བ་མ་གཏོགས་དོན་དུ་འགོ་བའི་ཚོས་སྤང་ཉིན་མཚན་དུ་སྐྱས་
གིབ་བཞིན་འགོགས་ནས་སྤང་སྡོབ་གཡེལ་མེད་དུ་མཛད་པ་མངོན་ལ། དེ་ཡང་
ལྷུབས་མགོན་གང་གི་སྐྱེ་བའི་སྤང་མ་དཔལ་མགོན་ཞལ་ལུམ་ཏུལ་ཉིད་ཡིན་པར་
སེམས་ཏེ། སྡོན་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པ་དགེ་འདུན་བྱུབ་པ་འགོག་རིགས་ཀྱི་བརྒྱུད་དུ་
འབྲུངས་པ་ལས། ཐོག་མར་འབྲུངས་པའི་རྒྱབ་མོ་འགོག་པ་ལ་དག་འག་བྱུང་བས་
ཡུལ་གིས་ཁྲིའུ་རྡོའི་གསེབ་ཏུ་སྐྱས་ཏེ་བྲོས། སང་ཉིན་བཟུང་འོངས་པས་བྱ་རོག་
ཅིག་གིས་བྱ་རོག་གཞན་དང་གཅན་གཟན་སོགས་ཀྱི་གཞོན་པ་བྲེད་པ་སྤང་སྟེ།
ཁྲིའུ་མ་ཤི་བར་འདུག་པ་ལ་ཚོ་མོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ན་རེ། ལྷ་སྡོབ་པའི་སྤང་མ་ཞིག་
ཡིན་ན་ནི་རྩ་བ་ཡང་མི་འཁྲེད་ཐང་། མ་ཡང་མི་འཁྲེད་ཐང་། གཞོན་པའི་འདྲེ་ཞིག་
ཡིན་ན་ནི་བྱ་ཚུང་ཡང་མི་སྤང་ཐང་ཟེ་ཏེ་ཁྲིའུ་ཁྲུང་ཏེ་བྲོས་ནས་སྤྱིན་པར་གྲགས་

ལ། དེ་ལ་དུས་ཤིས་རྗེ་སྐྱེས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལས། ང་རང་གི་
བློ་ཡུལ་ནའང་དེ་འདྲ་ཞིག་འདུག འུ་རོག་དེ་དཔལ་མགོན་ཞལ་གྱི་རྣམ་འབྲུལ་དུ་
འདུག མགོན་པོ་འདིས་ཤིས་ཀྱང་དེ་དུས་ཀྱི་འིབ་རོ་དང་། ཁྱོད་ལྟ་བུའི་བསྟན་འཛིན་
ལ་ང་ལྟ་བུའི་ཚོས་སྐྱོད་སྟེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཡང་ཡང་གསུང་གིན་ཡོད་ཅེས་
གསུངས་པ་རྣམས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་ཞིང་།

དེར་མ་ཟད་ཡུལ་སའ་མགོན་ཐུགས་རྗེ་ཅན་འདི་ཉིད་རང་ཡང་རྗེས་སུ་ལོ་ཉ་ལའི་
པོ་བྱང་ཆེན་པོར་ཐེབས་ནས་རིང་པོར་མ་ལོན་པའི་སྐབས་ཤིག་ལ། ཉིན་གཅིག་པོ་
བྱང་གི་ཡང་སྟེང་ནས་འུ་རོག་ཅིག་གི་སྐྱ་རྒྱན་གཉན་དང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་བསྐྱབས་
བྱུང་བ་ལ། སྐྱོན་ནམ་མཁར་གཟིགས་ནས་དཔལ་མགོན་ཞལ་ཡིན་པ་འདྲ་ཞེས་
གསུངས་པ་ཁོ་ལོ་ཅག་རང་གི་རྣ་བའི་ཡུལ་དུ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་བ་ལགས་ན།
དཔལ་མགོན་འདི་ནི་བསྐྱེད་སྲུང་སྲབས་ཀྱི་འཕྲུང་བ་ཀུན་ཏུ་འབྲུལ་མེད་དུ་འགྲོགས་
པའི་སྐྱོན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྲུང་མ་ཡིན་པར་སྐྱང་སྟེ་དཔྱོད་ལྡན་ཀུན་གྱི་ཐུགས་ལ་
མངའ་འཚའ་ལོ། །

ཡང་མེ་གྱི་སྐྱ་བ་བདུན་པའི་ཆེས་བཅུ་སྐོར་ལ་ཡུལ་སྤྱིའི་སྐྱ་རིམ་སྐྱབ་མི་
རགས་སྟག་དགོན་གྱི་གྲ་བ་ཁ་ཤས་དང་། རོགས་བྱེད་མི་སྐྱ་ཁ་ཤས་བཅས་ཡོད་པ་
ལས་ཆེས་བཅོ་ལྔའི་རྩ་རིངས་ཡུལ་གྱི་འུ་བ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱབ་རི་གཞིས་བདག་གནས་
ཡུལ་ཞིག་ཡོད་པའི་རི་སྐྱོད་ཡན་ལ་ཉི་མ་ལྟ་བུའི་འོད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བྱས་
པ་ཐོག་མར་ཡུལ་གྱི་རིམ་གྲོ་བ་རགས་སྟག་དག་སྐོར་བྱམས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས། འཇམ་
དབྱུངས་ཀུན་མཐུན་སོགས་དང་། ཡུལ་མི་སྤྱི་བ་ཚོས་འཕེལ་དང་། ཉི་འོད་མགོན་

མོ་སོགས་ཀྱིས་མཚོང་བ་ལྟར་གཞན་ལ་ཡང་སྐྱབ་བས་ཉེ་བཞོར་བ་བལ་ཆེ་བས་
མིག་ལམ་དུ་གྱུར་སྐྱད་སྟེ། སྲར་སྐྱུ་བལྟམས་མ་ཐག་བའི་དུས་སུ་གཞིམ་ཁང་གི་ནང་
ཀུན་ཉི་མོད་ཀྱིས་བྱུང་བ་དང་། ད་རེས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ལུས་སྐྱད་གསལ་བར་གྱུར་བ་ནི་
ཐུགས་རྗེ་ལ་ཉེ་འདྲ་དང་། ཕྱི་ནང་ཕྱོགས་རིས་སོགས་མེད་བར་འཕྲིན་ལས་ཉིན་
མོར་བྱེད་པའི་སྐྱད་བས་བོད་དང་བོད་ཆེན་པོས་མཚོན་པའི་ཉོར་བོད་གསུམ་གྱིས་
རྒྱལ་བ་སྐྱབ་གྱི་བརྗོད་ཡོངས་སུ་བཞད་བས་གདུལ་བུ་བྱུང་བའི་ཚོགས་རྣམས་དམ་
ཚོས་སྐྱད་ཅིའི་རྒྱན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཚིམ་བར་མཇུག་དོ་ཞེས་མཚོན་བ་སྟེ།

(༡༩ ཉ་༥།༡༩༩༩ འ་༧) དམ་པའི་རྫོང་གར་འབྲུལ་མེད་ཡིན་ནམ་མིན་སྐྱམ་པའི་
མོ་ཚུང་གི་སྐྱེ་བོ་གར་ཞིག་ཐེ་ཚོམ་དང་འབྲུལ་སྐྱད་གི་ཐུན་བར་འབྲུགས་བ་དག་ལ།
འགྲན་རྒྱ་མེད་པའི་རོ་མཚར་ཐུགས་རྗེའི་ཉིན་བྱེད་ཀྱིས་ལོག་རྟོག་དང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་
ཐུན་བ་བྱུངས་ནས་སྐྱད་སྟེ་ཐུག་ན་བརྗོད་རྣམ་རོལ་འབྲུལ་མེད་ཡིན་བ་ལ་ཡིན་བར་
རེས་ཤེས་རྟེན་པའི་དད་གུས་ཀྱི་སྐྱད་བ་དཀར་པོས་འདི་ཕྱིའི་བདེ་ལེགས་ཀྱི་རི་
དབང་བརྟན་པའི་ཅ་བ་རྩུགས་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འདོམས་ཕྱིར་ས་འཛིན་གྱི་སྲོ་ལ་
ཉིན་མོའི་སྐྱད་བས་ཡོངས་སུ་བྱུང་བའོ། །

ཡང་ལུལ་དེར་སྲོན་ཆད་རྒྱ་བ་བཞི་བ་ལྟ་བུའི་ནང་ལ་མ་གཏོགས་དེའི་གོང་ལ་
ཁྱ་བྱུག་གི་སྐྱད་བསྐྱབས་པའི་སྲོལ་མེད་ནའང་། མེ་སྐང་རྒྱ་བ་གསུམ་པའི་ཚེ་དགུ་
ཉིན་ཁྱ་བྱུག་གིས་ཤར་ཕྱོགས་མདུན་རིའི་ལོགས་ནས་སྐྱད་སྐྱབ་བར་བསྐྱབས་བ་
བྱུང་འདུག།

(༡༩ བ་༣།༡༩༩༩ ཐ་༤) ཁྱ་བྱུག་གི་སྐྱ་ནི་འཛིག་རྟེན་ན་སྐྱབ་བ་དང་། བཟ་ཤིས་

པའི་ཚད་དུ་འཛོག་པ་ལྟར། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིའི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་
དོ་མཚར་རྟེན་དུ་བྱུང་བའི་སྐྱེན་གསལ་སྤོགས་དང་སྤོགས་མཚམས་སུ་རིང་ནས་
རིང་དུ་འསྐོ་བས་འསྐོ་བ་མཐའ་དག་དེ་ནི་བདག་ཅག་རྣམས་མགོན་དང་བཅས་པར་
བྱུང་ཉོ་སྐྱེམ་པའི་དགའ་བ་དང་སློབ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བས་དད་གྲུས་ཀྱིས་
གསོལ་བ་འདེབས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་བསྐྱེད་པ་བརྗོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཡི་རང་
བའི་མེ་ཉོག་འཐོར་བ་སོགས་ལ་གཅིག་དུ་བཙོན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་ལྟམ་
སོ། །གཞན་ཡང་དུས་སྐབས་དེ་དག་ནས་བཟུང་སྟེ་དོ་མཚར་བའི་མཚན་པ་དང་
རྟེན་མཚན་སོགས་ཇི་སྟེད་པ་རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་བྱུང་འདུག་པ་རྣམས་འོག་དུ་དུས་
སྐབས་སོ་སོའི་ཐད་དུ་རིམ་བུ་དགོད་པར་བྱ་སྟེ་སྐབས་དོན་ལྟམས་སུ་ཞུགས་པ་
དང་། སྐྱབས་ལྷམས་པའི་མཚན་པ་རགས་བསྐྱེད་སུ་བཀོད་པ་དེ་ཅུ་མོ། །

(༡༥ བ་༡། ༡༥༥ འ་༦) ཞེས་སྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་ལ་རྗེ་སྐྱེམ་ཐམས་ཅད་མཁུན་
གཟེགས་བཅུ་པ་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་རྒྱལ་དབང་སློབ་བཟང་འཇམ་དཔལ་བསྟན་འཛིན་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དོ་མཚར་ལོར་བུའི་འཕྲེང་བ་
ལས། དུས་དུས་ཡབ་ཡུམ་རིགས་དུས་ཚོ་འགྲང་སྟེན་སུམ་ཚོགས་པའི་བརྒྱུད་དུ་རོ་
མཚར་བའི་ཁྲུང་ཚོས་དང་བཅས་ལྷམས་སུ་ཞུགས་ཤིང་། སྐྱབས་ལྷམས་པ་སོགས་ཀྱི་
ཚུལ་བཤད་པའི་སྐབས་ཉེ་གཉིས་པའོ། །

༡༥ ལྟམ་སྐྱེའི་ལུང་བསྟན་དང་ཁྲེའུ་ནས་ཡ་མཚར་བའི་མཚན་བཟང་རིམ་ཐེབས་
བྱུང་བས་སྐྱེ་རྒྱུའི་ཁ་རུ་ཉི་མ་དང་འོད་ཟེར་བཞིན་འགོག་མེད་ཡོངས་གསལ་སུ་
བྱུང་ཉེ་གཞུང་ས་ནས་ཡི་ཐང་ཤོག་དུག་གི་ཁྲེའུར་བརྟུག་དབྱེད་མང་དུ་ཞུས་

མཐའ་མི་ཐང་དགོན་ཆེན་དུ་གདུག་བྱངས།

༩ ས་བཅད་གསུམ་པ། དགེ་བའི་ལྷ་ས་མཚན་ཁྲུང་པར་ཅན་དུ་མའི་གྲགས་པ་
 ལ་བརྟེན་ནས་ངོས་འཛིན་བརྟག་དཔྱད་སྒོ་དུ་མ་ནས་མཇུག་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ནི།
 དེ་ལྟར་མགོན་པོ་འདི་ཉིད་སྐྱེ་བལྟམས་ནས་རེ་ཞིག་ཡབ་ཡུམ་ནས་སྐྱའི་བསྐྱེད་
 བསྐྱིང་ཞིང་གཞི་ཁང་ཁང་དུ་བཞུགས་པ་ལས། དུས་དེའི་ཆེ་བོད་དུ་མཆིས་པའི་མེར་
 སྐྱེ་མཚོག་དམན་མཐའ་དག་རྒྱལ་བའི་རྣམ་པོལ་ཡང་སྲིད་འཇུག་བ་མེད་པ་ཞིག་
 ལྷོགས་གང་ནས་ནམ་ཞིག་འཕྱོན་པར་འགྱུར་སྐྱམ་ཡིད་ལ་རེ་བ་རྒྱན་མི་ཆད་དུ་ཡོད་
 བ་ལྟར། གཙོ་བོར་ཚོས་སྲིད་གྱི་བྱེད་པོ་རྒྱལ་ཚབ་དེ་མོ་ནོ་མིན་ཉན་རིན་པོ་ཆེ་སྒོ་
 བཟང་ལུབ་བརྟན་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་ནས་ལུགས་ཁུར་ཆེན་པོས། བཀའི་མདུན་
 བ་འདོན་རྣམས་དང་གསུང་པོལ་ནན་ཉན་གྱིས་མཚོག་སྐྱུལ་གསལ་དྲངས་འཇུག་
 མེད་ངེས་པ་རྟེན་པའི་སྲིད་དུ། ལྷ་སྐྱའི་ལུང་ཕེབས་དགོངས་དོན་ཞབས་བརྟན་རྣམ་
 དཀར་རིམ་གྱི་རྒྱ་ཆེ་འཇུགས་སྐྱུ་སྐྱུ་བ་གནང་དང་འབྲེལ་བར། རྒྱུན་གཞིགས་
 ཡེ་ཤེས་གྱི་ཉི་མ་པ་ཤ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཞིགས་ཆེན་པོས་གཙོ་མཇུག་པའི་
 རིས་མེད་གྱི་དམ་པ་ཚད་ལྡན་ཆེ་སྲ་དུ་མ་དང་། རོ་རྗེ་འོད་ལྡན་དཀར་པོས་གཙོ་ས་
 རྣམ་ཀུན་གཞུང་ས་མཚོག་ནས་བརྟེན་ཅིང་མཚོད་པའི་ཚོས་སྐྱོང་དག་ལྷ་རྣམ་
 གསུམ་སོགས་ལ། རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་མཚོག་སྐྱུལ་འཇུག་པ་མེད་
 བ་ཉེ་རིང་གི་ས་ལྷོགས་ཡུལ་ལྷོགས་རི་འདྲ་ཞིག་ཏུ་འཕྱོན་སོགས་ལུང་ཞུ་རིམ་པར་
 མཇུག་པར། བལ་མོ་ཆེ་ཆེ་མ་ལུན་པར་ཤར་ལྷོགས་ནས་ཞབས་གཞིགས་པ་ཁོ་ན་བབ་
 བ་དང་། ལྷག་པར་གནས་ཚུང་ཚོས་སྐྱོང་ཆེན་པོས་ཀྱང་གོང་མཚམས་ནས་རྒྱན་གྱི་

ལྷ་ཚེས་ལལ་ཆེ་བ་དང་། ཚོགས་མཚོད་མེད་སྤྱིར་ཉིན་ཞོན་ནས་ཁང་སྤྱིར་སོགས་ལ་
བད་འབྲུལ་ཞལ་ཤར་གཞིགས་ཁོ་ན་མཛད་པ་སོགས་ལ་བརྟེན། མེ་བྱི་ལོ་ནང་དེ་མོ་
ལོ་མིན་ཉན་ལོ་མོ་ཆེ་ནས་མདོ་ཁམས་ལྷགས་ལ་རྒྱལ་ལོ་དང་། ཤར་དར་མདོ་ཡན་
གྱི་རྫོང་གཞིས། ལྷ་སྤེ་མི་སྤེ་གཙོ་བུ་རྣམས་དང་། ཀོང་པོ་རྫོང་ཁག་བཞི་བཅས་ལ་
སོ་སོའི་ས་གནས་གང་སར་ཡུལ་དབང་ལྷག་ན་བསྐྱོད་སྐྱུ་གསུང་ལྷགས་གྱི་སྐྱུལ་
བར་དོགས་པའི་ཁྲུ་རྟགས་མཚན་བཟང་བ་མདོན་དོད་རིགས་ཇི་འབྲ་བྱང་བྱང་།
སྤེ་མོ་བ་སོ་སོས་ནས་སྐྱ་གསང་མེད་བར་དོས་གནས་འདི་འདྲུག་གི་གནས་ཚུལ་
དེས་འབྲུལ་དགོས་པའི་བཀའ་རྒྱ་བཅོན་བཞིན་ཆེ་བ་གནད།

མེ་སྤང་ལོ་རྒྱ་བ་བརྒྱད་པ་དགུ་པར་འབྲུལ་པ་སྐྱ་རྒྱུན་གསར་འཕྲོར་སོགས་ཅི་
རིགས་པའི་དག་ལམ་ནས་མི་ཐང་སྤོགས་སུ་ལོ་སྡོན་མའི་ནང་ཁྲུ་དོ་མཚར་ཆེ་བ་
ཞིག་འབྲུངས་ཡོད་སྐད་གྱི་གྲགས་སྤྱིར་བྱང་བར་མ་བཟད། དེ་རྗེས་རིང་པོར་མ་ལོན་
བར་མི་ཐང་ཚོས་རྫོང་བྱང་འབྲེལ་ནས། ཀོང་གསལ་ཤོག་འབྲུག་སྐོ་མདོངས་གྱི་སའི་
ཚར་ཁྲུ་དོ་མཚར་ཅན་འབྲུངས་ཚུལ་དང་། ལྷས་རྟགས་སོགས་གོང་དུ་འཁོད་པ་
ལྷར་བྱང་ཚུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་དེས་འཕྲོར་བྱང་དོན། ཆེད་ཉལ་བལྟ་རྟོག་གྲེད་པར་
གཞུང་སའི་སྐྱ་ཚབ་སྤྱི་བྱང་མཛོད་སྐོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་། བཀའ་ཤག་བྱང་
ཡིག་པ་སྤྱི་སྤྱི། མེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱི་འབྲས་མི་འབྲས་སྤངས་འདུལ་བ་སྤྱི་མ་
བཅས་སུ་མི་ཐང་འགོ་བྱེད་སོགས་ལ་སྤོད་རྒྱུའི་བཀའ་རྒྱ་དང་། ལྱེད་སྐོ་བལྟ་མོ་
བཅས་སྐྱལ་བའི་སྐོ་ནས་འབྲུལ་ཐོན་དགོས་པའི་བཀའ་བརྒྱུར་སྐྱལ་བ་ལྷར།

མེ་སྤང་རྒྱ་བ་བཅུ་པའི་ཆེས་བཅུ་འབྲུག་དགེ་བར་སྐྱ་སྤྱན་ནས་ཐོན་ཏེ་ནམ་ཉིན་

སྒྲོལ་མེད་ཤད་འགྲོས་གྱིས་བསྐྱོད་པས་རྒྱ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚེས་བཅུ་བདུན་ཉིན་
 མི་ཐང་ཚོས་སྡེའི་འདབས་སུ་འབྱོར་ཏེ་དེའི་སང་ཉིན་ཚོས་སྡེའི་ལས་སྡེ་བགྲུས་སོང་
 ཚང་འཛོལས་དང། སྡེ་བ་གཉིས་ལོ་མ་སྐྱབས་དེར་མ་བསྟན་ཡང་ལོ་ཚབ་གཉིས་པ་
 གཉིས་བཅས་ལ་གཞུང་སའི་བཀའ་རྒྱ་དང་བཅས་རྒྱ་རྒྱུ་ཞིབ་སྒྲོལ་མོལ་ནས་ཚོས་
 རྫོང་གི་འབྲུས་མི་མེད་སྐྱེ་ལ་པོ་དང་བཅས་ཁྱེའུའི་བཞུགས་གནས་སྐོ་མདོངས་
 གནས་སྒོད་ནོར་བུའི་གོང་དུ་སྡེབས་ནས་དེ་འབྲུལ་ལས་བསྐྱེདས་སྤང་མེད་ཁྱེའུའི་
 གམ་དུ་བསྐྱོད་པར། ཁྱིམ་ནང་སྤང་མེབ་བསྐྱེགས་པའི་ཁར་ཕྱིར་དཀར་གྱི་སྐྱེན་ཞིག་
 བཏོང་བའི་སྡེང་དུ་ཁྱེའུ་ལ་སྐོ་སྐོར་སོགས་གང་ཡང་མི་དགོས་པར་ཚོག་ཕྱར་
 བཞུགས་བ་དང། མདུན་དུ་སྐྱོག་ཅེ་རྒྱུང་དུ་ཞིག་གི་ཁར་ཏེ་བྱིས། ཁྱུས་བྱམ། མེ་ལོང་
 བཅས་བཞག་འདུག་པ་ནས་ཁོང་རྣམས་ཡོང་སྐབས་བྱུག་གཡོན་གྱིས་བྲིལ་བུ་
 དགོལ་སྐྱས་མཛད་བ་དང། དེ་ཉིན་མི་ཐང་རོ་ཚོང་ཡེ་དང། གོང་སྡེ་བ་ཨ་ཚེ་གཉིས་
 ཡང་རྒྱལ་ཐང་སྐྱོགས་གྱི་དོན་དཔྱོད་ནས་འཁོར་ཏེ་ཁྱེའུ་སར་འབྱོར་བ་དང་བཅས་
 ཁྱོན་རྒྱ་བོད་མི་གངས་སུ་མ་རྩུ་རྫོང་ཡོད་ཡང་འཛིགས་སྤང་འཚོར་དད་སོགས་
 གཏན་ནས་མི་མཛད་ཅིང། བོད་གྱི་སྐྱེ་ཚབ་སྐྱེ་མེད་གསུམ་པོ་དེ་དེ་ནས་ལོ་ཨེ་
 མཁྱེན་ཅེས་ཞུས་པར། སྐྱེན་རྒྱུང་བས་སྐྱེ་ལན་དངོས་སུ་མི་མཛད་ཡང། དོན་གྱིས་
 མི་དེ་དེ་བཞེན་ལ་སྐྱེན་ཚེར་གྱིས་གཟིགས་ཏེ་ལོ་མཁྱེན་བྱུང་ཞེས་པའི་རྣམ་འགྲུར་
 མཛད་བ་དང། ཡབ་སྐོ་བཟང་སྐྱེན་གྲགས་ལ་ཨ་ལོ་ཞེས་བོས་ནས་བྱུབས་ཞུས་
 གནང་བའི་སྤངས་ཀ་དང་བཅས་མགོ་བོར་བུམ་པའི་ཁ་རྒྱུན་ཡང་ཡང་འཛོག་པར་
 མཛད། ཉིན་གཅིག་སྤང་ཡང་ཁྱེའུའི་སར་ཕྱིན་སྐབས་བྲིལ་བུ་བྱུག་གཡམས་སུ་

བསྐྱམས་འདུག་པར། འདུལ་བ་སྐྱམ་ནས་རྒྱ་མཚུག་ཏུ་ལུག་བར་སྤྱེད་པར་ལྷུ་འདྲུ་རང་ནས་
ལུག་གཡས་གཡོན་སྒོས་ཉེ་རྒྱ་མཚུག་གཡས་དང་། རིལ་ལུ་གཡོན་ཏུ་བསྐྱམས་ནས་
འཇུག་མེད་ཏུ་དགོམ་སྒྲངས་མཛད་ཅིང་། ཡབ་ལ་བྱབས་ལྷུས་གནང་ཚུལ་སོགས་
ཀྱང་ཉིན་སྒོན་མ་ལྟར་གནང་འདུག་པ་བཅས། དེས་ན་མཛད་ཚུལ་འདི་རྣམས་གནས་
སྐབས་མ་བཟླགས་མ་དབྱེད་པ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་བག་ཆགས་བཟང་བའི་རྣམ་
འགྲུར་ཚམ་ཏུ་མཛོན་ཤས་ཆེ་རུང་།

ཚོས་སྤོགས་ནས་གཞལ་ཉེ་ཞིབ་ཏུ་དབྱེད་ན། ཐོག་མར་མཇུག་བའི་ཆེ་སྤང་
གཙལ་གྱི་ཁར་སྤྱིང་དཀར་བྱི་མེད་བཉེང་བའི་སྤྲེང་ཏུ་བཞུགས་པ་ནི། གཏུལ་བྱའི་
དོན་ཏུ་འཁོར་བའི་གནས་སུ་གནས་ཀྱང་འཁོར་བའི་བྱི་མས་མ་གོས་པ་མཚོན་པ་
དང་། དེ་ཡང་གཡས་གཡོན་ནས་སྒོ་སྒྲོར་སོགས་མི་དགོས་པར་ཚོག་ལུང་བཞུགས་
པ་ནི། རང་ཉིད་རིང་མོ་ཞིག་ནས་འཁོར་བ་ལས་གོམ་ཉེ་རང་དབང་ཅན་གྱི་གོ་འཕང་
བརྟེན་ཟེན་བས་ན། གཏུལ་བྱའི་དོན་མཛད་པ་ལ་འཕྲིན་ལས་འདོད་རྒྱུར་དབང་
བསྐྱུར་བ་མ་གཏོགས་གཞན་དབང་གི་རྒྱུན་ལ་རག་ལས་པ་མིན་ནོ་ཞེས་འདོམས་པ་
དང་། ལྷ་མཏུན་ཏུ་ཁྱེད་ལ། མེ་ལོང་ལྷས་བྱམ་བཅས་བཞག་པའི་ནང་ནས་རིལ་ལུ་
འཁོལ་སྤུས་སུ་བཞུགས་པ་ནི། ལུན་མོང་དང་ལུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཏུལ་བྱ་རྣམས་
ལ་རང་རང་གི་སྐལ་བར་འཚམས་པའི་ཐེག་པ་ཆེ་ཚུང་གི་ཚོས་སྤྱ་རྒྱུན་མི་ཆད་ཏུ་
སྤོག་པ་དང་། རྒྱ་མཚུག་ཉེ་ཐབས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་སྤོང་བ་ལྷུང་ཏུ་འཇུག་པའི་ལས་
གསང་ཆེན་སྲོན་མེད་པའི་ཚོས་གྱི་ཚུལ་རྣམས། ཁྲིམ་བསྐྱགས་མ་ཡིན་པར་སྐལ་བ་
མཚོག་གི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་གསང་བའི་སྤོན་ནས་འདོམས་པ་དང་། མེ་ལོང་

གིས་ནི་རྗེ་སྟེང་པའི་ཚོས་མཐའ་དག་སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་མེ་མོང་ནང་གི་
གཟུགས་བརྟན་བཞིན་མ་འདྲེས་གསལ་རྫོགས་སུ་མཁུའུ་བ་དང་། ལྷུས་ཀྱི་བྱམ་པ་
ནས་ཡབ་ལ་བྱབས་ལྷུས་ཀྱི་སྤངས་ཀ་མཛད་པ་ནི། སྤྱི་ཚེ་འདིའི་ཡབ་ཡུམ་གྱིས་
གཙོ་མཛད་པའི་རེས་སུ་མ་ཆད་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལས་དང་
ཉོན་མོངས་པའི་བྱི་མ་བྱངས་ནས་འབྲུང་བ་མཚོན་པ་སྟེ། འདི་དག་གིས་མཚོན་འོག་
ནས་འབྲུང་འབྲུང་གི་སྤྱི་གསུང་སྤྱུགས་ཀྱི་མཛད་པ་དང་། ཕྱི་ནང་གི་རྟགས་མཚན་དོ་
མཚར་ཅན་བྱང་བ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་མཚོན་དོན་ཁྲུང་པར་ཅན་དང་སྤྱར་ནས་རྒྱས་
པར་བཤད་དུ་ཡོད་ནའང་། ཡི་གེ་མང་བས་འདྲིམས་པར་མ་ཟད་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་དཔྱད་
དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྒྱར་ཅམ་སློམ་པས་གོ་བར་རུས་ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་
དག་ལ་ནི་མང་དུ་སྤྲོས་ཀྱང་དེ་འབྲུང་བ་ཞིག་ཏུ་ཟད་པས་ན་རྗེ་སྟེང་འོས་པ་ཅམ་ལས་
མ་སློམ་སོ། །

དེ་སྐབས་སྤྱི་ཚབ་སེང་སྤྱི་རྣམས་ནས་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་དང་། ཡུལ་མི་ཉེ་སྤོང་
བ་སོགས་ལ་སྤྱི་དུས་གཞུང་སར་སྤྱན་ཏུ་སྤུལ་བའི་ལྷུས་རྟགས་དོ་མཚར་ཅན་བྱང་
ཚུལ་རྣམས་དངོས་གནས་ཡིན་མིན་ཅད་ཞིབ་མཐར་ཕྱིན་བཅད་པར། ད་དུང་ཡིད་
ཚེས་རེས་པ་རེ་འདྲོངས་སུ་གྱུར་འདུག་ཅིང་། ཉིན་གཅིག་ལྷ་སྤྱུག་སློབ་མཚན་རྒྱ་མཚོ་
དང་། ས་ལྷའི་མཚོན་ཚེ་བརྟན་གཉིས་ཁྱེའུ་ཡོད་པའི་གཟིམ་ཁང་དུ་ཕྱིན་ནས་ཡུད་
ཅམ་ཞིག་སློག་ཏུ་ཡིབ་ནས་བལྟས་པར། ཡུམ་ནས་སྐས་མགོའི་གཡལ་སྟེང་ཞིག་
འདུག་པར་དེར་ཁྱེའུ་ཕྱིར་དཀར་སྟེང་དུ་བཞག་སྤང་བ་རྫོན་པ་ཞིག་སྤྱུག་ཏུ་སྤུལ་
སོང་བས་ཁྱེའུ་ནས་ཞུ་ཞུ་ཞེས་ལབ་པ་དང་དེ་འབྲུལ་པོ་རོག་གཉིས་ཁྱིམ་སྟེང་དུ་

བབ་པའི་ནང་ནས་ཤོ་རོག་ཡས་མཚུ་ཐུང་། མས་མཚུ་རིང་བ་ཞིག་གིས་ཁྲིའུའི་ལུས་
མའི་འགམ་ནས་ལྷན་སྐྱོན་སྒངས་ནས་ཁྲིམ་ཐོག་ཏུ་བསྐྱད་སོང་བ་ཁོང་གཉིས་ནས་
མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང་། རྒྱན་པར་ཡང་ཁྲིའུས་ཁྲིམ་ནང་ནས་ལྷ་ལྷ་ཞེས་བོས་
ཆེ་ལོ་རོག་གཉིས་ཁྲིམ་སྟངས་དུ་འབབ་གི་ཡོད་ཅེས་ཡབ་ནས་ཟེར་འདུག་ལ། འདི་ནི་
དཔལ་མགོན་ལལ་གྱི་རྣམ་འཕྲུལ་དུ་གོང་དུ་བརྗོད་ཟིན་པ་ལྟར་ད་དུང་དེས་པ་རྗེ་
འཛོངས་སུ་གྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྟར་ན། འུ་རོག་ཡས་མཚུ་ཐུང་ཞིང་མས་མཚུ་རིང་
བ་ནི། དཔལ་མགོན་ལལ་གྱི་མངོན་རྟོགས་སུ་མ་མཚུ་ཕྱིར་འཕྱུང་བ་ཞེས་བྱུང་བ་དང་
ལྷག་པར་མ་ཐུན་པ་དང་། དེར་མ་ཟད་ལོག་ནས་འཕྱུང་བར་འཕྱུར་བ་ལྟར་ཁྲིའུ་ནས་
སྐབས་སུ་སློང་བྱུང་དུ། ལུའི་བྲག་རྫོང་གནས་ནས་གཤེགས་སུ་གསོལ། །ཞེས་
གསུངས་བ་སོགས་གང་ནས་བརྟགས་ཀྱང་སོམ་ཉིའི་གནས་དང་བྲལ་བ་ཁོ་རལོ། །

གཞན་ཡང་དེ་སྐབས་སྐྱེ་ན་སྤོ་བས་གསུང་སློའི་རིགས་མ་ཐེབས་ཀྱང་། རོན་དུ་
སྐྱེ་བལྟམས་ནས་ལོ་གཅིག་དང་། ལྷ་བ་ཁ་ཤས་ལས་མ་སོང་བར་བཞུགས་ལུགས་
དང་། མཚན་སློད་སོགས་གང་ནས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་། དབྱ་དང་སྐྱུན་
ཆེ་ཉམས་དང་། སྐྱེན་ཤལ་རིང་ཞིང་དབྱལ་བའི་དབྱེས་ཆེ་བ། ལལ་རས་དང་། སྐྱེ་ཤ་
དཀར་བ་སོགས་མཐོང་ན་མི་མ་ཐུན་པ་མེད་ཅིང་། མཇལ་བ་ཙམ་གྱིས་ཡིད་ལ་
དབང་མེད་དུ་འགྱུར་བ་ཐོན་ལུས་པ་བྱུང་བས། དེར་འཁོད་ངོ་གཡོག་ཚང་མའི་རྒྱུད་
ལ་དམ་པའི་སྐྱེས་བུར་ཡིད་ཆེས་གྱི་དེས་པ་གཉིང་ནས་རྟེན་པར་གྱུར། དེ་ནས་ཁོང་
རྣམས་ཐོན་ཁར་ཁ་བཏགས་ཏེ་སྤུལ་ནས་ད་ཆ་དེད་རྣམས་ཐོད་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་ཡིན་པས་
བཀའ་ཐེབས་འོས་སོགས་རྗེ་ཡོད་ཞུས་པར། གསུང་དངོས་སུ་མ་ཐེབས་ཀྱང་།

དབྱེས་པའི་འཛུམ་མདངས་དང་བཅས་རིང་མིན་སྐྱུར་འབྲུང་ཡོང་བའི་སྐྱའི་རྣམ་
 འབྲུར་གསལ་ལ་ལོར་ལོར་མས་པར་མཛད། དེ་ལྟར་བརྟལ་དབྱུང་ཞིབ་ཏུ་ཚར་ནས་སྐྱུར་
 ཡང་ལམ་བར་འདྲ་ཚོལ་གྱིས་ལོད་དུ་བསྐྱོད་པས་ས་སྟག་རྩེ་བ་དང་པོའི་ཆེས་
 གསུམ་ཉིན་ལྷ་ལྷན་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོར་འབྱོར་ཉེ། རོ་མཚར་བའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་
 རྒྱལ་ཚབ་ནོ་མིན་ཉན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། བཀའི་དགུང་སློབ་སོགས་ཀྱི་སྟུན་ལམ་དུ་
 གསོལ་ཞིང་། རིམ་གྱིས་མཚོག་དམན་སེར་སྐྱ་བྱིངས་ཀྱི་རྣམས་དུ་ཡང་སོན་བ་ན།
 རི་ལྷར་མདོངས་མཐའ་ཅན་གྱི་རྣམས་དབྱུང་གྱི་ར་གསང་ཐོས་པ་ལྷར་དགའ་དད་གྱི་
 ཚོར་བ་བཟང་པོ་ཅི་ཡང་ཉམས་སུ་སྤོང་བར་གྱུར། རོན་གྲང་ལོ་འདི་འབྲུང་ཅིས་ཀྱི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་ལོ་ནག་ཏུ་གྲགས་པ་དེར་སོང་བས་དེའི་རིང་ལི་ཐང་ཚོས་རྫོང་
 སོགས་ལ་སྐྱུན་གསལ་གྱི་བཀའ་རྒྱ་སྤུལ་འོས་དང་། ཞབས་རིམ་སྐྱབ་རྒྱ་སོགས་
 འབྲུས་པོར་མེད་བ་བསྐྱངས་པ་ལས་པོང་མ་ཆེན་པོའི་གསེར་སྟུན་སྐྱོན་རྒྱ་སོགས་
 རེ་ཞིག་ངང་འཐེན་བཀའ་རྒྱུ་ཆེ་བར་གྱུར།

དེ་སྐབས་ཤིག་ལུམ་གྱི་མི་ལམ་དུ། དགེ་སློང་ཚུལ་ཁྲིམས་སློབ་ལམ་ཐེང་བས་
 གྱི་རུའི་བུམ་པ་ཞིག་གི་ནང་དུ་མ་བུའི་སློབ་སློང་ཞིག་བཅུགས་ནས་སྤྱད་པ་དང་།
 ཡང་། མི་ཞིག་གིས་མེ་ཉོག་ཡ་མཚན་ཅན་ཞིག་འབྱེར་ནས་འདི་མེ་ཉོག་བརྒྱའི་
 གདན་ཡིན་ཞེས་གཏད་པ་བཅས་མིས་འདུག་པའི་དང་པོ། གྱི་རུ་ནི་ཁ་དོག་དམར་
 བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ལ། དེས་གང་མཚོན་ན། འགོ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དམར་
 བའི་སྐྱ། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལྷར་འགོ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་སྤྱི་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་
 པ་མཚོན་ཞིང་། དེ་ལ་ཁ་དོག་སྐྱ་ཚོགས་དང་ལྷན་པའི་མ་བུའི་སློབ་སློང་ས་བཅུགས་

པ་ལྷོ། ལྷོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེས་བསྐྱེད་པའི་གཞན་པའ་གྱི་འཕྲིན་ལས་བཟང་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་
བ་སྣ་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པས་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལྷ་སྐལ་
དུ་ཚོབ་པའི་དོན་དང་། བསྐྱེད་གདན་གཏད་པ་ལྷོ། གདན་རི་མ་མེད་པ་བསྐྱེད་
གདན། །ཞེས་བ་སྣ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ནི་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་འཁོར་བའི་གནས་
སྲུ་བསམ་བཞིན་སྲིད་པ་བཟུང་ཡང་འཁོར་བའི་སྐྱོན་གྱི་དྲི་མས་མ་གོས་བ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བསྟན་པའོ། །

ས་སྐྱལ་ལྷ་བ་དང་པོ་གསར་འཕྲལ་ནས་གསུང་ཚིག་ཀྱང་རིམ་གྱིས་གྲོན་པ་
ལས་ངོ་མཚར་ཆེ་རིགས་རགས་ཅམ་བཞོད་ན། ས་སྐྱལ་ལྷ་བ་གསུམ་པའི་ནང་
དཀའ་བཅུ་གྲགས་པ་ཚོས་གྲགས་ཟེར་བ་འགྲོར་སྐབས། དེར་ཡོད་ངོ་ཞེས་ཚང་
མས་དཀའ་བཅུ་ཞེས་འབོད་པ་ལས་ཚོས་མིང་ངོ་མ་རི་ཟེར་སྲུས་ཀྱང་མ་ཞེས་རུང་།
ཁྱེད་ཀྱས་གཟིགས་མ་ཐག་གྲགས་པ་ཚོས་གྲགས་ཞེས་ལན་ལྔ་པོས་བར་ཁྱེད་ཀྱི་
གམ་དུ་སྡོད་མི་སྲགས་རམས་བ་སྐྱོ་བཟང་ཆེ་དབང་དང་། ལྷ་ཞང་སྐོ་བཟང་བདེ་བ།
ཡུམ་བཅས་ནས་གྲགས་པ་ཚོས་གྲགས་སྲུ་ལེད་ལུས་བར་ཁོ་བར་མཛུབ་མོ་
བཅུ་གས་ཤིང་། ཁོ་བའི་འཕྲེང་བ་དེ་སྲུག་གིས་བཟུང་ནས་མ་ཉི་འཕྲེང་སྐོར་གཅིག་
གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་འཇམ་དབྱུངས་དང་། སྲུག་དོར་གྱི་གཟུངས་བཅས་
ཚོལ་བྱུང་དུ་གསུང་བར་མཛད་སྣང་སྟེ། དེས་ན་དཀའ་བཅུ་གྲགས་པ་ཚོས་གྲགས་
ཟེར་བ་འདི་ནི། སྲ་དུས་ཤྲུབས་མགོན་ཤྲུལ་བའི་དབང་པོ་འཇམ་དབལ་རྒྱ་མཚོ་
ཞལ་བཞུགས་སྐབས་ནམ་རྒྱལ་གྲུ་ཚང་གི་གསུང་བཟང་བ་བྲག་གས་ཡིན་པར་སྣང་
ལ། དེར་བཞེན་ཤྲུལ་བ་མཚོག་ནས་ཀྱང་གཟིགས་པ་ཆེ་གས་སྲུ་བསྐྱུངས་པ་དང་།

རྗེས་སོར་ཡ་རྒྱལ་བ་དེ་ཉིད་ལྷ་རྒྱུ་འབྲུ་ལས་འདས་ཚུལ་བསྟན་རྗེས་གྲུ་ཚང་ནས་
 དགོངས་ཞུས་ཀྱིས་པ་ཡུལ་དུ་ལོག་ནས་གཞིས་དགོན་དུ་བསྐྱེད་ལྷན་ལས། ད་ལས་
 རྒྱལ་བའི་མཚོག་སྐྱུལ་གྱི་དོགས་གནས་ཆེ་ཚུལ་སྐྱེད་བརྗོད་ལ་བརྟེན་ཆེད་དམིགས་
 ཀྱིས་མཇུག་བར་བཅར་བ་ན། དམ་པ་མཚོག་ནས་ཀྱང་སྡོན་གནས་རྗེས་བྲན་བསྐྱེལ་
 བ་མི་མངའ་བའི་ཚོས་ཉིད་གསལ་ལོར་བསྟན་ཏེ། ཁོ་བའི་མིང་ནས་ལོས་ཏེ་དོ་ཤེས་
 ལྷན་བ་དང་། འཕྲེང་བ་ནས་འཛིན་པ་ལི་ད་དུང་སྤར་བཞིན་ཐུགས་རྗེས་འཛིན་པ་
 དང་། མ་ཉི་དང་། འཇམ་དབྱངས་དང་ཕྱག་རྗོད་ཀྱི་གཞུངས་གསུངས་བ་ནི། རང་
 ཉིད་རིགས་གསུམ་ཀུན་འདུས་ཀྱི་དོ་བོ་ཡིན་པར་ཞལ་གྱིས་འཆེས་པ་སྟེ་མྱེ་མྱེད་དུ་བྱུང་
 བའི་རྣམ་པར་ཐར་པའོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དཀའ་བཅུ་གྲགས་པ་ཚོས་གྲགས་ཀྱང་
 ཡ་སྐྱབས་མགོན་གོང་མ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱི་བཀའ་བྲིན་རྗེས་སུ་བྲན་ཞིང་། ལྷ་མི་ཤེས་
 པའི་དད་གུས་སྦྱིང་ཐག་པ་ནས་སྐྱེས་ཏེ་དབང་མེད་དུ་ལུས་ཀྱི་བ་སྐྱུ་ལྡང་བ་དང་།
 མིག་ནས་མཆི་མ་འབྲུག་པར་གྱུར་ཏེ། རིང་པོར་མ་ལོན་པར་ཁོ་རང་གི་ལོར་རྣམ་ཅི་
 ཡོད་སྐྱུལ་སྐྱུ་རིན་པོ་ཆེ་ཡབ་ཡུམ་དང་བཅས་པའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་སྐྱུལ་ཞིང་། ཁོ་རང་ཡང་
 ཚེའི་མཐར་གཏུགས་ཀྱི་བར་དུ་སྐྱེའི་གམ་དུ་གནས་ནས་སློབ་གསུམ་གཡོ་སྐྱུ་མེད་
 པར་ཅེ་གཅིག་ཏུ་ཞབས་འདེགས་བསྐྱབས་ཏེ་གནས་པར་གྱུར་ཏོ། །

ཡང་རྒྱ་བ་བཞི་པའི་ཡང་ཆེས་ལ་ཁྱེ་ལུའི་གམ་དུ་སྡོད་མི་སྤྲགས་རམས་པ་སློབ་
 བཟང་ཆེ་དབང་ནས་ཞུས་གསོལ་སྐྱུལ་བའི་མཇུག་ཏུ། ཁྱེད་འཕགས་པ་སྐྱུན་རས་
 གཟིགས་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་ཡུལ་འདིར་བྱོན་པ་ཞིག་ལགས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱ་
 ཚེན་པོ་མཇུག་དགོས་ཚུལ་སོགས་ཞུས་པའི་རྗེས་སུ། ཡུམ་ནས་སྐྱུན་རས་གཟིགས་

ཞེས་པོས་པར། རྒྱུས་ཨ་མ། སྤྱོད་རས་གཟིགས་ང་རང་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཏེ།
 ལྷག་བྲང་ལ་ཐལ་མོ་སྤྱད་ཞིང་དབྱ་བུ་གྲག་ལན་གསུམ་མཛད་པ་དང་། ཡང་འདི་
 སྐབས་ཤིག་ཏུ་གཞུང་ས་ནས་བཀའ་རྒྱ་ཆེ་སྤེལ་གྱིས། རྒྱུའི་གསུང་སྒོ་བྱེ་ནས་སྤྱི་
 ཚིག་དོ་མཚར་ཅན་ཇི་ལྟར་གནས་ཚུལ་གཏོང་དགོས་པེ་བས་དོན། དགོན་གྱི་བགྲུ་
 སོང་ཁག་དང་། སྤེ་བ་བཅས་རྒྱ་བ་བཞི་པའི་ཡར་ཆེས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་ཆེད་
 དམིགས་གྱིས་རྒྱུ་མཛལ་བར་ཕྱིན་སྐབས། ཨ་ཉེ་ལྷ་འབྲུམ་རྒྱལ་ཟེར་བ་སྤྱི་མདུན་
 ཏུ་ཡོང་བར་ཨ་ཉེ་ཁྱོད་རང་མ་ཉི་འོངས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་བུ་རྒྱུང་ཞིག་མདུན་ཏུ་
 ལྷང་བ་ལ། འདི་ལ་དཔོན་ཚོས་སྤོང་ཐོགས་ཞེས་མིང་འདོག་མཛད་པ་དང་། དགོ་
 སྤོང་སྤོ་བཟང་དབང་རྒྱལ་ཟེར་བ་སྤྱི་མདུན་ཏུ་བཅར་བར། ཨ་ར་པ་ཅ་ན་རྗེ་ཞེས་ལུང་
 གནང་བ་དང་། དགོ་སྤོང་སྤོ་བཟང་རིན་ཆེན་ཟེར་བས་ལྷག་དབང་ཞུས་སྐབས། ཁྱོད་
 མར་སྤྱི་ཚུལ་གྱིས་གསུངས་པ་དང་། བཏ་ཤིས་འགྲུང་མེད་ཟེར་བ་ཞིག་སྤྱད་ནས་
 ཞལ་འདྲིས་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་སྤྱི་མདུན་ཏུ་སྤེ་བས་མ་ཐག་བཏ་ཤིས་འགྲུང་མེད་
 ཅེས་འཕོད་པར་མཛད་འདུག དེ་དག་གི་གནས་ཚུལ་ལི་ཐང་ཚོས་ཚོང་ནས་གཞུང་
 སར་ཡང་འཕྲལ་འབྲུམ་ཞུས་ཤིང་། ཡང་། སྐབས་ཤིག་ཐོལ་ལྷང་ཏུ་དེ་རིང་དོ་རྗེ་བུ་
 ཁྱིད་ནས་ཞོ་དང་། སྤྱི་ལུས་འབྲེལ་ཡོང་གསུངས་པ་ལྟར་དེ་ཁའི་ཕྱི་རྩོད་རྗེ་བུ་ཁྱིད་
 རང་ཟེར་བས་ཞོ་དང་སྤྱི་ལུས་དངོས་སྤྱི་འབྲེལ་ཡོང་བ་ན། རྣམ་པའི་ཐོར་བ་ཞིག་
 ཡོད་པ་དོ་རྗེ་བུ་ཁྱིད་ལ་གནང་ནས་འདི་ཁྱོད་རང་གི་ཞོ་དང་འོ་མ་འབྲུང་ས་གྱིས་
 ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་མི་གཞན་དག་གིས་སྤྱི་བཞུར་བ་གཟིགས་སྐབས། ང་
 རང་ཡང་སྤྱི་བཞུར་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་གསུང་བར། སྤྱི་ལུས་བཞུར་ཞུས་པར་ཡལ་ཆ་ཆེན་

རིན་པོ་ཆེས་གཞན་ཡོང་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སྐབས་མཚམས་སྲུང་ལྟ་སར་འགྲོ་
རྒྱུ་ཡིན་ཏེ་སྐྱོད་ཅེས་དང་། ཉེ་འཁོར་བ་ལྷན་པ་ལ་སེར་སྤྱོད་སྤྱི་གཙུག་ལྷན་དང་། དུང་
རྒྱ་སྤྱིར་གཏོང་རྒྱལ། ར་སིལ་རྒྱུད་དགོལ་གྱི་རྒྱུ་ལྟེན་འཇུག་པ་སོགས་མཛད་སྒྲུབ་
སྟེ། དེ་དག་གི་སྲོལ་གྱི་གནས་རྗེས་སྲུང་བ་དང་། འདས་མ་ལོང་གི་སྐོག་གྲུབ་
གསལ་པོར་གཟིགས་པ་སོགས་དམ་པའི་རང་རྟོགས་སྐྱབ་མེད་པ་སྟེ་མང་དུ་སློབ་པ་
དགོས་སོ། །

(༡༡ བ་༦།༡༥༥ འ་༢) དེ་ནས་སྤྱིར་ཡང་མི་རིང་བར་གཞུང་ས་མཚོག་ནས།
ཁྱེད་ལོ་མཚར་ཅན་འདི་ག་རྟེན་གྲོང་གིས་དུ་ཡུན་རིང་བར་བཞུགས་ན་སྐྱུ་གི་བ་གྱི་
མཚན་མ་སོགས་འབྱུང་ཉེ་བས་དེ་ཞིག་ལི་ཐང་དགོན་ཆེན་གྱི་ཁམས་ཚན་དུ་གདན་
བཤངས་ནས་གཙུང་སྐྱུ་སོགས་གང་ཆེ་བྱེད་དགོས་བཀའ་རྒྱ་ཆེད་ཕེབས་ལྟར། རྒྱ་བ་
བདུན་པའི་ཆེས་དགའ་བར་ལི་ཐང་ཆོས་སྡེའི་བགྲེས་སོང་དང་། གྲོང་སྡེ་བ་ཆེ་རིང་
དོན་གྲུབ་བཅས་ཤོག་རྒྱལ་སྐོ་མདོངས་སྲུ་གདན་ཁྱེད་བཅར་ནས། ལི་ཐང་དུ་ཕེབས་
རྒྱུའི་སྐྱུར་འདྲིན་མཛད་པའི་ཉིན། ད་ལྟ་སར་འགྲོ་དགོས་ཞེས་སྤྱིར་ཕེབས་གྲུབ་ནས་
ར་ཡུན་གཅིག་ཅེས་གྱི་རིང་ཆིབས་ཐོག་ནས་འབབ་པར་མི་མཛད་པ་དང་། ལི་ཐང་དུ་
ཕེབས་ཐོག་ཐོན་ཉིན་དགོན་གསར་ལ་ཁ་ཞེས་པར་ཕེབས་སྐབས་ཏྲ་ཁ་ཚུར་བསྐྱུར་
དུ་བཅུག་ནས་མཁའ་འགྲོ་ཆོས་སྐྱོང་ཡུལ་ལྷ་གཞིས་བདག་ལྷན་མཚོད་ཅེས་
གསུངས་ཤིང་སྐྱུན་དམིགས་མཛད་པ་དང་། རང་ཐག་ཆོས་སྤྱིར་དུ་ཕེབས་སྐབས་གྲུ་
ཚོང་ནས་མཚུལ་རྟེན་གསུམ་ལུལ་བར། སྐྱུ་གསུང་རྒྱལ་སྟེན་ལྷན་པ་དེ་དེ་བཞིན་
རྒྱལ་དུ་བཞེས་ནས་ཞིབ་དུ་གཟིགས་ཤིང་། ཁྱེད་པར་དུ་ལམ་རིམ་གྱི་ཕོ་ཉེ་ཞིག་

ཡུལ་བར་སྐྱེ་རགས་བཤེག་ནས་དབྱ་ཤོག་ནས་བཟུང་ཤོག་ལུ་རེ་རེ་བཞིན་ལེགས་
 བར་གཞིགས་ནས་སློབ་པའི་ཚུལ་མཛད་པ་དང་། སེབས་ལམ་དུ་སྐྱེ་སེར་མང་པོ་
 མཛལ་ཁར་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་མ་ཉི་ཐོན། སློར་བ་གྱིས་ཞེས་ཡང་ཡང་དུ་གསུངས།
 རི་འབྲུམ་ལ་ཁར་སེབས་སྐབས་ཡུལ་སྟོན་གཞིས་བདག་རྣམས་སླེབ་བྱུང་མཚོད་ཅེས་
 ལྟར་ལྟར་བཀའ་སྩལ། འཛམ་བོ་ཐང་དུ་སེབས་སྐབས་ལི་ཐང་སྟེ་པའི་གྲུང་དུ་འགྲོ་
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྲུང་དུ་སེབས་འབྲལ་དངོས་ཆ་རྣམས་ལ་རེ་རེ་བཞིན་བཀའ་
 འདི་གནང་བ་དང་། སྐྱེ་ཅེད་ཀྱི་རྣམ་པས་ཀྱལ་ཀ་གསུང་བ་སོགས་དབྱེས་ཉམས་
 ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་མཛད། ལྷ་བ་བདུན་པའི་ཆེས་ཉེར་བརྒྱད་ཀྱི་ཉི་ཤར་ལ་ལི་ཐང་ཆོས་
 ལྟེའི་ལྷགས་རིའི་ནང་དུ་སེབས་པ་དང་། ཆོགས་ཆེན་གྲུ་དཔངས་ནས་མགོན་པོའི་
 སྐྱེན་འབྲེན་བཏང་བ་དུས་མཚུངས་བྱུང་འདུག་པ་ནི་ལྷ་མགོན་དབྱེར་མེད་ལྷགས་
 ལྟེད་གཅིག་པའི་བཅའ་མཚོན་དུ་མངོན། དགོན་དུ་ཞབས་སོར་བཀོད་པ་དང་དུས་
 མཚུངས་བར་གཞིས་བདག་འབྲུམ་རའི་གནས་གཞིའི་ས་འཛིན་གྱི་ཅེ་ནས་འཇའ་
 ཆོན་སྐྱ་ལྷ་བ་ཞིག་བརྒྱངས་ཉེ། ལི་ཐང་གོང་གི་ཉི་འདབས་གོ་ཚུ་ནང་དུ་ལུག་པ་རྒྱ་
 བོད་སེར་སྐྱེ་ཀུན་གྱི་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་བ་ནི། དབྱ་ལྟེའི་གཙོ་བོ་ལྷ་ཆེན་གཞིས་
 བདག་འབྲུམ་ར་མཉན་སོས་གཙོ་མཛད་པའི་དཀར་སྟོགས་སྟོང་པའི་ལྷ་སྐྱེ་གཞིས་
 བདག་རྣམས་ཀྱིས། མིའི་སྟོན་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་མཚོད་པའི་ཆོགས་གྱི་བཀོད་
 པ་རྒྱ་ཆེན་སོས་མངོན་པར་མཚོད་པ་དང་བཅས་བསྐྱེད་བ་དང་། བཀྲུང་སྟེའི་རིམ་བ་
 ཆོད་མེད་པས་ཡོངས་སུ་འདུད་པའི་རྟོགས་མཚན་དུ་ངེས། དེ་ནས་ཤོག་དུག་ཁམས་
 ཆོན་གྱི་ཆོམས་སུ་ཆོས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་བཀོད་ཅིང་དོན་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་མཛལ་

ཁ་སོགས་རེ་འདོད་ལྟར་སྐྱུལ་ནས་རེ་ཞིག་ཁམས་ཚན་དེ་ཉིད་ཏུ་གཏན་ཚགས་བར་
བཞུགས་སོ། །

དེ་སྐབས་གཞུང་མདོ་སྐར་སྒོ་བཟང་ཤེས་རབ་མངལ་ཁར་བཅར་བར་སྐར་
དཔོན་སྟེལ་བྱུང་། ཡར་ཤོག་ཅེས་མཉེས་མཉེས་མངོད། རྗེས་སུ་སྐར་དཔོན་ལྷ་སར་
ཐོན་ཉེར་ཐོན་སྐྱུག་མངལ་ཞུར་བཅར་ནས་ཤེ་བམ་གཞིགས་འབྲུལ་དང་། ཉེན་མདུང་
ལ་སྐྱུག་ནས་ཞུ་རྒྱ་བཅས་འབྲེང་བ་ཤེ་བམ་ཞལ་སྤེལ་ས་གཞིགས་ཉོག་དང་། ཉེན་
མདུང་ལ་སྐྱུག་ནས་བསྐྱེད་ས་ཤིང་། གནས་རྒྱུང་གི་གཏོར་འབྲུལ་ཡང་ཡང་ཐོང་ཞེས་
བཀའ་ཤེབས། རྗེ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆེས་བཅུ་གཉིས་ཉིན་མི་ཐང་རྒྱ་བྱང་ཏུ་ཤེབས་
སྐབས། མཁན་པོ་ནས་ང་འོ་ཨེ་མཁའ་ཞུས་པར་འོ་ཤེས་གསུངས་ཉེ་དེ་འབྲུལ་
མཁན་པོར་ཁ་བཏགས་གནང་། མཁན་པོས་རྒྱུར་ཁ་བཏགས་སྐྱུལ་བར། ད་ལན་ཞུ་
མི་དགོས་ཞེས་ཡང་ཡང་གསུང་བ་ནི་དགོངས་གཞི་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་གསུང་ཏུ་སྒྲུང་།
རྗེ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆེས་ཉེར་ལྗེའི་དགོང་མོ་མཚོད་ཁང་ནང་ཏུ་ཤེབས་ནས་སྐྱུག་
འཚོལ་མངོད་ཅིང་སྒྲོས་གྱི་མཚོད་བ་སྐྱུལ། སྐབས་འགོ་གནད་སྟོན་ཏུ་བསྐྱེད་ས་རྗེས་
དོ་བྱལ་ནས་ཡུམ་གྱི་མལ་ཏུ་སྐྱུ་གཞིམས་གནང་རྒྱ་མིན་ཞེས་གསུངས་ཉེ། དེ་ནས་
བརྒྱུང་གཞིམ་མལ་ལོགས་སུ་མངོད། རྗེ་བ་དགུ་པའི་ཆེས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་ཤོག་
ཏུག་ཁམས་ཚན་གྱི་བགྲེས་སོང་རྣམས་དང་། གཞན་ཡང་གྲ་རིགས་ཁ་ཤས་བཅས་
སྐྱུ་མདུན་ཏུ་ཡོད་སྐབས་ཚོས་གོས་དང་། གཟན་ཤམ་འབྲེང་ཤོག་ང་རང་པོ་ཏེ་ལར་
འགོ་དགོས། ཞུང་རང་ཚོས་སེར་སྤྱེད་དང་དམིགས་བཅེ་མ་ཐོན་ཞིག་ཅེས་འབྲུང་
འབྲུང་ལུང་བསྟན་གྱི་ཚུལ་ཏུ་སྐྱུལ། རྗེ་བ་བཅུ་པའི་ཆེས་ཉེར་ལྗེ་ལྗེ་མཚོད་ཆེན་མོའི་

ལུ་བ་མོ་ཐོག་ཁར་མཚོད་མེ་འབྲུལ་སྐབས་སྐྱུ་བྱུང་དུ་འཁོད་པ་རྣམས་ལ་སྐྱེ་མ་མཚོད་
བ་དང་། རླུས་གསོལ་ཐོན་ཞེས་བཀའ་གནང་ཞིང་། ཞལ་འདོན་ཚང་མ་མཉམ་དུ་
གསུང་བར་མཛད། རྒྱ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་ཁམས་ཚན་དུ་གྲུ་བ་བཙོ་ལྷ་ས་ཚེ་སྐྱུ་བ་
ཀྱི་བསྐྱེན་བ་བདུན་སྟག་སྟག་ཅམ་གྱི་སྐབས་སྐྱ་རོ་ཞིག་ནམ་ལང་མ་ཐག་སྐྱུ་
བཞེངས་དང་། སྐྱུ་རླུས་གནང་ནས་ཚོགས་གཉེན་དུ་ཕེབས་ཏེ་གྲུ་བ་ཚང་མར་ལུག་
དབང་སྐྱེལ་ཞིང་མཉེས་མཉེས་མཛད། རྒྱུན་དུ་སྐྱོལ་མ་དང་དགའ་ལྡན་ལྟ་བུ་བརྒྱ་ལ།
དམིགས་བརྩེ་མ་བཅས་ཀྱི་ཞལ་འདོན་ལ་ཞབས་བསྐྱུལ་ཞུ་མི་དགོས་པར་གིན་ཏུ་
བཙོན་པར་མཛད།

༤། སྐྱུའི་ན་ཚོད་ཆེས་སྤ་ཡང་དམ་པའི་རང་རྟགས་གསལ་བར་མདོན་ཞིང་སྐྱོན་
གནས་རྗེས་འབྲུ་གྱི་གསུང་མང་དུ་བྱོན། གསེར་བུམ་དགུག་འདོན་མི་དགོས་
པར་ལི་ཐང་མཚོག་སྐྱུལ་རང་ལ་གཏན་འཁེལ་བྱུང་འདུན་ཆེ་བ་ལེགས་ལམ་མ་
བྱུང་བར་སྐྱུར་ཡང་དོགས་གནས་འོས་སྐྱུལ་རྩད་གཅོད་བྱས་པ་ལས་གསུམ་ལྟ་
ལྟ་ཚོས་ཀྱི་ཞིང་ས་དང་ཉེ་བར་གཤམ་འབྲེན་ཐག་གཅོད་བྱུང་།

སྐྱོས་ལྡན་ཞེས་བ་ས་མོ་ཡོས་ཀྱི་གནམ་ལོའི་རང་ཞལ་གསར་དུ་རོམས་པའི་སྐྱ་
རོ་བཞུགས་ཁིར་ཞབས་སོར་འཁོད་འཕྲལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐྱེད་དུ་སྤེལ་བ་སྐྱུལ་བའི་
ལུད་ནས་གཏོར་ཏེ། འདར་ཚོང་ཁ་བ་གྱོ་བཟང་གྲགས་བ་མཚོད་ཅེས་གསུངས་པ་
དང་། བཞུགས་གནས་ཀྱི་རྟེན་གཙོ་ལོ་ལོའི་སྐྱུ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཡབ་གྱོ་བཟང་སྐྱུན་
གྲགས་ནས་སྐྱུན་འཁལ་ཞིག་འབྲུལ་ཅིས་གྱིད་སྐབས། བྱེད་ཞེས་ཞལ་ནས། བྱེད་ཀྱི་སྐྱུན་

གཤམ་དེ་རྒྱུང་འདུག ད་རེས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྒྱུད་ཡོད་པས་ཁ་བཏགས་ཆེ་མེགས་
 ཤིག་འབྲེལ་ཤོག ང་རང་གིས་འབྲུལ་བ་ཡིན་ཞེས་སྟུན་གཤམ་ཆེ་སྟོང་མ་ཆེ་བ་ཞིག་
 འབྲུལ་གནང་དང་བཅས་སྟུགས་སྟོན་ལུན་རིང་ལོར་མཛད། དེ་ལ་སོགས་པ་སྐྱུ་
 གསུང་སྟུགས་གྱི་མཛད་པ་རྣམས་ཐུང་ལོ་མཚར་ཅན་དུ་མ་ཞིག་ཉི་མ་དང་ལོད་ཟེར་
 བཞིན་འགོག་པར་མི་བྱས་པའི་རྒྱལ་དུ་པལ་མོ་ཆེ་ལ་མཛོད་སྟུམ་དུ་གྱུར་པས་ཉེ་
 འཁོར་བ་དང་། རྫོགས་འདུས་གྱི་སྐྱེ་བོ་མཚོག་དམན་དུ་མ་དང་བ་དང་གྲུས་པའི་རྒྱ་
 མཚོ་གྲུན་དུ་འབྱུང་བས་སྟུན་པར་གྲགས་པའི་དབྱངས་གྱི་ང་རོ་རྫོགས་དང་རྫོགས་
 བལ་གྱུན་དུ་བྱུང་བ་ལས་བོད་རྫོགས་སྐྱུང་རྒྱ་བོད་མང་པོས་མཐིན་གཅིག་གི་རྒྱལ་
 དུ་སློང་བར་མ་ཟད། མི་ཐང་ཚོས་རྫོང་ནས་ཀྱང་བཀའ་རྒྱ་རིམ་མེབས་དགོངས་དོན་
 ལྟར་དངོས་གནས་ཐོལ་བལ་གྱི་སྟུན་ལུ་སྤྱིར་འཕྱོར་བ་སོགས་ལ་བརྟེན་ཚང་མ་
 མོས་འདུན་ཅེ་གཅིག་དུ་གྱུར་པས་དེ་དོན་འགྲུངས་མིན་ངེས་པ་རྟེན་པའི་སླད་དུ། སྤ་
 དུས་མེ་ལོས་ལོ་ལྟ་བུས་མཐོན་དགུ་བ་ཆེན་པོ་གསེར་ལམ་ངེས་པ་རྟེན་པའི་ལམ་
 མོལ་ལྟར་གསེར་བུམ་རིན་པོ་ཆེར་བརྟུག་དབྱེད་ལུ་མི་དགོས་པར། མི་ཐང་ཤོག་
 རྒྱལ་སྐོ་མཛོད་ས་སྐྱུ་འབྲུངས་པ་འདི་གར་ངོས་འཛིན་གདན་ལུ་ཚོག་པ་ཞིག་གོང་མ་
 བདག་པོ་ཆེན་པོར་གསེར་སྟུན་སྐོན་བརྒྱུད་འགྲུངས་མིན་སྟུགས་རྗེ་ཆེ་དགོས་ལུ་
 རྒྱུའི་སྐོར་ལ། ལྷ་ལྷན་ལྷ་བྱང་གཟིམ་རྒྱུད་ཉི་ལོད་དུ་ས་སྟུག་རྒྱ་བ་བརྟུ་གཉིས་པའི་
 ཚེས་དགེ་བའི་ཉིན་བཀའི་ཚིང་སང་སྟུན་རྒྱས་གྱིས་གཙོས། ཅེ་ཤོད་ནང་མ་ལས་
 ཚོན། རྒྱུད་དག་འཕྲིང་དབྱུས་གསུམ། སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ། རྒྱུད་སྟོད་སླད། ལྷས་
 རྒྱལ་བྱ་ཚང་སོགས་གྱི་མཐུན་སྟོབ་ལས་སྟེ་བཅས་ཚང་མ་སྤྱི་ཚོགས་གྱིས་བཀའ་

བཟོས་ཞལ་དན་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་དོན་རྗེ་འཇུག་མེད་ཀྱི་སྟེན་ལྷུ་ཡི་གེར་བཀོད་
 བས་ཀྱལ་ཚབ་དེ་མོ་ལོ་མིན་ཉན་རིན་པོ་ཆེར་འབྲུལ་ལས་ལྷུས་པར། དེ་དོན་
 ཡསྐྱབས་མགོན་ཡུལ་ཚབ་མཚོག་ནས་ཀྱང་སྤྲུགས་འགན་ལྷ་སྟག་ཏུ་བཞེས་ནས།
 ཏུ་ལའི་ལྷ་མ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱའི་ཡང་སྲིད་དོགས་གནས་ལི་ཐང་སྐྱོ་མདོངས་སུ་
 འཇུངས་པ་འདི་ཉིད་སྤྱི་ལྷུ་ལྷས་ཉྱགས་དང་། སྐྱ་གསུང་སྤྲུགས་ཀྱི་མཛོད་སྐྱོད་
 སོགས་འོ་མཚར་ཆེ་ངེས་ཡོད་སྤྲུགས། ལྷ་ལྷ་མ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་བསྟན་ཁག་ཀྱང་འདི་
 ཉིད་རང་ལ་གཅིག་ཏུ་ཅེ་མཐུན་ཚུལ། དེར་བརྟེན་བོད་སེར་སྐྱ་སྐྱི་ཡང་འདི་ཉིད་ལོ་
 བར་མོས་འདུན་འཇུག་མེད་ཅེ་གཅིག་པ་དེ་སྟར་ལ་གསེར་བུམ་རིན་པོ་ཆེར་བརྟག་
 དབྱེད་ལྷུ་མི་དགོས་པར་མེ་ཡོས་ཀྱི་ལས་ལྷུར་ངོས་འཛིན་ལྷུ་འབྲུས་སྤྲུགས་ཟླ་ཆེ་
 དགོས་ཞེས་ཨི་བན་རྣམ་གཉིས་བརྒྱུད་འཇམ་དབྱངས་གོང་མ་ཚོས་ཀྱི་ཀུལ་པོར་ལྷུ་
 ཡིག་དམ་ཅེའི་ཐོག་འབྲུལ་བར་མཛོད། དེ་མཚུངས་ལི་ཐང་ཏུ་མཚོག་སྐྱུལ་རིན་པོ་
 ཆེར་སྲི་ལྷུ་བཀྱར་སྟེ་འབྲུལ་བ་དང་། ལྷག་པར་གོང་མ་ཆེན་པོར་སྟེན་ལྷུ་འདི་དེ་འབྲས་
 དོན་ཏུ་སྟེན་པ་བྱུང་ཆེ་ངོས་འཛིན་བདག་སྐྱོད་ལྷུ་བ་བཅས་ལ། ལྷན་སྐྱུ་བཅར་མཚོད་
 དཔོན་མཁན་པོ་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རྣམ་ཀུལ་དང་། ཅེ་མཚོན་ལོ་རྒྱ་བ་འཇམ་
 དབྱངས་སྤུན་ཚོགས་གཉིས་ལ་འབྲུལ་ཐོན་དགོས་པའི་བཀའ་བསྐྱུར་དང་འབྲེལ་
 བར། མཚོག་སྐྱུལ་རིན་པོ་ཆེར་འབྲུལ་ལྷུ་ཉིད་མཁོའི་ཡོ་བྱེད་དང་། ལི་ཐང་ཚོས་རྗོང་
 སོགས་ལ་གནད་ལྷུ་འདི་བཀའ་ཀྱ། ཐར་སྤྱིར་ཀྱི་ལག་སྟེ། རོ་གཡོག་གི་ལམ་ཡིག་
 སོགས་དང་བཅས་སྐྱུལ་དོན་བཞིན། ལྷ་བ་གཉིས་པའི་ཆེས་བདུན་ལ་ལྷ་སྟེན་ནས་
 ཐོན་ཏེ་ལུལ་རིང་གི་ལམ་ཏུ་ལྷགས་སོ། །

བདག་ཅག་གཉིས་མི་ཐང་དུ་མ་འགྱོར་བའི་བར་དེར་ཡང་མཛད་པ་དོ་མཚར་
 པ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ནི། ཉོར་རྒྱ་དང་པོའི་ཆེས་དྲུག་གི་རུབ་མོ་མནལ་མི་གཟེམ་པར་
 ཁྱོད་རང་ཚོ་ཉལ་ན་ཡང་ཉོལ། ང་རང་མི་ཉལ་བསྐྱོར་བ་ལ་འགྲོ་དགོས་གསུངས་པ་
 དང་། ཡང་སྐྱབས་འགོ་འདོན་པ་དང་མཛུམ་ཕུལ། ཚོས་སྲུང་རྣམས་ལ་གཏོར་འབྲུལ་
 ཐོང་ཞེས་བཀའ་སྩལ་འདུག་པ་ནི། དེའི་སང་ཉིན་སྟན་གཉིས་སྟོན་ལྟར་ནས་ཐོན་རྒྱུར་
 སོང་ག་ཤིས་ལམ་བར་རྣམས་སྲུ་ནད་གཏོན་དང་། དབྱ་ཇག་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་ཉེར་འཚོ་
 མི་འཇུག་པའི་སྐྱེད་དུ་སྐྱབས་འཇུག་དང་། འཕྲིན་བཅོམ་སོགས་མཛད་པ་གཏོན་མི་
 ཟ་བ་ཉིད་དུ་སེམས། ལྡོན་པན་ཁམས་ཚན་གྱི་ཚོམས་ནང་དུ་སྐྱ་གཟིམ་གནང་སྲུས་
 ལ་འདི་རྒྱའི་ཆེས་བརྒྱད་ཀྱི་རུབ་མོ་ནས། འདིར་མི་ཉལ་སྐྱུག་ཏུ་ཡང་ཉལ་རྒྱ་ཡིན་
 ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ནས་བཟུང་མཚོན་ཁང་དུ་གཟིམ་མལ་མཛད། ཡང་། ཉིན་
 གཅིག་མཚོ་གསུམ་པའི་མི་རིགས་ཇ་ལེན་བུ་ཟེར་བ་ཞིག་གིས་སྲར་གྱི་སྐྱེས་བུ་
 དམ་བ་ཞིག་གི་ཡིན་རྒྱུ་ལ་གྱི་ཞབས་སྤྲུགས་ཤིག་འབྱེད་ནས་མཛལ་དུ་བྱུང་འབྲུལ།
 འདི་ངའི་ལྷམ་ཡིན་གསུངས་པར་ཞིབ་ཏུ་དྲིས་སྐབས་ལ་རྒྱལ་མཚོག་བསྐྱེད་བཟང་རྒྱ་
 མཚོའི་ཞབས་སྤྲུགས་འཇུག་མེད་ཡིན་རྒྱུ་ཟེར་བར་མ་ཟད། ཇེས་སྲུ་སེར་སྐྱ་
 གཞན་དག་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཡིན་རྒྱུ་ངེས་འདྲོངས་སྲུ་གྱེད། རྒྱ་བ་གཉིས་པའི་
 ཚོས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་ཚོམས་ནང་དུ་ཤོག་དྲུག་ཁམས་ཚན་གྱི་བྲ་དམངས་སྐྱ་རིམ་
 ལ་འདུས་སྐབས་གཤམ་མགོར་ཇ་ཡུན་གཉིས་ཅམ་གྱི་བར་བཞུགས་ཤིང་། དཔུ་
 མཛད་ལ་ཇ་མཚོན་ཕུལ་གསུངས་པར། དམིགས་བཅེ་མ་བཏོན་པས་དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ།
 ལྡོས་རིགས་ལས་འཇུངས་ཀུན་མཁྱེན་ངག་གི་དབང། །ཞེས་སོགས་གསུངས། ལི་

ཐང་མཁན་རྒྱུ་ཚངས་དབྱངས་སྐྱེ་མཉམ་དུ་མེགས་ནས་རྒྱང་ཅམ་བཞུགས་ཤིང་།
རྣམ་དག་ཚུལ་ཁྲིམས་མེ་ཉོག་མངོན་པར་བཞད། །ཅེས་སོགས་གསུངས་ཤིང་། རྗེ་
ཤིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེ་བྱིན་ཅན་ཞིག་བཞུགས་པ་དེ་ལ་དབུ་གཏུགས་ཐུགས་སློན་མཛད།
དམག་ཐོར་མའི་གྲིས་སྐྱེ་ཞིག་བཞུགས་པ་དེ་ལ་ཡང་དབུ་གཏུགས་པར་མཛད།
ཡང་། དེར་བཞུགས་སྐབས་ཤིག །ཁ་ཉུའི་བྲག་རྫོང་གནས་ནས་གཤེགས་སུ་
གསོལ། །ཞེས་ཐོལ་བྱུང་དུ་གསུངས་འདུག་པ་ནི་གོང་དུ་བརྗོད་ཅིན་པ་ལྟར་དཔལ་
མགོན་ཞལ་གྱིས་དངོས་སུ་གྲོགས་དང་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་བརྗོད་མངོན།

ཡང་། ལི་ཐང་དགེ་བཤེས་བྱ་ག་ཚོས་གྲགས་ཟེར་བ་མཇལ་བར་བྱུང་སྐབས།
དམ་ཚིག་ཅན་ལ་དངོས་བྱུབ་མཚོག་སློལ་བའི། །ཡི་དམ་ལྷ་ཚོགས། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་པའི་སློན་ནས་བཀའ་བསློང་གནང་བའི་ཚུལ་མཛད། རྒྱ་བ་གསུམ་པའི་ཆེས་
བཙོ་ལྷའི་རུབ་མོང་རང་བཅི་བཞག་སྐྱོར་དགོས་ཞེས་བཅི་བཞག་སྐྱོར་ཚུལ་ཡུན་
ཤིང་ཅམ་མཛད། དེ་རྗེས་ཤིག་ལི་ཐང་སྡེ་བ་ཨ་ཆེ་དོན་གཙོད་ཅིག་ལ་འགོ་གདོང་།
སང་ཉིན་སྡེ་བ་འདིར་སླེབ་ཡོང་ཞེས་ཐོལ་བྱུང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་སང་ཉིན་མཇལ་
ཁར་བཅར་བ་སོགས་དང་། ཡང་། རྒྱ་མ་ངག་དབང་ཉི་མ་ཟེར་བ་སོགས་མཇལ་ཁར་
ཡོང་སྐབས་ང་མཚོད་དུ། ལྟར་བཅས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་དངོས། །ཞེས་
པའི་ཤོ་ལོ་ག་ཚང་བར་གསུངས་པ་སོགས་སློག་གྱུར་དངོས་སུ་ལུང་སྟོན་པ་དང་།
སྟོན་གནས་རྗེས་སུ་བྲན་པ་སོགས་དམ་པའི་རང་ཉམས་ཇི་སྟེད་ཅིག་མངོན་སུམ་དུ་
གྱུར་པར་སྣང་ངོ། །

(༥༦ ཉ་༧།༥༦༦ བ་༡༠) དེ་ནས་སྐྱེན་མཁན་མགོན་གཉིས་ཀྱང་ལམ་བར་དུ་ཤད་

ཚོལ་གྱིས་བསྐྱོད་པར་མཚུགས་མགོན་མཚོག་ཉིད་དང་། ཚོས་སྤྱང་ཡིད་བཞིན་ལོར་
བྱ་ཚམས་ཀྱི་སྤྱད་མཛུགས་ཀྱི་ལོ་གཏོག་མི་ལོར་ཚང་མར་མི་མཚུན་ཉེར་འཚོའི་རྟེན་པ་
སྤོ་མོ་ཚམ་མེད་པར་བདེ་བ་ནས་བདེ་བའི་དང་དུ་ཉོར་ཆུ་གསུམ་པའི་ཚེས་ཉེར་
བརྒྱད་ཉིན་ལི་ཐང་སྤུང་ཚེན་བྲམས་པ་གླིང་གི་ཚོས་སྤེ་ཚེན་ལོར་འབྱོར། དེ་ནས་
རྟེན་འབྲེལ་གཟམ་སྐྱར་སོགས་དང་བརྩམས་ཉེ་ས་གཞུང་བའི་ཡར་ཚེས་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་
ཚང་མཚུགས་མགོན་མཚོག་སྤུང་ལོ་ལོ་ཚེ་དང་། ལི་ཐང་ལྷེ་པ་གཉིས། མཁན་པོའི་
ངོ་ཚབ་མགོན་གཉེར་སོགས་རགས་བསྐྱུས་གདན་འདྲིའི་སྤྱི་སར་ཐོག་མའི་རྟེན་
འབྲེལ་དུ་གསོལ་གྲོ། གསོལ་ལ། ལྷོན་འབྲས་དངོས་གཅེད་གི་དཀར་སྤོ་བཅས་སྤྱི་ག་
གཤོལ་ཐོག་སྤན་རྒྱུང་མཛུགས་སྤྱད་བཅུང་། སྤྱད་འཚལ་བའི་སྐབས་ཉིད་ནས་
ཁྱོད་གཉིས་མེད་ས་པ་ཨེ་ཡིན་ཞེས་ལན་གཉིས་གསུམ་ཚམ་གསུངས། དེ་ནས་
གཞུང་ས་མཚོག་ནས་འབྲུལ་རྒྱུའི་ཚེ་སྤོའི་སྤྱང་བརྩམས་དང་། རྒྱལ་ཚབ་དེ་ལོ་ལོ་ལོ་
ཚེ་ནས་འབྲུལ་རྒྱུའི་མཚུགས་རྟེན་གསུམ་རྟེན་འབྲུལ་སྐབས་དབྱེས་ཚོར་འིན་ཏུ་ཚེ་
ཚོལ་དང་། ལྷག་ཏུ་གསུང་རྟེན་ཚེ་མདོའི་སྤྱི་གས་བམ་སྤུལ་བར། དབྱེས་ཉམས་སྤྱད་
པར་ཚེ་བས་སྤྱད་ཏུ་བཞེས་ནས་ཞལ་སྤེ་སྤེ་སྤོག་པའི་རྣམ་འགྲུར་མཛད་པ་དང་།
དབྱེས་ལྷོ་ལྷོ་སྤུལ་བར་རྒྱུར་ཚམ་དབྱེས་ལ་བཞེས་ནས་དུང་ལྷོ་ལོའི་ལས་ཚེ་ཚམ་
ཞིག་དགོས་ཞེས་མེད་ས་པ་དང་། ལ་བཟའ་གོས་ཚེན་གྱི་སྤྱི་འཇུག་སྤུལ་བར་སྤྱད་
གིས་གཡེང་ཞིང་གཟིགས་རྟོག་མཛད་ནས་སྤོད་འགག་འབྲེལ་ཨེ་ཡོད་གསུང་བར།
འབྲེལ་ཡོད་ལྷས་པར་སྤོད་འགག་ཅིག་དགོས་ཞེས་གསུངས། ལུས་སྤྱད་དབང་དུ་
བཅུར་སྐབས་སྤན་གཉིས་ལ་གཟིགས་ནས་འདི་དའི་མ་ཡིན་ཅེས་ངོས་བསྐྱགས་ཀྱི་

ཚུལ་དུ་ལན་མང་ཅམ་བཀའ་སྐུལ། ། རྒྱལ་ས་མགོན་གོང་མའི་བཞེས་སྤྱད་དགའ་
ལྷན་དགྲི་ཁ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་གསོལ་གྲོས་བཀའ་སྟེ་ཕུལ་བར། ཁ་ཞབས་ཚང་མར་
ཡང་ཡང་དུ་གཟེགས་པའི་མཐར་འདི་ངའི་ཕོར་པ་རེད་ཅེས་འཁྲུལ་མེད་དུ་འོས་
འཛིན་མཛད། གསོལ་གྲོ་ལྷ་སྐབས་སྟོན་པ་ལྷ་མེད་དང་། གསོལ་ཇི་སྐབས་
དམིགས་བརྟེ་མའི་སྟོན་པ་ཇ་མཚོད་བསྐྱུལ་བར་མཛད། ལྷན་གཉིས་སྐྱེ་མཁུན་དུ་
ཡུན་རིང་ཅམ་སྟོད་རིང་བཞུགས་ཁྲིའི་སྟེང་དུ་སྐྱེ་ཚོགས་ཕུ་ལས་མི་གཡོ་ཞིང་། མི་མང་
བྲག་ཞན་སྤུ་ལའང་འཛིགས་སྤང་འཚོར་དད་སོགས་ཆ་ཅམ་མི་མཛད་པར་གསུང་
སྟོའི་རིགས་ཐོལ་བྱུང་དུ་ཕེབས་པ་སོགས་དམ་པའི་ངང་ཚུལ་འཛིགས་པ་མེད་པའི་
བརྒྱལ་ཞུགས་སྐྱག་པར་དུ་གསལ་བས་དད་གུས་ཀྱི་སྤྱོད་དབང་མེད་དུ་གཡོས་
པར་གྱུར།

འདི་ཉིན་ཚོས་རྗོང་ཚང་འཛོམ་སར་གཞུང་པའི་བཀའ་ཀྱི་རྣམས་སྤྱད་པ་དང་
ཚབས་ཅིག་སྤྱི་བར་གསུམ་གྱི་ཀྱི་རྒྱུན་དང་། ཕྱི་ཆད་ཀྱང་འོས་འཛིན་གདན་ཞུ་
མ་རན་བར་གཙང་སྒྲ་དང་། མཛལ་ཁ་དོ་དམ་གང་ཆེ་དགོས་ལུགས་སོགས་ཀྱི་
བཀོད་ཁུབ་ནན་ཉན་དུ་བགྱིས་ཤིང་། དེ་འབྲེལ་བོད་སྤྱོགས་སྤྱང་གནས་ཚུལ་ཐར་
རྟའི་ཐོག་འབྲེལ་འབྲེལ་ཞུས་པ་སོགས་བགྱི་འོས་རྣམས་འབྲུས་ཤོར་མེད་པ་རྟེན་
འབྲེལ་དང་གྲགས་འབྲིག་བྱུང་ཞིང་། འོན་ཀྱང་འདི་སྐབས་བོད་སྤྱོགས་སྤྱང་བསྟན་འགྲོ་
སྤྱི་སྟེར་གྱི་བགོགས་དབང་བདོ་བས་སྤྱ་སྤྱན་ཞུལ་དུ་རྟོ་རྟེ་ཚེར་མའི་དལ་ཡམས་
ཞུབ་ཚེར་ཡོད་པར་བརྟེན། ། རྒྱལ་ས་མགོན་ཀྱི་ལ་ཚབ་དེ་མོ་ནོ་མིན་ཉན་རིན་པོ་ཆེ་
ཡང་འབྲུས་བྱའི་སྤྱན་གཞི་བབ་སྤྱི་བར་བཞེས་པས་ས་ཡོས་ལྷོ་བ་གསུམ་པའི་ཆེས་

གསུམ་ཉིན་སློབ་བྱུང་དག་ཞིང་དུ་མཉམ་ཚུལ་བསྟན་པར་གྱུར་སྐྱེད་ལ། དེའི་ཕྱི་ཉིན་
 བཀའ་སློབ་ཆེན་ཆམས་དང་། ཅེ་ཤོད་ནང་མ་ལས་ཚོན། ལྷན་གྱིངས། སེ་འབྲས་ཀྱི་
 རྒྱལ་ལས་སྡེ་སོགས་སྤྱི་འདོམས་ཀྱི་སོག་ནས། དེར་སྐབས་ལྷུལ་དབང་ཐམས་ཅད་
 མཁུན་གཤིགས་ཆེན་པོའི་མཚོག་སྤྱིལ་གསེར་ཞལ་དེས་བ་མ་རྩེད་པའི་ཁར། དེ་མོ་
 འོ་མིན་ཉན་པེན་པོ་ཆེ་ཡང་སློབ་བྱུང་ཞབས་བདེ་མ་བརྟན་པ་འདི་ལྷུས་སྤྱི་གྱུར་ཐེབས་
 མ་མཚེས་པས། དེས་ན་ཁྱི་ཆེན་ཨེ་རྟེ་འོ་མིན་ཉན་གྱི་སྤྱིལ་པའི་སྤྱི་འདི་ཉིད་དེར་
 སྐབས་གོང་མ་ཆེན་པོ་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུར་ཐེབས་པའི་སྤྱི་ཡེར་མི་སྤྱི་མཁན་པོར་
 ཐེབས་ཉེར་གྱུར་ནའང་། བོད་ཀྱི་ལས་དོན་རྩ་འགངས་ཆེ་གསལ་སྤྱི་ཡེར་མཁན་པོ་
 གཞན་ཞིག་གཏོང་འཇུག་དང་། སྤྱིལ་པའི་སྤྱི་འདི་ཉིད་དེ་མོ་འོ་མིན་ཉན་གྱི་ལས་ཚབ་
 ཏུ་བསྐོ་བཞག་དང་བཅས་གོང་མ་ཆེན་པོའི་གསེར་སྟན་དུའང་སློབ་རྒྱ་ལུགས་རྗེ་ཆེ་
 དགོས་ཞེས་མགྲིན་གཅིག་གིས་གྲོས་མཐུན་ལྷན་བོད་བཞུགས་ལུང་ཨོ་བན་དང་།
 ཀོ་ཨོ་བན་ནས་གཉིས་ཀྱི་ཡ་མོན་དུ་ཚང་མ་སྤྱོད་དེ་སྟན་འཇགས་ལུས་དོན་ཏུ་འིན་
 ཆས་གཉིས་ནས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་ལུགས་འགན་ཆེ་བའི་བབ་ཀྱིས། དེ་འབྲས་
 བསྟན་རྒྱས་གྲིང་ནས་ལས་ཐམས་ཆམས་ཡ་མོན་དུ་བཞེས་ནས། སྤྱི་ཚབ་སྤྱི་བོ་ཆེའི་
 གཏོང་ཆེ་སློབ་གྲིང་རྒྱ་བྱང་དུ་འབྲུལ་བར་མངགས་ནས་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་འདི་ལྷུས་
 བས་འཇུག་ཤོར་བྱུང་ན་མ་འགའ་པས་དེད་གཉིས་ནས་གོང་མ་ཆེན་པོའི་གསེར་
 སྟན་དུའང་སློབ་རྒྱ་བཀའ་གསལ་མ་ཐེབས་ཀྱི་བར་སྤྱིལ་པའི་སྤྱི་ཉིད་ནས་དེ་མོ་ཏུ་
 སོག་སྤེལ་ལས་ཚབ་ཀྱི་ལས་དོན་གང་ཅི་གནང་དགོས་བསྐོ་བཞག་གནང་བ་བཞིན་
 ཕྱི་ཉིན་ཆེས་ལྗང་ནས་ལས་དོན་ལུང་བཞེས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ལ།

དེ་དག་དང་དུས་མཚུངས་སུ་ཡུལ་བའི་མཚོག་སྐྱུལ་སྐྱོར་ལ་སྤྲོད་པའི་ཕྱི་ལོ་ལྷ་ལམ་ནས་ལྷ་ཡིག་ལུལ་བའི་བཀའ་ལན་ཀྱང་འཁོར་བའི་ཕྱིར་མེབས་སུ། ལྷ་ལའི་ལྷ་མའི་སྐྱེ་སྲིད་སྐྱོར་ལ་སྤྲོད་པའི་དུས་གོང་མ་ཡེ་ཟེ་ཆེན་པོའི་བཀའི་བཅད་མཚམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ལྟར་གསེར་བུམ་དུ་བཏྲགས་དབྱུང་བུས་ན་ལུགས་སོལ་དང་མཐུན་ཞིང་། སྐྱེ་ཆེ་ཡང་བཏྲན་པ་བཅས་ཡོང་རིས་ལ་ལི་ཐང་གི་སྐྱེ་སྲིད་དོགས་གནས་སྡོན་ཡོད་ཐོག་དུང་བསྐྱར་འཚོལ་བུས་པའི་དོགས་གནས་ཁག་གཉིས་བྱུང་བཅུག་གསེར་སྟན་སྡོན་ཐོག་ནས་གསེར་བུམ་དུ་བཏྲག་པ་བྱེད་དགོས་ཞེས་མེབས། དེས་ན་གནས་སྐབས་བོད་སེར་སྐྱེ་སྲིད་འདོད་མོས་དོན་ཐོག་ཏུ་མ་འཁལ་བ་ལྷ་བྱ་བྱུང་དུང་། ཞིབ་ཏུ་བསམས་ན་གཞན་ཟེར་འབྲང་བའི་རྣོལ་རྒྱལ་ལྷ་བྱ་མ་ཡིན་པར་བསྐྱར་དུ་བཏྲག་དབྱུང་ནན་ཉན་གྱི་སྡོན་ས་བསྐྱེགས་བཅད་བཅར་བའི་གསེར་བཞིན་བཏྲག་པ་ལས་ཚང་མ་ཡིད་ཆེས་ངེས་བ་ཇེ་འདྲོངས་སུ་འགྱུར་བའི་གནད་ལྷད་པར་ཅན་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་སེམས་སོ། །

དེ་ལྟར་བཀའ་ཡིག་ཕྱིར་མེབས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ལྟར་ལོ་མིན་ཉན་སྐྱུལ་སྐྱེ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བསྐྱར་དུ་བོད་དབུས་གཙང་། ལྷོད་མངའ་རིས། བྱང་རིགས། བྱང་དྲགས་གོང་གསུམ། མདོ་ཁམས་སྟོད་སྟོད་སོགས་ཀྱི་སའི་ཆར་འཁོད་པའི་རྫོང་གཞིས་སྐྱེ་མོ་བ་སོགས་སྐྱེ་བྱེ་བྲག་གི་འགོ་བྱེད་ཚང་མར། ཡུལ་བའི་མཚོག་སྐྱུལ་རིན་པོ་ཆེའི་དོགས་གནས་ལྷས་ཏྲགས་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་རིགས་ཇི་འདྲ་ཡོད་དུང་དངོས་གནས་ཐོལ་བྲལ་གྱི་སྟན་ལྷ་ངེས་འབྲལ་དགོས་པའི་བཀའ་རྒྱ་འཇུག་ནན་སྐྱུལ་བར། རིང་པོར་མ་ལོན་པར་དོགས་གནས་སྟན་ལྷ་འགྱོར་བྲས་གོང་པོ་ལུལ་སྐྱུང་གོང་བའི་

གྲེལ་གཅིག་རིན་སྲུངས་རྫོང་ལོག་ནས་གཅིག་རྒྱ་སྡེ་དཀར་ཏུ་ནས་གཅིག་ཆབ་མདོ་
 ལ་ཐང་གནས་མོང་ནས་གཅིག་ཆབ་མདོ་ས་སྐང་ནས་གཅིག་བཅས་ཀྱི་གནས་རྒྱུ་ལ་
 ལྷག་ཏུ་སོན། དེ་འབྲེལ་ཐོན་མི་ཐང་ཏུ་ཡོད་པའི་མཁན་མགོན་གཉིས་ལའང་གོང་མ་
 ཆེན་པོའི་བཀའ་ཡིག་ཕྱིར་ཐེབས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་དང་བཅས་འེ་ཞིག་སྐྱ་འཕྲོས་ཕྱིར་
 ལོག་བྱེད་དགོས་ལ། ཡར་ལམ་ཆབ་མདོའི་དོགས་གནས་ཁག་གཉིས་ཀྱི་སར་དོས་
 བསྐྱོད་ཀྱིས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་དགོས་ཐེབས་པ་ལྟར། མི་ཐང་ཏུ་བཞུགས་པའི་མཆོག་
 སྐུལ་རིན་པོ་ཆེའི་སློང་ལ་ཆོས་རྫོང་རྒྱང་འབྲེལ་དང་ཡབ་ལུས་སྐྱ་མདུན་པ་བཅས་ལ་
 གཅེད་རྒྱ་དོ་དམ་གང་ཆེ་དང་། ཞབས་རིམ་སོགས་འབྱུངས་ཤོར་མེད་པ་དགོས་པའི་
 བཀོད་ཁྲབ་སོགས་ནན་ཏན་གྲས་ནས་རྒྱ་བ་བདུན་པའི་ནང་མི་ཐང་ནས་བཏེགས་ཏེ།
 བཀའ་འབྲེལ་བཞིན་ཡར་ལམ་ཆབ་མདོར་ཞག་འགའ་བསྟན་ནས་འཕགས་པ་ལྟའི་
 རྒྱ་ཆབ་དང་བཅས་དོགས་གནས་ཁག་གཉིས་སོ་སོའི་གནས་སུ་ཕྱིན་ནས་རྒྱང་སྤིང་
 གཉིས་ཀྱི་ཀུན་སྐྱོད་ནས་འབྱུང་སོགས་ལ་ཞིབ་བཏེགས་དང་། ལྷས་ཏེགས་དོ་མཆོར་
 ཆེ་བ་ཇི་བུང་སོགས་པ་མ་ཉེ་ལྟོས། ཉེ་འཁོར་ལུལ་མི་སོགས་ལ་བི་ཅད་ནན་ཏན་
 བཀྱིས་ཏེ། སྐར་ཡང་ཆབ་མདོ་ནས་ཐོན་ཏེ་རིམ་གྱིས་རྒྱ་བ་དགུ་པའི་ནང་ལྷ་ལྟན་ཏུ་
 འཕྲོར་ནས་སྐྱ་ཕྱིའི་རྒྱ་རྒྱུ་ཆོང་མ་རྒྱ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་སྟུན་ལམ་ཏུ་གསོལ།

དེའི་ཕྱི་ལོ་ལྷགས་འབྲུག་ལོ་རིན་སྲུངས་སུ་ཡོད་པའི་གྲེལ་དང་། དེ་མཚུངས་རྒྱ་
 སྡེ་དཀར་ཏུ། ཀོང་པོ་སྐྱང་མོང་བཅས་སུ་ཡོད་པའི་རྒྱང་སྤིང་རྣམས་ལའང་ཞིབ་
 འཇུག་བྱེད་པར་ཐོན་མཆོད་དཔོན་མཁན་པོ་དང་། བཀའ་བྱུང་མཁན་སྐྱ་བ་གཉིས་ལ་
 ཐོན་དགོས་ཐེབས་པ་ལྟར་རྒྱ་བ་དགུ་བ་གསལ་འབྲུལ་སྐྱ་འཕྲོས་རིན་སྲུངས་ཁྲུལ་ཏུ་

བསྐྱོད་དེ་རྩོད་བདེ་སྲིད་སྲིད་ཏུ་ཡོད་པའི་ཁྱེའུར་བརྟལ་དབྱེད་ཞིབ་འཇུག་ཚར་
བསྐྱོད་སྐྱེད་སྒྲུབ་ཏུ་འཁོར་བསྐྱོན་འགྲུངས་མིན་ཁོ་ནར་ལག་རྒྱ་དང་། སོག་བརྒྱད་
ཀྱི་སྡེ་དཀར་ཏུར་སྲིན་ནས་དོགས་གནས་ལ་ཞིབ་འཇུག་དང་། དེ་ནས་ཡར་ཤད་
བསྐྱོད་ཀྱིས་སྒྲུབ་ཀྱི་ཀྱི་མདའ། ཀོང་པོ་ཚོ་རྩོད་ཅེ་སྐར་བརྒྱད་ཀོང་སྒོད་སྐྱུང་གོང་ཏུ་
སྲིན་ནས་རྒྱུད་སྲིད་ལ་ཞིབ་བརྟལས་ཐོག་ ཀོང་ང་ལ་ནས་དུགས་ནང་འོལ་དགའ་
བརྒྱད་དེ་ཉོར་ཟླ་དགུ་པའི་ནང་ལྷ་སར་འབྱོར་ནས་ས་གནས་སོ་སོའི་གནས་ཚུལ་
རྣམས་ཞིབ་གསལ་སྐྱེད་ཏུ་གསོལ།

དེ་ལྟར་སྐྱོན་ཡོད་མི་ཐང་གི་མཚོག་སྐྱུལ་ཐོག་དོགས་གནས་གཞན་དག་གི་ནང་
ནས་སྐྱུ་གསུང་སྐྱུགས་ཀྱི་རྣམ་སྐྱུལ་དེ་ཆེ་བ་སྐྱུ་དང་སྐྱུ་ཡོད་པ་ཀུན་གཟིགས་པར་ཆེན་
རིན་པོ་ཆེར་སྐྱུགས་བརྟལ་ཞུ་བར་དོས་ལ་འགོ་དགོས་བཀའ་ཐེབས་སྟེ། བཀྲས་
སྐྱུན་ཏུ་པ་ཀུན་གཟིགས་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་བྱུང་ཏུ་བཅར་ནས། མི་ཐང་གི་
མཚོག་སྐྱུལ་གྱིས་མཚོན་དོགས་གནས་ཁག་ཚང་མའི་གནས་ཚུལ་གསེར་སྐྱེད་ཏུ་
གསོལ་ནས། སྲིན་ཆད་གོང་མ་ཆེན་པོའི་གསེར་སྐྱེད་སྐྱོན་རྒྱ་སོགས་ལ་དོགས་
གནས་ཁག་གི་ནང་ནས་གང་དང་གང་འཇུག་འོས་ཆེ་སོགས་སྐྱུགས་བརྟལས་ནན་
ཉན་སྐྱུགས་ཇེ་ཆེ་དགོས་ཞུས་པར། མི་ཐང་གི་རྒྱུད་སྲིད་ཐོག་ཆབ་མདོ་ས་སྐྱུང་དང་།
ཆབ་མདོ་ཨ་ཐང་གནས་གོང་གི་རྒྱུད་སྲིད་གཉིས་དེ་ཆེ་ཚུལ་ཐེབས་བ་སྟེ། བཀའ་
ལན་དམ་འབྲུང་དང་བཅས་སྲིད་འཁོར་གྱིས་གནས་ཚུལ་རྣམས་དེས་འབྲོངས་སྐྱུ་
གསོལ། གཞན་ཡང་རྒྱ་སྐྱུལ་སྐྱེས་ཆེན་ཁག་དང་། གནས་རྒྱུད་སོགས་དབྱེད་སྐྱེད་
པོ་རྣམས་ལའང་བརྟལ་ཞུ་མཛད་པ་པ་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱུགས་བརྟལ་དང་ཅེ་

མ་ཐུན་དུ་བབ་པར་གྱུར།

དེ་ནས་ལྷ་མཚོ་གཅེས་པ་ལྷགས་སྐྱུལ་ཉོར་ཟླ་དུག་པའི་ཚེས་བཞི་དུས་ཚེག་
 གཟའ་སྐར་འཕྲོད་སྐྱོད་སོགས་མཚོ་གུ་དགེ་བའི་ཉིན། སྐྱེ་ཞབས་ལོ་མིན་ཉན་རིན་
 ལོ་ཚེའི་བཀའ་འབྲེལ་ལྟར་ཅེ་གཞིམ་རྒྱུད་ཁམས་གསུམ་དུ་བོད་ལྷ་ལྡེ་མི་ལྡེ་སྐྱི་
 འཛོམ་ཐོག་བཀའ་རྒྱོན་རྣམས་བརྒྱུད་བཀའ་བསྐྱུར་སྐུལ་ལེབས་སུ། ལྷོན་པན་གོང་
 མ་ཚེན་པོའི་བཀའི་དགོངས་དོན་བཞིན། ཐག་ཉེ་རིང་གི་ཡུལ་གྱ་རྣམས་སུ་ལྷ་ལྡེ་
 བའི་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཚེའི་དོགས་གནས་མཚེས་མིན་གྱི་བཀའ་རྒྱ་སྐུལ་ལུགས།
 དེར་བརྟེན་ཡུལ་གྱ་ཁག་ནས་གནས་ཚུལ་ལུགས། དེ་འབྲེལ་ས་གནས་སོ་སོར་
 ཞིབ་འཇུག་གུང་པར་སྐྱེ་ཚབ་ཚེད་དུ་མངགས་ཚུལ། དེ་དག་ལྷ་ཟླ་ཁག་ལ་བསྐྱུར་དུ་
 ལུང་བརྟག་ཞུས་པར་དེས་པ་ཆེ་བ་འདི་དང་འདི་ལྟར་བབ་ཚུལ་སོགས་སྐྱིའི་རྒྱ་
 རྒྱུན་ཚང་མ་ཞིབ་གསལ་ཐོག་ད་ལྟོན་ཚད་འཕམ་དང་ཡུན་དུ་དགེ་བའི་སྲོང་དོར་གྱ་
 ལུགས་ལེགས་ལམ་རི་ལྟར་ཆེ་ཞེས་བཀའ་འདི་ལེབས་པར། ཚང་མ་གྲོས་ཁག་ཅིག་
 མ་ཐུན་དུ་ད་ཆ་ལི་ཐང་གི་རྒྱུད་སྲིད་སྐྱོན་ཡོད་ཐོག་ལྷ་སྐྱེའི་ལུང་བསྐྱུར་ལ་བབ་པ་ཆབ་
 མདོའི་ཁག་གཉིས་བཅས་གསུམ་པོ་འདི་བཞིན་གོང་མ་ཚེན་པོའི་གསེར་སྐྱན་དུ་
 ལྷོན་བརྒྱུད་ལུགས་རྗེ་ཆེ་དགོས་གྱི་ཞུ་བ་རྟགས་ཅན་མགྲིན་གཅིག་དུ་སྐུལ་བ་ལྟར།
 ལོ་མིན་ཉན་རིན་པོ་ཚེ་ནས་གྲང་དེ་དོན་གོང་མ་ཚེན་པོར་གསེར་ལུས་དུ་བརྟག་
 དུ་ལུང་ཞུས་འཇུག་གྱི་ཞུ་ཡིག་དང་བཅས་པོད་བཞུགས་ལུན་ལིང་རྣམ་གཉིས་སུ་
 ཐང་ལུ་སྐུལ་བར། ལོ་བན་གཉིས་ནས་བཀའ་ལེབས་སུ། འདི་སྐོར་བོད་སྐྱི་མ་ཐུན་
 གྱི་སྐྱན་ཞུ་འཇུག་ལེགས་ལྷུང་འདུག་གྲང་། དུ་ལའི་སྐྱེ་མའི་སྐྱོད་ཅ་འགངས་ཆེ་

གཤེས་པ་པཎ་ཆེན་ཨེ་རེ་ལེ་ནས་ཀྱང་ཕྱོགས་མཚུངས་ཀྱི་མང་ཕྱུ་རྟགས་ཅན་དགོས་
 ཚུལ་ཐེབས་ས་བཞིན། ཡང་བསྐྱར་བཟུ་ཤེས་ལྷན་པོར་སྟོན་ཞུ་འབྲུལ་བར་ཐོན་སྐྱེ་
 བཅར་མཚོད་དཔོན་མཁའ་པོར་འགོ་དགོས་སྐྱུལ་བ་ལྟར་འཕྲུལ་མར་ཉིན་མཚན་
 འདད་འགོས་ཀྱིས་སྤྱི་ཉེ་གནས་ཚུལ་ཞིབ་སྐྱོད་ཞུས་དོན། ཡུལ་གཞིགས་པཎ་ཆེན་
 རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཀྱང་བོད་སྤྱི་འུ་བ་དང་མ་ཐུན་པའི་མང་ཕྱུ་དམ་འབྲུར་མ་སྐྱུལ་
 འཕྲུལ་འདད་བསྐྱོད་ཀྱིས་ལྟ་སར་འབྱོར་འཕྲུལ་ཡ་མོན་དུ་འབྲུལ་གནང་མཛད། དེ་
 འབྲེལ་ཨི་བན་ཆེན་པོ་གཉིས་ནས་ཀྱང་སྤྱི་ཚགས་ཆེ་དང་བཅས་པའི་གོང་མ་ཆེན་
 པོར་སྟོན་ཞུའི་བྲལ་ཅེ་སྐྱ་བ་བདུན་པའི་ཆེས་ཉེར་དགའའི་ཉི་བོས་སྤྱི་ཆར་དེས་འབྲུལ་
 བསྐྱུངས། དེ་ལྟར་བྲལ་ཅེ་སྐྱུལ་བེན་སྐབས་སྤྱི་འགོས་གསེར་བྲུལ་དུ་བརྟུག་དབྱུང་མ་
 གནང་གོང་སྤྱི་ཡང་དོགས་གནས་རྣམས་ལ་རྒྱ་བོད་ལྷན་འདོམས་ཐོག་ནས་བརྟུག་
 དབྱུང་ལེགས་པར་མཛད་དགོས་གཤེས་ཚུང་སྤྱི་དམག་གསུམ་པོ་སྤྱི་ལྷན་ཉེ་སྤོར་
 ཞིག་དུ་སྤོན་ཚུང་གདན་ཞུ་མཛད་རྒྱུར། ལི་ཐང་གི་སྤྱི་སྤྱི་གདན་ཞུར་ཅེ་གཞིམ་
 འགག་བསྐྱུལ་བཟང་དབང་ལྷན་དང་། ཆབ་མདོ་ཨི་ཐང་གནས་གོང་དུ་ཅེ་གཞིམ་
 འགག་སྤོ་བཟང་ཀུན་དགལ། ཆབ་མདོ་ས་སྤང་དུ་བཀའ་འགག་འགག་པ་སྤྱི་ཁང་
 ལྷགས་གོང་བ་བཅས་ལ་འཕྲུལ་ཐོན་དགོས་པའི་བཀའ་བསྐྱུར་ཀྱང་སྐྱུལ་བར་གྱུར་
 ཏོ། །

(༡། ༩་ཉ་༢༠ བ་༥) ཞེས་སྤྱི་ཞེའི་གཙུག་རྒྱན་ལྗེ་སྐུ་མ་ཐམས་ཅད་མཁུན་
 གཞིགས་བཅུ་པ་ཆེན་པོ་ལྗེ་བཙུན་དག་དབང་སྤོ་བཟང་འཇམ་དཔལ་བསྟན་འཛིན་
 ཚུལ་བྱིམས་ཀྱི་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་འོ་མཚར་ལོར་བུའི་འཕྲེང་བ་

ལས། དགེ་བའི་རྣམས་མཚན་ལྷན་པར་ཅན་དུ་མའི་གྲགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དོས་
འཛིན་བརྟགས་དབྱུད་སོགས་སྐོར་ཏུ་མ་ནས་མཛད་པའི་ཚུལ་བཤད་པའི་སྐབས་ཉེ་
གསུམ་བཤོ། །

« །མདོ་ཁམས་སྲོགས་ཀྱི་དོགས་གནས་འོས་སྐྱུལ་གསུམ་གདན་ལུས་དང་། མི་
ཐང་མཚོག་སྐྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཡི་ཐང་ཐུབ་ཆེན་བྱམས་པ་སྤྱིར་དགོན་ནས་བོད་
དབུས་སུ་གདན་འདྲེན་ཆེབས་བསྐྱུར་ལུས་པར་ལམ་དུ་འཁོད་པའི་སྐྱེ་བོ་མཐའ་
ཡས་པར་འདོད་ཆོས་ཀྱི་རེ་སྐོར་དང་མི་འཛིགས་སོག་གི་སྐབས་སྤྱིན་གནང་
བཞིན་འབའ་ཆོས་སྤྱིར་ཞབས་སོར་བཀོད།

༥ ས་བཅད་བཞི་པ། སྲོན་གྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་དམ་བཅའི་དོན་བཞིན་དབུས་
གཙང་གི་སྤོངས་སུ་ཕེབས་པ་ལས་ལྷག་པར་འབྲུལ་བུ་དེས་བ་རྟེན་དེ་དབུའི་
གཙུག་ལུང་འབྲུལ་བཞེས་དང་། བསྐྱབ་པའི་དངོས་པོ་སོགས་རིམ་བར་བཞེས་པའི་
ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་གོང་གསལ་ས་གནས་སོ་སོར་འགྲོ་མི་བཀའ་བསྐྱུར་སྐྱུལ་ཐེན་ལྟར་
ལ། ས་ཁང་ཉེ་འགྲངས་ལ་གཞིག་པའི། སོགས་དོད། ལག་སྐྱེ་སོགས་རྒྱ་དབུལ་སྲང་
སྐྱ་བརྒྱ་སྐོར་ནས། ཉེས་བརྒྱའི་བར་དང་། འགེལ་ཁལ་ལམ་ཡིག་རྒྱུད་སྤྱིར་སོ་སོར་
འབྲུལ་རྒྱུའི་ན་བཟའ་ལེ་ཚན་དང་། དབུ་ལྷ། ཞབས་ཕྱགས། བཞུགས་གདན། ཆེབས་
སྐྱ་སྐབ་མེད་གོང་སོགས་ཆ་འགྲིག་ཁ་གསར་ལ་སྐྱ་སྐོར་དུ་སྐྱབ་རང་འགྲིག་ཐུས་
བཅས་སོགས་ལ་བརྒྱུད་ལག་འཛིན་དང་། སོ་སོར་བྱེད་སྐོརི་ལག་འཁྱེར་ཅ་
ཆོག་ ལམ་འཁོད་འགོ་བྱེད་རྣམས་ལ་བཀའ་རྒྱ་རྟེན་སྐྱགས་སོགས་འཚེམས་ལུས་

མེད་པ་སྐྱལ་ཞིང་། གཞིས་བྲེས་བྲེད་སློབ་མཐའ་དག་འཕུས་ཚང་དགོས་པའི་བཀའ་
ཁྲབ་ནན་ཆེ་བསྐྱེད་པ་དང་བཅས་རྗེས་བདེ་མཛད་དོན་བཞིན་མི་སྣ་རྣམས་ནས་
ཀྱང་ལམ་བར་ཤད་ཚོལ་གྱིས་བསྐྱོད་པས་གཟིམ་འགག་བསྐྱལ་བཟང་དབང་ལྡན་ལྷ་
བ་བདུན་པའི་ཆེས་བཅུ་དགུ་ལ་སྣ་ལྡན་ནས་ཐོན་པ་ལི་ཐང་ཆོས་སྡེར་ལྷ་བ་བརྒྱད་
པའི་ཆེས་ཉེར་བདུན་ལ་འབྱོར་ཞིང་། ཆབ་མདོར་འགྲོ་མི་གཟིམས་འགག་སློབ་ཐང་
ཀུན་དགའ་དང་། སྤྱི་ལྷགས་གཉིས་ལྷ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆེས་བཅོ་ལྷ་ལ་སྣ་ལྡན་ནས་
ཐོན་ཏེ། ལྷ་བ་དགུ་པའི་ཆེས་ཉེར་བདུན་ལ་ཆབ་མདོར་འབྱོར་བའི་གནས་ཚུལ་ཡང་
ལྷག་ཏུ་སོན།

གཟིམ་འགག་བསྐྱལ་བཟང་དབང་ལྡན་ལི་ཐང་དུ་འབྱོར་ནས་སང་ཉིན་ཆེས་
ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་གཟམ་སྐར་ལེགས་པ་དང་བཅས་ཤོག་བྱ་བ་ཁམས་ཚན་དུ་སྐྱལ་སྐྱ་
རིན་པོ་ཆེའི་མཛལ་ཁྲུང་བཅར་ཏེ། གཞུང་སའི་འབྲུལ་རྟེན་ཁ་བཏགས་ནང་མཛོད་
དང་། ཆེ་ལྗེའི་སྐྱ་བརྟན་བཅས་སྤུལ་བར་དགུས་པ་ཆེན་པོས་ལྷག་ཏུ་བཞེས་ཤིང་།
བསྐྱལ་བཟང་དབང་ལྡན་སྐྱ་མ་མཉེལ་ལམ་ཞེས་བཀའ་ཐེབས། དེ་ནས་གསོལ་ཇ་སྡེ་
རྗེས་གཉིས་སོ་སོར་དམིགས་བརྩེ་མ་དང་། འདོད་རྒྱའི་ཆར་འབེབས་མ་བཅས་གྱི་ཇ་
མཚོད་གསུང་བསྐྱལ་མཛད། དེ་མཇུག་གཟིམ་འགག་ནས་ཁྱུང་ད་ཆ་ཡསྐབས་
མགོན་མཚོག་ཉིད་སྲོན་གྱི་ལྷགས་བསྐྱེད་དམ་བཅའི་དོན་བཞིན་བོད་ཡུལ་ཆོས་གྱི་
ཞིང་སང་ཆེབས་བསྐྱེད་བསྐྱེད་སྤོས་ལ། ཐེབས་ལམ་ཀུན་ཏུ་བར་ཆད་ཉེ་ཞོ་མེད་
པ་དང་། ལྷག་བར་རྒྱ་བོད་སེར་སྐྱ་ཚང་མའི་འདོད་འབྲས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བྱ་གང་
ཉིད་བགོགས་མེད་གསེར་ཁྲི་ཆེན་པོར་མངའ་གསོལ་ཏེ། ཞབས་པད་བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་

ཐུག་ཏུ་བརྟན་དགོས་སོགས་ནན་གྱིས་ཞུས་པར་དེ་དོན་ཡོང་ཞེས་བཀའ་བཞེས་
 ལྷུལ། ལམ་ཚེས་ལྷ་འཆར་གྱི་ཡར་ཚེས་བཅུ་དང་བཅུ་གསུམ་གང་ལེགས་ཞུས་པར་
 བཅུ་གསུམ་དགའ་ཞེས་ཐེབས་པ་ལྟར། ལམ་འཇུག་སྲི་དང་ཁྲུང་པར་གཟའ་སྐར་
 འཕྲོད་སྲོལ་རྒྱབ་གཙང་བཅས་གང་ཅི་ནས་ལེགས་འཛོམ་འདུག་པར་དེ་གར་ཐུགས་
 ཐག་བཅད། ལྷ་བ་དགུ་པའི་ཚེས་གསུམ་དགེ་བའི་ཉིན་མཇུག་ལྷ་གཉིས་པའི་ཐོག
 གཞུང་གི་འབྲུལ་རྟེན་ཁ་བཏགས་ནང་མཛོད། ལ་བཟའ་ཉེར་མཁོའི་རིགས་དང་།
 གནས་རྒྱུད་ནས་ཞུས་པའི་རྟེན་མཐུང་བཅས་སུལ་བར། ཐུག་མཐུང་དེར་གཟིགས་
 བས་བདེ་སྟོང་བྱུང་འཇུག་མའི་གཏོར་འབྲུལ་ཆ་ཚང་ཞིག་གསུངས་ཤིང་། ཐུག་ནས་
 ཡུང་སྲུལ། འདི་གང་གི་རེད་ཞུས་པར་དག་ལྷ་འོད་ལྡན་དཀར་པོའི་རེད་ཅེས་ཐེབས།

འདི་ཉིན་གཟའ་ཚེ་ལེགས་པས་བོད་དུ་གདན་ཞུའི་སྐ་གོན་སྐར་འཛིན་གྱི་
 ཆེབས་ཐོག་གདན་ཞུ་བའི་ས་པར་ཤིན་ཏུ་ནས་མཉེས་ཉམས་དང་། ག་སྐྱིག་དབུ་
 གུར་དུ་ཐེབས་བསྐྱུན་རྒྱུད་གྲ་རྣམས་ནས་འཛོམ་གྱིང་སྲི་བསངས་ལ་སོགས་པའི་
 རིམ་པ་འགའ་ཞིག་དང་། ཞུས་གསོལ་བཅས་བའི་ས་པར་དེ་དག་ཚང་མའི་འདོན་ཆ་
 མཉམ་དུ་གསུངས་ཤིང་། ཆོག་མཚམས་སོ་སོར་ཏ་འི་ཞུས་ཆས་ལ་སོགས་པའི་
 ཐུག་བཞེས་རྣམས་ལོར་འཇུག་ལྷག་ཆད་མེད་པར་བཀའ་བྲིན་ཆེ་བར་གྱུར། ལམ་
 བར་ཆེབས་སྟེང་དུ་འབང་དམིགས་བཅེ་མ་གསུང་འུགས་ཆེན་པོས་བར་མེད་དུ་འདོན་
 པ་གནང་། འདིའི་སྐ་གོང་ཚེས་གཉིས་ཀྱི་ལུབ་མོ་ཁ་བ་རྩུང་ཟད་བབ་པས་འི་སྐྱུང་
 ཚང་མ་དཀར་འབྲུམས་སུ་གདལ་ཞིང་། འདི་ཉིན་ཆེབས་བསྐྱུར་སྐབས་ཡུང་དར་
 འམ་ལྷ་བུའི་སྐྱུག་པ་ཁ་དོག་དཀར་སིང་ཞིག་སྐྱ་ཐོག་རིང་ཁོར་ཡུག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་

དང། མགར་བ་ལ་ཞེས་དམ་ཅན་གནས་ལུལ་གྱི་རི་མགོར་འཇམ་ཚོན་རྒྱལ་བ་ལི་ལི་
ཐང་དགོན་སར་དུང་དཀར་འབྲུལ་མི་བྱ་བ་ཀྲས་ཟེར་བའི་འབྲུལ་བ་དག་གིས་མཐོང་
འདུག་པ་འདི་དག་ནི་ཧྲུབས་མགོན་དམ་པ་ཉིད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་འཇམ་མགོན་
ལྷ་མའི་བསྟན་པ་དཀར་འཇམ་ལུག་གཅིག་ཏུ་གདལ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དང། ལུལ་ལྷ་
ཚོས་སྤང་སོགས་ནས་ཀྱང་བོད་དུ་འབྱོན་པའི་བསུ་བ་དང་སྐྱེལ་མའི་སྟོག་སོགས་
ཅི་ཡང་བྱེད་པ་གདོན་མི་བྱ་བའི་ལྷས་སུ་སེམས་སོ། །

ཚོས་གསུམ་རྗེས་མའི་རྟེན་ལི་ཐང་ཚོས་སྤེའི་ཚོགས་དབྱེར་གདན་ཞུས་ཀྱིས་
ཧྲུལ་མཚོག་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཚོའི་ཁྲི་སྤེང་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་འབྲུལ་གཟིམ་
འགག་ནས་ལྷ་རྗེས་ཨ་ཤེ་དཀར་གཅོང་ཞིག་སྤུལ་ཏེ། དེ་རིང་ལི་ཐང་ཚོས་སྤེ་ནས་
དགོ་འདུན་སུམ་སྤོང་ཅམ་འདུས་པའི་ཚོགས་དབྱེར་སུ་སྐྱེན་བྲངས་ཤིང། ཧྲུལ་
དབང་གོང་མའི་གསེར་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད་པ་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་
ཚོགས་སུན་སུམ་ཚོགས་བ་བཅས། སྐྱེ་ཞབས་མཚོག་ནས་ཀྱང་བསྟན་འགོ་ཡོངས་
ཀྱི་དབྱེད་གཉེན་དམ་པར་ཞབས་བྱུང་བརྟན་ཅིང་མཛད་འཕྲིན་རྒྱས་པ་སོགས་སུས་
ཅན་ཀུན་གྱི་རེ་བ་རི་བཞིན་འབྲུབ་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་སློན་ལམ་ཀྱི་གང་ཆེ་བཅེ་བས་
གཟིགས་པ་མཁྲེན་མཁྲེན་ཞེས་གསོལ་བར། གསུང་ངར་ཆེན་པོ་དང་བཅས་དེ་ཅིས་
ཀྱང་ནས་ཡོང་ཡོང་ཞེས་བཀའ་ཤེབས། ལི་ཐང་མཁན་པོ་ནས་ཀྱང་མཇུལ་བཤད་པ་
རྒྱས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་གསོལ་འདེབས་ཞུས་པ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་འབྲུབ་པའི་
བཀའ་བཞེས་བཟང་པོ་ཤེབས་པར་གྱུར། དེ་ནས་འབྲུལ་བ་རྣམས་བསྟར་རྗེས་དེར་
འདུས་དམངས་ལ་དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་དམིགས་བཅེ་མ་དང། གང་

སྒོ་ལ། ཨ་ར་པ་ཙོན་དང་བཅས་པ་དག་ཅིང་གསལ་བའི་སྐོན་ས་ལྷགས་ལྷུང་ཀུན་
ཡིད་ཚིམ་པར་སྦྱལ། དེ་ཉིན་འབྲུལ་བའི་གས་སྤྱོད་ལྷུང་ལྷུང་སྐོན་ས་ལྷུང་ཐག་རིང་བྱ་
བཤམ་ཐེང་བའི་སྐྱིད་མའི་སྐྱ་མ་ཞིག་སྤྱོད་སོང་ནད་བབ་སྤྱི་བས་སྐོ་འཚམ་བར་ནད་
ལས་སྐོལ་བའི་རྒྱུན་སེལ་ཚེན་དུ་མི་ཐང་ཚོས་སྤྱིར་མང་ངའི་བསྐྱེན་བཀུར་ཚུགས་
ལྷུས་ལ། འདི་ཉིན་ཚོགས་དབྱུང་མེབས་པའི་སྐོག་ལི་ཐང་ཚོགས་ཚེན་དུ་འབྲུལ་
སྤྱོར་ཞུ་རྒྱུའི་དུང་དཀར་དབྱལ་གཤོག་ཅན། གཡུ་དང་བྱུ་དུའི་སྤྱ་སྤྱན་བསྐྱལ་འཕེར་
སྤྱས་ལེགས་ཤུབས་སྤྱན་ཆ་གཅིག་འབྲུལ་བ་དང་སྤྱབས་མཚུངས་མ་བསྐྱིགས་སྤྱན་
བྱུབ་དུ་བྱུང་འབྲུག་པར་མ་ཟད། དེ་འབྲུལ་ལི་ཐང་མཁན་པོ་ནས་འདི་བཞིན་རྟེན་
འབྲེལ་ཤིན་དུ་ལེགས་པས་རང་རེའི་དུང་བ་གཉིས་ནས་ལེགས་པར་འབྲུད་དགོས་
གསུངས་པ་ལྟར། ཚོགས་དབྱུང་སྤྱུ་སྤྱས་སོང་བར་སྐྱད་ཤིན་དུ་ལེགས་ཤིང་སྤྱན་བ་
ཀུན་གྱི་ཡི་གར་འོང་བ་ཞིག་བྱུང་ཞིང་། དུང་བ་གཉིས་ལ་ལེགས་སྐྱེས་ཁ་བཏགས་རེ་
ཡང་སྦྱལ་བར་མཛད་སྤྱང་བའི་ཚུལ་ནི།

(༡༩ བ་༥། ༩༢༤ ཐ་༤) གཏུལ་བྱའི་དོན་དུ་ཚོས་གྱི་སྤྱ་དབྱུངས་ཟད་མི་ཤེས་པ་
རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་སྤྱོད་པའི་སྤྱན་གསལ་དང་འཕྲིན་ལས་དུང་དཀར་པོ་གཡུས་སྤྱུ་
འབྲེལ་བའི་དབྱུངས་སྤྱན་མཐའ་དབྱུང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀུན་དུ་བྱུབ་པས་སྤྱུག་
བསྐྱལ་དང་ཀུན་འབྲུང་གི་ནད་མ་ལུས་པ་དུས་གཅིག་དུ་སེལ་བར་མཛད་པའི་བརྟུང་
མཚོན་དང་རྟེན་འབྲེལ་བྱུང་བར་ཅན་དུ་མཛོན་ནོ། །

དེ་ནས་སྤྱི་བྱུང་སྤྱི་བྱི་རྒྱལ་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་གཟིམ་རྒྱུང་དུ་སྤྱི་
སོ་དོན་གྱུབ་མའི་སྤྱི་བསྐྱེན་སོགས་ལ་སྤྱན་ཤལ་དང་འཕྲིན་བཙོལ་གནད་སྤྱིན་མཛད་

ཅིང། དེར་ཡོད་མྱིས་འབྲུང་གི་སྐྱབ་རྟུན་སོ་སོར་བཀའ་འདི་ཞིབ་བར་བསྐྱེད་སྤྱོད། དེ་
ཉིན་ཞིབ་དང། མཚོ་གསུམ་ཁམས་ཚན་བཅས་སོ་སོར་ཡང་གདན་ཞུས་ལྟར་
ཐེབས་བསྐྱོད་མཛད། ཚེས་དྲུག་ཉིན་མཚོད་ཁང་ཚང་མར་སྐུན་འདྲེན་ཁྲུས་གསོལ་
གྱི་རིམ་བུ་དང་བཅས་གནས་གཟིགས་ཞིབ་རྒྱས་གནད་སློན་དུ་གནང་ཞིང། ལྷ་བ་
ཚོན་མཚོད་ཁང་དུ་འཕགས་མཚོག་ལོ་ཤེས་ལྷ་ཞིག་འདུག་པར་སྐུན་བསལ་
གྱིས་འདི་ལ་སྐུན་ཤལ་སྤུལ་ཞེས་གསུངས། དེ་མཇུག་སྐྱོད་དེ་གང་ནས་བྱུང་ཚུལ་རིམ་
བར། ལྷ་ཐོག་བོད་ནས་ལྷ་བས་མགོན་བསྐྱེད་བཟང་རྒྱ་མཚོས་གསོལ་རས་སྐུལ་བ་
ཡིན་ཞེས་ཟེར། དེ་མཚུངས་ཞབས་བརྟན་ལྷ་ཁང་དུ་ལྷ་ལྷ་དབང་བསྐྱེད་བཟང་རྒྱ་
མཚོས་མཚོད་རྒྱན་བདག་ཐོབ་སྐོར་ལ་སྐུལ་བའི་ཤེས་ཞིག་བཟུང་འདུག་པར།
གཟིམ་འགགས་ནས་འདི་ངོ་མེ་མཁུན་ཞུས་པར། རོ་ཤེས་གསུངས། ལྷ་འི་ཡིན་ཞུས་
པར་ལྷ་བསྐྱེད་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་འདྲེན་ཅེས་ཐེབས། གཞན་ཡང་ཚོས་སྐྱེད་གཞིས་
བདག་རྣམས་གྱི་འབག་དང། སངས་རྒྱས་བྱུང་སེམས་རྣམས་གྱི་སྐྱབ་རྟུན་རིགས་ལ་
འདི་དང་འདི་ཞེས་ངོས་འཛིན་གྱི་སྐུན་ཤལ་འཕར་མ་མང་དུ་འབྲུལ་བར་མཛད། ལྷ་
ཁང་མང་བ་བཅས་གྱིས་ཡུན་རིང་སོང་ཡང་ལྷ་གས་སྐུན་སྐྱེད་སྐྱོད་ཅིག་ཅི་མ་མེད་
པར་ལྷ་གས་སྐོན་འཕྲིན་བཅོལ་ལ་སོགས་བ་གནད་སློན་དུ་བཀའ་རྒྱུ་ཆེ་བར་གྱུར།
དེ་ལ་སོགས་བ་གཞན་ཡང་ལི་ཐང་དུ་བཞུགས་རིང་སྐྱོག་གསུང་ལྷ་གས་གྱི་མཛད་བ་ངོ་
མཚོར་ཅན་དེ་དང་དེ་འདྲ་བ་ཇི་སྟེད་ཅིག་མཚེས་ཀྱང་རགས་བསྐྱེད་ལས་མཐའ་དག་
འཕོད་པར་མ་ལངས་ཤིང།

དེར་མ་ཟད་སྐྱེད་ན་ཚོད་ཆེས་ཆེར་སྤྲེལ་ཡང་རིང་སོ་ཞིག་ནས་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་མ་

ལུ་གཅིག་པ་ལ་བཅེ་བ་ལྟ་བུའི་ཐུགས་སྦྲིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་ཁོ་ནར་གྲུང་
 པའི་རང་ཉམས་སུ། ཉག་ཅན་གྲིམས་ཀྱི་འདེགས་པས་ཉེན་པ་དག་ལ་འང་མི་
 འདེགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྦྲིན་པ་ཅི་རིགས་སུ་སྦྱུང་བར་མཛད་དེ། སྤྱི་ལོ་འོག་ལྷག་
 སྤོ་མདོངས་སུ་བཞུགས་སྐབས་ཚ་བ་རོང་པའི་ཚོང་པ་ཞིག་གི་ཉ་ཞིག་བོར་བརྒྱག་
 གུང་བ། འོག་ལྷག་ཞལ་རོང་ཅན་གཙོད་བྱེད་ལྷོགས་མོལ་བ་ལྟར་ཅན་བཅད་པས་
 རྒྱན་བུ་བརྒྱ་དང་། སྤོ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཟེར་བ་གཉིས་ཡིན་པ་ཁྲུངས་ཚོད་པར་བརྟེན།
 ཉག་ཅན་གཉིས་པོ་ཚུ་ལ་བསྐྱུར་ཅིས་སུ་ཡོད་པ་གཞོན་བུ་ནས་གསན་མ་ཐག་
 ཐུགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་པར། ཡབ་སྤོ་བཟང་སྦྲན་གྲགས་མངགས་ཉེ་དེ་གཉིས་སོགས་
 ལས་ཐར་བར་མཛད་པ་དང་། ཡང་ལི་ཐར་དུ་བཞུགས་སྐབས་ཚ་འཕྲིན་ཁམས་ཚན་
 ཐོག་གྲོད་གཞི་བྱེད་མི་ཉག་ཅན་ཞིག་ལི་ཐར་སྤེ་པས་གྲིམས་ཁང་དུ་བཅུད་དེ་མིག་
 གཉིས་འདོན་ཅིས་སུ་ཡོད་པར་བཀས་བསྐྱབས་ཉེ་མིག་འདོན་གྱི་གྲིམས་སྤྱོད་
 ཡངས་པར་མཛད་པ་དང་། མཚོ་གསུམ་ཁམས་ཚན་ཁོངས་ནས་ཉ་ཞིག་བརྒྱས་པའི་
 རྒྱན་བུ་ཞིག་ཀྱང་སྤེ་བ་གཉིས་ནས་མིག་འདོན་ཅིས་སུ་ཡོད་པ་ལས་ཐར་བར་མཛད་
 པ་དང་། ཡང་། ལི་ཐར་སྤེ་པའི་གཉེར་བ་གཉིས་ཀྱི་གཡོག་ཅིག་ནས་འཕོམ་པའི་ལྷ་
 ཐོའི་ནང་ལྷ་བུམ་ལྷ་བུམ་གསུམ་ཡོད་པ་རྒྱ་ཐབས་ཀྱིས་འཁྲུང་ཅིས་བྱེད་པ་རོ་འཕྲོད་
 པས་མི་དེའི་ལག་པ་འབྲེག་ཅིས་སུ་ཡོད་པ་ཡང་གྲིམས་ལས་ཐར་བར་མཛད་པ་ལ་
 སོགས་པ་འདི་དག་ནི་བདག་པས་གཞན་གཅེས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་བཙོས་མ་
 མ་ཡིན་པ་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་རང་ཆས་སུ་མངའ་བའི་སྦྲིང་རྗེའི་ལྷ་མཚོག་དངོས་ཡིན་པ་
 ལ་ཡིན་པར་མཚོན་པའི་རང་མདངས་མདོན་སུམ་དུ་གྲུང་བའོ། །

(༥༥ བ་༡། ༡༡༦ འ་༡) དེ་ནས་ཉོར་མེད་དགུ་པའི་ཚེས་བཅུ་གསུམ་གཟའ་སྐར་
 འཕྲོད་སྐྱོད་དགོ་འདྲོམ་བཟ་ཤིས་པའི་ཉིན་ལི་ཐང་རྒྱབ་ཆེན་བྱམས་པ་སྤྱིར་གི་ཚེས་
 རྗེ་ཆེན་པོ་ནས་དབུས་འགྲུང་གི་སྤོངས་སུ་ཆིབས་ཞལ་ཐོག་མར་བསྐྱུར་བར།
 བེབས་སྐྱེལ་བ་ལི་ཐང་མཁན་པོ་དང་། མགོན་པའི་ཉེར་སོགས་ཚེས་སྤེའི་ལས་རྣེ་ཆེ་
 རྒྱུད་རྣམས་དང་། རྗེ་བ་གཉིས་དོ་གཤོག་ ཡུལ་བཞུགས་སོགས་ཚོང་ནས་མངགས་
 པའི་ཉོ་ལེ་དོ་འཁོར། མངའ་འབངས་ཀྱི་དམག་སྐྱེལ་བཟུ་སྟག་དང་བཅས་ཉེ་དུས་
 ཚོད་ཉི་ཤར་འབྲུག་གི་ཐོག་བེབས་པ་དང་སྟབས་མཚུངས་སུ། ལྷ་ལམ་ཡངས་པའི་
 ཤར་ཕྱོགས་ནས་འཇའ་སྤྱིན་དཀར་པོའི་ཅེ་མོ་བུ་བུ་ཕྱོགས་པ་ཤི་སྟག་གིས་བྱུ་
 པའི་དགུང་དུ་ནམ་མཁའ་སྤོ་སིང་ཤིན་ཏུ་བྲངས་པ་མེ་ལོང་འབྲ་བའི་དོས་སུ་འཇའ་
 ཚོན་ཁ་དོག་ལྷ་ལྷན་བཟག་མདངས་ཆེ་དེས་ལྷག་པར་གསལ་ལ་རིང་བ་ཞིག་བྱུག་
 ཅིང་། ཁ་བ་མེ་ཉོག་གི་དབྱིབས་ཅན་མཐར་ཆགས་སུ་བབ་པ་བཅས་གནས་དབྱེད་
 ཉེན་འབྲེལ་ལེགས་ཤིང་ཡ་མཚན་བ་ཀུན་གྱིས་མཐོང་ཚོས་སུ་གྲུང་བ་ནི། དཀར་
 ཕྱོགས་སྤོང་བའི་ལྷ་དང་རྒྱ་གི་ནམ་མཁའ་གང་བས་སྤི་ཞུ་བུས་འདུད་གྱིས་མཚོད་
 ཅིང་མེ་ཉོག་གི་ཆར་མབ་པ་སོགས་ཀྱི་དགོ་ལྷས་སྤོ་ན་མེད་པ་ཉིད་དུ་མངོན། དེ་ནས་
 མཁན་པོའི་ཐབ་སྐྱེལ་གྱི་དབུ་གུང་དུ་ཆིབས་བཞོལ་གྱིས་གསོལ་ཇ་བཞེས་འབྲས།
 དཀར་སྤོ། ཁ་བཏགས་བཅས་སུ་མཇུག་སྟུག་དབང་དང་བཅས་འདི་སྤྱིར་དགོ་བའི་
 གསུང་སྤོ་མང་དུ་བེབས། ཐམ་ཁར་སྤེ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཐབ་སྐྱེལ་སར་གསོལ་ཇ་དཀར་
 སྤོ་སོགས་བྱུབ་མཇུག་ཡོངས་འདྲིན་སྤོ་མ་སྤོན་ལམ་དོན་བྱུབ་དང་། རྗེ་བ་སོ་སོར་
 བྱུག་དབང་སྐྱེལ།

འཇམ་བུ་ཐང་བཞུགས་ཞག་སར་གསོལ་ང་ལྷུ་བ་མཇུག་དབུ་བྱུར་ནང་ནས་
བྱུང་ངོས་མགར་བ་ལ་ཚོགས་སུ་གཟིགས་ནས་རྟ་པ་མང་པོ་འགྲོ་འདུག་ཅེས་པེབས་
བར། སུ་དེད་ཞུས་པར་བོད་པ་དེད་ཅེས་གསུངས་འདུག་པ་ནི་ཐ་མལ་པའི་མིག་
ལམ་དུ་མ་མངོན་པ་མ་གཏོགས། ལམ་བར་གྱིས་མཚོན་པའི་བོད་ཚོགས་ཀྱི་ཡུལ་ལྷ་
གཞིས་བདག་སོགས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་དུ་མངོན་སུམ་བཅར་བའི་ལྟས་སུ་མངོན། དབྱ་
ནང་དུ་མ་པེབས་གོང་ཚམ་ལ་འབའ་ཚོས་སྡེའི་མཁན་པོའི་ངོ་ཚབ་དང་། སྡེ་བ་གཉིས་
ཀྱི་ངོ་ཚབ་བཅས་རིང་བསྐྱར་འབྱོར་བར་ཞལ་མཇལ་སྐྱེལ། མྱོང་དུ་པེབས་བསྐྱེད་
ཤོག་དུག་ར་སྐྱག་དགོན་སྤྱིའི་མཇལ་ཞུ་བུ་རྗེས། སྐུ་ལྷུང་རི་ཁྲོད་པ་རྣམས་ལ་
དམིགས་བརྟེ་མའི་ལུང་སྐྱེལ།

དེའི་སང་ཞོགས་ལི་ཐང་སྡེ་བ་གཉིས་ཕྱིར་ལོག་ལ་ངོ་མར་ཕྱག་དབང་དང་།
བྱིངས་དམག་མི་སོགས་ལ་རྒྱང་མཇལ་དང་ཕྱག་ནས་སྐྱེལ། ཚོས་བྲི་སྡེད་དུ་འབའ་
ཚོས་རྫོང་ཐུན་པོང་གི་བསྐྱེད་པའི་ཐོག་གསོལ་ང། བཞེས་འབྲས་རྣམས་ལྷུ་བ་མཇུག་
མཁན་པོའི་ངོ་ཚབ་དང་། སྡེ་བ་གཉིས་ཀྱི་མཚེད་རྒྱ་བཅས་ངོ་གཡོག་ཉི་ཤུ་སྐོར་ལ་
མཇལ་ཁ་དང་། འདོད་མོས་ལྟར་ཡི་གེ་དུག་པའི་ལུང་ཡང་གནང་། སྐུ་བུ་གནས་
མདར་འབའ་ཚོས་སྡེའི་མཁན་པོ་དང་། བདེ་ཆེན་ཁང་གསར་བ་དང་། མཉམ་ངོས་སྡེ་
བ་བཅས་ངོ་གཡོག་སུམ་ཅུ་སྐོར་འབྱོར་བར་ངོ་མ་རྣམས་ལ་མཇལ་ཕྱག་དང་།
བྱིངས་རྒྱ་པོད་པེར་སྐྱ་སྤྱིར་རྒྱང་མཇལ། དབྱ་མཐིམ་དུ་རྒྱའི་ཐང་གཤམ་དུང་ཡིག་
སོགས་ལ་ཞལ་མཇལ་ཐོག་གང་སྤོམ་དང་། ཨ་ར་པ་ཅ་ནའི་ལུང་བཅས་ཐོལ་བུང་དུ་
སྐྱེལ། དེའི་སང་ཞོགས་སྐྱེ་བཞེངས་ལྷུ་བ་མཇུག་གཟིམ་འགག་ལ་ཁྲོད་ཁ་འདོན་ཅི་

བྱེད་ཐེབས་པར། འཇམ་དབལ་མཚན་བརྗོད་འདོན་གྱི་ཡོད་ལགས་ལྷན་པར། དེ་
ཐོན་ཞེས་ཟེར་མི་ང་ཡིན་ཅེས་གསུངས་པས་སྐྱ་སོར་མ་སྐྱབས་མགོན་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་
མཚོ་ནས་འཇམ་དབལ་མཚན་བརྗོད་རྒྱན་འདོན་ཆག་མེད་གྱིས་ཞེས་ཡང་ཡང་
བཀའ་ཐེབས་པ་རྗེས་སུ་དྲན་པས་བཅོས་མིན་གྱི་མོས་གྲུས་ཤུགས་དྲག་ཏུ་སྐྱེས།

འག་དཀར་ལ་ཐོག་ཏུ་ཆེབས་བསྐྱུར་གནང་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ནམ་མཁའ་
འཇམ་སྐྱེན་ལོན་ཏུ་གསལ་བར་ཤར། ལྷ་རྩལ་འབང་ཚོས་སྡེའི་མཁའ་ལོ་གསར་
ཉིང་དང། སྡེ་བ་གཉིས་བཅས་སེར་སྐྱ་ངོ་གཡོག་བརྒྱ་སྟག་ལྷག་པ་ཆེབས་བསྐྱུར་
འགྲུང་པར་ངོ་མ་རྣམས་ལ་མཇལ་ཁ་བྱུག་དབང་དང། སྲིངས་བཞུག་དམངས་དང།
དཔའ་བོ། དཔའ་མོ་སོགས་དང། རྒྱ་བོད་སེར་སྐྱ་ཆེས་མང་བར་རྒྱང་མཇལ་སྐྱེལ།
དེ་ནས་འབང་ཚོས་སྡེའི་སེར་སྐྱེང་དང་བཅས་ཕྱི་སྡེའི་ཐེབས་ལམ་དུ་གནས་རྒྱང་
ཡིན་ཚུལ་ཁོག་རྫོམ་རྒྱས་ཆས་སྐྱས་པ་དུ་འདྲེན་དང་བཅས་པའི་ཚོས་སྐྱོང་ཞིག་
གིས་རྒྱ་དར་སྤུལ་ཏེ་གདན་བསྐྱུས་གྱིས་སྤྲ་བྱང་དུ་ཐེབས་འགྲུང་ཐོག་མཁའ་ལོས་
གཙོས་པའི་ལས་སྡེ་དང། རྒྱ་རྟེན་པ། སྡེ་བ་གཉིས་བཅས་མཇལ་བྱུག་ཏུ་བཅར།
གཟིམ་རྒྱང་སྐྱུག་གི་རྟེན་གས་སུ་སྤྲ་ཞིག་འདུག་པ་འདི་ལ་སྐྱན་ཤལ་སྤུལ་ཞེས་
ཐེབས་པར། རྒྱ་དེ་ཁྱི་ཆེན་དག་དབང་མཚོག་ལྷན་གྱི་འབྲས་སྐྱུ་ཡིན་འདུག་དོ་རུབ་བྱ་
ལོད་ཐང་ནག་ཐོག་འཐེབས་ཁོག་རྫོམ་གྱིས་སྐྱ་བྱང་དུ་བཅར་བྱང་བར། གཟིམ་
འགག་ནས་སྐྱལ་སྐྱུ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱོར་ལ་གོང་མའི་བཀའ་འབྲེལ་གསེར་བུམ་དུ་
བརྟུག་དགོས་ལ་འགྲོ་བའི་རེ་འདོད་ལག་ཅེར་སོན་པ་ཞིག་ཁྱེད་རྣམས་ནས་འཕྲིན་
ལས་མཇོད་དགོས་གསོལ་བར། སྐྱལ་སྐྱུ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱ་བང་དུ་མགོ་ལན་གསུམ་

བུའི་ལོ་ན་ལ། བད་དཀར་འཆང་བའི་ཡང་སྲིད་འདི་རང་མ་གཏོགས་གཞན་ཏུ་འཇུག་
སྲིད་མེད་ཅེས་ཐུགས་སྲུང་།

ཆོས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་འབའ་ཆོས་སྡེ་དགའ་ལྡན་པའི་བདེ་སྲིད་གི་འདུས་
ཆོགས་ཀྱི་དབུས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཉེ། ལྷ་ཆེད་ལས་སྡེ་དམངས་དང། སྡེ་པ་གཉིས་
བཅས་ནས་དངོས་འབྱུང་སྐྱེས་མཐོང་ལུས་ཞིང། དེར་འཁོད་རྣམས་ལ་འདོད་མོས་
ལྟར་དགའ་ལྡན་ལྟ་བུར་མ་དང་འབྲེལ་བའི་དམིགས་བརྟེན་མ་དང། ཡིག་རྒྱུག་བཅས་
ཀྱི་སྒྲིགས་ལུང་སྒྲུབ། དེ་རྗེས་ལྷ་སྐྱབས་རྗེ་རང་གི་དགོངས་བཞེད་བཀའ་འབྲེལ་ལྟར་
ཡོན་ཏན་རྒྱལ་པོ་ཆོགས་སུ་སྐྱེས་འབྲེན་ཞུ་དགོས་ལ། ལྷ་ཆས་བཞེས་རིང་ལྷ་
ཞབས་ནས་ཆོག་སྐྱེས་ཆུང་དུས་སྐྱབས་སྲོན་མཛད། ཁོག་ཏུ་བརྒྱལ་ས་འཕྲུལ་ཤིན་ཏུ་
འཚུབ་ཉམས་ཅན་གྱིས་བྱིངས་རྣམས་མི་ཆགས་པ་ཅམ་བུང་འདུག་ཀྱང་འདིགས་
སྤང་སྐྱབས་ཚུལ་གཏན་ནས་མི་བཞེས་ཁར་བསྟོད་པ་སྐྱབས་སྲོན་དང་བཅས་པ་མཛད་
འདུག།

ཡང་དེ་ལྟར་རྒྱལ་ཆེན་ཡིན་ཚུལ་ཞིག་མཁན་པོའི་ཤག་ཏུ་ཐོག་འབེབས་གྱིས་
གཟིམ་འགག་ལ་ཡོང་དགོས་བརྒྱུད་བུང་འཕྲུལ་སྲིན་པར། ལྷ་སྐྱབས་རྗེ་མཆོག་
གི་སྐྱེ་གས་ཏུ་བཅར་དགོས་ཟེར་བར་དོན་ལྟར་སྐྱེ་གཟིམ་གནང་གྲུབ་པས་སང་
མེབས་ན་འགབ་ཚུལ་ཞུས་པར། དེ་མི་ཡོང། ད་ལྟ་རང་འཕྲོད་དགོས་ཟེར་བས་སྐྱེས་
སྐྱེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་སྐྱེ་བཞེད་ཞུས་ཏེ་བཏང་བར། སྲིན་ཆད་འདི་སྲོགས་སུ་ཁོག་
ཚོམ་མི་བྱེད་ཚུལ་གྱི་ལུང་འགའ་བརྒྱབས་འདུག་ཀྱང། སྲོན་པན་ཆོས་སྡེ་རང་གི་
འདུལ་གྲིམས་དང། གཞན་ཡང་ཡུལ་དེར་པན་ཐོགས་ཆེ་བར་བུང་འདུག་པར་བརྟེན་

མཁན་གྱི་སྡེ་བ་སོགས་ཀྱི་འདོད་མོས་ལྷུང་ད་སྲུང་བསྟན་འགྲོའི་དོན་དུ་ཁོག་རྫོམ་
འགྲོན་དགོས་ཞེས་སྲུང་སྲུང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བཀའ་ཤེབས་བཅུ་ལོན། ད་ལྟ་གྲུ་ཚང་
འདི་ལ་སྲུགས་ཚོགས་ལས་མི་འདུག་བཅུ། སྲུང་ཚང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འཆད་ཉན་སློབ་
གཉེར་ཚུལ་ལྷན་ལྷུང་རྗེས་པད་དཀར་འཆད་བའི་བཀའ་བཞིན་ཁོག་རྫོམ་གྱིས་
ལེགས་ཉེས་སྦང་དོར་སྲུང་བཞིན་སྟོན་ཀྱི་སོགས་ལྷུང་དོན། མཁན་སོས་ཀྱང་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་དམ་བཅའ་སོགས་འཇུགས་ཀྱི་ལྷུང་པ་བཅས་སེར་སྲུང་ཚང་མའི་རེ་བ་ཡིད་
བཞིན་དུ་སློང་བར་མཛད།

ཚེས་ཉེར་(གཉིས་)ཉིན་ཆིབས་བསྐྱུར་གྱིས་འདབ་ར་སྲུང་ཐོག་ཤེབས་སྲུལ་
སར་སྲུང་བོ་བྱིངས་ལ་རྒྱང་མཇུག་སྲུལ། འཁོར་ཡུག་ལ་ཁར་ཤེབས་སྐབས་ཉི་མའི་
ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀར་འཇུག་ཚོན་གསལ་ཅན་རེ་དང་། དེ་མཇུག་ཉི་མའི་ཐོད་དུ་
འཇུག་ཚོན་རིང་བ་སྐྱེད་ལྷུང་བྱུ་ཞིག་འཆད་བ་ཞི་སློལ་མ་གཙོ་འཁོར་གསུམ་གྱི་
གཟིགས་སྲུང་ལྷུང་བའི་མཚན་མར་མཛོད། འབའ་གྲུ་པ་ནང་དུ་རྒྱ་ཐོད་སྲི་ལ་རྒྱང་
མཇུག་དང་། དགུན་རར་འབྲུམ་པའི་དམག་དཔོན་སོགས་མགོ་བྱེད་རྣམས་དང་།
ནང་དགོན་དཔོན་པའི་ཆིབས་བསྐྱུར་བ་ལས་སྡེ་སོགས་མི་གངས་ལྷ་བཅུ་སློང་ལ་རྒྱང་
མཇུག་སྲུལ། ཀོང་ཅེ་ཁར་ཡུལ་མི་རྣམས་ལ་རྒྱང་མཇུག་དང་མ་ཉིདེ་ལྷུང་བཅས་
སྲུལ།

ཚེས་ཉེར་ལྔ་ཉིན་ནང་དགོན་བཀའ་ཁྲིམས་ཚོས་སྤྲིངས་སུ་དཔོན་དེའི་སྐྱེ་བྱུ་དང་། ལོ་
ལོ་དཔོན་གསར་སྤྲིང་པའི་སྐྱེ་མ་ལས་སྡེ་གྲུ་དམངས་སོགས་སེར་མོ་བ་མི་གངས་
བཅུ་སློང་ནས་མཇུག་ལྷུང་ཐོག་ཚོས་སློང་བསེ་ཁབ་བ་ཁོག་བཞུགས་གྱིས་བྱོན་

ནས་རྒྱ་དར་ལུལ་ཐོག་སྐྱུལ་སྐྱུལ་འདི་ཉིད་པད་དཀར་འཆང་བའི་ཡང་སྲིད་འབྲུལ་མེད་
 ཡིན། ད་པན་མོ་བྱུག་གི་བར་དུ་ང་བསེ་ཁབ་པས་ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་བསྐྱེད་སྲིད་ཤིང་
 བྱར་བྱས་ནས་བསྐྱེད་པ་ཡིན། རི་མོ་མོ་ཏཱ་ལའི་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་ཉེ་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་བརྟན་པ་རྒྱས་པ་ཡོང་། ལྷ་སོར་ལི་ཐང་དུ་མདའ་མོ་དར་དཀར་སེར་དམར་
 གསུམ་གྱིས་སྐྱས་པ་བསྐྱེད་ཡོད་པ་ཨེ་བྱུང་ཞེས་སྐྱུ་ཞང་ལྷོ་བཟང་བདེ་བར་རོས་
 སྐྱགས་ཐོགས་དཀར་པོ་དེ་བཞིན་སྐྱུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྐྱུལ་པ་ཡིན་པ་དང་། སེར་
 བོ་ནི་ལྷ་སེར་གྱི་བརྟན་པ་དར་བ། དམར་པོ་དེ་ང་བསེ་ཁབ་པས་སྐྱེད་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་
 ཏྲགས་མཚན་ཡིན། ཁྲོད་ལས་བྱེད་རྣམས་ནས་གཙང་སྐྱ་གང་ཆེ་དགོས་ཤིང་། ང་
 བསེ་ཁབ་པ་ཡང་མོ་བྱང་རི་མོ་བྱུ་འཛིན་བར་ལུས་གི་བ་བཞིན་འགྲོགས་ནས་འགྲོ་བ་
 ཡིན་པས་རྒྱང་སྐོར་འཚུབ་བྱུང་ན་ང་ཡིན། མོ་རོག་ནག་རྒྱང་བྱུང་ན་ང་ཡིན་ཞེས་
 མོ་གས་ལུང་ཁྲོམ་བསྐྱགས་སུ་སྐྱས་པའི་མཐར་གུས་འདུད་དང་བཅས་སུས་མོ་
 བཙུགས་ནས་བྱིན་རྒྱབས་ལུས་པར་མ་སྐྱབས་མགོན་མཚོག་ནས་སྐྱག་བཞེས་ཀྱི་
 སེར་འབྲེང་དེ་གནང་བ་དང་ལྷན་ཅིག་བསེ་ཁབ་པའི་བརྟོད་པ་དང་བཅས་ཉེ་སྐྱག་
 བས་སྐྱུལ་མཚུག་དགུ་འཆམ་དང་བཅས་ལྷ་རྒྱལ་ཐེངས་གསུམ་འབྲེན་ཉེ་སྐྱུ་སངས།

དེ་རྗེས་བྱུ་རིགས་རྣམས་ལ་དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་དམིགས་
 བཅེ་མ་དང་། མ་ཁིའི་ལུང་བཅས་སྐྱུལ་བའི་མཐར་དགོན་མཚོག་རིན་པོ་ཆེ་ལ་
 གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་སྐྱབས་འཚུག་གང་དྲག་བྱེད་ལྷ་ཞེས་མེབས། དེ་དག་གྲོལ་རྗེས་
 གཟིམ་འགག་ནས། ད་ལམ་ཚོས་སྐོང་ལ་སྐྱག་ཚུལ་མ་བཞེས་པ་སྐྱགས་རྗེ་ཆེ་ལུས་
 པར། ཅི་སྐྱག་དེ་འདི་བཀའ་སྐྱེད་ཡིན་ཅེས་མེབས་འདུག་སྟེ། འདི་དང་གོང་གི་ཚོས་

སྤྱིར་འདི་དག་གི་ལུང་དོན་རྣམས་རྗེས་སོར་འཇུག་མེད་ལག་ཅེར་སོན་པའི་ཚུལ་
འདི་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་གཞིག་ན་བརྗེ་ཁྲིམས་དང་བཅས་མ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་
མགོན་པོ་ཉིད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འཇུག་སྤྱང་མ་ཡེ་ཤེས་སྤྱན་ལྡན་རྣམས་འཇུག་པ་
མེད་པར་ངེས་པར་ཁྲིམས་ཏུ་བརྒྱུམས་པ་ཐེ་མི་ཚོམ་པར་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ངེས་པ་རྙེད་
པར་གྱུར་ཏོ། །

༦། སྤྱིར་ཁམས་དང་བྲག་གཡལ། ཆབ་མདོ། ཀོང་པོ་རྒྱ་མདལ། འོལ་དགའ་
སོགས་བཅས་རིམ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཐེབས་པར་ལམ་བར་སྐྱུ་སེར་གྱི་ཚོགས་གང་
འདུས་ལ་བཀའ་བྲིན་རྒྱལ་སོ་མཚར་བ་མང་དུ་གནང་བཞིན་མཉེས་ཐང་བདེ་
བ་ཅན་དུ་ཞབས་སོར་འཁོད་པར་གཞུང་མང་ཞུས་གཞིགས་གསོལ་དང་གྲུ་ཚང་
ཁག་དང་ཁམས་ཚན་སོགས་ཀྱིས་མཇུག་ལྷ། ལོ་གསར་གྱི་དགུས་མཚོད་
རྣམས་ཐུགས་ཉམས་སྲུ་བཞེས།

དེ་ནས་འབྲུམ་རིག་འཛིན་ལ་ཁ་ནས་འབའ་ཚོས་རྫོང་གི་རོ་གཡོག་ལུང་སློབ་
དང་། སྤྱིར་ཁམས་ཐའི་རི་རོ་གཡོག་ཐེབས་བསྐྱར་བྱུང་བར་རོ་མ་རྣམས་ལ་ཐུག་
དབང་སྤྲུལ། བྲག་སྤྱི་རི་ཁོད་དུ་རྒྱ་མ་འཕྲིན་ལས་ཚོས་འཕེལ་གྱིས་གདན་ཞུས་ལྟར་
ལྷོན་པར་སྐྱེར་མཇུག་ཐོག་མཐུལ་བཤའ་པ་ཉ་ཅང་ཡུན་རིང་བར་སོང་ཡང་ཐུགས་
སྤྱན་སྤང་མི་མཛད་ཅིང་། དགུས་ཉམས་ཆེ་བ་དང་བཅས་འདོད་ཞུས་དགའ་ལྡན་ལྟ་
བརྒྱུ་མ་དང་། དམིགས་བརྟེ་མ། མཆིའི་ལུང་བཅས་བཀའ་བྲིན་ཆེ་བར་གྱུར། སང་
ཞོགས་མར་ལམ་ལྷ་མདུན་རྣམ་སྤྱང་ལྷ་ཁང་དུ་གནས་གཞིགས་ཐུགས་སློབ་བསྐྱེད་ས་

རྗེས་མགུ་ཤོད་དུ་འགོ་བྱེད་དག་ལྟའི་ཁྱིམ་སྟེང་བཞུགས་ཞབས་གིས་རྟེན་རྒྱུ་ལ་
 རབ་གནས་སྐྱེལ། དེ་ལྟུབ་ཚོས་སྐྱོད་རྒྱུ་ལ་གཏོར་འབྲུལ་རྒྱས་པ་གཏོར་དགོས་
 ཐེབས་པ་ལྟར་སྐྱེལ། ལྷ་ལག་དུ་གོ་བོ་དགོན་ཁག་དགུ་དང་། ལ་སྐྱོད་དགོན་པ་
 སོགས་ཀྱིས་མཇུག་བྱས། སྐར་ཁམས་སུ་འོད་ཟེར་སྒྲ་བྲང་དང་། ཐའི་ཇི་རོ་
 གཡོག་རགས་བསྐྱེས། རྩོགས་འདུས་སྐྱོད་དགོན་པ་སོགས་སེར་སྐྱ་མང་བར་
 མཇུག་ཁ་དང་། ཚོས་འབྲེལ་ལྷགས་ལུང་སྐྱེལ། ཨ་ར་ཐང་དུ་ས་གནས་ཀྱི་དཔོན་ཁག་
 དང་། འག་གཡལ་བའི་ཐེབས་བསྐྱེལ་མི་སྣ་ཚེད་འགྲོར་ལ་མཇུག་ཁ་དང་། ཤིས་པོ་ལ་
 གཤམ་དུ་བྲག་གཡལ་སྒྲ་མ་གཉིས་ཀྱི་མཚོན་པ་དང་། གཉེར་པ་བཅས་ཐེབས་བསྐྱེལ་
 བྲ་སྐྱིག་ཆབས་མཚུངས་ཀྱིས་བཅར་བར་བྱས་དབང་དང་། ཉི་དབར་གྱི་ཐང་བཤམ་
 ཉོ་ཡེ་སོགས་ལའང་མཇུག་ཁ་གནད། མཁར་ཐོག་དགོན་པའི་སྐྱེར་མཇུག་ཐོག་སེར་
 སྐྱ་བྱིངས་ལ་རྒྱང་མཇུག་དང་དམིགས་བཅེ་མ་སོགས་ཀྱི་ལུང་ཡང་སྐྱེལ། དེམ་གྱིས་
 ཨ་ཚུགས་དང་། ཀོར་ཐང་། ར་སེ་སོགས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཚོགས་ལ་ཞལ་མཇུག་འདོད་
 ཚོས་སོགས་ཅི་དེགས་སུ་སྐྱེལ། ར་སེ་གཉེར་པ་བསྐྱེལ་འདོད་ཀྱི་ནང་དུ་བཞུགས་
 ཞབས་གི་དཀར་སྐྱོ་གསོལ་ཚོགས་སོགས་ཀྱི་ཞབས་ཉོག་རྒྱས་གསོལ་དུ་ཞུས་ཤིང་
 མི་རོ་རྒྱུ་ལ་སྐྱེར་མཇུག་ཡང་གནད། ཚོས་ལྷ་ཉིན་ནམ་མཁའ་འཇུག་སྐྱིན་དཀར་
 པོས་ཁྱབ་བའི་དཀྱིལ་དུ་འཇུག་ཚོན་སྐྱ་ལྷ་སྐྱོར་མོ་གསལ་བར་ཡོད་པ་ཞིག་འཆར་བ་
 གཟེགས་སྐྱོད་ཞིག་བྱུང་བའི་ལྷས་སུ་མཛོན། ཚོས་བརྒྱད་ཉིན་བྲག་གཡལ་སྒྲ་བྲང་
 རུན་མོང་གི་ཐབ་བསྐྱེལ་དབུ་གྲུར་སར་སྐྱེལ་སྐྱོད་ཚང་ཚང་འགོར་བཅས་བཅར་བར་
 མཇུག་བྱས་ཐོག་བཀའི་འཚམས་འདྲི་སོགས་ཡེགས་བར་ཐེབས། རྩམས་ཁང་དུ་

ལྷུས་གསོལ་གནང་མེན་བཀའ་འདྲི་ལྷུས་པར་བྱས་ཚོག་ཅེས་མེབས་ཉེ་ལམ་སེང་
བྱམས་ཁང་དུ་མེབས་ཉེར་སྐྱལ་སྐྱེ་ཚང་ཉེ་བསྐྱར་མེབས་སྐྱལ་གི་གདན་ལྷུ་དང་
བཅས་མི་པམ་མགོན་པོའི་སྐྱེད་བརྟན་ལ་ཕྱག་སྦྱར་གྱིས་སྦྱོན་ཤལ་དང་། ཕྱགས་
སྦྱོན་བཅས་རྒྱལ་རིང་བར་གནང་བའི་མཐར་བུམས་པའི་སྐྱེད་གཟུགས་མ་ཚར་གཅིག་
གསུངས་རྗེས་རྒྱུད་སྐྱལ་ནས་ཞབས་བསྐྱལ་སྦྱར་ལྷུས་གསོལ་རབ་གནས་བཅས་
ལེགས་པར་སྐྱལ།

དེ་ནས་བྱ་དགོན་ལྷ་མང་ལྷེ་བར་ཚེབས་བསྐྱར་བྱུང་བརྟན་སྐྱལ་སྐྱེ་རྣམས་གཉིས་
མངས་ལྷའི་ཐོག་ཆེ་ཚང་ནས་སྦོན་འཁོར་ཚང་མར་གསོལ་སྦོན་རྒྱས་པར་བཤམས་
ཤིང་དངོས་འབྱལ་སྐམ་མཐོ་བ་དང་བཅས་བཀྱར་སྦྱི་ལྷ་ན་མེད་པ་ལྷུས། འདི་ཉིན་
ཡང་ནམ་མཁའ་འཇའ་ཚོན་འཁྲིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྷས་རྟགས་དགོ་བར་བྱུང་།
ཚོས་དགུ་ཉིན་རྒྱུད་ཚང་ནས་ཀྱང་གསོལ་སྦོན་དངོས་འབྱལ་སོགས་གོང་མཚུངས་
སུ་བསྟར། དེའི་རིང་གསུང་ཤུགས་ཆེན་པོས་དམིགས་བརྗེ་མ་དང་། སྦོལ་མ་
སོགས་ཀྱི་ཞལ་འདོན་བར་མེད་དུ་བསྐྱུངས། འབྱལ་བ་བྱུང་རྗེས་སྐྱེ་རྣམས་གཉིས་
སོ་སོར་ཆེ་ལྷའི་སྐྱེད་བརྟན་དང་། ཁ་བཏགས་བཅས་ཕྱག་སྦྱར་གྱིས་སྐྱལ་ཞིང་། ཕྱག་
མཚོད་རྣམས་ལའང་ཁ་བཏགས་སོགས་དགོངས་བཅད་གྱིས་སྐྱལ། མངས་ཁ་བྱུང་
མཇུག་རྒྱུད་ཚང་སྐྱལ་སྐྱུའི་གཟིམ་རྒྱུད་གི་རྟེན་རྣམས་ལ་རབ་གནས་སྐྱལ། དེ་སྐབས་
རྟེན་གལ་དུ་རྒྱ་གར་མི་མའི་ཕུབ་སྐྱེ་ཞིག་བཞུགས་པ་དེར་རྒྱུད་སྐྱལ་ནས་འདི་སྐྱུའི་
རེད་ལྷུས་སོང་བར་ཁྱོད་རང་གི་རེད་ཅེས་གསུངས། འོ་ན། ང་ལ་གནང་མི་སུ་ཡིན་
ལྷུས་པར་ང་ཡིན། ང་ཡིན་ཅེས་ལན་གཉིས་བཀའ་མེབས་འདུག་པར། སྐྱེ་དེ་བཞིན་

སྤྱོད་གཞི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཚུར་ཚོང་བོད་ནས་སེབས་གདོང་། སྤྱོད་སེབས་མགོན་འཇམ་དབལ་རྒྱ་
མཚོས་སྤྱོད་སྤྱོད་ལྱིས་གནད་བ་ཡིན་ཅེས་ལྷ། ཚུར་སེབས་ལམ་ཞོར་ཐོག་སྤྱོད་དུ་
འགྲོ་དགོས་སེབས་པར་གཞིམ་འགག་སོགས་ནས་སེབས་སྤྱོད་གོ་ཐང་མི་འདུག་
བས་བཞོལ་ན་ལྷས་བར། ཅིས་ཀྱང་འགྲོ་དགོས་སེབས་བ་ལྷར་གདན་ལྷ་བཞིས་
བས་སྤྱོད་སོགས་སྤྱོད་སེབས་ལྷ་འདུ་ཆེས་ཞལ་མཇམ་དེ་བ་ལྷར་འབྲུག་ཅིང་མ་ཉིད་
ལྷགས་ལྷང་ཡང་སྤྱོད་ཏེ། ཚང་མར་རྒྱུན་དུ་མ་ཉི་ཡག་པོ་བོན་ཞེས་བཀའ་སེབས།

དེའི་སྤྱོད་ཉིན་སྤྱོད་སྤྱོད་གཉིས་ནས་སེབས་སྤོན་དཀར་སྤོན་འབྲུལ་བ་བཅས་སྤྱོད་
ཐོག་ཆེ་ཆོང་སྤྱོད་ན་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
བཅས་སྤྱོད་སྤྱོད་འཇུག་ལྷས་པར་ཞལ་བཞེས་ལེགས་པར་སྤྱོད། ཚུར་སྤྱོད་དང་།
མཚོན་གཉེར་སོགས་དཔོན་འཁོར་ཉིས་བརྒྱ་སྤོན་ནས་ཐག་དེང་ཅམ་བར་དུ་སེབས་
སྤྱོད་དང་། གྱི་དུའི་འབྲེང་ཚུང་བཅུ་འདད་དང་བཅས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་། ལ་
བཏགས་བཅས་སྤྱོད་ཏེ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལྷས་པར་སྤྱོད་དབང་དང་བཅས་བཀའ་
བཞེས་བཟང་པོས་དབྱགས་དབྱང་མཇོད། འགམས་སྤྱོད་མ་དགོན་བཀྱ་ཤིས་ཚོས་
ཚོང་གི་མེ་ལྷལ་མཚོན་གཉེར་སྤྱོད་སྤྱོད་འགོག་ནས་སྤོན་མཇམ་གྱིས་གསོལ་ཇ།
བཞེས་འབྲས། དཀར་སྤོན་དངོས་འབྲུལ་བཅས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
ཐང་བའམ་རྒྱ་མི་ཉི་ལྷ་སྤོན་ལ་མཇམ་ལ་དང་། གྱིངས་ལ་མ་ཉིད་ལྷང་ཡང་སྤྱོད།
ཐང་མཁར་དུ་ཡང་མ་དགོན་ནས་མཚོན་བ་ཆེད་འབྲོད་གྱིས་གསོལ་ཇ། དཀར་སྤོན་
དངོས་འབྲུལ་བཅས་སྤྱོད། མཚོན་བཅུར་དཔོན་བསོད་དོར་གྱི་བྱིས་སྤོན་དུ་
བཏགས་སར་མ་དགོན་མཚོན་བ་དོ་མ་གསུམ་འཚོམས་གྱིས་དཀར་སྤོན་སོགས་

རྒྱལ་པར་ཡུལ། མངོས་བཅུ་དཔོན་གྱི་ཉེན་རྣམས་ལ་རབ་གནས་ལེགས་པར་སྦྱུལ།
སང་ཞོགས་ཚུང་སྐབས་མཛོད་པ་ཕྱིར་ལོག་ལ་སྐྱབས་འདུག་བཀའ་བཞེས་བསྐྱེད་སྤྱོད།
ཡུལ་བདེ་ལ་རྩེ་ཡང་བྲག་གཡེབ་མཛོད་པ་རྣམས་གྱིས་དཀར་སྒོ་དང་། འཕར་མའི་
རྩེ་ཆས་ཀྱང་རྒྱལ་པར་ཡུལ་ཞིང་སྒོམ་སྒྲེ་བར་དུ་ཕེབས་སྐྱེལ་ཞུས། སྒོམ་སྒྲེར་
བཞུགས་ཞབ་གི་ཕྱི་ཉེན་སྒྲོ་བྲག་གཡེབ་པའི་ཕེབས་སྐྱེལ་བ་མ་དགོན་མཛོད་པ་
གཉིས་དང་། དཔོན་བསོད་རྗོང་རོ་གཡོག་རྣམས་ཕྱིར་ལོག་ལ་ཡུལ་དབང་སྦྱུལ།

ཆབ་མདོ་དགོན་ཆེན་དུ་ཕེབས་བསྐྱེད་འཕགས་པ་ལྷ་སོགས་སྐྱེ་ཁག་གསུམ་
ནས་མཚམས་ཞུ་འབྲུལ་མི་བྱུང་བར་སྐྱེ་ཁག་རྣམས་སྐྱེ་ཁག་སྐྱེ་བའི་དོག་གི་བཀའི་
འཚམས་འདྲི་སྦྱུལ། དེ་ནས་སྐྱེ་ཁག་སོགས་འཕྲིན་ལས་བརྒྱུད་གྱིས་གནས་མདུན་མ་སྒོ།
དམར་ཉིལ། ཞ་ཡེ་སོགས་སུ་ཡུལ་དཔོན་སོ་སོར་མཇུག་ཁ་སྐྱབ་དབང་དང་།
ཕྱིངས་ལ་རྒྱང་མཇུག། མ་ཉིའི་ལུང་སོགས་གྱིས་འཕྲིན་ལས་འདོད་སྐྱོང་བཞིན་པར་ཕེབས།
སྒོ་རྗོང་དུ་བཞི་ཀྱངས་དགོན་པས་སེར་སྐྱོང་དང་བཅས་གདན་ཞུའི་ཐོག་མཇུག་ཁ་
དང་། དམིགས་བཅེ་མའི་ལྷགས་ལུང་སོགས་སྦྱུལ། རྗེ་ཐོར་ཉེན་སྐྱིབ་དགོན་ཁག་
གཉིས་ནས་མཇུག་ཞུས། དེ་ནས་ཕོ་མདོར་ཕེབས་སྐྱབས་ཉ་ཅང་ཚུགས་ཐག་
རིང་བས་ཕྱི་རེས་གྱིས་སྒོན་མེས་ལམ་གསལ་ཞུ་དགོས་བྱུང་དུང་། ཡསྐྱབས་རྗེ་
མཚོག་ཞི་སྐྱེ་དལ་དང་སྐྱབས་སུ་གྱི་སྣང་བ་སྐྱ་མོ་ཙམ་མི་བཞེས་ཁར་གཟིམ་ཚུང་
དུ་ཕེབས་བསྐྱེད་སྐྱེ་ཐང་གི་གཙོ་བོ་སོགས་ལ་འདྲི་དང་འདྲི་ཞེས་བྱ་བ་རེད་ལ་
སོགས་པ་བཀའ་ཕེབས་ཤིང་མཉེས་ཚོར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་མཛད། ཕྱི་ཉེན་ཕོ་མདོ་གྲ་
ཚང་ནས་འདུ་ཁང་དུ་གདན་ཞུས་གྱི་སྐྱེ་གྲ་སྐྱིས་མཇུག་ཞུ་འབྲུལ་མཚོན་ཐོག་དགའ་

ཕྱན་ལྷ་བརྒྱ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་དམིགས་བརྟེན་མའི་ལུང་ཡང་གནང་། དུལ་བཞུགས་
ཙོང་ཡེས་མཇུག་ལྷ་དང་བཅས་ཀྱིས་འདུད་ཆེན་པོས་བསྐྱེད་བཅེས་སྐྱེལ་དང་
བཅས་པའི་གསལ་གསལ་རིང་པོར་ལྷས། སྤོ་ཉི་དཔོན་དུ་བྱ་བ་ལྷ་མ་སོགས་ཀྱིས་
མཇུག་ལྷ་དང་། དཔལ་འབར་རྫོང་གི་རིང་བསྐྱེད་ཆེད་འབྲོར་སོགས་ལ་སྤྱུག་དབང་
སྣེས། ལྷ་ཅེར་དཔལ་འབར་རྫོང་དཔོན་རོ་གཡོག་དང་། དཔལ་འབར་ལྷ་བྱང་གི་རོ་
ཚབ། དཔོན་གྱི་ལས་སྣེ་སོགས་ཐེབས་བསྐྱེད་བཞུགས་ལ་མཇུག་སྤྱུག་སྣེས།

དཔལ་འབར་ལྷ་བྱང་གི་ཕྱི་སྤོའི་འགག་ཏུ་དཔལ་འབར་སྐྱེལ་སྐྱེད་པོན་གཡོག་
མཇུག་བསྐྱེད་བྱུང་བར་སྤྱུག་དབང་དང་། བཀའ་འདྲི་ཐེབས། དེ་ནས་ལྷ་བྱང་ལྷེ་བར་
གདན་ལྷས་ཀྱིས་དཀར་སྤོའི་འབྲེལ་བ་བཅས་ཀྱི་ཐོག་སྐྱེལ་སྐྱེད་པོན་འཁོར་ནས་སྤོའི་
མཇུག་ལྷས། སེར་སྐྱེད་བྱིངས་ལ་དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མའི་ལུང་ཡང་གནང་། དེ་སྐབས་
སྤྱུག་ཏུ་སྤྱུག་མཚུབ་གཏད་དེ་སྤོའི་འལ་སྤུལ་གསུངས་པར་གཟིམ་འགག་བསྐྱེལ་
དབང་གིས་སྤོའི་བར་ལྷ་མའི་བྱིས་སྐྱེད་ཅན་ཞིག་བཞུགས་འདུག་པར་སྤོའི་འལ་
སྤུལ། རྫོང་དཔོན་རོ་གཡོག་སོགས་ལ་འདང་མཇུག་ཁ་སྣེས། དེ་ནས་རྒྱ་མཚུང་ཨོ་རྒྱན་
ལྷ་ཁང་དུ་བཞུགས་ཞབ་དང་བཅས་ཚོགས་འཁོར་རྒྱས་འབྲེལ་མཇུག། ཨ་ལ་ལྷགས་
གོང་དུ་རྒྱ་བོད་ཡུལ་མི་རྣམས་ལ་མ་ཁིའི་ལུང་གནང་ཞིང་། ལྷ་གཉིས་ལ་མིང་
དཔོན་ཚུལ་ལྷས་སོང་བར་དེ་འབྲེལ་གཅིག་ལ་བསོད་ནམས་མཐོན་པོ་དང་།
གཅིག་ལ་བཀའ་ལེན་དོན་གྲུབ་ཅེས་སྣེས། ཚུལ་ཁང་ལྷ་རི་ལྷ་མ་ཐེབས་བསྐྱེད་བྱུང་
བར་སྤྱུག་དབང་དང་། བར་བཞུགས་བསོགས་ལ་ཞལ་མཇུག་སྣེས། དེ་ནས་རིམ་
ཐེབས་ཀྱིས་ཁྲོག་ལར་ཕྱོད་སྐབས་ནས་མཁའ་འཇུག་ཚོན་ལེན་ཏུ་གསལ་བ་ཡུན་

རིང་པོར་ཤར། རྒྱ་མདངས་མེབས་གོང་བལ་པོ་ཞིག་སྟོན་ལ་མངལ་དུ་བྱུང་བར་
གཟེམ་འགག་ནས། འདི་བལ་པོ་ཟེར་བ་དེ་རེད་ཞུས་པར། འདི་འདྲ་མང་པོ་ཡོད་ཞེས་
གསུང་བར་སྐྱེ་ཞབས་སྟོན་པའི་གང་དུ་གཟིགས་ཞུས་པར་སྟོ་སར་མང་པོ་ཡོད་ཅེས་
གསུངས། དེ་ནས་ས་གནས་རྫོང་སྟོན་འོག་གི་གི་མེབས་བསྐྱེད་དང་བཅས་རྒྱ་
མདངས་ཞབས་སོར་འཁོད་པར་གྱུར་གྱོ། །

(༥༣ བ་༥། ༡༤༥ འ་༦) དེ་ལྟར་ཡི་ཐང་དུ་བལྟམས་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་
དང་། ཆབ་མདོའི་དོགས་གནས་རྒྱུང་སྤིང་གཉིས་བཅས་ཀྱི་རིམ་པ་བཞིན་མེབས་
བསྐྱོད་ལ། དེ་ཞིག་གསེར་བུམ་བརྟག་དཔུང་མ་གྲུབ་རིང་ལྟ་སྒྲིའི་ལུང་དོན་མཉེས་
ཐང་བདེ་བ་ཅན་དུ་བཞུགས་ཅིས་ལ་བཞུགས་གནས་ཀྱི་གྲ་སྒྲིག་གུང་མི་བྱུང་ཡིག་
སྟོ་བཟང་བཟོད་པ་དང་། ཤོད་མགོན་སྟོ་བཟང་བསོད་ནམས་གཉིས་ལ་བསྟོ་བཞག་
དང་། མེབས་ལམ་གོང་པོ་རྒྱ་མདངས་ནས། འོལ་དགའ། བསམ་ཡས་བརྒྱུད་མེབས་
རྒྱུར་སྐྱགས་འཕྲེང་ནས་བཟུང་། གྲེ་ལ། རྣམ་རྒྱལ་སྐྱང་སོགས་སུ་གྲ་སྒྲིག་མགོ་
འདོམས་ཞོལ་གཉེར་འཕྲིན་ལས་བསྐྱེད་བཟང་། མཉེས་ཐང་དུ་གྲ་སྒྲིག་སྤྱི་བྱེད་དུ་
དགའ་བཞི་སྤྲས་ཅིས་དཔོན་དོན་གྲུབ་ཆེ་དབང་དང་། ལས་བྱེད་ཤོད་བྱང་སྟེ་མོ་སྐྱར་
ལམ་པ་གཉིས་བཅས་གཞུང་ས་ནས་བསྟོ་བཞག་གིས་ཁྲུངས་སོ་སོའི་གྲ་སྒྲིག་
རྣམས་འཕྱུས་ཚང་དགོས་པའི་བཀའ་བྱིན་སྐྱེད། མཚོག་སྐྱེད་སྟོན་འཁོར་རྣམས་
ཀྱང་རྒྱ་མདངས་རིམ་གྱིས་འོལ་དགའ་སྟོགས་སུ་མེབས། རྫོང་གི་བུམས་པ་སྤིང་
དུ་གསོལ་ཆའི་ཐོག་བཀའ་སྟོན་བཤད་སྐྱེ་བས་བསམ་ཡས་ནས་ཤོད་བྱང་ཆོ་ཤར་
ཆེད་མངགས་མདུན་སྐྱེ་རེག་དང་། ཤིང་འབྲས། ལུང་ཆས་སོགས་འོས་གཙང་གྲ་

བསྐྱིགས་འདུག་པ་ལྟར་འབྲུལ་བཞེས་བསྐྱུངས་ཤིང་། བཀའ་སློན་བཤམ་སྐྱབ་པ་དེ་མོ་
ཨེ་ཡོད་ཅེས་བཀའ་འདྲི་ཡང་སྣང་།

བྱམས་ཁང་དུ་གནས་གཟིགས་མཛད་སྐབས་བཀའ་སློན་བཤམ་སྐྱབ་པ་
གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་གྱིས་ཞབས་བད་བརྟན་པའི་ཐུགས་སློན་ཡང་དག་མཛད་
དགོས་ཀྱི་ཞབས་བསྐྱེལ་ལྷུ་རྒྱ་མངགས་འདུག་པ་ལྟར་ཞབས་བསྐྱེལ་ལྷུ་པར་ཡོང་
ཞེས་ཐེབས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་བྱམས་པའི་སྐྱབ་གཞུགས་མ་སོགས་ཀྱི་ཞལ་འདོན་
དང་བཅས་ཐུགས་སློན་གྱི་མཚམས་སྐྱོར་ཡང་དག་པར་མཛད། འོས་དགའ་ཚུ་ཚུ་
དུ་རྫོང་དོ་གཡོག་གི་མཛེས་ལྷ་དང་། ལྷ་ལུང་དུ་གསོལ་ཚའི་ཐོག་འདོད་དཔལ་མཁལ་
ལུང་ཞི་བ་ཚེ་རིང་ནས་གསོལ་བ། བཞེས་འབྲས། གསོལ་ཚིགས་སོགས་ཀྱི་གྲ་སྐྱིག་
དང་བཅས་མཛེས་ལྷུར་བཅར་ཉེ་སྐྱབ་བརྟན་སྐྱེས་ལེགས་དང་། ལྷ་རྗེས་བཅས་ལུལ་
བར་མཉེས་ཚོར་ཆེ་ཉམས་དང་བཅས་གང་ཅིའི་བཀའ་འདྲི་ཞིབ་པར་ཐེབས། ཁང་
དམར་དུ་མ་གཅིག་ལ་བཤམ་གྱི་སློན་མའི་སྐྱབ་གནས་ཉེན་མཚོག་དང་བཅས་པར་ཐུགས་
སློན་གནས་གཟིགས་སོགས་ཞིབ་པར་བསྐྱུངས། ཟངས་རི་ལྷ་སྤྱིངས་སུ་བསམ་
འབྲུབ་པོ་བྲང་པའི་སྐྱབ་དོ་རྣམས་ལ་མཛེས་ལུག་སྣལ། བྲག་ཞོལ་དུ་འོན་རྫོང་སྤོད།
མངའ་རིས་གྲ་ཚང་། ཅེས་དང་ལྷ་མཚོད། ཅེ་ཚོགས་པ་བཅས་ཀྱི་སྐྱབ་མ་ལས་སྐྱེ་
རྣམས་ལ་མཛེས་ཁ་དང་། སེར་སྐྱབ་བྱིངས་ལའང་ཞལ་མཛེས་ཐོག་མ་ཉིའི་ལུང་སྣལ།

རྫོ་མདར་དགའ་ལྡན་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དབུ་ཚོས་དང་། རྫོ་གཞས་གཉེར་དོ་གཡོག་
རྣམས་ལ་མཛེས་ཁ། བྱིངས་དམངས་ལ་རྒྱང་མཛེས་དང་། དེའི་བྱི་ཉིན་བསམ་ཡས་
རྫོང་དཔོན་དང་། ཚོས་རྗེ། དགོན་གཉེར་དཔོན། རབ་བྱུང་མཁལ་པོ་རྣམས་ཐེབས་

བསྐྱུང་རིམ་འགྲོར་ལ་ཞལ་མངལ་ཕྱག་དབང། དེ་ནས་རྫོང་དུ་ཕེབས་སྐབས་བཀའ་
ཚོན་བཤད་སྐྱོན་སྤྱི་སྤྱིའི་ནང་དོ་སྐྱེས་གཤམ་དུ་ཕེབས་བསྐྱེད་ཐོག་མངལ་དར་
ལུལ་ཉེ་ཕེབས་ལམ་ལ་སྐྱུང་ལ་བྱུང་མིན་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པར་ཕྱག་དབང་དང་བཅས་
ཞབས་པད་བདེ་མོ་ཨ་བྱུང། ང་ཡང་དགོན་མཚོག་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱགས་རྗེས་ཁག་པོ་
མ་བྱུང་བདེ་མོ་བྱུང་ཞེས་ཕེབས། དེ་ནས་གཟིམ་རྩུང་དུ་གསོལ་བ། དཀར་སྤོ་འབྲུལ་
བཞེས་བྱུང་བསྐྱེད་གནས་གཟིགས་ལ་ཕེབས་ཉེ་བྱུང་སྐོ་སེམས་བསྐྱེད་གྲིང་དུ་
སྐབས་གསུམ་པ་ཆ་ཚང་ཞལ་འདོན་དང། རོ་བོ་བྱུང་རྒྱབ་ཆེན་པོའི་སྐྱུ་མཉུན་དུ་
ཞུས་གསོལ། མཚོད་འབྲུལ་རྒྱས་པར་བསྐྱུངས་སྐབས་ཕྱག་བཞེས་ཞལ་འདོན་
སོགས་འཆུག་མེད་ཀྱི་ངང་ནས་རོ་བོ་དང། ཉེ་སྐྱས་སོགས་ཉེན་དང་བཉེན་པར་
བཅས་ལ་ཞིབ་གཟིགས་མཛད་མཐར། ཞབས་པད་ལ་འདྲི་འདྲའི་བཟོ་བཀོད་བསྐྱིད་
པ་ལིན་ཉུ་ནས་ལེགས་བྱུང་ཞེས་ཁ་བཏགས་ཨ་ཤེ་བྱི་མེད་ཅིག་དགོངས་བཅད་
ཀྱིས་གསོལ་རས་གནང། དེས་མཚོན་གཙུག་ལག་ཁང་ལྷེ་བའི་སྤྲོད་ཤོད་ཀུལ་ལ་
གནས་གཟིགས་རབ་གནས་ལེགས་པར་བྱུང་རྗེས་སྐྱུང་ཡང་གཟིམ་རྩུང་དུ་ཕེབས་
བསྐྱེད། ཞབས་པད་ནས་ལྷ་རེག་དང་བཅས་ད་ལམ་བསམ་ཡས་ཉམས་གསོ་གསུང་
བཞེངས་བྱུང་པའི་ཐོག་སྐྱུ་ཞབས་ནས་རབ་གནས་བསྐྱུངས་སྐབས་པར་མ་ཟད། དེ་
རིང་གནམ་དབྱུང་ཀྱང་སྐྱེར་དུ་ལེགས་པ་བཅས་གང་ཅི་ནས་ཉེན་འབྲེལ་བཟང་
འཛོམས་བྱུང་བས་སྐྱགས་རྗེ་ཆེ་ཞིང། ད་ཆ་སྐྱུ་ཞབས་མཚོག་ནས་སྐྱགས་བསྐྱེད་
ལྷགས་བྲག་པོས་འགོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་རེ་འདོད་ལྟར་གསེར་བྱི་ཆེན་པོར་མངའ་གསོལ་
ཉེ་ཞབས་པད་བསྐྱུལ་བ་རྒྱ་མཚོར་བཏུན་ཅིང། ཡིད་ཅན་སྤྲིན་ལོལ་གྱི་ལམ་ལ་

འགོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཞབས་བཞེས་བཟང་པོ་བཅེ་བས་གཟིགས་པ་དང་གྲུས་པ་བདག་གིས་མཚོན་པའི་ཞབས་འབྲིང་པ་རྣམས་ནས་ཀྱང་ད་ལྟོས་ཞབས་འདེགས་སྟེན་བསམ་རྣམ་དག་གིས་བསྐྱབ་ཚོག་པ་ཞེས་ཞུས་པར་དགེས་པའི་འཇུག་ཞལ་དང་བཅས་དེ་ལྟར་ཅིས་ཀྱང་ནས་ཡོང་ཞེས་བཀའ་བཞེས་བསྐྱེད་པ། དེ་རྗེས་དམ་ཅན་ཚོས་རྒྱལ་དང་། རྟ་མགིན། འཇམ་དབྱེད་ལ། ལྷག་དོར་རྣམས་ལྷག་སྟབས་འདི་འདྲ་མཛད་ཅེས་སོ་སོའི་ལྷག་རྒྱ་བཀའ།

དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཚེས་ཉེར་གཅིག་གཟའ་སྐར་འཕོད་སྟོར་ལེགས་འདོམ་གྱི་སྲོ་དྲོ་ཞབས་བད་ནས་ལྷལ་བའི་ན་བཟའ། དབྱ་ལྷ་བཅས་དགེས་ཉམས་ཀྱིས་གསོལ་ཐོག་སྤིང་བཞི། སྤིང་སྟན་ལྷ་ཁང་སྤྱི་དང་། ལྷད་པར་རོ་བོའི་སྐྱ་མདུན་དུ་ཡུན་རིང་ཅམ་བཞུགས་པར་ཞབས་པད་དང་། གཟིམ་འགག་སོགས་ནས། ད་ཆིབས་བསྐྱེད་གནང་ན་ཞེས་ཞབས་བསྐྱེད་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ཞུས་ཀྱང་གཡོ་འགྲུལ་མེད་པར་སྐྱགས་སྟོན་རང་མཛད་པའི་མཐར་རོ་བོར་དབྱ་དཔལ་ལན་གསུམ་གཏུགས་པ་གནང་ནས་ཆིབས་ཞལ་བསྐྱེད། ལྷགས་མདར་བཞུགས་ཞབ་གནང་བའི་མཚན་སོ་སྐྱ་གཟིམ་གྲུབ་མཇུག་གཟིམ་འགག་ལ་ལན་ཁ་ཤས་འཕོད་པར་མཛད་ནས་ཚེ་དཔག་མེད་དང་། དམ་ཅན་ཚོས་རྒྱལ་སོགས་ཀྱིས་གཟིགས་ཀྱིན་འདུག་ཅེས་གསུང་བར། ང་ལ་སྟོན་རོགས་གནང་ཞུས་པར། རྫོང་སྤྱི་བོ་པལ་བས་མཐོང་མི་ཡོང་ཞེས་ཐེབས། དེའི་ཕྱི་ཉིན་དོར་གྲག་སྐྱལ་སྐྱ་འཁོར་བཅས་ནས་སྟོས་སྐྱ་སེར་སྤྱིང་གིས་གདན་ཞུའི་ཐོག་འདུལ་བ་དང་བཅས་མཇལ་ལྷག་ཞུས། དེ་ནས་རྣམ་རྒྱལ་སྐར་དུ་བཅག་ཞབ་གསུམ་གནང་བའི་ཕྱི་ཉིན་ལྷ་བ་བཏུ་གཅིག་པའི་ཚེས་ཉེར་བདུན་གཟའ་

སྐར་འཕྲོད་སྐྱོར་དགེ་ཉིན། རོར་སྐར་གྱུ་ཁ་བརྒྱུད་དོགས་གནས་ཚུང་སྲིད་གཞན་
དག་གཉིས་དང་བཅས་དུས་ཚོད་ཉི་ཤར་འབྲུག་གི་ཚོགས་མཉེས་ཐང་བདེ་བ་ཅན་དུ་
ཐེབས་སྐབས་དུ་བ་སྟོད་ལ། ཚོས་རྫོང་། དུག་སྐྱ་ལ། བཤེན་སྐར་བ་བཅས་ནས་
སེར་རྒྱུད་གིས་སྤྱན་བསྟུན། དུ་སྟོད་གྲུ་ཁང་སྟེང་ནས་དུང་རྒྱ་སྲིད་དང་། བཞུགས་
གནས་སོ་སོའི་ཁང་ཚོགས་བསངས་ཀྱི་མཚོད་སྤྱོད་དང་བཅས་ལི་ཐང་ནས་བྱོན་
པའི་སྐུལ་སྐྱེ་སྟོན་འཁོར་རྣམས་ཡང་དགོན་ཁང་གསར་དང་། སེ་མག་དང་། རི་སྐར་
བཅས་སྤྱ་ཆབ་མདོ་ས་སྐར་དང་། ཨ་ཐང་ནས་ཐེབས་པའི་རྒྱུད་སྲིད་བཅས་བཞུགས་
ཤིང་། སྟོན་འཁོར་རྣམས་བཞུགས་གནས་སོ་སོར་ཐེབས་འབྲུལ་སྤྱི་བྱུང་ཅིས་དཔོན་
དགའ་བཞི་བ་ནས་ངོས་བསྐྱོད་ཀྱིས་གཞུང་གི་ཉེན་འབྲེལ་གསོལ་གོ་དང་། ཐེབས་
སྟོན་མཚོན་བྱེད་དཀར་སྟོ། ལུང་བསོས་སྟོམ་འབྲུལ་སོགས་བཀའ་འཛིན་དགོངས་
དོན་ལྟར་དངོས་གཙང་དུ་ང་བར་སྤུལ།

དེ་ཉིན་ནས་བརྒྱུད་རིམ་པར་རྣམས་རྒྱལ་གྲུ་ཚང་སྤྱི་སོ། འབྲས་སྤྲངས་སྤྱི་སྤྱི་ མོ་
སྲིད་གྲུ་ཚང་། འབྲས་སྟོམ་འཁོར་ཁམས་ཚན་དང་། ལི་ཐང་མི་ཚན། སེ་ར་སྟོམ་
འཁོར་ཁམས་ཚན། དུ་བ་སྟོད་སྤྱི་གཉེད། བསྟན་རྒྱས་སྲིད། བཀའ་སྟོན་པ་སྤྱ། དགའ་
སྤན་བྱང་ཅེ། སེ་ར་ཀོང་པོ་ཁམས་ཚན་བཅས་མཇུག་ཅི་རིམ་པར་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་
རེ་འདོད་ལྟར་གྱི་མཇུག་སྤྱུག་སྤུག་བཞིན་པར་རེ་ཞིག་སྤྱི་དལ་གསོ་བ་དང་ཆབས་
ཅིག་སྟན་ཆགས་པར་བཞུགས་སོ། །

འདི་དག་གི་རྒྱ་སྤྱི་རིམ་པར་སྤྱི་མཁུན་པ་སོགས་ནས་གངས་སྤོངས་སྤྱི་འགོ་
སྤྱི་འེ་རེ་འདོད་ལྟར། ཡུལ་བས་མགོན་ཉིད་གསེར་གྱི་འཁམས་སོར་འཁོད་ཕྱབ་པ་

དང་། ལྷ་ཚེ་བསྐྱལ་བརྒྱུར་བརྟམ་པའི་ལྷགས་བསྐྱེད་ལྷགས་རྗེ་ཚེ་དགོས་ཀྱི་གསོལ་
 བ་མིམ་པར་བཏབ་ཅིང་། ལྷག་པར་རྒྱ་བ་བརྟུ་གཉིས་པའི་ཚེས་བརྟུ་གསུམ་ཉིན་
 གཟིམ་འགག་བསྐྱལ་བཟང་དབང་ལྷན་ནས་སྟོན་ལྷན་ཚེར་ལྷུས་པར། བོད་ཀྱི་ལྷ་
 རྒྱལ་དང་། ཁྱོད་རང་ཡབ་ལུས། གཟིམ་འགག་སློབ་བཟང་བདེ་བ་བཅས་རྩུ་ལ་མི་
 བསྐྱུར་བ་ར་རང་དབང་ཚེ་ཞེས་ལྷག་ལྷགས་ཀར་གཏུགས་པར་མཛད། ཡང་ཚེས་
 བཅོལ་ལེ་ཉིན་ཡབ་དང་། ལྷ་ཞང་སློབ་བཟང་བདེ་བ། གཟིམ་འགག་བཅས་ནས་ད་ཆ་
 ཡ་ཀུན་གཟིགས་བཤུ་ཚེན་རིན་པོ་ཚེ་དང་། ཨོ་བན་ནམ་གཉིས། ལྷ་ཞབས་ནོ་མིན་
 ཏན་བཅས་འབྲུངས་མིན་ངོས་འཛིན་བརྟམ་དཔུང་ལ་ཚེབས་བསྐྱུར་བསྐྱེད་རྒྱ་ཡིན་
 ཚོད་ལ། རོས་འཛིན་གྱི་སྐུའི་ཉེར་སྐྱེད་སོགས་ཅི་འདྲ་འབྲུལ་དང་། བཀའ་འདྲི་ཕེབས་
 ལྷོ་སོགས་ཅི་ལྟར་བྱུང་བྱུང་དོན་ལྷ་ལྷི་ཚང་མའི་ཐད་ལ་ལྷགས་གཡིང་མ་སོང་བར་
 འགོ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱུང་འཛིན་དང་། བཀའ་ལན་ནམས་འཆུག་མེད་
 ལྷགས་རྗེ་ཚེ་དགོས་ལྷུས་པར། དེ་ཡོང་ཞེས་ཡགོང་ས་ལྷ་བ་ཚེན་པོ་ནས། ལྷང་
 རོགས་རྒྱ་མཚོའི་བར་གོང་མ་མིམ་ལྱོན་གྱི་མཚན་ལེ་ལེ་ནས་སློམ་ཏེ། དེ་དག་གིས་
 ང་གིན་གྱིས་བརྒྱབས་བ་ཡིན་པས་ངས་ཤེས་ཞེས་ལྷགས་ངར་ཚེན་པོ་དང་བཅས་
 ལྷག་མཛུ་བ་ལྷགས་ཀར་གཏུགས་པར་མཛད།

ཚེས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་གཟིམ་འགག་ལ་ལོས་ནས། རྗེ་རིན་པོ་ཚེས་གཟིགས་
 འདུག་གསུང་བ། གང་ན་འདུག་ལྷུས་པར། ལམ་མཁའ་ནས་གཟིགས་འདུག་
 གསུངས། ཡང་གཟིམ་རྒྱུད་བྱུ་ཐང་ཞིག་བཏུགས་པའི་གཙོ་ལོ་སངས་རྒྱས་ལ་
 མཐའ་སློང་བྱུ་རྗེ་རིན་པོ་ཚེ། རོར་སེམས། ལྷན་རས་གཟིགས། ལྷོལ་མ་དཀར་ལྷང་།

རྣམ་ཀུལ་ལ། མགོན་པོ་ཕྱག་དུག་ལ། བསེ་ཁབ་པ་བཅས་འདུག་པའི་ནང་ནས་བསེ་
ཁབ་པ་ལ་ཕྱག་མཚུ་བ་བཅུགས་ནས་འདི་བསེ་ཁབ་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་ལ།
གཟིམ་འགག་ནས་ཨེ་ཡིན་ནམ་ཞུས་པར། རེད་ཉན་མཚོག་རག་པ་ཉིད་དཀར་ལ་
ཆེབས་ཚུལ་དང་བཅས་དགྲེས་པའི་ཉམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བཞུགས་པ་རེད་ཅེས་
གསུངས་འདུག་པ་ནི། བསེ་ཁབ་པའི་གྲིས་སྐྱར་གསུངས་པ་སྐད་མཛད་པ་ལས།
གཞན་ལྟ་སོར་ཁམས་ན་དགོ་བཟུ་ཤིས་ཚོས་ཕྱིངས་དགོན་དུ་ཚོས་སྐྱོད་བསེ་ཁབ་
པ་ཁོག་བརྒྱམས་ཀྱིས་ཉིན་མཚན་ལུས་གྲིབ་ལྟར་འགྲོགས་ནས་སྐྱོབ་སྐྱོབ་འཕྲིན་
ལས་སྐྱབ་པའི་གཡང་དམ་བཅས་པ་ལྟར། དུས་ལྟ་ཕྱི་འདི་དག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བཞག་
དཔུང་དང་། གསེར་བུམ་དཔུག་ཀྱི་སོགས་གལ་ཆེའི་གནས་སྐབས་སུ་གྱུར་བ་
བཅས་ཀྱིས་ལྷ་ཞལ་མངོན་སུམ་དུ་བསྟན་ནས་འཕྲིན་ལས་སྐྱབ་པར་གཟིགས་པའི་
ལུང་དུ་མངོན་ནོ། །དེ་མཚུངས་ཉེད་དུག་ནས་ཉིན་གསུམ་གྱི་བར་ནམ་མཁའ་འཇའ་
ཚོན་ཁ་དོག་སྣ་ལྟ་གསལ་ངེས་ཡུན་རིང་དུ་འཆར་བ་ཡང་ལྟ་དང་མཁའ་འགྲོའི་
ཚོགས་ཀྱིས་བར་ཆད་སེལ་ཞིང་འདོད་དོན་སྣུན་གྲུབ་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་སློབ་བའི་ལྷས་
སུ་བཟང་། གཞུང་ནས་གནམ་ལོ་གསར་ཚེས་ཀྱི་ལྷར་ཆས་སོགས་ལོ་མ་གསར་
གོང་འབྲུལ་བར་མཛད།

དེ་ནས་སྣ་ཚོགས་ཞེས་པ་ཚུ་རྟ་གནམ་ལོའི་རང་ཞལ་གསར་དུ་ཆེས་ཉིན་
གཞུང་ནས་དགྲེས་སྟོན་སྐྱ་སྐལ་སོགས་སུལ་བ་དང་ཆབས་མཚུངས་ཞལ་འདོན་གྱི་
རིམ་པ་དང་གསོལ་ཞབས། དཀར་སྟོ་སོགས་དགྲེས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཛད་སྟོ་
རྣམས་འཚུག་མེད་དུ་བཀའ་བྲིན་ཆེ་བར་གྱུར། རྣ་བ་དང་པོའི་ཆེས་དགུ་ཉིན་ཅིས་

དཔོན་དགའ་བཞི་བ་སྐྱེ་བཅར་གྱིས་ ། རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་ཡང་སྲིད་
 དོགས་གནས་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་བོད་ལྷ་ལྡེ་མི་སྡེ་ཚང་མས་དེ་འདུན་ཆེ་བ་
 དམ་པ་ཉིད་རང་ལགས་ན། ད་ཆ་གསེར་བུམ་བཟླ་དབྱུང་འགྲུངས་མིན་གནང་ཅིས་
 ལ་བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱི་དེ་བ་འབྲས་སྒྲིན་ཡོང་བ་དང་། སྐྱེ་ཆེ་ཞབས་བད་བཟོན་ཅིང་
 མཛད་འཕྲིན་རྒྱས་པ་སོགས་ཀྱི་ཐུགས་སྒྲོལ་རྒྱ་གང་ཆེ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་དགོས་ཞེས་ཁ་
 བཏགས་དང་བཅས་ཉེ་ཞུས་པར། ཐུག་གཉིས་མཐེབ་ཀེར་གཅིག་ཐོག་གཅིག་
 བཅེགས་གྱིས་ཡག་པོ་འདི་འདྲ་ཡོང་ཞེས་གསུངས་རྗེས་སྐྱེ་ལུས་གནད་བྲང་བོར་
 བསྐངས་ནས། ། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ནས་བཟུང་སྐྱེ་འབྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་མཚན་
 སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཞལ་འདོན་ཞིག་ཀྱང་གནང་། ཅིས་དཔོན་ནས་སྐུལ་བའི་ཁ་བཏགས་དེ་
 ཐུག་གཡོན་གྱི་མཚན་ཁུང་འོག་འཇུག་གནང་ལ། གཟིམ་འགག་ནས་ཕྱིར་སློབ་
 གནང་ན་ཞེས་པའི་བཅུང་ཞུས་པར་མ་གསལ་བར། ཐུག་གཉིས་ཀྱིས་མཚོན་གསོལ་
 རྟེན་གྲུལ་ལ་བོར་བར་མཛད་པས་སྐུན་རས་གཟིགས་ཐུག་བཞི་པའི་སྐྱེ་སྐྱེ་ཞིག་
 འདུག་པའི་དབུ་སྟེང་དུ་སྒོར་འབྲིལ་ལེར་བསྟུང་བ་ཞིག་བྱུང་འདུག་ནི། རང་ཉིད་
 འཕགས་པ་སྐུན་རས་གཟིགས་དངོས་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་མཚོན་བ་དང་། ཁ་
 བཏགས་སྐུལ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་འདོད་དོན་ཡང་གཞན་དུ་འཇུར་བ་མེད་
 པར་དེ་བཞིན་དུ་འགྲུབ་པར་འཇུར་རོ་ཞེས་པའི་བཅུང་ཐབས་དང་། ཁ་བཏགས་ཕྱིར་
 སློབ་མི་མཛད་པ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་ཁུང་པར་ཅན་དེ་ལྟ་བུ་དགོངས་པའོ། །

༡། ། རྒྱུན་གཟིགས་པ་ཁ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་དང་སྲིད་སྒྲོང་། གཞུང་ཞབས་
 མི་བླ་སོགས་ཀྱི་མདུན་སྐྱེ་གོང་མའི་ཉེར་སྐྱེད་དོས་འཛིན་བཟླ་དབྱུང་དང་

གསེར་བྱམ་དགུག་ཐོན་གྱི་རིམ་ལ། ཡུལ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཡོངས་རྫོགས་
དགེ་བསྟེན་གྱི་བསྐྱབས་སྒོམ་གནང་བ་དང་དེའི་དགེས་སྟོན་བསྟར་ཞིང་རབ་བྱུང་
སྒོམ་བཞེས་ཀྱི་སྟོན་འགྲོའི་མཚོན་འབྲུལ་རྣམས་ལྟུང་།

དེ་ནས་མི་རིང་བར་ངོས་འཛིན་དང་གསེར་བྱམ་བརྟག་དབྱེད་མཛད་རྒྱའི་སྐྱད་
དུ་བདེ་ལྡན་ཞིང་གི་མགོན་པོ་ཡུན་གཟིགས་པའུ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་འཁོར་
རྣམས། གཙང་བཟ་ཤིས་སྐྱུན་པོ་ནས་སྔ་ལོའི་ཉོར་ལྷ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆེས་ཉེར་
བརྒྱད་ཉིན་ཆིབས་ཞལ་བསྐྱུར་ཉེ་རིམ་གྱིས་ལྷ་བ་དང་པོའི་ཆེས་བཅུ་ཉིན་ལྡང་སྐྱད་
དུ་བཞུགས་ཞག་བསྐྱུངས། དེ་མཚུངས་སྲིད་སྐྱོང་ལོ་མིན་ཉན་དཔོན་གཤོག་རྣམས་
ཡུང་འདི་ཉིན་ལྷ་ལྡན་ནས་ཆིབས་བཞེགས་ཉེ་བདེ་བ་ཅན་དགོན་གཤམ་དུ་སྟོན་ལྡང་
གསེབ་བཞུགས་སྐར་དུ་ཕེབས་བཞུགས་མཛད། སང་ཉིན་ཆེས་བཅུ་གཅིག་སྔ་ཆར་
ཡུན་གཟིགས་པའུ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མ་ཕེབས་གོང་བདེ་བ་ཅན་ནས་རྒྱང་གྲགས་ཀྱི་
ས་གནས་བདེ་གཤོངས་ཐང་དུ་གཞུང་གི་ཐབ་བསྐྱའི་དབུ་བྱུང་སར་ལོ་མིན་ཉན་
སྟོན་འཁོར་དང་། གཞུང་མི་དྲག་ཚང་མ་ཆིབས་བསྐྱུར་བཅར་བའི་ཐོག་ཡུན་
གཟིགས་པའུ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁུན་བ་སྟོན་འཁོར་ཕེབས་བསྐྱོད་ཀྱིས་ཆིབས་
བཤོལ་མཛད་དེ་བཞུགས་ཁྲིང་ཞབས་སོར་འཁོད་བསྐྱུན་ལོ་མིན་ཉན་རིན་པོ་ཆེས་
དབུས་གཞུང་ཞབས་ལས་ཚན་བ་ཡན་གྱིས་མཛལ་དར་སྤུལ། གསོལ་རྩ་བྱུང་
མཛུགས་ཡུན་གཟིགས་པའུ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་འཁོར་སྟོན་ཕེབས་ཀྱིས་རྣམས་རྒྱལ་
བྱ་ཚང་གི་ཤར་སྟོ་གཞིས་ཀའི་ལྡང་གསེབ་བཞུགས་སྐར་དུ་ཕེབས། ལོ་མིན་ཉན་
སྟོན་འཁོར་རྣམས་ཡུང་སྐྱ་སྐེར་བཞུགས་སྐར་དུ་ཕེབས་ནས་རྒྱང་ཅོམ་བཞུགས་

ཐོག་ཡུལ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱ་གསུམ་དུ་བཅར་གནང་གིས་སངས་ཉིན་ཆེས་བཅུ་གཉིས་
སྔ་ཆར་ཚུངས་མིད་ཁག་ལ་ངོས་འཛིན་དབྱེད་བདར་གནང་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་མོལ་
ཞིབ་པར་བསྐྱེད་པ། འདི་ཉིན་བོད་བཞུགས་འཁོར་ལོང་ཨོ་བཀ་རྣམས་གཉིས་ཀྱང་ལྷ་ལྡན་
ནས་མེབས་ཏེ་ཤར་སློབ་གཞིས་ཀའི་ཡུལ་ཁའི་སྐར་སར་མེབས་བཞུགས་མཛད།

ཆེས་བཅུ་གཉིས་སྔ་ཆར་དུ་སྟོད་ལྷ་ཡང་སྟེང་ཡུལ་བའི་གཟིམ་ཚུང་དུ་སྐྱ་
ཞབས་ནོ་མིན་ཉན་སྟོན་མེབས་ཀྱིས་མེབས་སྐྱ་གསུམ་མཛད་ལུང་ཡུལ་གཟིགས་པམ་
ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་འཁོར་ཡང་མེབས་ཏེ་ལྷན་རྒྱས་མཛད། དེ་ནས་སྐྱ་སྤྱི་རན་པར་
བྲུ་ཁང་དུ་མེབས་བསྐྱེད་ཨོ་བཀ་རྣམས་གཉིས་ཀྱང་མེབས་པར་ཁ་བཏགས་ཅེ་སྟོད་
དང་། འཚམས་འདྲི་སོགས་ལུགས་སོལ་ལྟར་མཛད་ནས་བཞུགས་ཁྲི་སོ་སོར་
བཞུགས་ཐེན་བསྐྱེད། རྒྱ་བོད་ལྷན་རྒྱས་པའི་དབུས་སྤྱ་ཐོག་མར་ལི་ཐང་གི་མཚོག་
སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་གདན་ཞུས་ཀྱིས་ཡུལ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ལ་མཛལ་དར་འབྲུལ་
གནང་གིས་བཞུགས་སྟན་ལ་འཁོད་བསྐྱེད་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གསོལ་གྲོ་དང་། གསོལ་ཇ་
མེབས། དེ་རྗེས་རྒྱལ་བཀ་རིམ་གྱི་ཐུགས་དམ་རྟེན་རྗེ་བཀ་ཤིས་རྟོ་ཁ་མ་དང་། ལུང་
བསྟན་སྟོལ་མ། སྤྱི་ཉེར་སྐྱེད་ཐུག་ཁམ་ཐུག་འེལ་སོགས་ངོ་འབྲུ་གཉིས་འེ་དང་
བཅས་སེམས་དབའ་སྐུལ་སྐྱ་དང་། ལུང་སྟོག་སྐུལ་སྐྱ་རྣམས་གཉིས་ནས་འེ་རེ་བཞིན་
གཟིགས་འབྲུལ་གྱིས་ངོས་འཛིན་མཛད་བཅུག་པར། དམ་པ་མཚོག་འདི་ཞི་རྒྱ་བོད་
ལྷ་དཔོན་ཆེ་གཉན་དེ་ཅམ་གྱི་དབུས་སྤྱ་འཛིགས་སྐར་འཚེར་དད་སོགས་ཚུང་ཟད་
ཀྱང་མེད་པར་ངོ་འབྲུ་རྣམས་ལ་ཞིབ་ཏུ་གཟིགས་ནས་གསུང་ཆེན་པོས་ངོ་མ་རྣམས་
ལ་འདི་དང་འདི་རྣམས་འབྲུལ་མེད་རེད་ཅེས་བདག་གིར་མཛད་ཅིང་། འབྲུ་རྣམས་ལ་

འདི་དང་འདི་མ་རེད་ཅེས་འདོགས་པར་མཛད།

དེ་རྗེས་ཆབ་མདོའི་རྒྱུང་སྲིད་གཉེས་ཀྱང་གདན་ཞུས་གོང་བཞིན་བཏག་དཔྱད་
མཛད་པར་ངོས་འདོན་གང་འཚམས་ལས་མ་རྒྱུང་བས་ཚང་མ་ལྟ་བུས་རྗེ་ཉིད་ལ་
སྟག་པར་ངེས་པ་རེ་འཛོངས་སུ་གྱུར། དེ་ནས་རྒྱུང་སྲིད་རྣམས་སོ་སོའི་བཞུགས་
གནས་སུ་བསྐྱོད་ཅིང་། ཨི་བན་རྣམས་གཉེས་ལ་གཞུང་ནས་ལེགས་སྐྱེས་སྐྱེ་བཤ། ཁ་
བཏགས་བཅས་སུ་ལྷུ་བྱ་བ་རྗེས་ཨི་བན་གཉེས་ལམ་སེང་ལྷ་སར་བྱོན། ལྷ་གྲོང་
གཟིགས་པ་ཆ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། འོ་མིན་ཉན་བཅས་སྟེང་གཟིམ་རྒྱུང་དུ་ཕེབས་
བཞུགས་ཀྱིས་གསོལ་ཚིགས་སུ་བ་མཚུག་ལ་པ་ཆ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་སྐྱེད་དུ་
ཕེབས་བཞུགས་དང་། འོ་མིན་ཉན་སྟོན་འཁོར་ལྷ་སྟན་དུ་ཕེབས་བསྐྱོད་མཛད། ཆེས་
བཅུ་གསུམ་སྟེ་ཆར་ལ་པ་ཆ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་སྟོན་འཁོར་རྣམས་
མཉེས་ཐང་བདེ་བ་ཅན་ནས་འོར་སྒྲིང་བསྐྱེད་བཟང་པོ་བྱང་དུ་ཆིབས་ཞལ་བསྐྱེད་
བར། སྐྱིད་ཚལ་སྐྱེད་སུ་གཞུང་ནས་ཐབ་བསྐྱེད་སར་འོ་མིན་ཉན་རིན་པོ་ཆེས་
དབྱུས། དགྲུང་བཀའ་སྟོན་སོགས་གཞུང་ཞབས་མི་དྲག་སེར་སྐྱ། ལས་ཚན་ཆེ་རྒྱུད།
རྒྱུང་བྱིངས་སོགས་ཕེབས་བསྐྱེད་བཅས་ཉེ་གོ་བབ་ཀྱི་མཛལ་དར་སུལ། དེ་དག་སྐྱབ་
རྗེས་ཆིབས་བསྐྱེད་ཚོགས་ཀྱི་ཞབས་ཞུ་དང་བཅས་ལ་པ་ཆ་ཆེན་སྟོན་འཁོར་འོར་སྒྲིང་
དུ་ཕེབས་བསྐྱེད་ཉེ་འོད་བཞུགས་ཁྲིང་ཞབས་སོར་འཁོད་འཕྲལ་གཞུང་ནས་དཀར་
སྟོ་སྟོམ་འབྲུལ་དང་། གསོལ་གྲོ། གསོལ་རྩ་བཅས་ཀྱི་ཐོག་སྐྱེད་ཡང་ཅེ་ཤོད་ནང་མ་
ལས་ཚན་བ་ཡན་ནས་མཛལ་དར་སུལ།

དེ་ནས་འོ་མིན་ཉན་སྟོན་འཁོར་ཡར་ལམ་ཨི་བན་སྟན་རྒྱས་སར་ཕེབས་ནས་

གསེར་བུམ་བརྟག་དབྱུང་མཛད་རྒྱའི་བཀའ་ཕོལ་གནད་སྟེ་ཅེར་ཤེབས་ནས་བཀའ་
 རྒྱུན་རྒྱུས་དང་བཀའ་གྲོས་ཀྱིས། ད་ཆ་གོང་མ་བདག་སོ་ཆེན་པོའི་བཀའི་བཅད་
 མཚམས་དགོངས་དོན་ལྟར་གནདས་ཉིན་ཆེས་བཙུག་ལ་སོ་བྱང་པོ་ཉ་ལར་ཡུལ་
 བའི་མཚོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེའི་དོགས་གནས་ཁག་གསུམ་གྱི་མཚན་བྱང་གསེར་བུམ་
 དུ་བརྟག་དབྱུང་གིས་ངོས་འཛིན་མཛད་འཇུག་གི་མང་ཤུ་སྟེ། འདི་སྐབས་རྒྱང་
 སྲིད་ཁག་གི་མཚན་ཡང་དེ་གོང་ནས་ཡབ་ཆ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་བཀའ་འདི་ལྷན་གནད་
 བཞིན། ཡི་ཐང་གི་མཚོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེར་མཚན་འཇུག་དཔལ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་
 འགོད་པར་མཛད། དེ་ལྟར་ཆེས་བཙུག་ཉིན་གསེར་བུམ་དུ་བརྟག་དབྱུང་མཛད་
 བཞིན་ལ་དེ་གོང་སྟོན་རྒྱུད་གིས་ཆེས་བདུན་ཉིན་ནས་གསེར་བུམ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་
 བུམ་ཅེར་གོང་མའི་འབྲུ་ཐང་བཞུགས་ལུལ་ས་གསུམ་དུ་གདན་ལུ་དང། དེ་མཚུངས་
 གཟེམ་རྒྱུད་སྐབས་ལྷན་གསུམ་དམ་ཉེན་མཚོག་ཅ་ཆེ་རྒྱུས་ཀྱིས་གདན་ལུས་ཀྱིས་
 ལྷན་གསུམ་གྱི་ཁར་བསྐྱོགས་གཤོམ་ཐོག་ ལྷ་མ་ཡི་དམ་ཚོས་སྐྱོང་སོགས་ཀྱི་མཚན་
 གཏོར་རྒྱ་ཆེ་བར་བཞགས་པ་སོགས་སྟོན་མཛད།

ཆེས་བརྒྱད་ནས་བཟུང་བདུན་གཅིག་རིང་ཡོངས་འཛིན་དགའ་ལྡན་གྱི་ལྷར་
 རིན་པོ་ཆེ་དག་དབང་སྟོན་གསུམ་དང། ཆེ་ཚོག་གིང་སྐུལ་པའི་སྐུ། སེམས་དཔའ་
 རིན་པོ་ཆེ། ལུང་ལྷོག་སྐུལ་སྐུ་སོགས་དང། འཕར་བྱང་གི་ཚོས་རྗེ། སེ་འབྲས་དགའ་
 གསུམ་དང། རྒྱུད་སྟོན་སྐྱོད་ཀྱི་མཁའ་པོ་གི་གདན་ལྷར་རྒྱུས་ལྷན་ཉིན་རེས་ཕོས་ལྟ་བུ་
 དང། གཏན་ཆགས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཚང་གསུང་བཟང་པས་གཙོས་པའི་གྲུ་བ་ལྟ་
 ཐམ་པ་བཅས་ནས་ཉིན་རེ་ལྷ་མ་མཚོན་པ་དང། ཡི་དམ་གྱི་བདག་བསྐྱེད། ཚོས་སྐྱང་

སྤྱིའི་བསྐྱར་འཕྲིན་དང་། དམིགས་གསལ་དམ་ཅན་ཚོས་རྒྱལ་ལ་བྱལ་ཅུ་མ་འབྲུལ་གཤོམ་བཅས་དང་། དེའི་རིང་འབགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། གསེར་གདུང་རྣམ་བཞི་བཅས་ལ་ཉིན་ལྟར་བརྒྱ་མཚོད་རེ་དང་། ཚེས་བཙོ་ལྗོའི་ཉིན་སྟོང་མཚོད་རྒྱས་གཤོམ་དངོས་གཅང་རུ་ང་བ་བཅས་འབྲུལ་གནང་མཛད།

དེ་ནས་ཚེས་བཙོ་ལྗོའི་ནམ་ལངས་སྤྲ་ཆར་ཅེ་མཚོད་ཁང་ཁག་ཆང་མར། རོ་མིན་ཉན་ནས་ངོས་ལེབས་ཀྱིས་སྣན་ཤལ་ཐུགས་སྟོན་དང་། ལྷ་ལྷན་དུ་ངོ་ཤུག་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་རྟེན་མཚོག་རྣམས་ལ་དགའ་ལྷན་ཁི་རིན་པོ་ཆེ་བྱང་ཚུབ་ཚོས་འཕེལ་ནས་ཐུགས་སྟོན་སྣན་ཤལ་སྟོན་འབྲུལ། མེ་རུ་རྩིང་པར་གནས་ཚུང་ཚོས་སྟོང་ཆེན་པོར་སྐྱ་གསོལ་སྐྱ་ན་འབྲེན་ཞུ་བར་མཉན་མཚོད་དཔོན་མཁན་པོར་འགོ་དགོས་ལེབས་པ་ལྟར་བཅང་ཉེ། སྐྱ་ན་འབྲེན་ཐོག་མཐུན་ཇུས་འབྲུལ་བ་དང་བཅས་བཀའ་ལྷན་ཞུས་པར་ཚོས་སྟོང་ཆེན་པོ་ནས་དབྱེས་པའི་ཉམས་དང་བཅས། དོན་ཅའི་སྟོང་ལྷན་སྟོན་པོར་རིམ་པའི་དོན་ལ་འགྲུང་བ་མེད་ཅེས་ངོ་རྗེའི་བཀའ་ལྷན་སྣལ་བ་གསེར་བུམ་བཟླ་གདུང་མ་གནང་གོང་འབྲུལ་ལམ་ཞུས།

ཉི་མ་ཅེ་ཤར་ལ་ཡུལ་གཞིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ལོར་གྲིང་ནས་ཅེར་ཆིབས་ཞལ་བརྒྱར་ཉེ་མཚོད་ཡོན་ལྷན་རྒྱས་འབྲེན་ཐར་སྐྱ་མདུན་ལེབས་བཞུགས་གནང་ནས། མི་རིང་བར་ཨོ་བན་རྣམ་གཉིས་ཀྱང་བྱོན་ཉེ་རྒྱ་པོད་མྱ་དཔོན་ལྷན་རྒྱས་པའི་ཐོག་མཐུའི་བྱང་ཡིག་རྣམས་ནས་སོ་སོའི་བྱང་བྱའི་ངོས་སུ་དོགས་གནས་ཚུང་སྤྱིང་ཁག་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་བྱང་མཐུའི་ཡི་གེ་དང་། བྱང་བྱའི་ངོས་གཅིག་ལ་བོད་བྱང་ནས་བོད་ཡིག་གི་མཚན་བྱང་བཅས་གྲིས་པར་ལྷན་རྒྱས་ནས་ཞུས་དག།

ལེགས་པར་མཛད་རྗེས། ལིང་ཨི་བན་ནས་གསེར་བྱམ་རིན་པོ་ཆེར་ཕྱག་འཚལ་
 ལན་གསུམ་མཛད་ནས། མཚན་བྱང་གསུམ་པོ་བྱམ་ནང་དུ་བཟུག་རྗེས་གསུང་ཚོག་
 པ་ཚང་མ་དང་བཅས་པས་མཚོག་གསུམ་ཕྱགས་རྗེ་བསྐྱལ་བའི་བདེན་ཚིག་སློན་
 ལམ་ཕྱགས་དྲག་ལན་གསུམ་གྱི་བར་གསུངས་པའི་ཚིག་མཚམས་སུ་འུམ་ཨི་བན་
 ལན་ཕྱག་འཚལ་ལན་གསུམ་མཛད་པའི་སློན་ནས་བྱམ་ནང་གི་མཚན་བྱང་གསུམ་པོ་
 ལེགས་པར་དུགས་ཐོག་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་བྱང་བུ་གཅིག་འཐེན་པར་མཛད་པ་
 མཐོན་པོར་བཏེགས་ཏེ་གཟིགས་ནས། ལི་ཐང་ཞེས་གསུང་ཆེན་པོས་འབོད་པར་
 མཛད་ནས་བྱང་བུ་ཡ་ཀུར་གཟིགས་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ལོ་མིན་ཉལ། ལིང་ཨི་
 བན་སོགས་རྒྱ་བོད་ལྷ་དཔོན། མི་དྲག་སོགས་སེར་སྐྱ་དེར་འཁོད་ཚང་མའི་སྤྱན་
 ལམ་དུ་བསྐྱར་རྗེས་གསེར་བྱམ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱིང་དུ་མཚོད་འབྲས་བུ་འདི་ཡོལ་
 ལོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་མཚན་བྱང་དེ་གྲེན་སྤྱིང་དུ་བཟུགས་སུ་གསོལ་བས་སྐྱེ་འགྲོ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདོད་འབྲས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་བསྐྱེ་མེད་འབྲུལ་བྲལ་ལག་ཅེར་
 སོན་པས་ཚང་མ་དགའ་བ་དང་དད་པའི་ལང་ཚོ་གིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གྱུར།

འདི་སྐབས་ཚུང་སྲིད་ཁག་རྣམས་ཀྱི་ཡབ་པོ་མ་གསུམ་ཡང་གསེར་བྱམ་བཟུག་
 དུ་བྱང་མཛད་སར་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ལི་ཐང་མཚོག་སྤལ་གྱི་ཡབ་ལྷོ་བཟང་སྤྱན་
 བྲགས་ཨི་བན་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་མཁུན་དུ་བོས་ནས། རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་
 སྲིད་དོགས་གནས་ཁྲོད་རང་གི་བུ་འཇམ་དཔལ་རྒྱལ་མཚན་གསེར་བྱམ་ནས་ཐོན་
 སོང་བས་གོང་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་དྲིན་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཞེས་བཀའ་ཤེབས་པ་ལྟར།
 ཡབ་ནས་གོང་མའི་འདུ་ཐང་རིན་པོ་ཆེར་ཕྱག་འཚལ་ཞུས་རྗེས་ཡ་ཀུར་གཟིགས་པར་

ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཨི་བན་རྣམ་གཉིས། སྐྱེའབས་ལོ་མིན་ཉན་བཅས་སུ་ཁ་
བཏགས་ཤུལ། གཞུང་ས་མཚོག་ནས་༥ སྐྱབས་མགོན་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་སྐྱེའོན་
ཁ་བཏགས་ནང་མཛོད། མཁུལ་ཉེན་གསུམ། གསེར་སྲང་གང་། དུལ་སྲང་ལྟ་བུ།
བཟང་གོས་ཡུག་སོགས་ཀྱི་འབྲུལ་ཚོན་དང་། ཨི་བན་རྣམ་གཉིས་སོ་སོར་བཀྲ་ཤིས་
སྐྱ་ཨེར་ཁ་བཏགས་ཨ་ལེ། སྐྱེའབས་ཀྱི་ཉེད་སྐྱུས་ལེགས། འགོ་སྐྱུལ། ལྷན་ལུབ་སོགས་
དང་། སྐྱེའབས་ལོ་མིན་ཉན་དང་། ཡོངས་འཛིན་གྱི་ལུང་རིན་པོ་ཆེ། ལྷ་སྐྱུལ་ཆེ་ཁག
སློབ་དཔོན་གྱི་གདན་ལུང་། རྒྱ་པོད་མི་དབུགས་ཀྱི་ཚོགས་པ་སོགས་ཚང་མར་སྲང་
ལམ་གོ་བབ་ལྷང་སྐྱེའོན་ལེགས་སྐྱེས་གྲུ་ལོ་མ་པ་བལྟར་ཞིང་། གཏང་རག་ཏུ་སྲང་
ཡང་ཉེན་གསུམ་རིང་འདྲ་ཐང་སྐྱུན་ལྟ་དེ་ཁར་རྣམ་གྲུ་ལྟ་བུས་ཚོས་སྲང་སྐྱི་ལྟེ་བུག་
གི་གཟབ་གསོལ་སློན་རྒྱས་སུ་ཚུགས།

དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་མཚར་ཅན་གྱི་གཏམ་ལྟ་ལྟན་སོགས་ཉེ་འཁོར་ཀུན་ཏུ་ཉེན་དེ་རང་
ལ་ཁྲུབ་པས་སྐྱེ་བོ་མཐའ་དག་དགའ་བའི་ཅ་ཚོ་སྐྱེད་ཡུངས་དུས་གཅིག་ལ་སློབ་པར་
སྐྱུང་། དེ་ལྟར་གསེར་བུམ་བཏགས་དཔུང་མཛད་རྒྱའི་སྐྱེའོན་ཆེས་བཅུ་བཞིའི་རྒྱབ་ཕོ་
སྐྱེའོན་བདེ་བ་དང་། གཟིམ་འགག་བསྐྱེད་དབང་གཉིས་ནས་མཚོག་སྐྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་
ད་ཆ་སང་ཞོགས་གསེར་བུམ་དགུག་ངེས་ལ་འདོད་དོན་ཡིད་བཞིན་འགྲུབ་པའི་
ལུགས་སློན་ཡང་དག་བཅེ་བས་གཟིགས་དགོས་ལུས་པར། ཁོང་གཉིས་ཀྱི་ལག་
པའི་མཐེ་པོང་རིམ་བཅེགས་ཐོག ༥ སྐྱབས་མགོན་མཚོག་སྐྱུལ་གང་གི་ལུགས་མཐེབ་
གཉིས་གྲུན་བསྐྱེད་དུ་བཅེགས་པའི་མཐེ་པོང་ལུགས་བཅེགས་ཀྱི་གྲིབ་མར་གཟིགས་
ནས་འདི་ལྟ་བུ་ཡོང་ཞེས་བཀའ་ཐེབས་པ་དང་། ཆེས་བཅོ་སྐྱེད་སྐྱེའོན་ཉེ་ལོ་མ་ལ་

སྐྱེ་གཟུགས་བྱང་པོར་བསྐངས་ཏེ་སྐྱགས་སྒོན་དང་བཅས་ཕྱག་གིས་སྒྲིགས་མཛུགས་
མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་མི་རིང་བར་ལྷ་མི་དགའ་ཞེས་ཁྱིམ་སྒྲིང་ནས་སྒོ་བྱུང་བྱུ་བ་ཞེདས་
ཏེ་ལན་གཉིས་འབག་པར་གནང་མ་ཐག ལྷགས་སྒྲིན་ལྷགས་པའི་སྒོད་སྐྱུང་སྐྱམ་རྩུང་
ཞིག་ཡོད་པ་ནས་ལུམ་དང་། སྒོ་བདེ། གཟིམ་འགག་སོགས་སྐྱུ་བྱུང་བྱུ་འཁོད་པ་ཚང་
མར་གསོལ་རས་མ་འཚེམས་པར་བསྐྱུངས་འདུག་པ། དེ་དུས་གསེར་བྲམ་ནས་གང་
གི་མཚན་བྱང་འཕུལ་བྲམ་དུ་ཐོན་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་དྲི་མ་མེད་པས་མཁུན་
བར་སྐྱང་། དེ་ནས་རྒྱང་ཅམ་སོང་ནས་ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་ད་མཚན་བྱང་གསེར་བྲམ་
ནས་ཐོན་ཨེ་ཡོད་ལྷས་པར་ཐོན་བྲག་ ཐོན་བྲག་ཅེས་བཀའ་ལེབས་པ་ལྟར་མི་རིང་བ་
ཉིད་དུ་ལྷ་ལྷན་ནས་རྟ་ཤད་འགྲོར་ཞིང་། དེ་རྗེས་ཡབ་ཀྱང་འགྲུང་མིན་དུ་ཕེབས་པས་
དེར་འཁོད་ཚང་མ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་འདུན་དང་། དགའ་སྲིད་ཚོར་བ་པན་ཚུན་འགྲན་
པ་བཞིན་རྒྱས་པར་གྱུར་ཏོ། །

(༤༦ ཉ་པ། ༢༠༡ འ་༡༡) དེ་ནས་རིང་མིན་ཚེས་བཙོ་བརྒྱད་གཟའ་ཚེས་དགེ་ཉིན་
འགྲུན་གཟིགས་པཎ་ཚེན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་དབུ་སྐྱ་གཙུག་ཕྱད་འབུལ་བཞེས་སོགས་
བསྐྱུངས་བཞེད་ལ། སྐྱེ་ཞབས་ལོ་མིན་ཉན་སྒོན་འཁོར་རྣམས་ཚེས་བཅུ་བདུན་ལྔ་
ཚར་མཉེས་ཐང་དུ་ཕེབས་བཞུགས་མཛད་། འཕོང་ས་འསྐྱབས་མཐོན་མཚོག་རེ་
ཞིག་ཁྱི་ཕེབས་མ་རན་བར་མཉེས་ཐང་རང་དུ་བཞུགས་རྒྱུར། དེའི་རིང་ཞབས་ལུ་བ།
གསོལ་གཟིམ། མཐོན་གཉེན། གཟིམ་འགག་སོགས་གཉན་འངགས་སྒོད་མི་རགས་
བལྟས་བཀའ་བསྐྱུང་དང་། ཅེ་བྱང་ཡིག་སྒོ་བཟང་བཟོད་པར་སྐྱུ་བཅར་ནང་མ་མཁན་
སྒྲེ་ཆེ་ཁའི་གོ་གནས་དང་བཅས་མཚོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་ལུ་རྣམས་ཀྱི་འགོ་

འདྲིན་གྲེད་དགོས་བཀའ་བསྐྱར་སྐྱལ། ཚེས་བཙུག་གི་ཐོ་རེདས་བདེ་བ་ཅན་གླ་
བྱང་སྤྲོད་ནས་རོལ་ཆ་དང་པོ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཐོག་ནས་སེང་ཅམ་ལ་ནོ་མེན་ཉན་
རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་སྐར་ནས་དུ་སྟོན་གླ་བྱང་སྤྲོད་འོན་ནས་ཕེབས་སྐྱལ་མཛད། ཉི་
མ་ཅེ་ཤར་གར་རོལ་གཉིས་པ་བཏང་བ་དང་ལྷན་ཅིག་ཡང་དགོན་ཁང་གསར་ནས་
ཡ་རྒྱལ་དབང་མཚོག་སྐྱལ་རིན་པོ་ཆེ་དུ་སྟོན་གླ་བྱང་སྤྲོད་གཟིམ་ཚུང་ཏུ་ཐོག་མའི་
གདན་འུའི་སྐབས། ཅིས་དཔོན་དགའ་བཞི་དོན་འགྲུབ་ཆེ་དབང་དང་། ཉན་མ་ལས་
ཚན་པ་རགས་རིམ། དུ་བ་སྟོན་བའི་གླ་མ་ལས་སྤྲེ་བཅས་ནས་སྟོས་སྤྲེ་དང་། སེང་
སྤྲོད་སོགས་གིས་སྐྱབ་བསྐྱལ། བདེ་ཅན་གླ་བྱང་སྤྲོད་ནས་མདོ་དར་སོགས་གི་རོལ་
ཆ་དང་བཅས་གཟིམ་ཚུང་ཏུ་སྐྱབ་བྱངས། ཐོག་མའི་རྟེན་འབྲེལ་གསོལ་གྱོ། གསོལ་ཇ་
བཅས་ཕེབས་སྐྱབ་རྗེས་དབུའི་གཙུག་ཕུད་མ་གཏོགས་པའི་དབུ་སྐྱེས་གི་ལན་ཚར་
འིངས་རྣམས་གསོལ་ཐབ་མ་ཆེན་རྒྱ་མཚོ་འབྲུང་གནས་ནས་ལེགས་བར་ཞུས་ཐོག་
ན་བཟའ་སྐྱ་བཙུང་མོ། སྐྱ་འགག་སྐྱ་ཤམ། སྐྱ་གཟན་སོགས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྟོགས་
ཆ་སྐྱལ་རྣམས་སྟོན་འབྲུལ་མཛད།

དེ་ནས་ཡ་རྒྱལ་གཟིགས་པའ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་འཁོར་ད་ནང་ཐོ་རེདས་ལོར་
སྤྲོད་བསྐལ་བཟང་པོ་བྱང་ནས་ཆིབས་ཞལ་བསྐྱར་བས་སྐྱ་སྤྲེད་བཞུགས་སྐར་ཏུ་
འབྲུག་ཅམ་ཕེབས་འབྲལ། གསོལ་ཇ་བྱང་ཇའི་སྐྱ་ཚུང་ཅམ་ལ་དུ་སྟོན་གླ་ཚར་གི་
སེང་སྤྲོད་སྟོས་སྤྲེ་དང་། གླ་བྱང་སྤྲོད་ནས་གར་གི་མཚོད་རོལ་སོགས་གིས་གདན་
བྱངས་ཉེ། གཟིམ་ཚུང་ཏུ་ཡབ་སྐས་ཡས་སྤྲིན་གསེར་ཞལ་ལྷན་རྒྱས་མཛད། དེ་
མཚམས་ནས་གཟིམ་ཚུང་ཉི་མོད་ཏུ་གོང་མ་རིམ་འོན་གི་སྐྱལ་དམ་རྟེན་མཉམ་

མེད་ཤུགས་ཀྱི་ལ་པོའི་ཞལ་ཚབ་ལྷན་དབང་སྣ་རྒྱུར་མ་དང་། རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་
 ཞལ་ཚབ་བཟུ་ཤེས་རྟོག་ལ་ལ། ལ་ཆེ་བའ་ཆེན་ཤུགས་ཤིའི་སྣང་བརྟན་རྗེ་སྐྱབས་ལཱ་ལྷན་
 གལ་དུ་བཞུགས་བཞེན་པའི་སྐྱེན་སྣང་མཚོན་སྤྱིན་རྒྱས་གཤོམ་ཐོག ། ཡུལ་
 གཟིགས་པའ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཆེན་པོ་དོན་སྣང་མཚན་ནས་སློམ་ན་རྗེ་
 བཅུན་སློབ་བཟང་དཔལ་ལྷན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་
 པོའི་སྐྱེན་སྣང་། ། ཡོང་ས་ ། རྒྱལ་བའི་དབང་པོའི་དབྱེད་གཙུག་ཕྱད་འབྲུལ་བཞེས་
 དང་ཆབས་ཅིག ཡོངས་རྫོགས་དགེ་བསྟེན་གྱི་བསྐྱབ་པའི་དངོས་པོ་ཡང་དག་པར་
 བཞེས་ཤིང་། བའ་ཆེན་མཚོག་ནས་གསུང་ཚངས་པའི་དབྱུངས་གྱིས། དག་དབང་
 སློབ་བཟང་འཇམ་དཔལ་བསྟན་འཛིན་ཚུལ་གྱིས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་
 མཚན་གསོལ་དང་བཅས་ལྟ་དང་བཅས་པའི་འགྲོ་བ་ཡོངས་གྱི་མགོན་དང་སྐྱབས་
 དང་དབྱུང་གཉེན་གཅིག་ཕྱད་མངའ་གསོལ་བར་མཛད་ཐེན་འཕྲུལ། ། ཡུལ་གཟིགས་
 ཡེ་ཤེས་གྱི་ཉི་མ་ཆེན་པོར་ ། ཡོང་ས་མཚོག་ནས་ལེགས་འབྲུལ་དུ་ལྟ་རྗེས་ནང་
 མཛོད་ཅེར་སོན། ལྷན་སྣང་ཉི་ཤུ་ཡོད་པའི་དབྱུང་གྱི་མཚུལ་མཛོད་བཏགས་སྣ་ལྟེ་
 ལྟེ་འདོགས་ཅན། ལྷ་གསུང་ལྷགས་ཉེན། རྒྱ་དབྱུང་གེ་ཆེན་སོགས་འབྲུལ་བར་
 མཛད།

བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད་བསྟེན་ ། ཡུལ་གཟིགས་བའ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་
 ལས་ ། ཡོང་ས་མཚོག་ལ་ཐོག་མའི་ལེགས་སྤྱེས་སུ་ལ་བཏགས་ནང་མཛོད། བསྟན་
 པའི་བདག་པོའི་སྣང་བརྟན་གསེར་ཟངས་ལས་སྐབ་པ་ཕྱོལ་གཙང་ན་བཟའ་ཅན།
 དབྱུང་བའ་སྟེ་རིང་། ལྷ་འགག ལྷ་ཤེས། ལྷ་ཚོས་སོགས་སྐབ་པའི་དྲང་སྟོང་ལ་འོས་

སའི་ན་བཟའ་ཆ་ཚང་། དུང་དཀར་དདུལ་གཤོག་ལ། རྒྱལ་སྲིད་སྣ་བདུན། གསེར་
བརྒྱད་རྗོད་བཞི། རྒྱ་དདུལ་རྟ་རྟེན་གསལ་བཞི། ལྷོ་རྩོལ་གོས་ལོད་དགུ་ཚན་ཉི་ཤུ་ཅུ་ལ།
འབྲུ་དཀར་ལྷང་བཅས་འབྲུལ་གནང་དང་། དེ་མཇུག་སྐྱེ་ཞབས་ལོ་མིན་ཉན་དང་།
བཀའ་ལློན་བཞི། སྤྱི་ཁྲབ་མཁན་པོ། གྲུང་། རོ་སག རྩ་སྐྱ་མ་བཅས་ནས་ཀྱང་ཁ་
བཏགས་དང་། མཚུལ་རྟེན་གསུམ་སོགས་ཕུལ་ཞིང་། འདི་མཚམས་སྐྱེ་བཅར་མཁན་
གསར་སློབ་བཟང་བཟོད་པས་གསར་མཇུག་དང་། དེ་སྤྱིར་སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་
སོགས་ཀྱི་ལེགས་འབྲུལ་ཡང་བསྟར།

དེ་ནས་སྐྱེན་འདེན་རྒྱ་སྤོང་སློབ་འདིན་པ་སོགས་སློན་དུ་འགྲོ་བས་ཡབ་སྲས་
ཡས་སྤྱོན་སྟན་རྒྱས་ཤོད་གྲུ་ཁང་དུ་ཕེབས་ནས་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད་
བར་གཞུང་ནས་ཞལ་གྱིའི་དཀར་སློབ་སློབ་འབྲུལ་ཐོག ཡུལ་དབང་ཡུལ་དབང་མཚོག་
ལ་གཞུང་ནས་ལེགས་སྐྱེས་ནང་མཚོད་ཀྱི་བྲལ། མཚུལ་རྟེན་གསུམ། ཉན་བཟའ་ཉེར་
སྤྱད་ཆ་ཚང་། གསེར་དདུལ། འབྲུལ་ཚན་དང་། ཡུལ་གཟིགས་པའ་ཆེན་རིན་པོ་
ཆེར་ཡང་སྣ་རྣམ་ནང་མཚོད། མཚུལ་རྟེན་གསུམ། ཉན་བཟའ་ཉེར་སྤྱད། གསེར་དདུལ་
སོགས་ཀྱི་འབྲུལ་བ་རྒྱས་པར་བསྟར། དེ་མཚུངས་བཀའ་སྤྱོད་སྐྱེན་སྐྱེད་ནས་ཀྱང་
ཡུལ་བ་མཚོག་ལ་ལེགས་འབྲུལ་དང་། དེ་མཇུག་སྐྱེ་ཞབས་ལོ་མིན་ཉན་སྐྱེད།
བཀའ་ལློན་སྟན་རྒྱས། སྤྱི་ཁྲབ་མཁན་པོ་བཅས་དང་། སེར་འབྲས་དགའ་གསུམ་ཀྱི་
ཚོགས་ཆེན། བྲུ་ཚང་། རྒྱད་སྟོད་སྤྱད། རྣམ་རྒྱལ་གྲུ་ཚང་། གནས་རྒྱུད་གྲུ་ཚང་། ལྷ་
བྲང་ཁག་སོགས་ནས་ལེགས་སྐྱེས་རིམ་བར་ཕུལ། དེ་ནས་གསོལ་ཞབས། དཀར་
སློབ་འབྲུལ་བཞེས་ཐོག་གར་ཀྱི་མཚོད་སྤྱོད་སོགས་ཀྱང་མཚོན་པར་འདུ་བཞིད་པ་

སོགས་ཚོག་མའི་རྟེན་འབྲེལ་བཟང་པོའི་མཛད་སྟོན་རྣམས་ཤིན་ཏུ་ཕུག་སྲུང་ཚོགས་
པར་གྱུར།

ལྷགས་གཤམ་གྲོམ་བསྟུན་ལྷུན་གཤིགས་པཎ་ཚེན་རིན་པོ་ཆེ་བལྟགས་སྐར་ཏུ་
མེབས་བསྟོད་དང་། ལྷོང་ས་མཚོད་ལོན་རྣམ་གཉིས་སྟོང་གཤིས་ཚུར་ཏུ་ཞབས་
སོར་བཞོད་འཕྲུལ། ཞོང་ཞབས་རིན་པོ་ཆེ་ནས་དེ་རིང་དེད་ཀྱི་ནང་རྟེན་རྣམས་ཞིབ་
ཏུ་མཛུལ་བྱུང་བས་སྟུན་ཤལ་འབྲུལ་དགོས་ཞེས་རྟེན་རྣམས་ལ་སྟུན་ཤལ་སྲུག་སྟུར་
གྱིས་འབྲུལ་བར་མཛད། འདི་ཉིན་སྟུན་གསལ་གྱིས་སྲུགས་དམ་རྟེན་རྣམས་ཀྱི་སྟུན་
སྟུར་མཚོད་པ་སྟུན་ལྷ་བརྒྱ་ཚར་གསུམ་བཞེངས་འབྲུལ་མཛད། ཉི་འོད་བལྟགས་ཁྲིའ་
ཞབས་སོར་བཞོད་བསྟུན་འབྲུལ་སྟུར་སྟུན་སྟུན་དང་། རྩ་རྟོད་སྟུན་སོ་བཅས་ནས་དཀར་
སྟོད་དང་བཅས་མཛུལ་བྱུ་བྱུས། འདི་ཉིན་མཉེས་ཐང་རྩ་བ་རྟོད་པ་ཚོགས་ཡོངས་དང་།
ཚོག་སྟོག་དགོན། ཚོས་རྫོང་གསལ་ལ། བཀྲ་ཤིས་སྐར་ད། རིན་ཚེན་གླིང་། སྟོང་དོལ་
བཅས་སོ་སོར་ཉིན་འཁྲུངས་བསྟུན་བཀྲུང་དང་། ལྷ་འབྲེད་དེད་ལ་ཞོ་ལྷ་དེ། རྩ་རྟོད་
གྲུ་ཁང་སྲུག་དང་། ཚངས་པ་རྒྱུད་གཞོན། འོལ་སྟོལ་མ་ལྷ་ཁང་། བརྒྱ་གྲོང་གནས་
བཅུ་ལྷ་ཁང་། རོ་པོའི་སྐུ་འབྲུལ་ལྷ་ཁང་བཅས་སོ་སོར་བཞི་གྲུང་བཅས་ནས་མཚོད་
པ་སྟུན་ལྷ་བརྒྱ་ཚར་དེ་བཞེངས་འབྲུལ། ལྷ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། རྩ་མོ་ཆེ། ཅེ་པོ་
ཉ་ལ་བཅས་སོ་སོར་མཚོད་པ་སྟུན་སྟོང་ཚར་དེ། ལྷ་ལྷན་རོ་ཤུག་རྣམ་གཉིས་དང་།
ཅེ་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ། འོལ་དགའ་རྫིང་ཕྱིའི་བུམས་པ་སོགས་ལ་སྟུན་ཤལ་ནང་
མཚོད་སྟུན་ལྷ་དང་། ཞོས་ཡིང་གི་སྟུན་སྲུག་སྟུན་ཚོས། སྐུ་ཤལ། བལྟགས་གདིང་།
འཁར་སིལ། ལྷུང་བཟེད་བཅུད་གྱིས་གང་བ་སོགས་འབྲུལ་གནང་དང་། རྩ་བ་རྟོད་

བསེ་ཁྲབ་པའི་བཅོན་ཁང་དུ་སྐྱེན་བསལ་གྱིས་བདུན་གཅིག་རིང་བརྒྱད་གྲས་བསྐྱར་
བ་དང། སྐྱེན་གཟིགས་པེ་ཚོན། མདུང་དམར་བ་དན་ཅན། ཞགས་དམར་ལྷགས་ལྷ་
ཨ་ལོང་ཅན། རལ་གྱི་རྡོར་ལུ་མ་བཅས་གཏང་རག་གི་ཚལ་དུ་འབྲུལ་བར་མཛད།
གཞན་ཡང་རྩ་བ་སྟོན་གྱི་ཉེན་གཙོ་སྐབ་དབང་སོགས་དང། ལྷ་ལྷན་དང་ཅེ་སྟོར་གྱི་
མཚོད་ཁང་གིངས་སོགས་ཉེན་མཚོག་པལ་ལོ་ཆེད། ལྷན་ཤལ་དང། མཚོད་འབྲུལ་
སོགས་རྣམ་དཀར་གྱི་སྐོ་འཕར་རྒྱ་ཆེར་སྤེ་བར་གྱུར།

ཕྱི་ཉེན་ཆེས་བཅུ་དགའི་སྤྲ་ཆར་སྐྱེ་ཞབས་ནོ་མིན་ཉན་ཡལོང་ས་མཚོག་གི་
ལྷག་དབང་དུ་བཅར་རྗེས་ལྷ་སར་ཕེབས་བསྐྱོད་མཛད། ཡལོང་ས་མཚོག་སྟོན་འཁོར་
དང་བཅས་པ་རེ་ཞིག་ཞབས་སོར་སྐྱོན་ཆགས་པའི་ངང་དུ་བདེ་བར་མཁོས་སུ་
ཕེབས་ཤིང་བཞུགས་པར་གྱུར། ལྷ་བ་གཉིས་པའི་ཆེས་གཅིག་ཉེན་སྐྱེ་ཞབས་ཤོད་
གྱི་མཚོན་གཉེར་སྐྱེགས་རམས་པ་ཆེད་སྐྱུལ་མདུན། སྐྱེ་ཞབས་ནོ་མིན་ཉན་གྱི་
འཚོམས་ལྷ་དང། ཨི་བན་རྣམ་གཉིས་སོ་སོ་ནས་ལེགས་སྐྱེས་སུ་སྐྱེ་བརྟན། ཁ་
བཏགས། ལོས་དམར་སེར་ལུག་རེ་རྒྱ་ལྷག་ཆ་རེ། རྒྱ་གྱི། ཤེད་ཐ་ཁ་གཡང་གཡན་
བཅས་འབྲུལ་རྒྱུར་བསྐྱར་བ་རྣམས་བདག་གིར་བཞེས་ཤིང། བར་ཡང་ཨི་བན་རྣམ་
གཉིས་ལ་ལེགས་སྐྱེས་གནང་བ་སྐྱགས་རྗེ་ཆེ་ལྷའི་འཚོམས་ལྷ་དང་བཅས་ལོ་རྒྱ་བ་
སྟོ་བཟང་དོན་གྲུབ་སྐྱེ་སྟེར་མཚོན་གཉེར་དང་མཉམ་དུ་རྫོང་བདའ་མཛད།

དེ་ནས་རིང་མིན་སྐྱེ་རབ་གྱུར་སྟོམ་བཞེས་གནང་བཞེད་ལ་དེ་དག་ལམ་འགྲའི་
ཆེད་དུ་ཆེས་ཉེར་ལྷའི་ཉེན་བདེ་བ་ཅན་གྲ་ཁང་སྐྱག་གི་ཉེན་གཙོ་དང། ལྷེད་ལི་མ་ལྷ་
ཁང། བསེ་ཁྲབ་པའི་མཚོན་ཁང། འོར་སྟོལ་མ་ལྷ་ཁང། རོ་བོའི་སྐྱེ་འབྲུལ་ཆེན་མོ།

བརྒྱ་མོང་གནས་བཅུ་ལྟ་ཁང་། ཚོས་རྫོང་། ཚངས་བ་རྒྱུད་གཞོན། རྫོག་ཚོག་མགོན་
ཁང་བཅས་སུ་མཚོན་མེ་སྤོང་རྒྱང་ཆེ་ལེགས་དང་། སྣུན་ཤལ་མཛོད་བཏགས་རེ་
བཅས་གནང་རྒྱུའི་སྣུན་ཤལ་རྣམས་ལྷ་སྐབས་མགོན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་ཏུ་བཞེས་ནས།
སྤུང་འཇམ་ཡང་བ་ལྷ་ཡི་གོས། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀའི་ཕྱགས་སློན་དང་བཅས་
འབྲུལ་བསྐྱར་མཛད། བསེ་ཁབ་མགོན་ཁང་ཏུ་གྲུ་བ་བརྒྱད་དང་། བཅོམ་ཁང་ཏུ་གྲུ་བ་
ལྷ་བཅས་སོ་སོ་ནས་བསྐྱང་བ་བདུན་རེ་གནང་སློན་ཐོག་སྣུན་ཤལ་ལེ་ཚོན་འབྲུལ་
རྒྱ་རྣམས་ཕྱགས་སློན་ལུས་པར་ཕྱག་ཏུ་བཞེས་ནས། གང་ཞིག་ཡིད་ལ་བྱུང་བ་ཚུལ་
ཀྱིས་ཀྱང་། །ཞེས་སོགས་གསུང་འདོན་དང་བཅས་ཕྱགས་སློན་འཕྲིན་བཅོམ་ཡུལ་
རིང་བར་མཛད། གཞན་ཡང་སྐྱ་ཆེའི་འགལ་རྒྱུན་ཞི་བ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ རྫོང་དོལ་
རི་ཁོང་དགེ་སློང་ལྷག་དང་། རིན་ཚེན་གླིང་དགེ་སློང་བརྒྱད་བཅས་སོ་སོ་ནས་བདུན་
གཉིས་ཀྱི་རིང་ཆེ་ལྷ་སློར་གསུམ་གྱི་གཟུངས་སྤྲུལ་དང་འབྲེལ་བའི་སྐྱ་པར་གྲངས་
གསོག་བཀྱིད་རྒྱུའི་དགོས་ཆ་སྣུལ་བ་ལྟར། འབྲུངས་སྐབས་ལུས་པས་ཁྱོན་སྐྱ་བརྟན་
འབྲུམ་ཐེང་དུ་ལོངས་བ་བྱུང་སྤང་དོ། །

དེ་ནས་རི་སྐྱང་དུ། རེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཚོང་ཁ་པའི་གསུང་ལས། གང་ལ་
བརྟེན་ནས་བདེ་སྐྱབས་ཏུ། །ཐར་པའི་མྱོང་དུ་བསྐོད་པའི་ཐབས། །བདེ་གཤེགས་བསྟན་
པའི་སྤྱིང་པོ་མཚོག། །སོ་སོ་ཐར་ཅེས་གྲགས་པ་གང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལུས་
ཚན་རྣམས་ཐར་བ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་མྱོང་ཁྱེར་དུ་བདེ་སྐྱབས་བསྐོད་པའི་སྐོ་
དམ་བ་ཞི་རྒྱལ་བའི་བསྟན་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་། བསྟན་བ་དེའི་གཞིའམ་རྩ་
བ་འམ། སྤྱིང་པོར་གྱུར་བ་ཞི་སོ་སོར་ཐར་བ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་ནང་ཚོན་དགེ་བསྟེན་

གྱི་སྡོམ་པ་སྲ་སོར་འབྲུལ་བཞེས་བྱུང་ནའང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སྡོམ་པ་ནི་དེ་བས་
ཡང་ཆེས་མཚོག་ཏུ་བྱུང་པ་ཡིན་ཏེ། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཡང་རབ་ཏུ་
བྱུང་བའི་རྟེན་ཁོ་ན་ལ་མཚོག་གི་སྐྱུལ་སྐྱུར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བའི་
ཚུལ་བསྟན་པ་ཤ་སྟག་ཏུ་ངེས་ན། བདག་ཉིད་ཡང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་བྱ་བ་རྒྱབས་
པོ་ཆེ་མཛད་པ་ལ་ཅི་ནས་ཡང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སྡོམ་པ་བཞེས་དགོས་པར་དགོས་
ཤིང་། དགྲུང་ལོའི་ཚོད་ལ་ཡང་ཕེབས་ཐེན་པས་ན་སྤི་བཤོལ་དུ་མི་བྱ་བར་ད་ལས་
རང་སྐྱུབ་པར་དགོངས་ནས་དེ་དོན་ཡུལ་གཟིགས་པ་ཆ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་སྟོན་
གསལ་སྲ་སྤྱིར་འབྲུལ་གནང་ལ། ཉོར་ཆེ་གཉིས་པའི་ཡང་ཆོས་བཅུ་གསུམ་གཟུང་
སྐར་འཕྲོད་སྐྱོར་དགོ་ཉིན་འབྲུལ་རྒྱའི་ཞལ་བཞེས་ལྟར་དེ་གོང་ཆོས་བཅུ་གཅིག་ཉིན་
སྐྱུ་ཞབས་ལོ་མིན་ཉན་སྟོང་འཁོར་དུ་སྟོད་ལྷ་བྲང་དུ་ཕེབས་ནས་ཡགོང་ས་མཚོག་གི་
མཛལ་བྲག་ཐོག་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྤྲད་དུ་སྟོར་ནང་མངོན་ཅེར་སོན་དང་། ཡསྐབས་
མགོན་ཡུལ་བའི་དབང་པོའི་ཞབས་བརྟན་བདེན་ཚིག་ཡུལ་གཟིགས་པ་ཆ་ཆེན་
རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་རྩོམ་མའི་བར་སྤྲད། ཡང་གཟིགས་དཔེ་གཟུངས་གྲིས་བཅས་
འབྲུལ་གནང་མཛད། ཆོས་བཅུ་གཉིས་ཉིན་གཟིམ་རྒྱུང་ཉི་འོད་དུ་རབ་བྱུང་སྡོམ་
བཞེས་གྱི་རྟེན་མཚོག་རྣམས་དང་། མཚོན་པ་འབྲུལ་གཤོམ། ཤོད་བྲུ་ཁང་དུ་སྟོན་
ཆེན་གྱི་སྟོན་སོགས་ལེགས་པར་བསྐྱིད་དུ་སྐྱུལ།

༡། ཡོན་ཉན་ཡུལ་གྱི་གཞི་མ་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་པར་
དགོངས་ཏེ་ཡཔ་ཆ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པ་སོགས་ལས་ཚིགས་སྲ་མ་རབ་
བྱུང་གི་སྡོམ་བཞེས་གནང་བར་དགྲེས་སྟོན་ཟབ་རྒྱས། མན་རྩ་གོང་མ་ནས་རྒྱ་

བོད་འབྲེལ་ལམ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཕྱུལ་འབྲོད། གཤམ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱི་ཕྱུལ་
དབང་མཚོག་སྐྱུལ་རིན་པོ་ཆེར་འབྲུལ་མཚོན་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ལྷགས་ཕྱུང་རེས་
རྗེས་འཛིན། ཡི་གེ་སྲོད་སྲོག་གི་ཡོངས་འཛིན་གསར་བསྐོ།

ཆེས་བརྟུགས་ལྷུ་མ་ལྟ་ཆར་གཤམ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོ་ནོར་
མྱིང་བསྐྱུལ་བཟང་པོ་བྲང་ནས་རྩ་བ་སྟོད་ཏུ་ཆེབས་ཞལ་བསྐྱུར་ཏེ། ཉི་འོད་ཏུ་ཡབ་
སྐུས་གསེར་ཞལ་མཇུག་འཛོམས་ཀྱིས་མཇུག་དར་ཅེ་སྲོད་གནང་རྗེས་མཚོན་
གཟིམ་ཁང་ཏུ་ཡུད་ཅམ་སྟོན་རྒྱས་བསྐྱུངས།

དེ་ནས་ཉི་ཚོད་བདུད་ཅེ་སྟོན་མཚམས་ཀྱི་དུས་ལ་བབ་པ་ན་ཉི་འོད་ཏུ་ཕེབས་
ཏེ། གཤམ་གཟིགས་ཤམ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་ཁྱིང་ཞབས་སོར་འཁོད་བསྐྱུར་
ཡོང་ས་མཚོག་ནས་སྐྱུ་ཕྱག་སྲོད་ཏུ་འགོ་བས་གསོལ་འདེབས་མཇུག་གི་ཆེད་ཏུ་
གསེར་སྲང་བརྟུ་ལས་བྱུབ་པའི་མཇུག་བྱང་ཞོ་བརྟུའི་ཚོམ་བྱ་ཅན་སྐྱ་ལྷའི་སྐྱེ་
འདོགས་དང་བཅས་པ། ཁ་བཏགས་ནང་མཛོད་ཅེར་སོན། དུལ་གྱི་འཁོར་ལོ་
འདེགས་སྲང་ཉི་ཤུ་ཡོད་པ། དུང་དཀར་དུལ་གཤོག་མ། བཟང་གོས་རྒྱན་བཞི་
དང་། ཁ་ཐི་ཡུག་ཡོད་སོགས་དབྱ་ཚོན་ལྟ་བཅས་དང་། ལྷུང་དབང་སྐྱ་ལྷུང་མ་
སོགས་ཉེན་མཚོག་རྣམས་ལའང་སྟོན་ཤལ་ན་བཟང་སོགས་འབྲུལ་བར་མཛོད་ནས་
སྟོན་དམའ་བ་ལ་ཞབས་སོར་བཀོད་ནས་བཞུགས་ཐེན་བསྐྱུར།

དངོས་གཞི་རབ་བྱུང་གི་སྲོམ་ས་སྐྱུལ་བའི་དུས་ལ་བབ་པ་ན་ཡོངས་རྫོགས་
བསྐྱུར་པའི་མངའ་བདག་གནས་བརྟན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཀུན་གྱི་གཙུག་གི་ནོར་བུ།

མཚོན་བརྗོད་པར་དཀའ་ཡང་དོན་གྱི་སྒྲིབ་དུ་སློབ་ན་ཡེ་ཤ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟེགས་མེ་བཅུན་སློབ་བཟང་དཔལ་ལྷན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་ཀུལ་དཔལ་བཟང་པོས་མཁན་པོ་དང་། སློམ་བཅོལ་ཚོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལོ་མེན་ཉན་དག་དབང་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མཚོས་སློབ་དཔོན། ལས་གྲུལ་བ་རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་རྒྱལ་ཚབ་དགའ་ལྷན་གྱི་བྱུང་ཡོངས་འདྲིན་འུལ་པོ་ཆེ་དག་དབང་སྟོན་གྲགས་དཔལ་བཟང་པོ་གཙོ་བོར་བཞུགས། ཚེ་མཚོག་གླིང་ཡོངས་འདྲིན་སྐྱུལ་སྐྱུ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་རབ་བྱུང་ལྷུ་བའི་གྲོགས་དན་དང་། སེམས་དཔལ་སྐྱུལ་སྐྱུ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་དུས་བསྐོ་བ། ལུང་སྟོག་སྐྱུལ་སྐྱུ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ན་བཟང་གོས་ཚགས་སློབ་པ། དེ་བྱིངས་ལས་གྱི་ཁ་སྐོང་དུ་བྱང་ཅེ་ཚོས་རྗེ་དག་དབང་ཚོས་འཕེལ། ཤར་པ་ཚོས་རྗེ་ཡེ་ཤེས་ཐར་འདོད། ཅེ་གཟེམ་དཔོན་མཁན་པོ་དགོས་དྲུང་དག་དབང་བཟ་ཤིས། ལྷན་མཚོད་དཔོན་མཁན་སྐྱུལ་དགོས་སློབ་སློབ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རྣམ་ཀུལ། བཟ་ཤིས་ལྷན་པོའི་དཀའ་ཆེན་དགོས་ལེགས་རྒྱལ་མཚོན་བཅས་དད་པའི་དགོ་འདུན་གངས་ཚང་བའི་དབྱས་སུ། དུས་འཁོར་བའི་ལུགས་གྱི་དབྱིད་རྒྱ་ར་བའི་ཡར་འོའི་ཆེས་བཅུ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ཉི་མའི་བརྒྱན་ཆ་ཤར་བ། ལྷིབ་ཚོད་སྐྱེས་ལུ་གཉིས་དང་། ཀར་པ་ལྷེད་གཉིས་གྱི་དུས་སུ་རབ་བྱུང་དང་དགོ་ཚུལ་གྱི་སློམ་བ་རྣམ་པར་དག་པས་སྐྱགས་གྱི་ཟ་མ་ཉོག་ཡོངས་སུ་གཏམས་ཉེ། སློབ་ཟས་གཙང་གི་སྐྱས་པོ་མཚོད་ཉེན་རྣམ་དག་གི་བྱུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་སློ་ཀུན་ནས་མཚོངས་པར་སྟོད་བཅས་པའི་འགྲོ་བ་ཡོངས་གྱི་བསོད་ནམས་གྱི་མཚོད་སྟོང་། དྲང་སྟོང་གི་རྒྱལ་མཚོན་འདྲིན་པ་ཀུན་གྱི་རྒྱ་ན་མཛོན་པར་མཐོ་བའི་དེད་དཔོན་ཆེན་པོར་བཞེངས་ཤིང་། དེ་འབྲུལ་

སྐྱེས་ཡང་སྐྱབ་དབང་སྐྱེས་ལྷན་ལྷན་གསལ་མཛོད་བཏགས་སྐྱེས་ལྷན་དང། གསེར་སྐྱེས་
སྐྱེས་ལྷན་ཡོད་ཀྱི་མཚུངས་སྐྱེས་ལྷན་འདོགས་ཅན། དདུལ་གྱི་བཟ་ཤིས་རྗེས་བརྒྱད་དང།
རྒྱལ་སྲིད་སྐྱེས་བདུན། ཉན་རྟེན་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་སྐྱེས་སྐྱོན་སྐྱེས་ལྷན་ལྷན་སོགས་
འབྲུལ་གཞན་དང། ཡ་ཤ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཞིགས་ཆེན་པོར་སྐྱེས་རྗེས་ནང་
མཛོད་ཅེར་སོན། དདུལ་སྐྱེས་སྐྱེས་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྷན་གྱི་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་
སྐྱེས་ལྷན་འདོགས་ཅན། དདུལ་གྱི་རྗེས་བརྒྱད། གཡང་འི་འི་ལུ་ཡེ། གསེར་སྐྱེས་བརྒྱད་
ཡོད་ཀྱི་སྐྱེས། རྒྱ་དདུལ་རྩ་མིག་མ་བཞི། བཟང་གོས་ལུག་ཆེན་ལྷན་བཅས་འབྲུལ་
གཞན་དང། སྐྱེས་ཞབས་ལོ་མིན་ཉན་རིན་པོ་ཆེ་དང། ཡོངས་འཛིན་གྱི་རྒྱུར་རིན་པོ་ཆེ་
རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་གཙོ་མཛད་པའི་ལས་གྲུལ་བ་ཆེ་ཆུང་ཚང་མར་གོ་བབ་དང་བསྐྱེན་
པའི་སྐྱེས་ལོན་རྒྱལ་པར་བསྐྱེད། རྒྱུ་སྐྱེས་དང་ཆོ་ཆེན་སོ་སོ་ནས་ཀྱང་ཡ་རྒྱལ་དབང་
ཡབ་སྐྱེས་གཉིས་སོགས་ལ་ལེགས་སྐྱེས་ཀྱི་མཛོད་སྐྱེན་སྐྱོས།

དེ་དག་གྲུབ་རྗེས་ཡབ་སྐྱེས་སྐྱེན་རྒྱལ་པོ་དུ་ཁང་དུ་སྐྱོན་ཆེན་ལ་ཕེབས་
བསྐྱོད་ཀྱིས་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད་བསྐྱེད། གཞུང་གཞན་ནས་ཡ་ཤ་ཆེན་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཞིགས་ཆེན་པོར་ལེགས་སྐྱེས་ཀྱི་དདུལ་འབྲུལ་སྐྱེས་རྒྱུར་སྐྱེས་
ཞབས་ལོ་མིན་ཉན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཚུངས་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་སྐྱེས་ལྷན་བཤེད་སྐོར་དུ་
འགྲོ་བའི་སྐོར་སྐྱེས་རྗེས་ནང་མཛོད་ཅེར་སོན། རིན་ཆེན་གཉིས་པ་ལས་གྲུབ་པའི་
མཚུངས་སྐྱེས་འདོགས་སྐྱེས་ལྷན་ཆུང་འཕྲུང་ཅན། སྐྱེས་གསུང་སྐྱེས་རྟེན། ཞལ་དཀར་
དདུལ་སྐྱེས་ཅན། དདུལ་གྱི་བཟང་ཞལ། སྐྱེས་སྐྱེས་གསུང་དུ་བཤེས་སྐྱེས་ལྷན་ལྷན་
རྒྱུར་བཟང་ཆ་ཚང་། བཞུགས་གདོད། སྐྱེས་དཀར། དདུལ་གྱི་འཁོར་ལོ་སོགས་

མཚོད་ཆས་དུ་ལ། གསེར་སྲང་ལྡོད་ཀྱི་སྤྲུལ་གསུམ། རྒྱ་དུལ་ཉམ་མིག་མ་རེས་
གཙོས་པའི་བཟང་གོས་ལུག་ཡོད་ཀྱི་དགུ་ཚོན་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་བཅས་ཀྱི་
འབྲུལ་བ་དང་། བཟས་སྒྲོན་ཞབས་པད་ལ་ཡང་ལྷ་རྩེས་ནང་མཛོད། བཟང་གོས་ཀྱི་
འཕྲུར་སྟོད། དུལ་དང་ར་སོགས་ཀྱི་སྐྱེས་བཟང་སྤྲུལ་མཐོང་བསྟར། དེ་ནས་གྲལ་
འཕྲོས། ཚོགས་ལངས། གར་རོལ་ཀྱི་མཚོད་སྤྱོན་སོགས་དང་བཅས་སྟོན་ཚེན་ལ་
དབྱེས་པར་རོལ། དེ་ནས་སྟེང་གཟིམ་རྒྱུད་དུ་ལེབས་འབྲུལ་བཀའ་སྟོན་བཤའ་སྒྲ་
འོག་བ་དོན་གྲུབ་རྗེ་རྗེ་ནས་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་ལེགས་པར་འབྱོངས་པར།
གོང་མ་བདག་སོ་ཚེན་སོ་ནས་བཀའ་སྟོན་ལ་བདག་རྒྱེད་བྱ་དགའ་འཕམ་གཟིགས་
ཀྱིས་མ་གྲུའི་སྡོམ་མདོངས་དང་། ཁང་པར་པན་བཅས་གསོལ་རས་སྐུལ་ཐོབ་ཀྱི་
ལེགས་འབྲུལ་དུ་ལྷ་རེག་མཐུལ་རྟེན་གསུམ། དངོས་པོའི་འབྲུལ་སྐྱེས་བཅས་སུལ་
བར་སྤྲུག་དབང་ར་གྲལ་ཐོག་བཀའི་འཚོམས་འདྲི་བཅས་ཐེབས།

འདི་ཉིན་ཡང་སྟེང་གཟིམ་རྒྱུད་གི་རྟེན་མཚོག་རྣམས་དང་། འོད་གྲུ་ཁང་སྤྲུག་གི་
རྟེན་གཙོ་སྤྲུལ་དབང་། བསེ་ཁབ་མགོན་ཁང་དང་བཅོན་ཁང་སོགས་དང་། འོར་སྟོལ་
མ་ལྷ་ཁང་། རོ་པོའི་སྐུ་འབྲུལ་སོགས་ཉེ་འཁོར་རྟེན་གནས་ཁག་དང་། ལྷ་ལྡན་རོ་ཤུག་
རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་མཚོད་ཁང་ཁག་དང་། ཅེ་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་།
གསེར་གདུང་རྣམ་བཞི་སོགས་ཚང་མར་མཚོད་པ་སྣ་ལྷ་སྟོང་ཚར། བརྒྱ་ཚར་
སོགས་གྲངས་མང་བ། སྤྲུགས་སྟོན་སྟོན་ཤལ་དང་། མཚོད་རྩལ། སྤྱན་གཟིགས་
སོགས་རྒྱ་ཆེ་བ། སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ། རྒྱུད་སྟོད་སྟོད། རྣམ་རྒྱལ་གྲུ་ཚང་། རུ་བ་
སྟོད་ཚོགས་ཡོངས་བཅས་སོ་སོར་མང་ར་བདུན་པའི་ཐོག་ འབྱེད་དུལ་ལི་རེ།

སྤྱན་གསལ་ལྷེ་གདོང་ཁུལ་རྣམ་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་རྟེན་གཙོར་སྤྱན་འལ་དང་། མཚོད་པ་
ལྷ་ལྷ་བརྒྱ་ཕྱག་ ལྷ་ཁང་ཡང་སྟེང་དུ་གསེར་ཟངས་ཀྱི་གཞིར་བཞོད་ལེགས་གསུང་
འབྲུགས་སོགས་ཚོས་དང་ཟང་ཟིང་གཉིས་ཀའི་སྐོར་སྣམ་རྣམ་པར་དཀར་པའི་སྐོར་བརྒྱ་
དུས་གཅིག་དུ་སྟེ་བར་མཛད་དོ། །

(༦༧ བ་ཀྱ་༡༡༣ ཟ་༡༠) སྐབས་འདིར་བོད་བཞུགས་ཨོ་བན་རྣམ་གཉིས་ནས་
གོང་ཞབས་རིན་པོ་ཆེ་དེས་པ་རྟེན་པ་དང་། ཏུ་ལའི་ལྷ་མ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་གོང་མ་ན་
རིམ་གྱི་དུས་ནས་གོང་མ་བདག་པོ་ཆེན་པོ་ཡབ་མེས་རིམ་པ་དང་མཚོད་ཡོན་དུ་
འབྲེལ་ཞིང་བཀའ་རྒྱུ་འཕམ་གཟིགས་ཀྱིས་བཀའ་རྒྱུ་ལ་སོགས་དོན་ཚན་དུ་འཁོད་
པའི་མང་ཤུ་རྟེན་ཅན་ཞུ་ཞབས་ནོ་མིན་ཉན་ལ་སྤུལ་བ། རྟེན་པོ་སྐུ་ལ་དབང་
མཚོག་ལ་གཟིགས་འབྲུལ་མཛད་སོང་བའི་དོན་ནི་འདི་ལྟར།

གོང་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་མངགས་བོད་སྟོང་སྟོན་ཆེན་ཏུ་དར་སེར་པོའི་ཉིན་
ཅུན་སུ་དུ་སྤུང་ལུན་ཨོ་བན་དང་། བཀའ་མངགས་བོད་སྟོང་སྟོན་ཆེན་རིམ་པ་གཉིས་
པའི་ཉིད་པའི་ལིང་ཨོ་བན་གཉིས་ནས་མོས་བསྐྱར་གྱི་ཡི་གེ་སྤུལ་དོན། ཏུ་ལའི་ལྷ་མ་
རིན་པོ་ཆེའི་མཚོག་སྐུ་ལ་དེར་སྐབས་དེས་པ་རྟེན་ཡུང་སྐུ་ན་རྒྱུང་གཤིས་དབྱུས་
གཙང་གི་སྤར་སྟོལ་ལས་དོན་རྣམས་དགོངས་པར་རྟོགས་མིན་ལ། དེས་ན་ནོ་མིན་
ཉན་ནས་ལམ་ཆ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་གསུང་མོལ་གྱིས། གོང་མ་ཆེན་པོས་བཀའ་རྒྱུ་
ལུ་མཐའ་མེད་པས་བསྐྱེད་ས་པར་བསྐྱེད་པའི་བར་བཀའ་རྒྱུ་གཞུགས་ལུས་མ་མཚེས་
སྟོར། ཞིབ་ཆའི་བསྐྱབ་བྱ་མཛད་ཆེ་ཅེ་གཅིག་གི་དང་འདུན་སྟེ་དེས་ལ། ཚུང་དུའི་
དུས་སུ་ཚོས་སྟོན་ལ་འབད་བཅོན་དང་། སྐུ་ན་ཡར་སོན་ནས་ལས་དོན་ལ་སྤུགས་

འགན་ཆེར་བསྐྱེད་ཅིང་། ལུགས་སྲོལ་གང་ཅི་ལུགས་ཚུད་ཀྱིས་མངའ་འབངས་ལ་
 བུམས་བཅེས་སྐྱོང་བ་དང་། ས་མཚམས་བདེ་འཇགས་སུ་འགོད་ཐུབ་པ་ཞིག་གྱུང་
 ཆོ་གོང་མ་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་བཀའ་དྲིན་གྱི་ཁྲི་རྒྱར་ཅམ་འཇམ་ཐུབ་པ་ཡོང་ངེས་
 ལ། མོས་གྲུས་ཀྱིས་ཞིབ་འཇུག་ཞུས་པར། དེད་ཚོའི་གོང་མ་ཚུད་དེའི་ཁྲི་བཞུགས་
 བདུན་པ་ནས་ཡུ་ལའི་ལྷ་མ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཡམཏ་ཆེན་ཨེ་རྟེ་ནི། དལ་ལུ་ཐའི་གོ་བོ་
 སྲི་ཉན་བཅས་ནས་མི་སྣ་ཆེད་མངགས་ཀྱིས་རྟེན་ཆས་ཕུལ་བར་སོང་གསེས། དེ་
 ནས་བཟུང་བཀའ་དྲིན་གྱིས་འཚོ་བ་མ་ཟད་གོ་བོ་སྲི་ཉན་གྱི་ཆ་འོ་ལྷ་བཟང་ཉན།
 རྒྱན་གང་ཆེ་དབང་རབ་བརྟན་གྱིས་བཅོམ་སྟེ་བོད་ཀྱི་ས་ཆ་རྣམས་རྒྱན་གང་ནས་
 བདག་བཟུང་བཀྱིས་པར་བརྟེན། གོང་མ་ཁང་ལི་བདེ་སྐྱིད་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་བཞུགས་ང་
 དགུ་པའི་ནང་རྒྱ་ཅང་རྒྱན་མང་དང་། རུ་དེ་ཡའི་ཤིང་མིང་ཉས་ཅང་རྒྱན་བཅས་མཚོ་
 སྟོན་བརྒྱུད་དཔུང་བཏེགས་ཏེ་ཆར་བཅད་པས་བོད་ཀྱི་ས་ཆ་བདེ་འཇགས་སུ་
 བཀོད་པའི་ཐོག་བསྐྱར་དུ་ཡུ་ལའི་ལྷ་མའི་མཚོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་པོ་ཉ་ལར་གདན་
 ཞུས་ཀྱིས་ཁྲི་འདོན་མཇུག་པས་བོད་ལྗོངས་བདེ་སྐྱིད་ལ་བཀོད་བ་དང་། རེས་སུ་ལྷ་
 བཟང་ཉན་གྱི་མག་པ་ཁང་ཆེན་པ་ནས་གསལ་མོ་ཕུལ་བར་སོང་གསེས་པའི་ལི་འི་
 ཆོ་ལོ་སྐུལ་བར། བཀའ་ལློན་ང་པོད་པ་ཅན་ནས་རྒྱུན་དན་དུ་བཏང་བས་བོད་ཀྱི་ས་
 ཆར་ཐིང་ཞིག་ཆེ་བར་བརྟེན། ཡུ་ལའི་ལྷ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་བཞུགས་གནས་མ་གྱུང་
 བར་གྱུར་སྐྱབས་གོང་མ་གཤུང་ཁྲིང་ཁྲི་བཞུགས་ལྷ་པའི་ནང་དཔུང་དམག་བརྗངས་
 ཏེ་ང་པོད་ཅན་ལུལ་མེད་དུ་ཆར་བཅད་ཀྱིས་བོད་ལྗོངས་བསྐྱར་དུ་བདེ་འཇགས་སུ་
 བཀོད་བ་དང་། རེས་སུ་རྒྱན་མང་པོ་ལྷ་པའི་བུ་གཞོན་པ་འགྲུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་ལ་པ་

ལུལ་མང་གི་ཚོ་ལོ་སྐྱལ་འདུག་ཏུང་། ལྷོ་མ་གནས་བས་ཏུ་ལའི་ལྷ་མ་རིན་པོ་ཆེར་
 བརྟམ་བཞག་ བོད་མི་རྣམས་ལ་བདེབས་གསེག་མནར་གཅོད། དན་གཡོ་སྐྱལ་ཚང་
 གིས་རོ་ལོག་པར་སོང་གཤེས། ཚན་ལུང་ཁྲི་བཞུགས་བཅོ་ལྷ་པའི་ནང་འབྲུང་མེད་
 རྣམ་རྒྱལ་ཚར་བཅད་དེ་བཀའ་ཡིག་སྦྱི་ལེབས་སྟུ། ད་ནས་བརྒྱུད་བོད་ལ་མང་གི་ཚོ་
 ལོ་མ་དགོས་པས་ལས་དོན་ཆེ་སྤྲ་གང་ཅི་བོད་སྡོད་ལྷོན་ཆེན་དང་། ལྷོ་ལའི་ལྷ་མ་
 རིན་པོ་ཆེ། ལམ་ཆ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་ལོལ་བསྐྱར་གྱིས་ལས་དོན་མཛད་བས་
 བོད་འབངས་རྣམས་བདེ་འཇགས་སུ་བཀོད་བ་དེ་ལྟར་ཡང་། རུན་གང་བས་བོད་
 མིར་བརྟམ་གཅེར་བྱུང་དོགས་ཀྱི་ཁར་སྐབས་མཚམས་གྲགས་སྤིར་བྲོས་བྲོལ་ལ་
 བརྟེན། ཡང་བསྐྱར་ལྷ་དམག་གི་དཔུང་བཏགས་བས་རུན་གང་ལྷ་འབངས་སུ་ཚུང་
 བས་བོད་ཀྱི་ས་ཚར་ཕྱིའི་དམ་ཉེན་མེད་ཏུང་། ཡང་གོ་རྒྱ་བས་བདེ་གཟར་ལྷ་ཕྱིར་
 དཔུང་ཆེན་ཐེངས་གཉིས་གཙུག་པར་གོ་རྒྱ་འཛོམས་པས་བདེ་འཇགས་ཀྱིས་དཔོན་
 དམག་གསར་འཛུགས་དང་། ས་མཚམས་དབྱེ་འབྲེད་ཀྱིས་ཇི་སྲིད་བར་སྐྱུང་སྡོམ་
 ཀྱི་བོད་སྡོངས་བདེ་སྦྱིད་ཏུ་འཁོད་བ་སོགས་ཚང་མ་གོང་མ་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་
 བཀའ་རྒྱུ་ལམ་མཐའ་མེད་བས་བསྐྱུངས་སུས་ལ་སོང་གཤེས། དུས་རྣམ་ཀུན་ཏུ་
 བཀའ་རྒྱུ་སྦྱིང་བཅང་དགོས་ངེས་དང་།

ཡང་གོང་མ་བདག་པོ་ཆེན་པོ་ནས་གསེར་བུམ་གསར་འཛུགས་ཀྱིས་སྐྱལ་སྐྱུ་
 ཁལ་གི་མིང་བྱང་བརྟམ་བ་ཞུ་རྒྱུར་འདོད་བ་བརྟམ་གཡོ་འཛུང་མི་ཡོང་ཆེད་གོང་མ་
 བདག་པོ་ཆེན་པོ་ནས་དགོངས་ཟབ་ལྷ་ན་མ་མཆིས་བ་དང་། ད་ལམ་བོད་སྡོད་ལྷོན་
 ཆེན་ནས་ཤར་ཐིག་གི་མིང་བྱང་བརྟམ་བ་ཞུས་པར་ལྷོ་ལའི་ལྷ་མའི་མཚོག་སྐྱལ་

འཇུག་མེད་ཐོན་པས་ལྷ་སེར་གྱི་བསྟན་པ་འཛིན་སྤེལ་ཡོང་ངེས་ལ། དེས་ན་བོད་ཀྱི་
སེར་སྐྱ་མཐའ་དག་ནས་ཀྱང་སློ་ཅེ་གཉེས་སུ་མ་སོང་བའི་གྲུས་འདུན་དག་པོ་ལྷ་
དགོས་ཤིང་། སྐད་ནས་ཡུལ་འདི་ལྷ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གོང་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་རྒྱུ་
གསོའི་ཕྱིར་དད་བཅོལ་མཛད་ཆེ་བཀའ་རྒྱུ་རྗེ་མཐོང་ཐོབ་ངེས་ལ། དེ་དོན་དེད་
སློན་ཆེན་ནས་ལེགས་ཚོགས་ཡོང་ཆེད་དུ་སྐད་བཞི་ཤུ་རྒྱུར་གྱི་ཡི་གེ་འདི་བཞིན་
སྤུལ་བའོ་མིན་ཉན་ནས་སྤྲུགས་ཞིབ་གྱིས་ཡུལ་ཆེན་ཨེ་རྟེ་ལི་དང་གསུང་མོལ་གྱིས་
དོན་ཅེ་འདི་སྐོར་ཡུལ་འདི་ལྷ་མའི་མཚོག་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེར་ངེས་འདོངས་ལྷ་གནང་
ཐོག་ནོ་མིན་ཉན་ནས་ཀྱང་དགོངས་པར་བཞག་སྟེ་སྐད་མཚོག་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱུ་
ཆེར་སོན་བསྐྱུ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བསྐྱབ་བྱ་མཛད་པས་གོང་མ་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་
བཀའ་རྒྱུ་གསལ་ཤེས་གྱི་དད་གྲུས་དག་པོ་འཇུངས་ཆེ་ཡུལ་འདི་ལྷ་མ་རིན་པོ་ཆེར་
ལེགས་ཚོགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡོང་ངེས་ལ། དེས་ན་ཡི་གེ་འདིར་སྐད་རྒྱུང་དུ་མ་སོང་
བ་བསྐྱངས་དགོས་ཀྱིས། དེའི་ཆེད་དུ་སྤུལ། རྩོམ་ཤོད་ཁྲི་བཞུགས་གཉེས་པའི་སྐྱབ་
གསུམ་པའི་ཆེས་དགུ་ལ་ཞེས། རྒྱ། མན། བོད། སོག་གི་ཡིག་རིས་བཞི་ཤུ་རྒྱུར་
བའི་ཐང་འུ་སྤུལ་བའི་ཆོག་དོན་ལ་སྤྲུགས་ཞིབ་བསྐྱངས།

བ་བྱུང་སྟོམ་བཞེས་གྱི་ཉིན་འདིར་བདེ་བ་ཅན་སྐྱབ་བྱང་ཡང་སྟེང་དུ་བཟུ་ཤིས་
སྐད་པའི་གྲུ་བ་བརྒྱད་གས་སྤྱོད་ལྷ་བསངས་རྒྱགས་བཅན་དང་འབྲེལ་བའི་དགུ་ལྷ་
དབང་བསྟོད། ཕྱི་རྩོམ་རྩོར་བསྟན་གསུམ། གཉན་མཁར་ནག་བཅས་གྱི་གསོལ་
མཚོད་སྟོན་རྒྱས། འདི་དག་གི་སྤྱི་ཕྱིར་ཉིན་གཅིག་སོག་པོའི་གྲུ་རིགས་ཤིག་ནས་
དེལ་སྤྱོད་བཅས་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་རྒྱུང་དུ་ཞིག་དེལ་གདན་དང་བཅས་སྤུལ་བར་

ཕྱིན་ཏུ་དབྱེས་ཉམས་ཆེ་ཚུལ་གྱིས་མཛེས་ཁྲོལ་མཛུགས་པའི་སྟེན་ཁར་བཞུགས་
ནས་སྐྱེ་བཞུགས་པར་ཕོར་བསྐྱེད་པའི་སྐོར་སྐྱེན་དམིགས་ཀྱི་ཚུལ་དང་བཅས་
བྱུང་བལས་དོ་རྗེ་དང་། གཡོན་ཁྲིལ་བྱ་བསྐྱེད་པའི་བྱུང་བྱུང་སྐྱེད་སྐྱེས་སྐྱབས་དང་།
གསུང་དབངས་ལེགས་པར་བསྟོད་དེ། ལྷོ། ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་མེ་ལྷར་འབར་པའི་
འོད། །ཅེས་པ་ནས། བག་གས་རྣམས་བརྒྱུག་པར་འགྲུབ་བ་གདོན་མི་ཟ། །མི་སྐྱེས་ལྷ་
འི་ཞེས་སོགས་བག་གས་བསྐྱེད་ཚང་བར་མཛད་པ་འི་ཚོས་ལྷན་གྱི་མཛད་པ་རྒྱབས་
པོ་ཆེ་དེ་དང་དེ་དག་ལ་བར་ཚད་མི་འཇུག་པའི་དགོངས་གཞི་དགོས་པ་བྱུང་པར་
ཅན་ཡོད་པར་སྐྱེད།

ཡང་ཉིན་གཅིག་ཅིས་དཔོན་དགའ་བཞི་བ་དོན་གྲུབ་ཆེ་དབང་ནས་དཔུལ་གྱི་
བཟ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད་ཚུང་དུ་བཟོ་དབྱིབས་བྱུང་མཚར་ཅན་ཞིག་སྤུལ་སོང་བ་
དབྱེས་བཞེས་ཐོག་དེ་འབྲུལ་སྐྱེད་ཡང་ཅིས་དཔོན་རང་ལ་གནང་ནས་འདི་ཁྱོད་ནས་
སྐོལ་མ་ལྷ་ཁང་གི་སྐོལ་མའི་སྐྱེ་མའུན་དུ་ལེགས་པར་སྤུལ་ཞིག་དེ་དང་མཉམ་དུ་
སྟན་ཤལ་འདི་ཡང་སྤུལ་ཞེས་ཁ་བཏགས་ཤིག་ལ་ཐུགས་སྐོན་དང་བཅས་ཉེ་བསྐྱེད་
བར་མཛད་པ་འི་འཇིག་རྟེན་ཀུན་ཏུ་བཟ་ཤིས་དང་བཟོ་ལེགས་ཀྱི་དགོ་མཚན་ཆེས་
ཆེར་རྒྱས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐྱེད་དུ་ཡིན་པར་མངོན།

ཆེས་བཅུ་བཞིའི་ཉིན་གསལ་ཇ་དུང་ཇའི་གོང་གོད་གྲུ་ཁང་དུ་བཟ་ཤིས་ལྷན་པོ་
ལྷ་བྱང་ནས་དཀར་སྐོར་རྒྱས་གཤོམ་ཐོག་ལ་གོང་ས་ལྷུལ་བའི་དབང་པོར་ཀུན་
གཟིགས་པ་ཏེ་ཆེན་པོ་པོ་ཆེ་ནས་ལེགས་སྐྱེས་སུ་ཁ་བཏགས་ནང་མཛད་ཅེར་སོན།
མཛུལ་རྟེན་གསུམ། ར་བཟའ་ཉེར་སྐྱེད་ཆ་ཚང་། རྒྱལ་སྤིད་སྐྱེད་སོགས་མཚོད་

བའི་བྱེ་བྲག་གསེར་སྲང་གསུམ་རེ་ཡོད་པའི་སྐྱམ་ལྗ། རྒྱ་དུལ་གྱི་ཆེན་མོ་སྐྱམ་བཅུ་
སོ་ལྗ། རྒྱ་དུལ་རྩོལ་སྲང་ལྗ་བཅུ་རེ་ཡོད་པའི་སྐྱམ་བཅུན་ཅུ་ཐམ་པ། བཟང་གོང་
ཡུག་ཡོད་སོགས་ཀྱི་དགྲ་ཚོན་བརྒྱ་དང་བཅོ་ལྔ་སོགས་སྐྱམ་མཚོ་བ་དང་། བཟམ་
སྐྱུན་ཞབས་གས་སྤྱི་དང་། ཁོངས་གཏོགས་ལྷ་སྤེལ་སྤེ་སྤྱི་མ་སྐྱུན་བཅས་ནས་ཀྱང་
འབྲུལ་དབངས་མཚོ་བར་བསྐྱར་ཞིང་། གསོལ་ཞབས། ཚོགས་ལངས། གར་རོལ་
སོགས་ཚོས་དང་བཟང་བེང་གི་དབལ་ལ་དགྲེས་བར་རོལ་ནས་ཡབ་སྐུ་ལས་ཕྱིན་
སྤོང་གཟིམ་ཚུང་དུ་ལེབས་བསྐྱོད་ཀྱིས་ངང་བཞུགས་མཛད། སྐར་ཡང་གསོལ་ཇ་
བྱང་ཇའི་རྒྱབ་སྐྱུ་ཞབས་ནོ་མིན་ཉན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ལེགས་སྐྱེས་དཀར་སྐོ་སོགས་
གོང་བཞིན་སྤྱིག་གཤོལ་ཚོག་ཡབ་སྐུ་སོ་སོར་མཚུལ་ཉེན་གསུམ། ལྷ་རྩས་ནང་
མཛོད། ལ་བཟང་ཉེར་སྤྱད། གསེར་དུལ། བཟང་གོས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་འབྲུལ་
ཀྱི་མཚོད་སྤྱིན་རྒྱ་ཆེར་སྐོ་བར་མཛད། འདིས་མཚོན་ཉིན་སྤེ་སྤྱི་རྣམས་སུ་གཟིམ་
ཚུང་དུ་སྐྱུ་འཁོར་ནང་མ་སོགས་ཅེ་བྱང་སྤྱི་དང་། ཤོད་གྲ་ཁང་དུ་བཀའ་དགྲུང་ཚོན་
སྐྱུན་རྒྱས། དབུས་གཙང་བྱང་སྤྱི་ལྷ་སྤེལ་སྤེ། དབུས་གཙང་ཚོ་ཆེན་སོགས་ནས་
གསོལ་སྤོན་དཀར་སྐོ་དང་བཅས་པའི་ལེགས་འབྲུལ་དང་། སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་
ཀྱི་ཚོགས་ཆེན། གྲ་ཚང་ཁག་སོགས་ནས་ཀྱང་ལེགས་སྐྱེས་རིམ་བར་སྤུལ།

ཆེས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་གཟིམ་ཚུང་དུ་ཡུལ་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གོང་
ཞབས་རིན་པོ་ཆེར་དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་དམིགས་བཅེ་ལ། ལྷ་བས་
གསུམ་པ། དབལ་ལྡན་ས་གསུམ་མ་བཅས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་འབྲུལ་བར་མཛད། ལྷ་བ་
བསྐྱུན་ཡུལ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་སྐྱུ་ཡོན་ནང་མཛོད་ཅེར་སོན། དུལ་ཀྱི་མཚུལ་སྤེ་

འདོགས་ཅན། རྒྱ་དབུས་མེ་ཆེན། བཟང་གོས་ལྷག་བཅས་འབྲུལ་བ་གནང། དེ་ལྟར་
མཛད་སྒོ་རགས་རིམ་གྲུབ་ནས་ཞག་ཤས་རིང་ལྷུག་གཟིགས་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་
དང། འོ་མིན་ཉན་སྟོན་འཁོར་བཅས་ལྟ་སར་ཐེབས་བཞུད་བསྐྱེད་ས།

(ལྔ་པ་བ་པ། ༤༡༢ ཐ་ལ) ལྷ་བ་གསུམ་པའི་(ལྔ་ན་ཉ་ན། ༤༡༢ འ་ད) ཆེས་ལྷ་གཟའ་
སྐར་དགེ་བའི་ཉིན་ཡོངས་འཛིན་དགའ་ལྷན་ཁྲི་ལྷུར་རིན་པོ་ཆེ་དག་དབང་སྟོན་
གགས་ནས་ཡི་གེའི་ཕྱི་མོ་སྒོག་འདོན་སྟོན་འབྲུལ་མཛད་རྒྱུར། དེ་ཡང་ཁྲི་ཆེན་རིན་
པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ནི་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གང་གི་ཆ་ནས་ཡུང་རྩེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་
བ་ཉིད་སྐར་ཡང་འྲོན་པ་དང་སྟོ་ལྷུག་ནས་མཚུངས་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འགྲན་ལྷ་
དང་བྲལ་བ་བཅས། སྐར་ལྷ་བས་མགོན་ལྷ་རྒྱལ་དབང་དགུ་བ་ཆེན་པོའི་ཡོངས་
འཛིན་ཡང་མཛད་ཅིང། ད་དུས་དགུང་ལོའི་འཕྲེང་བ་བདུན་བཅུ་དོན་ལྡར་ཐེབས་
བས་སྐྱོན་སྲིན་བཞེས་སུ་ཡུར་ནའང་ཐུགས་བསྐྱེད་བྱིན་རྒྱལ་སྐྱེད་ལྟ་བུ་
བྱུང་བར་སོང་གཤིས་ལྷ་བས་མགོན་ཆེན་པོ་སྐྱེ་འདིའི་ཡོངས་འཛིན་ཡང་སྐར་
ལྷས་ལྟར་གནང་དགོས་ལ། སྐབས་ཐོབ་གོང་མ་ཆེན་པོའི་གསེར་སྟོན་སྟོན་བརྒྱད་
སོགས་གནང་རྒྱུར་བསྐྱེད་ཡུང་སྐྱེ་ཡོན་གསན་བཞེས་ལྷ་སྟོན་མཛད་སྟོན་སྟོན་སྟོན་
ཚུད་བྱིས་བསྐྱེད་ན་ལེགས་ཚོགས་ཆེ་བར་དགོངས། འོ་མིན་ཉན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་
ཨོ་བན་རྣམ་གཉིས་སུ་བཀའ་མོལ་དང་བཅས་ཁྲི་ལྷུར་རིན་པོ་ཆེར་བཀའ་ཐེབས་
དོན་ལྟར། འདི་ཉིན་གཟིམ་ཚུང་བདེ་བ་ཅན་ཉི་འོད་དུ་སོག་མའི་སྐར་འཛིན་གྱི་ཆེད་དུ་
བྱུང་ངོའི་ཚོད་ལ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་རྒྱལ་བའི་སྐྱེ་གཟའ་དུ་ཐེབས་ཐེན་མ་ཐག་
དུ་སྟོན་སྟོན་དཔོན་གྱི་ཡིན་ཟེར་བའི་དགའ་ལྷན་ལྟ་བུ་མའི་སྐྱེ་ཐང་བྱིས་ལེགས་

གསར་པ་ཞིག་ཕྱག་ནས་ཉུ་རྒྱུ་ར་ཕུལ་བར། ཉེན་འབྲེལ་ལེགས་ཚོགས་མདུ་ལྷན་གྱི་
བར་དགོངས་ནས་རབ་གནས་མདོར་བསྐྱུས་ཞལ་འདོན་དང་བཅས་གནད་སློན་
བསྐྱུངས་ཤིང་། དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱུ་མ་དམིགས་བརྩེ་མ་དང་འབྲེལ་བ་གསུང་འདོན་
བཅས་མཛད་འདུག་པ་ནི། གོང་དུ་བཞོན་མ་ཐག་པ་ལྟར་ཡོངས་འཕྲིན་ཁྲི་རྒྱུར་རིན་
པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ས་པའི་དོན་དུ་རྗེ་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་རང་ཉིད་བསམ་བཞིན་དུ་གང་
གི་རིང་ལུགས་འཕྲིན་སྐྱོང་སྐྱེལ་བ་དང་། ཡུལ་དབང་ཕྱག་ནས་བསྐྱོད་རིགས་ཀྱི་ཚོང་
པན་དུ་བྱོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དམ་ཅན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱུན་ལ་མཚོན་
པར་བྱ་བའི་བཅུ་ཐབས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཡུལ་བ་མཚོག་ཉིད་
ནས་གཟིགས་ཤིང་དགོངས་པས་དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱུ་མ་དང་དམིགས་བརྩེ་མའི་ཞལ་
འདོན་དང་། བརྟན་བཞུགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་རབ་ཏུ་གནས་པའི་མེ་ཉེག་བཅས་འཕྲོར་བར་
མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ནས་ཡོངས་འཕྲིན་མཚོག་ནས་ཡུལ་དབང་ཞབས་རིན་པོ་ཆེར་ཐོག་པའི་ཉེན་
འབྲེལ་དུ་ཁ་བཏགས། མཚུལ་ཉེན་གསུམ་བཅས་འབྲུལ་བཞེས་ལྷན་ནས་གསོལ་གྱི།
གསོལ་ང་བཅས་ལེབས་ཟིན་བསྐྱུན་ཡུལ་དབང་མཚོག་ས་ཡོངས་འཕྲིན་རིན་པོ་ཆེར་
སྐྱེ་ཕྱག་སློན་དུ་འགྲོ་བས་ལྷ་རྣམས་ནང་མཛོད་ཀྱི་བྲལ་དང་། རིན་ཆེན་གཉིས་པའི་
མཚུལ། སྐྱེ་གསུང་ཕྱགས་ཉེན་བཅས་འབྲུལ་བཞེས་སྐབས། རུ་བ་སྟོད་པའི་ཚོགས་
དུང་འབྲུང་བ་དུས་མཉམ་དུ་བྱུང་བ་ནི་སྟུན་གྲགས་འཕྲིན་ལས་སྟོགས་བརྩུར་བྱུང་
པའི་ཉེན་འབྲེལ་དུ་མངོན། དེ་རྗེས་ཡོངས་འཕྲིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་འཇམ་དབྱུངས་ཀྱི་
བསྟོད་པ་གང་སྟོ་མ་གསུང་བསྐྱུལ་གྱིས་ཚར་གཅིག་དང་། འཇམ་དབྱུངས་ཀྱི་

གཟུངས་སྐྱུགས་ལེ་ཚོན་རྣམས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གསུངས་མཚུག་རིམ་བཞིན་ལྷགས་
སློག་སློན་འབྲུལ་གྱི་དབུ་འཇུགས་བསྐྱེདས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཡི་གེའི་བསྐྱུག་ཐབས་རྒྱང་
བ་ཚམ་མ་ཡིན་པར་ཡི་གེ་སོ་སོའི་སླེ་གནས་གྱི་འབྲུང་ཁུངས་དང་། སློན་འཇུག་དང་
རྗེས་འཇུག་གི་བྱེད་པ། དག་གི་རྩོམ་བས་འདོན་ལུགས་སོགས་དག་ཆ་དང་གོ་དོན་
གཙོ་བོ་འདོན་གྱིས་སློན་འབྲུལ་མཛད་པས་མཁུན་རབ་གྱི་སློང་ཟབ་པས་རིང་པོར་མ་
ལོན་པར་སློང་སློག་དང་། ལྷན་སོགས་ལུགས་སུ་རྒྱུད་པར་གྱུར།

(༢༤ ཉ་༥།༡༡༧ འ་༧) ཚེས་བརྒྱད་ཉིན་འཆར་ཅན་བརྒྱད་གཤོར་ཆེན་མོའི་རྟེན་
འབྲེལ་གྱི་མཛད་སློང་དང་། གསོལ་ཞབས་ལེབས་སློ་སོགས་སྲར་སློལ་ལྟར་བསྐྱེདས།
ཡགོང་ས་མཚོག་རྩ་བ་སློང་དུ་བཞུགས་རིང་བཀའ་སློན་རྣམས་ལེ་མོས་གྱིས་ཞག་
བཅུ་སྟོར་ཚམ་ལ་འཚམས་ཁུར་བཅས།

(༢༥ བ་༥།༡༡༡ འ་༧) གཟུང་ཚེས་དགེ་ཉིན་ཡོངས་འཇིན་གྱི་རྒྱར་རིན་པོ་ཆེ་
ནས་བྱུབ་རྒྱལ་ལུགས་གྱི་ཆེ་དབང་དང་། རྣམ་འདོམས་གྱི་སློན་ནས་བྱུབས་ཞུས་
བཅས་འབྲུལ་བཞེས་མཛད། འདི་དག་གི་སྲ་བྱིར་ཡགོང་ས་མཚོག་གི་འགྲུལ་འཆམ་
གྱི་རྣམ་བཤམ་ཆགས་ལྟ་བུ་ལ་ཡུལ་གཞིགས་པའི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རོ་མིན་
ཏན་བཀའ་མོལ་གྱིས་བཀྲས་ལྷན་སློན་ཞུས་ཞུས་དཀར་བ་ཆེད་དུ་མངགས་རྫོང་
བསྐྱེདས་བ་བཞིན་སློན་པའི་དག་བཀོད་ལྟར་གྱི་ལྷགས་སློན་དང་། གསོལ་སློན་
འཕྲོད་བཞེས་སོགས་བསྐྱེདས་བ་ལས་རིང་མིན་གཞི་མེད་སེང་དུངས་སུ་གྱུར། དེ་
སྐབས་ཤིག་མནལ་ལམ་དུ་སློང་བྱང་འདིའི་ཡང་སློང་དུ་འདེད་ནས་གསེར་གྱི་རྒྱལ་
མཚན་ཞིག་བཅུགས་བ་མེས་ཞེས་གསུང་འདུག་པ་ནི་གནས་སྐབས་གྱི་བཞུགས་

གནས་བདེ་བ་ཅན་གྱིས་མཚོན་པའི་བོད་ཡུལ་གྱི་སྤོངས་འདྲིར་སངས་རྒྱལ་གྱི་
བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚོན་ཆེས་ཆེར་བསྐྱེད་སྲུང་བར་མཛད་པའི་མཉམ་ལྷན་སྤྱན་སྲུང་
ཚོགས་པའོ། །

དེ་ནས་སྤྱི་ལོ་བོད་ལྗེ་གཉིས་པའི་ནང་བོད་བཞུགས་འཁྱུར་ཨོ་བན་དང་། ལིང་
ཨོ་བན་རྣམ་གཉིས་ནས་ཡུལ་པའི་མཚོག་སྤྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་བུམ་
ནས་དེས་བ་རྟེན་ལུགས་དང་། ཡུལ་གཟིགས་བཞུ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་དབུ་སྐྱ་གཙུག་
སྤྱད་འབྲུལ་བཞེས་དང་། མཚོན་གསོལ། རབ་བྱུང་གི་བསྐྱེད་བཞེས་མཛད་ཚུལ།
ཕྱིན་ཚད་ལོ་བྱང་ལོ་ཉ་ལའི་ཚོས་གྱི་ཁྲི་འཕང་མཐོན་པོར་མངའ་གསོལ་ཁྲི་འདོན་དུས་
སྡོའ་དེ་ཅུ་ལ་གང་འབྲུས་སོགས་དལ་ཅེའི་ལམ་ནས་གོང་མ་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་
གསེར་སྟན་དུ་སྡོན་པའི་ཕྱིར་ཕེབས་བཀའ་ལན་བོད་ལྗེ་བཞི་པའི་ཡར་ཆེས་ལ་འཁྱུར་
ཨོ་བན་དང་། བུ་ཨོ་བན་རྣམ་གཉིས་བརྒྱུད་ཕེབས་པའི་གསེར་གྱི་བཀའ་ཡིག་
གནང་ཉེན་བཅས་གཟུང་ཆེས་ཁྱད། ཆེས་བཅུ་བཞིའི་ཉིན་བདེ་བ་ཅན་དུ་འབྲུལ་
བཞེས་གནང་ཅིས་ལ་ཆེས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་སྐྱེ་ཞབས་ལོ་མིན་ཉན་སྟོན་འཁོར་དང་།
ཆེས་བཅུ་བཞིའི་སྤྱི་ལོ་སྐྱབས་མགོན་བཞུ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་འཁོར་ལོར་གྲིང་
ནས་ཆེབས་ཞལ་བསྐྱོད་དེ་བདེ་བ་ཅན་དུ་ཕེབས་པར་གསོལ་ཇ་རྒྱུང་ཇའི་སྐབས་
མཚོན་གཟིམ་ཁང་དུ་ཡབ་སྲས་ཡས་ཕྱིན་སྟན་རྒྱས་མཛད།

༧། ཡུལ་གཟིགས་བཞུ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་ནས་ཡུལ་དབང་མཚོག་
སྤྱུལ་རིན་པོ་ཆེར་སྤྱིར་དབང་ལུང་ཁྲིད་མང་དུ་གནང་འབྲུལ། མན་ཇུ་གོང་
མས་ཀྱང་འབྲུལ་བསྐྱེད་དང་ལྷན་སྟན། རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཚང་ནས་བརྟན་བཞུགས་

རྒྱུ་ལ་འབྲུག་ལ། ལྷོན་པ་ལྷུ་བ་པའི་དབང་པོའི་སྤང་བ་རྣམས་ལ་ལྷོན་རྒྱུ་ལ་མཚོན་དཀར་
མེ་གསལ་ར་འབྲུག་ལོགས་གྲུས་མཚོན་དང་རྗེས་འཛིན་གྱི་མཚན་པ་འབྲུགས་
ལྷས།

འདི་སྐབས་ལ་ཀུན་གཟིགས་པ་ཏ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ལ་ལོང་ས་ལ་རྒྱལ་དབང་
མཚོག་ལ་འཛིགས་བྱེད་དཔལ་པོ་གཅིག་པ་བདུད་ལས་རྣམས་རྒྱལ་གྱི་དབང་ཆེན་
འབྲུག་བཞེས་གནང་རྒྱུའི་སྣ་ལོན་སྤོའི་ཆར་ཚུགས་རྒྱུ་ལ། གཟིམ་རྒྱུང་ཉི་འོད་དུ་
ལ་ལོང་ས་ཡས་ལྷོན་གྱིས་གཅོས་ཚོས་ལུ་བ་ཀུན་བདེ་སྤིང་སྤྱུལ་པའི་སྐྱུ། ལུ་ལྷན་ལུ་
ཐོག་ལྷ། ཆེ་མཚོག་སྤིང་སྤྱུལ་སྐྱུ། འོད་ཟེར་སྤྱུལ་པའི་སྐྱུ། ལུ་བཅར་ནང་མ་སོགས་ཉི་
ལུ་སྐོར་ལ་སྣ་ལོན་གྱི་རིམ་པ་རྒྱུས་པར་གནང་། ལ་ལོང་ས་མཚོག་ནས་སོ་ལིང་
འདོར་གནང་སྐབས་ལྷག་པོའི་དངོས་ལྷུ་འབྲུག་པའི་ལུང་བ་རྣམས་སྤུལ། ལ་ལོན་ལྷུ་བ་
མཚུག་བོད་བཞུགས་ཨི་བན་རྣམས་གཉིས་དང་། ལོང་མའི་བཀའ་ཡིག་གནང་ཉེན་
བཅས་ཐེབས་སྐབས་ལུ་བ་སྤོད་བྱ་ཚང་ནས་སེར་སྤོང་དང་། ལྷ་ལྷང་ཡང་སྤོང་ནས་
བསང་རོལ་ར་དུང་དར་འབྲུག་ལྷ་སྤྱིག་སྤྱི་ལྷུ་བ་སོགས་ནས་སྤོས་སྤྱད་བཅས་
གྱིས་སྤུན་བསྐྱུས་ནས་བཀའ་ཡིག་ཉེན་བཅས་ལོད་བྱ་ཁང་དུ་ཐེབས་པ་དང་དུས་
མཚུངས་ལ་སྐབས་མལོན་ཡབ་སྐུས་སྤོན་འཁོར་བཅས་ཀྱང་ཐེབས་དེ་བཞུགས་
གདན་བདེ་སྤོན་སྤོང་ཞལ་ཤར་གཟིགས་ལུས་བཙུགས་གྱིས་བཞུགས་ཐོག་དུང་
ཡིག་གཡུལ་ཁ་བ་འཇམ་དཔལ་བདེ་ལེགས་ནས་བཀའ་ཡིག་གསུང་སྤོག་སྤོན་
འབྲུག་ལུས་པའི་བརྗོད་དོན་དུ།

གོང་མ་ཆེན་པོའི་གསེར་གྱི་བཀའ་ཡིག་ལེབས་གསལ་དུ། རྩོམ་གྱི་བཞུགས་གཉེས་པའི་རྒྱ་བ་བཞི་པའི་ཆེས་བརྒྱན་ཉིན་བཀའ་ཡིག་སྤྱི་ལེབས་སྤྱི་
འཇུག་ལྷན་ཚན་ནས་གསེར་སྤྲོད་སྤོངས་དུ། ལྷན་ལས་བཞིན་ཏུ་ལའི་རྒྱ་མའི་སྤྱི་སྤྱི་
གསེར་འཇུག་དུ་བརྟུག་པ་བཀྲིས་སྐོར་དང་། ཁྲི་འདོན་གྱི་རྒྱ་དུས། དེ་མཚུངས་ཡེ་ཤ་
ཆེན་ཨེ་རྟེ་ནི་གཅང་དུ་སྤྱིར་སྤོངས་ལྷོ་ཆོག་མིན་སོགས་ཀྱི་སྐོར་འགྲོར་བ་ཡུ་ལའི་རྒྱ་
མའི་སྤྱི་སྤྱི་དེས་པ་རྟེན་ཚུལ་འཇུག་ལྷན་ཚན་ནས་གསལ་ཚུལ་འགྲོར་པའི་ཁྲིའུ་
གསལ་སོགས་འཇུག་དུ་ཆང་འཛོལས་སར་བརྟུག་པ་བཀྲིས་པར། ལི་ཐང་གི་པོད་
མི་སྲོེ་བཟང་སྤྲོད་གསལ་གྱི་འཇུག་དབང་ཀུལ་མཚོན་ཐོན་པར་བརྟུག་དཔྱད་འོ་
མཚར་ལྷན་ཞིང་། ཡུ་ལའི་རྒྱ་མའི་སྤྱི་སྤྱི་འཇུག་མེད་ལྷོ་སེར་གྱི་གཙོ་འདོན་དུ་
དེས་པ་རྟེན་པར་སོང་གཤིས་ཆང་མ་དགའ་མགུ་ཡི་རང་གི་དགོ་མཚོན་དུ་མ་ལྷུང་བ་
སོགས་དངོས་གནས་ཀྱི་སྤྲོད་ལྷོ་འགྲོར་པར་སོང་སྤྲོད་པའི་ཉུ་ནས་དགའ་སྐོར་
ལྷུང་ཅིང་། ད་ལས་སྤྱི་སྤྱི་གསོལ་རས་སྤྱི་ཁ་བཏགས་གཅིག་ཆེ་དབག་མེད་གྱི་
སྤྱི་བརྟུན་གཅིག་རྩོམ་འཇུག་ཆ་ཆང་གཅིག་གྱི་དུའི་བརྒྱས་འཕྲོང་གཅིག་བཅས་ཡོད་
པ་འཇུག་ལྷན་སྤོངས་དགོས་དང་། ཡང་། ཡེ་ཤ་ཆེན་ཨེ་རྟེ་ནི་དང་། དག་དབང་འཇུག་
དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མཚོ་བཅས་སོ་སོར་གསོལ་རས་སྤྱི་ཁ་བཏགས། ཆེ་དབག་
མེད་གྱི་སྤྱི་བརྟུན་དེ་བཅས་ཡོད་པ་ཡང་སྤོངས་མཚུངས་སྤྱི་སྤོངས་དགོས་དང་། ཡུ་
ལའི་རྒྱ་མའི་ཁྲི་འདོན་རྒྱ་བ་བརྟུན་པའི་ཆེས་བརྟུན་ཉིན་ལྷུང་སོང་གཤིས་འཇུག་
གན་ནས་ཁྲིན་སྤྱི་སྤྱི་ལྷན་སྤྱི་སྤྱི་ལྷན་སྤྱི་དང་། ལྷན་སྤྱི་སྤོངས་སྤྱི་བཅས་མཉམ་སྤོངས་
གྱིས་ཞིབ་འཇུག་ལྷུང་དགོས་ཀྱི་དང་། ལྷན་སྤྱི་སྤོངས་སྤྱི་པའི་ཅིང་ནས་ཤད་ཚོལ་གྱིས་

མངགས་རྒྱུར་གོང་ལྷན་ནས་ལམ་བརྒྱལ་སྤྱད་པ་སྲིད་ལྷན་གྱིས་བརྒྱ་ཐམ་པ་སྤོང་
དགོས་སོང་ཞིང་། ལྷ་ལའི་སྐྱེ་བའི་ལ་སྐྱེ་བའི་བཀའ་ཡིག་དང་། སྲིད་ལམ་
གསོལ་རས་སོགས་མོང་ཁོལ་སྤོང་ཁང་ནས་ས་ཡོན་གཉིས་ཆེད་མངགས་གྱིས་
རོགས་རམ་བྱེད་དགོས་ལ། བཟ་ཆེན་ཨེ་རྟེ་ནི་ནས་ལྷ་ལའི་སྐྱེ་བའི་གཙུག་ལྷན་དང་།
བསྐྱབ་སྤོང་སོགས་བཀྱིས་ཐེན་གཤིས་ལྷ་ལའི་སྐྱེ་བའི་ཁྲི་འདོན་བྱེད་རྒྱ་རྒྱ་ལས་
འདུག་སྐབས་གཙང་དུ་ཕྱིར་ལོག་བྱས་འབྲུག་ལ། དེ་དོན་འཁུར་གནང་དང་། སྤོང་བྲལ་སྤྱ་
ཁྲུང་ཨ་བཅས་ནས་ཅི་འདོག་གྱིས་ཞེས་སྤྱི་ལོ་བས་བྱུང་ཞེས་འཁོད།

བཀའ་ཡིག་སྐྱབ་སྤོང་གྲུབ་མཁུག་ལྷ་ལའི་སྐྱེ་བའི་ཁྲི་འདོན་ཆེན་པོ་ཡབ་སྲས་ཡས་ཕྱིན་
དང་། ལུ་ཐོག་ལྷ་ཆེ་ཁ། མི་དག་སེར་སྐྱ་བཅས་ནས་གོང་མ་ཆེན་པོར་ཕྱག་འཆོལ་
དགུ་སྐྱེགས་སྤྱ་མཛད། དེ་འཕྲལ་ཆེན་ཁའི་སྐྱ་ཆོབ་པོད་བཞུགས་འཁུར་ཨི་བན་ནས་
གོང་མའི་གནང་རྟེན་ཁ་བཏགས་ནང་མཛོད་དང་། སྐྱ་བརྟན་དོར་དེའི་བཅས་ཕྱག་ལུ་
ལུལ་ཞིང་། ལུ་ལུའི་འཕྲེང་བ་མགུལ་དུ་སྤོན་འབྲུལ་ཞུས་བ་རྣམས་བཞེས་ནས་སྐར་
ཡང་སྐྱ་བརྟན་དོར་དེའི་བཅས་མཚོད་གལ་དུ་བསྐྱིགས། དེ་མཁུག་ཨི་བན་རྣམ་
གཉིས་སོ་སོ་ནས་ལེགས་འབྲུལ་ཁ་བཏགས། སྐྱ་བརྟན་དེ་བཅས་ལུལ་བ་བདག་
གིར་བཞེས་ཤིང་པར་ཡང་ཁ་བཏགས་དེ་བཅས་གནང་ནས་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་
སོར་འཁོད་བརྟན་སྐྱ་ཞབས་ལོ་མེན་ཉན་ནས་ཡབ་སྲས་སོ་སོར་ལེགས་དར་འབྲུལ་
བཞེས་གྲུབ་མཁུག་རྒྱ་སྐྱེ་བའི་ཁྲི་འདོན་ལྷ་ལའི་སྐྱེ་བའི་བཀའ་ཡིག་དང་། སྐྱ་བཅར་མཁུག་པོ་
སོགས་ལས་ཆོན་བ་ཡན་དང་། སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ། རྒྱུད་སྤོང་སྤྱད། རྣམ་རྒྱལ་
གྲ་ཚང་སོགས་གྱི་སྤོང་དཔོན་ལས་སྤྱི་སོགས་ནས་ཀྱང་ཡབ་སྲས་ཡས་ཕྱིན་དང་།

ཨི་བན་རྣམ་གཉིས་བཅས་པར་མངལ་དར་ཡུལ་རྗེས་གསོལ་ཞབས་དཀར་སྡོ་
བཅས་ལ་དབྱེས་རོལ་མངོད། བཞུགས་གལ་གྲོལ་ནས་ཨི་བན་རྣམ་གཉིས་སོ་སོར་
བར་མངོད། སྐྱེ་འབྲུ་སྡོ་སྤྲུལ། སྤྲུལ་སྤྲུལ་སོགས་ཀྱི་གནང་སྐྱེས་དང། ཁྲིམས་
དཔོན་དང། གསེར་ཡིག་གདན་ལྷོ་བ་སོགས་ལའང་གོ་བབ་ལྟར་གྱི་གསོལ་རས་
སྤྲུལ།

དེ་ནས་ཡུལ་གཞིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་སྐྱར་དུ་ཕེབས་བསྐྱོད་
དང། ཡས་ཕྱིན་ལྷན་རྒྱས་སྟེང་གཞིམ་ཚུང་དུ་ཕེབས། འདི་ཉིན་ཨི་བན་རྣམ་གཉིས་
ཀྱང་མཉེས་ཐང་དུ་བཞུགས་ཞག་མངོད་པར་ཟུང་བཅོས་ཀྱང་འབྲུལ་བ་གནང། འདི་
ཉིན་སྤྱོད་སྐབས་ནས་མཁའ་ཤིན་ཏུ་དྲངས་ཤིང་གསལ་བ་དང། ཕྱི་དོའི་དུས་
འཕྲིབས་ཉམས་དང་བཅས་ཐོག་མར་བདེ་བ་ཅན་གྱི་སྤྱོད་སྤྲུལ་བཟུང་དབྲུང་རྩ་རིམ་
པར་ལྗིང་བས་ཆར་རྒྱུན་རྗེ་ཆེར་གྱུར་ཏེ་ནས་སྟོད་རིང་ཆར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་བབས་
ཤིང། དེ་ནས་བཟུང་ཞག་མང་པོར་ཆར་གྱི་རྒྱུན་ཟད་མི་ཤེས་པར་བབས་པས་འགྲོ་
བའི་ལོ་ཉོག་གི་གསོས་སྤྲུལ་ཆེན་པོར་གྱུར་པས་སྤྲུལ་སྤྲུལ་རྗེ་དང་བྱིན་རྒྱལ་གྱི་མཐུ་
ལ་ལུས་ཅན་མཐའ་དག་ཡིད་ཆེས་དད་གུས་ཀྱི་ངེས་བ་ལྷག་པར་དུ་རྟེན་པར་གྱུར་
འདུག་པ་ནི།

(པ་༥ བ་༡༡༥༣༥ འ་༥) རྒྱལ་སྤྲུལ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་གཞན་པན་གྱི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་
བསྐྱོད་རྒྱལ་སྤྲུལ་པོ་ཆེ་མངོད་པའི་བདེན་ཚིག་གི་འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་
པའོ། །ཆེས་བཅོམ་ལྡིང་སྤྱོད་ཆར་ཨི་བན་རྣམ་གཉིས་སར་སྐྱེ་བཅར་མཁའ་པོ་ཆེད་རྫོང་
གིས་འཚམས་ལྷུང་མངགས། དེ་ནས་ཡུལ་གཞིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་གཞིམ་

ལྷན་དུ་མེད་པ་ནས་དབང་གི་སྐྱེད་མཚོན་གྲུབ་བསྐྱེད་པ་ལྟར་ལྟོད་པ་ལྟར་བའི་
 དབང་པོ་ཉི་ལོད་དུ་མེད་པ་ནས་རིགས་བརྒྱུད་ལྲུབ་བདག་ཆེན་པོར་སྐྱེ་བུ་གྲུབ་སྒྲིལ་དུ་
 འགྲོ་བས་སྐྱེས་ནང་མཚོན་ཅེར་སོན་དང། དེའུ་གི་མཚུངས་དང། འཁོར་ལོ། དུང་
 དཀར་དེའུ་ག་ལོག་ཅན། རྒྱ་དེའུ་གེ་ཆེན། བཟང་གོས་ལུག་ལོད་ཀྱི་དགུ་ཚོན་
 གསུམ། རྒྱལ་རྒྱུ་དུ་བཅས་སོགས་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་ལོན་དུ་འབྲུལ་བར་མཚོན་
 བས་སྐྱེད་ལ་ཞབས་སོར་འཁོད་འབྲུལ། ལྷ་གོན་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལོད་པའི་ཚོས་ལྷ་བ་
 རྣམས་དང་བཅས་པ་ལ་དབང་ཆེན་ཀྱི་རིམ་པ་ཟབ་བཤེས་ཀྱིས་བརྒྱུན་པ་ལེགས་
 བར་སྐྱེད་བའི་དབྱེ་ཚུགས་ཤིང། ལྷ་བ་པ་མཚོན་ནས་མེ་ཏོག་འདོར་གནང་སྐབས་
 གཉི་ལུག་ག་ཤིན་ཅེ་ག་ཤེད་ལ་པོག་པས་གསང་མཚན་མི་བསྐྱོད་དེ་ཅེར་གསོལ། དེ་
 བས་ལྷ་དང་ཚོད་པན་ཀྱི་དབང་གྲུབ་མཚན་ནས་ཚོས་དབང་མཚོན་ནས་མཚན་
 གཟིམ་ཁང་དུ་གསོལ་རྒྱུ་རྒྱས་མཚོན། དེ་ནས་ལོད་གྲུ་ཁང་དུ་བཟུ་ཤིས་སྐྱེད་པོ་
 ལྷ་བུང་ནས་ལེགས་འབྲུལ་དཀར་སྐྱོ་རྒྱས་གསོལ་ཐོག་གསེར་ཞལ་སྐྱེད་རྒྱས་པེབས་
 བསྐྱོད་ཀྱིས་བཞུགས་ཁྲི་སོ་སོར་ཞབས་སོར་འཁོད་བསྐྱེད་ལོ་མིན་ཉན་རིན་པོ་ཆེས་
 གཙོས་སྐྱེད་ཆེ་ལག་མི་དྲག་ལག་སོགས་ནས་མཚུངས་དར་སྐྱེད། གར་རོལ་དང་
 པོའི་མཚུག་ལྟུན་གཟིགས་ལེ་ཤེས་ཀྱི་ཉི་མ་ཆེན་པོ་བཞུགས་ཁྲི་ནས་བཞེངས་
 བཤོལ་ཀྱིས་ལྷ་བུང་དབང་མཚོན་སྐྱེད་རིན་པོ་ཆེར་སྐྱེ་བུ་ག་གནང་བ་དང་སྐྱོགས་
 མཚོངས་ལྟོད་ཞབས་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་བཞུགས་ཁྲིའི་སྐྱེད་སྐྱེ་བཞེངས་ཀྱིས་བཟུག་
 ལན་ཐང་ཤད་ལན་གསུམ་གནང་ཅེས་བཟུག་ཐུང་སྐྱེད་ཀྱིས་བཞེངས་སྐྱེད་ཐོག་
 ལྟུན་གཟིགས་མཚོན་ནས་བཞུགས་ཁྲིའི་སྐྱེ་མཚུན་ཞབས་སྐྱེད་སྐྱེད་ནས་སྐྱེས་

སྲིད་རིང་དང། ཞིང་ཁམས་ཀྱི་མཚོའི་བཀོད་པ་དང་བཅས་ཏེ་ཞབས་པད་བསྐྱལ་
བརྒྱུ་བརྟན་དགོས་དང། མཁས་བཅུན་བཟང་པའི་རྣམ་ཐར་བདག་གིར་བཞེས་
དགོས་སོགས་ཀྱི་གསོལ་འདེབས་ཆེ་ག་དོན་བཟང་པོས་སྤྱད་པ་སྟེ་འདྲེབས་
ཚངས་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་ལྷ་གནང་ལ་དབྱེས་པའི་ཞབས་བཞེས་སྤྱལ་ཞིང་དངོས་
སྤྱེས་རྣམས་ཀྱང་བདག་གིར་མཛད། དཀར་སྲོལ་བཅུན་ལྟོས་སྤྱེད་གཟིམ་
ཚུང་དུ་ཕེབས། གསོལ་ཆེ་གས་བྱུང་མཚུགས་ཉི་འོད་དུ་སྤྲུང་ཡང་དབང་ཆེན་གྱི་འཕྲོས་
རྣམས་འབྲུལ་བཞེས་བསྐྱུངས།

འདི་ཉིན་ཡང་གནས་དབྱེད་ལོན་ཏུ་འཇམ་པའི་ངོས་སུ་སྲིད་པའི་སྲོལ་མའི་སྤྲུང་
བ་མི་འགོག་པའི་ངང་ནས་ལ་ལར་འཇམ་སྲིན་གྱི་རྣམ་པ་དང། སྐབས་འགར་ནས་
མཁའི་སྤང་པོ་དལ་བྱར་ཀྱུ་བའི་གསེབ་ནས་སྤྲུང་ཆར་ཟིམ་བྱུང་འབབ་པ་སོགས་
དགོ་མཚན་གྱི་མཚན་མ་ཅི་ཡང་ངོམས་པར་གྱུར། ཆོས་བཅུ་དྲུག་གི་ལྔ་ཆར་ཡང་
ཡ་ཀུན་གཟིགས་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པ་ཆེན་པོ་ནས་གཟིམ་ཚུང་ཉི་འོད་དུ་ཡ་གོང་ས་
ཡ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོར་དགའ་ལྡན་ལྟོས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱེད་ལའི་རྣམ་འབྲུང་གྱི་
ཟབ་ཁྲིད་ཡ་རྒྱལ་མཚོག་བསྐྱལ་བཟང་ཀྱི་མཚོའི་གསུང་ལས་བྱུང་བ་ལྟར་གྱི་བཤུང་
ལུང་འབྲུལ་བར་མཛད་ཅིང།

བཀའ་ལས་ཀྱང་ཁ་སྲོལ་དགའ་ལྡན་ལྟོས་པའི་བསྐྱུང་ལུང་ཅོམ་ལས་འབྲུལ་
མ་ཁོམ་པས། ད་ལམ་ཟབ་འཁྲིད་འདི་བཞིན་བདག་གི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཡོངས་
ཚོགས་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་བཀའ་རྒྱན་མཚུངས་མེད་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པ་
འཇམ་དཔལ་ཀྱི་མཚོའི་ཞབས་བྱུང་ནས་འོད་པ་ཡིན་པས་དེ་དོན་ལྟར་ལེགས་པར་

ལུལ་བ་ཡིན་ཅེས་ཐེབས། དེ་རྗེས་གྲུབ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆེ་དབང་དང་། རྗེ་བཙུན་
འཇམ་དཀར་ཤེས་རབ་རྫོང་འཕེལ་གྱི་རྗེས་གནང་བཅས་ཀྱང་འབྲུལ་བཞེས་གྱིས་
གཏང་རག་མཚུལ་གྱི་མཚུགས། རྟོག་ས་མཚོག་ནས་སྐྱུ་ལུག་སྡོན་དུ་འགྲོ་བ་དང་
བཅས་རིགས་བརྒྱའི་ཁྱབ་བདག་ཆེན་པོར་ཁ་བཏགས་ནང་མཛོད། དེལ་དཀར་
གྱི་མཚུལ་དར་སྐྱེ་ལྡེའི་འདོགས་ཅན། གསེར་སྲང་གསུམ་ཡོད་ཀྱི་ལུས། རྒྱ་དེལ་ཉ་
མིག་ལ། བོད་དེལ་སྲང་བཟུ། བོད་ལུག་ཡོད་ཀྱི་དབྱེ་ཚན་བཅས་དེལ་བར་
མཛོད་པ་སོགས་སློབ་ལོ་ལ་སྲས་རྒྱལ་བས་བསྐྱབས་འོས་ཀྱི་མཛོད་པ་མཛོད་དུ་
བྱང་བས་དུས་འདའ་བར་གྱུར་གྱོ། །

(༡༠ བ་༥༡༧༧ ཐ་༡) དེ་ལྟར་དབང་ཆེན་གྲུབ་མཚུགས་ཤོད་གྲྭ་ཁང་དུ་གཞུང་
ནས་དཀར་རྫོང་རྒྱལ་གཤོམ་ཐོག་ལ་ཀུན་གཟིགས་པའི་ཆེན་པོ་ཆེ་རིན་མོ་མཉམ་
གཙང་དུ་ཆིབས་ཞལ་བསྐྱོད་རྒྱའི་ཐེབས་རྫོང་འབྲུལ་བཞེས་ཀྱི་སྐྱེད་དུ་ཡབ་སྲས་
གསེར་ཞལ་ལྟན་རྒྱས་ཞབས་བྱུང་བསྐྱོད་གནང་གིས་གསོལ་ཞབས་དཀར་རྫོང་
སོགས་ལ་དབྱེས་རོལ་དང་། རྟོག་ས་གཟིགས་པའི་ཆེན་པོ་ཆེར་གཞུང་འབྲུལ་ཁ་
བཏགས་ནང་མཛོད་ཅེར་སོན། མཚུལ་ཉེན་གསུམ། ཉ་བཟའ་ཆ་ཚང་། རྒྱ་དེལ་ཉ་
མིག་ལ་ཉི་ཤུ། འི་སྲང་ལྷ་བཙུའི་ལུས་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་གོས་ཡོད་དབྱེ་ཚན་ལྷ་བཙུང་
གཅིག་སོགས་གྱིས་གཙོས་པའི་དངོས་འབྲུལ་གཏོས་ཆེ་བ་དང་། ལྷ་སྲང་ཞབས་བད་
གྱིས་གཙོས་པའི་སྐྱུ་འཁོར་དབྱེ་འབྲིང་དུས་བཅས་ལ་འད་གོ་བབ་ཀྱི་གནང་སྐྱེས་
གཟའབས་པར་སྐྱེས། དཀར་རྫོང་གོལ་བསྐྱེད་སྐྱེད་གཟིགས་རྒྱུ་དུ་ལྟན་རྒྱས་ཐོག་གསོལ་
ཆིགས་གྲུབ་བསྐྱེད་ལ་ཀུན་གཟིགས་པའི་ཆེན་པོ་ཆེར་གྱིང་དུ་ཆིབས་ཞལ་

བསྐྱུར་ཞིང། དེའི་ཕྱི་ཉིན་སྐྱུ་ཞབས་ལོ་མིན་ཉན་སྒོན་འཁོར་ནམས་ཀྱང་ལྷ་ལྷན་ཏུ་
མེབས། ཆེས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་ཡུལ་གཞིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་གཞུང་ནས་
ཞབས་བཏན་འབུལ་བཞེས་ལྷ་ལྷན་ཏུ་བསྐྱུར་རྒྱུར་འདི་ཉིན་སྐྱ་ཆར་ཡུལ་གཞིགས་
ཆེན་པོ་སྒོན་འཁོར་ལོར་གླིང་ནས་ཆིབས་བཏེགས་ཏེ་ལམ་སང་ལྷ་ལྷན་ལྷ་བྱང་གི་
གནས་གཞིགས་ཐུགས་སྒོན་བསྐྱུངས་རྗེས་སྟེང་གཞིམ་རྩུང་ཉི་ལོད་ཏུ་བཞུགས་ཁྲིར་
ཞབས་སོར་བཀོད་བསྐྱུན། ནམ་པར་རྒྱལ་བ་པན་བདེ་ལེགས་བཤམ་གླིང་པའི་དགེ་
འདུན་གསུང་བཟང་བས་གཙོས་ལྷ་བཅུ་སྒོར་ནས་ནམ་ཀུལ་མའི་གསུང་ཚོག་གི་སྒོ་
ནས་བཏན་བཞུགས་འབུལ་གནང་ཐོག་མཇུལ་བཤམ་པ་ཤུན་ནས་འབུལ་དགོས་སྐྱུ་
ཞབས་ལོ་མིན་ཉན་གྱི་བཀའ་འབྲེལ་ལྷར་གང་ཤེས་གྱི་གསོལ་འདེབས་ཞུས་མཇུག་
གཞུང་ནས་ལྷ་རྗེས་ནང་མཛོད་ཅེར་སོན། མཇུལ་རྟེན་གསུམ། ན་བཟའ་ཉེར་སྐྱུང།
གསེར་སྲང་གསུམ་རེ་ཡོད་པའི་ཐུམ་གསུམ། རྒྱ་དུལ་རྟ་མིག་མ་བཅུ་བུན། ལྷ་
སྲང་ལྷ་བཅུ་རེ་ཡོད་པའི་ཐུམ་ལྷ་བཅུ་ར་བཞི། གོས་ཡུལ་དགུ་ཚོན་བཟང་བ་བརྒྱ་
དང་། འབྲུ་དཀར་ལྷང་བཅས་གྱི་འབུལ་བ་དང་། སྐྱུ་འཁོར་ནམས་ལའང་གོ་བབ་གྱི་
གནང་སྐྱེས་རྒྱས་པར་སྐྱུལ། འདི་མཚམས་ནས་བཀའ་སྒོན་ནམས་སྲང་ལམ་བཞིན་
མཉེས་ཐང་ཏུ་ཡུལ་བ་མཚོག་གི་ཞབས་ཞུར་ཞག་བཅུ་སྒོར་རེ་མོས་གྱིས་
བཞུགས།

(༡༡ བ་ཤ།༡༩༣༠ ཟ་༡༡) ལྷ་བ་ལྷ་པའི་ཆེས་གཅིག་ཉིན་(༡༡ བ་ཤ།༡༩༣༠ འ་༡༡)
ཡུལ་གཞིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ལོར་གླིང་བསྐྱུལ་བཟང་པོ་བྱང་ནས་བཀྲས་ལྷན་
གདན་ས་ཆེན་པོར་ཆིབས་ཞབས་བསྐྱུར་བས་སྐང་ན་ཁར་བཞུགས་ཞག་བསྐྱུངས་ཏེ།

སང་ཉིན་ཆེས་གཉིས་ལྷ་ཆར་བདེ་བ་ཅན་སྐྱབས་བུ་མེད་ས་འབྲུལ་བདེ་མཚོག་དཀར་
 མོའི་རྗེས་གནང་གི་སྐྱབས་ཚོག་གནང། དེ་ནས་ཉི་འོད་དུ་ཚོས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་
 བཀོད་ཐོག་ལྷོང་ས་མཚོག་དང། ཡོངས་འཛིན་གྱི་རྒྱར་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ལ་རྗེས་
 གནང་སློན་རྒྱས་སྐྱབས་ལ་འདྲིན་ཆེ་བར་ལྷུལ་དབང་མཚོག་ནས་གཏང་རག་ལེགས་
 སྐྱེས་སྐྱུ་ལྷ་རྗེས་ནང་མཛོད། མཚུས་ཉེན་གསུམ། འི་སྲང་ལྷ་བུ། བཟང་གོས་ལུག་
 བཅས་འབྲུལ་བར་མཛོད། དེ་རྗེས་མཚོན་གཟིམ་ཁང་དུ་ཡབ་སྲས་སྟན་རྒྱས་མཛོད་
 དེ་གསོལ་རྩ་བཞེས་སྐྱོ་སོགས་མེད་ས་ལྱབ་བསྐྱབ་ལྷུན་གཟིགས་མཚོག་ནས་ད་ཆ་
 འོས་དོ་རུབ་ལྷང་གི་ཞབས་སང་སྐྱོབ་བ་བསྐྱོད་ཅིས་ལ་གསོལ་ཚིགས་རྒྱབ་དུ་
 དཀོངས་ཁྲིལ་ལྷུས་ཚོག་བ་ཞེས་སྐྱབས་ལེད་ས་གནང་བར། ལྷོང་ས་མཚོག་ནས་ཉི་
 འོད་ནང་བར་ཞབས་སྐྱེལ་གནང་ཅིས་ལ་ལྷུན་གཟིགས་ཆེན་པོ་ནས་ད་ཆ་མཛོད་
 མེད་ས་བསྐྱོད་གནང་མི་དགོས། བདག་གི་ཉེན་འབྲེལ་མཛོད་དར་འདི་ག་རང་དུ་
 འབྲུལ་རྒྱ་ཡིན་ཅེས་ལྷ་རྗེས་ནང་མཛོད། རྒྱ་དུལ་བྲེ་ཆེན་གསུམ། བཟང་གོས་ལུག་
 སྐྱེས་གསུམ་བཅས་འབྲུལ་གནང་ལ། བར་ཡང་ཅེ་སྐྱོད་ལྷ་རྗེས་ནང་མཛོད་དང་
 བཅས་ད་ལམ་ལྷ་སྐྱབས་མཐོན་བཤེ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དབྱུས་སྐྱེ་ཆེབས་བསྐྱུར་གནང་
 བས་འོས་ལ་དགོ་བསྐྱབ་དང། རབ་བྱུང་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྐྱོམ་པ། གསང་སྐྱབས་ཟབ་
 མོའི་དབང་བཀའ་རྗེས་གནང་སོགས་སྐྱེལ་སྐྱབ་བ་ཤིན་དུ་བཀའ་འདྲིན་ཆེ། སྐྱད་ནས་
 གྲང་དགོ་སྐྱོད་གི་སྐྱོམ་བ་སོགས་མདོ་སྐྱབས་གཉིས་ཀའི་ཚོས་བཀའ་རྒྱ་ཆེར་སྐྱོལ་
 སྐྱབ་བ་སོགས་གྱི་སྐྱད་དུ་ཞབས་བད་ལུན་དུ་བརྟན་བ་སྐྱབས་རྗེས་གཟིགས་དགོས་
 ཞེས་ལྷུ་གནང་ལ། སྐྱབས་དེར་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀ་གཅིག་ལ་གཅིག་སྐྱབས་འབྲེན་

པའི་རྣམས་ལས་པན་ཚུན་ཕྱག་དམ་པོར་འདྲིན་པའི་སྐོ་ནས་དར་ཅིག་བཞེངས་ཕྱིས་
སྐྱ་བུལ་ལ། དེ་མཚམས་ཤིག་ནས་ཡ་ཀུན་གཟིགས་པ་ཏ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་དེ་ག་
རང་ཅིས་ཀྱང་ལྷ་རྒྱུད། ཡ་སྐྱ་ཞབས་ཀྱང་སྐྱ་ཆེ་ཞབས་པད་བརྟན་པ་ནས་དེད་ལ་ཡང་
རྣམས་ཀུན་སྐྱབས་འཇུག་གཞན་དགོས་ཞེས་ལུ་བར་མཛད། དེ་ནས་ཡ་ཀུན་གཟིགས་
མཚོག་ལེབས་བསྐྱོད་ལ་ཉི་འོད་གདོང་ཞབས་སྐྱེལ་དང་བཅས་ཕྱག་ཐལ་སྐྱར་གྱི་སྐོ་
ནས་གཟིམ་སྐོའི་བར་དུ་སྐྱུན་སྐྱེལ་མཛད། ཡ་ཀུན་གཟིགས་རིན་པོ་ཆེ་རབ་གསལ་དུ་
གསོལ་ཚིགས་ལྷུབ་འཕྲལ་ཚིབས་བསྐྱོད་ལ་ལྷང་སྟོད་བཞུགས་ཞབས་སྐྱ་བཅར་
མཁན་པོ་སོགས་ལེབས་སྐྱེལ་དུ་མངགས་པར་མཛད་དོ། །

ཆེས་དྲུག་ཉིན་སྐྱ་བཅར་རྣམས་རྒྱལ་གྱི་ཚང་ཚོགས་ཡོངས་ཞབས་བརྟན་ལེགས་
འབྲུལ་གྱི་མཛལ་ཁང་བཅར་རྒྱ་ཉི་འོད་དུ་གོ་ཡུལ་ཤོང་བྱུང་ཆེས་ལྷ་ཉིན་བཞུགས་
ཁྲིའི་ཞལ་སྟོན་པན་སྟོ་གཟིགས་སུ་ཡོད་པ་ཤར་གཟིགས་སུ་སྐོས་པར། དེ་སྟོན་ཉི་
འོད་བྱང་བརྒྱུད་ལྷགས་ཁྲིའི་མདུན་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོལ་བ་སོགས་གྱིས་སྐྱིབ་པ་འདི་ཉིན་
ཡོལ་བ་བསལ་བས་ཤོད་བྲལ་ཁང་སྐྱག་གི་ཉེན་གཙོ་སྐྱབ་དབང་སོགས་གསལ་ལེར་
གཟིགས་པས་དེ་འཕྲལ་ལྷགས་ཁྲིའི་འཁྲིས་དེ་གར་བཞུགས་ཏེ་སྟུན་ཤལ་ཆེ་ལེགས་
ཤིག་ཁྲེར་ཤོག་གསུངས་ནས་སྐབ་འཇམ་ཡང་བ་སོགས་དང་། ལྷ་ཚོགས་དབང་པོ་
སོགས་གྱི་སྐྱགས་སྟོན་དང་བཅས་ལྷགས་ཁྲིའི་སེང་དབང་ནས་ཕྱག་གིས་རྒྱང་
འབྲུལ་གཞན་བ་སྐྱགས་འདོད་ལྟར་མ་སྐྱེབ་པས་དགོན་གཉེར་བོས་ནས་སྟུན་ཤལ་དེ་
ཇོ་བོའི་གཙུག་ཉེར་རང་ལ་སྐྱེབ་པ་སྐྱལ་ཞེས་གསུང་བ་ལྟར། ཁོ་པས་ཀྱང་ལྷགས་
བསྐྱོད་དེ་སྐྱལ་བར་དགོངས་བཞེད་ལྟར་སྟེ་གཅིག་གཙུག་ཉེར་ལ་འཁོར་ཏེ་སྟུན་

གཡས་ཀྱི་བྱང་ཐང་ཁོ་ནར་འབྲུང་སྐབས་སུ་འཁོད་པས་ཤིན་ཏུ་མཉེས་ཏེ། ལུ་བ་
 དབང་གི་བསྟོད་པ་སྐབས་གསུམ་པ་དང་། འཇམ་དབྲངས་ཀྱི་བསྟོད་པ་གང་སྟོ་མ་
 བཅས་གསུང་དབངས་ཆེར་བསྟོད་ནས་གསུང་བར་མཛད། དེའི་སང་ཉིན་རྣམ་རྒྱལ་
 ལྷ་ཚང་སྟོ་བ་དཔོན། ལས་སྡེ། ལྷ་དམངས་བཅས་ནས་མཇལ་ཁའི་ཐོག་དངོས་འབྲུལ་
 དང་བཅས་མདོ་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཞབས་བརྟན་རྒྱས་པ་སུལ་བར་དབྱེས་ཉམས་
 ཆེན་པོའི་སྟོན་པ་ཞབས་འདོན་མཐའ་དག་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གསུངས་ཤིང་། ལྷ་དམངས་
 ལྷིང་བཀའི་འཚམས་འདྲི་ཡང་ལེབས། མཇལ་ཁ་གོལ་ནས་ཀྱང་སྐྱབ་བཞེངས་འབྲུལ་
 མར་མི་གནང་བར་སྟོན་ཉམས་ཀྱིས་ངང་བཞུགས་མཛད་དེ་ངའི་ཁྱིའདི་ཁྱི་ལེབས་བར་
 འདི་ག་རང་དུ་ཞོག་ཅེས་གསུངས། ད་ལམ་རྣམ་གྲུའི་ཞབས་བརྟན་འདི་བཞིན་མདོ་
 ལུགས་གསུང་ཚོག་གི་ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་མའི་ཐོག་མཐའ་ཡིན་ཅེས་ཤིན་ཏུ་
 མཉེས་ཚོར་ཆེ་བར་མཛད། དེ་ནས་ཉི་འོད་ལྷགས་ཁའི་མདུན་དེ་ཁར་བདེ་སྟན་ལ་
 བཞུགས་སྐབས་བཀའ་སྟོན་ཐོན་པ་ནས་དུང་དཀར་རྩུང་དུ་ཞིག་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་རྩ་
 འབྲུ་དཀར་དམར་འདྲེས་པ་ཁ་ཤས་སུལ་བར་ཤིན་ཏུ་མཉེས་པའི་རྩལ་གྱིས་གཅེས་
 ལྷས་སུ་མཛད་ཅིང་། གཙང་ཁང་ནང་གི་རོ་བོར་འབྲུལ་བཞེད་ཀྱིས་སྟོན་ཤལ་མཛོད་
 བཏགས་ཤིག་དང་བཅས་སྐབ་འཇམ་ཡང་བ་སོགས་ཀྱི་ལུགས་སྟོན་མཛད་དེ་
 ལྷགས་ཁའི་སང་དབར་ནས་ལྷག་སྟར་གྱིས་འབྲུལ་གནང་ཐོག་ ཉིན་སྟོན་མ་ལྟར་
 དཀོན་གཉེར་ལ་བསྐྱར་འབྲུལ་བྱེད་འཇུག་གནང་ལ་དབྱའི་གཡོན་སྟོགས་སྟོན་གོང་
 བས་འབྲུང་འབྲུལ་དུ་བཞེས་པས་ཉིན་སྟོན་མའི་སྟོན་དར་དང་གཡས་གཡོན་ཆ་
 འབྲིག་ཏུ་གྲུར་བས་མཉེས་ཚོར་གྱིས་རྩ་འབྲུ་དམར་པོ་དེ་ནས་ཀྱང་རྟོག་གཉེས་

མཚོད་ཁང་དུ་བསྐྱུང་བར་མཛད་དེ། དཀོན་གཉེར་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱང་བཅས་ནས་རྫོ་
བོའི་ལྷུང་བཟེད་ནང་སྤུལ་ཅིག་གསུང་བར་གཙང་ཁང་སྟུན་པ་ནག་ཀྱང་ལྷན་མར་
འབྲེལ་ནས་བཅས་བར་དེ་འཕྲལ་གཉིས་ཆར་རྟེན་ནས་ལྷུང་བཟེད་ནང་བཀའ་བཞེས་
སྤུལ་བས་མཉེས།

དེ་སྐབས་བཀའ་ལས་རྫོ་བོ་ལ་མཚོད་མེ་མི་འདུག་པས་དེ་རིང་ནས་མཚོད་མེ་
འབྲལ་དགོས་གསུང་བར་ཞབས་ཕྱི་རྣམས་ནས་འདི་ལྷུང་དུ་ལྷ་ས་ལྷ་བུའི་འབྲལ་མི་
གཞན་དག་མེད་པ་དང་། དཀོན་གཉེར་འབྲེལ་ཞན་བཅས་མར་ལྷ་མེད་པ་འདྲ་ལྷས་
བར་མར་ལྷ་ཡོད་གྲགས། མཚོད་མེ་ཞིག་ད་ལྟ་རང་སྤུལ་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་འཕྲལ་
མཚོད་མེ་ཉིན་མཚན་གསུམ་འབྲོངས་པའི་སྡོང་རྐང་གཅིག་ཕྱག་མཛོད་ནས་སྦངས་
ཉེ་གཟིགས་ལམ་དུ་སྤུལ་བ་ངེས་འབྲལ་གྱི་དུང་འཇུག་པ་གནང་། ལྷབས་འདིར་རྫོ་བོའི་
གསོལ་ལྷུང་སྡོང་པར་སྦང་བར་ཞབས་ཕྱི་རྣམས་ཀྱི་སློང་མོའི་འཕྲོད། གཟིམ་དཔོན་
དགེ་བཤེས་དག་དབང་བཟ་ཤིས་ནས་སྲར་བོད་དུ་སྤྱ་གེ་ཡ་ང་བ་ཞིག་བྱུང་དུས།
བྱལ་ཆེན་ཐང་སྡོང་རྒྱལ་བོས་གསེར་གྱི་སྡོང་མོ་མཛད་དེ་ལྷུང་བཟེད་བསྐྱུན། འབྲུའི་
སྡོང་མོ་མཛད་དེ་ལྷུང་བཟེད་བཀའ་ནས་སྟོན་ལམ་དང་བཅས་ལྷ་སའི་རྫོ་བྱུག་རིན་
པོ་ཆེར་སྤུལ་བས་སྤྱ་གེའི་བསྐྱལ་བ་ལས་ཐར་པ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གསུངས་པ་
སྟུན་དུ་སོན་པས་རྐྱེན་བྱས་པའམ། གང་ལྟར་རྫོ་བོའི་ལྷུང་བཟེད་མ་གྱི་སྡོང་པར་
འཛོག་མི་ཉན་འབྲུས་བཀའ་ནས་འབྲལ་དགོས་གསུངས་པ་ལྟར། ཕྱི་ཉིན་ལྷུང་བཟེད་
འགོངས་གྱིན་སྤྱག་ནས་རིན་གནང་བས་ནས་དཀའ་མོ་གང་ལེགས་ཁལ་གཅིག་གྱེ་
གང་ཡོད་ཚུལ་དཀོན་གཉེར་ནས་འབྲེལ་བྱུང་བར། གཙང་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་སྐབ་

པའི་དབང་པོའི་ཕྱག་གི་རྗེའི་སྤྱང་བཟེད་དེ་བཞིན་གཟིམ་ཚུང་དུ་བཞེས་ནས་བཀའ་
བར་བྱུང་ཁེངས་དང་བརྟུན་འབྲུ་གོང་གསལ་ཆད་ལྷག་མེད་པ་རང་འཕྲིག་བྱུང་བ་
དང་། དེ་ཉིན་རང་མངལ་ཁའི་ཁོངས་སྐྱ་པ་ཞིག་ནས་བཟུ་འིག་ཉྐགས་བརྒྱད་དང་།
རྗེས་བརྒྱད། རྒྱལ་སྲིད་སྣ་བདུན་བཅས་ཀྱི་ཅེས་ཀྱི་སྐོར་གསལ་གྱི་མཚུངས་འིག་སྤུལ་
བ་མཉེས་ཚོར་གྱིས་བདག་གིར་མཛད་ནས་གསོལ་སྤྱང་ནང་གོ་རིམ་ལྟར་བཅུགས་
ཉེ་སྤྱ་འཕྲོས་ཉི་འོད་ལྷགས་ཁའི་མདུན་དེ་ག་ནས་ཐུབ་པའི་དབང་པོར་ཞུས་ཕྱོགས་
ཉེ། ཐུགས་སློབ་སྐབས་གཟིམ་དཔོན་མཁན་པོ་དགེ་བཤེས་དག་དབང་བཟུ་འིག་
ནས་སློབ་པའི་བརྟེན་པ་བདུད་དཔུང་སྤེར་འཐག་མ་དག་འདོན་དང་། དེ་རྗེས་སྐབ་
འཇམ་ཡང་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱན་ཤལ་དང་བཅས་དཀོན་གཉེར་ལ་གནང་སྟེ།
སྤྱང་བཟེད་འདི་རྗོ་པོའི་ཕྱག་སྟེང་ཁོ་ནར་ལེགས་པར་སྤུལ་ཞིག་ཅེས་འབྲུལ་དུ་
འབྲུག་པར་མཛད།

ཟླ་བ་འདི་ནང་རིན་མིན་དགེ་སྲོང་བརྒྱད་དང་། མྱོང་བརྗོལ་རི་ཁྲོད་པ་རྒྱག་
བཅས་ནས་ཆེ་ལྗེའི་སྐུ་པར་གྲངས་གསོག་དང་། ཉེ་འཁོར་དགོན་གནས་ཁག་གི་
མཚོད་ཁང་མགོན་ཁང་སོགས་ལ་མཚོད་འབྲུལ། བསྐྱངས་འཕྲིན་སོགས་སྤྱ་སོར་
ལྟར་བསྐྱངས། གྲ་ཁང་དུ་རྒྱུད་སྟོན་གྲ་གྲངས་སུམ་ཅུ་ནས་བདུན་གསུམ་རིང་ཚོས་
སྤྱང་བསྐྱང་འཕྲིན་ཚུགས་སྐབས་མགོན་ཁང་ལ་འབྲུལ་རྒྱུའི་སྣུན་དར་ཕྱག་ཏུ་བཞེས་
ནས་མགོན་པོའི་བརྟེན་པ་སྤྱར་མཛད་མ་རྗེས་པར་གསུང་ཞིང་ཐུགས་སློབ་ཀྱི་
མཚམས་སྟོར་གནད་སྲིན་བསྐྱངས། ཚེས་བརྒྱད་ཉིན་ལྷ་ལྷན་ཡུན་རིང་ལྷ་ཁང་སྤྱང་
གནས་པ་ནམས་ལ་མངལ་ཁ་གནང་ཞིང་། ཁོང་རྣམས་ནས་པོ་བརྟེན་སོགས་འདོན་

སྐབས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གསུང་དབངས་བསྟོད་ནས་གསུང་བར་མཛད། འདིས་མཚོན་ཏེ་
སྟོན་པན་ཡི་གེའི་ཕྱི་མོ་སྟོབ་ཚུལ་གནང་སྐབས་བཅས་ཕྱག་དཔེའི་ཐོག་ནས་ཞལ་
འདོན་ཚོས་སྟོད་སོགས་སྤྱགས་འཛིན་གནང་རྒྱ་ཡེ་མེད་ནའང་། གཞན་དག་ནས་
ལན་འགའ་རྩང་བཏོན་པ་སྤྱགས་ལ་འཇགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དོན་དུ་ཚོས་སྟོད་གི་
རིགས་མང་པོ་དང་། ཡི་དམ་ཁག་གི་གཟུངས་སྤྱགས། མགོན་ཚོས་ལྷ་མོ་སྐྱུ་ལྔ་
སོགས་གི་བསྟོད་པ་འཕྲིན་བཅོལ་སོགས་དུ་མ་ཞིག་ཐོས་བྱུང་གི་ཚུལ་དུ་ཅི་རིགས་
བར་གསུང་བ་ལ་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བ་ནི་འདི་དང་འདི་འདྲ་བས་མཚོན་པའི་ཤེས་
བར་བྱ་བའི་གནས་ཀྱན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་སྤྱགས་སུ་རྒྱུད་ཅིང་། བསྐྱེལ་བ་མི་མངའ་
བའི་ཚོས་ཉིད་གསལ་པོར་མངོན་དུ་གྱུར་པའོ། །

༡༠༽ སྐྱུ་གཞོན་དུས་གསུངས་པ་རྣམས་བསྐྱེལ་བ་མི་མངའ་བའི་ཚུལ་དང་ཡི་
གེ་སྟོར་སྟོབ་སྟོབ་པ། སྟོན་བྱུང་རྣམ་ཐར་དེ་གསན་པའི་ཐོས་གྱིས་དེ་དག་
གི་མཛད་པ་བཞིན་བདག་གིར་བཞེས་པའི་སྤྱགས་བསྐྱེད་དང་ཡོངས་འཛིན་
གཉིས་གསལ་བསྟོ། འདོད་ཚོས་དེ་གསན་བཞེས་དང་གཞན་རྒྱང་རིང་སྤང་གི་
ཞི་བྱག་གི་མཛལ་བཅར་ཡོངས་གི་དེ་བ་བསྐྱངས།

ཚོས་བཅུ་སྟོར་ལ་མདོ་སྐར་དཔོན་རྒྱལ་རིང་རིན་ཆེན་ཚོས་འཕེལ་ངོ་གཡོག་
འགྲོར་ཕྱག་ཏུ་བཅར་བར་ཕྱག་དབང་ཇ་གལ་ཐོག་གསུགས་གཞི་བདེ་དོག་གི་བཀའ་
འདི་ཕེབས་རྗེས། སྤྱ་ལོ་ངེད་སྐར་ཁམས་སུ་འགྲོར་སྐབས་ཁྱོད་ཡོང་བ་ཡིན་ཨང་
གསུང་བར། ཡིན་ལགས་ཞུས་པར། དེ་སྐབས་སྐར་ཁམས་ཐའི་རིའི་སར་མི་ནག་

ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་མིག་བརྟོན་སོང་ངམ་མ་སོང་ཐེབས་པར། མིག་བརྟོན་མ་སོང་
ལུས་པར་རྗེས་སུ་འདོན་ཅིས་མི་འདུག་གམ་གསུང་པར། འདོན་ཅིས་མི་འདུག་ལུས་
པས་འོ་ཡག་བྱང་ཞེས་འིན་ཏུ་མཉེས་ཚོར་དང་བཅས་བཞེས་འགྲུས་མཚོད་འཕྲོ་
ནས་སྐར་དཔོན་དོ་མར་ཁྱོད་བ་གང་ལུག་བསྟར་གྱིས་གསོལ་རས་སྦྱལ།

འདི་སྐོར་སྔ་དུས་གོ་འདོད་བ་དང་། རྒྱག་གཡལ་བ་གཉིས་སྒྲོམ་སྐབས་ཀྱི་བྱེད་གཏེ་
ནག་ཅན་ཞིག་ཡིན་འདུག་ལ། བཀའ་སྒྲོན་པ་ལྟ་བུ་གོང་གི་ཞིབ་དཔྱད་དུ་བསྐྱོད་
སྐབས་འདི་ན་བརླང་གིས་སྐར་ཁམས་འགོ་བ་དང་། རྒྱག་གཡལ་བ་གཉིས་པ་བསྟར་
འདི་ན་གྲོན་ལ་ཅིས་སྐྱོད་གྱིས་ཁྲིམས་སྐྱོར་ཡན་མེད་དགོས་ལུགས་གསུངས་ཚོད་
ལ། སྐར་འགོ་ཅན་ནས་འགྲུངས་མིན་ཁྲིམས་ཀྱི་ཚད་ལས་སུ་མིག་གཉིས་འདོན་
ཅིས་ཀྱིས་སྔ་འཕྲོས་སྐོ་ཞིག་གཡོགས་ནས་བཞག་སྐབས་ལྷ་སྐབས་མགོན་མཚོག་
སྐར་ཁམས་སུ་ཐེབས་པ་དང་འགྲིག་པས། ཁོ་བ་ནག་ཅན་ནས་སྐོ་གྲོན་བཞིན་པར་
ཞལ་མཇལ་དུ་བཅར་བ་གཟིགས་པ་བཀའ་འདྲི་གནང་བར། སྐར་ཁམས་འགོ་བ་
མགོན་པོ་ནས་གོང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལུས་པར་སྤྱིང་རྗེ་ཚོད་མེད་པ་འཇུངས་ཏེ་མིག་
གཉིས་མ་འདོན་ཞེས་བཀའ་ནན་ཏན་ཐེབས་པ་བསྐྱེལ་བ་མི་མངའ་བས་བཀའ་དོན་
ལ་བཅི་འདོག་ལུས་མིན་བཀའ་འདྲི་ཐེབས་པར་སྐར་དོ། །

འདི་དག་གི་སྔ་ཕྱིར་ཡང་ཉིན་རེ་པལ་ཆེ་བར་ཡོངས་འདི་ན་ཁྲི་རྒྱར་རིན་པོ་ཆེ་
ཐེབས་བསྐྱོད་གྱིས་ཡི་གེའི་སྐྱོར་སྐོག་སྐོན་འདུལ་རིམ་བཞིན་མཇུག་པར། སྐབས་
ལ་ལར་འཕྲུལ་འཕྲུལ་དངོས་གནས་ལྡུགས་སྐོག་དང་། སྐབས་འགར་སྐྱགས་གཡོང་
ཚུལ་དང་སྐྱགས་རིག་ཉོག་ཚུལ་གྱིས་སྐོན་འདུག་རྗེས་འདུག་དང་། ཅེག་མ་དང་

འདོགས་ཅན་སོགས་སྐྱེ་ཡང་དོག་མཚོ་དམའ་སོགས་གང་ཐོན་ཐོན་དུ་གསུང་བ་ལས་
ཚུལ་བཞིན་མི་གསུང་བ་ལྟ་བུ་མཛད་ཀྱང། དོན་དུ་ཉིན་གཅིག་ཡོངས་འཛིན་མཚོག་
ནས་སློན་འབྲུལ་མཛད་ཟེན་མིན་ལ་མ་ལྟོས་བ་ཚང་མ་སློག་ཀྱི་ཡིན་ཅེས་དེ་རིང་གི་
ཚིག་མཚམས་ནས་མཐར་ཆགས་སུ་རྒྱང་འཕུལ། ཅེག་མ། འདོགས་ཅན་སོགས་
འོར་འབྲུལ་མེད་བ་སྐྱེ་དག་གསལ་བའི་སློན་ནས་སྐྱར་སློན་འབྲུལ་མཛད་བ་རྣམས་
ལས་ཀྱང་བྱང་བ་ཡིག་འབྲེང་བཞི་ལྟ་ཅེས་དམ་མཛུགས་སློག་གནང་བས་ཡོངས་
འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་སྐྱེ་གམ་དུ་འཁོད་བ་ཚང་མ་ངོ་མཚར་དུ་གྱུར་འདུག་པ་ནི།
གཞན་ངོར་བསྐྱབ་ཚུལ་བསྟན་བ་ཅེས་ལས་གཞན་དུ་རིང་མོ་ནས་ཚོས་ཀུན་ཕྱགས་
སུ་ཚུད་ཟེན་ལ་སློབ་བའི་ངལ་བར་ལྟོས་དགོས་བ་མིན་ནོ་ཞེས་བའི་བཤམ་ཐབས་
ཅེས་བསྟན་བ་སྟེ། དེའི་རྟགས་སུ་དུ་བ་སྟོད་དུ་བཞུགས་རིང་ཡི་གེ་སློབ་ཚུལ་བསྟན་
བ་དེ་དག་ཅེས་ལས་དེ་རྗེས་ཚོལ་བ་གང་ཡང་མཛད་མ་དགོས་པར་ཡི་གེ་དབུ་ཆེ་
ཚུང་སོགས་ཀྱི་སློག་འདོན་འཚུག་མེད་དུ་མཐུན་སོང་བ་ལས། ལྷིས་བ་གཞན་དག་
ལྟར་དང་པོར་ཡི་གེའི་ལྷི་མོ་དང། དེ་ནས་སྐྱོར་སློག་ནས་བཟུང་གཅིག་སྟུང། གཉིས་
སྟུང་སོགས་དེ་དེ་ནས་སློབ་པར་མཛད་མ་དགོས་པ་ནི་བདག་ཅག་སྐྱེ་དུ་འཁོད་
བ་རྣམས་ཀྱི་མཛོན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡུལ་ཁོ་ན་སྟེ། དབལ་ལྡན་ས་གསུམ་མ་ལས། བཤམ་
སྟོད་གཙོག་ལག་མ་བསྐྱབ་ཕྱགས་སུ་ཚུད། །ཡོན་ཏན་སྟུན་རྩོགས་ཁྲོད་ལ་གསོལ་བ་
འདེབས། །ཞེས་གསུངས་བ་དང་ངེས་པར་རྗེས་སུ་མཐུན་པའོ། །

(༡༦ བ་༢།༤༡༢ འ་༡) ལྷ་བ་དུག་བའི་ཆེས་གསུམ་ཉིན་བཀའ་སློན་དོ་རིང་ལྷིང་
བསྐྱོད་ལ་ཕྱག་དབང་དང། སྐྱང་མདུད། །ཁ་བཏགས་བཅས་སྐྱལ། ཡང་བསྐྱར་བཀའ་

སྒྲོན་པ་ལྷ་བཀྲུགས་རེས་སུ་བཅར་བར་མངལ་ཕྱག་གནང་། འདི་དག་གི་སྤྱི་ཕྱིར་
 ཞལ་འདོན་དང་། ཡི་གེའི་ལྷགས་སྒྲོག་གི་བར་སེང་རྣམས་སུ་གཟིམ་དཔོན་མཁའ་
 བོད་ཁྱེད་རྣམས་ཚོས་ཤིག་ཤོད་དང་གསུང་བར། བདག་ཅག་གི་སྒྲོན་པ་མཉམ་མེད་
 །ལྷ་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་སྒྲོན་སྒྲོབ་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་རྒྱལ་པོ་བྱམས་པའི་སྒྲོབས་
 སུ་སྐྱེ་བ་བཞེས་པ་དང་། གཞན་ཡང་སྐྱག་ལོ་ལུས་སྦྱིན་སོགས་དང་། མེད་ཡི་དམ་
 བརྟན་པ་དང་། སྤྱི་ལྷའི་རྒྱལ་པོའི་སྐྱེ་བ་བཞེས་པ། ཉའི་ལུས་སུ་སྦྱུལ་ནས་སུ་གེའི་
 འཛིགས་པ་ལས་ཐར་བར་མངོན་པ་སོགས་དང་། དགའ་ལྡན་དུ་དམ་པ་ཉོག་དཀར་
 བོད་སྐྱེ་བ་བཞེས་ནས་ལྷ་རྣམས་ལ་ཚོས་ལུན་དུ་གསུངས་པའི་མཐར་ཇེ་བཅུན་
 བྱམས་པ་མགོན་པོ་རྒྱལ་ཚབ་དུ་བསྐློས་ནས་སྤང་བོ་ཆེ་ཐལ་དཀར་མཆེ་བ་ལྷག་
 པའི་ཚུལ་གྱིས་ལུས་སྦྱུ་མ་ལྷ་མཛེས་གྱི་ལྷམས་སུ་ཀྲུགས་པ་དང་། སྐྱ་བལྟམས་པ།
 གཞོན་བུའི་རོལ་ཅེད། ཁབ་དུ་བཀྲུགས་པ། ཁྱིམ་སྤངས་ནས་རབ་དུ་བྱུང་བ། དཀར་
 བ་སྦྱད་པ། བདུད་སྤེ་བྱམས་པའི་སྒྲོབས་གྱིས་བཅོམ་པ། མངོན་སངས་རྒྱས་པ།
 ཚོས་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐློར་བ་སོགས་གྱི་ཚུལ་དང་། ལྷ་རིའི་བྱ་དང་། མོ་ལྷ་འགལ་གྱི་
 ལྷ། གནས་བརྟན་ཡན་ལག་འབྱུང་དང་། ལམ་ལྷན་བརྟན་སོགས་གྱི་ཉོགས་བརྗོད།
 རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ། གཏུམ་པོ་རབ་སྤང་། ཟས་གཅོང་མ། ཁྱིམ་བདག་དཔལ་སྐྱེས།
 ཁྱིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་སོགས་གྱི་ལོ་རྒྱུས། མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱུལ། འཕགས་
 པ་ཐོགས་མེད། དཔལ་ལྡན་ལྷ་བ་བྲགས་པ། སྒྲོབ་དཔོན་དཔའ་བོའི་རྣམ་ཐར་སོགས་
 འཕགས་ལུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས།

གངས་ཅན་གྱི་ལྷོངས་འདིར་ལྷ་རྩོའི་སྦྱན་ཤལ་གྱི་སྐབས་སུ་དམ་པའི་ཚོས་གྱི་

དབུ་བརྟེན་ཚུལ། ཚོས་རྒྱལ་སྲོང་བཅའ་སྐྱོན་པོའི་སྐུ་དུས་རྒྱ་བལ་ནས་རྩོ་ཤྲི་ཀ་རྣམ་
གཉིས་གདན་བྲངས་ཚུལ། ལྷ་ས་དང་རྩ་ཆེའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཏབ་ཚུལ། ཐུགས་
རྩེ་ཆེན་པོ་དང་ཕྱོན་ལྷ་ལྷན་བཞེངས་ཚུལ། ཐོན་མི་སམ་རྩོ་ལ་རྒྱ་གར་དུ་ཡི་གེ་སློབ་
པར་གཏོང་ཚུལ། སྐུལ་པའི་མི་ལ་སྐུལ་པའི་ཁྲིམས་བཅད་པའི་སྐོ་ནས་ལས་དགེ་བ་
བཅུའི་སློབ་བཏོད་ཚུལ། ཚོས་རྒྱལ་གྱི་སྲོང་ལྡེ་ལུ་བཅའ་གྱིས་མཁན་སློབ་རྣམ་
གཉིས་སྐུན་བྲངས་ཏེ་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་
བཞེངས་ཚུལ་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་བསྟན་པ་ལྷི་དར་གྱི་དུས་སུ་ལྷ་སྐྱ་ལེ་
ཤེས་འོད་ལུ་དཔོན་གྱིས་མཉམ་མེད་རྩོ་ཆེན་པོ་དེ་ལི་ཀ་ར་བོད་དུ་སྐུན་བྲངས་
ནས་བཀའ་གདམས་ལྷ་ཚོས་བདུན་ལྷན་གྱི་རྣམ་ཐར་གཅོང་པའི་སློབ་བཏོད་ཚུལ་
སོགས་དང་། འཇམ་མགོན་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ལ་བསྐྱས་གྱི་རྣམ་ཐར་སོགས་
འཕགས་བོད་གྱི་རྒྱལ་སློབ་པའི་ལྷ་སྐུ་བཏུབ་བཏུབ་ཉིད་ཆེན་པོ་དུ་པའི་རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་གྱི་
རིགས་གོང་གསལ་གཞི་བཞུགས་པའི་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་
བཅས་ལ་ཡང་ཡང་གསུང་དགོས་ཞབས་བསྐྱུལ་མཛད་ཅིང་། དེ་དག་གི་ཆེ་ཐུགས་
ཤིན་ཏུ་བག་ཤེབས་པའི་ཚུལ་དང་བཅས་ལེགས་པར་གསན་པར་མ་ཟད། གང་ལྟས་
མཐའ་དག་བརྗེད་པ་མེད་པར་ཐུགས་ལ་མངའ་བས་རྗེས་སུ་ཡང་བསྐྱུར་ལུས་པ་
སོགས་གྱི་ཆེ་ཆད་ལྷག་དང་། རོར་འཁྲུལ་འདི་དང་འདི་བྱང་སོགས་མར་ལུ་དག་
གནང་བུ་བ་སོགས་བྱང་བ་ཞི་སྟོན་ཕྱོན་བཏུབ་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་དག་གི་རྣམ་ཐར་ལ་
བཏུབ་ཉིད་ཀྱང་སློབ་པར་བཞེད་པའི་འདུན་པ་སྐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་
འཁྲུངས་པའི་དམ་པའི་དང་ཚུལ་རྣམས་དུ་བྱུང་བ་པལ་དང་པལ་གྱིས་བསྐྱུན་དུ་མེད་

པའི་གནས་ཁོ་ནའོ། །

(༥༥ བ་༦།༤༤༠ འ་༩) ལྷ་སོར་ཡུལ་བ་མཚོག་གི་ཡོངས་འཛིན་སློབ་ཐོང་
བཞུགས་ཨི་བན་གཉིས་ནས་གོང་མ་ཚེན་པའི་གསེར་སྟུན་སྟོན་འབྲུལ་མཛད་པ་
ཕྱིར་ཐེབས་ཡོངས་འཛིན་ཆེ་ཆུང་གསུམ་བསྟོོ་བཞག་གི་བཀའ་ཡིག་འདི་ལྷའི་ཆེས་
བཙོ་བརྟུན་ལ་ཡ་མོན་བརྟུན་ཐེབས་པ། ཆེས་ཉེ་ཤུ་ཉིན་ལྷ་ལྷན་དཀྱིལ་འཁོར་
སྤྱིར་སུ་ཨི་བན་ནས་གཉིས་ནས་ཡོངས་འཛིན་སློབ་ཐོང་སོ་སོར་སྟོན་འབྲུལ་མཛད་
ཐོག་སྤྱིར་ཡང་བཀའ་ཡིག་དོ་མ་བཀའ་སྟོན་དོ་དེར་མཛུན་མཉེས་ཐང་བདེ་བ་ཅན་དུ་
གོང་ཞབས་རིན་པོ་ཆེར་འབྲུལ་རྒྱུར་གནང་སྐབས་སྟོས་སྟུ། སེར་སྤྱིར་རགས་བསྟུས་
དང་། རྒྱལ་ཡོན་བཞུགས་རེས་བཀའ་སྟོན་ཐོན་པ། ལྷ་བཙུང་མཁའ་པོ་བཙུང་ནས་
དོ་གཅེས་དུ་ཐེབས་བསྟུ་དང་བཙུས་གཟིམ་ཆུང་ཉེ་འོད་དུ་གདན་ཞུའི་ཐོག་བཀའ་
སྟོན་ནས་གསེར་སྟུན་དུ་སྟོན་འབྲུལ་ཞུས་པའི་ཆེག་དོན་དུ། དེའོ་གོང་ཁྱི་བཞུགས་
གཉིས་པའི་ལྷ་བ་ལྷ་པའི་ཆེས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་ནང་སྟོན་བརྟུན་བཀའ་སྟུ་ཐེབས་སྟུ།
ལུན་གན་ཅན་ནས་གསེར་སྟུན་སྟོན་དོན་བཞིན། ལྷ་པའི་ལྷ་པའི་ཡོངས་འཛིན་བསྟོོ་
བཞག་ཡོད་པ་ཞེས་ཞུ་གསལ་ལྷན་དགའ་ལྷན་ཤི་གེ་སྟུ་ས་མ་ཉི་པ་རི་ནས་ལྷ་པའི་
ལྷ་པའི་ཡོངས་འཛིན་ཆེ་ཁ་བཞུས་འབྲུས་དང་། དགའ་ལྷན་ཁྱི་ལུར་དག་དབང་སྟུན་
གསལ་དང་། ཡོངས་འཛིན་པ་རྒྱུ་འཛུལ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་བསྟུན་པའི་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་
ཡོངས་འཛིན་ཆུང་ཁ་བཞུས་འབྲུས་སོང་བ། དེས་ན་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་སྟོོ་བ་ཆ་
གང་ཆེ་བཞུད་དགོས་སྟུ་ཐེབས་བྱུང་ཞེས་གསལ།

ལྷ་བ་བདུན་པའི་ཆེས་བཞི་ཉིན་ཡོངས་འཛིན་ཆེ་འདོན་གྱི་སྤྱི་སྟུ་ཞབས་ནོ་

མིན་ཉན་དང། ཚེ་མཚོག་གླིང་སྐྱལ་སྐྱུ་བཅས་མཉེས་ཐང་དུ་ཕེབས་ཏེ། ཕྱི་ཉིན་ཚེས་
ལྔ་ཉི་མ་ཚེ་ཤར་གྱི་དུས་ཡསྐབས་མགོན་ཡུལ་བའི་དབང་པོ་ཉི་འོད་བཞུགས་ཁྲི་
ཚེན་མོར་ཞབས་སོར་བཀོད་འབྲེལ་ཡོངས་འཛིན་ཚེ་བ་སྐྱུ་ཞབས་ལོ་མིན་ཉན་རིན་
པོ་ཚེ་ནས་ཐོག་མའི་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་སྐྱད་དུ་ཡལོང་ས་མཚོག་ལ་ལྷ་རྩས་ནང་མཛོད།
མཚུལ་ཉེན་གསུམ། བ་བཟང་ཆ་སྐོར། གསེར་སྲང་གང། རྒྱ་དབུལ་ཉེ་མིག་མ་གཉིས།
འི་སྲང་བརྒྱ། གོས་ལུག་སྟོ་སྟུམ། ཤིང་འབྲས་རྩེད་སོགས་གྱི་དངོས་ཚན་དང། དེ་
མཚུངས་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་རྩུང་རིན་པོ་ཚེ་དང། ཚེ་མཚོག་གླིང་སྐྱལ་སྐྱུ་བཅས་སོ་སོ་
ནས་ཀྱང། ཁ་བཏགས། མཚུལ་ཉེན་གསུམ། དབུལ་སྲང་ལྷ་བཅུ། གོས་ཚེན། མགོ་
སྟུམ་སོགས་གྱི་དངོས་སྐྱེས་བཅས་འབྲུལ་གནང་དང། གསོལ་གོ་གསོལ་རྩ་ཕེབས་
རྩེས་གཞུང་གནས་ནས་ཡལོང་ས་ཡུལ་དབང་མཚོག་དང། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་
གསུམ་བཅས་ལ་དཀར་སྟོ་རྒྱས་གཤོམ་ཐོག་ལྷ་རྩས། མཚུལ་ཉེན་གསུམ། གསེར་
དབུལ། གོས་དར་སོགས་གྱི་དངོས་འབྲུལ་རྒྱས་བར་བསྟར་རྩེས། དེར་ཡོད་མི་བྲག་
ལས་ཚན་བ་ཡན་ནས་ཡུལ་དབང་མཚོག་དང། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གསུམ་བཅས་
སོ་སོར་ལེགས་དར་ཡང་སྟུལ། དེ་དག་གྲུབ་རྩེས་ཡོངས་འཛིན་ལོ་མིན་ཉན་རིན་པོ་
ཚེ་ནས་ཐོག་མའི་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་ཚོས་བཀའ་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་བ་ཚེན་
མོའི་དབུ་ནས་བཤད་ལུང་ཚོས་ཤུན་གཅིག་འབྲུལ་བར་མཛད། དེ་རྩེས་སྐྱག་མཚན་
གཟེམ་ཁང་དུ་ཡོངས་འཛིན་ཚེ་མཚོག་གླིང་སྐྱལ་སྐྱུ་རིན་པོ་ཚེ་ནས་ཚོས་སྐྱོད་རབ་
གསལ་གྱི་ཐོག་མ་སྐྱབས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱགས་འཛིན་གནང་རྒྱུའི་དབུ་
འཇུགས་མཛད། ཚོས་བྲུག་ཉིན་ཡོངས་འཛིན་སྐྱབས་མཚོག་ལོ་མིན་ཉན་ནས་

མགོན་པོ་ཕྱག་དུག་པ་དང། ཚོས་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱད། འདོད་ཁམས་བདག་མོ་དཔག་ཐོར་
མ་བཅས་ཀྱི་རྗེས་གནང་འབྲུལ་བར་མཛད།

(༧༠ བ་༡༧༧༩ བ་༥) ཁྱི་ཕེབས་ཚིན་ཁའི་དུ་ཕེབས་མི་སྐྱབས་མཚོག་ལྷང་སྐྱུ་
རིན་པོ་ཆེ་འགྲངས་མིན་སྣ་སར་ཕེབས་རྒྱའི་སྡོན་མགྲོགས་འཚམས་ལྷུང་བཅར་མི་
དུ་སྐྱེ་མ་སློབ་བཟང་དགེ་འདུན་དང། མགོན་གཉེར་ཀུན་དགའ་ལེའུ་བཅས་ལ་མཛུལ་
ཁའི་ཐོག་བཀའི་ཕེབས་སློབ་མོགས་ཞིབ་བར་བསྐྱེད།

(༧༡ བ་༧༧༧༧ བ་༦) ཚོས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་གཟེམ་དཔོན་མཁན་པོ་དགེ་
བཤེས་དག་དབང་བཟུ་ཤིས་ལགས་སྐྱུ་ན་མཐོ་ཁར་གནས་སྐྱབས་ཚོ་བའི་སྐྱེད་
གཞིས་སྲོའཚམས་བས་ལས་ཁུར་དགོངས་པ་ཨ་འཐམས་ལྷུས་འཁྲོལ་གྱི་ཚབ་སྐྱུ་བཅར་
མཚོད་ལུང་དགེ་སློབ་སློབ་བཟང་ཚོས་གྲགས་ལ་བསྐྱོབ་ཞབས་སྐྱུལ་བའི་གསར་མཛུལ་
ལ་ཕྱག་དབང་ཇ་གྲལ་བཅས་སྐྱེལ།

(༧༢ ཉ་༦༧༧༧ བ་༧) ཚོས་བཅུ་བཞིའི་ཉིན་བསྐྱེད་འགྲོའི་དཔལ་མགོན་སྐྱབས་
མཚོག་ལྷང་སྐྱུ་རིན་པོ་ཆེ་མཛུལ་ཕྱག་དུ་ཕེབས་རྒྱུ་ད། བྱ་སྤྱི་གསྤྱི་ཁུབ་བཀའ་མགོན་
ལྷང་རྒྱལ་བས་དངོས་གྲུབ་ཚུ་མགོའི་སར་རྒྱུད་བསྐྱེད་དང། སློབ་མ་ལྷ་ཁར་མདུན་
མགོན་རང་ཕྱོན་བའི་མདུན་སྐྱའི་འཚམས་ལྷུ། དགོན་གཤམ་ནས་དུ་བ་སྡོད་པའི་
སེར་སྤྱིང་དང། སློབ་སྒྲུ་དོ་གཅེལ་དུ་རྒྱལ་ཡབ། བཀའ་སློབ་བཤེད་སྒྲུ་སྐྱུ་བཅར་
མཁན་པོ་བཅས་ཞབས་བསྐྱེད་གཏོང་གནང་མཛད།

དེ་ནས་ཉི་འོད་དུ་མཛུལ་ལྷུང་ཕེབས་སྐྱབས་ལྷང་སྐྱུ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མགོངས་
མཚོག་སྐྱུ་བཞེངས་སོགས་མི་གནང་བར་ལྷིང་བཞུགས་མཛད་དགོས་ནན་ལྷུ་གནང་

བ་ལྟར་བཞུགས་ཁྲི་ཆེན་མོར་བཞུགས་འཇགས་ཐོག་རྗེ་ལྷང་སྐྱུ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྐྱུ་
བསྐྱེད་ས་ཕྱག་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་ཁ་བཏགས། དེའུ་གྱི་མཚུལ། སྐྱུ་གསུང་ཕྱགས་
ཉེན། གཡང་ཉིའི་ལུ་ཡེ་བཅས་རིམ་འབྲུལ་མཛད་པ་དགྲེས་བཞེས་དང་། སར་ཡང་
ཅེ་སྟོན་དུ་ལྟ་རྗེས་ནང་མཛོད་ཅིག་འབྲུལ་གནང་དང་བཅས། སྐྱུ་ཞབས་ལྷང་སྐྱུ་རིན་
པོ་ཆེ་མཚན་དཀྱིལ་དྲངས་པོ་ཞེ་བྱང་ཞེས་ཐེབས་པར། །སྐྱུ་བས་མགོན་ཡུལ་
དབང་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་གཟིགས་ཆེན་པོ་དང་། གོང་མ་ཆེན་པོའི་ཕྱགས་རྗེར་བཞེན་
མན་རང་ག་ལྷགས་གཞི་ཤིན་ཏུ་བདེ་བ་གང་ལེགས་བྱང་ཞིང་། ད་ལམ་གོང་མ་བདག་
པོ་ཆེན་པོའི་དགོངས་བཞེད་བཞེན་འདི་ཁ་བོད་དུ་འགྲོད་ཉེ་སྐྱུ་བས་མགོན་ཆེན་པོ་
ཁྲིད་གྱི་གསེར་ཞལ་དངོས་སུ་མཛལ་བ་སོགས་སྐྱུལ་བཟང་འདི་ལྟ་བུ་ཐོབ་པར་
དཀའ་བའི་བཀའ་བྲིན་ཆེ་ཞེས་གོང་ནས་སྐྱུལ་བའི་ཁ་བཏགས་མགྲུལ་བར་བཞེས་ཉེ་
བཞུགས་ཁྲིའི་སྐྱུ་མདུན་ཞབས་སུ་ས་བཅུགས་ནས་ཞུ་བ་གནང་ཐོག་ཕྱག་འཚལ་
ལན་གསུམ་བསྐྱེད་ནས་ཁྲི་ཐོག་ཏུ་ཐེབས་བཞུགས་གནང་།

དེ་རྗེས་དུ་སྐྱེད་ཏུ་སྐྱེ་མ་དང་ལྷང་སྐྱུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་གསུལ་འབྲིང་ཚང་
མར་ཕྱག་དབང་སྐྱུལ་ཞིང་། བཞུགས་གསུལ་ཐོག་གསོལ་ཇ་བཞེས་འབྲས་དང་།
དཀའ་སྟོ་སོགས་འབྲུལ་བཞེས་མཛད། དེ་རྗེས་སྐྱུ་ཞབས་ནམ་གཉིས་གཟིམ་ཚུང་
མཚན་གཟིམ་ཁང་དུ་སྟུན་ཀྱས་གྱིས་གསོལ་ཚིགས་བསྐྱེད་ས་ཤིང་བཀའ་མཚིད་
ཞིབ་སྐྱུག་ཏུ་གནང་། དེ་ནས་ལྷང་སྐྱུ་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱིར་ཐེབས་མཛད་ཁར་ཕྱག་མདུད།
ཁ་བཏགས་ནང་མཛོད། གསེར་བྲངས་གྱི་ཕྱབ་སྐྱུ་བཅས་ཕྱག་བསྐྱེད་གྱིས་གནང་སྟེ་
འབྲུངས་མིན་སྐྱུར་མཛལ་ཚོག་བཞེས་གསུང་བར་ལྷང་སྐྱུ་རིན་པོ་ཆེ་ནས། ད་ལམ་

སྐྱེ་འཕྲོལ་ཐུན་རང་རྩ་སྐྱེད་ཏུ་གྱི་ཆེན་རྗེ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དདུལ་གདུང་
 རིན་པོ་ཆེ་མཛུལ་བར་འཕྲུལ་བསྐྱོད་བྱ་ཅིས་དང། དེ་ནས་སྤྱིར་འཁོར་དང་བསྐྱེན་
 །མྱུ་བས་མགོན་ཆེན་པོ་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་ཆེ་བས་བསྐྱུར་སྐྱབས་འདི་ག་བདེ་
 བ་ཅན་ཏུ་ཞབས་བསྟུར་བཅར་ཅིས་ལགས་པ་གང་མགྲོགས་དངོས་ཞལ་མཛུལ་
 ཚོག་པ་ཞེས་ཞུ་གནང་ལ། སྐྱེ་ཞབས་ཉིད་རྩ་སྐྱེད་ཏུ་ཕེབས་ཆེ་ལོ་དང། དདུལ་
 གདུང་སོགས་ལ་འབྲུལ་གྲོགས་གནང་ཞེས་ཁ་བཏགས་ཆེ་བ་གསུམ་ལ་ཐུགས་སློན་
 ལེགས་པར་མཛད་ནས་འབྲུལ་བསྐྱུར་བསྐྱུངས་པར། ལྷུང་སྐྱེ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་
 །མྱུ་བས་མགོན་ཆེན་པོའི་བཀའ་བཞེན་རྟེན་གཙོ་རྗེ་པོ་རིན་པོ་ཆེ་དང། ལྷུང་པར་
 །མྱུ་བས་མགོན་ཆེན་པོ་སྐྱེ་འབྲེང་གོང་མའི་རིགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བདག་པོ་རྗེ་
 རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དདུལ་གདུང་སོགས་ལ་སློན་འདུན་གང་ཞེས་དང་བཅས་
 ལུལ་ཚོག་པ་ཞེས་ཞུ་བར་མཛད་རྗེས། །མགོང་ས་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་གཡས་དབུ་
 རོག་ཏུ་བཞེས་ནས་ཡུན་རིང་པོར་ཐུགས་སློན་དང་སྐྱབས་འབྲུག་བཅས་ཞུ་བར་
 མཛད་ནས་སྤྱིར་ཕེབས་ལ་སློལ་མ་ལྷ་ཁང་བར་མགྲོན་གཉེར་རང་བྱོན་བ་འཆོམས་
 ཞུར་ཆེད་དམིགས་གྱིས་མངགས་པར་མཛད། །མགོང་ས་མཚོག་ནས་འཆོམས་ཞུ་
 བས་ལུལ་ལ་རྗེ་ལྷུང་སྐྱེ་རིན་པོ་ཆེ་ཆེ་བས་ལས་བཞོལ་བ་དང། གྱི་ལས་བབ་བ་
 སོགས་གྱིས་མཚོན་བཀུར་བསྟེ་གུས་ཞབས་ཚད་མེད་པར་མཛད་པ་ནི་ཚོས་གྱི་
 གནད་གསང་ཡང་དག་པར་མཁྱེན་པའི་དམ་པའི་ངང་ཚུལ་སྐྱེན་མེད་པའོ། །

ཆེས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་ཡོངས་འཛིན་གྱི་ལྷུང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྐྱེ་བུ་བས་ཞུས་
 དང། ཆེ་དབང་བཅས་འབྲུལ་བཞེས་མཛད། ཆེས་ཉེར་བཞེ་ཉིན་ཡོངས་འཛིན་རིན་

པོ་ཆེ་ལྷ་སར་སྡོན་པེབས་བསྐྱེད་སྐྱུར་གཞིམ་ཚུང་དུ་ལྷན་རྒྱས་ཐོག་ཕྱག་པདུད་ཁ་
བཏགས་བཅས་འབྲུལ་གནང་གིས་རིང་མིན་པོ་ཉ་ལར་ངོས་མཇུག་ཚོགས་ཞེས་ཞུ་
བར་མཛད། འདི་ཉིན་ཁྲི་པེབས་ཆེན་ཁོའི་སྐྱེ་ཚབ་སྐྱེ་ཏོ་དུ་ཞིང་མཇུག་ཕྱག་ཏུ་བཅར་
བར་རིང་བསྐྱེད་ཕྱིང་བསྐྱེད་སོགས་རིམ་བར་གཏོང་གནང་དང་། གཞིམ་ཚུང་དུ་མཇུག་
འཕྲད་ཐོག་དཀར་སློང་དང་། འཚོམས་འདྲིའི་པེབས་སློལ་ཕྱོག་ཁར་ཁ་བཏགས་དང་།
སྐྱེ་འབྲེལ་བཅས་སྐྱེལ་ཉེ་འགྲུངས་མིན་པོ་ཉ་ལར་ངོས་མཇུག་ཞུས་འཇུག་སོགས་ཀྱི་
བཀའ་ངག་སྐྱེལ། འདི་སྐབས་རྒྱལ་ཡུལ་སློབ་ཐོན་སྐྱེད་གྲགས་ལ་རིམ་བུ་དང་པོའི་
ཐའི་རིའི་ཉོག་གནས་དང་། སྤྱི་ཁྲབ་མཁན་པོ་སློབ་ཐོན་ཤེས་རབ་དགོངས་པ་ཞུས་
འཁོལ་ཚབ་གསར་བ་སྐྱེ་བཅར་མཁན་པོ་སློབ་ཐོན་བཟོད་པར་བསྐོས་བཞག་སྐྱེལ་སློང་
གོང་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་ཡིག་པེབས་བ་གནས་གང་ཉིན་ལྷན་ལྷན་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྲིངས་
སྐྱེ་ཨོ་བན་ནམ་གཉིས་ནས་སོ་སོར་སློབ་སྦྱང་གིས་བཀའ་བསྐྱེད་གནང་བ་ལྟར། རྒྱ་
བ་བརྒྱུད་པའི་ཆེས་གཅིག་ཉིན་སྤྱི་ཁྲབ་མཁན་གསར་སློབ་ཐོན་བཟོད་པ་ནས་བཀའ་
བསྐྱེད་མཇུག་དང་སྐྱེལ། ཆེས་གཉིས་ཉིན་རྒྱལ་ཡུལ་ནས་གོང་མ་ཆེན་པོས་
གཞིགས་བཟོས་ཚོ་ལོ་དང་། ཉོག་གནས་སྐྱེལ་པའི་བཀའ་བསྐྱེད་མཇུག་དང་། རུ་བ་
སློང་པའི་དགོ་འདུན་ལས་སྡེ་དམངས་བརྒྱུད་དང་དགུ་བཅུ་སློང་ལ་སྐྱག་དབང་དང་།
རྩ་གལ་སྐྱེལ། ཆེས་གསུམ་ཉིན་ཡུལ་བ་མཚོག་གི་ཡུམ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་བསྐྱེལ་
བཟང་སྐྱེད་ཚོགས་དང་། ལུ་མ་སྤྲིང་གཉིས་བཅས་ལྷན་ལྷན་དུ་པེབས་གདོང་དཔོན་
གཡོག་ནམས་ལ་སྐྱག་དབང་རྩ་གལ་ཐོག་དེ་ཆ་ཁྲི་པེབས་དང་ཉེ་བས་པོ་ཉ་ལར་སྐྱེད་
མཇུག་ཡོང་ཚུལ་དང་། ལྷག་བར་ཡུམ་ལ་ཁྲིའི་རང་ལྷ་སར་པེབས་ནས་རྩོ་པོ་རིན་པོ་

ཆེ་ཡང་ཡང་མཇུག་པ་དང་། ཞལ་འདོན་སྐྱོལ་མ་གང་མང་ཐོན་མཛོད་ཅེས་སྐྱེདོས་
སོ་སོར་བྱུག་མདུད། ཁ་བཏགས་བཅས་སྐྱེལ།

(༧༥ ཉ་༥༧༥༠ ཟ་༥) ཞེས་སྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་ལྟེན་སྐྱོལ་མ་ཐམས་ཅད་མཇུག་
གཟེགས་བཅུ་བ་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་དག་དབང་སྐྱོ་བཟང་འཇུག་དཔལ་བསྟན་འཛིན་
ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་འོ་མཚར་ལོར་བྱུའི་འཕྲེང་བ་
ལས། སྐྱོན་གྱི་བྱུགས་བསྐྱེད་དམ་བཅའི་དོན་བཞིན་དབྱུས་གཙང་གི་སྤོངས་སྐྱེ་
ཐེབས་པ་ལས་ལྷག་པར་འཇུག་བྲལ་ཡིད་ཆེས་གྱི་ངེས་པ་རྙེད་དེ་དབྱུའི་གཙུག་ཕྱད་
འབྲུལ་བཞེས་དང་། དགོ་བསྟེན། རབ་བྱུང་དགོ་ཚུལ་དང་བཅས་པའི་བསྐྱབ་པའི་
དངོས་པོ་རིམ་པར་བཞེས་ཚུལ་སོགས་རྗེས་འབྲེལ་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་རྗེ་ལྟར་
བཤད་པའི་སྐབས་ཉེ་བཞི་པའོ། །

༡༡ ། མཉེས་ཐང་རྩ་བ་སྟོན་ནས་སྤར་སོལ་གྱི་ཐེབས་བསྐྱེད་རིམ་པས་གང་གི་
དགྲེས་ཞིང་གྲུ་འཛིན་གཉེས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་པོ་བྲང་ཆེན་པོ་ཉ་ལར་གཤམ་
ཞུས་བགྲིས་ཉེ་མན་རྩ་གོང་མ་ནས་སྤུལ་བའི་དངོས་རྗེས་སོགས་རིམ་བཏེག་
དང་། ལྷ་གོང་མ་རིམ་བྱོན་གྱི་གསེར་ཁྲི་ཆེན་མོར་ལྷུལ་བ་ཡོངས་གྱི་ཞལ་
སྐྱོན་བསྟན་འཛིན་ཀུན་གྱི་གཙུག་རྒྱན་དམ་པར་མངའ་གསོལ་བར་གཞུང་ས་
ནས་དགྲེས་སྐྱོན་བསྟན།

༘ ས་བཅད་ལྟེན་པ། གང་གི་དགྲེས་ཞིང་གྲུ་འཛིན་གཉེས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་དུ་
གོང་མ་རིམ་བྱོན་གྱི་ཚོས་གྱི་ཁྲི་ལ་ཞབས་སོར་བཀོད་པ་ལས་ལྷ་དང་མིར་བཅས་

པའི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོན་པར་མཚོན་ཅིང་གཟེངས་བཏོན་པའི་ཚུལ་ལ། དེ་
ནས་ཉོར་ལྷ་བརྒྱད་པའི་ཆེས་ལྷ་ཉིན་མཉེས་ཐང་དུ་བ་སྟོན་ནས་ཆིབས་བསྐྱར་
གནང་རྒྱུར། དེ་གོང་ཆེས་གཅིག་གི་ཉིན་དཔ་འབག་མཉུན་མཚན་ཉིད་སྲིད་ཁར་
བཞུགས་སྐྱར་ཆེན་མོའི་གྲ་སྒྲིག་དང་། སྟོན་ལུང་སྐར་གཙུག་ལག་ན་ཁར་གསོལ་
ཚའི་དབུ་གྲུང་བསྒྲིག་བྱ་སོགས་སྟོན་ཚུད་ལེགས་འགྲིག་ཐོག་ལྷ་ཅིས་དངོས་གྲུབ་
སྲིད་བ་དང་། ཆིབས་དར་ལེ་ཚན། སྟོས་རྟུ་གཞོལ། གར་བ་རོལ་ཆ། ལྷུང་འབྲེན་རྒྱ་
སྲིད་བ་སོགས་ཆིབས་བསྐྱར་ཆེན་མོའི་འདུ་འགོད་མ་ཚང་བ་མེད་པ་རྒྱས་གསོལ་
གྱི་ཕེབས་བསུ་བ་དང་། ལྷ་ཞབས་ལོ་མིན་ཉན་སྟོན་འཁོར་བཅས་ཆེས་གསུམ་ལྷ་
ཚར་ལྷ་ལྷན་ནས་ཕེབས་ཏེ་མཚན་ཉིད་སྲིད་ཁར་ཞག་བཞུགས་དང་། སང་ཉིན་ཆེས་
བཞི་ལ་མཉེས་ཐང་བདེ་བ་ཅན་དུ་ཕེབས་ནས་ལོ་མིན་ཉན་རིན་པོ་ཆེས་གཙོ་མཛད།
ལྷ་ལྷན་ནས་ཕེབས་པའི་ཆིབས་རགས་ཞབས་ལྷ་བ་ཚང་མར་སྤྲུལ་དབང་རྩ་གྲུབ་
དང་བཀའི་འཚམས་འདྲི་བཅས་ཕེབས། དེ་རྗེས་མཚོད་ཡོན་ལྷན་རྒྱས་ཐོག་སྤྱི་ཁྲབ་
མཁན་པོ་སློབ་བཟོད་པས་གསར་མཛད་གྱི་མཛལ་འདུལ་ལྷས།

(༧༦ ཉ་༧།༡༧༡ འ་༦) དེ་ནས་ཆིབས་བསྐྱར་དངོས་གཞི་ཡར་རོལ་ཆེས་ལྷ་རེས་
གཟེངས་པ་སངས། ལྷ་སྐར་ས་རི་དང་འགྲོགས་པའི་འགྲོད་ཆེན་གྲང་པོ་ལ་ལོ་དོན་ཀུན་
འགྲུབ་ཅེས་དགོ་ཞིང་གིས་པའི་མོ་རེངས་དུ་སྟོན་སྲིད་ནས་རོལ་ཆ་དང་པོ་བཏང་
རྗེས་ལྷ་བའི་ཆ་ལ་སྤྱོད་བཞེངས་བསྐྱར་སྐྱེས་དེ་རིང་ནས་པོ་གྲང་པོ་ཏ་ལར་འགྲོ་རྒྱ་
ཡིན་ཅེས་དཔྱེས་ཉམས་ཚད་མེད་པ་མཛད། གསོལ་རྩ་བཞེས་སྤྲུལ་སོགས་ཕེབས་
ནས་ནས་ལང་གི་དུས་ལ་བབ་བ་ན་ལྷ་ཅིས་བ་དངོས་གྲུབ་སྲིད་བས་སྲིད་བ་སྤྱི་

ལྷག་རྒྱའི་སློབ་ནས་གཟུང་སྐྱར་སྐྱར་མེ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་གཞོན་ཅི་མཆིས་སྤྱི་བ་ཅིང་།
 ཉེན་འབྲེལ་མེགས་ཆོགས་ཀྱི་སློབ་པར་དགེ། ཉེ་སློབ་མཆོད་ཁང་མགོན་ཁང་ཁག་གི་
 ཆོང་མར་སྐྱབ་ཤལ་ལྷགས་སློབ་ཅན་འབྲུལ་མི་བྱུང་ཡིག་ལས་བྱ་བཅས་ཆེད་རྫོང་
 གནང་། དེ་ནས་སྐྱེ་ཞབས་ནོ་མིན་ཉན་རིན་སོ་ཆེ་གཟིམ་རྒྱུང་མཆོན་གཟིམ་ཁང་དུ་
 མེབས་པའི་སྐྱབ་རྒྱས་ཐོག་ཉེ་འོད་དུ་སྐྱེ་བཅར་ནས་རྒྱལ་གྱི་ཆོང་གསུང་བཟང་རྒྱབ་
 ཆ་བ་སོགས་སྐྱེ་ཅུ་སློབ་ནས་བྲམ་མ་ཡི་དམ་བསྐྱབ་སྐྱུང་རྒྱ་མཆོའི་ཆོགས་དང་
 བཅས་པར་གསེར་སྐྱེམས་འཕྲིན་བཅོལ་གནད་སློབ་དུ་མཛོད་བྱུང་འབྲུལ་གསོལ་ཇ་
 མེབས་ཇ་བསྐྱུངས། དེ་ནས་ན་བཟུང་སྐྱེ་ཆོས་དབྱུང་བའུ་མེགས་པར་མནབས་ཉེ་
 གཟིམ་རྒྱུང་ནས་མེབས་བསྐྱོད་ཀྱིས་ཤོད་འདུ་ཁང་སྐྱུག་ཏུ་གནས་གཟིགས་ལ་ཤོན་
 པར་ཉེན་གཙོ་སྐབ་པའི་དབང་པོའི་སྐྱང་བརྟན་གྱི་སྐྱབ་སྐྱར་མེབས་མ་ཐག་སྐྱེས་ཀྱང་
 ཞབས་བསྐྱུལ་ཞུ་བ་སོགས་ལ་མ་ལྟོས་པར། སྐབས་གསུམ་པ་ཐོལ་བྱུང་དུ་བསྐྱུལ་
 བར་མཛོད་ནས་དེར་འདུས་རྣམས་དང་སྐྱབ་ཅིག་ཏུ་གསུངས། ཉེན་རྣམས་ལ་ལྷགས་
 སློབ་རྒྱ་ཆེན་སོ་དང་བཅས་ཉེ་སྐྱབ་ཤལ་དང་མེ་ཉོག་འཕོར་བར་མཛོད། དེ་མཆོངས་
 འདུ་ཁང་མཛོའི་ཉེན་གསུམ་རྣམས་ལ་འདང་ལྷགས་སློབ་དང་སྐྱབ་ཤལ་བསྐྱུངས་རྗེས་
 རོ་གཅེལ་མཐིལ་ནས་དབྱུང་ཞུ་བར་ཞུ་གསོལ་ཉེ་མེབས་བྲམས་སུ་བཞུགས། ཆིབས་
 རགས་སུ་ཡོངས་འཛིན་སྐྱེ་ཞབས་ནོ་མིན་ཉན་ཆེན་སོ་དང་། ཡོངས་འཛིན་ཆེ་
 མཆོག་གི་སྐྱེས་སྐྱེ་རྒྱལ་ཡུལ་དང་། བཀའི་དབྱུང་རྒྱོན་རྣམ་བཞི། སྐྱེ་བཅར་ལྷི་
 རྒྱབ་མཁལ་སོ། གསོལ་གཟིམ་མཆོད་གསུམ་གྱིས་མཆོན་པའི་ནང་མ་མཁལ་སྤེ་ཆེ་
 རྒྱུང་། ཤོགས་མདའ་ཅིས་སྐྱས་སོགས་ཅེ་ཤོད་གྱི་ལས་ཆོན་བ་བྱུང་འཁོར་སེར་སྐྱེ་

བཀའ་འབྲིང་དུས་གསུམ། སྤྱོད་འཛེན་རྒྱ་སྒྲིབ་པ། གར་རོལ་བ། ཉ་དར་བ་སོགས་
ཆིབས་རགས་རྒྱབ་མདུན་སོ་སོའི་གོ་བབ་གནའ་པོའི་སྲོལ་བཟང་ཉམས་པ་མེད་
པའི་འཁོར་ཚོགས་སུ་ཉིག་སྟར་ལ་བརྒྱས་པ་ལྟ་བུ་དང་བཅས་ཚོས་ལྷ་ཆེན་པོ་
མཉེས་ཐང་བདེ་བ་ཅན་ནས་སྲིད་པའི་སློན་མེའི་རང་འོད་ཚོག་མར་ངོམས་པ་དང་
ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཆིབས་ཀྱི་ཁ་ལོ་བསྐྱར་བར་གྱུར་གྲོ། །

དེའི་ཆེ་བདག་ཅག་པལ་བ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ལུལ་དུ་མ་གྱུར་བ་ལས།
གཞན་དུ་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་དཀར་ཕྱོགས་སྐྱོང་བའི་ལྷ་སྐྱུ་ སྲི་ཟ།
མིའམ་ཅི་ལ་སོགས་པ་མཐའ་དག་དུས་གཅིག་ཏུ་འདུས་ཤིང་ལྷགས་ཉེ་རང་རང་གི་
བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐུ་ལས་གྲུབ་པའི་མཚོན་པའི་འབྲོར་ཚོགས་ནམ་མཁའ་གང་
བས་མཚོན་ཅིང་དམ་ཅན་དོ་རྗེའི་ཚོས་སྤང་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འགལ་རྒྱུན་སེལ་ཞིང་
མཐུན་རྒྱུན་སྲེལ་བ་སོགས་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་དབྱང་ལྷག་པར་བསྐྱེད་པར་གོར་མ་ཆག་
སྟེ། དེའི་ཉགས་སུ་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པ་རུལ་གྱི་སྲི་མ་སྤངས་པའི་ངོས་སུ་
གདུགས་དང་། རྒྱལ་མཚན། བ་དན་ལ་སོགས་པའི་རྣམས་པ་ཅན་གྱི་འཇུག་སྤྱོད་དུ་མ་
ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་མཚམས་སུ་ཤར་བ་དང་། རྒྱང་བསིར་བུའི་རྒྱ་བ་དང་སྐྱུ་ཚར་
གྱི་སྐྱ་ཅམ་མེད་པར་བརྟན་གཡོའི་དངོས་པོ་མཐའ་དག་རང་བཞིན་འཇུག་པོའི་རང་དུ་
སྤྱིང་ཆགས་ཤིང་། མཐོང་ཚོས་ཀྱི་ཡིད་ཅན་མཐའ་དག་དགའ་བ་དང་དད་པས་
ཡོངས་སུ་སྤོས་པ་སོགས་དགེ་མཚན་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་དུ་མ་ཞིག་མངོན་དུ་གྱུར།
དེ་ནས་རིམ་བར་ཐེབས་པ་ན་ལམ་འཁོད་ཀྱི་ལྷ་སྤེལ་སྤེལ་རྣམས་ནས་སེར་སྤྱོད་དང་།
རྩ་རྒྱུད་དར་འབྱར་ཐེབས་བསུ་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་ལྷ་མཐའ་སྐྱུ་པའི་མཚོན་སྤྱོད་ཁོ་ར་

ཁོར་ལུག་ཏུ་ཚར་དུ་དང་། གཉན་མཁར་ནག་གི་གྲག་གདོང་བསྟན་པའི་བདག་པོའི་
སྐྱ་བརྟན་ལ་སྟོན་པའ་དང་། མཁར་ནག་རྟེན་མཁར་ལ་ཚོད་པའ། ལྷ་མཚོར་མཚོ་
རྩམ་བཅས་ཀྱང་སྐྱལ། དེ་ནས་སྟོད་ལུང་སྐྱང་དུ་གསོལ་ཆའི་མཇལ་གྱུར་དུ་ཕེབས་
ཏེ་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད་འབྲལ་ཕེབས་བསུ་བ་དབུ་གྱུར་སྐྱར་དཔོན་ཞོལ་
གཉེར་སྐྱོད་ལ་དང་། བཤེར་དཔང་སྐྱམ་ཁང་བ་ངོ་གཡོག་ བཟ་ཤེས་སྐྱོན་པོ་ནས་
ལྷ་གྲག་གཟིགས་པའ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་བཀས་མངགས་སྐྱ་བཅར་དཔལ་སྐྱོན་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་། མགོན་གཉེར་རྩོག་བ་ངོ་གཡོག་ ཕེབས་སྐྱེལ་དུ་བ་སྟོད་པ་དང་། ཚོས་
རྩོད་། རྩོག་ཚོག་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱ་མ་ལས་སྐྱེ། གཞན་ཡང་དད་འདུས་ཁག་འགའ་ཞིག་
བཅས་ལ་མཇལ་ཁ་སྤྱལ་དབང་དང་། བཀའི་ཕེབས་སྐྱོ་སོགས་གང་འོས་སུ་བསྐྱུངས།
དེ་དག་གོལ་མཇུག་བཞུགས་ཁྲི་བདེ་སྟོན་ལ་འཁོད་ནས་གསོལ་རྩ་གྲུབ་མཇུག་
ཆེབས་ཞལ་བསྐྱུང།

རྒྱལ་བདེ་ཚལ་གྱི་ཉེ་འདབས་སུ་ཕེབས་པ་ན་བསྟན་སྐྱང་ཆེན་པོ་དགའ་གདོང་
ཡོན་ཏན་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁོག་ཏུ་བརྒྱམས་ནས་གྲུས་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་
དང་བཅས་ཕེབས་བསུ་བདེ་འབྲལ་ཞུས་པར་མ་སྐྱོན་རྩམ་སྟོན་དར་སོགས་འབྲལ་
གནང་ཐོག་སྤྱགས་སྟོན་འཕྲིན་བཅོལ་གནད་སྟོན་དུ་བསྐྱུངས། གདོང་དཀར་རྩོད་གི་
ཐད་དྲངས་ཕེབས་ལམ་གྱི་གཡམས་སྟོགས་བརྒྱུད་བཞུགས་སྐྱར་ཆེན་མོ་ལ་སྤྱག་གི་
བར་མེ་འབྲས་དགའ་གསུམ། རྒྱུད་སྟོད་སྐྱང། མེ་གཞིས། སྤྱགས་རི་བུའུར་བ་བཅས་
གྱི་སེར་སྐྱེད་དང་། རྱང་བརྒྱུད་ནམས་སྤྱ་ཞོལ་གྱི་སྟོ་ཤོན་ཅེད་སྐྱ་པའི་རིགས་གྱིས་
དགའ་སྐྱིད་ནམ་འགྲུང་གྱི་གཟིགས་མའི་འབྲེང་བ་བསྟན། བཞུགས་སྐྱར་ལ་མ་

མེབས་ཅམ་གྱི་མས་རྒྱུ་ནས་ཡུལ་དབང་ཕྱག་ན་པར་ཉིད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་སྲུང་མའི་གཙོ་བོ་དབྱུ་སྣ་འོད་ལྗན་དཀར་པོ་ཁོག་རྫོམ་གྱིས་དགྲེས་པའི་རྣམ་
འགྲུང་ཚད་མེད་པ་དང་བཅས་མེབས་བསྐྱར་བྱོན་པར་ཞལ་བ། མ་ཐུན་རྗེས། སློན་
དར་སོགས་སྲུང་སྲོལ་མགོན་གཉེར་ཚེད་མངགས་གྱིས་འབྲུལ་བཞེས་ཟིན་བསྐྱུན་
ཚོས་སློང་རྒྱང་མཇལ་གྱི་ས་ནས་ཕྱགས་ལུང་ཉམས་གྱི་རྣམ་པས་དེ་གའི་ཐད་གྱི་
མེར་སླེང་པ་དང་། ཞལ་མཇལ་ལྷ་མི་སྐྱུ་མེར་གྱི་ཁྲིམས་ཚོགས་སྐད་ཅིག་གིས་
གཤམ་གས་ཉེ་མེབས་བྱམས་གྱི་འཁྲིས་ཁོ་ནར་བྱོན་ནས་བད་འབྲུལ་དང་བཅས་ཁ་
བཏགས་ཀྱང་ཡུལ་བ་མཚོག་གི་ཕྱག་ཁོ་ནར་ཕྱུལ་བར་ཡསྐབས་མགོན་མཚོག་ནི་
ཕྱགས་འཛིགས་སྲུང་འཚེར་དད་སོགས་ལུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་དགྲེས་པའི་རྣམ་
འགྲུང་དང་བཅས་མེབས་བྱམས་ངང་བསྐྱེལ་གྱིས་ཞིབ་མཇལ་ཕྱགས་སློན་བཅས་
མཇོད། དེ་ནས་མཚན་ཉིད་སྤྱིང་ཁར་བཞུགས་སྐར་གྱི་འབྲེང་བ་ནམ་མཁའི་སྐར་
ཚོགས་ལྷ་བུའི་དབྱུས་སུ་མེབས་བྱམས་ལས་བཤོལ་ཉེ་སྲ་འཕྲོས་མཚན་གཟིམ་
འཕྲིང་གྲུང་དུ་མེབས་བཞུགས་ཐོག་སྐབས་མཚོག་ལུང་སྐྱུ་རིན་པོ་ཆེ་མེབས་བསྐྱར་
བྱོན་གནང་གི་མཇལ་དར་འབྲུལ་བཞེས་ཐོག་མཚོད་ཡོན་གསུམ་ཆར་ལྷན་རྒྱས་
གྱིས་ཤིན་ཏུ་མཉེས་པའི་སློན་ནས་གཞིས་བྲེས་གྱི་བཀའི་འཚམས་འདྲི་སོགས་ཞིབ་
ལྷག་ཏུ་བསྐྱངས་ཤིང་གསོལ་གྲོ། གསོལ་རྗེ་བཅས་མེབས། དེ་ནས་མཇལ་གྲུང་ཚེན་
མོར་གཞུང་ས་མཚོག་གི་མེབས་སློན་དཀར་སློའི་སར་བྱོན་ཉེ་བཞུགས་ཁྲི་ཚེན་མོར་
ཞབས་མཐེལ་དགེ་ལེགས་གྱི་རི་མོས་མཚན་བ་ལེགས་པར་འཕོད་བསྐྱུན་ཡོངས་
འཛིན་རྒྱལ་ཞབས་ལོ་མིན་ཉན་དང་། རེ་ལྷུང་སྐྱུ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་ནས་གྲུས་

ལྷན་སྐྱོད་དུ་འགྲོ་བའི་མངལ་དང་འབྲུལ་གཞན་དང་། དེ་མཚུགས་ལྷན་སྐྱོད་ཀྱིས་ཆེ་
 མཚོགས་སྤོངས་འཛིན་སྐྱུལ་སྐྱུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ལྷན་སྤོངས་སྐྱུལ་སྐྱུ་རིན་པོ་ཆེ། ལྷ་
 ལྷན་ལུ་ཐོག་ལྷ་སོགས་སྐྱུལ་ཆེ་ཁག་དང་། རྒྱལ་ཡོད་སྐྱུ་ལོང་མའི་ལུ་ལོ། བཀའ་
 རྒྱུ་རྒྱལ་ལ། ལྷ་ལྷན་མཁའ་ལོ། ར་སག་རྒྱ་སྐྱུ་ལ། ཐའི་ལྷ། ལང་མ་མཁའ་སྤེ་ཆེ་ཚུང་།
 ལོགས་མངལ་སྐྱུ་སོགས་གཞུང་དུང་མི་དྲག་ལས་ཚོན་ལ། མེ་ད། དགའ་ལྷན།
 རྒྱུ་ལྷོད་སྤྱད། རྒྱལ་རྒྱལ་གྲུ་ཚང་། མེ་བཞེས། ལྷགས་ལོ་ལྷོ་ལ་སོགས་ཀྱི་སྐྱུ་མ་ལས་
 ལྷོ། གཞུང་གི་དུང་ལྷིངས། གཉེར་ལྷན་ལང་ལྷ། གར་ལ། རྒྱུ་དང་བ་སོགས་ཚང་
 མས་ལེབས་བསྐྱུའི་མངལ་དང་ལྷན། གསོལ་གྲོ་དང་། གསོལ་ལ། བཞེས་འབྲས།
 གསོལ་བསྐྱུང་གསོལ་རས་སོགས་ལྷོ་ལྷང་ལོས་ལ་སྐྱུལ་བ་སོགས་ལྷན་བསྐྱུ་
 མཚོན་གཞིམ་ཁང་དུ་འབྲུག་ཅམ་བཞུགས་འཇགས་ཐོག་སྤང་ཡང་མངལ་གྲུང་ཆེན་
 མོང་ཚོས་སྤེ་ཆེན་ལོ་དབལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་ལའི་དཀར་སྤོངས་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་
 མཚོགས་སྤང་སྐྱུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། འབྲས་སྤངས་ལའི་སྤོངས་དཔོན་ཁྱི་གདན་ལྷན། ལྷན་
 ལྷོ་ཆེ་ཚུང་། ལས་སྤེ་དང་བཅས་ལང་མངལ་ཁ་ལྷན་དབང་སྐྱུལ། དེ་དག་གྲུབ་མཚུགས་
 མཚོན་གཞིམ་ཁང་དུ་ལེབས་བཞུགས་དང་། ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་དབང་རྒྱལ་སྐྱུ་ལྷན་ལྷོ་ལྷོ་
 མོང་ལོལ་སྤོངས་ལྷན་དུ་སྤོངས་དང་འབྲེལ་བའི་ཞབས་བཅགས་དང་། གསོང་བར་
 རྒྱལ་སྐྱུ་ལྷན་སོ་སོའི་སྤང་གྲུབ་རྒྱལ་སྐྱུ་ལྷན་ཞིབ་དང་བཅས་ལིན་དུ་
 མཉེས་ལའི་ཚུལ་མངོད།

སྤྱི་དུས་ལྷན་དབང་སྐྱུ་འབྲེང་གོང་མ་རིམ་ལྷོན་གྱི་སྐྱུ་ལྷན་དང་གྲིབ་མ་བཞེན་
 དུ་འགྲོགས་ལའི་སྐྱུ་ལྷན་དམ་ཉེན་སྐྱུ་ལྷོ་གསུང་ལྷོན་མང་གྲགས་ལའི་སྐྱུ་ལྷན་ལྷོན་ཅན་

རྒྱལ་པར་པོ་ཉ་ལའི་མཚོན་གཟིམ་ཁང་དུ་བཞུགས་པ་དེ་བཞིན་ཕེབས་བསུ་བ་
རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཚང་དབུ་མཛད་ནས་རྒྱབ་ཏུ་གདན་ཞུས་ཀྱིས་
མཚོན་ཉིད་གྲིང་ཁང་ཕེབས་པ་ཡུལ་བ་མཚོག་མ་ཕེབས་པར་སྐྱེ་ཞབས་ལོ་མིན་
ཉན་གྱི་མཚོན་གཟིམ་ཁང་དུ་བཞུགས་པ་འདི་ལྷན་ནས་ཡགོང་ས་མཚོག་གི་མཚོན་
གཟིམ་ཁང་དུ་ཕྱན་སྐྱེ་བཅར་མཚོད་དཔོན་མཁན་པོ་དང་། གྲུ་ཚང་དབུ་མཛད་གཉིས་
ནས་སྐྱེན་བྲངས་པ་དེ་འཕྲལ་དབུ་སྤུས་མགོང་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཏེ། ལྷན་ཤལ་བྱི་
མེད་དང་བཅས་སྤྲུགས་སློན་འཕྲིན་བཅོལ་གནད་སླིན་དུ་བསྐྱེད་པ། སང་ཉིན་ཆེས་
དུག་གི་སྤྲ་ཚར་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཚང་པས་སྐྱེན་གསན་གྱི་དུང་བཅད་དང་། རོལ་ཆ་དང་
གཉིས་སོགས་སློན་དུ་འགྲོ་བའི་སློན་ནས་ཉི་ཤར་གྱི་དུས་ལ་བབ་པ་ན་ཆིབས་གྱི་ཁ་
ལོ་བསྐྱེད། འདི་ཉིན་ཐོག་མར་པོ་བྲང་ཆེན་པོར་ཕེབས་རྒྱུར་སོང་གཤེས་འཕྲལ་ཡུན་
གྱི་ཉེན་འབྲེལ་དུ་མའི་བྱང་མ་བཟད། ཕེབས་ལམ་དུ་འཁོད་པའི་དད་འདུས་མཚོག་
དམན་སའི་དེག་བ་ལྟ་བུ་ཞལ་མཛལ་དུ་ལྷགས་པ་རྣམས་གྱི་རེ་བ་འབྲས་ལྡན་དུ་
མཛད་སྤྱིར་ཆིབས་ཐོག་ཏུ་ཕེབས་ན་ཞེས་སྐྱེ་ཞབས་ལོ་མིན་ཉན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྐྱེན་
ཞུ་གནད་བ་ལྟར་ལ། ཡགོང་ས་མཚོག་གྲང་ལྷག་པར་མཉེས་ཚུལ་དང་བཅས་ཞལ་
གྱིས་བཞེས་ཏེ་སྐྱེ་གོང་མའི་ཆིབས་ཆེན་རྩིང་བ་གཡང་ཆགས་གྲོ་དཀར་ཞེས་པ་
ཆིབས་པར་མཛད།

དེ་ཡང་འདིའི་སྤྲ་ཉིན་གནས་རྒྱང་ཚོས་སློང་ཆེན་པོའི་ཕེབས་བསུའི་ས་སོགས་
ལ་ཆིབས་ཆེན་རྣམས་སློང་པར་འབྲིད་གྲང་འཕྲོགས་ཉམས་ཆེ་ཅམ་བྱུང་བར་བརྟེན་
ཆིབས་ཐོག་ལ་ཕེབས་རྒྱ་ཚང་མ་སློབ་གཡེང་ཆེ་བར་བྱུང་བྱུང་། ཡསྐབས་མགོན་

མཚོག་ཉིད་ཀྱི་བྱེན་མཐུང་དང། རྫོང་རྗེའི་ཚོས་སྲུང་རྣམས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཐུས་
 ཞོལ་རྫོང་རིང་ནང་མར་ཆེབས་མ་བཞོལ་གྱི་བར་ཕེབས་ལམ་ཐེང་ཆ་ཆེ་རྒྱུད་གང་གི་
 ཆོ་ནམས་འུར་ཉམས་སོགས་རྒྱུད་ཟེད་ཀྱང་མེད་བར་རྒྱུན་བར་ལས་ཀྱང་སྡིང་བ་ལྟ་
 གུ་བྱུང་བས་ཚང་མ་ངོ་མཚར་དང་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པའི་གནས་སུ་གྱུར། འདི་ཉིད་
 ཆེབས་རགས་སྡོན་ཡོད་ཐོག་རྗེ་ལྷུང་སྐྱུ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་འཁོར་དང། གདན་ས་
 གསུམ། རྒྱུད་གྲག་ཉེས། རྣམ་རྒྱལ་གྲུ་ཚང། མེ་རུ་བཞི་སྟེ། འགྲོ་པའི་རིག་བྱེད་སྒྲིང་
 བ་སོགས་ཀྱི་མཁའ་སློབ་ལས་སྟེ། སྐྱལ་སྐྱུ་ཆེ་རྒྱུད། ཁ་བལ་ལྷ་རྒྱུ་སོགས་རྒྱ་རྟོར་
 བོད་གསུམ་གྱི་མཚོག་དམན་དུ་མའི་ཆེབས་བསུ་སོགས་ཀྱི་ཚོགས་དང་བཅས་
 རིམ་ཕེབས་ཀྱིས་སྐྱིད་ཚལ་ལྷ་སྤྲིངས་སུ་གཞུང་གི་ཐབས་བསུའི་སར་ཕེབས་བ་ན་
 རོ་གཙལ་དུ་ཆེབས་བཞོལ་མཛད། ཆེན་ཁའི་སྐྱུ་ཚབ་རྒྱ་རྟོ་ཡེ་དང། བོད་བཞུགས་
 ཨི་བན་རྣམ་གཉིས་སོགས་ཀྱང་ཞབས་བསུར་བཅར་བར་ལུགས་སོལ་བཞིན་གྱི་ཁ་
 བཏགས་ཅེ་སྟོད་དང་བཅས་ཚོམས་ཆེན་དུ་ཕེབས་ནས་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་
 བཞོན་དེ། ཆེན་ཁའི་དཔོན་ཁག་དང། ཨི་བན་སོགས་ལ་བཞུའི་འཚོམས་འདྲི་
 སོགས་ཀྱང་ཞིབ་ལྷུག་དུ་བསྐྱུངས། གསོལ་རྩ་བཞེས་འབྲས་སོགས་ཕེབས་རྗེས་རྒྱ་
 དཔོན་རྣམས་སྡོན་ལ་ཕེབས་བྱུབ་བསྐྱུན་མཚོད་ཡོན་རྣམ་གཉིས་དང། རྗེ་ལྷུང་སྐྱུ་
 རིན་པོ་ཆེ་བཅས་ཀྱི་ལྷུང་དབང་བརྒྱུད་བ་ཆེན་པོའི་འབྲུངས་སྟེང་མཐོན་ཁང་དུ་
 གནས་གཟེགས་དང། མཐུན་རྫས་སྐྱུན་གཟེགས་དང་སྐྱུན་ཤལ་འཕྲིན་བཅོལ་
 སོགས་གནད་སྡིན་དུ་བསྐྱུངས་ནས་དབུ་གཡལ་འོག་བཞུགས་ཁྲི་ཆེན་མོར་ཞབས་
 སོར་འཁོད་བསྐྱུན་ཕེབས་བསུར་བྱོན་བ་རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་རྒྱལ་ཚབ་དགའ་

ཐུན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་གུང་རྒྱལ་ཚོས་འཕེལ་དང་། སྐྱལ་སྐྱེ་ཆེ་རྒྱུང་། སེ་འབྲས་དགའ་
གསུམ། རྒྱུད་གྲག་གིས། རྣམ་གྲུ། མེ་བཞིས། ལུགས་སོ་རི་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་མ་ལས་
སྒྲེ། ལྷ་སའི་ཁང་ཡོད། ཁ་བལ་ཨ་རྩ་རྒྱའི་འགོ་བ་སོགས་ཚང་མས་ཕེབས་བསུའི་
མཇུག་དར་ཕུལ་བར་ཕྱག་དབང་དང་། ར་གལ་ཐོག་བཀའི་འཚམས་འདྲི་སོགས་
གུང་རིམ་བར་ཕེབས། དེ་དག་གྲུབ་ནས་ཆིབས་ཀྱི་ཁ་ལོ་བསྐྱར་བར་ཕེབས་ལམ་གྱི་
གཡས་ཕྱོགས་སུ་སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ། རྒྱུད་གྲུ། མེ་བཞིས། འགོ་སྐྱོད་རིག་གུང་
སྒྲིང་བ་བཅས་ཀྱི་མཚོད་སྒྲིབ་སེར་སྒྲིང་སུ་ཉིག་བཟུང་ལ་བརྒྱུས་པ་ལྷ་བུ་དང་།
གཡོན་ཕྱོགས་སུ་ལྷ་ཞོལ་མངའ་ཁུལ་གྱི་བོ་ཤོན། སོ་གཞས་མོ་གཞས། ཕྱོགས་
འདུས་ཀྱི་ཅེད་སྐྱེ་ཁག་སོགས་ཀྱི་འཕྲེང་བ། དེ་དག་གི་གཡས་གཡོན་བྱི་རོལ་དུ་གང་
གི་མཚན་དཔེའི་དཀྱིལ་འཁོར་མཇུག་བར་ལྷགས་པའི་སེར་སྐྱ་སོ་མོ་གཞས་ཀྱིས་ས་
བཀའ་བ་ལྷར་འདུས་པ་རྣམས་ནས་དད་གུས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པས་གསོལ་
བ་འདེབས་པའི་ཅ་ཅ་དང་། དགའ་སྤྲིའི་སྐྱ་དབྱངས་དར་དེར་ཁོར་ཕུག་ཏུ་སྐྱོག་པའི་
དབྱས་སུ། རི་ལྷར་སྐྱོན་ཟས་གཙང་གི་སྲས་སོས་ཡིསྐྱེ་ནིའི་ཚལ་དུ་ང་ཞི་འདིག་ཅེན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་མཚོག་ཏུ་གྱུར་བའོ། །ཞེས་སོགས་འདིགས་པ་མེད་པའི་
སེར་ཤེའི་སྐྱ་དབྱངས་བསྐྱབས་པ་དང་སྐོ་ཀུན་ནས་མཚུངས་པར་འདིགས་པ་དང་། ཡ་
ང་བ་དང་། བག་ཚབ་སོགས་ཀྱི་ངང་ཚུལ་རྒྱུང་རིང་དུ་བཏང་སྟེ་གཏུལ་གྱུ་རྣམས་ལ་
བྱམས་པའི་སྐྱུན་རས་ཀྱི་གཟིགས་པས་ཀུན་ཏུ་བརྩོ་ཞིང་། ཤེས་རྒྱུད་ལ་ཐར་བ་དང་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ས་སོན་འདོག་པའི་བྱིན་རླབས་ཀྱི་གྲུ་ཚར་ཆད་མེད་དུ་དབབ་
བཞིན་པར་ཕྱོན་ཏེ། བག་སྐོ་སྐོའི་མཚམས་ནས་ཕོ་བུང་ཆེན་པོར་གཡས་བསྐོར་

གྲིས་འབྲས་སྒྲིང་གཞིས་ཀའི་ཐང་དུ་བྱ་ཁྲི་ཚོས་སྒྲོང་ཆེན་པོ་ཁོག་རྩོམ་གྲིས་བསྐྱེད་བར་མེད་པ་བར་མ་ཐུན་རྗེས། སྒྲོན་དར་དང་། འཕྲིན་བཅོལ་བཅས་བསྐྱེད་སྤྲོད་སྤྲོད།

དེ་ནས་ཞོལ་གཞུང་སྐོ་བརྒྱད་དོ་རིང་ནང་མ་ནས་ཆེབས་ལས་བཤོལ་ཉེ་མེད་པ་བྱམས་སྐྱེ་མེད་པ། དེ་མཚམས་ནས་སྐྱེའི་གས་བཅར་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཚང་བའི་དགོ་འདུན་རྣམས་ནས་མཚོད་སྒྲིབ་མེད་སྒྲིང་། མོ་བྲང་ཅེར་རྩ་དུང་། དར་འབྲུང་བཟ་ཤིས་ཁ་རིང་། བསངས་རོལ་ལ་མོགས་པ་མཚོད་པའི་བྱེ་བྲག་མཐའ་གྲས་པ་དང་། བཀའི་སྒོན་ཆེན་བཞི་དང་། ཅེ་གཉེར་བྲག་རྣམས་ཀྱི་སྒོས་སྒྲེས་སྐྱུན་བསྐྱེད་བཤེས་པ་དེ་ཡངས་ཤར་ནས་མེད་པ་བྱམས་ལས་བཤོལ་ཞིང་། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་བྱེད་པོ་ཡོངས་འཛིན་ལོ་མིན་ཉན་དང་། སྐྱབས་རྗེ་ལྷང་སྐྱེའི་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་ནས་ཀྱང་སྒོས་བསྐྱེད་དང་བཅས་ཚོམས་ཆེན་རྙིང་པ་སྲིད་ཞིའི་སྐུན་ཚོགས་ནས་ལྷག་སྐོའི་དོ་སྐྱེས་བརྒྱད་ཐོག་མའི་རྟེན་འབྲེལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་དགོངས་ཉེ། ལམ་སེང་གྱུ་འཛིན་གཞལ་མེད་ཁང་གི་རྟེན་གཙོ་འབགས་མཚོག་ལོ་གོ་ལྷ་མེའི་སྤང་བརྟན་གྱི་སྐུན་སྤར་གནས་གཟིགས་ལ་བྱོན་ཉེ་སྐྱུན་ཤལ་དང་བཅས་མཚན་འཕྲིན་མཐའ་དག་བརྟན་འཕྲོའི་སྐུན་ཡོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱགས་བསྐྱེད་རྒྱབས་ཆེན་ཚད་ལས་འདས་པ་བསྐྱེད་སྤྲོད།

དེ་ནས་གཟིམ་རྒྱང་ས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ་དུ་འཇམ་དབྱངས་གོང་མ་ཆེན་པོའི་འབྲེ་ཐང་ལ་བྲག་འཚོལ་བསྐྱེད་སྤྲོད་ནས་མེད་པ་ཞོར་གསེར་གཏུང་འཇོམ་སྒྲིང་རྒྱན་གཅིག་དང་། ཤོད་ལྷ་མོ་གསུང་བྱོན་མའི་སྐྱེ་བཅས་བར་སྐྱུན་ཤལ་ཕྱགས་སྒོན་བསྐྱེད་སྤྲོད་ནས། གཟིམ་རྒྱང་ཉིད་འོད་འཁྲིལ་བར་མེད་པ་བསྐྱེད་ཀྱིས་འཛིགས་བྲལ་

ཚོས་ཀྱི་ཁྲིའམང་མཐོན་པོར་ཞབས་སོར་བཀོད་འབྲེལ་གཞུང་ནས་ཐོག་མའི་ཕེབས་སྟོན་དཀར་སློབ་སློམ་འབྲེལ་རྒྱས་གཤོམ་ཐོག་སྐྱེ་ཞབས་ལོ་མིན་ཉན་འིན་པོ་ཆེ་ནས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྟ་ལྟོན་ལས་བཅུམས་པའི་མཛུམ་གྱི་གསུང་བཤའ་དང་འབྲེལ་བར་གཞུང་ས་མཚོག་ནས་ཁྲི་ཕེབས་ཐོག་མའི་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་ཚོགས་ཀྱི་སློབ་འམར་འབྲེད་པའི་འབྲེལ་སྐྱེས་སྲུ། བཀྲ་ཤིས་དང་བདེ་ལེགས་ཀྱི་རེ་ཁྲིམས་སྲུ་པའི་ལྷ་རྗེས་ནང་མཛོད་གངས་འིའི་མདངས་ཅན། ཞིང་ཁམས་རྒྱ་མཚོའི་བཀོད་པ་དར་སྐྱེ་ལྟའི་འབྲུང་འབྲེལ་ཅན། སྐྱེ་གསུང་ཕུགས་ཡོན་ཉན་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྟེན་སོགས་ཀྱི་དངོས་འབྲེལ་མཚོད་སྟོན་སྐྱེས་མཐོང་བཏེགས་རྗེས་རྒྱལ་ཞབས་ལོ་མིན་ཉན་དང་། རྗེ་ལྷུང་སྐྱེ་འིན་པོ་ཆེ། ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་ལུང་འིན་པོ་ཆེ་དག་དབང་སྐྱེན་གྲགས། དགའ་ལྷན་ཁྲི་འིན་པོ་ཆེ་བྱང་རྒྱལ་ཚོས་འཕེལ། ཡོངས་འཛིན་ཆེ་མཚོག་སྤིང་སྐྱེལ་པའི་སྐྱེ། ཉམ་ཚོག་རྗེ་བྱང་སྐྱེལ་པའི་སྐྱེ་འིན་པོ་ཆེ། ལྷ་ལྷན་ལུ་ཐོག་ལུ་སོགས་སྐྱེལ་སྐྱེ་ཆེ་ཁག་རྒྱལ་ཡབ་དང་། ལོང་མའི་ཁྲ་ལོ། བཀའ་སློབ་རྣམ་བཞི། ལྷུང་ཅན་གྲུང་། སྤྱི་ཁྲབ་མཁན་ལོ། རོ་སག་ལུ་སྐྱེ་མ། ཐའི་རི་སོགས་མི་དྲག་ཁག་དང་། ལྷུང་མ། ལས་ཚོན། ལྷུང་བྱིངས། ལྷུང་གྲའི་ལས་སྐྱེ་སོགས་ནས་ལེགས་སྐྱེས་ཀྱི་མཛུམ་དང་སྐྱེལ། གསོལ་གྲོ། གསོལ་ཇ། བཞེས་འབྲེལ། གསོལ་བསྐྱེད་གི་གསོལ་རས་བཅས་སྐྱེལ།

བཞུགས་གྲུམ་གྲོལ་མཛུག་ཡུལ་བ་མཚོག་དང་། སྐྱེ་ཞབས་ལོ་མིན་ཉན། ལྷུང་སྐྱེ་འིན་པོ་ཆེ་བཅས་ལྷན་རྒྱས་ཀྱིས་གཟིམ་རྒྱུང་སྐྱེན་ཚོགས་འདོད་འབྲེལ་དང་། དབང་ཁང་། མགོན་ཁང་བཅས་སྐྱེ་མ་པར་ཕེབས་ནས་ཕུགས་དམ་གྱི་རྟེན་རྣམས་ལ་སྐྱེན་ལལ་ཕུགས་སློབ་བསྐྱེད་པའི་དུང་། གཟིམ་རྒྱུང་སོ་སོར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གསོལ་

གྲོ། གསོལ་ཇ་རེ་ཡང་ཐེབས་ཏེ་ཡུང་ཙམ་རེ་བཞུགས་འཇགས་བསྐྱེད་ས། དེ་ནས་
མཚན་གཟིམ་ཁང་དུ་ཐེབས་ནས་ལྷ་མོ་གསུང་ཤོན་མས་གཙོ་ས་པའི་རྟེན་རྣམས་ལ་
སྟོན་ཤལ་དང་། སྤྱགས་སྟོན་བཅས་བསྐྱེད་ས་ནས་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད་
བསྟོན་གསོལ་གྲོ་གསོལ་ཇ་སོགས་ཐེབས་ཏེ་བདེ་བར་མཁོས་ཐེབས་སུ་བཞུགས་
འཇགས་བཀའ་ཤིན་ཆེ་བར་གྱུར།

འདི་ཉིན་ཡང་ཐོག་མར་ཆིབས་ཐོག་ཏུ་འཁྲུལ་བ་ནས་བཟུང་གཞན་དཔྱད་
ལེགས་ཤིང་འཇའ་སྤྲིན་གྱི་བྲ་བས་ཕྱོགས་ཀྱན་ཁྱབ་པ་དང་། སྤྲིད་ཚལ་སྐྱ་སྤྲིངས་སུ་
ཐེབས་འཕྲལ་མེ་ཉོག་གི་ཆར་ཟིམ་བྱུང་བབ་པ་སོགས་དཀར་ཕྱོགས་གྱི་སྐྱ་རྣམས་
གྱིས་ཤིས་བ་སྐྱབ་པའི་དགེ་མཚན་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་མ་མཛོན་སུམ་དུ་བྱུང་ངོ། །དེ་
ནས་ཆེས་བདུན་ཉིན་སྐྱ་ངལ་གསོ་བའི་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས་ཤིང་། དེའི་སང་ཉིན་
ཡང་ངོའི་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཆེས་བརྒྱན། དེས་གཟམ་ཟླ་བ། རྒྱ་རྒྱུང་སྟོན་དང་
འགྲོགས་པའི་འབྲུང་འཕྲོད་དང་། འཕྲོད་ཆེན་སོགས་ཤིན་ཏུ་བཟང་ཞིང་ཤིས་པའི་སྐ་
འོ་འོལ་ཆ་དང་གཉིས་སོགས་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་དུས་ཚོད་ཉི་ཤར་སྐ་ཆ་བདུན་ཅེ་སྟོན་
མཚན་གྱི་ཐོག་ ཡོངས་འཛིན་སྐྱ་ཞབས་ལོ་མིན་ཉན་དང་། བཀའ་དགུང་ལྟོན་
སོགས་ནས་སྟོས་སྒྲ། བཀའ་ལྟོན་ཁྲི་བ་རྟོ་རིང་དང་། སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་པོ་གཉིས་ནས་
ལུག་འཐེན་ཞབས་ལྷ། སྤྱན་འདེན་རྒྱ་སྤིང་དང་། སྟོས་འཛིན་པ། རིན་ཆེན་རྒྱུན་ཆ་བ་
སོགས་གྱིས་མདུན་དུ་བདར་བཞིན་པར་གཟིམ་རྒྱུང་ཉི་འོད་ནས་ཚོམས་ཆེན་རྟེང་པ་
སྤྲིད་ཞིའི་སྤུན་ཚོགས་སུ་ཐེབས་པ་དང་། ཆེན་ཁའི་སྐྱ་ཚབ་སྐྱབས་རྗེ་སྐྱེད་སྐྱ་རིན་པོ་
ཆེ་དང་། སུ་ཉོ་ཏུ་ཞིང་། བོད་བཞུགས་ཨི་བན་གཉིས་བཅས་ཀྱང་ཐེབས་འཛོམས་

དུས་འགྲིག་ཐོག་གོང་མ་ཆེན་པོའི་གནང་སྤྲེས་རིན་ཐང་བུལ་བའི་དངོས་པོ་བཟང་
ཞིང་གུ་ལོ་མ་པ་རྣམས་སྟེགས་ཀྱི་ཁར་སྟོན་ཚུད་ཀྱིས་བསྐྱིགས་ཟིན་པའི་སྐྱུ་མཁུལ་དུ།
འགོང་ས་མཚོག་བཞུགས་གདན་གྱི་སྟེང་ནས་ཞལ་ཤར་གཟིགས་ཀྱིས་ཞབས་བྱས་
བཅུགས་ནས་བཞུགས་འཇགས་དང་། སྐྱུ་ཞབས་ལོ་མིན་ཉན་རིན་པོ་ཆེ་དང་།
ཡོངས་འཛིན་ཆེ་མཚོག་སྤིང་བ། བྱང་། བཀའ་རྫོོན་སོགས་མི་བྲག་རྣམས་ཀྱང་གུས་
འདུད་བྱས་བཅུགས་ཀྱིས་བཞུགས་པའི་ཐོག་བཀའ་ལུང་བཟང་པོས་མངོན་པར་
གཟེངས་སུ་བསྟོད་པའི་གསེར་ཡིག་ཉམས་པའི་སྐྱ་དབྱངས་གསར་དུ་སྦྱལ་བ། ལྷང་
ཡིག་མཁུལ་པོ་གཡུལ་ཁ་བས་གསེར་སྟུན་དུ་སྟོན་པའི་ཆིག་དོན་ནི་འདི་ལྟར།

ཆེ་རིང་གནམ་གྱི་ཤེ་མོང་བཅོན་པོས་ས་སྟེང་ཡོངས་ལ་མངའ་བསྐྱར་བ། ལྷང་
ཉིའི་བཀའ། འཇུ་ལའི་རྒྱ་མ་ལ་པབ་བ། དེད་ནས་གནམ་འོག་ས་སྟེང་གི་སྐྱེ་འགྲོ་
ཡོངས་ལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཁ་ལོ་བསྐྱར་བ་ནི། དུལ་ཕྱོགས་ཀུན་གྱི་སྐྱེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་སོ་
སོ་ནས་བདེ་སྤྱིད་ཀྱིས་འཚོ་ཞིང་ཚོས་དང་སྲིད་ཀྱི་འགྲོར་བ་བུན་སུམ་ཚོགས་པ་
དར་རྒྱས་སུ་གྱུར་ན་སྟུམ་པ་གཙོ་བོ་བྱེད་ཅིང་། ད་ལམ་པོད་སྟོད་ཨི་བན་གཉིས་ནས་
སྐུལ་སྐྱེ་བྱེད་སྐྱེ་བལྟམས་པ་ནས་ངོ་མཚར་མད་བྱང་གི་དགོ་མཚན་མང་པོ་མངོན་
སུམ་དུ་གྱུར་བ་དང་། རང་བཞིན་ཚུགས་སུ་བ་ཅིང་བྱ་སྟོན་རྣམ་འགྲུར་མཐའ་དག་གི་
ངང་ཚུལ་ཁྲུང་པར་དུ་འཕགས་བ། ཚུང་དུ་ནས་ཚོས་སྟོག་འདོན་ཤེས་པ་དང་། འཇུ་
ལའི་རྒྱ་མ་སྐྱེ་གོང་མས་མཚོད་པའི་རྟེན་གསུམ་དང་ཉེར་སྤྱད་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་
ངོ་ཤེས་པར་བརྟེན། པོད་འབངས་སྐྱེ་སེར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་
ཅོམ་གྱིས་ཡིད་ཆེས་དང་མོས་གུས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་ཐོབ་འདུག་པས་ན། རྒྱ་རྒྱ་གཉིས་པ་

བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་ཚོ་འབྲུལ་གྱི་མངོན་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པའི་ཆེས་གངས་ལུག་
 ལུས་ཚོགས་པའི་ཉིན། སོ་ཏ་ལའི་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོར་སྟོན་ཏུ་ཏུ་སོག་ལུ་རྣམས་ནས་
 ཉིན་བདུན་གྱི་རིང་ཚོས་འདོན་དང། སེམ་གྲོ་ལ་འབད་ཅིང་བཞུ་ཆེན་ཨེར་ཉེ་མེ་ཅན་
 ལས་གསོལ་བ་བཏབ་ཅིང་བདེན་སྟོབས་བརྗོད་པ་སོགས་གྲུབ་བསྟུན། སོ་ཏ་ལའི་ཕོ་
 བྲང་ཏུ་མཚོན་པའི་ཀུ་ཚུན་རྫོགས་ལྡན། ཏུང་ཉིའི་འདྲ་ཐང་རིན་པོ་ཆའི་མདུན་ཏུ།
 གསེར་གྱི་བྱམ་བ་ནས་ཁྲོད་གྱི་མཚན་གྲང་ཐོན་ཚུལ་སོགས་ལྷུས་བྱང་བར། དེད་
 ལས་ཤིན་ཏུ་དགའ་སྟོ་ཐོབ་ཅིང། ཁྲེད་ལྷ་ལའི་སྤྲ་མའི་སྤྲུལ་སྤྲར་མངའ་གསོལ་གྱི་
 བཀའ་ཐབས་པའི་དོན་ལ་ཆེད་ཏུ་བོད་གྱི་ཨོ་བན་ཐེན་ཀན་ཚིང་ཏུ་ཨོ་བན་སུ་རྒྱུང་དང།
 ལུང་སྤྱི་ཏུ་སོག་ལུ་རྣམས་མངགས་ནས། ད་ལོའི་ལྷ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆེས་བརྒྱད་ལ་
 ཚང་མས་ལྟན་ཅིག་ཏུ། ལྷུལ་སྤྱི་ཁྲོད་སོ་ཏ་ལའི་བཞུགས་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་ཕྱིར་
 བཀའ་ཐབས་ནས་བཏང་བ་ཡིན། ཡང་ཁྲེད་ལ་སྤུལ་བའི་བཤེས་ཤིས་པའི་རྟེན་ཆས་སྤ་
 ཚོགས་སོག་པོ་ཁྲིམས་གྲུའི་སྟོན་པོ་དུས་མ་ལ་ཅིས་སྤྲད་དེ། ལུང་ཏུ་རྟེན་ཆས་རྣམ་
 གངས་གྲིས་པའི་རྒྱ་ཡིག་ཐུན་གན་ལ་སྟོན་བསྐྱར་གྲས་ཡོད། དེ་ཁར་འཕྲོར་ཆེ་སྤུལ་
 ལྷུ་ཁྲེད་ནས་བདག་གིར་མཛོད། ལྷུལ་ལའི་དེར་སྤུལ་སྤྱི་ཁྲེད་ནི་ཤེས་རབ་གོང་ཏུ་
 འཕེལ་བའི་དུས་ཡིན་པས། དེད་ནས་བསྐྱེད་པའི་བཀའ་རྒྱུ་རྗེས་སུ་བྲན་བཞིན་
 བར་སྟོབ་གཉེར་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་ལ་འབད་བཅོམ་ལྷུང་ལེན་གྱིས། ལྷ་སེར་གྱི་
 བསྟན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་དང། ལྷ་སེར་ཆབ་ལོག་བ་ཐམས་ཅད་བདེ་སྤྲིད་གྱི་འཚོ་
 བའི་ཐབས་ལ་འབད་བ་གལ་ཆེ། ལེ་ཤོར་མ་གྱིས། ཆེད་ཏུ་ཐབས་བ་ཡིན། སྤྲིད་གསལ་
 ལོ་གཉིས་པའི་བཤོལ་ལྷ་སྤེའི་གསུམ་པའི་ཆེས་དུག་ལ། ཞེས་ཐེབས་པ་ལེགས་

བར་གསལ་བཞེས་ལྷུང་རྗེས་ལུགས་སྲོལ་བཞིན་གྱི་སྐྱུ་ལྷག་དབྱུ་ལྷགས་སྐྱུ་
བསྐྱེད་ལ།

དེ་ནས་སོད་བཞུགས་ཨི་བཀ་དང་། ཆེན་མའི་མྱ་དཔོན་རྣམས་ལ་མཇལ་དར་ཅེ་
སྲོད་གནང་། མྱ་དཔོན་རྣམས་ནས་གོང་མའི་གནང་སྐྱེས་གས་ནས་བཞུགས་སྐྱུ་
དང་། སྐྱུ་བསྐྱེས་བཅས་བཞུགས་ཁྱི་ཆེན་མའི་སྐྱེད་ཏུ་སྐྱུ་བའི་སོག་ཞབས་བྱུང་རྒྱ་
རྗེའི་མདུད་རྒྱ་ལེགས་པར་བཅེངས་ནས་བཞུགས་འཇགས་ཟེན་འཕྲལ་གནང་སྐྱེས་
ཁོད་ནས་དབྱུ་པུ་དང་། སྐྱུ་བེར་གཉིས་སྐྱོན་འབྱུང་མཇེད་པར་སྐྱོན་ཚུན་ཚད་ལེན་
གྱིས་བསྐྱུན་པ་བཞིན་དབྱུ་དང་། སྐྱུ་གཟུགས་ལ་འིན་ཏུ་རན་པར་གྱུར་པ་ནི་མ་
བསྐྱེགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་སྐྱུ་སྐྱེས་ཚོགས་པར་གྱུར། གཞན་ཡང་གནང་སྐྱེས་ནང་
མཚོད་སེར་པོ་དང་། ཆེ་དབག་མེད་གྱི་སྐྱུ་བརྟན། ལྷ་རུའི་སྐྱུ་འབྲེང་དང་། འཁོར་
ལོ། སྲིད་ཞིའི་ལེགས་ཚོགས་དབང་ཏུ་བྱེད་པའི་ཡུ་ཡེ་སོགས་རིམ་བར་སྐྱུ་ཏུ་
སྐྱུ་ལེན་། གནང་རྟེན་བྱིངས་རྣམས་ལ་འང་གཟེགས་པས་བརྗོད་བར་མཇེད། སྐྱུ་
ཞབས་ལོ་མིན་ཉན་དང་། རྗེ་སྐྱུ་སྐྱུ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་ནས་མཇལ་དར་འབྱུང་
གནང་གིས་བཞུགས་ཁྱིར་ཕེབས་ལྷུང་བསྐྱུན་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཚང་བའི་གསུང་བཟང་བ་
སྐྱུ་ལ་ཅུ་སྐོར་ནས་བཟུ་གིས་པའི་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱུ་བདུན། རྣམ་ཉགས་སོགས་འབྱུང་
བའི་ཚོགས་བཅད་དབྱེད་དང་བཅས་རིན་རྒྱུ་བ་རྣམས་ནས་རིན་ཆེན་བདུན་
དང་། ཉགས་རྗེས་སོགས་གྱི་བཞོད་པ་རྣམས་རིམ་བར་སྐྱུ་ལ་མཇུག་རིན་རྒྱུ་བ་
དང་། གང་རོལ་པ་སོགས་ལ་མཇལ་སྐྱུ་སྐྱུ་རྗེས་གསོལ་གྲོ། གསོལ་ལ། གང་གྱི་
ཅེད་འཇོ་དང་པོ་སོགས་གྱི་གཟེགས་མོ་སྐྱུ་ལ།

དེ་རྗེས་ཡོངས་འཛིན་རྒྱལ་ཞབས་ཚོ་མིན་ཉན་ནས་མཛུམ་གྱི་བཤད་པ་ཚིག་
 དོན་ལུན་སྤུལ་ཚོགས་པའི་གསོལ་འདེབས་དང་བཅས་གཞུང་ས་མཚོག་ནས་ལྷ་
 རྗེས་ནང་མཛོད། མཛུམ་ཉེན་གསུམ། བཟ་ཤིས་པའི་དངོས་པོ་སོགས་གྱིས་སྤྱ་
 བངས་པའི་ཁྲི་ལེབས་གྱི་ལེགས་སྐྱེས་དངོས་འབྲུལ་ཚར་དུ་དངར་ཞིང་གཏོས་ཆེ་
 བའི་མཚོད་སྤྱིན་གྱི་འཕྲིང་བ་རྣམས་ལེགས་བར་བསྟར་རྗེས། ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་རྒྱར་
 རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཡོངས་འཛིན་ཆེ་མཚོག་སྤིང་བ་རྣམ་གཉིས། ཉེ་ཚམ་གྲེ་བྱང་སྤུལ་སྤྱ་
 རིན་པོ་ཆེ། སེམས་དབང་སྤུལ་སྤྱ་ སྤེ་ལུང་སྤུལ་སྤྱ་སོགས་སྤྱ་སྤུལ་ཆེ་ཁ། རྒྱལ་ཡུལ།
 བཀའ་སློབ་རྣམ་བཞི་སོགས་གཞུང་བྱང་སེར་སྤྱ་བཤད་འཕྲིང་དུས་གསུམ། བཟ་
 ཤིས་སྤུན་པའི་སྤྱ་ཚབ་མི་སྤྱ། གདན་ས་གསུམ་དང་། རྒྱུད་ལྡོད་སྤྲོད་གྱི་སློབ་དཔོན་
 ཁྲི་གདན་བྱུར། ལས་སྤེ་ཆེ་ཚུང་། སྤྱ་བཅར་རྣམ་རྒྱལ་གྲུ་ཚང་ཚོགས་ཡོངས། བྱང་
 གཏོགས། རིག་གནས་སློབ་བྲལ་བ་སོགས་གཞུང་ཁོངས་སློ་ཐན་ཚང་མ་དང་། ལྷ་སའི་
 ཁང་ཡོད། ཁ་བལ། ཨ་ཚུ་བ། ཞབས་སྲོད་གསར་ཞུགས་གྱི་ཅེ་ཤོད་བྱང་འཁོར་
 སོགས་སྤྱ་མི་གཏོས་ཆེ་བ་རྣམ་ལེགས་སྐྱེས་གྱི་ལྷ་རིག་སྤུལ་བ་དང་བཅས་ཁམས་
 གསུམ་འཕྲོ་བ་ཡོངས་གྱི་སྤྲ་མ། རྒྱལ་བ་ཡོངས་གྱི་གདུང་འཚོལ། བསྟན་འཛིན་ཀུན་
 གྱི་གཙུག་རྒྱན་དམ་པར་མངོན་པར་མངའ་གསོལ་གཟེངས་སུ་བསྟོད་ཅིང་། དེའི་ཆེ་
 རྩོགས་བཙུའི་རྒྱལ་བ་སྤུལ་དང་བཅས་པས་ཀྱང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ལ་འོད་ཟེར་
 ཆེན་པོའི་དབང་གིས་མངོན་པར་དབང་བསྟར་ཞིང་། དཀར་རྩོགས་གྱི་ལྷ་རྣམས་
 གྱིས་ཀྱང་རྒྱལ་བ་དང་ཤིས་བ་བརྗོད་པའི་དབྲངས་གྱི་ང་རོ་རྩོགས་གྱི་འཁོར་ལོའི་
 ཁྲོན་ཀུན་ཁྲབ་པར་བསྟན་གས་ཤིང་། ལྷའི་མེ་ཏོག་མཛུ་ར་བའི་ཚར་ཀུན་ཏུ་དབབ་པ་

དང་། རྫོང་ལྷན་ལའི་ཚོགས་ཀྱིས་ཀྱང་འཕྲིན་ལས་རྣམ་བཞི་སྐབ་པའི་མཐུ་དཔུང་
ཆེས་ཆེར་དུ་བསྐྱེད་ནས་འགལ་རྒྱུན་སེལ་ཞིང་མཐུན་རྒྱུན་སྐྱེལ་བར་མངོན་པ་
སོགས་ཚུ་རོལ་མཐོང་བ་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་མ་གྱུར་པའི་ཕྱན་སྐྱེལ་ཚོགས་
པའི་དགོ་མཚན་གྱི་དངོས་པོ་ཅི་སྟེད་ཅིག་གྱུང་བ་གདོན་མི་བཟུང་དུ་སེམས་སོ། །

དེ་ལྟར་མངལ་ཁ་རྣམས་རྫོགས་མཐུག་གསོལ་ང་གཉིས་པ་བཞེས་འབྲས་དང་
བཅས་པ་ཕེབས་རྗེས་གདན་ས་ཆེན་པོ་སེལ་འབྲས་གྱི་དགོ་བའི་བཞེས་གཉིན་ལུང་
རིག་སྐྱོ་བ་ལ་མི་འདེགས་པའི་སྟོབས་པ་དང་ལྡན་པ་གཉིས་ནས་རྒྱལ་བའི་གསུང་
རབ་གྱི་དགོངས་དོན་ལས་བརྒམས་པའི་བརྒྱལ་ཞིང་བརྒྱལ་བའི་ལུང་རིགས་གྱི་
མཚོན་པའི་སྤྱིན་མཁས་པ་མགུ་བ་བསྐྱེད་པའི་དགའ་སྟོན་དུ་སྐྱེལ་བ་དང་། གར་རོལ་
གྱི་གཟིགས་མོ་སོགས་སྐྱེལ་མར་འདུ་བགྱིས་ཤིང་། རྟོན་ཆེན་གྱི་གསོལ་ཞབས་
དཀར་དམར་གྱི་སྟོ་སྟོན་སོགས་བཟང་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་བཅས་ལུགས་གཉིས་གྱི་
དགའ་སྟོན་ལྷན་མཐོ་བ་ལ་དགྲེས་དགུང་ལོངས་སུ་སྐྱེད་ཟེན་ནས་གསོལ་ང་གསུམ་
པ་ཕེབས་རྗེས་ཚོགས་ལངས་པ་གཉིས་ནས་རང་གཞན་གྱི་རྣམ་པར་དཀར་བའི་
དགོ་ཅ་རྣམས་བསྟན་པ་རྒྱས་པ་དང་། འགྲོ་བ་བདེ་བ། རྒྱལ་དབང་ཡབ་སྐུ་སོགས་
བསྟན་འཛིན་རྣམས་ཞབས་པད་བརྟན་པ་སོགས་གྱི་རྒྱུར་སྟོན་ཅིང་ཤིས་པ་བརྗོད་
པའི་ཚིག་བཀའ་རིམ་པ་རྣམས་བརྗོད་ཟེན་བསྟན་པོད་བཞུགས་ཨི་བན་རྣམ་གཉིས་
དང་། ཆེན་ཁྲིའི་སྐྱོད་པོན་ཁག་རྣམས་ལ་ཕེགས་སྐྱེས་གྱི་གནང་ཆ་སོགས་སྐྱེལ་ནས་
སྐྱེན་འདེན་རྒྱ་སྤིང་དང་། རིན་རྒྱལ། སྟོས་སྐྱ་སོགས་གྱིས་སྟོན་བསྐྱེལ་བཞེན་བར་
གཟིམ་རྒྱུད་དུ་ཞབས་སོར་བཀོད། དེ་འབྲས་གཟིམ་རྒྱུད་ཕྱན་ཚོགས་འདོད་འབྲིལ་

དུ་རྒྱལ་བ་གོང་མ་ན་རིམ་གྱི་དམ་ཤུག་ཆེ་ཚུང་རྣམས་ཞལ་སྤེལ་སྤྲོད་ཤིང་། རྒྱལ་རྣམས་གཉིས་
དང་། འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་རྟེན་གསུམ་ཅེ་འགངས་ཅན་རྣམས་ལ་འབྲུལ་
རྒྱུའི་སྟུན་ལལ་སྟོན་ཆོག་ཅན་དུ་མང་ཐམས་ཀྱིས་དང་། གོང་མ་བདག་པོ་ཆེན་པོས་ཁྲི་
ལེབས་གྱི་གནང་སྐྱེས་གསེར་ཡིག་དང་བཅས་པ་ལེབས་པར་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེ་ལྷའི་ལྷ་
ཡིག་བཅས་ལ་འབེབ་པར་མཛད།

འདི་ཉིན་མཇལ་ལྷ་བ་གཏོས་ཆེ་བས་སྟོན་ཆེན་ཉི་མ་སྤྱད་ཡོལ་ཅམ་གྱི་བར་
སྤྲུགས་འགོར་ཆེ་ཡང་། སྐྱེད་པ་བ་དང་། སྤྲུགས་བསྟུན་སྤྲོད་སོགས་གྱི་རྒྱལ་ལྷུང་ཟད་
ཀྱང་མེད་ཁར་དགྲེས་པའི་འཇུ་ཞལ་དང་བཅས་ཉེ་སེར་སྐྱེ་ཚང་མར་སྤྲུག་དབང་
སྟེན་བསྐྱེད་མེད་པ་རེ་འདོད་སྟེན་བསྐྱེད་པའི་ཤིང་། ཆོན་ཁའི་སྤྱད་པོན་དང་། ཨི་བན་
རྣམས་གཉིས། ལྷ་སྤྲུལ་ཁག་དང་། སྟོན་དཔོན་ཁྲི་གདན་ལུང་སོགས་ལ་བཀའི་འཆོམས་
འདྲིར་ལེབས་འོས་མཐའ་དག་ཀྱང་འཆོམས་མེད་དུ་བཀའ་བྲིན་ཆེ་བར་སྤྱུང། གཟིམ་
རྒྱུང་དུ་དམ་ལྷ་ཐོག་མར་གནང་སྐབས་གསང་སྤྲུགས་ལྷ་རྒྱལ་སྤྱིར་བས་སྟོན་འབྲས་
གཙང་སྤྲུག་གྱི་སྤྱད་སྤུལ་བའང་སྤྲུགས་སྤུ་འགྲིག་པར་སྤྱུང་བ་ནི། སྤྱི་རྒྱ་རྣམས་ལ་
ཕན་བདེའི་འབྲས་སྤུ་བཟང་པོ་ཆད་པ་མེད་པར་སྟོལ་བའི་སྤྲུག་དང་། དེ་མཚུངས་སྤྱི་
བཅར་རྣམས་རྒྱལ་གྱི་ཚང་བའི་གྲ་རིགས་ཤིག་ནས་དུས་འཁོར་གྱི་ཚོ་གའི་རྒྱུགས་
སྤུལ་བའང་གསང་ཆེན་སྤྱི་མེད་རྗེ་རྗེ་ཐོག་པའི་ཚོས་གྱི་དགའ་སྟོན་རྒྱ་ཆེར་འབྱེད་
པའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་མངོན་ཞིང་། གཞན་ཡང་འདི་ཉིན་རྟེན་མེད་པར་རྩལ་འགྲན་པ་དང་།
མོ་བ། གཞན་དམངས། ལྷ་མེད་ཅེད་འཛོལ་སོགས་སྤྱི་རྒྱུ་རྩལ་དང་། རོལ་ཅེད་གྱི་
གཟིགས་མོ་མཐའ་སྤུལ་པར་སྟོན་བ་རྣམས་སོ་སོར་སྤྱང་མཛད། ཁ་བཏགས། དེོས་

པོའི་གནང་སྦྱིན་སོགས་ཀྱིས་ཚིམས་པར་མང་ད།

དེར་མ་ཟད་དབྱུང་གཙང་དུགས་ཀོང་། མདོ་ཁམས་སྟོད་སྟངས། མངའ་རིས་སྟོང་གསུམ་སོགས་ཀྱི་ལྷ་སྡེ་མི་སྡེ་ཚང་མས་བསངས་དང་། དར་འཕྲུལ། དགའ་ལྷ་དཔང་བསྟོད་སོགས་ཀྱིས་དཀར་ལྷོགས་སྟོང་པའི་ལྷ་སྲུང་རྣམས་ལ་སྲར་བཅོལ་ལེགས་པའི་གཉང་རག་དང་། ད་བཅོལ་ལས་ཀྱི་གསོལ་འདེབས་དང་འབྲེལ་བར་དབྱུང་འཕང་སྲིད་པའི་ཅེ་མོར་བསྟོད་པས་མཚོན་བདེ་སྦྱིད་དགའ་སྟོན་གྱི་དཔལ་ཡོན་ཅི་ཡང་བཏུས་ཤིང་། ལྷ་མི་མཐའ་དག་ཨེ་མ་ད་ནི་བདག་ཅག་རྣམས་སྟོན་ཆད་མགོན་མེད་པ་ལས་མགོན་དང་བཅས་པ་དང་། སྐབས་མེད་པ་ལས་སྐབས་དང་བཅས་པར་གྱུར་ཉེ་སྐལ་བ་བཟང་པོའི་ངོ་མཚར་མཛད་དུ་བྱུང་བས་ཁོར་ལུག་ཏུ་འདའ་བ་འདི་ལྷ་ན་རྫོགས་པར་ལྷན་པའི་དུས་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་སྐར་ཡང་མགོན་དུ་ལུག་པའམ། འོན་ཏེ་ཅི་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དགའ་བ་དང་གུས་པས་ཡིད་ཡོངས་སུ་བསྟོད་པའི་ངོ་མཚར་བསྟགས་པའི་སྐྱ་ཚེན་ཁོར་མོ་ལུག་ཏུ་སྟོག་པར་གྱུར་ཏོ། །

(༡༠༥ ཉ་༡།༡༤༥༥ འ་༧) ཚེས་དགའའི་ཉིན་གནས་བསྐོས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་གོང་མ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྣའོ་ཀོང་ཚེན་པོའི་འཁྲུངས་སྐར་ཞབས་བཏུན་དུ་ཚོམས་ཚེན་གསར་པར་སེའུ་འབྲས་དགའ་གསུམ་ཚོ་བསྟུས་ཀྱི་བརྒྱ་ཁག་ཚེན་པོའི་ཚོགས་དབྱུར་ཐེབས་བསྟོད་ཐོག་གོང་མ་བདག་པོ་ཚེན་པོ་སྐྱ་ཚེ་ཁྲི་སྟག་ཏུ་བཏུན་ཅིང་རྒྱལ་བསྟན་ལུན་དུ་གནས་པ་སོགས་ཀྱི་སྟགས་བསྟེད་རྒྱ་ཚེན་པོ་དང་བཅས་འདུས་པ་རྒྱ་མཚོའི་དབྱུང་སུ་འཇིགས་པ་དང་། བག་ཚ་བ་སོགས་ཀྱི་ངང་ཚུལ་སྲ་མོ་ཅམ་མེད་པར་དཔལ་གྱི་མགྱུར་ནས་གསུང་ཚངས་པའི་དབྱངས་དང་ལྷན་པས་སྐབས་སེམས་

གྱི་དབུ་སྐྱེལ་དང་། ལྷགས་བསྐྱོ་སོགས་གསལ་དག་སྟོན་གསུམ་དང་ལྡན་པ་གནང་
བས་དེར་འདུས་མཚོག་དམན་མཐའ་དག་དད་གུས་གྱི་སྐྱེ་ལོང་ཟང་ཟིང་དུ་གཡོས་
བར་གྱུར། དེ་ནས་གཟིམ་རྩུང་བདེ་ལྡན་འབྲིལ་དུ་ཆེན་ཁའི་སྒྲ་དཔོན་ཁག་དང་། བོད་
བཞུགས་ཨོ་བན་རྣམས་གཉིས་བཅས་ལ་ཤུ་སྟེའི་སྟོན་མོ་གནང་རྒྱུའི་སར་ལེབས་ཉེ།
སྒྲ་དཔོན་རྣམས་ལ་ལུགས་སྐོལ་བཞིན་གྱི་མཇལ་དར་ཅེ་སྟོན་དང་འཚམས་འདྲི་
སོགས་གནང་ནས་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་བཀོད་དེ་ཤུ་སྟེའི་གནང་སྦྱིན་གྱུ་ལོས་
བ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞིང་། དེ་མཇུག་ཆེན་ཁའི་སྐྱེ་ལོང་སྐྱེ་ལོང་ཞིང་རིང་མིན་ལྱིང་ལོག་
མཇེད་ཉེ་ལ་ལྷ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོར་ཐོན་ཕྱག་མཇལ་དར་སྐབས་ཞིང་སྐབས་འཇུག་
ཞུས་བར་ལྷ་དེག་སྐྱེ་འདྲ། སྐྱེང་མའུ་ད་བཅས་ཕྱག་བདར་གྱི་སྐྱེལ་ཐོག་ལམ་བར་
གྱིས་མཚོན་བར་སྐྱེ་གཟུགས་ལ་བཅག་ཐོན་མཇེད་དགོས་སོགས་གྱི་བཀའ་མཚིང་
སྐྱེལ།

༡༣༥ ལ་ཁ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྲིན་བའི་སྒྲ་བྲང་གིས་དབུས་སྒྲ་ཁག་དང་སྡེ་ཁག
གདན་ས་ཆེན་པོ་སོགས་སྤྱོད་ས་ལེད་ནས་གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ་གྱི་
ལེགས་འདུལ་རྒྱས་བར་བསྟར།

(༡༠) བ་ཤ། ༡༦༩ འ་ལ) ཆོས་བཅུ་གཉིས་ཉིན་བཟ་གིས་སྐྱོན་པོ་ནས་ལ་ཁ་
ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྲིན་གཟིགས་ཆེན་པོས་སྐྱེ་ལོང་ལི་སྐྱ་ཆེད་མངགས་དང་བཅས་
ཁྲི་ལེབས་ལེགས་འདུལ་གྱི་སྟོན་ཆེན་གནང་བའི་ཐོག་ལ་ཤོང་ས་མཚོག་དང་། སྤིང་
སྟོང་ལོ་མིན་ཉན། རེ་སྐྱེང་སྐྱེ་ལོང་པོ་ཆེ་སོགས་སྟོན་རྒྱས་ལེབས་བསྟོན་གྱིས་ལྷ་ས་

དབང་མཚོག་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད་བསྟུན་སྐྱེ་ཞབས་ནོ་མིན་ཉན་དང་།
སྤང་སྐྱེ་རིན་པོ་ཆེ། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་སོགས་ནས་མངའ་དང་འབྲུལ་བཞེས་
གྲུབ་མཚུག་ལྷ་སེར་བསྟན་པའི་སློན་མེ་བཟའ་སྟུན་ཤར་ཅེ་བྱུང་བཞུགས་མཁན་
ཆེན་ཞལ་སྤྲོ་ནས་སློབ་བཟང་ཡོན་ཉན་དཔལ་བཟང་པོ་ནས་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་རིགས་
འི་མ་མེད་པའི་ལམ་ལས་བྱངས་པའི་མཚུལ་གྱི་གསུང་བཤམ་རྒྱས་པར་ལུལ་བར།
བཀའ་ཞལ་བཞེས་བཟང་པོ་ཡང་དག་པར་སྦུལ་གྲུབ་རྗེས་བཟའ་ཤིས་པའི་སྤྲ་རྗེས་
སྲིད་རིང་། ཞིང་ཁམས་རྒྱ་མཚོའི་བཀོད་པ། ཉེན་གསུམ། ཉེན་སྦྱང། གསེར་དུལ་
སོགས་ཀྱིས་སྤྲ་བྱངས་པའི་འབྲུལ་བའི་མཚོད་སློན་རྒྱ་ཆེར་བསྟར་ཞིང་། སྐྱེ་ཆབ་སྐྱེ་
བཅར་དཔལ་སྤྲོ་ཚུལ་ཁྲིམས་ངོ་གཡོག་དང་། འབྲུལ་འདེགས་པ་སོགས་མི་གྲངས་
བརྒྱ་དང་བྱུག་ཅུ་སྟོར་ལ་ཕྱག་དབང་སྦུལ། གར་རོལ་དང་། གྲལ་འཕྲོས། ཚོགས་
ལངས། གསོལ་ཞབས་དཀར་དམར་གྱི་སློ་སྟོན་སོགས་ཚོས་དང་བཟང་བེད་གི་དཔལ་
ལ་དགྲེས་པར་རོལ།

ཆོས་བཅུ་གསུམ་སྤྲ་ཆར་ལུང་སྟོན་གྲུམས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ནས། ཡུལ་བས་མགོན་
ཉིད་ཀྱི་ཞབས་བཅུན་སྐྱེ་ཆེའི་སྐབ་པ་མངོད་པའི་ཆེ་རྗེས་འབྲུལ་ཕེབས་ལ་མངའ་ཁ་
དང་། ཆེ་རྗེས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་དགྲེས་བཞེས་ཐོག་བཀའ་མཚིད་སོགས་ལེགས་
པར་སྦུལ། དེ་རྗེས་བཀའ་རྒྱོན་བཤམ་སྤྲ་བར་སྤྲ་སོར་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་
གི་ཉམས་གསོ་ལེགས་པར་གྲུབ་པར་འཇམ་དགྲུངས་གོང་མ་ཆེན་པོ་ནས་བདག་
རྒྱུན་དུ་སློབ་མདོངས་དང་། ཁང་པར་བན་བཅས་སྦུལ་བའི་ལེགས་འབྲུལ་དུ་བཅར་
བར་མངའ་ཁ་དང་། བཀའ་ཕེབས་སྟོ། ལེགས་སྐྱེས་གནང་ཆ་སོགས་དམིགས་

བསམ་གྱིས་སྦྱུག། འདི་ཉིན་སྐབས་མགོན་ལྷན་སྐྱེས་ལོ་ཆེན་ས་ཁྲི་ལེབས་ལེགས་
 འབྲུལ་གྱི་སྟོན་ཆེན་རྒྱས་གཤོམ་གནང་བར་ཚོམས་ཆེན་སྲིད་ཞིའི་ཕུན་ཚོགས་སྲུ་
 ལེབས་བསྐྱོད་གྱིས་གསེར་ཁྲི་ཆེན་མོར་ཞབས་སོར་འཁོད་བསྐྱབ། རྗེ་ལྷན་སྐྱེས་
 ལོ་ཆེན་ས་མཚུལ་གྱི་གསུང་བཤད་དང་འབྲེལ་བར་མྱེས་ལོ་མཚོག་ཉིད་
 བསྟན་འགྲོའི་དཔལ་དུ་ཞབས་ལུང་བསྐྱལ་བར་བརྟན་དགོས་ཚུལ་དང་། མཁས་
 བཅུན་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་གཙང་མ་མཐའ་དག་བདག་གིར་བཞེས་དགོས་ཚུལ་
 སོགས་དད་གུས་གདུང་བྱུགས་བྲག་པོ་དང་བཅས་པའི་སློན་ལོ་མཚོག་འདེབས་
 མཛད་པར་མགོངས་མཚོག་ནས་ཀྱང་དགེས་འཇུག་ལུག་པར་གྲོལ་བའི་སློན་ལོ་
 ལྷན་གསུངས་པའི་རེ་འབྲས་འབད་མེད་དུ་འཇོ་བའི་བཀའི་ཞལ་བཞེས་བཟང་པོ་
 ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་མེས་ཞིང་ཁམས་རྒྱ་མཚོའི་བཀོད་པས་སྦྱ་བྲངས་པའི་རྒྱ་
 ཉོར་བོད་གསུམ་གྱི་མཁོ་རྒྱའི་དཔོན་པོ་དེན་ཐང་ཆེ་བའི་མཚོད་སྲིད་གྱི་འབྲེང་བ་
 བཟང་ཞིང་ཚར་དུ་དངར་བ་སྤུལ་བ་རྣམས་དགེས་པའི་སྐུན་རས་གྱིས་བརྗོད་ཞིང་།
 ཞབས་གས་དང་འབྲུལ་འདེགས་བ་སོགས་གངས་མང་བར་རེ་བ་བཞེན་གྱི་ཕྱག་
 དབང་དང་། གྲལ་འཕྲོས། གར་རོལ། ཚོགས་ལངས། གསོལ་ཞབས་སོགས་སྟོན་
 ཆེན་གྱི་རིམ་པར་སྤར་བཞེན་དགེས་པར་རོལ། གཟིམ་རྒྱུང་དུ་ལེབས་ནས་ཀྱང་ལྷན་
 སྐྱེས་ལོ་ཆེན་དང་སྟན་རྒྱས་ལུན་རིང་བར་མཛད་དེ་སན་ཚུན་མཉེས་པའི་བཀའ་
 མཚོད་སྦྱལ་རེས་སྲུ་མཛད།

ཆེས་བཅུ་བཞེའི་ཉིན་ཡོངས་འཇོན་སྲིད་སྐྱོང་ལོ་མིན་ཉན་ཆེན་ལོ་ནས་ཁྲི་
 ལེབས་ལེགས་སྐྱེས་གྱི་སྟོན་ཆེན་ཐོག་སྤར་བཞེན་ཚོམས་ཆེན་དུ་ལེབས་བསྐྱོད་

བསྐྱེད་ལ། ཡོངས་འཛིན་ལོ་མིན་ཉན་མཚོག་ནས་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་ཚིག་དོན་སྟོན་པའི་གི་
ལས་དུ་བྱེད་ས་པའི་མཛུལ་གྱི་གསུང་བཤམས་ཚིག་ས་སུ་བཅད་པ་འབའ་ཞིག་གི་སྡོ་
ནས་གསོལ་འདེབས་གནད་སློན་དུ་མཛད།

(༡༠༧ ཉ་༥༥༧༠ འ་༡) ཚེས་བཙོ་ལྷ་ཉིན་ཡུལ་མཚོག་གོང་མ་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་
མཚོའི་ཡུལ་མཛུལ་ཁང་བཅར་བར་མཛུལ་སྤྱད་སྤྱད་ཞེས་བཤམས་འདི་ཞིབ་ཐེབས་
དང། འོན་ཁར་རྒྱུན་དུ་ཞུས་འདོན་དགེ་སྦྱོར་དང། སྤྱད་སྦྱོར་སོགས་ལ་གང་བཅོལ་
མཛད་དགོས་ཀྱི་བཤམས་སྟོན་སྤྱད། སྤྱད་ས་མཚོག་ལུང་སྤྱད་འོ་ཆེ་འོ་མིན་པེ་
ཅིང་རྒྱལ་ཁབ་དུ་ཐེབས་བཞེད་ལ་འདི་ཉིན་ཐོན་སྤྱད་གི་ཐོག་ཟང་ཟང་བདོག་པའི་
ཐེབས་རྫོང་བཟང་ཞིང་སྤྱལ་དུ་བྱུང་བ་འབྲུལ་བར་མཛད། དེ་མཚུངས་འཛུལ་
དབྱེད་ས་གོང་མ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་ཡུལ་བའི་དབང་པོ་ཉིད་གསེར་ཁྲིར་མངའ་
གསོལ་ལེགས་བར་གྲུབ་པའི་བཤམས་ཀྱི་སྤྱད་ལེན་འབྲུལ་བར་ཐོན་མི་འབྲུལ་སྡོ་མང་
ཉར་གཤོང་དགེ་བཤམས་དག་དབང་དོན་སྟོན་འོ་གཡོག་ལའང་ཐོན་གནད་སྤྱལ།

(༡༡༠ ཉ་༡༧༡༡ འ་༣) ཚེས་བཙོ་བརྒྱུད་ལ་བྱུང་སྤྱིའི་སྟོན་ཚེན་ལ་ཡུལ་ས་
མཚོད་ཡོན་དང། སྤྱད་ས་མཚོག་ལུང་སྤྱད་འོ་ཆེ་བཅས་ཚོམས་ཚེན་དུ་ཐེབས་
བསྐྱོད་ཐོག་བཤམས་དབྱེད་སྡོན་དགའ་བཞི་བ་ནས་མཛུལ་གྱི་གསོལ་འདེབས་དང་
བཅས་བྱུང་སྤྱིའི་དངོས་འབྲུལ་རྒྱ་ཚེར་བསྟེན།

(༡༡༠ ཉ་༥༥༧༣ ཐ་༦) ཚེས་ཉི་ཤུ་ཉིན་བཤམས་སྟོན་ཚེན་སྟོན་རྒྱས་ནས་ཁྲི་
ཐེབས་ལེགས་སྤྱེས་ཀྱི་སྟོན་ཚེན་ཐོག་(༡༡༠ ཉ་༥༥༧༣ ཐ་༤) དབྱེད་སྡོན་ཐོན་བ་ནས་
ཞབས་བད་བརྟན་པའི་གསོལ་འདེབས་མཛུལ་གྱི་བཤམས་སྤྱད་དུ་འགྲོ་བས་དངོས་

བཤེས་ཀྱི་འབྲུལ་བ་(༡༡༠ ཉ་༦།༡༧༣ ཟ་༡༣) ལྷོན་ཚེན་ལ་དགྲེས་བར་རོལ།

(༡༡༣ ཉ་༣།༡༧༤ འ་༡) ཚེས་ཉེར་གསུམ་ཉིན་གཟིམ་རྒྱུད་དུ་དོར་བྲག་རིག་འཛིན་ཚེན་པོའི་སྐྱུལ་སྐྱུ་བྲུ་རིགས་དང་བཅས་པ་ནས་རྙིང་ལུགས་ཀྱི་ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་བཞེས་དང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་དབྱུས་གཙང་ཚོ་ཚེན་གྱི་ཁྲི་འབྲུལ་ལྷོན་ཚེན་ཐོག་ཚོམས་ཚེན་དུ་ཕེབས་བསྐྱོད་བཀའ་འདུག་ཚེ་བར་དབྱུས་མདའ་དཔོན་ང་པོ་དཔ་ནས་མཚུལ་གྱི་བཤེས་དང་བཅས་ཚོ་ཚེན་ནས་དངོས་བཤེས་ཀྱི་འབྲུལ་བ་དང་། གཞན་ཡང་ཁྲི་འབྲུལ་མཇུག་ལྷུ་མང་དག་བཅས་ལ་སྤྲུག་དབང་སྐྱུལ་ཞིང་། ལུགས་གཉིས་ཀྱི་ལྷོན་ཚེན་ལ་རོལ་བ་སོགས་སྤར་ལྟར་བསྐྱུངས།

(༡༡༣ བ་༣།༡༧༥ འ་༢) ཚེས་ཉེར་བརྒྱད་ཀྱི་ཉིན་ཡམ་པོ་ན་པོ་གང་གི་སྐྱུའི་རིམ་གྱོ་བ་གམ་བཅར་རྣམ་རྒྱལ་གྲུ་ཚང་གིས་ཁྲི་ཕེབས་ལེགས་འབྲུལ་ལྷོན་ཚེན་ལ་ཚོམས་ཚེན་དུ་ཕེབས་བསྐྱོད་ཐོག་སྤན་མཚོད་དཔོན་སྐྱུལ་མིང་བ་ནས་མཚུལ་གྱི་བཤེས་དཔ་གསོལ་འདེབས་དང་བཅས་ལྷུས་རྗེས་ཞབས་བརྟན་དངོས་འབྲུལ་གྱི་རིམ་བ་སྐྱུན་ལམ་དུ་བསྐྱར་ཞིང་ལས་སྡེ་གྲུ་དམངས་ཚང་མར་སྤྲུག་དབང་སྐྱུལ། མཇུག་ཐེངས་གཉིས་བར་ཅེའི་ནང་མ་མཁན་སྡེ་ཚེ་རྒྱུད་། ལས་ཚན་པ། ལྷུང་གྱིངས། ལྷུང་གཏོགས་དང་བཅས་པས་ཁྲི་ཕེབས་ཀྱི་དངོས་འབྲུལ་དང་བཅས་ཚང་མས་གོ་བབ་ཀྱི་མཇུག་དར་སྤུལ། ལུ་མཐུད་ས་སྐྱུ་དང་། སྡེ་དཔོན་གཤུ་ཐོག་བའི་ཁྲི་འབྲུལ་བ་སོགས་མེར་སྐྱུ་གངས་མང་ལ་མཇུག་སྤྲུག་གནང་ཞིང་། ལུགས་གཉིས་ཀྱི་ལྷོན་ཚེན་དགྲེས་རོལ་མཇུག་ད། དེའི་ཕྱི་ཉིན་རྣམས་སུ་གཟིམ་རྒྱུད་དུ་ཁྲི་ཕེབས་ལེགས་འབྲུལ་ལྷུ་མི་དབྱུས་གཙང་གི་མདའ་དཔོན་རྣམས་དང་། འཕྲོད་རྒྱུ་རི་པོ་བདེ་ཚེན་པ་

ཚོགས་དམངས། གཞན་ཡང་མངལ་ཐོན་ལྷ་མི་མང་དག་བཅས་ལ་ཞལ་མངལ།
ཕྱག་དབང་། བཀའ་བཟང་གི་ཕེབས་སྒོ། ཟང་ཟེང་གི་གནང་སྦྲིན་སོགས་གང་ལ་གང་
འོས་སྤྱོད་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བར་གྱུར།

ཉོར་ལྷ་དགུ་པའི་ཆེས་གཉིས་ཉིན་སྡེ་དཔོན་རྒྱ་རི་བས་ཁྲི་ཕེབས་ལེགས་
འབྲུལ་སྟོན་ཆེན་ཐོག་ཚོམས་ཆེན་གསེར་ཁྲིར་ཞབས་སོར་བཀོད། རྒྱ་རིའི་སྤྱོད་
དངོས་ཁྲི་བ་ནས་མཚུལ་གྱི་བཤའ་བ་དང་བཅས་དངོས་སྦྲེས་གྱི་མཚོད་སྦྲིན་རྒྱ་ཆེར་
ཕྱལ། རྒྱ་རི་ཡབ་སྐུ་འོ་གཡོག་རྣམས་དང་ཞར་བྱུང་སོག་པོའི་བྲུ་རིགས་མང་ཙམ་
སོགས་ལ་ཕྱག་དབང་སྤུལ་ཞིང་སྟོན་ཆེན་ལ་ལེགས་པར་རོལ། དེའི་སྤྱི་ཉིན་གཟིམ་
ཅུང་ཏུ་འོན་རྒྱལ་སྐུ་འོ་རྗེ་འཆང་གི་སྤུལ་སྤྱོད་པོ་ཆེར་འབྱོར་ཕྱག་དང་། གནས་
ཅུང་སྤྱོད་དབྱངས་སྤིང་བ་ཚོགས་ཡོངས་ནས་ཁྲི་ཕེབས་ལེགས་སྦྲེས་འབྲུལ་མི་
སོགས་ལ་མངལ་ཁ་བསྐྱུངས་རྗེས། ཡུང་ཇའི་རྒྱལ་ཏུ་ཚོས་སྡེ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་
འབྲས་སྤྱངས་སྤྱོད་འབྲུལ་སྤྱི་ནས་དཀར་སྒོ།

(༡༡༧ ཉ་༡༣༧༢༢ འ་༢) ཆེས་བཞི་ཉིན་གདན་ས་ཆེན་པོ་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་སྤིང་
ནས་ཁྲི་ཕེབས་ལེགས་སྦྲེས་གྱི་དཀར་སྒོ་དང་།

(༡༡༧ ཉ་༡༣༧༢༢ འ་༣) ཆེས་ལྷ་ལ་འབྲོག་རི་པོ་དགའ་ལྷན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་
སྤིང་གི་ཁྲི་ཕེབས་ལེགས་འབྲུལ་གྱི་དཀར་སྒོ་ཞབས་བརྟན་བཅས་པར་ཚོམས་ཆེན་
ཏུ་ཕེབས་བསྐྱོད་གྱིས་གསོལ་ཞབས་དཀར་སྒོ་འབྲུལ་བཞེས་དང་། རྗེ་རྒྱལ་བ་
གཉིས་པའི་རྒྱལ་ཚབ་དགའ་ལྷན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཚུལ་གྱི་གསུང་བཤའ་དང་
བཅས་དངོས་འབྲུལ་གྱི་མཚོད་སྦྲིན་འཕྲེང་བར་བསྐྱིགས། འབྲུལ་ཚོགས་ཆེས་མང་

བ་ཀུན་ལ་ཕྱག་དབང་སོགས་འཚོམས་མེད་དུ་བཀའ་འདྲིན་ཆེ་བར་གྱུར།

དེ་ལྟར་གདན་ས་ཆེན་པོ་འདི་དག་གི་མཇུག་ཁ་སྲ་སྲི་རྣམས་སྲུ་དགེ་འདུན་
འདུས་པའི་ཚོགས་ཏུ་ཅང་མང་བའི་ཁར་དད་ལྡན་གྱི་མཇུག་ལྷོ་བ་གཞན་དག་གྲང་
ཆེས་མང་བ་བཅས་སྐྱེ་འཁྲུག་མགྲུལ་འཆམ་སོགས་བཞེས་དོགས་ཚང་མ་སློབ་གཡེང་
ཆེ་ཚམ་བྱུང་རུང་། མགྲུལ་འཆམ་སོགས་བཞེས་པ་ལྟ་ཅི་ཐར་སྐྱེ་ངལ་བའི་ཚུལ་ཅུང་
ཟད་ཚམ་ཡང་མི་བཞེས་པར་དགྲེས་པ་དང་སློབ་ཆེན་པོའི་ངང་ནས་མཚོག་དམན་
མཐའ་དག་གིས་མཇུག་བཅས་ཀྱིས་ཆེ་འདིའི་སྤང་བ་ཉུར་ཉུར་པོ་དེ་ཞིག་འགགས་
ནས་སེམས་རྒྱུད་བདེ་བས་ཚིམས་པར་འགྱུར་བའི་མཐོང་ན་མི་མཐུན་པ་མེད་པའི་
མཚན་དཔེའི་མཇུག་ཁ་དང་། ཐོས་པ་ཚམ་གྱིས་ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་གྱི་ཤེས་
རབ་རྒྱས་ཤིང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ས་བོན་འཛོག་པའི་གསུང་གིས་དབུགས་
དབྱུང་དང་། དེག་པ་ཚམ་གྱིས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ལུག་རྩ་བཅོམ་ཞིང་ཐར་བ་
དང་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པའི་བག་ཆགས་འཛོག་པའི་ཕྱག་གིས་དབང་བསྐྱར་སོགས་
གདུལ་བྱ་དེ་དེ་བཞིན་གྱི་དེ་བ་ཡོངས་སྲུ་རྩོགས་པའི་བཀའ་འདྲིན་སྐྱེལ། དེར་མ་ཟད་
སྤར་མན་སྐྱེའི་ན་ཚོད་སྲ་རྩེལ་བསྐྱན་པས་པལ་བ་བདག་ཅག་གི་སྤང་དོར་ཞལ་འདོན་
ཚོས་སློབ་སོགས་ཕྱགས་འཛིན་ཆེད་དུ་མ་གནང་རུང་མཇུག་ཁ་སྲ་སྲི་འདི་དག་གི་
ཆེ་སྐྱུན་འདེན། ལྷོས་གསོལ། ཞབས་བརྟན། བསྟོད་ཚོགས་སོགས་འདུས་པ་
དམངས་ནས་རི་ལྟར་གསུངས་པ་རྣམས་བདག་ཅག་གིས་ཡུན་རིང་པོར་འཛིན་སློབ་
བྱས་པ་ལས་གྲང་བྱང་རྒྱབ་པའི་གསུང་གི་གདངས་མཐོ་ཞིང་། ཚིག་འབྲུགས་པ་ལ་
དག་པའི་སློབ་སོགས་གསུང་བ་ན་མཚོག་དམན་མཐའ་དག་འདི་ནི་རིང་མོ་ཞིག་ནས་

ཚོས་ཀུན་སྤྱད་སྤྱད་སྤྱད་ཆུང་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་སྤྲང་ཚུལ་འདི་དག་ཁོ་
ནས་དེས་པར་སྤྲང་བས་རྒྱ་མཚོན་གཏན་ཚིགས་གཞན་གང་གི་སློབ་ནས་ཀྱང་སྤྱད་
དགོས་པ་མི་སྤྲང་ངོ། །ཞེས་སོགས་ངོ་མཚར་བའི་བསྟོད་དབྱངས་སློབ་ཅིང་ལུས་ཀྱི་
བ་སྤྱད་གཡོ་བ་དང་། མིག་ནས་མ་ཆེ་མ་འཇུག་པ། ཡིད་ཀྱིས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་
སོགས་ལ་བརྩོན་པར་སྤྲང་ལེན་གྱིས།

འདི་དག་གི་སྤྱད་སྤྱད་གཡེང་བར་གསེང་རྣམས་སྤྱུང་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་
དེ་མོས་སྤྱད་སྤྱད་ལུས་ཀྱིས་སྤྱད་སྤྱད་སློབ་འདོན་དང་། སྤྱད་སྤྱད་ཀྱི་ཞུས་འདོན་
ཉམས་བཞེས་སོགས་ཀྱང་ཆག་མེད་དུ་བཀའ་བྲིན་ཆེ་བར་གྱུར། རྒྱ་བ་འདི་དང་ཕྱི་མ་
རྣམས་སྤྱད་སྤྱད་པར་ཉེ་སློབ་གྲུ་ཚང་ཁག་དང་། སྤྱད་སྤྱད་ཆེ་ཆུང་། སྤྱད་སྤྱད་ཁག
གཞུང་དུང་མི་དག་མེད་སྤྱད། མཐའ་དབྱུང་གི་དགོན་སྤྱད་ཆེ་ཆུང་སོགས་དུ་མ་ནས་
ལེགས་སྤྱད་ཀྱི་དཀར་སྤྱད། ཞབས་བཏུན། དངོས་འབྲུལ་སོགས་རྒྱན་མི་ཆད་དུ་བྱུང་
བ་ཚང་མ་དེ་དེ་ནས་ཞིབ་དུ་འགོད་པར་མ་ལངས།

(༡༡༥ ཉ་མ་༡༧༩ འ་༥) ཞེས་སྤྱད་ཞིད་གཙུག་རྒྱན་རྗེ་སྤྱད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
གཟེགས་བཅུ་པ་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་དག་དབང་སློབ་བཟང་འཇམ་དཔལ་བསྟན་འཛིན་
ཚུལ་གྱི་མཚེན་རྣམ་ཐང་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ངོ་མཚར་ལོར་སྤྱད་འཇམ་བ་
ལས། གང་གི་དབྱེས་ཞིད་སྤྱད་འཛིན་གཉིས་པའི་གཞན་མེད་ཁང་དུ་གོང་མ་དེས་སྤྱད་
ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་ཁྱིལ་ཞབས་སོར་བཀོད་པ་ལས། སྤྱད་སྤྱད་མིར་བཅས་པའི་འགྲོ་བ་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་མཛོན་པར་མཚོན་ཅིང་གཟེངས་བསྟོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཚུལ་རྗེ་སྤྱད་བརྗོད་
པའི་སྤྱད་སྤྱད་ཉེ་སྤྱད། །།

༡༩ ། ཡོངས་འཛིན་རྣམས་ལས་བཤད་བ་དེ་གསལ་བཞེས་དང་བཅད་རྒྱ་དེ་
ལའང་བཞུགས་ངོས་མཐའ་དབྱས་སྐྱེ་རྒྱ་མང་པོས་མཉམ་དབང་མཚོག་གསེར་
ཁྲི་མངའ་གསོལ་ལེགས་བྱུབ་ཀྱི་དགའ་སྟོན་འབྲུལ་བ་དང་། ཞལ་མཇུག་གསུང་
ཐོས་ལ་དེ་བ་རྣམས་ཡིད་བཞིན་དུ་སྐོང་བར་མཛད་སྟུང་སྲུང་སྲོལ་ལུགས་
གཉིས་ཀྱི་གནང་སློབ་རྣམས་གོང་འཕེལ་ངང་བཞུགས།

༩ ས་བཅད་དུག་ལ། རྣམ་ཀུན་མཐའ་དབྱས་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་དུ་མའི་དེ་བ་ཡིད་བཞིན་
དུ་འཛོལ་བའི་འཕྲིན་ལས་ཚད་བ་མེད་པའི་ངོས་ནས་གཙོ་བོར་རྒྱལ་བའི་བརྟན་ལ་
ཐོས་བསམ་དང་དེའི་སྒྲིབ་དུ་གདན་ས་ཆེན་པོ་རྣམས་སྲུང་གྲོན་ནས་གསལ་བསམ་
སོགས་རི་ལྟར་མཛད་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ནས་ཉེར་ལྷན་དགུ་པའི་(༡༡༥༥ བ་༥༡༥༩༩ འ་
༦)ཆོས་བཙོ་ལྷ་སྲུ་ཆར་ཡོངས་འཛིན་སྲིད་སྐྱོང་ལོ་མིན་ཉན་མཚོག་ནས་ཆེ་དབང་
བྱབས་ཁྲུས་འབྲུལ་བཞེས་བཀའ་འདྲིན་ཆེ་ཞིང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་རྣམས་སྲུ་ཁལ་ཁ་རྩེ་
བཅུན་དམ་པའི་ཞབས་གས་གཉེར་སློབ་མཐའ་དོན་བྱུབ་སོགས་སོག་རིགས་འགའ་
དང་། མགར་ཐར་མགྲོན་གཉེར་ངོ་གཡོག་གནས་རྒྱུང་ཆོས་རྩེར་མཁན་སྡེ་རྒྱུང་ཁའི་
གོ་གནས་སྦྱལ་བའི་གསར་མཇུག་གི་མཇུག་ཁ་སོགས་སྦྱལ།

(༡༡༥ ཉ་༡༡༥༤ ཐ་༩) ཆོས་ཉེར་བཞི་ཉིན་འབྲས་སྤངས་པའི་འཆར་ཅན་ལྗོངས་
རྒྱ་དང་འབྲེལ་བའི་ཞབས་བརྟན་ལོ་ལྟར་དབྱར་གནས་གྲོལ་མཚམས་སྲུ་ཡིན་ཀྱང་།
འདི་ལོ་ཁྲི་ཐེབས་སྦྱགས་གཡེང་བབ་ཀྱིས་ཕྱིར་འཕྲེན་མཛད་བ་འདི་ཉིན་གནང་རྒྱུར་
ཆོས་ཆེན་དུ་ཐེབས་བསྐྱོད་ཐོག་ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་བཞེས། བྱ་དམངས་ལ་བྱུག་

དབང་། དག་ལྟོང་ལྟོང་དཀར་པོ་ཕྱོན་པེབས་སོགས་མཛད་སྒོ་པལ་མོ་ཆེ་སྲར་
རྒྱན་ལྟར་དང་། ཆེས་ཉེར་ལྡེའི་སྲ་ཆར་སེ་ར་སྲགས་པའི་མཛལ་ཁ་དང་། དེ་ནས་
ཆོམས་ཆེན་དུ་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གྲིང་གི་འཆར་ཅན་ལྗོངས་རྒྱ་དང་འབྲེལ་བའི་ཞབས་
བརྟན་དང་། འདུས་པ་དམངས་ལ་ཕྱག་དབང་སོགས་སྲར་པམ་ལྟར་སྦྱེལ།

འདི་དག་གི་སྲ་ཕྱིར་སྲན་མཚོད་དཔོན་མཁན་པོར་བཀའ་པེབས་སྲུ། སེ་འབྲས་
དགོ་གསུམ་ཞེས་པའི་གདན་ས་གྲགས་ཅན་འགངས་ཆེ་འདི་དག་ཐོག་མའི་བྱང་
ཚུལ་རྗེ་ལྟར་ཡིན་པེབས་པར། སྲན་ནས་སེ་འབྲས་དགོ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཐོག་
མར་དགའ་ལྡན་ནི་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཙོང་ཁ་པ་རང་གིས་ཕྱག་བཏབ་སྟེ། གཙུག་
ལག་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་བསྐྱུན་ཞིང་གཞི་གསུམ་ལ་སོགས་པ་འདུལ་
བའི་ཕྱག་ལེན་དང་། གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོའི་འཆད་ཉན། གསང་སྲགས་གྱི་དཀྱིལ་
འཁོར་ཆེན་པོའི་སྐབ་མཚོད་སོགས་འཇུགས་པར་མཛད་དེ་རི་བོ་དགོ་ལུགས་པ་
ཞེས་པའི་གདན་སའི་ཐོག་མ་དེ་ནས་བྱང་བ་ཡིན། དེ་ཡང་དགོ་ལྡན་བཏབ་ལུལ་གྱི་
རིའི་མིང་ལ་འབྲོག་རི་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། གདན་སའི་མཚན་ལ་དགོ་ལྡན་ནམ་པར་
རྒྱལ་བའི་གྲིང་ཞེས་གྲགས་ཚུལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ལུགས་ལ་ཡང་རི་བོ་དགོ་
ལུགས་པ་ཟེར་བ་དེ་ནས་བྱང་བ་དང་།

འབྲས་སྲུངས་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དངོས་སྟོབ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེ་བཟ་ཤིས་
དབལ་ལྡན་པ་ལ་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གྱིས་ཕྱག་འདེབས་དགོས་ལུང་དུ་
བསྐྱུན་པ་ལྟར་ཐོག་མར་རྗེ་བཟ་ཤིས་དབལ་ལྡན་པས་ཕྱག་བཏབ། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་
གྲུ་ཚང་ཁག་སོགས་བྱང་ཚུལ།

སེ་ར་ཉི་རྗེ་ཚོང་ཁ་པའི་དངོས་སློབ་བྱམས་ཚེན་ཚོས་རྗེ་བླ་ཀྱ་ཡེ་ཤེས་ལ་རྗེ་
ཉིད་ཀྱིས་འདེབས་དགོས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐོག་མར་བྱམས་ཚེན་ཚོས་རྗེས་བཏབ།
དེ་ནས་གྲང་བུ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་། གྲུན་མཁེན་བྱང་རྩལ་འོད་ཟེར་དང་སེ་ར་
གྲུན་མཁེན་པ་སོགས་ཀྱིས་འཆད་ཉན་མཛད་པས་སྟོད་སྟུང་། གྲེས་གྲ་ཚང་སོགས་
རིམ་པར་བྱང་རྩལ་རྣམས་རགས་བསྐྱུས་ཞུས་པར་བྱལ་ཐལ་སྐྱུར་དང་བཅས་དེ་
དག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་གསལ་རྣམས་གང་དུ་ཡོང་གསུངས་པར། རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་རྣམ་
ཐར་དང་དགའ་ལྷན་ཚོས་འབྱུང་སོགས་ལ་གསལ་རྩལ་ཞུས་པར་དེ་དག་གི་བྱལ་
དཔེ་འབྲལ་དུ་རྩད་གཅོད་ཀྱིས་བྱལ་ཞིབ་ཡང་ཡང་བསྐྱུངས་ཤིང་རྒྱན་དུ་ཡང་
གདན་ས་ཚེན་པོ་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་ཞེས་དག་སྤང་གུས་འདུད་ཚད་མེད་དུ་
མཛད་པ་ནི་དམ་པའི་རང་རྟགས་མཛད་དུ་བྱང་བའི་བག་ཚགས་ཡོངས་སུ་སད་པའོ། །

ལྷ་བ་བཅུ་པའི་ཚེས་གཅིག་ཉིན་སེ་ར་སྐྱ་མ་ལས་སྤེའི་ལྷ་མཛལ་དང་། ལྷང་
ཡིག་གཤམ་ཁ་བ་དགོངས་པ་ཞུས་འཁྲོལ་ཚབ་གསར་པ་མཁན་རྩལ་པ་ལྷ་སློབ་བཟང་
ཚོས་འབྲོར་ལ་བསྐྱོ་བཞག་སྐྱལ་བ་འདི་ཉིན་ལས་ཁུངས་སུ་འབྲོར་བའི་གསར་
མཛལ། དེའི་ཕྱི་ཉིན་སྐྱ་བཅར་སློབ་བཟང་བཟོད་པ་བཀྲས་ལྷན་དུ་ལེགས་སྐྱེས་འབྲལ་
བ་དང་། ཁྱི་འབྲེད་གཉོང་བ་བཅས་ལ་ཐོན་བྱལ། ལི་ཐང་པའི་ཁྱི་འབྲལ་ཞུ་མི་བསམ་
འཕེལ་སྲིང་མཁར་རྩལ་རོ་གཡོག་སོགས་ལ་མཛལ་ཁ་གནད་།

ཚེས་ལྷ་ཉིན་སེ་ར་སྤང་པར་ཕྱིན་སྟོན་ལོ་བ་གྲ་གངས་ཕྱེད་ཉིས་བརྒྱ་སྟོར་དང་།
ཚེས་དུག་ལ་སེ་ར་གྲེས་པར་ཕྱིན་སྟོན་ལོ་བ་གྲ་གངས་ཉིས་བརྒྱ་སྟོར་ལ་མཛལ་ཁ་
དང་། དེ་རྗེས་སྤྱི་བྱུང་མཁན་རྩལ་སློབ་བཟང་ཤེས་རབ་ལ་མཛལ་ཁ་དང་གསོལ་

ཚིགས་གསོལ་རས་བཅས་སྣལ། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཡོངས་འཛིན་རྗེ་འཆང་ཁི་ལུང་དག་
དབང་སྟུན་གྲགས་ནས་སྤྱིའི་རྒྱུན་སེལ་དུ་རྗེ་རྗེ་རྣམ་འཛོལས་ཀྱི་སློབ་ས་བྱབས་ཁྲུས་
འབྲུལ་བཞེས་མཛད། ཚེས་བཅུ་ཉིན་གཟིམ་རྒྱུད་ཉི་འོད་དུ་བསྟན་སྲུང་དམ་ཅན་རྒྱ་
མཚོར་གཟབ་གསོལ་ཆེན་མོ་བསྐྱུངས་རྒྱུར་དེ་གོང་ནས་ཚེས་སྲུང་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་ཐང་
དང་མཚོད་རྗེས། སྤྱིན་གཟིགས་སོགས་བཟང་ཞིང་ཚོར་དུ་དངར་བ་འདུ་མཛད་པའི་
ཐོག་སྐྱེ་བཅར་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་མན་བདེ་ལེགས་བཤད་སྤྱིང་པའི་འདུས་བཞུགས་
ཡོངས་ཀྱི་དབྱར་ཕེབས་བསྐྱོད་ཀྱིས་བསྟན་སྲུང་རྒྱ་མཚོར་རྒྱལ་བསྟན་སྤྱི་དང། རྗེ་
བྲག་ལྷ་སེར་གྱི་བསྟན་པ་རྒྱས་པ། གནམ་བསྐོས་དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་པའི་ལུགས་
གཉིས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དང། བོད་སྤྱོདས་མན་བདེའི་ལེགས་ཚོགས་ཡར་ལྷ་ལྷར་འཕེལ་
བ་སོགས་ཀྱི་འཕྲིན་བཅོལ་སྤྲུགས་བསྐྱེད་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱུངས། དེ་ཡང་སྲོན་པན་འདི་
རིགས་ཀྱི་ཚོགས་དབྱར་ཕེབས་མ་ལྷོང་ནའང་ཕྱག་ཏུ། ཕྱག་བེལ་འཁྲོལ་མཚམས་
དང། རང་མཚོད་འབྲུལ་མཚམས། སྤྲུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་སོགས་ལན་ལེ་ལུས་བཞུགས་
ནས་དེ་དང་དེར་འཇུག་མེད་དུ་བཀའ་བེད་ཆེ་བར་གྱུར།

ལྷ་མཚོད་ཆེན་མོའི་ཉིན་སྤྱིའི་ཆ་ལ་གནམ་བསྐོས་གོང་མ་ཆེན་པོ་ནས་
ཡོངས་འཛིན་སྲིད་སྐྱོང་ལོ་མིན་ཉན་རིན་པོ་ཆེར་ས་མ་ཉི་བསྐྱིའི་ཚོ་ལོ་དང། རིང་
མིན་འཇུག་ས་ཐམ་ཀ་ཡང་སྣལ་རྒྱུའི་བཀའ་ཡིག་ཕེབས་པར་ཉི་འོད་དུ་ཡས་ཕྱིན་
སྟུན་རྒྱས་ཐོག་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས། རྒྱལ་ཡུལ། བཀའ་སྐོན་རྣམ་པ་སོགས་
གཞུང་བྱང་མི་བྲག་ཅེ་གོད་ལས་ཚན་པ་ཡན་ནས་ལེགས་དར་སྤུལ། གསོལ་ཚིགས་
རྒྱབ་གསོལ་རྗེ་གསུམ་པའི་སྐབས་གཞུང་ཞབས་གས་རྣམས་ལ་འཆར་ཅན་དབྱུག་

མཛེས་དང་། དེ་ནས་གནས་གཞིགས་ལ་ཐེབས་བསྐྱོད་ཀྱིས་འཕགས་མཚོག་ལོ་གེ་
 །ལུ་ར་དང་། གསེར་གདུང་ཁག་ལྗོས་བསྐྱེད་མ་ཁང་བཅས་སུ་སྐྱབ་བཅར་གྲུ་ཚང་གསུང་
 བཟང་བ་རྣམས་དང་བཅས་ཞལ་འདོན་སྐྱབ་འདེན་ལུས་གསོལ། ཚོས་སྐྱོད། ཞབས་
 བཏྱལ། གསུང་མགུར་གྱི་རིམ་པ། དམྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་ལོའི་སྐྱེ་དབྱེད་སོགས་སྤར་སོལ་
 ལྟར་གསུངས་ཤིང་། རྟེན་མཚོག་རྣམས་ལ་སྐྱབ་ལལ་ཐུགས་སྐྱོན་སོགས་རྒྱ་ཚེར་
 བསྐྱེད་སྤྱོད་དེ་ནས་གཞིམ་རྒྱུད་ས་གསུམ་ནས་སྤྱིར་ཐེར་ཐུགས་ཞིབ་བསྐྱེད་སྤེལ་
 ཕྱིར་ཐེབས་མཛེས། ཚོས་ཉེར་དུག་ཉིན་སེ་འབྲས་སྐྱི་སོན་ས་འཆར་ཅན་ལྷ་མཚོད་
 ཀྱི་དཀར་ཕྱད་དང་། འཇུང་ཕྱད་འབྲུལ་བཞེས། སེ་འབྲས་ལྷ་མ་ལས་སྐྱེ་སོགས་དང་།
 སེ་རའི་ཚོགས་ཚེན་དགེ་བསྐྱོས་གསར་རྟེན་གཉིས། རྣམ་རྒྱལ་གྲུ་ཚང་གི་སྐྱོབ་
 དཔོན་དབུ་ཚོས། ལས་སྐྱེ། གྲུ་དམངས་བཅས་ལ་མཛེས་ཐུག་སྐྱེལ། ཚོས་ཉེར་
 བརྒྱད་ཉིན་རྣམ་གྲུའི་དབུ་མཛེད་རྟེན་པ་རྒྱ་མཚོ་དོན་ལྡན་དགོངས་པ་འཁོལ་ཚབ་
 གསར་པ་དགེ་སྐྱོང་སྐྱོ་བཟང་བསྐྱབ་པར་བསྐྱོ་བཞག་སྐྱེལ་བའི་བཀའ་བརྒྱུར་མཛེས་
 དར་ཕྱལ། འདི་ཉིན་ཡོངས་འཛིན་ཚེ་མཚོག་སྤྱིར་སྐྱེལ་སྐྱེ་རིན་པོ་ཚེར་གོང་མ་ཚེན་
 ལོས་བརྗེད་ཚོ་ལོ་སྐྱེལ་བའི་ལེགས་སྐྱེས་ཀྱི་མཛེས་འབྲུལ་དང་། གཞན་ཡང་
 མཛེས་ཐོན་འགའ་ཞིག་སྐྱེལ།

ཚོས་ལྷ་ནས་སྐྱེ་མཚམས་བཅད་རྒྱ་བཀའ་དྲིན་ཚེ་རྒྱུར་དབྱེད་ཚེ་རྒྱལ་ཏུ་
 ཞབས་བད་རྣམས་དང་། རྣང་མ་མཁན་སྤེ་ཚེ་རྒྱུད། ལས་ཚོན་པ་སོགས་བཅད་རྒྱུའི་
 ཁོངས་སུ་ཐེད་པ་རྣམས་ཀྱི་མཛེས་དར་འབྲུལ་བཞེས་དང་། རྣམ་གྲུའི་དབུ་མཛེད་ལ་
 གསར་མཛེས་ཡང་བཀའ་དྲིན་ཚེ་ཞིང་སྤྱིག་ཁྱིམས་འདོན་དབྱེད་སོགས་ཡར་

ཕྱན་དགོས་པའི་བཀའ་སྤྲུལ། དེ་ནས་སྐྱ་མཚམས་གནང་ཡུལ་ཉི་འོད་དུ་དབུ་བྱུང་ཀྱི་
ཁང་བསྐྱེགས་པའི་ནང་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་སྣང་བརྟན་དང། རྗེ་བཟང་གིས་དོ་ཁ་
ལ། སྐྱོལ་མ་སྤིང་དགའ་མ་སོགས་དང། དགའ་ཕྱན་ལྷ་བརྒྱ་མ་དང། འདིགས་མཛད་
དོ་རྗེའི་སྐྱ་ཐང་། ལྷ་མོ་གསུང་བྱོན་མའི་སྐྱ་ཐང་སོགས་སྤྲུལ་དམ་གྱི་ཉེན་མཚོག་
ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་གདན་དྲངས་ཤིང། མཚོད་གཏོར་སོགས་བཀོད་པས་མཛེས་
པར་བཤམས། དེ་རིང་ནས་མཚམས་ཚུགས་ཀྱི་ཡིན་པས་ཨ་རེ་དགའ་ཞེས་དགྲེས་
པའི་རྣམ་འཇུག་དང་བཅས་ཤིན་ཏུ་རིངས་རིངས་ལྷ་བྱའི་ཚུལ་མཛད། དེ་ནས་
གསོལ་ཇ་ཉི་མཚམས་ཕེབས་རྗེས་ཕྱན་མཚོད་དཔོན་མཁན་སྐུལ་དང། གཟིམ་
དཔོན་མཁན་པོ་ཚོས་ཟུགས་གཉིས་ནས་ཞལ་འདོན་གྱི་ཞབས་ཕྱི་ཞུས་ཏེ་བཤེགས་
སྟོན། སྣང་འཁོར། མཚམས་ཐོའི་བསྐྱེད་ཚོག་སོགས་དམ་པའི་ཕྱག་བཞེས་ལྟར་
བསྐྱེད་ས། དེའི་སང་ཉིན་ནས་བཟུང་ཉིན་ལྟར་ལྷགས་སྤྱན་གཉིས་རེ་ཚག་མེད་ཐོག་
དགའ་ཕྱན་ལྷ་བརྒྱ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་སྐྱ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྐོ་ནས་དམིགས་བརྩེ་
མ་གང་མང་དང། འདིགས་མཛད་དོ་རྗེ་བདུད་ལས་རྣམ་ཀུལ་གྱི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་
སྐོ་ནས་ལྷགས་བསྐྱེན་འཇམ་དབྱངས་གྱི་གཟུངས་ཨ་ར་པ་ཅ་ན་གཙོར་སྤྱུང་ནས་
འདིགས་བྱེད་གྱི་ཅ་སྤྲུགས་སྤིང་པོ། ཉེ་སྤིང་རྣམས་འགོ་གང་ཆེ། དགོང་སྤྱན་གྱི་
མཐར་ཚོས་སྟོང་རྣམས་ལ་གཏོར་འབུལ། གསེར་སྐྱེམས། འཕྲིན་བཅོལ་སོགས་
གནང་སྤྲིན་ཚག་མེད་དུ་བསྐྱེད་ས། བཅད་རྒྱའི་རིང་དུ་འང་སྤྲ་རྩེའི་ལྷགས་སྤྱན་གྲོལ་
ནས་གསོལ་ཚིགས་གྱི་བར་དང། གསོལ་ཚིགས་རྒྱ་བ་ནས་དགོངས་སྤྱན་མ་ཚུགས་
གྱི་བར་ཡོངས་འདྲིན་རྣམ་གཉིས་རེ་མོས་སུ་གདན་ཞུས་གྱིས་ཕྱག་དཔེ་སྐོག་འདོན་

སོགས་མངོན།

འདི་དག་གི་ཚེ་ནའང་གྲེས་པ་གཞན་དག་ལྟར་སྐྱབ་ཐུག་པ་དང་གྲུ་དོག་པ་
 སོགས་ཀྱི་ཚུལ་བཞེས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཁར་ད་དུང་རྒྱན་པར་མངལ་ཁ་སོགས་ཀྱི་
 ཟེང་ལོང་ཆེ་བས་མཚམས་ཀྱི་རིང་འདིར་དེ་རིགས་ཀྱང་མེད་པ་ཤིན་ཏུ་སྐྱོ་བར་
 འདུག་ཅེས་བཀའ་སྩལ། དེ་ལྟ་བུའི་ངང་དུ་སྐྱེ་མཚམས་རྒྱན་རིང་ཙམ་གནང་བཞེད་
 ཆེ་ནའང་མཐའ་དབུས་ཀྱི་སྐྱེན་བདག་དང་། ཁྱི་མེབས་ལེགས་འབྲུལ་ཞུ་མི་སོགས་
 མངལ་ཁ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེ་བོ་མང་དག་འདུས་པ་རྣམས་ཀྱི་རེ་འདོད་སྐོང་ཕྱིར་ལྷོ་བ་
 བཅུ་གཉིས་པའི་ཡར་ཆེས་རྒྱག་གི་སྔ་ཆར་བཅད་རྒྱ་བཞེངས་ཏེ་བཀའ་ལློན་རྣམས་
 དང་། གྲུང་། རོ་སག་ནང་མ། ལས་ཚན་པ་སོགས་ལ་མངལ་ཁ་གནང་ཞིང་། དེའི་ཕྱི་
 ཉིན་རྣམས་ནས་དད་འདུས་སེར་སྐྱེ་མཚོག་དམན་དུ་མར་མངལ་ཁ་རིམ་མེལ་དུ་
 བསྐྱུངས། བཀྲས་སྐྱབ་དུ་ལྷན་གཟེགས་པའ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་གནམ་ལོ་གསར་
 ཚོས་ཀྱི་རྟེན་འབྲུང་འབྲུལ་བར་འགྲོ་མི་གཟེམ་འགག་བསྐྱལ་བཟང་དབང་ལྡན་འོ་
 གཡོག་ལ་ཐོན་གནང་དང་། ཆེས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་སྐྱེ་ཞབས་ལོ་མིན་ཉན་རིན་པོ་ཆེ་
 མངལ་ཁར་མེབས་པར་སྐྱབ་རྒྱས་གསུང་མོལ་ལུན་རིང་པོར་བསྐྱུངས་ཤིང་ཞབས་
 གས་རྣམས་ལའང་མངལ་ཁ་སྩལ།

དེའི་ཕྱི་ཉིན་རྣམས་ནས་རྒྱན་སྐོད་སྤང་གི་མཁན་ལྷ་དབུ་ཚོས་སོགས་གཏོར་
 ཉགས་འབྲུལ་མི་དང་། ལྷ་མ་ཚོགས་རྒྱག་རང་གོལ་གྱི་སྐོབ་མ་སྐྱལ་ལྡན་རང་གོལ་འོ་
 གཡོག་ ལྷ་རོད་གྲུང་གི་ཤོག་ཐའེ་རི་ཨ་ལུ་ཤེ་སོགས་སོག་རིགས་མང་ཙམ་དང་།
 ཆབ་མདོ་བ་སེར་སྐྱེ་སུམ་ཅུ་སྐོར། རྣམ་རྒྱལ་གྲུ་ཆོང་ཚོགས་ཡོངས་ལ་བཅད་རྒྱ་

གྲོལ་བའི་མངལ་ཁ་སོགས་རིམ་བར་སྟུལ། ཆེས་ཉེར་བཞིའི་ཉིན་མཚོད་ཡོན་ལྷན་
རྒྱས་ཐོག་བཀའ་སློན་རྣམས་དང་། སྤྱི་ཁྲབ་མཁན་པོ། འུང་ཡིག་བཞི་བཅས་ལྷན་
འཛུལ་ས་ཀྱིས་ལྷ་ལྡན་སློན་ལམ་ཆེན་མོའི་མང་འགྲེང་གི་ཐོ་བསྐྱེགས་བསྐྱེད་སྤྱོད་
ཆེས་ཉེར་དུག་ཉིན་རྣམས་ལྷའི་དབྱུང་མཛད་དང་། དགུ་གཏོར་ཆེན་མོའི་འཆམས་བ་བ་
སོགས་མང་ཚུལ་ལ་ཕྱག་དབང་དང་བཀའ་བསློག་གནང་། ཆེས་ཉེར་བདུན་སྟུང་ཆར་སེ་
ར་སྤྱང་མངལ་དུ་གྲགས་བ་གྲུབ་ཐོབ་མདའ་འཕྱར་བ་ཆེན་མོའི་མགུལ་སྤྱང་གིན་
རྒྱབས་ཅན་གདན་ཞུར་གྱུང་བ་མཚན་གཟིམ་ཁང་དུ་བཞེས་ནས་ཞིབ་མངལ་ཐོག་
དབྱུང་གཏུགས་ནས་ཐུགས་སློན་རྒྱན་རིང་པོར་མཛད་ཅིང་། བདག་ཅག་སྐྱུ་སྤྱང་དུ་
འཁོད་བ་རྣམས་ལ་འདྲ་གིན་རྒྱབས་དང་བཀའ་བསློག་སྟུང་རྗེས་སྟུན་ཤལ་སྣ་ལྡ་
སོགས་འབྲུལ་བར་མཛད། ཆེས་ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་མཁན་རྒྱུད་སོགས་དཔོན་རྗེ་སྤྱང་
མོ་བཟང་རབ་རྒྱས་ལ་ཅེའི་མགྲོན་གཉེར་གྲི་བ་དང་། ཐོ་གྲང་གཉེར་ལུང་མོ་གྲིང་ཡེ་
ཤེས་ཆོས་འཕེལ་ལ་མགྲོན་གཉེར་གཞོན་བ་བསྐྱོ་བཞག་གནང་བའི་གསར་མངལ་
དང་། བཀའ་སྟུན་ནས་དབྱུང་གསར་འབྲུལ་མི་ལོ་ལྷ་བ་ལོར་གྲུ་སོགས་ལ་འཁྱོར་
ཕྱག་སྟུལ། ཆེས་ཉེར་དགུའི་ཉིན་གསོལ་ཆེགས་སྟུང་ཐོན་གྱིས་ཤོད་གཟིམ་རྒྱུད་རིག་
གནས་ཀུན་གསལ་དུ་ཞབས་སོར་བཀོད་ནས་རྣམ་བར་རྒྱལ་བ་མན་བདེ་ལེགས་
བཤམ་གྲིང་བའི་ལོ་མཇུག་དགུ་གཏོར་ཆེན་མོའི་འཆམས་ཀྱི་རིམ་བར་སྟུན་རས་གི་
གཟིགས་བ་ལེགས་བར་དབབ་ཅིང་། སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ཆེན་པོ་སའི་རྟེག་བ་ལྷར་
འཁོད་བ་རྣམས་ལ་ཞལ་མངལ་གི་སྐྱལ་བཟང་དང་འདི་སྤྱིར་དགོ་བའི་སྐྱབས་འཇུག་
བསྟན་སྤྱིད་བདེ་རིམ་དུས་གི་གཏོར་ཆེན་སོགས་གནད་དུ་སྤྲིན་བའི་ཐུགས་སློན་

སོགས་ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་སློབ་སོ། །

(1977 ཉ་ཟླ་༡༧༠ ཟ་ཉ) ལྷོ་ལྷུག་ལོར་འབོད་པའི་གནམ་ལོའི་རང་ལམ་གསར་དུ་དོམས་པའི་དགའ་བ་དང་པོའི་ཐོ་རེད་ས་མཚན་གཟིམ་ཁང་དུ་ལྷོ་ལྷུག་གསུང་བྱོན་མའི་སྐྱེན་སྲུང་མཚན་གཏོར་དམ་རྒྱས་རྒྱས་བཤམས་ཐོག་ལྷུག་ལམ་མགོན་ཚེན་པོ་ཉིད་དང་། སྲིད་སྲོང་ལོ་མིན་ཉན། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་བཅས་ལྷན་རྒྱས་ཐོག་སྐྱེན་མཚན་གཟིམ་གཉིས་ནས་ལམ་འདོན་ལབས་ཀྱི་ཞུས་ཏེ་སློབ་མའི་རྣམ་འབྲོར་དང་། འཛིགས་མཚན་དོ་རྗེའི་བདག་བསྐྱེད་སྲོན་དུ་འགོ་བས་དཔལ་ལྷན་འདོད་ཁམས་དབང་མོར་མཚན་བསྟོད། བསྐྱེད་འཕྲིན། མངའ་གསོལ་སོགས་སྲིན་རྒྱས་དང་། གསོལ་ལབས་ཀྱི་ལེབས་སྐོ་སོགས་སྲུང་ལམ། དེ་མཚུངས་ལོ་མིན་ཉན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཡོངས་འཛིན་གཉིས། སྲི་ཞུབ་མཁན་པོས་གཙོས་ནང་མ་མཁན་སྡེ་ཆེ་ཁ་ཡན་དང་། གསོལ་དཔོན་གཞོན་པ་བཅས་ནས་མཇལ་དར་སྤུལ། དེ་ནས་ནས་སེང་ལ་པོ་བྲང་དམར་པོའི་ཡང་སྟེང་དུ་པན་བདེ་ལེགས་བཤམས་སྲིད་པའི་ཚོགས་དབྱུང་ལེབས་ཏེ་བཞུགས་ཁྲིར་ལབས་སོར་འཁོད་བསྐྱེད། རྒྱལ་ཡུལ་དང་། བཀའ་སྟོན་རྣམ་པ། རང་མ་མཁན་རྒྱུང་། ཐོགས་མདལ་སྤུལ། ཚེའི་ལས་ཚན་པ། བྲུ་ཚང་སྡེ་སྤུག་སོགས་ནས་ལེགས་དར་སྤུལ། དེ་ནས་དཔལ་ལྷན་འདོད་པ་ཁམས་ཀྱི་དབང་སྤུག་མ་དབྱུང་འཕང་སྲིད་ཅེར་བསྟོད་པའི་སྲོད་དུ་སྐྱེན་འདེན་མཚན་བསྟོད། བསྐྱེད་བཤེན་ཉན་འབྲུལ། གཏོར་སྲོང་། ཚོགས་འཁོར། མངའ་གསོལ་སོགས་གནད་སྲིན་གཟབ་རྒྱས་དང་། རྣམ་བུ་སྲི་སོ་ནས་གསོལ་ལབས་དཀར་སྲོ་སོགས་སྲུང་ལམ་རྒྱས་བཤམས་དང་བཅས་འབྲུལ་བཞེས་བྱུབ་མཁུག་སྲོས་བསྐྱེད་སྲུང་ལམ་བསྐྱེད་གནས་

གཟིགས་དང་། གོང་མའི་འབྲ་ཐང་ལ་སྐྱུ་ལྷག་བདེ་ལྷན་འབྲེལ་དུ་ཨོ་བཅ་རྣམ་གཉིས་
དང་མཇལ་འབྲུན་ལྷན་རྒྱས་བཅས་བསྐྱེད་སྲུང་ནས་གསེར་གདུང་ཁག་དང་། འཕགས་
བ་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་ལ་སྐྱོན་ཤལ་ལྷགས་སློན་སོགས་གནང་ནས་སྐྱར་ཡང་མཚོན་
གཟིམ་ཁང་དུ་མེབས་ནས་གསོལ་བ་གདན་བཞེས་སོགས་བསྐྱེད་སྲུང་ས།

དེ་ནས་དགྲེས་སློན་ཆེན་མོའི་སྐྱེད་དུ་ཚོམས་ཆེན་སྲིད་ཞིའི་ཕུན་ཚོགས་སུ་
མེབས་བསྐྱེད་ཀྱིས་གསེར་ཁྲི་ཆེན་མོར་ཞབས་སོར་འཁོད་འཕུལ་སྲིད་སྐྱོང་ནོ་མིན་
ཉན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས། རྒྱལ་ཡུལ་དང་། གོང་མའི་ཁུ་བོ།
ཞབས་པད་རྣམ་པ། གྲུང་། སྤྱི་ཁྱབ་མཁའ་བོ། ར་སག་རྩ་སྐྱ་ལ། ཐའི་ཇི། སོགས་
མདའ་སོགས་དང་། ཤར་གྲང་གི་ཚོས་རྗེ་རྣམ་གཉིས། སེ་འབྲས་དང་། རྒྱུད་པའི་
སློབ་དཔོན་གྲི་གདན་ལུང་། ལས་སྣེ་ཆེ་ཚུང་སོགས་ནས་ལེགས་དར་འབྲུལ་བཞེས་
དང་། ལྷོགས་འབྲུལ་སྤྱིན་བདག་མཚོ་སློན་གྲུང་ཡེ་ཤེས་དར་རྒྱས། ཐའི་ཇི་ཨ་ཡུ་ཤེ་
སོགས་དང་། ཆབ་མདོ་དང་། ལི་ཐང་པའི་མི་སྣ་སོགས་དང་། མཇལ་ཐེངས་གཉིས་
པར་བཀྲས་ལྷན། ས་སྐྱུ། འབྲུག་པ། ལ་དུགས་བཅས་ཀྱི་ལོ་གསར་འབྲུལ་མི་སོགས་
མང་དག་ལ་མཇལ་ལྷག་སྐྱེལ། གལ་འཕྲོས་པས་འབེལ་གཏམ་དང་། སློབ་དཔོན་དགེ་
བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམ་གཉིས་ནས་ཚོས་ཀྱི་བསྐོ་སྐྱེད་། གར་ཀྱི་ཅེད་འཛོ། དཀར་
དམར་ཀྱི་སྤྱོ་སློན་སོགས་ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་དགའ་སློན་ལ་དགྲེས་དགྲུང་ལོངས་སུ་
སྐྱེད་གྲུབ་བསྐྱེད་གཟིམ་ཚུང་དུ་མེབས་བསྐྱེད་ཀྱི་གོ་མཛོད་ཀྱི་སྤྱི་ཆའི་ཆེ་སོགས་
མཇལ་ཞུ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་ལྷག་དབང་ཡང་སྐྱེལ། ཉིན་གཉིས་པར་སྤྱོ་ཞུ་འཛོན་
ཀྱི་རིམ་བ་རྣམས་གྲུབ་མཐུག་སྐྱར་ལམ་གསོལ་ཞབས་མེབས་སློབ་རིམ་བ་རྣམས་

ཐེན་བསྐྱེད། ཉི་ལོད་དུ་ཕྱར་ལྷོག་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྐྱེ་ཆེད་ཆེ་རྗེས་འབྲུལ་
བཞེས་དང་། ལི་ཐང་ཚོས་རྫོང་རྒྱང་གི་ཁྲི་འབྲུལ་བ་མི་སྣ་གསུམ། གཡོག་དང་འབྲུལ་
འདེགས་བ་སོགས་མི་ཡངས་ཉིས་བརྒྱ་སྟོང་ལ་བྱུག་དབང་དང་། དངོས་སྐྱེས་ཀྱི་
འབྲུལ་བ་རྣམས་སྐྱེན་ལམ་དུ་བསྐྱར་ཞིང་། བཀའི་ཕེབས་སྟོོ་སོགས་ཀྱང་བཀའ་རིན་
དུ་སྦྱེ།

དེ་ནས་ཚོམས་ཆེན་དུ་ཕེབས་བསྐྱོད་ཐོག་སྲིད་སྐྱོང་ནོ་མིན་ཉན་རིན་པོ་ཆེ་
དང་། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས། སྐྱལ་སྐྱེ་ཆེ་ཁ་བཅས་ནས་མཇལ་དང་འབྲུལ་བཞེས་
བྱུང་རྗེས་སྐྱེ་བཅར་བྲ་ཚང་གསུང་བཟང་བ་རྣམས་ནས་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་
དབྱངས་དང་བསྐྱེད་ཉེ་བཟ་ཤིས་པའི་རྗེས་ཉགས། རྒྱལ་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་
སོགས་སྐྱལ་ཞིང་། ལམ་རྗེ། བཀའ་གྲུང་། སྤྱི་ཁྲབ་མཁན་པོ། རྩ་ཐུ་ཐའི་རི། ལང་མ་
མཁན་ཕྱེ་ཆེ་ཚུང་སོགས་ཀྱིས་གཙོས་དྲུང་སེར་སྐྱེ་དག་འཕྲིད་དུས་གསུམ། རྣམ་
པར་རྒྱལ་བའི་འདུས་བྲ་ཚོགས་ཡོངས། དྲུང་གཏོགས། ལང་ཟམ། སྟོོབ་བྲ་བ་སོགས་
ཚང་མས་སྐྱར་ལམ་ལྟར་གྱི་ལེགས་དར་དང་། འབྲས་སྟོངས་པའི་ཁྲི་ཕེབས་ལེགས་
འབྲུལ་ཞུ་མི་སོགས་ལའང་བྱུག་དབང་སྦྱལ་རྗེས། འཕེལ་གཏུམ། གར་རོལ། བཟོ་
སྟེང་། གསོལ་ཞབས་སྟོན་མོ་སོགས་ལ་དགུས་པར་རོལ་ནས་གཟིམ་ཚུང་དུ་ཕེབས་
ཞོར་གནས་ཟློ་ཐག་ཅེད་ཀྱི་གཟིགས་མོར་ཡུད་ཅམ་སྐྱེན་རས་ཀྱིས་བརྗོ་ཞིང་སྐྱེ་པའི་
ཚོགས་མང་པོར་ཞབས་མཇལ་གྱིས་སྐྱལ་བཟང་སྦྱེ། ཆེས་གསུམ་སྐྱེ་ཆར་མཚན་
གཟིམ་ཁང་དུ་ཡོང་ས་མཚོད་ཡོན་དང་། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་བཅས་སྐྱེན་
འཛོམས་ཀྱིས་འདོད་ཁམས་དབང་མོའི་བསྐྱང་འཕྲིན་གནད་སྟོན་ཐོག་གནས་བསྐོས་

གོང་མ་ཆེན་པོ་དང། ཡུལ་དབང་ཡབ་སྲས་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆེ་མཛད་འཕྲིན་ལ་
འགལ་རྒྱུན་ཡོད་མེད་དང། དགལ་ལྡན་སོ་བྱང་པའི་ཆབ་སྲིད། བོད་སྡོངས་སྤྱིའི་བདེ་
སྤྱིད་འཕེལ་འགྲིབ་སོགས་ལ་བརྟུགས་བསྐྱེལ་གྱི་རིམ་བ་གནད་སློན་དུ་བཀའ་རིབ་
ཆེ། དེ་ནས་ཉི་འོད་དུ་སྟོན་སློན་ལམ་ཆེན་མོའི་ལས་བྱེད་འབྲས་སྤྲངས་ཚོགས་
ཆེན་དགེ་བསྐྱོས། བཟ་ལེས་ཁང་གསར་ཕྱེ་ཕྱག་དགེ་གཡོག་སོགས་ལ་མཛུལ་ཁ་
སྟུལ། ཆེས་བཞི་ཉིན་ཀུན་སྤྱིང་སྐྱུལ་སྐྱུ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་སྐྱུ་ཁག་དང། སེ་
འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་ལྷ་མ་ལས་སྟེ། ལྷ་རམས་བྲམ་སྐོར་བ། སེར་སྟགས་ལྷ་བྲམ་སྟུམ་
ཅུ་སྐོར་སོགས་ལ་མཛུལ་ཕྱག་དང། ཆེས་དུག་ཉིན་བཀའ་སློན་དགའ་བཞི་བ་ནས་
དཀར་སློང་དང་བཅས་མཛུལ་འབྲུལ་དུ་བཅད།

(༡༣༧ ཉ་༣། ༧༧༩ བ་༣) ཆེས་བརྒྱད་ཉིན་དགའ་ལྡན་གྱི་ཆེན་བྱང་རྒྱབ་ཆོས་
འཕེལ་གྱི་ཞལ་སྟོན་སྲི་ཕེབས་ལེགས་འབྲུལ་དང་འབྲེལ་བའི་ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་
ཕེབས་ལ་སྟོན་འཁོར་ལ་མཛུལ་ཕྱག་དང། སྐར་ཡང་གཅིག་རྒྱུད་སྟོན་ཚོགས་འདོད་
འབྲིལ་དུ་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་རྒྱུད་དང་ལྡན་རྒྱས་རྒྱུན་རིང་པོར་མཛད་ནས་ཆོས་ལྡན་
གྱི་བཀའ་མཚིང་ཞིབ་ལྟུག་དང། ལྷག་པར་གྱི་ཆེན་མཚོག་ནས་ཡུལ་སེམས་མགོན་ཆེན་
པོ་ཉིད་ཞབས་པད་ལུན་བརྟན་གྱི་ཕྱགས་བསྐྱེད་དང། མཁན་བཅུན་བཟང་པོའི་རྣམ་
ཐང་སྐྱེ་བསྐྱེད་གོང་མ་རྣམས་དང་མཚུངས་པ་བདག་གིར་བཞེས་ནས། དུས་མཐར་རྗེ་
ལྷ་མའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འཛིན་སྐོར་སྟེལ་བའི་འཕྲིན་ལས་ཁྲུབ་གདལ་དུ་ཆེ་བ་
ཞིག་ཕྱགས་རྗེ་ཆེ་དགོས་ཚུལ་སོགས་ཞུས་པ་རྣམས་ལ་ཞལ་བཞེས་ཡང་དག་པར་
བསྐྱེདས།

(171 བ་༡༧༧ བ་༡) ལྷ་བ་འདི་ནང་ཚོ་འབྲུལ་གྱི་དུས་ཚེན་ཁྲུང་བར་ཅན་དུ་
 སོང་བས་རྒྱུན་གྱི་ཞལ་འདོན་སྤྲུགས་དམ་ཚགས་མེད་ཚོགས་རྒྱུ་དང་། སྐྱུ་ཕྱག་སོགས་
 ཚུལ་བསྟན་བསལས་སྐྱོད་གི་རིམ་བར་འབྲུས་བར་མཛད་ཅིང་། རྟོན་པ་སྤྲུགས་རྗེ་
 ཅན་གྱིས་ལྷ་སྟེགས་རྟོན་པ་དུག་ཚོ་འབྲུལ་ཚེན་པོས་ཚར་བཅད་ཚུལ་སོགས་
 ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་དང་། སྤུན་རྣམས་ལ་བཀའ་འདྲི་ཞིབ་བར་སྦྱལ་བར་མ་ཟད་
 དེ་དག་གི་ཕྱག་དཔེ་ཅད་གཅོད་དང་བཅས་རྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ལ་སྤྲུགས་ངེས་དང་
 དད་གུས་ཚད་མེད་པ་མཛད། ཞར་ལ་རྒྱ་སོག་དང་མདོ་ཁམས་སྟོད་སྟོན་སོགས་གྱི་
 སྐྱེ་བོ་བགྲང་བ་ལས་བརྒྱལ་བ་རྣམས་ལ་རེ་འདོད་བཞིན་གྱི་མཇལ་ཁ་དང་། ཚོས་
 དང་ཟང་ཟིང་གི་བཀའ་འདྲི་སོགས་རིམ་སེལ་དུ་སྤྲུགས་རྗེ་ཚེ་བར་གྱུར། ཉོར་རྒྱ་
 གཉིས་པའི་ནང་གི་ལོ་བས་ལེགས་འབྲུལ་ཞུ་མི་ཤེལ་དཀར་ཚོས་སྤེ་བའི་གྲུ་གྲངས་
 བརྒྱད་ཅུ་སྟོར་དང་། སྐྱེ་བོ་སྤུལ་ཅུ་སྟོར། འབྲུག་སྤེ་སྤིན་ནས་འཆར་ཅན་ལོ་ཕྱག་
 དང་། གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་ལེགས་སྐྱེས་ཆབས་ཅིག་འབྲུལ་མི་ངོ་གཡོག་བཞི་
 བཅུ་སྟོར། འཕན་ཡུལ་རྒྱལ་སྟོད་པའི་རྒྱ་གྲུ། བརྒྱ་སྟོར་དང་བཅུན་མ་བཞི་བཅུ་སྟོར།
 ལ་དུགས་པའི་མི་སྣ་བཅུ་སྟོར། ཁལ་ཁ་དབང་ཚེན་ལོ་མིན་ཉན་གྱི་མགོན་གཉེར་
 སོགས་(171 བ་ 177 178 179) ལ་མཇལ་ཁ་དང་། ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་བཞེས།
 སྤྲུགས་གཉིས་གྱི་བཀའ་འདྲི་སྦྱལ་ལོས་རྣམས་རིམ་སེལ་དུ་བསྐྱུངས།

(171 བ་ 177 178 179 བ་2) ཚོས་ཉེར་བདུན་ཉིན་ཡོངས་འཛིན་ལོ་མིན་ཉན་ནས་
 སྐྱེའི་འགལ་རྒྱུན་ཞི་ཕྱིར་ཚེ་དབང་། འབྲུས་ཁུས་འབྲུལ་བཞེས་དང་། ཞར་ལ་སྐྱབས་
 སེམས། སྐྱོལ་མ། དཔལ་ལྷན་ས་གསུམ་མ། ཡོན་ཉན་གཞིར་གྱུར་མ་རྣམས་གྱི་

ལྷགས་ལུང་འབྲུལ་བར་མངོན། གནམ་གང་ཉིད་གཟིམ་རྒྱུང་ས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ་དུ་
མེགས་བསྐྱོད་ཀྱིས་ཚོགས་མཚོད་ཆེན་མོའི་རྗེས་འབྲེལ་མཚོད་སློབ་ཀྱི་འབྲེང་བ་རྒྱ་
ཆེན་པོའི་སེར་སྒྲིང་ལ་ལྷགས་ཞིབ་དང། མཚོད་ཚོགས་རྣམས་དག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
རྣམ་ཐོལ་ཏུ་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་སྲོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་སྲས་དང་བཅས་པ་ཐམས་
ཅད་དབྱེས་པ་བསྐྱེད་ཅིང། དེའི་མཐུ་ལས་བསྟན་འགྲོའི་པན་བདེ་གོང་འཕེལ་དུ་
འབྱུང་བའི་ལྷགས་སློབ་མཚམས་སློབ་ཀྱི་རིམ་པ་ཡང་དག་པར་བསྐྱུངས། ཏོར་ལྷ་
གསུམ་པའི་ཆོས་གཅིག་ཉིན་གཟིམ་རྒྱུང་དུ་སེ་འབྲས་སྒྲ་མ་ལས་སྒྲེང་ཚོགས་མཚོད་
གོལ་བའི་མངལ་ཁ་དང། ཚོགས་རམས་པ་སོགས་ལ་ལྷག་དབང། དེ་ནས་རི་པོ་
དགའ་ལྷན་པའི་འཆར་ཅན་ཞབས་བཟླ་འབྲུལ་བཞེས་ཀྱི་སྲིད་དུ་ཚོམས་ཆེན་སྲིད་
ཞིའི་ལུན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་བཀོད་ནས་རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་རྒྱལ་
ཚབ་དགའ་ལྷན་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་དག་དབང་ཚོས་འཕེལ་དཔལ་བཟང་པོ་དང། ལྷ་མ་
ལས་སྒྲེ། འདུས་ཚོགས་དམངས་བཅས་ལ་མངལ་ལྷག་དང། ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ནས་
མཚལ་ཀྱི་གསུང་བཤད་དང་འབྲེལ་བར་རྒྱལ་བསྟན་ཀྱི་བྱང་ཚུལ་དང། བསྟན་པའི་
སྲིད་པོ་ཡང་སྲོམ་པ་གསུམ་ཀྱི་བཅས་མཚམས་ཡིན་པ་དང། དེས་འབྱུང་བྱང་
སེམས་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་རྣམས་ལམ་ཀྱི་སྲོག་ཏུ་དགོས་ཚུལ་སོགས་གསུང་རབ་
ཀྱི་གནད་མཐར་ལྷག་པ་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་རྣམ་ཐར་དེ་དག་བདག་གིར་བཞེས་པའི་
སྲོན་ས་རྒྱལ་བསྟན་འཛིན་སྲོང་སྟེལ་བཞེན་པར་ཞབས་བད་སྲིད་མཐར་བཟླ་
དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་གསོལ་འདེབས་རྒྱ་ཆེར་མངོད་པ་རྣམས་ལ་དེ་དེ་བཞེན་དུ་
འབྲུབ་པའི་ཞལ་བཞེས་བསྐྱུངས་པར་མ་ཟད། གསུང་དེ་རྣམས་ལྷགས་ལ་ཕྱིན་ཏུ་

བཅག་པར་གྱུར་པས་རྗེས་སོར་ཡང་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་གསུངས་ཞེས་ཡང་ཡང་དུ་
སྐྱོར་བར་མཛད།

(༡༣༦ ཉ་༥།༡༧༦ ཟ་༧) ཆོས་བརྒྱད་ལ་འཆར་ཅན་བརྒྱད་གཏོར་ཆེན་མོ་ཞེས་
དཔལ་རྗེ་རྗེ་ལག་པོ་ཆེན་པོ་ཞེས་བཞི་པའི་དུས་ཀྱི་མཚོད་གཏོར་ཆེན་མོ་དང་འབྲེལ་
བར་དབྱེས་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་ལང་ཚོ་དོམ་པའི་དགའ་སྟོན་མཛུལ་ཁའི་ཐོག་ སྲིད་སྐྱོར་ནོ་
མིན་ཉན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས། ཡབ་ཟླ། ཞབས་པད་རྣམ་བཞི།
གྲུང་། རྒྱ་ཁྲབ་མཁན་པོ། རྩ་བུ། བོགས་མདུན། སྲས། ལས་ཚན་བ་སོགས་ལ་སྤར་
སྟོལ་མཛུལ་ཁ་དང་། གསོལ་ཞབས་ཀྱི་ཕེབས་སྐྱོ་སོགས་ལ་དོལ་བར་མཛད་ཅིང་།
སྤྱོད་མཚན་གཟེས་ཁང་དུ་གྲུར་ཞལ་གྱི་གསུང་བསྐྱེད་མདོར་བསྐྱུས་ཀྱང་བཀའ་བྲིན་
ཆེ་བར་གྱུར།

(༡༣༦ བ་༣།༡༧༦ འ་༥) ཆོས་བརྒྱ་བཞིའི་(༡༣༦ བ་༤།༡༧༦ འ་༣) གསོལ་
ཆོགས་སྤྱ་ཐོན་གྱིས་ཆོམས་ཆེན་སྲིད་ཞིའི་སྤྱན་ཚོགས་སུ་མཚོག་གི་དང་པོའི་
སངས་རྒྱས་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐྱབ་མཚོད་ཆེན་མོ་དང་འབྲེལ་བའི་མཚོད་
གར་ལ་སྤྱགས་ཞིབ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཚོགས་རྣམས་ལ་སྤྱན་ཤལ་སྤྱགས་
སྟོན།

(༡༣༦ བ་༦།༡༧༦ ཟ་༥) ཆོས་བཅོ་ལྔའི་ཉིན་སྟོན་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་
དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་རྒྱལ་བའི་མཚོད་རྟེན་ཆེན་པོར་སྟོན་བ་སྤྱགས་རྗེ་ཅན་གྱིས་
ཤལ་ལའི་ཆོས་རྒྱལ་རྒྱ་བ་བཟང་པོ་སོགས་ལ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུངས་
པའི་དུས་ཆེན་བྱེད་པར་ཅན་དུ་སོང་གཤེས་སྤྱན་གསལ་གྱི་ཞལ་འདོན་དང་། ལྷག་

མཚོད་སོགས་སློན་རྒྱས་སུ་བཀའ་བྲིན་ཆེ་ཞིང་། གཞན་ཡང་རྒྱ་བ་འདི་ནང་མཐའ་
དབུས་ཀྱི་དད་འདུས་སེར་སྐྱ་མང་པོར་མངའ་ཁ་དང་། ཚོས་དང་བར་བེང་གི་གནང་
སྐྱེས། གཞུང་ཞབས་སེར་སྐྱ་དྲག་ཞན་ཅི་རིགས་པར་འགྲོར་ཐོན་དང་། ལས་ཁུངས་
ཀྱི་གསར་མངའ། དགོན་སྡེ་དགའ་ཞིག་ནས་ཁྲི་ལེབས་ལེགས་འབྲུལ་ཞུས་མིར་
མངའ་ཁ་སོགས་ཐུགས་གཡེང་རྣམས་རིམ་སེལ་དུ་བསྐྱེད་སོ། །

༡༤༽ས་རྒྱའི་དུས་ཆེན་དང་བསྐྱེད་བསག་སྦྱོར་ཞལ་འདོན་འཆར་འཕར་དང་
ཡོངས་འཛིན་རྣམས་ལས་སྟོན་པའི་དུས་ཆེན་སོགས་ཀྱི་བྱུང་བ་རེ་གསན་
བཞེས། ཐུག་དཔེ་ཐུགས་འཛིན་ཀྱི་དབུ་འཇུགས། རིམ་གཉིས་བབ་མོའི་རྣམ་
འགྲོར་བཅད་རྒྱ་རེ་སྐྱུར་བཞེས་དང་ཕྱོགས་ཉེ་རིང་ནས་འགྲོར་ཐོན་ཁག་རྗེས་
འཛིན་སོགས་བཀའ་བྲིན་བསྐྱེད་ས།

(༡༣༥ བ་༥།༤༩༩ འ་༩) རྒྱ་བ་བཞི་པའི་(༡༣༥ ཉ་༡།༤༩༩ འ་༥) ཅན་སྟོན་པ་
མཉམ་མེད་ཤུག་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྐྱ་བུ་ལྷན་པ་དང་། མངོན་པར་བྱང་རྒྱལ་པ་དང་། ལྷ་
དན་ལས་འདས་རྩེ་བ་སྟོན་པའི་དུས་ཆེན་ཁྲུང་པར་ཅན་དུ་སོང་བས་ཞལ་འདོན་
བསགས་སྦྱེད་ས་འཕར་མ་དང་། སྐྱོན་གསལ་གྱི་མཚོད་བ་སྐྱ་ལྷ་བརྒྱ་ཚར་སོགས་
བཞེངས་འབྲུལ་བསྐྱེད་ས། འདི་དག་གི་ལྷ་ལྷིང་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་སྐྱ་བྱུང་དུ་
ལེབས་སྐབས་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱིས་དང་པོར་ཐུགས་བསྐྱེད་རྩེ་ལ། བར་དུ་
ལམ་ལ་སློབ་རྩེ་ལ། མཐར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་རྩེ་ལ་སོགས་ཅི་དང་
ཅི་འདྲ་ཞེས་ཞིབ་དུ་བཀའ་བྲིན་སྐྱེལ་བར། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་

ལྷུང་གྲུང་ཚུལ། དེ་ནས་མངོན་པར་འཚང་ཀྱི་བའི་དུས་ལ་བབ་པར་གཟིགས་པ་ན་དོ་
རྗེ་གདན་གྱི་བྱང་ཚུབ་ཤིང་བྱང་དུ་རྩ་འཚོང་གི་ཁྲིའུ་བཟ་ཤིས་ལས་སྐྱངས་པའི་ཀྱ་
ཤའི་ཚུན་པོ་བཉིང་བའི་སྟེང་དུ་བཞུགས་ནས་སྟོད་ལ་བདུད་བཅུལ། གྲུང་ལ་མཉམ་
པར་བཞག་མོ་རེངས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཚུལ།

དེ་ཡང་སྟོན་བ་ལྷམས་སུ་ཞུགས་པ་དང་། ལྷུ་བལྷམས་པའི་དུས་ཚེག་ལ་བཞེད་
བ་མི་མཐུན་བ་མང་ཡང་། མངོན་པར་སངས་རྒྱས་པ་དང་། ལྷུ་ངན་ལས་འདས་ཚུལ་
བལྷན་པའི་དུས་ཚེག་གཉིས་པོ་ས་ག་ལྷུ་བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔར་བཞེད་བ་མི་མཐུན་བ་
མེད་ཚུལ། སངས་རྒྱས་ནས་ཚོས་འཁོར་རིམ་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱོར་བའི་
སྟོན་ས་བལྷན་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལྷུང་བཅས་འགོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་དཔལ་དུ་ཉིན་མོ་ལྷུང་
གསལ་བར་མཛད་ཚུལ་སོགས་ཉིན་ལྷུང་ཚོས་ཐུན་གྱི་ཚུལ་དུ་གང་ལྷོགས་སྟུན་
ལམ་དུ་གསོལ་བར་མཛད་བ་རྣམས་ལན་རེ་ཁོ་ནས་སྐྱགས་སུ་ལེགས་པར་ཚུད་དེ།
བདག་ཅག་སྐྱུ་བྱང་དུ་འཁོད་བ་རྣམས་ལ་འདི་དང་འདི་ལྷུང་གསུངས་ཞེས་ཚིག་འབྲུ་
གཅིག་ཀྱང་མ་ལུས་བ་སྐྱོར་བར་མཛད་བ་དང་། ལྟོན་པའི་རྣམ་ཐང་ལ་བཅོས་མིན་
གྱི་མོས་གྲུས་སྐྱགས་ལ་འབྲུངས་པས་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་ཚིག་ འདྲེན་བ་མཚོག་
དེས་དགའ་བ་དབག་མེད་གྱིས། །ནན་ཉན་སྟོང་པོར་མཛད་ནས་སྐྱབ་བ་འདི། །ཐབས་
གང་ཞིག་གིས་འཕེལ་བར་འགྱུར་སྟུམ་པའི། །རྣམ་པར་དཔྱོད་པས་ཉིན་མཚན་འདའ་
བར་ཤོག །ཅེས་བ་ཡང་ཡང་ཞལ་འདོན་གྱི་ཚུལ་དུ་གསུངས་པར་མཛད་དེ། ཚུལ་
འདི་དག་ནི་དམ་པའི་ངང་ཚུལ་མད་དུ་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་འགྲན་རྒྱ་མེད་པའོ། །

(1938 ལ་ཉ། 400 འ་ཉ) བགའ་སྟོན་བཞུགས་སྐྱེས་ཁམས་དང་། ས་ངན་སྐྱོས་

སྐོར་གྱི་ཞིབ་དཔྱད་ལ་ཐོན་རྒྱུར་ལས་བྱུང་བཅས་པའི་རོ་གཡོག་པའི་བཅུ་སྐོར་ལ་
ཐོན་གནང།

(༡༩༠ བ་༣༡༥༠༣ འ་༥) ལྷོང་ས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོ་ཉིད་དམ་
པའི་རང་རྟགས་མངོན་དུ་རྒྱུར་པས་ སྤྱགས་རབ་མཁྱེན་རྒྱལ་མཆིས་པའི་དབང་གིས་
སྟོན་པན་སྤྱགས་འདིན་ཆེད་གཉེར་གྱིས་འབད་ཚོལ་གནང་བ་སོགས་ལ་མ་སྟོས་
བར་ཆོས་སྟོད། གཏོར་འབུལ། བསྐྱང་གསོ་སྐོར་ཡི་དམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་སོགས་དུ་
མ་ཞིག་རང་འབྲུགས་གྱིས་སྤྱགས་སུ་རྒྱུད་ཟེན་པས་སྤྱགས་འདིན་གྱི་དབུ་འཇུགས་
གསར་དུ་མངོན་པ་ལ་སྟོས་དགོས་པ་མིན་ནའང་། གཞན་སྤང་སྤྱགས་སྟོལ་ལྟ་བུར་
བྱལ་དཔའི་ཐོག་ནས་ཆེད་གཉེར་གྱིས་སྤྱགས་འདིན་གནང་རྒྱུའི་དབུ་འཇུགས་
བསྐྱངས་རྒྱ་གཟའ་ཆོས་གྱི་ཁྱད་ཚམ་མ་ཟད། མཉམ་མེད་འཇུག་རྒྱལ་པོས་ཆོས་
འཁོར་བསྐོར་པའི་དུས་ཆེན་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་སོང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་བཅས་བྱལ་
བ་ཆོས་བཞིའི་སྤྱ་ཆར་ཡོངས་འདིན་རྣམ་གསུམ་སྟོན་འདོམས་པའི་ཐོག་འཕགས་པ་
འཇམ་དབའ་གྱི་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་དབུ་ནས་སྤྱགས་
འདིན་བཀའ་བྱིན་ཆེ་ཞིང་། དེ་ལྟར་སྤྱགས་འདིན་བསྐྱངས་པའི་ལེགས་སྦྱེས་སུ་
ཡོངས་འདིན་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། རྒྱལ་ཡབ། སྤྱ་བོང་མའི་ཁྱ་པོ། བཀའ་སྟོན་རྣམ་
པ། ལྷོ་ཁྱེད་མཁན་པོ། རོ་བླ། རང་མ་མཁན་སྟེ་ཆེ་རྒྱུད། ཐོགས་མདའ། ཅིས་
སྤྱས་སོགས་ཅེ་ཤོད་གྱི་ལས་ཚན་པ་དང་དྲུང་བྱིངས་སོགས་ཚང་མས་གོ་བབ་གྱི་ལྟ་
རེག་སུལ། འདི་ཉིན་ནས་བཟུང་ཉིན་ལྟར་བྱལ་དཔའི་སྤྱགས་འདིན་བསྤྱིགས་ཚུགས་
སུ་མངོད། འདི་དག་གི་སྤྱ་སྤྱིར་བོང་གསལ་སྤྱགས་འདིན་དབུ་འཇུགས་བྱལ་བ་

ཚེས་བཞིའི་ཉིན་གནང་བ་ལས་འཕྲོས་ནས་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་ཚོས་གྱི་འཁོར་
ལོ་བསྐྱོར་ཚུལ་ཇི་འདྲ་ཞེས་ཡོངས་འཛིན་རྣམས་ལ་བཀའ་འདྲི་སྤུལ་བར། ཉིན་དང་
པོར་ཡོངས་འཛིན་སྲིད་སྲོང་ལོ་མིན་ཉན་ཆེན་པོ་ནས། སྟོན་པ་སྤྲུགས་རྗེ་ཅན་གྱིས་
དོ་རྗེ་གདན་དུ་གསུང་དུ་མངོན་སའས་རྒྱས་ཚུལ་བསྟན་ནས་སྤུན་མོང་བའི་སྤང་དོར་
ཞག་བདུན་སྟག་བདུན་དུ་ཚོས་མ་གསུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས་པ་ལ་ལྷ་ཚངས་
བས་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅིབས་སྟོང་དང་ལྷན་པ་ཕྱུལ་ནས་ཚོས་གྱི་འཁོར་ལོ་
བསྐྱོར་བར་གསོལ་བ་བཏབ་པས། ཚངས་བ་མི་རྣམས་ལ་ནི་གྲུ་ལོ་མཚོས། །ལྷན་ཀ་
མི་འཚལ་མདོ་ཅམ་བཤའ་བར་གྲ། །ཞེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ནས་ཡུལ་སྐྱ་རྩ་ཆ་སྲིར་
འཁོར་ལྷ་སྟེ་བཟང་པོ་ལ་བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཚོས་འཁོར་བསྐྱོར། དེ་ནས་གྲ་
ཚོད་སྤང་བའི་རིར་བཀའ་བར་བ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཚོས་འཁོར་དང། ཡངས་བ་
ཅན་ལ་སོགས་པར་བཀའ་ཐམ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་སྤྱེ་བའི་ཚོས་འཁོར་ཉེ་རིམ་བ་
གསུམ་དུ་བསྐྱོར་བར་མཛད་ཚུལ་སོགས་རགས་བསྐྱུས་ཅམ་ཞུ་བར་མཛད།

དེའི་སྤྱི་ཉིན་རྣམས་སུ་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ལ། །སངས་སྐྱེ་ཞབས་ལོ་མིན་
ཉན་ནས་ཡུལ་སྐྱ་རྩ་ཆ་སྲིར་འཁོར་ལྷ་སྟེ་ལ་བདེན་བཞིའི་ཚོས་འཁོར་བསྐྱོར་བ་རེད་
ཅེས་གསུངས་པའི་ལྷ་སྟེ་ཟེར་བ་ཇི་དང་རི་འདྲ་ཡིན། བདེན་པ་བཞི་ཡང་རི་དང་རི་
འདྲ་ཞེས་ཞེས་ཏུ་བཀའ་འདྲི་གནང་བར་ཡོངས་འཛིན་གཉིས་ནས་འདི་དག་རགས་
ཅམ་ཞུ་ན། འཁོར་ལྷ་སྟེ་བཟང་པོ་གྲ་བ་མིང་གི་དབང་དུ་གྲས་ན་ཀུན་ཤེས་ཀོ་ལུ་དི་
ཅུ་སྟེ། ཉ་སྤུལ། རྒྱངས་ལ། མིང་ཆེན། བཟང་ལྷན་གྲ་བ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེའི་ནང་ནས་
མཚོག་ཏུ་གྲུར་བ་ནི་ཀུན་ཤེས་ཀོ་ལུ་དི་ཅུ་སྟེ་འདི་དག་ནི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་

གཞིར་བཅས་ཀྱི་སྟེང་ནས་གསུངས། འཁོར་ལོ་བར་པའི་སྐབས་སུ་གཟུགས་ནས་
རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་གྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་གཞིར་བྱས་ཀྱི་
སྟེང་ནས་གསུངས། འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་སྐབས་སུ་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་
གྲུབ་མ་གྲུབ་སོ་སོར་བྱེ་ནས་གསུངས་པ་སྟེ། འདི་དག་གི་ཚུལ་ཞིབ་པ་ནི་རིང་མིན་
མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྤྲུགས་གཉེར་གནང་ན་ལེགས་པར་མཁུན་པར་འགྲུང་ཚུལ་སོགས་
ལྷུ་བར་མཛད་ལ། གཞན་ཡང་འདི་དག་ལས་འཕྲོས་ནས་ཚོས་ཀྱི་དྲི་བ་དྲིས་ལན་རྗེ་
སྟེད་ཅིག་མཛད་སོང་ཡང་ཟུར་ཅོམ་ལས་མཐའ་དག་འགོད་པར་མ་ལངས་གིང་།
འགའ་ཞིག་ནི་འོག་ཏུ་སྐབས་དེ་དང་དེར་རིམ་བར་བཞེད་པ་ལས་ཉོགས་པར་འགྲུང་
རོ། །

(༡༩༩ བ་༦།༥༠༦ ཟ་༩) སྤྲུག་ཁོངས་ཀྱི་སྤྲུག་དབེ་རྣམས་བར་ལམ་བཅུག་བཏོན་
མང་བས་དཀར་ཆག་སོགས་དང་མགོ་སྤྲུག་མིན་གྱི་འཇུག་སྟེན་ཆེ་ཅོམ་ལ་འཇུགས་
སྟེན་ལྷུས་དག་བྱེད་དགོས་ཐེབས་པ་ལྟར། སྤན་སྐྱབས་བཅར་མཚོད་དཔོན་མཁན་པོ་
དང་། ཆེ་སྟོན་གྲིང་སྟོན་ཟུར་རབ་འབྲུམས་པ་སྟོ་བཟང་ཡོན་ཏན། སེར་སྟེན་རྒྱལ་
རོང་དགོ་བཤེས་སྟོ་བཟང་ལྷན་གྲུབ། ཅེ་མགོན་མོན་ཚོས་དག་དབང་བདེ་ལྷན། ལས་
བྱ་ཅེ་རྒྱང་གཉིས་བཅས་ནས་ལྷ་གཅིག་ལྷག་ཅོམ་རིང་སྟོགས་བསྐྱེགས་ལྷུས་དག་
ལྷུས་པར་ཚར་གནང་གསོལ་རས་ཀྱང་སྟུལ། ཚེས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་མེ་རུ་དང་།
བཞི་སྟེའི་འཆར་ཅན་དབྱར་མཇལ་ལ་སྟོན་དཔོན་ལས་སྟེ་གྲ་དམངས་བཅས་པར་
སྤྲུག་དབང་དང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་བཀའ་སྟོན་ཐོན་པ་འོ་གཡོག་ལས་བྱ་བཅས་ནག་ཚུའི་
དོན་དཔྱོད་ནས་ཕྱིར་འཁོར་འཕྲོར་སྤྲུག་དང་། སྤྱི་ཆེའི་ཆེ་སྤྲུབ་རྒྱུད་སྟོད་སྟེད་ཀྱི་གྲ་

རིགས་བཙོ་ལྷ་སྐྱོར་ལ་ཕྱག་དབང་གནང་།

(1933 9.4.1906 ལ་1) བག་ཤོད་སྟག་ཕྱ་སྐྱུལ་སྐྱུ་རང་ཡུལ་དུ་སྲིར་བསྐྱོད་མཛད་རྒྱའི་ཐོན་གནང་། གཞན་ཡང་ཁྲི་མེབས་ལེགས་འབྲུལ་ལྷ་མི་དང་། དད་འདུལ་སེར་སྐྱ་གཞན་དག་བཅས་པར་མཛལ་ཕྱག་སོགས་འདོད་མོས་ལྟར་བསྐྱུངས།

(1934 9.4.1909 བ་30) ལྷ་སྐྱུན་མཁའ་པོ་བསྐྱལ་བཟང་འབྲུག་ཐགས་དང་། ལྷ་སྐྱུན་འཕྲིན་ལས་ཚོས་འཕེལ་གཉིས་ལས་ཁུངས་སུ་འགྲོར་པའི་གསར་མཛལ། ཕྱ་ཀུན་ཏུ་ཐོག་ཕྱ་རང་ཡུལ་དུ་གདན་ལྷོ་བ་མི་སྣ་དོ་གཏོག་དང་། མེ་ཅིང་མཚོད་རྟེན་དཀར་པོའི་ལྷ་མ་བསྐྱུན་འཕྲིན་དོ་གཏོག་ལྷ་རད་གུང་རྩོམ་པ་ལས་ཤོག་ཐའི་རི་དོ་གཏོག་སུམ་ཏུ་སྐྱོར་སོགས་ཕྱོགས་འབྲུལ་བ་མང་པོར་མཛལ་ཁ་དང་། གཅང་ས་བསྐྱོར་དུ་ཐོན་མི་པའོ་ཨོ་བན་སྲིར་འཁོར་ལ་མཛལ་འབྲུང་དང་། བཀའ་སྐོན་རྩོམ་པའི་བྱ་དོ་གཏོག་བཅས་པར་ཡང་འགྲོར་ཕྱག་སྐྱུལ།

(1935 བ་11.4.1909 བ་10) ཁྲི་མེབས་ལེགས་འབྲུལ་ལྷ་མི་སྣ་དགའ་མཛོད་པ་དོ་གཏོག་བརྒྱ་སྐྱོར་དང་། ཤོང་དཀར་བཤེད་སྐྱུ་བ་གྲིང་གི་ལྷ་མ་ལས་སྣེ་གྲུ་དམངས་བརྒྱ་སྐྱོར་བཅས་ལ་མཛལ་ཁ་དང་ཞབས་བརྟན་ལེགས་སྐྱེས་འབྲུལ་བཞེས།

(1936 བ་3.4.1909 ལ་1) ལྷ་སོར་འཛལ་དཔལ་མཚན་བརྗོད། སྐྱོན་ལམ་རྣམ་གསུམ་སོགས་ཕྱགས་འཕྲིན་གནང་བ་དེ་གོང་ནས་གྲུབ་ཅིང་། དེ་ནས་ཚོས་སྐྱོད་ཀྱི་ནང་ཚན་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱོད་པ། ཚངས་ཅོད་ལ། བསྐྱོད་སྐྱེན་རྒྱ་མཚོ། རྟོགས་བརྗོད་མདུན་ལེགས་ལ། ལམ་རིམ་བསྐྱུས་དོན། འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྐྱེད་པོ་སོགས་རིམ་བཞིན་ཕྱགས་འཕྲིན་བསྐྱུངས་ཤིང་། དེ་དག་གི་ཚིག་དོན་ལའང་དེ་རྟོག་རིམ་པར་

མཛད། རྒྱ་བ་བཅུ་པའི་ཚེས་མགོར་མཚུར་ཕུ་ལྷ་ནག་སྐྱུ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་འཁོར་
བརྒྱ་སྐག་སྐྱོར་ལ་མཛལ་ཕུག་དང་། ར་གལ་ཐོག་བཀའི་མཚམས་འདྲི་སོགས་སྐྱུལ་
ལྷོང་ས་ལྗུལ་བའི་དབང་པོར་ཁྲི་ལེབས་ལེགས་འབྲུལ་ལྷ་མི་ཁལ་ཁ་ཁུ་རལ་གྱི་
མི་སྣ་དར་ཉན་མཁན་པོ་བསྐྱི་ཚེས་རྗེ། རའི་སང་སྐྱ་མ་སྐྱབས་སོགས་རོ་གཡོག་ཕྱིད་
ཉིད་བརྒྱ་སྐྱོར་དང་། ར་ལ་བ་རྗེ་ཉ་སྟོན་འཁོར་ལལ་ཁ་ལྗུལ་ཁག་བཞིའི་མི་སྣ་སོགས་
སོག་རིགས་བྲག་འབྲིང་ཉེས་བརྒྱ་སྐྱོར་ལ་ཉིན་རེ་མཛལ་ཕུག་རིམ་བཞིན་བསྐྱུངས།

(༡༩༥ ཉ་ལ། ༡༡༣ འ་༡༠) འདི་ལོ་སྐྱ་ལྷན་ཁུལ་དུ་ནད་རིམས་སྔན་བྱ་ཡོད་གཤེས་
སེའུ་འབྲས་གྱི་འཆར་ཅན་སྡོངས་རྒྱའི་མཛལ་ཁ་རེ་ཞིག་ཕྱིར་འཐེན་མཛད་པ། ད་ལས་
འདི་རྒྱའི་ཚེས་དགུ་ཉིན་འབྲས་སྐྱུངས་པའི་སྡོངས་རྒྱའི་ཞབས་བརྟན་མཛལ་ཁ་
རགས་བསྐྱུས་བསྐྱུངས་རྒྱུར་གཟེམ་རྒྱུར་ཉི་འོད་དུ་སྐྱ་མ་ལས་སྟེ། བྱ་དམངས་སྐུམ་
བརྒྱ་སྐྱོར་བཅས་ལ་མཛལ་ཁ་དང་། ཞལ་འདོན་དང་འབྲེལ་བའི་ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་
བཞེས། གནས་རྒྱུར་ཚོས་སྐྱོང་ཆེན་པོའི་སྐྱ་གསོལ་སྐྱུན་འབྲེན་སོགས་སྐར་སྟོལ་
བཟང་པོར་བསྐྱུངས། མཛལ་ཐེངས་གཉིས་པར་སེ་ར་བའི་སྡོངས་རྒྱའི་མཛལ་ཁར་
སྐྱ་མ་ལས་སྟེ། བྱ་དམངས་སྐུམ་བརྒྱ་སྐྱོར་ལ་ཕུག་དབང་དང་། ཞལ་འདོན་དང་
འབྲེལ་བའི་ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་བཞེས་གོང་ལྟར་དང་། ཚེས་བཅུ་ཉིན་ཆེ་མཚོག་
སྡིད་གི་དབྱར་མཛལ་ཐོག་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ། ལས་སྟེ། འབྲུས་ཚོགས་བརྒྱ་
སྐྱོར་བཅས་ལ་མཛལ་ཁ་སྐྱུལ། མཛལ་ཐེངས་གཉིས་པར་ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་རིན་པོ་
ཆེ་སྐྱ་མཚེད་རྒྱུད་དང་། རེ་བརྟན་ལ། བདག་ལོ། སྐྱ་ཞང་སོགས་རོ་གཡོག་ཉེས་བརྒྱ་
སྐྱོར་ལ་མཛལ་ཁ་ར་གལ་དང་། བཀའི་འཚམས་འདྲི་སོགས་སྐར་སྟོལ་ལྟར་གྱི་

བཀའ་བཅོས་ཆེ་བར་མཛད།

(1935 9.27.1935 འ.མ) ཆོས་བཅུ་བདུན་ཉིན་སྐྱ་མཚམས་བཀའ་འདྲིན་ཆེ་རྒྱར་
བཀའ་སློན་རྣམས་ཀྱིས་གཙོས་མཛེས་དར་འབྲུལ་འོས་བཅད་རྒྱའི་ཁོངས་སུ་མེད་པ་
རྣམས་ནས་གོ་བའ་ཀྱི་མཛེས་དར་འབྲུལ་བཞེས་དང་། དེའི་ཕྱི་ངོ་ནས་རིམ་གཉིས་
བབ་མེད་རྣལ་འབྱོར་ལ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བའི་སྐྱ་མཚམས་དམ་པོར་བཞུགས་ནས་
སྤྱོད་དམིགས་བརྟེན་མ་དང་། སློལ་དཀར་གྱི་ལྷགས་བསྟེན། ཕྱི་ངོ་འདིགས་བྱེད་གྱི་
ལྷགས་བསྟེན་བཅས་ཉིན་ལྟར་སྐྱ་བུ་གསུམ་དུ་བཅད་པའི་ཉམས་བཞེས་ཐང་སློང་
མེད་པ་དང་། སྐྱ་བར་རྣམས་སུ་ཕྱག་དཔེ་འདིན་སྐྱོར་སོགས་ལ་བརྩོན་པར་མཛད་
པ་སོགས་སློབ་པ་དང་། བསམ་གཏུན་གྱི་རིམ་པ་ཁོ་ནས་དུས་འདའ་བར་གྱུར། རྒྱ་བ་
བཅུ་གཉིས་པའི་ཆོས་བཞི་ཉིན་ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཁའ་འགོ་བསྐྱ་
བརྒྱུག་གི་ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་རྒྱ་དང་། དེ་ཞོར་གཞན་ཡང་མཛེས་ཁ་དོན་གཉེར་
འགའ་ཞིག་གི་སྤྲད་དུ་ཞག་ཤས་སྐྱ་བཅད་རྒྱ་གསེང་ཙམ་བཀའ་འདྲིན་ཆེ་མོག་གཟིམ་
རྒྱུང་བའི་ལྷན་འབྲེལ་དུ་བདག་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཚོགས་ལྷན་དང་བཅས་པ་ནས་ས་ཕྱགས་
མཁའ་འགོ་བསྐྱ་བརྒྱུག་གི་སློ་ནས་བརྟན་བཞུགས་གྱི་རིམ་པ་རྒྱས་པར་འབྲུལ་
བཞེས་བསྐྱེད་སྤྱོད། ཆོས་དུག་ཉིན་གཟིམ་རྒྱུང་བའི་འབྲེལ་དུ་བདག་ཆེན་སློན་འཁོར་
ལ་ཐོན་ཕྱག་དང་། བཀའ་སློན་རྣོ་རིང་དང་། ཅིས་དཔོན་སློ་ཤོད་པ་གཉིས་ནག་རྒྱའི་
དོན་གཙོན་ནས་ཕྱིར་འཁོར་ལ་འབྱོར་ཕྱག་སྐྱེལ།

(1935 བ.31.1935 འ.7) འདི་ཉིན་ཕྱི་ངོ་ནས་སྤང་ཡང་ཕྱགས་དམ་བཅད་རྒྱར་
བཞུགས་ཤིང་། འདི་ལོ་རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་པ་ཉིས་བརྟེན་གྱི་ཕྱི་མའི་ཆོས་ཉེར་

གཉིས་བར་བཅད་མཚམས་ཀྱི་སློབ་ཤིང་གཉིས་དོན་རྒྱུ་ལ་འགྲུབ་ལ་གཅིག་ཏུ་
གཞོལ་བར་མཛད།

(༡༣༧ ཉ་༡༥༧༥ ཐ་༥) ཤིང་པོ་སྡེ་ལུང་འབོད་པའི་གནས་ལོའི་རང་ཞལ་གསར་
ཆེས་ཀྱི་དགའ་བ་དང་པོའི་སྣ་ཆར་གཟིམ་ཆུང་མཚན་གཟིམ་ཁང་དུ་མཚོད་ཡོན་
སྟན་རྒྱས་ནས་འདོད་ཁམས་དབང་མོར་བསྐྱང་འཕྲིན་དང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ལེབས་སྟོ་
སོགས་གྲུབ་རྗེས་པོ་བྱང་ཡང་སྟེང་དུ་རྣམ་གྲུབ་ཚོགས་དབུང་ཕྱོན་ཉེ་སྲིད་གསུམ་
བདག་མོར་ཆེས་གཏོར། རྟེན་འབྲེལ། མངའ་གསོལ་སོགས་རྒྱས་པར་བསྐྱངས། དེ་
ནས་འཕགས་མཚོག་ལོ་ཤེ་ཤེ་དེའི་སྤང་བརྟན་གྱིས་མཚོན་པར་གནས་གཟིགས་
སྟན་ཤལ་དང་བཅས་བསྟན་འགྲོའི་པན་བདེ་སྟེལ་བའི་ལུགས་སྟོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད།
དེ་ནས་གཟིམ་ཆུང་དུ་སྤར་ལམ་ལེབས་སྟོ་རྣམས་གྲུབ་མཐུག་ཚོམས་ཆེན་དུ་ལེབས་
བསྐྱོད་གྱིས་བཟུང་སྟན་པ་འབྲུག་སོགས་ཀྱི་ལོ་གསར་འབྲུལ་མིས་མཚོན་པར་
མཛལ་ཕྱག་དང་། ལུགས་གཉིས་ཀྱི་དབྱེས་སྟོན་སྟན་སྟུམ་ཚོགས་པ་ལ་ལེགས་པར་
རོལ། ཆེས་གཉིས་རྒྱལ་པོ་ལོ་གསར་དུ་གྲགས་པའི་སྟོན་ཆེན་ལ་ཡང་ཚོམས་ཆེན་
དུ་ཞབས་སོར་བཞོད་དེ་གཞུང་ཞབས་སེར་སྐྱས་མཚོན་པར་ཕྱག་དབང་དང་།
དབྱེས་སྟོན་ལ་སྤར་བཞིན་རོལ་བར་མཛད། ཆེས་གསུམ་སྤར་ཆར་གཟིམ་ཆུང་
མཚན་གཟིམ་ཁང་དུ་མ་གཅིག་འདོད་ཁམས་དབང་ལུགས་ལེ་མ་ཉིར་གསུང་བསྐྱང་
འཕྲིན་བཅོལ་གནད་སྟོན་དང་བཅས་བསྟན་སྲིད་སྟོར་གྱི་བརྟག་བསྐྱིལ་བསྐྱངས།
ཆེས་བཞི་ཉིན་ཁལ་ཁ་རྗེ་བཅུན་དམ་པའི་གསོལ་རྒྱུད་པ་ལྷོ་ཆོས་རྗེ་ནས་གཟིམ་ཆུང་
དུ་གསུང་ཚོག་བ་རྣམ་གྲུབ་ཚོགས་ཡོངས་དང་བཅས་མཛོ་ལུགས་ཀྱི་ཞབས་བརྟན་

དང་འབྲེལ་བའི་དངོས་འབྲུལ་གཏོས་ཆེ་བར་སྤྲུལ།

(1998 ལ་༣།༥16 ཟ་༩) སོག་རིགས་མང་དག་ལ་མངལ་ཁའི་ཐོག་དམིགས་
བརྩེ་མ་དང་། རིགས་གསུམ་མགོན་པའི་གཟུངས་སོགས་ཀྱི་ལྷགས་ལྷུང་དང་། འདི་
ཕྱིར་དགོ་བའི་བཀའ་སློབ་སོགས་སྤྲུལ།

(1998 ལ་༦།༥16 འ་10) ཁལ་ཁ་དར་ཉམ་མཁན་སོ་བཞི་ཚོས་རྗེ་ལགས་ལ་
ཚིགས་གསོལ་རས་ཐོག་རྗེ་བཙུན་དམ་པའི་སྤྲུལ་སྤྱར་སྤྱན་གསལ་གྱི་གསུང་ཤོག་
ཉེན་ལྡན་དང་། རྩལ་ཡའི་སྤྲུལ་འབྲེང་གི་རུའི་རྒྱན་ལྡན་སྤྲུལ་ལེགས་སོགས་འབྲུལ་
བསྐྱར་དང་། བཞི་ཚོས་རྗེ་རང་ལ་ཡང་སྤྲུང་མཁུད་དང་། དུལ་ལས་བྱུང་བའི་དོ་རྗེ་
འཆང་གི་སྤྱང་བརྟན། གནས་བཙུའི་གིས་ཐང་གསུམ་ཚར་སྤྲུལ་ནས་མ་སོགས་
གསོལ་རས་སྤྲུལ། ལྷ་བ་འདི་ནང་སྤྱན་གསལ་འཕར་མའི་བསགས་སྤྲུངས་ཀྱི་མཛད་
བ་དང་། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་འབྲུངས་རབས་སོ་བཞི་བར་ལྷགས་སློག་དང་།
སྐབས་འགར་ཞབས་བྱུང་དུ་འཁོད་བ་དག་ལ་སློག་ཏུ་འཇུག་པ་སོགས་མཛད། རྗེ་
རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་རྒྱལ་ཚབ་དགའ་ལྡན་གྱི་ཕུར་བྱང་རྒྱབ་ཚོས་འཕེལ་དང་། གྱི་
ཚེན་དག་དབང་ཚོས་འཕེལ་བཅས་མངལ་སྤྲུལ་ཏུ་ཕེབས་པར་སྟོན་རྒྱས་ལུན་རིང་
པོར་མཛད་དེ་ཚོས་དང་འབྲེལ་བའི་གསུང་མཚིད་ཀྱིས་དུས་འདའ་བར་སྤྲུང།

(1990 ལ་༣།༥12 འ་3) ཚོས་བཙུན་ལྷ་ཉིན་སྤྱ་ཀུན་ཏུ་ཐོག་སྤྱི་སྤྲུལ་བའི་སྤྱ་
ནས་གསུང་ཚོག་པ་རྣམས་ལྷ་ཉི་ཤུ་ཅ་ལྷ་དང་བཅས་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཞབས་བརྟན་
འབྲུལ་བཞེས།

(1990 ལ་༥།༥12 འ་3) བཀའ་སློབ་པ་སྟོན་མང་ལུང་དུ་དོན་གཅོད་ལ་བསྐྱོད་

རྒྱུ་རྩེན་ཕྱག་བཅས་སྦྲུལ།

(༡༩༡ ཉ་ན། ༡༡༤ ཟ་༡༡ ཟླ་༩) ཆོས་གསུམ་ཉིན་གཟེམ་འགག་བསྐྱལ་བཟང་
དབང་ལྡན་ནས་སྤྱོད་མེད་སྤྱོད་སྤོང་ལམ་ཆེན་མོར་མང་འབྱེད་བསྐྱེན་བཀྱུར་ལྷུས་
ཐོག་དེ་ལས་ཡུལ་ལ་མཚོག་ཞབས་བད་ལུན་བཟུན་གྱི་སྤྱད་དུ་གམ་བཅར་རྣམ་
རྒྱལ་གྱི་ཚང་ཚོགས་ཡོངས་ལ་ཡོན་སྦྱར་གྱིས་མདོ་ལྷགས་དང་འབྲེལ་བའི་བཟུན་
བཞུགས་དང་། དེས་སྦྱེས་མཚོད་སྤྱིན་རྒྱས་བར་སྦྱོས་བ་བཅས་ལ་གཟེམ་འགག་
རང་དང་། སྦྱོན་རྟེན་མཁྱིལ་ལོ་གཡོག་འབྲེལ་འདེགས་བ་སོགས་སེར་སྦྱོ་ཉིས་བརྒྱ་
སྟོང་ལ་མཇུག་ཕྱག་དང་། ཞབས་བཟུན་ཕྱབ་འཕྲལ་དེར་འདུས་ཚང་མར་དགའ་ལྡན་
ལྷ་བརྒྱུ་མ་དང་། དམིགས་བཅེ་མ། དེགས་གསུམ་མཐོན་པོའི་གཟུངས་སོགས་གྱི་
སྦྲུགས་ལུང་སྦྲུལ།

༡༥ ་། དུ་སྦྱེད་ཁྲི་ཆེན་གྱིས་གཙོས་ཡང་སྤིད་དེ་དོས་འཛིན་དང་ཡོངས་འཛིན་
ལས་དབང་དེ་གསན་བཞེས། རྒྱལ་དུ་ཡུལ་ལ་མཚོག་གི་སྦྱོ་འབྲེལ་གསར་
བཞེདས། ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་ཆེན་དག་དབང་སྦྱོན་གྲགས་གཤེགས་ཚུལ་དང་
ཚབ་གསར་བསྐྱོ་འདོག་ཡབ་ཇེ་གཤེགས་ཤིང་བསྐྱེན་མཚམས་དེམ་གཉིས་
དོ་ཇེའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་འབྲེལ་བ་དང་ཞབས་བཟུན་དེ་འབྲེལ་བཞེས། ལོ་གསར་
དབྱེས་མཚོད་སོགས་སྤྱད་སྟོལ་རྣམས་ཉམས་མེད་ཡོང་སྟེལ་དོས་མཐའ་སྦྱས་
སྦྱེ་འབྱོ་རྣམས་ཕྱགས་བཅེའི་ཇེས་འཛིན་སྦྱང།

(༡༩༡ བ་ན། ༡༡༧ ཟ་༩) ཆོས་བཙོ་ལུའི་ཉིན་ལྷ་སེར་བསྐྱེན་པའི་སྦྱོན་མེ་དུ་སྦྱེད་

མི་ཆེན་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ཡང་སྲིད་གསེར་བུམ་དུ་བརྟུག་དབྱུང་བསྐྱེད་ས་(༡༧༡
 བ་༧༡༧ ཟ་༧) བར་དོས་ལྷུ་ཕྱིར་ས་སུ་འབྲུངས་པའི་ཆུང་སྲིད་ཀྱི་མཚན་གྱི་བར་
 གསེར་བུམ་ནས་ཚོད་བུམ་དུ་ཐོན་པས་ལྷ་སྐྱེའི་ལུང་དོན་ཁག་དང་གཅིག་ཏུ་མ་སྐྱོན་
 པའི་རྗེ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་དོན་འབྲུངས་བུམ་དེས་པ་རྗེས་པའི་བཀའ་བྱིན་སྦྱུང་ཞིང་།
 རྩ་སྐྱེད་རྩ་སྐྱེ་མ་དོ་གཡོག་རྣམས་ལ་འདར་བུམ་དབང་དང་བཀའ་བཟང་གི་དབྱུགས་
 དབྱུང་སྦྱུང་། ཆེས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་བོད་ཡིག་སློབ་མི་གོ་མཚོ་དེ་སྤི་ཆའི་ཆེ་ལྷ་ནས་
 སྐྱེད་ས་འབྲུངས་ཡིག་ཆད་ཕུལ་བར་གཞིགས་ཏོག་སྐྱུགས་ཞིབ་དང་། གསོལ་རས་
 གནད་སྤྱིན་བཅས་སྦྱུང་ནས་སྤར་པམ་ལོ་རྒྱུན་འགའ་མ་སོང་རུང་ཡིག་གཞུགས་
 ལེགས་རབ་ཤེས་འདུག་ཅིང་། ད་དུང་ཡང་གནས་བསྐྱོས་གོང་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་
 བྱིན་སྦྱེད་བཅད་གིས་འགྲི་སློབ་ཀུན་ལ་བརྟུན་པ་ཆེ་བསྐྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་
 སྦྱུང་། ཆེས་ཉེར་དབྱུང་ལྷ་ཆད་གཞིམ་ཆུང་དགའ་ལྡན་ཡང་ཅེར་གཙོ་བོར་ལྷུལ་
 དབང་མཚོག་དང་། ཞར་ལ་སྤུ་ཀུན་དུ་བོག་སྤུའི་སྦྱུང་སྤྱུ། བར་མ་མཁན་སྤེ་ཆེ་ཆུང་
 སོགས་ཚོས་ལུ་བ་ཉི་ཤུ་སྐྱོར་ལ་ཡོངས་འདྲིན་སྲིད་སྐྱོང་ལོ་མིན་ཉན་ནས་འཇམ་
 དཔལ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་དུག་དབང་གི་རིམ་པ་གནད་སྤིན་
 ཟབ་བཤེད་ཀྱིས་བརྟུན་པ་གནད་། འདི་ཉིན་ལ་གོང་མ་མཚོག་གི་འབྲུངས་སྐྱེད་ཆེན་
 མོར་སོང་བས་གསོལ་ཞབས་དཀའ་སློ་སོགས་ཉེན་འགྲེལ་བཟང་པོའི་མཚན་སྐྱོ་
 རྣམས་ལེགས་པར་བཀའ་བྱིན་ཆེ་བར་གྱུར།

(༡༧༡ ཉ་༧༡༧༠ ཟ་༡༠) ལྷ་བ་འདི་བཞིན་དུས་ཆེན་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་སོང་
 གཤིས་མཇམ་ལུ་བའི་རིགས་རྣམས་སྐྱབས་མཚམས་སུ་སྤེལ་འགྲིལ་གྱིས་གནད་བ་

ལས་གཞན་མ་སྡུ་བོད་རྣམས་སུ་ཞལ་འདོན་འཕར་མ་དང་། སྐྱུ་ལུག་མཚུལ་སོགས་
གངས་མང་འབྲུལ་གཞན་དང་། ཉེན་པའི་འཁྲུངས་རབས་རྣམ་ཐང་ལ་གཞིགས་ཉོག་
སོགས་གཙོ་བོར་མཛད། རླ་བ་ལྷ་པའི་ཆེས་མགོར་ཡོངས་འཛིན་ནོ་མིན་ཉན་ནས་
ཆེ་དབང་བྱབས་ལྷས་འབྲུལ་བཞེས་དང་། འབྲས་སྦྲུངས་ཆོས་སྦྱོང་གི་དབྱ་ནས་
ལྷགས་ལྷང་རིམ་བཞིན་འབྲུལ་རྒྱའི་དབྱ་འཇུགས་མཛད། ཆེས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་
མིད་སྦྱོང་དེ་མོ་ནོ་མིན་ཉན་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཉིད་གི་སྦྱེ་སྦྱིད་གསེར་བྱམ་དུ་བཏག་
དབྱུད་མཛད་པར་(༡༥༩ བ་༣༡༥༡༠ འ་༩) ཆབ་མདོར་འཁྲུངས་པའི་རྒྱུད་སྦྱིད་གི་
མཚན་བྱང་ཚོད་བྲལ་དུ་ཐོན་པར་གྱུར། བསྟན་སྦྱིང་ཇ་སག་ལྷ་མ་སོགས་ལ་ལུག་
དབང་དང་བཀའ་བཟང་གི་ཕེབས་སྐོ་སོགས་ལེགས་པར་སྦྱུལ། དེ་ནས་ཕེབས་ཞོར་
གཞིམ་རྒྱུད་བདེ་ལྷན་འབྲེལ་དུ་རྒྱ་བསྐྱུར་ལྷ་ཁང་དུ་བཞུགས་རྒྱའི་ཐང་སྦོང་རྒྱལ་
པོའི་རྣང་བརྟན་གསར་བསྐྱུན་ལ་རབ་གནས་མདོར་བསྐྱུས་བཀའ་བྲིན་ཆེ་ཞིང་།
མཚོད་ཁང་ཁག་ལ་གནས་གཞིགས་ལུགས་སྟོན་ཡང་ཞིབ་པར་མཛད། བཀའ་སྟོན་
ཐོན་པ་གཞིས་སྐོར་ནས་སྦྱིང་འཁོར་ལ་འཕྱོར་བྱག་ཀྱང་སྦྱུལ། ཉིན་འདི་དག་གི་སྡུ་
སྦྱིང་ལྷ་སའི་སྦྱིད་རྒྱ་སྦྲུང་མི་གྲགས་ལྷ་བྱ་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་པས་མཚོག་དམན་པས་
མོ་ཆེ་རྒྱའི་འཛིགས་པས་ཉེན་པས་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་གི་གནས་སུ་གྱུར་གྱུང་།
ཡུལ་ལས་མགོན་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་ལུགས་

(གྲུང་པོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟུན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལོར་དེབ་གཞུགས་
པར་འབྲེམས་བྲས་པ་རྒྱལ་དབང་སྐྱུ་སྦྱིང་རིམ་བྱོན་གི་མཛད་རྣམ་ཞེས་པའི་དེབ་
སྦྱིང་༡༣ པའི་ཤོག་གངས་༥༣༡པ་ཡ ནས་༥༣༣འ་༥ བར་སྐྱུ་སྦྱིང་བཅུ་པ་འདིའི་རྣམ་

ཐར་བོད་ཤིང་བར་དཔེ་རིང་ཤོག་གྲངས་༡༧༩ ། གྲི་ཚབ་སྐྱེ་ཐེང་བཅུ་གཅིག་པ་མཁས་
ལྷུ་བ་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་བོད་ཤིང་བར་ཤོག་གྲངས་༡༧༩ ། བ་བཅུག་ནོར་བུང་འདུག།

བརྟུག་དང་ཕྱག་ནས་བཅས་ཞུས་པར་དེ་ཙམ་གྱི་ཉེན་ཆེ་རིགས་གང་ཡང་མེད་
ཅེས་བཀའ་སྐྱེལ་ཞིང་། མཚོག་གསུམ་སྐྱང་མར་བཅས་ལ་ཕྱགས་སློན་འཕྲིན་བཅོལ་
དང་བཅས་ཕྱག་ནས་སྐྱེལ་བ་རྣམས་གཏོར་འཕྲུལ་ནས་ཚུ་རིམ་གྱིས་བྲི་བར་གྲུར་ཏེ་
ལུས་ཅན་མཐའ་དག་བདེ་བར་དབྱུགས་འབྲིན་པར་གྲུར།

(༡༧༩ ཉ་༦) ཡང་འདི་རྒྱའི་ནང་བསམ་ཡས་མཚིམས་སུའི་ཚོས་སྐྱོང་གནམ་ལྷ་
ལྱང་ཚུབ་ནས་ལྷ་ལ་བ་མཚོག་གི་སྐྱ་ཚེའི་ཉེན་འབྲེལ་དང་། བསྐྱོན་སྲིད་བདེ་ཐབས་
སུ་གདན་ས་ཚོས་འཁོར་རྒྱལ་དུ་ལྷ་སྐྱབས་མགོན་མཚོག་དགྲུང་ལོ་ལྷ་བཅུར་ཕེབས་
ཚོད་གྱི་འབྲས་སྐྱ་གསལ་བཞེངས་དང་། དེ་མཚུངས་ཚོས་སྐྱོང་རང་ཡང་གནས་གཞི་དེ་
ཉིད་དུ་ཁོག་རྫོམ་སྐྱབ་འབྲེན་དགོས་པའི་ལུང་ཕྱུལ་བ་ལྟར། སྐྱ་མཚོད་དཔོན་མཁན་
པོར་ཉེན་བཞེངས་སོགས་གྱི་སྐྱ་ཚབ་ཏུ་འགྲོ་དགོས་ཕེབས་ཤིང་། འབྲས་སྐྱ་གསལ་
བཞེངས་གྱི་ནང་ཉེན་དུ་འབྱུལ་རྒྱའི་སྐྱ་གསུང་ཕྱགས་ཉེན་དང་། སྐྱ་ཐང་། བྲིན་ཉེན་
སོགས་དགོངས་བཅད་ཕྱག་བསྟར་གྱིས་སྐྱེལ།

(༡༧༧ ཉ་༦།༥༣༩ ཐ་༤) རྩ་སྐྱོང་གི་ཚེན་རྫོ་རྗེ་འཆང་གི་སྐྱུལ་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེ་དང་།
གེའུ་ཚང་སྐྱུལ་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེ། རྩ་སྐྱ་མ་སོགས་སློན་འཁོར་བཅུ་སྐྱོར་ལེགས་འབྲུལ་
དང་འབྲེལ་བའི་མངལ་ཁའི་ཐོག་མཚོག་སྐྱུལ་རིན་པོ་ཆེའི་དབྱུ་སྐྱ་གཙུག་ཕྱུང་འབྲུལ་
བཞེས་དང་། མཚོན་གསོལ་བཅས་གཞན།

(༡༧༧ བ་༣།༥༣༩ འ་༥) སྐྱ་མཚོད་དཔོན་མཁན་མིང་ནས་ཀྱང་བཀའ་དོན་

སྤྱིར་བཙང་གིས་ཚོས་འཁོར་རྒྱལ་དུ་འཕྱོར་འབྲུལ་ནས་འདྲ་སྐྱུ་རིན་པོ་ཆེ་གསལ་
བཞེངས་ཀྱི་དབུ་བཅུགས་པར། སྤྱིར་ཡང་ཚོས་འཁོར་རྒྱལ་འདི་བཞིན་གནས་ཀྱི་
འིན་ཚར་ལྷ་བྱས་རྒྱན་དུ་ཞོད་ཚོན་ཆེ་ཁར་འདི་ལོ་སྤར་ལས་ཀྱང་ཆར་ཞོད་འིན་ཏུ་
ཆེ་བ་དེ་ལྷར་རུང་། རྒྱལ་བ་ཉིད་དང་ཚོས་སྤོང་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་
ཞལ་བཅུ་སྤོང་ཀྱི་ནང་ཁོངས་སུ་སྤོང་དངོས་རྗེས་གཙང་དགའ་བ་མེད་པ་བདེ་ལྷག་
ཏུ་གྲུབ་པར་གྱུར་ཅིང་། གཟུངས་འབྲུལ་རབ་གནས་སོགས་ཀྱང་གནད་སྤོན་དང་
བཙས་ཚོས་སྤོང་གནས་ལྷ་བྱང་ཚུབ་ཉིད་ཀྱང་སྐྱུན་འབྲེན་ཞུས་པར་དབྱེས་ཉམས་
ཚད་མེད་པའི་སྤོན་རྣམས་རྟེན་འབྲེལ་བཟང་པོའི་སྤྲིག་སྤོང་དང་། འདུ་ཁང་སྐྱབས་གི་མགོན་
ཁང་ཆེན་མོའི་ལྷ་མོའི་སྐྱུ་བཞུན་གྱི་མདུན་དུ་གྲང་དོར་གྱི་བཀའ་ལྷན་ཡང་རྒྱས་པར་
ཐེབས། འདི་སྐབས་དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོར་གཞུང་ནས་རྟེན་རྗེལ་ཞིག་འབྲུལ་རྒྱ་ཡོད་པ་
རྒྱན་གཏན་ནས་འིན་ཏུ་འཚུབ་པས། ལྷ་ལྷན་ནས་ཐོན་སྐབས་ཀྱིས་མཚོན་ལམ་བར་
ཚང་མར་མི་གཉིས་ཤིག་གིས་འཕྲིད་དགོས་དང་། རྒྱན་པར་ཞོན་རྒྱ་སོགས་ལྷ་ཅི་
ལག་པ་ཡང་རེག་ཏུ་མི་འདུག་པ་ཞིག་ཡོད་རུང་རྒྱལ་དུ་འཕྱོར་ནས་རྒྱ་བ་རྒྱག་པའི་
ཚོས་བཅུ་ཉིན་ལྷ་མོར་འབྲུལ་རྒྱར་ཉི་ཤར་ཅམ་ལ་རྩོ་གཙམ་མཐེལ་དུ་བཏགས་ནས་
རྟེན་སྐྱ་འིན་ཚན་དེ་བཞིན་འཕྲུགས་པ་ལ་མངོན་དུ་སྤོགས་པ་ན་གཞན་གྱིས་བཟུང་
བ་ཅམ་ཡང་མི་དགོས་པར་འཕྲིག་གེར་སྤོད་པ་དང་། རྟེན་སྐྱ་བཅུགས་ནས་ལྷ་མོའི་
བསྐྱང་འཕྲིན་རྟེན་འབྲུལ་སོགས་ཚོ་ག་ཚོ་གས་ཐེངས་གཉིས་མ་གྲོལ་བར་སྤར་ལུས་
སུ་བཞག་པར་ལུས་འགྲུལ་བ་ཅམ་ཡང་མི་བྱེད་ཅིང་། ལྷག་པར་དུ་རྒྱལ་བ་སོགས་
ཆེབས་སྐྱ་མ་བཤུས་ཀྱི་བར་དུ་བྱུང་བ་ནི་སྤོང་བཏགས་ཅམ་མིན་པར་དེར་འཁོད་ཀྱང་།

གྱི་མངོན་སྲུང་དུ་གྱུར་བས་ཚང་མ་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བ་དང་དད་གྲུས་འགྲན་བ་ལྟར་
གྱུར་བ་ནི། །ཀྱུལ་བ་ཉིད་གྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་གྱི་མཐུས་འདོད་ཁམས་དབང་མོས་
དགྲེས་བཞིན་དུ་བདག་གིར་མཛད་པའི་ལྟས་བཟང་ལྷན་མེད་པ་ཉིད་དུ་མངོན་
ནོ། །དེ་ལ་སོགས་པའི་བགྱིད་འོས་རྣམས་ལེགས་པར་བེན་ནས་རིང་མིན་གྱིར་
འཁོར་གྱིས་ཆེས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་འབྱོར་ལུག་ཏུ་བཅར་བར་བཀའ་འདྲི་སོགས་ཞིབ་
ཏུ་ཤེབས་པར་གནས་ཚུལ་ཚང་མ་སྟན་དུ་གསོལ་བར་དགྲེས་འཇུག་གི་སྣང་བ་ཅི་
ཡང་བརྟམས་པར་གྱུར།

(༡༤༦ བ་ཤ།༥༣༦ འ་༩) །ལོང་ས་ཀྱུལ་བའི་དབང་པོ་ཉིད་གྱི་ཡོངས་སུ་འཛིན་
བ་ཆེན་པོ་ཁྱི་ཆེན་རག་དབང་སྟན་གྲགས་དཔལ་བཟང་པོ་དེ་ཉིད་གདུལ་བུའི་སྣང་
ངོར་སྐྱེའི་ན་ཚོད་ཏུ་ཅང་སློན་པའི་ཚུལ་བཞེས་མ་ཟད། སྤྲོ་ལོ་ལྷོ་བ་གཉིས་པའི་ནང་
ནས་སྟུན་གཞི་བབ་ལྷི་ཅམ་བཞེས་ཚུལ་བསྟན་པར་གཙོ་ཆེར་ལོང་ས་ཀྱུལ་ས་
མགོན་མཚོག་དང། སྲིད་སྐྱོང་ཡོངས་འཛིན་ནོ་མིན་ཏན་ཆེན་པོ་བཅས་ནས་ཞབས་
པད་ལུན་བརྟན་དགོས་པའི་གསོལ་འདེབས་ལན་གཅིག་མིན་པར་མཛད་པ་དང།
གཞན་ཡང་བསྟན་འཛིན་སྐྱེས་ཆེན་དུ་མ་དང་གདན་ས་གསུམ་གྱི་འདུས་བ་སོགས་
མཚོག་དམན་དུ་མས་གསོལ་བ་ཅི་གཅིག་ཏུ་བཏབ་པར། སྐྱེ་འཆི་ལ་རང་དབང་ཐོབ་
པའི་དབང་གིས་སྤངས་ཡང་སྐྱེ་ཆེད་འདུ་བྱེད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་ལོ་གཅིག་རིང་
འཚོ་བརྟན་དུ་བཞུགས་ནའང། ལར་ནས་ཞིང་འདིའི་སྐྱ་དངོས་གྱི་གདུལ་བུ་རེ་ཞིག་
རྫོགས་པ་དང། རྟག་འཛིན་ཅན་རྣམས་ཆོས་ལ་བསྐྱེད་ལྱིར་འདི་ལོ་ཉོར་ལྷོ་གཉིས་
པའི་ནང་གཟུགས་སྐྱེའི་བཀོད་པ་ཚོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་ཚུལ་བསྟན་པར་ལྟུངས་

མགོན་ཉིད་ཀྱང་སྤྱད་པ་ལས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་དང་བཅས་སྤྱད་པ་དགོངས་རྗེས་ཐབས་
སྤྱོད་མཚོན་གསུམ་སྤྱད་པ་རྗེ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱད་པ་སློན་དང་། ཉེན་གསུམ་ཁག་ལ་
མཚོན་པ། སྤྱན་ཤལ་སོགས་རྣམ་དཀར་རྒྱབས་ཆེ་བར་བསྐྱེད་པ།

དེ་ཆབ་ཡོངས་འཛིན་གསར་བ་རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་རྒྱལ་ཆབ་དགའ་ལྷན་གྱི་
རིན་པོ་ཆེ་དག་དབང་ཚོས་འཕེལ་གྱི་ཞལ་སྤྱོད་ནས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འགྲན་རྒྱུ་མ་
མཆིས་པ་བཅས་ལྷོང་ས་མཚོན་ཡོན་དགོངས་པ་གཅིག་མ་སྤྱན་གྱི་ཐོག་ནས་ཨི་
བན་སྤྱན་རྒྱས་བརྒྱུད་གོང་མ་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་གསེར་སྤྱན་དུ་གསོལ་བར་དེ་དོན་
རེ་འབྲས་སློན་པའི་བཀའ་ལུང་བཟང་པོ་གྲལ་ཅེའི་ལམ་ནས་ཕེབས་པ་ལྟར། རྒྱ་བ་
བརྒྱུད་པའི་ཆེས་བཙོ་བུ་ཉིན་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཆེན་པོར་མངོན་བར་གཟེངས་སུ་
བསྟོན་པའི་ཐོག་མར་གཟིམ་རྒྱུད་ཉི་ལོད་དུ་གྱུ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་འཁོར་ཉི་ཤུ་སྟོར་
ནས་མཇལ་སྤྱད་དངོས་སྤྱེས་ཀྱི་འབྲུལ་བ་དང་། དེ་ནས་གཟིམ་རྒྱུད་སྤྱན་ཚོགས་
འདོད་འབྲུལ་དུ་སྤྱན་རྒྱས་ཐོག་ལྷོང་ས་མཚོན་གསུམ་གྱི་རིན་པོ་ཆེར་ལེགས་དར་
འབྲུལ་གནང་དང་། གྱི་ཆེན་མཚོན་གསུམ་ཀྱང་ལེགས་ཚོགས་ཀྱི་ཉེན་འབྲེལ་ཁྱད་པར་
ཅན་ལ་དགོངས་ཉེ་རྒྱ་མ་མཚོན་བ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་པའི་སྤྱད་པ་འཛིན་གྱི་དབྱེ་
འཇུགས་མཛད།

(1952 ལོ་ཟླ་4པ་ནང་ལོ་19) ཆེས་གཉིས་ཉིན་ཏྲ་དབང་གྲུ་ཚང་གིས་ཁྱི་འབྲུལ་ལུ་མི་
ལས་སྤྲེ་གྲུ་རིགས་སོགས་ལ་འབྱོར་སྤྱད་དང་། ལྷགས་ལ་ཆོས་མཛད་དག་དབང་
འཇམ་དབལ་ཡེ་ཤེས་མཁན་སྤྲེ་ཆེ་ཁར་འབྱོར་པའི་གསར་མཇལ་སོགས་སྤྱེལ།
དེའི་ཕྱི་ཉིན་རྣམས་སུ་རྒྱུད་སྟོན་སྤྱད་ཀྱི་མཁན་རྒྱ་སོགས་དབྱེར་གནས་ནས་འབྱོར་

ཕྱག་དང་། ཡེར་པ་རྒྱ་དྲུག་བརྗེ་མཚམས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆེད་ཆེ་རྗེས་འབྲུལ་མི། མཚུར་ཕུ་
བའི་ལོ་མཇུག་ལྷ་མི་མཚོ་དེ་པོ་གཡོག་། འུར་དུ་སྤྱི་ལོ་ལྷ་མ་དགོ་བའེས་དག་དབང་
བཙུན་འབྲུལ་དོ་གཡོག་སོགས་དང་ལྷན་མང་དག་ལ་མཇུག་ཕྱག་གནང་། ཆེས་བཅུ་
གསུམ་ཉིན་ཉ་དབང་གྲུ་ཚང་ནས་ཁྲི་ཕེབས་ལེགས་འབྲུལ་གྱི་ཞབས་བརྟན་ཐོག་
མཁན་པོ། ལས་སྒྲེ། བྲུ་དམངས་བརྒྱུད་ཅུ་སྐོར་དང་། འབྲུལ་འདེགས་པ་སྐྱེ་བོ་སྤུམ་
བཅུ་སྐོར་ལ་མཇུག་ཁ་གནང་། ཆེས་བཅུ་བཞིའི་ཉིན་གཟིམ་རྒྱུང་ཉི་འོད་དུ་སྐྱེ་བཅར་
ནས་རྒྱལ་གྲུ་ཚང་ཚོགས་ཡོངས་དང་ལྷན་ཅིག་པར་བསྟན་སྲུང་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོར་
གཟུགས་གསོལ་གྱི་རིམ་པ་གནད་སྤྲིན་དུ་བཀའ་བྲིན་ཆེ་ཞིང་། ཚོགས་བར་ལ་བྱང་
ཅེ་ཆོས་རྗེ་འཇུག་དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། རྒྱུད་སྟོད་མཁན་ལྷན་དག་དབང་སྐོ་
བཟང་གཉིས་ནས་སྐྱེ་ཆེད་ཆེ་རྗེས་འབྲུལ་བཞེས་དང་མཇུག་ཕྱག་སྐྱེལ།

ཆེས་བཙོ་བུ་ཉིན་མཇུག་ཐེངས་དང་པོར་ཁྲི་འབྲུལ་ལྷ་མི་ཁམས་བྲག་མགོ་
མཚོ་དེ་པོ་གཡོག་། འབྲུལ་འདེགས་པ་བཅས་མི་བྲངས་ཉིས་བརྒྱ་སྐོར་དང་། དགའ་
ལྷན་པའི་ཚོགས་ཁོ་གསར་སྐྱབས་ཀྱི་ལེགས་འབྲུལ་ལྷ་མི་རྒྱ་མ་ལས་སྤེ་སོགས་ལ་
མཇུག་ཁ་སྐྱེལ། མཇུག་ཐེངས་གཉིས་པར་ཁྲི་འབྲུལ་བ་འཛོལ་བདེ་ཆེན་གྲིང་པའི་མི་
སྐྱེ་དོ་གཡོག་། འབྲུལ་འདེགས་པ་སོགས་མི་བྲངས་ལྷ་བཅུ་སྐོར་ལ་མཇུག་ཁ་སྐྱེལ།
ཆེས་ཉི་ཤུ་སྐོར་ལ་འབྲུལ་སྲུངས་རྒྱ་མ་ལས་སྤེ་ནས་ཚོགས་ཁོ་གསར་བསྐྱབས་
བརྒྱུངས་པའི་ལེགས་འབྲུལ་དང་། ཅེ་ཕོད་དུང་འཁོར་མང་པོའི་འཕྲོད་ཐོན་སོགས་
རིམ་པར་སྐྱེལ། རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཡབ་རྗེ་སྐོ་བཟང་སྐྱབས་བྲགས་དེ་གོང་ཅམ་ནས་སྐྱེ་
གཟུགས་རྒྱུང་མི་བདེ་བ་ཅམ་ལས་ཉ་ཅང་སྐྱབས་བབ་སྐྱེ་བ་རང་མེད་ཀྱང་དགྲུང་ལོ་

མཐོ་བར་མེགས་པ་དང་བཅས། ད་ལམ་ལྷ་བ་དགུ་པའི་ཆེས་ཉེར་གཉིས་ཀུལ་བ་ལྟ་
ལས་བབ་པའི་དུས་ཚེན་གྱི་ཉིན་སྐྱབས་ལེགས་པར་ཡུལ་པས་མགོན་མཚོག་ཀྱང་སྤྱིད་
བྱེད་གྱི་ཡབ་ཏུ་སོང་གཤིས་སྤྲུགས་ཁལ་ཆེ་ཚུལ་བཞེས་ཀྱང་། སྤྲུགས་གཅིག་ནས་
སྤྲུན་ལྷག་སོགས་ཆེར་མེད་པར་གཤེགས་ཐོས་བདེ་བ་དང་། ལྷག་པར་དུས་ཚེན་
ཁྱད་པར་ཅན་ལ་གཤེགས་པ་ནི་དེས་པར་ཞིང་མཚོག་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་སྤྱོད་བ་གཏོན་
མི་བ་ཉིད་དུ་དེས་པས་ན། སྤར་སྤྲུགས་ཁལ་སྤངས་ཉེ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་གི་ཚུལ་དང་
བཅས་དེ་འབྲལ་མཚོག་གསུམ་ལ་གསོལ་འདེབས་སྤྲུགས་སློན་(༡༩༩ བ་༣༡༥༢༧ བ་
༦)ཀྱི་ཆེར་བསྐྱེད་སྤྲུགས།

(༡༩༧ བ་༣༡༥༢༡ བ་༧ ལྷ་༡༠) ཆེས་ཉེར་ལྗོའི་གསོལ་ཆོགས་ཀྱབ་ཏུ་འཆར་
ཅན་ལྷ་མཚོད་ཆེན་མོའི་མཇུག་ཁ་དང་། དེ་རྗེས་མཚོད་ཁང་ཁག་ལ་གནས་
གཟིགས། ཞལ་འདོན། སྤྲུགས་སློན། ཕྱི་ངོ་སྤྱིར་མེད་སྤྲུགས་ཞིབ་སོགས་སྤར་ཀྱབ་
ལྟར་བསྐྱེད་སྤྲུགས། ལྷ་བ་འདི་མཇུག་སྤྲུན་གསལ་གྱི་ཞབས་བཏན་དུ་རྣམ་ལྷ་ཆོགས་
ཡོངས་ནས་མགོན་པོའི་གཏོར་ཆེན་ཆོས་ཆེན་གསར་བར་ཚུགས་པའི་ཆེས་ཉེར་
དུག་ཉིན་མཚོད་ཡོན་ལྷན་ཀྱིས་ཆོགས་དབུར་མེགས་བསྐྱོད་གྱིས་སྐྱབས་སོགས་ལ་
སྤྲུན་ལལ་དང་། ཞལ་འདོན། འཕྲིན་བཅོལ་སོགས་གནད་སྤོང་དུ་བཀའ་འདྲིན་ཆེ་ཞིང་།
དེ་རྗེས་གཟིམ་རྒྱུད་དུ་སེར་འབྲས་ལྷ་མ་ལས་སྤེར་འཆར་ཅན་ལྷ་མཚོད་གྱི་མཇུག་ཁ་
སོགས་སྐྱལ། ཆེས་ཉེར་བཀྱད་ཉིན་སྤར་ཡང་མགོན་པོའི་གཏོར་སྐྱབ་གྱི་ཆོགས་
དབུར་མེགས་བསྐྱོད་གྱིས་ཞལ་འདོན་སྤྲུགས་སློན་སོགས་ཀྱི་ཆེན་པོ་དང་། ལྷ་ཆོར་
ཆོགས་ཡོངས་ལ་སྤྲུན་གསལ་གྱི་ཡོན་འཕར་བཅས་བསྐྱབས་པར་མཇོད། ལྷ་བ་

བཅུ་གཅིག་པའི་ཚེས་གཉིས་ཉིན་གནས་གསུང་སློབ་བཟང་རབ་བརྟན་བྱུང་ཡིག་ལས་
འབྲུངས་སུ་འགྲོར་པའི་གསུང་མཛེས།

(༡༥༠ ཉ་ཀྱལ་༡༣ ཟ་༩) ཚེས་ལྷ་ཉིན་གཟིམ་རྒྱུད་བདེ་ལྡན་འབྲིལ་དུ་བརྟན་གླིང་
དེ་མོ་སྐྱུལ་སྐྱུ་རིན་པོ་ཆེ། ར་སག་ཡབ་ཡུམ་གཉིས། ཞབས་གསུང་དང་། བན་གཙང་
གྲུ་རིགས་བཅས་ངོ་གཡོག་དུག་ཅུ་སློར་འགྲོར་འབྲུལ་གྱི་མཛེས་ཁ་དང་། སྐྱུལ་པའི་
སྐྱུའི་དབུ་སྐྱ་གཙུག་ཕུད་འབྲུལ་བཞེས་དང་མཚན་གསོལ་ཡུང་བཀའ་རིན་ཆེ་བར་
གྲུད། གསོལ་ཚིགས་རྒྱབ་དུ་སྐྱུ་བཅད་རྒྱ་བཀའ་རིན་བསྐྱུངས་གདོང་བཀའ་སློན་
ནམས་དང་། ཅེ་སློར་ནང་མ། ལས་ཚན་བ་སོགས་སྐྱུ་མཚམས་ཁོངས་སུ་མེད་བ་
ནམས་ནས་སྐྱུ་རྒྱན་མཛེས་དང་འབྲུལ་བཞེས་དང་། ཕྱི་ངོ་ནས་སྐྱུ་བཅད་མཚམས་
དམ་པོར་བཞུགས་ཏེ། སང་ཞོགས་ནས་བཟུང་ཉིན་ལྟར་སྐྱུ་གཉིས་རིང་དེས་སུ་
བཅད་པའི་ཡི་དམ་གྱི་ལྷགས་བསྐྱེན་དང་། སྐྱུ་བར་ནམས་སུ་འཆར་ཅན་གྱི་ཞལ་
འདོན་དང་། ཕྱག་དཔེ་འདོན་སྐྱོད་སྐྱུ་ཕྱག་དང་། མཚུལ་སོགས་རྒྱབ་སྐྱོར་བསགས་
སྐྱུངས་སོགས་ལ་ཆེས་ཆེར་བརྩོན་བར་མཛད། ཚེས་བརྒྱད་དང་བཅོ་ལྔ་སོགས་ལ་
འཕར་དུ་བརྒྱ་མཚོད་དང་བཅས་སྐྱུ་མ་མཚོད་བ་དང་། གནས་བཅུ་ཕྱག་མཚོད།
སྐྱོལ་ཚོག་སོགས་གནད་སློན་དུ་བསྐྱུངས་བ་སོགས་ཚོས་ལྡན་གྱི་མཛད་བ་ཁོ་ནས་
དུས་འདུག་པའི་ངང་དུ་སྐྱུ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚེས་ཉིན་གཉིས་བར་བཞུགས་
འཛགས་བསྐྱུངས། དེ་ནས་བཅད་རྒྱ་གྲོལ་བསྐྱུན་མི་དུག་སོགས་ནས་སྐྱུ་ལ་མ་
བཅད་རྒྱ་གྲོལ་བའི་མཛེས་ཁ་དང་། གནས་གསུང་བ་དང་། རོགས་དཔོན་སློབ་བཟང་
སྐྱུ་ཚོགས་གཉིས་ལ་མཁན་སྤེ་རྒྱུད་ཁའི་གོ་གནས་སྐྱུལ་པའི་མཛེས་དང་འབྲུལ་

བཞེས་སོགས་བསྐྱེད་ཀྱི། ཚེས་ཉེར་ལྔ་ཉིན་ཉེ་བོ་ལམ་བྲག་སྐྱ་མ་ནས་མདོ་ལུགས་
དང་འབྲེལ་བའི་ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་བཞེས་ལ་སྐྱ་མ་དང་། མཚོ་དཔས་གཙོས་པོ་
གཡོག་འབྲུལ་འདེགས་པ་སོགས་མི་གྲངས་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཉེ་སྟོང་དང་། སྤྱང་ཁམས་
ཁྲུང་བོ་དཔོན་གྱི་མི་སྣ་དོ་གཡོག་ཉི་ཤུ་སྟོང་སོགས་ཕྱོགས་འབྲུལ་མང་བོར་མཇུག་
ཁ་དང་འདོད་ཚོས་གྱི་ལུང་སོགས་ཀྱང་བཀའ་བློན་ཆེ།

(༡༥༡ ཉ་༡༥༣༣ བ་༤) ཤིང་མོ་བྱ་ལོར་གྲགས་པའི་གནམ་ལོའི་དགྲེས་ཞལ་
གསར་དོམས་གྱི་དགའ་བ་དང་ལོའི་ཐོ་ལེངས་མཚན་གཟིམ་ཁང་དུ་སྤྱིད་གསུམ་
བདག་མོའི་གསུང་བསྐྱེད་དང་། དེ་ནས་པོ་བྲང་ཡང་སྟེང་དུ་གམ་བཅར་འདུས་པ་
ཚོགས་ལོངས་དང་ལྷན་ཅིག་ཚེས་གཉོད། ཉེན་འབྲུལ། ཚོགས་འཁོར། མངའ་
གསོལ་སོགས་རྒྱས་པར་བསྐྱེད་ཉེ་སྤྱིར་ཕེབས་སྐབས་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེས་
གཙོས་པའི་ཉེན་གསུམ་ཁག་ལ་སྟུན་ཤིང་། ལུགས་སྟོན། གཟིམ་ཚུང་དུ་ཕེབས་ནས་
གསོལ་ཞབས་སོགས་གྱི་ཕེབས་སྐོ་རྣམས་ལྷུང་བསྟུན་ཚོམས་ཆེན་དུ་ཕེབས་ཞོར་
ཉི་ལོད་གྱི་ཕེབས་སྐྱེས་གཤམ་དུ་སྟེ་ལུང་རྗེ་བྱང་སྟུལ་སྐྱ་དང་། སྟེང་ལོད་པ་གཉིས་
གྱི་ལོ་གསར་ཉེན་འབྲུང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་འབྲུལ་བཞེས་དང་། ལུག་དབང་། གནང་
ཆ་སོགས་སྟུལ་རྗེས། ཚོམས་ཆེན་དུ་ཕེབས་ནས་བཞུགས་ཁྲི་ཚེན་པོར་ཞབས་སོར་
འཁོད་བསྟུན་སྤྱིད་སྟོང་ལོ་མིན་ཉན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ལོངས་འཕྲིན་ཆེ་མཚོག་གིང་།
ཀུན་གྱིང་སྟུལ་སྐྱ་དང་། བསྟན་གྱིང་སྟུལ་སྐྱ། སྟེ་ལུང་སྟུལ་སྐྱ། ལོད་ཟེང་སྟུལ་སྐྱ་
སོགས་དང་། བཀའ་སྟོན་རྣམ་པས་གཙོས་པའི་གཞུང་དྲུང་མི་བྲག་སེར་སྐྱ། སེ་
འབྲས་གྱི་སྐྱ་མ་ལས་སྟེ། ལམ་བྲག་སྟུལ་སྐྱ་སོགས་ཕྱོགས་འབྲུལ་ཁག་ བཀའ་སྟུན།

ས་འབྲུག་ལ་དྲུགས་སོགས་ཀྱི་ལོ་མཇུག་ལྷ་མི་སོགས་ལྟ་མི་སེར་སྐུ་དུ་མས་མཇུག་
དར་འབྲུག་བཞེས་དང་། དེ་དག་ཚང་མར་བྱུག་དབང་དང་བཀའི་འཚམས་འདྲི་
སོགས་ཞིབ་པར་ལེབས། གལ་འཕྲོས་འབེལ་གཏམ་དང་། གར་རོལ། ཚོགས་ལངས།
གསོལ་ཞབས་དཀར་དམར་གྱི་སྒྲོ་སྒྲོན་སོགས་ཚོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་དབྱེས་སྒྲོན་ལ་
རོལ།

ཚོས་གཉིས་ཉིན་ཚོམས་ཚེན་དུ་མ་ལེབས་གོང་གཟིམ་རྩུང་ཕྱུན་ཚོགས་འདོད་
འབྲིལ་དུ་སྐུའི་གཙུང་ལོ་བསྐྱལ་བཟང་ཕྱུན་ཚོགས་ལ་གོང་མ་ཚེན་སོས་བཀའ་བཟང་
ཐའི་ཇི་ཇི་ཉོག་གནས་ལེབས་པའི་གསར་མཇུག་ལེགས་འབྲུལ་གྱི་མཇུག་བྱུག་དང་།
རླུང་ཡིག་གནས་གསར་བ་དང་། དམག་སོགས་དོ་དམ་སྒོ་བཟང་ཕྱུན་ཚོགས་གཉིས་
མཁན་རྩུང་གོ་སར་འགྲོར་པའི་གསར་མཇུག། རྣམ་གྲུ་གསར་ཞུགས་པ་དག་དབང་
བཙུན་འགྲུས་སོགས་ལ་མཇུག་ཁ་གནང་། དེ་ནས་ཚོམས་ཚེན་དུ་ལེབས་བསྐྱོད་
ཀྱིས་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད་ཐོག་བཀའ་ཉིས་པའི་རྩས་རྟགས་སོགས་
འབྲུལ་བཞེས་དང་། སྤྱིད་སྐྱོང་ལོ་མིན་ཉན་དང་། ཡོངས་འཛིན་ཚེ་མཚོག་གླིང་
སོགས་དང་། སྐུའི་གཙུང་ཐའི་ཇི་བསྐྱལ་བཟང་ཕྱུན་ཚོགས་དང་། ཞབས་བད་རྣམ་པ་
སོགས་གཞུང་ཞབས་དྲག་འཕྲིང་དུལ་བཅས། རྣམ་གྲུ་ཚོགས་ཡོངས་སོགས་ནས་
མཇུག་དར་སྤུལ། དེ་ནས་གལ་འཕྲོས་པ། གར་རོལ། མཚོད་སྤྱིན་སྒྲ་བརྒྱད། ཚོགས་
ལངས། གསོལ་ཞབས་སྒྲོན་ཚེན་སོགས་ལྷུགས་གཉིས་ཀྱི་དབྱེས་སྒྲོན་མད་དུ་བྱུང་
བར་རོལ་བཞེས་ཀྱིས་གཟིམ་རྩུང་དུ་ལེབས་བསྐྱོད་བསྐྱུངས། ཚོས་གསུམ་ལྷ་ཚར་
མཚོན་གཟིམ་ཁང་དུ་འདོད་ཁམས་བདག་མོར་བསྐྱང་འཕྲིན། གཏོར་སྐྱོང་། ཚོགས་

འཁོར། མངའ་གསོལ་སོགས་རྒྱས་པ་དང་། བསྟན་སྲིད་སློང་གི་བཟླ་བ་སྤྲིལ་
སོགས་བསྐྱེད་སྤྱོད།

(༡༥༣ བ་༡༡༥༣༥ འ་༡༡) ཨ་མདོ་ལྷ་མ་ཚོགས་དྲུག་རང་བྲོལ་དང་། སྐལ་ལྷན་
རང་བྲོལ་ཅན་མི་གངས་ལྷ་བརྒྱ་སློང་ལ་འགྲོར་ཐོན་སྐྱབས་མའི་མངའ་ཁའི་ཐོག་
དགའ་ལྷན་ལྷ་བརྒྱ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་དམིགས་བཅེ་མའི་ལྷགས་ལུང་སྤེལ་སྐབས་རྗེ་
ཙོང་ཁ་བ་ཚེན་པོའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཆེ་བའོད་ལས་བརྩམས་པའི་གསུང་བཤད་
ཀྱང་རགས་བསྐྱེད་གནང་།

(༡༥༣ བ་༥༡༥༣༦ ཐ་༣) ལྷ་བ་འདི་ནང་ཞལ་འདོན་མཚོད་སློན། སྤྱི་བསགས་
སྐྱེད་ས་སོགས་འཕར་མ་དང་། སྟོན་པའི་སྤྲེལ་རབས་སོ་བཞི་པར་ལྷགས་སློག་དང་།
ཆིག་དོན་འབྲུ་འགྲེལ་སོགས་ལ་ཐུགས་བརྩོན་ཆེ་བར་མངོན། ཚོས་སློང་སློང་
སོགས་ཐུགས་འདིན་གྲུབ་པས་འདིགས་གྲེད་བཅུ་གསུམ་མའི་དབུ་ནས་ཐུགས་
འདིན་བསྐྱེད་སྤྱོད།

(༡༥༣ ཉ་༡༡༥༣༦ ཐ་༧) ལྷ་བ་གཉིས་པའི་ཚེས་བདུན་ཉིན་སྐྱ་བཙུང་མཁའ་པོ་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཚེས་འཕེལ་དང་། (༡༥༣ ཉ་༥༡༥༣༦ འ་༦) ཚེས་ཉེར་དྲུག་ཉིན་མཁའ་པོ་
ལྷགས་ཐམ་པ་དང་། རྒྱུང་གཏམ་སྟོན་བཙུང་ནས་གཟེམ་རྒྱུང་དུ་རྣམ་གྲུ་ཚོགས་
ཡོངས་ཀྱི་ཞལ་འདོན་དང་བཙུང་ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་བཞེས།

(༡༥༣ བ་༡༡༥༣༧ ཐ་༣) ལྷ་བ་གསུམ་པའི་ཚེས་གཅིག་ལ་འཆར་ཅན་དགའ་
ལྷན་པའི་ཞབས་བརྟན། བརྒྱད་གཏོར་ཆེན་མོའི་མངོད་སློ་སོགས་སྤར་ལམ་ལྷར་
བསྐྱེད་སྤྱོད།

༡༤༽ ལྷ་ལྡན་དུ་ཆིབས་བསྐྱུང་གིས་གནས་གཟིགས་མཚོན་འབྲུལ་ཐུགས་སློན་
ཟབ་རྒྱས། གསལ་བཞེས་འཛོ་སྐྱོད་ངོས་འགོ་རྣམས་རྗེས་འཛིན་དུས་ལས་ཡོལ་
མེད་ངང་ལྷགས་ལུང་རེ་གནང་། བཅད་རྒྱ་ལ་བཞུགས་པར་གཟིགས་སྐྱང་ཡ་
མཚོན་བྱུང་བ་དང་། ཞབས་བཏྟན་རེ་འབྲུལ་བཞེས། སོག་སྐྱུལ་སྐྱ་སྤེང་ཞིག་
ལ་ཚོས་སྐྱོད་གི་འཕུ་སྤོག་གིས་དཀའ་ངལ་རིམ་བྱུང་ལས་གོལ་བར་མཛད་པ་
སོགས་གཟུགས་མེད་དག་ཀྱང་དབང་དུ་འདུ་བའི་གྲུབ་ཏུགས་ཁྱད་པར་བ་
བསྟན་པ་སོགས་ཚོས་ལྡན་གྱི་མཛད་འཕྲིན་ཟབ།

(༡༥༩ བ་༤༥༩༧ འ་༤) ལྷོན་པན་ལྷ་ལྡན་ངོ་ལྷ་ཀ་རྣམ་གཉིས་གིས་མཚོན་པར་
གནས་གཟིགས་བསྐྱུངས་རྒྱ་མ་བྱུང་གཤིས། འདི་ལྷའི་(བཞི་)བ་ཚོས་དགུ་གཟུང་
སྐྱུང་དུས་ཚེས་མཚོག་ཏུ་དགོ་བའི་ཉིན་ལྷ་ལྡན་དུ་སོག་པའི་གནས་གཟིགས་སྐྱ་
ཆིབས་བསྐྱོད་བསྐྱུངས་རྒྱུར། ལྷ་ངོ་ཆིབས་རགས་སྐྱར་ལས་རྒྱས་གཤོལ་དང་
བཅས་ལྷ་མིའི་འདུས་ཚོགས་གྱི་ཞལ་མཛལ་བ་སའི་དེག་པ་ལྷ་བྱས་ཐེབས་ལས་གྱི་
སྤོགས་ཀུན་ནས་སྐོར་བཞིན་པར་གཞུང་སྐོ་སྤུན་ཚོགས་འདུ་ལས་ནས་ཚོང་བསྐོར་
དང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ལྷ་ལྡན་བར་སྐོར་བརྒྱུད་ཤིང་རྩ་ནས་ཐེབས་བསྐོར་གྱིས་
སོག་མར་གཟིམ་རྒྱང་དགའ་ལྡན་ཡང་ཅེའི་སྐྱུག་མཚོན་གཟིམ་ཁང་དུ་ཐེབས་འཕྲུལ་
གསོལ་གོ་གསོལ་རྩ་བཅས་བསྐྱུངས་ནས་སྐུན་འདྲེན་རྒྱ་སྤིང་དང་། ལྷོས་འཛིན་པ་
སོགས་གྱིས་སྤོན་བསྐྱུས་ཏེ་ཞེ་སྤི་དུ་ཐེབས་སྤོན་ཆེན་མོའི་བཞུགས་ཁྱིར་ཞབས་
སེན་འཁོར་མོའི་རེ་ཁས་མཚོན་པ་རྣམ་པར་འཁོད་བསྟུན། ཡོངས་འཛིན་སྤིད་སྐོར་
འོ་མེན་ཏུ་མཚོག་དང་། ཡོངས་འཛིན་རྒྱང་བ་རྣམ་གཉིས། སྐྱུལ་སྐྱ་ཆེ་ཁ་སོགས་

ནས་མངལ་དར་འབྲུལ་བཞེས་ལྷུ་མཇུག་སྐྱའི་གཙུང་ལོ་ཐའི་རི་བསྐྱལ་བཟང་ལུན་
ཚོགས་དང་། བཀའ་སློབ་རྣམ་པ། ལྷུ་སྐྱེ་བྱུང་མཁུན་ལོ། ར་ལྷུ་བསམ་ལོ་ཐའི་རི།
ལྷ་སྐྱེ་སྐྱེས། འང་མ་མཁུན་སྡེ་ཆེ་ཚུང་། རོགས་མདལ། ཅིས་སྐྱེས་སོགས་གཞུང་ས་
ལས་ཚན་པ་ཐམས་ཅད་དང་། སེ་འབྲས་སྐྱེ་མ་ལས་སྐྱེ། རྣམ་ལྷུ་དབྱ་ཚོས། ཅེ་ལོད་
བྱང་བྱིངས། ཞབས་གསར་བ། བྱང་གཏོགས། སྐྱུ་དར་བ། གར་པ་སོགས་ཚང་མས་
མངལ་དར་འབྲུལ་བཞེས་ལྷུ་མཇུག་གྲལ་འཕྲོས་པས་འབེལ་གཏམ་དང་། གར་
རོལ། གསོལ་ཞབས། ཚོགས་ལངས། དཀར་དམར་གྱི་སྐྱོ་སྐྱོན་རྒྱས་པ་སོགས་
ལྷགས་གཉིས་གྱི་དབྱེས་སྐྱོན་མདུ་བྱང་བ་ལ་རོལ་བར་མངལ་ནས་གཟིམ་ཚུང་དུ་
བྱིང་ཐེབས་བསྐྱུངས།

དེ་ནས་གསོལ་ཚོགས་རྒྱབ་ཏུ་རྣམ་དག་སྐྱེ་གསུམ་ནས་འབྲུལ་ས་ཏུ་བརྒྱད་
གནས་གཟིགས་ལ་ཐེབས་བསྐྱེད་གྱིས་མཚོད་ཁང་ཚང་མར་སྐྱོན་ཤལ་ལྷགས་སྐྱོན་
དང་། རོ་ལོའི་སྐྱེ་མདུན་དུ་མཚོད་པ་རྒྱ་ཚེན་ལོ་དང་བཅས་སྐྱེ་བྱུང་སྐྱོན་དུ་འགོ་བའི་
སྐྱོན་ས་བཞུགས་ཁྲིང་ཞབས་སོར་བཀོད་ཐོག་གསུང་ཚོག་པ་རྣམ་རྒྱལ་གྲུ་ཚང་པ་
དང་བཅས་སྐྱེན་འདེན། ལྷུ་གསོལ། མཚོད་འབྲུལ། མཇུག་སྐྱེས་གསུམ་པ་
སོགས་གསོལ་ཇ་གཉིས་གྱི་རིང་ཞལ་འདོན་རྒྱས་པ་དང་། དེ་ནས་སྐྱོན་ཤལ་དང་
བཅས་རོ་ལོའི་ཞབས་ལྷུ་ལ་དབྱེས་གཏུགས་གྱིས་ལྷགས་སྐྱོན་ལུན་རིང་བར་མངལ།
དེ་ནས་བར་ཁང་དང་། ཅེ་ལོའི་མཚོད་ཁང་སོགས་ལ་གནས་གཟིགས་དགས་
བསྐྱེས་བསྐྱུངས་ནས་གཟིམ་ཚུང་དུ་ཐེབས། ཚེས་བཅུའི་ཉིན་སྐྱོན་མཚོད་དཔོན་
མཁུན་ལོ་ནས་རྣམ་ལྷུ་ཚོགས་ཡོངས་གྱི་ཞལ་འདོན་པ་དང་བཅས་རོ་ལོའི་ལོ་ཚེར་

སྐྱོད་མཚོད་ལུལ་བ་དང་སྤྱོད་ས་མཚུངས་ཡལོང་ས་ཡ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོར་ཡང་
མཚུལ་རྟེན་གསུམ་ལྟ་རེག་སོགས་དང་བཅས་མངལ་ཁ་ལྷན་པར་བཀའ་བཟང་གིས་
དབྱུགས་དབྱུང་ཡང་སྦྲུལ། འུང་ཇའི་རྒྱབ་ཨེ་མི་དུ་སྤྱིད་སྐྱོད་ནོ་མིན་ཉན་རིན་པོ་
ཚའི་དཀར་སྐྱོད་ཐོག་ལེབས།

(འུང་གོའི་པོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལོར་དེབ་གཟུགས་
བར་འབྲེམས་བྱས་པ་རྒྱལ་དབང་སྐྱུ་ཐོང་རིམ་བྱོན་གྱི་མཚན་རྣམ་ཞེས་པའི་དེབ་
ཐོང་༡༣ པའི་ཤོག་གྲངས་༤༧༩འ་༥ ནས་༤༧༥ཐ་༧ བར་སྐྱུ་ཐོང་བཅུ་བ་འདྲིའི་རྣམ་
ཐར་པོད་ཤིང་བར་དཔེ་རིང་ཤོག་གྲངས་༡༥༥ གྱི་ཚབ་སྐྱུ་ཐོང་བཅུ་གཅིག་བ་མཁས་
བྱུབ་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་པོད་ཤིང་བར་གྱི་ཤོག་གྲངས་༡༥༥ བཅུག་ལོར་བྱུང་འདུག།)

(༡༥༧ བ་༡།༥༧ ཐ་༡) དེའི་ཕྱི་ཉིན་རྣམས་ནས་བཟུང་ཐག་རིང་ཐུང་གི་མངལ་
ལྷོ་བ་རྣམས་ལ་རེ་འདོད་སྐྱོད་བའི་མངལ་ཁ་རིམ་སེལ་དུ་བསྐྱུངས་བ་ལས་གཞན་
མའི་སྤྱུགས་གཡེང་སོགས་མི་མཚན་པར་སྡེ་དགོང་ཞལ་འདོན་སྤྱུགས་དམ་འཆར་
འཕར་དང་། ཡོངས་འཛིན་གདན་ལྷན་གྱིས་སྤྱུག་དཔེ་སྤྱུགས་འཛིན་དང་། སྐྱོར་
སྐྱུངས། སེང་དབང་རྣམས་སྐྱུ་ཚའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་ཚེ་ལྟ་སྐྱོར་གསུམ་སོགས་གྱི་སྐྱུ་
བར་གྲངས་མང་བ་སྤྱུག་བསྟར་གྱིས་འདེབས་བར་མཚན། ལམ་རིམ་ལྷོ་བརྒྱུད་གྱི་
རྣམ་ཐར་སོགས་ལ་གཟིགས་རྟོག་དང་། བཀའ་འདྲི་གནང་བ་སོགས་ཚོས་ལྷན་གྱི་
མཚན་པའི་ངང་དུ་དུས་འདའ་བཞིན་བར་བཞུགས། ལྷོ་བ་འདྲི་མཚུག་བཀའ་ལློན་རྟོ་
རིང་ལོ་གཡོག་སྤུམ་བཅུ་སྐྱོར་དང་། ལས་བྱ་བ་ཤིང་དབང་དཔལ་ལྷན་བཅས་སྐྱོ་པོའི་
དོན་གཙོད་དུ་སྐོན་སྤྱུག་དང་། ལྷོ་བ་ལྷོ་བའི་ཚེས་མགོར་བཀའ་ལློན་བཞད་སྐྱོ་རོ་

གཡོག་ལས་བྱ་དང་བཅས་པ་མཚོ་སྲིབ་དོན་གཅོད་དུ་ཐོན་ཕྱག་འབྲས་རྒྱས་པ་སླ་
མ་རིགས་ལཱའི་ཚོས་སྟོན་གྱི་སྐྱེས་ལ་དང་། རིག་གནས་སྟོབ་གྲུ་བའི་དབྱར་མཇལ་
ཡིག་ཚད་སྐྱེན་ཞུ་སོགས་གྱི་མཇལ་ཁ་རིམ་བར་སྐྱུལ།

(༡༢༠ བ་༡༡༥༧ འ་༡༣) རྒྱལ་འོང་ལྷ་སྟེང་དགོན་ཞེས་སམ། ཀོང་རུ་སི་ཞེས་པ་
རབ་བརྟན་དགོན་གྱི་མཁན་པོ་སྟོན་པན་པེ་ཅིང་ལྷ་མའི་གས་ནས་ལེབས་སྐྱས་ཀྱང་།
འདི་ལོ་ནས་བཟུང་བོད་ནས་གཏོང་དགོས་གོང་མ་ཚེན་པོའི་བཀའ་འབྲེལ་བཞིན།
སེར་སྐྱད་སྟོབ་ཟུང་འཇམ་དབྱངས་དམ་ཚོས་བསྐྱོ་བཞག་གནང་བའི་ངོ་གཡོག་བཙོ་
ལྷ་སྟོར་ལ་ཐོན་ཕྱག་དང་བཅས་ཕྱོགས་དེར་བརྟན་པར་སྐྱེན་པའི་བྱ་བ་ཡར་ལྡན་
དགོས་པའི་བཀའ་སྟོབ་སྐྱུལ།

(༡༢༡ ཉ་༣༡༥༤ བ་༡༣) ར་པ་རྟ་འབྲུལ་བ་ལྷ་བཅུ་སྟོར་དང་། མཚོད་དགོ་རྟ་
འབྲུལ་བ་ཞི་བཅུ་སྟོར། མགོ་ལོག་རྟ་འབྲུལ་བ་སྐྱུལ་ཅུ། གཞན་ཡང་ཨ་མདོ་ཟུང་ཅུ་
དང་། མཚོད་དགོ་ཤོག་སྟོམ་ཅེ་རགས་པ་སོགས་སྲ་ཕྱི་སྟོམ་ཕྱོགས་འབྲུལ་བ་མི་
གངས་ལྷ་བརྒྱ་རྒྱག་བརྒྱ་ལོངས་བར་མཇལ་ཁ་རིམ་སྐྱུལ་ཐོག་སོ་སོར་བཀའ་བཟང་
གི་ལེབས་སྟོད་དང་། འདོད་ཚོས་དང་། ཟང་ཟིང་གི་གནང་སྐྱེས་སོགས་གང་ལ་གང་
འོས་གྱིས་རེ་འདོད་སྟོར་བར་མཇལ།

(༡༢༢ བ་༤༡༥༧ འ་༡༡) ལྷ་བ་བཅུ་པའི་ཚོས་མགོར་སྟོན་གྲོལ་གྲིང་བ་ནས་
ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་བཞེས་ཐོག་ལྷ་མ་ཁྲི་གདུང་། གསུང་ཚོག་བ་གྲུ་བ་སྐྱུལ་ཅུ་སྟོར།
མཚོད་པ་སོགས་ཞབས་ཕྱི་བཙོ་ལྷ་སྟོར་ལ་མཇལ་ཁ་དང་། རྟིང་ཕྱགས་གྱི་ཞབས་
བརྟན་ཚེ་རྗེས་སོགས་འབྲུལ་བཞེས་བསྐྱུངས། དེའི་ཕྱི་ཉིན་སོག་ཁུལ་དོན་གཅོད་དུ་

མེད་ས་མི་བཀའ་སྒྲོལ་བཤད་སྒྲ་དང་། ལས་བྱ་གསར་བྱུང་སྐྱེས་བཅས་དོ་གཏོག་ལ་
ཐོན་ཕྱག་དང་། སེང་སྒྲུང་པར་ཕྱིན་སྒྲོལ་མོ་བ་ལྷ་བ་ཕྱེད་ཉིས་བརྒྱ་སྟོར་ལ་མཇུག་
ཕྱག་བསྐྱེད་སྤྱོད།

(༡༦༣ ཉ་༣།༥༧ འ་༣) དེ་ཉོར་དུ་རལ་ཚོས་མཇུག་དོ་གཏོག་འབྲུལ་འདེགས་
བ་སོགས་ཉིས་བརྒྱ་སྟོར་དང་། ཨ་མདོ། སོག་རིགས་སོགས་སྡེ་ཕྱི་ཁྱོན་སྟོལ་ལྷ་
བརྒྱ་སྟོར། མྱིང་ཚང་དཔོན་སོགས་བར་ཁམས་བ་སྐྱེས་བརྒྱ་སྟོར་སོགས་ལ་མཇུག་
ཁ་རིམ་སྐྱེལ་ཐོག་དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་དང་། དམིགས་བརྟེ་མ། སྟོལ་མ། རིགས་
གསུམ་མགོན་པོའི་གཟུངས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་སོགས་ཚོས་འབྲེལ་ཡང་ཅི་རིགས་
སྐྱེལ། ཚེས་ཉེར་ལྔའི་སྡེ་ལོ་རྒྱུད་སྟོན་སྒྲུང་ཚོགས་ཡོངས་ནས་འཆར་ཅན་ཞབས་
བརྟན་དང་། གསོལ་ཚིགས་རྒྱབ་ཏུ་ལྷ་མཚོད་ཀྱི་མཇུག་ཁ་དང་། གནས་གཟིགས་
ཞལ་འདོན། ཚེས་ཉེར་དུག་ཉེན་སེ་འབྲས་བུ་མ་ལས་སྟེ་དང་། རྣམ་གྲུ་ཚོགས་ཡོངས་
ཀྱི་མཇུག་ཁ་སོགས་སྤར་རྒྱུན་ལྟར་བསྐྱེད་སྤྱོད་སྟེ། འདི་ཉིན་ཕྱི་ལོ་ནས་ཉོར་ལྷ་བརྟེ་
གཉིས་བའི་ཚོས་ཉེར་གཅིག་བར་སྐྱེལ་བཅད་རྒྱ་དམ་པོར་བཞུགས།

(༡༦༣ ཉ་༦།༥༥༠ ཐ་༡༠) སྐྱེ་མཚམས་འདིའི་རིང་ལྷགས་ཐུན་གསུམ་དུ་བཅད་
བའི་དང་པོ་གཉིས་སུ་ཆེ་དབག་མེད་ཀྱི་སྟོན་སྐྱེ་ཆེའི་ཆེ་སྐྱེ་བ་དང་། ཕྱི་ལོ་ཡི་དམ་
ཀྱི་ལྷགས་བསྟེན། གཉོར་འབྲུལ་སོགས་ཆག་མེད་དང་། སེང་དབར་རྣམས་སུ་
མགོན་ཚོས་ལྷ་མོ་སོགས་ཀྱི་བསྐྱེད་བའི་ལྷགས་འདི་དང་། དམ་བ་གོང་མ་རྣམས་
ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་སོགས་ཀྱི་ཕྱག་དཔེ་གཟིགས་ཉོན་གྱི་ཕྱག་མཇུག་སོགས་
བསགས་སྐྱེད་ཀྱི་རིམ་བར་བརྩོན་བ་སོགས་རྣམ་ཐར་དཀར་བའི་ཉམས་བཞེས་

རིགས་སོ། །

དེ་ནས་རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚེས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་རིམ་གཉིས་བབ་མོའི་
 ལྷགས་དམ་བཅད་རྒྱ་ལས་བཞེངས་ཤིང་། ཚེས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་བཅད་རྒྱ་གོལ་བའི་
 མཇལ་དར་འབྲུལ་བཞེས་སོགས་སྲར་རྒྱན་ལྟར་དང་། ཚེས་ཉེར་གསུམ་ཉིན་བཀའ་
 རྒྱུན་དགའ་བཞི་བ་ལས་བྱ་ངོ་གཡོག་བཅས་ཁམས་ཁུལ་དོན་གཙོད་ནས་འབྱོར་
 ལྷག་དང་། ཚེས་ཉེར་བཞིའི་མཇལ་ཐེངས་དང་པོར་གཉེན་ནང་འཕེལ་རྒྱས་གླིང་པའི་
 ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་བཞེས་ཐོག་སླ་གྲ། འབྲུལ་འདེགས་བ་སོགས་སེར་རྒྱ་རྒྱ་
 རྒྱུར་དང་། འཕྲི་རྒྱ་གསེར་སྤྱད་བ་ངོ་གཡོག་བཅོ་ལྔ་རྒྱུར་། མཇལ་ཐེངས་གཉིས་པར་
 རྒྱལ་དོང་རྩ་ཐོ་དེ་གཟུང་ངོ་གཡོག་དང་། ཁལ་ཁ་མི་དང་ཚེ་འཕེལ། མཚོ་སྡོན་ཇ་
 ལང་རྩུ་རིག་སྤྱོད་གཡོག་དར་ཉན་པའི་ལི་དང་། མེ་རྒྱན་མང་ཤོག་སོ་ཉིད་ཤོག་
 སོགས་སོག་རིགས་དང་། རྩ་རྒྱ་ཁ་བ་སོགས་གྲངས་མང་ལ་མཇལ་ཁ་སྤུལ། ཚེས་
 ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་འབྱོར་བ་སྤུལ་སྤྱུ་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་དང་། འབྱོར་བ་
 དཔོན་རྒྱ་མཚོ་ཚེ་རིང་བཅས་ནས་གསུང་ཚོག་བ་ནམ་གྲུ་ཉི་ཤུ་རྒྱུར་དང་བཅས་
 གཟིམ་རྒྱང་ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་བཞེས་ཐོག་ངོ་གཡོག་བཞི་བཅུ་རྒྱུར་ལ་མཇལ་ཁ་
 དང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་སོག་ཁུལ་དོན་གཙོད་བ་བཀའ་རྒྱུན་བཤེས་སྤྱོད་གཡོག་ལས་བྱ་
 དང་བཅས་པར་འབྱོར་ལྷག་དང་། ལོ་མཇུག་དུས་གཏོར་ཚེན་མོའི་འཆམས་
 གཟིགས་ལྷགས་སྡོན། ལྷན་དམིགས་སོགས་སྲར་རྒྱན་ལྟར་བསྐྱེད་སོ། །

(1963 བ་ཀླུ་ལྔ་པ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་) མེ་ཐོ་བྱི་ལོར་གྲགས་པའི་གནམ་ལོའི་རང་ཞལ་གསར་
 རོམས་ཀྱི་དགའ་བ་དང་པོའི་ཐོ་དེངས་གཟིམ་རྒྱང་མཚན་གཟིམ་ཁང་དུ་འདོད་

ཁམས་དབང་མེད་ལས་ལྷན་པ་བསྐྱེད་དང། དེ་ནས་མོ་བྱང་ཡང་སྟེང་དུ་ཆེས་གཏོར་རྗེས་
འབྲེལ་དང་བཅས་པ་ལྷན་རྗེས་གནས་གཟིགས་རགས་བསྐྱེད་བསྐྱེད་ཉེ་གཟིགས་
ཚུང་དུ་སེབས་བསྐྱོད་དང། དེ་རྗེས་ཚོམས་ཆེན་དུ་དགྲེས་སྟོན་ཆེན་མོར་སེབས་
བཞུགས་ཀྱིས་མཇུག་ལྷན་པ་སྤྱིར་ལས་གཞུང་ཞབས་དྲག་འབྲིང་སོགས་འཆར་ཅན་
གང་ཡིན་ཟོག་སྟོགས་འདུས་སྤྱིན་བདག་སོགས་དམིགས་གསལ་མགོན་འབོད་
བསྐྱེད་སྐྱེད་གསལ་ཉེ་ཉོར་དུ་རལ་ཚོས་མཇུག་དོག་ལོག་ལྷན་བཅུ་སྟོན། དུར་བོད་སྐྱུལ་སྐྱུ་
དག་དབང་ལྷན་བསྐྱེད་ཉི་མ་དོག་ལོག་བཅོ་ལྔ། རོ་ལ་བཞེད་ཉེ་མཇུག་ལ། རོ་གལོག་
དུག་ཨ་མདོ་གསེར་ཁོག་སྐྱུལ་སྐྱུའི་དགོས་སྐྱུལ་བ་མཇུག་ལ། རོ་གལོག་བཅུ་གཅིག་
སྟོན་ལས་ལྷན་མེད་དགོས་སྐྱུལ་ནང་སོ། རོ་གལོག་བཅུ། ཁམས་ཁ་མི་རེང་ཆེ་འཕེལ་དོ་
གལོག་བཅུ་བདུན། ཐའི་རི་ལྷ་དབང་སྐྱེད་སྐྱེད་དོག་ལོག་ལྷ། མཚོ་སྟོན་རོ་སྐྱེད་དགོ་
ལེགས་རབ་བཞུན་ལོག་རོ་ལང་རྩེ་རིག་ལྷ་དོག་ལོག་བཅུ་བདུན། ལྷན་མ་ལབ་སྐྱུལ་
སྐྱུ་དོག་ལོག་བཅོ་ལྔ། ལྷིང་ཆོང་དཔོན་གྱི་མཇུག་པ་དོག་ལོག་དུག་སོགས་ལ་མཇུག་
ཁ་སྐྱུལ་རྗེས་སྤྱིར་སོལ་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་ཉེན་འབྲེལ་བཟང་པོའི་དགྲེས་སྟོན་ལ་རོལ་
བར་མཇུག།

ཆེས་གཉིས་ཀྱི་ལ་པོ་ལོ་གསར་དུ་གྲགས་པའི་སྟོན་ཆེན་ལའང་ཞབས་སོར་
བཀོད་ནས་ཆོས་དང་ཟང་བེད་གི་སྟོན་ཆེན་ལ་དགྲེས་རོལ་སྤྱིར་བསྐྱེད་སྐྱེད། ཆོས་
གསུམ་སྤྱི་ཆར་མཚན་གཟིགས་ཁང་དུ་འདོད་ཁམས་དབང་མེད་བསྐྱེད་སྐྱེད་འཕྲིན།
ཆོགས་འཁོར། གཤེགས་གཏོར། མཇུག་གསོལ་སོགས་ཀྱིས་བ་དང་འབྲེལ་བར་
བསྐྱེད་སྐྱེད་བདེ་ཐབས་ཀྱིས་བཞུགས་བསྐྱེད་སོགས་བསྐྱེད་སྐྱེད། སྤྱི་ལོ་ཡུལ་དབང་

མཚོག་གི་ཡབ་གཞིས་སུ་སྡེ་དཔོན་གཡུ་ཐོག་པའི་འཛིན་དབང་རྣམས་གསར་དུ་
སྐུལ་བའི་ལེགས་འབྲུལ་ཞུ་བར་སྐྱེ་མཚེད་གཙུང་བསྐྱེད་བཟང་སུན་ཚོགས། རྒྱལ་
ཡུལ། སྲས་མོ་བསྐྱེད་བཟང་སྦྱིད། སྲས་དོ་རྗེ་རབ་བཏུག། མཛོད་པ་སོགས་གཡོག་
དག་འབྲིང་སུམ་ཅུ་སྟོར་བཅས་ལ་ཉི་འོད་དུ་མཇུག་ཁ་དང་། འབྲས་སྦྲུངས་ཚོགས་
ཚེན་དགོ་བསྐྱོས་སོགས་སྟོན་ལམ་ཚེན་མོའི་ལས་བྱེད་རྣམས་ལའང་མཇུག་ཁ་སྐུལ།
ཚེས་བཞི་ཉིན་སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་ལྷ་མ་ལས་སྡེ་སོགས་འཆར་ཅན་སྟོན་
ལམ་གྱི་འགྲོར་སྤྲུག་དང་།

(༡༩༧༧ ལོ་ན་༡༥༥༣ འ་༦) སོག་རིགས་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ལོག་འགྲོ་མི་(༡༩༧༧ ལོ་
ན་༡༥༥༣ འ་༣)མང་པོར་ཐོན་གནང་དང་། ཚོས་འབྲེལ་སོགས་འདོད་མོས་ལྷར་བཀའ་
དེན་ཚེ་ཞིང་། གཙོ་བོར་སྟོན་ལམ་ཚེན་མོའི་རིང་འབར་མའི་ཞལ་འདོན་སྤྲུགས་དམ་
དང་། རྟེན་མཚོག་རྣམས་ལ་མཚོད་སྟོན་སོགས་གནད་སྟོན་དུ་བསྐྱུངས། འདི་སྐབས་
ཉིན་གཅིག་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེར་བཀའ་བེབས་སུ། ལྷ་ལྡན་སྟོན་ལམ་ཚེན་མོ་
འདི་རྗེ་ཚོང་ཁ་པའི་མཇུག་ཚེན་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་ཡིན་ཟེར་གྱི་འདུག་པ་མཇུག་ཚེན་
བཞི་པོ་གང་དང་གང་ཡིན་གསུང་བར། ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཇུག་ཚེན་
བཞི་ཟེར་བ་རྗེ་ཚོང་ཁ་པས་རྗེས་སུ་བྱུངས་པ་ཚེན་མོ་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་ལ་
ཞིག་གསོ་གཡོར་ཚེན་རབ་གནས་དང་བཅས་པ་མཇུག་པ་དང་གཅིག་གཉམ་གྱི་
ལུང་དུ་ཚེན་མོ་ཞེས་ལྷ་ལྡན་སྟོན་ལམ་དང་ཆ་འདྲ་བའི་སེར་སྐྱ་གངས་མང་ཚོ་བསྐྱེད་
གྱིས་ཚོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་རྣམ་དཀར་རྒྱབས་ཚེན་མཇུག་པ་དང་གཉིས། ལྷ་ལྡན་
སྟོན་ལམ་ཚེན་མོ་གསར་འཛུགས་མཇུག་པ་དང་གསུམ། དགའ་ལྡན་དུ་རྒྱུད་སྡེ་ཚེ་

ཅུང་རྣམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་མཚོད་ཆེན་མོ་འཇུགས་པར་མཛད་པ་རྣམས་ཡིན་
ཅུལ་སོགས་ཞུ་བར་མཛད་པའི་རྒྱུན་ལས་རྗེ་ཙོང་ཁ་བར་སྤར་ལས་སྟག་པའི་
སྟགས་དང་ཆེད་འཁྲུངས་ནས་རྣམ་ཐང་གི་ཕྱག་དཔེ་ཅན་གཙོད་མཛད་དེ། མཁས་
བྱུང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐང་དད་པའི་འཇུག་འོགས་ལ་ཉིན་ལྟར་
སྟགས་རྟོག་བསྐྱངས།

(༡༩༩ ཉ་༡༥༥༥ འ་༥) འདི་སྐབས་དུར་བོད་རྒྱ་མང་ལོག་སྐྱུལ་སྐྱེད་ལག་དབང་
སྐབ་བསྟན་ཉི་མ་སློམ་མང་གྲ་ཚང་དུ་སློབ་གཉེད་ལ་སློད་སྤར་གནས་ཅུང་ཚོས་སློང་གི་
འཇུག་ལ་བརྟེན་པས་སེམས་རྒྱུད་བདེ་མིན་བྱུང་བར། ཁོ་པའི་སྐྱེ་འབྲེང་སྟོན་མ་
སྟོན་མའི་དུས་ཡུལ་མཚོག་བདུན་པ་ཆེན་པོར་དམ་ཚིག་སེམ་འཇུག་སྟན་བྱ་བྱང་
བར་བརྟེན་སྐྱེ་འབྲེང་གོང་མ་གཉིས་སྤུང་ཚོས་སློང་གི་བཀའ་ཚད་བ་བྱང་བ་བཅས་
ཀྱི་འཇིགས་པས་ཉེན་པས་ཡུལ་དབང་མཚོག་ལ་སྐབས་གསོལ་གྱིས་ཚོས་སློང་
ཆེན་པོར་བཀའ་ཚད་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཞུ་ངོའི་བཀའ་བཟང་སྟོལ་སྐབ་བ་ཞེས་
གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར། སྟན་མཚོད་དཔོན་མཁན་པོར་སྐྱེ་གསོལ་སྐྱེན་འབྲེན་དུ་
འགྲོད་གོས་པེབས་དོན། འདི་རྒྱའི་ལྷ་ཆེས་བཙོ་ལྷ་དགེ་ཉིན་གནས་ཅུང་དུ་བཅར་
བས་སྐྱེ་གསོལ་སྐྱེན་འབྲེན་ཐོག་བཀའ་འབྲེལ་ལུང་ཞུ་སྟན་ལམ་དུ་གསོལ་བའི་ཚིག་
དོན་ལི་འདི་ལྟར།

སྐྱུལ་པའི་རྒྱལ་ཆེན་རྟོ་རྗེ་གྲགས་ལྟན་གྱི་སྐྱེན་སྤར་ཆེད་དུ་གསོལ་བ། དུར་བོད་
རྒྱ་མང་ལོག་སྐྱུལ་སྐྱེད་ལག་དབང་སྐབ་བསྟན་ཉི་མ་ནས་ངོས་ལ་ཞུ་རིགས་སུ། ཁོ་རང་
གི་སྐྱེ་འབྲེང་ཐོ་ཡོན་ལྷ་རམས་པ་སློམ་བཟང་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ནས། རྗེ་གོང་མ་

བསྐྱེད་པ་བཟང་རྒྱ་མཚོར་དཔ་ཚོག་ལ་བགོགས་དབང་གི་སེལ་སྒྲོན་པའི་ལུགས་
པར། བཀའ་སྤྱད་ཆེན་པོ་སྤྲུལ་སའི་རྒྱལ་ཆེན་གང་གི་བཀའ་ཚད་པས་སྤྱོད་མཉམ་དེར་
ཡང་སེལ་སྤྱད་རྒྱུ་དེ་མིན་གྱི་ལྷན་པོ་ལཱ། དེའི་སྤྱོད་པ་ཐོ་ཡོན་བསོད་ནམས་
དཔལ་བཟང་སེལ་སྤྱད་བའི་མིན་མ་ཟད། རྒྱུད་དུ་ནས་ཆོ་མ་བེན་ཅིང་། ད་ལྟོ་སྤྱོད་པ་
དབང་རྒྱལ་བསྟན་ཉི་མ་རང་ཡང་། དེར་དུས་སློ་མང་གྲ་ཚང་དུ་སློབ་གཉེར་ལ་སྤོང་
ལུས་ཀྱང་། སེལ་སྤྱད་རྒྱུ་དེ་མིན་གྱིས་ཅི་བྱར་བྱུང་བར་དཔལ་བསྤྱོད་འབྲེང་སྤར་མར་
བགོགས་བསྤོད་གྱིས་ལྷན་པས་མགོན་བདུན་པ་ཆེན་པོར་དཔ་ཚོག་སེལ་ལུགས་ལ་
གཞོན་འགྲོད་ལྷག་པར་བརྟམས་པ་བཅས། ཕྱིན་ཆད་དོས་ལ་སྤྱབས་སུ་གསོལ་ཚོག་
སའི་བཀའ་སྤྱད་ཆེན་པོའི་ཚད་ལས་གི་རྒྱ་ལས་གོལ་བ་ཞིག་འདི་ག་དོས་གིས་ལྷོ་
དགོས་ཚུལ་འགྲོར་པ། དཔ་ཅན་གང་གི་སྤངས་འཛིན་འཕྲིན་ལས་ལ་འདི་ནས་སྤྱི་
བརྟེན་གྱིས་གསོལ་བ་ཆེད་མ་སློབས་དུང་། དོས་ནས་ཀྱང་གཤེལ་ལ་ལན་དུ་མི་གཤེལ་
བར་བཤགས་ཆོ་དེ་བཞིན་དུ་ལེན་པའི་སེལ་སྤྱོད་དཔ་བཅའི་ལྷན་འཆང་
གཤེལ། སྤར་ཡང་འདི་བ་སྤྱོད་འབྲེང་དང་བཅས་ནས་དོས་ལ་དད་མོས་གི་སྤྱོད་ཀྱི་
གསར་དུ་སྤྱོད་རྗེས། རོངས་གསོལ་ངེ་བཞིན་འཁོར་གསུམ་དག་པའི་དབྱིངས་སུ་
རྒྱས་བཏུབ་པ་ལྟར། བསྟན་སྤྱད་ཆེན་པོ་ཉིད་ནས་ཕྱིན་ཆད་རྒྱགས་དཔ་སྤོང་སྟེ་འདི་
བ་སྤྱོད་བརྒྱུད་བཅས་པར་ལེགས་སྤེལ་གི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དུ་གསོལ། ཞེས་སྟན་
འཕལ་ལྷ་རྗེས་སྟོན། གསེར་སྤྱད་ཞོ་འཁོར་གསུམ། ཞལ་ཇ་ཀོ་སྤྱག་ཚོགས་དོད་
དུལ་སྤར་གསུམ། གོས་ཡོད་དགུ་ཚན་བཅས་ལྷ་ཆེས་བཟང་པོར་དགོ། ཞེས་
གསོལ་བར་ཚོས་སྤོང་ཆེན་པོ་ནས་འཛིགས་དུང་ཉམས་བརྒྱའི་གར་དང་བཅས་

བཀའ་ལྷན་སྐྱེལ་བཞེ།

སྡིེ་སྲིད་ཞིའི་རྣམ་འབྲེན་གཙུག་རྒྱུན་དམ་པར་གྱུར་བ་སྡིད་རྗེའི་རང་གཟུགས་
 དུར་སྡིེག་གར་རོལ་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པ་ནས། བཀའ་མངགས་གསེར་
 གྱི་འཁོར་ལོ་ཅིགས་སྡོང་དང་ལྷན་པ་འདི་ཉིད་གཟུགས་མེད་དོན་རྗེ་གྲགས་ལྷན་གྱི་
 ཡིད་ལུལ་དུ་རྟོགས། སྡིར་ནས་སྡོན་ཆེ་སྡོལ་དཔོན་ཆེན་པོ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་པད་
 དཀར་འཆང་བ་རིམ་བྱོན་གྱི་བཀའ་དང་། དམ་ཚིག་དོན་རྗེའི་རྒྱ་ཉེ་བར་གཏད་ཅིང་།
 སྡུང་མའི་དབང་པོ་འདི་ཉིད་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ནི། དཔུལ་བར་མིག་དང་། སྡིང་ཁར་མེ་
 ལོང་། ལྷན་སྲིད་སྡེ་འགྲོ་ཡོངས་གྱི་ལེགས་ཉེས་གྱི་ཤན་སྡུངས་འབྲེད་པར་བསྟན་པ་
 སྡུང་། སྡེ་སྡོང་། འཕྲིན་སྡོང་སྡེལ་གསུམ་གྱི་ལེགས་བྱ་སྐྱབ་ཅིང་། འབྲེད་པར་སྡོལ་
 དཔོན་མཐོང་བ་དོན་ལྷན་གྱི་སྐྱབ་གསུང་ཐུགས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་ཅིང་། དངོས་ནོར་ལ་
 དོམས་མེད་དུ་ལོངས་སྡོད་པ་སོགས་ལ་སྡེ་བ་ནས་སྡེ་བར་སྡེག་པར་མ་བཟད། ལུས་
 སོག་གི་སྡེད་དུ་དོན་རྗེའི་རྒྱས་བཏབ་སྡེ་ན་རག་གི་སྐྱབ་བསྐལ་སྡོང་དུ་འཇུག་པ་
 བ་གཟུགས་མེད་སྡེ་བདུད་གྱི་རིགས་སུ་གྱུར་པར་མ་བཟད། བསྡེན་གསོལ་སྡུབ་མཐར་
 སུས་ཀྱང་དབགས་པར་དཀའ། འོན་ཀྱང་བཀའ་མངགས་གྱི་དམ་ཚིག་ལ་འབྲངས་
 པའི་རྣམ་བཞིའི་འཕྲིན་ལས་ཨེ་འབྲུང་བལྟ། ཞེས་སེབས་པ་སྡུབ་ལམ་དུ་བསྟར་བར།
 དེས་ན་སྡོན་རང་ཡོང་རྒྱ་མིན་འདུག་ཅེས་སེབས་པ་ལྟར། དེ་ནས་སེབས་གྱི་ཚོར་བ་
 བདེ་མིན་ཡང་རིམ་གྱིས་དཀར་བསྡེད་བྱུང་འདུག་པས་ལྷ་མ་ཚོས་སྡུང་གི་དམ་ཚིག་
 དང་འཕྲིན་ལས་ལ་སྡིད་ནས་ཡིད་ཆེས་གྱི་དེས་བ་སྡེད་པར་གྱུར། ལྷ་མཇུག་འདིར་
 འཆར་ཅན་ཚོགས་མཚོད་ཆེན་མོའི་མཇུག་ཁའི་རིགས་དང་། སེར་སྡེད་ཐུགས་ཞིབ་

སོགས་སྤར་རྒྱན་རྣམ་པ་སྤྲུངས།

(༡༫༩ ཉ་༡༥༥༩ འ་༩) ལྷ་བ་བཞི་བ་དུས་ཆེན་བྱུང་བར་ཅན་དུ་སོང་བས་རྒྱན་གྱི་ཞལ་འདོན་སྤྲུགས་དམ་དང་། སྤྲུག་དཔེ་འདིན་སྦྱོར་སོགས་མ་ཆག་པའི་དོན་ལས་སྤྲུག་དབང་སྣ་རྩུབ་མ་གཟིམ་རྒྱུར་དུ་གདེན་ཞུ་བསྤྲུངས་ཏེ་གནས་བཅུ་སྤྲུག་མཚོད་དང་འབྲེལ་བའི་མཚོད་འབྲུལ། མཚུལ། སྦྱ་སྤྲུག་སོགས་གངས་མང་བར་མཛད། སང་དབང་རྣམས་སུ་བེ་ཅིང་གོས་སྦྱབ་པ་དང་། ཟེ་ཡིང་སྤར་དཔོན། མདོ་སྤར་དཔོན་སོགས་ལ་ཐོན་སྤྲུག་དང་། དུར་བོད་ལྷ་མ་དོ་གཡོག་དང་། ཉེ་ཏོར་དུ་རལ་ཚོས་མཛད་སོགས་སྤྲུགས་འབྲུལ་སྤྱིར་ལོག་བྱེད་མི་མང་བོར་ཐོན་གནང་དང་འབྲེལ་བར་སྦྱབས་འགྲོ་དང་། དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ། སྦོལ་མ་སོགས་ཀྱི་འདོད་ཚོས་ཅི་རིགས་སུ་སྦྱེལ།

(༡༦༠ ཉ་༡༥༦༠ འ་༡༡) རྒྱང་ཡིག་གཏམ་སྣན་གྱི་ཆ་བོ་ཅེ་རྒྱང་ཐོགས་མེད་བསྟན་དར་ནས་སྣན་ངག་མེ་ལོང་ལེ་ལུ་གསུམ་གྱི་ཚོམ་རྒྱགས་དང་། ལན་ཟར་སོགས་འཕགས་བོད་ཀྱི་ཡིག་རིས་རྣམ་གངས་མང་ཚམ་བཅས་ཀྱི་རྒྱགས་འབྲུལ་ལུས་པར་གནང་སྦྱིན་དང་བཅས་ད་དུང་ཡང་ཡོན་ཏན་ལ་དང་ཞེན་དགོས་པའི་བཀའ་བཟང་སྦྱེལ། རིག་གནས་སློབ་དཔོན་གསར་བ་འགྱུར་མེད་དོན་ལྡན་གསར་མཛུལ་ཐོག་སློབ་གྲྭ་བ་རྣམས་ལ་ཡོན་ཏན་སློབ་སྦྱོར་ཟམ་ཐོན་དགོས་པའི་བཀའ་ཕེབས།

༡༥༩ ཅེ་ཐོ་བྲང་གི་གཟིམ་རྒྱང་ཁག་ཞིག་གསོ་དགོས་གལ་དང་སྦྱབ་གནས་པ་

བོང་ཁར་ཐུགས་བཞེད་བཞིན་མེབས་བཞུགས་བསྐྱངས་ཤིང་གནས་དེའི་ཆེ་
བ། ཐུགས་དམ་ཞལ་འདོན་དང་ཚོས་སྐྱོད་ཀྱི་མཛད་པ་གོང་འཕེལ་བྱུང་ཞིང་
གཟིགས་སྤང་བྱུང་བར་བ་དེ་ཡང་བྱུང་། ཅེ་མོ་བྱང་དུ་ཆིབས་བསྐྱུར་གྱིས་
ཕྱོགས་རིས་མེད་ཀྱི་འགོ་བ་རྣམས་དགེས་བཅེའི་སྐྱུན་རས་གྱིས་བརྒྱ་བའི་དོས་
བཅད་རྒྱ་དེ་ལའང་བཞུགས་ཤིང་ཐུགས་རྗེའི་ཟབ་བྱུང་སྤྱིར་དོམ་དང་ལྷགས་
ལུང་དེ་གནང་།

(༡༥༧ བ་༡༡༥༧ ཟ་༩) འདི་ལོ་གཟིམ་ཚུང་དགའ་ལྗན་ཡང་ཅེ་དང་། ལུན་
ཚོགས་འདོད་འབྲིལ་སྟེང་ཤོད་རྣམས་ལ་ཞིག་གསོ་ཨར་ལས་གཡོར་ཆེ་ཚམ་གནང་
དགོས་མ་ཟད། དཔེན་གནས་པ་བོང་ཁར་འདི་བཞིན་གནས་ཆེན་བྱུང་བར་ཅན་དུ་སོང་
བས་འོག་ནས་འཆད་འགྱུར་ལྡར་གྱི་དགོས་པ་རྒྱབས་ཆེ་བ་དག་ལའང་གཟིགས་
ནས་དེ་ཞིག་པ་བོང་ཁར་མེབས་བཞུགས་བསྐྱངས་བཞེད་གྱིས་འདི་ལྗེའི་ཆེས་བཅུ་
བདུན་གཟམ་སྐྱར་དུས་ཆེས་མཚོག་ཏུ་དགེ་ཉིན་ཆིབས་རགས་སྟོན་འཁོར་རྒྱས་པ་
དང་བཅས་མོ་བྱང་ཆེན་པོ་ནས་ཆིབས་གྱི་ཁ་ལོ་བསྐྱུར་བའི་མེབས་ལམ་གྱི་བར་
མཚམས་རྣམས་སུ་མེབས་བསུ་སྐྱེལ་ཞུ་མི་སེ་འབྲས་དང་། མེ་བཞེས་གྱི་སྐྱ་མ་ལས་
སྟེ། ཁ་བལ། ཨ་རྩུ་རུ་སོགས་གྱི་མཛལ་དང་རིམ་བཞེས་དང་། མགོན་པོ་གང་གི་སྐུ་
གསུང་ཐུགས་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཡིད་ཡོངས་སུ་བྱངས་བས་ཞལ་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་
མཛལ་བར་ལྷགས་པའི་སེར་སྐུ་པོ་མོ་སའི་དེག་བ་ལྟ་བུ་རྣམས་ལ་མཐོང་ན་མི་
མ་ལུན་པ་མེད་པའི་མཚན་དཔེས་སྐྱས་པའི་སྐུའི་དགྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་གསལ་ལ་
བའི་སྐུལ་བཟང་གི་དགའ་སྟོན་སྐུལ་ཞིང་། སེར་སྐྱེད་དང་། ར་དུང་དར་འབྱུང་།

བསངས་འོལ་སོགས་ཀྱི་བཀྲའ་སྟོན་གྱི་ལྷ་དང་། ལྷ་དང་རྒྱ་གཞིའི་ཚོགས་ཀྱིས་ཀྱང་
 མཚོད་པའི་སྤྱིན་གྱིས་ཁོར་ལུག་བར་སྤང་འགྲུངས་པའི་དགེ་མཚན་དང་བཅས་
 གནས་མཚོག་ཀྱི་བཟང་དོན་དེའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཕེབས་པའི་ཐོག་མར་མཇུག་གྱུར་ཆེན་
 མོར་ཕེབས་སྟོན་དཀར་སྟོང་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་བཀོད་འཕྲུལ་ཡོངས་འཛིན་
 སྲིད་སྟོང་ནོ་མིན་ཉན་དང་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ། ཆེ་མཚོག་སྤྱིར། སྐྱ་མཚེད་གཙུང་སྐྱ་
 ཞབས་དང་། བཀའ་སྟོན་རྣམ་པ་སོགས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་མི་འགའ་གཞུང་ཞབས་
 སེར་སྐྱ། རྣམ་གྲུའི་དབྱ་ཚོས། བྲུ་ཚང་རྒྱལ་ཆ་བ། ཆིབས་འཆང་བ། སེ་རའི་སྐྱ་མ་
 ལས་སྐྱ་སོགས་ནས་མཇུག་དང་ཕྱུལ་རྗེས་གསོལ་ཇ། བཞེས་འབྲས་དང་། གསོལ་
 བསྐྱང་དཀར་སྟོང་གསོལ་རས། ཕྱག་མཛུད་བཅས་སྐྱུལ། མཇུག་ཐེངས་གཉིས་པར།
 སེ་ར་སྐྱ་སྤྱིའི་དཀར་སྟོང་ཐོག་མཇུག་ལྷ་བ་སེ་རའི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་གདན་ལུང་དང་།
 ཚོགས་ཆེན་དང་བྲུ་ཚང་ཁག་གི་ལས་སྐྱ་ཆེ་ཆུང་སོགས་ལ་ཕྱག་དབང་སྐྱུལ། དེ་
 དག་གྲུབ་མཛུགས་གཟིམ་ཆུང་དུ་ཕེབས་བསྟོད་ཀྱིས་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་
 འཁོད་བརྒྱན་སྲིད་སྟོང་ནོ་མིན་ཉན་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས། ཞབས་
 པད། གྱུང་། སྤྱི་ཁབ་མཁན་པོ། རོ་རྒྱ་སོགས་ནས་མཇུག་དང་དང་། བ་བོང་ཁའི་སྐྱ་
 མ་སོགས་ལའང་མཇུག་ཁ་དང་། གཞན་ཡང་མཇུག་ལྷ་བ་མང་ཅོམ་ལ་ཕྱག་དབང་
 སྐྱུལ་རྗེས་བཞུགས་ལུག་གནས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་ཤིང་། ཕུན་མོང་སྤང་
 འོར་ཡང་ས་བབ་སྟོ་བ་སོགས་ཀྱིས་དབྱེས་ཉམས་ཚད་མེད་ཀྱི་དང་དུ་སྟོད་བཞུགས་
 བཀའ་སྟོན་ཆེ་བར་གྱུར།

དེ་ཡང་གནས་འདིར་ཆིབས་བསྟོད་བསྐྱུངས་རྒྱ་གནས་སྐབས་པོ་བྲང་ཉམས་

གསོ་ཨར་ལས་ལ་བརྟེན་པས་བཞུགས་ལུལ་སྡོ་བ་ཅམ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། གནས་
ཆེན་འདི་ཉིད་དུ་ཡུལ་བ་མཚོག་གིས་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཤིང་གྲིན་གྱིས་
བརྒྱབས་ན་བོད་སྡོངས་ཀྱི་བདེ་སྲིད་དང། རྒྱལ་བསྟན་བོད་ནས་བོད་དུ་འཕེལ་བ་
སོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་ཁྲུང་པར་ཅན་ཡོད་དེ། རྩོན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྡོང་
བཅན་སྐུམ་པོས་ཀྱང་ཐོག་མར་གནས་ཆེན་འདིར་བཞུགས་ཤིང་སྐུབ་པ་མཛད་པ་
ལས་མཐའ་འདུལ་ཡང་འདུལ་དང། ར་ས་འཕྲུལ་སྤང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་
བོད་ཀྱི་ཕན་བདེ་རྒྱས་པའི་བཞེད་དོན་མཐའ་དག་བདེ་ལྷག་ཏུ་གྱུབ་ཅིང། དེ་ནས་
རིམ་པར་མངའ་བདག་ཚངས་པ་སྣའི་མེ་ཏོག་སོགས་ཀྱི་སྐུ་རིང་ནས་མདོ་སྐགས་ཀྱི་
བསྟན་པ་རྒྱ་ཆེར་དང། དེ་རྗེས་རྒྱལ་པོ་དར་མས་བསྟན་པ་བསྐྱབས་རྗེས་བསྟན་པ་
ལྷི་དར་གྱི་དུས་སུ་དབུས་གཙང་གི་མི་བཅུ་ལ་སོགས་པས་བསྟན་པ་སྤེལ་ཀྱང་པ་
བོད་ཁར་རབ་བྱུང་གི་སྤེ་མ་ཚུགས་པས་རྒྱ་བོད་འབྲུག་པ་སོགས་བྱུང་བར་གྲགས་
ཤིང། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དགོ་བཤེས་བྲག་དཀར་བས་གནས་འདིར་དགོ་འདུན་གྱི་སྤེ་
བཙུགས་པས་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་བདེ་སྲིད་བོད་དུ་འཕེལ། འགྲོ་བའི་
མགོན་པོ་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པས་པ་བོད་ཁར་ཞིག་གསོས་དང་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་
ལྷགས་བསྐྱེད་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པ་བཞིན་བོད་ཁྲི་སྡོང་བཅུ་གསུམ་ལ་དབང་བསྐྱུང་ཏེ་
བསྟན་པ་འགྲོའི་ཕན་བདེ་སྤེལ། ལོ་བདུན་ཅུ་ཅམ་ནས་སྤེ་འདི་ཉམས་པས་ས་ཕག་གི་
དུས་འབྲུག་བྱུང།

དེ་ནས་ཐེག་ཆེན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་དགོ་འདུན་གྱི་སྤེ་བཙུགས་པས་ཕག་གྲུའི་
སྤེད་ཀྱིས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་སྡོང་བོད་ཁམས་བདེ་བར་བསྐྱུངས། དེའི་རྗེས་སུ་ཚོས་རྗེ་

བདེ་ལེགས་ཉི་མ་སོགས་ཀྱིས་བཞུགས་ཤིང་། ལྷག་པར་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་
 ལུག་ལོར་འཁོན་སྟོན་དོ་རྗེ་འཆང་དཔལ་འཕྲོར་ལྷན་གྲུབ་ཀྱིས་བཞུགས་ཤིང་རིག་
 སྟོན་གྱི་སྡེ་རྣམས་པར་དག་པ་རྒྱུགས་པ་ལས། གུག་གཟིགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཉི་མ་ལྷ་པ་
 ཆེན་པོའི་ཚོས་སྲིད་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་གདུགས་དཀར་པོས་སྟོད་རྩེ་ཉི་མེ་ཉོག་མངོན་
 པར་བཀྲ་བའི་ལུལ་བྱུན་ས། སྤྲོད་ཐོག་ཐགས་སུ་བསྐྱབ་པའི་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་བར་
 རྒྱབ་སྟེ་བསྐྱབ་འགྲོའི་བདེ་སྤྱིད་སྐྱབ་སྐྱབ་སྐྱབ་སྐྱབ་བ་འདི་ལྟ་བུ་བྱུང་རྒྱལ་དགའ་ལྡན་
 ཚོས་འབྱུང་སོགས་སུ་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྲོན་
 གཟིགས་སྐྱེ་འབྱེད་གོང་མ་རིམ་ཕྱོད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་གནས་ཆེན་འདིར་སྤྱགས་
 ཅིས་ཆེན་པོའི་སྐོན་ནས་ཡང་ཡང་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཤིང་སྤྱི་བྱུང་སྟེ་མཛད་
 པ་དང་། དུས་མུས་ལྟ་སེར་བསྐྱབ་པའི་སྐོན་མེ་འགྲན་རྒྱ་མ་མཚིས་པ་ལྟར་བདག་དུ་
 སྤྱོད་མི་ཆེན་དོ་རྗེ་འཆང་སྟོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྐྱབ་པ་རབ་རྒྱས་དཔལ་བཟང་པོས་
 ཀྱང་གནས་འདིར་ལུན་རིང་དུ་བཞུགས་ཤིང་སྐྱབ་པའི་རྒྱལ་མཚན་བསྤྱོད་བར་
 མཛད་པ་ལས་འཇམ་མགོན་རྒྱ་མའི་བསྐྱབ་པ་ཉིན་མོ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་པའི་
 འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཉོར་བོད་གསུམ་གྱི་ལུལ་དུ་ལྟུང་བ་སོགས་ཀུན་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་
 ལྷུང་ཅིང་། དག་པའི་གཟིགས་སྤྱང་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྲུམས་སུ་སྐྱས་པ་རྣམས་ཐར་སོགས་
 སུ་གསལ་བ་ལྟར་ཉེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཉེན་འབྲེལ་དང་དགོས་པ་ལྟར་བར་ཅན་གཟིགས་
 བས་ལྟུང་བའི་དབང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཆེད་གཉེར་གྱིས་གནས་འདིར་ཕྱོད་ཉེ་
 སྤྱགས་བསྤྱོད་རྣམས་དཀར་ཚང་མེད་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཤིང་། འདིར་ཕྱོད་ནས་
 ཉེན་གནས་ཁག་ལ་འཆར་འཕར་གྱི་མཚོན་པ་སོགས་རྒྱུན་མི་ཆད་པ་དང་། འདུས་

ཕྱི་རྣམས་ལའང་སྐྱེན་གསལ་གྱི་མང་འགྲེད་བསྐྱེན་བསྐྱར་ཡང་ཡང་སྐྱལ་བ་སོགས་
བསྐྱེན་འགྲོ་སྤྱིའི་བདེ་སྤྱིད་སྐྱེལ་བའི་ཐབས་ཚུལ་ལ་གཅིག་ཏུ་བཅོལ་བར་མཛད་དོ། །

(༡༥༩ ཉ་༥།༥༦༦ འ་༥) རྒྱ་བ་བདུན་པ་སར་ནས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་སྤྱགས་
འཛིན་དབུ་འཇུགས་མཛད། གཙོ་བོར་འཆར་འཕར་གྱི་ཞལ་འདོན་སྤྱགས་དམ་དང་།
ཕྱག་དཔེ་འཛིན་སྐྱོར་སོགས་མ་ཆག་པའི་ངོས་ནས་སེང་དབར་རྣམས་སུ་ཚོས་
འབྲུང་རྒྱལ་རབས་སོགས་གྱི་ཕྱག་དཔེར་སྤྱགས་རྟོག་གནང་ཞིང་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་ལ་
སྤྱགས་ངེས་མཛད།

(༡༥༩ ཉ་༥།༥༦༦ འ་༩) ལྷན་མ་སྐྱལ་སྐྱེ་ཞིང་ག་ཤེགས་གྱི་དགོངས་རྗོགས་རྣམ་
དཀར་སྐྱབ་མི་མངོན་པ་རོ་གཡོག་རྣམས་ལ་མཛལ་ཁ་དང་། དགའ་ལྷན་ལྟ་བུ་མ་
དང་འབྲེལ་བའི་དམིགས་བཅེ་མ་དང་། རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་གཟུངས་གྱི་
སྤྱགས་ལུང་སོགས་འདོད་མོས་ལྟར་སྐྱལ། འདི་ལྷའི་ཚེས་ཉི་ཤུ་སྐོར་ལ་འབའ་ཚོས་
ཕྱིའི་ཁྲི་ཕེབས་ལེགས་འབྲུལ་ཞུ་མི་སྤྱི་གཉེར་གཉིས་དང་། གཡོག་འབྲུལ་འདེགས་
བ་སོགས་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་སྐོར་ལ་མཛལ་ཕྱག་དང་། གཞན་ཡང་མཐའ་དབུས་གྱི་
མཛལ་ཞུ་བ་གྲངས་མང་བར་མཛལ་ཁ་བར་མེད་ལྟ་བུར་སྐྱལ།

(༡༥༩ ཉ་༣།༥༦༦ ཐ་༥) བ་བོང་ཁར་བཞུགས་རིང་མཚན་དཔེའི་དཀྱིལ་འཁོར་
དུངས་ཤིང་། སྤྱགས་དམ་ཞལ་འདོན་དང་། ཚོས་སྐྱོད་གྱི་མཛད་བ་སོགས་བོང་
འཕེལ། གནས་གྱི་ཁྱད་བར་ཤིན་ཏུ་མང་དུ་བྱུང་བས་སྤྱགས་སྤྱོ་ཞིང་བག་ཕེབས་པ།
སྐྱག་པར་བདག་ཅག་རྣམས་ལ་དངོས་སུ་བཀའ་གསལ་བོར་མ་ཕེབས་པ་ལས་
གཞན་དངོས་ཉམས་ཅི་རིགས་སུ་ཡི་དམ་མཁའ་འགྲོ། ཚོས་སྐྱང་སོགས་གྱི་ཞལ་

གཟིགས་སོགས་ཀྱང་དུ་མ་ཞིག་གྱུར་ཚོད་སྤང་སྟེ། ལྷན་པས་ཤིག་གསུང་རིགས་ལ།
 བ་བོང་ཁ་འདྲིར་ཡི་དམ་བདེ་མཚོག་དང། བག་མོ། ཚོས་སྐྱོད་དཔལ་མགོན་ཞལ་
 དང། དྲམ་དྲམ་ལུ་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་འདྲ་ཞེས་གསུང་བར། དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཅི་ལགས་ཞུས་པར། ཡིན་ནམ་སྟེ་མ་གྱུར་ཞེས་གསུང་འཛོམས་བསྐྱེད་པར་
 མཚན་པ་དང། ཡང་། ལྷན་པས་ཤིག་དང་ཚོས་མ་མཚོང་བ་ལས་པ་བོང་ཁའི་རྒྱལ་
 གི་གནས་རི་འདྲི་དཔལ་བོ་མཁའ་འགྲོ་སོགས་ཀྱིས་རང་གང་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཚོད་
 འདུག་ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེས་ན་འཛོམ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་བོའི་རྣམ་ཐར་བཞིན་དུ་བདག་
 ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གསང་ཞིང་སྟེང་པར་མཚན་དེ་གསལ་བར་མ་གསུང་བུང་། ལུང་
 ཚམ་གྱི་བཀའ་འདྲི་དག་ལ་གཟུ་བོའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱིས་ལེགས་པར་བརྟགས་ཤེས་ན་
 གནས་མཚོག་འདྲི་དག་ཏུ་དག་པའི་གཟིགས་སྤང་དོ་མཚར་ཅན་དུ་མ་འབྲམས་སུ་
 གྲམས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་རྒྱན་མི་ཚད་དུ་གྱུར་བར་ངེས་པ་གཉིང་ནས་རྟེན་པར་བྱའོ། །

དེ་ནས་སོ་བྱང་ཆེན་པོའི་ཞིག་གསོ་ཡང་ནང་གི་ཞལ་བ་དང། ཚོན་རིས་ཨར་
 བཅག་སོགས་མ་གྲུབ་བུང་། ལྷིའི་བཟོ་བཞུགས་ཀྱིས་མཚོན་ཨར་ལས་དངོས་གཞི་
 སལ་ཆེ་བ་གྲུབ་པ་བཅས། འདྲི་རྒྱའི་ཆེས་བཅུ་བདུན་གཟམ་སྐར་དུས་ཆེས་མཚོག་ཏུ་
 དག་ཞིང། ཤིས་པའི་ཉིན་སྤར་བཞིན་ཆེབས་རགས་སྟོན་འཁོར་རྒྱས་གཤོམ་དང་
 བཅས་གནས་ཆེན་པ་བོང་ཁ་ནས་ཆེབས་བཏེགས་ཏེ། ཐེབས་ལམ་དུ་འཁོད་པའི་
 གཏུལ་བྱ་གང་ལ་གྲུས་པའི་གཏུང་ལྷགས་ཀྱིས་གསེར་ཞལ་མཚལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་
 བ་རྣམས་མཚོང་བ་དོན་ལྡན་གྱི་དཔལ་ལ་འགོད་བཞིན་པར་རི་བོ་གྲུ་འཛིན་གཉིས་
 པའི་གཞལ་མེད་ཁང་དུ་སྐྱོན་ཏེ། མོག་མར་གཟིམ་རྒྱུད་བྱམས་ཁང་སུན་ཚོགས་

འབྲིལ་དུ་སེབས་པས་གསོལ་གྲོ། གསོལ་ཇ་བཅས་གྲུབ་མཐུག་གཟིམ་རྒྱུང་བདེ་
ལྷན་འབྲིལ་དུ་སེབས་སྟོན་དཀར་སྟོའི་སར་བཞུགས་ཁྱི་ཆེན་མོར་ཞབས་སོར་འཁོད་
འབྲལ། སྐྱེ་ཞབས་ལོ་མེན་ཉན་དང་། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས། སྐྱེ་མཆེད་གཟུང་
བསྐྱལ་བཟང་ཕུན་ཚོགས། ཞབས་པད་རྣམ་པ་སོགས་རྣམ་སོགས་མདའ་ཡན་གྱིས་
མཇལ་དར་འབྲལ་བཞེས་དང་། གསོལ་ཇ། བཞེས་འབྲལ། གསོལ་བསྐྱང་གི་གསོལ་
རས་སོགས་སྣུལ། གཟིམ་རྒྱུང་ཞིག་གསོ་ཁག་གི་ཨར་བཅག་ལྲེབ་ཞལ་སོགས་མ་
གྲུབ་པས་རེ་ཞིག་གཟིམ་རྒྱུང་བདེ་ལྷན་འབྲིལ་དང་། འུམས་ཁང་བཅས་སུ་སྟོན་
བཞུགས་བཀའ་བྲིན་ཆེ་བར་གྱུར།

(ཉ།༡༥ ཉ་༡༥༦༧ འ་༤) རྒྱལ་རོང་མགྲིན་པ་རྒྱལ་པོའི་བུ་ངོ་གཡོག་དུག་འབྱོར་
ཕྱག་དང་། ལ་དུགས་སྟོན་པོ་བསོད་ནམས་དོན་གྲུབ་ངོ་གཡོག་ཕྱིར་ལོག་ལ་ཐོན་
གནང།

(ཉ།༡༥ ཉ་༦༥༡༠ ཐ་༡) མེ་ཀར་ཇ་སལ་ཤོག་སློབ་བཟང་ཉི་མ་ཅན་དང་། ཨ་བ་ཁ་
ཨ་ཐར་སིད་རྩི་ཤོག་སློབ་བཟང་ལེགས་བཤད་ཅན། ཚ་ཉར་ཁུ་ཤ་རལ་ཤོག་དཀོན་
མཚོག་རྟ་མགྲིན་ཅན། དུར་པོད་མང་ཤོག་བསྐྱལ་བཟང་ཞབས་དུང་སོགས་སོག་
རིགས་དུག་ཅུ་སྟོར་དང་། རྒྱལ་རོང་སོ་ལོང་རྩ་རོ་ཁ་མི་བཙོ་བརྒྱད་སོགས་ལ་
མཇལ་ཕྱག་དང་འདོད་ཚོས་སྣུལ། ཚེས་ལྷ་ལ་ཚོས་སྟེ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་འབྲལ་
སྤངས་ཀྱི་འཆར་ཅན་སྟོངས་རྒྱ་དང་འབྲེལ་བའི་ཞབས་བརྟན་དང་། ཚེས་དུག་ལ་སེ་
ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་ཞབས་བརྟན་བཅས་སོ་སོར་ཚོམས་ཆེན་སྲིད་ཞིའི་ཕུན་ཚོགས་
སུ་སེབས་བསྟོན་གྱིས་གདན་ས་ཆེན་པོའི་སློབ་དཔོན་གྲི་གདན་ལུང་། སྐྱལ་སྐྱེ་ཆེ་

མུང་། ལས་སྒྲིག་འདུས་ལྷན་དམངས་བཅས་ལ་མངལ་ཁ་ཕྱག་དབང་སྒྲུབ་ཆེས་དགུ་
ལ་གཟིམ་མུང་བདེ་ལྷན་འབྲེལ་དུ་རྣམ་གྲུབ་འདུས་པ་ཚོགས་ཡོངས་དང་བཅས་
གཟབས་གསོལ་ཆེན་མོ་ཚུགས་པའི་ཚོགས་དབྱུང་ཉིན་གང་ལེབས་བསྐྱོད་ཀྱིས་
བརྟན་སྲུང་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོར་གསུང་བསྐྱེད་འཕྲིན་བཅོལ་གཟབས་རྒྱས་གནད་
སློབ་དུ་བསྐྱེད་སྤྱོད།

(1976 9.4.19 3.90) འདི་སྐབས་ལྷན་ལྷན་ཁུལ་དུ་སི་བིའི་རིམས་ནད་ཐོར་
ཚད་སྲུང་སྐྱོད་པར་རྒྱ་བ་འདི་འཇུག་ལྷོང་ས་མཚོག་གྲང་སི་བིའི་སྐྱོན་བཞེས་ཚུལ་
བརྟན་གྲང་ཞབ་གསུམ་ཁོངས་སུ་གཞི་མེད་སེད་དུངས་སུ་གྱུར་ཅིང་། དེར་བརྟེན་
ཉོར་རྒྱ་བཅུ་པ་ཆེས་ནས་བཟུང་སྲིད་སྐྱོང་ལོ་མིན་ཉན་སྟོན་འཁོར་དང་། ཡོངས་
འཛིན་རྣམ་གཉིས། ཡབ་གཞིས་གཡུ་ཐོག་བཀའ་སྟོན་རྣམ་བཞི། སྤྱི་ཁྲུབ་མཁའ་པོ།
ནང་མ་མཁའ་སྡེ་ཆེ་མུང་། ལྷ་བྲང་ཁག་དང་། སྡེ་དཔོན་མི་བྲག་གཞུང་བྱུང་སེར་རྒྱ་
ལས་ཚན་པ། དུང་དགུས། ལྷ་ས་གྲུ་ཚང་ཁག་དང་། དཔོན་སྡེ་ཆེ་མུང་སོགས་དང་།
གཞན་ཡང་དད་ལྷན་མཚོག་དམན་དུ་མ་བཅས་སྤྱི་སྡེར་ཅི་རིགས་པའི་སྐོ་ནས་རྒྱ་
སྐྱོན་དུངས་ཀྱི་ལེགས་སྐྱེས་དངོས་འབྲུལ་རང་རང་གི་འབྱོར་འཁོར་དང་བརྟེན་པ་
འབྲུལ་མི་མཐའ་སྐྱེས་རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་གྱུང་།

(1976 3.4.19 2.9) རྒྱ་བ་བཅུ་པའི་ཆེས་མགོ་ནས་གཟིམ་མུང་ཉམས་
གསོའི་ཚོན་ཅི་ལོགས་བྲིས་དང་ལྷེབས་ཞབ་སོགས་མ་གྲུབ་གྲང་ཕྱི་རྒྱ་ལེགས་པར་
འབྱོངས་པ་དང་ནམ་དུས་བབ་ཀྱིས་རེ་ཞིག་མཚམས་འཛོག་གནད་བཅས་ཆེས་བཅུ་
གཅིག་གཟབ་ཆེས་དགོ་ཞིང་ཤིས་པའི་ཉིན་གཟིམ་མུང་ཕྱོད་ཚོགས་འདོད་འབྲིལ་དུ་

ཞབས་སོར་བཀོད་དེ་ཞལ་སྲིད་རྟེན་འབྲུང་གསོལ་ཞབས་སོགས་ལ་རོལ་ཞིང་།
གཟེམ་རྒྱུང་པན་རྩོད་ལ་གཟིགས་རྟོག་དང་། རྒྱག་ནས་སོགས་ལེགས་པར་སྦྱལ།

(༡༢༢ བ་༣།༥༢༩ བ་༡༠) ལྷ་མཚོད་ཆེན་མོའི་གསོལ་ཆིགས་རྒྱབ་ཏུ་འཆར་
ཅན་དགུན་མཇལ་དང་། དེ་ནས་གནས་གཟིགས་ཞལ་འདོན་སོགས་སྲུང་སྲོལ་ལྟར་
བསྐྱེད་སྤྱོད་དེ་ཕྱི་རྟེན་སེའུ་འབྲས་རྒྱ་མ་ལས་སྦྲེ་དང་། རྣམ་གྲུ་ཆོགས་ཡོངས་སོགས་
ལ་མཇལ་ཁ་སྦྱལ། ཆེས་ཉེར་དགུའི་ཕྱི་རོ་ནས་མཇལ་ཁ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲུལ་བཅད་
དེ་རིམ་གཉིས་ཟབ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གཞོལ་བའི་སྤྱོད་སྤྱོད་དམ་བཅད་རྒྱ་དམ་པོའི་
དང་དུ་རྟོར་རྒྱ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆེས་ཉེར་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བཞུགས་འཇགས་བཀའ་
འདོན་ཆེ་བར་གྱུར།

(༡༢༢ བ་༦།༥༢༩ འ་༥) འདི་ལོ་བཅད་རྒྱའི་རིང་སྤྱོད་དམིགས་བརྟེ་མ་དང་།
སྲོལ་དཀར་གྱི་ལྷགས་བསྐྱེད། ཕྱི་རོ་འཇིགས་མཇུག་དོ་རྗེའི་ལྷགས་བསྐྱེད་དང་།
ཆོས་སྲུང་སྤྱིའི་གཏོར་འབྲུལ་དང་། ཆོས་རྒྱལ་གྱི་བསྐྱེད་འབྲས་མ་བཅས་
གནད་སློབ་ཆག་མེད་དུ་གནང་། ལྷན་བར་དུ་ཡོངས་འཇིན་རྣམ་གཉིས་རེ་མོས་སྤྱོད་
གནད་ལྷུས་ཀྱིས་ལྷག་དཔེ་འཇིན་སྤྱོད་དང་། དུས་བཟང་རྣམས་སྤྱོད་འཇུག་མའི་བརྒྱ་
མཚོད་དང་བཅས་ལྷུས་གསོལ་དང་མཚོད་འབྲུལ་ཆོས་སྤྱོད་རྣམས་རེ་མོས་ཀྱི་ཞལ་
འདོན་སོགས་མདོ་སྤྱོད་ཀྱི་ཉམས་བཞེས་མེད་དུ་བྱུང་བས་དུས་འདུག་བར་གྱུར།

རྟེན་གཅིག་པོ་བསྟོད་ཀྱི་ཞལ་འདོན་མཇུག་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། ཆངས་པའི་
གནས་བ་བཞི་ཡིས་དབེན་བར་མཇུག་བ་པོ། །ཞེས་པའི་ཆངས་པའི་གནས་བ་བཞི་
དེ་གང་རེད་གསུང་བ་ལ། སྤོར་ནས་ཆངས་པའི་གནས་བ་བཞི་ཟེར་བ་བྱམས་བ་ཆང་

མེད་དང། སྣང་རྗེ་ཚད་མེད། དགའ་བ་ཚད་མེད། བཏང་སྟོམས་ཚད་མེད་དེ་ཚད་
མེད་པ་བཞི་པོ་དེ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་འདུག་ལྷན་པས། འོན། བྱམས་སྣང་རྗེ་སོགས་ལ་
ཚད་མེད་ཟེར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་གསུང་བར། བྱམས་པ་དང་སྣང་རྗེ་སྦྲིར་བཏང་
ཅམ་ལ་ཚད་མེད་ཟེར་བའི་རྒྱ་འཇུག་པའི་བར་སྐབས་མེད་ཅིང། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་
ཚད་མེད་ཟེར་བ་དམིགས་ལུལ་སེམས་ཅན་སྟོགས་རེ་བ་ཅམ་ལ་དམིགས་པ་མ་
ཡིན་པར་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཚད་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་
འདུག་ཅེས་ལྷན་པས། ཡུད་ཅིག་ཐུགས་བསམ་བསྟོན་ནས། འོན་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱ་དང་ལྷན་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སོགས་ཟེར་བ་དེ་
ཞི་རེད་གསུང་བར། དེ་རྣམས་ཚད་མེད་བཞི་སྟོམ་ཚུལ་ཡིན་འདུག་ལྷན་པས། དེ་
རྣམས་ཡང་ཡང་དུ་ཞལ་ནས་གསུངས་ཤིང། ཞལ་འདོན་དངོས་གཞིའི་སྐབས་
སུའང་ཚད་མེད་བཞི་སྟོམ་ཚུལ་ལ་གསུང་བྱགས་ལྷག་པར་ཆེ་བ་དང་བཅས་གསུང་
གི་འདུག་པ་ནི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་ལྟར་བཀའ་འདྲི་གནང་བའི་ཚུལ་མཛད་པ་ལས།
དོན་དུ་ཚད་མེད་བཞི་པོ་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་རང་ཆས་སུ་མངའ་བའི་ཚུལ་གསལ་པོར་
བསྟན་པས་སེམས་དབའ་ཆེན་པོའི་རང་ཉགས་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་བ་སྟེ། བསམ་
བཞིན་དུ་དང་བའི་མེ་ཉོག་ལྷག་པར་གོད་པར་གྱུར་ཏོ། །

(༡༥༧ ཉ་༡།༥༥༥ ཟ་༡༡) མེ་མོ་སག་ལོར་འབོད་པའི་གནས་ལོའི་རང་ཞལ་
གསར་འོམས་ཀྱི་དགའ་བ་དང་པོའི་ཐོ་རེངས་གཟིམ་ཚུང་མཚན་གཟིམ་ཁང་དུ་
གསུང་བསྐང་དང། པོ་བྱང་ཡང་སྟེང་གི་གཏོར་སྟོང། དེ་ནས་ཚོམས་ཆེན་དུ་ཐུགས་
གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ཆེན་ལ་དབྱེས་རོལ་དང་འཆར་ཅན་གྱི་མཛལ་ཐུག་སོགས་སྲུང་ལམ་

ལྷུང་ནས་འདི་ལོ་སྲོགས་འགྲུལ་མགོན་འབོད་མཛད་གྲས་ཇ་ཡ་པའི་ཉེ་སྡུལ་སྤྱ།
མཛོད་ལ། རྒྱལ་ཁབ་བཞིའི་མི་སྤྱ། ཁུ་རལ་གཟེམ་འགག་ཅའི་སང་སོགས་ཞབས་ཕྱི་
དག་འབྲིང་བཞི་བཅུ་སྟོར། རི་པོ་ཅེ་ལྷའི་ཇ་སག་གི་མི་སྤྱ་ལོ་གཡོག་དུག་ཨ་རིག་སྤྱ་
སྤྱེ་དང་། རི་ཁོད་སྤུལ་སྤྱ་ཅན་ལོ་གཡོག་བཅོ་ལྔ། རྒྱག་གཡལ་གཉེར་བརྟན་འཛིན་གྱི་
མི་སྤྱ་ལོ་གཡོག་དུག་དེ་གྲིངས་སོག་རིགས་མི་གངས་ཉིས་བརྒྱ་སྟོར་བཅས་ལ་ལུག་
དབང་དང་། བཀའི་འཚམས་འབྲི། དཀར་དམར་གྱི་སྤྱོ་སྟོན་གསོལ་རས་སོགས་
གཟབས་རྒྱས་སུ་བཀའ་བྲིན་ཆེ།

ཆོས་གཉིས་རྒྱལ་པོ་ལོ་གསར་ཆེན་མོར་ཡང་ཆོམས་ཆེན་དུ་ཞབས་སོར་
བཀོད་ནས་གཞུང་ཞབས་དག་འབྲིང་དུལ་གསུམ་དང་། ཞབས་གསར་བ། རྣམ་གྲ་
ཆོགས་ཡོངས་སོགས་ལ་མཛལ་ལུག་དང་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ཆེན་ལ་དགུས་
རོལ་སོགས་སྤར་ལམ་ལྷུང་བསྐྱངས།

ཆོས་གསུམ་སྤྱ་ཆར་མཚན་གཟེམ་ཁང་དུ་ལྷ་མོར་གསུང་བསྐྱང་དང་འབྲེལ་
བའི་བཏག་བསྐྱེལ་དང་། དེ་རྗེས་ཉི་འོད་དུ་འབྲས་སྤྱངས་ཞལ་དོ། ཆབ་བཏགས་ལ།
དགོ་གཡོག་སོགས་དང་། ཨུ་སྐལ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ཆོས་མཛད་དོ་གཡོག་
སོགས་ལ་མཛལ་ཁ་གནང་།

ཆོས་བཞི་ལ་མཛལ་ཐེངས་དང་པོར་བཀའ་སྟོན་དགའ་བཞི་བའི་དཀར་སྟོའི་
མཛལ་ཞུ་དང་། ཐོར་ཚོད་པའི་ཡིའི་ཤོག་བརྟན་འཛིན་ཡང་འཕེལ་ཅན་མི་བཅུ་སྟོར།
འདས་པ་བ་མི་གངས་སུམ་ཅུ་སྟོར་སོགས་ལ་མཛལ་ཁ་དང་། མཛལ་ཐེངས་གཉིས་
པར། སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་ལྷ་མ་ལས་སྟེ་དང་། སྟོན་ལམ་གྲ་སྟོར་བ། སེར་

སྤྲུལ་ལས་སྡེ་གྲ་བཤེས་སོགས་ལ་མངལ་ཁ་སྤྲུལ། འདི་ཉིན་ནས་བཟུང་སྟོན་ལས་
ཆེན་མོའི་རིང་རྒྱན་གྱི་ཞལ་འདོན་དང་། རྒྱལ་དཔེ་འཛིན་སྐྱོར་སོགས་མ་ཆག་པའི་
ངོས་ནས་སྤྱབ་དབང་སྟ་རྒྱར་མ་དང་། རྗེ་བཟ་ཤིས་རྟོ་ཁ་མ་བཅས་གཟིམ་རྩུང་དུ་
གདན་ཞུའི་ཐོག་མཚོད་པ་འཕར་མ་དང་བཅས་ཉིན་ལྟར་སྐབས་གསུམ་བ་དང་།
བདུད་དཔུང་སྤེར་འཐག་མ། དཔལ་ལྷན་ས་གསུམ་མ་བཅས་ཆག་མེད་ཞལ་འདོན་
དང་། རྒྱ་སྤྲུལ་དང་མཛུམ་བཅས་གྲངས་གསོག་གཞན་།

(གྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༣ ལོར་དེབ་གཟུགས་
བར་འབྲེལ་ས་བྱས་པ་རྒྱལ་དབང་སྐྱ་སྤེར་རིམ་བྱོན་གྱི་མཛད་ཀྱིས་ཞེས་པའི་དེབ་
སྤེར་༡༣ པའི་ཤོག་གྲངས་༥༢༤འདྲ་ ༥ བ་ནས་༥༢༧འདྲ་༣ བར་སྐྱ་སྤེར་བཅུ་བ་འདིའི་རྣམ་
ཐར་བོད་ཤིང་བར་དཔེ་རིང་ཤོག་གྲངས་༡༤༠ དང་༡༤༡ གཉིས་གྱི་ཚབ་སྐྱ་སྤེར་བཅུ་
གཅིག་པ་མཁས་སྤྱབ་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་བོད་ཤིང་བར་གྱི་ཤོག་གྲངས་༡༤༠ དང་
༡༤༡ གཉིས་བཅུག་འདུག་པས་གཤམ་གྱི་སྡེ་ཚན་འགར་དེབ་གཟུགས་ཤོག་གྲངས་
མེད།)

(༡༤༠ བ་༣) ཉོར་ལྷ་གཉིས་པའི་ཆེས་གཉིས་ཉིན་ཁལ་ཁ་ཇ་ཡ་བརྗེན་ཏུ་ནས་
གཟིམ་རྩུང་དུ་གསུང་ཚོག་པ་རྣམ་རྒྱལ་གྲུ་ཚང་གསུང་བཟང་བ་སྤྲུལ་ཅུ་སྐོར་དང་
བཅས་ཞབས་བརྟན་དངོས་འབྱུལ་བསྟར་བའི་ཐོག་སྤྲུལ་པའི་སྐྱ་དང་། མཛོད་པ་
གཉིས། གསོལ་དཔོན། མགོན་གཉེད། ཇའི་སང་། རྗེ་བཙུན་དམ་པའི་གཟིམ་འགག་
རྒྱལ་ཁག་བཞིའི་མི་སྣ་ལྷ་ས་ལག་ཆེ། ཇ་ཡའི་གཟིམ་འགག་ལྷ། རྒྱ་སྤེར་ལྷུག་དེ་
བྱིངས་མི་གྲངས་བརྒྱ་སྐོར་ལ་མངལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ།

(༡༤༡ བ་༡) །ཤེལ་དགར་ཚོས་སྡེའི་དབྱེ་མ་བས་གཙོས་པའི་གྲ་དམངས་དང་།
སྐྱ་ལོ་བཅས་ལ་ཐོན་ཕྱག་དང་། འདོད་ལུས་ལྟར་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་གི་
ཉིང་ཁུ་ལམ་རིམ་བསྐྱུས་དོན་གྱི་ལྷགས་ལུང་གསལ་ཞིང་དག་པའི་སློབ་ལས་འདོམས་
པར་མངོན།

(༡༤༡ བ་༥) ལྷ་བ་གསུམ་པའི་ཆེས་གཅིག་ཉིན་རི་ལོ་དགའ་ལྡན་པའི་ཞབས་
བརྟན་འབྲུལ་བཞེས་དང་། སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་ལྷ་མ་ལས་སྡེ། འབྲས་སྲུངས་
ཚོགས་ཆེན་དགེ་བསྐྱོས་དགེ་གཡོག་དང་བཅས་བ་ཚོགས་མཚོན་གྲོལ་བའི་མངལ་
ཁ་སོགས་སྲར་རྒྱན་ལྟར་དང་། ཚེས་བརྒྱད་ལ་དབལ་མགོན་སྟོབས་འཕྲོག་དབང་
པོའི་དུས་གཏོར་གྱི་ཞལ་འདོན་གནད་སློན་དང་། རླང་ཇའི་(དེབ་༥༥༧ འ་༩) རྒྱབ་ཏུ་
གཞུང་ཞབས་གས་རྣམས་ལ་འཆར་ཅན་གྱི་དབྱར་མངལ་སོགས་དང་། རིག་གནས་
སློབ་གྲྭ་བ་དགའ་ལྡན་བཟོད་བ་རྒྱ་མཚོ་དང་། གཏམ་སྤྲུལ་ཚུལ་སྲིམས་སྤྲུལ་གསུམ་
གཉིས་ནས་སྲུངས་འབྲས་ལི་ཐོའི་རེ་ལུ་མིག་སྤུལ་བ་དང་། གྲ་ཚང་གྲ་རིགས་ཡོན་
ཏན་ཚོས་འཕེལ་ནས་དུས་འཁོར་ཚོ་གའི་རྒྱགས་འབྲུལ་ལུས་བ་བཅས་ལ་ཕྱག་
དབང་དང་གནང་སྤྲིན་སྤུལ།

(༡༤༣ ཉ་༤།༥༤༠ ཐ་༡༠) འདི་དག་གི་སྲ་སྤྲི་ནས་གཟིམ་རྒྱུང་དགའ་ལྡན་ཡང་རྗེ་
དང་། སྤྲན་ཚོགས་འབྲིལ་སོགས་གྱི་སྡེབས་ཞལ། ཚོན་རྗེ་སོགས་བྲིས་སོགས་
ཚོགས་པས་རེ་ཞིག་སྐྱར་ཡང་གཟིམ་རྒྱུང་བྲམས་ཁང་དང་། བདེ་ལྡན་འབྲིལ་དུ་
བཞུགས་འཇགས་བཀའ་བྲིན་ཆེ་བར་གྱུར། ཚེས་ཉིང་དགའའི་ཉིན་ལྷུལ་བའི་དབང་
པོ་གང་གི་འཁྲུངས་སྐྱར་ཆེན་པོ་དང་འབྲེལ་བར་སྲ་བོ་ཡོངས་འཕྲིན་རྣམ་བ་གཉིས་

དང་། ཐུན་མཚོད་གཟིམ་གཉིས་བཅས་ནས་ཞལ་འདོན་ཞབས་ཞུས་ཀྱིས་འབྲུངས་
ལྷ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བསྟན་སྲུང་རྒྱ་མཚོར་གསུང་བསྐྱང་འཕྲིན་བཅོལ་རྒྱས་པར་
གནང་།

༡༤། དུས་ཚེན་དང་འབྲེལ་བར་སྐྱེས་སྐྱོང་ལ་ཐུགས་བརྩོན་དང་། མོ་བྱང་ཉམས་
གསོ་ལེགས་ལུབ་ཀྱི་རབ་གནས་དང་དཀྱིས་སྟོན་། རྩོགས་ཉེ་རིང་གི་རྒྱ་འབྲུལ་
ལ་འགྲོར་ཐོན་གྱི་མཇུག་ཕུག་། བཅུ་གསུམ་དགུང་སྐོག་ལ་ལེབས་པར་བརྟན་
གསོལ་སྲུ་ཕྱི་རིམ་ཅན་འབྲུལ་བཞེས། ཡང་སྲིད་རེ་རོས་འཛིན་དང་བཅད་རྒྱ་
ལ་བཞུགས་ཤིང་སྐོག་པ་ཐོས་བསམ་དང་སྲོང་བ་བསམ་གཏུན་བྱང་འབྲེལ་གྱི་
མཇུག་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་བསྐྱུངས། མཚོན་ཞབས་གསར་བསྐྱོ།

(༡༤༩ ཉ་ལ། ༡༤༡ འ་༣) ཉོར་རྒྱ་བཞི་བ་(༡༤༩ བ་༡། ༡༤༣ ཐ་༥) དུས་ཚེན་ཁྱད་
བར་ཅན་དུ་སོང་བས་རྒྱན་གྱི་ཞལ་འདོན། ཕུག་དཔེ་སོགས་མ་ཚག་པའི་རོས་ནས་
སྟོན་པའི་འབྲུངས་རབས་ཀྱི་སྐྱེ་ཐང་རྣམས་བཞེས་ནས་ཉིན་ལྟར་མཚོད་འབྲུལ་དང་།
སྐབས་གསུམ་པ་དང་། བདུད་དུང་ཕྱེར་འཐག་ལ། སྟོན་ལམ་ཐོག་མཐའ་བར་དགེ་
མ་སོགས་ཀྱི་ཞལ་འདོན་དང་། ལྷུང་བཤགས་དང་འབྲེལ་བའི་སྐྱེ་ཕུག་དང་། མཇུག་
སོགས་གྲངས་གསོག་དང་། སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པའི་ཕུག་དཔེར་གཟིགས་ཉོག་
སོགས་མཇུག། མིང་དབར་རྣམས་སུ་དད་ལྷན་ཁག་ལ་མཇུག་ཁ་དང་། མང་སྐོལ་དོ་
དམ་དུ་ཐོན་མི་ཅེ་བྱང་དང་། ཤོད་བྱང་རྫོང་གཞིས་སུ་ཐོན་མི་སོགས་ལ་ཐོན་ཕུག་གི་
མཇུག་ཁ་སོགས་སྐྱེལ།

(193 བ་༦༥༥༧ འ་༩) ལྷ་བ་ལྷ་བ་འདི་ནང་ཆར་ཅུང་ཟད་དཀོན་པ་ལྷུང་བར་སྐྱེ་
འགྲོ་རྣམས་ལ་སྤྲུགས་བསྐྱེད་ཚད་མེད་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། བར་རྟེན་ཅ་ཆེ་
རྣམས་ཞལ་འབྲེད་ཀྱིས་ཁྲུས་གསོལ། མཚོད་སློན་དང་། འདོད་ཁམས་དབང་མོས་
གཙོ་མཛད་པའི་བསྟན་སྲུང་རྣམས་ལ་འཕྲིན་བཅོལ་གནད་སློན་དུ་བསྐྱངས་པར་ཞག་
གཅིག་ལས་མ་འགྲུངས་པར་ཆར་གྱི་རྒྱན་བཟད་མི་ཤེས་པ་བབས་བས་འགྲོ་བ་
རྣམས་ཡིད་ཀྱི་ངལ་བསོ་ཐོབ་པར་མཛད།

(194 ཉ་༡༥༥༤ ཐ་༡༡) ལྷ་བ་བརྒྱད་པའི་(194 ཉ་༥༥༥༤ འ་༩) བར་གཟིམ་
ཅུང་ཉམས་གསོ་ལེ་ལག་བཅས་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་རབ་གནས་ཆེན་མོ་རྗེས་སུ་
གནང་རྒྱ་ཡང་། ལྷ་འཕྲོས་སུ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཁྲུང་བར་ལ་དགོངས་ཏེ་ཆོས་བཅུ་བཞི་
གཟུང་ཆོས་དགེ་ཉེན་གཟིམ་ཅུང་ཕྱུན་ཚོགས་འདོད་དགུ་འབྲིལ་བར་ཡུལ་དབང་
མཚོག་དང་། ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ཚོག་གྲུབ་དང་བཅས་པ་ནས་རབ་གནས་
རྩ་ཐོག་མའི་སློན་ནས་རྟེན་དང་བརྟེན་བར་བཅས་པ་ཀུན་ལ་བྱིན་རྒྱལས་གྱི་ཆར་ཆེན་
དབབ་པར་མཛད། དེ་རྗེས་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་དང་། སྤྱི་ཁྲབ་མཁན་པོ།
གསོལ་གཟིམ་མཚོད་གསུམ་སོགས་ནང་མ་ལས་ཆོན་པ་བཅས་ནས་ལེགས་སྐྱེས་
གྱི་ལྷ་རེག་སྤུལ་ཞིང་། འདི་ཉེན་ནས་གཟིམ་ཅུང་ཉི་འོད་མདོ་སྤྲུག་ཏུ་གཏན་བཞུགས་
བཀའ་རིན་ཆེ་བར་གྲུང།

(195 བ་༦༥༥༥ འ་༩) མོ་བྱང་ཆེན་པོའི་ཞིག་གསོའི་རིམ་པ་ལེགས་པར་གྲུབ་
པའི་རབ་གནས་ཆེན་མོ་ཉེན་གསུམ་བར་བསྐྱངས་པའི་སློབ་དཔོན་དངོས་གཞི་སྐྱེ་
ཞབས་ལོ་མིན་ཉན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཛད་ཅིང་། ཆོས་བཅུ་གཉིས་གཟུང་ཆོས་

མཚོག་ཏུ་དགོ་ཞིང་ཤིས་པའི་ཉིན་ལྟུན་མཁའི་ལྗང་ལ་བའི་དབང་པོ་གང་ཉིད་
ཚོམས་ཚེན་སྲིད་ཞེད་ལུན་ཚོགས་སུ་སྐྱུན་འདྲེན་ཟུ་སྲིང་དང་། སློས་འཛིན་པ་
སོགས་ཀྱིས་སྐྱུན་བསུས་ཏེ་རབ་གནས་གསུང་ཚོག་པ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་པའ་བདེ་
ལེགས་བཤད་སྲིང་པའི་འདུས་པའི་ཚོགས་དབུས་སུ་ཕེབས་བསྐྱོད་ཀྱིས་གསེར་ཁྲི་
ཚེན་སོར་ཞབས་སོར་བཀོད་པའི་གསོལ་ཇ་དང་པོའི་མཇུག་སྲིད་སྐྱོང་ནོ་མིན་ཉན་
རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཐུལ་རྟེན་གསུམ་ལྟ་རེག་སྐྱོན་དུ་འགྲོ་བའི་ལེགས་སྐྱེས་ཀྱི་དངོས་
འབྲུལ་རྣམས་བསྟར།

(༡༥༦ བ་༥༡༥༥ ཟ་༡) དགོང་ཇའི་ཐོག་རབ་གནས་ཚོགས་དབུས་ཕེབས་
བསྐྱོད་ཀྱིས་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད་བསྐྱུན་སྐྱུ་ཞབས་ནོ་མིན་ཉན་དང་།
ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་ནས་མཇུག་དང་དང་རབ་གནས་ཀྱི་ཡོན་བདག་
བསྐོ་ལུལ་གཙུང་སྐྱུ་ཞབས། ཞབས་པད་རྣམ་པ། སྤྱི་ཁྲབ་མཁན་པོ། སྐྱ་སྐྱེར་རྩ་སག་
བཅས་ནས་མཇུག་དང་སྤུལ་ཏེ་གྲལ་ལ་འཁོད་བསྐྱུན་ཞལ་འདོན་ཀྱི་དབུ་ཚུགས།
གསོལ་ཇ་གཉིས་པའི་མཇུག་དུང་སྤྱི་དང་། ཚོ་ཚེན་ཀྱི་རབ་གནས་ལེགས་འབྲུལ་
དངོས་སྐྱེས་ཀྱི་མཚོད་སྲིན་རྣམས་སྐྱུན་ལམ་དུ་བསྟར། གསོལ་ཇ་གསུམ་པའི་
མཇུག་ཡོན་བདག་བསྐོ་བཞག་སོགས་བྱུབ་མཇུག་གཞུང་ས་མཚོག་ནས་ལྟོང་ས་
ལྟ་མིའི་རྣམ་འདྲེན་ཚེན་སོར་ལེགས་འབྲུལ་ཀྱི་དངོས་སྐྱེས་རྒྱ་ཚེན་པོ་དང་། དེ་
མཚུངས་སྲིད་སྐྱོང་ཡོངས་འཛིན་ནོ་མིན་ཉན་དང་། ཁྲི་རིན་པོ་ཆེས་དབུས་རྣམ་པར་
རྒྱལ་བའི་འདུས་པ་ཚོགས་ཡོངས་བཅས་ལ་རབ་གནས་ཀྱི་སྐྱུ་ཡོན་བྱ་ནོམ་དུ་སྤུལ་
ཞིང་། ཤིས་བརྗོད་སོགས་བྱུབ་མཇུག་གཟིམ་ཚུང་དུ་ཕེབས་བསྐྱོད་ཀྱི་ཡར་ལམ་

གཙུག་ལག་ཁང་སྤེང་ཤོད་གསུང་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་བརྟེན་པ་ཀུན་ལ་སྤྲུལ་ནས་ཀྱི་མེ་
ཉོག་འཛོམ་བར་མཛད་དེ་འགྲུར་མེད་དོ་རྗེའི་ཁམས་ཀྱི་གཞུང་ལས་ཁང་དུ་བྱིན་
བྱིས་བརྒྱབས་བར་མཛད།

(༡༤༥ བ་༧༥༤༤ འ་༡༦) འོགས་མཐའི་མཛེས་ལྷ་བ་ཉང་གིང་པའི་སྤྱི་ཐོན་
བསོད་ནམས་རབ་རྒྱས་ཅན་དང་། ཞབས་དུང་བསྟན་འཛིན་ཉི་མ་བཅས་སོ་སོ་ནས་
ངོ་གཡོག་ཉི་ཤུ་ཅུ་སྟོན། ཨོ་ཐོག་པའི་ཡིའི་ཤོག་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་དང་། ཨ་
ལ་ཤག་ཐང་གི་ཤོག་དགེ་འདུན་འཛེས་དབྱེད་ཅན་མི་ཉི་ཤུ་སྟོན།

(༡༤༤ བ་༡༥༤༤ འ་༤) ཅེ་དུང་གཉམ་སྟན་ཐོགས་མེད་བསྟན་དར་ནས་སྤྱི་ཐོན་
དབྱེད་ཅན་མའི་རྒྱལ་ལ་འབྱུང་དང་། སྟོ་བ་བྲ་བ་དག་དབང་བསྐྱེད་བཟང་ནས་སྟན་
དག་ལེའུ་གཉིས་པའི་ཚོམ་རྒྱལ་གས། གཡལ་གྲེ་སོག་པ་དགོན་གྱི་བྲ་རིགས་བསྟན་པ་
ཚོས་འཕེལ་ནས་གསོ་རིག་ཅུ་རྒྱུད། བཤད་རྒྱུད། མན་དག་དང་། བྱི་མ་རྒྱུད་བཅས་
རྒྱལ་ལ་འབྱུང་ལུས་བར་མཛེས་སྤྲུལ་དང་། སོ་སོར་གཟེངས་བསྟོད་ཀྱི་གནང་སྦྱིན་
བཅས་སྤྲུལ། ཉི་ཤུ་གཉིས་གསུམ་ལ་རྒྱུད་སྟོད་སྟོད་ཀྱི་འཆར་ཅན་ཞབས་བརྟན་
འབྱུང་བཞེས་དང་། ཚེས་ཉེར་ལྔ་ཉིན་བསྟན་རྒྱས་སྤིང་ནས་ན་བཟའི་སྤྲུལ་བྱ་འབྱུང་
མི་ངོ་སག་སྟོ་མ་ངོ་གཡོག་ལ་མཛེས་ཁ་དང་། གསོལ་ཚིགས་རྒྱུ་ཉུ་འཆར་ཅན་ལྔ་
མཚོད་མཛེས་ཁ། གནས་གཟིགས་སྤྲུལ་སྟོན། ཚེས་ཉེར་དྲུག་ལ་སོ་འབྲས་སྟོ་མ་
ལས་སྟོ་དང་། རྣམ་བུ་ཚོགས་ཡོངས་ཀྱི་མཛེས་ཁ་སོགས་སྤྲུལ་རྒྱུ་ལྟར་བསྐྱེད་སྤྲུལ།
ཚེས་ཉེར་བདུན་གྱི་བྱི་ཉོ་ནས་བྱི་ནང་གི་སྤྲུལ་གཡེང་གི་རྒྱུ་འབྱུང་བཅད་དེ་རིམ་
གཉིས་ཟབ་མོའི་རྣམ་འཕྲོར་ལ་གཞོལ་བའི་སྤྲུལ་དམ་བཅད་རྒྱ་དམ་མོར་ཚུགས་

ལོར་། འདི་ལོ་བཅད་རྒྱུ་ལི་སྐབས་སྤྱོད་དམིགས་བཅེ་མ་དང་། ལུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་
སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ལྷགས་བསྟེན། ཕྱི་རྫོ་ཡི་དམ་འཛིགས་མེད་ཀྱི་ལྷགས་བསྟེན་
ཡ་མ་ར་ཇ་གཙོ་བོ་དང་། ཚོས་སྐྱོད་སྐྱིདེ་གཏོར་འབྲུལ་སྐབས་སུ་ཚོས་རྒྱལ་ཡ་འབྲུག་
ཅུ་མའི་གཏོར་འབྲུལ་བཅས་གནད་སྟོན་དང་། མེད་དབར་རྣམས་སུ་ཕྱག་དཔེ་འཛིན་
སྐྱོར་དང་། ཚོས་བརྒྱད་དང་། བཙོ་ལྷ། གནམ་གང་རྣམས་སུ་བརྒྱ་མཚོད་འཕར་མ་
དང་བཅས་སྐྱོལ་ཚོག་གི་ཞལ་འདོན་ཐོག་སྐྱོལ་མ་གྲངས་གསོག་གང་མང་བཅས་
བསྐྱུངས། བཅད་རྒྱུ་ལི་རིང་འདིར་སྤྱན་སྐྱུ་བཅར་ཞབས་ལུ་བ་རྣམས་དང་། ལྷ་
མཚམས་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་དྲུང་ཡིག་མཁོན་གཉེད། གཟིམ་འགག་སོགས་ནས་
ཡུང་དང་སྐངས་ཀྱིས་མཚོད་བ་སྐྱ་ལྷ་བརྒྱ་ཚར་ལེ་མོས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྤྱལ་བ་དེ་དག་ལེ་
ལེ་བཞིན་དུ་ཞལ་འདོན་སྐྱེ་མ་མཚོད་བ་དང་འབྲེལ་བའི་ལྷས་གསོལ། ཚོས་སྐྱོད།
སྟོན་ལམ་སོགས་དག་ཚོགས་དོན་ལྡན་དུ་མཛད་པའི་ལུགས་སྟོན་སྐབས་འབྲུག་
ཡང་དག་པར་བསྐྱུངས་བ་སོགས་རྣམ་པར་དཀར་བའི་མཛད་བ་འབའ་ཞིག་གིས་
དུས་འདའ་བའི་ངང་དུ་སྐྱེ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚོས་ཉེར་བཞིའི་བར་དུ་བཞུགས་
འཇགས་བཀའ་བྲིན་ཆེ།

(༡༩༧ བ་ཟ། ༡༧༡ བ་༡༠) ས་པོ་ཀྱི་བའི་ལོར་གྲགས་པའི་གནམ་ལོ་གསར་དུ་
ཚོས་པའི་དགའ་བ་དང་པོའི་ཐོ་རེངས་གཟིམ་རྒྱུད་གསུང་བསྐྱུང་དང་། ཐོ་གྲང་ཅེའི་
གཏོར་སྐྱོད། དེ་ནས་གནམ་གཟིགས་རགས་བསྐྱུས་དང་བཅས་གཟིམ་རྒྱུད་དུ་
ཕེབས་བསྐྱོད་ཀྱིས་གསོལ་ཞབས་ཕེབས་སྐྱོདེ་རིམ་བ་སོགས་གྲུབ་རྗེས་ཚོམས་
ཆེན་སྲིད་ཞེའི་སྤྱན་ཚོགས་སུ་སྟོན་ཏེ་དགྲེས་སྟོན་བཟང་པོར་རོལ་བཞེས་དང་།

མངལ་ཁའི་རིམ་པ་སོགས་སྲུང་ལམ་ལྟར་བསྐྱེད་སྤེལ་གྱིང་། དེ་མཚུངས་ཚེས་གཉིས་
ཀུལ་པོ་ལོ་གསར་གྱི་དེའི་སྟོན་གནང་སློབ་དང་། ཚེས་གསུམ་གསུང་བསྐྱེད་དང་།
བརྟམ་བསྐྱེལ་སོགས་སྲུང་སློབ་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་ཚོགས་བཟང་པོའི་མངལ་སློབ་
མཐའ་དག་ཡར་ལྡན་དུ་བཀའ་བྲིན་ཆེ་བར་གྱུར། དེའི་ཕྱི་ཉིན་རྣམས་སུ་སེའུ་འབྲས་
དགའ་གསུམ་གྱི་ལས་སླེ་སོགས་སློབ་ལམ་གྱི་མངལ་ལྷ།

(༡༩༠ ཉ་ཟླ༥༧༩ ཟ་༡) ཚོ་འབྲུལ་དུས་ཚེན་ཁྲུང་བར་ཅན་དུ་སོང་བ་བཅས་རྒྱུན་
གྱི་ཞལ་འདོན་དང་། ཕྱག་དཔེ་མ་ཆག་པའི་ངོས་ནས་བརྟན་པ་རྒྱས་པ་དང་། འཕྲོ་བ་
བདེ་བའི་སྤྲད་དུ་མཚོན་པ་འཕར་མ་དང་བཅས་གནས་བཅུ་ཕྱག་མཚོན་ཐུབ་བརྟན་
རྒྱས་བྱེད་གྱི་གསུང་ཚོག་ཚེས་བཙོ་ལྡ་མ་ཐོན་བར་ཆག་མེད་དུ་བསྐྱེད་སྤེལ། ཚེས་བཅུ་
བདུན་(༡༩༠ ཉ་ཟླ༥༧༩ ཟ་༧) ལྷུང་ཇའི་རྒྱབ་མངལ་ཐེངས་དང་པོར་བཀའ་སློབ་
དགའ་བཞི་བ་ནས་སློབ་ལམ་མང་འགྲེན་ཞུས་པའི་སྐྱེས་ལྡན་དང་འབྲེལ་བར་ཡལོང་ས་
ཡུལ་བའི་དབང་པོ་བཅུ་གསུམ་དགའ་སྐྱེག་ཏུ་ཕེབས་པའི་ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་
བཞེས།

(༡༩༠ བ་ཟླ༥༧༩ འ་༦) མངལ་ཐེངས་གཉིས་པར་ཡང་འཆར་ཅན་དོ་རིང་གི་
དཀར་སློབ་འབྲུལ་བཞེས་མངལ་ཁ་དང་། ར་ཆེ་སྤྲད་གནས། ཉེ་སློང་རི་ཁྲིང་བ་སུམ་ཅུ་
སློང་དང་། གངས་རི་ཐོད་དཀར་གྱི་སྐྱ་ཚེའི་ཆེ་རྣམ་འབྲུལ་མི་སོགས་ལ་མངལ་ཕྱག་
སྐྱེལ།

(༡༩༠ བ་ཟླ༥༧༩ ཟ་༧) འབྲུག་ཕྱེ་སྲིད་གྱི་ལོ་མངལ་འབྲུལ་མི་དང་། བཀྲས་
རྒྱན་ལོ་གསར་འབྲུལ་མི་ངོ་གཡོག་ལ་ཐོན་ཕྱག་སོགས་རིམ་བར་སྐྱེལ། ཐུན་སྐྱེ་

བཅར་མཚོད་དཔོན་མཁན་པོ་ནས་རྒྱ་བ་དང་པོའི་ནང་སློབ་ལམ་ཆེན་མོའི་འདུས་
 ཚོགས་ལ་མང་འགྲུན་བསྟེན་བཀའ་ལྷན་གྱིས་ཤིང་། ད་ལམ་འདི་རྒྱའི་ཆེས་བཅུ་གཅིག་གི་
 ཉེན་གཤམ་ཆེས་དགེ་བ་དང་བཅས་པ་ལོང་ས་ལྷ་མིའི་རྣམ་འདྲེན་ཆེན་པོར་དགྲུང་
 རྐྱེན་ཞབས་བརྟན་དང་འབྲེལ་བར་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཚང་གི་གྲུ་ཁང་གསང་སྟགས་དགའ་
 ཚེས་དུ་སྟེ་བཅར་འདུས་བ་རྒྱ་མཚོའི་ཚོགས་དབུས་སུ་ཕེབས་བསྐྱོད་སྟེ་ལྷགས་རྗེ་ཆེ་
 དགོས་གསོལ་བ་བཏབ་བ་ལྟར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་ལོང་ཆེས་གྱི་སྟོན་གྲུ་ཁང་ཆེན་
 མོའི་ཆོས་གྱི་ཁྲི་ལ་ཞབས་སོར་བཀོད་འཕྲུལ། སྤུང་དང་རྣམ་གྲུ་སྟེ་སོ་བཅས་ནས་
 ཐོག་མའི་ཞལ་སོའི་རྟེན་འབྲེལ་དཀར་སྟོང་བསྐྱེད་ལས་འབྲུལ་ཐོག་སྟོང་ལོ་མེན་ཉན་
 རིན་པོ་ཆེ་དང་། གུར་སྟེ་ཞབས་ལ། ཞབས་པད་རྣམ་བཞི། སྟེ་ཁྲུ་ལ་མཁན་པོ་བཅས་
 བས་མཇལ་དར་དང་། དེའི་སྟེ་མ་ལྷན་སྤུང་མཚོད་དཔོན་མཁན་པོ་དང་། གྲུ་ཚང་ལས་
 རྒྱེ་གྲུ་དམངས། སྤུང་གྱི་གཡོག་དག་འབྲིང་། བཀའ་ཤིས་ཁང་གསང་གྱི་ནང་གཟན་ཉི་
 ལུ་རྟོང་བཅས་ལ་བུག་དབང་དང་གྲུ་ལ་ལ་འཁོད་བསྟེན་གསོལ་གྲོ། གསོལ་ཇ།
 དཀར་སྟོང་འབྲུལ་བཞེས་དང་། གསོལ་བསྐྱེད་ལ་གསོལ་རས་སྟེ་ལ་བས་བཞུགས་
 གྲུ་ལ་གྲོལ་མཇུག་གྲུ་ཁང་སྟེ་གྱི་མཐོན་ཁང་རྟོང་ལ་གནས་གཟིགས་ཞིབ་སྣང་དང་།
 སྤུང་ལམ། ལྷགས་སྟོན་སོགས་བསྐྱེད་ལ་རྗེས་སྤྱིར་ཡང་གྲུ་ཚང་ཚོགས་དབུའི་
 བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་གྱི་བརྒྱུ་འཁོད་བསྟེན། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཆེ་སྟེ་རྣམ་རྣམ་པར་
 རྒྱལ་མའི་སྟོང་མཚོད་དང་འབྲེལ་བའི་ཞབས་བརྟན་གསུང་ཚོག་རྒྱས་བ་དང་། སྤུང་
 བས་མཇུག་གྱི་གསོལ་འདེབས་དང་བཅས་ཞིང་ཁམས་རྒྱ་མཚོའི་བཀོད་པ། ཉེན་
 གསུམ་ལྷ་རེག་གིས་གཙོས་པའི་དཔོན་འབྲུལ་མཚོན་ལྷན་རྣམས་ལམ་དུ་

བསྟར་ཞིང་། བཅད་དང་། མཛོད་པ་གྲགས་པ་བསྟན་འཛིན། ཚོ་བོ་ཉི་མ་ཚོས་ལྷན་
ཤིས་གཙོས། གཡོག་དྲག་འབྲིང་། འབྲུལ་འདེགས་པ་སོགས་མི་གངས་བརྒྱ་དང་
དྲུག་ཚུ་སྒོར་ལ་ཕྲག་དབང་དང་། སྲུང་མདུད་ཁ་བཏགས། འབྲུལ་སློག་གི་གནད་སློབ་
སོགས་རྒྱས་པར་བཀའ་འདུན་སྤྲུལ།

དེ་ནས་དུས་འཁོར་ཚོགས་ལྷན་བ་རྣམས་ནས་གདན་ཞུས་ལྟར་སྟེ་དུས་འཁོར་ལྷ་
ཁང་དུ་ཕེབས་བསྐྱོད་ཀྱིས་རྟེན་གསུམ་རྣམས་ལ་ཐུགས་སློབ་སྟོན་འགྲུབ་དང་། ཚོགས་
ལྷན་བ་རྣམས་ཀྱི་མཇུག་དར་འབྲུལ་བཞེས་དང་། ཕྲག་དབང་། ར་གྲལ། སྲུང་མདུད་
བཅས་སྣུལ་ཞིང་གྲ་ཁང་སྟེང་ཤོད་ཚང་མར་ཕྲག་ནས་ཀྱང་གནང་། དེ་ནས་གྲ་ཁང་
ལུབ་སྒོ་དང་། བདེ་ཡངས་ལུབ་བརྒྱུད་གྲ་འགྲུ་སྤྱི་པ་ཁང་དུ་ཕེབས་བསྐྱོད་ཀྱིས་
བཞུགས་ཁྲིའུ་ཞབས་སོར་འཁོད་བསྟོན་གྲ་ཚང་གི་ལས་སྟེ། བཞུགས་སོར་བཅས་ནས་
མཇུག་དར་ཕྲལ་ཞིང་ཕྲག་དབང་ར་གྲལ་སྣུལ་རྗེས། རྣམ་གྲ་སྤྱི་སོ་ནས་སྟོན་འཁོར་
ཚང་མར་གསོལ་ཚིགས་ཞབས་ཉོག་དང་འབྲེལ་བར་ལྟོད་བཞུགས་བསྐྱུངས། དེ་
ནས་གྲ་འགྲུ་སྟེང་ཤོད་རྣམས་སུ་ཕྲག་ནས་སྣོལ་བཞེན་པར་རྒྱལ་པོ་སྟོག་ཏུ་ཕེབས་
བསྐྱོད་ཀྱིས་ཐུགས་སློབ་སྟོན་འགྲུབ། གསེར་སྐྱེམས་འཕྲིན་བཅོལ་བཅས་གནད་སློབ་
དུ་བསྐྱུངས།

(1983 9.7.1983 2.7) ཚོས་བཅུ་བཞིའི་ཉིན་སྐྱེ་ཞབས་ལོ་མིན་ཉན་འིན་པོ་ཆེ་
ནས་རྒྱལ་དབང་མཚོག་བཅུ་གསུམ་དགུང་སྟེག་ཏུ་ཕེབས་པར་གྲུབ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་
ཚོ་ཚོག་དང་འབྲེལ་བའི་སློབ་རྣམས་ཞབས་བཏོན་འབྲུལ་བཞེས་མཛད།

(1983 3.7.1983 3.7) བསྟུས་) ལྷན་བ་གསུམ་པ་དང་། བཞེ་བ་ལྷ་པ་བཅས་ཀྱི་

རིང་གཞུང་དང་། ལྷ་བྱང་ཁག ལྷ་དཔོན་མི་དྲུག་ཁག གདན་ས་ཁག་སོགས་ནས་
བཅུ་གསུམ་དབྱུང་སྐྱེག་གི་འགལ་རྒྱུན་ཞི་ཕྱིར་བཏོན་བཞུགས་ཞབས་བཏོན་ཁག་
རིམ་བཞིན་བསྐྱར་འབྲུལ་བྱས།

(༡༧༦ ཉ་༡།༦༠༠ འ་༩) ལྷ་བ་ལྷ་པའི་ཚེས་གསུམ་ཉིན་འབྲུག་པ་ཐམས་ཅད་
མཁུན་པ་དང་། ཡར་ལུང་དཔོན་སྤུལ་བཅས་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་གསེར་བུམ་དུ་བཏོག་དབྱུང་
བསྐྱུངས་རྒྱུར། རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཚང་གསུང་བཟང་བ་དང་བཅས་ཞལ་འདོན་སྐྱ་མ་
མཚོད་པ་དང་འབྲེལ་བར་མཚོག་གསུམ་སྤྲུགས་མེ་བསྐྱལ་བའི་བདེན་ཚིག་སྤྲུགས་
སྟོན་ཀྱི་སྟོན་སྐོར་དོགས་གནས་ཁག་གི་མིང་བྱང་གསེར་བུམ་ནས་བཏོན་པར་སྐྱ་སྐྱ་
མ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་བཏོག་པ་སོགས་དང་ཅེ་མ་སྤྲུན་པའི་འབྲུལ་མེད་ཀྱི་ཁྱེའུའི་མིང་
བྱང་ཐོན་པས་དོ་བདག་སོ་སོའི་ཡིད་ཀྱི་རེ་བ་འབྲས་བུ་དོན་དང་བཅས་པར་མཛད།

(༡༧༦ བ་༧།༦༠༡ འ་༩) ཤམ་པ་ཚོས་མེ་ཞལ་སྐྱ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཐར་འདོད་མེ་
རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་གསེར་ཁྱིའི་ཕེབས་རྒྱུར་སྟོན་འཁོར་ཉི་ཤུ་སྟོར་ལ་ཐོན་སྤྲུག་
མཛལ་ཁའི་ཐོག་འཛམ་མགོན་སྐྱ་མའི་བསྐྱུན་པར་སྤྲུན་པའི་སྤྲུགས་བསྐྱེད་རྒྱ་གང་ཆེ་
དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་སྟོབས་སྤྲུལ།

(༡༧༦ ཉ་༡།༦༠༢ ཐ་༩) འདི་ལོ་དབྱུང་སྐྱེག་དུ་ཕེབས་པའི་སྐྱ་ཚེའི་འགལ་རྒྱུན་
ཞི་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱད་དུ་སྤྲུག་པ་ཚེས་བཞི་ནས་བཟུང་སྐྱ་བ་ལྷ་ཕྱི་འདི་དག་དུ་ཉིན་
ལྷར་ཚེ་སྐྱ་སྟོར་གསུམ་ཀྱི་སྐྱ་པར་གྲངས་མང་བ་སྤྲུག་བསྐྱར་གྱིས་གནང་ཞིང་། ལྷ་བ་
རིམ་བཞིན་གསེར་གསོལ་རབ་གནས་སོགས་འབྲུལ་འབྲུལ་དུ་བཀའ་འདོན་ཆེ་ཞིང་།
གཞུངས་རིང་བྱང་རྣམས་ཀྱང་ཉིན་ལྷར་ཆག་མེད་ཞལ་འདོན་མཛད།

(༢༠༢ ཉ་ཉ། ༦༡༠ བ་༥། ཟླ་༡༡) ཆོས་བཅུ་ཉེན་བཀའ་སློབ་དོ་རིང་དང་། ཐུན་མཚོད་དཔོན་མཁན་སོ་རོ་གཡོག་ལས་བྱ་བཅས་སློ་དོན་སློར་ལ་གོང་སྤྲོགས་སྲུ་འགོ་དགོས་ཀྱི་ཐོན་གནང་སྲུལ། ཕྱི་ཉེན་ཐུན་རང་སླེར་གྱིས་ཐོན་སྲུག་ལྷུས་པར་དོན་གཅོད་སློར་དོ་གང་བཅོལ་དང་། ཕྱི་ལོ་འབྲས་སྲུངས་སྲུ་སྲུགས་གཉེར་གསལ་བཞེས་ལ་མེབས་དགོས་ལ་དེ་གོང་ངེས་པར་འབྱོར་དགོས་ཀྱི་བཀའ་ནན་སྲི་བོར་མེབས།

(༢༠༣ ཉ་༥། ༦༡༠ འ་༡༣) ཆོས་བཅུ་ཉེན་སྲ་རྩོ་ཚལ་འདམ་ཇོ་སག་ཤེར་ཁེ་སྲ་ཡེར་སོགས་སོག་རིགས་མང་སོ་མཇལ་ཁ་དང་། ཕྱི་རྩོ་སྲུ་མཚམས་བཅད་རྒྱ་ཚུགས་རྒྱུར། ཞབས་པད་རྣམ་པ་དང་། ལང་མ་ལས་ཚན་པ་སོགས་ཀྱི་མཇལ་དར་འབྲུལ་བཞེས་བྱུང་རྗེས་སྲུགས་དམ་བཅད་རྒྱ་དམ་པོར་བཞུགས། འདིའི་རིང་སྲ་རྩོ་འཇམ་དཀར་གྱི་ལྷགས་བསྟེན་དང་། དམིགས་བཅེ་མ། ཕྱི་རྩོ་ཡི་དམ་གྱི་ལྷགས་བསྟེན་དང་། ཆོས་སློང་སྲི་དང་། ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གཏོར་འབྲུལ་རྒྱས་པ་དང་། ཐུན་བར་རྣམས་སྲུ་སྲུག་དཔེ་འཛིན་སློར་སོགས་མ་ཚག་པའི་ངོས་ནས་ཉེན་ལྟར་འཇམ་དཔལ་མཚན་བཟོད་ཀྱི་ཞལ་འདོན་ཚག་མེད་སོགས་སློག་པ་ཐོས་བསམ་དང་། སློང་བ་བསམ་གཏན་བྱང་དུ་འབྲེལ་བའི་མཇོད་པ་རྒྱབས་སོ་ཆོས་དུས་འདའ་བའི་ངང་དུ་ཉོར་རྒྱ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆོས་ཉེར་བཞིའི་བར་བཅད་རྒྱར་བཞུགས།

(༢༠༣ བ་༡། ༦༡༣ བ་༡༡) ས་མོ་སྤང་དུ་བྲགས་པའི་གནམ་ལོ་གསར་དུ་ཆོས་པའི་དགའ་བ་དང་པོའི་ཐོ་རེངས་མཚན་གཟིམ་ཁང་དུ་འདོད་ཁམས་དབང་མོའི་གསུང་བསྐངས་དང་། (༢༠༣ བ་༣། ༦༡༣ འ་༥། བུས་) མོ་སྤང་ཡང་སྤོང་དུ་དགུང་གསར་ཉེན་གཉིས་ཀྱི་མཇོད་སློབ་སོགས་སྲུང་སློལ་བཟང་པོ་ཇི་བཞིན་བསྐྱངས།

(༡༠༩ བ་༦༡༧༩ འ་༡) ཆེས་བཅུ་དགུ་ཉིན་ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ནས་ཡལོང་
ས་ཡུལ་བའི་དབང་སོར་དགུང་སྐྱེག་ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་བཞེས་ལ་ཚོམས་ཆེན་ཏུ་
མེབས་བསྐྱོད་ཀྱིས་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད་བསྟུན་སྐྱེ་ཞབས་ནོ་མིན་ཏན་
རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས། གུཅུང་སྐྱེ་ཞབས། བཀའ་སློབ་རྣམ་པ།
སྤྱི་ཁྲབ་མཁའ་པོ་སོགས་གཞུང་མི་དག་དང་། ཁལ་ཁའི་མི་སྣ་སོགས་ནས་མངལ་
དར་ལུལ་རྗེས་གསུང་ཚོག་པ་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཚང་ནས་མདོ་ལུགས་ཞབས་བརྟན་གྱི་
ཞལ་འདོན་དང་འབྲེལ་བར་དངོས་སྐྱེས་གྱི་མཚོད་སྤྱིན་བཟང་པོ་འབྲེང་བར་སྤེལ།
གཏང་རག་མཚུལ་གྲུབ་བསྟུན་གསུང་ཚོག་གོལ་ནས་གར་རོལ་དང་། ཚོགས་ལངས།
གསོལ་ཞབས། དཀར་སློབ་ཅས་རྒྱས་པ་དང་། མི་སྣ་རྣམས་ལ་བཀའི་འཚམས་འདྲི་
དང་། གསོལ་བསྐྱང་གསོལ་རས། དཀར་སློབ་བཞུ་བསྐྱེ་གྲུབ་རྗེས་སྤྱང་མདུད་གྱི་
གནད་སྤྱིན་སོགས་སྦྱེལ།

(༡༠༥ ཉ་༤༡༧༥ ཐ་༤) མཚོ་སྤོན་ཇ་སག་ཨེ་ཁེ་སྤེལ་ལོར་ལོག་གསུམ་ཅུ་སྐྱོར་
ལ་ཐོན་གནད་དང་། དགའ་ལྡན་ལྟ་བུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་དམིགས་བརྟེ་མ་དང་།
རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་གཞུངས་གྱི་ལྷགས་ལུང་། འདི་སྤྱིར་དགེ་བའི་བཀའ་སློབ་
སོགས་སྤྱིང་ལ་སིམ་བར་སྦྱེལ།

(༡༠༦ ཉ་༤༡༧༦ འ་༡༡༡ རྗེ་༡) ཆེས་བཅུན་ལ་སྐན་མཚོད་དཔོན་མཁའ་པོ་རོ་
གཡོག་སློབ་པོའི་དོན་གཙོད་ནས་སྤྱིར་འཁོར་འབྱོར་ལུག ཆེས་བརྒྱད་ལ་བརྒྱད་
གཏོར་ཆེན་མོའི་ཐོག་འཆར་ཅན་དབྱར་མངལ་དང་། ལྷོབས་འབྲོག་དབང་པོའི་དུས་
གཏོར་གྱི་འཕར་མའི་ཞལ་འདོན་སོགས་གནད་སྤྱིན་ཏུ་བསྐྱུངས།

(༣༠༧ ཉ་ཉ།༦༡༥ ཐ་༡) རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། དང་པོར་རྒྱ་ཆེན་ཐོས་པ་མང་
 དུ་བཅུལ། །ཞེས་གསུངས་ལྟར། ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱ་བའི་ཚོས་རྣམས་ཐོས་བསམ་
 གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིམ་པ་ལ་བརྩོན་པ་སྒོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་
 ཡང་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་རྣམས་ལ་སྤྱོད་པ་ལེ་བ་དང་། དགས་པ་ཚམ་གྱི་ཐོས་བསམ་
 སྒོ་འདོགས་ཚོད་པར་མི་ལུས་བས་དཔྱིས་སྤྱིན་པའི་ཐོས་བསམ་རྣམ་པར་དག་པ་
 མཛད་དགོས་པར་གཞིགས་ཤིང་། (༣༠༧ ཉ་ཉ།༦༡༥ ཐ་༡༡) ལེགས་བཤད་གྱི་ཚུ་སྐྱང་
 འབྲུམ་སྐད་དུས་གཅིག་དུ་འབྲུང་བའི་རྗེས་སུ་ཆེན་པོ། མཁས་མང་ཡིད་བཞིན་གྱི་
 འོར་བུ་བྱེ་བའི་འབྲུང་གནས། སྒོ་གསལ་ངང་མའི་ཚོགས་རྣམས་ཐོས་བསམ་གྱི་
 མགྱིན་རྗེ་བསྐྱུར་བའི་ཚོས་སྡེ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་འབྲས་དཀར་སྐྱངས་པ་ཞེས་
 གྲགས་པའི་བ་དན་དཀར་པོ་ས་གསུམ་ན་ཆེས་ཆེར་གཡོ་བ་འདི་ཉིད་དུ་ལྟམས་
 ཅད་མཁུན་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོ་སོགས་གོང་མ་རིམ་སྤོན་གྱིས་
 གྲང་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་མཛད་པ་རྣམས་པོ་ཆེའི་རྒྱལ་མཚན་བསྐྱེད་བར་
 མཛད་པ་ལྟར། ད་ནི་བདག་གིས་གྲང་གོང་མ་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་རྗེས་སུ་
 ལྷགས་ཏེ་ཚོས་སྡེ་ཆེན་པོ་དེར་ཞབས་གྱི་བརྗོད་ནས་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལུགས་
 རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་ལྷགས་པའི་དུས་ལ་བབ་བོ་སྐྱམ་དུ་དགོངས་ནས།
 ལོ་འདིའི་ཉོར་རྩེ་བཞི་པའི་ནང་ཆེབས་བསྐྱུར་གནང་བཞེད་ལ་འདི་གོང་ནས་སྒོན་
 ཚོད་གྱིས་ཆེབས་བསྐྱུར་ཆེན་མའི་བྱ་སྤྲིག་དང་། འབྲས་སྐྱངས་སུ་གཞིམ་རྒྱུང་ཐན་
 ཚོན་སོགས་ལ་ཉམས་གསོ་ལེགས་བཅོས་དགོས་རིགས་སོགས་ཚོགས་སུ་ཚོད་
 པའི་བཀའ་བྲུབ་དང་། རྒྱན་དུ་སྐྱབས་གཉེར་གསན་བཞེས་གྱི་ཞབས་ལྷུ་བ་མཚན་

ཉིད་ལྷན་མ་དགོས་རིགས་ཀྱང་དགོ་བཤེས་ཀྱི་མིང་ཐོགས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་སེ་འབྲས་
དགའ་གསུམ་གྱི་བྲུ་ཚང་ཁག་བདུན་ནས་འདེམས་སྐྱབས་གིས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་
དགོ་བཤེས་བཤེས་གཉེན་སྣོ་མང་རབ་འབྲུམས་པ་སྣོ་བཟང་འཇམ་དབྱེད་ས། ལྷོ་སྤིང་
དགོ་བཤེས་ཏེ་པོ་ཚེ་དབང་བསམ་འབྲུབ། བདེ་ཡངས་དགོ་བཤེས་འུ་ཀྱ་རབ་བརྟན།
སེར་བྲེས་ལ་ཕ་དགོ་བཤེས་སྣོ་བཟང་ཚོས་འཕེལ། སེར་སྐད་རྒྱལ་འོང་དགོ་བཤེས་
གྲགས་པ་བརྟན་དཔ། དགོ་ལྡན་འཤར་ཅེ་དགོ་བཤེས་སོག་པ་སྐྱལ་སྐྱེ་སྣོ་བཟང་ལོར་
བྲ། དགའ་ལྡན་བྱང་ཅེ་དགོ་བཤེས་འཇམ་དབྱེད་ས་སྤྱིན་པ་སྣོ་གཞུང་ལུགས་རབ་
འབྲུམས་སྐྱེ་བ་ལ་འདིགས་པ་མེད་པའི་དགོ་བཤེས་གཉེན་དེ་དག་ལ་བཀའ་
བརྒྱུད་བསྐོ་བཞག་སྐྱེལ།

༡༧། །བསྐྱེས་བྱུང་གསལ་བསམ་གྱི་སྐྱབས་བཙོན་སྣོད་མེད་ངོས་ཐོས་བསམ་
གྱི་འཇུག་པ་གཉན་ལ་དབབ་སྤིང་གདན་ས་ཚེན་པོ་འབྲས་སྐྱེད་ས་སུ་ཚིབས་
བརྒྱུད་གྱིས་བྲུ་ཚང་དང་ཁམས་ཚན་སོགས་སུ་འང་གདན་ཞུས་པེབས་
བཞུགས་གྱིས་བཀའ་བརྟན་བའོ་སྤིང་དང་སྐྱབས་ལུང་རེས་རྗེས་འདིན། ཅེ་
པོ་བྱང་དུ་ཕེབས་པའི་ལམ་ལོར་གནས་ཚུང་དུ་ཚིབས་བསྐྱོད་གནང་བར་སྐྱེ་
ཉེན་ནས་ལུང་བརྟན་གསོལ་འདེབས་གྱི་སྐྱབས་ཞུ་སོགས་མཇེད་འཕྲིན་ནམས་
ལེགས་པར་བྲུབ་སྟེ་ཅེར་ཕེབས།

(༡༠༩ ཉ་༥།༦༡༧ འ་༧))ཡར་ངོའི་བཟང་པོ་གཉིས་པ་ཚེས་བདུན་གཟུང་སྐྱེད་
འཕྲོད་སྣོར་དུས་ཚེས་སོགས་མཚོག་ཏུ་དགོ་ཞིང་ཤིས་པ། ལྷོན་པ་སྐྱབས་རྗེ་ཅན་

མི་སྲིད་ཀྱི་ཚལ་དུ་སྐྱུ་མ་སྣ་མཛེས་ཀྱི་ཚེ་བས་ལོགས་གཡས་ནས་སྐྱབས་ལྷམས་པའི་
དུས་ཚེན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཉིན། ཚེ་བས་རགས་ཀྱི་འཕྲེང་བ་རྒྱས་གཤོམ་རྒྱ་སྐྱར་
སྐྱར་ལ་བརྒྱས་པ་ལྟ་བུའི་འཁོར་ཚོགས་དང་བཅས། ཇི་ལྟར་རྒྱ་མཚོར་འབྲུག་པའི་
དེད་དཔོན་ལོར་བུ་ལེན་པ་ལ་སྡོ་བ་ལྟར་སྐྱགས་དགེས་ཉམས་ཚད་མེད་པའི་སྡོ་ནས་
པོ་བྱང་མི་པོ་སྐྱེ་འཛིན་ནས་ཚེ་བས་བཏེགས་ཏེ། མེ་བས་ལམ་ན་འཁོར་པའི་སྐྱེ་པོ་
དཔལ་ཏུ་མེད་པ་གང་གི་མཚན་དཔེའི་དཀྱིལ་འཁོར་མཛུལ་བར་སྐྱགས་པ་རྣམས་ལ་
བཅེ་བ་ཚེན་པོའི་སྐྱབ་རས་ཀྱིས་བཟོ་ཞིང་། འྱིན་རྒྱལ་ས་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་བཟང་རྒྱད་
ལ་སྡོལ་བཞེན་པར་རིམ་གྱིས་སྦྱིད་ཚལ་སྐྱེད་སྤངས་སུ་ཕེབས། དེར་ཕེབས་བུམས་
ལས་བཤོལ་ཏེ་བོད་བཞུགས་ཨི་བན་སོགས་དང་མཛུལ་འབྲུད་དང་། དེ་ནས་
བཞུགས་ཁྲི་ཚེན་མོར་ཞབས་སོར་འཁོར་བསྐྱབ་གནས་རྒྱུ་ཚོས་སྦྱོར་ཚེན་པོ་ཡང་
ཕེབས་བསྐྱེད་སྤྲད་དུ་ཁོག་རྫོམ་གྱིས་འྱོན་ནས་བད་འབྲུལ་སོགས་ཀྱིས་གྲུས་འདུད་
མཛད་པར་སྡོན་དར་དང་འཕྲིན་བཙོལ་མཛད། དེ་ནས་ཕེབས་བསྐྱེད་ལ་མཚོག་
དམན་ཚེས་མང་བ་རྣམས་ལ་མཛུལ་ཁ་སྐྱག་དབང་སྐྱལ་བེན་བསྐྱབ་སྐྱར་ཡང་ཚེ་བས་
ཞལ་བརྒྱུར་ཏེ་གདན་ས་ཚེན་པོར་ཕེབས་སུ་ཉེ་བ་ན་ཉེ་འཁོར་སྐྱེ་པོའི་ཚོགས་ནས་
ལོ་གཞས་ཀྱི་འཕྲེང་བ་སྐྱར་བསྐྱིགས། དགོ་འདུན་འདུས་པའི་ཚོགས་ཀྱིས་བསུ་བ་
སེར་སྦྱོང་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་དང་། ཚོགས་ཚེན་དང་གྲུ་ཚང་ཁག་ཁམས་ཚན།
སྤྱི་ཁབ་སོགས་ཀྱི་ཡང་སྤེང་ནས་དར་འབྲུད། དུང་འབྲུད། བསངས་རོལ། སྤོས་སྣ་ལ་
སོགས་པའི་མཚོད་པའི་བྱེ་བྲག་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་སྤུ་དུད་དང་བཅས་དགའ་
ལྷན་པོ་བྱང་གི་གཞིམ་རྒྱུར་རྒྱར་འཕྲོད་དུ་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་མཐེལ་བཟུ་ཤིས་ཀྱི་

དེ་ལྟམ་མཚན་པ་ལེགས་པར་འཁོད་བསྟུན། མོ་བྲང་གཉེར་པ་ནས་གསོལ་ཞབས་
དཀར་སྒོ་འབྲུལ་བཞེས་ཐོག་སྐྱེ་ཞབས་ལོ་མིན་ཉན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཡོངས་འཛིན་
ནམ་གཉིས། གཞུང་སྐྱེ་ཞབས། ཞབས་པད་ནམ་བཞི། སྤྱི་བྲལ་མཁའ་པོ། སྐྱེ་སྐྱེར་རྩ་
སག་བཅས་ནས་མཇམ་དར་དང་། ལུ་འབྲུད་དུ་བཀྲས་སྐྱེན་སྐྱེ་ཚབ་མགོན་གཉེར་
དང་། མོ་བྲང་གཉེར་པ་བཅས་ནས་ཀྱང་མཇམ་དར་ལུལ།

དེ་ནས་གཟིམ་ཚུང་མཚན་གཟིམ་ཁང་དུ་ཕེབས་ཏེ་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་
འཁོད་བསྟུན་སྐྱེ་ཞབས་ལོ་མིན་ཉན་ནས་མཇམ་དར་ནང་མཛོད་རྗེར་སོན་འབྲུལ་
གནང་དང་བཅས་སྟན་རྒྱས་ཐོག་གསོལ་གྲོ་གསོལ་རྩ་བཅས་ཕེབས། དེ་ནས་
ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་དུ་འབྲས་སྤྱིའི་ཕེབས་སྟོན་ཐོག་ཕེབས་རྒྱུར། ཚོགས་ཆེན་གྱི་
ཚང་ཁག་གི་ལྷ་མ་ལས་སྟེ། སྐལ་སྐྱེ་ཆེ་ཚུང་། དཔོན་ཚོས་མཛད། ཁམས་ཚན་ལྔ་
ཆེན་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ལྔ་དང་། སྐྱེན་འཁོར་རྒྱ་གྲིང་། སྟོན་འཛིན། དབུ་གདུགས།
ཞབས་རས། ལུག་འཐེན་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་བྲུ་དང་བཅས། ཀུན་དགའ་དུ་བའི་ལྷག་སྟོ་
བརྒྱུད་འདུ་ཁང་ཆེན་མོའི་ཚོས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་ཞབས་མཐེལ་དགེ་ལེགས་སྟོང་གི་རི་མོས་
སྤྲ་བ་ལེགས་པར་འཁོད་འབྲས། སྤྱི་དུ་སྟོང་ལོ་མིན་ཉན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ལྷ་རེག་
མཚམས་རྟེན་གསུམ། དཔོན་འབྲུལ་དང་བཅས་བསྟན་འགྲོའི་དབའ་དུ་ཞབས་པད་
ལུན་དུ་བཟོན་བ་དང་། ཚུལ་བསྟན་བྲུགས་གཉེར་གསན་བསམ་སོགས་བསྟན་པར་
སྟན་པའི་མཛད་འཛིན་བྲུགས་བསྐྱེད་རྒྱ་གང་ཆེ་དཔོན་པའི་གསོལ་འདེབས་མཛད།
དེ་ནས་ཡོངས་འཛིན་ནམ་གཉིས། ཀུན་གྲིང་སྐལ་སྐྱེ། བསྟན་གྲིང་སྐལ་སྐྱེ། ལག་
གཡམ་ཆེ་ཚང་། འོན་རྒྱལ་སྤྲུལ། སྟེ་ལུང་སྐལ་སྐྱེ་སོགས་དང་། གཞུང་སྐྱེ་ཞབས་

དང། བཀའ་སློབ་རྣམས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་མི་འགྲུབ་ནང་མ་མཐའ་སྡེ་ཆེ་ལྷོད། སོགས་
མདའ་ཅིས་སྲས། མཚན་ཞབས་སྒྲ་ལ། ཅེ་ཤོད་ལས་ཚན་ལ། ལྷུང་གིངས། ལྷུང་
གཏོགས་སོགས་དང། འབྲས་སྤྲངས་སྒྲ་ལ་ཁྲི་གདན་ལྷུང། ལས་སྡེ་ཆེ་ལྷོད་སོགས་
ཚང་མས་ལེགས་དར་སྤུལ་རྗེས། གལ་འཕྲོས། འབེལ་གཏམ། གར་རོལ། ཚོགས་
ལངས། གསོལ་ཞབས་དཀར་དམར་གྱི་སྒྲོ་སྒྲོན་རྒྱས་གསོལ་དང། གསོལ་བསྐྱངས་
བཤེ་བསྐྱ་སོགས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་དགའ་སྒྲོན་ལ་དཤེས་པར་རོལ་ནས་སྤྲང་ཡང་
ཀུན་དགའ་དུ་བའི་གསང་སློབ་བརྒྱུད་པོ་བྱང་དུ་ཕེབས་བསྐྱོད་གནང། དེ་ནས་ཚོས་
སྤྲང་ཁང་སློབ་ཁྲིའི་སློབ་འབྲེད་ཀྱིས་གནས་གཟིགས་ལ་ཤོན་ཉེ་དཔལ་ལྡན་འདོད་ཁམས་
དབང་མོ་དང། ལྷུང་ཞལ་སོགས་ཚོས་སྐྱོང་ཁག་གི་སྤྲང་བརྟན་གྱིན་ལྷབས་ཀྱི་དགེ་
མཚན་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་སྤྲོད་ཤིང་དང་བཅས་སྤྲོད་སྤྲོད་འཕྲིན་བཅོལ་གནང་
སྤོན་དུ་བསྐྱངས་ནས་སྤྲང་ཡང་གཟིམ་ལྷོད་དུ་ཕེབས་བསྐྱོད་ཀྱིས་དཤེས་ཉམས་དང་
བཅས་བདེ་བར་མཁོས་ཕེབས་སུ་བཞུགས་འཇགས་བཀའ་འདུན་ཆེ་བར་གྱུར། ཚོས་
བཅུ་གསུམ་ཉིན་སྤྲང་ཡང་སློབ་ཁྲི་ཁང་དུ་གཟབས་གསོལ་གནང་སྤོན་བསྐྱངས་རྒྱུར་
རྣམ་གྲོལ་སློབ། དབྱ་མཛད། གསུང་བཟང་བ་སོགས་སུ་མཚོ་ལྷོད་ཀྱི་ཚ་རྒྱུང་མའི་
ཚོགས་དབྱུང་ཕེབས།

(༡༡༠ ཉ་ཟླ༡༣༡༣ འ་ཉ་) ཚོས་བཅུ་བཞི་གཟུང་སྐྱང་དུས་ཚོས་མཚོག་དུ་དགེ་
ཞིང་ཕེས་པའི་ཉིན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྤྲོད་གཉེད་གསུམ་བཞེས་དབྱུང་འཇུགས་
བསྐྱངས་རྒྱུར་སྤྲོད་འབྲས་སྤྲངས་ཚོགས་ཆེན་འདུས་པ་དམངས་ལ་མང་ཇ་དང།
སྤྲོད་འབྲེད། བཟང་གོས་ལས་གྲུབ་པའི་མཚོད་རྣམས་བཟང་ཞིང་སྤུལ་དུ་གྱུར་བ་སོགས་

གྱི་སྤྱི་འབྲུལ་བཅས་བསྐྱེད་ཀྱི་དེ་ནས་བྱུང་ངའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་འདྲེན་རྒྱ་སྤྱིང་དང་། སྤོས་
 ལྷ་སོགས་ཀྱིས་སྤྱངས་པའི་གདན་ལྷན་དང་བཅས་ཀྱི་དགའ་རྩལ་པའི་ཚོམས་ཆེན་
 དུ་མེད་ས་བསྐྱོད་ཀྱིས་ཚོས་རྩེ་བཞུགས་ཁྱི་བདེ་སྟོན་ལ་བཞུགས་འཇགས་ཐོག
 ཡོངས་འཛིན་སྲིད་སྐྱོང་ལོ་མིན་ཉན་དང་། ཡོངས་འཛིན་རྒྱུང་བ་རྣམ་གཉིས། མཚན་
 ཞབས་ལྷ་མ་སོགས་སྟོན་ལ་འཁོད་བསྐྱེད་གསོལ་གྲོ། གསོལ་ཇ། ལྷགས་སྤོན་བཞེས་
 སྐོ། གསོལ་བསྐྱེད་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཕྱིངས་ལའང་བཞེས་སྐོ། སྤེར་ཐོག། གསོལ་ཇ།
 བཞེས་འབྲས་སོགས་བྱུབ་མཁུག་མཚན་ཞབས་དགེ་བཞེས་རྣམས་དང་བཅས་
 ཞལ་འདོན་མཁུག་མཉམ་མ་རྟེན་དབྱེད་དང་བཅས་བ་དང་། འཇམ་དཔལ་མཚན་
 བརྗོད་ཚང་མ། འེར་སྤྱིང་ཚང་གསུམ་བུའི་བསྐྱོག་བཅས་གསུང་བྱུབ་མཁུག་བཅི་
 བཞག་ལྷ་བའི་སྤྱི་ཡོན་གྱི་སྤྱད་དུ་ཡོངས་འཛིན་ལོ་མིན་ཉན་ཆེན་པོར་སྟོན་དམར་གྱི་
 སྤྱིང་ནས་སྤྱི་ཕྱག་སྤོད་དུ་མཛད་པར་ཡོངས་འཛིན་མཚོག་ནས་ཀྱང་གྲུས་འདུད་དང་
 བཅས་ཕྱག་ལན་མཉམ་ཕྱག་མཛད།

དེ་ནས་ཐོག་མའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་ཡོངས་འཛིན་མཚོག་ལ་མཚུལ་རྟེན་གསུམ། ལྷ་
 དེག ལྷ་བཟའ་སོགས་འབྲུལ་གནང་དང་། དེ་ལྷན་ཡོངས་འཛིན་རྒྱུང་བ་གཉིས་དང་།
 མཚན་ཞབས་ལྷ་མ་སོགས་ལའང་གོ་བབ་གྱི་གནང་ཆ་བཅས་འབྲུལ་སྤྱིའི་བྱུབ་
 མཁུག་གོང་ས་མཚོག་བཞུགས་འབོལ་སྟོན་དམར་བཅས་གྱི་ཐོག་ཚོས་ལྷ་བའི་
 ཀྱུན་སྤོད་ཀྱུན་སྤོད་དང་ལྷན་བས་བཞུགས་པ་ལ་ཡོངས་འཛིན་ལོ་མིན་ཉན་མཚོག་
 ལས་དབྱེད་པའི་སྤྱི་ཡོན་ལེགས་པར་མཉམས་བ་དང་བཅས། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས།
 དང་པོར་རྒྱ་ཆེན་ཐོས་པ་མང་དུ་བཅའ། །ཞེས་སོགས་གྱི་ལྷན་འདྲེན་མཛད་དེ་རང་

གཞན་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཀྱི་ཆེན་པོར་མཛད་པ་ལ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལུགས་ལ་ཐོས་
བསམ་སློམ་གསུམ་ལུང་དུ་སྦྱིན་པ་མཛད་དགོས་ཚུལ། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཐོག་མར་
ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏུན་ལ་འབེབས་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཚུལ། ཐོས་བསམ་དེ་
ཡང་དང་པོར་གང་ཐོས་ཐོས་ནས་མ་ཡིན་པར་ཐོག་མར་དབལ་ཚོས་གྱི་གྲགས་པའི་
གཞུང་ལུགས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་སོགས་གྱི་དགོངས་དོན་རིག་པའི་སློབ་འབྲེད་
བསྟུན་གྱུ་ནས་བཟུང་སྟེ་སྦྱངས་པ་མཛད་དགོས་ཚུལ། དེ་ལ་ཡང་དང་པོར་སློ་
གསར་པ་རྣམས་འཇུག་པ་བདེ་ཞིང་སློལ་འཆར་སྦྱར་བ་སོགས་གྱི་སྒྲན་དུ་ཁ་དོག་
དཀར་དམར་དུ་གྲགས་པ་ནས་སློབ་པར་མཛད་པ་ཚོས་སྟེ་ཆེན་པོ་རྣམས་གྱི་ལུགས་
ལེན་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་ཁ་དོག་དཀར་དམར་གྱི་བཙེ་བཞག་འབྲུལ་བ་ལ། ཞེས་རགས་
བསྟུན་དོན་འགྲེལ་གསུང་བཤད་མདོ་ཙམ་གནང་རྗེས།

སློམ་དང་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབལ་དབྱངས་ལ་ལུགས་འཚལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་གིས་ན་
རེ། ཁ་དོག་ཡིན་ན་དཀར་པོ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་ཟེར་ན། ལས་བཞི་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ་
སངས་རྒྱས་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་ལྡང་ཁུའི་ཁ་དོག་ཚོས་ཅན། དཀར་པོ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁ་དོག་ཡིན་པའི་སྦྱིར། མ་གྲུབ་ན། ལས་བཞི་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ་སངས་རྒྱས་དོན་
ཡོད་གྲུབ་པ་ལྡང་ཁུའི་ཁ་དོག་ཚོས་ཅན། ཁ་དོག་ཡིན་པར་ཐལ། ལྡང་ཁུ་ཡིན་པའི་
སྦྱིར། ཞེས་སོགས་གྱི་བཙེ་བཞག་ལན་གསུམ་གནང་རྗེས། ཡོང་ས་མཚོག་ནས་
སྦྱོར་སློབ་ཚར་གཅིག་གསུངས། ལུགས་འཚལ་གྲུབ་ནས་བདེ་སྟན་ལ་ཞབས་སོར་
བཀོད་དེ་མཚན་ཞབས་སློམ་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་སྟེབ་སྦྱོར་ཚར་གསུམ་མཛད། དེ་
ནས་སློབ་མང་དགོ་བཤེས་སློབ་བཟུང་འཇམ་དབྱངས་ནས་བཞེངས་ཏེ་ལྷང་འབྲེན་དང་

བཅས། ད་ལྟ་ཡོངས་འཛིན་ལོ་མིན་ཉན་ཆེན་པོས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་གཞུང་
 ལུགས་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་འཇུག་པ་ལ་ཐོག་མར་རིག་པའི་སྐོར་འབྲེང་
 བསྐྱུས་གྲནས་སློབ་དཔོན་ཚུལ། དེ་ལ་ཡང་བསྐྱུས་ཆོན་མི་འདྲ་བ་ཉི་ཤུ་ཙམ་གཅིག་
 ཡོད་པ་ནས་ཐོག་མར་ཁ་དོག་དཀར་དམར་ནས་སྐྱུངས་པ་མཛད་པ་ལ་ད་ལས་ཐོག་
 མར་བཅི་བཞག་གནང་མ་ཐག་པའི་དཔོངས་དོན་དང་མཐུན་པའི་རིགས་ལུང་འབྲུལ་
 བ། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཉག་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོད་པ་གང་ཞིག་དངོས་པོ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཞུས་པ་ལ། ཉག་བ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་གསུངས་པར། ཉག་བ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་མ་གྲུབ་གསུངས་པར། དངོས་པོ་
 ཡིན་པར་ཐལ། ཁ་དོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་གསུངས་པར། ཁ་དོག་ཡིན་པར་
 ཐལ། ལས་བཞི་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ་སངས་རྒྱས་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་ལྡང་ཁུའི་ཁ་དོག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་ལྡང་ཁུའི་ཁ་དོག་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཉག་ས་གསལ་སྤུལ།

དེ་བཞིན་དུ་མཚན་ཉིད་སློབ་མ་གཞན་དུག་པོ་དེ་དེ་ནས་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
 རིགས་ལུང་མདོར་བསྐྱུས་དེ་སྤུལ་བེན་བསྐྱུན་ལ་གོང་ས་མཚོག་བཞུགས་ཁྲི་ཆེན་
 མོར་ཞབས་པད་བཀོད་པ་དང་། བཀའ་སྤྱོད་མཐོན་གཉེར་ནས་ལྷན་གྲུབ་གཞིགས་པའ་
 ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་ལེགས་སྐྱེས་ལྟ་རིག་དང་། མཐུལ་རྟེན་གསུམ་བཅས་སྤུལ། དེ་རྗེས་
 ཡོངས་འཛིན་སྲིད་སྐྱོང་ལོ་མིན་ཉན་ནས་ལྟ་རིག་མཐུལ་རྟེན་གསུམ་འབྲུལ་བཞེས་
 དང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ཡོངས་འཛིན་ནམ་གཉིས། ལྷན་སྐྱོང་སྐྱུལ་སྐྱུ་དང་། བསྐྱུན་
 སྐྱོང་སྐྱུལ་སྐྱུ། བཀའ་གཡལ་སྐྱུལ་སྐྱུ། ལོན་རྒྱལ་སྐྱུལ་དང་། སྐྱེ་ལུང་སོགས་སྐྱུལ་སྐྱུ་ཆེ་

ལྷན་དང་། ལྷན་སྤྱི་དང་། ཚོ་ཆེན་གྱི་དངོས་འབྲུལ། ཡབ་གཞིས་གཡུ་ཐོག་བཀའ་
ཚོན་ལྷན་ཀུལ། སྤྱི་བྱུང་མཁའ་ལོ། ར་བྱ། ཐའི་རི། སྲས་ཆེ་ཁག་ནང་མ་མཁའ་སྡེ་ཆེ་
ལྷན་། རོགས་མདའ་ཅིས་སྲས། ཅེ་ཤོད་གྱི་ལས་ཚན་པ། མཚན་ཉིད་དགེ་བཤེས།
སྐྱབ་ཅན་རྣམ་ཀུལ་གྲུ་ཚང་། སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་ཚོགས་ཆེན། གྲུ་ཚང་། ལྷན་
ཉོད་སྣང། མེ་རུ་བཞི་སྡེ་སོགས་གྱི་སྐྱེ་མ་ལས་སྡེ། གཞུང་སའི་ལྷན་གྱིངས། ལྷན་
གཏོགས། རིག་གནས་སློབ་གྲྭ་བ་སོགས་ཚང་མ་ནས་ལེགས་སྐྱེས་གྱི་དངོས་འབྲུལ་
དང་། ལོ་བབ་གྱི་ལེགས་དར་སྤུལ། གྲུ་ལ་འཁོད་བསྐྱེད་གསོལ་ཇ་དང་ལོ་ཕེབས།
དེ་ནས་ཚོགས་ལངས་བ་གཉིས་ནས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྐྱེས་གྱི་མཚོད་སྤྱི་
སྡོལ། དཀར་སྡོལ་བསྐྱིགས་ཐེན་བསྐྱེད་གསོལ་ཇ་གཉིས་བ་དང་། བཞེས་འབྲས།
གསོལ་བསྐྱེད་བཤེ་བསྐྱེད་གསོལ་ཇ་གསུམ་བ་ཕེབས་རྗེས་ལེགས་འབྲུལ་
བ་རྣམས་ལ་སྐྱེད་མདུད་དང་། འབྲུལ་སློབ་གྲྭ་གནང་སྤྱི་བ་སོགས་སྤུལ། ཚོགས་
ལངས་པས་ཚིག་བཏུ་བཅད་རྗེས་སྐྱེད་མདུད། ཁ་བཏགས་བཅས་སྤུལ་ནས་སྣང་
ཡང་ལོ་བྱང་དུ་ཕེབས་བསྐྱོད་མཛད།

ཚོས་བཅོམ་ལྷན་ཉིན་བཀའ་སྤྱོད་ནས་ཡུལ་གཞིགས་པའ་ཆེན་མཚོག་ནས་སྐྱེ་
ཚབ་ཆེད་སྤུལ་མདུན་ལེགས་འབྲུལ་དཀར་སྡོལ་དང་། ཉེན་འབྲུང་གི་དངོས་སྐྱེས་
བཅས་འབྲུལ་བཞེས་གྱི་སྣང་དུ་དགའ་སྤྱོད་ལོ་བྱང་གི་ཚོམས་ཆེན་དུ་ཕེབས་བསྐྱོད་
ཐོག་སྐྱེ་ཚབ་མཐོན་སྣང་དེ་བ་ནས་སྤྱོད་ལེགས་ཉེན་གསུམ། དངོས་འབྲུལ་སྤུལ་
མཐོན་བ་བཅས་བསྐྱེད་རྗེས་མཐོན་དོ་གཤོག་ལྷན་བཅུ་སྟོར་ལ་བྱུག་དབང་སྤུལ། གཞན་
ཡང་མཛལ་ཞུ་བ་ཁག་ལ་བྱུག་དབང་གནང་གྲུབ་རྗེས། ཚོམས་ཆེན་དུ་ཚོས་དུའི་

བཞུགས་གདན་བདེ་སྟོན་དང་བཅས། ཞལ་འདོན་ཉིན་སྟོན་མ་ལྟར་དང་ཡོངས་འཛིན་
ལོ་མིན་ཉན་ནས་བཅི་བཞག་གནང་ཞིང་། སྤེབ་སྐྱོར་གྲུབ་རྗེས་མཚན་ཞབས་དགེ་
བཤེས་གསུམ་ནས་ཉལ་གསལ་ལ་སྤུལ། འདི་དག་ནས་བཟུང་སྤྱད་གསལ་གྲེལ་དམིགས་
གསལ་བྱུང་ན་མ་གཏོགས་གཞན་ཉིན་ལྟར་ཚོས་རྩ་ཆག་མེད་ཐོག་ཡོངས་འཛིན་ནོ་
མིན་ཉན་དང་། ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་སུ་ལྷོག་ནས་བཅི་བཞག་འབྲུལ་གནང་དང་།
ཚོད་གྲུ་བཅས་གནང་ཞིང་སྡེ་དགོང་སེང་དབར་རྣམས་སུ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་།
དབྱུ་མ་འབྲུག་པ་སོགས་སྤྱད་འཛིན་དང་། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་སོགས་ལ་
བསྐྱུས་རྩེ་ཉལ་གསལ་ཁྲབ་གསུམ་གྱི་འཕེན་ལུགས་དང་། ལན་གནང་ལུགས།
ཁས་ལེན་འཛིན་མཚན་ས། དིགས་པའི་འགོ་ལུགས་སོགས་ཡང་ཡང་བཀའ་འཛི་
ཐེབས་པ་སོགས་སྤྱད་འཛིན་ལ་བརྩོན་པར་མཛད་དོ། །

(༡༡༣ བ་༦།༦༣༦ འ་༣། བསྐྱུས་) གསལ་བསམ་དབྱུ་འབྲུགས་གྱི་ལེ་འབྲུལ་
ལུ་མི་ཁག་ལ་མངལ་ཁ་རིམ་བཞིན་གནང་།(༡༡༣ ཉ་༣།༦༣༧ ཐ་༦། བཏུས་) རྒྱ་བ་ལྷ་
པ་ཆེས་བཅུ་སྐོར་ནས་(༡༡༣ ཉ་༦།༦༣༧ འ་༧) བསྐྱུས་གྲུ་ཁ་དོག་དཀར་དམར་གྱི་
ཚོད་པ་དང་། གཞི་གྲུབ་གྱི་ཚོད་པ་བྱུང་འབྲེལ་དུ་གནང་། ཚོས་རྩེ་ཞལ་འདོན་དང་།
བཅི་བཞག་ཡང་ཆག་མེད་དང་། ལྷན་སུ་མཚན་ཞབས་དགེ་བཤེས་སུ་རུང་ནས་
དམ་བཅའི་ཐོག་ཡགོང་ས་མཚོག་སྐྱུ་བཞེངས་གྱིས་དིགས་ལུང་ཡང་འཕེན་པར་
མཛད།

(༡༡༣ བ་༣།༦༣༧ ཐ་༣) ཚོས་ཉེར་ལྷ་ཉིན་ཚོགས་ཚེན་འདུ་ཁང་ཚེན་མོར་
འབྲས་སྤངས་རྒྱ་སྤྱིའི་ཞབས་བརྟན་(༡༡༤ ཉ་༣།༦༣༧ འ་༤) འབྲུལ་བཞེས་བསྐྱུངས།

(༢༡༤ ཉ་༣༡༦༢༡ འ་༤) ལྷ་བ་ལྷ་བ་སྲི་མའི་(༢༡༤ བ་༤༡༦༢༡ འ་༤) ཚེས་བཅུ་
གསུམ་ཉིན་སྡོ་ར་ཡུལ་གཞིགས་ལྷ་བ་ཚེན་པོའི་རྣམ་ཐང་གསང་བ་རྒྱ་ཅན་མ་
པོད་ལྷ་གསང་བཞེངས་མཛད་པ་ལེགས་བྱུབ་ཀྱི་དོ་དམ་བ་སྐྱུ་བཅར་འཇམ་དབྱེངས་
བསྟན་པ་དང་། ལྷ་མོ་བྱང་ཡིག་དབྱ་ཆེ་ཚུང་། གྱིངས། ལྷ་བྱིས་བ་དབྱ་ཆེ་ཚུང་།
གྱིངས་བཅས་ལ་ཚར་གནང་གསོལ་རས་ཀྱི་གཞིགས་བཅོས་སྐྱལ། ཚེས་བཅུ་བཞི་
ལ་འབྲས་སྤངས་སྲགས་ཁང་ཚེན་པོར་གནས་གཞིགས་དང་སྲགས་པའི་དཀར་སྡོ་
འབྲུལ་བཞེས་བཅས་ལ་ཐེབས་བསྐྱོད་ཀྱིས་(༢༡༥ ཉ་༡༡༦༣༠ ཐ་༣༡ བཏུས་) ཐོག་
མར་ཡི་དམ་འཇིགས་མཛད་དོ་རྗེའི་སྤང་བསྟན་སྐྱུ་སྤང་སྐྱུ་བྱུག་སྡོན་དུ་འགྲོ་བས་
བཞུགས་ཁྲི་ཁྲིའུ་ཤིང་གི་སྤང་བཞུགས་འཇགས་ཐོག་(༢༡༥ ཉ་༣༡༦༣༠ ཐ་༤)) སྐྱབས་
སེམས། སྐྱུ་འབྲེན་ཁྲུས་གསོལ། དེ་རྗེས་ཡི་དམ་ཀྱི་མཚོད་འབྲེང་དང་། མཇུག།
བསྟོད་པ་འཇམ་དབྱེངས་གསེར་མདོག་ལ། མཐོན་པོའི་བསྟོད་པ་སྦྱར་མཛད་པ་དང་།
ཚོས་རྒྱལ་ཀྱི་བསྟོད་པ་བརྒྱངས་བསྐྱམས་ལ། འཆི་བདག་ལ། བསྟན་འབར་མ་
བཅས་གསུངས་རྗེས་སྐྱུ་འལ་ཁག་འབྲུལ་གནང་ཐོག་སྲགས་སྡོན་ཀྱི་རིམ་བ་རྒྱ་
ཆེ་རྒྱུན་རིང་བར་བསྐྱངས། དེ་ནས་སྤིང་ཐེབས་ཀྱིས་གྲུ་ཁང་ཚེན་པོའི་བཞུགས་
ཁྲིར་ཐེབས།

(༢༡༥ བ་༡༡༦༣༠ འ་༤) གསོལ་བསྐྱང་དཀར་སྡོ་སྐྱིག་འབྲུལ་དང་། གསོལ་རས་
བཤེ་བསྐྱུ་བྱུབ་རྗེས་འབྲས་སྲགས་ལྷ་མ་ནས་མཇུག་ཀྱི་བཤེད་བ་སྡོན་དུ་འགྲོ་བ་དང་
བཅས་སྲགས་བ་གྲུ་ཚར་ནས་ཞིང་ཁམས་རྒྱ་མཚོའི་བཀོད་པ། ལྷ་རེག་ཉེན་གསུམ་
སོགས་ཀྱིས་སྤྱངས་པའི་དངོས་བཤམས་ཀྱི་འབྲུལ་ཚན་སྐྱུ་ལམ་དུ་བསྟན།

(༡༡༤ ཉ་༡༧༣༡ འ་༡༡༡ བརྟམ་) སྲགས་པའི་ཚོས་རྩེ་ལེ་བས། ཞལ་འདོན་
དཔལ་ལྷན་ས་གསུམ་མ་དང་། ཞབས་བརྟན། གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་གཞུང་ལེ་ལུ་
གསུམ་བ་ཡན་གསུངས་རྗེས།(༡༡༤ ཉ་༡༧༣༡ འ་༤) སྔོན་ས་མཚོག་ནས་ཤེར་
སྤྱིང་ཚར་གསུམ་དབུ་སྐྱེས་ཀྱིས་བརྗོད་པ་བཤེས་པ་རིགས་སྤོང་སྲག་མའི་མཐའ་
རྟེན་བཅས་གསུང་རྗེས་གསོལ་འདེབས་མཛུམ་ཐོག་སྲགས་པ་གྲུ་ཚང་ནས་མཛུམ་
རྟེན་གསུམ་ལྟ་རེག་བཅས་སྤུལ། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཚོས་ཚོགས་མ་ཚར་གསུམ་
དང་། སྔོན་འགྲོའི་ཚོས་བཤེས་པ་གསུམ་བཤེས་སྐྱེས་རྗེས་ཚོགས་པ་དཔེངས་ལ་
འཛིགས་བྱེད་སྔོན་ལམ་གྱི་ལྷགས་ལུང་དང་། དེ་མཛུགས་ལྷགས་བསྔོ་རྒྱས་པར་སྐྱུལ།

(༡༡༥ ཉ་༤༧༣༣ ཐ་༤) ཁ་དོག་དཀར་དམར་དང་། གཞི་བྱུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
ལེགས་པར་སྤྲུགས་སུ་རྒྱུད་ནས་ལྷོག་པ་དོས་འཛིན་གྱི་ཚོད་བྲུ་མཛད། ཟླ་བ་འདི་
མཛུགས་དམིགས་གསལ་གྱི་མཛལ་ཁ་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་གཞན་མ་ཉིན་ལྟར་
སྤྲུགས་གཉེར་ལ་བརྩོན་པར་མཛད།

(༡༡༦ བ་༡༧༣༣ འ་༥) གནམ་གང་ལ་འབྲས་སྤངས་ཞོ་སྟོན་ཆེན་མོ་དང་འབྲེལ་
བར་སྲ་ཐོག་གོས་སྐྱ་ཞལ་འབྲེད་ལ་མོ་བྲང་ཡང་སྟེང་དུ་བྱོན་ནས་གོས་སྐྱར་སྟོན་
ལལ་སྤྲུགས་སྟོན་དང་། གོས་སྐྱའི་སྐྱ་མདུན་དུ་འབྲས་ཚོགས་ཆེན་ཞལ་དོ་གསང་
རྟེན་བརྗེ་ལེན་གྱི་བཀྱིད་སྟོ་སོགས་ལ་སྤྲུགས་ཞིབ་གནང་། དེ་ནས་ཚོམས་ཆེན་དུ་
རྣམ་རྒྱལ་གྲུ་ཚང་ནས་ཞོ་སྟོན་དང་འབྲེལ་བའི་དཀར་སྟོ་འབྲུལ་བཞེས།

(༡༡༧ ཉ་༡༧༣༤ འ་༦) ཚོས་གྲུའི་འཛིན་ཚོད་ཆག་མེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་ཚན་གྱི་མ་
ཡིན་ལོག་མིན་ལོག་ ཡིན་གྲུར་མིན་གྲུར། ཡོད་ཏོག་མེད་ཏོག་ སྤྱི་བྱེ་བྲག་སོགས་ལ་

རིམ་བཞིན་རྩོད་པ་མངོན།

(༡༡༥ ཉ་༥།༥༣༥ ཐ་༣) རྣམ་བུ་བརྒྱད་པའི་ཚེས་གཅིག་ནས་ཞག་ཤས་ཚེས་
མཚམས་མངོན་དེ་ཀུན་རྒྱུ་ཚེས་ཚེན་དུ་སྐྱོན་ཆབ་ཀྱི་འཕྲོད་བཞེས་དང་འབྲེལ་
བའི་ཐུགས་སློའི་ཉིན་བདུན་ཚུགས་པའི་ཉིན་དང་སོར་གསོལ་གྱི་ཐོག་ཡོངས་འཛིན་
དང་། གཙུང་སྐྱེ་ཞབས། སྤྱི་བྱུང་མཁུ་སོ། སྐྱེ་ཞབས་སོགས་སྐྱེ་རོ་རྣམས་དང་། མཚམ་
ཞབས་དགེ་བཤེས་བཅས་ནས་མངོན་དང་ལུལ་ཞིང་ཚང་མར་ཐུགས་སློའི་གསོལ་
རས་སྐྱེལ། ཚེས་གཉིས་ལ་རྩེ་ཤོད་ནང་མ་ལས་ཚེན་པ་ནས་ཆབ་བཞུགས་དཀར་སློ་
དང་། ཚེས་གསུམ་ལ་བཀའ་ཤག་ལྟན་རྒྱས་ཀྱི་དཀར་སློའི་འབྲེལ་བཞེས་ཐོག་སོ་སོར་
ཐུགས་སློའི་གསོལ་རས་དང་། གཞན་ཡང་སྤྱི་དུ་སྤྱོད་ཅོ་མིན་ཉན་རིན་སོ་ཆེ་དང་།
བཀའ་མོན་རྣམ་པ་སོགས་སྐྱེན་གསལ་སྐྱེ་མཐོན་དགོས་རིགས་འབོད་གནང་གིས་
ཐུགས་སློའི་རྒྱས་པར་སྐྱེལ།

(༡༡༦ བ་༥།༥༣༥ འ་༧) ཚེས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་སློའི་མང་གྲུ་ཚང་ནས་གསོལ་ཞབས་
དཀར་སློའི་སོགས་ལ་སྐྱེན་འབྲེན་གདན་ཞུས་ལྟར། (༡༡༥ བ་༥།༥༣༥ འ་༥། བཏུས་) གྲུ་
ཁང་བཞུགས་ཁྲིང་ཞབས་སོར་འཁོད། (༡༡༧ ཉ་༣།༥༣༥ ཐ་༣) གསོལ་ངོ་བཞེས་
འབྲས་ཐེབས་ནས་དཀར་སློའི་བཤེ་བསྐྱེ་བྱུང་བསྐྱེན་འབྲེལ་བའི་སློན་དུ་སློའི་མང་ལྷ་མ་
ནས་མཐུམ་ཀྱི་བཤེད་པ་དང་བཅས་གྲུ་ཚང་ནས་ཞིང་ཁམས་རྒྱ་མཚོའི་བཀོད་པ།
ཉིན་གསུམ། ལྷ་རེག་ན་བཟང་ཉེར་སྐྱེད་སོགས་དངོས་བཤེས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བསྐྱེད།

(༡༡༧ ཉ་༥།༥༣༥ ཐ་༧) སློའི་མང་པའི་ཚེས་གྲུང་ཐེབས་ཉེ་བཞུགས་ཁྲིང་ཞབས་
སོར་འཁོད་བསྐྱེན་སྐྱེ་ཞབས་ཅོ་མིན་ཉན་དང་། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས། མི་བྲག་

སོགས་ནས་མངའ་དང་དང་། སྐོ་མང་གྲ་ཚང་ནས་མཇུག་རྟེན་གསུམ། ལྷ་རེག་
 བཅས་སྤུལ་རྗེས་ཀྱི་རྒྱལ་བ་མཚོག་ནས་དབྱ་བསྐྱུལ་གྱིས་ཤེད་སྟོང་ཚར་གསུམ་
 བསྐྱོག་བཅས། བཞེགས་རིགས་སྟོང་ལྷག་མ་བཅས་གསུངས། དེ་ནས་སྤུན་ཚོགས་
 དག་ལེགས་མ་སོགས་སྐྱ་བརྒྱུད་ཚིགས་བཅད་ཁ་ཤས་དབྱ་སྐྱུལ་མཛད། གསོལ་
 འདེབས་མཇུག་སྤུལ་རྗེས་སངས་རྒྱས་ཚོས་ཚོགས་མ་ཚར་གསུམ་གསུངས་ནས་
 སྟོན་འགྲོའི་ཚོས་བཤད་རགས་བསྐྱུས་དང་བཅས་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་
 གི་ཉིང་ལ། སྟོན་པ་སྤྱགས་རྗེ་ཅན་ལ་ཟབ་མོ་སྟོང་བ་ཉིད་བསྟན་ཚུལ་གྱི་སྟོན་པ་
 བསྐྱུགས་པ་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པར་གྲགས་པའི་ལྷགས་ལུང་གསལ་དག་སྟན་གསུམ་
 དང་སྟན་པའི་སྟོན་པ་སྤུལ་ཞིང་། མཇུག་ཏུ་ལྷགས་བསྟོ་ཡང་རྒྱས་པར་གནང་།
 གཏང་རག་མཇུག་གི་མཇུག་ཏུ་སྐོ་མང་གྲ་ཚང་ནས་སྐྱ་ཡོན་མཇུག་རྟེན་གསུམ། ལྷ་
 རེག་དངོས་འབྱུལ་གྱི་རིམ་པ་བཅས་བསྟན། དེ་ནས་སྐོ་མང་གྲ་ཚང་ལྷ་སྟོ་བཟང་
 དག་ལེགས་དམ་བཅད་བཞུགས་པ་ལ་ཀྱུལ་བ་མཚོག་སྐྱ་བཞེདས་གྱིས་རིགས་
 ལུང་གནང་ཞིང་། དེ་ཡང་ཐོག་མའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐྱད་དུ་ཚོས་འཁོར་གྱི་བཟོ་སྦྲང་
 གནང་བར། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་དང་པོར་བྱང་ཚུབ་མཚོག་ཏུ་སྤྱགས་བསྐྱེད།
 བར་དུ་བསྐྱུལ་ཆེན་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་བསགས། མཐར་མཛོད་པར་
 ཚོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་ལ་ཚོས་གྱི་འཁོར་ལོ་མི་
 འདྲ་བ་གསུམ་དུ་བསྐྱོར་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིད། ཞེས་གསུངས་པ་ལ། དམ་བཅའ་བས་
 ཉགས་མ་གྲུབ་ཞུས་བར། འོ་ན། ཚོས་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དེ་གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་གྱི་
 རིགས་ཅན་དང་། བར་མཐའ་གཉིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་

བར་ཐལ། འདོད་ལྷུས་བར། འོ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོས་
གསུང་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ལྷུས་སོང་བར། འོ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་
ཅན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་བཅུད་མི་རུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། གསུང་བ་ལ། ཅིའི་ཕྱིར་
ལྷུས་སོང་བར། འོ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོས་ཚིག་གཅིག་གྲངས་བསྟན་པར་ཐེག་ཆེན་
ལམ་དུ་འཇུག་ཀྱི་ཡིན་པར་ཐལ་གསུངས་པར་ལན་གྱིས་སོངས་ཤིང། བར་སློབ་
ཚུངས་སློབ་མང་ཅམ་དང། དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་བདེན་བཞིའི་
ཚོས་འཁོར་བསྐྱོར་རུང་མི་རུང། ཐེག་ཆེན་པས་བདེན་བཞིའི་བསྟན་དོན་ཉམས་སུ་
ལེན་རུང་མི་རུང་སོགས་འཕེན་པར་མཛད་བ་རྣམས་ལ་ཡང་དངོས་ལན་ཤིན་ཏུ་
ཐེབས་དཀའ་བར་གྱུར་ལ།

དེ་ཡང་སྟོན་པན་ཚོས་འཁོར་སོགས་པར་ཕྱིན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་སྤྱངས་བ་
མ་མཛད་ནའང། ལུགས་རིག་གི་རྩལ་ལྷག་པར་རྣོ་བས་རྒྱུ་པོའི་སློ་ཅན་མཐའ་དག་
གི་ཁེངས་པ་སྤང་རུང་མཛད་པ་ན། དེར་འདུས་ཚང་མ་སྐྱེས་བུ་དམ་བར་དེས་པའི་
ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་ལྷག་པར་དུ་རྟེན་པར་གྱུར། དེ་ནས་ཚོས་རྗེའི་བཞུགས་ཁྲིའི་
བང་རིམ་འོག་མའི་སྟེང་ས་གདན་ཐོག་གསུམ་གདན། ལྷེ་འཕོལ་དང་བཅས་པའི་སྟན་
དམར་སྟེང་ཡུལ་བ་མཚོག་དམ་བཅར་བཞུགས་པ་ལ། ལྗོ་མང་སློ་མ་ནས་རྒྱ་འབྲས་
ཆེ་རྒྱུང་ལས་བཅུམས་པའི་རིགས་ལུང་སྤུལ་བར་གཞུང་དོན་དང་མི་འགལ་ཞིང།
ཞལ་ལན་སྲ་ཕྱི་མི་འགལ་བའི་ལན་གྱི་རིམ་བ་ཐོགས་མེད་དུ་བཀའ་རྒྱུ་ཆེ་བར་
གྱུར། དེ་ནས་སྤང་ཡང་བཞུགས་ཁྲི་ཆེན་མོར་ཞབས་སོར་འཁོད་བསྟུན་ལྟ་རམས་པ་
སོགས་ནས་དམ་བཅའ་དང། ལྗོ་གསར་དུག་རིམ་ནས་བཟོ་སྟེང་སོགས་ཀྱི་དབུ་

ཚུགས། ལྷ་ཁང་ཉལ་སྒོ་བརྒྱུད་ནས་མེབས་ཞོར་མགོན་ཁང་ལ་གནས་གཟིགས་
དང་། སྐྱོན་ཤལ། ལྷགས་སྒོན་འཕྲིན་བཙུག་བཙུངས་ནས་སྤེང་གཟིམ་རྒྱུད་ཏུ་
མེབས་ཏེ་དེར་ཡང་རྟེན་གསུམ་རྣམས་ལ་སྐྱོན་ཤལ་ཕྲག་ནས་སོགས་བརྒྱུངས་ནས་
གསོལ་ཚིགས་འབྲུལ་བཞེས།

(༡༡༠ བ་༣།༤༡༥ ཐ་༡༠) སྐར་ཡང་ཚོས་རྩེ་མེབས་བསྐྱོད་ཀྱིས་དམ་བཙུག་
སྐར་བཞིན་ཚུགས་པའི་ལན་དང་། རིགས་ལུང་སོགས་ལ་ལེགས་པར་གསན་
བཞེས་མཛད།

(༡༡༠ བ་༤།༤༡༥ འ་༣) དེའི་ཕྱི་ཉིན་རྣམས་སུ་འང་མཚན་ཞབས་སྐྱ་མ་རྣམས་
དང་བཙུག་ཚོས་རྩེ་མེབས་ཚུགས་པར་མཛད་ཅིང་། དད་འདུས་ཁག་ལ་འགྲོར་
ཐོན་མཇུག་ཁ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་སྐྱལ། ཚོས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་སྒོ་སྤིང་གྲུ་ཚང་ནས་
སྐྱོན་འཕྲེན་གདན་ལུས། (༡༡༡ ཉ་༤།༤༡༥ འ་༡༣། བཏུས་) དཀར་སྒོ་འབྲུལ་བཞེས་
དང་། (༡༡༡ བ་༤།༤༢༠ ཐ་༤) ཚོས་རྩེ་མེབས་ཉན་པའི་ཀུན་སྒོང་ཀུན་སྒྲོད་སོགས་
ཚུལ་བཞིན་དགོས་པའི་སྒོན་འཕྲིན་གསུང་བཤད་དང་བཙུག་འཕགས་པ་འཇུག་
དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་དང་།
ལྷགས་བསྐྱོད་བཙུག་ལྷན་གཏང་རག་མཚུལ་གྱི་སྐུ་མ་སྐྱུང་ཏུ་གྲུ་ཚང་ནས་མཚུལ་
རྟེན་གསུམ། དེའི་འབྲུལ་བཙུག་བཙུངས་དེ་ནས་སྒོ་སྤིང་སྐྱ་མ་དམ་བཙུག་བཞུགས་
པ་ལ་ལྷ་རྒྱལ་བ་མཚོག་ནས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་འདོད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་བཞེད་དང་བཙུག་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་
སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྐྱོང་ཚུལ་དང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་ཚུལ་སོགས་ལས་

བརྩམས་པའི་མཐའ་ཚོད་པའི་རིགས་ལུང་དང། རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་ལྟ་བུར་
སྦྱར་བཏང་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་ཟེན་མིན། ཐེག་ཆེན་སེམས་
བསྐྱེད་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་ན་ཐེག་ཆེན་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་མ་ཁྲབ་སོགས་འཕེན་པར་མཛད་
པ་རྣམས་ལ་དངོས་ལན་རིམ་བཞིན་འདེབས་དཀའ་བའི་གནས་སུ་གྱུར། དེ་ནས་
ཡུལ་དབང་མཚོག་དམ་བཅར་བཞུགས་པ་ལ་སྡོ་སྦྱིང་མཁན་པོ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུ་འབྲས་མན་རག་བདུན་དང། བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་སྡོ་
ནས་སྦྱོང་ཚུལ་གཉིས་ལས་བརྩམས་ཏེ་བསྡོམས་སྦྱང་བྱལ་བ་རྣམས་ལ་གཞུང་དོན་དང་
མི་འགལ་ཞིང། ཞལ་ལན་སྡེ་མི་མི་འཚོལ་བའི་ལན་གྱི་རིམ་པ་ལེགས་པར་སྦྱལ།

(༡༣༣ བ་༣།༤༡ བ་༡༡) ཆོས་ཉེར་གསུམ་ལ་ཀུན་དགའ་དུ་བའི་ཚོམས་ཆེན་
དུ་ཉར་གཤོང་ཁམས་ཚན་གྱི་དཀར་སྡོའི་ཐོག་ཕེབས་བསྐྱོད་ཀྱིས་གསོལ་ཞབས་
དཀར་སྡོའི་འབྲུལ་བཞེས། ཆོས་ཉེར་བཞིའི་སྡེ་ཆར་ཡོངས་འཛིན་ནོ་མིན་ཉན་མཚོག་
གིས་ཡུལ་དབང་པོ་ཆེར་སྡོལ་དཀར་གྱི་སྡོ་ནས་ཆེ་དབང་དང། འབྲུལ་ཞུས་
བཅས་འབྲུལ་བཞེས་མཛད། ཆོས་ཉེར་ལྔའི་ཉེན་འབྲས་སྦྱངས་སྦྱོང་ཆེན་མོར་
ཕེབས།

(༡༣༣ ཉ་༣།༤༣ བ་༧) ཆོས་ཉེར་དུག་ཉིན་བསམ་སྡོའི་ཁམས་ཚན་གྱི་དཀར་
སྡོའི་ཐོག་ཀུན་དུ་འཛིན་ཚོམས་ཆེན་དུ་ཕེབས་བསྐྱོད་ཀྱིས་གསོལ་ཞབས་དཀར་སྡོའི་དང།
དངོས་འབྲུལ།(༡༣༣ བ་༤།༤༣ བ་༥) རྣམ་བཤགས་པའི་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་ཉིན་བདེ་
ཡངས་གྲ་ཚང་ནས་གཞན་ཞུས་ལྟར་ཕེབས་བསྐྱོད་ཀྱི་མཛད་སྡོའི་པལ་ཆེ་བ་སྡོ་སྡོ་
ལྟར་དང།(༡༣༣ བ་༥།༤༣ བ་༧ བཏུས་) ཆོས་དུར་ཕེབས་བསྐྱོད་ཀྱིས་མཛད་སྡོ་

བྱིངས་གོང་ལྟར། (༡༣༧ ཉ་ཀྱི་༧༧༩ འ་༡༡) སྡོན་འཕྲོའི་ཚོས་བཤད་རགས་བསྐྱུས་
དང་བཅས་པ་རྒྱལ་མཚོག་བསྐྱུས་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་གསང་རྣམ་ཚིགས་བཅད་མ་ངོ་
མཚར་བསྐྱུས་པའི་ལྷགས་ལུང་དང་། ལྷགས་བསྡོ་བཅས་གནང་། གཏང་རག་
མཚུལ་གྱི་མཐུག་ཏུ་གྲ་ཚང་ནས་མཚུལ་རྟེན་གསུམ་སོགས་སྐྱུ་ཡོན་དངོས་འབྲུལ་
བསྐྱར་རྗེས་བདེ་ཡངས་སློལ་ནས་བཅར་འཁོད་བཤེས་པ་རྒྱལ་བ་མཚོག་ནས་བཀའ་
དང་བསྐྱུན་བཅོས་ལས་བཅུམས་པའི་བསྐོ་སྐྱོང་སྐྱུལ་ཏེ། བཀའ་དང་བསྐྱུན་བཅོས་
གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་མིན། བཀའ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པས་ཁྲབ་མི་
ཁྲབ། ལྷ་མའི་བཀའ་དེ་བཀའ་ཡིན་ནམ། བསྐྱུན་བཅོས་ཡིན་སོགས་རིགས་པའི་
འབྲུལ་དང་བཅས་འཕེན་པར་མཛད་བ་རྣམས་ལ་འགལ་མེད་ཀྱི་དངོས་ལན་འདེབས་
དཀའ་བར་གྱུར། དེ་ནས་པ་རྒྱལ་བ་མཚོག་དམ་བཅར་བཞུགས་པ་ལ་བདེ་ཡངས་སློ་
མ་ནས་རྒྱ་འབྲས་ཆེ་བའི་རྒྱ་ཐུག་དང་། འབྲས་བུ་ལྷའི་ངོས་འཛིན་ལས་བཅུམས་
པའི་རིགས་ལུང་ལུལ་བ་རྣམས་ལ་འཆུག་མེད་ཀྱི་ལན་འདེབས་པར་མཛད།

(༡༣༧ བ་ཀྱི་༧༧༧ བ་༡༠) ཚོས་ཐུག་ལ་སྐྱུ་བཅར་རྣམ་རྒྱལ་གྲ་ཚང་ནས་བཀའ་
ཤིས་ཁང་གསང་དུ་གདན་ཞུས་ལྟར་ཕེབས་བསྐྱོད་ཀྱི་མཛད་སྐོ་བྱིངས་པལ་ཆེ་བ་
གོང་མ་རྣམས་ལྟར་ནས། (༡༣༧ ཉ་ཀྱི་༧༧༧ བ་༣) གསང་སྐྱུས་པོ་བྱང་དུ་ཕེབས་ཏེ་
དམ་ཁོངས་མཚོད་ཁང་ཁག་ལ་གནས་གཟིགས་སྐྱུན་ཤལ་ཐུགས་སྡོན་བཅས་
བསྐྱུངས།

(༡༣༧ ཉ་ཀྱི་༧༧༧ བ་༦) གྲ་ཚང་གྲུ་བས་གཙོས་པའི་ཚོས་ཞུ་བ་རྣམས་གལ་ལ་
འཁོད། ཤེར་སྡིང་བསྐྱོག་བཅས་དང་། གསོལ་འདེབས་མཚུལ་མཐུག་ཏུ་སངས་རྒྱས་

ཚོས་ཚོགས་མ་ཚར་གསུམ་གསུང་རྗེས་སྡོན་འགྲོ་ཚོས་བཤད་མདོར་བསྟུས་དང་
བཅས་བདེ་མཚོགས་སྡོན་ལམ་གྱི་ལྷགས་ལུང་སྟུལ་ཞིང་། ལྷགས་བསྡོ་བྱུབ་མཁུག་
གཏང་རག་མཁུལ་དང་འབྲེལ་བར་གྲུ་ཚང་ནས་མཁུལ་རྟེན་གསུམ་དངོས་འབྲུལ་
བཅས་བསྟར། འདིགས་བྱེད་སྡོན་ལམ་དང་། འིས་བརྗོད་བཅས་བྱུབ་ནས་(༡༡༥ ཉ་
༥༡༥༥ འ་༡༡) འོད་གནམ་སྡོའི་འོག་གི་དམ་ཁོངས་མཚོད་ཁང་རྣམས་ལ་གནས་
གཟིགས་སྟུན་འལ་དང་དེ་ནས་ཕེབས་ཞོར་འོད་ལྷ་མོ་ཁང་དང་། སྙེང་བྱར་བརྒྱད་
མགོན་ཁང་བཅས་ལའང་གནས་གཟིགས་བྱུགས་སྡོན་སྟུན་འལ་བཅས་གནང་ནས་
གཟིམ་ཚུང་དུ་ཕེབས་བཞུགས་བསྐྱེད་སྤྲོད།

ཚོས་བདུན་ཉིན་འབྲས་སྡོངས་རྒྱལ་པོ་ནས་སྤང་ཆེན་འབྲུལ་མི་མགོན་གཉེར་
རོ་གཡོག་ལ་མཇུག་ཁ་གནང་སྟུན་བཅས་སྟུལ་ཞིང་། ཚོས་དགུ་ཉིན་སྡོ་བྲུ་མོ་ཁང་
དུ་གསུང་བསྐྱེད་འཕམ་མའི་(༡༡༥ བ་༡༡༥༥ འ་༡) ཚོགས་སུ་ཉིན་གང་ཕེབས་
བསྐྱོད་ཀྱིས་ཞལ་འདོན་ཚོས་སྤྱང་སྟེ་སྤེད་གྱི་བསྐྱེད་བ་འཕྲིན་བཅོལ། ཚོགས་འཁོར་
མངའ་གསོལ། འིས་བརྗོད་སོགས་རྒྱས་པའི་ཐོག་གཏང་རག་གི་སྟུན་འལ། མ་སྟུན་
རྗེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་འབྲུལ་གནང་མཛད། ཚོས་བཅུ་གཅིག་ཉིན་ཡོངས་འདིན་ལོ་
མིན་ཉན་ནས་ཡུལ་དབང་མཚོགས་འཆི་མེད་རྡོ་རྗེའི་སྟོག་འིང་གི་སྡོ་ནས་སྟུ་ཚེའི་
ཚོ་དབང་དང་། རྣམ་འདོམས་ཀྱི་སྡོ་ནས་བྱུབས་ཞུས་བཅས་འབྲུལ་བཞེས་མཛད།
ཇླ་བ་འདིའི་ཚོས་གཅིག་ནས་བཟུང་བྱུ་འདིན་པོ་བྱང་ཆེན་པོར་ཆེབས་བསྐྱོད་མ་
གནང་བར་ཉིན་ལྟར་འབྲས་སྤྱངས་ཁམས་ཚན་མི་ཚན་སོགས་ཀྱིས་མཇུག་ཞུ་རིམ་
པར་ཞུས།

(༡༣༦ ཉ་༥༡༩༩ འ་༡) དེ་ལྟར་འབྲས་སྤྲེལ་གྱི་མཛད་སྒོ་རྣམས་ལ་ཞེས་གྲུབ་
ནས་རྒྱ་བ་དགུ་པའི་ཚེས་བརྒྱ་གསུམ་གཟའ་ཚེས་དགེ་ལེན་ལེས་པའི་ཉིན་སྤྲེལ་ཡང་
མོ་བྲང་རི་པོ་རྒྱ་འཛིན་དུ་ལེབས་ཞོར་གནས་ཚུང་སྤྲ་དབྲངས་སྤིང་དུ་གདན་ཞུས་
ལྟར་ཚེབས་བསྐྱོད་ཚོས་སྐྱོང་ཚེན་པོ་ཡང་ཁོག་རྩོམ་གྱིས་ལེབས་བསྐྱར་གྲོག།

(༡༣༦ བ་༡༡༩༩ བ་༡༡ བུས་) འདུ་ཁང་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད།
གསོལ་གྲོ། གསོལ་ཇ། བཞེས་འབྲས། དཀར་སྐོ་འབྲུལ་བཞེས་བཤེ་བསྐྱ་བཅས་
གྲུབ་ནས་(༡༣༦ བ་༥༡༩༩ འ་༢) བསྐྱན་སྤྲང་དག་ལྟ་ཚེན་པོ་སྐྱ་གསོལ་སྐྱུན་འཛིན་
གྱིས་སྐྱོན་དང། མཐུན་རྗེས་སོགས་སྐྱུན་ལམ་དུ་བསྐྱར་བ་དང་བཅས་སྤྲ་བཅོལ་
ལེགས་པའི་གཏང་རག་དང་ད་བཅོལ་ལས་གྱི་གསོལ་འདེབས་འཕྲིན་བཅོལ། ལུང་
ཞུ་བཅས་མཛད་པར་བསྐྱན་སྤྲང་ཚེན་པོ་ནས་དགྲེས་ཉམས་གུས་འདུད་ཚད་མེད་
པའི་སྐོ་ནས་རྒྱང་དོར་ལུང་བསྐྱན་སྐྱུན་དག་ཚིགས་བཅད་གྱི་ལམ་ལས་བྲངས་བ་
རྒྱས་ཤིང་གསལ་བ་འབྲུལ་བར་མཛད་པ་ནི་འདི་ལྟར།

རྗེ་མཆོག་གིས་ཀུན་ལྷན་བཞག་གུན་ཏུ་བཟང་། །གར་དབང་བསྐྱ་སྤྱི་ལྷ་ལ། །རབ་
འབྲུམས་རྒྱལ་བ་ཞི་ཁྲིའི་ཚོགས། །ལྷ་མི་ཀུན་གྱི་གཙུག་ཏུ་མཚོད། །རྣམ་དག་ཚོས་
སྤྱིའི་ནམ་མཁའ་ལ། །ལོངས་སྐྱོད་རྩོགས་སྤྱིའི་ཉིན་བྱེད་དབང་། །རྣམས་རྗེ་སྐྱུལ་པའི་
འོད་སྤང་གིས། །དགེ་ལེགས་འབྲུམ་གྱི་འདབ་བརྒྱ་བཞད། །བདེ་ཅན་མགོན་པོ་ཚེ་
དཔག་མེད། །ཚེ་སྐྱུན་འཁོར་ལོ་རྣམ་པར་རྒྱལ། །འཚི་མེད་རིག་འཛིན་བྲང་སྐོང་
གྲུས། །ཚེ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་མཚོག་སྐྱོལ་ཅིག །ཐོག་མེད་དུས་ནས་སངས་རྒྱས་
ཀྲང་། །ཚོད་མེད་སྤྱིང་རྗེའི་གཞན་དབང་གིས། །རྣམ་རོལ་སྐོང་གི་རྩོམ་གར་

མཚོག་ |ཞིང་འདིའི་བསྟན་འགྲོའི་མགོན་པོ་ཉིད། |སློབ་དཔོན་མཚོང་བ་དོན་ལྡན་
དང་། |རིག་འཛིན་ཉིད་དང་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས། |གནས་འདིར་བསྐྱིགས་སྒོ་རོམ་འགྲང་
ཐོག་ |དགོ་མཚོན་དབལ་གྱི་མཚོན་མར་བསྟགས། |སླར་ཡང་མཚོང་བ་དོན་ལྡན་
ཉིད། |གཞོན་བུའི་ཚུལ་ཅན་ཀུན་པོའི་སློང་། |ཚུལ་མཛད་མཁས་བཅུན་བཟང་
གསུམ་དང་། |འཆད་ཚོད་ལུང་རིགས་མཛད་པའི་སློ། |དབྱར་རྩ་སྟོགས་བརྒྱར་
འགྲུང་བ་དེས། |སླར་མ་གཙུག་ལུན་ཅན་རྣམས་གྱི། |ཡིད་གྱི་སྐྱེ་ལོང་དེས་པར་
གཡོས། |དཀར་སྟོགས་རྒྱལ་བའི་རུ་མཚོན་བསྐྱེདས། |སྟིགས་དུས་སྟོགས་རུམ་ལུན་
བ་འཛོམ། |བསྟན་འགྲོའི་དགོ་ལེགས་ངང་དུ་བསྐྱིངས། |དམར་ནག་གཉིས་གྱི་མཐུན་
རྩས་མཚོག་ |འབྲུང་འབྲུང་ནས་མཁའ་མོ་བུ་ཉིད། |ཡུལ་ས་རྒྱང་མི་འབྲུང་ཉག་
བརྟན་ཏེ། |ཚོས་གྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱན་མི་ཆད། |བད་དཀར་སྐྱེ་འགྲུང་རིམ་གྱོན་གྱི། |རྣམ་
ཐར་གཅོད་མ་ལེགས་པར་བསྐྱུན། |བསྟན་སྲུང་མཐུ་ལྡན་དབང་པོ་ནས། |མི་མངོན་
འཕྲིན་ལས་བྱར་སྐྱབ། |

ཅེས་གསུངས་པས་དེར་འདུས་སེར་སྐྱ་ཚང་མ་ལྟ་དང་སྐྱ་མར་ངོ་མཚར་དང་།
དད་གུས་གྱི་ཅ་ཅོ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྒྲོག་པར་གྱུར་ཏོ། |སྐྱ་གསོལ་གྲུབ་མཐུག་མགོན་
ཁང་སོགས་ལ་གནས་གཟིགས་དང་། ལུགས་སྒོའི་སྟུན་ལལ། གསེར་སྐྱེམས་
སོགས་གནང་ནས་སྡེད་དུ་ཕེབས་ཞོར་མཚོད་ཁང་ཁག་ཚང་མར་གནས་གཟིགས་
བསྐྱེདས་ནས་གཟིམ་རྒྱུད་དུ་གསོལ་ཇ། གསོལ་ཚིགས་བཅས་བསྐྱེདས།

(༡༩ཡ བ་༣། ༤༩༧ ཐ་༣། བདུས་) སྤྱིད་ཚལ་སྐྱེ་སྤྱིདས་སུ་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་
སོར་འཁོད་བསྟན་སེ་འགྲས་གྱི་ཕེབས་བསྐྱེལ་ལ། སྲུང་མདུད། གནང་ཆ་སོགས་

སྐྱལ་ཐེན་བསྐྱལ་རིམ་བཞིན་ཆིབས་བསྐྱོད་ཀྱིས་ཐེབས་ལམ་དུ་འཁོད་པའི་འགྲོ་བ་
རྣམས་ལ་ཐོང་བ་དོན་ལྡན་གྱི་དཔལ་ལ་སྦྱོར་བཞིན་པར་ཕྱོན་ཏེ་ཕོ་བྲང་ཉི་ལོད་
བཞུགས་ཁྱི་ཆེན་མོར་ཞབས་སོར་བཀོད།

༡༠༽ ཐུགས་གཉེར་གསལ་བཞེས་ཀྱི་ལེགས་འབྲུལ་དང་མཇལ་ཞུ་སོགས་རེ་
བ་བསྐྱངས། རྒྱ་འབྲུལ་སྤངས་པའི་བཅད་རྒྱ་དམ་སོར་བཞུགས། ལྷ་ལྷན་སློབ་
ལམ་ཆེན་མོའི་ཚོགས་མགོན་དུ་ཐེངས་དང་སོར་གདན་ཞུས་ཆིབས་བསྐྱུར་
ཀྱིས་རང་གཞན་གྱི་མཚོན་བ་རྣམས་ཟག་མེད་བདེ་ཆེན་གྱི་རོ་སོར་གྲིབ་གྲིས་
བརྒྱབས་ཏེ་ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་རྣམས་དབྱེས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐྱུན་དམིགས་
ཐུགས་སློབ་བསྐྱངས། གཞུང་ཆེན་པར་ཕྱིན་གསལ་བཞེས་དབྱེས་འཇུགས། སེ་
རར་ཆིབས་བསྐྱུར་གྱིས་བཀལ་བཏུག་བཟོ་སྦྱང་གི་ལེགས་བཤད་ཚོས་ཚར་
གྱིས་ལྷ་མི་བཅས་པའི་སྐྱེ་འགྲོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཞིང་ས་བརྒྱན་པར་བྱས་ནས་ཅེ་ཕོ་
བྲང་དུ་ཕེབས།

(༡༡༥ བ་པ། ༦༥༠ འ་༩) ཆོས་བཅུ་བཞི་ལ་དུ་སྦྱེད་མཚོག་སྐྱལ་རིན་པོ་ཆེ་དུ་སྐྱེ་
མ་བཅས་སློབ་འཁོར་སྐྱེ་ཕ་ཕྱོད་འཁོར་ཕྱག་དང་། ལྷོང་ས་མཚོག་ཐུགས་གཉེར་
གསལ་བཞེས་ཀྱི་ལེགས་འབྲུལ་བཅས་ཆབས་ཅིག་དུ་བཅར་བར་མཇལ་ཁ་
དང་། (༡༡༧ ཉ་པ། ༦༥༡ འ་༡༠) ཁལ་ཁ་རྗེ་བཅུན་དམ་པའི་གསོལ་དཔོན་སློབ་བཟང་
བཟ་ལིས་དང་། གཟིམ་འགག་སྐྱིན་པ་དང་། ཆེ་རིང་དོན་གྲུབ་རོ་གཡོག་ལྷ་འཛིགས་
མེད་རོ་རྗེ། རྒྱལ་ཁག་བཞིའི་མི་སྣ་དགེ་ལེགས་ཡར་འཕེལ་རོ་གཡོག་སོགས་སོག་

རིགས་མང་པོ་དང། (༡༩༧ བ་༥།༥༥༩ ཟ་༡༡) མདོ་ཁམས་སྟོད་སྟོད་སྟོ་བྱང་སོགས་
ཀྱི་མངལ་ལྷ་བ་ཟམ་མི་ཆད་དུ་འདུས་པ་རྣམས་ལ་འདོད་སློབ་རྫོགས་པའི་མངལ་ཁ་
རིམ་སེལ་དུ་བསྐྱེད་སྤྱོད། ཆེས་ཉེར་བཞི་ལ་རྒྱུད་སྟོད་སྟོད་ཀྱི་འཆར་ཅན་ཞབས་བཏུན་
དང། ལྷ་མཚོད་ཉིན་དགུན་ཆས་མངལ་ཁ་དང། འཆར་ཅན་གནས་གཟིགས། ཆེས་
ཉེར་དུག་ལ་སེལ་འབྲས་སླ་མ་ལས་སྟེ་དང། རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཚང་ཚོགས་ཡོངས། གཞན་
ཡང་དད་འདུས་མང་པོར་མངལ་ཁ་སྤྲུལ། ཆེས་ཉེར་བདུན་གྱི་ཕྱི་ངོ་ནས་སྟེ་པོའི་རྒྱ་
འབྲུལ་སྤངས་པའི་ཐུགས་དམ་བཅད་རྒྱ་དམ་པོར་བཞུགས་ཤིང། དེའི་རིང་ཚོས་དུ་
ཚུགས་རྒྱུ་ཡང་ཆོས་མཚམས་སུ་མཛད་ནས་སྟོ་འཇམ་དཀར་དང་དམིགས་བཅེ་
མའི་ལྷགས་བསྟེན། ཕྱི་ངོ་རྒྱ་མགོན་གསང་སྦྱོར་གྱི་ལྷགས་བསྟེན་བཅས་ལ་འབྲས་
པར་མཛད་ཅིང། བར་སེང་རྣམས་སུ་འཇུག་པ་དང། རྒྱ་འབྲས་ཆེ་ཆུང་གི་བཅེ་
བཞག་ཐུགས་འཛིན། ཆོས་འབྲུང་རྫོགས་བཟོད་སོགས་ལ་ཐུགས་ཞིབ་དང་བཅས་
ཆོས་ལྡན་གྱི་མཛད་པ་ཁོ་ནས་དུས་འདའ་བའི་ངང་དུ་སློབ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆེས་
ཉེར་བཞིའི་བར་བཅད་རྒྱ་ཁོ་ནར་བཞུགས།

(༡༩༠ བ་༡།༥༥༩ ཟ་༡༡) ལྷགས་པོ་སྟག་ཏུ་འབོད་པའི་དགའ་བ་དང་པོའི་ཚོ་
རེངས་སྟེ་ཆར་གཟིམ་ཆུང་མཚན་གཟིམ་ཁང་དུ་འདོད་ཁམས་དབང་མའི་གསུང་
བསྐྱེད་དང། བསྐྱེད་དགུང་གསང་ཉིན་གཉིས་ཀྱི་མཛད་སྟོ་སོགས་སྤར་ལམ་ལྟར་
བསྐྱེད་སྤྱོད།

(༡༩༡ བ་༣།༥༥༥ ཟ་༧) དེ་ནས་མཐའ་དབུས་སྤྱིན་བདག་རྣམས་ཀྱི་འདོད་མོས་
གདན་ལུས་ལྟར་འདི་ལོ་སྟོན་ལྟར་སྟོན་ལམ་ཆེན་མའི་མགོན་དུ་ཆེབས་བསྐྱོད་གནང་

རྒྱུ་ད། ཚེས་དགུ་གཟའ་སྐར་དུས་ཚེས་དགེ་ཞིང་མཚོག་ཏུ་ཤིས་པའི་ལྷ་ཆར་རོལ་
ཆ་དང་གཉིས་ཀྱིས་སྐབས་དབྱེ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཉི་མ་ཅེ་ཤར་ལ་སྟོས་འཛིན།
སྟུན་འདྲེན་རྒྱ་སྒྲིབ་སོགས་ཀྱི་སྲི་བྱ་དང་བཅས་ཅེ་གཟིམ་རྒྱུད་ནས་ཕེབས་བསྐྱོད་
ཀྱིས་བདེ་ཡངས་ཤར་དོ་སྐྱས་གཤམ་དུ་ཚོགས་དབུའི་སྟུན་འདྲེན་སྟུན་བདག་ཁག་
ནས་མཇལ་དར་ཕྱུལ་ཞིང་། དེ་དག་ནས་སྟོས་སྟོད་དང་བཅས་འེམ་ཕེབས་ཀྱིས། (༡༩༡
༩་༥།༤༥༤ བ་༥) གཟིམ་རྒྱུད་དགའ་ལྡན་ཡང་ཅེ་འི་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད་
བསྟུན་སྲིད་སྐྱོད་ལོ་མིན་ཉན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། མི་བྲག་ཁག་བཅས་ནས་མཇལ་དར་
འབྲུལ་བཞེས། གསོལ་གྲོ་གསོལ་ཇ་བཅས་ཕེབས། དེ་ནས་ཨེ་མི་དུ་ཕེབས་སྟོན་
ཚེན་མོའི་སར་ཕེབས་ཉེ། སྤར་ལམ་མཇལ་དར་ཁག་འབྲུལ་བཞེས་གྲུབ་བསྟུན་
ལུགས་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ཚེན་ལ་དབྱེས་པར་རོལ།

(༡༩༡༩ ཉ་༥།༤༥༤ བ་༡༡) ཚེས་བཅུ་ལ་ཁལ་ཁ་ཁུ་རལ་གཞུང་རྒྱུད་དང་། (༡༩༡
༩་༡།༡༥༢ བ་༡༠) ཚེས་བཅུ་གཅིག་ཉིན་ཡོངས་འཛིན་དགའ་ལྡན་གྱི་ལྷུང་རིན་པོ་ཆེ་
དག་དབང་ཚོས་འཕེལ། (༡༩༡༩ བ་༡།༤༥༥ བ་༣། བཏུས་) ཚེས་བཅུ་གཉིས་ཉིན་ཀུན་
སྒྲིབ་སྟུལ་སྟུ་རིན་པོ་ཆེ། (༡༩༢༤ ཉ་༡།༤༥༥ འ་༣། བཏུས་) ཚེས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་ཁལ་
ཁའི་ཕྱག་ལྷུང་པ་ལྷོ་ཚོས་རྗེ་འདས་པའི་དགེ་སྐྱབས། (༡༩༢༤ ཉ་༥།༤༥༧ བ་༥) ཚེས་བཅུ་
བཞི་ཉིན་ཉེ་པོ་ཁང་གསར་དཔོན། (༡༩༢༤ བ་༥།༤༦༠ བ་༣། བཏུས་) ཚེས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་
བཀའ་རྒྱོན་བཤད་སྐྱབས།

(༡༩༢༤ བ་༥།༤༦༠ བ་༥) གསུང་ཚོས་རྩ་བར་ཕེབས་བསྐྱོད་ཀྱིས་བཞུགས་ཁྲི་
ཚེན་སོར་ཞབས་སོར་འཁོད།

(༡༣༥ ཉ་༡།༥༤༠ ཟ་༡༡། བཏུས་) ཤེར་སྤྱིང་ཚར་གསུམ་བརྒྱུག་བཅས་དང།
བགེགས་རིགས་སྤྱོད་ལྷག་མའི་མཐུག་ ལུན་ཚོགས་དགེ་ལེགས་སོགས་ཀྱི་སྐྱ་
བརྒྱད་གསོལ་འདེབས་སོགས་(༡༣༥ ཉ་༥།༥༤༠ འ་༤) ལྷུ་རྗེས་སངས་རྒྱས་ཚེས་
ཚོགས་མ་ཚར་གསུམ་དབུ་སྐྱེལ་དང། དེ་ནས་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་གསུང་། དལ་
པའི་རྟེན་འདི་ཡིད་བཞིན་ཞོར་པས་ལྷག་ །ཅེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་དང་འབྲེལ་བའི་སྟོན་
འགྲུའི་ཚོས་བཤད་རགས་བསྐྱེས་བསྐྱེད་ས་རྗེས་སྟོན་པ་ལུང་པའི་དབང་པོའི་སྐྱེས་
རབས་སོ་བཞི་པའི་དབུ་ནས་བཤད་ལུང་རི་ལྡན་འོས་པ་སྐྱེལ་ཏེ། དོན་གཉེད་ཀྱི་
གདུལ་བྱ་མཚོག་དམན་སའི་བྲེག་པ་ལྷ་བྱུང་འཁོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སློབ་ལོ་ཀྱི་ཡོལ་གོ་
ཚོས་ཀྱི་བདུད་ཅིས་ཡོངས་སུ་འགོངས་པར་མཛད།

(༡༣༥ བ་༥།༥༤༡ འ་༡༡) བྱམས་རང་སྟོན་ལམ་ཆེན་པོའི་མགོན་ཏུ་ཕེབས་
བརྒྱུད་ཀྱིས་རོ་བོ་རིན་པོ་ཆེར་སྐྱུ་བྱུག་སྟོན་ཏུ་འགོ་བས་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་
འཁོད་བསྐྱེད་སོགས་མདའ་སྟོན་ཡན་གྱིས་མཇུག་དར་སུལ། ཞལ་འདོན་གྱི་རིམ་པ་
ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་དང། མཐུག་ཏུ་ལྷགས་བསྟོ། བསྐྱེད་འབར་ལ། བདེ་ཅན་སྟོན་ལམ་
མཐུན་འགྱུར་དང་བཅས་པ་བསྐྱེད་ས་ཏེ་བསྐྱེད་པ་དར་བ་དང། འགོ་བ་བདེ་བའི་
ལྷགས་སྟོན་རྒྱ་བས་ཆེ་བར་མཛད་ཟིན་བསྐྱེད་སེང་ལྡེང་སྟོ་མོ་བརྒྱད་གནས་
གཟིགས་སུ་ཕེབས་བརྒྱུད་ཀྱིས་སྤྱོད་མཚོད་ཁང་ཚང་མར་སྐྱེན་ཤལ་ལྷགས་
སྟོན་སོགས་རྒྱས་པ་དང། ལང་ཚན་རོ་བོ་ཡིད་བཞིན་ཞོར་བྱ་དང། ལྷགས་རྗེ་ཆེན་
པོ་རང་བྱོན་ལྷ་ལྷན། ལྷམས་པ་ལྷམས་མཛད། རྗེ་ཚོང་ཁ་བ། སྟོལ་མ་དར་ལེན། ལྷམས་
པ་མཆེད་བཞི། བར་ཁང་ཚོས་རྒྱལ་དང། སྟོབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ། བདེ་མཚོག་

སོགས་ཀྱི་སྐྱེན་སྲུང་སྐྱོན་ཤལ། བ་བཟལ། མཚོན་རྗེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སོགས་འབྲུལ་
གནང་དང་བཅས་སྐྱགས་སློན་ཀྱི་མཚམས་སྐྱོར་ལིན་ཏུ་ཡུན་རིང་བར་མཛད། དེ་
ནས་ཅེ་མོར་ལེབས་བསྐྱོད་ཀྱིས་དབལ་ལྷ་ཞི་དྲག་རྣམས་ལ་སྐྱོན་ཤལ། མཐུན་རྗེས་
སོགས་རྒྱས་འབྲུལ་དང་བཅས་སྐྱགས་སློན་འཕྲིན་བཅོལ་རྒྱ་ཆེ་དང་། (༡༡༤ ཉ་
༤།༤༤༡ བ་༤) དབལ་ཀྱི་ལྷ་མོར་གཟབས་གསོལ། ཚོགས་འཁོར། གཤེགས་གཉོར།
མངའ་གསོལ་ལེས་བརྗོད་སོགས་རྒྱས་པར་བསྐྱུངས།

(༡༡༤ ཉ་༤།༤༤༡ བ་༡༠) འདི་ལོ་སློན་ལམ་སྐྱགས་བྲེལ་བབ་ཀྱིས་ཞལ་འདོན་
འཕར་མ་རྒྱ་ཆེ་མཛད་མ་སྐབ་རུང་། རྒྱན་ཀྱི་ཞལ་འདོན་ཚག་མེད་ཐོག་ཉིན་ལྟར་
སྐབ་པའི་བསྐྱོད་བ་བདུད་དཔུང་སྤྱིར་འཐག་མ་ཞལ་འདོན་དང་། ལྷག་པར་ཆེས་བཅོ་
ལྷའི་སྤྱོད་འཕྲིན་ལྷུང་མཚོན་བ་འཕར་མ་དང་བཅས་སྐྱེན་འདོན་ལྷུང་གསོལ། ཚོས་
སྐྱོད། སློན་ལམ་སོགས་དང་བཅས་རང་གཞན་གྱི་མཚོན་བ་སོགས་ཟག་མེད་བདེ་
བ་ཆེན་པོའི་རོ་བོར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་སྤྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་དང་བཅས་
བ་དགེས་བ་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེན་དམིགས་སྐྱགས་སློན་སོགས་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱུངས།

(བསྐྱུས་)སློན་ལམ་ལ་བསྐྱེན་བཀུར་ལྷུ་མཁན་སྤྱིན་བདག་ཁག་དང་། གཞན་
ཡང་སྤྱོགས་འབྲུལ་ལ་སོགས་དད་ལྡན་ཁག་ལ་མཛལ་སྐྱག་ཉིན་ལྟར་གྱི་སྐྱལ་བས་
རེ་འབྲས་དོན་ལྡན་དུ་མཛད། (༡༡༥ བ་༣།༣༤༤ བ་༧) བཅོ་ལྷ་མཚོན་པའི་ཨང་རིམ་
དང་། ལས་ཁུངས་ཁག་གི་བསྐྱིགས་འབྲུལ་ཨང་རིམ་བཅས་ལ་མཛལ་སྐྱག་དང་
འབྲེལ་བའི་གནང་ཆ་སྐྱལ།

(༡༡༥ བ་༤།༤༤༤ འ་༤) ཚོས་ཉེར་གསུམ་ལ་གསོལ་ཚོགས་ཐོན་འབྲུལ་གནས་

གཟེགས་ལ་མེབས་བསྐྱོད་ཀྱིས་སྤེང་ཤོད་མཚོད་ཁང་ཚང་མར་སྟོན་ཤལ་དང་
ཐུགས་སློན། ལྷག་པར་རོ་པོ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱ་མདུན་དུ་གསུང་ཚོག་པ་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་
ཚང་དང་བཅས་སྐྱོན་འདྲེན་ཁྲུས་གསོལ་སོགས་ཞལ་འདོན་རྒྱས་པ་དང་། ཐུགས་
སློན་སོགས་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱེད་སྲུང་སྲུང་དེམ་གྱིས་དཔལ་ལྷ་ལྷོག་དུ་བཞུགས་ཁྲིར་
ཞབས་སོར་བཀོད་ནས་གསུང་ཚོག་པ་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཚང་དང་བཅས་དཔལ་ལྷན་དུང་
སྐྱོང་དབང་མོར་གཟེབས་གསོལ་འཕྲིན་བཅོལ། ཚོགས་འཁོར། མངའ་གསོལ་
སོགས་རྒྱས་པར་བཀའ་དྲིན་ཆེ།

(༡༩༥ ཉ་༥།༦༦༥ ཟ་༦ བཟུས་) སློན་ལམ་ཆེན་མོའི་གཏོར་རྒྱལ་རྗེས་འབྲེལ་
དང་བཅས་པ་དང་། དེ་རྗེས་བྱམས་པ་གདན་འདྲེན། སྤེལ་ག རོ་འགྲོགས། ཉ་རྒྱལ། མི་
རྒྱལ་སོགས་ལ་གཟེགས་ཉོག་བསྐྱེད་སྲུང་། དེ་ལྟར་ལྷ་ལྷན་སློན་ལམ་ཆེན་མོའི་ཐོག་
མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་མཛད་པ་མཐའ་དག་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས། ཚེས་ཉེར་དུག་སྔ་
ཚར་དུ་མོ་ཆེར་རོ་པོ་མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེར་སྐྱོན་ཤལ་ཐུགས་སློན་དང་། གཞན་ཡང་རྟེན་
གསུམ་ཁག་ལ་གནས་གཟེགས་སྐྱོན་ཤལ་བསྐྱེད་སྲུང་སྲུང་། དེམ་མེབས་ཀྱིས་ཕོ་
བྲང་ཆེན་པོར་ཞབས་སོར་འཁོར།

(༡༩༧ བ་༥།༦༦༦ འ་༥) ལྷ་བ་གཉིས་པ་སར་ནས་སྤར་བཞིན་མཚན་ཞབས་
དགོ་བཤེས་རྣམས་དང་བཅས་ཉིན་ལྟར་ཚོས་དུ་ཆག་མེད་ཐོག་ཡོངས་འཛིན་རྣམས་
ལས་བཅི་བཞག་གསན་བཞེས་དང་། དམ་བཅའ་དང་རིགས་ལྷུང་སོགས་རྩོད་གྲུའི་
ཐུགས་གཉེར་ལ་བརྩོན་པར་མཛད། འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་བསྐྱེད་སྲུང་ཚོར་རྒྱུང་བ་ལས་
ཆེ་བ་ཐུགས་སྐྱེད་རྒྱུ་རྒྱ་འབྲས་ཆེ་རྒྱུང་དང་། ལྗོ་རིག་ཉལ་རིགས་རྣམས་རྒྱང་

སྤྲེལ་གྱི་འདྲིན་ཚོད་དང་། སྤྲོད་གོང་རྣམས་སྤྲེལ་འཆར་ཅན་གྱི་ཞལ་འདོན་ལྟགས་
བསྐྱེན་སོགས་ཆག་མེད་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞིང་། མེད་དབར་རྣམས་སྤྲེལ་བཀའ་ལྟོན་མི་
སྤྲེལ་བྱུང་རྣམས་བྱུང་ངོ་གཏོག་དང་། མཚུར་སྤྲེལ་གསལ་དང་། གནས་ནང་དཔལ་ལོ་
སོགས་ལ་ཐོན་གནང་། དེ་ཉོར་ཁང་གསལ་དཔོན་ངོ་གཏོག་བརྒྱ་སྐོར་ལ་མཇལ་
ཁའི་ཐོག་དགའ་ལྟན་ལྟ་བུ་བརྒྱ་མ་དང་། སྤྲོལ་མ་སྤྲེལ་འཆལ་ཉེར་གཅིག་རིགས་
གསལ་མཐོན་པོའི་གཟུངས། བཟང་སྤྲོད་སྤྲོན་ལམ་བཅས་གྱི་ལྟགས་ལུང་སྤྲེལ།
གཞན་ཡང་མཚོག་དམན་མང་པོར་དད་མཇལ་ཟམ་མི་ཆད་དང་། རྒྱུད་སྤྲོད་མཁན་
གསལ་སྤོ་བཟང་ལྟོན་གྲུབ་དང་། བཀའ་བྱུང་སྤྲེལ་བཞི་བ་ལས་ལུངས་འགྲོར་པའི་
གསལ་མཇལ་སོགས་དང་། རྒྱ་མཚུག་ལ་ཚོགས་མཚོད་ཆེན་པོའི་འཆར་ཅན་
མཇལ་ཁ་སོགས་ཀྱང་སྤྲེལ་བྱུང་སྤྲེལ་སྤྲེལ།

(༡༤༠ ཉ་ལ། ༤༤༥ ཟ་༡༣། རྒྱ་༩) ཆེས་བརྒྱུད་ལ་སྤོབས་འགྲོག་དབང་པོའི་དུས་
གཏོར་ཞལ་འདོན་དང་། འཆར་ཅན་དབྱུང་མཇལ་སོགས་སྤྲེལ་བྱུང་སྤྲེལ།

(༡༤༡ ཉ་༣། ༣༤༧ འ་༧) རྒྱ་བ་ལྟ་པའི་ནང་(༡༤༡ ཉ་༤། ༤༤༧ འ་༡) ལས་མང་ཕྱིན་
གྱི་སྤྲེལ་གཏོར་གསལ་བཞེས་དབྱུང་ལྟོགས་བསྐྱུངས་རྒྱུར་ཆེས་བཅུ་བཞི་ཉིས་
བཅེགས་གྱི་ཕྱི་མ་གཟུང་ཆེས་མཚོག་ཏུ་དགོ་པའི་ཉིན་ཐོག་མར་གཟུང་ཉི་འོད་
དུ་མཚོན་ཞབས་དགོ་བཤེས་རྣམས་དང་བཅས་ཆོས་རྣའི་ཞལ་འདོན་གྱི་རིམ་བ་
རྣམས་གྲུབ་རྗེས་ཡོངས་འདྲིན་ལོ་མིན་ཉན་རིན་པོ་ཆེས་མང་ཕྱིན་སྤོ་བཟང་དགོངས་
རྒྱུན་གྱི་སྤྲེལ་དང་པོའི་དབྱུང་ནས་བཅེ་བཞག་འབྲུལ་བར་མཇུང་བ་སྤྲེལ་སྤྲོད་གྲུབ་
བསྐྱེན་པོའང་ས་མཚོག་དམ་བཅར་བཞུགས་པ་ལ་དགོ་བཤེས་རྣམས་གྱིས་ཤིང་།

ཉིའི་སྲོལ་འབྲེད་སོགས་ལས་བརྒྱམས་པའི་བསྐོ་སྐྱེད་ལུལ། དེ་ནས་དགེ་བཤེས་གཅིག་དམ་བཅར་བཞུགས་པ་ལ་ཡུལ་བ་མཚོག་ནས། བདེ་ཤེགས་གསུང་རབ་ཚུལ་གཉིས་ཤིང་ཉིའི་སྲོལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་ལུངས་དང་བཅས་དབྱ་སེམས་ཀྱི་ཤིང་ཉིའི་སྲོལ་འབྲེད་ལ་མགོ་བོ་སྐྱ་སྐྱབ་དང་། འཕགས་བ་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཁོ་ནར་འེས་མིན། ཟབ་མོ་དབྱ་མའི་ལས་སྲོལ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་བ་འོལ་ཏུ་སྤྱིན་པའི་ལས་སྲོལ་གཉིས་ལ་ཤིང་ཉིའི་སྲོལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚོན་གང་ཡིན་སོགས་ཀྱི་རིགས་ལུང་གནང་། ཚོས་དུ་ཕྱོལ་ནས་གཟིམ་རྒྱུང་བདེ་ལྡན་འབྲིལ་དུ་དཀར་སྲོའི་ཐོག་ལེབས་བསྐྱོད་ཀྱིས་བཞུགས་ཁྲིར་འཁོད་བསྐྱུན། རྒྱ་ཞབས་ཅོ་མིན་ཉན་དང་། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས། གཟུང་། ཞབས་པད་སོགས་དུག་འབྲིང་ཚང་མས་ལེགས་དར་ལུལ། མཚོན་ཞབས་དགེ་བཤེས་གཉིས་ནས་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་དོན་ལས་བརྒྱམས་པའི་བརྒྱལ་བརྟག་གི་ཚོགས་ལངས་དང་། གསོལ་ཇ། བཞེས་འབྲས། གསོལ་བསྐྱང་གསོལ་རས། ལྷུང་མདུད་ཀྱི་གནང་སྤྱིན་སོགས་ལེགས་པར་སྦྱལ།

འདི་ཉིན་ནས་བཟུང་པར་སྤྱིན་ཀྱི་འཛིན་ཚོད་གཙོ་བོར་མཛད། རྒྱ་བ་འདི་མཇུག་བཀྲས་ལྷུན་དུ་ཡུན་གཟིགས་པའི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་དབྱང་སྐྱེག་ཞབས་བརྟན་འབུལ་བར་བསྐྱོད་མི་སྐྱ་ཞང་མོ་བཟང་བདེ་བ་དང་། རྒྱ་ཚོ་མོ་བཟང་བརྟན་འཛིན་ངོ་གཡོག་ལ་ཐོན་སྤྱུག་དང་། གཞན་ཡང་མཇུག་ཁའི་རིགས་རིམ་སེམ་དུ་བསྐྱངས། རྒྱ་བ་དུག་པའི་ཆེས་མགོར་བཀའ་མོན་ཐོན་པ་དང་། ལས་བྱ་བཀའ་མགོན་བྱ་ཚང་བ་བཅས་ནག་རྒྱའི་དོན་གཙོད་བསྐྱོད་རྒྱུར་ངོ་གཡོག་ཉི་ལུ་སྐོར་ལ་ཐོན་སྤྱུག

(༡༤༣ བ་༥།༤༢༣ འ་༡། བཏུས་) ལྷ་བ་(༢)འདིའི་ཚེས་བརྒྱད་གཟའ་སྤར་དུས་
ཚེས་མཚོག་ཏུ་དགོ་ཞིང་ཤེས་པའི་སྤྲ་ཚར་ཚེ་བས་རགས་ཀྱི་འཕྲེང་བ་རྒྱས་གཤོམ་
དང་བཅས་སེར་ཐེག་ཚེན་སྤྱིང་དུ་ལེབས། ཚོགས་ཚེན་འདུ་ཁང་ཚེན་མོར་སེར་
སྤྱིའི་ལེབས་སྟོན་ཐོག་སྤྱིའི་ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་བཞེས་བསྐྱེད་སྤྱོད།

(༡༤༤ ཉ་༥།༤༢༤ འ་༡༣) ཚེས་བཅུ་གཅིག་གི་མའི་ཉིན་སེར་སྤྲད་ཐོས་བསམ་
ནོར་བུའི་སྤྱིང་དུ་སྤྱོད་འཕྲེང་གདན་ཞུས་ལྟར།(༡༤༤ ཉ་༥།༤༢༤ འ་༧) ཐོག་མར་ལམ་
སེང་ཚོས་དྲར་ལེབས་ནས་ཚོས་དུ་གོང་གི་བཞུགས་ཁྲི་ཚེན་མོར་ཞབས་སོར་
འཁོད་བསྐྱོན་སྤྱོད་ཞབས་ལོ་མིན་ཉན་ནས་སྤྱོད་ཕྱག་སྟོན་དུ་འགོ་བས་ལྷ་རྩེས་ནང་
མཛོད། མཚུལ་རྟེན་གསུམ། ཚོས་དུང་། འཁོར་ལོ་སོགས་ཀྱི་དངོས་འབྲུལ་བསྐྱར་
རྩེས།(༡༤༤ བ་༥།༤༢༥ ཐ་༤) སེར་སྤྲད་སྤྲ་མ་དམ་བཅར་འཁོད་བ་ལ་མགོང་ས་
མཚོག་ནས་ཚོས་འཁོར་གྱི་གཞུང་ལས་བརྟམས་པའི་རིགས་ལུང་གནང་། དེ་ཡང་
བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཚོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་ཚེ་འཁོར་ལྷ་སྤེ་བཟང་པོའི་རྒྱད་
ལ་སྤྱོར་མཐོང་སྟོམ་གསུམ། མི་སྟོབ་ལམ་རྣམས་སྤྱོད་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་དང་། ཀུན་
ཤེས་ཀོ་ལུ་དི་རྒྱ་ལ་དག་བཅོམ་པ་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་མེད་སོགས་དང་། ལྷགས་
འདིར་འཁོར་ལོ་དང་མཐའ་གཉིས་དང་དོན་དང་། བར་བ་རེས་དོན་དུ་འདོད་མིན།
འཁོར་ལོ་མཐའ་མ་ལ་རེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡོད་མེད། ཀུན་བརྟགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མདོ་དེ་སྤྲ་རི་བཞེན་པའི་མདོ་ཡིན་མིན་
སོགས་གཞུང་དོན་ཟབ་ཅིང་བརྟེན་བ་རིགས་པའི་འབྲུལ་ཁྱད་དང་ལྷན་པའི་རྟགས་
གསལ་འཕྲེན་པར་མཛོད་བས་དེར་འདུས་སྟོན་གསལ་བལ་མོ་ཚེ་ལ་སྟོན་བསྐྱེད་གྱི་

ཅལ་ཕུལ་དུ་སྤྱོད་པ་རྟེན་བར་གྱུར།

དེ་ནས་བཞུགས་ཁྲི་ཆེན་མོའི་བང་རིམ་འོག་མའི་སྟེང་བཞུགས་གདན་བདེ་
སྟན་ལ་ཧོ་ལོང་ས་མཚོག་དམ་བཅར་བཞུགས་པ་ལ་སེར་སྤྲད་སྤྲ་མ་ནས་སེམས་
བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་རོ་ལོ། དབྱེ་བ། གངས་ངེས་ས་མཚམས་སོགས་ལས་བརྒྱམས་
པའི་བཟོ་སྐྲུབ་ཕུལ་བ་རྣམས་ལ་གཞུང་དོན་དང་མི་འགལ་ཞིང་དམ་བཅའི་རྩ་བ་
བརྟན་པའི་ལན་གྱི་རིམ་བ་ཐོགས་མེད་དུ་གནང་བས་འདུས་པའི་ཚོགས་རྣམས་དང་
གུས་ཀྱི་ཐལ་མོ་དབང་མེད་དུ་སྦྱོར་བར་གྱུར།

(༡༤༥ ཉ་པ། ༦༧༦ བ་༡། བཏུས་) གྲུ་ཁང་སྟེང་དུ་སེར་སྤྲད་སྤྲ་མའི་དཀར་སྟོང་དང་།
དེ་ནས་འདུ་ཁང་དུ་གསོལ་སྟོན་དཀར་སྟོང་ཐོག་གྲོལ། གྲུ་ཁང་རྟེན་མཚོག་རྣམས་ལ་
སྟན་ཤལ་སྤྲུགས་སྟོན་དང་། ཐ་འོག་མཁོན་ཁང་དུ་སྟན་ཤལ། འཕྲིན་བཅོལ་སོགས་
གནད་སློབ་བསྐྱེད་སྤྲུངས་རྗེས། སྤར་ཡང་སྟེང་གཟེམ་རྩུང་དུ་སེབས། ཡང་བསྐྱར་ཚོས་
རྩར་སེབས་བཞུགས་ཀྱིས་དམ་བཅའ་བཟོ་སྐྲུབ་གི་འཕྲོས་རྣམས་རྩུགས་བར་གསན་
གཟེགས་མང་ད།

(༡༤༦ ཉ་པ། ༦༧༧ བ་༢) ཚོགས་དམངས་ནས་ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མ་གསུངས་
རྗེས་ཧོ་ལོང་ས་མཚོག་ནས་ལྷགས་བསྟོ་བསྐྱེད་སྤྲུངས། དེ་ནས་བསྟན་འབར་མ་དང་།
ཤིས་བརྗོད་བཅས་གྲུབ་ནས་ཚོས་རྩ་ལོང་འོག་རྣམས་ལ་སྤྲུག་ནས་དང་བཅས་རིམ་
ཀྱིས་ཚོགས་ཆེན་སྟེང་གཟེམ་རྩུང་དུ་སེབས། ཚོས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲ་ཐོག་ཤོད་རབ་
གསལ་ག་དུག་མའི་ནང་དུ་བྲག་གཡལ་སྤུལ་སྤྲུ་ཆེ་ཚང་ནས་རིགས་གྲུའི་ཚོགས་
ལངས་གྲུབ་པའི་མངལ་ཞུ་དང་། གཞན་ཡང་མངལ་ཁ་རིམ་སྤུལ་གྲུབ་ནས་སེར་སྤྲད་

ལྷ་རིགས་ཡེར་པ་ཨེམ་ཆེ་སངས་རྒྱས་དག་དབང་ནས་ཚོགས་དབྱེས་གདན་འདྲེན་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་ཚོགས་མགོན་དུ་ཕེབས།

(༡༩༦ བ་༥༡༦༥༥ ཟ་༥༡ བཏུས་) ཆེས་བཅུ་དྲུག་ཉིན་སེར་བྱེས་མཁས་སྟོན་གྱི་ཚང་ནས་སྐྱུན་འདྲེན་གདན་འདྲེན་ཞུས་ལ་མཛད་སྒོ་བྱིངས་སེར་སྦྲད་གྱི་ཚང་ལྟར་ཆེས་དུའི་བཞུགས་ཁྲི་ཆེན་མོར་ཞབས་སོར་འཁོད་རྗེས་(༡༩༦༦ ཉ་༡༡༦༥༥ ཟ་༡༡) སྐྱོན་འགྲོའི་ཚོས་བཤད་དང་བཅས་རྩོམ་རྩུབ་ལྟ་བུ་ལྟེ་འདི་གསུང་གི་ཉིང་ཁུ་བྱང་རྒྱུ་ལམ་གྱི་སྐོན་མའི་ལྷགས་ལུང་སྟོན་འདྲེན་བས་གསུང་གི་ལམ་ནས་བྱངས་ཏེ་ལེགས་བར་འདོམས་བར་མཛད། དེ་ནས་སེར་བྱེས་སྐྱ་མ་དམ་བཅར་འཁོད་བ་ལ་ལྷོང་ས་མཚོག་ནས་ཡང་དག་མཐའི་གཞུང་ལས་བཅུམས་ཏེ་རྫོགས་སྐྱོན་སྦྲུངས་གསུམ་བྱེད་ལུགས་དང་། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མཛོན་དུ་བྱེད་ལུགས། རྫོགས་སྐྱོན་སྦྲུངས་གསུམ་མ་བྱས་གོང་དུ་འདིར་བསྟན་གཙོ་བོའི་ཡང་དག་མཐའ་མཛོན་དུ་བྱས་ན་ཞི་མཐར་ལྷུང་བ་ཡིན་མིན། དེ་ལྟར་ལྷུང་བའི་གང་ཟག་ཡོད་མེད་སོགས་ལུང་རིགས་དང་འབྲེལ་བའི་བཤོ་སྦྱིང་མཐའ་ཚོད་བར་སྟལ། དེ་ནས་ལྷུང་བ་མཚོག་དམ་བཅར་བཞུགས་བ་ལ་སེར་བྱེས་སྐྱ་མ་ནས་སྐོན་བ་ལུགས་རྗེ་ཅན་གྱིས་དང་བོར་ལུགས་བསྐྱེད་ཚུལ། བར་དུ་ཚོགས་བསགས་ཚུལ། མཐར་མཛོན་བར་རྫོགས་བར་སངས་རྒྱས་ཚུལ་ལས་བཅུམས་བའི་རིགས་ལུང་ལུལ་བ་རྣམས་ལ་དངོས་ལན་དཀྱིས་ཕྱིན་བ་འདེབས་བར་མཛད།

(༡༩༦༦ བ་༥༡༦༥༧ འ་༦) ཆེས་བཅུ་དྲུག་ཉིན་སྦྱོང་ལོ་མིན་ཉེན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྐྱ་བྱང་བཤད་སྐྱབ་སྦྱིང་དུ་གདན་ཞུས་ལྟར་ཕེབས།

(༡༤༩ བ་༣།༤༠ འ་༤) གསོལ་ཚིགས་གྲུབ་ཇེས་ཉི་འོད་དུ་རྩ་སྐྱོང་མཚོག་སྐྱུལ་
རིན་པོ་ཆེ་དམ་བཅར་བཞུགས་པ་ལ། ཡོང་ས་མཚོག་སྐྱུ་བཞེངས་ཀྱིས་རིགས་
ལུང་དང་བཅས་ཚོས་ཀྱི་བསྐོ་བ་ཡུལ་རིང་ཅམ་བསྐྱེད་ས། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་འོད་
ཟེར་སྐྱུལ་སྐྱུ། འབྲུག་ལ་སྐྱུལ་སྐྱུ། ལྷོང་འཁོར་སྐྱུལ་སྐྱུ། ལྷང་ཚ་ཁྲི་སྐྱུལ། མཚོན་ཞབས་
དགོ་བཤེས་སོགས་ཀྱིས་དམ་བཅའ་བསྐོ་སྐྱོང་ཅི་རིགས་པའི་སྐོ་ནས་ལེགས་པར་
བཤད་པའི་ཚོས་ཀྱིས་དགྲེས་པ་བསྐྱེད།

(༡༤༩ ཉ་༣།༤༡ ཐ་༡༡) ཚོས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་ཉར་གདོང་ཁམས་ཚན་
དང་། (༡༤༩ ཉ་༤།༤༢ ཐ་༢) ཚོས་ཉེར་གསུམ་ཉིན་སྐྱེགས་པ་གྲུ་ཚང་དུ་སྐྱུན་འཛེན་
གདན་ཞུས་ལྟར་ཤེབས། སྐྱེགས་པའི་ཚོས་རྩར་བཀའ་ཚོས་གསང་འདུས་རྒྱུད་
གཞུང་ལེ་འུ་དང་པོ་སྐྱེགས་ལུང་སྐྱུལ།

(༡༥༠ ཉ་༥།༤༣ ཐ་༣) གོང་གསལ་ཚོས་བཅུ་སྐོར་ནས་བཟུང་སྐྱེ་སྤྱི་ཅི་རིགས་
པར་(༡༥༠ ཉ་༥།༤༣ འ་༣ བུས་) ཁམས་ཚན་ཆེ་ཚུང་པམ་ཆེ་བ་དང་། སྐྱུལ་སྐྱུ་ཆེ་
ཚུང་། ཚོགས་ཆེན་དང་། གྲུ་ཚང་གི་ལས་སྐྱེ་སོགས་དད་མཇལ་བ་མང་དག་ལ་
མཇལ་ཁ་སྐྱེག་དབང་འདོད་མོས་བཞིན་སྐྱུལ། ཚོས་ཉེར་ལྷའི་ཉིན་སེ་རའི་སྤྱིང་སྐོར་
ཆེན་མོར་ཤེབས།

(༡༥༠ བ་༥།༤༣ འ་༣) ཚོས་ཉེར་བདུན་ཉིན་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་སྐྱོང་འོད་
ཀྱི་མཚོད་ཁང་ཚང་མར་གནས་གཟིགས། མཚོད་སྐོན་སྐྱུན་ཤལ་སོགས་རྒྱས་པར་
གནང་། དེ་ལྟར་སེ་རའི་མཇེད་སྐོར་རྣམས་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས་འདི་ལྷའི་ཚོས་ཉེར་
བརྒྱད་ཉིན་སྐྱེར་ཡང་པོ་གང་ཆེན་པོ་པོ་ཉ་ལར་ཆེབས་ཞལ་བསྐྱེད།

(༣༥༣ ཉ་ཟླ༤༥ འ་མ) ཞེས་སྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་རྗེ་སྐུ་མ་ཐམས་ཅད་མཁའི་ག་
གཟེགས་བཅུ་བ་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་རག་དབང་སྐོ་བཟང་འངམ་དཔལ་བསྟན་འཛིན་
ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་བའོ་མཚར་ནོར་བུའི་སྲིད་པ་
ལས། རྣམ་ཀུན་མཐའ་དབུས་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་དུ་མའི་རེ་བ་ཡིད་བཞིན་དུ་འདོ་བའི་འཕྲིན་
ལས་ཆད་པ་མེད་པའི་དོས་ནས་གཙོ་བོར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་ལ་ཐོས་བསམ་དང་།
དེའི་སྦྱང་དུ་གཏན་ས་ཆེན་པོ་རྣམས་སུའང་བྱོན་ནས་གསན་བསམ་སོགས་རྗེ་ལྟར་
མཇུག་པའི་ཚུལ་བརྗོད་པའི་སྐབས་ཉེ་དུག་པའོ། །

༣༡ ་ལས་ཚན་ཆེ་ཚུང་གི་མི་སྣ་དེ་བསྐོ་འདོག་དང་། ཐུགས་གཉེར་འཛིན་ཚོར་
ཆག་མེད་ངང་བསྟེན་མཚམས་རིམ་ཅན་ལ་འགྲུས། དཔེན་གནས་པ་བོང་ཁར་
ལེབས། ཚེར་པོ་བྲང་གསར་བཞེངས་དང་ཉམས་གསོ་གྲུབ་པར་དགྲེས་སྟོན།
སྟོན་ལམ་ཆེན་མོའི་ཚོགས་མགོན་དུ་ལེབས་བཞུགས་ཀྱིས་སྤྱི་ནང་གི་མཚོན་
ཚོགས་རྣམས་དག་པ་རབ་འབྲམས་སུ་བྱིན་བརྒྱབས་ཀྱིས་རྒྱལ་རྣམས་དགྲེས་
ཤིང་བསྟན་འགྲོའི་ལེགས་ཚོགས་འཕེལ་བའི་ཐུགས་སྟོན་ཁྲུང་པར་བ་བསྐྱེདས།
གཞུང་ཆེན་པར་བྱིན་གསན་བཞེས་གྲུབ་པ་དང་དབུ་མའི་གཞུང་ཐུགས་གཉེར་
གནང་བའི་མགོ་ཚུགས་པའི་དགྲེས་སྟོན་བསྟར་འབྲུལ། ལོ་མཇུག་རིམ་གཉེས་
ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་བསྟེན་མཚམས་ལ་འགྲུས།

༴ ས་བཅད་བདུན་པ། དུས་སྐབས་དེ་དག་ནས་བཟུང་སྟེ་གཞུང་ཆེན་པོ་རྣམས་
ལ་གསན་བསམ་རྒྱན་མི་ཆད་དུ་བརྩོན་ཞིང་། དམ་པའི་ཡོངས་འཛིན་རྣམས་ལས་

དབང་ལུང་མན་ངག་གི་བདུན་ཅི་ལོད་དེ་ཉམས་སྲུ་བཞེས་པ་སོགས་ཐོས་བསམ་སློམ་གསུམ་སྐབས་གཅིག་ཏུ་མཛད་པའི་སློབ་ས་བརྟན་པ་དང་འགྲོ་བའི་དོན་རྒྱབས་སོ་ཆེ་འི་ལྷ་རྒྱུ་བའི་ཚུལ་གྱི།

(༢༥༣ བ་༧།༦༤༦ འ་༩) སྐྱབ་ཅའ་ལྷགས་ལ་ཚོས་མཛད་ལ་གཟིམ་དཔོན་བསྐོ་བཞག་དང་། བྱ་ཚང་བྱ་རིགས་སློབ་བཟང་ཤེས་རབ་ལ་མཁན་སྡེ་ཆེ་ཁའི་གོ་གནས། རྣམ་བྱ་འཇམ་དཔལ་ཚོས་འགྲོར་ལ་གཟིམ་འགག་རྣམ་བྱ་སློབ་བཟང་རབ་བརྟན་ལ་བྱ་ཚང་སློབ་དཔོན་གསར་བ་བཅས་བསྐོ་བཞག་སྐུལ་བ་རྣམས་ཀྱི་གསར་མཛེས་དང་། སྐྱེ་ཆེའི་ཆེ་སྐྱབ་ཁག་གི་ཆེ་རྗེས་འབྲུལ་བཞེས།

(༢༥༣ ཉ་༡།༦༤༧ ཐ་༢) གཙོ་བོར་མཚན་ཞབས་སླ་མ་རྣམས་དང་བཅས་སྲུང་བཞིན་ཉིན་ལྷར་ཚོས་དུ་ཚུགས་ནས་པར་ཕྱིན་གྱི་ཚོས་འཁོར། ལྷང་འདས། ཡང་དག་མཐའ་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ཚན་རྣམས་ལ་ཚོད་བ་དང་། བཅི་བཞག་ཐུགས་འཛིན་སོགས་ལ་འགྲུས་པར་མཛད།

(༢༥༣ བ་༧།༦༤༨ ཐ་༤) ཚོས་བཙོ་བརྒྱད་ཉིན་སློབ་ཤོལ་སྤིང་ཁྲི་གདུང་རྣམ་གཉིས་ནས་གཟིམ་ཚུང་དུ་གསུང་ཚོག་པ་རང་བྱ་སྲུམ་ཅུ་སློང་དང་བཅས་འཆི་མེད་ཡང་སྤིང་ཀུན་འབྲུས་ཀྱི་སློབ་ས་ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་བཞེས་མཛད། ཚོས་ཉི་ཤུ་སློང་ལ་སྲ་སོར་རྒྱ་བོད་ཀྱི་བཀའ་འབྲེལ་བཞིན་མངའ་འབངས་ཀྱི་ཁྲལ་རིགས་རྣམ་འདོན་སོགས་ལ་སློམས་མཐའ་ཞིབ་དཔྱད་སྤྱི་ཁྲབ་བཀའ་སློབ་བཤད་སྐྱོད་ཐུབ་དོན་ཅེ་དང་། བླ་སྐྱབ་ཅའ་ཚོད་དཔོན་མཁན་པོ། ཅིས་དཔོན་པ་ལྟ་བུ། སྐྱ་སྤེར་མཚོན་བསྐལ་བཟང་ངག་དབང་བཅས་ལོ་སྲ་ཕྱིར་ཞིབ་དཔྱད་ཀྱིས་མངའ་འབངས་སྤྱིད་

སྤྱུག་མོས་སྟོམས་དང། གཞུང་སྐྱེབས་ཡོང་ཆེད་སྤྱུགས་སྤྱུག་ཞིབ་གཞུང་གཏན་
ཁེལ་ལ་རྒྱ་བོད་རྒྱང་འབྲེལ་གྱི་ཐམ་ག་གནང་བ་བཅས་ཀྱི་འབྲུང་ལོ་སོར་གནས་རྒྱུ་
འབྲོངས་ཡོང་གི་དུས་ཚཱུང་ཞབས་སེར་སྐྱེ་མགྲིན་གཅིག་ནས་རྒྱལ་དབང་མཆོག་ལ་
སྟུན་ལྷུང་ལྷུང་སྤུལ་བར་དོན་སྟོན་གྱི་བཀའ་གསལ་ལྷོ་ཐོ་མགོ་མཆོད་དམ་འབྲུང་དུ་
ལེབས་པར། ཞབས་བད་སོགས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་གཞུང་ཞབས་བྲག་འབྲིང་དཀྱུས་
བཅས་ཚང་མ་དང། སྐྱེ་བཅར་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཚང་ཚོགས་ཡོངས་སེ་འབྲས་དགའ་
གསུམ་གྱི་ཚོགས་ཆེན། གྲྭ་ཚང་ཁག་རྒྱུད་སྟོན་སྟོན་གྱི་སྐྱེ་མ་ལས་སྐྱེ་སོགས་ནས་
སྤྱུགས་རྗེ་ཆེ་ལྷུང་ལེགས་དར་དང་འབྲེལ་བའི་མཇུག་ཁ་རིམ་ལྷུས་ཚང་མར་འདོད་
མོས་བཞིན་གྱི་མཇུག་སྤྱུག་འཚེམས་མེད་དུ་བསྐྱུངས།

(༡༥༧ བ་༡༧༦༧ འ་༡༠) སྤྱི་སོར་སྐྱེ་བཅར་གྱི་ཁྲུབ་མཁན་པོ་སློབ་བཟང་བཟོད་པ་
དགོངས་པ་ལྷུས་འཁྲོལ་ཚབ་གོང་མ་ཆེན་པོར་གསེར་སྟུན་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ལེབས་སུ་
ཆེ་སྟོན་གྱིང་རྩ་སག་སྐྱེ་མ་སློབ་བཟང་རྒྱ་མཚོར་བསྐོ་བཞག་སྐུལ་བའི་བཀའ་བསྐྱུང་
མཇུག་དར་དང། གོ་གནས་སུ་འབྲོང་བའི་གསར་མཇུག་སོགས་རིམ་བར་སྐུལ།

(༡༥༥ ཉ་༡༧༧༠ ཐ་༩) འཆར་ཅན་གྱི་མཚོད་ཀྱི་གནས་གཟིགས་ཞལ་འདོན་
སྤྱུགས་སྟོན་དང། སྤིང་མེར་སྤྱུགས་ཞིབ་སོགས་བསྐྱུངས།

(༡༥༥ ཉ་༡༧༧༠ འ་༡༡) ཆོས་ཉེར་བདུན་ནས་(༡༥༥ ཉ་༡༧༧༠ འ་༡༠) སྐྱེ་
མཚེམས་དམ་པོར་བཞུགས་ཏེ། ཉེན་ལྷན་སྤྱི་འཇུག་དབྲངས་ཀྱི་སྤྱུགས་བསྟེན་
གྲངས་གསོག་དང། འཇུག་དཔལ་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཞལ་འདོན། ཕྱི་རྩོམ་དམ་
འཇུགས་བྱེད་ཀྱི་སྤྱུགས་བསྟེན་དང། དམ་ཅན་ཚོས་རྒྱལ་དང། ལྷ་མོ་གཙོར་གྲུང་

གྱི་གཏོར་འབྲུལ་འཕྲིན་བཅོམ་སོགས་ཆག་མེད་དང་། སུན་བར་རྣམས་སྲུ་བཅི་
བཞག་སྲུགས་འཛིན་དང་། རྣམ་བཤད་སྣོང་སོ་རྒྱན་དང་། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་
སོགས་པར་བྱིན་གྱི་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ལ་སྲུགས་ཞིབ་སོགས་ཚོས་ལྷན་གྱི་
མཛད་པས་དུས་འདའ་བའི་ངང་དུ་ཉོར་ལྷ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆེས་ཉེར་གཅིག་བར་དུ་
བཞུགས།

(༣༥༥ བ་༣།༦༧༡ ཐ་༥། བཏུས་) ལྷགས་མོ་ཡོས་ལོར་འབོད་པའི་གནམ་ལའི་
རང་ཞལ་གསར་འཛིན་གྱི་དགའ་བ་དང་པོའི་སྲ་ཆར་སྲིད་གསུམ་བདག་མོར་གཏོར་
སློང་། ཉེན་འབྲུལ། ཚོགས་འཁོར་མངའ་གསོལ་སོགས་རྒྱས་པ་དང་། དགྲུང་གསར་
གྱི་མཛད་སྟོན་ཁག་རྒྱན་བཞིན་བསྐྱེད་སྤེལ།

(༣༥༦ བ་༦།༦༧༢ ཐ་༩) བཅོ་ལྷའི་གོང་འདིར་དུས་ཆེན་ཁྲུང་པར་ཅན་དུ་སོང་
བས་སྲུབ་དབང་སྟ་རུར་མ་གདན་ཞུས་དང་། སྟོན་པའི་འཁྲུངས་རབས་སྐྱ་ཐང་
སོགས་འགྲེམས་གནང་གིས་ཉིན་ལྟར་མཚོན་པ་འཕར་མ་དང་བཅས་གནས་བཅུ་
ལྷག་མཚོན་དང་འགྲེལ་བའི་སྲུན་འཕྲེན་ཞུས་གསོལ། བདུད་དཔུང་སྲེར་འཐག་མ་
དང་། སྐབས་གསུམ་པ། སྟོན་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སོགས་འཕར་མའི་ཞལ་འདོན་ལ་
བཅོལ་པར་མཛད།

(༣༥༧ ཉ་༥།༦༧༣ འ་༡༠) ཐོར་རྫོང་དཔོན་མོ་དང་། ར་ཡའི་དེམ་ཚི་ངོ་གཡོག་
སོགས་ལ་ཐོན་གནང་དང་། འདོད་ཞུས་ལྟར་དགའ་ལྷན་ལྟ་བུ་མ་དང་འགྲེལ་བའི་
དམིགས་བཅེ་མ་དང་། དེགས་གསུམ་མགོན་པོའི་གཟུངས། འཕམ་རྩ་ལའི་སྟོན་ལམ་
གྱི་ལྷགས་ལྷང་བཅས་སྤེལ། གཞན་ཡང་གྲུང་དགྲ་ལྟ་སྐབས་སོགས་སོག་རིག་མང་

བོར་ཐོན་གནང་དང་། དད་འདུས་མཇུག་དམངས་བཟང་བ་ལས་བཟུལ་བ་ལྟ་བུར་
ཉིན་ལྟར་བྱུག་དབང་སྦྲུལ།

(༣༥༥ བ་༥༡༦༧༩ འ་༣) སྐྱོན་ནས་མཚོན་དཔོན་མཁན་པོ་དགོངས་པ་ཞུས་
འཁོལ་གྱི་ཚབ་མཚོན་དཔོན་གསར་པ་སྐྱུ་བཅར་སློབ་བཟང་ལེས་རབ་དང་། མཚོན་
ཞབས་དགེ་བལེས་གོང་གསལ་གྱི་ཚབ་སེར་གྲེས་དགེ་བལེས་བྱམས་པ་དངོས་
བྱུག། གཟིམ་དཔོན་ལྷགས་ལ་མཁན་པོ་དགོངས་ཞུའི་ཚབ་གཟིམ་དཔོན་གསར་པ་
མཚོན་ཞབས་དགེ་བལེས་སློབ་མང་སློབ་བཟང་འཇུག་དབྱངས་དང་། དེ་ཚབ་མཚོན་
ཞབས་གསར་པ་སློབ་མང་དགེ་བལེས་བརྟན་པ་དར་རྒྱས་ལ་བསྐྱོབ་ཞབས་སྦྲུལ་བ་
རྣམས་གྱི་བཀའ་བསྐྱུར་མཇུག་དང་དང་། གསར་མཇུག་སོགས་རིམ་པར་ཞུས།

(༣༥༥ བ་༥༡༦༧༩ ཐ་༤) གཙོ་བོར་ཚོས་རྩ་ཆག་མེད་དུ་ཚུགས་ཏེ་འཛིན་ཚོད་
སོགས་གཙོ་བོར་མཇུག།

(༣༥༥ ཉ་༣༦༧༩ འ་༥༡ བུས་) འདི་ལོ་ལོ་བྱང་དམར་པོའི་ལྷོ་བརྒྱུད་གཟིམ་
ཚུངས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ་སོགས་ཉམས་གསོ་གནང་དགོས་ལ་ལྷ་བ་བཞི་པའི་ཚེས་
བཅུ་གཅིག་གཟུང་ཚེས་མཚོག་ཏུ་དགེ་ཉིན་དཔེན་གནས་པ་བོང་ཁར་བྱང་འཇུག་རྩོད་
ཐེང་ལོ་བྱང་དུ་ཞབས་སོར་བཀོད།

(༣༥༧ བ་༥༡༦༧༦ འ་༣) ཚོས་བཙོ་ལུ་དུས་ཚེན་བྱང་པར་ཅན་གྱི་ཉིན་ཡོངས་
འཛིན་རྣམ་གཉིས། མཚོན་ཞབས་སླ་མ་སོགས་དང་བཅས་གསོ་སྦྱོང་ཡང་དག་པ་
བསྐྱུངས་པའི་ཐོག་ལྟུལ་བ་མཚོག་ནས་ཤུང་དགེ་ཚུལ་གྱི་གསོ་སྦྱོང་མཇུག།

(༡༥༧ བ་༣།༦༧༥ ཐ་༦) སྤོ་ལོ་ཕྱོག་ཀྱི་ཁྲུབ་ཞིབ་དཔྱད་བྱེད་མི་རྣམས་ཀྱི་ཞིབ་
དཔྱད་སྐོར་ཨོ་བཀ་ལྷན་རྒྱས་ནས་ཡུལ་མ་ཆེན་པོའི་གསེར་སྐྱབ་སྐོན་བར་ཕྱིར་
ལེབས་གཞིགས་བསྐྱེད་སྲུ་སྲི་ཁྲུབ་བཀའ་སློབ་བཤད་སྐྱོར་རིམ་བཤད་པོའི་ཐའི་རི་
དང་། ཐུན་མཚོད་དཔོན་བྱུང་བར་དར་ཉན་མཁའ་པོའི་ཚོ་ལོ། ཅེས་དཔོན་པ་ལྷན་
རིམ་བཤགས་པའི་ཉོག་གནས་བཅས་སྐྱུལ་བར་ཆེས་ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་བཀའ་བསྐྱེད་
ཀྱི་མཇུག་ཕུག་ཏུ་བཅད། ལྷ་བ་ལྷ་པའི་ནང་པར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ་ལྷུབ་ནས་སྐབས་
གཉིས་པའི་གསལ་བསམ་གྱི་དབུ་ཚུགས་སྐབས་སྲུ་ཉིན་རེ་གཉིས་ཚོས་མཚམས་
མཇུག་པ་ལས་པལ་ཆེ་བ་ཉིན་ལྷན་སྐྱེས་གཉེར་འཛིན་ཚོད་ཆག་མེད་བསྐྱེད་སྲུ།

(༡༦༠ བ་༣།༦༧༩ འ་༡༠༡ ལྷ་༥) འདི་ལྷའི་ཆེས་དགུ་ཕྱི་མའི་ཉིན་དབེན་གནས་
པ་པོར་ཁ་ནས་སྐྱར་ཡང་གྲུ་འཛིན་གཉིས་པའི་གཞུག་མེད་ཁང་དུ་ཆེབས་ཞུས་
བསྐྱེད།

(༡༦༠ བ་༦།༦༧༧ ཐ་༧༡ བཏུས་) སྐྱབ་གསལ་སྐྱེས་གཉེར་ཆེ་རིགས་བྱུང་ན་མ་
གཏོགས་ཚོས་དུ་དང་། འཛིན་ཚོད་འགྲུས་པར་མཇུག།

(༡༦༠ བ་༡།༦༧༧ འ་༣) གཞིམ་ཚུང་ཉི་འོད་ཀྱི་སྤྲོད་དབང་བསྐྱེས་འབྲིལ་ཞེས་
པའི་གཞིམ་ཚུང་གསལ་བསྐྱེད་བསྐྱེད་སྲུ་ལེགས་པར་གྲུབ་པས་འདི་ལྷའི་ཆེས་བཙོ་
ལྷའི་སྤོ་ལོ་ཡུལ་བཤམ་ཚོགས་དང་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་དང་། མཚོན་ཞབས་
དགོ་བཤེས་བཅས་ནས་རབ་གནས་ཀྱི་ཚོགས་གནང་། (བསྐྱེས་ཐག་)རིང་སྲུང་གི་
མཇུག་ཏུ་བཤད་པར་འཕྲོད་ཐོན་ཅི་རིགས་ཀྱི་མཇུག་ཁ་རིམ་སེལ་དུ་བསྐྱེད་སྲུ།

(༡༦༣ ཉ་༥།༥༠༡ ཐ་༤) ལྷ་བ་བཅུ་པའི་ནང་ཚོས་ར་སྐྱར་རྒྱན་ནས་སྐབས་

གསུམ་པའི་འཛིན་ཚིན་དབྱེ་བའི་འབྲུངས་པ་བསྐྱེད་ལ། མངལ་ཕྱག་དོན་གཉེར་བ་ཕྲེ་དགོ་
སི་ཏུ་སྐྱུལ་སྐྱུང་གཡོག་འབྲོར་ཐོན་སྐྱུགས་མ་དང་། སྤྲི་མི་མཁའ་པོའི་མཛོད་པ་རོ་
གཡོག་བརྒྱན་འབྲོར་ཕྱག་ ཁམས་རི་བོ་ཆེའི་སྐྱུལ་སྐྱུང་གཡོག་རང་ཡུལ་ཏུ་ཐོན་
ཕྱག་སོགས།

(༡༥༣ བ་༤༡༧༡ འ་༡) ཆོས་བཅུ་གཉིས། བཅུ་གསུམ། བཅུ་བཞི་བཅས་སུ་ཕོ་
བང་ཉམས་གསོ་བྱུང་བའི་རབ་གནས་ཆོམས་ཆེན་གསར་བར་སྐྱུ་བཅར་གྲུ་ཚང་
ཆོགས་ཡོངས་ནས་མངོན་པའི་གསོལ་ཆོགས་བྱིངས་ཀྱི་དོར་སློབ་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་
ལྷུང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གནང་ཞིང་། ཆོས་བཅུ་བཞིའི་དགོང་ཇའི་ཆོགས་དབྱུང་ལྷུག་
དབང་མཚོག་ཕེབས་བསྐྱོད་ཀྱིས་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད།

(༡༥༣ ཉ་༣༡༧༡ འ་༡) ཆོས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་སོ་བྱང་ལེགས་གསོ་དང་གཟིམ་རྒྱང་
གསར་བསྐྱེད་ཀྱི་དོ་དམ་སྤྱི་ཁྲབ་བཀའ་སློན་བཤེད་སྐྱོད་དང་། སྐྱུ་བཅར་སློབ་བཞོད།
མགོན་རྗེ་བྱང་། ཕོགས་དཔོན་བཤེད་སྐྱོད་རྗེ་བྱང་། མཁའ་རྒྱུད་བདེ་གསལ་བ། ལས་
བྱ་བུ་རིགས་བཅས་ལ་མངལ་ཁའི་ཐོག་གོ་བབ་ཀྱི་ཚར་གནང་གསོལ་རས་སྐྱུལ།
ཆོས་བཅུ་དྲུག་ལ་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་གཏོར་བརྗེས་ལ་ཐོན་མི་སྐྱུ་བཅར་ལྷགས་ལ་
འཇམ་དབལ་ཡེ་ཤེས་དང་། རྣམ་གྲུ་མཚོད་བཞེངས་བ་བཞི་བཅས་ལ་ཐོན་ཕྱག

(༡༥༣ ཉ་༤༡༧༡ འ་༡) ཆོས་ཉེར་ལཱའི་སྤོ་རྒྱུད་སྣོད་སྣོད་ཀྱི་འཆར་ཅན་
ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་བཞེས་དང་། གསོལ་ཆོགས་རྒྱབ་ཏུ་འཆར་ཅན་ལྔ་མཚོད་ཀྱི་
མངལ་ཁ་དང་། གནས་གཟིགས་སོགས་སྤར་རྒྱུན་ལྟར་དང་། ཆོས་ཉེར་དྲུག་ལ་སེ་
འབྲས་གྲུ་མ་ལས་སྤྲེའི་མངལ་ཁ་དང་། རྣམ་གྲུ་ཆོགས་ཡོངས་མངལ་ཁ་སོགས་དང་།

ཁལ་ཁ་དཀའ་ཆེན་སྒྲ་མ་ངོ་གཡོག་ལ་བྱལ་དབང་སོགས་སྣལ། ཆེས་ཉེར་བདུན་
ཉིན་སྐྱོ་བཅད་རྒྱ་ཚུགས་རྒྱའི་མཇལ་དར་འབྲུལ་བཞེས་སོགས་བྱལ་སྟེ་ཕྱི་རོ་ནས་
རིམ་གཉིས་ཟབ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གཞོལ་བའི་བཅད་རྒྱ་དམ་པོར་ཚུགས་ཤིང་སྣ་
ལོ་ལྷར་ཞོགས་པ་དམིགས་བཅེ་མ་དང་། འཇམ་དཀའ་གྱི་ལྷགས་བསྟེན། ཕྱི་རོ་ཡི་
དམ་གྱི་ལྷགས་བསྟེན་དང་། ལྷ་ལོ་གཙོར་གྱུར་གྱི་བསྐྱར་འཕྲིན་སོགས་ཆག་མེད།
ཐུན་བར་རྣམས་སྤྱ་བཅི་བཞག་སྤྲུགས་འཛིན་དང་། དཔེ་སློག་སོགས་ལ་བཅོལ་པར་
མཇེད་པ་དང་བཅས་པའི་ངང་དུ་སྐྱ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆེས་བཅུ་དུག་བར་དུ་
བཞུགས་འཇགས་བསྐྱངས། དེའི་རིང་གསོལ་དཔོན་ཆེ་རྒྱང་སོགས་ལས་ཚན་བསྐྱོ་
བཞག་མང་ཚུལ་གནང་བ་རྣམས་ནས་བཅད་རྒྱའི་འོག་དུ་ཡོད་རིགས་རྣམས་ལ་
མཇལ་ཁ་གནང་། གཞན་མ་གསར་མཇལ་དང་། འབྱོར་ཐོན་སོགས་ཚང་མའི་མཇལ་
དར་གཟིམ་རྒྱང་འགག་ནས་བཞེས།

(༡༦༤ བ་༣།༢༠༤ འ་༥། བཏུས་) རྒྱ་ལོ་འབྲུག་ཏུ་གྲགས་པའི་གནམ་ལོའི་ངང་
ཞལ་ཐོག་མར་ཆེས་པའི་དགའ་བ་དང་པོའི་སྣ་ཆར་ཆེས་གཏོར། གནམ་གཟིགས་
སོགས་དང་། དེ་ནས་ཚོམས་ཆེན་དུ་སྟོན་ཆེན་ལ་ཐེབས་བསྐྱོད་ཀྱིས་མཇེད་སྟོ་
བྱིངས་སྣ་ལོ་རྣམས་དང་མཚུངས་པ་དང་། ཐུན་གསལ་མགྲོན་འཕྲོད་བསྐྱངས་གསལ།
ཡི་ལི་མཁན་པོའི་མཛོད་པ་ངོ་གཡོག་དང་། ཁལ་ཁ་གཡོན་དུ་རྩ་སག་རྒྱལ་པོའི་
ཤོག་དཀའ་ཆེན་སྒྲ་མ་ངོ་གཡོག་ མཚོ་སྟོན་ཚལ་དམ་རྩ་སག་གི་མི་སྣ་སོགས་སོག་
རིགས་སྟེད་ཉིས་བརྒྱ་སྟོར་ལ་མཇལ་བྱལ།

(༡༦༤ བ་༥།༢༠༥ ཐ་༢། བསྐྱས་) ཆེས་གཉིས་རྒྱལ་པོ་ལོ་གསར་གྱི་སྟོན་ཆེན་

ལ་དགེས་རོལ་སོགས་མཛད་སྒོ་གང་ཅི་སྲར་ལམ་ལྟར་དང་། (༡༥༥ ཉ་༥། ༡༠༥ འ་༥)
 ཆོས་དགུ་ལ་ (༡༥༥ བ་༡། ༡༠༥ ཐ་༡། བུས་) ལྷ་ལྡན་སློབ་ལམ་ཆེན་མོའི་མགོན་ཏུ་
 ཆེབས་བསྐྱོད་བཀའ་རིན་ཆེ། ཡི་མི་ཕྱག་མཛོད་དང་། མཁན་པོ་སྐྱལ་བཟང་དབང་
 ལྷན་འདས་པོའི་རྗེས་ལྷུལ། འོན་རྒྱལ་སྲས་སྲུལ་སྲུ། འོད་ཟེར་སྲུལ་སྲུ། ཞོལ་གཉེར་
 དཔལ་ལྷན་ཉི་མ་བཅས་ནས་རིམ་པ་བཞིན་སློབ་ལམ་ཆེན་མོའི་ཆོགས་མགོན་ཏུ་
 གདན་ཞུས་ལྟར་ཞབས་སོར་བཀོད་དེ་རེ་བ་འབྲས་ལྷན་ཏུ་མཛད། ཆོས་བཅོ་ལྗེའི་སྡེ་
 ཆང་གསུང་ཆོས་ཆེན་མོར་སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པའི་བཤེས་ལུང་སྡེ་སོར་གནང་པའི་
 འཕྲོས་ནས་ཆོས་སྐྱབ་གཅིག་རྒྱས་པ་དང་། དགོང་ཉོ་བྲམས་རང་ (༡༥༦ ཉ་༡། ༡༠༥
 འ་༧) ཆོགས་པ་དམངས་དང་ལྷན་ཅིག་ཞལ་འདོན་གྱི་རིམ་པ་རྒྱས་པར་མཛད་ཅིང་།
 མཇུག་ཏུ་ལྷགས་བསྐྱོ། བརྟན་འབར་མ། བདེ་བ་ཅན་གྱི་སློབ་ལམ་སོགས་སྐྱགས་
 སློབ་མཚམས་སྐྱོར་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་གསུངས་ནས་སེང་གྲེང་སྐོ་མོ་བརྒྱད་
 མཚོད་ཁང་སྟེང་ལོད་ཆང་མར་གནས་གཟིགས། ལྷན་ཤལ། སྐྱགས་སློབ་སོགས་
 རྒྱས་པ་དང་། ལྷག་པར་སྐྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རང་བྱོན་སྡེ་ལྷན་དང་། རྗེ་བཙུན་ཚོང་ཁ་
 ལ། རོ་ཤུག་ཡིད་བཞིན་ལོར་བུ་སོགས་ལ་སྐྱབ་ཤལ་སྡེ་ལྷན་ན་བཟའ་མཚོད་རྗེས་
 སོགས་འབྲུལ་སྐྱོར་དང་བཅས་སྐྱགས་བསྐྱེད་སློབ་ལམ་ཤིན་ཏུ་ལྷན་རིང་བར་
 བསྐྱུངས། དེ་ནས་ཅེ་མོར་ཕེབས་བཞུགས་གྱིས་སྐྱེ་བཅར་གྲ་ཆང་བ་ལྷ་བཙུན་སྐྱོར་
 དང་བཅས་འདོད་ཁམས་དབང་མོར་གཟབ་གསོལ་འཕྲིན་བཅོལ་དང་། ཞི་བྲག་སྐྱང་
 བརྟན་སོགས་སོ་སོར་སྐྱབ་ཤལ་མ་སྐྱབ་རྗེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་འབྲུལ་གནང་མཛད།
 དེ་ནས་གཟིམ་རྒྱུད་ཏུ་ཕེབས་ནས་སྐྱེ་ཉོ་སྐྱུར་ཡང་མཚོད་པ་དང་བཅས་ཞལ་འདོན་

ཚོས་སློང་སློན་ལམ་གྱི་རིམ་བ་སོགས་གསུངས་ཤིང་། ཕྱི་ནང་གི་མཚོད་ཚོགས་
དག་པ་རབ་འབྲམས་རོ་བོར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་དགེས་པ་
བསྐྱེད་ཅིང་། བསྟན་འགྲོའི་ལེགས་ཚོགས་འཕེལ་བའི་ཐུགས་སློན་སོགས་རྒྱ་ཚེར་
བསྐྱེདས་སོ། །

(༡༦༥ བ་༣༡༥༠༧ བ་༥) སློན་ལམ་མང་འགྲུང་ཞུ་མིའི་སྤྱིན་བདག་དང་། ཉེ་སློང་
རི་ཁོང་བ་དང་། སྐྱུང་གནས་པ། འོགས་འདུས་དང་ལྡན་སོགས་བསྐྱེད་ལ་མཇུག་ཁ་
ཉིན་ཁ་ཉིན་ལྟར་གྱིས་སྦྱེལ།

(༡༦༥ བ་༤༡༥༠༧ བ་༦) ཁམས་གསུམ་དུ་ལྷ་ས་ཚོ་པའི་ཞབས་བརྟན་དང་།
སྐྱུང་གནས་པ། ཁ་བལ། ཨ་རྩ་རྩ་སོགས་ལ་མཇུག་ཁ་དང་། བཅོ་ལྷ་མཚོད་པའི་ཨང་
རིམ་དང་། བསྐྱིགས་འདུལ་ཁག་གི་ཨང་རིམ་མཇུག་ཁ་སོགས་སྲར་རྒྱུན་ལྟར་སྦྱེལ།

(༡༦༥ ཉ་༣༡༥༡༠ བ་༧) ཚོས་ཉེར་བཞེད་ཉིན་གསོལ་ཚོགས་སྤྱོད་གྱིས་རྣམ་
དག་སྐྱེ་གསུམ་བརྒྱུད་བར་སློང་དང་། མཚོད་ཁང་སྤྱིང་ཤོད་ཚང་མར་གནས་
གཟིགས་ཐུགས་སློན་ཞིབ་རྒྱས་དང་། རོ་བོའི་སྐྱེ་མདུན་དུ་སྐྱེ་བཅར་གྲུ་ཚང་བ་དང་
བཅས་ཞལ་འདོན་ཐུགས་སློན་རྒྱ་ཚེར་བསྐྱེདས་ཤིང་། དཔལ་ལྷ་ལྷོག་ཏུ་འདོད་
ཁམས་དབང་མོར་གཟབས་གསོལ་བསྐྱེད་འཕྲིན། ཚོགས་འཁོར། མངའ་གསོལ།
ཤིས་བརྗོད་སོགས་རྒྱས་པར་གནང་།

(༡༦༥ ཉ་༤༡༥༡༠ བ་༡༠) བཏུས་) སྐྱེ་བཅར་གྲུ་ཚང་དང་། འབྲས་སྐྱེདས་སྤྱགས་
པའི་སློན་ལམ་གཏོར་རྒྱུག་དང་། རྗེས་འབྲེལ་གཟིམ་རྒྱུང་བ་དང་། ཏྲ་དམག་མ་པམ་
མགོན་པོའི་སྐྱེད་བརྟན་དང་། མི་རྟའི་བང་རྩལ་གྱི་རིམ་བ་སོགས་ལ་ཐུགས་ཞིབ་

བསྐྱུངས། རྩ་མོ་ཆེར་གནས་གཞིགས་སོགས་བསྐྱུངས་ནས་སོ་བྱང་སོ་ཉ་ལར་
ཆེབས་བསྐྱོད།

(༡༦༧ བ་༦༧༡༡ བ་༧) རྫོང་བ་གཉིས་པའི་ནང་མངའ་ཁུངས་དོན་གཉེར་བ་འགའ་
ཞིག་མ་གཏོགས་དམིགས་གསལ་སྤྲུགས་གྲེལ་ཆེར་མེད་པ་དང་བཅས་སྤྲུགས་
གཉེར་གསན་བསམ་ཁོ་ནར་བརྩོན་བཞེས་ཀྱིས་ཉིན་ལྟར་ཚོས་རྩ་ཆག་མེད་དང་།
འཛིན་ཚོད་ཀྱང་སྐབས་བཞི་པའི་དབུ་ཚུགས་ཉེ་བཅེ་བཞག་སྤྲུགས་འཛིན་དང་།
སྲོན་ཆད་པར་ཕྱིན་གྱི་འཛིན་ཚོད་གནང་བ་རྣམས་གཏིང་ཕྱིན་པའི་གོ་དོན་ཉེད་པ་
ཞིག་རང་མ་བྱུང་བས་གཞུང་དོན་ལ་གོ་བ་ཆགས་པ་ཞིག་རང་གལ་ཆེ་འདུག་ཅེས་
ལེགས་བཤད་གསེར་འབྲེང་དང་། རྣམ་བཤད་སྤྱིར་བོ་རྒྱན། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་
ཚ་རྒྱུ་ཀ་སོགས་ལ་སྤྲུགས་ཞིབ་ཀྱིས་གཞུང་གི་འདུ་སྲོལ་ཆོག་འགྲེལ་ལ་བྱང་ཚུབ་པ་
གཙོ་བོར་མཛད་ཅིང་། རྟགས་གསལ་འཕེན་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འདྲེན་ཆོག་འགྲི་
དང་རིགས་པ་གཙོ་བོར་མི་མཛད་པ་གཞུང་དོན་མཐའ་ཚོད་པར་རྟོགས་ཐབས་ལ་
གཙོ་བོར་མཛད་པ་སོགས་མཁས་པ་མཁས་པའི་ནང་ན་མངེས་པའི་དམ་པའི་རང་
རྟགས་སྤུལ་དུ་ཕྱིན་པ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར།

(༡༦༧ ཉ་༡༧༡༡ བ་༧) འདི་ལོ་རྫོང་བ་གཉིས་པ་ཉིས་བརྟེན་གསུམ་གྱི་(༡༦༧ བ་
༧༧༡༡ འ་༧༧) ནང་ནས་སྐབས་བཞི་པ་དང་། བྱང་དེས་རྣམ་འབྲེད་ལྷུང་དུ་འབྲེལ་
བའི་གསན་སྲོལ་མཛད། རྫོང་བ་གསུམ་པའི་ནང་དུ་འདྲེན་མངའ་ཁུངས་ལ་སྤྲུག་དབང་
རིམ་སྤུལ་དང་། བརྒྱུད་གཏོར་ཆེན་མོ་སོགས་ཀྱི་མཛད་སྲོལ་རྒྱུར་དང་། དགའ་
ལྷན་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་གྱི་མཁས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཚང་ཚོགས་ཡོངས་སུ་

དུས་འཁོར་གྱི་དབང་ཆེན་གནང་བར་ཐེབས་པར་མངའ་འཕྲད་ཐོག་དུས་འཁོར་
སྐོར་གྱི་གསུང་འཕྲོས་དང་། འཕམ་རྩལ་ལའི་རིགས་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་བྱུང་ཚུལ། མ་འོངས་
དག་སོ་འཁོར་སོ་ཅན་གྱི་ཕྱོད་ཚུལ་སོགས་བཀའ་འདྲི་ཞིབ་རྒྱས་སུ་ཐེབས།

(༢༧༠ ཉ་༤།༢༡༩ ཐ་༧) ལྷ་བ་བཞི་པ་དུས་ཆེན་ཁྲུང་པར་ཅན་དུ་སོང་བ་དང་
བཅས་སྐྱེ་ལྷན་དང་། མཐུམ་སོགས་གསོག་སྐྱུང་གི་མཛད་པ་དང་། ཆེས་བཙོ་ལྷའི་
ཉིན་བརྒྱ་མཚོད་འཕར་མ་དང་བཅས་རྟེན་རྣམས་ལ་ལྷན་གསོལ། མཚོད་འབྲུལ།
སློན་ལམ་སོགས་ཞལ་འདོན་རྒྱས་པ་དང་། ལྷན་འཕམ་གྲངས་མང་བཅས་འབྲུལ་བར་
མཛད་ཅིང་། སེང་དབར་རྣམས་སུ་ཕྱོགས་མཐའི་མི་རིགས་དང་། གཞུང་ཞབས་
སེར་སྐྱེ་སོགས་ཀྱི་འབྲོར་ཐོན་མངའ་ཁ་རིམ་སྐྱལ་ནས་སྐབས་ལྷ་བ། ལྷན་ལ།
བདུན་པ་རྣམས་ཀྱི་འཛིན་ཚོད་མཛད། ལྷ་བ་ལྷ་པའི་ནང་དུ་ཆོས་མཚམས་ཉིན་ཁ་
འཕམ་མཛད་ཅིང་། གཞན་སྐྱབས་བྲེལ་དམིགས་བསལ་ཆེ་རིགས་བྱུང་ན་མ་
གཏོགས་ཆོས་རྩ་ཆག་མེད།

(༢༧༠ བ་༤།༢༡༤ ཐ་༥། བསྐྱུས་) ལྷ་བ་དྲུག་པའི་ནང་གསན་བསམ་སྐྱབས་
གཉེར་བཙོན་པ་སྤར་བཞིན་ནས་སྐབས་བརྒྱད་པའི་འཛིན་ཚོད་ཀྱི་དབུ་ཡང་ཚུགས།

(༢༧༡ བ་༡།༢༡༥ ཐ་༦) དེ་རྗེས་བྱུང་བའོལ་བསམ་གསུགས་ཀྱི་གསན་བསམ་
དབུ་འཇུགས་མཛད། (༢༧༡ བ་༥།༢༡༥ འ་༤) དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་དང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
འཛིན་ཚོད་བསྐྱུངས། ལྷ་བ་དབུ་པའི་ཆེས་མགོར་སྡེ་དགེ་རྒྱལ་སོ་ངོ་གཡོག་བརྒྱ་
སྐོར་གཙང་གནས་མངའ་བར་ཐོན་སྐྱབ།

(༢༧༢ ཉ་༡།༢༡༦ ཐ་༧) སློན་པན་པར་ཕྱིན་གྱི་གཞུང་ཚན་ཆེ་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་

གསལ་བསམ་ལ་འགྲུས་པར་མཛད་པས་པར་སྤྱོད་ཀྱི་གཞུང་ལྷགས་རྣམས་ཀྱི་
དགོངས་དོན་ལེགས་པར་སྤྲུགས་སྲུ་རྒྱུད་པས་འདི་རྒྱའི་ཆོས་བཙོ་ལྷ་ནས་པར་སྤྱོད་
བྱུང་བའི་སྤོན་མོ་དང་། དབྱ་མའི་གསལ་བསམ་དབྱ་འཇུགས་ཀྱི་དགའ་སྤོན་དང་
འབྲེལ་བའི་སྤྲུགས་སྤོན་ཉིན་ལཱི་རིང་བསྐྱུངས་ཤིང་། དེའི་རིང་ཡོངས་འཛིན་རྣམས་
དང་། མཚན་ཞབས་དགེ་བཤེས་རྣམས་མགྲོན་འབོད་དང་། གྲོལ་བསྐྱུན་ལེགས་
སྦྱེས་གནང་ཆ་སོགས་ཀྱང་སྦྱུལ། དེ་ནས་དབྱ་མའི་གཞུང་ཐེག་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་
མཚོར་འཇུག་པའི་བྱ་རྒྱུད་གི་སྤོན་ནས་བཙེ་བཞག་སྤྲུགས་འཛིན་དང་བཅས་སྤིང་
རྒྱའི་གཞུང་ཆེན་ནས་དབྱ་འཇུགས་ཀྱིས་གསལ་བསམ་མཛད་ཅིང་། པར་སྤྱོད་
གསལ་བསམ་བྱུང་བ་དང་། དབྱ་མ་དབྱ་འཇུགས་བསྐྱུངས་པར་གཞུང་ཞབས་དག་
འབྲིང་སོགས་ནས་ལེགས་དར་ཡང་རིམ་པར་སྤུལ། སྤྱ་སོར་བསྐྱུན་རྒྱུན་ལ་དགོངས་
ཉེ་གོ་ལྷུང་བ་ཆེན་པོའི་བསྐྱུན་རིམ་པར་གསར་བསྐྱོས་མཛད་པ་ལེགས་པར་བྱུང་
བའི་དོ་དམ་ཅེ་སྤྲུག་བདེ་གསལ་བ་དང་། ལུས་དག་པ་མཚན་ཞབས་དགེ་བཤེས་ཆེ་
དབང་བསམ་འགྲུབ་དང་། བྲགས་པ་བསྐྱུན་དང་། པར་བསྐྱོས་དབྱ་ཆེ་རྒྱུད་བྱིངས་
ལས་བྱ་བཅས་པར་ཚར་གནང་གསོལ་རས་གྲུ་ལོམ་བ་སྦྱུལ།

(༡༢༣ བ་༥།༢༡༢ བ་༥) ལྷ་མཚོད་ཉིན་རྒྱུད་སྤོན་སྤྲུང་གི་མཛེས་ཁ་དང་། (༡༢༣
བ་༦།༢༡༢ བ་༦) ཆོས་ཉེར་བརྒྱུད་སྤྱ་ཚར་མཚོ་སྤོན་ཀུན་འཛིན་སོགས་སོག་རིགས་
མང་པོར་མཛེས་ཁ་གནང་རྗེས་སྤྱི་འོ་ནས་སྤྱ་བཅད་རྒྱ་དམ་པར་བཞུགས་ཉེ། སྤྱ་རྩོ་
དམིགས་བཙེ་མའི་ལྷགས་བསྐྱེན་སྤོན་ལེ་དང་། དེ་ནས་ཡི་དམ་འཛིགས་མཛད་དོ་རྗེ་
ལྷ་བཙུ་གསུམ་གྱི་ལྷགས་བསྐྱེན་གསོལ་ཆོགས་ལོང་དུ་སྤོན་ལེ་དང་། གསོལ་

ཚིགས་རྒྱལ་ཏུ་སྤྱོད་ཤིང་། ཕྱི་རྒྱུ་ཚོས་རྒྱལ། ལྷ་མོ་གཙོ་རྒྱུ་ཡི་གཏོར་འབྲུལ་རྣམས་
ཆག་མེད། སྤྱོད་བར་རྣམས་སྤྱི་འབགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་གཙོ་བོར་རྒྱུར་པའི་སྤྱལས་
དམ་གྱི་ཉེན་རྣམས་ལ་མཚོན་པ་འཕམ་མ་དང་བཅས་སྐྱེ་མ་མཚོན་པ་དང་། སྤྱོད་
ཚོག་སོགས་རེ་མོས། བར་བར་དུ་དབྱུ་མའི་གཞུང་འབྲེལ་རྣམས་ལ་གཞིགས་ཉོག་
སོགས་ཚོས་ལྷན་གྱི་མཚན་པ་ཁོ་ནའི་ངང་དུ་སྐྱབ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆེས་ཉེར་དུག་
བར་བཞུགས་འཇགས་དང་། དེ་ནས་བཅད་རྒྱ་གྲོལ་བའི་མཇུག་དང་སོགས་རིམ་
བཞེས་དང་། སོག་རིགས་ཁག་ལ་མཇུག་ལ། མོ་མཇུག་གི་མཚན་གྱི་སོགས་སྤར་
རྒྱུན་ལྟར་བསྐྱེད་སོ། །

༡༡ ། རྒྱ་སྤྱུལ་ལོ་གསར་དགེས་མཚོན་སྤར་ལམ་ལྟར་དང་གསལ་བསམ་ལ་
བཙོན་པས་གཞུང་དོན་ལ་ངེས་པ་རྙེད་པའི་ངོ་མཚར་རྣམ་ཐར་བསམ་གྱིས་མི་
ཁྲུལ། བཅད་རྒྱ་རེ་ལ་བཞུགས་ཤིང་སྤྱལས་རྫོགས་ཞུ་ཆེད་ཡལ་ཆ་ཆེན་རིན་པོ་
ཆེ་ལྷ་ལྷན་དུ་གདན་ཞུས་གྱིས་ཡབ་སྐུ་ལྷན་རྒྱས་བསྐྱེད་ས། དུས་ཆེན་དང་
བསྐྱེད་དགེ་སྤོང་གི་བསྐྱེད་སྤོང་ཡང་དག་པ་བཞེས་ནས་སྤྱོད་བསྐྱེད་ཡོངས་
རྫོགས་གྱི་བདག་པོར་བཞེངས་པར་ལྷ་སྤེལ་སྤེལ་ཡོངས་ནས་དགེས་མཚོན་སྤུལ་
བའི་རིམ་པ་དང་། ཡལ་ཆ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་གཙོ་བོར་དུ་ཆིབས་བསྐྱེད་དང་ལེགས་
འབྲུལ་ཞུ་མི་འབྲུལས་སྐྱེས་ཤིང་བཏུན་གསོལ་རེ་ཞུ་གནང་རྗེས་རིམ་གཉིས་
གྱི་སྤྱལས་དམ་ལ་བཙོན།

(༡༡ ། ཉ་༥།༢༡༢ འ་༡། བཏུས་) རྒྱ་སྤྱུལ་དུ་གྲགས་པའི་གནས་ལོའི་ངང་

ཞལ་གསར་ངོམས་ཀྱི་དགའ་བ་དང་པོའི་སྤྲ་ཆར། འདོད་ཁམས་དབང་མོར་ཆེས་གཏོར་རྒྱས་འབྲུལ་དང་། དཀར་སློབ་འབྲུལ་བཞེས། སྤྱིར་ཕེབས་གནས་གཞིགས་སོགས་སྤར་ལམ་ལྟར་ནས་སྤྲ་ལོ་རྒྱ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་ནས་ལྷ་སྟན་ཁུལ་དུ་རྫོ་རྗེ་ཆེར་མའི་དལ་ཡམས་ཐོར་བུ་བྱུང་བ་དོ་དམ་བསྐྱམས་བསྐྱུགས་གནང་བབ་ཀྱིས་ཆོམས་ཆེན་དུ་སྟོན་ཆེན་སོགས་གནང་སློམ་བདེ་བས་ཉི་འོད་དུ་གསོལ་སྟོན་དཀར་སློབ་སྤྱིགས་འབྲུལ་དང་། མཇལ་དར་འབྲུལ་བཞེས་གནང་།

(༡༣༤ ཉ་ཀ། ༢༡༧ ཟ་༩) འདི་ལོ་བསྐྱམས་རའི་བབ་ཀྱིས་མཇལ་ཁར་བཅར་མི་སོགས་མེད་གཤེས་སྤྱགས་ཐོས་བདེ་ཉམས་དང་བཅས་ཤིན་ཏུ་བག་ཤེབས་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་ཞག་ཤས་ལོ་གསར་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱགས་སློབ་ངར་དུ་བཞུགས་ཤིང་། ཉེན་པའི་སྤྱེས་རབས་སྤྱི་ཐང་སོགས་བཞེས་ནས་མཚོན་པ་དང་། ཞལ་འདོན་འཕར་མའི་རིགས་ལ་བརྩོན་པར་མཛད། ཆེས་བཅུ་གཉིས། བཅུ་གསུམ། བཅུ་བཞི་བཅས་སུ་ཡསྐྱབས་མགོན་མཚོག་ཉིད་ཀྱི་སྤྱགས་དམ་བཅུག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་དབྱིངས་དབྱེད་ཀྱིས་གཞིམ་ཚུང་ཉི་འོད་དུ་གཟབས་གསོལ་སྤྱི་ཐང་ཆང་མ་བཟམས་ཤིང་། མཚོན་གཏོར་སྤྱན་གཞིགས་སོགས་རྒྱས་བཤམས་ཐོག་སྤྱི་བཅར་རྣམ་རྒྱལ་གྲ་ཆང་ཆོགས་ཡོངས་དང་བཅས་བསྟན་སྲུང་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོར་གཟབས་གསོལ་གསུང་བསྐྱངས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཉིན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་གནང་བའི་ཆོགས་དབུས་སུ་ཉིན་ལྷུང་ཕེབས་ཏེ་ཞལ་འདོན་དང་། སྤྱགས་བསྐྱེད་འཕྲིན་བཅོལ་གནད་དུ་སྤྱིན་པར་བསྐྱེད་སྤྱི་ཆེས་བཅོ་སྤྱིའི་ཉིན་བརྒྱ་མཚོན་འཕར་མ་དང་བཅས་གནས་བཅུ་ལྷག་མཚོན་རྒྱས་པར་གནང་། མཚོན་ཞབས་དགེ་བཤེས་རྣམས་ནས་མགོན་པོ་ཆེ་དཔག་

མེད་ལ་བརྟེན་པའི་སྐྱེ་ཆེད་སྐྱབ་པ་གནད་སློན་ཞག་གངས་མང་ཅམ་ཚུགས་པའི་སྐྱེ་
ཆེད་ཆེ་རྣམ་རྣམས་འབྲུལ་བཞེས་མཛད། རྒྱ་བ་འདི་མཇུག་ནས་ཆོས་རྩ་སྲུང་
བཞེན་ཚུགས་ཉེ་གསལ་བསམ་ལ་བརྩོན་བར་མཛད། ལོ་འདི་ནང་བསྐྱམས་པའི་
བབ་ཀྱིས་བྲག་ཞན་དམངས་ལ་མཇུག་ཁའི་རིགས་མ་གནད་བས་མགོན་བརྒྱད་
ཀྱིས་མཇུག་དར་འབྲུལ་བཞེས་སོགས་དམིགས་གསལ་ཁ་ཤས་ལས་གཞན་མ་
མཇུག་ཐོར་གསལ་བ་སྣང་བཅས་འདིར་བཞོད་ཀྱང་ཡིག་ཆོགས་ཆེ་སློན་ལས་དེ་
ཅམ་ཀྱིས་དགོས་གཤམ་མ་ཆེ་བས་མ་བཞོད་ཅིང། རྒྱ་བ་གཉིས་པའི་ནང་རྒྱད་སྟོད་སྲ་
མ་དབྱུ་མཛད་སློབ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་མཁན་པོར་འཕོས་ཆབ། རྒྱ་མ་དབྱུ་མཛད་
གསར་བ་མཚན་ཞབས་དགེ་བཤེས་སེར་སྣང་གྲགས་པ་བརྟན་དར་ལ་བསྐྱོབ་ཞག་
སྣལ་བའི་མཇུག་དར་འབྲུལ་བཞེས་ཐོག་རྒྱད་པའི་སྐྱིག་བྱིམས་དང་འཆད་ཉན་
སོགས་ཡར་རྒྱས་དགོས་པའི་བཀའ་ཡང་སྣལ།

རྒྱ་བ་གསུམ་པའི་ཆེས་གཅིག་ནས་རིམས་ནད་ལ་ཕན་སྲིད་གཟིན་ཚུང་བདེ་
སྣན་འབྲིལ་དུ་གསུང་ཆོག་པ་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་དང། མཚན་ཞབས་དགེ་
བཤེས། རྣམ་གྲུ་དུས་འཁོར་སློབ་དཔོན་དང། དབྱུ་མཛད་ གྱིངས་དག་དབང་བརྩོན་
འབྲུས་སོགས་གསུམ་དང་བཅས་སྣ་ཆོགས་ཡུམ་གྱི་སློན་ནས་རིལ་སྐྱབ་གནད་སློན་
བདུན་གཅིག་གི་རིང་ཚུགས་པའི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་ཆོགས་དབྱུར་ཕེབས་
བསྐྱོད་མཛད། དེ་དང་སློབ་མཚུངས་སུ་རིམས་སྲུང་ནག་པོ་དབྱུ་སློར་དུ་གྲགས་
པ་ཡང་སློར་བསྐྱེབས་ཀྱིས་སྣ་ཆོགས་རིལ་བུ་དང་སྣན་ཅིག་གསོལ་རས་ཞུ་མི་ཆོར་
མར་སྐྱགས་སློན་དང་བཅས་བཤེ་བར་མཛད་པ་ལས་ཐོར་ནད་མ་ཐར་བ་ཕལ་ཕོ་ཆེ་

ནད་ཀྱིས་མི་ཚུགས་ཤིང་། གལ་སྲིད་ན་ཡང་སློབ་གྲི་བར་ཆད་དུ་མི་འགྲུང་བ་
སོགས་མན་བ་ཚད་མེད་པ་མངོན་སུམ་མཐོང་ཚོས་སུ་གྲུང་བས་འགྲོ་མང་བདེ་བར་
དབྱུགས་འབྱིན་པའི་བཀའ་བྲིན་མད་དུ་གྲུང་བ་སྦྲུལ་བར་མཛད་དོ། །

བརྒྱུད་གཏོར་ཉིན་མཛད་སློ་བྱིངས་སྲུང་རྒྱན་ནས་གཟིམ་ཚུང་ཕུན་ཚོགས་
འདོད་འབྲིལ་དུ་གྲུང་ཞལ་གྱི་དུས་གཏོར་ཞལ་འདོན་རྒྱས་པར་མཛད། མཐའ་དབྱུགས་
གྱི་འགྲོ་བ་ནད་ཀྱིས་གཅེས་བ་དང་གཅེས་བར་འགྲུང་བ་རྣམས་ལ་ད་དུང་ལྷག་པར་
བརྩེ་བ་ཤས་མི་བཟོད་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་འདི་ལྷའི་ཆེས་ཉེར་ལྷའི་ཉིན་གཟིམ་
ཚུང་བདེ་ལྷན་འབྲིལ་དུ་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་དང་། མཚན་ཞབས་སླ་མ། རྣམ་གྲུ་
སློབ་དཔོན། དབྱུ་མཛད། གསུང་བཟང་བ་སོགས་བཙོ་ལྷ་སློར་དང་བཅས་པའི་
ཚོགས་དབྱུང་ལེབས་བསྐྱོད་ཀྱིས་ནད་བདག་སྟོབས་འཛོམས་གྱི་གསུང་ཚོག་བཀའ་
བྲིན་ཆེ་ཞིང་། ཕྱི་ཉིན་ཞབས་བདེ་སོགས་ནས་སྤྲུགས་ཐེ་ཆེ་ཞུའི་ལེགས་དང་ཡང་
ཕུལ།

(༡༢༦ ཉ་ལ། ༢༡༣ བ་༡༣) ལྷ་བ་སྲ་ཕྱི་འདི་དག་ཏུ་མཛའ་ཁ་སོགས་གྱི་ཕུགས་
གཡེངས་མེད་པས་སྤྲུགས་གཉེར་གསན་བསམ་ལ་འགྲུས་པར་མཛད་པ་ལས་དབྱུ་
མའི་ཐལ་བརྗོད་ཡན་གྱི་འཛིན་ཚོད་གྲུབ་སྟེ་འདི་ལྷའི་ཆེས་མགོ་ནས་ཐལ་བརྗོད་གྲི་
ཚོད་པའི་དབྱུ་ཚུགས་ཤིང་། འབྲུག་རྒྱུ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་ཕུགས་འཛིན་
གྲུང་བཀའ་བྲིན་ཆེ།

(༡༢༦ བ་༣། ༢༡༣ འ་༩) ལྷ་བ་དབྱུ་པའི་ནང་(༡༢༢ ཉ་༡། ༢༡༣ བ་༧) དབྱུ་མའི་
ཐལ་བརྗོད་གཉེས་ཀྱི་ཚུ་འབབ། བདག་འགོག་སོགས་འཛིན་ཚོད་པལ་ཆེར་

ལྷུང་ཡང་། ད་དུང་ཐལ་བསྐྱོག་དང་། བདེན་གཉིས་བདག་འགོག་སྐྱོར་བཅས་ལ་ཉ་
ཅང་ཐུགས་བཞེད་ཆེ་བས་རྩོད་པ། དཔེ་སྐྱོག་བཀའ་འདྲི་དོགས་གཙོད་སོགས་ནན་
ཉན་ཡང་ཡང་དུ་མཛད་དེ་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་ལུགས་དང་། ལྷོང་ཉིད་རིགས་
པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་བས་གཉན་ལ་འབེབས་ཚུལ། ལྷག་པར་རིགས་པའི་
རྒྱལ་པོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོས་ཀུན་རང་བཞིན་མེད་པར་གཉན་ལ་
འདེབས་ཚུལ། རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་། ལྷོང་བ་ཉིད་རྒྱ་འབྲས་སུ་
འཆར་ཚུལ། ལྷང་བས་ཡོད་མཐའ་སེལ་བ་དང་། ལྷོང་བས་མེད་མཐའ་སེལ་ཚུལ།
བདེན་གཉིས་རོ་བོ་གཅིག་ལ་སྐྱོག་བ་ཐ་དད་པར་འདོག་ཚུལ། རྣམ་བཟུལ་གྱི་རིགས་
བ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་འདིག་ཚོགས་ལ་ལྷ་བ་འགོག་ལུགས་དང་། བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་ཚུལ་སོགས་ལ་འོལ་སྤྱི་དང་། ཚིག་འཁྲི་འགོག་ཐུབ་
ཅོམ་གྱི་གོ་བ་མ་ཡིན་པར་གཉིང་ཕྱིན་པར་ངེས་པ་རྙེད་པའི་ཐབས་འབའ་ཞིག་གཙོ་
བོར་མཛད་ཅིང་། དེའི་སྲིད་དུ་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱོད་བ་སོགས་ཡང་ཡང་ཞལ་འདོན་དུ་
མཛད་པ་བཅས། འདི་དག་ནི་སྲང་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འོལ་དགའ་ཚོས་ལུང་དུ་
བཞུགས་སྐབས་འགྲེལ་བ་ལུང་རྟ་བ་ལི་ཉ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷོང་བ་ཉིད་གྱི་ལྷ་བ་དཔྱིས་
ཕྱིན་པར་ཐུགས་ལ་འཁྲུངས་པ་ན། ལྷོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་བྲིན་ལྷག་པར་དུ་
རྗེས་སུ་དྲན་པས་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱོད་བ་ཐུགས་ཚོམ་མཛད་པ་སོགས་དང་སྐོ་ཀུན་
ནས་མཚུངས་པ་སྟེ། དེར་སང་ལྷན་པོ་དག་མཚར་དུ་འདྲིན་པའི་མཛོན་ཤེས་དང་།
སྐྱུབ་རྟགས་རང་ག་བས་ཆ་ཅོམ་ཡང་སྐྱུན་པར་མི་ལུས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རོ་
མཚར་རྙད་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་པར་ལུང་དང་རིགས་པ་དུ་མས་སྐྱུབ་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་ཡི་གེས་

འདྲིལ་པ་སྐབས་དོན་མདོར་བསྟུན་ཅམ་ལས་མ་སྒྲོལ་ཤིང་།

དེ་བཞིན་དུ་ཚུ་འབབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་གང་ཟག་ལས་ཅན་གསུམ་གྱིས་བཏུ་བྱ་
སྟེ་མོང་བ་གཅིག་ལ་བཏུས་པའི་ཆེ། མཐོང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་འཆར་བ་དེ་
རྣམས་མཐོང་བ་ལོ་སོ་སོའི་མིག་ཤེས་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པམ། ཐ་དད་དུ་
གྲུབ། གཅིག་ཏུ་གྲུབ་ན་སེམས་ཅམ་པ་དང་མི་འདྲ་བའི་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་ཚུལ་རྗེ་
སྟེ་ཡིན། ཐ་དད་དུ་གྲུབ་ན། མཐོང་བུའི་ཚོས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་པོ་དེ་བཞི་གཅིག་གི་
སྟེང་དུ་ཡོད་མེད། དེ་གསུམ་ནང་མན་ཚུན་དུ་གོ་ས་འགོག་ཀྱིས་ཡིན་མིན་སོགས་
རྟོགས་ལྡན་ལ་སྐྱེ་བར་འོས་པའི་དོགས་པ་མང་པོ་གཞན་གྱི་དགའ་ལ་འབྲིལ་བ་ཅམ་མ་
ཡིན་པར་རང་སྟོབས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྤྱོད་ཀྱི་ལ་འབྲུངས་ཉེ་ཚོད་པ་དང་། འདྲི་བ་
སོགས་མཛད་པ་ན། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་རྗེ་བཞིན་པའི་ལན་
གྱིས་དབུལ་བར་གྱུར་པ་དང་། གསུང་འཕྲོས་འདྲི་དགའ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཅག་
གཞུང་ལུགས་ལ་སྤོགས་ཅམ་སྤྱངས་པར་རྫོམ་པ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡང་སྟོན་སྐྱེ་མ་
སྟོང་བའི་དོགས་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་གནས་རྗེ་སྟེང་ཅིག་སྐྱེས་པ་སོགས་བྱུང་བ་འདྲི་
དག་ཀྱང་མཁས་པ་དང་། གྲུབ་པར་རྫོམ་པ་འགས་བསྐྱེན་ཏུ་མེད་པའི་གནས། སྐྱེ་
དང་སྐྱེ་བར་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་མཁས་ཤིང་གོམས་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་ངང་
ཚུལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཁྱད་པར་དུ་འབགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འོ་མཚར་བའི་རྣམ་ཐར་
འགའ་ཞིག་ལྷུང་ཅམ་སྟོས་ནས་སྤྱང་ཡང་སྟེན་མོང་བའི་རྣམ་ཐར་དཀྲུས་ལ་འཇུག་པ་
ལ།

ལྷ་བ་བཏུ་བའི་ལྷ་མཚོད་ཆེན་མོའི་ཉིན་ཞབས་པད་གྱིས་མཚོན་པའི་བྱིངས་ཀྱི་

མངལ་དར་ཕུན་ཚོགས་འདུ་ལམ་ནས་འབྲུལ་བཞེས་དང་། ཉེ་འོད་དུ་ཡོངས་འཛིན་
རྣམ་གཉིས་དང་། གུར་དུ། སྤྱི་བྱུང་མཁའ་ཤོ། དཔལ་བཅས་ནས་མངལ་དར་ཕུལ་ཞིང་།
ཅེ་སྐོར་ནང་མ་མཁའ་སྤེ་ཆེ་ཚུང་དང་། མཚན་ཞབས་སྒྲ་མ། ལས་ཚན་པ་སོགས་ལ་
ཕྱག་དབང་ཇ་གཤམ་ཐོག་དགོང་ཇ་བཞེས་བྱར་སོགས་སྤར་རྒྱུན་ལྟར་ཤེབས། དེ་ནས་
གནས་གཟིགས་ཞིབ་རྒྱས་དང་། རྣམ་གྲྭ་སློབ་དཔོན། དབྱ་མངོད། གསུང་བཟང་བ་
རྣམས་དང་བཅས་མཚོད་ཁང་ཁག་ཏུ་སྤར་རྒྱུན་ཞལ་འདོན་གྱི་རིམ་པ་དང་། མྱིང་
མེར་སྤྲུགས་ཞིབ་སོགས་བསྐྱེད་སྤྲོད།

(༡༢༥ བ་༥།༢༡༦ བ་༦། ལྷ་༡༡) ཆོས་བཅུ་བཞིའི་ཕྱི་བོ་ནས་སྐྱབས་བཅད་རྒྱ་དམ་
པོར་བཞུགས་ཏེ་ཉིན་ལྟར་སྤྱོད་དམིགས་བཅེ་མའི་ལྷགས་བསྐྱེན་སྤྲུན་རེ་དང་།
གསོལ་ཚོགས་རྒྱབ་མདུན་གཉིས་སུ་ཏྲ་མགྲིན་གསང་སྐྱབ་ལྷགས་བསྐྱེན་སྤྲུན་རེ།
ཕྱི་བོ་ཡི་དམ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་སྐྱོང་སྤྱིའི་གཏོར་འབྲུལ་བཅས་ཆག་མེད་དང་།
སྤྲུན་བར་རྣམས་སུ་བརྒྱ་མཚོད་འཕར་མ་དང་བཅས་སློལ་ཚོག་དང་། གནས་བཅུ་
ཕྱག་མཚོད། ལྷ་མ་མཚོད་པ་སོགས་རེ་མོས་གྱི་ཞལ་འདོན་དང་། དབྱ་མའི་གཞུང་
ཆེ་ཚུང་སོགས་ལ་གཟིགས་ཏེ་གུ་དང་བཅས་པའི་ངང་དུ་རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆོས་
ཉེར་གཅིག་གི་བར་དུ་བཞུགས།

(༡༢༧ བ་༥།༢༡༧ འ་༦) ཤིང་ཕོ་ཏྲ་ལོར་གྲགས་པའི་དགའ་བ་དང་པོའི་བཞེན་
རས་གསང་ངོམས་གྱི་ཐོ་རེངས་སྤྱི་ཆར་མཚན་གཟིམ་ཁང་དུ་འདོད་ཁམས་དབང་
མོར་གསུང་བསྐྱེད་འཕྲིན་བཅོལ་དང་། (༡༢༠ ཉ་༡།༢༡༧ འ་༣) ཐོ་བྱང་ཡང་སྣེད་དུ་
ཆོས་གཏོར། ཉེན་འབྲུལ། གསོལ་ཚོགས་དང་དཀར་སྤྱིའི་བཤེ་བསྐྱེད་ནང་མ་མཁའ་

ཚུང་སོགས་ཀྱི་མངལ་དར་འབྲུལ་བཞེས། མངལ་གསོལ། ཤེས་བརྗོད་སོགས་དང་
འབྲུགས་པ་རིན་པོ་ཆེས་གཙོ་ས་པར་གནས་གཞིགས། གཞིམ་ཚུང་གསོལ་བ་གདན་
བཞེས་སོགས་ཤེབས་རྗེས་འདི་ལོ་ཡང་རིམས་ནད་ཐག་གཅོད་མར་མ་ཚོད་པའི་
བབ་བཅས་གཞིམ་ཚུང་ཉི་འོད་དུ་གསོལ་སྟོན་དཀར་སྟོད་དང་། (བསྐྱུས་)ཚོམས་ཆེན་
ཀྱི་དབྱེས་སྟོན་མངོན་སྟོན་བཅས་སྡེ་ལོ་ལྟར་བསྐྱུངས།

(༡༩༠ བ་༥།༢༡༧ བ་༥) འདི་ལོ་དབྱུང་གུངས་མངལ་བཞོལ་གྱི་རྒྱ་བ་དང་
བཅས་པའི་ཉི་ཤུར་ཤེབས་པར་ཡུལ་གཞིགས་པའུ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར། ཐུགས་
རྗོགས་བཞེས་རྒྱའི་གསོལ་འདེབས་སྟོན་གསལ་གྱི་ལྷ་ཡིག་རིམ་འབྲུལ་མངོན་པ་
རྣམས་ལ་དབྱེས་པའི་བཀའ་ལན་ཡང་རིམ་པར་ཤེབས། སྟོན་ལམ་དུས་ཆེན་དང་
འབྲེལ་བའི་མཚོད་འབྲུལ་དང་། ཞལ་འདོན་འཕར་མ་སོགས་ཐུགས་བརྩོན་ཆེ་བར་
བསྐྱུངས།

(༡༩༡ ཉ་༡།༢༡༧ བ་༡༡) དབྱུང་པའི་གཞུང་ཚོན་གྱི་གསལ་བསམ་ལེགས་པར་
བྱུང་བས་རྒྱ་བ་གཉིས་པ་གསར་ནས་འདུལ་བའི་གསལ་བསམ་གྱི་དབྱུང་ཚུགས་ཉེ་
བཅི་བཞག་དང་སྟོན་ཚིག་སོགས་ཐུགས་འདིན་དང་། འདུལ་བའི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ལ་
ཐུགས་ཞིབ་གྱི་སྟེང་ནས་ཚོད་པ་ལ་འགྲུས་པར་མངོན། ཡུལ་གཞིགས་པའུ་ཆེན་
རིན་པོ་ཆེ་དབྱུས་ཤེབས་ཀྱི་གདན་ལྷུང་བསྟོད་མི་སོགས་དཔོན་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཅེ་
མཚོན་དགོན་མཚོག་རྒྱ་བ། ཤོད་མཚོན་སྟོན་བཟང་བསོད་ནམས་བཅས་ཀྱི་ཐོན་ལྷག་
མངལ་དར་མཚོན་བརྒྱུད་གྱིས་བཞེས་ཐོག་ཤེབས་ལམ་གྱིས་མཚོན་པའི་ཞབས་ལྷ་
གང་ཅི་འགྲུས་ཤོར་མེད་པ་དགོངས་ལྡན་ལེ་འགྲིགས་དགོས་པའི་བཀའ་བསྐྱུང་ཡང་

སྤུལ།

(༣༩༡ བ་༡༧༥༡༠ ཐ་༩) ལྷ་བ་གསུམ་པའི་ཚེས་ལྷ་ཉིན་ཡུལ་གཞིགས་པའ་
ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ལོར་གླིང་དུ་ཆེབས་བསྐྱོད་པར་འཚམས་ལུ་སོགས་རིམ་འབྲུལ་
བསྐྱེདས་རེས་སུ་མཛད། དེ་ཉིན་ནས་བཞུགས་ཞག་གསུམ་རིང་ལོར་གླིང་དུ་བག་
སེང་གི་ཚུལ་དུ་བཞུགས།

(༣༩༠ བ་༡༧༥༡༠ ཐ་༥) ཆེས་བརྒྱད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གཞིགས་པའ་ཆེན་རིན་པོ་
ཆེ་ཅེར་ཆེབས་བསྐྱེད་ལ་སོ་བྲང་ཅེ་ནས་དར་འབྱར་དུང་འབྱུང་སོགས་སྤི་ལུ་བཀུར་
བསྐྱོད་སྤྱད་ལྷག་དང་བཅས་གདན་ལུས་ཀྱིས། (༣༩༡ བ་༡༧༥༡༠ ཐ་༡༡) ཐོག་མར་ཉི་
འོད་དུ་མཛལ་འཕྲད་ཀྱིས་(༣༩༡ བ་༩༧༥༡༠ འ་༡༡) ཡབ་སྲས་གཉིས་ཆར་བཞུགས་
ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད་བསྐྱུན་སྐྱུ་ཞབས་ལོ་མིན་ཉན་དང་། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་
གཉིས། གཟུང་སྐྱུ་ཞབས། ཞབས་བད། སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་པོ། སྤན་སོགས་ནས་དབྱར་
མཛལ་དང་འབྲེལ་བའི་མཛལ་དར་སྤུལ། བཀུས་སྐྱུན་གཉེར་ཆར་ཆེན་པོ་སོགས་
ཞབས་གས་རྣམས་ནས་ཀྱང་འབྱོར་སྤུལ་མཛལ་དར་སྤུལ། ཡབ་སྲས་པན་ཚུན་
བཀའི་འཚམས་འདྲི་སྤུལ་རེས་དང་། གསོལ་ཞབས། དཀར་སྤོ་འབྲུལ་བཞེས་
སོགས་གྲུབ་ནས་མཚན་གཞིམ་ཁང་དུ་སྤྱན་རྒྱས་ཐོག་བརྒྱད་གཉོར་གྱི་གསོལ་
ཞབས་རྣམས་རིམ་ཐེབས་དང་། དེ་ནས་སྤྱན་རྒྱས་ཚོམས་ཆེན་གསར་བར་ཐེབས་
སྤོན་ཐོག་བྱོན་བཞུགས་ཀྱིས་མཛལ་དར་འབྲུལ་བཞེས་ཀྱི་རིམ་བ་གྲུབ་རྗེས་གྲལ་
འཕྲོས་པས་འབེལ་གཏམ་དང་། གར་རོལ་གྱི་གཞིགས་མོ། མཚན་ཞབས་དགེ་
བཤེས་གཉིས་ནས་ཚོགས་ལངས། གསོལ་སྤོན་བསྐྱིགས་བཤམས། གསོལ་གྲོ།

གསོལ་ཇ། བཞེས་འབྲས། གསོལ་ཚོགས་སོགས་ཀྱི་ཕེབས་སྒྲོ། གསོལ་བསྐྱང་བཤེས་
བསྐྱུ་སོགས་ལུགས་གཉིས་སྟོན་ཆེན་ལ་དགེས་རོལ་མཛད་ནས་སྐྱར་ཡང་གཟིམ་
ཚུང་དུ་སྟོན་རྒྱས་མཛད་རྗེས་ཡུལ་གཟིགས་བཤེས་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་(༡༤༡ ཉ་༥།༢༡༡
བ་༦)ནོར་གླིང་དུ་ཆིབས་ཞལ་བསྐྱུར། ཆོས་བཅུ་བཞིའི་ཉིན་ཆོས་ཆེན་ཉིང་བར་
དུས་འཁོར་མཚོན་གར་ཐོག་ཕེབས་བསྐྱོད་དང་། ཆོས་བཅུ་ལྔ་ཉིན་དུས་འཁོར་ཆོག་
གྲུའི་ཆོགས་དབྱེད་ཕེབས་ཉེ་ཞལ་འདོན་ཐུགས་སྟོན་དང་། ཆོག་གྲུ་བ་ལྷན་ལ་སྐྱུན་
གསལ་གྱི་འགྲེང་སོགས་གསོལ་རས་སྐྱུལ། ཆོས་ཉེད་དགུ་ཡ་སྐྱབས་མགོན་མཚོག་
གི་འབྲུངས་སྐྱར་ཉིན་སྐྱོ་ཐོག་སྟེང་གཟིམ་ཚུང་དབང་བསྐྱུས་འབྲིལ་དུ་བྱུང་གཏོགས་
ཡན་གྱི་མཛད་དང་འབྲུལ་བཞེས་དང་། འབྲུངས་གསོལ་གྱི་ཞལ་འདོན་སོགས་གྲུབ་
མཇུག་ཡུལ་གཟིགས་བཤེས་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་གདན་ཞུས་སྟོན་རྒྱས་ཀྱིས་གསོལ་རྩ་
འཕར་ཇའི་ཐོག་གསོལ་ཆོགས་དང་། དཀར་སྟོ་འབྲུལ་བཞེས། འདི་ཉིན་ནས་ཉིན་
གསུམ་བར་ཡུལ་གཟིགས་བཤེས་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཅེར་བཞུགས་འཇགས།

(༡༤༡ བ་༣།༢༡༡ འ་༢) དེ་ནས་སྐྱེ་བ་བཞི་པའི་ཆོས་བདུན་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་
ཅན་སྐྱེ་བལྟམས་པའི་དུས་ཆེན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཉིན་ཐུགས་རྗོགས་བཞེས་རྒྱུར་
གནད་ལུལ་ཡང་ཅེ་འབྲུངས་རབས་ལྷ་ཁང་གི་རོ་བོའི་སྐྱེ་མདུན་དུ་གནད་རྒྱུར། ཉིན་
སྟོན་མ་ལྷན་ནས་གདན་བདར་དང་། མཚོན་རྗེས་རྒྱས་འབྲེམས། སྟོང་མཚོན་གྲུ་
སྐྱིག་སོགས་གདན་ཅི་སྟོན་ཚུང་གིས་གནད་གྲུབ་པས། དངོས་གཞི་གོང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་
ཆར་ཡུལ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ནོར་གླིང་ནས་ཅེར་ཕེབས་བསྐྱོད་གྱི་
གཟིམ་ཚུང་དུ་སྟོན་རྒྱས་དང་། དེ་ནས་སྟོས་འཇིག་། སྐྱུན་འཇིག་རྒྱ་གླིང་སོགས་དང་།

བཅས་ཡབ་སྐུ་རྣམ་ཚོ་མས་ཆེན་གསར་པར་ཤེབས་བསྐྱོད་ཐོག་ལས་གྲུལ་
བས་ལྷུང་བ་སྲིར་བཅོས་སོགས་མ་གྲུབ་རིང་ཡུལ་བ་མཚོག་ལམ་རིམ་སྟུང་ཁང་དུ་
བཞུགས་འཇགས་དང་། དེ་ནས་འཇུངས་རབས་སྟུང་གི་རྫོང་ལོ་སྐྱེ་མཁུན་དུ་སྐབ་
དབང་སྟེ་རྩུར་མ་ཡང་གདན་ཞུས་དང་བཅས་པའི་སྐུན་སྲུང་ཡུལ་གཟིགས་པའ་
ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ལས་གྲུལ་བ་ཡོངས་འཛིན་སྲིད་སྐྱོང་ལོ་མིན་ཉན་དང་། དགའ་
ལྷན་གྱི་རྩུར་བྱང་རྩུབ་ཚོས་འཕེལ། ཡོངས་འཛིན་གྱི་རྩུར་དག་དབང་ཚོས་འཕེལ། གྱི་
ལས་ཐོག་པ་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་གྱི་མཉམ་ཆུང་ཡོངས་འཛིན་ཆེ་མཚོག་གྲིང་། འཕར་བྱང་གི་
ཚོས་རྗེ་གཉིས། བཟན་དར་ཉན་མཁུན་པོ། ཅེ་གཟིམ་དཔོན་དག་བཤེས་སྒོ་བཟང་
འཇམ་དབྱངས། མཚན་ཞབས་སློམ་བདུན། བཀྲས་ལྷན་དཀར་ཆེན་བཅས་ནས་དག་
སྐྱོང་གི་སྲིར་བཅོས་ཤེགས་པར་གྲུབ་བསྐྱུན་ཡོང་ས་མཚོག་གདན་ཞུས་ཀྱིས་
ཡུལ་གཟིགས་པའ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་སྐྱེ་སྤྱུག་སྐྱོང་དུ་འགོ་བས་སྐུན་གསར་མཚུལ་
རྟེན་གསུམ། ལྷ་རེག་སོགས་ཀྱི་དངོས་འབྱུང་རྣམས་འབྱུང་བཞེས་དང་། དེ་ནས་
བཞུགས་གདན་དམའ་བའི་སྐུན་ལ་གྲུས་འདུད་དང་བཅས་བཞུགས་པ་ལ་ཡོངས་
རྫོགས་བསྐྱུན་པའི་མངའ་བདག་བརྟན་མཁུན་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་
གནས་བརྟན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ། ཡུལ་གཟིགས་པའ་ཆེན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
མཚན་བརྗོད་པར་དཀར་ཡང་དོན་གྱི་སྐྱེད་དུ་སྐྱོས་ན་རྗེ་བཅུན་སྒོ་བཟང་དཔལ་ལྷན་
བསྐྱུན་པའི་ཉི་མ་སྤྱོད་ལས་རྣམ་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་པོས་མཁུན་པོ་དང་། ཡོངས་
འཛིན་སྲིད་སྐྱོང་ལོ་མིན་ཉན་དག་དབང་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་གྱི་མཉམ་ཆུང་ཡོངས་
ལས་སྐྱོབ། ཡོངས་འཛིན་གྱི་རྩུར་དག་དབང་ཚོས་འཕེལ་ནས་གསར་སྐྱེ་སྐྱོན་པ།

དགའ་ལྷན་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དབལ་ཚུལ་གྱི་མས་ནས་དུས་བསྐོས་ལ། ཡོངས་འཛིན་
ཆོ་མཚོ་གསུམ་སྐུ་རིན་པོ་ཆེས་གོས་ཚགས་ལེགས་པར་སློབ་པའི་གྲོགས་དན་
མཛད་པ་སོགས་མང་ཐོས་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཤ་སྟག་གི་དད་པའི་དགོ་འདུན་གྲངས་
ཚང་བའི་དབྱས་སུ་ད་ལྟར་གྱི་ཆོ་གཉེས་མེད་སུན་ཆོགས་ཀྱི་སློན་ནས་བསྟེན་པར་
རྫོགས་པ་དགོ་སློང་གི་དངོས་པོ་ཡང་དག་པར་བཞེས་ཉེ་ལྷ་དང་བཅས་པའི་ས་
གསུམ་གྱི་སློན་མེ་ཆེན་པོ། གནས་བརྟན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཀུན་གྱི་དབྱས་ན་རྒྱལ་
མཚན་གྱི་དོག་ལྟར་མངོན་པར་འབགས་པའི་ཐུབ་བསྟན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བདག་
པོར་བཞེངས་ཤིང་། དེ་མཇུག་གཏང་རག་དང་འབྲེལ་བར་ཡ་ཀུན་གཟིགས་པའ་ཆེན་
རིན་པོ་ཆེར་སྐྱུ་ཕྱག་དང་བཅས་མཇུག་རྟེན་གསུམ། ལྷ་རེག་གིས་གཙོས་པའི་དངོས་
འབྲུལ་གཏོས་ཆེ་བ་དང་། དེ་ལྟས་ཡོངས་འཛིན་ནོ་མིན་ཉན་དང་། དགའ་ལྷན་གྱི་
གདན་ལུང་གསུམ་སོགས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་ལས་གྲུལ་བ་ཚང་མར་གཞུང་ནས་གོ་
བབ་ཀྱི་ལེགས་སྐྱེས་གྲུ་ལོ་མ་པར་ཕྱུལ།

ཡ་རྒྱལ་བ་མཚོ་ག་བཞུགས་ཁྱིར་ཕེབས་བསྟན་ཡ་ཀུན་གཟིགས་པའ་ཆེན་རིན་པོ་
ཆེ་ནས་ལྷ་རྩལ། མཇུག་རྟེན་གསུམ་སོགས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་དངོས་འབྲུལ་དང་། དེ་
མཇུག་ཡོངས་འཛིན་ནོ་མིན་ཉན་རིན་པོ་ཆེས་གཙོས་པའི་ལས་གྲུལ་བ་དང་།
ཞབས་པད་སོགས་གཞུང་མི་བྲག་ ལུང་སྐྱི་སོགས་རགས་བསྐྱུས་ཀྱི་མཇུག་དར་
དང་། ལེགས་སྐྱེས་རྟེན་གསུམ་སོགས་ཕྱུལ་ཞིང་། ལྱིངས་ཚང་མ་མགོན་བརྒྱུད་
ཀྱིས་བཞེས། དེ་ནས་རྫོ་པོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། གསེར་གདུང་གིས་གཙོས་པའི་རྟེན་
གསུམ་ཁྱུང་པར་ཅན་རྣམས་ལ་གནས་གཟིགས། ཐུགས་སློན། ལྷན་ཤལ་སོགས་

རྒྱལ་པོ་བསྐྱེད་སྤྱོད་ལ་གཞི་མ་རྒྱུ་དུ་མེད་སྤྱོད་ལ་གསོལ་ཇ་དུང་ཇའི་མཇུག་ཏུ་
ཚོམས་ཆེན་སྲིད་ཞེའི་ཕུན་ཚོགས་སྲུ། གཞུང་ནས་སྤར་ལམ་ཞབས་བརྟན་དང་
འབྲེལ་བའི་སྟོན་ཆེན་ཐོག་ཡབ་སྲས་ལྟན་རྒྱལ་མེད་སྤྱོད་ཀྱིས་བཞུགས་ཁྲིའ་
ཞབས་སོར་འཁོད་དེ་མཇུག་དར་འབྲེལ་བཞེས་གྲུབ་མཇུག་སྐྱེ་བཅར་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་
ཚང་ཚོགས་ཡོངས་ནས་ཆེ་སྤྱིན་རྣམ་པར་རྒྱལ་མའི་སྟོན་ལས་ཞབས་བརྟན་གྱི་གསུང་
ཚོག་ཚུགས་པའི་གསོལ་འདེབས་མཇུག་གི་མཇུག་ཏུ། ཡོངས་འཛིན་སྲིད་སྐྱོང་ནོ་
མིན་ཉན་རིན་སོ་ཆེན་མཇུག་གི་གསུང་བཤད་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་དང་བཅས་གཞུང་
ནས་ཡུལ་གཞིགས་པའི་ཆེན་རིན་སོ་ཆེན་ལེགས་འབྲེལ་གྱི་མཇུག་རྟེན་གསུམ་ལྟ་
རེག་དངོས་འབྲེལ་སོགས་དང། དེ་མཇུག་ཞབས་བརྟན་གྱི་མཇུག་རྟེན་གསུམ་ལྟ་
རེག་ན་བཟའ་ཉེར་སྤྱད་སོགས་སྐྱེ་མཇུག་དུ་ཕྱེད་ཞིང། དེ་བྱིངས་གསེར་དུལ་
གྱིས་གཙོས་པའི་འབྲེལ་བ་ཚང་མ་གཞུང་གྱི་སྤྱོད་ཚོགས་འདུ་ལམ་འགག་ནས་ཕྱེད་
ཞུལ་འདོན་གྱི་རིང་གསོལ་ཇ་གཉིས་མེད་སྤོང་། གཞུང་རག་མཇུག་དང། ལིས་
བརྗོད་གྲུབ་མཇུག་གདན་སྤོགས་བསྐྱེད་ཉེ་གསུང་ཚོག་པ་སོགས་ཚང་མ་གྲུབ་ལ་
འཁོད་བསྐྱེད་གྲུབ་འཕྲོས་པའི་འབྲེལ་གཏམ། གར་རོལ་གྱི་གཞིགས་མོ། མཚན་
ཞབས་དགེ་བཤེས་གཉིས་ནས་ཚོགས་ལངས་གྱི་བགྲོ་སྐྱེད། གསོལ་གྲོ། གསོལ་ཇ།
བཞེས་འབྲས་གསོལ་ཚོགས་སོགས་གྱི་མེད་སྤོང་དང། གསོལ་སྟོན་སྤྱིག་གསོལ་
དང། གསོལ་རས་བཞུ་བསྐྱེད་སོགས་ཕྱེད་གཉིས་གྱི་སྟོན་སྟོན་ལ་རྒྱལ་པོ་རོལ།

(༣༤༥ བ་༡༡༥༥ བ་༡༡) ཚོས་བརྒྱད་གྱི་སྤྱོད་ཚོགས་ཡུལ་གཞིགས་པའི་ཆེན་རིན་
སོ་ཆེན་ལས་རྒྱལ་བ་མཚོག་ལ་རྣམ་རྒྱལ་མའི་དབང་བཀའ་འབྲེལ་བཞེས་བསྐྱེད་སྤྱོད་

རྒྱུར་རྟེན་གཟིམ་རྒྱུར་དབང་འདུས་འབྲིལ་དུ་པ་པཎ་ཆེན་མཚོག་ནས་སྐྱབ་ཚོག་གི་
རིམ་བུ་བསྐྱུངས་ཀྱུབ་མཚུག་པ་རྒྱལ་བ་མཚོག་མེབས་བཞུགས་དང་བསྐྱུན་དབང་གི་
རིམ་བུ་ཐབ་བཤད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་རྒྱས་པར་སྦྱུལ།

(༡༤༧ བ་༣༡༥༧ འ་༢) ལྷུང་ཇའི་རྒྱལ་ཏུ་བཀྱ་ཤེས་སྐྱུན་སོ་ནས་སྟོན་ཆེན་དང་
འབྲེལ་བར་ལེགས་འབྲུལ་ཞབས་བརྟན་ཆབས་ཅིག་འབྲུལ་བཞེས་བསྐྱུངས།

(༡༤༨ བ་༤༡༥༧ འ་༡༡) ཆོས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་པ་པཎ་ཆེན་མཚོག་ཅེར་མེབས་
བསྐྱོད་ཀྱིས་སྐྱུན་རྒྱས་དང་། དེ་ནས་གཟིམ་རྒྱུར་དབང་འདུས་འབྲིལ་དུ་པ་གོང་ས་
མཚོག་ལ་སྐྱུ་ཆེའི་ཆེ་དབང་དང་། ལྷུངས་ལྷུས་བཅས་འབྲུལ་བཞེས་མཛད།

(༡༤༩ ཉ་༥༡༥༧ ཐ་༤) པ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་རིང་མིན་གཅང་མེབས་བསྐྱུངས་
རྒྱུའི་མེབས་སྟོན་ཐོག་ཡབ་སྲས་སྐྱུན་རྒྱས་ཆོམས་ཆེན་དུ་མེབས་བསྐྱོད་ཀྱིས་(༡༤༩
བ་༣༡༥༧ འ་༢) ལུགས་གཉིས་སྟོན་ཆེན་ལ་དགུས་རོལ་ཉིན་སྟོན་མ་ལྟར་བསྐྱུངས་
ནས་གཟིམ་རྒྱུར་སོ་སོར་མེབས། ཆོས་ཉི་ཤུའི་ལྷ་ཐོག་གཟིམ་རྒྱུར་དབང་འདུས་
འབྲིལ་དུ་པ་ཀུན་གཟིགས་པ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་རྒྱལ་བ་མཚོག་ལ་སྐྱབ་པ་དམ་
ཚིག་གསུམ་བཀོད་ཀྱི་རྗེས་གནང་འབྲུལ་བཞེས་ཀྱུབ་མཚུག་སྐྱུ་ཡོན་ལེགས་སྐྱེས་
ཀྱང་འབྲུལ་གནང་མཛད། དེ་ནས་གསོལ་ཆོགས་མ་ཐོན་བར་ལྟན་རྒྱས་མཛད་ཅིང་།
དེ་མཚུག་པ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ད་ཆ་ངོས་ཆོས་ཉེར་ལྷ་ལ་གཅང་ལ་བསྐྱོད་
རྒྱུར་དེ་བར་སྐྱུ་མཐུན་བཅར་མི་མང་བ་དང་། དེང་སང་ནད་དོགས་བབ་བཅས་མ་
ཐོན་གོང་ཡང་བསྐྱུར་སྐྱུ་བཅར་ལྷ་མ་བདེ་བས་དགོངས་ལྷ་ལྷས་ཚོག་པ་ཞེས་
གསུངས་པར། པ་རྒྱལ་བ་མཚོག་ནས་ལྷ་རྣམས་ནང་མཛོད་ཀྱི་སྐྱ་བྱངས་པའི་སྐྱུན་

གསལ་ལེབས་མེད་དོས་སྐྱེས་ལུག་བསྟར་གྱིས་འབྲུལ་གཞན་དང་བཅས་མ་མཇུག་
བར་མཚན་དགྱིལ་ལ་ཟབ་བཞེས་དང་། བསྟན་འགྲོའི་དོན་དུ་ཞབས་པད་ཡུན་དུ་
བཏུན་དགོས། དོས་གྱི་ཚོས་ལྷན་གྱི་བྱ་བ་རྣམས་གོགས་མེད་ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་
སྐྱབས་འཇུག་དང་། སྐར་འིང་མིན་སྦྱར་དུ་མཇུག་ཚོག་པ་སོགས་ཞུ་གནང་ལ་ཡུལ་
གཞིགས་པ་ཆ་ཆེན་མཚོག་ནས་ཀྱང་ལྷ་རྩེས་ནང་མཚོན་ཅེར་སོན་དང་བཅས་ཡུལ་
བ་མཚོག་བསྟན་འགྲོ་སྤྱི་སྐྱེར་ཚང་མའི་མགོན་དུ་ཞབས་ལུང་ཡུན་དུ་བཏུན་དོས་
ཐོས་བསམ་སྐོམ་གསུམ་གྱི་མཚན་པ་གོང་འཕེལ་ནས། བདག་ལ་ཡང་རྣམ་ཀུལ་
སྐྱབས་འཇུག་ལུགས་རྗེ་ཆེ་བ་དང་། བཀའ་ཇི་ལྟར་སྦྱལ་བ་བཞིན་སྐར་འིང་མིན་ཉིད་
དུ་མཇུག་ཚོག་པ་ཞེས་ཞུ་གནང་དང་བཅས་པ་ལྷན་ལྷན་གྱིས་འདུད་ཚད་མེད་བས་
དབུ་ལུག་དང་། ལུག་ལ་བཅང་འཕེལ་སོགས་འབྲུལ་མི་པོ་དེ་བའི་རྣམ་འབྱུང་དུ་མ་དང་
བཅས་པའི་ངང་ནས་ཡུལ་གཞིགས་པ་ཆ་ཆེན་མཚོག་ཕྱིར་ལེབས་བསྐྱུངས།

(༡༩༧ ཉ་ལ། ༧༩༩ འ་༩) དེའི་ཕྱི་ཉིན་རྣམས་སྤྱིང་འཚོམས་ཞུ་འབྲུལ་མི་ཡང་
ཡང་གཞན་བ་དང་། ཚོས་ཉེར་ལྷའི་ཆེབས་སྐྱུར་གྱིས་མཚོན་ལེབས་སྐྱེལ་འིང་ལུང་
ཚང་མར་འཚོམས་ཞུ་འབྲུལ་འཕེལ་བསྐྱུངས་ཤིང་། དེ་སྐྱབས་ཡུལ་བ་མཚོག་
ལུགས་ཉ་ཅང་འབྲེང་བའི་ཚུལ་ཡང་ཡང་དུ་མཚན་བར་མ་ཟད་བཀའ་ལས་ཀྱང་། ད་
ཆ་སྐར་ཡུལ་ཆེན་འིན་པོ་ཆེ་མགྲོགས་སྦྱར་མཇུག་ཨེ་ཡོང་ཞེས་གསུང་བར་ལྷན་
རྣམས་ནས་ད་ལྟ་ཡུལ་ཆེན་མཚོག་ཀྱང་དགྲུང་ལོ་དེ་ཅམ་གྱིས་མཚོ་བར་མ་ལེབས་
ཤིང་། ཡུལ་བས་མགོན་མཚོག་ནི་སྐྱུ་ན་སྤྱི་བ་བཅས་སྐར་ཡང་ཡང་དུ་མཇུག་བ་
གཞིར་བཅས་འཕེལ་ཅེས་ཞུས་པ་བཅས། གནས་སྐྱབས་ཚོངས་བས་སྤྱི་བ་བས་དེ་ཅམ་

གྲི་སྒྲུང་བ་མ་བྱུང་རྒྱུད། རྗེས་སུ་བརྟགས་ན་རྒྱལ་བ་ཉིད་རིང་མིན་དག་ཞིང་ལ་
 བེབས་པའི་གསུང་བགོས་སུ་མངོན། ཚེས་ཉེར་ལྔ་ཉིན་ལ་བ་གཞིས་གཡུ་ཐོག་ནས་
 ཤོག་ས་མཚོག་སྤྲུགས་རྫོགས་བཞེས་པའི་ལེགས་སྐྱེས་འབྲུལ་བར་གཙུང་སྐྱ་
 ཞབས་དང་། རྒྱལ་ཡུམ། ཞབས་སྤེལ་བཅས་ལ་མངལ་སྤྲུག་གནང་། ཚེས་ཉེར་
 བདུན། ཉེར་བརྒྱད། ཉེར་དགུ་བཅས་སུ་སློན་པན་སྤྲུགས་རྫོགས་བཞེས་རྒྱ་སོགས་
 གོགས་མེད་སྤྲུན་སྲུབ་ཀྱི་གཏང་རག་དང་། བརྟན་སྲིད་བདེ་རིམ་བཅས་ཀྱི་ཚེད་
 གཞིམ་རྒྱུང་ཉི་འོད་དུ། ཁྱི་རྒྱུར་བྱང་རྒྱུབ་ཚོས་འཕེལ་དང་། ཁྱི་རྒྱུར་རག་དབང་ཚོས་
 འཕེལ། རྣམ་རྒྱལ་གྲུ་ཚང་ཚོགས་ཡོངས་བཅས་ནས་བརྟན་སྲུང་རྒྱ་མཚོར་གཞབས་
 གསོལ་འཕྲིན་བཙོལ་རྒྱས་པར་རྒྱགས་པའི་ཚོགས་དབྱུང་ཉིན་ལྟར་བེབས་བསྐྱོད་
 དང་། གོལ་ཉིན་སྤྲུན་གསལ་སྐྱུ་ཡོན་སོགས་ཀྱང་གཞབས་པར་སྦྱུལ། གནམ་གང་གི་
 ཉིན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆའི་སྐྱུ་མདུན་དུ་དུས་འབྲེལ་གྱི་གསོ་སྦྱོང་ལ་བེབས་སྦྱོང་གི་
 རྒྱུར་རྣམ་གཉིས་དང་། མཚན་ཞབས་སློལ། རྣམ་སྐྱུ་ཚོགས་ཡོངས་དང་བཅས་གསོ་
 སྦྱོང་གི་རིམ་པ་གནད་སློན་དུ་བཀའ་རིན་ཆེ། འདི་དག་གི་སྐྱབས་སུ་སྤྲུན་ལུལ་དུ་
 བདེ་རིམས་སྤར་ལུགས་རྒྱ་ཆེ་བ་རང་མེད་ཀྱང་ཐག་གཅོད་ཚོད་རང་དུ་མ་སྤྱུར་པས་
 མངལ་ཁ་དམིགས་བསལ་གལ་ཆེ་རེ་གཉིས་བག་མེད་གི་ཐོག་ནས་གནང་བ་ལས་
 གཞན་མ་རེ་ཞིག་བསྐྱབས་ར་སྤར་རྒྱུན་གནང་བས་སྤྲུགས་རྫོགས་ལེགས་འབྲུལ་ཞུ་
 མི་སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་ཚོགས་ཆེན་དང་། གྲུ་ཚང་ཁག་ཀུན་གྱིང་། བརྟན་
 སྲིད་སོགས་སྤྲུང་དང་། སྤེར་ཁག་སོགས་ནས་ལེགས་འབྲུལ་ཞུ་མིའི་རིགས་སྤྲུན་
 ཚོགས་འདུ་ལམ་ནས་མཐོན་བརྒྱུད་ཀྱིས་བཞེས་ཤིང་། ལོ་བབ་གྱི་འབྲུལ་སློབ་ཀྱང་

སྣལ། དེ་བྱིངས་འཕྲོར་ཐོན་སོགས་ཀྱི་མངའ་དར་ཅི་རིགས་ཀྱང་མགོན་བརྒྱུད་ཀྱི་
ལས་ནས་བཞེས། ལྷ་བ་ལྷ་བ་གསར་ནས་སྤར་བཞིན་ཚོས་དུ་ཚུགས་གནང་གིས་
འདུལ་བ་ལྷུང་བ་སྤེལ་ལེའི་འཛིན་ཚོད་སོགས་གསལ་བསམ་ལ་བཙོན་བཞེས་བསྐྱེད།

(༡༡༧ བ་༦༥༧ བ་༡ ལྷ་༡) འདི་ལྷའི་ཚོས་བཅུ་གཉིས་ཉིན་གོང་མ་བདག་པོ་
ཚེན་པོ་ནས་ཡུལ་བ་མཚོག་དང་ཡུལ་གཟིགས་པ་ཧ་ཚེན་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་སྤེལ་
སྤྲུགས་རྫོགས་འདུལ་བཞེས་བྱུབ་པར་བཀའ་བཟང་གནང་སྐྱེས་དང་། རྩོགས་
མཚུངས་སྤིང་སྤོང་ལོ་མིན་ཉན་དང་། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་བཅས་ལའང་ཚོ་པོ་
སོགས་རིམ་བར་ཕེབས།

(༡༢༠ ཉ་༤༥༧ འ་༡) ལྷ་བ་སྤེལ་འདི་དག་ཏུ་སྤྲུན་གསལ་སྤྲུགས་བེམ་མ་
བྱུང་བྱིན་ཚོས་དུ་ཚུགས་མེད་ཀྱིས་གསལ་བསམ་མཛད་པས། ལྷ་བ་དགུ་བ་གསར་
མཚམས་སྤེལ་འདུལ་བ་གཞི་སྤོང་བྱུབ་ནས་གཞི་སྤོང་ཀྱི་དབུ་ཚུགས། འདི་དག་ནས་
བཟུང་ལྷ་ལྷན་སོགས་སྤེལ་རྩི་ལེ་ཚོར་མའི་རིམས་ནད་ཀྱང་མཚམས་ཚོད་པས་
བསྐྱེད་སྤྲུགས་ཀྱང་སྤར་ལས་སྤོང་ཅམ་མཛད། འདི་ལྷའི་ཚོས་གསུམ་ཉིན་འབའ་
ན་བཟང་འཕེལ་རྒྱལ་གྱིང་འདུས་སྤྱི་ནས་གཟིམ་ཚུང་དུ་རྣམ་རྒྱལ་གྲུ་ཚོང་ཚོགས་
ཡོངས་ནས་ཚེ་སྤྱིན་རྣམ་པར་རྒྱལ་མའི་གསུང་ཚོག་དང་འབེལ་བའི་ཞབས་བརྟན་
དངོས་འདུལ་ཐོག་མི་སྤོང་གཡོག་བཙོ་སྤོང་ལ་མངའ་ཁ་དང་། འདུལ་སྤོང་ཐོན་
གནང་བཅས་ཆབས་ཅིག་པར་སྣལ། ཚོས་དུག་ལ་བཀྲས་སྤྲུན་ནས་ཡུལ་གཟིགས་
པ་ཧ་ཚེན་རིན་པོ་ཆེས་གོང་མ་ཚེན་པོས་ཡུལ་བ་མཚོག་ལ་སྤྲུགས་རྫོགས་འདུལ་
བཞེས་ལེགས་བྱུབ་ཀྱི་བཀའ་བཟང་ཕེབས་པར་ལེགས་སྐྱེས་ཞབས་བརྟན་འདུལ་

བར་མགོན་གཉེར་ཅན་ཆེད་མངགས་གནང་བ་ལྟར། འདི་ཉིན་ཐོག་མར་གཟིམ་ཚུང་
ཉི་འོད་དུ་རྣམས་གྲུ་ཚོགས་ཡོངས་ནས་མདོ་ལུགས་ཞབས་བརྟན་དང་འབྲེལ་བའི་ཞལ་
འདོན་ཐོག་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་རླུང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཛུལ་གྱི་གསུང་བཤམ་དང་བཅས་
དངོས་འབྲུལ་རྣམས་སྐྱུན་ལམ་བསྟར་རྗེས་མི་སྣ་མགོན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་ལྷན་དང་།
བསྟན་འཛིན་སྲི་བར་སོགས་ངོ་གཡོག་བཅུ་སྟོར་ལ་ཕྲག་དབང་སྦྱལ།

(༡༩༠ བ་༥།༢༤༩ འ་༤) འཆར་ཅན་གྱི་གཟབས་གསོལ་དང་། རིམས་ནད་
མཚམས་ཚོད་པའི་གཏང་རག་ཆབས་ཅིག་པར་གཟིམ་ཚུང་ཉི་འོད་དུ་མཚོད་གཏོར་
སྐྱུན་གཟིགས་རྒྱས་བཤམས་ཐོག་སྐྱུ་བཅར་རྣམས་རྒྱལ་གྲུ་ཚོད་ཚོགས་ཡོངས་དང་
བཅས་བསྟན་སྲུང་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོར་གཟབས་གསོལ་རྒྱས་པར་གནང་བའི་ཚོགས་
དབྱུང་ཉིན་གསུམ་ཆར་ཐེབས་བསྐྱོད་བསྐྱུངས། འདི་མཚམས་ནས་ནད་རིམས་
མཚམས་ཚོད་པས་བསྐྱམས་བསྐྱུགས་པལ་ཆེར་ལྷོད་ཡངས་གྱིས་མཇུག་ཏུ་བཀའ་
ཁབ་ཆེ་རིགས་རྣམས་ལ་དངོས་མཇུག་དང་། དེ་བྱིངས་རེ་ཞིག་བར་མགོན་བརྒྱུད་
གྱིས་སྦྱལ།

(༡༩༡ ཉ་༦།༢༤༤ འ་༦ བརྟམས་) འཆར་ཅན་ལྷ་མཚོད་གྱི་དགུན་མཇུག་སོགས་
སྤར་རྒྱུན་ལྟར་བཀའ་བྲིན་ཆེ། ལྷ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆེས་བཙོ་ལྷ་ཕྱི་རྫོན་ས་རིམ་
གཉིས་ཟབ་མོའི་སྤྲུགས་དམ་བཅད་རྒྱར་བཞུགས་ཏེ་སྤོ་ཆེ་དཔག་མེད་གྱི་སྐོན་ས་
སྐྱུ་ཆེའི་སྐྱབ་བ་ལྷགས་སྐྱུན་རེ་དང་།

(༡༩༠ བ་༦།༢༤༥ འ་༡༡) དེ་ནས་གསོལ་ཚོགས་མདུན་རྒྱབ་སོ་སོར་ཡི་དམ་
འཛིགས་བྱེད་གྱི་བསྐྱེན་བ་ལྷགས་སྐྱུན་རེ། དགོང་མོ་ཆོས་རྒྱལ་དང་ལྷ་མོ་གཙོར་

གྲུང་གི་གཏོར་འབྲུལ་བཅས་ཆག་མེད་དང། སེང་དབར་རྣམས་སྲུ་སྲུ་བཅར་ཞབས་
གས་སོགས་ཀྱི་བརྒྱ་མཚོད་འཕར་མའི་ཐོག་ ལྷ་མ་མཚོད་པ། སློལ་ཚོག་གནས་བཅུ་
ལྷག་མཚོད་སོགས་དེ་སློར་གྱི་ཞལ་འདོན། འདུལ་བའི་སྣོམ་ཚིག་དང། མཛོད་ཅ་
བའི་ལྷགས་འདྲིན། འདུལ་གཞུང་གི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ལ་ལྷགས་ཞིབ་སོགས་ཚོས་
ལྷན་གྱི་མཛད་པ་ཁོ་ནའི་དང་དུ་ལྷ་བ་བཅུ་གཅིག་པ་སྲུ་ཉིང་གཉིས་དང། བཅུ་གཉིས་
པའི་ཚོས་བཅུ་བདུན་བར་དུ་བཅད་རྒྱ་དམ་པོར་བཞུགས། སྲུ་བཅར་གཟིམ་དཔོན་
སློབ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་ལ་སློལ་མང་མཁན་པོ་གསར་བ་དང། དེ་ཚབ་མཚན་ཞབས་
དགོ་བཤེས་སེང་གེས་བྱམས་པ་དངོས་གྲུབ་ལ་གཟིམ་དཔོན་བསློལ་ཞབས་སྲུང་བ་
བཅས་སྲུ་མཚམས་འོག་ཏུ་ཡོད་གཤིས་བཀའ་བསླུང་མཇམ་ལྷག་དེ་བྱིངས་འབྱོར་
ཐོན་གྱིས་མཚོན་པ་ཚང་མ་མཐོན་བརྒྱུད་གྱིས་བཞེས། ལྷ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚོས་
བཅུ་བདུན་ཉིན་སྲུ་བཅད་རྒྱ་གྲོལ་ཉེ་མཇམ་དར་འབྲུལ་བཞེས་སོགས་སྲུང་རྒྱན་
དང། ལྷ་ཉིན་རྣམས་ནས་མཚན་ཞབས་ལྷ་མ་གསར་བ་སེང་གེས་སྲུ་ཉི་དགོ་བཤེས་
བསྐྱལ་བཟང་ལྷལ་བྱང་བཀའ་བསླུང་མཇམ་དར་དང། ལྷང་ཡིག་དག་དབང་བལྟན་
དར་དང། ཅེ་གཉིར་སློབ་བཟང་ཚོས་འཕེལ་ལས་ཁྲུངས་སྲུ་འབྱོར་པའི་གསར་
མཇམ།(༡༧༡ བ་༡༡༥༦ འ་༡༡) ལོ་མཇུག་གི་མཛད་སློལ་སོགས་སྲུང་ལམ་ལྷར་
བཀའ་འདྲིན་ཆེ་བར་གྱུར་ཏོ། །

༡༩༡འཕྱིང་ལྷག་ལོ་གསར་དགེས་མཚོད་སོགས་སྲུང་འབྲུད་གོང་འཕེལ་ངོས་
གསན་བསམ་ལ་བཙོན་བས་འདུལ་བའི་གསན་སློང་གྲུབ་སྟེ་མཛོད་གཞུང་ལ་
ཐོས་བཙོན་གྱི་དབུ་འཇུགས། བཅད་རྒྱ་དེ་ལ་ཡང་བཞུགས་སྲུས་རྒྱང་རིང་

མུང་ནས་དད་འདུས་གྱིས་འབྲོར་བའི་སྐྱེ་འགོ་རྣམས་རྗེས་འཛིན། སྐྱེ་སྐྱུན་ཅུང་
བཞེས་བ་སེང་བྲག་ཏུ་གྲུར་ཅིང་འབྲོར་ཐོན་གྱི་མཇུག་ལྷན་ཟམ་མ་ཆད།

(༡༧༩ ཉ་ལ། ༡༧༧༧ འ་༧། བུས་) ཤིང་མོ་ལུག་ཏུ་འབོད་བའི་གནམ་ལོ་གསར་
དུ་ཆེས་བའི་དགའ་བ་དང་པོའི་སྐྱ་ཆར་གཟིམ་ཚུང་སྐྱག་ཏུ་གསུང་བསྐྱང་དང་། ཕོ་
བང་ཡང་སྟེང་དུ་ཆེས་གཏོར་རྗེས་འབྲེལ་དང་བཅས་བའི་མཇུག་སྐོ། དགྲེས་སྟོན་
ཆེན་མོའི་སྤྲད་དུ་ཆོམས་ཆེན་སྲིད་ཞིའི་ཕུན་ཆོགས་སུ་ལེབས་བསྐྱོད། ཆེས་གཉིས་
རྒྱལ་པོ་ལོ་གསར་གྱི་(༡༧༩ བ་ལ། ༡༧༧༩ བ་༡༠) མཇུག་སྐོ་གང་ཅི་སྤར་ལམ་རྒྱས་
ག་ཤོམ་དང་འབྲེལ་བའི་དགྲེས་སྟོན་ལ་ལེགས་བར་རོལ། ཆེས་གསུམ་སྐྱ་ཆར་
གཟིམ་ཚུང་དུ་གསུང་བསྐྱང་དང་། བཏྲག་བསྐྱེལ་སོགས་གྲུབ་ནས། ལོ་གསར་མཇུག་
དང་འབྲེལ་མི་ཁག་དང་སྟོན་ལམ་ལས་བྱེད་དགེ་བསྐྱོས་སོགས་ལ་མཇུག་ཁ་སྐྱེལ།

(༡༧༧ ཉ་༣། ༡༧༧༩ འ་༩) སྟོན་ལམ་མང་འབྲེད་དང་འབྲེལ་བའི་མཇུག་ལྷན་ དེ་
བྱིངས་ཁལ་ཁ་མེ་རྒྱན་མང་ཤོག་རྩ་གི་རོག་ཆེ་སྟོ་བཟང་ཅན་དོ་གཡོག་དང་། དུར་
བུད་མང་ཤོག་འཇམ་དབྲངས་ཆེ་བཏྲན་དོ་གཡོག་སོགས་སྟོགས་མཐའི་མི་རིགས་
དང་། ཉེ་བཞིར་དད་འདུས་སོགས་གངས་གྱིས་མི་ལངས་བ་ལྟ་བུར་མཇུག་ཁ་འདོད་
ཆོས་སོགས་རིམ་སྐྱེལ་དང་། དུས་ཆེན་དང་འབྲེལ་བའི་མཆོད་བ་དང་། ཞལ་འདོན་
འཕར་མའི་རིགས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱངས།

(༡༧༧ བ་༣། ༡༧༧༧ འ་༡༠། རླ་༣) ཆེས་བདུན་ཉིན་འབྲུག་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
བའི་སྐྱེལ་བའི་སྐྱ་གཞུག་ཕྱུང་འབྲེལ་བཞེས་དང་། ཐོག་མའི་མཇུག་ཕྱག་ཆབས་ཅིག་

དུ་བཅར་བར་མངལ་ཁའི་ཐོག་དབུ་གཙུག་འབྲུལ་བཞེས་དང་། མཚན་བཅས་གནང་།

(༡༧༩ བ་༥༡༥༧ འ་༡) གཞན་ཡང་མངལ་ཁའི་རིགས་མང་བར་སྦུལ་ཅིང་།
གཙོ་བོར་ཚོས་དུ་ཚག་མེད་གྱིས་གསན་བསམ་ལ་འབྲུས་པར་མཛད། རྒྱ་བ་གསུམ་
པའི་ཚེས་གཅིག་ཉིན་འཆར་ཅན་དགའ་ལྡན་པའི་ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་བཞེས།

(༡༨༥ ཉ་༡༡༥༠ ཐ་༧) ཚེས་བརྒྱད་ཉིན་བརྒྱད་གཏོར་ཚེན་མོའི་མཛད་སྒོ་
དང་། མངལ་ཁ་སོགས་སྲར་ལམ་ལྷར་བཀའ་བྲིན་ཆེ།

(༡༨༥ ཉ་༥༡༥༠ འ་༥) སྲ་ལོ་བཀའ་སློན་རྗེ་རིང་སྐྱེ་ཆེ་མ་ཟེན་པའི་ཚབ་གསར་
བ་རྩིས་དཔོན་པ་ལྷ་བར་གོང་མ་ཚེན་བོས་བཀའ་བམ་པའི་བཀའ་བསྐྱར་མངལ་དར་
དང་། ཆེ་འདོན་གསར་མངལ་སོགས་རིམ་བར་སྦུལ།

(༡༨༥ བ་༡༡༥༡ ཐ་༦) རྒྱ་བ་བཞི་པའི་ཚེས་བཙོ་ལྷ་བར་དུས་ཚེན་བྱུང་པར་
ཅན་དུ་སོང་གཤིས་ཞལ་འདོན་འཕར་མའི་རིགས་གཙོར་འདོན་དང་། ཚོས་དུ་ཚག་
མེད། སེང་དབར་རྣམས་སུ་གོང་དུ་ལུགས་རྫོགས་ལེགས་འབྲུལ་ཞུ་མི་དགོན་ཁག་
རྒྱ་གྲུ་རྣམས་ནས་བདུས་ལེགས་འབྲུལ་ཞབས་བརྟན་དང་འབྲེལ་བའི་མངལ་ཁ་དང་
ཐོན་གནང་འབྲུལ་སློག་སོགས་རིམ་བར་སྦུལ།

(༡༨༦ ཉ་༦༡༥༡ ཐ་༧) རྒྱ་བ་དུག་པའི་ནང་འབྲུལ་བ་གཞི་སྤང་གི་གསན་
བསམ་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས་ཞུ་བ་སྦྱིར་བསྟན་གྱི་ཚོད་པ་དབུ་འཇུགས་དང་། འབྲུལ་
གཞུང་ལ་གསན་བསམ་མཛད་པའི་ཆེ་ནའང་ཚིག་འཁྲི་དང་། གངས་འདེན་སོགས་
གཙོ་བོར་མི་མཛད་པར་སློམ་པ་སོ་སོ་ནས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་དང་། མ་ལུན་རྒྱུན་ཚང་

དགོས་ལུགས། ལྷུང་བ་རྣམས་ཀྱི་གཞི་བསམ་བ་སྐྱོར་བ་མཐར་ཐུག་གི་ལྷུང་ལུགས།
བསྐྱམས་བར་འོས་བ་དང་། བཤགས་བར་འོས་བ་དང་། སྤྱིར་བཏོས་སུ་འོས་བ་
རྣམས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ལུགས། གཞི་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་རྣམས་ལུག་ལེན་དུ་འདེབས་
ལུགས། ལས་བརྒྱ་ཅ་གཅིག་སོགས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ལུགས་སོགས་གོ་དོན་དང་།
རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཉམས་སུ་ལེན་ཐབས་ཀྱི་གནས་རྣམས་ཅུང་གཅོད་བ་ལ་
ལུགས་བཞེད་ཆེ་བར་མཛད། ལྷ་བ་འདི་ནང་སེང་དབང་རྣམས་སུ་སྤྱི་སྤྱིར་གྱི་མཛུ་
ཁའི་རིགས་རིམ་གཞན་དང་། ལྷ་མཇུག་ལ་སྐོ་བའི་དོན་གཅོད་དུ་བསྐྱོད་མི་བཀའ་
ལྷོན་ལུང་ཁང་དང་། ལས་བྱ་གཤེར་དབང་དབལ་ལྷུན། ཞོལ་གཉེར་ཆེ་བརྟན་སོགས་
ངོ་གཡོག་ལ་ཐོན་ལུག་སྤུལ།

(༡༧༦ བ་༥༡༥༧ ཟ་༣) ཆོས་བརྒྱ་སྐོར་ལ་བཀའ་ལྷོན་བཤེད་སྐྱོར་གཡོག་སྐོར་
དོན་ལ་བསྐྱོད་དགོས་ཐོན་ལུག

(༡༧༧ ཉ་༣༡༥༧ འ་༡༠) ལྷ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་གཅིག་ཉིན་སེ་རའི་སྤོངས་
རྒྱའི་ཞབས་བརྟན་དང་། ལྷ་དམངས་མཛུ་ཁ་སོགས་སྤར་རྒྱུན་ལྷུང་སྤུལ། འདི་ལྷའི་
ཆོས་དུག་ལ་འཛུང་དབང་ས་གོང་མ་ཆེན་པོ་ནས་ཡ་རྒྱལ་བ་མཚོག་ལ་རིང་མིན་
གསེར་གྱི་འཛུང་ས་སོགས་སྤུལ་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་པའི་གསེར་གྱི་བཀའ་བཟང་ཕེབས།

(༡༧༨ བ་༡༡༥༧ ཟ་༣) ལྷ་བ་འདི་ནང་དུགས་གོང་དང་། ཁམས་ཁུལ་བཅས་སུ་
སྐོ་དོན་དཔུང་འཇུག་སྐོར་ལ་ཐོན་མི་གཞུང་ཞབས་འགྲུབ་འབྲིང་དཔུང་བཅས་དང་།
མདའ་དཔོན་རུ་བརྒྱ་ལྷིང་སོགས་དམག་མིའི་མགོ་བྱེད་དང་། དཔུང་དམག་གཅོད་
དམག་སོགས་མང་པོར་སྤུལ་དབང་སྤུལ་འཇུག་སོགས་རིམ་བར་སྤུལ། མཁན་

ཚུང་ཚོགས་མེད་བསྟན་དར་དང་། མཚོད་དམར་ཤེས་རབ་འོད་ཟེར་བཅས་བྱུང་ཡིག་
ལས་ཁུངས་སུ་རིམ་འབྱོར་དང་། ཅེ་ཕྱག་གསར་བྱུང་སྐས་ལས་ཁུངས་སུ་འབྱོར་
བའི་གསར་མཇུག་སོགས་དང་། ཕྱགས་རྫོགས་ལེགས་འདུལ་ལྷ་མི་དོ་རྗེ་བལ་སྐྱེལ་
སྐྱུར་མཇུག་ཁ་སྐྱེལ།

(༡༧༩ ཉ་༡།༢༥༧ འ་༧) གཙོ་བོར་ཕྱགས་གཉེར་གསན་བསམ་ལ་གཅིག་ཏུ་
བརྩོན་བར་མཇུག་བས་འདུལ་གཞུང་སྐོར་གྱི་གསན་བཞེས་བྱུབ་བས་ལྷ་བ་འདི་ནང་
ནས་མཛོད་གྱི་གསན་བཞེས་ཚུགས་བས་མཛོད་གཞུང་ཚོས་མངོན་རིན་ཆེན་འདྲེན་
བའི་ཤིང་རྟའི་ཐོག་ནས་བརྩེ་བཞག་གསན་བཞེས་དང་། མཛོད་འགྲེལ་ཐར་ལམ་
གསལ་བྱེད་དང་། མཆིམས་མཛོད་སོགས་ལ་གཟིགས་རྟོག་དང་བཅས་མཛོད་
གཞུང་ལ་རྩོད་བྱ་མཛོད།

(༡༧༩ བ་༡།༢༥༥ འ་༡། ལྷ་༡༠) ཚེས་ཉེར་བཞི་ལ་འཆར་ཅན་རྒྱུད་སྟོད་སྐད་གྱི་
ཞབས་བརྟན་མཇུག་ཁ་སྐྱེལ། ཚེས་ཉེར་ལྔའི་ཉིན་ལྷ་མཚོད་གྱི་མཇུག་ཁ་སྐྱེལ། གནས་
གཟིགས་སོགས་སྐར་རྒྱུན་ལྟར་བསྐྱུངས།

(༡༧༩ བ་༦།༢༥༦ ཐ་༢། ལྷ་༡༡) ཚེས་བཞི་ཉིན་བྱང་ཕྱོགས་བསྟན་བའི་གསལ་
བྱེད་ཆེན་པོ་ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་འབྱོར་ཕྱག་ཏུ་ཕེབས་རྒྱུ་དུ། ཚོམས་ཆེན་སྲིད་
ཞིའི་ཕྱན་ཚོགས་སུ་ཕེབས་བསྐྱོད་གྱིས་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད་བསྟན་རྗེ་
བཙུན་དམ་པ་སྐྱེ་ངོས་དང་། ཡོངས་འཛིན་ལོ་མིན་ཉན། ཕྱག་མཛོད་ལོ་ཡོན། ཡང་
གཉིས། བྱང་གཅིག་བའི་སེ་གཅིག་སྐྱེ་བཅར་ཨ་ཁུ་ཡེ་ཤེས་དགེ་ལེགས། གསོལ་
དཔོན་ཏུ་སྐྱེ་མ། ཞབས་གསལ་བྲག་འབྲིང་སོགས་མི་གངས་བཞི་བརྒྱ་སྐོར་ལ་མཇུག་

ཕྱག་དང་བཀའི་འཚམས་འབྲི། གསོལ་གྲོ། གསོལ་ཇ། བཞེས་འབྲས། དཀའ་སློབ་
གནང་སྐྱེས་སོགས་རྒྱལ་པར་སྦྲུལ། སྤར་ཡང་གཟིམ་རྒྱུད་དུ་མེགས་བསྟུན་རྗེ་བཙུན་
དམ་པ་སྐྱེ་འཁོར་དང་། ཡོངས་འཛིན། དཔོན་ཁག་ཆེ་གས་བཅས་གཟིམ་རྒྱུད་དབང་
འདུས་འབྲིལ་དུ་མཇུག་ཁ་དང་བཅས་དགུས་པའི་བཀའ་མཚིད་ཞིབ་པར་སྦྲུལ། ཕྱི་
ཉིན་རྣམས་སུ་ཁལ་ཁའི་ཡོངས་འཛིན་དང་དཔོན་ཁག་སོགས་སོག་རིགས་མང་པོར་
སྐྱེར་མཇུག། འབྲོར་འབྲུལ་སོགས་ལྷ་མི་རིམ་བྱུང་ལ་མཇུག་ཁ་སྦྲུལ། ཆེས་བཅུ་
སྐོར་རྣམས་སུ་ཁལ་ཁའི་སྐྱེ་བཅར་ཡེ་ཤེས་དག་ལེགས་དང་། ཁལ་ཁ་མེ་ཆེན་མང་།
ཁལ་ཁ་རྒྱན་མང་། རྒྱ་པའི་སི། ལྷ་སུན་ཚོགས་དོ་རྗེ་བཅས་སོ་སོ་ནས་གཟིམ་རྒྱུད་དུ་
གསུང་ཚོག་བ་རྣམ་རྒྱལ་གྲུ་ཚང་ཚོགས་ཡོངས་དང་། གྲངས་བཅད་ཅི་རིགས་པའི་
སྐོ་ནས་མདོ་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཞབས་བརྟན་དངོས་འབྲུལ་ཐོག་ངོ་མ་སོ་སོ་
དང་། གཡོག་དྲག་འབྲིང་། འབྲུལ་འདེགས།(༡༧༧ བ་༡༡༥༥ བ་༥) དེར་མ་ཟད་འདི་
ལོ་སོག་འབྲུལ་དྲག་འབྲིང་ཉ་ཅང་མང་བས་མཇུག་ཕྱག་ལྷ་མི་ཟམ་མི་ཆད་དུ་བྱུང་བ་
མཐའ་དག་ལ་(༡༧༧ བ་༡༡༥༥ བ་༦) མཇུག་ཁ་དང་། འདོད་ཚོས་སོགས་གང་ལ་
གང་འོས་སུ་བཀའ་བྲིན་ཆེ།

(༡༠༠ ཉ་༡༡༥༥ འ་༣) འདི་ལྷའི་ཆེས་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་ཕྱི་རྫོན་པ་རེ་ཞིག་མཇུག་
མཚམས་བཅད་དེ་ཕྱགས་དམ་བཅད་མཚམས་དམ་པོར་བཞུགས་ནས་སྤྱོད་དགའ་
སྤུན་སྤྱོད་བརྒྱ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་སྐྱེ་མའི་རྣལ་འབྲོར་གྱི་སྐོ་ནས་དམིགས་བཅེ་མའི་
སྤྱགས་བསྟེན་སྤུན་རེ་དང་། གསོལ་ཚིགས་མདུན་རྒྱ་བ་དང་། དགོང་སྤུན་བཅས་
པར་རྟ་མགྲིན་གསར་སྐྱབ་ཀྱི་སྤྱགས་བསྟེན་བཅས་སྤུན་བཞི་རེ་དང་། སྤྱགས་སྤུན་

རྗེས་མར་ཚོས་སྐྱོད་སྤྱི་སྤྱིར་ལ་གཏོར་འབྲུལ་འཕྲིན་བཅོལ་བཅས་ཆག་མེད། ལུག་
བར་རྣམས་སྤྱི་བརྒྱ་མཚོད་འཕར་མའི་ཐོག་སྐྱོལ་ཚོགས་གཙོ་གྲུབ་ཀྱི་ཞལ་འདོན་དང་།
སྐྱོལ་མ་གྲངས་གསོག་མཁུལ་སྤྱི་ལུག་སོགས་གྲངས་མང་བར་འབྲུལ་གནང་བཅས་
ལུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་སྟོད་མེད་ཀྱི་ངང་དུ་རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་
བར་བཅད་རྒྱར་བཞུགས་ཤིང་། བཅོ་ལྔའི་སྤྱོད་བཅད་རྒྱ་བཞེངས་ཉེ་འཕགས་པ་
རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱི་མཐུན་དུ་གསོ་སྐྱོད་བཀའ་ཤིན་ཆེ།

(༡༠༠ བ་༤།༢༥༧ བ་༡) མེ་པོ་སྤྱི་ལྷུང་འབོད་པའི་གནས་མེའི་ངང་ཞལ་གསར་
ཚོས་ཀྱི་དགའ་བ་དང་པོའི་ཐོ་རེངས་མཚན་གཟིམ་ཁང་དུ་རྒྱུན་གྱི་ལུགས་དམ་ཞལ་
འདོན་རྣམས་སྤྱི་བཅས་གསུང་བསྐྱང་དང་།

(༡༠༠ བ་༤།༢༥༧ བ་༢) པོ་གྲང་ཅེའི་ཚེས་གཏོར་རྗེས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་
དང་། གནས་གཟིགས། གཟིམ་རྒྱུད་དུ་གསོལ་བ་གདན་བཞེས་སོགས་བསྐྱངས་
ནས་ཚོམས་ཆེན་དུ་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ཆེན་ལ་དགྲེས་རོལ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་
མཛད་སྟོན་གང་ཅི་སྤར་རྒྱུན་དང་། འདི་ཉིན་མཐོན་འབོད་དུ་ཐོར་རྟོད་ཁང་དང་། ཀུ་སི་
ཏུ་སོགས་ངོ་གཡོག་དང་། ཚོལ་ཀུན་སྤྱི་ན་ཇ་སག་ངོ་གཡོག་སོགས་སོག་རིགས་
བདུན་ཅུ་སྟོར་དང་། ར་ཉག་ལྷ་མ་ངོ་གཡོག་བཞི་བཅུ་སྟོར་བཅས་ལ་སྟོན་ཆེན་གྱི་
གསོལ་རས་སྤུལ། ཚེས་གཉིས་རྒྱལ་པོ་ལོ་གསར་ལ་ཡང་ཚོམས་ཆེན་དུ་ཕེབས་
བསྐྱོད་ཀྱིས་མཛད་སྟོན་གང་ཅི་སྤར་རྒྱུན་ནས་མཐོན་འབོད་དུ་ཁལ་ཁ་རྗེ་བཅུན་དམ་
པ་དང་། ཁལ་ཁའི་དཔོན་ཁག་ཆེ་རྒྱུད། ཞབས་སྤྱི་དྲག་འབྲིང་དཀྱུས་སོགས་སོག་
རིགས་སུ་མ་བརྒྱ་བཀའ་བ་དང་བཅས་སྟོན་ཆེན་གྱི་རིམ་བར་དགྲེས་བར་རོལ།

ཚེས་གསུམ་ལྷ་ཆར་གཟེམ་ཚུང་དུ་སྒྲ་མོའི་གསུང་བསྐྱེད་དང་བཏག་བསྐྱེལ་སོགས་
 བསྐྱེདས་ནས་ཉི་མོད་དུ་འབྲས་སྐྱེདས་ཞལ་རོ། ཆབ་བཏགས་ལ། དགོ་གཤོག་
 སོགས་ལ་མཛེས་ཁ་དང་། ཚེས་བཞི་ཉིན་སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་སྐྱ་མ་ལས་སྒྲེ།
 སློན་ལས་སྒྲ་སྐོར་བ། འཆར་འཕར་གྱི་ལོ་གསར་མཛེས་དར་འབྲུལ་མི་སོགས་ལ་
 མཛེས་ཁ་སྒྲེས། ཚེས་ལྷ་དུག་རྣམས་སུ་སོག་རིགས་ཁ་འཐོར་མང་པོ་ལ་ཕྱག་དབང་
 སྒྲེས། འདི་ལོ་ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་བ་དང་། ཐོར་ཚོད་རྒྱལ་པོ་སོགས་ནས་སློན་
 ལས་ཆེན་མོའི་མགོན་དུ་གདན་ཞུས་སྟེ། ཚེས་བདུན་གཟུང་ཚེས་དགོ་ཞིང་ཤིས་
 པའི་སྐྱ་ཆར་འོལ་ཆ་དང་གཉིས་གྱིས་སྐྱབས་དབྱེ་བ་དང་བཅས་ཉི་མ་ཅེ་ཤར་ལ་ཕོ་
 བང་ཆེན་པོ་དེ་པོ་སྐྱ་འཛིན་ནས་ཆིབས་གྱི་ཁ་ལོ་བསྐྱེད་བར་སྒྲེ་སྒྲེ་མི་སྒྲེ་ཆང་མས་
 མི་ཞུ་བཀུར་བསྐྱེད་རིམ་པ་སྐྱེད་སྒྲེས་དང་། ཆིབས་རགས་རྒྱས་གཤོམ་དང་བཅས་
 ཐེབས་ལས་གྱི་མཛེད་སྐོ་གང་ཅི་སྐྱེད་ལས་སྐྱེད་གྱི་སྐོ་ནས་གདུལ་བྱ་མཚོག་དམན་
 དཔག་ཏུ་མེད་བ་ལ་མཚན་དཔེའི་སྐྱེད་བཏག་མཐོང་བ་དོན་སྐྱེད་གྱི་སྐྱེལ་བཟང་སྐོལ་
 བཞིན་པར་སྐྱ་སྐྱེད་བར་སྐོར་དང་། ཤིང་རྩ་བརྒྱུད་གཟེམ་ཚུང་དགའ་ལྡན་ཡང་ཅེར་
 ཐེབས་བཏགས་གྱིས་མཛེས་དར་འབྲུལ་བཞེས་དང་། གསོལ་གྲོ། གསོལ་ཇ་སོགས་
 གྲུབ་ནས་ཨེ་མི་དུ་ཐེབས་སློན་ཆེན་མོའི་ཐོག་བཏགས་ཁྱིར་ཞབས་སོར་བཀོད་
 བསྐྱེད་སྐྱེད་སྐོར་ལོ་མིན་ཏན་ཆེན་པོ་དང་། ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་བ། ཡོངས་འཛིན་
 རྣམ་གཉིས་སོགས་གྱིས་དབྲས་གཞུང་ཞབས་མི་དུག་སེར་སྐྱ། དུང་དག་འཕྱིར་
 དབྲས། སློན་ལས་སྐྱེན་བདག་ཁག་སོགས་ཆང་མས་མཛེས་ཕྱག་ཞུས་རྗེས་སློན་
 ཆེན་གྱི་རིམ་པར་དབྱེས་པར་འོལ།

(༡༠༡ བ་༤།༥༦ འ་༡༣། བཏུས་) ཚེས་བརྒྱད་ཉིན་ཐོར་ཚོད་རྒྱལ་པོ་དང་
དཔོན་མོ་བཅས་དང་། ཚེས་བཅུ་ཉིན་ལྷ་སེར་བསྟན་པའི་ཉིན་གྱེད་དགའ་ལྡན་ཁི་
ཟུར་རིན་པོ་ཆེ་བྱང་རྒྱལ་ཚོས་འཕེལ། ཚེས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་ཁམས་ར་ཉལ་སྐྱལ་སྐྱ་
ཆེ་རྒྱུན་ལས་ཚོགས་དབྱར་གདན་ཞུས་ལྟར་ཕེབས་བསྐྱོད།

(༡༠༢ ཉ་༡།༥༦༣ ཐ་༡༠) ཚེས་བཅོ་ལྔའི་ཉིན་ཡུལ་བ་མཚོག་མགུལ་འཆམ་སྐྱ་
འབྲུག་ཅུང་ཟད་བཞེས་པས་གསུང་ཚོས། སློན་ལམ། གཟབས་གསོལ་བཅས་ལ་
ཕེབས་བསྐྱོད་མ་སྐབ་རུང་། དགྲང་ཚིགས་ཚོགས་དབྱར་ཁལ་ཁ་རྗེ་བཙུན་དམ་
པས་གདན་ཞུས་ལྟར་ཕེབས་བསྐྱོད་ཀྱིས་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད་བསྟན་
མཇུག་དང་འབྲལ་བཞེས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་། དེ་ནས་གསོལ་འདེབས་མཇུག་གི་མཇུག་
ཏུ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་མཚོག་ནས་མཇུག་གི་བཤའ་པ་རྒྱས་འབྲལ་དང་བཅས་ཞིང་
ཁམས་ཀྱི་མཚོའི་བཀོད་པ། ལྷ་ལེག་ཉེན་གསུམ། ཉན་བཟའ་ཉེར་སྐྱེད་སོགས་ཀྱིས་
གཙོས་པའི་དངོས་འབྲལ་གཉོས་ཆེ་བའི་མཚོད་སློན་འཕྲེང་བར་བསྐྱིགས་ཤིང་།
སློན་འཁོར། འབྲལ་འདེགས་པ་སོགས་བཞི་བརྒྱ་བཀའ་བར་སྤྲུལ་དབང་དང་། དགེ་
བ་རྗོགས་བྱང་གི་རྒྱུར་སློན་པའི་ལྷགས་བསྐྱོ་བཅས་ཡང་དག་བར་བསྐྱུངས། དེ་ནས་
གཟིམ་རྒྱུད་དུ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་དང་དཔོན་ཁག་དག་རིམ་བཅས་ལ་མཇུག་སྤྲུལ་དང་།
བཀའི་འཚོམས་འདྲི། དཀར་སྡོ། འབྲལ་སློག་གཞན་སྐྱེས་སོགས་རྒྱས་པར་སྐྱེལ།

(༡༠༣ བ་༣།༥༦༤ འ་༣) འདི་དག་གི་སྤྱི་ཕྱིར་བཀའ་ལས། ད་རེས་ལྷ་སར་རྫོ་
ཤུག་སོགས་ཞིབ་མཇུག་མ་སྐབ་ཅིང་། གསུང་ཚོས་སློན་ལམ་སོགས་ལའང་བསྐྱོད་
མ་སྐབ་པ་འདི་རིགས་འདོད་སློམ་ཁེངས་ཅམ་བྱང་རུང་། ལྷོགས་གཅིག་ནས་

བསམས་ན་སྤང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་འདུག་པས་འགའ་བ་རང་ཡང་མི་འདུག་ཅེས་
མེད་པ་པར། ཐུན་ཚམས་ནས་བཀའ་རྗེ་མེད་པ་བཞིན་འདི་ལོ་མེད་པས་མ་ཐུབ་ཀྱང་ཕྱི་
ལོ་ཚམས་ནས་རིམ་བར་མེད་པས་རྒྱུའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་འདུག་ཅེས་ཞུས་པར་མ་ཟད།
སྐབས་ཐོབ་སེམས་ལ་འདེད་ལྟར་གསུང་རྒྱུ་དེད་ཅེས་བསམ་པ་ཞིག་བྱུང་བུང་།
རྗེས་སུ་ཞིབ་ཏུ་བཟགས་ན། འདི་དང་གོང་དུ་དེས་ཀྱི་ནད་འདི་རང་གིས་སློབ་ཡོང་
ཚོད་མི་འདུག་སོགས་གསུངས་པ་ཚམས་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་གསུང་ཡིན་པར་སྤང་
སྟེ། དེས་སླུན་གཞི་འདིས་མི་སློབ་ཡང་ཕྱི་ལོ་ནས་འཚུ་བ་ཆེ་ཞེས་ཞུས་མི་
བཞུགས་པར་ལུང་བསྟན་པ་དང་། སྤང་གི་རྟེན་འབྲེལ་གསུངས་པའང་སྐྱེ་འབྲེང་རྗེས་
མ་ཚམས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་གསུངས་རྒྱུ་ཡིན་འདུག་ཀྱང་རྫོངས་བསམ་སྐྱིབ་པས་དེ་
ལྟར་དུ་ཡིད་ལ་དོགས་པ་ཅོམ་ཡང་ཤར་བར་མ་གྲུབ།

(༡༠༥ བ་༣།༥༦༦ ཟ་༡༠) འདི་དག་གི་སྤྱི་ཕྱིར་ཡང་ཞབས་ཀྱི་སླུན་གཞི་སེང་
དུངས་རང་མེད་པར་མ་ཟད། གཙང་སྤོགས་ཐོར་ནད་ཀྱི་སྐྱེང་རིགས་བཅས་ཀྱིས་དེ་
ཞིག་མངལ་ཁ་གཤམ་ཆེ་རིགས་བག་སེང་ཐོག་ནས་གནང་བ་ལས་བྱིངས་སྤྱིར་རྒྱུན་
བཀའ་སྒྲོམ་མངོན། རྒྱ་བ་གསུམ་པའི་ཆེས་གཅིག་ཉིན་དགའ་ལྷན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་
གཟིམ་རྒྱུང་དབང་འདུས་འབྲིལ་དུ་མངལ་འཕྲད་དང་། ཆེས་གསུམ་ཉིན་ཐོར་ཚོད་
རྒྱལ་པོ་དང་། དཔོན་མོ་བཅས་སྤྱུ་ཁང་དུ་བག་སེང་ཐོག་བཀའ་སྤྱིན་ནས་བྱིར་འཁོར་
གྱི་འབྲོར་ཕྱག་མངལ་ཁ་སྐྱེལ། ཆེས་གསུམ་རྗེས་མའི་ཉིན་ཡ་རྒྱལ་དབང་མཚོག་སྐྱེ་
སླུན་རྒྱུ་བཞེས་པར་བཀའ་སྤྱིན་ནས་ཡ་ཀུན་གཟིགས་པའི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་ཞབས་
བཟན་འབྲེལ་མི་མགོན་གཉེར་སླུན་རི་བ་ཆེད་གཉོང་མངོན་པ་ལྟར། ཁོང་བ་དང་

བསྟན་ཚོད་ཨ་ཁུ་བཅས་བག་སང་ཐོག་ཅེར་སྐྱ་བཅར་གྱིས་གསུང་ཚོག་པ་རྣམ་གྱི་
ཚོགས་ཡོངས་དང་བཅས་བརྟན་བཞུགས་དངོས་འབྲུལ་རྒྱས་པར་ཕུལ།

(༡༠༦ ཉ་༡། ༢༤༤ འ་༧) ཚེས་བརྒྱད་ལ་འཆར་ཅན་བརྒྱད་གཏོང་ཚེན་མོའི་ཞལ་
འདོན་མཇེད་སློལ་སོགས་སྲར་རྒྱུན་དང་། མཇེད་དར་པལ་ཆེ་བ་མགོན་བརྒྱད་གྱིས་
བཞེས། ཚེས་དགུ་ལ་ཐོང་ཚོད་རྒྱལ་པོ་དང་། དཔོན་མོ་བཅས་ནས་གཟིམ་ཚུང་དུ་སྐྱ་
བཅར་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཚང་ཚོགས་ཡོངས་དང་འབྲེལ་བའི་ཞབས་བརྟན་དངོས་འབྲུལ་
རྒྱ་ཚེར་བསྟར།

(༡༠༦ ཉ་༥། ༢༤༥ ཐ་༡༡) ལྷ་བ་འདི་ནང་སྲ་དགོང་སོ་སོར་ཉ་མགིན་གསང་སྐྱབ་
གྱི་ལྷགས་བསྟེན་ལུན་རེ་ཆག་མེད་དང་། དུས་བཟང་རྣམས་སུ་ཚོགས་འཁོར་ཡང་
གནང་། ཚེས་ཉེར་དགུ་ལ་ཡུལ་ས་མགོན་མཚོག་གི་འཁྲུངས་སྐར་ཚེན་མོའི་ཐོག་
ཞལ་འདོན་འཁྲུངས་གསོལ་དང་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་མཇེད་སློལ་སོགས་སྲར་རྒྱུན་ནས་
དཀར་སློའི་ཐོག་སྤྱི་ཁུལ་མཁན་པོ་དང་། སྤན་དར་ཉན་མཁན་མིང་། གསོལ་གཟིམ་
མཚོད་གསུམ་དང་། ཅེར་བཞུགས་པའི་མཁན་སྡེ་ཆེ་ཚུང་ནས་དྲུང་གཏོགས་ཡན་
གྱིས་མཇེད་དར་ཕུལ་ཞིང་། ལྷ་སར་བཞུགས་མི་ཞབས་བད་སོགས་ཚང་མའི་
མཇེད་དར་མགོན་བརྒྱད་གྱིས་བཞེས།

(༡༠༦ བ་༣། ༢༤༥ འ་༣) ལྷ་བ་བཞི་པའི་ནང་སོག་རིགས་རང་ཡུལ་ཐོན་མི་
འགའ་ཞིག་ལ་བག་སང་ཐོག་ནས་ཕུག་དབང་དང་། འདོད་ཚོས་གནང་སྤྱིན་སོགས་
སྐུལ། ཚེས་བཅུ་ཉིན་པོ་བྱང་ཅེར་མེབས་བསྐྱོད་གྱིས་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་དང་།
སྐྱ་བཅར་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཚང་ཚོགས་ཡོངས་དང་བཅས་ལྷ་བསངས་བརྒྱགས་བརྟན་

དང་། དབྱ་ལྟ་དབང་བསྟོད་བཅས་སློན་རྒྱུ་སྐྱེས་བཀའ་བྱིན་ཆེ། ཆེས་བཅུ་གཉིས་ཉིན་ཨ་
ཧུ་ཏུ་ཐོག་ཐུ་རང་ལུལ་དུ་ཐོན་རྒྱུ་སྐྱེས་སྐྱེ་དོ་མར་ཐོན་གནང་དང་ཕྱག་དབང་བཀའ་
སློབ་བཅས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཆེས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་ཐོར་ཚོད་རྒྱུ་ལ་ལོ་དང་། རྒྱལ་ལོ། ཧུ་མི་
ཏུ་བཅས་རང་ལུལ་ཐོན་ཕྱག་ལ་དོ་གཡོག་བཅོ་ལྷ་སྐོར་ལ་མཇལ་ཁ་ཕྱག་དབང་།
ཐོན་གནང་། གསོལ་ཚིགས་ལྟན་རྒྱུ་སྐྱེས་བཅས་སྐྱེལ་ཞིང་རྗེས་སོར་ཐོན་གདོང་དུའང་
དོ་གཡོག་བཅོ་ལྷ་སྐོར་ལ་ལུ་སྐྱེད་དང་། སྐྱེན་གསལ་གྱི་གསོལ་རས་ཐོག་འདི་ཕྱིར་
དགོ་བའི་བཀའ་སློབ་སྤྱིར་དབྱུས་སྐྱེ་སིམ་པ་བཅས་ལེབས།

ཆེས་བཅུ་བཞི་ཉིན་སྐྱེ་བཅར་རྣམ་རྒྱལ་གྲུ་ཚང་ཚོགས་ཡོངས་དང་ལྷན་ཅིག་
གཟིམ་རྒྱུང་ཉི་ལོད་དུ་བསྟན་སྐྱེད་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོར་གཟབ་གསོལ་རྒྱུ་སྐྱེས་པ་བཀའ་
བྱིན་ཆེ་བར་ཉིན་གང་ཚོགས་ལེབས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཆེས་བཅོ་ལྷའི་ཉིན་ཐོར་ཚོད་ལུལ་དུ་
བསྟོད་མི་སྣེ་འཇན་ཅེ་བྱང་དག་དབང་བསྐྱེད་བཟང་དང་། དུས་འཁོར་གསར་འཛུགས་
བྱེད་མི་གྲུ་ཚང་གྲུ་དེགས་དག་དབང་དོན་གྲུབ། ལུགས་དེ་སྐྱོན་པ་འཇལ་དབྱེད་སྐྱེད་
བསྐྱེད་བཟང་བཅས་པར་ཐོན་ཕྱག་གནང་སྐྱིན་དང་། སོ་སོར་བྱེད་སྐྱོད་བཀའ་སློབ་
ཀྱང་སྐྱེལ། ཆེས་བཅུ་དགུ་ཉིན་ཁལ་ཁ་རྗེ་བཅུན་དམ་པ་དང་། ཨ་ཁུ་ལགས། ཕྱག་
མཚོད་ནོ་ཡོན་བཅས་པར་སྐྱེ་དངོས་མཇལ་ཁ་དང་། གསོལ་ཚིགས། དཀར་སྟོ།
ཕྱིར་སེལ་ལྟག་སྟོ་རྒྱུ་ལ་ཏུ་དཀར་སྟོ་སོགས་གྱི་གསོལ་རས་སྐྱེལ།

(༡༠༧ ཉ་༧། ༢༦༦ འ་༥) རྒྱ་བ་ལྷ་པའི་ཆེས་གཅིག་ཉིན་ཁལ་ཁ་རྗེ་བཅུན་དམ་པ་
ནས་གཟིམ་རྒྱུང་དུ་གསུང་ཚོག་བ་སྐྱེ་བཅར་རྣམ་རྒྱ་ཚོགས་ཡོངས་དང་བཅས་མཛོད་
ལུགས་ཞབས་བརྟན་དང་འབྲེལ་བའི་དངོས་འབྱུལ་སྐྱེལ་མཚོར་བཏེགས་འདི། རྗེ་

བཅུན་དམ་པ་དང་། མང་མི་དྲག་སོགས་སྐྱམ་ཅུ་སྐོར་ལ་བྱུག་དབང་སྐྱལ། དེ་ནས་
གཟེམ་ཚུང་བདེ་ལྗན་འབྲིལ་དུ་ཕེབས་བསྐྱོད་ཀྱིས་རྗེ་བཅུན་དམ་པ་དང་། དཔོན་
ཁག་ཆེ་ཚུང་རྣམས་ལ་ཤུ་སྟུ་དང་། སྲིངས་རྣམས་ལ་ཚོམས་ཆེན་དུ་ཤུ་སྟུ་གནང་
ཞིང་། ལྷོན་འཁོར་ཚང་མར་གོ་བབ་ཀྱི་ཐོན་གནང་གསོལ་རས་སོགས་རྒྱས་པར་
སྐྱལ།

(༡༠༥ བ་༥། ༥༦༧ འ་༡༣) འདི་རྒྱའི་ཆེས་ཉེར་བཞིའི་ཉིན་ཀུན་སྲིང་གཟེམ་དཔོན་
ལྗོངས་བཟང་འཕྲིན་ལས་རྣམས་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་དུ་སྐུ་བཅར་གྱི་ཚང་
ཚོགས་ཡོངས་རྣམ་རྣམ་རྒྱལ་མའི་སྟོང་མཚོད་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོགས་དབྱུང་གདན་
འུའི་ཐོག་ནི་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་བྱང་ཚུབ་ཚོས་འཕེལ་རྣམས་མཚུལ་གྱི་གསུང་བཤམ་དང་
བཅས་ཞབས་བརྟན་དངོས་འབྱུལ་བསྟར།

(༡༠༦ བ་༥། ༥༦༧ འ་༢) ཆེས་ཉེར་ལྗེའི་ཉིན་གཟེམ་ཚུང་བདེ་ལྗན་འབྲིལ་དུ་ཞི་
བྱུང་བྱང་ཚུབ་ཚོས་འཕེལ་རྣམས་གསུང་ཚོག་པ་སྐུ་བཅར་རྣམས་ལྷོ་སྐོར་དང་
བཅས་ཆེ་དཔག་ལྷ་ལྗེའི་སྐོ་རྣམས་མཁའ་འགོ་བསྐྱུན་བརྒྱུག་དང་འབྲེལ་བའི་ཞབས་
བརྟན་རྒྱས་པ་དང་དངོས་འབྱུལ་བཅས་སྐྱལ།

(༡༠༧ ཉ་༣། ༥༦༧ འ་༣) འདི་དག་གི་སྐུ་སྲི་རྣམས་གཙང་ལུལ་ནད་དོགས་ཀྱི་སྲིང་
རིགས་ཀྱང་གཞི་མེད་དུ་གྱུར་ཅིང་། གཙོ་ཆེར་ལྗོངས་མཚོག་སྐུ་སྐུན་སེང་དྲངས་
སྟུ་གྱུར་པ་བཅས། རྒྱ་བ་དུག་པའི་ཆེས་བདུན་ཉིན་སྐུ་ཞབས་ལོ་མིན་ཉན་དང་།
ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས། གཙུང་། ཞབས་བད་སོགས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་གཞུང་
ཞབས་དྲག་འབྲིང་དཀྱུས་བཅས་ཚང་མས་ལེགས་སྐྱེས་ཀྱི་ལྷ་རེག་སྐྱུལ་བར་མཇུག་

ཁ་དང་། ལུག་དབང་སྐྱེལ།

(༡༠༩ ཉ་༥།༢༢༠ བ་༧) གསལ་བསམ་ཚོས་རྩ་ཡང་ཆག་མེད་བཀའ་འདྲིན་ཆེ།
ཟླ་བ་བདུན་པའི་ནང་སློབ་ཐོར་དཔུང་མཁུག་ཏུ་འགོ་མི་རུ་བརྒྱ་མིང་དཔོན་སོགས་
མགོ་བྱེད་དང་། དམག་མི་བྱིངས་བཅས་རིམ་འགྲོར་ལ་མཇུག་ཁ་དང་། ར་ཉག་སྐྱེལ་
སྐྱེ་ཆེ་ཚུང་དོ་གཡོག་རང་ཡུལ་སྤྱིར་ལོག་ལ་ཐོན་གནང་།

(༡༠༧ ཉ་༣།༢༢༡ འ་༡༣) གཞན་ཡང་ཁམས་འབྲུལ་སོགས་དད་མཇུག་མང་
པོར་མཇུག་ཁ་དགག་མེད་ནས། གཙོ་བོར་མཛོད་ཀྱི་གསལ་བསམ་དང་། ཏྲ་མགྲིན་
ཀྱི་བསྐྱེན་སྐྱབ་ལྡགས་སུན་རེ་ཡང་ཆག་མེད་དུ་བསྐྱེདས།

(༡༠༧ བ་༣།༢༢༣ བ་༡༠) ཟླ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚེས་གསུམ་ཉིན་སྐྱེ་བཅད་རྒྱ་
ཚུགས་རྒྱུར་མཇུག་དང་འབྲུལ་བཞེས་སོགས་སྤར་རྒྱན་ནས། སྤྱི་བོ་སྐྱགས་དམ་
བཅད་རྒྱུར་བཞུགས་ཏེ་ཉིན་ལྷུང་སྤྱི་བོ་དམིགས་བཅེ་མའི་ལྡགས་བསྐྱེན་སུན་རེ་
དང་། གསོལ་ཚིགས་མདུན་རྒྱབ་ལ་ཏྲ་མགྲིན་གསང་སྐྱབ་ཀྱི་ལྡགས་བསྐྱེན་སུན་རེ།
དགོང་མོ་ཡི་དམ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ལྡགས་བསྐྱེན་དང་། གཏོར་འབྲུལ་བཅས་ཆག་
མེད་དང་། སུན་བར་རྣམས་སུ་བརྒྱ་མཚོད་འཕར་མའི་ཐོག་སློལ་ཚོག་དང་། ཟླ་མ་
མཚོད་བ་གཙོར་འདོན་ཀྱི་ཞལ་འདོན། གཞན་ཡང་ཚོས་སྤྱོད། སྤྱོན་ལམ་སོགས་
གང་འགོ་དང་བཅས་སྐྱའི་ངལ་བ་དོན་དང་ལྡན་པའི་ངང་དུ་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་
ཚོས་ཉི་ཤུ་བར་རྒྱན་འགྲོངས་སུ་བཞུགས་འཇགས་བཀའ་འདྲིན་ཆེ།

༡༤།མེ་ལུག་ལོ་གསར་དགེ་མཚོད་རྣམས་ཡང་ལྡན་དུ་རོལ་བཞེས་ངོས་

ཞིང་ཡོངས་སུ་སྐྱོང་བའི་མཛད་པ་དེ་ཉམས་བཞེས་དང་། འགྲོ་མོན་གྱི་དང་
མཛེས་བ་གངས་མང་པོར་རྗེས་འཛིན་གྱིས་བསྟུན་འགྲོའི་དོན་ཀྱི་གང་ཆེ་གཞན་།
མཛོད་གནས་བདུན་པའི་ཤེས་པ་བཅུའི་རྣམ་བཞག་འཆད་སྐབས་བར་སྤྲུགས་
བཅོམ་གནང་བྱུང་བ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་མཐར་རྣམ་མཁུན་སྐྱད་ཅིག་
དང་པོ་དང་། འོད་གསལ་དང་། སྐྱུ་ལུས། རྩང་འཇུག་སོགས་མཛོད་དུ་གྲེད་
ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་ལ་དོགས་གཅོད་ནན་ཉན་དུ་གནང་།

(༡།༠ ཉ་༣།༢༢༣ འ་།༡ བདུས་) མེ་མོ་བྱ་ལོར་འབོད་པའི་གནས་ལོའི་རང་ཞལ་
གསར་དོམས་གྱི་དགའ་བ་དང་པོའི་སྤྲ་ཆར་གཟིམ་ཚུང་གསུང་བསྐྱང་དང་། (༡།༠ ཉ་
༣།༢༢༣ ཐ་༣) པོ་བྱང་ཅེའི་གཏོར་སྐྱོང་རྗེས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་དང་། གནས་
གཟིགས་སྤྲུགས་སྟོན་སོགས་བསྐྱངས་ཤིང་། དེ་ནས་ཚོམས་ཆེན་སྲིད་ཞིའི་སྤྲུག་
ཚོགས་སུ་(བསྐྱུས་)དགུང་གསར་ཉིན་གཉིས་གྱི་(༡།༠ ཉ་༤།༢༢༣ འ་།༡༣) སྤར་ལམ་
རྟེན་འབྲེལ་བཟང་པོའི་མཛད་སྟོ་མཐའ་དག་ཡར་ལྡན་དང་། དགྲེས་སྟོན་གྱི་རིམ་པར་
རོལ་བཞེས་སོགས་སྤར་རྒྱུན་བཀའ་རྒྱུན་ཆེ་བར་གྱུར། ཚེས་གསུམ་སྤོ་གཟིམ་
ཚུང་དུ་འདོད་ཁམས་དབང་པོའི་གསུང་བསྐྱང་རྒྱས་པ་དང་འབྲེལ་བར་བསྟུན་སྲིད་
བདེ་ཐབས་གྱི་བཏག་བསྐྱེལ་དང་། དེ་ནས་ལོ་གསར་མཛེས་དར་འབྲེལ་མའི་རིགས་
དང་། སྟོན་ལམ་ལས་ཤེད་ཚོགས་ཆེན་དགེ་བསྟོན་སོགས་ལ་མཛེས་ཁ། ཚེས་བཞི་
ལ་སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་གྲ་ལ་ལས་སྟེ། སྟོན་ལམ་གྲ་སྟོར་བ་སོགས་ལ་མཛེས་
ལྷག་སྟེལ། ཚེས་བདུན་གྱི་སྤོ་གེ་འུ་ཚང་སྐྱུལ་པའི་སྐྱུ་རོ་གཡོག་བཅུ་སྟོར་དང་།
གཞན་ཡང་རྩ་རྒྱུ་ཁ་བ་དང་། ལྷ་མོག་བ་སོགས་མཛེས་དམངས་གཏོས་ཆེ་བར་ལྷག་

དབང་སྐྱལ། ལོ་འདི་གསལ་ལྟ་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་སྐྱེ་རྒྱུ་ལྟ་སྐྱེ་སྐྱེ་བའི་རྣམ་པ་
 དང་། མཇལ་ཁ་སོགས་ཟིང་ལོང་མང་ལོར་སྐྱལ་སྐྱེ་བའི་རྣམ་པ་སྐྱེ་དེས་
 ཆོས་བཙོ་སྐྱེ་བར་མཚམས་ཤིག་གནང་རྒྱ་ཡིན་ཅེས་ཆོས་བདུན་གྱི་ཕྱི་རོ་ནས་
 བཅད་རྒྱ་རྒྱལ་ཉེ་སྐྱོད་དམིགས་བཅེ་མ་དང་། སྐྱེ་རས་གཟིགས་གྱི་སྐྱོམ་བརྒྱས་
 དང་འབྲེལ་བའི་ཡིག་རྒྱལ་ལྡེགས་བསྐྱེན་སྐྱེན་དེ། ཕྱི་རོ་ལྡེགས་སྐྱེན་གཅིག་གི་རིང་
 སྐྱོམ་མ་དང་། བདེ་བ་ཅན་གྱི་སྐྱོན་ལམ་གང་འགོ་གསུངས། སྐྱེན་བར་རྣམས་སྐྱེ་
 མཚོད་བ་འཕར་མ་དང་བཅས་སྐྱེ་མ་མཚོད་བ་གཙོ་བོར་གསུངས་ཤིང་ཆོགས་
 འཁོར་ཡང་གནང་། བདེ་ཅན་ཞིང་བཀོད་དང་། མངོན་དགའི་ཞིང་བཀོད། དགའ་ལྡན་
 ཞིང་བཀོད་སོགས་གྱི་སྐྱེ་ཐང་ཅན་གཙོད་གྱིས་བཞེས་ནས་དེ་དག་ལ་རྒྱུན་རིང་པོ་
 གཟིགས་རྟོག་སོགས་མཇུག་གྱི་འདུག་པ་ནི། མི་རིང་བར་ཞི་བར་གཤེགས་པའི་
 དགོངས་པས་ཞིང་ཡོངས་སྐྱེ་སྐྱོང་བར་མཇུག་པ་ཉིད་དུ་སེམས། དེ་ལྟར་དུ་ཞག་
 བརྒྱད་གྱི་རིང་བཞུགས་ནས་ཆོས་བཅུ་དྲུག་གི་སྐྱེ་ཆར་བཅད་རྒྱ་ལས་གྲོམ་ཞིང་།
 དེའི་ཕྱི་ཉིན་ནས་རིམ་བར་སྐྱོན་ལམ་མང་འབྱེད་ལྷུ་མི་སྐྱིན་བདག་ཁག་གི་མཇལ་ཁ་
 དང་ཕྱོགས་འདུས་གྱི་མཇལ་དམངས་གངས་མང་། སྐྱེར་ཁག་གི་སྐྱོན་ལམ་ཉེ་བ་
 སོགས་ལ་མཇལ་རྒྱལ་སྐྱེལ། ལྷ་བ་གཉིས་བ་གསལ་འབྲེལ་དུ་བོད་བཞུགས་ཀུན་ཨི་
 བན་རྒྱ་ཡུལ་ནས་གསལ་ཐེབས་ལ་མཇལ་འབྲེལ་དང་། རིང་མིན་སྟོན་ཕྱོགས་སྐྱེ་རོན་
 གཙོད་ཅིག་ལ་ཐེབས་བཞེད་ལ་ཐོན་གནང་བཀའ་སྐྱོབ་གྲང་སྐྱེལ། ཆོས་རྒྱལ་ཉིན་
 ཀུན་ཨི་པའི་སྐྱེ་ཤོན་སྐྱི་ཁྱབ་དུ་ཐེབས་མི་བཀའ་སྐྱོན་ཐོན་པ་དང་། ལས་བྱ་བཀའ་
 དུང་སྐོ་ཤོད་སྐོ་བཟང་དར་རྒྱས་སོགས་རོ་གཡོག་ལ་ཐོན་གནང་སྐྱེལ། ཆོས་བཅུ་

གཅིག་ཉིན་སྐྱབས་མཚོག་ལུང་སྐྱེའི་བོ་ཆེའི་གདན་ས་ཨ་མདོ་རྩེ་བཟང་དགོན་དུ་
དུས་འཁོར་གྱི་ཚོ་གཤིས་སློབ་དཔོན་དུ་འགོ་མི་རྣམ་གྲུའི་གྲུ་རིགས་དགེ་སློང་སློབ་ཟུང་
རབ་བརྟན། དགེ་སློང་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པ། དགེ་སློང་བསྐྱེད་བཟང་རྣམ་གྲོལ། འཇམ་
དབྱེངས་རྒྱ་མཚོ་བཅས་ལ་བཀའ་བསྐྱུར་སྦྱེལ་བའི་མཇུག་དར་འབྲུལ་བཞེས་
བསྐྱེདས།

(༡༡༡ བ་༤༡༥༥ འ་༥ ཟླ་༩) ཆོས་བཅུ་བཞིའི་ཉིན་དུས་འཁོར་མཚོད་གར་ལ་
ཐུགས་ཞིབ་ཏུ་ཚོམས་ཚེན་དུ་ལེབས་བསྐྱོད་ཐོག་འདི་ཉིན་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། རྒྱ་
བརྟན། རྒྱ་ཐང་སོགས་ལ་སྟོན་ཤལ་ཐུགས་སློབ་བསྐྱེདས། དེའི་ནང་ནས་ཤལ་གྲ་
ལའི་ཞིང་བཀོད་ལ་ཐུགས་ཞིབ་རྒྱུན་རིང་དང་ཐུགས་སློབ་རྒྱ་ཆེར་མཇུག་སོང་བ་ནི་
དགོངས་པ་གཞན་དུ་གཏད་པའི་མཇུག་པར་མཛོད།

གཞན་ཡང་སྲ་ཕྱི་སེང་དབང་ཅི་རིགས་སུ་གཞུང་ཞབས་སེང་སྐྱའི་འགྲོར་ཐོན་
དང་། གསར་མཇུག་དང་འབྲུལ་ཁག་གི་མཇུག་ཁ་སོགས་རིམ་སེལ་དུ་བསྐྱེདས།
ཚོས་དུ་ཡང་སྲར་རྒྱུན་ཐོག་མཛོད་གནས་གསུམ་པ། བཞི་བ་རྣམས་ཀྱི་གསན་
བསམ་སུ་འབྱུང་མཇུག་ཀྱང་སྲར་ལུགས་ལྟ་བུའི་ཉ་ཅང་དོ་གལ་ཆེ་བ་རང་མི་མཇུག་
པ་ཅུང་ཞིག་ཐུགས་སྐྱིད་ལུག་པའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་མཇུག་འབྲུག་པ་ལ། ཐུན་རྣམས་ནས་
ད་ཆ་གཞུང་ཆེན་པོ་ཉི་ལྗེའི་ནང་ནས་མཛོད་མ་གཏོགས་གཞན་དབྱེད་པར། འབྲུལ་བ།
རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རིག་གཞུང་བསྐྱེད་ཚོན་ཆེ་ཆུང་། རློ་རྟོགས་དང་བཅས་བ་གྲུབ་ཟིན་
པས་མཛོད་གྲུབ་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་གཉེར་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ལགས་ན་
སློམས་ལས་ཀྱི་རྣམ་པ་མཇུག་མ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚོན་ཞུས་པར། དེ་ལྟར་ཡིན་

འདུག་གྲང་མཚོན་གྱི་སློབ་གཉེར་འདི་མཐར་འཁྲོལ་བ་ཞིག་རང་ཨེ་ཡོང་ན་གསུང་
བར། མཚོན་གནས་བརྒྱུད་ཡོད་པའི་ནང་ནས་བཞི་བར་ཕེབས་ཀྱུ་བ་པར་ད་མཚོན་
གཞུང་ཕྱིན་ལས་མ་བཟུང་བས་སྲུགས་གཉེར་གྱི་ཕྱིར་བཤེན་གསུང་མཚོན་གྱི་འཕྲོས་འདི་
ཅམ་མི་གྲུབ་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་མེད་ཚུལ་ཞུས་པར། འོ་ན་དེ་ག་ཕྱིན་ཅེས་ཞལ་བཞེས་
བསྐྱེད་སྲུང་བ་ལྟ་བུར་སྲུགས་ལ་བབ་པ་ཞིག་རང་མི་འདུག་པས་གནས་སྐབས་དེར་
དགོངས་པ་རྗེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྐྱམ་པ་ལས་སྤང་བ་ཆེར་མ་བྱུང་བུང་། རྗེས་སུ་
བརྟགས་ནས་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་གསུང་འབྲུལ་མེད་དུ་སྤྲང་། ཆེས་ཉེར་དགུའི་ཉིན་
འབྲུངས་སྐར་གྱི་མཚན་སྐོར་རྒྱུན་རྒྱུན་དང་།

(༡༡༣ བ་༥༡^{༢༢༢} བ་༥༡ ལྟེ་བཤེན་) ཆེས་ཉེ་བུ་སྐོར་ལ་སྲིད་སྐོར་ཡོངས་འཛིན་ནོ་
མིན་ཉན་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྲིར་ཕེབས་རྒྱུའི་ཐོན་ཕྱག་ཐོག་སྟོན་འཁོར་ཚང་མར་
མཇལ་ཁ་དང་། ཐོན་གནང་ལེགས་སྐྱེས་སོགས་རྒྱས་པར་བསྐྱེད་སྲུང་གི་བཀའ་
མཚན་གྲང་ཞིབ་ལྷུག་ཏུ་བསྐྱེད་སྲུང་། འདི་ལོ་ཡུལ་ཁམས་བདེ་ཐབས་སུ་སྐྱེས་རྒྱུའི་
མགོན་དཀར་གྱི་བུམ་པ་གྲངས་མང་སྟོ་གོན་མཚན་པ་རྣམས་ལ་གཟིམ་རྒྱུང་བདེ་ལྡན་
འབྲུལ་དུ་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་དང་། མཚན་ཞབས་སྒྲ་མ། བྱ་ཚང་གྲུ་པ་གྲངས་
བཅད་བཅས་ནས་བུམ་སྐྱུ་བ་གནད་སྲིན་ཚུགས་པའི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་
ཚོགས་དབུར་ཕེབས་བསྐྱོད་དང་། བུམ་སྐྱུ་བ་གྲུབ་ནས་གཉེར་བུམ་ཁྲུང་འཕགས་
གསུམ་གོང་མ་ཆེན་པོར་འབྲུལ་རྒྱ་མཁན་ནང་གཉིས་ལ་ཆེད་བསྐྱེད་མཚན་ཅིང་། དེ་
འབྲེལ་ཨོ་བན་རྣམ་གཉིས་སུ་གསེར་སྟོན་སྟོན་དགོས་ཀྱི་བཀའ་ཡང་སྐྱེལ།

རྒྱ་བ་ལྷ་པའི་ཆེས་གསུམ་ཉིན་ལེ་ཅིང་མཁན་ནང་གཉིས་ཐོན་རྒྱུར་ཕྱག་དབང་

དང་། གོང་མ་ཆེན་པོར་འཚམས་ཀྱི་བཅས་གནང་། གོང་གསལ་བུམ་པ་བྱིངས་
རྣམས་རྫོང་གཞིས་ཁག་ཚང་མར་བྱེད་སྐྱིད་བཀའ་ཀྱི་དང་བཅས། བུམ་པ་རྣམས་ལ་
ཕྱག་ནས་སྐྱུགས་སློན་ཀྱི་ཆེར་བསྐྱེདས་ཉེ་ཆེད་རྫོང་མཛད།

(༡༡༩ ཉ་པ། ༡༧༧ འ་༧) ལྷ་བ་དུག་སའི་ནང་གཞིམ་རྒྱུར་བདེ་ལྷན་འབྲེལ་དུ་ཁྲི་
ལུར་བྱང་ལུབ་ཚོས་འཕེལ་ནས་རྣམ་སྲུ་གསུང་ཚོགས་པ་བཞི་བཅུ་སྟོར་དང་བཅས་
མཁའ་འགྲོ་བསུན་བསྐྱོག་གི་བརྟན་བཞུགས་འབྲུལ་གནང་གི་ཚོགས་དབྱེར་ཕེབས་
ཉེ་ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་བཞེས་རྒྱས་པར་བཀའ་བྲིན་ཆེ། ལྷ་ཞབས་ལོ་མིན་ཉན་སྟོན་
འཁོར་དགའ་ལྷན་ནས་བྱིར་ཕེབས་ལ་འགྲོར་ཕྱག་དང་། ལྷན་རྒྱས་ཐོག་གང་ཅིའི་
གསུང་མོལ་ཞིབ་པར་བསྐྱེདས།

(༡༡༩ བ་༣། ༡༧༤ ཐ་༧) དད་འདུས་མང་པོར་མཛུལ་ཕྱག་རིམ་སེལ་དུ་སྦྱལ། ལྷ་
བ་བདུན་སའི་ནང་རྒྱད་སྟེང་མཁའ་ལུར་སྟོ་བཟང་སྐྱུན་སྲུབ་བྱང་ཅེ་ཚོས་རྗེའི་ཁྲི་
འདོན་དུ་ཐོན་ཕྱག་དང་། འདི་སྐབས་སྟོ་དོན་སྟོར་བསྐྱེད་དུ་ཟིང་ཞིག་ལ་བརྟེན་དམག་
བསྐྱེད་ལང་གིས་དབྱེད་འཇུག་ཏུ་འགྲོ་མི་ཅེ་ཤོད་བྱེད་འཁོར་དང་། དམག་མིའི་འགོ་
བྱེད་ཏུ་བརྒྱ་ལྗིང་སོགས་དང་། དབྱེས་གཅོད་དམག་མི་བྱིངས་སོགས་རིམ་ཐོན་
རྣམས་ལ་ཕྱག་དབང་སྐྱབས་འཇུག་ཐོན་གནང་སོགས་རིམ་པར་སྦྱལ། བཀའ་སྟོན་
པ་སྟོ་ཡང་ཁམས་ཁུལ་དོན་དཔྱོད་དུ་བསྐྱོད་དགོས་ལ་ངོ་གཞིག་ལས་བྱ་དང་བཅས་
པར་ཐོན་ཕྱག་མཛུལ་ཁ་གནང་། དེ་སྐབས་སྟོ་དམག་བསྐྱེད་ལང་གིས་མི་སེར་ལ་
བརྟེན་གསེག་དང་། གཞུང་གནས་ལ་ཡང་སྐྱུགས་འགྲོས་ཅི་ཆེ་བཅས་བྱུང་བར་
སྐྱུགས་གཡོད་དང་། སྐྱུགས་ཡིད་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཡང་བཞེས།

(༡༡༩ བ་༦།༢༧༤ འ་༩) ལོང་དུ་མཁའ་ནང་མདུན་ལོང་ས་མཚོག་ནས་སྤྲུགས་
བསྐྱེད་རྒྱ་ཆེན་པོས་ལོང་མ་ཆེན་པོར་མགོན་དཀར་གྱི་གཏེར་བུམ་གསུམ་སྤྲུག་
གསལ་གྱི་འབྲུལ་གནང་མཛད་པའི་གནས་ཚུལ་ཨི་བན་རྣམས་གཉིས་ནས་བྲལ་ཅེའི་
ལམ་བརྒྱུད་ཕྱུལ་བར། མགོན་པོ་ཉིད་གྱི་སྤྲུགས་རྗེ་དང་བྱིན་རྒྱལས་གྱིས་མཐུས་པོ་
འདི་ནང་རྒྱ་ནག་ཕྱོགས་སུ་སྤར་དང་མི་འདྲ་བའི་ཆར་རྒྱ་དུས་འབབས་པོ་ལེགས་
སྤྲུག་འཕེལ་སོགས་བྱུང་བས། ལོང་མ་བདག་པོ་ཆེན་པོ་སྤྲུགས་མཉེས་ཚོར་ཤིན་ཏུ་
ཆེ་བར་བྱུང་བས་ཐང་རྟའི་ཐོག་བཀའ་བཟང་དང་གནང་རྟེན་འཕར་མ་བཅས་ཕེབས་
བ་ཆེས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་ཨི་བན་གཉིས་ནས་འབྲུལ་བརྒྱུད་དུ་བཅད།

(༡༡༥ ཉ་༣།༢༤༠ འ་༡༠) མངོན་གྱི་གསལ་བསམ་སྤར་རྒྱུན་སུ་མཐུང་གྱིས་
མཛད་པས་ལྷ་བ་འདི་ནང་མངོན་གནས་དུག་པ་ཡན་རྫོགས་ནས། མངོན་གནས་
བདུན་པའི་མགོར། དེ་མེད་བཟོད་རྣམས་ཤེས་པ་མིན། །ཟད་དང་མི་སྐྱེའི་སློ་ལྷ་
མིན། །ཞེས་སོགས་ཤེས་པ་བཅུའི་རྣམ་གཞག་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཕེབས་ཤིང་།
དེ་དག་གི་ཆེ་ཤེས་པ་བཅུ་པོ་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་སོགས་དང་། དེའི་ནང་
ཚན་ཟང་བ་དང་། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་གཉིས་གྱི་ངོ་བོ་དང་། དེས་ཚིག་མངོན་དུ་བྱེད་
ཚུལ་སོགས་ཞིབ་དུ་བྱི་རྟོག་མཛད་ཅིང་། དེ་དག་ལས་འཕྲོས་ནས་ཕར་བྱིན་ཐེག་
པའི་སྐབས་སུ་རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་མཐར་རྣམས་མཁྱེན་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་མངོན་དུ་
བྱེད་སྤྲུགས་དང་། སྤྲུགས་གྱི་སྐབས་སུ་དཔེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་། དག་མ་དག་
གི་སྐྱེ་སྤུས་གྱི་མཐར་སྐྱེ་དག་པ་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་དང་། སྤྲུགས་དག་པ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་
སྐྱེ་སྤྲུགས་ངོ་བོ་དཔེར་མེད་པའི་རྒྱང་འཇུག་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་སོགས་ཡོངས་

འཛིན་ཁྲི་རྒྱར་རིན་པོ་ཆེས་གཙོས་པར་བཀའ་འདྲི་དོགས་གཙོད་ནན་ཉན་དང་། རྒྱ་
མཚན་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲུགས་ཡིད་འཕྲོག་པའི་ཚུལ་གྱིས་གསང་བ་འདུས་པའི་སློན་
ལམ་ཡང་ཡང་ཞལ་འདོན་དུ་མཛད་པ་སོགས་བྱུང་བ་ནི། རིང་མིན་ཞལ་མི་བཞུགས་
པར་འོད་གསལ་ཚོས་སྐྱེ་མཛོན་དུ་མཛད་པའི་དགོངས་གཞི་བྱུང་པར་ཅན་དུ་སྤང་ལ།
མཛོད་ཀྱི་གསལ་བསམ་ཡང་། ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མཛོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་
མཚམས་འདི་ནས་འཕྲོ་ཅན་དུ་ལུས་སོང་བར། ལྷ་སོར་གོང་དུ་མཛོད་ཀྱི་ཚོད་པ་
མཐར་འབྲོལ་བ་ཞིག་རང་ཨེ་ཡོང་ན་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་དོན་ལ་གནས་པའི་
གསུང་ཁོ་ནར་ངེས་པར་སྤྲང་དོ། །

(༡༡༤ ཉ་པ། ༡༧ བ་༥) ཞེས་སྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་མཛེ་སྐྱེས་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་
གཟེགས་བཅུ་པ་ཆེན་པོ་ཇི་བཅུན་རག་དབང་སློབ་བཟང་འཇམ་དཔལ་བསྟན་འཛིན་
ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ངོ་མཚར་ལོར་བྱུང་བའི་འཕྲེང་བ་
ལས། གདན་ས་ཆེན་པོ་རྣམས་སྤེལ་ས་པའི་དུས་སྐབས་དེ་དག་ནས་བཟུང་སྟེ་
གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་གསལ་བསམ་རྒྱན་མི་ཆད་དུ་བཙོན་པ་དང་། དམ་
པའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་མ་ལས་དབང་ལུང་མན་རག་གི་བདུད་ཅི་དང་དགེ་སློང་གི་
བསྐྱབ་གཞི་སོགས་བཞེས་ཤིང་སྤྲུགས་ཉམས་སྤྲུ་བསྟར་བ་སོགས་ཐོས་བསམ་
སློམ་གསུམ་སྟབས་གཅིག་དུ་མཛད་པའི་སློན་ལས་བསྟན་པ་དང་འགྲོ་བའི་དོན་རྒྱབས་
པོ་ཆེ་ཇི་ལྟར་སློང་བའི་ཚུལ་བརྗོད་པའི་སྐབས་ཉེ་བདུན་པའོ། །།

༡༥ ཤེས་བྱ་དམ་པ་རྣམས་སྐྱེ་འཆི་ལ་རང་དབང་ཐོབ་ཀྱང་སྤྲུ་རན་ལས་འདའ་
ཚུལ་སྟོན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། མཐོན་པོ་འདི་ཉིད་ནས་ཀྱང་སྐྱེ་ཁམས་

མི་བདེ་བའི་ཚུལ་བརྟན་པས་གསོལ་སྐྱོན་འཕྲོད་སྐྱོར་དང་། བརྟན་གསོལ་
འབྲུལ་བཞེས། གདན་གསུམ་དང་རྒྱུད་གྲུ་སྟོད་སྟངས་སོགས་སུ་ཞབས་བརྟན་
རྒྱ་གང་ཆེ་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱབ་སྐྱས་དང་། ཡོངས་འཛིན་ལས་ཆེ་དབང་མང་དུ་
འབྲུལ་བཞེས།

༩ ས་བཅད་བརྒྱད་ལ། དེ་ཞིག་ཞིང་འདིར་སྐྱེ་ཆེ་འདིའི་དངོས་ཀྱི་གདུལ་གྱི་
རྩོགས་པས་རྟག་འཛིན་ཅན་རྣམས་ཚོས་ལ་བསྐྱལ་སྤྱིར་སྐྱེ་ཆེ་མཐའ་མའི་མཚན་པ་
བརྟན་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་རྣམས་ནི་དེས་
པའི་དོན་དུ་སྐྱེ་ལེ་སྤངས་པའི་ལུང་འཇུག་དོ་རྗེའི་སྐྱེ་དེར་མོ་ཞིག་ནས་མངོན་དུ་
མཚན་ཟིན་པས་ན་ཐ་མལ་པ་བཞིན་དུ་དབང་མེད་དུ་བ་དང་། ག་བ་དང་། འཆི་བ་
སོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ནི་ནམ་དུ་ཡང་མི་མངའ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། འཕགས་པ་ཡོངས་
སུ་ལྷུང་ན་ལས་འདས་པའི་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་དོ་རྗེའི་སྐྱེ་ཡིན་
ཏེ། དེར་སྤྱིན་ཆད་ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་འདི་ཅེ་གཅིག་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཡིད་ལ་བྱ་ཡི།
ཐག་བཅས་ཀྱི་སྐྱེ་དོ་རྗེ་སེམས་སོ། །ཞེས་དང་། གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོ་ལས།
སངས་རྒྱས་ལྷུང་ན་ཡོངས་མི་འདལ། །ཚོས་ཀྱང་རྒྱབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །ཞེས་དང་།
རྒྱུད་ལྷུང་མ་ལས། འཕགས་པས་ན་དང་ག་བ་དང་། །འཆི་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཅན་ནས་
སྤངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུར་སངས་རྒྱས་པལ་པོ་ཆེའི་མདོ་
ལས། སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྟོན་འདས་རྣམས་ནི་འཛིག་རྟེན་མི་རྟག་པར་སྟོན་བ་དང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་བརྗོད་བ་དང་། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་གདུང་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་བཟུང་

བར་མཛད་པ་དང་། འདྲིལ་རྟེན་རྣམས་འཇུགས་པ་དང་དྲེགས་ཤིང་སྤོས་པའི་
སེམས་ཅན་རྣམས་སྤོམ་པ་ལ་འགོད་པར་མཛད་ཅིང་། ཡོངས་སུ་སྤྲུང་ན་ལས་འདའ་
བའི་ཚུལ་སྟོན་པ་འདི་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་དགུ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱི་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་
ཤེས་བསྐྱེད་ནས་ཚོས་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། སྲིད་པའི་འཇུག་ཚོགས་ལ་སྦྱིང་པོ་རྩལ་ཅམ་
ཡང་མེད་པས་འཁོར་བ་འདི་ལ་དུག་སྦྱུལ་གྱི་ཚང་དང་། མེ་འབར་བའི་སྒོང་དང་།
བཙོན་ར་འབྲ་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་དེ་དེས་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་
དགོས་པ་དུ་མ་ཞིག་གཟིགས་ཤིང་། ལྷག་པར་སྦྱུང་ན་ཚོད་གཞོན་ཀྱང་གྱུར་པའི་
གནས་སྐབས་ནས་སྤྲུང་ན་ལས་འདས་ཚུལ་བསྟན་པ་འདི་ལ་རང་ཅག་པལ་མོ་ཆེ་
མཐའ་དག་གིས་སྦྱ་ཚེ་མཐར་མ་བྱིན་ཏེ་སྦྱམ་པ་དང་། མོ་ལུང་བདུད་ལ་སོགས་པའི་
བར་ཚད་གྱི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའོ་སྦྱམ་དུ་ཡིད་ལ་སེམས་ཤིང་། དག་ནས་ཀྱང་
མགྲིན་གཅིག་པའི་ཚུལ་དུ་སྐྱེང་བར་བྱེད་མོད། དེ་ནི་རང་རེའི་སྤང་ཚུལ་ལྟར་ན་དེ་
འདྲ་ཞིག་ཏུ་མཆིས་མོད་ཀྱང་། ལུང་དང་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞིབ་ཏུ་བསམས་ན་
དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། བོང་དུ་སྤོས་པ་ལྟར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ནི་སྦྱེ་བ་དང་། འཆི་
བ་ལ་རང་དབང་ཐོབ་ཅིང་། གདུལ་བྱའི་དོན་འབའ་ཞིག་ལས་གཞན་དུ་མི་དགོངས་
པ་ཞིག་ཡིན་ན། དུས་རིང་པོར་བཞུགས་ནས་གཞན་དོན་དུ་འགྱུར་བ་མཆིས་ན་སྦྱ་
ཚེའི་འདུ་བྱེད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་བསྐྱེད་པའམ། བསྐྱེད་པ་ལས་ལྷག་གི་བར་
དུ་འདྲ་བཞུགས་པར་མཛད་ལ། ཡང་སྤྲུང་ན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་བསྟན་ན་གདུལ་
བྱའི་དོན་དུ་ཆེ་བའམ། ཞིང་གཞན་དུ་དེ་བས་ལྷག་པའི་མཛད་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་སྟོན་པ་

སོགས་ཀྱི་དུས་ལ་བབ་པར་གཞིགས་ན་ནི་དགོས་པ་དེ་དག་ལ་གཞིགས་ནས་དུས་
མུང་དུར་མུང་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་ཡང་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ།

སངས་རྒྱལ་བཙུག་པོ་ལྟེན་དུ་བྱོན་པ་རྣམས་ལ་ཡང་སྤངས་
ཏོགས་ལ་མཐོ་དམན་དང་། མུགས་རྗེ་ལ་ཆེ་ཆུང་སོགས་ཡོད་པ་མིན་ན་ཡང་གདུལ་
བྱའི་དབང་གིས་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་ཆེ་བསྐྱེལ་བར་བཞུགས་པ་དང་། ལ་ལ་སྐྱེ་ཆེ་ཁྲི་སྐག་
མང་བོར་བཞུགས་པ་དང་། ལ་ལ་བརྒྱ་སྐག་དུ་ཉེ་བ་ཙམ་བཞུགས་པ་དང་། ལ་ལ་ནི་
ཉེན་ཞག་གཅིག་ལ་མཇུག་པ་བཅུ་གཉིས་ཆེང་བར་སྟོན་པ་སོགས་དང་མཚུངས་པས་
ན། དེས་པར་སྐྱེ་ཆེ་མཐར་མ་བྱིན་པའི་སྐྱེལ་བའི་མཐའ་གཅིག་འདི་ནི་ལོ་གཉིད་བྱ་
མི་རིགས་ཤིང་། དེར་མ་ཟད་དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། རང་ཅག་སྐྱིགས་དུས་ཀྱི་
འགྲོ་བ་གཞན་དག་ལྟ་བུ་ཆོས་པའི་གཟུགས་བརྟན་འཆང་བ་བདག་དང་བདག་འབྲེ་
བ་པལ་མོ་ཆེ་ནི་ཉག་འདི་དང་། བྱི་བཤོལ་གྱི་ལེ་ལོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ཅིང་ཆེ་
འདིའི་རྗེས་བཀུར་སྐྱེན་གྲགས། རོར་ལོངས་སྟོན་སོགས་འབའ་ཞིག་ཡིད་ལ་སེམས་
ནས་དེ་དག་གི་བྱིར་དུ་སྤྲིག་སྤྲུག་གཏམ་ངན་ཁྲུང་དུ་བསད་ནས་ལོ་རྒྱུ་འབད་ཅིང་།
ནམ་ཞིག་ན་འཆི་བདག་གི་ཞགས་པས་ཟིན་པ་ན་འགྲོད་བཞེན་དུ་ཆེའི་དུས་བྱེད་པ་
དང་། བ་ཆོད་གཞོན་པར་རྫོམ་པ་དག་ནི་དེ་ཞིག་འཆི་བ་མི་ཡོང་སྐྱེལ་བའི་ཉག་
འདི་ནི་ཁོ་ནས་སྟོ་མིག་བསྐྱིབས་ཏེ་བག་མེད་ཀྱི་བྱ་བ་ཁོ་ནས་ཉེན་མཚན་དུ་འདའ་
བའི་ངང་ནས་ཅི་ཞིག་ན་མང་མེ་རྒྱུང་གིས་བསད་པ་སྤྱད་སྟོར་མི་འདོད་བཞེན་དུ་
འདིག་ཏེན་པ་རོལ་བལྟ་བ་ལ་འགྲོ་བ་དང་། འགྲོ་བ་འགྱུར་བ་ཇི་སྟེད་ཅིག་མཆིས་པ་
རྣམས་སྟོ་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་དེ་ཆོས་ལ་སྟོར་བ་སོགས་ཀྱི་སྤྲད་དང་། གཙོ་བོར་

ཞིང་འདྲིར་སྐྱེ་ཆོལ་འདྲིའི་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བར་བྱ་བ་རྫོགས་པས་སྐྱེ་འབྲེང་ཕྱི་མ་
རྣམས་ཀྱི་མཚན་པ་སྟོན་པའི་དུས་ལ་བབ་པ་དང། ཞིང་ཁམས་གཞན་དང་གཞན་
དག་གི་གདུལ་བྱ་དང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྐབས་སྤྲུའང་བབ་པ་དང། སྐྱེ་གདུང་དང་རིང་
བསྐལ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་པ་གདུལ་བྱ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འབྲེལ་ཚད་དོན་དང་ལྡན་
པ་ལ་སྐྱོར་བ་དོན་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་སོགས་དགོས་པ་མེད་དུ་བྱུང་བ་དུ་མ་ཞིག་
གཟིགས་པ་ལས་མ་བརྟགས་པ་དང། བྱ་ཚོམ་དང། བར་ཚད་ཀྱིས་དབང་མེད་དུ་བྱ་
དན་ལས་འདའ་བ་སོགས་ནི་ནམ་དུ་འང་མིན་ལ། གནས་སྐབས་སྤུན་མོང་པའི་སྣང་
ཚུལ་ཙམ་དུ་སྤྲུགས་ཡིད་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནི་ཡུལ་ས་ཅད་མཁྲེན་པ་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་
མཚོའི་གསུང་ལས། གྱེ་མ་དམ་ཚོས་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དེ་བའི་སྤྲུག་ཏུ་རུབ་ལ་
ཉེ། །སྟོབས་དང་ལྡན་རྣམས་རང་འདོད་ལྟར་ལེན་པན་ཚུན་ཚོད་ཅིང་དཔའ་ལ་
འཚོ། །དཔན་པ་རྣམས་ནི་རྟག་ཏུ་འཁོལ་ཞིང་གི་ནའི་ཟས་ཀྱང་རྟེན་པར་དཀའ། །ཞེས་
སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཡུན་དུ་གནས་པ་དང། འགྲོ་བ་རྣམས་
བདེ་བ་དང་སྦྱིད་པའི་དཔལ་ལ་སྦྱོད་པ་ཞིག་དང། དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་པའི་ཚོས་སྦྱིད་
ཀྱི་ལེགས་ཚོགས་རྣམས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ཞིག་བྱུང་ན་དགོངས་པའི་སྤྲུགས་བསྦྱིད་
དང་མཚན་པ་ལ་ཅུལ་དུ་འདོན་པར་མཚན་ན་ཡང། སྦྱིགས་མའི་རང་མདངས་འགོག་
པར་མི་རུས་པས་སེར་སྐྱ་པལ་མོ་ཆེ་མཐའ་དག་མི་དགེ་བའི་ལས་ལ་ངམ་ངམ་
འུགས་ཀྱིས་འཇུག་ཅིང་དང་དུ་ལེན་པ་དང། དགེ་བའི་བྱ་བ་རྣམས་རྩ་རྟུར་དོར་བ་
སོགས་སྒྲུབ་དོར་གོ་ལོག་ཤ་སྟག་ཏུ་སྦྱོད་ཅིང། རྒྱ་དེ་ལྟར་བསགས་པ་ལས་འབྲས་
བུ་མི་འདོད་པའི་སྤོགས་ཐམས་ཅད་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྤྲུངས་པ་

ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་ བདེ་སྲིད་ནམ་ལང་གི་སྐྱེས་བཞེན་རྗེ་ཉུང་རྗེ་ཡལ་དུ་འགྲོ་བ་དང་།
དགའ་ལྷན་བཟུང་སྲིད་ཀྱི་ལེགས་ཚོགས་ཀྱི་ལྷན་ཚུ་ཆད་པའི་རྗེས་ལྷན་ཉམས་རྗེ་
དམའ་རྗེ་དམར་གྲུང་པ་སོགས་ཀྱིས་སྲུགས་ཡིད་རེས་པར་འགྲུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་
པར་བརྗོད་འགྲུང་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་འགྲུང་ལ།

རྒྱ་མཚོན་དེ་དང་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རིང་མིན་སྐྱོ་ཆེ་མཐའ་མའི་མཚན་པ་
སྟོན་པར་བཞེད་ནས། རྒྱ་བ་བདུན་པ་སྟོན་མ་འདྲིའི་ཆེས་ཉི་ཤུ་ཅམ་ནས་སྐྱེ་ཁམས་
ཅུང་ཟད་མི་བདེ་བའི་ཚུལ་བཞེས་ཤིང་། དེ་ཡང་དངོས་གསལ་དོད་པའི་སྐྱོན་སྲུག་གི་
རྣམ་པ་མི་མངའ་ཡང་གསོལ་ཆས་ཅུང་ཞེག་གསོལ་མི་འདོད་ཅམ་དང་། ཞབས་
འཆག་གནང་བའི་ཆེ་ཞལ་དབྱུགས་ཅུང་ཟད་འཆང་སྐྱམ་བྱེད་པ་ཞེག་གྲུང་བར་
འབྲལ་དུ་མྱ་སྐྱོན་པ་རྣམས་ནས་འགྲོད་སྐྱོར་གསོལ་སྐྱོན་སོགས་སྲུག་དུང་དོ་ལེན་
དུངས་བསྐྱེད་ཆེར་མ་བཞེས་ཤིང་། ཆེས་ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་སྲིད་སྐྱོང་ལོ་མིན་ཉན་
མཚོག་ནས་ཉ་མཁུན་གྱི་སྐོ་ནས་འཆི་བྱ་དང་། ཆེ་དབག་མེད་ཀྱི་སྐོ་ནས་བརྟན་
བཞུགས་ཀྱི་ཆེ་ག་དངོས་འབྲལ་དང་བཅས་སྐྱོན་གཞི་སྐྱེད་དུ་དུངས་ཚུལ་བཞེས་ཉེ་
བཟུན་འགྲོའི་དབལ་དུ་ཞབས་བད་ཡུན་དུ་བརྟན་དགོས་སོགས་ཀྱི་གསོལ་འདེབས་
ནན་ཆེར་མཚན་པ་རྣམས་ལ་ཞལ་བཞེས་ཀྱི་རིམ་པ་བཟང་བར་སྐྱལ་གྱིང་། གཞི་
ནས་སྐྱོན་གཞི་བབ་སྡི་ཅམ་ལ་བརྟེན་སྲིད་སྐྱོང་ལོ་མིན་ཉན་མཚོག་ནས་གྱུང་བཀའ་
ཕེབས་ཤིང་། སྐྱེ་བཅར་སྐྱི་ཁྲུབ་མཁན་པོ་སོགས་ནས་སྲུགས་སྐྱེ་ཆེ་བར་བཞེས་
ཉེ། སྐྱེ་བས་མགོན་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་ཞབས་སྐྱལ་དང་བཅས་སྐྱ་སྐྱ་མ་ཁག་ལ་ཡུང་
བརྟན་པ་སོགས་རྒྱ་ཆེར་ཁྲུབ་ཉེ་དེ་དག་གི་ཡུང་དོན་ཞབས་བརྟན་གྱི་རིམ་པ་སྐྱེ་བ་

དགོས་རྣམས་ཀྱི་དགོས་ཆ་སྤྲུག་ཁོངས་དང་། རྣམ་གཞན། ལས་ཁུངས་ཁག་སོགས་
ནས་ཁྲལ་མངོན་སྤྲོ་བཅོས་མ་ཡིན་པར་དངོས་གནས་ཐལ་ཐོན་གྱི་སྡོ་ནས་གདན་ས་
ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། རྒྱུད་ལྷན་རྣམ་གཉིས་སོགས་ལ་མང་ཇ་བརྒྱ་ལྷག་སོགས་གྲངས་
མང་བ་དང་། དབུལ་འགྲུད་དང་། རྒྱ་བཟའི་སྡོང་དག་གཏོས་ཆེ་བ་སོགས་དང་བཅས་
བཀའ་བསྟན་གསུང་སློབ་དང་། ཚོས་ཚན་ཁག་གྲངས་གསོག་ཚོས་སྤྲང་ཁག་ལ་
བསྐྱངས་འཕྲིན། རྒྱ་བཅར་རྣམ་ཀུལ་གྲུ་ཚང་སོགས་གྲུ་ཚང་ཁག་རྣམས་སུ་ཚོས་སྤྲང་
སྤྲི་སྡེར་གྱི་བསྐྱང་བ་གྲངས་གསོག་དང་། ཆེ་ཆོག་འཆི་ལྷན། རྣམ་ཀུལ་མ་དང་འབྲེལ་
བའི་སྡོང་མཚོད་སོགས་ཞབས་བརྟན་གཡོང་ཆེ་རིམ་པར་སྤྲུབ་ཅིང་།

ཟླ་བ་བདུན་པ་ཕྱི་མའི་ཆེས་གསུམ་ཉིན་ཡབ་གཞེས་གཡུ་ཐོག་ནས་ལྷ་སྡེའི་
ཕྱང་འབྲེལ་སྡོལ་དཀར་གྱི་སྡོ་ནས་ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་བཞེས་ཐོག་ཡོངས་འཛིན་གྱི་
ཟུར་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྒྱལ་ཡུམ་དང་། གཙུང་སྤྲོ་ཞབས་སོགས་སྤྲུ་དངོས་རྣམས་
དང་། གསུང་ཆོག་པ་རྣམ་གྲུ་སུམ་ཅུ་སྡོར་བཅས་ལ་མངལ་ལྷག་སྤྲུལ། ཆེས་ལྷ་ཉིན་
ཅེ་ཤོད་བྱུང་འཁོར་སེར་སྤྲུ་སྤྲི་ནས་བརྟན་བཞུགས་འབྲུལ་རྒྱུར་གྱི་ཟུར་བྱང་ཚུབ་
ཚོས་འཕེལ་དང་། ཡོངས་འཛིན་གྱི་ཟུར་དག་དབང་ཚོས་འཕེལ། གྱི་ཟུར་འཇམ་
དཔལ་ཚུལ་ཁྲིམས་བཅས་གདན་ལུའི་ཐོག་གསུང་ཆོག་པ་རྣམ་གྲུ་ཆོགས་ཡོངས་
དང་བཅས་གཟིམ་ཚུང་དུ་ཆེ་དཔག་མེད་ལྷབ་རྒྱལ་ལྷགས་ཀྱི་སྡོ་ནས་བརྟན་
བཞུགས་ཀྱི་ཆོ་ག་རྒྱས་པ་དང་། ཡོངས་འཛིན་གྱི་ཟུར་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཐུལ་གྱི་
བཤད་པ་དང་འབྲེལ་བར་ཞབས་བད་རིང་དུ་བརྟན་བའི་གསོལ་འདེབས་ལུར་
ཚུགས་སུ་མཛོད་བར། བདག་ཅག་རྣམས་གནས་སྐབས་ཡིད་གྱི་ངལ་གསོ་ཐོབ་བའི་

སྤྲད་དུ་བཀའ་བཞེས་གྱི་རིམ་པ་བཟང་བར་ལེབས།

(༡༩༠ ཉ་ཀྱེ། ༢༤༤ བ་༤) ཚེས་བདུན་ཉིན་སྐྱེ་བཅར་ནས་རྒྱལ་གྲུ་ཚང་ནས་ཡོངས་འཛིན་གྱི་རྒྱར་རིན་པོ་ཆེ་གདན་ཞུ་དང་བཅས་ཚོགས་ཡོངས་ནས་རྣམ་རྒྱལ་མའི་ཚོགས་ཀྱི་དང་འབྲེལ་བའི་བརྟན་བཟུགས་གནད་སློན་སྤུལ་ཞིང་། མི་རྒྱར་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གསོལ་འདེབས་ནན་ཉན་ཞུས་པར་བཀའ་བཞེས་སྤར་བཞེན་བཟང་བར་ལེབས། རྒྱ་བ་འདི་ནང་དུ་ཡང་ཞབས་བརྟན་གྱི་རིམ་པ་བར་མཚམས་མེད་པར་སྐྱབ་སྤྲུལ་དང་། རྒྱ་སློན་པ་རྣམས་ནས་གསོལ་སྐྱབ་ཁ་བསྐྱར་འབྲུལ་བཞེས་དང་། གསོལ་ཆས་ཞལ་འཛེམ་སོགས་གནང་སྤྲུལ་གྲང་། སྐབས་སུ་ཉིན་རེ་ཙམ་སྐྱུན་ཅུང་དྲངས་ཙམ་བཞེས་རྒྱལ་ལས་གཞན་མ་གསོལ་ཆས་གྲང་རིམ་ཆག་དང་། དེར་བརྟེན་སྐྱེ་ཤིང་གྲང་རེ་ཅུང་དུ་གྱུར་བ་ལས་དག་སྐྱེད་པ་བཞེས་པར་སྤྲོད་མཁན་པོ་འབྲུག་གྲགས་སོགས་སློན་ཡོད་ཐོག་གཞུང་གི་སློན་སྤྱིན་པ་དང་། བརྟན་སྤིང་ཨེམ་ཚི་དཔལ་རྒྱལ། གཡུ་ཐོག་ཨེམ་ཚི་སོགས་འདེབས་སྐྱབ་གིས་བོས་ཉེ་ཚང་མས་སྤྲུག་ཅ་ཞུས་ཤིང་། ཆབ་ཉགས་སོགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་དང་། བན་ཚུན་གོ་བསྐྱར་གྱིས་མོལ་ཞིབ་བྱས་པར་སྐྱུན་གཞི་གཙོ་ཆེ་བ་གསོལ་ཆས་མ་འཇུ་བར་བརྟེན་པའི་བད་མཁྲིས་ཁོ་ནའི་སྐྱུན་གཞི་བཅས། ད་ཆ་འདི་ལ་གསོལ་སྐྱབ་སྤུལ་ཉེ་རང་གནས་སུ་ཞི་བ་ཞིག་བྱུང་ན་ལས་སྤོངས་འབྲུལ་རྒྱ་སོགས་ནི་སྐྱེ་ཁམས་ངན་བས་འབྲུལ་རུས་མིན་དང་། སྤྲུག་ཅ། ཆབ་ཉགས་སོགས་ལ་ཞིབ་ན་ནང་ཚུ་སྤྲན་བྱ་ཞིག་གྲང་བཞེས་མེད་དམ་སྐྱུམ་པ་འབྲུག་ཅས་ཞུ་བ་ལས། དེས་སུ་སྐྱེ་སྤྲད་སོགས་ལ་སྤྲངས་སྤོས་མཛོན་དོད་མེད་གཞིས་ཉ་ཙང་གསལ་བ་མེན་རང་ནི་ཞུ་སྤོབས་མི་འབྲུག་ཅིང་། འདི་དག་གི་སྤྲ་སྤྱི་

ནས་ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་མི་གལ་ཆེ་རིགས་དང་། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་པ་དང་། སྐྱ་
དངོས་ཁག ལྷ་རྗེ་རྣམས་མ་གཏོགས་གཞན་མ་མངལ་ཁ་པལ་ཆེ་བ་བཀག་སྡོམ་
མངོད།

ད་དུང་སྐྱོན་གཞིའི་བབ་རིམ་གྱིས་རྗེ་ཡོད་ལས་མ་ཐེབས་པར་སྐྱི་བྱུང་མཁལ་
པོ་དང་། མཉན་སྐྱེ་ལ་བཅར་མི་རྣམས་ནས་ད་ཆ་སྐྱོན་བབ་འདིར་ཡུལ་བས་མཁོན་ཉིད་
རང་ནས་བསྐྱེད་འགྲོར་དགོངས་པའི་སྤྲུགས་བསྐྱེད་ཀྱི་གང་ཆེའི་ཐོག་རྣམ་དཀར་
ཞབས་བརྟན་གྱི་རྒྱབ་འཁྲོར་བ་ཞིག་བྱུང་ན་ལས་གཞན་ཨེམ་ཆེ་སོགས་ནས་ཀྱང་
བྱ་ཐབས་ཆེ་བ་རང་ཞིག་ཡོད་ཆོད་མི་འདུག་པས་ཞབས་བབ་བརྟན་པའི་སྤྲུགས་
བསྐྱེད་དང་། བསྐྱེད་དུ་སེའི་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱིས་གཙོས་པའི་རིས་མེད་གྱི་དགོན་
ཁག་ཚང་མར་མང་འགྲེད་སོགས་གྱི་བསྐྱེད་བཀུར་སོགས་ཀྱི་མི་རྒྱུར་ཅམ་ཞིག་
བསྐྱེད་ན་ཞེས་ཞུས་པར་གནས་སྐབས་དེར་བཀུར་ཐེབས་སུ། དེ་ལྟར་བསྐྱེད་ཀྱང་
རྣམ་དཀར་ཡིན་འདུག་པས་འགལ་བ་མི་འདུག་པས་བྱས་ན་འཕྲུལ་ཚུལ་ཐེབས་
ཀྱང་། རྗེས་སུ་གསུང་འཕྲོས་གྱི་ཞོར་ཞིག་ལ་བཀུར་ཐེབས་སུ། ད་ཆ་ཞབས་བརྟན་
གཡོར་ཆེ་སྐྱབ་ཟེར་ཡང་རྒྱ་ལ་དཔགས་པའི་ལྷ་བཞེངས་ཟེར་བ་ལྟར་ཡིན་འདུག་སྟེ་
སོར་དོས་རྣམ་རྣམ་སྲས་གན་མངོད་དུ་ལྷགས་སྐྱེས་ཞིབ་དུལ་དང་འབྲེལ་བའི་
དུལ་འཕོར་སོན་ཚུགས་ཅམ་ཞིག་བྱུང་ན་སྐྱམ་ལོ་སྟེ་སྤྱིར་ཁལ་ཁ་དང་། ཐོར་ལོད་
སོགས་གྱི་འབྲུལ་དུལ་གཡོར་ཆེ་ཅམ་བྱུང་ཐོག་ནས་རྒྱ་དུལ་རྗོལ་སྐྱེས་བརྒྱ་
ལྟོར་རྣམ་གན་དུ་བརྟུག་ནས་དེ་ཞིག་མེད་སྐྱོད་མི་དགོས་པའི་རྗེས་བྱས་པ་ཡིན་ཀྱང་
སྟོད་མག་བསྐྱེད་པར་གྱིས་ཟེར་ཞིག་འདི་དང་། དོས་གསུགས་གཞི་མ་བདེ་བའི་སྐྱེ་

རིམ་བཅས་ལ་ལམ་ཆེར་དག་སོང། འདིས་མཚོན་གཞུང་བསྟན་སྲིད་ལམ་རྒྱ་དང།
 བོད་ཁམས་སྤྱིའི་བདེ་ཐབས་སོགས་ལ་ཕན་པ་གང་ཆེ་ཞིག་བྱུང་ན་སྟེན་བྱུང་ཡམ་
 བསྐྱེད་ལས་མར་བསྐྱེད་ཆེ་བ་ཞིག་ལས་མི་འདུག་པས་གང་བྱས་ཀྱང་བྱས་པ་རྗེས་
 མེད་ཅིག་རང་ཡིན་པ་འདྲ་ཞེས་ཐེབས་པར། སྐབས་ཀླུ་མ་ནས་གསོལ་རྒྱུར། དེ་ལྟར་
 དགོངས་པ་བཞེས་མི་འཚོལ། །སྐྱབས་མགོན་མཚོག་ནས་ཀླུ་མ་གན་སོགས་སུ་
 གཞུང་སྐྱ་ཆས་རྩ་བ་རྩུགས་ཐབས་ཀྱིས་དདུལ་བཀའ་འདུག་སོགས་བསྐྱངས་པ་
 ཀླུ་མ་གནས་སྐྱབས་སོ་དོན་དང། །སྐྱབས་མགོན་རང་གི་ཞབས་བཏུན་གྱི་རྒྱ་
 བཅས་ལ་སོང་བའི་གཞུང་རང་གི་བསྟན་སྲིད་གྱི་དོན་དང། །སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་
 རང་གི་སྐྱ་དོན་ཀླུ་མ་དཀར་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་སོང་བ་ལས་དགོས་མེད་བར་མ་དོར་
 རྒྱུ་ཐོས་ལ་སོང་བ་མིན་འདུག་པས། ཉན་ལ་མཁོ་དུས་སྐབས་གྱི་དཔེ་ལྟར་བྱུང་བ་
 ཡིན་འདུག་པས་སྤྲུགས་གཡེང་གནང་མི་འཚོལ་ཞིང། དེ་བཞིན་དུ་བོད་སྤྱིའི་བདེ་
 སྤྱུག་སོགས་དུས་དབང་གི་བཀའ་ཇི་ཐེབས་ལྟར་ཡིན་འདུག་ཀྱང། དེ་དག་གིས་
 སྤྲུགས་འབྱུང་བ་དང། བཏང་སྟོམས་དང། དགོངས་པ་ཞིང་གཞན་དུ་གཏང་བ་
 སོགས་མཛད་མི་རིགས་པ་ནི། འཕགས་བསྟོད་ལས། མི་བཟང་སྤྲུགས་མའི་ངང་
 རྩེ་འདི་འདྲར་འཕགས་པ་བཏང་སྟོམས་མཛད་ལགས་ན། །སྟོན་གྱི་སྤྲུགས་དམ་དེ་
 ཡིས་ཅེ་འཚོལ་འབངས་ཀླུ་མ་སུ་ཞིག་སྐྱབས་ལ་བསྟེན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 ལགས་ན་སྤྲུགས་བསྐྱེད་དམ་བཅའི་དོན་ལ་གཡེལ་བའི་དགོངས་པ་གཏན་ནས་མི་
 བཞེས་པ་མཁྱེན་ཞེས་ཞུས་པར། བཞད་མོ་ཞིག་དང་བཅས་དེ་ཡང་རེད་རྒྱ་རེད་
 ཅེས་ཐེབས་ཀྱང་དོན་དུ་སྤྲུགས་བག་མི་ཐེབས་པ་དང། ཡིད་འབྱུང་བའི་རྩེ་འཁོན་

མངོན།

འོན་ཀྱང་ཞབས་བརྟན་སྐྱབ་རྒྱ་སོགས་བཀའ་འཁོལ་བའི་བབ་ཀྱིས་དམིགས་གསལ་ཞབས་བརྟན་རྒྱུ་འཕྲོགས་རྣམས་ཀྱི་ཁར་སྐྱར་ཡང་རྒྱ་བ་འདི་མཚུགས་དང་།
 རྒྱ་བ་བརྒྱད་པ་བཅས་སུ་ཞབས་བརྟན་འབར་མ་འཕྲིན་ལྷན་པ་དཔྱད་གཅིག་ཏུ་
 བཀོད་ན། སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་གྲ་ས་གྲ་ཚང་རྣམས་སུ་མང་ཇ་དང་། གྲ་ཇ་
 སོགས་ཀྱི་བསྟེན་བཀའ་གངས་མང་བའི་ཚོགས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་བརྟན་གསུང་སྟོན་
 དང་། སྟོལ་མ། ཚེ་གཟུངས། གདུགས་ཤེར་སོགས་འབྲུམ་སྐབས་མང་པོ་དང་། གྲ་སའི་
 མཐོན་ཁང་ཁག་སོ་སོར་ཡང་བསྐྱར་བ་འཕྲིན་བཅོལ་གངས་གསོག་སྐྱབ་བཅས་རྣམ་
 རྒྱལ་གྲ་ཚང་དུ་དམར་ནག་གཙོར་གྱུར་གྱི་བསྐྱར་བ་འཕྲིན་འབྲུམ་ཐེང་མང་པོ་དང་།
 རྣམ་རྒྱལ་མའི་སྟོང་མཚོད་དང་། ཚེ་ཚོགས་གནས་བཅུ་སྐབས་མཚོད་སོགས་གངས་
 གསོག་རྒྱུད་གྲ་རྣམ་གཉིས་སོ་སོ་ནས་མཐོན་པོ་དང་། གདུགས་དཀར་གྱི་གཉོར་
 ཚེན། རྒྱལ་ལྷན་མ་བསྟོ་བཞུགས། ཚེ་སྟོན་གྲིང་དང་། བརྟན་གྲིང་། གུན་གྲིང་སོགས་
 སུ་སྟོལ་མ་གཡུལ་མདོས་དང་། ཚེ་མདོ། ཚེ་གཟུངས། རྣམ་རྒྱལ་མའི་ཚོགས་དང་།
 སྟོལ་ཚོགས་རྒྱལ་ལྷན་འབྲུམ་བཞུགས་དང་། སེང་གདོང་མའི་གཉོར་བརྟོག་ཚོས་
 སྐྱར་སྐྱི་སྐྱེར་གྱི་བསྐྱར་འཕྲིན། མེ་རུ། བཞི་སྟེ་རྣམས་སུ་ཡང་ཚོས་སྐྱར་ཁག་གི་
 འཕྲིན་བཅོལ་དང་། ལྷ་བསངས་སོགས་ཉིན་གངས་མང་བ། ཚེ་དང་། ལྷ་ལྷན་བཅས་
 སུ་སྐྱིར་སེ་འབྲས་ཚོ་བསྐྱས་ཀྱི་བརྒྱུ་ཁག་འཕར་མ་དང་། རྒྱུ་མཚོད་པ་ཁག་ལ་
 ཡང་དཔོན་ཚེ་དོད་བསྐྱིལ་འདད་འེས་དང་བཅས་ཡུལ་རྒྱལ་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ།
 བསྐྱལ་བཟང་། གསེར་འོད། ཉི་ཁྲི། བརྒྱད་སྟོང་། འཕོར་མོ་འབར་བ། ཚེ་མདོ་སོགས་

ཚོས་ཚན་མཐའ་ལྷན་པའི་གྲངས་གསོག་གནས་ཚུངས། དཔལ་ལྷ་སྟོབས་ལ་སོ། བསམས་
ཡས། གྲངས་ཐང་སོགས་ཚོས་སྐྱོང་ཁག་གི་ཉེན་གནས་རྣམས་སྲུ་བསྐྱང་བ་འཕྲིན་
བཅོལ་ཉེན་མང་སོ་དང་།

དགོ་འཕེལ་དང་། སེ་ར་ཅེ་སོགས་ཉེ་འཁོར་རི་ཁྲོད་ཁག་ཚང་མར་ཡང་དགོས་
ཚུ་གྲུ་ལོ་མ་པའི་སྐྱོན་ས་སྐྱོལ་ཚོགས་དང་། གཞུང་ས་བཟུས། བརྒྱད་སྟོང་། གསེར་འོད།
བསྐྱལ་བཟང་སོགས་གྲངས་གསོག་དང་། ཚེ་ལྷ་སྐྱོར་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་བར་དང་། སྐྱ་རྩེ་
སོགས་འབྲུམ་ཐེར་ལོངས་པ། རིས་མེད་དགོན་ཡང་བཞི་ཡན་ཚོད་ལ་མང་སྐོལ་དང་
འབྲེལ་བའི་སྐྱོན་ས་རང་རང་གི་ཚོས་ལུགས་སེལ་མེད་ཞབས་རིམ། སྐྱེས་ཚེན་
བདག་ཉིད་ཚེན་སོ་ཁག་ལ་སྐྱེ་ཚེའི་ཚེ་སྐྱབ་གནད་སྤིན། ལྷ་ལྷན་རོ་ཤུག་རྣམ་གཉིས་
དང་། བསམས་ཡས། ཁྲ་འབྲུག་སོགས་ཉེན་གསུམ་ཁག་རྣམས་ལ་སྐྱོང་མཚོད་ལན་
མང་སོ་དང་འབྲེལ་བར་བཟང་སྟོད་འཆི་བྱ་སོགས་དང་། དབྱུལ་ཕོངས་ངན་སྐྱོང་
རྣམས་ལ་རྩ་ལུག་ཅམ་པ་སོགས་གྱི་སྟོན་མོ་དང་། དདུལ་གྱི་སྐྱིན་གཏོང་ལན་མང་
བ། འཆི་རེས་གྱི་སྟོག་བྱ་འབྲུམ་སྤག་མང་སོ་དང་། ལམ་འགྲང་བཟོ་བ། མཚོད་ཉེན་སྐྱེ་
དཀར་གསོལ་བ། ལྷ་ཉེན་བཞེངས་པ། མཚོད་ཁང་ཁག་གི་སྐྱེ་བརྟན་ལ་གསེར་
གསོལ། སྐྱན་ཤལ་སོགས་གཏོས་ཚེ་བ། གནས་ཚེན་ཁག་རྣམས་སྲུ་ཚོགས་གཏོར།
མཚོད་འབྲུལ། གསེར་སྐྱེམས་སོགས་མདོར་ན་ཞབས་བརྟན་གྱི་རིམ་པ་འདི་མ་སྐྱབ་
ཅེས་བྱ་བ་མེད་བ་འཁོར་སོ་ཡུག་ཏུ་སྐྱབ་ཅིང་། དེ་དག་ཚང་མའི་རྒྱ་སོང་དགོས་ཚེ་
ཡང་ཁྲལ་མདོན་སྐྱེ་བཅོས་མ་ཡིན་པར་གཙོ་ཆེ་བ་སྐྱབ་ཁོངས་དང་། རྣམ་གན་བཅས་
ནས་དོད་དདུལ་བསྐྱེལ་འདང་རེས་དང་། ལུག་མཚོད་ཡས་མས་སོགས་ལས་ཁྲངས་

ཁག་ནས་གཏོང་འོས་ཇ་མར། རྩམ་པ། ཡོན་ཐོབ་སོགས་ཀྱང་དངོས་གནས་འདེགས་གཤོར་མོང་ངེས་དང། སྤྱི་ལོ་ལྷུ་མང་ཟེན་པ་ལ་སྟག་གི་སྡོ་ནས་སྦྱར་བ་དང།

སྦྱ་བྱེད་གཟིམ་ཚུང་དུ་ཡང་སྦྱོན་གསལ་བརྒྱ་མཚོན་འཕར་མ་སོགས་ཡང་ཡང་དང། ཡོངས་འཛིན་སྲིད་སྡོང་ལོ་མིན་ཉན་དང། ཁྲི་བྱར་བྱང་ཚུབ་ཚོས་འཕེལ། ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱར་དག་དབང་ཚོས་འཕེལ་བཅས་ཀྱི་སྡོ་ནས་སྦྱ་ཚེའི་ཚེ་དབང་བརྒྱ་ཚར་དང། བྱང་གྲོལ། བྱབས་ཁྲུས་སོགས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ཕྱལ་ཞིང། ཚེ་དཔག་མེད་དང། སྡོལ་དཀར་སོགས་ཀྱི་སྡོ་ནས་ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་བཞེས་ལན་མང་པོ་དང། དེ་དག་དང་འབྲེལ་བར་ཡོངས་འཛིན་རྣམས་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་དུ་ཞབས་བད་ལུན་དུ་བརྟན་པའི་ཕྱགས་བསྐྱེད་ཅི་ནས་མཛད་དགོས་པ་དང། འཛོམ་སྲིད་སྦྱེ་འགྲོ་སྦྱེ་དང། རང་ཚན་བོད་གངས་ཅན་གྱི་བསྟན་འགྲོ་རྣམས་ཡུལ་སྤྱོད་མགོན་ཉིད་ཀྱི་འདུལ་སྐྱལ་ཕྱག་མཚན་དུ་བཞེས་པ་ཞིག་ལགས་ན། སྡོན་གྱི་ཕྱགས་བསྐྱེད་དམ་བཅའི་བཞེད་དོན་རྗེས་སུ་དགོངས་པ་དང། ཞིང་ཁམས་གཞན་འགྲོན་གྱི་དགོངས་པ་སོགས་གཏང་མི་རིགས་པས་སྦྱར་དུ་སྦྱོན་གཞི་མེད་མེད་དུངས་སུ་འགྲུང་བའི་ཕྱགས་བསྐྱེད་དང་ཞལ་བཞེས་ཅི་ནས་གཏང་དགོས་ལྟར་པ་རྣམས་ལ། དེ་སྦྱར་འགྲུབ་པར་མཚོག་གསུམ་གསོལ་བཏབ་ཀྱི་སྡོན་འདུན་གང་དག་བྱས་ཚོག་པ་ལྟེ་ཞེས་གསུངས།

༡༦༥ ཡུལ་གཟིགས་པའི་ཚེན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་སྦྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་ནོན་ཉེ་བརྟན་གསོལ་བར་མ་ཚད་བ་དང། རང་སྦྱོན་བབ་ལྷི་བ་དང། ཕྱི་སྦྱོར་གྲགས་པ་སོགས་ཕྱི་ནང་དུ་རྟགས་མཚན་ངན་པས་བྱང་ཡུལ་གྱི་མགོན་

པོ་མཚོ་གཞི་ཞིང་གཞན་ལ་དབྱེས་པས་སྒྲོ་ཉམས་ གྱིས་ཁེངས་ནས་བཞུགས་
ཉེ་མཛད་པའི་ཐ་མ་བསྟན་པས་སྤྱགས་དམ་གསལ་འདེབས་རིམ་ཅན་ཞུས།

བཀའ་ཤེས་སྒྲུབ་པོ་ནས་ཀུན་གཟིགས་པ་ལ་ཁ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་པ་རྒྱལ་བ་མཚོ་གཞི་
སྒྲུའི་སྒྲུབ་ཚུལ་བཞེས་པར་ཆེད་དམིགས་གྱིས་ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་མི་མགོན་གཉེར་
ཚངས་པ་སོགས་བཀའ་མངགས་པ་ལྟར་སྐྱབ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆེས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་
གཟིམ་ཚུང་དུ་གསུང་ཚོག་པ་སྐྱབ་བཅར་ནམ་རྒྱལ་གྲུ་ཚང་ཚོགས་ཡོངས་དང་བཅས་
ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་བཞེས་ཐོག་ཡོངས་འཛིན་ཁྱི་བྱུར་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཐུལ་གྱི་
གསུང་བཤད་དང་འབྲེལ་བར་སྐྱུར་དུ་སྒྲུབ་གཞི་དྲངས་བསྐྱེད་བཞེས་ཉེ་ཞབས་བཤད་
ཡུན་དུ་བརྟན་དགོས་སོགས་གྱི་གསོལ་འདེབས་ལུང་ཚུགས་སུ་མཛད་པར། པ་ལ་
ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མཚོ་གཞི་བཀའ་བཞེན་རིང་དུ་འཚོ་བའི་སྒྲོན་འདུན་གང་
དག་ཞུས་ཚོག་པ་ཞུ་ཞེས་གསུངས།

(༡༩༡༩ ལོ་ཟླ་༡༢ ལོ་ཟླ་༡༠) འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་སྒྲུབ་གཞིའི་བབ་རིམ་གྱིས་རྗེ་
ལོད་དང་། བཞེངས་བཞུགས་དང་། ཡར་མར་ཐེབས་བཞུད་སོགས་ལ་སྐྱབ་མཉེལ་
ཚུལ་ཆེ་ཚམ་བཞེས་ཀྱང་། ཞབས་བརྟན་འདི་རིགས་སོགས་མཛལ་ཁ་གལ་ཆེའི་
རིགས་ལ་སྤྱགས་འཚོར་མི་གནང་བར་མ་ཟད། སྤྱག་དབང་དང་། བཀའི་ཐེབས་སྒྲོ་
སོགས་གང་ཅི་སྒྲུབ་མ་བཞེས་པའི་གནས་སྐབས་དང་མཚུངས་པའི་མཛད་ཚུལ་
བསྟན།

(༡༩༢༥ ཉེ་ཟླ་༡༢ ལོ་ཟླ་༥) འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་ཉིན་གཅིག་གཟིམ་ཚུང་དགའ་ལྡན་

ཡང་ཅེར་ཞབས་འཆག་ཅུང་ཟད་གནང་རྗེས་བཞུགས་གདན་ཁར་སྐྱབས་སྦྲེས་དང་
བཅས་གཟིམ་སྟབས་ལྟ་བུས་བཞུགས་པའི་ཚོག་བདག་ཅག་སྐྱུ་དྲུང་དྲུ་འཁོད་པ་
རྣམས་ནས་མཉམ་སྲུང་བའི་སྣང་དུ་རྣམ་ཐང་ལོ་རྒྱས་སོགས་སྣ་ཚོགས་ལྷན་པ་
ལས་འཕྲོས་ནས། ཚོས་རྒྱལ་སྲོང་བཅོན་སྐུམ་པོས་བོད་ཁམས་བདེ་ཐབས་སུ་
འདྲུལ་སྤང་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པ་དང་། རྫོན་པོ་མགར་རིག་པ་ཅན་རྒྱ་བལ་དུ་
མངགས་ནས་རྒྱ་བཟའ། བལ་བཟའ་དང་། རོ་ལྷ་ག་རྣམ་གཉིས་གདན་དངས་ཚུལ་
སོགས་ཀྱི་གསུང་འཕྲོས་ཀྱི་ལུ་ཞིག་ནས་ལུགས་དགྲེས་ཉམས་དང་བཅས་སྐྱུ་དྲང་
བོར་བསྐངས་ཏེ།

ལོ། རྫོན་པོ་མགར་ཟེར་མཁན་རིག་པ་ཅན་དེས་རྒྱ་ནག་དུ་ཕྱིན་ནས་རོ་བོ་རིན་
པོ་ཆེ་དང་། རྒྱ་མོ་བཟའ་གཉིས་སྟོན་ལ་བཏང་། ཁོ་རང་རྗེས་ལ་བསྐྱད་ནས་རྒྱ་ནག་
ལ་ཐབས་ཀྱིས་ངན་ལན་སྣ་ཚོགས་འདྲེས། དེ་ནས་ན་རྩུ་བཏབ་ནས་ངའི་ན་ཆ་འདི་
བོད་ཀྱི་ལྷ་སྲུང་གི་འདྲུལ་ཡིན་འདུག་པས། བོད་ཀྱི་རི་མཚོང་ས་ནས་ལྷ་གསོལ་བར་
འགྲོ་དགོས་འདུག་ཟེར་ནས་འགྲོ་སྐབས་རྒྱལ་པོས་གྲུང་ཉ་པ་མི་ལྷ་རྒྱ་བོ་དང་། སྲུང་
མི་སྐྱགས་ནས་བཏང་། རྒྱ་ཡུལ་བཀལ་ནས་བོད་ཀྱི་ས་ཆ་མི་ཉག་གི་ཡུལ་དུ་སླེབ་
ནས་ཉིན་གཅིག་ལྷ་གསོལ། གྲུང་རྣམས་ལ་སྟོན་མོ་ཡིན་ཞེས་ཤེས་པ་སྐྱེས་ཚུ་ཆུ་བསྐྱེས་
པ་མང་པོ་སྤྱི་ན། ཚུ་ཆུས་སློམ་དད་ལངས་པའི་ཚོག་ཨ་རག་བཟང་པོ་སྤྱི་ན་པ་ཁོང་
ཚོས་མང་དུ་འཕྱུང་བས་ར་བཟེ་ནས་རོ་བཞིན་ཉལ་བསྐྱད་པའི་ཚོག་མགར་གྱིས་
གྲུང་རྣམས་ཀྱི་ཉའི་སྐྱུག་ལག་ཟེག་ ཁོ་རང་རྩ་ལོག་རོ་མགོ་དམར་ཞོན་ནས་མོད་ལ་
མོས་ཡོང་བས་ཐར་པ་རེད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་ཆ་དེ་ལ་མགར་ཐར་ཟེར་བ་རེད།

ཕྱིས་སོར་ཡུལ་ལ་བསྐྱལ་བ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་མགར་ཐར་དགོན་ལ་བྱུག་བཏབ་པ་
རེད། ད་ལྟ་པལ་ཆེ་བའི་ཡུལ་སྐྱད་ལ་འགའ་བཏགས་ཞེས་ཟེར་གྱི་འདུག་པ་དེ་མ་
དག་པ་རེད། རོ་ཐོག་མགར་ཐར་ཟེར་བ་རེད་དོ་ཨང་། ས་ཆ་ཡང་སྦྱིད་པོ་ཡོད་པ་
རེད། དགོན་ལ་ཡང་ཡག་པོ་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་སྐྱབས་ཐོབ་རང་བཞིན་གྱི་
གསུང་འཕྲོས་གནང་བ་ཡིན་འདུག་སྟེ་མ་ལས་དོགས་པ་ཚམ་མ་བྱུང་རུང་། རྗེས་
སུ་བཏགས་ན་མཚོག་གི་སྐྱལ་སྦྱི་འབྲུལ་པ་དང་བྲལ་བ་འདི་ཉིད་མགར་ཐར་གྱི་
ཕྱོགས་སུ་འབྲོན་རྒྱུར་དེ་དུས་ནས་དགོངས་པ་སྟུན་མོང་མིན་པ་གཏང་ཟིན་པའི་
གསུང་དུ་སྟུག་པར་ངེས་པ་རྟེན་དོ། །

འདི་དག་གི་སྲ་ཕྱིར་ལྷ་སྐྱལ་ཆེ་ཚུང་ཁག་དང་། སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་གྲ་
ས་གྲ་ཚང་ཁག་རྒྱད་གྲ་ཉོད་སྟེད། ཉེ་སྐོར་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་ལྷ་མ་ལས་སྡེ་སོགས་
རིམ་བཅང་གིས་མཚུལ་རྟེན་གསུམ། ལྟ་རེག་སོགས་དང་བཅས་བརྟན་འགྲོ་སྦྱི་དང་།
བྲེ་བྲག་བདག་སོགས་གངས་ཅན་བརྟན་འགྲོ་རྣམས་ཀྱི་མགོན་དུ་སྦྱ་སྦྱུན་ཚུལ་འདི་
དག་སྦྱར་དུ་གཞི་མེད་སེང་དྲངས་གིས་ཞབས་པད་བསྐྱལ་བརྒྱུར་བརྟན་པ་ཞིག་ཅི་
ནས་སྟུགས་རྗེ་ཆེ་དགོས་དང་། གྲ་ས་གྲ་ཚང་སོགས་ནས་ཞབས་བརྟན་སྦྱབ་དགོས་
གྱི་རིམ་པ་འི་ལྷར་མཚིས་རུང་ཚང་མས་ཁྱུར་དུ་ལྷངས་ནས་འབད་འབྲངས་གིས་
སྦྱབ་རྒྱུར། འདི་དང་འདི་སྦྱབ་གྱི་བཀའ་གསལ་སྦྱི་སྦྱོལ་ཡོད་པ་ཞེས་གསོལ་བ་ནན་
ཆེན་པོས་བཏབ་པར་ཞུ་བ་པོ་རྣམས་ཀྱི་རོ་འདྲིན་ལྟ་བུར་ཞབས་བརྟན་སྦྱབ་པོས་
འགའ་ཞིག་བཀའ་གནང་ཞིང་། རོས་གྱི་ནད་བབ་དངོས་གཞི་སྦྱི་ཚམ་འདུག་གྲང་
དགོན་མཚོག་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ན་སྦྱོན་རང་ཡོང་མི་འགྲོ་ཞེས་པེབས། བོད་

བཞུགས་ཨི་བན་རྣམ་གཉིས་སྐྱུན་འདྲིར་ལན་གཉིས་ཅམ་བཅར་བར་མངལ་འབྲང་
ཐོག་སྐྱུན་གཞི་དེ་སྐོར་སོགས་བཀའ་མཆིད་ཞིབ་ཏུ་གནང་ཞིང་། ཨི་བན་གཉིས་ནས་
གསོལ་ཆས་དང་། གསོལ་སྐྱུན་གྱི་འཕྲོད་བཞེས། ཞབས་རིམ་སོགས་གང་དག་
གནང་དགོས་ཤིང་། རེ་དག་སྤར་ཡང་གང་དག་བཞུགས་བར་མ་ཟད་དེ་དུང་ཡང་
ལུ་མ་ཐུད་གྱིས་བྱེད་པ་གཞིར་བཅས་ཤིང་། ཉན་བབ་འདིས་སྐྱོན་ཆེ་བར་མི་ཡོང་
ངམ་སྐྱུམ་པར་ཨི་བན་རྣམ་གཉིས་སྐྱུགས་གཡེང་གནང་མི་དགོས་ཞེས་བཀའ་
ལེན། གཞན་ཡང་དེ་འདྲ་བའི་བཀའ་ཁ་ཤམ་ལེན་ཚུལ་མཛད་རུང་། དོན་དུ་རེ་
ཞིག་ཞིང་ཁམས་གཞན་འཕྲོན་གྱི་དགོངས་པ་བརྗོད་ཏུ་མེད་པ་གཏང་ཟིན་པའི་
དབང་གིས་གསོལ་ཆས་གསོལ་རྒྱ་སོགས་རེ་ཞན་དང་། སྐྱ་ཤེད་དང་སྐྱ་ཤེད་རིམ་
ཆག་གིས་སྐྱུན་གཞི་བབ་རིམ་ལྷིང་གུར་བར། དེ་དུང་སྐྱུན་བ་སྐྱོན་ཡོད་ཐོག་མཁས་
རེས་ལྷོང་ཅན་གཞན་དག་གུང་བོས་ནས་གོ་བསྐྱུར་གྱིས་གསོལ་སྐྱུན་བསྐྱུར་ཁ་དང་།
སྐྱུགས་བཏགས་གསར་ཤིང་གྱིས་ཞབས་བཏགས་གྱི་རིགས་བར་མཚམས་མེད་པར་
བསྐྱུབས་ཀྱང་ཉིན་བྱེད་དབང་པོ་རུབ་རིང་གཞོལ་བ་སྐྱུས་ཀྱང་བརྗོད་པར་མི་རུས་
བ་ལྟ་གུར་གྱི་ཅིང་།

འདི་དག་གི་ཆེ་སྐབས་འགར་སྐྱུན་འབྲེད་འཇུ་མ་མི་མཛད་པར་ནམ་མཁའ་ཅིང་
རེར་གཟིགས་པ་དང་། སྐབས་མཚམས་སུ་ཕྱག་ཡ་གཅིག་ཐལ་སྐྱོར་མཛད་པ།
ཆིག་འབྲུ་སོགས་གསལ་བར་མ་གོ་ཡང་གཟུངས་སྐྱུགས་ཤིག་ཤུབ་ལུང་གསུངས་
པ་སོགས་མཛད་གྱི་འདུག་པར་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གི་སྐབས་སྐྱུན་ནས་སྐྱུ་ཞབས་གྱི་
གཟིགས་སྐྱུངས་དང་། ཕྱག་སྐྱུབས་སོགས་ལ་དབགས་ན་སངས་རྒྱུས་གུང་མེམས་

སོགས་ཀྱི་ཞལ་གཟེགས་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་འདྲ་ཞེས་ཞུས་པར། ཞལ་གཟེགས་
ཐེར་བའི་དམིགས་གསལ་གང་ཡང་མི་འདུག མཐོང་སྡང་ལ་སྐབས་སྐབས་སུ་
ཚོགས་མཚོན་སེར་སྡེང་ལ་ཡོད་པའི་དབང་པོ། དཔལ་མོ་འདྲ་པོ་རྩ་མ་རུ་དང་། རིལ་
བུ་དང་། ར་འབྲེར་བ་སོགས་མང་པོ་གར་འབྲབ་བ་ཡང་ཡང་ཡོང་གི་འདུག སྐབས་
སུ་དགའ་ལྡན་ལྟ་བུ་དང་། རིགས་གསུམ་མགོན་པའི་སྐྱེ་ཐང་དང་། ལྷ་མོའི་སྐྱེ་ཐང་
འདྲ་བ་དེ་འདྲ་མཐོང་གི་འདུག་གསུངས་པ་ལས་གསལ་བར་གསུང་མི་འདུག་ཀྱང་།

འདི་དག་ལ་རིགས་པས་དབགས་ན་མཁའ་སྲོད་ལ་སོགས་པ་ནས་ལྷ་དང་ལྷ་
མོའི་ཚོགས་མང་པོ་ནམ་མཁའ་གང་བས་མཚོན་རྗེས་སྐྱ་ཚོགས་པ་འབྲེར་ནས་དག་
པའི་ཞིང་དུ་གདན་འདྲེན་པ་ལ་བཅར་བ་དང་། དགའ་ལྡན་དང་། རི་བོ་བྱུ་འཛིན་
སོགས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་བཀོད་པ་གཟེགས་པ་དང་། རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་དང་།
འཕགས་པ་རིགས་གསུམ་མགོན་པོ། དཔལ་ལྡན་དམག་ཐོར་མ་སོགས་སྐྱ་མ་སངས་
རྒྱལ། བྱང་སེམས། ཡི་དམ། ཞི་ཞི། བསྟན་སྲུང་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོ་སོགས་དུ་མ་ཞིག་
གི་ཞལ་མངོན་སུམ་དུ་གཟེགས་པའི་རྟགས་སུ་སྡང་ལ། ལྷགས་འབྲུབ་བྱུང་གསུངས་
པ་ཡང་འདི་ཡིན་བཀའ་མ་སེབས་རུང་ཞལ་མཚུའི་འབྲེད་འཇུ་མ་སོགས་ལ་བརྟགས་
ན་འབྲུག་གསུམ་རྗོ་རྗོའི་བརླས་པ་མངོན་པ་ཡིན་པར་སྡང་།

ནང་རྟགས་དེ་རྣམས་སུ་མ་ཟད་སྤྱི་རོལ་ཏུ་འབྲུང་བཞི་འབྲུག་པའི་ལྷས་དང་།
དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་སྐྱ་རྣམས་མི་དགའ་བའི་མཚན་མ་དང་། ཉག་པའི་རྩ་ལག་རྣམས་
གཟེངས་མཐོ་བ་སོགས་ཀྱི་དན་ལྷས་རི་སྟེན་ཅིག་བྱུང་སྟེ། ལོ་སྟོན་མ་དང་འདི་ལོ་
བཅས་སུ་པོ་བྱང་གི་རྒྱབ་རིའི་རི་བརྒྱད་དང་། འབྲས་སྲུངས་ཀྱི་རྒྱབ་རི་བཅས་སུ་དུ་

བའི་འུར་སྐྱ་ཆེན་པོ་རྒྱན་ཤིང་བ་ལན་ཁ་ཡར་བྱུང་བ་དང་། སྤ་ལོ་རྣམས་སུ་ལྟ་
མཚོད་ཀྱི་སྤྱིང་མེ་ཡང་རྩི་བཞེན་མ་བཞེས་པའི་ཁར་ལྟ་མཚོད་ཀྱི་དགོང་མོ་གངས་
ཚོན་ཆེ་བར་བབ་བ་དང་། རྒྱ་བ་མཉུན་ཀྱི་རི་བྲག་རྣམས་ལས་བྲག་རལ་ཞིང་ཆད་བ་
དང་། འདི་ལོ་ལྷ་བ་ལྟ་བུ་ལའི་ནང་རི་བོང་ཅལ་སློབ་གཤིས་མི་མིན་སྐྱེལ་མིན་གྱི་
སྤྱ་གུ་ཞིག་ཡོད་འདུག་ཅེས་མི་རྣམས་དོན་མེད་ཡར་མར་དུ་འུར་ནས་རྒྱགས་ཤིང་།
འགའ་ཞིག་པོ་བྱང་ཉེ་སྐོར་དུ་ཡང་འོང་བ་དང་། སྤ་ལོའི་ལོ་མཉུག་དང་། འདི་ལོ་
དཔྱིད་དུས་བཅས་སུ་རྒྱང་འཚུབ་དང་ཐལ་ཞག་ཆེན་པོ་འཁོར་མོར་ལྡང་བ་དང་། པོ་
བྱང་གི་ཐོག་དང་ཉེ་སྐོར་རྣམས་སུ་འུག་པའི་སྐད་ཀང་ཀང་ཞེས་པའི་སྐྱ་ཡང་ཡང་དུ་
བསྐྱགས་བ་དང་། འདི་ལོ་སྐབས་ཤིག་གཟིམ་རྒྱང་ཉེ་འོད་ཀྱི་ཕྱི་ལོགས་ཀུབ་བརྒྱད་
སྤྱ་གསང་གི་སྐེའུ་ཁྱུང་ནང་ནས་འུག་པ་ཞིག་གིས་རྒྱ་བུའི་མགོ་བཅད་པ་ཞིག་
འཁྲུང་ནས་སྐེའུ་ཁྱུང་ནང་ལོགས་དེར་ཉལ་འདུག་པ་མིས་དཀོགས་བ་ན་རོ་དེ་དེར་
བརྒྱུར་ནས་འུག་པ་སྐེའུ་ཁྱུང་ནས་བོས་པོང་བ་དང་། ལོ་འདིའི་ལྷ་བ་བརྒྱད་པའི་
ཚེས་བཅོ་ལྔའི་ནས་སྤྱད་ལ་ལྷ་བ་རིལ་འཕྲིན་ཞིག་བྱུང་བ་སྤྱིང་འདིར་གསོས་མ་སྤབ་
པར་བེན་སྤྱས་ཀྱི་ངང་ནས་ལ་བརྒྱལ་བ་དང་། གཞན་ཡང་མི་ཤིས་པའི་མཚན་མ་ཆེ་
རྒྱང་རི་སྤྱེད་བྱུང་ཞིང་།

གོང་བཀོད་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་གཞན་རྣམས་ནི་མཚན་ལྷན་ངན་པར་ཤེས་
པར་ཀུས་ཤིང་། མི་མིན་སྐྱེལ་མིན་ཞིག་ཡོད་འདུག་ཅེས་འུར་བ་ནི། མི་མིན་སྐྱེལ་
མིན་ནི་པལ་ཆེར་མི་མ་ཡིན་པའི་སྤོགས་སུ་གཏོགས་ཤིང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་
བདུད་དང་རྒྱལ་འགོང་གི་འཕྲུལ་དུ་དེས་ལ། དེ་ཡང་མ་མཐོང་བཞེན་དུ་དེ་ལྟར་ཡོད་

འདུག་ཅེས་མི་རྣམས་ལྷུ་འདེད་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡས་མས་དང་། མོ་བྱང་ཉེ་སྐྱོར་བཅས་སུ་
 ལུང་བ་ཞི། དངོས་སུ་མ་མཐོང་ཡང་དོན་དུ་མགོན་པོ་མཚོག་གི་གསང་བ་གསུམ་ལ་
 ཉེ་བར་འཆོ་བའི་མི་སྤྱན་བདུད་རིགས་འབྱུང་པོའི་ཚོགས་མངོན་སུམ་གྱི་ཚུལ་དུ་རྒྱ་
 བའི་ལྷས་ཡང་དག་པ་དང་། ལུག་པའི་སྐྱ་ཀང་ཀང་ཟེར་བ་ཡང་རང་རེའི་གོ་ཚོད་ལ་
 དེ་འབྲེལ་གྱིས་བྱུང་བ་ལས་དོན་དུ་བརྒྱུ་བ་སྐྱུར་རྣམས་སུ། ལུག་པ་ཉ་ཉ་ཟེར་བ་
 བརྒྱུ་ག་ །ཅེས་དང་། སྤོན་བྱ་ལུག་པ་བཞད་གད་བྱེད། །ཅེས་སོགས་འབྱུང་བ་ལྟར་
 ལུག་པ་བགད་པའི་སྐད་ཡིན་ཉེ་ནག་ཕྱོགས་པ་རྣམས་དགའ་བའི་མཚན་མ་དང་།
 ལུག་པས་རྒྱ་བུའི་མགོ་བཅད་པ་འབྱུང་བ་ཞི། མོ་འདི་བུའི་ལོ་ཡིན་ལ་འདིའི་ནང་དུ་
 གྱུ་ལ་དབང་མཚོག་གྱུ་ངན་ལས་འདས་པས་བདག་རྣམས་མགོ་མེད་པ་དང་
 མཚུངས་པར་སྐྱབས་མེད་མགོན་མེད་གྱི་སྐྱ་ངན་གྱི་ཐང་ལ་འབྲུམས་པའི་མཚན་
 མར་མངོན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ཕྱི་ནང་གི་རྟགས་མཚན་མངོན་དུ་གྱུར་བ་གང་ལ་བརྟགས་ཀྱང་རེ་ཞིག་
 ཞལ་མི་བཞུགས་པར་ངེས་ཤིང་ཁོང་དུ་རྒྱད་པས་བདག་ཅག་རྣམས་ནི་དམུས་ལོང་
 དམིགས་བྱས་པོར་དུ་ཉེ་བ་ལྟ་བུས་ཡིད་སྐྱ་ངན་གྱི་གདུང་བས་ཞོན་ཀྱང་ཅི་བྱ་ཐབས་
 བྲལ་གྱི་ངང་དུ་གྱུར་ལ། མགོན་པོ་མཚོག་ཉིད་ནི་ཐུགས་ཡིད་མི་བདེ་བ་སོགས་གྱི་
 རྣམ་པ་ཆ་ཙམ་མེད་པའི་ཁར། ད་དུང་སྐྱ་ཅེད་གྱི་རྣམ་པའི་བཀའ་ཇི་སྙེད་ཅིག་ཐེབས་
 པ་སོགས་དགྲེས་ཉམས་དང་། སྤོ་ཉམས་གྱི་ངང་དུ་བཞུགས་འདུག་པ་ཞི། བཞི་བརྒྱ་
 པ་ལས། བདག་ནི་འཆི་བ་སྤྱམ་སེམས་པ། །གང་ལ་ངེས་པར་ཡོད་གྱུར་པ། །དེས་ནི་
 འཇིག་རྟེན་ཡོངས་བཏང་བྱིར། །འཆི་བདག་ལ་ཡང་ག་ལ་འཇིགས། །ཞེས་དང་།

སྲོད་འཇུག་ལས། བྱང་ཚུབ་སེམས་ཀྱི་ཉ་ཞོན་ནས། །བདེ་ནས་བདེ་བར་འགྲོ་བ་
ལ། །སེམས་ཤེས་སུ་ཞིག་སྲིད་ལུག་འགྱུར། །ཞེས་དང། སྲོན་གྱི་གྲུབ་དབང་གོང་མ་
དག་གི་གསུང་ལས། དུས་ལན་ཅིག་འཆི་བའི་ཚུལ་བསྟན་ཏེ། །རྣམ་སྲིན་ལུས་རྒྱ་
གོལ་བའི་ཚེ། །འདའ་དགའ་འཆི་སྲོད་ཀྱི་གདེངས་ཡོད་དེ། །རྒྱལ་མཚན་རོལ་མོའི་སྐྱ་
དང་བཅས། །བདེ་ཆེན་མཁའ་སྲོད་ཀྱི་གནས་སུ་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དག་
བ་རབ་འབྲམས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་མཐའ་སྐྱས་པའི་རོ་མཚར་གྱི་གཟིགས་མོ་དང་།
སྐས་བཅས་རྒྱལ་བའི་ཚོགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་ཏུ་གདན་འདྲོམས་ནས་ཟབ་
མོའི་ཚོས་ཀྱི་བགོ་བ་མཛད་པ་སོགས་ལ་དབྱེས་པ་དང་རིངས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་
མངོན་ལ།

ཟླ་བ་འདིའི་ཉི་ཤུ་སྟོར་རྣམས་སུ་སྐྱབ་གཞི་སྤར་རྒྱན་སྤར་ཆགས་སྟུང་བའི་དང་
ནས་གནས་གང་གི་ཉིན་གསོལ་ཟས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་ལས་མ་གསོལ་ཞིང་། གསུང་
འགྲོས་ཀྱང་ཆེར་མི་གནང་བར་སྐྱབ་བར་སྤང་ལ་ཟེམ་བུར་གཟིགས་པའི་དང་དུ་
བཞུགས་ཤིང་། འདི་ལུབ་ཕྱི་དོ་གཟེམ་ཚུང་སྐྱབ་ཚོགས་འདོད་འཁྲིལ་དུ་ཤེབས་ནས་
ས་སྲོས་ཚམ་ནས་ད་སྲིད་ཤོ་ཞིག་འདུག་ཅེས་གསུང་བའི་དང་ནས་མནལ་གྱི་ཚུལ་
དུ་བཞུགས་ཤིང་། སང་ཉིན་ཉོར་ཟླ་དགུ་པའི་ཆེས་གཅིག་གི་སྤྱོད་ཉི་མ་མ་ཤར་
ཚམ་ལ་སྐྱ་བཞེངས་དང་། ར་བཟའ་སྲོན་བཞེས་སོགས་སྤར་སྤར་མཛད་པ་ལས་
གསོལ་ཆས་ཀྱི་རིགས་ནི་མ་གསོལ་ཞིང་། དེ་ནས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཤར་ནས་
ཡུད་ཚམ་ལོན་པ། འཛིག་ཉེན་ཀུན་རང་ལོད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་གསལ་བར་བྱས་པའི་
མཚན་སུ་བཞུགས་ཁྲི་ཁྲི་ཏུ་ཤིང་གི་ཁར་བྲམས་པའི་བཞུགས་སྤངས་ཀྱིས་

བཞུགས་ནས་བཞད་མོའི་རྣམ་པ་དང་བཅས་གསུང་འཕྲོས་ཀྱི་མཐའ་མ་འགའ་ཞིག་
སྐུལ་བའི་རྗེས་སུ་ཅང་མི་གསུང་བར་སྐྱབ་བར་སྒྲུང་ལ་ཕྱིག་གེར་གཞིགས་ཤིང་། སྐྱ་
བྱང་པོར་བསྐངས། དེ་ནས་མངོན་དུ་བཞག་པར་མཛད་པའི་ངང་ནས་(རབ་བྱུང་༡༤)
མེ་བྲ།(སྤྱི་ལོ་༡༥༣༧) སྐྱགས་དམ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཞུགས་པར་གྱུར།

དེ་འབྲུག་ཡོངས་འཛིན་གྱི་ལྷན་ཁྲིམས་ལོ་ལྷན་གྱི་སྐྱབ་
དུ་གདན་ཞུའི་ཐོག་བཞུགས་ཁི་ཁིའུ་ཤིང་གི་སྐྱོང་ནས་སྐྱགས་དམ་ལ་མི་གཞོན་པར་
དལ་བུས་སྐོ་མང་གི་ནང་གི་གདན་གྱི་སྐྱོང་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བར་བཞུགས་
སྐྱངས་སོགས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་བཞོ་བ་སོགས་ལ་མི་སྣོས་པར་རང་འབྲུགས་ཀྱི་
ཚུལ་དུ་ཞབས་སྐྱེལ་ལོ་གྱུང་དང་། སྐྱག་གཡས་ཚོས་འཆད་དང་། གཡོན་མཉམ་
བཞག་སྐྱ་བྱང་པོར་སྐོང་བཞིན་པར་བཞུགས་པ་ལ་སྐྱ་ཚོས། ལྷན་སྐྱུར། དབུ་པའ་
སོགས་དུས་རྒྱུན་ལྷན་སྐོན་བཞེས་མཛད་པའི་ཐོག་ ཡོངས་འཛིན་གྱི་ལྷན་ཁྲིམས་ལོ་
ལྷན་སྐྱབ་ཤིང་དང་བཅས་གསུང་བ་འདུས་པའི་སྐྱུང་རིམ་གྱི་སྐྱབས་དང་མཐུན་པའི་
རྟགས་རྟགས་ཅན་གྱི་འོད་གསལ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་གསལ་འདེབས་དང་
བཅས་སྐོང་བ་གསུམ་རིམ་གྱིས་གིས་པའི་མཐར་ཐམས་ཅད་སྐོང་བ་འོད་གསལ་
ཚོས་ཀྱི་སྐྱ་མངོན་དུ་མཛད་དགོས་ཚུལ་དང་། དེའི་ངང་དུ་རྒྱུན་རིང་མི་བཞུགས་
པར་འགོ་བའི་དོན་དུ་བཞེངས་ཏེ་མཚན་དཔེས་སྐྱས་པའི་འཇའ་ལུས་རྫོང་རྗེ་སེམས་
དཔའི་སྐྱ་མངོན་དུ་མཛད་ནས་མཁའ་ཁྲབ་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་ཀྱང་ཏུ་སྐྱུལ་པའི་རྣམ་རེལ་
སྐྱ་མེད་འབྲུགས་སུ་སྐྱས་པས་འགོ་བའི་དོན་མཛད་པ་དང་། ལྷག་པར་ཁ་བ་རི་པའི་
བསྐྱབ་འགོ་སྐྱི་དང་། རང་ཚོར་འཇམ་མགོན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པའི་

བསྟན་པའི་དབྱང་གཉེན་དམ་པར་མཚོག་གི་སྐྱུལ་སྐྱུའི་རང་ཞལ་འཁྲུལ་མེད་སྐྱར་དུ་
སྟོན་དགོས་ཚུལ་སོགས་གདུང་ཤུགས་དྲག་པོའི་སྟོན་ལ་ཞུ་བར་མཛད།

དེའི་རྗེས་སུ་ཡོངས་འཛིན་སྲིད་སྐྱོང་ལོ་མིག་ཉན་དང་། ཚེ་མཚོག་སྲིད་བཅས་
ནས་ཀྱང་སྟན་ཤལ་སྤུལ་ཏེ་དེ་ག་དང་མཐུན་པར་གསོལ་བ་འདེབས་པར་མཛད། ཨི་
བན་རྣམ་གཉིས་དང་། ཡུལ་སྐྱུ་ཞབས་བཅས་ཀྱང་དེ་འཕྲུལ་མེབས་ནས་སྟན་ཤལ་
དང་བཅས་སྤྲོད་ན་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་ཚེ་ངེས་དྲག་པོ་འདོན་པར་མཛད་ལ། དེ་ལས་
གཞན་པའི་བདག་ཅག་སྐྱུ་དུང་དུ་འཁོད་པ་རྣམས་ནི་ཉ་གེ་ཚན་དུ་བསྐྱར་བ་དང་
མཚུངས་པའི་ལྷས་སེམས་སྤྱད་བསྐྱུལ་གྱིས་ནོན་ཅིང་མཆི་མས་བརྟུངས། ཡིད་དྲན་
བ་ཉམས་པས་འགྲོ་བའི་ལམ་དང་། འདུག་པའི་སྟན་ཡང་སྟོར་ཞིང་། བཟའ་བཏུང་གི་
ཚོར་བ་ཡང་ངེ་བཞིན་ཉམས་སུ་མི་སྟོང་ལ། དག་གི་སྐྱུ་བརྗོད་ཀྱང་གསལ་པོར་མི་
ཐོན་པའི་ལྷ་བཟླ་བ་སོགས་གཉེད་ཀྱིས་ཆེས་ཆེར་སྟོས་བ་དང་མཚུངས་པའི་
དང་ཚུལ་ལ་གནས་པར་གྱུར་ཏོ། །

(༡༩༧༧་༦།༡༠༩ ཟ་༤) ཞེས་སྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་རྗེ་སྐྱེ་མ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
གཟིགས་བཅུ་པ་ཚེན་པོ་རྗེ་བཙུན་དག་དབང་སློ་བཟང་འཇམ་དཔལ་བསྟན་འཛིན་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མཚོས་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་དོ་མཚར་ནོར་བུའི་འཕྲིང་
བ་ལས། དེ་ཞེག་ཞིང་འདིར་སྐྱུ་ཚེ་འདིའི་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྗོགས་པས་ཉག་
འཛིན་ཅན་རྣམས་ཚོས་ལ་བསྐྱུལ་གྱིར་སྐྱུ་ཚེ་མཐའ་མའི་མཛད་པ་ངེ་ལྟར་བསྟན་པའི་
ཚུལ་བརྗོད་པའི་སྐྱབས་ཏེ་བརྒྱད་པའོ། །

༡༥ དེར་གསུངས་པའི་གཞུགས་སྐྱབས་ལུགས་སྐྱེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷན་ལོངས་སྡོད་རྫོགས་སྐྱབས་མངོན་ཏུ་མཛད་པས་སྐྱབས་གདུང་རིན་པོ་ཆེར་སྲི་བུ་རི་ལོས་བཀྲིས་ཏེ་གདུང་མཛུ་བུ་བ་དང་། དགོངས་རྫོགས་སྡོན་ལམ་སེར་ཚོགས་ཆེན་མོ་གསུམ་འཇུགས། བདག་ཉིད་འཇུག་ཅིང་དབང་བཞི་ལེན་པ་སོགས་རྣམ་དཀར་དགེ་སྐྱབས་ལྷན་མཐའ་བྲལ་བ་སྐྱབས་ལྷན་དང་སྐྱབས་གདུང་བཞུགས་ལུགས་རྣམས་རྒྱལ་མཚོད་རྒྱུ་བཞེངས་བྱུང་བས་དེར་བཞུགས་གསོལ་གྱིས་རྗེ་སྲིད་ནམ་གཞུགས་ཀྱི་བར་གཞོན་གཞིག་བྲལ་བ་དག་པ་རབ་འབྲུམས་ཀྱི་རོ་བོར་བྱིན་འབེབས་ཀྱི་རབ་གནས་རྒྱས་འབྲུལ།

༥ ས་བཅད་མཐའ་ལ། བྱི་རྗེས་སྐྱབས་དགོངས་རྫོགས་ཐབས་སྐྱབས་ལུགས་དཀར་བའི་རིམ་ས་རྒྱལ་མཚོན་མཛད་ཚུལ་རགས་བསྐྱུས་སྡོམ་གྱི་ཚུལ་ཏུ་བརྗོད་པ་ལྟེ། དེ་ལྟར་སྐྱབས་ལས་འདས་འབྲུལ་ཡོངས་འཛིན་རྣམས་ནས་སྐྱབས་དམ་གསལ་འདེབས་ནས་ཆེན་པོས་མཛད་པ་ལྟར་འོད་གསལ་གྱི་དང་ཏུ་ལྷན་རིང་བོར་མ་བཞུགས་པར་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་མཚམས་ནས་སྐྱབས་དམ་འོད་གསལ་ལས་བཞེངས་ཏེ་རགས་པའི་སྐྱབས་གདུང་བདག་ཅག་གདུལ་བུའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་ཏུ་བཞག་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷན་ལོངས་སྡོད་རྫོགས་སྐྱབས་མངོན་ཏུ་མཛད་དེ་སྐྱུལ་པའི་གཞུགས་སྐྱབས་ལས་ལས་འདས་པ་མཁའ་ཁྲུབ་ཀྱི་ཞིང་ཀུན་ཏུ་སྡོད་པར་མཛད་ལ། དེའི་རྒྱུ་ལྷན་ཉིན་ཞག་གཅིག་སོང་ནས་སྐྱབས་གཡས་སྐྱོགས་སྐྱེ་ཡེ་ཤེས་དེར་བྱུང་བ། སྐྱེའི་གཞི་མདངས་ཡལ་ཞིང་། འདས་ནས་བྱང་སེམས་དཀར་དམར་གྱི་རྒྱན་བཅས་བབས་ཤིང་། དེ་ནས་བདག་འཇུག་དང་། གདུང་མཛུ་སོགས་ཀྱི་

སྤང་དུ་སྐྱབས་ཀྱི་དུང་རིན་པོ་ཆེ་ཆེས་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་ཆར་གཟིམ་ཚུང་མཚན་གཟིམ་ཁང་གི་
ཞལ་དཀར་གསུམ་རལ་མའི་གདོང་དུ་ནང་ཡོལ་གྱིས་བཅད་པའི་བཞུགས་ཁྲིའི་སྤང་
ཞལ་སྤོ་གཟིགས་ཀྱིས་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཚོགས་སྐྱེ་ཆོས་སྣམ་སྐྱུར་སོགས་ཀྱི་སྤང་
དབང་རྣམས་སྐྱའི་སྤོང་གཡོག་སྤང་གཡོག་དང་། གཙུག་ཉོར་། རིགས་ལྷ་དར་དབྱངས་
དང་བཅས་པ་བསྐྱོན་ཉེ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོའི་ཆ་བྱད་ཀྱི་བཞུགས་པའི་སྐྱེ་
མདུན་ཉི་འོད་ཀྱི་ནང་དུ་ཡོངས་འཛིན་གྱི་ལྷ་ར་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཁྲི་ལྷར་འཇམ་དཔལ་
ཚུལ་ཁྲིམས། ཡོངས་འཛིན་ཆེ་མཚོག་གླིང་། རྣམ་ཀུལ་གྲུ་ཆང་ཆོགས་ཡོངས་དང་
བཅས་པ་ནས་མཚོད་པ་སྣ་ལྷ་ཀྱི་ཆེན་པོ་དང་བཅས་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་འཇུག་
ཚུགས།

དེ་ནས་རིམ་པར་གྲུ་སྐྱལ་ཆེ་ཚུང་དང་། གཞུང་ཞབས་མི་བྲག་སེར་སྐྱེ་དང་།
བྱང་བྲག་འབྲིང་དཀྱུས། རྣམ་གྲུ་ཆོགས་ཡོངས། སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ། རྐྱེད་སྤོང་
སྤང་བཅས་ཀྱི་གྲུ་རིགས། ཆེ་སློན་གླིང་དང་། བསྐྱེད་གླིང་། ཀུན་གླིང་། མེ་རུ་བཞི་སྤེ་
སོགས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་སེར་མོ་བ་དང་། སྐྱེ་བོ་མཚོག་དམན་པོ་མོ་མཐའ་དག་ལ་
གཏུང་མཇམ་སྐྱལ། དེ་ནས་སྐྱབས་ཀྱི་དུང་རིན་པོ་ཆེ་དེ་སྐྱུས་སུ་བཞུགས་ཡུན་རིང་ན་
ནས་དུས་བབ་ཀྱིས་རུལ་སྐྱུངས་སོགས་ཀྱི་གཞོན་པ་འཇུག་དོགས་ན་བཟང་རྣམས་
བསལ་བྱི་བཟང་དང་སྤོས་ཚུས་སྐྱེ་ཁྲུས་གསོལ་ཞིང་། སི་ལ་སོགས་བཟང་སྤོན་དང་
བྱིན་ཉེན་བསྐྱེས་པའི་སྤེ་གྲུས་ཁྲབ་པར་བྱུག་པ་ལ། ཀར་ཅིའི་རས་ཀྱིས་ལེགས་པར་
དཀྱིས་ཉེ་བཞུགས་ཁང་ཟ་མ་ཉོག་གི་ནང་དུ་སྤོན་སྤོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དུ་མ་དང་བཅས་
པའི་ལན་རྒྱའི་དབྱས་སུ་བཞུགས་སུ་གསོལ། ཟ་མ་ཉོག་གི་ཚེར་དབྱ་བྱིན་རིགས་ལྷ་

སོགས་དང། སྤྱི་ལོགས་སྤྱད་བའང་རྗེས་སྤོད་གཡོག་སྤྱད་གཡོག་སྤྱད་ཤལ་སྤྱ་ལྡན་ལ་
སོགས་པས་ལེགས་པར་བསྐྱབས་ཏེ་གཟིམ་ཚུང་དབང་ཁང་གི་ཞལ་དཀར་གདོང་དུ་
ཞལ་ཤར་གཟིགས་ཀྱིས་བཞུགས་པ་ལ། བདག་འཇུག་པ་རྣམས་ཀྱང་གྲུ་སྤྱོགས་
བསྐྱར་བ་དང་བཅས་བདུན་གཉིས་ཀྱི་རིང་གསུང་ཚོག་ཚུགས།

གཤུང་མཇལ་བ་སེར་སྐྱ་རིམ་འབྲོར་མཐའ་དག་ལ་གཤུང་མཇལ་འདོད་མོས་
ལྟར་བར་མཚམས་མེད་པར་བཏང་ཞིང་། དེའི་ཚེ་སྐྱེ་པོ་མཚོག་དམན་མཐའ་དག་
འཛིག་ཉེན་གྱི་ཉི་མ་གཅིག་ལུ་ཉེན་སྲེད་མ་ཟེན་གོང་ནས་སློ་བུར་དགུང་སློན་གྱི་
དབྱིངས་སུ་ཐེམ་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་པས་མགོན་སྐྱབས་དང་གྲུ་བའི་སྤྱ་ངན་གྱི་ཟུག་རྩ་
སྤྱིང་ལ་གནད་པར་གྱུར་པས། བཞིན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་མཆི་མའི་ཚར་གྱིས་བར་
མཚམས་མེད་པར་བརྒྱན་ཞིང་། སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ཚོ་ངེ་ཚེན་པོ་ས་གཞི་གཡོ་བའི་ཚོད་
ཅམ་དུ་སློག་པར་བྱེད་ཀྱང་སྤྱ་ལའང་བྱ་ཐབས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་ཟད་པས་ཚང་མ་མཆི་མ་
འབྱེན་ཅིང་། རྒྱགས་རིང་འདོན་པ་དང་། སེམས་སློང་སློང་པོའི་ངང་དུ་ཉེན་དང་
མཚན་དུ་འདའ་བར་གྱུར་ཏོ། །

དེ་ལྟར་དགོངས་པ་ཚོས་དབྱིངས་སུ་ཐེམ་འགྲུལ་ཨོ་བན་རྣམ་གཉིས་དང་། སྤྱིང་
སྤོང་ལོ་མིན་ཉན་བཅས་བཀའ་མོལ་གྱི་སྤྱིང་ནས་གོང་མ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་གནས་
ཚུལ་གྲུ་ཅེའི་ལམ་ནས་འབྲུལ་བར་མཛད་ཅིང་། གུ་རྒྱ་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་
ཆེར་སྤལ་མར་ཏྲ་ཤད་ཐོག་དགོངས་རྗེས་མཚོད་བསྡོམ་སྤྱོགས་འབྲུལ་དང་། ཡང་
སྤྱིང་སྤྱུང་འབྲོན་གྱི་བཀའ་ཚོམ་བཅས་ལྷུ་བར་མཛད། དེ་མཚུངས་ཞབས་པད་
རྣམས་དང་། སྤྱི་ཁྱབ་མཁན་པོ་སོགས་སྤྱན་རྒྱས་ཀྱིས་དགོངས་རྗེས་མཚོད་སྤྱིན་

ཀྱི་མཛད་སྒོ་སོགས་བཀའ་མོལ་དང། དགོངས་རྗེས་སུ་གསེར་གདུང་དཔུལ་
གདུང་ཅི་འདྲ་བཞེངས་སོགས་སྲར་ལམ་གཞུང་ཞབས་དྲག་འབྲིང་དཔུལ་བཅས་
དང། སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་སྐྱ་མ་ལས་སྡེ་སོགས་ལ་བཀའ་འདྲི་གནང་བར་
ཚང་མས་ཆེ་རྒྱུང་ལ་མ་སྟོལ་པར་གསེར་གདུང་ཞིག་རང་འགྲུབ་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་
དགོས་ལྷན་པ་ལྟར་དེ་དོན་གྱི་དགོངས་བཞེས་མཛད།

ཆེས་བདུན་ཉིན་ཨི་བན་ལྷན་རྒྱུ་གདུང་རིན་པོ་ཆེར་ལུག་འཚལ་ལ་བཅར་
བར་སྐྱེ་མདུན་དུ་མཚོང་བ་སྣ་ལྔ་གངས་ཚར་གཙང་ལྷན་བསྐྱིགས་འབྲུལ་ཐོག་རྒྱའི་
ལུགས་སོལ་བཞེན་རྒྱ་སྟོག་སྟེང་དུ་བས་གྱི་བྲེ་བྲག་སྣ་ཚོགས་དང། ལྷ་སྲར་བའི་
ཕན་ཚུན་དུ་ཤོག་བྱ་ལས་བྲུབ་པའི་གསེར་དཔུལ་གྱི་རི་རབ་གྱི་དབྱིབས་ཅན་
སོགས་མཚོང་བའི་རྣམ་གངས་སྣ་ཚོགས་བསྐྱིགས་འབྲུལ་དང་བཅས་ལུག་འཚལ་
ལུས། འདི་དག་གི་སྣ་བྲི་ནས་བཟུང་ཅེ་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེས་གཙོས་པའི་རྟེན་
གསུམ་རྣམས་གྱི་སྐུན་སྲར་སྟོང་མཚོང་ཉིན་གངས་མང་བ་དང། ལྷ་ལྷན་རྩོ་ཤུག་རྣམ་
གཉིས་སོགས་ལའང་དེ་མཚུངས་ཐོག་སྲིད་སྟོང་ལོ་མིན་ཉན་ངོས་ཐེབས་གྱིས་སྣན་
ཤལ་ཐུགས་སྟོན་སོགས་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ཅིང། འདི་ནས་བཟུང་དགུང་ཞག་ཞེ་དགུ་
མ་རྗེས་གྱི་བར་བདུན་ཚིགས་སོ་སོ་དང། ལྷ་ཚིགས་དང་བཅས་པ་རྣམས་སུ་
གཞུང་ནས་སྟོང་མཚོང་སོགས་གོང་བཞེན་ཆག་མེད་ཐོག་སྐྱེ་ཞབས་ལོ་མིན་ཉན་
དང། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས། དགའ་ལྷན་ཁྲི་གདན་ལུང་སོགས་རེ་མོས་ལྷ་བྲུས་
ཐེབས་ཏེ་སྣན་ཤལ་ཁག་དང་བཅས་ལྗུལ་དབང་དེ་ཉིད་གྱི་དགོངས་པ་རྗེས་པ་
དང། མཚོག་གི་སྐུལ་སྐྱེ་རིང་མིན་གསལ་བྲུངས་ངེས་པ་རྟེན་པ་སོགས་གྱི་ཐུགས་

སློན་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱེད་པ།

གཟིམ་ཚུང་དུ་འདྲ་བོད་གསལ་བདག་འཇུག་ཉིན་གྲངས་རྫོགས་ནས་ཀྱང་སྐྱེ་
 ཆོག་སོ་སོར་རྣམ་གྲུ་ཆོག་སོ་སོར་ཡོངས་དང་། དུས་འཁོར་ཆོག་གྲུ་བ་སོགས་དེ་མོས་
 གྱིས་སྐྱེ་བ་དུང་སྐྱེ་མ་དུན་དབང་ཆོག་ལེན་པ་དང་། གཞན་ཡང་དུས་ཆེས་དེས་མེད་
 ལྷ་བུར་ཡོངས་འཛིན་རྣམས་དང་། མཚན་ཞབས་སློབ་སོགས་བཅས་མཚོད་པ་
 རྒྱས་གཤོམ་ཐོག་སློབ་མ་མཚོད་པ་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཞུས་གསོལ་དང་།
 འཕགས་བསྟོད། སློན་ལམ་གྱི་དེམ་བ་སོགས་ཡང་ཡང་དུ་གསུང་བ་དང་། སྤྱི་ཁྱབ་
 མཁན་པོ་དང་། སྐབ་དར་ཉན་མཁན་མིང་། གསོལ་གཟིམ་མཚོད་གསུམ་བཅས་ནས་
 སྐྱེ་བ་དུང་དེན་པོ་ཆེར་ཡང་ཡང་སྐྱེ་ཞུས་གསོལ་བ་དང་། བཟང་སྤོབ་གྱི་སྐྱེ་བུ་གསལ་
 འབྲུལ་རྒྱ། གཞུང་རས་དང་། གཞུང་ཚུ་བཟེ་རྒྱ་སོགས་གྱི་སྤྱི་ཞུའི་དེམ་བ་ལྟོད་མེད་
 དུ་ཞུས་ཤིང་། འདི་ལྟོད་ཆེས་ཉི་ཤུ་ནས་ལྷ་ལྷན་དུ་སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱིས་
 གཙོ་སྤྱོད་པའི་དགོ་འདུན་རྣམས་སློན་ལམ་ཆེན་མོའི་སྐབས་བཞིན་སྤྱི་ཞུའི་མཁོན་དུ་
 གདན་བྲངས་ཉེ་སེར་ཆོག་སོ་སོར་ཉིན་དུ་མའི་བར་དུ་ཚུགས་ཤིང་། དེའི་དེར་
 འདུས་པ་རྣམས་ལ་མང་འབྱེད་སོགས་གྱི་བསྐྱེད་བཀུར་གྲུ་ལོ་མ་བ་བསྐྱེད། སེ་འབྲས་
 དགའ་གསུམ། རྒྱུད་སྟོད་སྤྲོད། བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོ་སོགས་གྱིས་གཙོ་སྤྱོད་པའི་དུས་
 གཙོ་སྤྱོད་དུ་གསལ་གོང་། ལྷོ་ཁ་སོགས་གྱི་དེས་མེད་དགོན་ཕྱེ་ཆེ་ཆུང་ཚང་མར་མང་
 འབྱེད་དང་། བསམ་ཡས། ཁ་འབྲུག་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ། ཅ་ཡི་ཏུ་སོགས་གནས་ཆེན་
 ཁག་ཚང་མར་མཚོད་འབྲུལ་ཆོག་སོ་སོར་སྐྱོད་སོགས་རྒྱ་ཆེར་སྐྱེ་བུ་རྒྱ་ལས་ཞུངས་
 སོགས་ལ་བཀའ་བཀོད་དང་། དོ་དམ་བ་གཞུང་དུང་སེར་སྐྱེ་ཁག་སོགས་དེམ་གཏོང་།

མངོད།

རྒྱ་བ་བཅུ་པའི་ཆེས་མགོར་གསེར་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་གསར་བཞེངས་ཀྱི་ལས་
 ལྷན་ལག་གི་དོ་དམ་སྤྱི་ཁྲབ་བཀའ་རྒྱོན་ཐོན་པ་དང་། བཞོ་གྲའི་དོ་དམ་ཅེ་སྤྱད་མཁའ་
 རྒྱུ་མོན་ཆོས་དང་། སྤྱི་སྤྱིར་མགོན་ལྗོངས་འཕྲིན་ལས། འདོད་དཔལ་དོ་དམ་པ་
 གསུམ། བཞུགས་ཡུལ་ཨར་པོའི་དོ་དམ་མགོན་མཁའ་པོ་རྗེ་བྱང་དང་། མགོན་
 དཀོན་མཚོ་གྲྱེ་བ་བཅས་སུ་སྤྱི་ཞབས་ལོ་མིན་ཉན་ནས་བཀའ་བསྐྱུར་སྤེལ། དེ་
 མཚུངས་གཟུངས་བསྐྱེལ་མགོ་བྱེད་བྱང་ཅེ་ཆོས་རྗེ་ལྗོངས་འཕྲིན་གྲུབ་དང་མཚོན་
 ཞབས་དགོ་བཤེས་སྤོ་སྤོང་ཆེ་དབང་བསམ་འགྲུབ། ལྗོངས་དགོ་བཤེས་བསྐྱེད་པ་
 དར་རྒྱས། སེར་སྤྱད་དགོ་འདུན་ཚུལ་ཁྲིམས། སེར་བྱེས་བསྐྱེལ་བཟང་འདུང་གནས་
 བཅས་པར་མཚོད་རྟེན་གྱི་ཐོག་ཅ་སོགས་འཚུགས་ལྷན་མེད་ཅིང་། བར་གཞུགས་སྤྱི་
 གསུང་སྤྱད་ལྷན་དང་། འུན་རྟེན་སོགས་ཚང་མར་རྒྱུང་དང་། གཟུངས་པར་བསྐྱེལ་
 སོགས་ཀྱང་སྤྱི་བཅོས་མ་ཡིན་པར་ཚད་ལྷན་དགོས་པར་ལས་བྱེད་བཞི་ཕྱེད་ལྷ་
 རིགས་ནམས་ལ་བཀོད་ཁྲབ་གང་ཆེ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་བཀའ་བསྐྱུར་སྤེལ། གསེར་
 གདུང་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱ་འགྲོའི་སྤོང་ལ་སྤྱད་ཁོངས་དང་། ཅེ་པོད་ནམ་གན་སོགས་
 བས་གསེར་དུལ་གང་ཐོན་ཐོག་བཀའ་ཤིས་སྤྱན་པོ་སོགས་ཐག་རིང་ལྷན་གྱི་སྤོང་
 ཆོས་ཁག་དུ་མ་ནས་ཞལ་འདེབས་དང་། གཞུང་ཞབས་བཀའ་རྒྱོན་གྱིས་གཙོས་པའི་
 དག་འབྲིང་དུས་གསུམ་ནས་མཐོ་བ་དུལ་སྤངས་ལྷ་བརྒྱ་བཞི་བརྒྱན་ནས་བཟུང་སོ་
 སོའི་གོ་གནས་དང་། ལས་ཚོན་སོགས་ལ་ཆ་བསྐྱོར་པའི་ཞལ་འདེབས་བསྐྱེད་པར་
 འཕོར་ཆེ་ཅམ་བྱང་བ་དང་། གཞན་ཡང་དད་ཅན་འཕྲོར་ལྷན་ཁག་གིས་གཙོས་

མཚོག་དམན་དུ་མས་རང་རང་གི་འགྲོར་འཁོས་དང་བསྐྱེད་པའི་གསེར་དུལ་དང་།
གཡུ་ལྷ་ཉིག་གྲུ་ལྷ་སོགས་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱད་པ། གོས་དར་སོགས་ཀྱི་ཞལ་འདེབས་
གཡོར་ཆེ་བྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་གསེར་དུལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱུ་རྒྱ་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་
ཉུ་གྲུར་ཅིང་། དེར་བརྟེན་རྒྱ་ཚོགས་རྣམས་སློན་འགྲོར་བྱ་བྱིར་སྤྱི་ཚད་ཀྱང་རྒྱུང་བུ་
མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང་སྤྱི་འཕྲོད་ཀྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ཚའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་རྣམ་རྒྱུས་
མཚོད་རྟེན་བཞེངས་རྒྱ། བཞུགས་ཡུལ་ཡང་ཐུགས་བརྟུག་དང་། ས་བབ་སོགས་གོ་
བསྐྱར་གྱིས་གསེར་གདུང་འཛུལ་གྱིང་རྒྱན་གཅིག་དང་། བཟ་ཤིས་འོད་འབར་
གཉིས་ཀྱི་བར་གྱི་ཁང་བ་རྣམས་ལ་བཤུས་འབེབ་སོགས་བཟོ་བཅོས་གྱིས་བཞུགས་
རྒྱར་ཐུགས་ཐག་ཚོད་པ་ལྟར། རིང་མིན་གཟུང་ཚེས་དགེ་བ་ལ་སྤྱི་རྒྱུའི་གསེར་
དུལ་སྤྱི་རྒྱུ་སོགས་ལག་འཛིན་དང་བཅས་དོ་དམ་བ་རྣམས་ལ་ཅིས་རིམ་སྤྱད་
གྱིས་བཟོ་བྲལ་དང་། ཨར་ལས་སོགས་ཀྱི་དབྱ་རིམ་གྱིས་རྒྱུགས།

དགྲུང་ཞག་ཞེ་དགྲུ་རྫོགས་པ་ལྷ་བ་བཅུ་པའི་ཆེས་བཅུ་བཞིའི་ཉིན་ཅེ་འཕགས་
པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ལྷ་ལྷན་ངོ་ཤུག་རྣམ་གཉིས་སོགས་ལ་སྤོང་མཚོད་རྒྱས་གཤོམ་
དང་བཅས་མཚོད་ཁང་ཁག་ཚང་མར་སྤྱན་ཤལ་དང་། རྣ་བཟུང་གསར་ལེགས་སྤོན་
འབྲུལ། སྤྱི་གདུང་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱི་མདུན་དུ་ཡང་མཚོད་འབྲུལ་འཕར་མའི་ཐོག་གཞུང་
ཞབས་སོགས་ཚང་མས་གོ་བབ་ཀྱི་སྤྱན་ཤལ་ལྟེ་བཤེན་དེ་ནས་ཀྱང་ལྷ་བ་སོ་སོའི་སྤྱི་
ཚོགས་དང་། དུས་བཟང་ཁག་རྣམས་སུ་སྤྱི་གདུང་རིན་པོ་ཆེར་མཚོད་འབྲུལ་དང་།
རྟེན་གསུམ་ཁག་རྣམས་ལ་བརྒྱ་མཚོད། སྤོང་མཚོད་སོགས་ཅི་རིགས་དང་། ལྷ་ས་
སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱི་ཚོགས་ཆེན་གྱི་ཚང་ཁག་སོགས་གྱིས་གཅོས་པར་མང་ཇ་

སོགས་ཀྱི་བསྐྱེན་བཀུར་དང་འབྲེལ་བར་ཡུལ་དབང་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་དགོངས་
རྫོགས་པ་དང་། མཚོག་སྐྱལ་སྐྱུར་འཕྲོན་བཅས་རྣམ་དཀར་གྱི་རིམ་པ་རྒྱན་མི་ཆད་
དང་། རྒྱ་གཞུང་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་རིང་མིན་ཁོ་ནར་སྲ་མཁེགས་དོ་རྗེའི་ཁམས་ལྟར་དུ་
གྱུར་བས་རུལ་སུངས་སོགས་ཀྱི་གཞོན་པ་འཇུག་པའི་ཉེན་ཆ་ཅམ་མ་མཚིས་ཀྱང་།
ད་དུང་སྲི་ལྷའི་རིམ་པ་རྣམས་གསེར་གཞུང་རིན་པོ་ཆེར་གདན་ལྷན་པར་བྱེད་ཀྱི་བར་དུ་
སྟོན་མེད་རྒྱན་ཆགས་སུ་ལྷུས་ཤིང་།

ཟླ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་གནམ་བསྐྱོས་གོང་མ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ནས་ཡུལ་
བ་མཚོག་དེ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་རྫོགས་པ་དང་། མཚོག་སྐྱལ་སྐྱུར་གསལ་སོགས་ཀྱི་
རྣམ་དཀར་རྒྱབས་པོ་ཆེའི་ཐེབས་སུ་མཛད་ནས་རྒྱ་དུལ་སྲང་སྟོང་ཐུག་ལྷེ་དང་།
ཤེལ་གྱི་སྐྱད་པ་དང་། སློས་ལ་སོགས་པའི་གསོལ་རས་ཐེབས་པ་རྣམས་ཨི་བན་
གཉིས་སྐྱ་གཞུང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱ་མདུན་དུ་དོས་བཅར་གྱི་ཐོག་ནས་སྟེགས་ཀྱི་ཁར་
བསྐྱེགས་འབུལ་དང་། ཐུག་འཚལ་ལྷུས་ཤིང་། བཀའ་ཡིག་ཀྱང་ཀུན་གྱི་རྣལ་མ་དུ་
སོན་པར་བསྐྱབས།

ས་ཁྲི་སྟོན་ལས་ཆེན་པོའི་སྐབས་ཀྱང་མང་འགྲུང་སོགས་འཕར་མ་དང་།
ཚོགས་མཚོད་ཆེན་པོར་ཡང་དེ་མཚུངས། གོང་གསལ་གོང་མ་ཆེན་པོའི་མཛོད་
ནས་གསོལ་རས་སྐྱལ་བ་རྣམས་བར་མ་དོར་ཚུད་མི་ཟ་བར་རྣམ་དཀར་དགོངས་
རྫོགས་ཁོ་ནའི་རྒྱར་སྐྱེན་དེས་སུ་བྱ་བྱིར་ས་ཁྲི་པོ་ནང་གདན་ས་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་
སྐྱ་ཞབས་ལོ་མིན་ཉན་དོས་ཐེབས་ཀྱིས་འདུས་པའི་ཚོགས་ལ་མང་འགྲུང་སོགས་བྱ་
ལོམ་པའི་བསྐྱེན་བཀུར་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱུད་བྱ་རྣམ་གཉིས་སོགས་དུ་མར་ཡང་

འབར་མའི་བསྐྱེན་བཀུར་ཅི་རིགས་པ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་སྦྱུལ།

མོ་འདྲིའི་རྩོད་རྒྱུ་དགུ་པའི་ནང་ནས་གསེར་གཏུང་རིན་པོ་ཆེའི་བརྗོད་བཤེས་ལག་དང་། བཞུགས་ལུལ་གྱི་ཁང་བཀོད་སོགས་པའ་ཆེ་བ་ལེགས་པར་འགྲོངས་པས་འདི་རྒྱའི་ཆེས་ཉེར་བཞིའི་སྤྲ་ཆར་གཟུང་སྐྱར་ལེགས་འཛོམས་གྱི་ཐོག་སྦྱར་གཏུང་རིན་པོ་ཆེ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་པོའི་ཆས་སུ་བཞུགས་པར་སྲི་ལྷ་བཀུར་བསྐྱེ་ཚད་མེད་པ་དང་བཅས་གསེར་གཏུང་ཆེན་པོའི་བྱམ་ནང་དུ་གདུག་ལྷུའི་ཐོག་དེ་ཉིན་རབ་གནས་མདོར་བསྐྱས་དང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཆེས་ཉེར་སྤྲ་ནས་རབ་གནས་རྒྱས་པ་རྒྱགས་པའི་དོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་ཡོངས་འཛིན་གྱི་མིན་ཉན་ནས་མཛད་ཅིང་། ཡོངས་འཛིན་གྱི་རྒྱུར་རིན་པོ་ཆེ། ཡོངས་འཛིན་ཆེ་མཚོག་གྲིང་། ཀུན་གྲིང་སྦྱལ་པའི་སྦྱར་དང་། བརྟན་རྒྱས་གྲིང་སྦྱལ་སྦྱ། དུ་སྦྱང་སྦྱལ་སྦྱ། བྱང་ཅེ་ཆོས་རྗེ་སོགས་བརྟན་པའི་གསལ་བྱེད་དུ་མ་དང་། སྦྱ་བཅར་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་འདུས་པ་ཚོགས་ཡོངས་དང་བཅས་འཛིགས་མཛད་དོ་རྗེའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚོ་ག་དང་འབྲེལ་བར་ཉིན་དང་པོར་སྦྱ་ཤོན་དང་། གཉིས་པར་དངོས་གཞི། གསུམ་པར་མཇུག་ཚོག་དང་བཅས་གནད་སྦྱོན་ཟབ་རྒྱས་གྱི་སློབ་སྦྱོར་ཉེན་དང་བཞེན་པ་མཐའ་དག་ཇི་སྲིད་ནམ་མཁའ་གནས་གྱི་བར་གཞོམ་གཞིག་དང་བྲལ་བའི་དག་པ་རབ་འབྲུམས་གྱི་འཁོར་ལོར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཤིང་། རབ་གནས་མཛད་པ་པོ་སློབ་ཚང་མར་ཞབས་ཉོག་སྦྱ་ཡོན་སོགས་རྒྱས་པ་དང་། སྦྱར་ཆོས་གཞན་དག་ནས་ཀྱང་གསེར་གཏུང་རིན་པོ་ཆེར་མཇུག་ཉེན་གསུམ། ལྷན་པའལ་སོགས་དང་། དོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་གྱིས་མཚོན་པར་དངོས་འབྲུལ། ཚོགས་པ་དམངས་ལ་མང་འབྱེད་སོགས་གྱི་བསྐྱེན་བཀུར་ལུ་མི་

ཆེས་མང་བ་དང།

རབ་གནས་གྲུབ་པའི་སྤྱི་ཉིན་ཆེས་ཉེར་བརྒྱད་ལ་ཚོམས་ཆེན་དུ་གསེར་གདུང་
ཆེན་མོ་ལེགས་པར་གྲུབ་པར་གཞུང་ས་མཚོག་ནས་སྟོན་ཆེན་རྒྱས་པའི་ཐོག་དོ་དམ་
སྤྱི་ཁྲབ་པ་བཀའ་སྟོན་ཐོན་པས་གཙོ་མཛད་པའི་དོ་དམ་ཆེ་ཚུང་དང། ལས་བྱ་ཁག
བཟོ་བ་དབྱ་ཆེ་ཚུང་གིངས་བཅས་ཚང་མར་གོ་བབ་ཀྱི་ཚར་གནང་གསོལ་རས་བྱ་
འོམ་བ་དང། སྟོན་ཆེན་གྲོལ་ནས་གཟིམ་ཚུང་དུ་དོ་དམ་ཆེ་ཁག་སོགས་ལ་སྤར་ལམ་
སྤྱན་གསལ་གྱི་གསོལ་རས་སོགས་ཀྱང་སྦྲུལ།

ལྷ་བ་བཅུ་པའི་ཆེས་མགོ་ནས་ཀྱང་བཀའ་ལྷིས་ལྷན་པོ་སྤྲོད་བྱང་དང། ཁལ་ཁ་ཁུ་
རལ་ཆེན་མོ། བཀའ་ཤག་ལྷན་རྒྱས། ཡབ་གཞིས་གཤུ་ཐོག་སོགས་ནས་ཉིན་སོ་
སོར་གསེར་གདུང་རིན་པོ་ཆའི་སྤྱི་མདུན་དུ་སྤིད་སྦྱོང་ལོ་མིན་ཉན་སོགས་བསྟན་
པའི་གསལ་བྱེད་གོང་གསལ་རྣམས་དང། རྣམ་གྲུ་ཚོགས་ཡོངས་དང་བཅས་གདན་
ཞུས་གྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོའི་བདག་འཇུག་ཚོ་ག་དང་འབྲེལ་བའི་རབ་གནས་
དང། དགོངས་ཚོགས་ཀྱི་དངོས་འབྱུལ། འདུས་པ་རྣམས་ལ་མང་འགྲེད་ཀྱི་བསྟེན་
བཀའ་སོགས་རྒྱ་ཆེར་བསྟར་ཞིང། དེ་དག་ནས་བཟུང་གཞན་ཡང་མཚོག་དམན་དུ་
མ་ནས་སྟོང་མཚོད་དང། བརྒྱ་མཚོད་སོགས་ཀྱི་མཚོད་པའི་རིམ་པ་འབྲེལ་མི་རྒྱུན་
མི་ཚད་པའི་ཚུལ་དུ་བྱུང་སྟེ་མཐའ་དག་འགོད་པར་མ་ལངས་ཤིང། གོང་དུ་དགོངས་
པ་ཚོགས་ཐབས་རྣམ་དཀར་གྱི་རིམ་པ་རི་ལྟར་མཛད་པ་རྣམས་ཀྱང་འདིར་རགས་
བསྟུས་མགོ་སྟོས་ཅམ་ལས་ཞིབ་དུ་འགོད་མ་ལངས་པས་སྟོམ་གྱི་ཚུལ་དང། དེ་
བཞིན་དུ་གསེར་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་ལེ་ལག་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་འགོ་དང། སྤྱི་ཚད།

གཟུངས་འབྲུལ། རབ་གནས་ཀྱི་སྐོར་སོགས་སྐོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་གྱི་སྐོར་འོས་
མཐའ་དག་རགས་རིམ་ཙམ་སྟེ་ཞིབ་བ་གསེར་གཏུང་དཀར་ཆག་སོགས་ལས་ཤེས་
པར་བྱའོ། །

(༡༩༦ ཉ་ཉ། ༡༡༡ ཐ་ཉ་༡) ཞེས་སྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་རྗེ་སྐྱེས་ཐམས་ཅད་མཁུན་
གཟིགས་བཅུ་བ་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་རག་དབང་སྐོ་བཟང་འཇམ་དཔལ་བསྟན་འཛིན་
ཚུལ་གྲིམས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་འོ་མཚར་ལོར་བྱའི་འཕྲེང་བ་
ལས། བྱི་རྗེས་བྱུགས་དགོངས་རྗོགས་ཐབས་སུ་རྣམ་པར་དཀར་བའི་རིམ་བ་རྒྱབས་
ཆེན་མཇུག་ཚུལ་རགས་བསྐྱུས་སྟོམ་གྱི་ཚུལ་དུ་བརྗོད་པའི་སྐབས་ཉེ་དགུ་བའོ། །།

༡༤ ། རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་འདི་རི་ལྟར་བརྟམས་པ་དང་
མཐུག་བསྐྱེད་ཆོགས་བཅད། གཞུང་འདི་བྱུང་བའི་ཚུལ་བཤད་པ།

༥ དེ་ལྟར་སྐྱ་དང་བཅས་པའི་འགོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་མ་འདྲིས་པའི་མཇུག་བཤེས་
ཆེན་པོ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁུན་ཅིང་། ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་རག་
དབང་སྐོ་བཟང་འཇམ་དཔལ་བསྟན་འཛིན་ཚུལ་གྲིམས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོ་
ཞེས་མཚན་སྟན་གྱི་གཏུགས་དཀར་པོ་སྲིད་ཞིའི་ཁྱོན་ལས་བཀལ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
བྱུན་མོང་གཏུལ་བྱའི་སྐྱང་འོ་དང་འཚམས་པར་བསྟན་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རྒྱ་མཚོ་
ལྟ་བུ་ལས། རྒྱ་ཐིགས་ཀྱི་ཐེགས་མ་ཙམ་ཞིག་རང་གཞན་གྱི་དད་པའི་གསོས་སུ་
འདིར་རི་མོའི་ལམ་དུ་སྟེལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དེར་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་སྐོ་དམན་བ་པལ་
ཆེ་བའི་ཡིད་ལུལ་དུ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་འདི་ཉིད་སྐྱ་བོ་ཚོ་དག་ཞེན་བྱའི་དུས་ནས་

དག་པའི་ཞིང་དུ་མཁའ་ཚུལ་བསྟན་པས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ལུག་རིང་པོར་མ་མཛད་
 པས་རྣམ་པར་ཐར་བ་རྒྱ་ཆེར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་མཆིས་སམ་སྟམ་བ་དག་མཆིས་
 བ། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གོང་དུ་བརྗོད་ཟིན་པ་ལྟར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་སྐྱེ་ཆེ་དུས་
 རིང་ལྷང་ཇི་ཅམ་བཞུགས་པ་སོགས་ནི། གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་དུས་དང་སྐབས་ལ་
 གཟིགས་པ་ལས་ཐ་མཐའ་བ་ལྟར་རང་དབང་དུ་མ་གྲུར་བ་མ་ཡིན་ལ། དུས་རིང་ལྷང་
 ཇི་ལྟར་བཞུགས་ཀྱང་དེའི་རིང་དུ་གདུལ་བྱའི་དོན་ཇི་ལྟར་མཛད་བ་ནི། སྐྱེ་ཆེ་རིལ་
 བོ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ལོ་གཅིག་དང་། ཟླ་བ་གཅིག་དང་། ཉིན་ཞག་གཅིག་དང་། སྐད་ཅིག་
 ཐང་ཅིག་ལུང་ཅམ་རེར་ཡང་གདུལ་བྱ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྤོན་གྲོལ་ལ་འགོད་པའི་
 ཚུལ་ནི་རང་ཅག་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ཆ་ཅམ་ཡང་བསམ་བར་ལུས་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། དཔེར་ན། ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
 རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། ཇི་སྐད་དུ། ལྷོ་ལྷན་ཉིང་འཛིན་བརྒྱ་ཕྱག་སྟོམ་པར་འཇུག་ཅིང་
 གཏོང་བྱེད་དེ། །འཛིག་ཉེན་ཁམས་བརྒྱ་འདི་ཡིས་ཀུན་ནས་གཡོ་ཞིང་སྤང་བར་
 ལུས། །ཞེས་སོགས་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་ཐོབ་པས་སྐད་ཅིག་རེར་ཡང་
 ཉིང་རེ་འཛིན་བརྒྱ་ཕྱག་ལ་སྟོམ་པར་འཇུག་ཅིང་སྤང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་
 བརྒྱ་ཕྱག་ཏུ་འཇུག་པ་དང་སེམས་ཅན་བརྒྱ་ཕྱག་སྤོན་པར་བྱེད་པ་སོགས་ལུས་ན།
 གསང་བ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་སངས་རྒྱས་ཀུན་དང་མཉམ་པར་འཇུག་
 པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་རེ་རེའི་མཛད་པའི་ངོ་མཚར་གྱི་མཐའ་
 ལུ་ཞིག་གིས་ཉོགས་པར་ལུས། དེར་མ་ཟད་ལྷན་མོང་བའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་གོང་དུ་
 བཀོད་བ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་རེ་རེ་ཡང་པར་སྤྱིན་ཏུ་གྲག་དང་། བསྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་དང་།

ས་དང་ལམ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་སྐྱུར་ན་བཤད་བར་བྱ་བ་ཆེས་མང་དུ་མཆིས་
དུང་། རྒྱལ་ས་གཅིག་ནས་ཡི་གེ་མང་བས་འདྲིགས་བར་འགྱུར་བ་དང་། རྣམ་པ་
གཅིག་ཏུ་ནི་དེང་དུས་ཀྱི་མ་མེད་པའི་ཆོས་སྐྱུན་གྱི་གཞིགས་བཤེས་པའི་སྐྱེས་བུ་
རྣམས་ལ་ནི་བདག་ལྷ་བྱས་བྱུང་བའི་སྐྱུན་པའི་གཏན་ཆེགས་འགོད་མ་དགོས་ལ།

དེ་ལས་གཞན་དུ་ཆོས་ཀྱི་སློབ་གྲོས་ཀྱིས་སོངས་པ་དག་ལ་ནི་མང་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་
རྣམ་པ་གཞན་པའི་ཆ་རྒྱུན་ཅམ་ལས་མ་མཆིས་ཤིང་། ལྷག་པར་ལོག་ཉོག་གིས་སློ་
མིག་ལྡོངས་པ་དག་གིས་སློ་འདོགས་པའི་ཆོག་ཏུ་འབྲས་བུ་གདགས་ཏེ་ལས་མི་བཟང་
བ་གསོག་པའང་སྲིད་པའི་ཕྱིར། སྐབས་སུ་བབ་པ་འགའ་ཞིག་ཏུ་མཚོན་དོན་ཁྱད་
བར་ཅན་གྱི་ཆོག་འགའ་ཅམ་ས་བོན་གྱི་ཚུལ་དུ་བཀོད་པ་ལས། གཞན་པམ་ཆེ་བ་
ཐུན་མོང་པའི་མོས་དོད་དང་འཚོམས་པར་བསྟན་བའི་ཉིད་མཚོག་དམན་ཀུན་གྱི་ཡིད་
ཡུལ་དང་འཚོམས་པར་མཐོང་ནས་དེ་ལྟར་དཀྲུག་གཅིག་ཏུ་མང་ཉུང་རྒྱས་བསྐྱེས་
རན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཀོད་པ་ལས་མཚན་བའི་རྣམ་ཐར་གྱི་མཐའ་འདི་ཅམ་ཞིག་ཏུ་
ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་ནམ་མཁའ་ལ་འདོམས་ཀྱིས་གཞལ་བ་ལྟར་སློབ་གྲོས་རྒྱུ་
དུས་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་པའི་མཐའ་འདི་ཅམ་ཞེས་སྐྱར་བ་མི་འདེབས་པར།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཉིད་དུ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱར་
རིགས་སོ་ཞེས་འཕྲོས་བཤད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གྲེང་ནས་སྐར་ཡང་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་
སློབས་མཐུག་བསྐྱུ་བ་ནི།

བསམ་དང་བརྗོད་པའི་ཡུལ་ལས་འགོངས་པའི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་གསང་
གསུམ་བཀོད་པ་མཐའ་དག་ནི། །ཀུན་མཁྱེན་ཁོ་ནའི་སྲོད་ཡུལ་ཉིད་ལས་ས་ལ་

འབྲུག། །འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་བདེ་སྲིད་སྤང་བ་ཡིས། །བྱེད་སྤྲོད་ལྟོགས་ལྟོགས་སྤང་
ཡང་འབྲུག་པར་ཤོག། །བདག་ལོགས་དེར་ནས་ཚེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། །ལྷག་ན་
བརྗོད་དགོ་པའི་བཤེན་མཛད་དེ། །མཐོང་ལམ་བཟང་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་བྱས་
ནས། །མཁའ་མཉམ་དོན་དུ་ཀུན་མཁའ་སྤྲུང་སྤོང་ཤོག། །མར་གྱུར་ལུས་ཅན་ཀུན་
གྱང་འཁོར་མཚོ་ལས། །སྤྲུང་དུ་བརྒྱལ་ཞིང་ས་ལམ་བཟོད་པ་ཀུན། །མཐར་ཕྱིན་
ལྷང་འཇུག་སྐྱབས་འཛིན་གོ་འཕང་ལ། །བདེ་ལྷག་རེག་པའི་སྐལ་བཟང་སོལ་གྱུར་
ཅིག། །རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་སྤྲུགས་ཇི་ལྟར་ལྷན་དང། །ཚོས་ཉིད་རྟེན་འབྲེལ་མི་
བསྐྱེད་བདེན་པ་དང། །བདག་གིས་ལྷག་བསམ་དག་པའི་དགོ་པའི་མཚུས། །སྟོན་
པའི་གནས་ཀྱི་བདེ་ལྷག་ཉིད་འབྲུག་ཤོག།

ཅེས་སྲིད་ཞི་ཡོངས་ཀྱི་འདྲན་མཚོག་སྐྱེན་མ་མཚེས་པ་ཡ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་
ཐམས་ཅད་མཁའ་གཟིགས་བཅུ་པ་ཚེན་པོ་ཇི་བཅུན་དག་དབང་སྟོོ་བཟང་འཇམ་
དབལ་བསྟན་འཛིན་ཚུལ་གྲིམས་རྒྱ་མཚོ་དབལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་འོ་
མཚར་ལོར་བུའི་འབྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། སྤྲུང་ཡ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་དེ་ཉིད་
དགོངས་པ་ཚོས་དབྱིངས་སུ་མནལ་ཚུལ་བསྟན་འཕྲུལ་མི་ཇི་ཞབས་བད་རྣམས་
དང། སྐྱབས་ལྷན་འབྲུག་ལམ་པོ་བཅས་ནས་སྲིད་སྟོང་ཡོངས་འཛིན་ལོ་མིན་ཉན་
ཚེན་པོར་ཕྱོགས་བསྐྱོགས་གནང་དགོས་ལུས་པ་སྤྲུང་མཛད་རྒྱུའི་དགོངས་པ་གཏང་
གྱང་ལས་དོན་གྱི་སྤྲུགས་གཡོང་དང། ཇིས་སུ་རྒྱུན་སྤྲོད་ལྟོགས་ལ་བརྟེན་བས་རིམ་
ལུས་སུ་གྱུར་བར། མེ་རྟ་པོ་དབལ་སྤྲུང་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་རྒྱེད་ཨ་ཚེ་སྤྲོད་མིན་ཉན་
ཚེན་པོ་ནས་སྤྲུག་ལ་རྒྱས་ཡོད་ཀྱིས་བསྐྱོགས་ཚོས་བྱེད་དགོས་བཀའ་ལྷུང་གསེར་

གྱི་ཚོད་པན་སྤྱི་བོར་བཅིངས་པ་དང། སྐྱབ་བཅར་སྤྱི་བྱུང་མཁའ་རིན་པོ་ཆེ་གྲོ་བཟང་
ཀྱི་མཚོ་རྣམ་ཀུལ་བསྐྱིགས་དགོས་བཀའ་ལེབས་བཅས་ལ། རང་ཉིད་སྤྱི་སྤྱངས་
གྱི་ལོན་ཉན་དམན་ཡང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བསྐྱིག་པའི་
ལས་སུ་བྱ་བ་ནི་སྐྱལ་བ་བཟང་བའི་གནས་དང། ལྷག་པར་ཡུལ་བའི་དབང་པོ་དམ་
པ་དེ་ཉིད་ནི་བདག་ཅག་སྤྱི་སྤྱང་ཡོངས་ལ་ཐུགས་རྗེའི་འཇུག་པ་ཚད་མེད་པ་བཅས་
གྱི་བཀའ་འདྲིན་ཆ་ཚམ་གསོ་བ་སོགས་གྱི་སྤྲད་དུ་བཀའ་སྐྱེལ་ཅི་བཞིན་དང་དུ་
ལྟངས་རྣམ་བསྐྱིག་པའི་འདུན་པ་ལྷུས་ཤིང། དེ་ཡང་སྐྱབ་བཅར་སྤྱི་སྤྱངས་རྣམ་པོ་
ཉ་ལའི་ཚོས་གྱི་ཁྲི་ལ་མ་ལེབས་བར་གྱི་མཛད་པ་རྣམས་པལ་ཆེ་བ་སྤྱི་བོར་སྤྱི་བྱུང་
མཁའ་རྩལ་གྱོ་བཟང་བཟོད་པ་རྣམ་ཐེན་གྱིས་སུ་མཛད་འདུག་པ་དང། ཁྲིར་ལེབས་
རྣམ་པོ་ཤས་གྱི་བར་རྣམས་ཁོ་བོ་ཅག་རང་རྣམ་ཐེན་གྱིས་མདོ་ཚམ་བཀོད་པ་དང།
དུས་ཤིས་གྱི་མཛད་པ་རྣམས་ཐེན་གྱིས་དམིགས་གསལ་མེད་ཀྱང་སྤྲོ་རང་ཡུལ་
བའི་དབང་པོ་དེ་ཉིད་གྱི་སྐྱབ་ཆེའི་མཐའ་མའི་བར་དུ་སྐྱབ་བཅར་གྱིས་ཞབས་ཤིང་ལྷུས་
པས་རྒྱས་མངའ་སྤྲོ་བུ་ཡོད་པ་དང། ལོ་རེའི་མཇུག་ཐོ་སོགས་ལའང་ཞིབ་སྟེ། གཙོ་
བོར་མཚོག་དམན་ཀུན་གྱིས་གོ་བདེ་བའི་སྤྲད་དུ་སྤྲོ་བཀ་སོགས་གྱིས་ཆེར་མ་
བཅིངས་པར་རྒྱས་བསྐྱུས་འཚམས་པའི་ཚུལ་དུ་ཡུལ་དབང་སྐྱབ་འབྲེང་རིམ་ཤོན་
གྱིས་ཐུགས་རྗེ་དང་བཀའ་འདྲིན་གྱིས་འཚོ་བ་སྐྱབ་བཅར་དར་ཉན་མཁའ་པོའི་མིང་
འཕྲིན་སྐྱབ་སྐྱབ་གྲོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རྣམ་ཀུལ་རྣམ་མེ་ཉ་ཉོར་ལྷ་གསུམ་པའི་ཡར་
ཆེས་བཅོ་ལཱའི་ཉིན་རྣམ་མགོ་བཅས་ལ། ལོ་འདྲིའི་རྒྱལ་ལྷའི་དམར་ཕྱོགས་གྱི་བཟང་
པོ་གཉིས་པ་གཟའ་སྤྲད་དུས་ཆེས་དགེ་བའི་ཉིན་འཇམ་དབྱངས་སྐྱེལ་བར་མ་རིའི་

ཉེ་འདབས་བཟང་གིས་ཚོས་སྤྱི་དུ་མཚུག་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པར་བཅུས་པའི་དགོ་བས་
འགོ་ཀུན་ལ་རྒྱལ་བ་རྒྱགས་རྗེའི་གཏེར་ཆེན་གྱིས་འབྲུལ་མེད་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་
རྒྱར་གྲུར་ཅིག །སུ་མ་མུ་ཡི།

རྣམ་ཐར་འདི་ཞིབ་བསྟར་ཁྲུངས་བཙེལ་ཡིག་ཆ།

༡ །སྤྱི་མཐོང་བཅུ་པའི་རྣམ་ཐར་འདི་ལ་བོད་ཤིང་བར་དཔེ་རིང་ལ་ཤོག་གངས་༡༤༠ ར་ས་
གངས་སྤྱི་དབོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་དེབ་འཁོད་ཨང་༡༤༥༧༩

༢ །ལྷུང་གོའི་བོད་རི་གཤམ་དཔེ་སྐུན་ཁང་གིས་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༡ ལོར་བར་འགྲེམས་བྲིས་པ་རྒྱལ་
དབང་སྤྱི་མཐོང་རིམ་ཕྱོད་ཀྱི་མཛད་རྣམ་ཞེས་པ་ལས་དེབ་མཐོང་༡༦ བ།

ཐུགས་རྗེ་ལེགས་གསོལ།

༡༣། །མདོ་སྐད་དབུས་སྤྱི་བྱུང་རྒྱལ་ལས་ཁང་གིས་ཆེད་འཇུགས་གནང་བའི་ཕ་སྤྱིའི་གྲ་སྟོན་གོ་སྐྱོབ་ཚོགས་ཚུངས་སུ། ཕ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་སྤེང་དང་པོ་ནས་བརྒྱ་གསུམ་བར་གྱི་འབྲུངས་རབས་མངོན་ལྷན་ཁག་ལྷན་གྱི་ལྷན་གྲོའི་ཤེས་པ་གྲ་ཚང་གི་སྟོབ་སྤྱི་པོ་ཏུ་དར་རྒྱས་བསྐྱོ་བཞག་བྱས་པ་དང་། ཕ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་སྤེང་བརྒྱ་བཞེ་བ་ཆེན་པོ་མཚོག་གི་དགྲ་པོ་བརྒྱད་ཅུ་བར་གྱི་མངོན་ལྷན་སྤྱིའི་བསྐྱེས་ཆེད་ཚོམ་བར་ཚོམ་པ་པོ་ཤེས་རབ་དར་རྒྱས་མཚོག་བསྐྱོ་བཞག་བྱས་པོ་ལྟར་ལྟར་ཁོང་ནས་གཉིས་ཀྱིས་ལུ་དག་དང་ཚོམ་སྤྱིའི་གི་ལས་དོན་པ་ཞིབ་ཚགས་ལྷན་པའི་བཙུན་པ་ཏུ་བསྐྱེད་དང་། ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་ནས་རྒྱ་བ་ཤུག་ཏུ་ས་འགོ་དུས་ཏུ་ས་ཐོག་ལེགས་སྐྱབ་གནང་བ་དང་། མོད་གཞིས་ཤེས་མདོ་སྐད་པ་ཡོངས་དང་ལྷག་པར་དབུ་ལྷན་རྒྱུད་སྐད་ལའན་རྒྱུད་འབྲས་སྤྱངས་སྤྱོ་མང་སྐྱེ་འབྲས་དགེ་བཤེས་རྣམས་པ་ཨ་ལགས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་དང་། ལྷན་ཡིར་གནས་བཞུགས་འབའ་གསེར་རྒྱ་མོ་ནང་གི། ལྷི་ཡིར་གནས་བཞུགས་མདོ་སྐད་དབུས་རྒྱལ་སྟོབ་སྟོན་རྒྱུད་པ་སྟོ་བཟང་ལུག་ཚོགས་ནང་གི། མདོ་སྐད་ཤུག་དཀར་སྤྱིའི་རྫོང་གི་ལྷ་སྤེ་ཤུག་ཚོ་ཏུ་གནང་ཚོན་གྱི་རྒྱལ་ཚོ་བ་བཅས་ཀྱིས་དམིགས་བསམ་ལ་མཐུན་འབྲུང་སྐྱུང་བ་དང་། འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁང་སྤངས་ཁག་དང་དཔེ་མཛོད་ཁང་། ལྷི་སྤེར་ཁག་ཅིག་གིས་སྟོ་ཀུན་ནས་དབྱུང་གཞིའི་ཡིག་ཆ་སོགས་མཐོ་སྐྱབ་གནང་ལེགས་གནང་བ་བཅས་ལ་སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལྷོ།

བོད་ཡོངས་མདོ་སྐད་ཚོམ་ཁང་ཕ་སྤྱིའི་གྲ་སྟོན་གོ་སྐྱོབ་ཚོགས་ཚུངས་སུ། ལྷི་པོ་༢༠༡༥ ཟླ་༩ ཚེས་༡ གནའ་ལྷག་པའི་ཉིན།

ཡ་སྤྱི་ལོ་འཇུག་པ་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོ་གཤམ་ལྷན་ལ།

སྐྱེ་བ་སྲ་ཕྱིའི་གནས་ལུགས་དཔྱོད་པའི་གཞི་ཞིག་ངེས་པར་ཡོད་རྒྱུ་དེས་ན།
ད་ཡོད་མཛད་ཀྱིས་ཁག་ནང་གསལ་བའི་སྲོན་རྗེས་ཚོགས་བཅད་མང་པོ་དང་། བར་
སྐྱབས་ཚོགས་བཅད་ཁག །འཆར་ཅན་མངལ་ཁ་མཛད་སྐྱོའི་རིགས་བཅས་དོན་
གལ་ཚུང་ཞིང་། ཡིག་ཚོགས་ཆེ་བའི་གཞི་རྒྱུས་མ་བཞུགས་པར་ངོས་འཛིན་ཞུ་
སྟངས་དང་། སློབ་གཉེན་ཇི་གནང་སོགས་སྤྱི་དོན་ཉུང་བསྐྱུས་དཔུས་གཅིག་ཏུ་
དཔར་བསྐྱབས་བྱས་ན་འཇུག།